N12<527030076 021
LS
ubTÜBINGEN
Wilh. Kapp
Buchbinderei & Papierh.
Tübingen Münzg. 3

തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ശൻ ഉണ്ടാക്കിയ

Mahābhārata

ശ്രീമഹാഭാരതം

പാട്ട

ഇത.

മഹാ-രാ-രാ

ച.-അരുണാചലമുതലിയാരവൎകളുടെമകൻ

കാളഹസ്തിയപ്പമുതലിയാരവൎകളുടെ

വിദ്യാവിലാസ

അച്ചുക്കൂടത്തിൽ അച്ചടിച്ചത.

നടക്കൽകൃഷ്ണപ്പണിക്കരാൽപിഴതീൎക്കപ്പെട്ട

രണ്ടാംപതിപ്പ

1873

കൊഴിക്കൊട-൧൮൭൩മ. ഏപ്രെൽമാസം

പ്രിൻടർ-യശായ.

അധികദ്രവ്യംശിലവിട്ടഅനെകംഗ്രന്ഥങ്ങൾവരുത്തിയും ഒ
ത്തുനൊക്കിയുംചെയ്യുതായ ൟ പുസ്തകം ആരെങ്കിലും ഇത
പ്രകാരത്തിൽ അച്ചടിപ്പിച്ചാൽആക്ഷെപത്തിന്നു ഇടവരു
ന്നതാകുന്നു.

വില ഉറുപ്പിക-൪॥-നാലര

Kolikkota

UNIV. BIBL. TÜBINGEN

Ki XIV 280

പൌലൊമം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃ അവിഘ്നമസ്തു

ശ്രീമയമായരൂപന്തേടും പൈങ്കിളിപ്പെണ്ണെ സീമയില്ലാതസു
ഖം നൽകണമിനിക്കു നീ ശ്യാമളകൊമളനായിരുന്നനാരായണൻ
താമരസാക്ഷൻകഥാ കെൾപ്പാനാഗ്രഹിച്ചു ഞാൻ ആദരമുള്ളതുതരഭ
ക്തിപൂണ്ടെന്നൊടതു നെരൊടെ ചൊല്ലീടുവാനെന്നതൊൎത്തിരിക്കും
പൊൾ കാരണനായകകരുണാനിധിനാരായണൻ കാരുണ്യവശാൽ
നിന്നെക്കാണുന്നതുമിപ്പൊൾ പൈദാഹാദികൾ തീൎത്തുവെകാ
തെപറയണം കൈതവമൂൎത്തികൃഷ്ണൻ തന്നുടെകഥാമൃതം എതൊരുദി
ക്കിൽനിന്നുവന്നിരുന്നതും ചൊല്ലീടാദരവൊടുമെന്നുകെട്ടുപൈങ്കി
ളി ചൊന്നാൾ: മാമുനിശ്രെഷ്ഠന്മാരാം ശൌനകാദികൾ മെവും നൈ
മിശാരണ്യത്തിൽനിന്നുവന്നതുമിപ്പൊൾ ധീമാനാമുഗ്രശ്രവസ്സാ
കിയസൂതൻ ചൊന്നാൻ മാമുനിമാൎക്കുകെൾപ്പാൻ ഭാരതകഥാമൃതം
അക്കഥയൊക്കെക്കെൾപ്പാനിത്രപാൎത്തിതു ഞാനും ദുഃഖങ്ങളതുകെട്ടാ
ൽ പിന്നെയുണ്ടാകയില്ലാ സക്തിയും നശിച്ചുപൊം ഭക്തിയുമുറച്ചീടും
ഭക്തിയിൽ വിരക്തിയും മുക്തിയുമുണ്ടാമെവം ശക്തിയൊടനുദിനം യു
ക്തനാം ശിവൻതന്റെ വ്യക്തിയും വിചാരിച്ചാൽ വ്യക്തമായ്ക്കാണാ
യുതം യുക്തനായീടും ജീവൻ പരനൊടറിഞ്ഞാലും ഭക്തവത്സലനാകും
കൃഷ്ണന്റെകാരുണ്യത്താൽ എങ്കിലക്കഥയെല്ലാമെന്നിനികെൾപ്പി
ക്കണം സങ്കടമുണ്ടുപാരം സംസാരം നിനച്ചുമെ പങ്കജവിലൊചന
ൻതൻകഥാ ചൊല്ലാമെങ്കിൽ പങ്കങ്ങളകന്നുപൊം പണ്ടുപണ്ടുള്ളതെ
ല്ലാം. ആദരമൊടുകൂടെ നൈമിശവനത്തിൻകൽ ദ്വാദശസംവത്സരം
കൊണ്ടൊടുങ്ങീടുന്നൊരു യാഗവുന്തുടങ്ങിനാർ ശൌനകാദികളായൊ
രാഗമജ്ഞോത്തമന്മാരാകിയമുനീന്ദ്രന്മാർ. ആഗമിച്ചിതുമുനിമാരെ
സ്സെവിപ്പാനപ്പൊൾ വെഗത്തൊടുഗ്രശ്രവസ്സാകിയ സൂതൻതാനും
ആഗതനായസൂതൻതന്നെ മാമുനിജനം എകാന്തെ സൽക്കാരം ചെയ്യാ
സനാദികൾ നൽകിക്കലിമലമുള്ളിൽപ്പുറഞ്ഞാൻ തക്കതൊരു സൽ

ക്കഥാചൊല്ലെണംനീയെന്നവർചൊന്നനെരം എങ്കിൽവൈശംപാ
യനൻജനമെജയനൊടു ഭംഗിയിലറിയിച്ചഭാരതംചൊല്ലാമെല്ലാ
ഭാരതംചൊല്ലുന്നൊൎക്കുംഭക്തരായ്ക്കേൾക്കുന്നൊൎക്കും പാരാതെഗതിവ
രുമെന്നരുൾചെയ്യുമുനി പാരാശൎയ്യാഖ്യൻകൃഷ്ണനെന്നതുസത്യമത്രെ
പാരമാൎത്ഥികമായതത്വമീതിലത്രെ ഭഗവൽഗീതാശ്രീമത്സഹസ്രനാ
മാദികൾ ഭഗവാൻവെദവ്യാസൻഭാരതമീതിലാക്കി നിഗമാദികൾ
പൊലുമതിനാൽവന്ദിക്കുന്നു സകലപുരുഷാൎത്ഥങ്ങളുമുണ്ടിതിൽനൂ
നം ഭൊഗിശവാഗീശലൊകെശാദിജനങ്ങൾക്കു മാകയാലിതിനുടെ
മഹത്വംചൊല്ലാവല്ലെ ഒക്കുംപൊളുപൌരുഷെയത്വമുണ്ടിതിന്നതൊ
സാക്ഷാൽവെദങ്ങൾക്കത്രെഎന്നല്ലൊചൊല്ലീടുന്നു എങ്കിൽപ്പൌ
രുഷെയമായാഷമായപൌരുഷെയാംശിയായ്തുമെന്നൊഭാരതംവന്നു
കൂടു-ദ്വൈപായനൊഷ്ഠപുടനിസ്സൃതമെന്നാകുന്നു ദ്വൈപായനെന്ന
കൃതമെന്നതൊചൊല്ലീലെല്ലൊ ചതുരാനനമുഖസംഭവംവെദമിതു വ
സുജാത്മജമുഖസംഭവമെന്നെയുള്ളു ബ്രഹ്മജംവെദമിതുവിഷ്ണുജമെ
ന്നാകയാൽ ബ്രഹ്മത്തെപ്രതിപാദിച്ചീടുന്നതിതിലെല്ലൊ സംഗംമ
റ്റുള്ളവിഷയങ്ങളിൽനിവൃത്തമായ്മംഗലംവരുത്തുന്നഭഗവത്സംഗി
സംഗം കൈവന്നുകൂട്ടമിതുകെൾക്കിലെന്നരുൾചെയ്തു കൈവണങ്ങിനാ
ൻഭൂമിദൈവതങ്ങളെസ്സൂതൻ-ദെവഭക്തന്മാരായശൌനകാദികളപ്പൊ
ൾ പാവനമായസൂതഭാഷിതംകെട്ടുചൊന്നാർ : വൈശംപായനൻ
ചൊന്നഭാരതന്തന്നെചൊൽനീ സംശയന്തീരുമതിലില്ലാതെമറ്റൊ
ന്നില്ലാ പാശങ്ങൾനശിച്ചുതന്നാശയംതെളിയിക്കും കെശവചരിത
മുമിത്രമറ്റൊന്നിലില്ലാ കൎമ്മകൌശലങ്ങളുംസാംഖ്യയൊഗാദികളും
ധൎമ്മാൎത്ഥകാമമൊക്ഷംസാധിപ്പാനുപായവും നിൎമ്മലൻവെദവ്യാസ
നിതിങ്കൽപ്രയൊഗിച്ചശൎമ്മസാധനമിതിന്മീതെമറ്റൊന്നില്ലെല്ലൊ
രുക്കഥയൊക്കെക്കെൾപ്പാനുണ്ടവസരമിപ്പൊൾ സൽഗുണനിധെ
സൂതചൊല്ലുനീമടിയാതെ-തത്വജ്ഞനായസൂതൻവിപ്രരാംമുനികളെ
ച്ചിത്തത്തിലുറപ്പിച്ചുവന്ദിച്ചുഭക്തിയൊടെ സത്യജ്ഞാനാനന്താനന്ദാ
മൃതാദ്വയനാകു മുത്തമൊത്തമൻകൃഷ്ണൻതന്നെയുംധ്യാനംചെയ്താൻ
പാരാശൎയ്യാഖ്യൻപരമാചാൎയ്യൻവെദവ്യാസൻ കാരുണ്യമൂൎത്തികൃഷ്ണ
നാകിയഗുരുവിനെ പാരാതെവണങ്ങിനാൻഭാരതീദെവിയെയും വാ
രണാനനനായവിഘ്നെശൻപദങ്ങളും വാരിജൊത്ഭവനാദിയായ
ദെവന്മാരെയും ശ്രീശുകസമനായവൈശംപായനനെയും ആശയം
തന്നിൽചെൎത്തുപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ — നാലായിവെദങ്ങളെപ്പകുത്ത
വെദവ്യാസൻ പൌലൊമന്തന്നിൽച്ചൊന്നാൻഭാരതസംക്ഷെപം

വും ചിത്രമാമുദംകൊപാഖ്യാനവുംഭൃഗുകുല വിസ്താരങ്ങളുംവഹ്നിത്
ന്നടെശാപാദിയും ആസ്തികന്തന്നിൽനാഗഗരുഡാരുണൊല്പത്തി ദു
ഗ്ദ്ധാബ്ധിമഥനമുമുച്ചൈശ്രവസ്സുണ്ടായതും അസ്തികൻസൎപ്പസത്രമൊ
ഴിച്ചപ്രകാരവും അസ്തികനനുഗ്രഹംസൎപ്പങ്ങൾകൊടുത്തതും പരി
ഭാഷാരൂപങ്ങൾപൌലൊമാസ്തികങ്ങളെ നന്നരുളിച്ചെയ്തുവെദവ്യാ
സനാംമുനിവരൻ — സംഭവപൎവ്വന്തന്നിൽ മുൻപിലെസ്സൊമാന്വയ
സംഭവന്നുപുരൂരവാരംഭവും ദൈവാസുര സംഭവംഭുവിതെഷാമം
ശാവതരണവും അംഭൊജരിപുകുലസന്തതിസന്ധിപ്പിപ്പാൻ അൻ
പൊടുവിചിത്രവീൎയ്യക്ഷെത്രങ്ങളിൽകൃഷ്ണൻ സംഭവിപ്പിച്ചധൃതരാഷ്ട്രാ
ദിപുത്രത്രയം മാൎത്താണ്ഡസുതനമാണ്ഡവ്യശാപൊല്പത്തിയും ശൂദ്ര
യൊനിയിലവൻവിദുരനായവാറും ധാൎത്തരാഷ്ട്രൊല്പത്തിയുംപാണ്ഡു
പുത്രൊല്പത്തിയും പാൎത്ഥിവനായപാണ്ഡുതാപസശാപബലാൽ മാ
ദ്രിസംഗമംകൊണ്ടുമരണംപ്രാപിച്ചതും ആസ്ഥയാശെഷക്രിയാപു
ത്രന്മാർചെയ്തവാറും പാണ്ഡവരുടെനഗരപ്രവെശനാദിയും പാണ്ഡു
പൂൎവ്വജനവരൊടുവൎത്തിച്ചവാറും ശാരദ്വതൊല്പത്തിയുംഭാരദ്വാജൊല്പ
ത്തിയും ഭാരദ്വാജാത്മജനാമശ്വത്ഥാമൊല്പത്തിയും വിദ്യാഭ്യാസവുംഗു
രുദക്ഷിണാദിയുന്തമ്മിൽ വിദ്വെഷംമുഴുത്തതുംധൃഷ്ടദ്യുമ്നൊല്പത്തിയും
ജാതുഷഗൃഹദാഹംകാനനപ്രവെശവും മാതുരാദികൾകണ്ടവാതന
ന്ദനതാപം ഹിഡിംബവധംഭീമഹിഡിംബീസമാഗമം ഹിഡിംബി
തന്നിൽഭീമതനയനുണ്ടായതും എകചക്രാവാസവുംബകനിഗ്രഹാദി
യും എകാന്തെവെദവ്യാസപ്രാപ്തിസംവാദാദിയും ദ്രൌപദീസ്വയം
ബരാകൎണ്ണനയാത്രാദിയും താപസദ്വിജസമാഗമസല്ലാപാദിയും അം
ഗാരവൎണ്ണൊപാഖ്യാനത്തിൽവാസിഷ്ഠാദിയും ശൃംഗാരരസപൂൎണ്ണസം
വരണൊദന്തവും ധൌമ്യതാപസവരൊപാദ്ധ്യായൊപലബ്ധിയും
ബ്രാഹ്മണരായിപ്പാഞ്ചാലാലയംപുക്കവാറും ധാൎമ്മികൻധൃഷ്ടദ്യുമ്
നുത്സവംഘൊഷിച്ചതും കാമ്യാംഗീപാഞ്ചാലിക്കദ്രുപതിപ്രബൊധ
നം യന്ത്രച്ഛെദവുംപഞ്ചെന്ദ്രൊപാഖ്യാനവുംപിന്നെ കുന്തിനന്ദനൻ
രാജസഞ്ചയംജയിച്ചതും ദ്രൌപദീസ്വയംബരംവിദുരാഗമനവും ഭൂ
പതിനിയൊഗതാൽധൎമ്മജാഭിഷെകവും അൎദ്ധരാജ്യവുമിന്ദ്രപ്ര
സ്ഥലബ്ധിയുന്തത്ര സത്വരംശ്രീനാരദനെഴുന്നള്ളിയവാറും സുന്ദൊ
പസുന്ദൊപാഖ്യാനാദിയും പാഞ്ചാലിയാംസുന്ദരിതന്നെപ്പൎയ്യായ
ത്തൊടെവഹിച്ചതും അൎജ്ജുനതീൎത്ഥയാത്രാസുഭദ്രാഹരണവും അൎജ്ജുന
സുതനഭിമന്യുവുണ്ടായവാറും പഞ്ചദ്രൌപദെയന്മാരുണ്ടായപ്രകാ
രവും സഞ്ചിതദ്രവ്യംദാനംചെയ്തതുംധൎമ്മാത്മജൻ ഖാണ്ഡവദാഹ

ദിയുംഗാണ്ഡീവലാഭാദിയും പാണ്ഡവശൌൎയ്യവുമാഖണ്ഡലവിജയ
വും തക്ഷകസുതമയപക്ഷികൾനാലു മാശുശുക്ഷണിദഹിയാതെ
കാനനംദഹിച്ചതും മന്ദപാലൊപാഖ്യാനമെന്നിവവെദവ്യാസൻ
സുന്ദരമായിച്ചൊന്നാൻ സംഭവപൎവ്വന്തന്നിൽ ഇരുനൂറിരുപത്തെട്ട
ദ്ധ്യായമുണ്ടുചൊൽകിൽ സരസമെണ്ണായിരത്തിൽപ്പുറത്തൊരായി
രത്തെണ്ണൂറ്റിനാലുപദ്യമുമ്പക്കംമനൊഹരം, മുൻപിലെപ്പൎവ്വമനുസം
ഭവമെന്നുനാമം രണ്ടാമതെല്ലൊസഭാപൎവ്വമെന്നറിയണം ഉണ്ടതി
ൽകഥാപലതൊട്ടുംസംക്ഷെപിക്കാം ഖാണ്ഡവപ്രസ്ഥത്തിങ്കൽ
മയനാംശില്പിശ്രെഷ്ഠൻ പാണ്ഡവൻതനിക്കൊരുസഭയെനിൎമ്മിച്ച
തും പാണ്ഡിത്യമെറെയുള്ളനാരദനെഴുന്നള്ളി പാണ്ഡുനന്ദനനൊടു
ചൊദിച്ചപ്രകാരവും മാധവൻമാഗധനെമാരുതിതന്നെക്കൊണ്ടു
ബാധഭൂപക്കതിപ്പാൻകൊല്ലിച്ചപ്രകാരവും മാരുതിപ്രമുഖന്മാർദി
ക്കുകൾജയിച്ചതും ഒരൊരൊരാജാക്കന്മാർകരങ്ങൾകൊടുത്തതും ധൎമ്മ
ജൻരാജസൂയംചെയ്തതുംഭഗവാനാൽ ദുൎമ്മതിശിശുപാലൻമുക്തിയെ
ലഭിച്ചതും പാൎത്ഥിവെന്ദ്രാവഭൃഥസ്നാനഘൊഷാദികളും ധാൎത്തരാ
ഷ്ട്രനുഴലജ്യൈഷ്ഠൻകാട്ടിയഗൊഷ്ഠികളും സ്ഥലതാമതികൊണ്ടുജളതാ
കലൎന്നതും ബലവാൻവൃകൊദരനുച്ചത്തിൽച്ചിരിച്ചതും സത്രപംസു
യൊധനൻഹസ്തിനംപുക്കവാറും നിസ്രൂപംശകുനിതാൻ ചൂതിനു
കൊപ്പിട്ടതും ചൂതിങ്കൽച്ചതിചെയ്തുനാടൊക്കെപ്പറിച്ചതും മാധവ
ൻപാഞ്ചാലിയെപ്പാലിച്ചപ്രകാരവും ഗാന്ധാരൻരണ്ടാമതുചൂതിനു
തുനിഞ്ഞതും കൌന്തെയൻതൊറ്റുവനംപുക്കതുംദുഃഖങ്ങളും ഇങ്ങി
നെവൃത്തപൎയ്യന്തമായിച്ചൊന്നാൻ മംഗലസഭാപൎവ്വംകൃഷ്ണനാം
വെദവ്യാസൻ. അദ്ധ്യായമെഴുപത്തുരണ്ടുണ്ടെന്നറിഞ്ഞാലും പദ്യങ്ങ
ൾനാലായിരത്തഞ്ഞൂറുംപതിനൊന്നും. ധാൎമ്മികൻധൎമ്മാത്മജൻകാന
നംപുക്കശെഷം ധൌമ്യൊപദെശാത്സൂൎയ്യൻതന്നെസ്സെവിച്ചവാറും
സൊദനമായപാത്രംസൂൎയ്യൻനൽകിയവാറും ഭൂദെവയതിജനഭൊ
ജനംമുട്ടാത്തതും കൎമ്മീരാശരൻതന്നെമാരുതികൊന്നവാറും ധൎമ്മജാദി
കൾതമ്മെക്കാണ്മാനായവിടെക്കു ധൎമ്മരാജാംശഭൃതൻവിദുരൻവന്ന
വാറും ധൎമ്മസ്ഥാപനകരൻഗൊവിന്ദൻനാരായണൻ നിൎമ്മലൻ
ജഗന്മയൻചിന്മയൻമായാമയൻ സന്മയൻകൎമ്മസാക്ഷിനിൎമ്മൎയ്യാ
ദികൾക്കൊരു ധൎമ്മനായകൻപരബ്രഹ്മമാംവിഷ്ണുമൂൎത്തി ജന്മനാശാ
ദിഹീനൻകല്മഷവിനാശനൻ നിൎമ്മമൻനിരുപമൻകൃഷ്ണനങ്ങെഴു
ന്നള്ളി സമ്മൊദംധൎമ്മാത്മജന്മാവിനുവളൎത്തിനും പാഞ്ചാലാദികളായ
സംബന്ധിസമാഗമം പാഞ്ചാലീശൊകാദിയുംവെദവ്യാസാഗമനം

ഫല്ഗുനൻതപസ്സിനായ്ഗ്ഗമിച്ചതും·പിന്നെ ഭർഗ്ഗനാം ഭഗവാനും·പാൎവ്വ
തീദെവിതാനും കാട്ടാളവെഷത്തൊടുംപ്രത്യക്ഷമായവാറും വാട്ടമെ
ന്നിയെതമ്മിൽക്കലഹമുണ്ടായതും ഈശാനൻപാശുപതമവനുകൊ
ടുത്തതും ആശുദിക്പാലാദികളവിടെവന്നവാറും അൎജ്ജുനൻ വാസവ
നെക്കണ്ടവൻനിയൊഗത്താൽ നിൎജ്ജരാരികൾതമ്മെവധിച്ചപ്രകാ
രവും പാൎത്ഥനുൎവ്വശിയുടെശാപമുണ്ടായവാറും ഗൊത്രാരിതെളിഞ്ഞ
നുഗ്രഹിച്ചപ്രകാരവും പാൎത്ഥനിങ്ങനെസുരലൊകംവാഴുന്നകാലം
പാൎത്ഥിവൻതന്നെക്കാണ്മാൻബൃഹദശ്വാഗമനം ധൎമ്മജദുഃഖംതീൎപ്പാ
ൻതാപസനരുൾചെയ്ത നിൎമ്മലനളൊപാഖ്യാനാദിയുമഗസ്ത്യന്റെ
പവിത്രചരിത്രമാംവിചിത്രകഥാദിയും കളത്രപ്രാപ്തിമുഖവാതാപിദ
ഹനവും ശക്രനുമഗ്നിയുമാശ്ശിബിതൻധൎമ്മസ്ഥിതി പക്ഷിവെഷ
ത്താലുപരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടറിഞ്ഞതും പണ്ഡിതശ്രേഷ്ഠനൃശ്യശൃംഗനാ
യിട്ടുള്ള വൈഭണ്ഡകനുടെതപൊബലവുംമാഹാത്മ്യവും ജാമദഗ്ന്യ
നാൽബഹുഹൈഹയവധാദിയും കൊമളമായസുകന്ന്യൊപാഖ്യാന
വുംപിന്നെ ച്യവനൊപാഖ്യാനവുമവനുനാസത്യന്മാർ നവകൊമ
ളരൂപംനൽകിയപ്രകാരവും താതനെയഷ്ടാവക്രൻസൊമകസുതെ
ഷ്ടി വിവാദെവീണ്ടതുംസവ്യസാചിവൃത്താന്തങ്ങളും അമരെന്ദ്രാനു
ജ്ഞയാസമരെശക്രാത്മജൻ അമരാരാതികളെയറുതിപെടുത്തതും അ
ൎജ്ജുനൻതന്നെക്കണ്ടുമറ്റുള്ളൊർസുഖിച്ചതും അൎജ്ജുനാഗ്രജൻജടാസു
രനെവധിച്ചതും മാരുതിസൌഗന്ധികപുഷ്പങ്ങളെഹരിച്ചതും മാരുതി
രൂപംകണ്ടുമാരുതിപെടിച്ചതും അന്ധനാമന്ധാത്മജൻതന്നുടെഘൊ
ഷയാത്രാ ഗന്ധൎവ്വാധിപകൃതബന്ധനമവർകളെ കുന്തിനന്ദനൻത
ന്നെവീണ്ടുകൊണ്ടതുംപിന്നെ സിന്ധുരഗമനയാംപാഞ്ചാലീഹര
ണാൎത്ഥം സിന്ധുരാജാഗമനംഗന്ധവാഹജകൃത ബന്ധനംകുന്തീസു
തബന്ധുബന്ധനഹരം ദന്തീപുത്രനെക്കാണ്മാൻമാൎക്കണ്ഡെയാഗ
മനം പണ്ഡിതന്മാൎക്കണ്ഡെയൻതാൻതാന്ധാനായത്തിൻകൽ കു
ണ്ഡലീശപരശായീരാമനായ്പ്പിറന്നതും പുണ്യകളായനാനാകഥകൾ
മറ്റുള്ളതും പാണ്ഡവശൊകംതീൎപ്പാനരുൾചെയ്തതുംപിന്നെ ഗാ
ണ്ഡീവധരപ്രിയന്മാധവൻജഗന്നാഥൻ പാണ്ഡവന്മാരെക്കാണ്മാ
നെഴുന്നള്ളിയവാറും ദ്രൌപദീസത്യസംവാദങ്ങളുംപ്രീതിയൊടന്നു പാ
വനകഥകളുമിന്ദ്രദ്യുമ്നന്റെകഥാ എന്നിവകെട്ടുതെളിഞ്ഞിരുന്നീടി
നകാലം കൎണ്ണകുണ്ഡലകവചാദികളമരെന്ദ്രൻ വിപ്രനായ്പ്രതിഗ്ര
ഹിച്ചീടിനപ്രകാരവും തൽപ്രസാദാൎത്ഥമൊരുശക്തിനൽകിയവാറും
ഹരിണരൂപനെകനരണിയെടുത്തുകൊണ്ടരണ്യംപുക്കാനെന്നൊരാ

രന്നെൻവെദന്നീപ്പാൻ അടവിതന്നിൽത്തെടിനടന്നപാണ്ഡവന്മാ
ക്കിടരായതുംദാഹംമുഴുത്തിട്ടുന്നെരം തണ്ണീരന്വെഷിപ്പാനായ്പൊയ
നുജന്മാരെല്ലാം തണ്ണീരുംകുടിച്ചൊക്കെമരിച്ചപ്രകാരവും ധൎമ്മജൻ
താനുംചെന്നുതണ്ണീർകൊരിയശെഷം ധൎമ്മരാജനകൃതധൎമ്മപ്രശ്നാ
ങ്ങളെല്ലാം ധൎമ്മജൻപരിഗ്രഹിച്ചുത്തരംപറഞ്ഞതും ധൎമ്മരാജാനുജ്ഞ
യാജീവിച്ചൊരനുജന്മാർ ധൎമ്മരാജാത്മജനൊടൊന്നിച്ചുവസിച്ചതും
മൂന്നാമതായപൎവ്വമാരണ്യന്തന്നിൽ ചൊന്നാനാമ്നായവ്യാസൻകൃഷ്ണ
ൻതാപസൻദ്വൈപായനൻ അദ്ധ്യായമതിലിരുനൂററുപത്തൊ
ൻപതിൽ പദ്യങ്ങളുണ്ടുപതിനായിരത്തെറുനൂററിനുത്തരമറുപത്തുനാ
ലുമെന്നറിയണം - ഉത്തമംപവിത്രമിതെത്രയുംപാൎത്തുകണ്ടാൽ - പാരാ
ശൎയ്യാഖ്യമുനിനാലാംപൎവ്വത്തിൽച്ചൊന്നാൻ വൈരാടരാജ്യന്തന്നി
ൽധൎമ്മജാദികളെല്ലാം ഒരൊരൊനാമവെഷംകൈക്കൊണ്ടുഗൂഢന്മാരായി
ഒരാണ്ടുവസിച്ചനാളുള്ളൊരുകഥയെല്ലാം രാജസെവകവൃത്തിയൊ
ൎയ്യൻചൊല്ലിയവാറും വ്യാജനിൎവ്യാജംമത്സ്യനഗരപ്രവെശനം മ
ല്ലനിഗ്രഹംപിന്നെകീചകാദികൾവധം നില്ലജ്ജൻസുയൊധനൻ
തന്നുടെനിരൂപണം ഗൊഗ്രഹണാദികളുംവിജയവിജയവുംഫാല്ഗുനി
തന്നാലന്നാളുത്തരാവിവാഹവും വ്യക്തമായ്വിരാടപൎവ്വന്തന്നിൽപാരാ
ശൎയ്യൻ ഭക്തിവൎദ്ധനകരംസത്യമായതുൾച്ചെയ്യാൻ - അദ്ധ്യായമറു
പത്തെഴെത്രയുംമനൊഹരം ചിത്രാൎത്ഥംമൂവായിരത്തഞ്ഞൂറുപദ്യങ്ങളും
സ്വൈരമായുപപ്ലാവ്യെപാണ്ഡവരിരുന്നതും ശൌരിയെവരിപ്പാ
ൻദുൎയ്യൊധനൻവന്നവാറും ചൌൎയ്യനിദ്രയെപ്പൂണ്ടുഭഗവാൻകിടന്ന
തും ശൌൎയ്യമെറീടുംപാൎത്ഥൻകൃഷ്ണനെവരിച്ചതും ഗാന്ധാരീസുതൻയ
ദുസൈന്യത്തെവരിച്ചതും കാന്തനാംപത്മാകാന്തൻകൊമളലീലകളും
ഇന്ദുശെഖരവന്ദ്യനിന്ദുബിംബാസ്യാംബുജനിന്ദ്രാദിവൃന്ദാരകവൃന്ദവ
ന്ദിതൻപരനിന്ദിരാവരൻനന്ദനന്ദനൻനാരായണൻ ചന്ദ്രികാമന്ദ
സ്മിതസുന്ദരൻദാമൊദരൻ സുന്ദരീജനമനൊമന്ദിരൻവാസുദെവൻ
വൃന്ദാരണ്യനിവാസികന്ദൎപ്പകളെബരൻ ച്ഛന്ദസാംപതിജഗൽക്ക
ന്ദഭൂതൻമുചുകുന്ദനന്ദിതൻപരമാനന്ദൻശ്രീഗൊവിന്ദൻ ഇന്ദ്രനന്ദ
നനുമായുള്ളന്നസമവൎത്തി നന്ദനൻതന്നിക്കളുള്ളിലാനന്ദംവളൎത്തതും
സഞ്ജയൻവന്നുപുനരംബികാസുതൻചൊല്ലാലഞ്ജസാപറഞ്ഞതുകെ
ട്ടുധൎമ്മാത്മജനും കഞ്ജനെത്രാജ്ഞയാപൂൎവ്വംബന്ധിച്ചുപറഞ്ഞതും സഞ്ജ
യൻചെന്നുധൃതരാഷ്ട്രനാംകപടെന്ദ്രെ പഞ്ജരന്തന്നിൽധൎമ്മജൊക്തിക
ൾപകരാതെസഞ്ചരാത്മനാനിജമന്ദിരംപുക്കവാറുംസ്ഥിരാത്മാവായധൃ
തരാഷ്ട്രഭൂപതിശ്രെഷ്ഠൻ നിദ്രയുമില്ലാഞ്ഞാധിമുഴുത്തുചമഞ്ഞതുംഅന്നെ

നംവിദുരരെവരുത്തിരാത്രിയിങ്കൽ മന്നവനവൻചൊന്നനയങ്ങൾ കെട്ടുകെളൎത്തധ്യാത്മംസനൽക്കുമാരമുനിപറഞ്ഞതുംമിത്രനന്നന്ദ നിമിത്തമായുരഞ്ഞതും അംബുജമിത്രാത്മജനന്ദനൻ പ്രാൎത്ഥിക്കയാലം ബുജാസനസെവ്യനംബുജനാഭൻനാഥൻഅംബികാവരപ്രിയനം ബുജശരതാതൻ ബിംബൊഷ്ഠൻകംബുധരനംബരചരനാഥൻഅം ബികാസുതാലയംപ്രാപിച്ചുസഭയിങ്കൽസന്ധിപ്പാൻപറഞ്ഞപ്പൊൾ ന്ധാത്മാസുയൊധനൻ ബന്ധിപ്പാൻഭാവിക്കയാലന്ധകാന്വയജാ തൻ ബന്ധുരകളെബരൻ ബന്ധൂകാന്താധരൻസിന്ധുരഭയംകര ൻ ബന്ധുലൊകാത്മാനന്ദകരനാംധരാധരൻതന്തിരുവടിവിശ്വരൂ പംകാട്ടിയവാറും അശ്വത്ഥാമാവുതന്നെരഹസിചെന്നുകണ്ടു വിശ്വാ സത്തൊടുപറഞ്ഞവനെക്കൊണ്ടുസെനാപത്യംചെയ്യരുതെന്നുസത്യം ചെയ്യിച്ചവാറുംപത്ഥ്യമെല്ലാവരൊടുന്തത്ഥ്യമായ്ചൊന്നവാറും വിശ്വ നായകൻഹരിദശനന്ദനനൊടും നിശ്ശെഷമായനയമരുളിച്ചെയ്യു വാറും കുന്തീദെവിയെക്കണ്ടുമന്ത്രിച്ചുഭയന്തീൎത്തു കുന്തീനന്ദനന്മാരെ പ്രാപിച്ചവാറുമെല്ലാം ബദ്ധവൈരത്തൊടവരുദ്ധതബുദ്ധിയൊടും യുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരായ്സൈന്യംകൂട്ടിയവാറുംഅന്യൊന്യമൊട്ടുലൂകൻവന്ന റിയിച്ചതുംകെട്ടു കൌന്തെയൻകൊല്ലാക്കല ചെയ്യയച്ചതുമെല്ലാം ചൊല്ലിയാൻമഹാരഥഗണനെഗംഗാദത്തൻ ചൊല്ലിയൊരംബൊ പാഖ്യാനാന്തപൎവ്വന്താംകൃഷ്ണൻ വിദ്വാനാംവെദവ്യാസനുദ്യൊഗപൎവ്വ ത്തിൽഅദ്ധ്യായമനുത്തമനൂററിരുപത്താറതിൻപദ്യങ്ങളനന്വയംനി ശ്ചയമെഴായിരം ഹൃദ്യങ്ങളവെദ്യങ്ങളനവദ്യങ്ങളെല്ലൊ പിന്നെതുഭീ ഷ്മപൎവ്വംചൊല്ലുവൻചുരുക്കിഞാൻ ധന്യനാംഗാവൽഗണിതന്നി ക്കുവെദവ്യാസൻ സൎവ്വഭൂപാലയുദ്ധമവീശനറിയിപ്പാൻ ദിവ്യലൊ ചനംനൽകിയെഴുന്നെള്ളിയവാറും സപ്തദ്വീപങ്ങളൊടു സപ്തവാരി ധികളും സപ്തപൎവ്വതങ്ങളും സപ്തലൊകങ്ങൾരണ്ടുംസപ്താശ്വന്മുതലാ യസപ്തഖെചരഗതി സപ്തമാമുനിഗതിസപ്തമാരുതഗതി സ്വരമി വയെല്ലാംസത്യമായ്ചൊന്നവാറും പുത്രമിത്രാദികളുംപിത്രാദ്യാചാൎയ്യ ന്മാരും ശത്രുഭാവെനകണ്ടുയുദ്ധാൎത്ഥംയുദ്ധഭൂവി വൃത്രാരിപുത്രൻ തത്ര ചിത്തകാരുണ്യംകലൎന്നുണ്ടെത്രയുമശക്യമിതുമഹാംസാകൎമ്മം ഇത്ഥ മൊൎത്തവനതിവിത്രസ്തഹൃദയനായ് ബുദ്ധിയുംകെട്ടുപാൎത്ഥൻതെരതിലി രുന്നപ്പൊൾ ഭൃത്യഭാവവുംവെച്ചുഭക്തവത്സലൻകൃഷ്ണൻഭൃത്യനൊടരു ൾചെയ്തസത്യമാംവെദാന്താൎത്ഥം നിത്യാനിത്യാദികളാംവാസ്തവതൎക്ക ശക്ത്യാ തത്വബൊധാൎത്ഥംസത്യജ്ഞാനാനന്താനന്ദവും സത്വാദിഗു ണയുക്തപ്രകൃതിവിലാസവും സത്വങ്ങളുള്ളിൽജീവാത്മാവായിത്താ

നിരിപ്പതും ക്ഷെത്രക്ഷെത്രജ്ഞഭാവവ്യാസ്യവഭെദങ്ങളും ശാസ്ത്രസി
ദ്ധാന്തങ്ങൾവൎണ്ണാശ്രമാചാരഭെദം സൂത്രതത്വവുംവിഭൂതിപ്രഭാവവും
പിന്നെ ക്ഷെത്രധൎമ്മവുംസാംഖ്യയൊഗഭെദാദികളും ദ്വന്ദ്വഭാവങ്ങൾ
കളഞ്ഞുദയമറപ്പിച്ചാനന്ദവുമവനരുൾചെയ്തീതാനന്ദമൂൎത്തിവിശ്വ
വിസ്മയകരസമരചതുരനു വിശ്വരൂപവുംകാട്ടി വിശ്വാസംവരുത്തി
നാൻ സംഗരകൊലാഹലംതുടങ്ങിപ്പിന്നെശ്ശെഷം ഗംഗാനന്ദനൻ
ദെവവ്രതനാംകൃഷ്ണഭക്തൻപതിനൊന്നക്ഷൌഹിണിസാംഖ്യയാന്നാ
നാസെനാ പതിനായകന്മഹാരഥനൊരൊരൊദിനം പതിനായിരം
കാലാൾപതിനായിരമശ്വം പതിനായിരംഗജം പതിനായിരത്തെരാ
ൾ പതിതമാക്കിട്ടവൊനതുപൊൽത്രിഭുവനപതിവാഞ്ഛിതമിതിമതി
മാനറികയാൽ ആങ്ങിനെപത്തുദിനംയുദ്ധംചെയ്തുഭീഷ്മർ മങ്ങാ
തെയതിന്നിടെരണ്ടുനാൾനാരായണൻ എടുത്തുസുദൎശനംപട്ടതമൊ
ട്ടുമപ്പൊ ഉടുത്തുകണ്ടിട്ടുള്ളഭഗവൽസ്തുതികളും അവൻതന്നനുഗ്രഹാ
ൽശിഖണ്ഡിതന്നെമുൻപിൽ വിബുധപതിസുതൻ നിൎത്തിനാൻയു
ദ്ധത്തിനായി അതിനാൽഭീഷ്മർശരശയനെവസിച്ചതും വസുജാത
ജമുനിയരുളിച്ചെയ്യാനെല്ലൊ അദ്ധ്യായമതുമൊരുനൂറെറാരുപത്തെട്ടെ
ല്ലൊ പദ്യങ്ങളെഴായിരത്തെണ്ണൂറെറണ്ടെത്തുനാലും പതിനൊന്നന്നാ
ൾപിന്നെദുരിയൊധനൻസെനാ പതിയായഭിഷെകം ദ്രൊണാചാ
ൎയ്യൎക്കചെയ്യാൻ ത്രിഗൎത്തൻസംശപ്തകഗണത്തൊടൊരുമിച്ച ങ്ങക
റരികൊണ്ടുപൊയാൻ വിജയൻതന്നെയതും അപ്രതിരഥനായ കു
പ്രഭുഭഗദത്തൻസുപ്രതീകാഖ്യനായഗജത്തിൻകഴുത്തെറികെൽപ്പൊ
ട്ടുവ്വകൊദരൻതന്നൊട്ടുപൊരുതതും ചില്ലമാനൊട്ടുകൂടിഫൽഗുനനപ്പൊ
ൾവന്നിട്ടപ്രമെയാസ്ത്രപ്രയൊഗന്തുടൎന്നുനെരം മത്തഹസ്തിപ്രവ
രമസ്തകംഭഗദത്തമസ്തകം ചാപമൊരുപത്രികൊണ്ടറുത്തതും അംഭൊ
ജവ്യൂഹംഭെദിച്ചുമ്പർകൊന്മകന്മകൻ വൻപടമുടിക്കയാൽകുംഭസം
ഭവാദികൾ കമ്പമാനസന്മാരായ്സംഭ്രമത്തൊടുമപ്പൊൾഅൻപൊഴി
ഞ്ഞാറുമഹാരഥന്മാരൊരുമിച്ച വൻപനാമഭിമന്യുതന്നെക്കൊന്നതു
മൂലം ധൎമ്മജശൊകന്തീൎപ്പാൻതാപസനരുൾചെയ്യാൻ സൃഞ്ജയൊ
പാഖ്യാനാദിനിൎമ്മലൻവെദവ്യാസനരുളിച്ചെയ്തവാറും നിജ്ജൎരെന്ദ്രാ
ത്മജനാമൎജ്ജുനശൊകന്തീൎപ്പാൻ ദുൎജ്ജനകാലനായകൃഷ്ണസാന്ത്വന
ങ്ങളും കൃഷ്ണസൊദരിയായസുഭദ്രമാത്സ്യപുത്രി കൃഷ്ണയുമിത്യാദിനാരിജ
നദുഃഖന്തീൎപ്പാൻ കൃഷ്ണസാന്ത്വനവചനാമൃതവിശെഷവും പുത്രനി
ഗ്രഹത്തിനുകാരണഭൂതനായ ശത്രുഗാന്ധാരീപുത്രമിത്രഭൂപതിൻമുൻ
പൻ പ്രത്യൎത്ഥിജയദ്രഥനായസൈന്ധവൻതന്നെ മിത്രനാംദെവൻ

നാളെയസ്തമിപ്പതിന്മുൻപെ മിത്രപുത്രാലയത്തിന്നയച്ചീടുവനെന്നു
വൃത്രനാശനപുത്രൻസത്യവുംചെയ്യാനെല്ലൊ എത്രീലെന്നാകിൽപ്പി
ന്നെവില്ലുമാത്തീയിൽചാടി മൃത്യുലൊകത്തെ പ്രാപിച്ചീടുവനെന്നും
ചൊന്നാൻ, സ്വപ്നത്തിൽജിഷ്ണുവീരൻകൃഷ്ണനെക്കണ്ടവാറുംചില്ലുമാ
നൊടുംകൂടെകൈലാസംപ്രാപിച്ചതുംശംകരൻപ്രസാദിച്ചസംകടംതീ
ൎത്തവാറും പംകജനെത്രപദപംകജാൎച്ചിതപുഷ്പം ശംകരജടാഭാരംതൻകൽ
ലെകണ്ടവാറും മറ്റുള്ളനൃപന്മാരെ ധൎമ്മജരക്ഷയ്ക്കാക്കിവിറ്റെനാൾ
യുദ്ധത്തിനുകൃഷ്ണനന്താനുംകൂടിജംഭാരിസുതൻതന്നെവൻപൊട്ടുപൊ
രുതതും അംപിനാൽക്കളംകുഴിച്ചംബുനിൎമ്മാണാദിയുംക്രൂരനാ മ
ലംബുസൻജലസന്ധാദികളും പൊരിലെഴക്ഷൌഹിണിപ്പടയുംമ
ടിഞ്ഞതും വിഷ്ണുചക്രച്ഛായകൊണ്ടുഷ്ണാംശുമറഞ്ഞതുംജിഷ്ണുനന്ദനനാ
യജിഷ്ണുതാൻജയിച്ചതും വൃദ്ധക്ഷത്രാത്മജൻതന്നുത്തമാംഗത്തെക്കൊ
ണ്ടവൃദ്ധക്ഷത്രാഖ്യൻതന്റെ ഹസ്തത്തിലാക്കിയതുംഅസ്തമിപ്പതി
ന്മുൻപെ സത്യത്തെരക്ഷിച്ചതും രാത്രിയുദ്ധവുംഘടൊല്കചന്റെ മര
ണവും പാൎത്ഥിവൻധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻദ്രോണരെവധിച്ചതും അശ്വത്ഥാമാ
വുകൊപിച്ചസ്ത്രങ്ങളയച്ചതും വിശ്വാന്തകരണമായുണ്ടായയുദ്ധങ്ങ
ളും ഏഴാമതാകുംദ്രോണപൎവ്വത്തിലതുചെയ്യാൻ കാളിന്ദനനായ
മാമുനിവെദവ്യാസൻ അദ്ധ്യായമതിലുണ്ടുനൂറെഴുപതുനല്ലപദ്യങ്ങ
ളുണ്ടുപതിനായിരത്തിലുംപുറം പിന്നെയുന്തൊള്ളായിരത്തൊൻപതെ
ന്നറിഞ്ഞാലും പുണ്യവൎദ്ധനംപുരുഷൊത്തമലീലാപൂൎണ്ണം കൎണ്ണപൎവ്
വുംചൊന്നാനെട്ടാമതതുംചൊല്ലാം വൎണ്ണിപ്പാൻപണിയതിലുണ്ടായ
വിശെഷങ്ങൾ ത്രിപുരദഹനമാദ്യംശെശപ്രതിവാദംഅരയന്നത്തൊ
ടൊരുവായസന്തൊറ്റവാറും തരണിസുതനൊടുമാരുതി തൊറ്റവാറും
തരണിസുതശരംധൎമ്മജനെറ്റവാറും പാൎത്ഥനാത്സംശപ്തകന്മാരൊടു
ങ്ങിയവാറും പാൎത്ഥിവൻപാൎത്ഥനൊടുപരുഷംചൊന്നവാറും പാൎത്ഥി
വൻതന്നെക്കൊൽവാൻപാൎത്ഥനൊങ്ങിയവാറും പാൎത്ഥസാരഥിചൊ
ല്ലാൽപാൎത്ഥിവൻതന്നെപാൎത്ഥൻ പെൎത്തുനീനീനീയെന്നു നിന്ദിച്ച
ചൊന്നവാറും ആത്മനാപ്രാണത്യാഗത്തിന്നൊരുംപെട്ടവാറുംആൎത്തി
യെഭക്തന്മാൎക്കുതീൎക്കുന്നകൃഷ്ണൻചൊല്ലാൽ പാൎത്ഥനുംവാചാതന്നെ
ത്താൻപ്രശംസിച്ചവാറും ധൎമ്മജധനഞ്ജയന്മാരെയുംനിരത്തീട്ടുധൎമ്മ
സ്ഥാപനകരൻപൊക്കൊരുമിപ്പിച്ചതും ക്രൂരനാംവൃകൊദരൻഘൊര
സംഗരാംകണെ ചൊരനാംദുശ്ശാസനന്മാറിടംപിളൎന്നതും കൎണ്ണഫൽ
ഗുനയുദ്ധംതന്നുടെകൊടുപ്പവും കൎണ്ണനാഗാസ്ത്രപ്രയൊഗാദിയുംധന
ഞ്ജയൻ കൎണ്ണനെവധിച്ചതുംമറ്റുമിത്തരമെല്ലാംപുണ്യാത്മാവെദവ്യാ

സനരുളിച്ചെയ്തീടിനാൻ_ അദ്ധ്യായമതിലറുപത്തൊൻപതെന്നറിഞ്ഞാ
ലും പദ്യങ്ങൾ നാലായിരത്തിൽപ്പുറത്തൊള്ളായിരം_ പൊരതിൽ യുധി
ഷ്ഠിരൻ ശല്യരെ വധിച്ചതും മാരുതി സുയൊധനന്മാർ ഗദായുദ്ധാദിയും
ബലഭദ്രാഗമനന്തീർത്ഥമാഹാത്മ്യങ്ങളും അലിവൊടതുൾ ചെയ്തു ശല്യപൎ
വ്വണി കൃഷ്ണൻ അദ്ധ്യായമതിലൻപത്തൊൻപതെന്നറിഞ്ഞാലും പദ്യ
ങ്ങൾ മൂവായിരത്തിരുനൂററിരുപത്തും_ സൌപ്തികപൎവ്വത്തിൽ ചൊല്ലി
യതൊട്ടു ചൊല്ലാം വ്യാപ്തിയിലുരചെയ്യാൻ വെലയുണ്ടറിഞ്ഞാലും കാ
ലൊടിഞ്ഞവനിയിൽ വീണൊരു സുയൊധനൻ കാലപാശാനുഗതനാ
യതു കണ്ടനെരം അശ്വത്ഥാമാവാദികൾ നിശ്വാസത്തൊടുംകൂടി വിശ്വാ
സം സുയൊധനൻതന്നൊടു ചെയ്യുവാറും ധൃഷ്ടദ്യുമ്നാദികളെ നഷ്ടമാ
ക്കീടും മുൻപെ കെട്ടിയകവചം തൊഴിക്കന്നിലയെന്നു പെട്ടന്നു സ
ത്യം ചെയ്തു രാത്രിയിൽ ചെന്നവാറും സൃഷ്ടിപാലനഹരണാദികൾ ചെ
യ്യും ദെവൻ പാണ്ഡവന്മാരെ വെറെ കൊണ്ടുപൊയ്യാണ്ടവാറും താ
ന്ധപ്രിയനായ ശങ്കരനനുഗ്രഹാൽ പഞ്ചദ്രൌപദെയന്മാരൊടു പാ
ഞ്ചാലനെയും പടചെത്താരെല്ലൊ മിഞ്ചിയപടയൊടുമശ്വത്ഥാ
മാവാദികൾ ദുരിയൊധനൻതന്നൊടശ്രുക്കൾ തുടച്ചുട നിസ്ലയൊടി
ത്തു ചൊന്നാർ മരിച്ചു സുയൊധനൻ പാണ്ഡവന്മാരുമപ്പൊൾ മരിച്ചു
മറിയാതെ വാൎത്തകൾ കെട്ടനെരമതിനാലനശനം ദീക്ഷിച്ചു മരിപ്പതി
ന്നതിശൊകത്തൊടാരംഭിച്ചിതു പാഞ്ചാലിയും ഭീമനും ദ്രൌണിശിരൊ
മണി കൊള്ളുവാൻ പൊയാൻ ഭീമനെത്തെടിപ്പിൻപെ മാധവാൎജ്ജു
നന്മാരും ചെന്നതു കണ്ടു പെടിച്ചശ്വത്ഥാമാവു താനുമന്നെരം പ്രയൊഗി
ച്ചാൻ ബ്രഹ്മാസ്ത്രമവാരിതം ഇമ്മഹീതലമപാണ്ഡവമാക്കുമകെന്നു
ചിന്മയൻ നാരായണൻ രക്ഷിച്ചാനതിൻകന്നും ബന്ധുക്കൾക്കുദ
കകൎമ്മാദികൾ ചെയ്യുന്നെരം കുന്തിയും കൎണ്ണനമ്മമനന്ദനനെന്നു ചൊന്നാ
ൾ കുന്തീപുത്രരുമതുകെട്ടു സന്താപത്തൊടെ ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചുദകക്രി
യകളും ചെയ്താർ_ അദ്ധ്യായം പതിനെട്ടുണ്ടിത്യാദി സൌപ്തികത്തിൽ
പദ്യങ്ങളെണ്ണൂറെറഴുപതുമുണ്ടെന്നു ചൊല്ലാം പതിനൊന്നാമതു പൊൽ
സ്ത്രീപൎവ്വമതിൽക്കഥാവിധവവനിതമാർ പരിദെവനങ്ങളും ഗാന്ധാ
രീയദുഃക്കൾക്കു ശാപം നൽകിയവാറും ഗാന്ധാരീപതിസുതന്മാരെപ്പുൽ
കിയവാറും വിസ്മയമയസ്മയമായമാരുതിരൂപം ഭസ്മമാക്കുമഞ്ഞതും ക
ശ്മലന്നൃപൻതന്നാൽ സന്ത്വിതനായ കൃഷ്ണനരുളിച്ചെയ്യുവാറും അശ്വസാ
രവച്ചിത്തമന്ധനചമത്തതും ധൎമ്മജനിയൊഗത്താൽ ശവസംസ്കാ
രാദികൾ തന്മനൊദുഃഖത്തൊടും ബന്ധുക്കൾ ചെയ്യുവാറും_ അദ്ധ്യായ
മിരുപത്തെഴുണ്ടിതെന്നറിഞ്ഞാലും പദ്യങ്ങൾ ചൊല്ലാമെഴുനൂറെറഴപ

ത്തരഞ്ചെല്ലൊ_ശാന്തിദംശാന്തിപൎവ്വംപന്ത്രണ്ടാമതുപിന്നെശ്ശാന്തനവൊ
ക്തിമയംമികച്ചതുമൊക്ഷന്നാകിൽവൎണ്ണധൎമ്മങ്ങൾപുനരാശ്രമധൎമ്മങ്ങ
ളും പുണ്യതീൎത്ഥാദിഫലംദാനധൎമ്മെനുഫലം ജപഹൊമാദിധൎമ്മാ
പദ്ധൎമ്മവും പിന്നെത്തപസാന്നിയമാദിസാംഖ്യയൊഗാദിഭെദംമൊ
ക്ഷധൎമ്മവും വിശെഷിച്ചറിയിച്ചുഭീഷ്മർ സാക്ഷാൽശ്രീനാരായണ
ൻ തന്നുടെനിയൊഗത്താൽ_ അദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനംമുഹുൎവ്വിസ്തരിച്ചറിയി
ച്ചതദ്ധ്യായംമുന്നൂററിന്മെൽമുപ്പത്തൊൻപതുമുണ്ട_പദ്യങ്ങൾപതിനാ
ലായിരവുംപിമ്പത്തേഴും ഹൃദ്യങ്ങളതിന്നുമെലിരുപത്തഞ്ചുമെല്ലൊ_പ
തിമൂന്നാമതാനുശാസനികാഖ്യപൎവ്വമതിലും ധൎമ്മസ്ഥിതിപലതുംപാ
ൎക്കുന്തൊറും ദാനങ്ങളുടെഭെദമധികാരികൾ ഭെദംദാനധൎമ്മാനുഷ്ഠാദി
വിധിഭെദങ്ങൾപിന്നെ പാത്രഭെദവുംകാലഭെദവുംദെശഭെദംശാസ്ത്ര
സിദ്ധാന്തഭെദംമന്ത്രമൂൎത്തികൾഭെദം ശ്രൌതസ്മാൎത്താദിഭെദം താന്ത്രി
കഭെദങ്ങളും ചെതനജഡഭാവഭെദവുംമഖഭെദം സൃഷ്ടിപാലനഹര
ണങ്ങളുന്തത്തൽ കൎമ്മാനുഷ്ഠാനനിഷ്ഠാപൂൎവ്വമവതാരാദികളും മൌന
സത്യാദിഭെദഗതികളിവയെല്ലാം മാനസാനന്ദംവരുമാറരുൾചെയ്തു
കൃഷ്ണൻ,അദ്ധ്യായമിരുനൂറെറണ്ണുത്താറുണ്ടതിൽ നല്പദ്യങ്ങൾഹൃദ്യ
ങ്ങളായുണ്ടുപന്തീരായിരം_ പതിന്നാലാമതാശ്വമെധികപൎവ്വമെല്ലൊ
മതിമാന്മാരായുള്ളൊൎക്കധികമ്മനൊഹരം മാമുനിസംവൎത്തകന്മരുത്ത
നൃപനൊടു സാമൊദമരുൾചെയ്തുപുണ്യസൽക്കഥകളും ഠരംശംരന്നി
യൊഗത്താൽപ്പാണ്ഡവർനിധികൊൾവാൻ വാച്ചസൈന്യത്തൊടു
ദീച്യാന്ദിശിപൊയകാലംദ്രൊണജബ്രഹ്മാസ്ത്രജ്വാലാകുലനായ ബാ
ലൻപ്രാണഹീനനുമായിപ്പിറന്നൊരനന്തരംപ്രാണികൾക്കെല്ലാമുള്ളി
ൽപ്രാണനായതുകൃഷ്ണൻ പ്രാണനുണ്ടാക്കിയതെത്രത്ഭുതമല്ലയെല്ലൊ
ഉത്തരാപെറുപരീക്ഷിത്തായനൃപവര നുത്തമൊത്തമൻപുരുഷൊ
ത്തമഭക്തനുണ്ടായി ഉത്തരാദിശിമരുത്തൻവൃതാവെച്ചനിധി യുക്തപൂ
ജകളുംചെയ്തുദ്ധരിച്ചുഴറെറാടെ പാണ്ഡവർവരുംപൊളിങ്ങുണ്ടായി
തനയനുംഗാണ്ഡീവധരനശ്വംനടത്തീടുവാൻപൊയാൻ ബഭ്രുവാഹ
നനായപുത്രനൊടെററുതൊററി ട്ടുത്തുതംപൂണ്ടുപൊന്നുഗവിക്കണം
പിന്നെവൈഷ്ണവധൎമ്മംഹയമെധകൎമ്മാനന്തരം വാൎഷ്ണെയവിരചിത
ധൎമ്മജമദഭംഗം നകുലൊപാഖ്യാനാദിപലതുഞ്ചൊല്ലിമുനി പകലില്ലി
നിയിപ്പൊൾ പറവാനവയെല്ലാം_ അദ്ധ്യായമുണ്ടുനൂറുമുപ്പത്തുമൂന്നം
ചൊല്ലാം പദ്യങ്ങൾനാലായിരംനാനൂറുമിരുപത്തുംപതിനഞ്ചാമതുന
ല്ലാശ്രമവാസപൎവ്വമധികം മനൊഹരമജ്ഞാനവിഷഹരം ഗാന്ധാ
രീകാന്തനന്ധൻഗാന്ധാരിയൊടുംകൂടി ത്താനനാശ്രമത്തിൽകലിത

ന്നവാറും പിന്നെകുന്തിയുംഗാന്ധാരിയുന്താനുമാശ്ലൊയവാറും അന്തി
കെ വെദവ്യാസനെഴുന്നെള്ളിയവാറും മരിച്ചസുയൊധനനാദികൾ
തമ്മെക്കണ്ടു ചിരിച്ചധൃതരാഷ്ട്രർതെളിഞ്ഞുചൊന്നവാറും അംബികാ
തനയനുംകുന്തിയുംഗാന്ധാരിയും സംഭ്രമംതിന്നുപരലൊകംപ്രാപിച്ച
വാറും മാണ്ഡവ്യശാപത്തിന്നുധൎമ്മരാജന്റെഗതി പാണ്ഡവർകെട്ടു
ഖെദിച്ചിരുന്നവാറുംപിന്നെ വൃഷ്ണികൾവിനാശനം നാരദനരുൾചെ
യ്തു ഉഷ്ണനിശ്വാസത്തൊടുകെട്ടതുമിവയെല്ലാം_അദ്ധ്യായംനാല്പതതിൽ
പദ്യങ്ങളായിരത്തിനുത്തരന്തൊള്ളായിരത്താറുമുണ്ടറിന്താലും മൌസ
ലപൎവ്വത്തിനിൽവൃഷ്ണികൾവിനാശനം കംസാരിയായകൃഷ്ണൻസം
സാരവിനാശനൻഅഗ്രജനൊടുംകൂടെവൈകുണ്ഠംപ്രാപിച്ചതുംവ്യ
ഗ്രിച്ചധനഞ്ജയൻവജ്രനെവാഴിച്ചതും സ്ത്രീധനാദികളൊടുംപൊരും
പൊൾമദ്ധ്യെമാൎഗ്ഗം ബാധിതനായപാൎത്ഥൻതന്നൊടുകാട്ടാളന്മാർ
പറിച്ചുകൊണ്ടാർധനനാരിമാരെയുമെല്ലാം പെരുത്തഗാണ്ഡീവവും
കുലയ്ക്കായിലയെല്ലൊ ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളിലൊന്നുംവഴിയെതൊന്നീലപ്പൊ
ൾ സവ്യസാചിയുംധനുസ്സിഴച്ചാനെന്നുകെൾപ്പു സത്യജ്ഞാനാന
ന്താനന്ദാമൃതൻനാരായണൻ സത്വാദിമായാഗുണരഹിതൻപരമാ
ത്മാ തത്വമസ്യാദിമഹാവാക്യാൎത്ഥവസ്തുമൂൎത്തി നിത്യനാംസച്ചില്പര
ബ്രഹ്മാവ്യൻകൃഷ്ണൻതന്റെ നിത്യമാംമായാവിലാസങ്ങളുംനിരൂ
പിച്ചാൻ വെദവ്യാസനുമാത്മജ്ഞാനങ്ങളരുൾചെയ്യാൻ ഖെദവുമ
ടക്കിശെഷതാശയനുംപുരിപുക്കാൻ ദുഃഖംപൂണ്ടജാതശത്രുക്ഷിതിപതി
യൊടു ശക്രനന്ദനൻകൃഷ്ണഗതിയുമറിയിച്ചാൻ_ഇക്കഥയെല്ലാമെല്ലൊ
മൌസലമെട്ടദ്ധ്യായം ദുഃഖനാശനകരംപദ്യങ്ങൾമുന്നൂറെല്ലൊ_സൎവ്വ
വുമുപെക്ഷിച്ചദിവ്യന്മാർപാണ്ഡവന്മാർ ഉൎവ്വിയെപ്രദക്ഷിണംചെ
യ്യാനായുറപ്പെട്ടാർ എന്നതുമൂന്നദ്ധ്യായംനൂററിരുപതുപദ്യം പുണ്യദംമ
ഹാപ്രസ്ഥാനികമാകിയപൎവ്വം_ധൎമ്മരാജനുമഥധൎമ്മനന്ദനൻപിൻ
പെ ധൎമ്മത്തെപ്രതീക്ഷിപ്പാൻസാരമെയാകാരവും കയ്ക്കൊണ്ടുദൈ
ന്യംപൂണ്ടിങ്ങാരുമില്ലൊരുഗതി നിഷ്കപമുപെക്ഷിയായ്കെന്നൊരുഭാ
വത്തൊടുംനിൽക്കുന്നനെരമിതുകൂടാതെൻനിക്കിപ്പൊൾ സ്വൎഗ്ഗപ്രാ
പ്തിയുംവെണ്ടാകെവലമെന്നുനൃപൻ ദെവദൂതനുംപാണ്ഡുസുതനുംധ
ൎമ്മാധൎമ്മാവൊളംവാദംചെയ്തു ദെവദൂതനെന്തൊററുസ്വൎഗ്ഗാരൊഹ
ണപൎവ്വം പതിനെട്ടാമതതിൽസ്വൎഗ്ഗതിലഭിച്ചിതുധൎമ്മജാദികൾക്കെ
ല്ലാംഅദ്ധ്യായമഞ്ചുണ്ടതിൽ പദ്യങ്ങളിരുനൂറുംഅദ്ധ്യയനംചെയ്യുന്നൊ
ൎക്കെന്നുമെമുക്തിവരുംപൎവ്വവുംരൂപാറതിൽ ഗ്രന്ഥവുംനൂറായിരംദിവ്യ
മിതദ്ധ്യായവുമുണ്ടാരു രണ്ടായിരംശൌനകാദികൾസൂതൻതന്നൊ

ട ചോദ്യം ചെയ്യുമാറമൊരക്ഷൌഹിണിക്കെങ്ങിനെ യെന്നചൊൽ
നീഹസ്തിയുന്തേരമൊരൊന്നശ്വം മൂന്നശ്വകാലാൾപത്തിയാം മൂന്ന
പത്തികൂടിയാ ത്സേനാമുഖം തത്ത്രിഗുണിതം ഗുന്മന്തത്ത്രിഗുണിതം ഗ
ണം തത്ത്രിഗുണിതയെല്ലൊ വാഹിനിയാകുന്നതും തത്ത്രിഗുണിതയെ
ല്ലൊ പൃതനയാകുന്നതും തത്ത്രിഗുണിതാ ചമൂരാഖ്യയെന്നതുമ്പുനഃ ത
ത്ത്രിഗുണിതയെല്ലൊം ചൊല്ലെഴമനീകിനി തദ്ദശഗുണിതയാകുന്നതുമ
ക്ഷൌഹിണി ഇരുപത്തൊരായിരത്തെണ്ണൂറുമെഴുപതും കരികൾ വെ
ന്നല്ലരഥവുമത്രവെണം മുമ്മടങ്ങിതിലശ്വം കാലാളതഞ്ചുമട ങ്ങി
മ്മതമറിയിച്ചാൻ മുനികളൊടു സൂതൻ വൈശമ്പായനമുനി ജനമെ
ജയനൊട വൈശിഷ്ട്യമുള്ള മഹാഭാരതമറിയിപ്പാൻ എന്തുകാരണമ
തു ചൊൽകെന്ന കെട്ട സൂതൻ; ബന്ധമുണ്ടായതറിയിച്ചീടാമെന്ന ചൊ
ന്നാൻ. ജനമെജയൻ താനും മൂന്നനുജന്മാരുമായ്മുനിമാരൊടും കൂടെ കു
രുക്ഷെത്രത്തിങ്കലന്നു കനിവൊടൊരു യാഗം തുടങ്ങിയതുകാല മനു
ജാതന്മാർ മഖശാലയിലിരിക്കും പൊൾ ചെന്നിതു സാരമെയൻ ഭൂപ
സൊദരന്മാരാൽ അന്നെരമഭിഹതനായവനൊടിപ്പൊയാൻ തന്നു
ടെ മാതാവായ സരമയതുകണ്ടു ഖിന്നയായ് കരയുന്നനന്ദനനൊടു ചൊ
ന്നാൾ: എന്തിനു കരയുന്നിതാരുണ്ണീ ഹനിച്ചതു ബന്ധമെന്തിതിന്നെ
ന്നു കെട്ടവനുരചെയ്യാൻ: പൃഥിവീപതി ജനമെജയസൊദരന്മാർ ശ്രു
തസെനനുമുഗ്രസെനനും ഭീമസെനൻ ഇവർകൾ മൂവരാലുഞാനഭി
ഹതനായെൻ. അവളുമതുകെട്ട തനയനൊടു ചൊന്നാൾ; എന്തുനീയവ
രൊടുപിഴച്ചതെന്നു ചൊൽ നീ. ബന്ധമില്ലൊരുപിഴ ഞാൻ ചെയ്തീലെ
ന്നവൻ ഗന്ധിച്ചതില്ല ഹവ്യത്തൊട്ടീല നൊക്കീലെല്ലൊ ചിന്തി
ച്ചാലിതിന്നൊരുബന്ധമില്ലെന്നുമമ്മെ സത്യമെന്നതു കെട്ടസരമാദെ
വശുനി സത്രത്തെ പ്രാപിച്ചവനീശ്വരനൊടു ചൊന്നാൾ: „എന്തുമെ
പിഴയാത ബാലനെ ഹനിക്കയാൽ ഹെതുകൂടാതൊരാപത്തുണ്ടാകനി
നയാതെ.“ ശാപത്തെ കെട്ടു പരിതാപത്തൊടവനീശൻ പാപധ്വംസ
നമായയാഗത്തെ സ്സമാപ്പിച്ചു ശാപത്തെയൊഴിപ്പതിനാരിനി നല്ല
തെന്നു ശൊഭിച്ചൊരുപാധ്യായൻ തന്നെ തെടിനാനവൻ അന്നാ
ളിൽ ശ്രുതശ്രവസ്സാകുന്ന മുനിയുടെ പർണ്ണശാലയിൽ ചെന്നാൻ മൃഗ
യാവിശ്രാന്തനായിമന്നവൻ ശ്രുതശ്രവാവിന്മകൻ സൊമശ്രവാ
വെന്ന താപസകുമാരൻ തന്നെ വരിച്ചിതു പൌരൊഹിത്യത്തിന്ന
പ്പൊളവനീശനൊട പാരമാർത്ഥ്യം പിതാ ചൊല്ലിനാൻ ശ്രുതശ്ര
വാ വെന്നുടെ പുത്രനാകും ബാലകൻ സൊമശ്രവാ പന്നഗനാരീമ
ണിതന്നിലുല്പന്നനായാൻ ധന്യാത്മാ തപൊബലം കൊണ്ടെറ്റം ഭീ

പിച്ചീടും വഹ്നിജ്വശിഖാസമതെജസാംനിധിതപ പുണ്യൌഘം
വളൎത്തുവാൻ പൊരുമെന്നറിഞ്ഞാലും ഉണ്ടെല്ലൊ വലിയൊരുദുഷ്കര
മഹാവ്രതം ഇണ്ടലുണ്ടതുകൊണ്ടുശിഷ്യന്മാൎക്കെന്നുവരും ഭ്രമെവയ
ജ്ഞതെംഗംചെയ്തീട്ടുമാറില്ലവൻ മെദിനീപതെനിനക്കതിനെസ്സഹി
ക്കാമൊ. അന്നവനൊന്നവൎണ്ണമിരിപ്പാൻസത്യംചെയ്തു മന്നവൻ
മുനിയൊടുവരിച്ചുകൊണ്ടാനെല്ലൊ അന്നൽരീന്നുവിപതിതാപസ
പുത്രനൊടും ഹസ്തിനംപ്രാപിച്ചനുജന്മാരൊടുരചെയ്താൻ: നമുക്കുപു
രൊഹിതൻതാപസവരനിവൻ സമസ്തകാൎയ്യങ്ങളുമിമ്മുനിചൊല്ലും
വണ്ണം പിന്നെപ്പൊൾ തക്ഷശിലാഖ്യപുരത്തിൽ ച്ചെന്നുമന്നൻയു
ദ്ധംചെയ്തുജയിച്ചാനവിടവും സാമദാനാദിനിജൊപായനീതിക
ൾകൊണ്ടു സാമന്താദികളെയുമൊക്കവെ വശമാക്കി തന്നുടെനാട്ടാ
ക്കിത്താനടക്കിയിരിക്കുന്നാൾ പുണ്യാത്മാതപൊധനനായുള്ളധൌ
മ്യനുള്ളിൽ കാരുണ്യംപൂണ്ടുശിഷ്യരുപമന്യുവുംപുനരാരുണിപാഞ്ചാ
ലനുംവെദനുമുണ്ടായ്തുന്നു. അവരിൽ ഉചിതത്തൊടുവെദനാകിയശി
ഷ്യൻ പലനാളൊരുപൊലെ ഗുരുശുശ്രൂഷചെയ്യാൻ വെദൻത
ന്നുടെശിഷ്യനുദംകനെന്നമുനി വെദശിഷ്യംഗുരുശുശ്രൂഷയ്ക്കവനെറു
മെല്ലൊ അവനുംപലകാലംഗുരുശുശ്രൂഷചെയ്താനവനെക്കുറിച്ചേ
റംവെദനുംപ്രസാദിച്ചു നിന്നുടെശുശ്രൂഷകൾപൊരുമെന്നറി
ഞ്ഞാലും നിന്നൊളംഗുരുഭക്തിമറ്റൊരുവൎക്കുമില്ലാഞാനിന്നെനിന്നെ
പ്പൊലെഗുരുശുശ്രൂഷചെയ്താനെങ്ങുമല്ലൊരുത്തരുമെന്നരുൾചെ
യ്തുഗുരു നിന്നുടെആത്മശുദ്ധികൊണ്ടുഞാൻപ്രസാദിച്ചേൻ എന്ന
തുനിമിത്തമായ്സിദ്ധിക്കവിദ്യകളും. പിന്നയുംപുനരെവംചൊല്ലിനൊരാ
ചാൎയ്യനൊടന്നതുകെട്ടുനിന്നുചൊല്ലിനാനുദംകനും: എങ്കിലുംഗുരുവി
നുദക്ഷിണാചെയ്തീടണമെങ്കിലെവിദ്യകളുംഗുണവുംപ്രകാശിപ്പൂ
ദക്ഷനാകിയശിഷ്യനിങ്ങനെപറഞ്ഞപ്പൊൾ ശിക്ഷിതാവായഗുരു
പിന്നയുമരുൾചെയ്താൻ: ദക്ഷിണാശുശ്രൂഷയിൽമീതെമറ്റൊന്നു
മില്ലാ ഭക്തിയില്ലെന്നാകിൽമറ്റൊന്നിനുംഫലമില്ലാ. എവമാചാൎയ്യ
ൻചൊന്നതാശ്രുകെട്ടുദംകനു മാവൊളംവിനയംപൂണ്ടാചാൎയ്യനൊടു
ചൊന്നാൻ: സമസ്തകൎമ്മങ്ങൾക്കുംസമസ്തവ്രതങ്ങൾക്കും ക്രമത്താല
നുഷ്ഠിച്ചാലന്തംദക്ഷിണയെല്ലൊ അല്ലായ്കിൽസമാപ്തിയാകുന്നതെ
ന്നരുൾചെയ്ക വല്ലതുംവെണമൊരുദക്ഷിണയെന്നുനൂനം എങ്കിലെ
ൻപത്നിയൊടുചൊദിച്ചാലവൾചൊല്ലും ശങ്കകൂടാതെചെയ്കദക്ഷി
ണായവൾക്കിനി നല്ലനാൾ്യതിക്കെന്നുചൊന്നതുകെട്ടുഗുരു വല്ലഭതന്നെ
വന്ദിച്ചവനുംചൊദ്യംചെയ്താൻ എന്തിനിമതമെന്നുകെട്ടവളുരചെയ്താ

ൾ ചിന്തിതം പറഞ്ഞീടാമെങ്കിലൊ നാലാന്നാൾ നീ ചൊല്ലെഴും പൌഷ്യനായ ഭൂപതി പ്രവരന്റെ വല്ലഭയണിയുന്ന കുണ്ഡലം നൽകീടണം അതുകെട്ടവൻ നിജ ഗുരുവാം വൈദമുനി പദതാരിനമസ്കരിച്ചനുജ്ഞ കൊണ്ടു പൊയാൻ. അന്നേരമൊരു കാളതന്മുതുകെറിക്കൊണ്ടു വന്നീടുന്നവൻ തന്നെക്കാണായി മദ്ധ്യെമാർഗ്ഗം ഭക്ഷിച്ചീടണം കാളതന്മലമെന്നാനവൻ ഭക്ഷിച്ചു പണ്ടു വൈദൻ വഴിക്കു കായബലം ശംകിച്ചീടെണ്ടാ തവ സംകടമെല്ലാന്നിതും പംകവുമകന്നിടും മംഗലം വന്നുകൂടും. ഇത്തരം മുഹുർമ്മുഹുരുത്തമവാക്യം കെട്ടു ഭക്തിയൊടുദംകനും ഭക്ഷിച്ചു വൃഷമലം പിന്നെപ്പൊയിപ്പൌഷ്യനൃപൻ തന്നെയും കണ്ടാനവൻ നന്നായി സൽക്കാരം ചെയ്യിരുത്തി പൌഷ്യൻ താനും "എന്തു കാംക്ഷിതമെന്നു ഭൂപതി ചൊദിച്ചപ്പൊൾ ചിന്തിതമുദംകനും ചൊല്ലിനാൻ പരമാർത്ഥം മെദിനീപതെ തവ പത്നിതൻ കുണ്ഡലങ്ങൾ ഉദാരമൊടുമമ നൽകണം മടിയാതെ" ഭൂപതി ചൊന്നാനത്ര "പത്നിയൊടപെക്ഷിച്ചാൽ താപസവര തവ നൽകിടുമവൾ നൂനം" അതുകെട്ടുദംകനും പൌഷ്യപത്നിയെക്കാണ്മാനതികൌതുകമൊടു തിരഞ്ഞുകാണാഞ്ഞപ്പൊൾ ഭൂപതി പൌഷ്യൻ പുനരുദംകനൊടു ചൊന്നാൻ "താപസകുലവരകാണ്മാനാസ്സാൻ മൂലം ചൊല്ലാം ശുദ്ധാന്തഃകരണന്മാർക്കുമെദന്ധമില്ലാശുദ്ധാന്തമദ്ധ്യെ കാണ്മാൻ മുഗ്ദ്ധഗാത്രിയെന്നൂനം എതാനുമശുദ്ധതയുള്ളവർക്കവളുടെ ലെതൊരുതരത്തിലും കണ്ടുകൂടുകയില്ല:" എന്നതുകൊണ്ടെതാനുമുണ്ടശുദ്ധത ഭവാനെന്നതൊന്നിട്ടുമെ"ന്നു ഭൂപതി ചൊന്ന ശെഷം ചിന്തിച്ചാനുദംകനുമശുദ്ധിക്കവകാശമെന്തിനിക്കെന്നു പുനരുള്ളിലെതിരഞ്ഞപ്പൊൾ ആചമനം ചെയ്യായ്കകാരണമെന്നതറിഞ്ഞാചമനാദികളും ചെയ്തവൻ ചെന്നനെരം ഭൂപതിപത്നി തന്നെ കാണായിതന്തഃപുരെ താപസെന്ദ്രനെന്നൃപപത്നി സൽക്കാരം ചെയ്താൾ കുണ്ഡലമപെക്ഷിച്ചനെരത്തുരാജപത്നീ ദണ്ഡമെന്നിയെ കഴിച്ചാശു ദാനവും ചെയ്താൾ. കുണ്ഡലീശപരനായ തക്ഷകൻ തന്നാലൊരു ദണ്ഡമുണ്ടാകാതെ പൊയ്ക്കൊള്ളണമെന്നു ചൊന്നാൾ. പണ്ടു തക്ഷകനപെക്ഷിച്ചിതെന്നൊടുതന്നെ ഉണ്ടവനകതാരിലാഗ്രഹമറിഞ്ഞാലും തക്ഷകഭയമില്ലെന്നക്ഷണമുദംകനും ദക്ഷിണാചെയ്യാൻ പ്രതിഗ്രഹിച്ചു കൌതുഹലാൽ ഭൂപതിപത്നിയൊടു കുണ്ഡലമതും വാങ്ങി താപസവരൻ പൌഷ്യൻ തന്നെക്കണ്ടതു നെരം "ഭൊജനം കഴിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞാശു പൊകരുതിനി പൂജിതനായ ഭവാനെ"ന്നു സൽക്കാരപൂർവ്വം അന്നദാനവും ചെയ്താൻ ഭൂപതിതിലകനു മന്നമിതശുദ്ധമെന്നാനപ്പൊളുദംകനും അന്ധതയുമുണ്ടാസ്സുരികതിനാലെന്നുമുനി ചിന്തിച്ചു പൌഷ്യനപ്പൊളുദംക

നൊടുചൊന്നാൻ അന്ധസ്സിന്നശുദ്ധതചൊല്ലിയഭവാൻതനിക്കന്ധ
ത്വമാകുന്നിതുകെവലമിനിക്കില്ലാ എതുമൊരശുദ്ധിയില്ലാറിപ്പൊയ
തുമൂലംകൊപിച്ചുശപിച്ചതിനങ്ങൊട്ടുശപിപ്പൻഞാൻസന്തതിയുണ്ടാ
കായ്കെന്നവനീപതിചൊന്നാ നന്ധത്വമതുതന്നെയായതെന്നതുംവ
രാപിന്നെയൊൎത്തുനെരം തന്വംഗിതലമുടിനന്നായിത്തീരുകാതെവി
ളംപിയതുമൂലംരൊമവുംകൊഴിഞ്ഞിതുചൊററിലെന്നതുമെല്ലാം ഭൂമീ
പാലകനറിയായ്കയാ ലകപ്പെട്ടുചെതസിവിചാരമില്ലായ്കയാൽകൂടശ്ശ
പിച്ചാതുരനായമമശാപന്തീൎത്തരുളെന്നാൻമെദിനീവരനിതുചൊന്ന
തുകെട്ടുമുനി വെദവാദികൾവാക്യമസത്യമാകയില്ലാ അല്പകാലംകൊ
ണ്ടതുതീരുമെന്നതെവരു പിൽപ്പാടുനന്നായ്വരുംവിപ്രന്മാരുടെശാപം.
എന്നെനീശപിച്ചതുതീൎത്തരുളെന്നുമുനി മന്നവൻപൌഷ്യനപ്പൊളു
ദംകനൊടുചൊ.നാൻ പീയൂഷസമംവാക്യമാരമാവുവജ്രൊപമം.പീ
യൂഷസമമാത്മവാക്കുകൾവജ്രൊപമംഇങ്ങിനെയുള്ളരാജാക്കന്മാൎക്കും.
ദ്വിജന്മാൎക്കും അങ്ങിനെയാകയാലിന്നെന്റെശാപന്തീരാ എംകിലൊ
ശാപമിനിക്കെൽക്കയുമില്ലയെന്നുശംകകൂടാതെയാത്രപറഞ്ഞുനടകൊ
ണ്ടാൻ അംബുധിപൊലെ ഘൊഷിച്ചിളകീദിഗംബരാ ഡംബര
ഘൊഷംകണ്ടുകുണ്ഡലംവെച്ചുദ്വിസംഭ്രമത്തൊടുനീരിലിറങ്ങീതുദം
കനും സംഭ്രാന്തൻകുണ്ഡലവും കൊണ്ടൊടിപ്പെടിയാതെപിന്നാലെ
മുനീന്ദ്രനുംചെന്നുപാതാളംപുക്കാൻപന്നഗകുലവരൻതക്ഷകനെന്ന
തറിഞ്ഞനെരംനാഗങ്ങളെസ്തുതിച്ചാനുദംകനും താപങ്ങൾപൊമ്മാ
റൊരുപുരുഷൻതന്നെക്കണ്ടു തുരഗത്തൊപരിവത്സരചക്രത്തൊടും
പെരികെസ്തുതിച്ചിതുഭക്തിപൂണ്ടുദംകനും പുരുഷനതുനെരമൃഷിയൊടു
രചെയ്യാൻ പരിതാപങ്ങളെല്ലാംപൊക്കുവനെംകിലിപ്പൊൾ അ
ശ്വത്തിൻപൃഷ്ഠത്തുംകലൂതുകെന്നതുകെട്ടു വിശ്വാസംകയ്ക്കൊണ്ടതുചെ
യ്തിതുമുനീന്ദ്രനും അശ്വാസ്യവിനിൎഗ്ഗതമായിതുധൂമംപൃഷ്ഠദശനും
പരത്തിനാനെങ്ങുമെപാതാളത്തിൽ പവനാശനന്മാരു മതിനാലി
ടരുറാർ പവനാശനപതിതക്ഷകനതുനെരം കുണ്ഡലമുദംകനുകൊ
ടുത്താനടിയാതെ കുണ്ഡലീഷണ്ഡമൊരുക്ഷണെപുമെന്നിയെ പീൎത്താർ
ചിന്തിതമിനിതന്നെ ദക്ഷിണചെയ്യണമെന്നന്തിന്നൊരുകഴി
വെന്നരുൾചെയ്തീടെണം തുരഗത്തിന്മെലെറിക്കൊൾകെന്നാ ലെ
ത്തുമെന്നാൻ. പുരുഷനതുകെട്ടുകരയെറിനാന്മുനിഅരനാഴികകൊണ്ടു
ഗുരുസന്നിധിപുക്കു ഗുരുപത്നിക്കുചെയ്തുദക്ഷിണാമുനീന്ദ്രനുംപത്നി
യുംപ്രസാദിച്ചുശിഷ്യനൊടുരചെയ്തു ഃ രത്നമായതുപുരുഷന്മാരിൽവെ
ച്ചുഭവാൻനീയിതുചെയ്യായ്കിൽഞാൻ ശപിപ്പാൻനിരൂപിച്ചുപൊ

യാല്പമിന്നിത്തവ നല്ലതെവനക്കൂട്ടത്താചാൎയ്യപത്നിതന്നൊടാശിസ്സും
പരിഗ്രഹിച്ചാചാൎയ്യപാദാംബുജം ആദരാൽവണങ്ങിനാൻ വൃത്താന്ത
മെല്ലാംകെട്ടു വിസ്മയംപൂണ്ടുവൈദൻ പൊൽത്താളി നടികൂപ്പി ച്ചൊദി
ച്ചാനുദങ്കനും വെള്ളക്കാളയുമെറിക്കാണായിതൊരുത്തനെ ചൊല്ലിനാ
നവനെന്നൊടശിപ്പാൻവൃഷമലം നിന്നുടെഗുരുവിതുഭക്ഷിച്ചാനെ
ന്നു ചൊന്നാൻ എന്നതു കെട്ടു ഞാനും ഭക്ഷിച്ചെൻ അതിന്മലം എന്തതിൻ
ഫലമെന്നുമാരവനെന്നുമെല്ലാം നിന്തിരുവടിയരുൾചെയ്യണമെന്നൊ
ടിപ്പൊൾ നാഗലൊകത്തു ചെന്നനെരത്തുകണ്ടുപിന്നെ വെഗത്തി
ലാറുകുമാരന്മാരാൽ ഭ്രമിപ്പിക്കും ചക്രവുമന്തജ്യൊമയമായൊരു കുതിര
യും തൽകണ്ഠദെശെ പുനരെത്രയും തെജസ്സൊടും ദിവ്യനായിരിപ്പൊ
രു പുരുഷശ്രെഷ്ഠനെയും സൎവ്വവുമിവറ്റിന്റെ തത്വങ്ങളരുൾ ചെയ്യണം
വെദവെദാംഗജ്ഞനാം വൈദനതുകെട്ടു സാദരമുദങ്കനാം ശിഷ്യനൊടു
ര ചെയ്തു ധവളമയമായ വൃഷഭമൈരാവതം വിബുധെശ്വര നലമശി
പ്പാൻ ചൊല്ലിയതും അമൃതമതിന്മലമതു സെവിപ്പൊൎക്കെല്ലാമമരത്വവും
വരുമിന്ദ്രനെന്നുടെ സഖിയാതാളം പുക്കനെരം ബാധകൾ വരാത്തതും
വാസവദെവനനുഗ്രഹത്താലറിഞ്ഞാലും ഷൾകുമാരന്മാർ തിരിച്ചീരാ
റശ്രങ്ങളൊടു മുഗ്രമായുള്ളൊന്നായതു വത്സരചക്രമെല്ലൊ അശ്വമായതുമ
ഗ്നിനിന്നെയിങ്ങാക്കിയതു നിശ്ചയമറികെകാണായതു പജ്ജന്യനും
അത്ഭുതമെത്രയും നീ സാധിച്ചതറിഞ്ഞാലും സല്പുരുഷന്മാരിൽ നിന്മൻപ
നായ്വരികെന്നാൻ അക്കാലമുദങ്കനും തക്ഷകൻ തന്നെക്കൊൽവാൻ ഉ
ൾക്കാമ്പിൽ നിരൂപിച്ചു കല്പിച്ചാനുപായവും ജനമെജയനൃപൻ കുരു
ക്ഷെത്രത്തിൻ കകനുമുനിമാരൊടുമൊരു യാഗം ചെയ്യുന്ന കാലം പുക്കി
തു കുരുക്ഷെത്രമുദങ്കൻ നൃപതിയും സല്ക്കരിച്ചൎഘ്യാദികൾ നൽകിയൊ
രനന്തരം ഉത്തമമെത്രയും നീ ചെയ്യുന്ന യാഗമിതിലുത്തമമായിട്ടുണ്ടൊ
ന്നൊന്നു ചൊല്ലീടുന്നൂ വല്ലാതെ ജനകനെക്കൊന്ന തക്ഷകൻ തന്നെക്കൊ
ല്ലുവാനുത്സാഹം ചെയ്കീടു കിലതിന്മീതെ നല്ലതില്ലെന്നുമതു ചൊല്ലുവെന
റിഞ്ഞാലും താപസബാലകന്റെ ശാപം പ്രാമാണ്യമാക്കി ഭൂപതിപ്ര
വരനെക്കൊല്ലുവാൻ കാശ്യപനെ തടുത്തു പരീക്ഷിച്ചു പടുതയൊടു വൈ
രാൽ കടിച്ചു ദഹിപ്പിച്ചു തഴപ്പിച്ചിതു മുനി കൊടുത്തു രത്നാദികൾ തക്ഷ
കൻ കാശ്യപനു നടിച്ചു കടിച്ചതിന്റെ കാരണമൊൎത്താൽ ഒട്ടുകീ
ടെണമവൻ തന്നെയെന്നുദങ്കനും ഉടപ്പമൊടു പറഞ്ഞുറപ്പിച്ചതു നെരം
മന്ത്രികളൊടുകൂടെ മന്ത്രിച്ചു നൃപതിയും ചിന്തിച്ചു മുനിമാരെ വരുത്തിയു
രചെയ്യുവാൻ തക്ഷകൻ തന്നെക്കൊൽവാൻ തക്കൊരു യാഗം ചെയ്വാൻ
തൽക്ഷണം തുടങ്ങിയാർ സൎപ്പസത്രവുമവർ കാരണമിതു സൎപ്പസത്ര

അതിനെന്നു സൂതൻ ആരണ്യരോടുപറഞ്ഞീടിനോരനന്തരം ഇക്കഥാശെ
ഷം ചൊൽവാൻ പിന്നെയാമെന്നെ വംശമുഖ്യമാം ഭൃഗുവംശം ചൊല്ലു
ന്നമതിന്മുൻപെ നമ്മുടെ ഗുരുഭൂതന്മാരവരവരുടെ ജന്മാദിഗുണങ്ങളെ
ച്ചൊല്ലുന്നം മറിയാതെ, സൂതനുമവരൊടുചൊല്ലിനാനന്നേരം വെധാ
വിന്മകൻ ഭൃഗു ഭൃഗുജൻ ച്യവനനും ച്യവനനുടെ സുതൻ പ്രമതിമുനിവ
രൻ അവനും ഘൃതാചിയിലുണ്ടായീ രുരുനാമാ മറ്റുമുണ്ടൊരുപുത്രൻ
ശുനകനെന്നു നാമം കുററമില്ലാതമുനി ശൌനകനവന്മകൻ. ഇത്ഥമഞ്ചൊ
ന്നൂന്നെരന്താപസനരുൾചെയ്തു : വിസ്തരാൽ ചൊല്ലീടെണം ച്യവ
നൊത്ഭവമെല്ലാം എങ്കിലൊ പുലൊമാഖ്യാ ഭൃഗുപത്നിയും ഗർഭം ഭംഗി
യിൽ ധരിച്ചിരിക്കുന്നൊരുകാലത്തിങ്കൽ ചെന്നിതു പുലൊമാഖ്യനാ
യ രാക്ഷസനപ്പൊൾ നന്നാകെന്നതിഥിപൂജകളും ചെയ്യാളവൾ ഭൃഗു
പത്നിയെക്കണ്ടു രാക്ഷസപ്രവരനും മകരധ്വജപരവശനായതുനെ
രം കുണ്ഡത്തിലെരിയുന്ന പാവകൻ തന്നെക്കണ്ടു വന്ദിച്ചു ചൊദിച്ചിതു രാ
ക്ഷസപ്രവരനും, അഖിലസുരവൃന്ദവദനമായ പൊററി നിഖിലശു
ഭാശുഭകർമ്മസാക്ഷിയും നീയെ തന്വംഗിയാകുമിവൾ ഭൃഗുവിൻപത്നി
യെങ്കിൽ എന്നൊടു സത്യമരുൾചെയ്യെണം ഭഗവാനെ "താപസീ ഭൃ
ഗുപത്നിയായതുമിവളെന്നു ശൊഭതെടീടുമഗ്നിഭഗവാനരുൾചെയ്തു
ഞാനിവൾതന്നെ വെൾപ്പാൻ ഭാവിച്ചു വാഴുംകാലം താനതിന്മുൻപെ
ഭൃഗു വെട്ടുകൊണ്ടതുമല്ലം കൊണ്ടുപൊകുന്നെന്നു സൂകരവെഷം
കൈക്കൊണ്ടവനവളെയുമെടുത്തു നടകൊണ്ടാൻ ഗർഭപാത്രസ്ഥനാ
യൊരർഭകനന്നെരം ഉത്ഭവിച്ചവൻ തന്നെ നൊക്കിയാൻ കൊപത്തൊ
ടെ നെത്രാഗ്നിതന്നിൽ ദഹിച്ചിടിനാൻ നിശാചരൻ മാതാ ദുഃഖസ
മന്നായ പുത്രനെയെടുത്തവൾ ത്രസ്തയായ്ക്കീർത്തുവിത്തുകരഞ്ഞു കരങ്ങളി
ൽ ചിന്താവെദനയെ, ട്ടുമാശ്രമത്തിനിൽ ചെന്നാൾ അശ്രുക്കൾ വീ
ണവധൂസരയെന്നൊരുനദി വിശ്രുതമായ തീർത്ഥമുണ്ടായിതതുകാലം
പിന്നൊരു ഭൃഗുമുനി വൃത്താന്തമെല്ലാം കെട്ടതന്നുടെപത്നിയൊടു പി
ന്നെയും ചൊദ്യം ചെയ്യാൻ നിന്നെയിന്നവളെന്നു ചൊന്നതാരവനൊ
ടു നിന്നെ രാക്ഷസനറിവാനവകാശമില്ലാ നിന്നുടെ പരമാർത്ഥം രാക്ഷ
സനൊടു നെരെ ചൊന്നവൻ തന്നെ ശപിച്ചീടുവൻ നെരെ ചൊൽ നീ"
തന്നുടെ ഭർത്താവിത്ഥം ചൊന്നതു കെട്ടു ചൊന്നാൾ "വഹ്നി രാക്ഷസനൊ
ടു പറഞ്ഞു കൊടുത്തതു" ക്രുദ്ധനായഗ്നിതന്നെ ശപിച്ചു ഭൃഗുമുനി ശുദ്ധി
യുമശുദ്ധിയും ഭെദമെന്നിയെ ഭവാൻ "സർവ്വവും ഭക്ഷിച്ചു പൊക" എന്നതു
കെട്ടനെരം ഹവ്യവാഹനൻ താനും ഭൃഗുവിനൊടു ചൊന്നാൻ "അന്യാ
യമത്രെ ഭവാനിന്നെന്നെ ശപിച്ചതു നിർണ്ണയം നരകമുണ്ടു സത്യം ചൊ

ല്ലീടുകിൽ, സത്യത്തെയുപെക്ഷചെയ്തുസത്യംചൊല്ലുന്നവർ പുത്രസ
ന്തതികൾക്കമില്ലൊരുനാളും.ഗതി താനറിഞ്ഞതുപറയായ്കിലുംദൊഷമു
ണ്ടു, ഞാനിവയറിഞ്ഞത്രെപറഞ്ഞുമഹാമുനെഎന്നിവയറിയാതെകൊ
പെനശപിച്ചതു നന്നല്ലാനിന്നെക്കൂടെശ്ശപിക്കാമിനിക്കെടൊ വി
പ്രന്മാരൊടുവിരൊധംതുടങ്ങരുതെന്നു കല്പിച്ചുശമിക്കുന്നെനെന്നുനീ
യറിയണം ഞാനത്രെപിതൃദെവാദികളെസ്സംകല്പിച്ചു മാനവന്മാർ
ചെയ്തീടുംകൎമ്മങ്ങൾക്കാധാരവും ഞാനത്രെദെവന്മാൎക്കുമുഖമായീടുന്ന
തും ഞാനത്രെവെദൊക്തമാംകൎമ്മത്തിന്നാധാരവും ഞാനത്രെസൎവ്വലൊ
കവ്യാപ്തനായീടുന്നതുംജ്ഞാനികളുള്ളിലുള്ളൊരജ്ഞാനംദഹിപ്പതുംഞാ
നത്രെസൎവ്വസാക്ഷിഭൂതനായീടുന്നതും ഞാനത്രെജന്തുക്കളെസ്സൃഷ്ടിക്കു
ന്നതുംപിന്നെ ഞാനത്രെജന്തുക്കളെവൎദ്ധിപ്പിച്ചീടുന്നതും ഞാനത്രെജ
ന്തുക്കളെരക്ഷിക്കുന്നതുംനിത്യം ഞാനത്രെജന്തുക്കളെഭക്ഷിക്കുന്നതുമെ
ടൊ ഞാനത്രെസൎവ്വൌഷധരസമുണ്ടാക്കുന്നതും അക്ഷരകൎമ്മാദികൾ
ക്കദ്ധ്യക്ഷമിനിക്കത്രെ മഖ്യദെവതപൂജയ്ക്കാക മുൻപിനിക്കത്രെ
അജ്ഞാനമുണ്ടാകരുതിന്നിക്കുനിന്നെപ്പൊലെവിജ്ഞാനസ്വരൂപൻ
ഞാനെന്നതൊൎത്തടങ്ങുന്നെൻ നല്ലതുശമമെല്ലൊനല്ലവൎക്കെല്ലാവൎക്കും
കല്യാണമതിൽപ്പരമല്ലെ"ന്നുവഹ്നിദെവൻ ശാന്തനായുറഞ്ഞതു ക
ണ്ടൊരുമറയൊരുംശാന്തചിത്തന്മാരായമാമുനിജനങ്ങളുംആവതെന്തി
തിനെന്നുതങ്ങളിൽനിരൂപിച്ചു ദെവകളൊടുചൊന്നാരുണ്ടായവിശെ
ഷങ്ങൾ അഗ്നിതന്നഭാവത്താൽമറഞ്ഞുകൎമ്മങ്ങളും മഗ്നമായിതുലൊക
മാപദം"ബുധിതന്നിൽസൃഷ്ടികൎത്താവായീടും ബ്രഹ്മനൊടിവയെല്ലാ
മൊട്ടുംവൈകാതെചെന്നങ്ങുണൎത്തിക്കയുംവെണംകഷ്ടമെന്തിതിന്നൊ
രുകാരണമറിഞ്ഞീല നഷ്ടമായീടുമിപ്പൊളല്ലായ്കിൽപ്രപഞ്ചവും"പെ
ട്ടന്നുദെവാദികളതുകെട്ടനന്തരം ക്ലിഷ്ടമാനസന്മാരായ്സ്സത്യലൊകവുംപു
ക്കാർ ശിഷ്ടന്മാരാകുംമുനിമാരുംനിൎജ്ജരന്മാരുംസ്രഷ്ടാവിന്നാദരാൽ സ്തു
തിനമസ്കാരാദിപരിതുഷ്ടനായീടുംജഗൽസ്രഷ്ടാവിനൊടുചൊന്നാർ ഉ
ണ്ടായവിശെഷംകെട്ടഗ്നിയെവിധാതാവുംകൊണ്ടാടിവിളിച്ചരുളിച്ചെ
യ്താനതുനെരം "ഒന്നിനുംഭവജ്ജ്വാലാതട്ടിയാലശുദ്ധിയില്ലൊന്നുകൊ
ണ്ടുമെഭവാനശുദ്ധിയുണ്ടാസ്സുരാഭാസ്കരരശ്മികൾചെന്നെന്നെല്ലാറ്റൊ
ടുമെന്നാ ലൊക്കുംപൊൾതൊട്ടുവസ്തുശുദ്ധമായ്വരുമത്രെ അജ്ഞാനി
കളെപ്പൊലെഖെദിപ്പാനെന്തുഭവാൻ സുജ്ഞാനിജനങ്ങളൊടൊന്നും
പറകയില്ലാ സൎവ്വവുംഭക്ഷിച്ചാലുമില്ലശുദ്ധതയെടൊ ഹവ്യവാഹ
നനായനിനക്കെന്നറിഞ്ഞാലും"പാവകൻ ദുഃഖംതീൎന്നുദെവകളൊടും
കൂടി പാവനന്മാരാംമുനിമാരുമായ്മനിച്ചിതു ലൊകവുംതെളിഞ്ഞിതു

താപസവരന്മാരെ ശൊകനാശനത്തിന്നചൊല്ലീടാംകഥയിന്നുംച്യ
വനനെന്നശബ്ദച്ച്യവനത്തെനന്നാമമവനുഭവിച്ചിതുതസ്യതൻപ്രമതി
ക്കളുവനമനൊഹരി യാകിയഘൃതാചിയിൽതപസ്സാന്നിധിയായരു
രുനാമാവുണ്ടായാൻ അക്കാലംവിശ്വാവസുതന്നുടെബീജംകൊണ്ടു
മഞ്ജുള്ളിമെനകയുംപെറ്റിതുകന്യാരത്നം എത്രയുംതപസ്സുള്ള ഋഷി
യാശ്രമത്തിൻകൽ പൃത്ഥ്വിയിലിട്ടുകളഞ്ഞവളുംപൊയാളെല്ലൊ പ
ശ്ചാൽകൃപാവശനായ്ക്കണ്ടുമുനിവരൻ പൈദാഹാദികൾതീർത്തുവള
ർത്തുതുടങ്ങിനാൻ പ്രമദാജനങ്ങളിൽവരയാമവൾക്കപ്പൊൾപ്രമദാ
ൽപ്രമദ്വരായെന്നുപെരിട്ടുമുനി അക്കുമാരിയെക്കണ്ടുമന്മഥാതുര നാ
യാൻ ചൊൽക്കൊണ്ടരുരുമുനിതാതനതറിഞ്ഞപ്പൊൾ അവളെവള
ർത്തൊരുമുനിയെക്കണ്ടുപറഞ്ഞവകളിരുവരുംകല്പിച്ചാർമുഹൂർത്തവും ഉ
ത്രമാംമുഹൂർത്തനക്ഷത്രമഞ്ചാറന്നാളെത്രയുംകൌതൂഹലത്തൊടൊരു
ക്കിനാരെല്ലാംകന്യകതാനുംമരിച്ചീടിനാൾപാംപുകടിച്ചെന്നെകഷ്ട
മെയെന്നുദുഃഖിച്ചാരെല്ലാവരുംഹാഹെയമഹൊപാപമാഹെയ്ഹതയാ
യാളൊഹന്തഹതൊഹമിത്യാകുലനായിരുരു കന്യകാശവംകണ്ടുശൊക
മൊഹാദിപൂണ്ടുവന്നവെദനയൊട്ടുമൊടിപ്പൊയ്വനംപുക്കാൻ ഞാൻ
ചെയ്യതപൊബലംകൊണ്ടിവൾജീവിക്കെന്നുവാഞ്ഛയുണ്ടരുൾചെ
യ്യാൻപ്രമതിതനയനുംവന്നൊരുദെവദൂതനന്നെരമുരചെയ്താനൊന്ന
റിയെണമായുസ്സററവൾജീവിപ്പീലനിന്നുടെശൊകംകണ്ടിട്ടൊന്നു
ണ്ടുചൊല്ലുന്നുഞാൻഉന്നിച്ചാലുപായമില്ലെന്നതാവരായെല്ലൊഎ
ങ്കിൽനിന്നായുസ്സുകൊടുത്താലുണ്ടാമിവൾ സംകടംഭവാനതിന്നി
ല്ലെംകിലതുചെയ്കഎങ്കിലിന്നതുചെയ്വാമെന്നിതുരുരുവപ്പൊൾ കിംകര
ൻധമ്മരാജനൊടതുമറിയിച്ചാൻ ധമ്മരാജനുമതിനനുജ്ഞനൽകീടി
നാൻനിമ്മലാംഗിയുമന്നെഴന്നെറ്റുനെരംകല്പിച്ചമുഹൂർത്തംകൊണ്ടു
വനുംവെട്ടുകൊണ്ടാൻ അത്ഭുതാംഗിയുമായിസ്സുഖിച്ചുമരുവുന്നാൾപ
ണ്ടുതൻപത്നിതന്നെക്കടിച്ചുകൊന്നതുള്ളിലുണ്ടാകകൊണ്ടുവൈരമവ
നുഴക്കയാൽ ദണ്ഡുമായ്നടന്നവൻകുണ്ഡലികളെയെല്ലാം ദണ്ഡഹ
സ്തനെററവുരത്തിൻകലാക്കീടുമെല്ലൊ പണ്ഡിതനായരുരുദണ്ഡ മൊ
ങ്ങുംപൊളൊരു ഡുണ്ഡുഭമൊരുദിനമവനൊടുരചെയ്താൻ എന്തുഞാ
ൻപിഴച്ചതുനിന്നൊടെന്നതുചൊൽകാ ജന്തുക്കളെല്ലാമൊക്കമൊന്നും
കൊല്ലരുതെല്ലൊ ചൊല്ലിനാനതുകെട്ടുനല്ലമാമുനിരുരു കൊല്ലുന്നജന്തു
ക്കളെക്കൊല്ലുകെന്നതെവരു എന്നുടെഭാൎയ്യതന്നെക്കടിച്ചുകൊന്നാ
നൊരുപന്നഗമതുമൂലംനിങ്ങളെക്കൊല്ലുന്നുഞാൻ ഡുണ്ഡുഭംചൊ
ന്നാനല്ലൊ ഉദംശ്യന്മാരെവ്യഥാദംശിപ്പിച്ചീടുന്നൊരെ ദണ്ഡഹ

ന്ധ്യതം പിന്നെ ദംശിപ്പിച്ചിട്ടു ഘോര നരകങ്ങളിലാക്കി സ്പന്ദിത
നെല്ലോ ഭവാനെങ്കിലുമിതുകെൾക്ക മറെറാരു പരിഷകൾ കടിച്ചുകൊ
ല്ലുന്നതു മററും ഞാനവരുടെ വെഷമെന്നതെയുള്ളു" അതുകെട്ടൊരു രുരു
ദിവ്യനെന്നറിഞ്ഞപ്പൊൾ ചതിയെന്നിയെ നമ്മൊടാരെന്നു ചൊല്ലി
ടെന്നാൽ ; സഹസ്രപദനഹം ഞാനൊരു മുനിശാപാൽ ധരിച്ചിട്ടന്നെ
"നിഹഡുണ്ഡുഭവെഷാദികൾ എന്തുനീ പിഴച്ചതു ശപിപ്പതെന്തു മുനി
ബന്ധമെന്തിവററിനെന്നെന്നൊടു പറയണം" കെൾക്ക നീ ഖഗമനാം
മാമുനി മമസഖി ഭൊഷ്ക്കുപ്പാഹൊമം ചെയ്യുന്നെരം ഞാൻ ക്രീഡാൎത്ഥമാ
യി തൃണംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ സപ്പമങ്ങെടുത്തിട്ടെൻ അനസൂതാഗ്നി
മെന്നതവനുമറിയാതെ പെടിച്ചു മൊഹിച്ചുടൻ മൊഹന്തീന്നരുൾ ചെ
യ്യാൻ "മൂഢനാം ഭവാനുമീ വെഷമായ്പരികെന്നു" അയ്യൊ ഞാനെതുമൊ
ൎത്തില്ലെന്നുടെ കളിയത്രെ നീയിനിശ്ശാപമൊക്ഷമെന്നൽകീടെന്നപെക്ഷി
ച്ചാൻ. "ഭാൎഗ്ഗവസുതനായ രുരുമാമുനി കണ്ടാൽ ഭാഗ്യവാനായ നിന
ക്കെന്നുടെ ശാപം തീരും" എന്നരുൾ ചെയ്തു മമസഖിയാം ഖഗമനും ഇ
ന്നിപ്പൊൾ കാണായ്വന്നു നിന്തിരുവടിയെയും ശാപവും തീൎന്നു മമ താ
പവുമകന്നിതു പാപവുമുണ്ടായ്വരും ഹിംസ ചെയ്യരുതെല്ലൊ താപസ
ന്മാൎക്കു വിശെഷിച്ചുമരുതെന്നു താപസശ്രെഷ്ഠ ഭവാനൊടു ഞാൻ ചൊ
ല്ലെണമൊ കൊപമാകുന്നതെല്ലൊ കൊടിയ നരകങ്ങൾ ഭൂപതികൾ
ക്കും ദുഷ്ടവധമെ ചെയ്യൂടാവു സൽക്ഷിതിപതിവരനാം പരീക്ഷി
ത്തുതന്നെ തക്ഷകൻ കടിച്ചു കൊന്നീടിനാനതുമൂലം അക്ഷികൎണ്ണന്മാർ
വംശം നഷ്ടമാക്കീടുവാനായ്വ്യഗ്രനാകിയ ജനമെജയനവനുമകൻ ആരം
ഭിച്ചിതു സപ്പയാഗമെന്നറിഞ്ഞാലും ആരും ഭാവിച്ചാൽ മുടങ്ങാതൊരു സ
പ്പസത്രം അസ്തീകൻ പറഞ്ഞാശു മാററിയതറിഞ്ഞാലും" എത്രയും ദൊഷ
മുണ്ടു ഹിംസയ്ക്കെന്നതു രുരുനും" സഹസ്രപദനൊടു ചൊദിച്ചു രുരുവപ്പൊ
ൾ മഹതാമുരഗജനമെജയനതു ചെയ്വാൻ എന്തു കാരണമെന്നു മസ്തീക
നൊഴിച്ചതിൻ ബന്ധമെന്തെന്നുമരുൾ ചെയ്യണമെന്ന നെരം അതുകെ
ൾപ്പിപ്പാൻ പാത്രമല്ല ഞാനെന്നു ചൊല്ലി മതിമാൻ ദശശതപദനും മ
റഞ്ഞിതു. രുരുമാമുനിവരനതുകെട്ടായതുമൂലം ഉരുശൊകവും പൂണ്ടു നടന്നാ
ൻ പലെടത്തും പിന്നെപ്പൊന്നാശ്രമത്തിൽ വന്നു രുരു താതനൊടു ചൊ
ന്നതുകെട്ടു പിതാവവനൊടരുൾ ചെയ്യാൻ "ചൊല്ലുവെനഖിലവും കെ
ട്ടുകൊൾകെന്നിതെല്ലാം" ചൊല്ലീതു പൌലൊമത്തിലെന്നാൾ പൈങ്കി
ളിമകൾ. ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മഹാഭാരതം നൂറായിരം മംഗലഗ്രന്ഥമിതി
ഹാസരാജാഖ്യമതിൽ മുൻപിനാലുള്ള പൌലൊമാസ്തികപൎവ്വം രണ്ടി
ൽ മുൻപിൽ പ്പൌലൊമമതു ചുരുക്കിച്ചൊന്നെനെല്ലൊ ആസ്തികപ

ഷ്മിനിയാകുന്നതുകെൾപ്പാ നാസ്ഥയുണ്ടെംകിലതുചുരുക്കിച്ചൊല്ലാ
മെല്ലൊ ആസ്തിക്യമുള്ളജനംബഹുമാനിക്കുംദൈവ നാസ്തിക്യന്മാരാ
യുള്ളൊർനിന്ദിച്ചാലെന്തുഫലം നാരായണായനമൊനാരായണായ
നമൊ നാരായണായനമൊനാരായണായനമഃ....*...❀...*...❀❀

ഇതിശ്രീമഹാഭാരതെപരിഭാഷാരൂപം പൌലൊമംസമാപ്തം❀*❀

ആസ്തീകം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

അഥാസ്തീകപൎവ്വംകഥാസംക്ഷെപമുച്യതെ ശ്രീപൻകിളിപ്പൈത
ലെഭംഗിയിൽചൊല്ലുനീപങ്കജാക്ഷൻകഥാപംകങ്ങൾനീങ്ങുവാൻഎ
ങ്കിലൊകെൾപ്പിൻതപൊധനന്മാരൊടുസംക്ഷെപമായ്സ്തനിങ്ങിനെ
ചൊന്നപ്പൊൾനൈമിശാരണ്യനിവാസികളാകിയമാമുനിമാർശൌ
നകാദികൾചൊദിച്ചുഎന്തുജനമെജയനാന്നരപതി സൎപ്പസത്രക്രതുചെ
യ്യാനവകാശം.അസ്തീകനെങ്ങിനെമാററിയതെന്നതുമസ്തീകനാരുടെ
പുത്രനെന്നുംഭവാൻ വിസ്തരാൽഞങ്ങളൊടൊക്കെപറയെണം"തത്വ
ബൊധത്തിനാധാരമാമാസ്തീകം സതാമതെകൃഷ്ണശിഷ്യജനൊത്തമ
ചെതസികൃഷ്ണനെധ്യാനിച്ചുറപ്പിച്ചു സൂതനതിനെപ്പറഞ്ഞുതുടങ്ങി
നാൻമുന്നംജരൽക്കാരുനാമാമഹാമുനിധന്യൻ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമാശ
യില്ലായ്കയാൽനന്നാ യ്തപസ്സുകൾചെയ്യുവനന്നൊരുമൊന്നില്ല മാ
ശകൂടാതെനടക്കുന്നാൾപാതാളലൊകത്തുവീഴുവാനായ്ചിലരാധിപൂ
ണ്ടെററമധൊമുഖന്മാരുമായി പുൽക്കൊടിതന്നുടെയഗ്രമാലംബമാ
യ്നിൽക്കുന്നതത്രയുമല്പരീൻവെരുകൾ മൂഷികനമെല്ലെക്കരണ്ടുമുറിപ്പതു
ദൊഷമില്ലാതജരൽക്കാരുകണ്ടപ്പൊൾ നിങ്ങളാരെന്നാനവരുമവ
നൊട്ട "ഞങ്ങൾചിലമുനിമാരെ"ന്നുചൊല്ലിനാർ പുത്രനായുണ്ടുജരത്
ക്കാരുഞങ്ങൾക്കു പുത്രനവനില്ലയാഞ്ഞതുകാരണം ലുപ്തപിണ്ഡൊ
ദകന്മാരായിതുഞങ്ങൾ തപ്തമായൊരുതപസ്സുംവൃഥാഫലം ഞങ്ങൾ
നരകത്തിൽവീഴ്വാൻതുടങ്ങുന്നു മംഗലനായനീയാരെന്നുചൊല്ലണം"
എങ്കിൽജരൽക്കാരുവായതുഞാൻതന്നെ നിങ്ങൾമമപിതാക്കന്മാര
"റിഞ്ഞാലും സംകടംപൊക്കുവാനെന്തുഞാൻവെണ്ടതു ശംകിയാതെയ
രുൾചെയ്കെ"ന്നുചൊന്നപ്പൊൾ, ചൊന്നാർപിതാമഹന്മാരവൻത
ന്നൊട്ട "പുണ്യവ്രതദാനധൎമ്മാദികൾ സന്തതിയില്ലായ്കിലൊ
ക്കവെനിഷ്ഫലം സന്തതികൊണ്ടെഗതിവരുനിശ്ചയം ആകയാൽ
വെൾക്കനീവെണ്ടതുമുൻപിനാൽ പൊകവെകാതെ"ന്നവർ
ചൊല്ലിനാർ ഭിക്ഷയായ്യൊരാലൊരുപുമാനെന്നൊട്ട കന്യകാംഭാ
ൎയ്യയായെന്നുനൽകിടുകിൽ വെൾക്കാമവളെസ്സമയമിനിക്കൊരു കെൾ
ക്കാമഹാവ്രതംപിന്നയുമൊന്നുണ്ടു പെണ്ണിനുമെന്നുടെപെരായിരി

ക്കേണ മെന്നുജരൽക്കാരുചൊന്നൊരനന്തരം ചൊല്ലിയവണ്ണമെ
യൊഗംവരികെന്നു നല്ലൊരനുഗ്രഹംനൽകീപിതൃക്കളും നന്നായൊ
രുവനദെശെവസിക്കുംപൊൾ പന്നഗനാഥനാംവാസുകിയുംകണ്ടു
എന്നുടെസൊദരിയാകിയകന്യക തന്നെവരിച്ചുകൊൾകെന്നിതുവാ
സുകി നാമമവൾക്കെന്തുചൊല്ലുകെന്നുമുനി നാമംജരൽക്കാരുവെ
ന്നിതുവാസുകി പണ്ടെഭവാനുതരുവാനായുണ്ടാക്കി പുണ്ഡരീകൊത്ഭ
വനെന്നുമറിഞ്ഞാലും വഹ്നിയിൽവീഴ്കെന്നുമാതൃശാപംകൊണ്ടു പ
ന്നഗവംശവുംസന്നമാമെന്നതും ചെന്നുവിധാതാവിനൊടുവിബുധ
ന്മാർ ചൊന്നതുകെട്ടരുൾചെയ്തുവിരിഞ്ചനും മംഗലയായജരൽക്കാരു
നാരിയെ യജ്ഞജരൽക്കാരുവിന്നുകൊടുക്കണം ഉണ്ടാമവൾപെററ
വന്നൊരുനന്ദന നുണ്ടായശാപഭയമൊഴിച്ചീടുവാൻ _ഇത്ഥംവിധാ
തൃനിയൊഗമെന്നാൽപ്രമദൊത്തമയാമിവൾതന്നെവെട്ടീടുക ദീൎഘ
പൃഷ്ഠാധിപനിങ്ങനെചൊന്നപ്പൊൾ ദീൎഘവിലൊകനമുള്ളജരൽ
ക്കാരു ദീൎഘവിലൊചനയാംജരൽക്കാരുവെ ശീഘ്രംവിധിവിധി
യാൽവിവാഹംചെയ്തു മൊക്ഷപരായണൻവാഴുന്നകാലത്തു സൌ
ഖ്യംവരിവസ്യയാവളൎത്താളവൾ ചൊൽപ്പൊങ്ങുമസ്തികനുണ്ടാകയും
ചെയ്തു സൎപ്പസത്രത്തെയൊഴിച്ചതവനെല്ലൊ_സൂതവാക്യംകെട്ടമൊ
ദെനശൌനകൻ ആദരവൊടുനാഗൊല്പത്തിചൊൽകെന്നാൻ_ആ
ശ്ചൎയ്യമക്കഥാകെൾപ്പിൻ ചുരുക്കമൊ ക്കാശ്യപനാകുംപ്രജാപതിസൊ
ദരം ഭദ്രശീലാംഗിമാരായുള്ളഭാൎയ്യമാർ കദ്രുവിനൊടുംവിനതയൊടും
ചൊന്നാൻ ഭൎത്തൃശുശ്രൂഷണെശിക്ഷയുംശീലവും ചിത്തവിശുദ്ധിയും
കണ്ടുതെളിഞ്ഞുഞാൻ വാഞ്ഛിതമായതുചൊല്ലുവിൻ നിങ്ങൾക്കു ചാ
ഞ്ചല്യമെന്നിയെവരംതരുന്നുണ്ടുഞാൻ "അന്തമില്ലാതൊരുവീൎയ്യബലമു
ള്ള സന്തതിനാഗസഹസ്രമുണ്ടാകണം" എന്നുവരിച്ചിതുകദ്രുവിനത
യും പിന്നെമരീചിസുതനൊടുചൊല്ലിനാൾ എത്രയുംതെജൊബല
വീൎയ്യവെഗങ്ങൾ കദ്രുസുതന്മാരിലെററമുണ്ടാംവണ്ണം രണ്ടുതനയന്മാ
രുത്തമന്മാരായി ട്ടുണ്ടാകവെണമിനിക്കദയാനിധെ മുട്ടയായുണ്ടാമി
നിയതുനിങ്ങൾക്കു പൊട്ടിപ്പൊകാതവണ്ണംഭരിച്ചീടുവിൻ ഇത്ഥമ
നുഗ്രഹംചെയ്തുമഹാമുനി സത്വരംകാനനംപുക്കുതപസ്സിനായി അ
ണ്ഡസഹസ്രംപ്രസവിച്ചാൾകദ്രുവു മണ്ഡദ്വയംപ്രസവിച്ചുവിന
തയും അണ്ഡങ്ങളെപ്പരിചാരകന്മാരെല്ലാം ദണ്ഡമൊഴിഞ്ഞുപരിപാ
ലനംചെയ്താർ അഞ്ഞൂറുസംവത്സരംചെന്നകാലമി രഞ്ഞൂറുനാഗപ്ര
വരന്മാരുണ്ടായി തന്നുടെമുട്ടകൾരണ്ടുംവിരിയാഞ്ഞു വന്നൊരുതാപാ
ൽവിനതയുമക്കാലം ഒന്നിനെക്കൊട്ടിയുടച്ചുളളതുനെരം നന്നായ്വിള

ങ്ങിചതുർദ്ദശലൊകവും അപ്പൊളുന്നതപായ്യെവൃമതുണ്ടന്നു മദ്രദെശം
പ്രവെശിച്ചിതുസത്വരം അംബരദെശത്തുയരുമതുണ്ടന്നു മംബരയൊ
ടീഷ്യാകലൻചൊല്ലീടിനാൻ ദെഹംമുഴുവനെതിരുന്നതിൻമുൻപെ
മൊഹംവളൎന്നിതുചെയ്യുന്നുകാരണം കദ്രുവാമമ്മയ്ക്കുടിമയായ്പൊകനി
ഭ്രനായുണ്ടാമിനിമമസൊദരൻ മുട്ടയതുംനീയുടച്ചുകളയായ്കിൽ പെ
ട്ടന്നുദാസ്യവുംതീൎക്കുമവനമ്മെ" ഇന്നുമറ്റൊറാണ്ടുപാൎത്തീടുഴറാതെ എ
ന്നാൽനിനക്കവനാലെഗതിവരും" എന്നുപറഞ്ഞുയൎന്നാനരുണാഖ്യ
നും ഒന്നിച്ചിരുന്നുവിനതയുംകദ്രുവും മാൎത്താണ്ഡദെവനുസാരഥിയാ
യുടൻതെഞ്ഞടംപൂകാനരുണന്മഹാപ്രഭൻ — ആധിയുംതിന്നിരിക്കുന്ന
കാലത്തിൻകത്രആദിതെയാസുരന്മാരൊരുമിച്ചുകൊണ്ടാദരവൊടുപാ
ലാഴികടഞ്ഞനാൾശ്വെതവൎണ്ണത്തൊടുമാനസവെഗനായി ഉച്ചൈ
ശ്രവസ്സെന്നുലൊകപ്രസിദ്ധമായി സ്വച്ഛമായുണ്ടായൊരശ്വം.പ്ര
തിതമ്മിൽ വാദമുണ്ടായ്വന്നിതെന്നുപറഞ്ഞൊരു സൂതനൊടന്നെരം
ചൊദിച്ചുശൌനകൻ ചൊല്ലുചൊല്ലെംകിലമൃതമഥനം നീ ചൊല്ലാമ
തുമെംകിലെന്നിതുസൂതനും ചൊല്ലിനാനെംകിലമൃതമഥനവും ചൊ
ല്ലുവാനിപ്പൊളിനിക്കെളുതല്ലെതും വിദ്യാധരസ്ത്രീകൾദിവ്യപുഷ്പം
കൊണ്ടു ഹൃദ്യമായുള്ളൊരുമാല്യംതൊടുത്തതു ശൎവാംശജാതനായൊരു
മുനീന്ദ്രനാം ദുൎവ്വാസാവിന്നുകൊടുത്തവരുംപൊയാർ സംഭൊഗസാ
ധനമായുള്ളമാല്യത്തെ ജംഭവൈരിക്കുകൊടുത്തുമുനീന്ദ്രനും ദന്താവ
ളെശ്വരസ്കന്ധൊപരിവെച്ചു കുന്തളംചിക്കിയുലഞ്ഞന്നുനെരം ഹ
സ്തീന്ദ്രമസ്തകന്യസ്തമാല്യാമൊദമെത്തിഭൃംഗസ്തൊമവിത്രസ്തനെത്രനാം
മത്തദന്തിപെന്ദ്രനെടുത്തുമൎദ്ദിക്കയാൽ ക്രുദ്ധനായ്മുനിശാപവുംനൽ
കിനാൻ വൃത്രാരിമുഖ്യത്രിദശകുലത്തെയും "വൃദ്ധന്മാരായ്ത്തീൎന്നുമാര
ല്ലൊകെന്നു ഇന്നുതുടങ്ങിജരാനരയുണ്ടാക" എന്നതുകെട്ടുഭയെനമഹെ
ന്ദ്രനും വന്ദിച്ചുശാപമൊക്ഷത്തെയപെക്ഷിച്ചാൻ നന്ദിച്ചുതാപസെ
ന്ദ്രൻവരവുംനൽകി ക്ഷീരാൎണ്ണവംമഥനംചെയ്തുപീയൂഷസാരംനു
കൎന്നാൽജരാനരതീൎന്നുപൊം ഇന്ദ്രാദിവൃന്ദാരകന്മാരവിവമന്ദിരനൊ
ടറിയിച്ചിതുസങ്കടം ചന്ദ്രക്കലാധരൻതന്നൊടുണൎത്തിക മന്ദെതരം
ചെന്നുനാമെന്നുനാന്മുഖൻ കൈലാസവാസിയെച്ചെന്നുപുക്കണ്ണി
തു ശൈലാത്മജാപതിതാനുമതുനെരം നിൎജ്ജരന്മാരുടെസങ്കടംകണ്ടാ
ശു സഞ്ചരമാനസനായിപ്പുറപ്പെട്ടു നാരായണനൊടുണൎത്തിക
വൈകാതെ സാരസലൊചനൻതാപംകളഞ്ഞീടും എന്നുകല്പിച്ചവ
രൊന്നിച്ചുചെന്നുടൻനന്നാസ്തുതിച്ചാർ മുകുന്ദനെയന്നെരം പള്ളി
ക്കൎപ്പൂണന്നാശുമുകുന്ദനും അല്ലൽപൊമാറെളുതെന്നരുളിച്ചെയ്തു

ദെവാസുരന്മാരൊരുമിക്കവൈകാതെ കെവലംമത്തനിമന്ദരപൎവ്വതം
"പാശമാക്കിക്കൊൾക വാസുകിതന്നെയുംആശുമഥന ന്തുടങ്ങുക"യെ
ന്നപ്പൊൾ നാഥനരുൾചെയ്യുവണ്ണമൊരുമിച്ചു പാഥൊനിധിമഥ
നംചെയ്യനന്തരം ജാതങ്ങളായുള്ളദിവ്യപദാൎത്ഥങ്ങ ളാദരവൊടുയ
ഥൊചിതംകൈക്കൊണ്ടാർ എന്നതിലുച്ചൈശ്രവസ്സാംകുതിരയെ വൃ
ന്ദാരകെന്ദ്രൻപരിഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ ക്ഷീരാംബുരാശിയിൽനിന്നു
ജനിച്ചൊരു ചാരുതുരഗമാമുച്ചൈശ്രവസ്സിനു നെരെനിറമെന്തു
ചൊല്ലുകെന്നാൾകദ്രു പാരംവെളുത്തതെന്നു ചൊന്നാൾവിനത
യും എന്നാലൊരുമറുവില്ലെന്നതുംവരാ നിൎണ്ണയംബാലധിക്കെ
ന്നിതുകദ്രുവും ഇല്ലാമറുവതിനെന്നുവിനതയും ചൊല്ലിനാളെതുമെ
ശംകയുംകൂടാതെ എംകിൽഞാൻനിന്നുടെദാസിയായ്വാഴ്വൻ ശംക
യൊഴിഞ്ഞൊന്നു ചൊല്ലിനാൾകദ്രുവും ഉണ്ടുകളംകമെന്നാകിൽനി
ൻദാസിയായ്ക്കൊണ്ടാലുമെന്നെയുമെന്നുവിനതയും കൊള്ളെവി
വാദമൊഴിഞ്ഞിന്നടങ്ങുക നാളെനൊക്കാമെന്നു ചൊല്ലിനാൾകദ്രു
വും പിന്നെസ്സുതരൊടുവെവ്വെറെചൊല്ലിനാൾ ഒന്നുണ്ടുചെയ്യെണ്ടു
നിങ്ങളെന്മക്കളെ ഉച്ചൈശ്രവസ്സാംകുതിരതൻവാലുടെ നിശ്ചലമാ
യൊരുരൊമമായുൾപ്പുക്ക നിങ്ങളിലെകനൊരഞ്ജനവൎണ്ണത്തൊ ത്തി
ങ്ങിവിളങ്ങിവാലിന്മെൽകിടക്കണം ഞങ്ങൾക്കരുതെന്നുചൊന്നാ
രവർകളുംമംഗലമല്ലചതിക്കരുതാരയുംഞങ്ങൾക്കവെറില്ലനിങ്ങളിരു
പരുംനിങ്ങൾതീയിൽവീണുചാകെന്നാളമ്മയും ശാപഭയംകൊണ്ട
തിലൊരുവൻചെന്നശൊഭതെടീട്ടുംകളംകമായ്പൈവിനാൻ പിറ്റെനാ
ൾചെന്നവർനൊക്കുന്നനെരത്തു കറുമുള്ളൊരുകളംകമുണ്ടാകയാൽ
ഹാസ്യഭാവെനനിന്നീടിനാൾകദ്രുവുംദാസഭാവംപൂണ്ടുവാണുവിന
തയും ആസുരമാനസയാകിയകദ്രുവാലാതുരമാനസയായാൾവിന
തയും മാതുരാഗസ്സന്തെളിഞ്ഞതില്ലെതുമെ മാതരിശ്വാശനെന്ദ്രൊത്ത
മന്മാൎക്കുള്ളിൽ മാധുൎയ്യശീലയായുള്ളവിനതയും ചാതുൎയ്യമുള്ളൊരുകാദ്ര
വെയന്മാരെ സാദരഭാവംപൂണ്ടാളവർകളും ഭെദഹീനംവസിച്ചാർ
പലകാലവും അഞ്ഞൂറുവത്സരമിങ്ങനെചെന്നനാ ളഞ്ജസാഭിന്ന
മായിവിനതാണ്ഡവും കല്പാന്തപാവകനെന്നമരൌഘവും കല്പിച്ചു
ഭീത്യാമുനിവരന്മാരുമായി ആശ്രയമെന്തുലൊകത്തിനെന്നൊത്തവ
രാശ്രയാശസ്തുതിചെയ്യാർപലതരം "മൽപ്രഭയല്ലഭയപ്പെടായ്കിൻഗ
രുഡപ്രഭയെ"ന്നരുൾചെയ്തിതുവഹ്നിയും അപ്പൊൾമുനികളുംദെവ
സമൂഹവും അത്ഭുതംപൂണ്ടുഗരുഡസ്തുതിചെയ്താർ "വെദത്രയമൊട്ടമെ
പത്രയമത്തുംപാദത്രയവുംപദത്രയവുംനീയെ നാദത്രയവുംവൎണ്ണത്രയ

വുന്നിയെജ്യോതിസ്ത്രയവു മഗ്നിത്രയവുംനീയെശക്തിത്രയവുംഗുണ
ത്രയവുംനീയെ ഭുക്തിമുക്തിപ്രദായുക്തഭക്തപ്രിയ ലൊകത്രയത്തിന്ന
ശൊകത്രയന്തീക്കവെഗപ്രഭാനിധെപക്ഷികുലൊത്തമ വിശ്വംമഹി
ച്ചുപൊകുന്നത്വന്നുമെനിശ്ശെഷതെജസ്സുമൊട്ടടക്കെണമെ" ദാനവ
നാശനന്മാരുംമുനിമാരും ദീനതയൊടുമിവണ്ണംപുകഴ്ന്നപ്പൊൾ പ
ക്ഷികുലാധിപൻഭക്തപരായണൻ തൽക്ഷണെതെജസ്സുമൊട്ടുചുരു
ക്കിനാൻ വന്നിതുസന്തൊഷവുംഭുവനത്തിന്ന പിന്നെമാതാവിനെ
ക്കാണ്മാൻഗരുഡനും പന്നഗമാതാവിരിക്കുംഗ്രഹത്തിന്ന ചെന്നുമാ
താവിനെക്കണ്ടുവണങ്ങിനാൻ ഒന്നിച്ചുവിടെയിരുന്നുചിലദിനമ
ന്നൊരുനാളുരചെയ്തിതുകദ്രുവും "എന്നുടെഗെഹത്തിനാമ്മാറുപൊവതി
ന്നെന്നെയെടുത്തുകൊള്ളെണംവിനതെനീ" അന്നതുചെയ്യാൾവിനത
യുന്നന്ദനൻ തന്നൊടുചൊന്നാൾ "മകനെമടിയാതെ പന്നഗന്മാരെ
എടുത്തുകൊള്ളെണംനീ" എന്നമ്മചൊന്നതിളയ്ക്കുതെന്നൊത്തു നാഗ
ങ്ങളെയുമെടുത്തുപറന്നിതു വെഗനസ്സൂര്യന്നഭിമുഖമാംവണ്ണം വ്യഗ്ര
ങ്ങൾചൊല്ലുവാൻവെഗെനപൊകുന്നി തഗ്രജനൊടെന്നുതൊന്നുമ
തുകണ്ടാൽ ആദിത്യരശ്മികളെറ്റുഭുജഗങ്ങളാധിപൂണ്ടേറ്റംതളൎന്നുചമ
ഞ്ഞപ്പൊൾ ആദിതെയൊത്തമനായദെവെന്ദ്രനെ ആദരപൂൎവ്വംപുക
ഴ്ന്നിതുകദ്രുവും ആധാരമില്ലമറെറന്നവൾകെഴുംപൊ ളാസാരവുംതുട
ങ്ങീടിനാൻവാസവൻ താപവുന്തീൎന്നവരാശ്ശുരമണക ദ്വീപവുംപു
ക്കുസുഖിച്ചുവാണീടിനാർ അക്ഷികൎണ്ണന്മാരൊരുനാളതുകാലം പ
ക്ഷികുലാധിപനൊടുചൊല്ലീടിനാർ "സ്വൎഗ്ഗസമാനമാം ദ്വീപാന്തര
ങ്ങളിലൊക്കെനടന്നുകളിപ്പതിന്നെങ്ങളെ ഒക്കെയെടുത്തുപറക്കണം
നീയെന്ന" ചക്രീശ്വരന്മാർപറഞ്ഞതുകെട്ടുരു ദുഃഖംകലൎന്നുമാതാവൊ
ടുചൊദിച്ചാൻ പക്ഷീശ്വരസ്പരമാൎത്ഥമറിവാനായി "കാരണമെന്തി
വർചൊല്ലുന്നതുചെയ്യാൻ നെരെപറയെന്നമെന്നൊടുമാതാവെ" ആ
ത്മജനിങ്ങിനെചൊദിച്ചതുനെരമാത്മഖെദത്തൊടുചൊന്നാൾവിന
തയും "കദ്രുചതിച്ചുതൻദാസിയാക്കിനക്കൊണ്ടാൾ എത്രയുംപീഡയായ്വ
ന്നിതുമൂലം" അക്കഥയൊക്കെപ്പറഞ്ഞുകെൾപ്പിച്ചപ്പൊൾ ദുഃഖമു
ൾക്കൊണ്ടുവിനതാതനയനും ദന്തശൂകൊത്തമന്മാരൊടുചൊദിച്ചാൻ
എന്തുഞാൻവെണ്ടതടിമയൊഴിപ്പതി നന്തരമില്ലസാധിപ്പതിനിന്നി
"നീ ചിന്തിതംചൊല്ലുവിനെ"ന്നതുകെട്ടപ്പൊൾ "നീയിനിവൈകാതെ
ചെന്നുവരുത്തുക പീയൂഷമെന്നാലടിമയൊഴിഞ്ഞീടും" എന്നവർചൊ
ന്നതുകെട്ടുഗരുഡനും ചെന്നുമാതാവിനൊടാശുചൊല്ലീടിനാൻ "മൊ
ദാഹവുംതീൎന്നമരലൊകത്തിന്ന ചെയ്യുന്നൃമുൾക്കൊണ്ടമൃതിന്നപൊക

ണംആഹാരംവെണമിനിക്കെന്നുമാതരിശ്വാഹാരനാശനൻചൊ
ന്നൊരനന്തരം മാതാവുമന്ദസ്മിതംപൂണ്ടുചൊല്ലിനാൾ „മാധവൻവാഴു
ന്നപൊലാഴിതൻകരെ വാഴുംനിഷാദന്മാരെത്തിന്നുകൊൾകനീ ദൊ
ഷമതിനില്ലപിന്നെയുമൊന്നുകെൾ ബ്രാഹ്മണരെത്തിന്നുപൊകാതി
രിക്കണം ധാൎമ്മികന്മാരെദ്രൊഹിക്കരുതഗ്നിക്കും സൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയങ്ങ
ൾക്കുകൎത്താക്കളാം സ്രഷ്ടാവുമംബുജനെത്രനുംരുദ്രനും ദെവെന്ദ്രനാ
ദിയാംദെവസമൂഹവും ഭൂവാതതൊയാഗ്നിഖാദിഭൂതങ്ങളും വെദങ്ങ
ളൊടുസമങ്ങളല്ലായ്കയാൽ വെദജ്ഞന്മാരായഭൂദെവന്മാരത്രെ ആധാര
മീരെഴുലൊകത്തിനുമവ ൎക്കാധാരമായാരുമില്ലെന്നറിയണം ബ്രാഹ്മ
ണരൊളംമഹത്വമില്ലാൎക്കുമെസാമ്യംദ്വിജന്മാൎക്കുമറ്റൊന്നുമില്ലെല്ലൊ
വന്ദ്യന്മാരാകുന്നതുംദ്വിജന്മാരത്രെ നിന്ദിച്ചുപൊകായ്കവരെയൊരിക്ക
ലും ദെവാദികൾക്കുംപ്രപഞ്ചത്തിനുംപര ദൈവതമാകുന്നതുംദ്വിജ
ന്മാരത്രെ ശാശ്വതമാകിയധൎമ്മമാകുന്നതുമീശ്വരനാകുന്നതുംദ്വിജന്മാ
രത്രെ" എന്തടയാളംദ്വിജന്മാൎക്കുമാതാവെ" സന്തതംയജ്ഞൊപവീതാദി
ലക്ഷണം" സന്തുഷ്ടരാംദ്വിജന്മാരെവിഴുങ്ങുകിൽ കന്ധരാവെന്തുപൊ
മന്തരമില്ലെതും ശ്രെഷ്ഠനെന്നാകിലുംദുഷ്ടനെന്നാകിലും പൂജ്യഭക്ത്യാവ
ണങ്ങെണംദ്വിജകുലം" ഇത്ഥമുപദെശവുംചെയ്തനുഗ്രഹി ച്ചത്യാദരെ
ണപ്പുണ്യമകനവ നുത്തമാംഗത്തിൽബാഷ്പാഭിഷെകംചെയ്തു ചി
ത്തപ്രമൊദംകലൎന്നവൾചൊല്ലിനാൾ „നീനിരൂപിച്ചതുസാധിച്ചി
വിടയ്ക്കു മാനമിയന്നുവിരയവരികനീ" മാതുരനുജ്ഞാംശിരസിവഹി
ച്ചുകൊണ്ടൊദരവൊടുപറന്നുഗരുഡനും ഉൎവ്വീധരങ്ങൾകുലുക്കിപ്പൊ
ടിയൎപ്പിച്ചുൎവ്വിയുമാകാശവുമൊരുമിപ്പിച്ചുഗൎവ്വം കലൎന്നനിഷാദന്മാർ
വാഴുന്ന നിൎവ്വികാരാലയമെല്ലാമിളക്കിനാൻ വിത്രസ്തമായനിഷാദ
കുലമെല്ലാം വിസ്തൃതമായൊരുവക്ത്രത്തിലാക്കിനാൻ എത്രയുംചുട്ടുതുട
ങ്ങിഗളതലം ചിത്തെനിരൂപിച്ചുമാതൃവചനവും വിപ്രനുംകൂടെയക
പ്പെട്ടിതെന്നതു കല്പിച്ചുചൊന്നാൻഗരുഡനുമന്നെരംബുദ്ധിപൂൎവ്വംനി
ന്നെക്കൊൎത്തുകയല്ലഞാ നത്തൽകൂടാതെപ്പുറത്തുപൊന്നീടുക" സത്യധ
ൎമ്മാദികൾക്കാധാരഭൂതന്മാ രുത്തമന്മാരായഭൂദെവന്മാരെല്ലൊ" ഇത്ഥംഗ
രുഡൻപറഞ്ഞതുകെട്ടൊരു പൃത്ഥ്വീസുരൊത്തമനുത്തരംചൊല്ലിനാൻ
നിൎമ്മലപക്ഷീന്ദ്രധൎമ്മപരായണ മന്മനൊവാഞ്ഛിതംചൊല്ലുവൻകെ
"ൾക്കനീ ഉണ്ടൊരുഭാൎയ്യാനിഷാദിയവളെയും കൊണ്ടുപൊകെണമിനി
ക്കെന്നറികനീ" കൊണ്ടുപൊയാലുമെന്നാനനന്തരംടെന്നി യുണ്ടാകയില്ല
വിഷമമതിന്നേതും" ആശുപുറത്തവളൊടുംപുറപ്പെട്ടാ നാശീൎവ്വാദങ്ങ
ളുംചെയ്തുഗരുഡനുംപൊയാൻ ദ്വിജവരൻപിന്നെദ്വിജവരൻപൊയാ

ൻപിതാവിനെക്കണ്ടുവണങ്ങുവാൻ പൈദാഹമെത്തുമടങ്ങീലനിന്നു
ടെ പയ്യലായെല്ലാമിനിക്കടയാനിയെ" കാശ്യപനൊടവനിങ്ങനെ
ചൊന്നപ്പൊ താൎക്ഷ്യമുൾക്കൊണ്ടവനുമരുൾചെയ്യാൻ „മുന്നംവിഭാ
വസുവായമുനിയൊടുതന്നുടെസൊദരൻ മത്സരിച്ചാനെല്ലൊജ്യെഷ്ഠാം
ശമെഭവാനുള്ളപകുത്തുക നിഷ്ഠാംശമിങ്ങുതരെണമെന്നാനവൻ ന
ന്നല്ലനിഗ്രഹച്ചിഭന്നുടങ്ങുന്ന തെന്നാൽനശിച്ചുപൊമിന്നടങ്ങീടുനീ
എന്നുവിഭാവസുചൊന്നതുകെളാതെ പിന്നെയുമെറനിബന്ധന്തുടങ്ങി
നാൻ അന്നുശപിച്ചിതുനീഗജമായ്പൊക യെന്നുവിഭാവസുസൊദ
രൻതന്നെയും ജ്യെഷ്ഠനെക്കൂടെശ്ശപിച്ചാനനുജനും ദുഷ്ടഭാവാലൊ
രുകൂൎമ്മമായ്പൊകനീസുപ്രതീകൻ ഗജമായ്മഞ്ഞീടിനാനപ്പൊൾവിഭാ
വസുകൂൎമ്മവുമായന്ത്യ അന്യൊന്യശാപവുമെററിട്ടിരുവരുംഇന്നുംസര
സ്സിൻകല്പുണ്ടുകിടക്കുന്നു ചെന്നുകൊത്തികൊണ്ടുപൊന്നുനീവൈകാ
തെ തിന്നാലുമങ്ങൊരുദെശത്തുകൊണ്ടുപൊയി വാനൊർപുരംപുക്ക
പീയൂഷവുംകൊണ്ടു മാനമൊടെവരികെന്നാൻജനകനും വന്ദിച്ചുതി
ന്നടന്നുഗരുഡനും മന്ദേതരംചെന്നനെരത്തുകാണായി ആമതൻവ
ട്ടമൊരുദശയൊജന യാമതിൻപൊക്കവുംയൊജനമൂന്നല്ലൊ ദ്വാദ
ശയൊജനനീളമുണ്ടാനയും മെദുരമായിടംപാതിയുമുണ്ടല്ലൊരണ്ടുമെ
ട്ടത്തുപററൊന്നൊരുദിക്കിൽ കൂത്തയെന്നിയെചെന്നൊരുനെരത്തു ക
ണ്ടാനമരാമരങ്ങൾനിൽക്കുന്നതും ഉണ്ടതിൽനല്ലവടമതമുന്നതം വി
സ്താരമുണ്ടുശതയൊജനവഴി പത്രപ്രവാളശാഖാഢ്യംമനൊഹരം
വൃക്ഷപ്രവരശാഖാന്തരെവെച്ചിതു ഭക്ഷിക്കാമെന്നു നിനച്ചുതെളി
വൊടെ പക്ഷപുടങ്ങൾകുലുക്കിക്കുതംകൊണ്ടു പക്ഷീശ്വരൻ ചെ
ന്നിരുന്നൊരുനെരത്തു കൊടരപാടനമുണ്ടായതുമൂല മാടൽതെട്ടീടിനാ
നുണ്ടതിന്മെൽച്ചിലർതാപസെന്ദ്രന്മാരറുപതിനായിരംതാപ മവക്കവ
രുമതുവീഴുകിൽകൊപവുംമാംപ്രതിവൎദ്ധിക്കുമെന്നൊരുശാപവുമെററീടു
മെന്നുഭയപ്പെട്ടാൻ പത്രിപ്രവരനുപായന്നിരൂപിച്ചുകൊത്തിയെടു
ത്തങ്ങടന്നൊരുകൊമ്പതുംകൊണ്ടുജനകനിരിക്കുമിടംപുക്കാൻകണ്ടിതു
നന്ദനസംകടംകാശ്യപൻ മന്ദമെന്ന്യെ പരിശ്രമന്തീക്കുന്നവ
ന്ധിതന്താപസന്മാരെയിറക്കിനാൻ ജന്തുക്കളില്ലാതദെശമരുൾചെയ്തു
ചിന്തിച്ചിതിന്റെപതനംവരുത്തുവാൻ നൂറായിരംയൊജനവഴി
ചെല്ലുമ്പൊ ളാരുമില്ലാതഗിരിയുണ്ടവിടയാം തത്രകൊണ്ടക്കളഞ്ഞൊ
നയുമാമയും ക്ഷുത്തടങ്ങീടുവാൻഭക്ഷിച്ചനന്തരം ദെവലൊകംപുക്ക
മൃതെടുത്തീടുവാൻ ഭാവിച്ചിതുപവനാശനനാശനൻ — അപ്പൊളമര
ലൊകത്തുകാണായ്വന്നു മല്ലാടുദുൎന്നിമിത്തങ്ങൾപലതരം ജംഭാരിസംഭ്ര

മിച്ചുമ്പരുമായുള്ള തൻപദാംഭോരുഹം കുമ്പിട്ടു ചൊദിച്ചാൻ „ദാരുണ
ദുന്നിമിത്തങ്ങൾകാണ്മായതിൻ കാരണമെന്തെന്നരുൾചെയ്ക ശീഘ്ര
മെ" കെൾക്ക മഹെന്ദ്ര തവാപരാധത്തിനാ ലൊകമരീചിപതാപ
സന്മാരുടെ വാഞ്ഛതപൊബലംകൊണ്ടുളനാകിയ കാശ്യപപുത്രൻ
വിനതാത്മജനിപ്പൊൾ വന്നിവിടെക്കലഹിച്ചുനമ്മെജ്ജയി ച്ചു
ന്നമൃതവൻകൊണ്ടുപൊം നിശ്ചയം എന്നാലവനൊടുയുദ്ധത്തിനാ
യിട്ടു നിന്നീടുവിൻ നിങ്ങളെല്ലാരുമൊന്നിച്ചു ബന്ധമെന്നാലും ജയി
പ്പതിനെന്നരു പണ്ഡിതനായഗുരുവരുൾചെയ്യപ്പൊൾ ഇന്ദ്രനമൃ
ത്തുംകലശവുംകാക്കുന്ന വൃന്ദാരകാധിപന്മാരൊടുചൊല്ലിനാൻ„ പണ്ടു
കെട്ടിട്ടില്ലയാതവിശെഷങ്ങ ളുണ്ടുകെൾക്കുന്നിതറിവിനെല്ലാവരും
ലൊകത്രയത്തിനുനായകനാകിയൊരാഖണ്ഡലനാകുമെന്നൊടുപൊ
രിനായി ഇന്നൊരുപക്ഷിവരുമെന്നുകെൾക്കുന്നു നിന്നുകൊൾവാൻ
പണിയെന്നുംപറയുന്നു വഹ്നിയുംകാലനുംവീരൻനിരൃതിയും ധന്യ
ൻവരുണൻജഗൽപ്രാണദെവനും രംശസഖിതാനുമീശനുഞ്ചന്ദ്ര
നു മീശാത്മജനായസെനാപതിയുമായി നിൽക്കണമാശുപുറമതിൽ
ക്കപ്പുറം ഭാസ്കരന്മാരൊടുരുദ്രസമൂഹവും പാക്കണമൊടരുതാരുമൊ
രുത്തരും അഷ്ടവസുക്കൾമരുത്തുകൾതമ്മൊടു ന്നുകെട്ടുണ്ടാമിടത്തു
ത്തിടണം അശ്വിനീദെവന്മാർവിശ്വദെവന്മാരും പശ്ചാൽഭയന്തി
ത്തുറപ്പിച്ചുനത്തണം വ്യൂഹമിളകുന്നതാശുസൂക്ഷിക്കണം ഹൂഹൂസ
മന്വിതംഹാഹാനിരന്തരം പത്തുനൂറായിരംകൊടിഗന്ധൎവ്വന്മാർ ചി
ത്രരഥനൊടുമുൻപിലെത്തുക്കണം യക്ഷവീരന്മാരൊരുമിച്ചുനിൽക്ക
ണം പക്ഷഭാഗങ്ങളെരക്ഷിച്ചിളകാതെ മാണിഭദ്രൻധൃതരാഷ്ട്രൻ
സുവീരനും ത്രാണനിപുണനാകുംപൂർണ്ണഭദ്രനും ചാഞ്ചല്യമെതുമില്ലാ
തവിരൂപാക്ഷൻ വാഞ്ഛികനായപടയാളിവീരനും ചണ്ഡപരാക്രമ
നായവിഭണ്ഡകൻ ഭിണ്ഡിപാലായുധൻദണ്ഡവരായുധൻ സിദ്ധ
വിദ്യാധരഗന്ധൎവ്വകിന്നര മൃത്യുരക്ഷൊഗണയക്ഷഭൂതാദികൾ ഗുഹ്യ
കവീരപിശാചപ്രവരരും യുദ്ധത്തിന്നെതുമൊരുകുറവെന്നിയെ ബ
ദ്ധരൊഷെണനിൽക്കണംജയിപ്പൊളും" ഇത്ഥംപെരുംപടകൂട്ടിമഹെ
ന്ദ്രനും പത്രിപ്രവരൻവരുന്നതിന്മുന്നമെ എല്ലാമൊരുപക്ഷിതാനെ
വരുന്നതിനെല്ലാവരും ഭയപ്പെട്ടുസുരജനം എന്നുസൂതൻപറഞ്ഞിട്ടു
ന്നനെരത്തു മന്ദസ്മിതംചെയ്തുചൊദിച്ചുശൌനകൻ „എന്തുമരീചിപ
താപസെന്ദ്രന്മാരൊ ടിന്ദ്രൻപിഴചെയ്തതെന്നുപറയണം" ഇന്ദ്രാപ
രാധംപറഞ്ഞുതരാമെന്നു വന്ദിച്ചുസൂതനുംചൊല്ലിത്തുടങ്ങിനാൻ; അം
ഭൊജസംഭവപുത്രന്മരീചിക്കു സംഭൂതനായൊരുകാശ്യപതാപസൻ

മുൻപൊരുയാഗന്തുടങ്ങിയതിന്നായിട്ടുമ്പരെല്ലാരുന്തുണച്ചാർവഴിപൊ
ലെ ജംഭാരിതന്നെസമിദാഹരണാൎത്ഥം മുൻപിൽനടന്നുവഴിയെനി
ലിമ്പരും ഉമ്പരിൽമുൻപനാംവൻപൻശതമഖൻ മുൻപിൽച്ചമത
യുംകൊണ്ടുവരുന്നെരം അംഗുഷ്ഠമാത്രശരീരികളാകിയ മംഗലന്മാരാം
മരീചിപതാപസർ എല്ലാരുമായ്ചെറിയൊരുചമതക്കൊൽ അല്ലൽമുഴ
ത്തുപൂണ്ണെല്ലുന്നുറുങ്ങുമാറെത്രയുംവീൎത്തുചീൎത്താൎത്ത്യാവരുന്നെരം ഉത്ത
മന്മാക്കൊരുസംകടമുണ്ടായിപദ്ധതിതന്നുടെമദ്ധ്യെഭവിച്ചിതൊ ര
ബ്ധീയതായതെന്തെന്നുചൊല്ലെണമൊ കററുകുളമ്പിലെവെള്ളമതിൽ
വീണു പററിപ്പിടിച്ചുഴന്നാഴുന്നതുനെരം ചെറുപരിഹസിച്ചൊടി
ക്കടന്നുപൊയി കുററമുണ്ടെന്നതൊരാതെമഹെന്ദ്രനും പാരംപരിഹ
സിച്ചീടുന്നവർകൾക്കു ഘൊരനരകമെന്നുണ്ടുവെദൊക്തികൾ എന്ന
തിലുന്ദ്വിജന്മാരെപരിഹസിക്കുന്നതിന്നെത്രനരകംഭുജിക്കണം ആ
കയാലിന്ദ്രനിവനല്ലിനിയെന്നു ഭാഗവതന്മാർതപസ്സുതുടങ്ങിനാർ
ഭീതിപൂണ്ടിന്ദ്രനുംകാശ്യപന്തന്നൊടു ഖെദംകലൎന്നുപറഞ്ഞതുകെൾക്ക
യാൽ താപസന്മാരെവിളിച്ചരുളിച്ചെയ്തു താപംമഹെന്ദ്രനുപൊക്കു
വാൻകാശ്യപൻ നീക്കംവരുത്തരുതിന്ദ്രനെന്നിൎണ്ണയം നീക്കംവരാ
നിങ്ങൾചിന്തിച്ചതുമൊൎത്താൽ പക്ഷീന്ദ്രനായിട്ടൊരുവനുണ്ടാമവ
ൻ ശക്രപ്രതാപംകെടുക്കുമറിഞ്ഞാലും പാരംപ്രവൃദ്ധതമുണ്ടെന്നങ്ങി
രിക്കില്ല മാരുംകൃശന്മാരെനിന്ദിയായ്കെന്നതും കാശ്യപൻവാസവ
നൊടുചൊല്ലീടിനാൻ — കാശ്യപപുത്രചരിത്രമിനിച്ചൊല്ലാം കൊടിദി
വാകരസംവൎത്തകാഗ്നികളൊടൽതെടീടുന്നദീപ്തികലൎന്നവൻ ചണ്ഡ
തുണ്ഡൊജ്ജ്വലവിഗ്രഹമൊടുമാഖണ്ഡലൻതൻപുരംപുക്കതിവെഗ
ത്താലെ ചെയ്തപരാക്രമംചൊൽവാൻപണിപണി കൈതവമല്ലപ
റയുന്നതെതുമെ — എകൻനിരായുധനായഗരുഡനു മെകീഭവിച്ചൊരു
ദെവസമൂഹവും തമ്മിലുണ്ടായൊരുയുദ്ധകൊലാഹലം ബ്രഹ്മാദിക
ൾക്കുംഭയപ്രദംനിൎണ്ണയം വജ്രവുംശക്തിയുംദണ്ഡവുംഖഡ്ഗവും പാ
ശവുമംകുശവുംഗദാശൂലവും ബ്രഹ്മാസ്ത്രമാദിയാമസ്ത്രസമൂഹവും ചെ
മ്മെവൃഥാഫലമെന്നായ്തുമഞ്ഞുതെ — സാക്ഷാൽജഗന്മയനായനാരായ
ണൻ താൎക്ഷ്യനാകുന്നതതിനില്ലസംശയം തുണ്ഡപതത്രനഖാദിക
ളെററൊരാഖണ്ഡലനാദികൾമൊഹിച്ചുവീണതെ പീയൂഷകുംഭപാ
ൎശ്വംപ്രവെശിച്ചപ്പൊൾ തീയെരിയുന്നതുകാണായിതെററവും ആ
യിരംകൊടിമുഖങ്ങളുണ്ടാക്കീട്ടു വായിൽനദികളെക്കൊണ്ടുചെന്നീടി
നാൻ — തീയുംപൊലിച്ചങ്ങണഞ്ഞൊരുനെര മൊരായിരമായിരമശ്ര
ങ്ങളുള്ളൊരു ചക്രംഭയംകരമായുണ്ടനെരത്തു പുക്കാനതികൃശനായ

പററിന്മദ്ധ്യെ പിന്നെയുരഗങ്ങന്നഞ്ഞീടുന്നനെരത്തു പന്നഗെന്ദ്രന്മാരി
രുവരെക്കാണ്മായി ആശീവിഷവരന്മാരവർനൊക്കി ലാശുദഹി
ച്ചുപൊമെവരുംനിശ്ചയം ധൂളിജാലംവരിഷിച്ചുഗരുഡനു. കാളസ
ൎപ്പങ്ങൾക്കനെത്രങ്ങൾകൂടിനാൻ യന്ത്രവുംഭെദിച്ചുപീയൂഷവുംകൊ
ണ്ടൊരന്തരമെന്നിയെപൊകുന്നതുനെരം കണ്ടുവഴിയിൽനിന്നപ്പൊ
ൾമുകുന്ദൻവൈ കുണ്ഠനസുരാരിനാരായണൻപരൻ കൊണ്ടാടി
ക്കൊണ്ടരുൾചെയ്തുവരങ്ങൾനീ കൊണ്ടുകൊള്ളെന്നൊടുവെണ്ടതുന
ൽകുവൻ എന്നരുൾചെയ്യൊരുനാഥനെവന്ദിച്ചു നന്നായ്സ്തുതിച്ചു
പറഞ്ഞുഗരുഡനും "സൎവ്വലൊകെശ്വരകാരുണ്യവാരിധെ ഗൎവ്വവിനാ
ശനലക്ഷ്മീപതെഹരെ എന്നുംജരാമരണാദികൾകൂടാതെ വന്നിട
വെണംസുധാപാനംചെയ്യാതെ" "എല്ലാംനിനക്കൊരുവണ്ണംവരി
കെന്നു കല്യാണമൂൎത്തിയനുഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ "എന്തടിയനൊന്നുവെ
ണ്ടതരുൾചെയ്കി ലന്തരമെന്നിയെചെയ്യുന്നെന്നാനവൻ എങ്കിലിനി
ക്കുനീവാഹനമാകണം എൻകൊടിക്കങ്കവുംനീയായിരിക്കണം ത
മ്പുരാനെനിൻതിരുവടികല്പിച്ചാ ലെൻപെരുമാനെയിളക്കമില്ലൊ
ന്നിനും ശംഭുവിരിഞ്ചാദ്യഖിലപ്രപഞ്ചവും കമ്പിതഭൂവിലാനൊ
ത്തവന്റെപ്രഭൊ" നാരായണനുംഗരുഡനുന്തങ്ങളി ലൊരൊന്നിവ
ണ്ണംപറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നെരം രൊഷ്യാവശാലമരെന്ദ്രൻഗരുഡനെദ്വെ
ഷ്യംകലൎന്നുതൻവജ്രംപ്രയൊഗിച്ചാൻ താൎക്ഷ്യനുമപ്പൊളവനൊടു
ചൊല്ലിനാൻ "ദാക്ഷ്യംപെരികെയുണ്ടെത്രയുംനന്നുനീ നിന്നെക്കണ
ക്കെമഹതാമതിക്രമ മിന്നിനിക്കില്ലെന്നറികമരെശ്വര അന്തമില്ലാത
ദധീചൻതപസ്സിനൊ രന്തരംഞാൻവരുത്തീടുകയില്ലെടൊ തൂവലൊ
ലൊന്നുപറിച്ചെറിഞ്ഞീടിനാൻ ദെവെന്ദ്രനായ്ക്കൊണ്ടുപക്ഷികുലെ
ശ്വരൻ ഇന്ദ്രൻപവനാശനാശനൻതന്നൊടു മന്ദസ്മിതംചെയ്തുചൊ
ല്ലിനാനന്നെരം "സഖ്യമിനിനമ്മിലുണ്ടായിരിക്കണം വിക്രമന്താവകം
കെൾപ്പിക്കയുംവെണം" അപ്പൊളമരാധിപനൊടുചൊല്ലിനാ "നല്ല
സാരജ്ഞാജ്ഞപ്രഭൊകെൾക്കനീആത്മപ്രശംസമരണാല്പരമെന്നതൊ
ൎത്താവിലുണ്ടെന്നിരിക്കിലുംചൊല്ലുവൻ സഖ്യമുണ്ടാകയാലല്ലായ്കിൽ
നിന്നുടെ ധിക്കാരവുംപൊകയില്ലെന്നുനിൎണ്ണയം ദുൎബ്ബൊധമുള്ളവ
രൊടുചൊല്ലായ്കിലൊ സൽബൊധമുണ്ടാകയില്ലവൎക്കെന്നുമെ സ
ൎവ്വാചലങ്ങളുംസൎവ്വാംബുധികളും സൎവ്വദ്വീപാന്വിതസൎവ്വലൊക
ങ്ങളുംപക്ഷപുടംകൊണ്ടെടുത്തുപറപ്പൊരുപക്ഷിപ്രവരനെന്നെന്നെ
യറികനീ അപ്പൊളനയമൊടുശതക്രതു സല്പക്ഷിയെപ്രതിമാനി
ച്ചുചൊല്ലിനാൻ "ഇത്രയെല്ലാംമഹത്വംവരുംഭവാ നബ്ധിജമാമ

തംകൊണ്ടുകിംഫലം″ മാതാവിനുള്ളൊരുദാസ്യമൊഴിക്കെന്നി എതുമി
നിക്കില്ലിതിലൊരുകാംക്ഷിതം″ മാതൃദാസ്യമിതുകൊണ്ടുവീണ്ടാല്ലുനരാ
ദരവൊടു മിനിക്കുതരെണ്ണംനീ″ വെണ്ടുംവരംതരുന്നുണ്ടുഞാനെന്നൊ
ടുവെണ്ടാവിരൊധവുമിന്നുതൊട്ടിന്നിമെൽ″ ഇത്തരംവാക്കുകൾകെട്ടു
ഗരുഡനും ചിത്തമൊദാൽമരുത്പാനൊടുചൊല്ലിനാൻ″ ശക്രശതക്ര
തൊവിക്രമവാരിധെ ചക്രായുധപാദഭക്തജനൊത്തമ ചക്രികളാകിയ
ദുഷ്ടജന്തുക്കൾവക്രശീലാകൃതിയുള്ളവർമിക്കതും ദുഃഖംജഗദ്വാസി
കൾക്കുവരുത്തുവൊരക്ഷമന്മാരായചക്ഷുശ്രവണന്മാർപക്ഷീശനാം
മമഭക്ഷണമാകണം″ എല്ലാംനിനക്കൊത്തവണ്ണംവരികെന്നുനല്ലവര
ങ്ങൾകൊടുത്തരുളീടിനാൻ ജംഭാരിയുംകൂടെപ്പിമ്പെനടകൊണ്ടാൻവ
മ്പനാംതാർക്ഷ്യനുംനാഗാലയംപുക്കാൻ കണ്ടുകൊണ്ടാലുമമൃതുംകലശ
വുംകൊണ്ടുവന്നെനമരന്മാരെവെന്നുഞാൻ ശാസ്യമായുള്ളതിനിയുമ
ണ്ടൊബഹുലാസ്യൊത്തമന്മാരെസാദ്ധ്യമിനിക്കെല്ലാംദാസ്യമൊഴിപ്പ
തിനെന്തിനിവെണ്ടുപതുഹാസ്യമല്ലപറയുന്നതറിഞ്ഞാലും″ എതുമിതില്ല
രമൊന്നില്ലവെണ്ടതുസാധിച്ചിതുഞങ്ങൾചിന്തിച്ചതെല്ലാമെഇപ്പൊ
ൾത്തുടങ്ങിട്ടൊഴിഞ്ഞിതുദാസ്യവുമത്ഭുതവിക്രമപക്ഷികുലൊത്തമ″ ദർഭാ
വിരിച്ചുസുധാകലശംവെച്ചസ്സർപ്പേന്ദ്രവൃന്ദംകുളിപ്പാൻപുറപ്പെട്ടു ആ
ചമനാദ്യനുഷ്ഠാനങ്ങളുംകഴിച്ചാശീവിഷന്മാർവരുന്നതിന്മുന്നമെ
ആശുപീയൂഷകലശമെടുത്തുകൊണ്ടാശുഗവെഗാൽമറഞ്ഞുമഹെന്ദ്ര
നുംവഞ്ചിതന്മാരായനാഗങ്ങളുമമൃതാഞ്ചിതമായധരാതലംനൊക്കിനാ
ർകുഞ്ചിതഗ്രീവന്മാരായവരൊക്കവെ സഞ്ചിതദർഭാഞ്ചിതസ്ഥലംനക്കി
നാർദർഭാസിധാരയാരണ്ടായ്ച്ചമഞ്ഞിതുസർപ്പകുലത്തിനുജിഹ്വയുമക്കാ
ലംഇക്കഥാകെൾക്കയുംചൊൽകയുംചെയ്യൊർക്കുദുഃഖമകന്നുഗതിവരി
കെന്നുപക്ഷികുലൊത്തമൻതാനരുളിച്ചെയ്തുപക്ഷഭെദമിതിനില്ലൊ
രുവർക്കുമെ സൂതനീവണ്ണംപറഞ്ഞതുകെട്ടതിമൊദംകലർന്നൊരുശൌ
നകൻചൊദിച്ചുകദ്രുവിനാദിയിലുണ്ടായപുത്രന്മാരെത്രയുണ്ടെന്നുമ
വരുടെനാമവുംഭദ്രമതെസൂതകെൾക്കയിലാഗ്രഹമെത്രയുണ്ടെന്നതു
ചൊല്ലുകിൽനന്നെടൊ ചൊല്ലുവാനാവതല്ലെതുമെസംഖ്യയുമില്ലവ
ർക്കാകയാലൊന്നുകെട്ടീടുവിൻ നൂറുനൂറായിരത്തില്പുറംപിന്നയുമെറയു
ണ്ടുള്ളതതിൽപ്രധാനന്മാരിൽ ആറെഴുപെരുടെനാമങ്ങൾചൊല്ലുവൻ
കുറീടുവാൻപണിയുണ്ടുമറ്റൊക്കവെമുൻപിലനന്തനുംവാസുകിതക്ഷ
കൻവമ്പനാംകാർക്കൊടകൻമഹാപത്മനുംപത്മനുംശംഖപാലാഖ്യ
ൻനഹുഷനും കാളിയനൈരാവതന്മണിനാഗനും പിംഗലൻഹെമ
ഗുഹൻശിഖിമൽഗരൻനലദധിമുഖൻതാനുംമനൊമുഖൻനിർമ്മലൻ

പിണ്ഡകനും കുമുദാക്ഷനും സംവൃത്തനും വൃത്തനും ഗജപാദനും ശംഖനഖനജനെശ്വരൻപാണ്ഡരൻപുഷ്കരൻ ഭീഷണൻകൌരവ്യൻ ശമ്യകൻശ്രീവഹൻ പുഷ്കലനും ധൃതരാഷ്ട്രനും മൂഷികഭക്ഷൻ സുബാഹുഹരിശ്രകൻശംഖശിരസ്സും മഹാപൃഷ്ടദംഷ്ട്രനും കുഞ്ജരൻപിഠരകൻഗജഭദ്രനും കുണ്ഡോദരൻകൊണവാസൻമഹൊദരൻ വീരൻപ്രഭാകരൻചാരുവിഷായുധൻഘൊരമുഖരനെന്നിത്യാദിനാഗങ്ങൾഅററമില്ലാതൊളമുണ്ടിവർസന്തതികുററമില്ലാതവരും ചിലരുണ്ടതിൽ ആയിരമെണ്ണൂറുമഞ്ഞൂറും മുന്നൂറുമെഴുമ്മൂന്നൊന്നുതലയുള്ളോർആയുസ്സിനും ഭെദമുണ്ടിവൎക്കെല്ലാക്കുമായതനങ്ങളും വെവ്വെറുണ്ടു നിർണ്ണയം അന്തരിക്ഷസ്വൎഗ്ഗഭൂമിപാതാളങ്ങൾസിന്ധുവനഗിരിവൃക്ഷാദികളിലും നിത്യസുഖത്തൊടിരിക്കുന്നവൎക്കിതരബാധാദിയുമുണ്ടു ചിലൎക്കെല്ലാം എന്നിതുസൂതൻപറഞ്ഞൊരനന്തരം പിന്നെയും ശൌനകമാമുനി ചൊദിച്ചു അഗ്നിയിൽവീണുചാകുന്നനാഗങ്ങളെ കദ്രുശപിച്ചൊരനന്തരമെന്തവർചെയ്തതെന്നമ്മുനി ചൊദിച്ചതു കെട്ടു കൈതൊഴുതാദരവൊടു ചൊല്ലീടിനാൻ ശാന്തനായുള്ളൊരനന്തനനന്തരം ശാന്തതയൊട്ടുമില്ലാതമാതാവിനെചിന്തിച്ചു പൊയ് തപസ്സുതുടങ്ങിനാൻ ബന്ധമൊക്ഷപ്രഭെദാവലൊകാത്മനാ പുണ്യദെശം ഗന്ധമാദനം പ്രാപിച്ചുനിന്നുതപസ്സൊടനെകായിരത്താണ്ടു പിന്നെയവ്വണ്ണം ബദൎയ്യാശ്രമത്തിങ്കൽ ചെന്നു സുഖെന തപസ്സു ചെയ്യാൻ ചിരം പുക്കിതു ഗൊകൎണ്ണമൊട്ടുനാൾ പിന്നയും പുഷ്കരാരണ്യം പ്രവെശിച്ചിതു പിന്നെ ദുഃഖമകന്നു ഹിമാചലത്തിങ്കലും ഉൾക്കാമ്പുറച്ചു തപസ്സു ചെയ്യാൻ തുലൊം നന്ദിച്ചുഴന്നരുളി ചതുരാസ്യനും വന്ദിച്ചുകൂപ്പിസ്തുതിച്ചാനനന്തനും വ്യഗ്രിക്കവെണ്ടവരം തരുന്നുണ്ടു ഞാനനുഗ്രമായുള്ള തപസ്സിനി നിൎത്തുക ലൊകത്രയത്തിനു ചൂടുപിടിച്ചിതു ഭൊഗിപ്രവരതപൊബലംകൊണ്ടു തെന്നിൎമ്മലനൊക്കുമനന്തനതു നെരം ബ്രഹ്മാവിനെ തൊഴുതാശു ചൊല്ലീടിനാൻ വൈരം വിനതയൊടും ഗരുത്മാനൊടും പാരമുണ്ടമ്മെക്കും ഭ്രാതൃജനങ്ങൾക്കും അമ്മെക്കുമെന്നനുജന്മാൎക്കുമുള്ളൊരു ദുൎമ്മതി കണ്ടു സഹിയാഞ്ഞവരൊടും ഒന്നിച്ചിരിപ്പാനരുതെന്നു കല്പിച്ചു നിന്നു തപസ്സൊടും ദെഹത്യാഗം ചെയ്വാൻ എല്ലാമറിഞ്ഞിരിക്കുന്നിതു ഞാനെടൊ ചൊല്ലാനിനിക്കധൎമ്മത്തിൻകൽ മാനസം ഭൂതലമൊക്കവെ നീ ധരിച്ചീടുക ഭൂധരനും പ്രിയനായുള്ളൊരു കാശ്യപനീ പക്ഷീന്ദ്രനും നീയുമൊന്നിച്ചിരിക്കണം ലക്ഷ്മീപതികലാംശൊത്ഭവന്മാർനിങ്ങൾ ശെഷിയാതെ മമാദെശം ഗ്രഹിക്കുംപൊഴും ശെഷിക്കുനീയെന്നനുഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ ശെഷനും പാതാളലൊകമകം പുക്കു ശെഷനെന്നുളിഞ്ഞിതു ലൊകങ്ങളുമെല്ലാം അ

ഗ്രജൻപൊയതറിഞ്ഞൊരുവാസുകി വ്യഗ്രിച്ചവരജന്മാരൊടുചൊ
ല്ലിനാൻ മാതൃശാപന്തടുക്കാവല്ലൊരുത്തനും ഭ്രാതാക്കളെ യതെല്ലൊന
മുക്കായതും എന്നാലുമാപത്തുവന്നാൽനിരൂപണ മെന്നിയെമറ്റൊ
ന്നുമാവതുമില്ലെല്ലൊ അതുക്കമസാദ്ധ്യമായില്ലൊരുകാൎയ്യവും ഒക്കവി
വെകമുണ്ടെന്നുവരുന്നാകിൽ നല്ലതിനിയെന്തിതിനെന്നുനന്നതംഎ
ല്ലാവരുമൊരുമിച്ചുചിന്തിക്കണം ശാപബലംകൊണ്ടുവംശംമുടിച്ചി
ട്ടും ഭൂപൻജനമെജയൻതന്മഹാക്രതു നാമതുചെന്നുമുടക്കണമെങ്കി
ലെ കാമംവരുന്നതുക്കെന്നതുനിൎണ്ണയം അന്തണരായ്ചെന്നപെക്ഷി
ച്ചുയാഗത്തിനന്തരന്നാംവരുത്തീടുകെന്നുചിലർ മന്ത്രികളായ്ചെന്നു
സെവിച്ചുവുക്കനാ ഞ്ചിന്തിച്ചതുതെന്നുചൊല്ലുകെന്നുചിലർബ്രാഹ
ണെരിക്രിയാചെയ്യുന്നതാകയാൽ ബ്രാഹ്മണരായ്ചെന്നുശാലയിലുക്ക
നാം ധാൎമ്മികന്മാരായൃത്വിയക്കുകൂടെക്കൂടിബ്രാഹ്മണരെക്കടിച്ചാശുകൊ
ന്നീടുകാ മന്നവൻതന്നെയുംപിന്നെക്കടിച്ചുകൊന്നെന്നെന്നുസുഖമെവ
സിക്കനാമെല്ലാരുംഭൂദെവന്മാരെവധിക്കരുതെന്നുമെവെദമെന്നാലൊ
രുനാളുമൊട്ടുങ്ങുമൊ ശാപഭയപരിഹാരംവരുത്തുവാൻ പാപകരങ്ങ
ളായുള്ളവനന്നല്ലഅഗ്നിശമനത്തിനഗ്നിനന്നെല്ലെല്ലൊമഗ്നമാക്കെ
ണംജലത്തിലതെനല്ലു* എംകിൽജനമെജയനാംനരപതി ശംകാവി
ഹീനംജലക്രീഡചെയ്യുംപൊൾകൊണ്ടുപൊകെണംനാംപാതാളലൊ
കത്തു കണ്ടുകൊള്ളുംപിന്നെയാഗവുമന്നെരംവെർപറിഞ്ഞാൽമരംകാ
യ്ക്കയില്ലെന്നതി കൊപികളാഞ്ചിലഭൊഗികൾചൊല്ലിനാർ കല്പാന്ത
ജീമൂതകല്പവപുസ്സൊട്ടു മപ്പൊഴുകളെഴമലറുന്നതുപൊലെ [illegible]മൊംവ
ണ്ണമദ്രംനിറത്തുനാമദ്രനാദദ്രമമുതടവിപ്പിച്ചുകൊണ്ടത്ഭുതാകാരംപരി
ഷിച്ചുപാവകൻദീപ്തികെട്ടുതുടൻതൽപ്രദെശംവിഷവ്യാപ്തമാക്കെ
ണമെന്നാൽമുടങ്ങുംമഖം സൎപ്പപ്രവരന്മാർനാനാവിധംമതമിപ്രകാര
ങ്ങൾപറഞ്ഞൊരനന്തരം വാസുകിയാകിയനാഗാധിപൻചൊന്നാ
ൻ ആസുരമായമതമിവയൊക്കവെഎല്ലാവരുമൊത്തിനിയുംനിരൂപി
ക്ക നല്ലതുതൊന്നീടുവൊളമെന്നെവെണ്ടു ചെന്നീലിനിക്കിവയൊ
ന്നുമാപത്തിൻകൽ തൊന്നുകയില്ലെല്ലൊനല്ലതൊരുവനും കാലാനുരൂ
പമായുള്ളവിവെകവും കാലാരിയൊടുപൊളിപറഞ്ഞാൻവിധി ചെ
ലയത്രെവിവെകംവിനാശത്തിൻകൽ മാലൊഴിപ്പാൻനിരൂപിപ്പി
നിന്നുംനിങ്ങൾ ഇങ്ങനെവാസുകിചൊന്നൊരുവാക്കുകൾ മംഗല
മാമ്മാറുകെട്ടാരനന്തരം എലപത്രൻതൊഴുതൊന്നുചൊല്ലീടിനാ നെ
ലാപലക്കമിതെംകിലുംകെൾക്കണം വ്യാധിയറിഞ്ഞുവെണംചികി
ത്സിപ്പതി നെതൊരുവൈദ്യനുമെന്നുധരിക്കണം അമ്മകൊപംപൂണ്ടു

നമ്മെശ്ശപിച്ചനാൾ നിൎമ്മലന്മാരായദെവകളെല്ലാരുംഅംഭൊജസംഭ
വൻതന്നൊടുചൊദിച്ചാർ തംപുരാനെതിരുവുള്ളത്തിലെറീലെകദ്രുശാ
പംകൊണ്ടുനാഗകുലമെല്ലാം അഗ്നിയിൽവീണൊടുങ്ങിടുംദയാനിധെ
സൃഷ്ടിച്ചജന്തുക്കളിൽച്ചിലതിങ്ങനെ നഷ്ടമായ്പ്പൊവതൊഴിച്ചരുളെ
ണമെ എന്നതുകെട്ടരുൾചെയ്തുകമലജൻ ഇന്നറിയാഞ്ഞുടങ്ങീടുകയ
ല്ലഞാൻദുഷ്ടർകടിച്ചുകൊന്നീടുംപലരെയുമൊട്ടൊടുങ്ങെണമെന്നിട്ടുത
ന്നെയതും ശിഷ്ടരായുള്ളൊർമരിക്കയുമില്ലതിൽ ദിഷ്ടമെന്തെന്നുചൊ
ല്ലാംവിബുധന്മാരെ ആൎയ്യവരകുലജാതൻജരൽക്കാരു ഭാൎയ്യയവനുജര
ൽക്കാരുവായ്വരും അററമില്ലാതഗുണങ്ങളൊടുമവൾ പെററുടനുണ്ടാകു
മസ്തികനാംമുനിഅക്ഷികണ്ണാന്നായരക്ഷവരുത്തുവാൻദക്ഷനവനെ
ന്നറികമരന്മാരെ വാനവരൊടജനിങ്ങനെചൊന്നതു ഞാനറിഞ്ഞൂ
നിനിവെണ്ടതുവൎയ്യാതെ സൊദരിയായജരൽക്കാരുനാരിയെ സ്സൊ
ദരംനൽകുജരൽക്കാരുവിന്നെടൊ എന്നുതെലാപത്രവാക്യങ്ങൾ കെ
ൾക്കയാൽ നന്ദിതന്മാരായ്വമഞ്ഞിതുനാഗങ്ങൾ_ വാസുകിപണ്ടുപാ
ലാഴികടഞ്ഞനാൾ പാശമായാറൊന്നബെസുതപമൊത്തിട്ടു നാശമവ
നവരായ്വാനമരന്മാരാശ്രുവിധിമതംചൊന്നാരവനൊടു_ശൌനകൻ
സൂതനൊടപ്പൊളരുൾചെയ്തു„ആനന്ദമുണ്ടുനിൻവാക്കുകെൾക്കുംതൊ
റും എന്നുജരൽക്കാരുനാമത്തിനൎത്ഥമെ നന്നമ്മുദാപറഞ്ഞീടുകസൂത
നീ ഭീഷണമായശരീരംദിനംപ്രതി ശൊഷണംചെയ്യുന്നപസാപുന
രവൻ കാരണംപെരതിനെന്നുവരുമെന്ന സാരനാംസൂതൻ പറ
ഞ്ഞാരനന്തരം ചൊല്ലുശെഷംകഥാഎന്നിതുശൌനകൻചൊല്ലിനാ
നാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുസൂതനും; ഭാൎയ്യാപരിഗ്രഹണാഗ്രഹംകൂടാതെപാ
രിൽജരൽക്കാരുസഞ്ചരിക്കുംകാലം ഇന്ദ്രാത്മജാത്മജനന്ദനൻഭൂപതി
ചന്ദ്രാനനയൊത്തവൻനായാട്ടിനുപൊയാൻ ദുഷ്ടമൃഗങ്ങളെ നഷ്ട
മാക്കിത്തനി ക്കിഷ്ടരൊടുംവിളയാടുന്നനെരം അംപുകൊണ്ടൊട്ടും
മൃഗത്തെത്തിരഞ്ഞതിൻ പിമ്പെനടന്നിതുസതരംഭൂപതികാണാഞ്ഞു
നീളെത്തിരഞ്ഞുഴന്നെത്രയും ക്ഷീണനായ്വന്നിതു പൈദാഹപീഡയാ
കാണായിതപ്പൊളവിടെയൊരുമുനി താനെയിരിക്കുന്നതെത്രമിളകാ
തെ ഗൊവത്സവക്ത്രഫെനാശനശീലനാം താപസനായശമീകൻ
മൌനവ്രതൻ ചൊദിച്ചാനമ്മുനിയൊടുഞാനെന്തംപു വെധിച്ച
പൊയമൃഗത്തെയുണ്ടൊകണ്ടു താപസനൊന്നുമരിയാടീലന്നെരംഭൂപ
തിവീരനഭിമന്യുനന്ദനൻ കൊപെനസൎപ്പശവത്തെവിൽകൊണ്ടെടു
ത്താപത്തിതിനാൽവരുമെന്നതൊരാതെതാപസശ്രെഷ്ഠൻകഴുത്തിലി
ട്ടീടിനാൻ താപവുംപിന്നെനരപതിക്കുണ്ടായി പാപമിതിനാൽവരു

മെന്നറിഞ്ഞവൻ ശോഭതെടുംപുരിപുക്കിരുന്നീടിനാൻ അന്നുവിധാ
താവിനെക്കണ്ടനുഗ്രഹം നന്നായിലഭിച്ചസുരാലയംപുക്കൊരു ശൃം
ഗിയാകുന്നശമീകസുതനൊടു മംഗലാത്മാ കൃശനായമുനിസുതൻചൊ
ന്നാൻപരിഹാസമൊടഥശൃംഗിയും തന്നുടെതാതവൃത്താന്ത മറിഞ്ഞ
പ്പൊൾ താപമൊടാചമനാദികളുംചെയ്തുശാപമിട്ടീടിനാൻ ഭൂപതിത
ന്നെയും, ഇച്ചെയ്യുകശ്മലനായനൃപാധിപൻ നിശ്ചയമെഴാംദിവസം
മരിക്കണം തക്ഷകൻവന്നുകടിച്ചെന്നരുൾചെയ്തു തൽക്ഷണന്താത
നെക്കണ്ടിവചൊല്ലിനാൻ_ അപ്പൊളറിഞ്ഞുശമീകനിവയെല്ലാ മുൾ
പ്പൂവിലൊത്തുമകനൊടരുൾചെയ്തു ഉണ്ണിചെറുപ്പംനിനക്കറിവില്ലൊ
ട്ടും പുണ്യവാനായഗുണവാൻമഹീപതി സപ്തവ്യസനങ്ങളുണ്ടാംനൃ
പന്മാക്കതെപ്പെരുമൊക്കിൽപ്രജകൾപൊറുക്കണം ആപത്തിനായുള്ള
സപ്തവ്യസനങ്ങൾശോഭിക്കയില്ലന്നപൊത്തമന്മാക്കെത്തും സ്ത്രീസെ
വ ചൂതുനായാട്ടസുരാപാനം വാക്യപാരുഷ്യവുംദണ്ഡപാരുഷ്യവുംഎ
ഴാമതാമത്ഥദൂഷണമായതും എന്നതിൽനായാട്ടുകൊണ്ടവൻ ബുദ്ധി
ക്കുവന്നവികല്പത്തിനിങ്ങനെ ചെയ്താമൊ നല്ലരാജാക്കൾ ക്കൊരു
പിഴയുണ്ടാകിൽ നല്ലവരൊത്തുപൊറുക്കുന്നതല്ലയൊ മന്നവനിങ്ങ
നെകമ്മമാകുന്നതു മെന്നുടെദൊഷമല്ലെന്നിതുശൃംഗിയും എന്നാലു
മിത്ഥംശപിക്കരുതാരെയുംവന്നുപൊമെന്നാൽതപസ്സിനുനാശവും ശി
ഷ്യനെയുംനിജപുത്രനെയുംഗുരുശിക്ഷിക്കവെണംവളന്നാലുമൊക്കനീ
എന്നരുൾചെയ്തുശമീകനനന്തരം തന്നുടെശിഷ്യനാംഗൌരമുഖനൊ
ടു തന്നെരഹസ്യമായിവെറെയരുൾചെയ്താ നന്യരായുള്ളവരാരുമറി
യാതെ മന്നവനൊടിവചെന്നുനീചൊല്ലണ മെന്നയച്ചാനവൻ
വെഗെനഹസ്തിനം ചെന്നുപുക്കന്നൃപൻതന്നൊടുചൊല്ലിനാൻ എ
ന്നൊടുമൽഗുരുചൊന്നതുകെട്ടാലും ജ്ഞാനമില്ലാതൊരുബാലന്മമസു
തൻ ഞാനറിയാതെശപിച്ചരുളീടിനാൻ മാരണമായൊരുശാപമ
തെത്രയും ദാരുണമായൊന്നുദൈവമതെല്ലൊ തക്ഷകനാകിയച
ക്ഷുശ്ശ്രവണനു മക്ഷമനെത്രയുംസൽക്ഷിതിപാലക ഖാണ്ഡവകാന
നദാഹകാലെ പുരാപാണ്ഡവന്മാരെക്കുറിച്ചുള്ളവൈരവും ഗാണ്ഡീ
വചാപധരാത്മജനന്ദന താണ്ഡവംചെയ്യുന്നിതുള്ളിലവനിന്നും
ആകുന്നരക്ഷകൾചെയ്തുകൊണ്ടീടുകാ ഭാഗധെയാനുരൂപംഫലംപി
ന്നെടം" എന്നിവചൊന്നൊരുഗൌരമുഖനൊടു മന്നവനാംപരീക്ഷി
ത്തുചൊല്ലീടിനാൻ, ക്ഷുൽപിപാസാദികൾകൊണ്ടുബുദ്ധിഭ്രമ മല്ലജ്ഞാ
നാമിനിക്കുണ്ടായകാരണം ഭക്തിവാരാതിരിപ്പാനനുഗ്രഹ മക്കരു
ണാനിധിക്കുണ്ടായിരിക്കണം. നിർമ്മലനാംഭരദ്വാജപുത്രാത്മജ ബ്ര

ഹാസ്ത്രശക്ത്യാമരിച്ചിതുമുന്നമെ മാതാവുതന്നുടെഗൎഭാന്തരത്തിൽ
മാധവൻതൃച്ചക്രമൊടുമകംപുക്ക പയ്യാമഹാസ്ത്രംതടുത്തുരക്ഷിച്ചുടൻ
പയ്യലാമെന്നെജനിപ്പിക്കയുംചെയ്യാൻ ദ്രോണപുത്രബ്രഹ്മാസ്ത്ര
ത്തിങ്കൽനിന്നു മല്പ്രാണനെരക്ഷിച്ചനാരായണൻ ജഗൽക്കാര
ണൻകാരുണ്യപീയൂഷവാരിധി പാദചരണാംബുജംശരണംമമ
നാരായണഹരെനാരായണഹരെ നാരായണഹരെനാരായണഹരെ
ഭക്തപരായണമൃത്യുനിവാരണ ഭുക്തിമുക്തിപ്രദശക്തിയുക്തപ്രഭൊ
സച്ചില്പരബ്രഹ്മമൂൎത്തെപരമാത്മ നച്യുതാനന്തഗൊവിന്ദമുകുന്ദ മ
ച്ചിത്താലയാനന്ദകൃഷ്ണവിഷ്ണൊഹരെ വിപ്രശാപന്തടുക്കാവല്ലനിൎണ്ണ
യം ചിൽപ്പുമാനാന്തന്തിരുവടിക്കമതൊ മുല്പാടുവൃഷ്ണികുലവിനാശം
കൊണ്ടെന്നുൾപ്പൂവിലുണ്ടതുംവൈഭവന്താവകം പണ്ടെമരിച്ചൊരി
നിക്കമരണത്തിനുണ്ടൊഭയമിന്നിന്നായിതെത്രയും മുൻപെമര
ണമറിയിച്ചതുമിനിക്കെൻപെരുമാൻതന്നനുഗ്രഹംനിശ്ചയം ആ
നന്ദബൊധമൊടുംഗല്ഗദാക്ഷര വാണികളൊടൊരൊമാഞ്ചവുംപൂണ്ടവ
ൻ സച്ചില്പരബ്രഹ്മണിലയിച്ചാനന്ദ നിശ്ചലനായ്മുഹൂൎത്തംനിന്നരു
ളിനാൻ ബുദ്ധിയുംബ്രഹ്മപൂൎണ്ണാബ്ധിയിൽനിന്നുട നുദ്ധരിപ്പിച്ചു
ലൊകാത്മനാചൊല്ലിനാൻ „സൎപ്പംകടിച്ചുമരിച്ചാൽഗതി യില്ലെ
ന്നിദ്ധരതലത്തിങ്കലുണ്ടുജനശ്രുതി" വിപ്രശാപത്തിനുപിൽപ്പാടുന
ല്ലതെ നല്ലെതരജ്ഞന്മാർചൊല്ലിയുംകെൾപ്പുണ്ടു ദുഃഖവുംസൌഖ്യ
വുംമൃത്യുവുംജന്മവും സ്വൎഗ്ഗനരകജരാനരാശിതൊണ്ണും ഇത്യാദ്യനെക
വിധംഭാന്ദ്രജാലങ്ങൾ മിത്ഥ്യയത്രെമഹാമായാഗുണവശാൽ അഭ
യനവ്യയൻപൂൎണ്ണനെകൻപരൻ നിത്യൻനിരുപമൻനിൎഗ്ഗുണൻ
നിഷ്കളൻ നിശ്ചലൻനിൎമ്മലൻനിസ്പൃഹൻനിൎമ്മമൻ അച്യുതനാദ്യ
നനന്തനാനന്ദാത്മാ നിൎവ്വികാരൻനിരാകാരൻനിരാധാരൻ നിൎവ്വി
കല്പൻനിരാഖ്യാനൻനിരാമയൻ സത്യജ്ഞാനാനന്താനന്ദാമൃതന്മായാ
കൃത്യകൎത്താഭൎത്താഹൎത്താജഗല്പിതാ വെദസ്വരൂപൻവെദാൎത്ഥസാരാ
ത്മകൻ വെദവെദാംഗവെദാന്തവെദ്യൻപരൻ ശുദ്ധൻപരമൻപ
രാപരനീശ്വരൻ കൂടസ്ഥനവ്യക്തനാദിനാഥൻശിവൻ ശാന്തനാ
ത്മാരാമനാത്മപ്രിയൻജഗൽ ക്കാരണനാത്മപ്രദൻവിശ്വപതിഹരി
കൃഷ്ണൻയദുപതിസല്പതിമല്പതി വൃഷ്ണികുലപതിപത്മാലയാപതി വി
ഷ്ണുധരാപതിവൃന്ദാരകാപതി ജിഷ്ണുപതിശൌരിധൎമ്മപതിവിദ്ദ്വ യ
ജ്ഞപതിപാണ്ഡുപുത്രഗതിപതി സുജ്ഞാനിനാംപതിദൈവൻപശു
പതി ഗൊപതിഗൊപീജനപതിഗൊപതി ഗൊപകുലപതിപത്മ
വിലൊചനൻ ദെവകീനന്ദനനെന്നുള്ളിൽവാഴുന്ന ദൈവദൈവൻത

നികൊന്നതെല്ലാംവരും പാപിയായൊരപരാധിയാമെന്നൊട കൊ
പമുണ്ടാകാതനുഗ്രഹിക്കെണമെ" ഇത്ഥംക്ഷമാനമസ്കാരങ്ങൾപിന്നെ
യും പൃത്ഥ്വീപതിചെയ്തയച്ചാനവനെയും തക്ഷകൻവരാസ്സരിന്നു
നൃപതിയും തക്ഷപ്രവരരെയൊക്കവരുത്തിനാൻ കല്പിച്ചിതെക
സ്തംഭാഗ്രെഭദ്രാരൊഹശില്പപ്രാസാദവുമന്തൽപ്രദെശങ്ങളിൽ കാകൊ
ദരാസഹസിദ്ധൌഷധങ്ങളും കാകൊദരനാശനമന്ത്രയന്ത്രങ്ങളും മൃ
ത്യുഞ്ജയക്രിയാതല്പരന്മാരായ പൃത്ഥ്വീസുരരെയുംമാമുനിമാരെയും ചു
റുമിരുത്തിയതിന്മെലിരുന്നിതു പററലർകാലനാംവിഷ്ണുരാതൻനൃപ
ൻ തക്ഷകദഷ്ടനായ്മൃത്യുവരും പ്രജാ രക്ഷാകരനായരാജാവിനെന്ന
തും തൽക്ഷണംകെട്ടുനൃപവരജീവനം രക്ഷിപ്പനെന്നുപുറപ്പെട്ടുകാ
ശ്യപൻ വൃദ്ധതപൊധനവെഷവുംകയ്ക്കൊണ്ടു പഥിമദ്ധ്യെഭുജം
ഗപ്രവരനും താതനെക്കണ്ടുചൊന്നാനെവിടെക്കിന്നു യാതനായിട്ടു
ന്നതെന്നരുൾചെയ്യണം ശൃംഗിപാശംകൊണ്ടുതക്ഷകദഷ്ടനാം മംഗ
ലഭൂപനെരക്ഷിപ്പതിന്നുഞാൻ പൊകുന്നതെന്നുകെട്ടൊരുതക്ഷക
ൻ ആകുന്നതല്ലതടങ്ങിടുകനല്ല സർവ്വവിഷഹരണത്തിനുദക്ഷൻഞാ
ൻ ദർവ്വീകരവിഷമെന്തസാരന്നുലൊം എന്നരുൾചെയ്യൊരുകാശ്യപ
ൻ തന്നൊടുപിന്നയുമൊന്നുചൊല്ലിടിനാൻ തക്ഷകൻഎന്തുഫലം
ധരണീന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചാൽചിന്തിതമെന്നൊടരുൾചെയ്കയുംവെണം"
ജീവനരക്ഷണത്തിന്നുസുകൃതമു ണ്ടാവൊളമർത്ഥവുംകിട്ടുമിനിക്കെ"
ഞാൻസർവ്വജനത്തെയുംരക്ഷിച്ചുപൊരുന്നൊ രുർവ്വീശ്വരന്തന്നെര
ക്ഷിച്ചുകൊള്ളുംപൊൾ സർവ്വരക്ഷാകരമായതുമെത്രയും ദിവ്യനെല്ലൊ.
സവ്യസാചിസുതാത്മജൻ ദെഹികളെപ്പരിപാലിച്ചുകൊള്ളുകി ലൈ
ഹികപാരത്രികങ്ങളുംസാധിക്കാം_തക്ഷകൻതാതനൊടപ്പൊളുരചെ
യ്തു രക്ഷിപ്പതിന്നുപണിയുണ്ടുനിർണ്ണയം ബ്രാഹ്മണശാപംതടുക്കരു
താക്കുമെ ധാർമ്മികന്മാരെന്നിരിക്കിലുംകെവലം ബ്രഹ്മനുംവിഷ്ണു
വിനുംമഹാദെവനും സമ്മതംഭൂദെവശാപവരാദികൾ "സർവ്വലൊക
ങ്ങൾക്കുമീശ്വരനായതു മർവ്വീസുരനെന്നറികമുനിവര" നിഗ്രഹാനു
ഗ്രഹാവഗ്രഹാവൃഷ്ടിക ളുഗ്രകുലാഗ്രെസരാശ്രയഭൂതങ്ങൾ പിന്നെ
വിശെഷിച്ചുതക്ഷകൻതൻവിഷ മൊന്നുകൊണ്ടുംതടുക്കാവതുമല്ലെ
ല്ലൊ ആകാംക്ഷയായതെന്തുള്ളിലിവനെന്നൊ രാകാംക്ഷമാശീചനു
ണ്ടായതുനെരം ക്രുദ്ധനാംതക്ഷൻകാശ്യപന്തന്നൊടു വൃദ്ധതപൊധ
നവെഷമുപെക്ഷിച്ചു തക്ഷകനായതുഞാനെന്നറിഞ്ഞാലും പക്ഷെ
പരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാലുമിപ്പൊഴെ എന്നുപറഞ്ഞുകടിച്ചിതുതക്ഷകൻ
നിന്നമഹാവടവൃക്ഷത്തെയന്നെരം തക്ഷകക്ഷ്വെളാഗ്നിയെറ്റപ്പി

ടിപെട്ടു വൃക്ഷപ്രവരനും ഭസ്മമാക്കളിച്ചു നിന്നനിലം തൊട്ടതന്നെ ജ
പിച്ചിതു പന്നഗാധീശ്വരൻ മുന്നിലെമാമുനി നന്നായ്യുളച്ചുതളിത്തി
തുപെരാലും മുന്നെതിലെററവും നന്നായിതന്നെരം ഇപ്പരീക്ഷിച്ചതു
നന്നെററമെങ്കിലും ഇപ്പരീക്ഷിത്തുജീവിക്കെന്നതില്ലെല്ലൊ ബ്ര
ഹ്മവചൊവിഷ്ഠമദാവിഷസംയുതം ബ്രഹ്മപ്രഭുയക്ഷമന്ത്രവവിദ്യയും
എന്നെവിചിത്രമെന്നുനന്നെത്രയും എന്നുപറഞ്ഞുകൊട്ടുത്തിതുത
ക്ഷകൻ രത്നാധനാദികളററമില്ലാതൊളം യത്നമിളച്ചാൻമുനിയുമന്നു
നെരം കദ്രുവുരാശപിച്ചെന്നുമൂലന്നിജ പതിവാക്യമെററുസത്യമാ
ക്കീടുവാൻ ആശ്രമംപുക്കമുനീശ്വരൻതക്ഷകൻ കാശ്യപൻപൊയൊ
രനന്തരം ചിന്തിച്ചാൻ "എന്തൊരുപായം നൃപനെക്കടിപ്പതി നന്തണെ
ക്കെപൊലടുത്തുചെല്ലാവിതും" എന്നതറിഞ്ഞുസജാദികളാകിയ പ
ന്നഗന്മാരൊടുചൊല്ലിനാൻതക്ഷകൻ നിങ്ങൾതപൊധനവെഷം
ധരിച്ചിനി മംഗിടാതൊരുഫലംകൊടുത്തീടണം സമ്മാനമായ്ത്താനതി
ല്പുക്കിരുന്നുകൊണ്ടുമഹീപാലനെയുംകടിച്ചീടുവൻ തക്ഷകൻചൊ
ന്നതുചെയ്യാരവർക്കുളും മുഖ്യനാം ഭൂപതിവീരനുമക്കാലം ഭാർഗ്ഗവകൌശിക
കണ്വവിശ്വാമിത്രഗാൎഗ്യവസിഷ്ഠഭരദ്വാജഗൌതമ യാജ്ഞവൽക്യാ
ത്രിപുലസ്ത്യശംബാഗസ്ത്യപ്രാജ്ഞപരാശരദ്വൈപായനാദിയാംതാപ
സശ്രെഷ്ഠന്മാരുംദ്വിജാഢ്യന്മാരും ദിവ്യന്മാരായിമററുള്ളജനങ്ങളുംസ
ഖ്യസാചിപ്രിയപാദഭക്തന്മാരുംഒക്കെവരികെന്നയച്ചവരുത്തിനാൻ
ഷൊഡശദാനങ്ങളുംക്രമത്താൽചെയ്തുബാന്ധവപ്രീതിയുംചെയ്തുമഹാ
ദാനംഅററമില്ലാതൊളംചെയ്തുവിശുദ്ധനായിപുത്രനെയുംപുനരന്നെ
റമൂദ്ധാവിങ്കൽബദ്ധമൊദംബാഷ്പരീത്യാഭിഷെകവും ചെയ്തുമാത്യാ
ചാൎയ്യഭൃത്യവൎഗ്ഗത്തിനുംകൈതവഹീനംകൊടുത്താനതിമതം ഭൂസുരന്മാ
രുംമുനീന്ദ്രരുംശിഷ്യരുംദാസവരന്മാരുമായുടൻപ്രാസാദം ഭാഗീരഥീ
ജലമദ്ധ്യസ്ഥമെറിനാൻ നാഗധെയാംബുധി ഭാഗവതൊത്തമൻ
ശ്വെതദ്വീപൊപരിശ്വെതപത്മാസനെ ശ്വെതപതിരിവരെജ്ജെമ
ദ്ധ്യഗംഗംചുററുമിരുത്തിനാനാസനാഗ്ര്യങ്ങളിൽ മററുള്ളവരെയഥാ
യൊഗ്യംമഹീശൻദർഭവിരിച്ചുവടക്കുതിരിഞ്ഞിരു ന്നപ്പൊളനശനംദീ
ക്ഷിച്ചുശുദ്ധനായി ധൃതപാപവിത്രംപുനരുപസത്തിനെ കൃതപ്രദ
ക്ഷിണംകൃതാമൃഹൂസ്സുയം മാമുനീന്ദ്രന്മാരെവന്ദിച്ചുചൊദിച്ചാൻ ഭൂ
മിദെവൊത്തന്മാൎക്കുനമസ്കാരം ജന്മങ്ങളെററമിനിയുമുണ്ടാകിലും നി
ൎമ്മലന്മാരായഭൂമിദെവന്മാരിൽ ഉണ്ടാകരുതെന്നുമാത്രമവമാനമുണ്ടാ
കവെണമിളകാതഭക്തിയും എന്നതനുഗ്രഹിക്കെണം വിശെഷിച്ചു
മൊന്നുണ്ടുഞാനപെക്ഷിക്കുന്നുപിന്നെയും മൎത്ത്യനായാൽമരിപ്പാൻതുട

ക്കുന്നേരം കൎത്തവ്യമെന്തു മൊക്ഷത്തിനു ചൊല്ലേണം എന്നു രാജാവു
ചോദിച്ചതു കേട്ടപ്പൊൾ ഉന്യോന്യമാലോകനം ചെയ്യുവൊൎക്കും വെദവെ
ദാന്തശാസ്ത്രങ്ങളിൽ തിര ഞ്ഞെതെതുമില്ലതെന്നോൎത്തിരിക്കും നേരം
കൃഷ്ണവൎത്മാ ഭയാകാരനായിതന്തികെ കൃഷ്ണതനൂജനാം ശ്രീശുകൻ ത
ന്നെയും ഒന്നാശ്രമിന്നി സഭാതലമന്നേരം ഇന്ദ്രസഭാന്തെ ബൃഹസ്പതി
തൽഗുരു വന്നതുപോലെ വിളങ്ങി സഭാതലം സുന്ദരരൂപൻ ദിഗംബ
രൻ നിൎമ്മലൻ ഗൎഭപാത്രത്തിൽ കിടന്നനാളെ പുരാ മുക്തനായുള്ളവി
ച്ഛേദരുതപൊധനൻ മന്ദമന്ദമെഴുന്നെള്ളിയ നേരത്തു മറ്റെന്തരം മാന്യ
സ്ഥാനവും നൽകിനാർ പാദ്യവുമാചമനീയവുമൎഘ്യവുമാദ്യമാമാസ
നവും മധുപൎക്കവും വെദ്യമാം വണ്ണം വിധായ തെളിഞ്ഞഭിവാദ്യവും ചെ
യ്തു നിന്നു നൃപെന്ദ്രാദ്യരും "ഞങ്ങളോടിന്നു ചോദിച്ച ചോദ്യത്തെ നീ മം
ഗലാത്മാവെ തെളിഞ്ഞു ചോദിച്ചാലും ശ്രീശുകനായ തപൊധന ശ്രെ
ഷ്ഠനൊടാശ്രുതീരും ബഹുസംശയമെവൎക്കും മെലിൽ കലിയുഗത്തി
ങ്കലുള്ളൊൎക്കും നാലാം പുരുഷാൎത്ഥസാധനമായതും അന്ത്യകാലത്തി
ങ്കലെതു മനുഷ്യനാൽ ചിന്ത്യമെന്തെന്തൊന്നു കൎത്തവ്യമായതും ശ്രൊത
വ്യമാകുന്നതെന്തെന്നു മാദരാൽ മൊദാലരുൾചെയ്യവെണം ദയാനി
ധെ ആസന്നമൃത്യുവായൊരടിയൻ തവ ദാസപാദാംബുജഭക്തജനൊ
ത്തമൻ മൊക്ഷൈകസാധനമായുള്ളതിപ്പൊഴെ സാക്ഷാലടിയനുപ
ദെശിച്ചിടെണം ശിഷ്യാഹമെന്നഭിവാദ്യവും ചെയ്തു സന്തുഷ്ട്യാ പവി
ത്രം ധരിച്ചിരുന്നീടിനാൻ മന്ദസ്മിതാനനൻ ബ്രഹ്മരാതൻ ഗുരുവ
ന്ദനവും ചെയ്തരുൾ ചെയ്തിതുത്തരം "ധ്യെയനാകുന്നതും വിഷ്ണു നാരായ
ണൻ ശ്രൊതവ്യമാകുന്നതും തൽകഥാമൃതം കൎത്തവ്യമാകുന്നതും അഭിവന്ദ
നം ചിത്തം തെളിഞ്ഞു കെൾക്കെന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീശുകൻ ചൊല്ലുന്ന ഭാ
ഗവതം കെട്ടൊരാശയും കൂടാതെ നാരായണങ്കൽ എകീഭവിച്ചുള്ളൊ
രാത്മാവിനൊടു കൂടെ കാന്തസൌഖ്യം കലന്നു മരുവുമ്പൊൾ എഷണ
പാശങ്ങളൊക്കവെ ഖണ്ഡിച്ചാനെഴാം ദിവസവുമസ്തമിച്ചു തദാ ഭൂപ
തി ചൊന്നാനമാത്യരൊടന്നെരം ശാപഭയമിനിക്കില്ലെന്നതും വന്നു
താപസൻ തന്ന ഫലമുപജീവിച്ചു താപം കെടുക്കാറാമെന്നതു കെട്ടവർ
"പാരായ്കപാരണെ ഒയ്യെന്നവർ ചൊല്ലിനാർ പാരിന്നു നാഥൻ പരി
ക്ഷിത്തു മാദരാൽ എവരുമൊന്നിച്ചു തിന്നു തുടങ്ങിനാർ സെവകന്മാൎക്കു
കൊടുത്തു നൃപതിയും താനുമെടുത്താനൊരു ഫലം ഭക്ഷിപ്പാൻ കാണായി
തു ചുവന്നൊരു കൃമിയതിൽ ബ്രാഹ്മണഭക്തനാം ഭൂപതി ചൊല്ലിനാൻ
ധാൎമ്മികന്മാരാമമാത്യരൊടന്നെരം തക്ഷകനെന്നപെരിട്ടു കൊണ്ടി
പ്പൊൾ നാം ഇ ക്രിമിയെക്കൊണ്ടു തന്നെ കടിപ്പിച്ചാൽ ഭൂദെവശാപമസ്തു

ത്ഥ്യമായുംവരാഖെദം നമുക്കുവരികയുമില്ലെല്ലൊനൃപതിതന്നൊരവന്റെ
മൊഴികെട്ടതെല്ലാവിധിവിഹിതമൊൎത്തജാതിയുംമന്ദമെട്ടുതുകഴിഞ്ഞില
ന്നെപ്പൊൾ ഉരഗേന്ദ്രകാധിപനായതക്ഷകൻ ചുററിനാൻഭൂപ
തിതന്റെദെഹമൊക്കവെ മററുള്ളപന്നഗരുമൊത്തൊടീടിനാർ ഹാലാഹ
ലാനലജ്വാലയാഭൂപതി കൊലാഹലത്തൊടുനാകലൊകംപുക്കാൻ ദുഃ
ഖിതന്മാരാമമാത്യന്മാർ ശുദ്ധശെഷക്രിയാപുത്രനെകൊണ്ടുചെയ്യിപ്പിച്ചാ
രാജ്യാഭിഷെകവുംചെയ്യനാനാജനപൂജ്യനായ്വന്നാൻജനമെജയനൃ
പൻകാശീശപുത്രിവപുഷ്ടമയൊടുഭൂമീശൻ സുഖിച്ചുവസിക്കുന്നതു
കാലംനിത്യവിരക്തൻജരൽക്കാരുമാമുനി ഭക്ത്യാവനാന്തരെസഞ്ചരി
ക്കുംവിധൌകണ്ടിതുവാസുകിവന്ദിച്ചുതൻകൂട്ടികൊണ്ടുപൊയ്സൊദരി
തന്നെനൽകീടിനാൻ അപ്രിയംചെയ്യുതാൻ ചൊൽകതാൻചെയ്കിൽ
ഞാനപ്പൊളുപെക്ഷിക്കുമെന്നതുംചൊല്ലിനാൻഭൎത്തൃശുശ്രൂഷാപരതയാ
മവളൊടുനിത്യസുഖത്തൊടിതന്യമുനീന്ദ്രനും ഇത്ഥംചിലനാൾകഴി
ഞ്ഞൊരനന്തരംസത്യപരായണനായമഹാമുനിമുഗ്ദ്ധാക്ഷിതന്മടിയിൽ
തലയുംവെച്ചുനിദ്രയുംപൂണ്ടുകിടക്കുന്നതുനെരംമിത്രനസ്തമിപ്പാനടുത്തു
തുലൊംഭൎത്താവുണൎന്നതുമില്ലെന്നുകണ്ടവൾചിന്തിച്ചുകണ്ടൊരൊല്ലന്നെര
ത്തെന്നുംസന്ധ്യാവിലൊപംവരുത്തരുതെന്നതുംസന്ദെഹമുണ്ടായനെ
രത്തുതന്നുള്ളിൽ സുന്ദരിതാനെന്നിരൂപിച്ചുകല്പിച്ചു സന്ധ്യാലൊപത്തി
ന്റെദൊഷമെറ്റംനിദ്രാന്തരംചെയ്കയത്രെപൊറുക്കാവതും എന്നുകല്പി
ച്ചുണൎത്തീടിനാൾതാപസ നന്നെരമാശുകൊപിച്ചുചൊല്ലീടിനാൻ
എന്നെയുണൎത്തുവാനെന്തുനിമിത്തമെ നിന്നുടെഭൎത്തൃശുശ്രൂഷാഭംഗം
വന്നു അന്ധനെന്നെന്നിനികല്പിക്കചെയ്യുതും സന്ധ്യാവന്ദനംപൊളു
ന്നെതുവന്നാലൊ ഞാനുണൎന്നില്ലെങ്കിലാദിത്യനുമെന്നെ മാനി
ച്ചുപൊക്കതിനില്ലസംശയം അത്രമഹത്വമിനിക്കുള്ളതെന്നുമെ സിദ്ധ
മല്ലൊത്തിനുന്നറിയകാരണം നിന്നെയുപെക്ഷിക്കയെന്നതുംവന്നി
തിനിന്നുടെസത്യലൊപംവരുമല്ലൊ ഇത്ഥമെന്നതുകെട്ടുകരഞ്ഞുതുടങ്ങി
നാൾതാനുംശിരഃപിടിച്ചുപിന്നെയുംചൊല്ലിനാൾ "എന്നൊടിവണ്ണമ
തൽചെയ്യരുതെയ്യൊ നിന്നുടെധൎമ്മലൊപംവരുമെന്നതൊ ഞാനെ
റിഞ്ഞതൊൻചെയ്യുവാൻ പരാധം എന്നെക്കരിച്ചുപൊറുത്തുകൊള്ളു
ന്നുമെ നിൎമ്മലതാപസന്മാരനിന്നവെന്തന്നു ചെമ്മെതിരിച്ചറിവാ
ൻപണിയുണ്ടെല്ലൊ" ദുഃഖിച്ചിവണ്ണംപറഞ്ഞുകരയുന്ന മുഗ്ദ്ധാംഗിയൊ
ടരുൾചെയ്തുമുനീന്ദ്രനും "സത്യവിരൊധംവരുത്തുകയില്ലഞാൻ ഉത്തമ
യായനീഖെദിക്കയുംവെണ്ട" ഭൎത്തൃവാക്യംകെട്ടുഭയാംപതിയും ചിത്ത
താപത്തൊടുചൊല്ലിനാൾപിന്നെയും വഹ്നിയിൽവീഴ്കൊന്നുമൎതാവൃതാ

ൻ പണ്ടുപന്നഗന്മാരെശ്ശപിച്ചൊരുകാരണം അന്വയനാശമൊഴിപ്പ
തിന്നായൊരു നന്ദനനുണ്ടാമിനിക്കെന്നുകല്പിച്ചു പന്നഗെന്ദ്രന്മമ
സൊദരൻവാസുകി എന്നെഭവാനുനൽകീടിനാൻനിർണ്ണയം ധന്യെ
വിരിഞ്ചനിയൊഗവുമുണ്ടുപൊ ലെനുടെഗർഭംവൃഥാനുമില്ലെല്ലൊ"
ഇത്യാദികൾപറഞ്ഞെററം കരയുന്ന മൃഗാംഗിയിൽ കൃപയൊടുചൊല്ലീ
ടിനാൻ ഭർത്തൃപരായണെഭദ്രെകെൾദയിതെ ഭക്തിവിശാലഗുണങ്ങൾക്കു
ണ്ടുതെളിഞ്ഞുഞാൻ അത്ഭുതനാകിയൊരുർഭകൻനിന്നുടെ ഗർഭഗനായു
ണ്ടുവൻനല്ലനെരംകൊണ്ടുജ്ജ്വലിച്ചീടും ഗുണവാനവൻതാനും സ
ർപ്പാന്വയമൊക്കെരക്ഷിക്കയുംചെയ്യും ഭർഗനല്ലവനൊട്ടുമവനൊളം
സത്ഭാവമില്ലമററാർക്കുമറികനി താപം ഭ്രാതൃമുഖ്യനാംസർപ്പഭൊഗിനായ
കൻ നിർഭാഗ്യനല്ലെടൊവാസുകിവീരനും നിത്യംതപസ്വിനെകാംക്ഷ
യുള്ളമമ പുത്രനുണ്ടായാൽമതിഗൃഹസ്ഥാശ്രമം നിന്നെക്കുറിച്ചുവിര
ക്തനായിട്ടല്ല ധന്യെസമസ്തവിഷയവിരക്തൻഞാൻ സത്യവിരൊ
ധംവരുത്തുകയുംവെണ്ടാ സത്യമത്രെഞാൻപറഞ്ഞതറിഞ്ഞാലും നി
ങ്ങളുടെകുലത്തിനുസൌഖ്യംവരും മംഗലനായമമാത്മജനാലിനി"
എന്നിവചൊന്നുനീവാസുകിയൊടുചൊൽ കെന്നരുൾചെയ്തെഴുന്ന
ള്ളിമുനീന്ദ്രനും വാസുകിയെക്കണ്ടവളിവയുംചൊല്ലി വാസവുംചെ
യ്തുനാഗപുരത്തിൽ നല്ലമുഹൂർത്തെപിറന്നകുമാരനുമെല്ലാവരുന്തെ
ളിഞ്ഞാരഹിവീരരും അസ്തിശബ്ദത്തെന്നുതപൊധനൻ സത്ത്വമാ
യ്യൊന്നുകാരണമാകയാൽ അസ്തികനെന്നുപെരിട്ടിതുവാസുകി
നിത്യമൊരൊദിനവുമുന്നുബാലനും വെദവെദാംഗവെദാന്താദിവിദ്യ
കൾ വെദൊക്തബാലനദ്ധ്യയനംചെയ്യാൻ ആചാര്യനാകുംച്യ
വനമുനീന്ദ്രനൊടാശിർവ്വാദംവാങ്ങിദക്ഷിണയുംചെയ്യാൻ നാനാ
രത്നങ്ങൾധനധാന്യരാശികൾ ഭൊഗീശരാജനയാനകിനാനാ
വൊളം ദിവ്യനായിട്ടുച്യവനൻപ്രസാദിച്ചു സർവ്വജ്ഞനായ്വരികെ
ന്നുചൊല്ലീടിനാൻ സൂതനിവണ്ണംപറഞ്ഞൊരനന്തരം സാദരമൊ
ദിച്ചുപിന്നെയുംശൌനകൻ ഹാലാഹലജ്വാലയാമുനിശാപത്താൽ
കാലവശഗതനായതാതൻകഥാ മൂലമറിഞ്ഞവാറെങ്ങിനെചൊല്ലനീ
ബാലകനായജനമെജയനൃപൻ ചൊന്നാനതുസൂതനെങ്കിലതുംകെ
ൾപ്പിൻ മുന്നമുദങ്കൻപറഞ്ഞൊട്ടറിഞ്ഞിതു പിന്നെയുംമന്നവന്ത
ന്നമാത്യന്മാരെ മുന്നിൽവരുത്തിമുഴുവൻവിചാരിച്ചാൻ എന്നുടെതാ
തനുണ്ടായവൃത്താന്തങ്ങളെന്നൊടുനിങ്ങൾമുഴുവൻപറയണം എന്നതു
കെട്ടതൊഴുതവർചൊല്ലിനാർ "നിന്നുടെതാതനുടെഗുണംചൊല്ലുവാൻ
പന്നഗനായകനന്തനുമാവതല്ല നൃപരായുള്ളവരെങ്ങിനെചൊല്ലുന്നു

ഇന്ദ്രാദിദിക്പാലകന്മാരുടെഗുണ മൊന്നൊഴിയാതെനൃപനന്ദനനിൎണ്ണ
യം ശ്രീരാമനുസമനെന്നെപറയാവൂ പാരിതുപാലനംചെയ്യുതൊ
ക്കും.വിധൌ വിഷ്ണുരാതാഖ്യനാംവിശ്വംഭരാവരൻ വിഷ്ണുഭക്താഗ്ര
ഗണ്യോത്തമൻസത്തമൻ ജിഷ്ണുനന്ദനപുത്രൻപരീക്ഷിത്തു കൃ
ഷ്ണലീലാനന്ദസിന്ധുമഗ്നാത്മകൻ വിശ്വംഭരാപതിവിശ്വംഭരപ്രി
യൻ വിശ്വരക്ഷാകരൻവിശ്വനാഥോപമൻ വൎണ്ണാശ്രമശ്രേണി
ധൎമ്മസ്ഥിതിചെയ്തു നന്നായ്പരിപാലനംചെയ്തുഭൂതലം വന്നകലിയെ
യുമാട്ടിക്കളഞ്ഞിതു പിന്നെയാരുള്ളതുമറ്റാരുവൈരികൾ ഏകാതപ
ത്രയായ്പുനധരണിയും ഏകാന്തസൌഖ്യനനിന്നിതുലക്ഷ്മിയും ചെ
ന്നുവയസ്സുമറുപതുകാലം മന്നവൻപള്ളിവെട്ടയ്ക്കെഴുന്നള്ളിനാൻ
അന്നുപൈദാഹങ്ങൾകൊണ്ടുവികല്പവും വന്നിതുബുദ്ധിക്കതുനിമി
ത്തമൊ ശൃംഗിശാപംകൊണ്ടുതക്ഷകൻതന്നുടെ സംഗതിനീക്കരുതാ
തെചമഞ്ഞിതു പിന്നെയുണ്ടായവൃത്താന്തങ്ങളാഭവാ നൊന്നൊഴി
യാതെയറിഞ്ഞല്ലൊമെവുന്നു" എന്നിതമാത്യന്മാർചൊന്നതുകെട്ടൊരു
മന്നവൻപന്നഗസത്രമാരംഭിച്ചാൻ ചൊന്നാനുദങ്കനതിനുപായ
ങ്ങളും വന്നമുനികളുമാമെന്നുചൊല്ലിനാർ ശില്പിയെക്കൊണ്ടനുശാ
ലനിൎമ്മിപ്പതിന്നപ്പൊളവനൊരുലക്ഷണംചൊല്ലിനാൻ അഗ്നിസ
മാനനാം ബ്രാഹ്മണനാലൊരു വിഘ്നമിതിന്നുവരുമെന്നുനിൎണ്ണയം
വാസ്തുസംസ്ഥാനക്രിയാന്തരെതൊന്നിച്ച വാസ്തുവലക്ഷണമെന്ന
വൻചൊൽകയാൽ ദ്വാസ്ഥന്മാർഗോപുരത്തിൻകൽനിന്നീടുക പാ
ൎത്താരുമിങ്ങുവരായ്കതിന്നെന്നതും ധാത്രീശനാംജനമെജയൻകല്പി
ച്ചൊ രാസ്ഥാകലൎന്നുയാഗന്തുടങ്ങിടിനാർ സംഭാരമൊക്കവെസംഭ
രിച്ചീടിനാർ സംഭ്രമത്തൊടുമമാത്യജനങ്ങളും ധാത്രീസുരന്മാരുപകര
ണങ്ങളുംതീൎത്തുഘൊഷിച്ചുതുടങ്ങിമഹാക്രതു നീലാംശുകധരന്മാരാ
ദിദ്വിജേന്ദ്രന്മാർ കൊലാഹലെനവെദങ്ങളുമൊതിനാർ നാലാംശ്രുതി
ക്രിയചെയ്തുതുടങ്ങിനാർ ഭൂലൊകവുംമറഞ്ഞുപുകതന്നിലെ ഹൊതാമു
നിതിലകൻചണ്ഡഭാൎഗ്ഗവൻ ചെതസിചിന്തിച്ചചൊന്നതൊരുക്ക
വാൻപുക്കാർപാരാശൎയ്യഹൊതാദികളെല്ലാം ഒക്കെപ്പരികൎമ്മവുംതുട
ങ്ങീടിനാർ ഹസ്തിഹസ്തൊപമന്മാരായസൎപ്പങ്ങളുഗ്രമന്ത്രപ്രയൊഗാ
ജ്യാഹുതികൊണ്ടു കത്തിയെഴുന്നൊരുപാവകജ്വാലയാ ദഗ്ദ്ധഗാത്രാത്മ
നാഗന്താന്തരങ്ങളിൽ എണ്ണമിരിക്കരുതാതെതളൎന്നവർ തങ്ങളിൽചു
റ്റിഞെളിഞ്ഞുപിരിഞ്ഞുവ ന്നഗ്നിയിൽവീണുപൊരിഞ്ഞുതുടങ്ങിനാ
രഗ്നിയുമെറ്റംതെളിഞ്ഞുവിളങ്ങിനാൻ അഞ്ചുമെഴുംമൂന്നും മസ്തകമുള്ള
വ രഞ്ചുമാറുംതമ്മിലൊന്നിച്ചുവീണുയും വാതാശനകലഹാഹാനിനാ

ദവും വാതസഖിഹെതിഘൃഘൃനിനാദവും ഭൂദെവസത്തമവെദനി
നാദവും ഒദനതെമനസ്വാദനിനാദവും ദിവ്യഗവ്യദ്രവ്യഹവ്യദാഹ
ക്രിയാ സവ്യചാരാഗ്നികീലാഗ്രധൂമാഭയും സൎവ്വലൊകംപരന്നൊരു
സൌരഭ്യവും ഗൎവ്വദൎവ്വീകരന്മാർവിലാപങ്ങളും പാൎത്ഥിവെന്ദ്രന്മാർച
തുരംഗസെനയൊടൊത്തുവരുംപൊൾനടത്തുന്നഘൊഷവും ഭൊ
ക്തുകാമന്മാർഭുജിച്ചുനൃപെന്ദ്രനെ വാഴ്ത്തിസ്തുതിച്ചുപാടീടുംനിനാദവും
വാദ്യഘൊഷങ്ങളും നാനാജനസ്വൈര ചൊദ്യൊത്തരംകൊണ്ടുവാ
ഴുന്നിനാദവും ഘൊരഘൊരംകെട്ടവാരാന്നിധികളും പാരമിളകിമ
റിഞ്ഞുകലങ്ങുന്നു ധാരാധരങ്ങളുമെന്തെന്നറിയാഞ്ഞു ധീരതരമിടി
വെട്ടിമുഴങ്ങുന്നു സാരതരതുംഗിരികൾകുലുങ്ങുന്നു ശ്രുത്വാനാംസിംഹി
കാസൂനുമുറുകുന്നു സ്വൎഗ്ഗനിവാസികൾകണ്ണുകലങ്ങുന്നു ദിഗ്ഗജെന്ദ്ര
ന്മാർഭയെനനടുങ്ങുന്നു സന്താപമുൾക്കൊണ്ടനന്തനുംചിന്തിച്ചു സ
ന്തതംമാധവൻതന്നെവണങ്ങുന്നു ശംകരൻഭൂഷണനാശംവരുമെ
ന്നു ശംകിച്ചുഴന്നുഭവാനിയെനൊക്കുന്നു പാരെഴുരണ്ടുമമന്ദംമുഴങ്ങു
ന്നു വാരിജസംഭവനുംചെവിപൊക്കുന്നു നാരായണന്നുമുറക്കമുണരു
ന്നു നാരായണഹരെവിസ്മയമെത്രയും സൎപ്പസത്രപ്രയൊഗപ്രഭാ
വംകണ്ടൊരത്ഭുതംപൂണ്ടുജഗദ്വാസികളെല്ലാം അന്തമില്ലാതൊരുഭൊ
ഗികൾതീയിൽവീണന്തമായ്വന്നിതെന്നെപറയാവിതും വെന്തുപൊ
രാഞ്ഞുടൻതൽക്ഷണംതക്ഷകൻ വാസവാമരെന്ദ്രനെച്ചെന്നുകണ്ടീ
ടിനാൻ പെടിയായ്കെത്രയുമിവിടെപ്പാൎക്കനീ ചൂടുപടെയ്ക്കുവരിക
യുമില്ലെതും നീചസൎപ്പങ്ങളൊടുങ്ങുമൊട്ടാവൊളം നീചരില്ലാതനിങ്ങ
ൾക്കിടരില്ലെതും തക്ഷകനുംസഹസ്രാക്ഷനെക്കണ്ടാശു ശുക്ഷണി
ഭീതികൂടാതെമരുവിനാൻ നാസികാന്തെപുക്കധൂമാകുലനായ വാസു
കിസൊദരിയൊടുചൊല്ലീടിനാൻ മൃത്യുവടുത്തജനത്തിന്റെലക്ഷ
ണംഭദ്രെഭഗിനിഭവിച്ചതിനിക്കിപ്പൊൾ ഭാഗധെയംപൂണ്ടഭാഗി
നെയനമമ ശൊകമൊഴിക്കമവനെയയയ്ക്കനീ സൊദരനെവംപറ
ഞ്ഞതുകെട്ടഥ സാദരമാശുജരൽക്കാരുചൊല്ലിനാൾ „മാതുലന്മാരെല്ലാ
മാതുരന്മാരായ തെതുമറിഞ്ഞതില്ലെനിമമാത്മജ ചെന്നുനീസൎപ്പ
സത്രംമുടക്കീടായ്കി ലിന്നുതന്നെമുടിഞ്ഞീടും കുലമെല്ലാം" മാതാ
വിവണ്ണംപറഞ്ഞതു കെട്ടപ്പൊൾ മാതുലനൊടുപറഞ്ഞു നടകൊ
ണ്ടാൻ യാഗവിഭൂതികണ്ടത്ഭുതംപൂണ്ടവൻ വെഗെനഗൊപുരദ്വാ
രമകംപുക്കാൻ ആൎക്കുംകടുക്കരുതിങ്ങതിനെങ്ങളെ യാക്കിക്കിടക്കുന്നി
തുനൃപതീശ്വരൻപാക്കുറഞ്ഞൊരുനെരത്തെപൊനിധെകാൽക്ഷണം
കൊണ്ടിങ്ങെത്തിച്ചുവരാഞ്ഞതെങ്ങൾ എന്നിവണ്ണംദ്വാരപാലന്മാർചൊൽ

കയാൽ തന്നുള്ളിലൊത്തുകല്പിച്ചിതസ്തികനും വൻപുകൊണ്ടന്നൃഗൃ
ഹമകംപൂവതി നംപർകൊന്നംപണിനില്പതനുനയം ഇത്ഥംവിനിശ്ചി
ത്യസത്വരമസ്തികൻ പൃത്ഥ്വീശനെസ്തുതിചെയ്തുതുടങ്ങിനാൻ യജ്ഞ
ത്തെയുംമുനീന്ദ്രന്മാരെയും പുനരഗ്നിയെയുംനൃപഭൃത്യജനത്തെയും ഒ
ക്കവെവെവ്വേറെകനക്കെസ്തുതിക്കയാ ലുൾക്കമലമെളിഞ്ഞാരവരെല്ലാ
രും. ഭൂപൻസദസ്യാദികളൊടുചൊദിച്ചു താപസബാലകൻ തെജൊ
നിധിയല്ലൊ ഇങ്ങുവരത്തന്നെയൊപുനരെന്നതു നിങ്ങൾചൊല്ലീ
ടെണമെന്നതുകെട്ടവർ നല്ലനല്ലെക്കടത്തിക്കൊണ്ടുപൊരികെ ന്നെ
ല്ലാവരുമൊരുപൊലെയപെക്ഷിച്ചാർചെന്നുകൂട്ടികൊണ്ടുപൊന്നാനു
നിന്ദ്രനെ മന്നവൻപാദ്യാസനാർഘ്യാദിനൽകിനാൻ എന്തൊന്ന
ഭിമതമെന്നുനരപതി സന്തൊഷമൊടുചൊദിച്ചൊരനന്തരം ആസ്തി
കനുത്തരംചൊല്ലുന്നതിനുമ്പെ സാദരംചൊല്ലീടിനാൻ ചണ്ഡഭാർഗ്ഗ
17. വൻ തക്ഷകനിഗ്രഹംസാദ്ധ്യമനപ്പുരാ ധ്യാക്ഷികണ്ണന്മാരെ കൊ
ന്നെന്തൊരുഫലം എന്തൊരുകാരണംതക്ഷകൻവാരാഞ്ഞാൻ ചിന്തി
ക്കനൊമെന്നതുകെട്ടനന്തരം ചൊന്നാർസദസ്യാദികളുമ ന്നിന്ദ്രനെ
ച്ചെന്നാശ്രയിച്ചാനതിനില്ലസംശയം തക്ഷകൻതന്നെയുമിന്ദ്രനെ
യുംകൂടെ തൽക്ഷണമാവാഹിച്ചു ചണ്ഡഭാർഗ്ഗവൻ ആദിത്യരുദ്രവസു
പ്രമുഖന്മാരാ മരിതെയന്നാരുമായ്നുന്നവാസവൻ വിഷ്ണുപദത്തിൻ
കലാമ്മാറുമിച്ചിതു കിഷ്ണുതന്നുത്തരിയംപുക്കുതക്ഷകൻ വിസ്മയംക
യ്ക്കൊണ്ടുചൊന്നാൻനൃപതിയും ഭസ്മമാക്കീടുകാശെന്ദ്രമിതക്ഷകം
എന്നതുകെട്ടരുൾചെയ്തുമുനികളും മന്നവനൽകീടുകാസ്തീക വാഞ്ഛിതം
സൊമശ്രവസ്സാകുമാചാര്യനുമിഷ്ട കാമപ്രദാനംചെയ്യുന്നുഴറിടി
നാൻ ചൊദകഭീപ്സിതമെന്നാൻനൃപതിയും നൽകുവൻവെണ്ടു
ന്നതെന്നുപറഞ്ഞപ്പൊൾ ആതുരമാനസന്മാരാംമുനിജനം മെദിനീ
പാലകനൊടുചൊല്ലീടിനാർ ദ്വിജപൂണ്ടിരുന്നയച്ചാനറിഞ്ഞാലും ചെ
ന്നിയന്നൊരുതക്ഷകൻതന്നെയും ദുഷ്ടാശ്രിതപരിപാലനം നന്നല്ലാ
ശിഷ്ടജനത്തിനന്നുംവരുംനിർണ്ണയംതക്ഷകനഗ്നിയിൽവീണുദഹി
ച്ചീടുമിക്കർമ്മസാദ്ധ്യമെന്നിതെന്നാരവർ_ആസ്തികനന്നെരമാശു
ചൊല്ലീടിനാൻ „പൃത്ഥ്വീപതെവരംനൽകീടുകമമ" ചൊല്ലീടുകെന്നരു
ചെയ്തുനൃപതിയും ചൊല്ലിനാനസ്തികനഭീവാഞ്ഛിതം „എങ്കിലിപ്പ
ന്നഗസത്രംമുടക്കണം സംകടമുണ്ടുജഗദ്വാസികൾക്കെല്ലാ"കല്പിതഭം
ഗമപെക്ഷിച്ചതുകെട്ടിട്ടപ്പൊളുന്താപമൊടുചൊന്നാൻനൃപൻഗ്രാ
മധനധാന്യരത്നങ്ങൾനൽകുവൻകാമമവററിലെന്തെന്നതരുൾചെ
യ്ക „കാമമവററിൽകലെതുമില്ലിനിക്കഭൂമീപതെഞാൻപറയുന്നതുകെ

ൾക്കാ മാതാവിനുംമമമാതുലന്മാൎക്കും ശ്ലാഘ്യനായ്തീൎന്നവർ ജീവനംര
ക്ഷിക്കാ പന്നഗസത്രത്തെയിന്നുമാററീടുകിൽ നന്നതല്ലായ്കിൽ പ്ര
പഞ്ചംമുടിഞ്ഞുപൊം॥ അസ്തികവാഞ്ചിതംനല്കുകെന്നുരു സത്യപ
രായണന്മാരാംമുനികളും മൌനാനുവാദമൊടെജനമെജയൻ താനും
മഖവരദക്ഷിണയുംചെയ്യാൻ വഹ്നിയിൽ വീഴായ്കതക്ഷകനെന്നു
മന്നെരംമൂന്നുരചൊല്ലിനാനസ്തികൻ സത്യപരനായൊരസ്തികവാക്കി
നാൽ അന്തരത്തിങ്കന്നവിർത്തിനാനതക്ഷകൻ മററുള്ളദുഷ്ടനാ
ഗങ്ങൾദഹിച്ചതുമററില്ലാതൊളമുഖ്യഭൂനാഥനും ഭൂപനവഭൃഥസ്നാ
നവുംചെയ്തിട്ടുതാപവൃത്തിന്നുജഗദ്വാസികൾക്കെല്ലാം അസ്തികനെ
പ്പിന്നെസ്സൽക്കാരവുംചെയ്തു പൃത്ഥ്വീപതികനിവൊടുചൊല്ലീടിനാൻ
അച്യുതപ്രീതിവരുത്തീടുവാനിനി അശ്വമെധംവെണമെന്നെഴുന്നള്ളു
ന്നൊം എന്നുപറഞ്ഞുസുവൎണ്ണരത്നാദികൾ മന്നവൻവെണ്ടുവൊളം
കൊടുത്തീടിനാൻ. കൌന്തെയന്മാരായപാണ്ഡവന്മാരുടെശാന്തഗു
ണമെല്ലാംചൊല്ലാവതല്ലെല്ലൊ തല്പുത്രപൌത്രനായുണ്ടായ നിന്നുടെ
സൽബൊധമെത്രമൊത്തുതമല്ലെല്ലൊ തത്കുലത്തിങ്കലുണ്ടാകുന്ന
മന്നവർ സൽഗുണന്മാരെന്നിയെവരുമാറില്ല ഭക്തിവിശ്വാസങ്ങ
ൾകണ്ടുനാരായണൻ മുക്തിപ്രദനാം മുകുന്ദൻതിരുവടി ദൈത്യസാര
ഥ്യാദിദൃത്യകൎമ്മംചെയ്തു തൊന്നാതവിചിത്രമതാകമററുണ്ടാവു॥ അസ്തി
കനിത്ഥംപറഞ്ഞതുകെട്ടപ്പൊ ളുത്തമനാംജനമെജയൻചൊല്ലിനാൻ:
എങ്കിൽപ്രപിതാമഹന്മാരുടെഗുണംമംഗലമായെനിക്കറിയിക്കണം.
കെൾക്കണമെങ്കിൽവെദവ്യാസനെന്നിയെ മററാൎക്കുംപറയാവതല്ലെ
"ന്നനിൎണ്ണയം" സത്യവതിസുതനൊടുചൊദിക്കാതെസ്വസ്ഥസ്വസ്ഥം
പ്രതമെന്നെഴുന്നള്ളിനാൻ മാതുലഗെഹംപുക്കിതസ്തികൻവാസു
കിമുൻപായനാഗപ്രവരന്മാർ അസ്തികനെകനിഞ്ഞാശ്ലെഷവും ചെ
യ്തു മസ്തകത്തിങ്കൽമുകൎന്നുചൊല്ലീടിനാർ: നാഗകുലത്തെരക്ഷിച്ച
തുപൊക്കംപൊഴുതുമെത്രയുമെന്നെപറയാവു എന്തുഭവാനൊന്നുഞ
ങ്ങൾചെയ്യെണ്ടുന്ന തത്പ്രത്യുപകാരംചെയ്യാലതുതരാം" ചിന്തിതമൊന്നു
ണ്ടെന്നുപറയാമെങ്കിലന്തരംപിന്നെവരാതെയിരിക്കണം. സന്ധ്യാകാ
ലത്തിങ്കലെന്റെചരിത്രങ്ങൾചിന്തിക്കയുംചൊല്കയുംകെൾക്കയും
ചെയ്കിൽ പന്നഗജാതികളാലവൎക്കമെ പിന്നെയൊരുഭയംകൂടാ
തിരിക്കണം എന്നിതസ്തികൻപറഞ്ഞതുകെട്ടൊരു ദന്ദശൂകൊത്തമന്മാ
രുമരചെയ്തു: ഇക്കഥാചൊല്കയുംകെൾക്കയുംചെയ്യൊൎക്കു ദുഃഖംവ
രാവിഷമൊന്നുമകപ്പെടാ അന്ധരാത്രങ്ങളിലെകൻകടിക്കിലും അ
നുഭവിക്കയില്ലെന്നുംവിഷമെടൊ" എന്നുരഗന്മാർകൊടുത്തുവരങ്ങളും.

നന്നായ്സുഖിച്ചുവസിച്ചാരറിഞ്ഞാലും _ ധമ്മസ്ഥിതിപിഴയാതെജര
ൽക്കാരു തന്മകൻനാഗെന്ദ്രസൊദരിയാകിയനിമ്മലഗാത്രിജരൽക്കാ
രുപെറ്റുടനുണ്ടായതാപസനാസ്തികനെങ്ങളെ ക്ലെശതതീത്തുപാലിക്കെ
ന്നുചൊല്ലിയാൽ ഉണ്ടാകയില്ലൊരുസപ്പഭയമവ ക്കിണ്ടൽമറ്റുള്ളവ
യുംവരാനിണ്ണയം ആശീവിഷഭയമുണ്ടാകയില്ലെന്നുമാശീവ്വചന
ങ്ങൾചൊന്നൊരുരഗങ്ങൾ_ആസ്തികനിങ്ങനെനിത്യസുഖത്തൊടു പു
ത്രപൌത്രാത്ഥകളത്രമിത്രാദിയൊ ടുത്തമകീത്ത്യാവസിച്ചുചിരകാലം മു
ക്തിയുംവന്നുപുനരെന്നറിഞ്ഞാലും_ആസ്തികമാകിയപുണ്യകഥാനി
ത്യ മാസ്തിക്യമൊടുചൊന്നാലുംഗതിവരും_ഉഗ്രശ്രവസ്സായസൂതവാ
ക്യംകെട്ടു ഭൃഗുപത്യാദികൾപിന്നയുംചൊദിച്ചു: പന്നഗസത്രെജന
മെജയനായമന്നവ നൊടുമഹാമുനിചൊല്ലിയഭാരതം കൃഷ്ണകഥാമൃത
പൂരിതംപാരാതെഞങ്ങളൊടൊക്കപ്പറകെന്നു_പാരംപ്രശംസിച്ചുസൂത
നെവണ്ണിച്ചുപാരമാത്ഥ്യാത്മനാചൊദിച്ചതുനെരം സൂതനുമാദരവൊ
ടുചൊല്ലീടിനാൻ;മെദിനീകാന്തൻജനമെജയനൃപൻ വെദവ്യാസ
മുനിതന്നൊടുചൊല്ലിനാൻ പാണ്ഡവന്മാരമന്യൂനമന്യുസമാനന്മാം
പിതാമഹന്മാർമമപാണ്ഡവർപുണ്യപുരുഷന്മാർപൂണ്ണഗുണവാന്മാർ
വിശൊകനാഥനാംവിഷ്ണുഭഗവാനെ വിശ്വാസഭക്ത്യാസമാരാധ
നംചെയ്തു വിശ്വപവിത്രയാംകീത്തിപരത്തിയാർ - വിശ്വമെല്ലാടവു
മെന്നാലവരുടെ സൽക്കഥയെല്ലാമതുൾചെയ്തുകെൾക്കണം ദുഃഖമക
ലുവാനെന്നതുകെട്ടൊരു വിഷ്ണുകലാഭൃതൻകൃഷ്ണദ്വൈപായനൻകൃഷ്ണ
കഥാമൃതമിശ്രമാംഭാരതം താല്പയ്യവാനാംജനമെജയനെന്നി കെൾപ്പി
ക്കയെന്നുവൈശമ്പായനനൊടു കാരുണ്യപൂവ്വം നിയൊഗിച്ചിതു
ന്നൊരു നെരംതെഴുതുവൈശമ്പായനമുനി ആചായ്യനാകിയവെദ
വ്യാസൻപാദ മാശയെചെത്തുസമാധിയുറപ്പിച്ചു - നാരായണനെ
യുംപിന്നെനരനെയും ഭാരതിയാംവണ്ണഗാത്രിയെത്തന്നെയും സാദര
മുള്ളിൽസചരാചരംജഗദെകവെദാംഗവെദാന്താദിവിദ്യയും ചെതസി
ചെത്തുന്നെന്നൈക്യഭാവത്തൊടുമാദിയെചൊല്ലിനാനെന്നിതുസൂതനും
മൊദെനചൊന്നാളിതികിളിപ്പയ്യലും. ൰ ൰ ൰ ൰൰

ആസ്തികപവ്വം സമാപ്തം ൰ ൰

സംഭവം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

ശ്രീരാമരാമരാമഗൊവിന്ദശിവരാമ ശ്രീമഹാദെവകൃഷ്ണമുകു
ന്ദനാരായണ നാരായണായനമൊ നാരായണായനമൊനാരായ
ണായനമൊനാരായണായനമഃ പാരതിലൊരൊതരമുള്ളജന്തുക്കൾക്കാ
യിപാരമുള്ളഴൽപൂണ്ടുജനിച്ചുമരിപ്പതും പാരാതെമാററിക്കൊൾവാ
നെന്തൊരുകഴിവയ്യൊപാരീരെഴിനുംമൂലമാകിയദെവദെവ ഭാരതമാ
യകഥകെൾക്കയുംചൊല്ലുകയും പാരംനന്നെന്നുഗുരുവരുളിച്ചെയ്യുകെ
ൾപ്പുപാരാതെപറയെന്നെമതുനീകിളിപ്പെണ്ണെഭാരമില്ലെതുംനിനക്കെ
പ്പെരുംപാഠമെല്ലാംഭാരതീദെവിയെൻറനാവിന്മെൽവിളങ്ങുകിൽ
പാരാശര്യാനുഗ്രഹംകൊണ്ടുഞാൻചൊല്ലീടുവൻഭാരതമൊട്ടങ്ങാതൊ
ന്നാകിയകഥയെല്ലാംപാരമാഗ്രഹമെങ്കിൽ ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞീടാം കെൾ
ക്കെണമെല്ലാമഹാഭാരതമിതിഹാസംപൊക്കണംദുരിതങ്ങളെപ്പെരു
മിരിനാലെമൊക്ഷസാധനങ്ങളിൽമുൻപിതിന്നെന്നുതന്നെസാക്ഷാ
ൽശ്രീകൃഷ്ണൻപരമാചാര്യനരുൾചെയ്യുവെദവ്യാസൊക്തമായവെദാ
ന്തസാരാർത്ഥംനിയാദിയെകെൾപ്പിക്കെണമാനന്ദം വരുവാനായിത്ത
ദിയെകെൾപ്പിക്കനെംകിൽഭാരതമായകഥാമൊദെനപറഞ്ഞീടാമാദി
നായകലീലാഗുരുവ്യംഗണെശനുംവാണിയും മുകുന്ദനുംഗുരുകാരുണ്യ
ത്താലെതുണക്കവന്ദിക്കുന്നെൻകരുണചിത്തന്മാരാം ധരണീസുരവൃ
ന്ദചരണാംബുരുഹത്തെശ്ശരണംപ്രാപിക്കുന്നെൻവസിഷ്ഠാത്മജസു
തപുത്രനന്ദനൻതാനുംവസിച്ചീടണമുള്ളിൽ വാല്മീകിമുനീന്ദ്രനുംര
സിച്ചീടണമിതുകെട്ടു ഭക്തന്മാർപരിഹസിച്ചീടുകിലതുന്ദുരിതവിനാ
ശനം ഭഗവത്ഭക്തന്മാരെക്കൊണ്ടുള്ളചരിതവും ഭഗവച്ചരിതവുംതൽ
ഗുണനാമങ്ങളുംപറഞ്ഞുംകെട്ടുമുള്ളിൽധ്യാനിച്ചുമുള്ളകാലംപരമാന
ന്ദംപൂണ്ടുകഴിച്ചുകൊൾകനല്ലുഭാരതമതിൽചൊല്ലാതുള്ളൊരുകഥകളൊ
പാരാതെനിരൂപിക്കിലെത്രയുംകുറഞ്ഞീടും ഒരുകഥയൊക്കെച്ചൊരുവാ
നുൾക്കാമ്പിൽനിരൂപിക്കിൽമുഖ്യനാംവെദവ്യാസൻതാനൊഴിഞ്ഞൊ
രുമില്ല അഞ്ചിതമായമഹാഭാരതമിതിഹാസ മഞ്ചാമതൊരുവെദമെ
ന്നത്രെചൊല്ലിമുനി അങ്ങിനെയിരിപ്പൊരുഭാരതകഥയിപ്പൊളി

ങ്ങിനെചൊൽവാനുള്ളിൽനാണമാകുന്നിതയ്യൊഎന്നാലുമവരവക
റിവാൻതക്കവണ്ണം നന്നായിപ്പറകെന്നുവന്നിട്ടുമറിഞ്ഞവൎ എങ്കി
ലൊകെട്ടുകൊൾവിൻദൊഷങ്ങളൊക്കെ മറച്ചുകലുള്ളൊരുഗുണം
ഗ്രഹിച്ചുകൊൾവിൻനിങ്ങൾ ജനമെജയനൃപൻതന്നുടെയാഗത്തി
ങ്കൽമുനിനായകൻവെദവ്യാസനുമെഴുന്നള്ളി അന്നെരംചെത്മഹ
ന്മാർഗ്ഗുണംകെട്ടമൂലം മന്നവനപെക്ഷിച്ചു ഭാരതകഥകെൾപ്പാൻ
വൈശദ്യമൊടുമിവൻതന്നെനിക്കെൾപ്പിക്കെന്നു വൈശമ്പായന
നൊടുവെദവ്യാസനുംചൊന്നാൻവൈശിഷ്ട്യമുള്ളമുനിവന്ദിച്ചുനൃപനൊ
ടുസംശയംതീരുംവണ്ണംസംക്ഷെപിച്ചറിയിച്ചുവിസ്തരിച്ചരുളിചെയ്യി
ടെണമെന്നുനൃപൻചിത്തകൌതുകത്തൊടുപിന്നയുംചൊദിച്ചപ്പൊ
ൾസൎവ്വജ്ഞാനാനന്ദാത്മകപരബ്രഹ്മതത്വജ്ഞനായവൈശമ്പാ
യനനരുൾചെയ്തുധാതാവിൻമകനായദക്ഷനുമക്കളായിചെതൊഹാ
രിണികളായുപത്തുണ്ടായതിൽഅദിതിപെറ്റുണ്ടായിസൂൎയ്യനെന്നറി
ഞ്ഞാലുമവനുമകൻമനുവവൻറമകനിളൻ അവനുമൊരുപെണ്ണാ
യ്യമഞ്ഞുവിധിവശാൽ മുമ്പിനാൽവിരിഞ്ചൻതൻ പുത്രനാമത്രിക
ണ്ണിൽസംഭവിച്ചിതുചന്ദ്രനവൻറമകൻബുധൻ ഇളയായ്യമഞ്ഞു
ഞ്ഞൂരിളനെക്കണ്ടമൂലമിളകിബുധനുടെമാനസമതുകാലം ഇളപെറ്റു
ണ്ടായ്യന്നുചൊല്ലെഴുംപുരൂരവാ വിളയെവഴിപൊലെരക്ഷിച്ചാനവ
നുന്നം അവനുമകനായുസ്സാകിയനൃപവര നവനീഭരണംചെയ്യിത
ന്നാൻചിരകാലംനഹുഷനായനൃപതീശ്വരനവനുമകൻ നഹുഷൻത
ൻറമകനായതുയയാതിയുംപാരിടംപരിപാലിച്ചിരിക്കുംകാലത്തിങ്
കൽനാരിമാരിരുവരെവെട്ടിതുയയാതിയും ദിതിജാചാൎയ്യനായശുക്ര
മാമുനിയുടെസുതയായിട്ടുംദെവയാനിയെവെട്ടുമമ്പിൽ ദിതിജാധിപ
നായവൃഷപൎവ്വാവിന്മകളതസുന്ദരിയായശൎമ്മിഷ്ഠരണ്ടാമവൾ അതു
രണ്ടിലുമായിട്ടഞ്ചുപുത്രന്മാരുണ്ടായിയദുവുംതുൎവ്വസുവുംദെവയാനിക്ക
മക്കൾശൎമ്മിഷ്ഠാത്മജൻദ്രുഹ്യുരണ്ടാമതനുദ്രുഹ്യുധൎമ്മിഷ്ഠനായപൂരുവാ
യതുമൂന്നാമവൻയദുവിൻപരമ്പരയാദവന്മാരായ്യന്നുപിതൃശാപത്താ
ലില്ലാതായിതുനൃപചിഹ്നംപൂരുവിൻപരമ്പരാജാതന്മാർപൌരവന്മാർ
പൂരുവിൻഭാൎയ്യക്കന്നുകൌസല്യയെന്നുനാമം അവൾപെറ്റുള്ളജനമെ
ജയനെന്നനൃപൻഅവൻറപത്നിക്കപെരനന്തയെന്നാകുന്നു പ്രാ
ചിന്വാനെന്നനൃപനവൾപെറ്റുണ്ടായതുംപ്രാചിയാംദിക്കജയിച്ചതി
നാലെന്നുനാമംഅവൻതന്നുടെപത്നീയശ്മകിയെല്ലൊകെൾപ്പിൻ അ
വൾപെറ്റുണ്ടായിതുശയ്യാതിഎന്നനൃപൻ ശയ്യാതിരുശന്തുവിൻനന്ദ
നവരാംഗിയാംവയ്യൻകന്യാളെവിവാഹംചെയ്തുവാഴുംകാലം അവൾ

പെററഹംപാതിഎന്നൊരുനൃപനുണ്ടായവനുംകൃതവീൎയ്യതനയതന്നെ
വെട്ടാൻ അവൾക്കുനാമംഭാനുമതിയെന്നാകുന്നിതും അവൾപെററു
ള്ളസാൎവ്വഭൌമനാംനരപതി അവൻെറപത്നീവസുന്ധരകെകയപു
ത്രി അവൾപെറുണ്ടായിതുചൊല്ലെഴംജയസെനൻ തല്പത്നീസുശ്ര
വയാംവിദൎഭാത്മജയെല്ലൊതല്പുത്രനരചീനൻതല്പത്നീമൎയ്യാദയുംഅവൾ
പെററുള്ളമഹാഭൌമനാം നരപതിഅവനെപ്പോലെപരിപാലനംചെ
യ്തീലാരുംചൊല്ലെഴംപ്രസെനജിൽപുത്രീയാംസുയജ്ഞയെനല്ലനാംമഹാ
ഭൌമൻവെട്ടിതുവിധിയാലെ -നയശൌൎയ്യോപായാദിസകലഗുണ
ങ്ങളൊടയുതനായനൃപനവൾപെറുണ്ടായ്വന്നാൻ തല്പത്നീപ്രഥുശ്ര
വാവിന്മകൾഭാസയെല്ലൊ തല്പുത്രനക്രൊധനനാകിയമഹീപതി ത
ല്പത്നീകരണ്ഡുവാംകലിംഗാത്മജയെല്ലൊ തല്പുത്രൻദെവാതിഥിദെവ
നായകസമൻ തല്പത്നീവിദെഹൻതൻപുത്രീയാംമൎയ്യാദയും തല്പുത്ര
ൻഋചനംഗഭൂപതിപുത്രനെല്ലൊ തല്പത്നീവാമദെവീതല്പുത്രനൃക്ഷനൃ
പൻ തല്പത്നീവലലയാന്തക്ഷകപുത്രിയെല്ലൊ തല്പുത്രനന്തിനാരൻത
ല്പത്നീസരസ്വതി തല്പുത്രൻത്രസ്സുനൃപൻതല്പത്നീകാളിന്ദിയും തല്പുത്രൻ
ഇലിനനുംതല്പത്നീരഥന്തരീ തല്പുത്രന്മാരഞ്ചുപെർദുഷ്ഷന്താദികളെല്ലൊ
വിശ്വാമിത്രൻെറമകളാകിയശകുന്തളാ ദുഷ്ഷന്തമഹീപതിതന്നുടെകാ
ന്തയായാൾ അവൾപെറുണ്ടായതുഭരതനെന്നനൃപൻ അവൻെറ
പാരമ്പൎയ്യംഭാരതമാകുന്നതും- കാശെയിയായസൎവ്വസെനിയാംസുന
ന്ദയെ ആശയാവിവാഹംചെയ്തീടിനാൻഭരതനും അവനുഭുമന്യുവെ
ന്നുണ്ടായൊരുസുതൻ അവനുംദാശാൎഹൻെറമകളാംസുവൎണ്ണയെ
വെട്ടിതുസുഹൊത്രനെന്നുണ്ടായിതവനും വെട്ടിതുജയന്തിയായൈ
ക്ഷ്വാകിതന്നെയവൻ ഹസ്തിയാംനരപതിപുത്രനായുണ്ടായ്വന്നി തെ
ത്രയുംപ്രസിദ്ധനായുത്തമകീൎത്തിയൊടെ ഹസ്തിതാൻനിൎമ്മിച്ചൊരുപു
രമായതുമൂലം ഹസ്തിനാപുരമെന്നുചൊല്ലുന്നിതറിഞ്ഞാലും ഹസ്തിന
മെന്നുചൊൽവാൻതൊന്നീട്ടമെന്നാകിലും ശാസ്ത്രികൾചൊല്ലീടുന്നു
ഹാസ്തിനമെന്നുതന്നെ_ഹസ്തിയുംത്രിഗൎത്തൻെറമകളെവെട്ടുകൊണ്ടാ
ൻ അന്ത്രിരത്നത്തിന്നുപെരായതുയശൊധരാ അവളുംവികുണ്ഠന
നെന്നൊരുവനെപെററാൾ അവനുംദാശാൎഹൻെറമകളാംസുനന്ദയെ
വെട്ടിതന്നവൾപെററിട്ടുണ്ടായാനജമീഢൻവെട്ടിതുനാരിമാരെക്കനി
വൊടഞ്ചുപെരെ കൈകെയിനാഗാപിന്നെഗാന്ധാരിവിമലയും മാ
ഷ്ക്കാതെരാഗംതെട്ടൃക്ഷയുംക്രമത്താലെ ചതുൎവ്വിംശതിസുതശതമുണ്ടായി
തവ നതിനാല്പലവംശമുണ്ടായിനൃപന്മാരും അവിടെവംശകൎത്താവാ
യതുസംവരണൻ അവനുമാദിത്യൻെറമകളാംതപതിയെ വസിഷ്ഠ

നിയൊഗത്താൽവെട്ടിട്ടുസുഖത്തൊടെ വസിക്കുന്നാളിൽകുരുവാകി
യസുതനുണ്ടായി ഗൌരവഗുണ്ണം.തെടും.തൽകുലജാതന്മാരെ കൌരവ
വന്മാരെന്നവൻമൂലമായ്ചൊല്ലീടുന്നു ദാശരാജൻതന്റെമകളാകിയശു
ഭാംഗിയെ ആശയാവെട്ടുകുരുതത്സുതൻവിദൂരഥൻ തല്പത്നീമാഗധൻ
തൻപുത്രിയാമമൃതാഖ്യാ തല്പുത്രൻപരീക്ഷിത്തുതല്പത്നീസുശ്രുപയും ത
ല്പുത്രൻഭീമസെനനാകിയനൃപശ്രേഷ്ഠൻ തല്പത്നീസുകുമാരിയായ
കൈകെയിയെല്ലൊ അവൾക്കുസത്യശ്രവാവെന്നൊരുമകനുണ്ടാ
യി അവനെപ്രതിപനെന്നെല്ലാരുംചൊല്ലീടുന്നു തല്പത്നീസുനന്ദയാം
ശിബിനന്ദനയെല്ലൊ തല്പുത്രന്മാരായ്മൂവരുണ്ടായിതഗ്നിപൊലെ ദെ
വാപിപുനരഥശന്തനുബാഹ്ലീകനും ദെവാപിവനവാസംതുടങ്ങിചെ
റിയന്നെ സൊമവംശവുംമെലീലവനാലുണ്ടായ്വരും ഭൂമിയെരക്ഷി
ച്ചിതുശന്തനുമഹീപതി അവന്റെപത്നിയായീവന്നിതുഭാഗീരഥീ
അവൾപെറ്റുള്ളദെവവ്രതനെന്നറിഞ്ഞാലും കാമിച്ചുവലഞ്ഞിതുശ
ന്തനുകാളിയെന്ന കാമിനിയായദാശനാരിയെക്കണ്ടുമൂലം അതിനാ
ൽദെവവ്രതൻരാജ്യവുമുപെക്ഷിച്ചു മതിമാൻബ്രഹ്മചര്യംപ്രാപി
ച്ചുകൈവത്തനൊടവളെവാങ്ങിത്തന്റെതാതനുനൽകീടിനാൻ അ
വനെഭീഷ്മരെന്നുചൊല്ലുന്നുമഹാജനം. അവളെവെൾക്കുംമുമ്പെ
പുൽകിനാൻപരാശരൻ അവളിൽവെദവ്യാസനുണ്ടായിതന്നുത
ന്നെ-പിന്നെശ്ശന്തനുജന്മാരായവൾപെറ്റുണ്ടായാർ മന്നവൻചി
ത്രാംഗദൻവിചിത്രവീര്യൻതാനും ശന്തനുവിന്റെകാലംകഴിഞ്ഞൊ
രനന്തരം ശന്തനുപുത്രൻചിത്രാംഗദനാശ്ശുന്നുരാജ്യം ഉഗ്രനാ.ചിത്രാം
ഗദനാകിയഗന്ധർവ്വെന്ദ്രൻ നിഗ്രഹിച്ചിതുചിത്രാംഗദനാംനൃപെന്ദ്ര
നെ സത്വരംബാലകനാം.വിചിത്രവീര്യൻതന്നെ പൃത്ഥ്വീവല്ലഭനാ
ക്കിവാഴിച്ചുഗംഗാദത്തൻ കംബുകണ്ഠികളായകാശിരാജാത്മജമാ
രംബികതാനുമംബാലികയുമവൻതന്റെ വല്ലഭമാരായ്വന്നുമരിച്ചുനൃ
പതിയും അല്പംപൂണ്ടിതുരാജ്യവാസികളതുമൂലം സന്തതിയില്ലാഞ്ഞാ
ശ്ശുദുഃഖിച്ചുസത്യവതീ ചിന്തിച്ചുവെദവ്യാസനാകിയമുനീന്ദ്രനെമാ
താവിന്മതമറിഞ്ഞീടിനമുനിവരൻ ഭ്രാതാവിൻകളത്രത്തിൽസന്തതിയു
ണ്ടാക്കിനാൻ ചൊല്ലെഴുംധൃതരാഷ്ട്രനംബികാപെറ്റുണ്ടായീ നല്ലയാ
മംബാലികക്കുണ്ടായിപാണ്ഡുതാനും ജ്ഞാനിയാംവിദുരനുമുണ്ടായീ
ശൂദ്രിതന്നിൽ സാനന്ദംധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാരായിനൂറ്റൊന്നുണ്ടായിപാ
ണ്ഡുവിനഞ്ചുമക്കൾധർമ്മജാദികളെല്ലൊ പാണ്ഡവന്മാരെവർക്കും.പ
ത്നിപാഞ്ചാലിതാനും അവൾക്കുപെറ്റുമക്കളൈവർക്കുംകൂടെയുണ്ടാ
യി അവർകളുടെനാമംവെവ്വെറെചൊല്ലാമെല്ലൊ പ്രതിവിന്ധ്യനും

സുതസോമനും ശ്രുതസേനൻ മതിമാൻ ശതാനീകൻ ശ്രുതകൎമ്മാവു
താനും. പിന്നെയും വെറെയൊന്നു വെട്ടിതു യുധിഷ്ഠിരൻ കന്യകാശൈ
ബ്യപുത്രി ദെവകിയെന്നവളെ യൌധെയനെന്ന മകനുണ്ടായാനവ
ൾ പെറ്റും_ വാതജൻ വാരാണസി പുക്കു കാശിശൻ തന്റെ മകളാം
ബലധര തന്നെയും വെട്ടു പിന്നെ മകനായി സൎവ്വത്രാതനുണ്ടായാനവ
ൾ പെറ്റും_ ഫല്ഗുനൻ ദ്വാരവതി പുക്കടൻ സുഭദ്രയെ കയ്ക്കൊണ്ടു പൊ
ന്നാനവൾ പെറ്റഭിമന്യുവുണ്ടായി_ നകുലൻ വെട്ടു പിന്നെ രെണുക
യെന്നു പെരാം മകരനെത്രയായ ചെദിശപുത്രി തന്നെ പുത്രനായി നി
രാമിത്രനെന്നവൾക്കുണ്ടായ്വന്നു_ മദ്രെശസുതാത്മജനാകിയ സഹദെ
വൻ മദ്രെശൻ തന്റെ മകൾ വിജയ തന്നെ വെട്ടാൻ പുത്രനായ്സു
ഹൊത്രനെന്നുണ്ടായാനവൾ പെറ്റും_ ഭീമസെനനു മുന്നം ഹിഡിംബീ
തനയനായി ഭീമനാം ഘടൊൽക്കചനുണ്ടായാനവൾ പെറ്റും_ അൎജ്ജുന
ൻ ഗംഗാസ്നാനം ചെയ്യുന്നെരത്തു ത്രവിജരമുലൂപിയിലുണ്ടായാനി
രാവാനും പിന്നെയും മണലൂരപതി നന്ദനയായ കന്യകാ ചിത്രാംഗദാ
ഫല്ഗുനഭാൎയ്യയായാൾ സുഭ്രുവാമവളുമാസ്സിദ്രമംകലനെഴ മഭ്രുവാഹന
സുതനവിടെയിരുന്നാൾ അത്ഭുതഗാത്രി പെറ്റിട്ടു മകനുണ്ടായ്വന്നു
ബഭ്രുവാഹനനെന്നു സല്പുമാനവനെററം ഇങ്ങനെ പതിമ്മൂന്നു നന്ദന
ന്മാരുണ്ടായി മംഗലന്മാരായുള്ള പാണ്ഡവന്മാൎക്കു മുന്നം_ എന്നതിലഭി
മന്യു വെട്ടിതു വിരാടന്റെ കന്യകയായ്വിട്ടുമുത്തരയെന്നവളെ അ
വളിലുണ്ടായിതു നിൻ പിതാ പരീക്ഷിത്തു മവനീപതി വിഷ്ണുരാത
നാം വിഷ്ണുഭക്തൻ അശ്വത്ഥാമാവിൻ ബാണെദഗ്ധനാം കുമാരനെ അ
ച്യുതൻ ചക്രം കൊണ്ടു ജീവിപ്പിച്ചതുമെടൊ_ തന്മഹിമാനമെല്ലാം പറ
ഞ്ഞാലൊടുങ്ങുമൊ നിൎമ്മലനായ ഭവാനവന്റെ മകനെല്ലൊ_ നിന
ക്കു ശതാനീകൻ ശംകുവെന്നും പെരാസ്ഥിനാക്കു സമന്മാരായിരണ്ടു പു
ത്രന്മാരുണ്ടാം നിന്നുടെ ശതാനീകൻ തന്നുടെ പുത്രനായി പിന്നെയുമശ്വ
മെധദത്തനെന്നുണ്ടായതും_ പൂരുവിൻ വംശമുടനവിടെയൊടുങ്ങീട്ടും
പൂൎവ്വന്മാരുടെ കഥാ പറഞ്ഞാലൊടുങ്ങുമൊ_ പാണ്ഡിത്യമില്ലാ പറഞ്ഞീട്ടു
വാൻ കെട്ടുകൊൾക_ പാണ്ഡവന്മാൎക്കു കാലം കഴിഞ്ഞ പ്രകാരവും അ
ത്തൽപൂണ്ടു സ്സുമരിച്ചു ടവിതന്നിൽ നിന്നു ഹസ്തിനപുരത്തിൻ കത്തെ ചെന്ന
വർ പുക്ക കാലം പതിനാറബ്ദം ധൎമ്മപുത്രൎക്കു ഭീമനന്നു പതിനഞ്ചായി പതി
നാലായി ഫല്ഗുനനും പതിമ്മൂന്നായി മാദ്രിതന്നുടെ പുത്രന്മാൎക്കു. പതിമ്മൂ
വാണ്ടു പിന്നെ വിദ്യയുമഭ്യസിച്ചു ധൃതരാഷ്ട്രതം ദുരിയൊധനാദികളു
മാ സ്മതിമാന്മാരായുള്ള ധൎമ്മജാദികൾ വാണു_ പിന്നെയന്നരക്കില്ലം വെ
ന്തിട്ടു പുറപ്പെട്ടു മന്ദവരൂമാസംകാനനം തന്നിൽ വാണു അങ്ങനെല്ലൊ

ഘടൊൽക്കചനുണ്ടായതവിടന്നു പിന്നെയൊരാറുമാസ മെകചക്ര
യിൽവാണു പാഞ്ചാലിതന്നെവെട്ടാരന്നവരവളുമാ യ്പാഞ്ചാലപുര
ത്തിൻകലൊരാണ്ടുവസിച്ചാർപൊൽഹസ്തിനപുരത്തിൻകൽപിന്ന
യുമൊരുമിച്ചി ട്ടെത്രയുംസുഖത്തൊടുമയ്യാണ്ടുകാലംവാണു പിന്നെ
യന്നിന്ദ്രപ്രസ്ഥമാകിയപുരിപുക്ക മന്നവരിരുപത്തുവാണ്ടുകാലം
വാണു ചൂതുതൊററവിടന്നുപന്തീരാണ്ടടവിയിൽ മെദിനീപാലക
ന്മാർതാപസരായെവാണു ഒരാണ്ടുവിരാടന്റെരാജധാനിയിൽവാ
ണൊ രാരുമെയറിയാതെവെഷച്ഛന്നന്മാരായെ കെൽപ്പൊടുശത്രുക്ക
ളെയൊക്കവെയൊടുക്കീട്ടു മുപ്പത്താറാണ്ടുഭൂമിയടക്കിവാണുപിന്നെ
മന്നവരാറുമാസംകൊണ്ടഭിമന്യുജനെ മന്നവനാക്കിവാഴിച്ചുമരപു
രിപുക്കാർ നൂറെറട്ടുവരിഷവുമാറുമാസവുംചെന്നു മാററലർകുല
കാലനായധർമ്മജന്നൊടൊ ജിഷ്ണുവിൽമൂന്നുമാസംമൂത്തതു കൃഷ്ണൻപി
ന്നെകൃ ഷ്ണനിൽമൂന്നുമാസംമൂത്തതുബലഭദ്രൻകൃഷ്ണനായവതരിച്ചന്നു
ള്ളലീലകളും കൃഷ്ണഭക്തന്മാരായപാണ്ഡവർകഥകളും വിഷ്ണുതാൻത
ന്നെവന്നുപിറന്നവെദവ്യാസൻ കൃഷ്ണനാംദ്വൈപായനൻചൊല്ലി
യകഥയെല്ലൊ അദ്വൈതൊപാഖ്യാനമാംഭാരതംനൂറായിരം പദ്യ
വുംപതിനെട്ടുപർവ്വമാ സ്തീത്തുകൂട്ടിസംഭവപർവ്വംസഭാപർവ്വവുമാരണ്യ
പർവ്വും പിൻപുവൈരാടപർവ്വമുദ്യൊഗമഞ്ചാമതും പിന്നെതുഭീഷ്മപർവ്വമ
പരംദ്രൊണപർവ്വം കർണ്ണപർവ്വവുംശല്യപർവ്വവുംസൌപ്തികവും സ്ത്രീപ
ർവ്വംശാന്തിപർവ്വ മനുശാസനീകവുംശൊഭതെടീട്ടു മശ്വമെധികപർവ്വം
പിന്നെപതിനഞ്ചാമതു നല്ലാശ്രമവാസപർവ്വം പതിനാറാമതെല്ലൊ
മൌസലമായപർവ്വം പതിനെഴാകുംമഹാപ്രസ്ഥാനംകഴിയുംപൊൾപ
തിനെട്ടാമതിൻകൽസ്വർഗ്ഗാരൊഹണമെല്ലൊ അദ്ധ്യായക്രമംചൊ
ൽവാനെത്രയുംപെരുപ്പമു ണ്ടെത്രയെന്തിനുവെണ്ടിയെന്നതുമറിഞ്ഞില്ല
ഭാരതംസംക്ഷെപംഞാനെപ്പെരുമറിയിച്ചെൻ പാരിടത്തിൻകലുള്ള
ഭക്തന്മാക്കറിവാനായി നല്ലതുചെയ്യുന്നൊൎക്കു നല്ലതുവരുമെന്നും നല്ല
തില്ലാകാത്തതുചെയ്കീടുന്നവൎക്കെന്നും ദെവദെവെശനായകൃഷ്ണനെ
വഴിപൊലെ സെവിച്ചാലുള്ളഫലമായതുമറിഞ്ഞീടാം ഇനിമറെറ
ന്തുകഥകെൾക്കെണ്ടതെന്നുചൊന്നാ ലായതുചൊല്ലാമെന്നെല്ലാംക്ര
മത്താലെ വൈശംപായനമുനിജനമെജയനൊടു വൈശിഷ്ട്യമുള്ള
മഹാഭാരതകഥാസാരം ഒക്കവെ ചുരുക്കമായീവണ്ണംപറഞ്ഞപ്പൊൾമ
ന്യനാംനരപതിജനമെജയൻചൊന്നാൻ എത്രയുംകൌതുഹലമുണ്ടി
തുകെൾക്കുന്നെത്തും വിസ്തരിച്ചതുളിച്ചെയ്കീടണംമടിയാതെ എന്നതു
നരപതിചൊന്നതുകെട്ടുമുനി നന്നായിതെളിവൊടുനാദിയെയറിയി

ച്ചു ഇങ്ങനെ സൂതവാക്യം കെട്ടു ശൌനകമുനി തിങ്ങിന മൊദത്തൊടു പി
ന്നയും ചൊദ്യം ചെയ്തു അക്കഥയെല്ലാം നിനക്കുൾക്കാമ്പിൽ പാഠമെന്നാ
ലൊകത്തെങ്ങൾക്കു കെൾപ്പാനറിയിച്ചീടെണം നീ ശംകരൻ നാരായ
ണനാദിനായകൻ പരൻ ശംകരപ്രിയൻ ദെവൻ മംഗലപ്രദൻ കൃ
ഷ്ണൻ പംകജവിലൊചനൻ പങ്കജനാഭൻ ഹരി പംകജമാതിൻ കുളി
ർകൊങ്കയിലിഴകീട്ടും കുംകുമപംകം തന്നാലംകിതമായിട്ടതി ഭംഗിതെടി
ട്ടും തിരുമാറുള്ള നാരായണൻ തൻകഴൽ വഴിപൊലെ സംഗ്രഹിച്ചു
ള്ളിൽ നന്നാ ശ്ശുംകങ്ങളൊക്കെ നീക്കി പ്പാവനന്മാരായ്ന്നു തിങ്കൾ
തൻകുലത്തിങ്കലുണ്ടായ ഭൂപാലന്മാർ നിമ്മലന്മാരായുള്ള പാണ്ഡവ
രുടെ കഥാ കന്മഷമകലുവാനൊക്ക നീ പറയണം എന്നതു കെട്ടു സൂതൻ
മൊദമൊടുരചെയ്തു; നന്നെല്ലൊ പഠിക്കയും കെൾക്കയും പുരാണങ്ങൾ
എന്നതിൽ വിശെഷിച്ചും ഭാരതമെറനല്ല നിസ്സംശയമിതിഹാസം വെദ
സമ്മിതമെല്ലൊ — ഇത്ഥം പിൻ കിളിമകൾ തന്നുടെ വാക്കു കെട്ടു ചിത്ത
കൌതുകത്തൊടു പിന്നയും ചൊദ്യം ചെയ്തു ബാദരായണൻ ചൊന്ന ഭാര
തം സൊപാഖ്യാനമാദരപൂർവ്വം ജനമെജയനൃപനൊടു വൈശമ്പായ
നനറിയിച്ചു ഇതു സൂതൻ താനും ആശു പണ്ടൊരു ശൌനകാദികൾക്കറി
യിച്ചാൻ — അതിനെ ചുരുക്കി നീ ചൊല്ലണം കിളിപ്പെണ്ണെ കുതുകം പാ
രമതിലെന്നതു കെട്ടനെരം മൊഴിമാതിനെയും വ്യാസനെയും കൃഷ്ണനെ
യും തൊഴുതു കിളിമകൾ പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൾ; പലക്കുമിതിലൊരു രസ
മുണ്ടാകയില്ലാ ചിലക്കു കുറഞ്ഞൊരു രസമുണ്ടായാലെതും ഫലിക്കയില്ല
എല്ലൊന്നന്നായി പ്പറകിലും പലക്കുമൊരുപൊലെ കൌതുകമുണ്ടാകാ
ലെ ഫലിപ്പാനെളുതാവു കെവലമതിന്മൂലം പലക്കുമാത്മജ്ഞാനമില്ലാ
യ്കതന്നെ താനും ജ്ഞാനമുണ്ടെന്നാകിലെരമിപ്പൂ നൂനമിതിൽ ജ്ഞാന
മൊന്നുമെ ഇല്ലൊരുത്തനൊണ്ടാകിലാം — എന്നാലും ചുരുക്കി നീ പാ
ണ്ഡവരുടെ കഥാ നിന്നാലാകുന്നവണ്ണം ചൊല്ലെണമെന്നൊടിപ്പൊ
ൾ പലക്കും തെളിയണമെന്നു നീ നിനയ്ക്കൊല്ലാ ചിലക്കു തെളികിലും
മതിയെന്നതെ വെണ്ടു ആക്കമെ തെളികയില്ലെങ്കിലുമിനിക്കിതു കെൾ
ക്കണം പെരികെയുണ്ടാഗ്രഹം മനക്കാമ്പിൽ വൈകരുതിനി കാലം പ
ഴുതെ കളയാതെ പൈകളുഞ്ഞ ചെയ്ത ഭാരതകഥയെല്ലാം — ഭാരതം ചമ
ച്ചൊരു കൃഷ്ണദ്വൈപായനനാം പാരാശര്യന്റെ ജന്മം ചൊല്ലുന്നെ
ല്ലൊ മുൻപിൽ എങ്കിലൊ മുന്നം ചെദിരാജ്യത്തിലൊരു നൃപൻ മംഗല
നായ വസുവുണ്ടായാനവൻ നന്നായി ഇന്ദ്രനെ സ്സെവിക്കയാൽ കൊ
ടുത്തു വരങ്ങളും ഇന്ദ്രമാലയുമൊരു വൈഷ്ണവമായ ദണ്ഡും ആകാശെ
നടപ്പതിനായൊരു വിമാനവും ലൊകവൃത്താന്തമെല്ലാമറിവാൻ വി

ജ്ഞാനവും ഒക്കവെകൊടുക്കയാലെത്രയുംപ്രസിദ്ധനായ്വിവ്യാതകീൎത്തി
യൊടുരക്ഷിക്കുംകാലത്തിൻകൽ ഉപരിചരനെന്നനാമവുമുണ്ടായ്വന്നി
തുപരിഭാഗത്തിൻകൽചരിക്കായ്കുന്നമൂലം വാസവഭക്തനായൊരുപ
രിചരൻവസു വാസവസമാനനായ്വാഴുന്നകാലത്തിൻകൽ ഉണ്ടാ
യിബൃഹദ്രഥൻപ്രത്യഗ്രൻകുശാംബനും പിന്നെലർകാലനായമച്ചില്ല
ൻയദുതാനും തനയന്മാരായഞ്ചുബാലന്മാരുണ്ടായതിൽ മണിവാഹ
നനെന്നുംചൊല്ലുമൊർകുശാംബനെ അവരെയൊരൊനാട്ടിൽവാഴി
ച്ചാനെവരെയും അവിടെബൃഹദ്രഥൻമാഗധരാജാവായാൻ അ
ക്കാലംചെദിരാജ്യംതന്നടെയരികത്തു ചൊല്ലെഴുംശുക്തിമതിയാകി
യനദിതന്നെ കാമിച്ചുകൊലാഹലനാകിയ ഗിരിവരൻ പ്രെമത്തൊ
ടവളെ ചെന്നാശ്ലെഷംചെയ്യാനവൻ വെഗത്തിലൊഴുകുന്നവാഹി
നിക്കതുനെരംപൊകരുതാതെവന്നുപവ്വതംതടുക്കയാൽവെള്ളവുംമെല്ലൊ
ട്ടുപൊങ്ങിയന്നാട്ടിലെല്ലാമുള്ളവരപ്പൊൾകയ്യൊണ്ടന്യായംചൊൽക
യാലെ മന്നവൻവസുതാനുമന്നെരമതുകണ്ടുചെന്നൊന്നുചവുട്ടിയാ
ൻപവ്വതവരൻതന്നെ പൊടിഞ്ഞുഗിരിവരൻനടന്നുനദിതാനു. അ
ടങ്ങിതന്നിലാശ്രുതെളിഞ്ഞുജനങ്ങളും പൃഥിവീധരൻനദീതന്നിലന്നു
ല്പാദിച്ചിട്ടുധീകളുണ്ടായതൊടുരണ്ടുപൈതങ്ങളുണ്ടായി ഒന്നൊരുപുമാ
നതിൽമറ്റെതുകന്യകയും മന്നവൻതനിക്കനൽകീടിനാൾനദിതാനും
പുരുഷൻതന്നെസ്സെനാപതിയാക്കിച്ചാനവൻ തരുണിമണിതന്നെ
പത്നിയുമാക്കിവച്ചാൻ ഗിരികഎന്നതന്നെപെരവൾ ക്കാകുന്നതും
പെരികെമനൊഹരിഎന്നതെപറയാവു അവളുമൊരുദിനമൃതുധൎമ്മ
ത്തെപ്രാപിച്ചധികശുദ്ധയായിചതുൎത്ഥസ്നാനംചെയ്യാൾഅന്നെപ്പൊ
മൃഗങ്ങളെക്കൊന്നുകൊണ്ടരികെന്നു മന്നവൻതന്നൊടപെക്ഷിച്ചി
തുപിതൃക്കളും പൊയിതുനായാട്ടിനുഭൂപതിയതുനെരം പൊയിമ
നസ്സവൾതന്നൊടുപിരിഞ്ഞിതും സുന്ദരാംഗിയെതന്നെ ചിന്തി
ച്ചുനൃപവരൻ മന്ദമന്ദംപൊയൊരുകാനനംപുക്കനെരം മന്ദാര
കുന്ദമാകന്ദാസനസൂന മകരന്ദസംയുക്തമന്ദഗന്ധവാഹാദികളുംകൊ
കിലശുകക്രൌഞ്ച സാരസചക്രവാകകെകിക്ഷൾപ്പദമുഖ്യ പക്ഷി
കൾനാദങ്ങളുംസൂകരകരിഹരിഹരിണമഹിഷാദി ഭൊഗലീലാദിക
ളുംകണ്ടുമാനസമഴി ഞ്ഞിന്ദ്രിയസ്ഖലനവുംവന്നിതുബെലാലപ്പൊൾ
കന്ദൎപ്പശര പരവശനായതിനാലെ ഇന്ദ്രസമ്മിതൻധരാവല്ലഭനി
ന്ദ്രതനസ്കന്ദിച്ചബീജംനിജംനിഷ്ഫലമാക്കിടായ്വാൻ വൃക്ഷപത്ര
ത്തിലാക്കിക്കൊണ്ടഥനൃപവരൻപക്ഷിയാംപരുന്നിനൊടിവണ്ണമ
ൾചെയ്യാൻകൊൾക്കനിൻബീജമദ്യൊനിയിലുമതുപൊലെദൊഷിപ്പ വി

യോനിയിലെങ്കിലുമതിൽപരം പക്ഷിമൃഗപശുയോനിതന്നിലുമറി
യാതെനിക്കുപിപ്പിക്കുംജന്മംനാരകഗാമികൾപോൽ എന്നെല്ലാം
ശ്രുതിസ്മൃതികളിലുണ്ടാകയാലുമന്നതിഭയംപൂണ്ടിട്ടൊന്നാകെ കക്ക
ന്നതൊരുഎന്നുടെബീജത്തിനുപാഴാതെകളയാതെ കന്നത്തിന്മേൽമിഴിയാ
ളാംപത്നിക്കുകൊടുക്കനീഎന്നയച്ചതുനേരം പരുന്നുംകൊത്തിക്കൊ
ണ്ടുമന്നവനിയോഗത്താലാകാശേപോകുന്നേരംമറ്റൊരുപരുന്തുക്ക
ണ്ടൊരുമാംസമെന്നുബുദ്ധ്യാതെറ്റെന്നുചെന്നുകലഹിച്ചപ്പോൾവീണുപോ
യികാലസോദരിമാർത്താണ്ഡാത്മജാമഹാനദി കാളിന്ദിതന്നിലായി
വീണിതുവിധിവശാൽ അബ്ജസംഭവശാപാലദ്രികഎന്നപേരാമപ്സ
രസ്ത്രീയുണ്ടതിൽമത്സ്യമായ്ക്കിടക്കുന്നു വീണവാസവബീജമപ്പോഴെ
വിഴുങ്ങിനാൾതാനുംപോംമുമ്പെമത്സ്യവേഷമാമദ്രികയും അവൾക്ക
ഗർഭമുണ്ടായിത്തീർന്നുകാലമരുവുന്നാളുവല്ലൊരുദാശൻവലയിലകപ്പെ
ട്ടാൾകീറിനാൻവയറവനന്നേരങ്ങളെടുപ്പാനായ്ക്കീറൊട്ടുരണ്ടുമർത്ത്യപൊ
തങ്ങൾകണ്ടാനപ്പോൾ മത്സ്യത്തിനുദരത്തിൽമർത്ത്യപോതങ്ങൾകണ്ടു
വിസ്മയംപൂണ്ടുപലരോടുമതറിയിപ്പാൻ അത്ഭുതമിതുപണ്ടുകണ്ടിട്ടില്ലെ
ന്നുചിന്തിച്ചപ്പോഴെ രാജാവിന്നുകൊടുത്തുകൈവർത്തനാധിപനായരാ
ജാവുപരിചരൻവസുധീവരൻ കൊണ്ടുവന്നപൈതങ്ങൾതന്നും ക
ണ്ടാൻമത്സ്യഗന്ധിനിയായകാളിയെന്നവൻ മത്സ്യഘാതകനായ
ദാശനുകൊടുത്തിതുമത്സ്യഗന്ധിനിതന്നെ വളർത്തുകൈവർത്തനും ഉത്സ
വംപൂണ്ടുകാളിയെന്നൊരുപേരുമിട്ടു മത്സ്യനാംനരപതിയായിതുപുരു
ഷനുംമത്സ്യരൂപംകളഞ്ഞദ്രികതാനുംപോയാൾ തരുണീമണികാളി
കാളിന്ദിനദിതന്നിൽതരണിവഴിപോലെകടത്തിത്തുടങ്ങിനാൾ കാളി
ന്ദികടക്കുന്നപാന്ഥന്മാർക്കെല്ലാവർക്കുംകാളിയിലലിഞ്ഞിതുമാനസമതുകാ
ലംതരണിസുതയായയമുനാനദിതന്റെകൽ തരണികടപ്പാനായ്വന്നി
തുപരാശരൻതരണീദേവനുദിച്ചുയരുന്നതിന്മുമ്പ തരുണീമണിയെ
ക്കണ്ടവനുംമോഹംപൂണ്ടാൻധരണീതന്നിലവൾക്കൊത്തനാരികളി
ല്ലധരണീപതിയുടെബീജമായതിനാലെതിരുത്തുചെന്നു പുലർകാലെ
മാമുനിവരൻകൂടത്തുതുഴയുമായ്നിന്നിതുകാളിതാനും ധീരത. മകന്നൊരു
മാമുനിവരൻചൊന്നാൻ ചാരത്തുവരികനീമറ്റാരുമില്ലയിപ്പോൾ
നേരത്തുകടക്കേണംനീക്കേണംതോണിമറുതീരത്തുചെന്നുപുത്രക്കണെ
മിനിക്കെടൊമാനച്ചുടകതാരിൽപ്പെരിച്ചമൂലംനിന്നി തപിച്ചാരാശ
വന്നകുറൊത്തുചമഞ്ഞിതുചൊരിച്ചാവ്ശ്ശായുംനിന്റെചീരൊത്തമുലക
ളുംപെരിച്ചാല്ലാളെഞാനവിചാരിച്ചകണ്ടനേരം കാറൊത്തകുഴലാ
ളെമാരത്തിയാമമാറെന്നൊരത്തുചെന്നീടുവാൻ യോഗമുണ്ടിപ്പോൾത്ത

ന്നെന്നൊരത്രെപറഞ്ഞൊന്നുമീശപരനടെമതം മാരധപംസനംബ്രഹ്മാ
ദികൾക്കംവീക്കാവല്ലെപാതതപമുള്ളകാളിചൊല്ലിനാളല്ലൊരന്നെ തീര
ത്തുമുണ്ടുമുനിമാരുംമാമറയൊരുംചാരിത്രദൊഷവുമുണ്ടായ്വരും കന്യ
കഞാൻധരിച്ചതപസ്സുള്ളമാമുനിശ്രെഷ്ഠൻഭവാൻധൂർത്തനില്ലെന്നു
ന്നകൈവൎത്തനാരിഞാനൊപാരത്രികാൎത്ഥിയായപരമാൎത്ഥികൻഭവാ
ൻവിധിയുംനിഷെധവുമറിയാതനദിനംപ്രപൂൎണ്ണമാശികളാം നീച
ജാതികൾഞങ്ങൾശ്രുതിഭെദാൎത്ഥജ്ഞാന ചതുരമതികളായിസ്മൃതികൎത്താ
ക്കന്മാരാംതാപസരെല്ലൊനിങ്ങൾ_എന്തിതുപറവാനുംതൊന്നീടുവാനു
മിപ്പൊൾ ചിന്തിച്ചാലവകാശംദൈവകല്പിതമെന്നൊ ആത്മമെയറി
യാതെദൊഷവുമിതുവശംബ്ബാധതെന്നുകേവലൊ ചൊന്നതുകേൾക്കാ
മെല്ലൊ ഇങ്ങിനെയുള്ളനിങ്ങൾചൊന്നതുകെള്ളാഞ്ഞാലു മെങ്ങിനെ
വന്നൊയമെന്നറിയരുതെല്ലൊ" എന്നതുകെട്ടതെളിഞ്ഞൊന്നെരംമുനി
വരൻഎനടെയപെക്ഷനിയൊക്കവെവൎത്തിയാൽപിന്നെയുംകന്യ
കയാ"ത്തന്നെവന്നിട്ടുമെല്ലൊനിന്നയമത്രയല്ലാനല്പതെവന്നുകൂടു ആ
സാദിപ്പതിനിന്നു യൊഗമുണ്ടിപ്പൊൾനിന്നെ വാത്സല്യംനിനക്കെ
ന്നില്ലുണ്ടാകവെണംപൊലെ"ത്രയെകാണാസ്സുതിനന്നെരംമുനിവരൻ
ചെല്ലാരമായൊരുമന്ത്രനിമിച്ചാനത്രയല്ല മത്സ്യഗന്ധവുംപൊക്കി ക
സ്തൂരിഗന്ധമാക്കിസത്സംഗംകൊണ്ടല്ലയൊ നല്ലതുവന്നുകൂടു നദിതന്നു
ദ്ധ്യെവരദ്വീപവുമുണ്ടായ്വന്നു മതിനെൎമ്മുഖിയാൾക്കുംവിസ്മയമുണ്ടാ
യെല്ലൊഎന്തിനുപറയുന്നവെറ്റതെബഹുവിധം ബന്ധമൊക്ഷങ്ങ
ളുടെഭെദംകണ്ടൊരുമുനിനല്ലൊരുതീൎത്ഥഭൂതയായൊരുയമുനയി ലെല്ലാ
ംകുളിച്ചുസന്ധ്യയെവന്ദിക്കുമ്പൊൾമത്സ്യഗന്ധിനിയായകൈവ
ൎത്തകന്യകയെമത്സ്യകെതനശരമെറ്റുപുൽകിനാൻമുനിദിവ്യതീൎത്ഥത്തിൽ
നിന്നുദിവ്യാക്കനദിക്കുമ്പൊൾ ദിവ്യനാകിയമുനികൈവൎത്തകന്യക
യൻകൊണ്ടുപുണൎന്നിതുബാലികതാനുമെന്നും ശങ്കിച്ചീലതുനെരമീ
ശപരമതമെല്ലൊശബ്ദവുമില്ലാതിച്ചൊരൎക്കനുണ്ടായ്വന്നി തപ്പൊഴെഭവി
ച്ചിതുയൊഗവനംകുമാരനുംയമുനദ്വീപമവനയനമാകമൂലംമുനിയുംദ്വൈ
പായനനെന്നൊരുപെരമിട്ടാൻ ബദരഷണ്ഡംപുനരയനമാകകൊ
ണ്ടു മതിമാനാകുമവൻബാദരായണനായാൻ ചിന്തിക്കവലിയൊ
രുസംകടംവരുംനെരം മന്ത്രികെവരുവൻഞാനെന്നുമില്ലയെതും എന്നു
യാത്രയുംചൊന്നാനമ്മയൊടുടനവൻ പിന്നെപ്പൊയ്തപസ്സിനുകൊ
പ്പിട്ടാൻവഴിപൊലെ ചൊല്ലെഴുംപരാശരൻപൊയിതുയഥാകാമം
നല്ലകന്യകയായാൾകസ്തൂരിഗന്ധിതാനും അന്നെരമുണ്ടായ്വന്നയൊ
നിക്ഷതംപൊയി പിന്നെകസ്തൂരിഗന്ധംപൊയിതില്ലൊരുനാ

ളും. നല്ലവരൊടുകൂടിസ്സംസൎഗ്ഗമുണ്ടായ്വന്നാൽ നല്ലതുമാകാത്തതുമുണ്ടാ
മെന്നിരിക്കിലും നല്ലതുപൊകയില്ലപൊക്കുമാകാത്തതെല്ലാം — നല്ലതി
ല്ലെതുംമററുസത്സംഗത്തിനുസമം ഒരൊരൊരായുഗത്തിങ്കൽ ധൎമ്മത്തി
നല്ലാതെപൊയൊരൊരൊപദംപിന്നെമാനുഷൎക്കുപൊലെ ആയു
സ്സുമുത്സാഹവുംബുദ്ധിശക്തിയുമെല്ലാം പൊയിട്ടുദശാംശമെശെഷി
ച്ചുയുഗംപ്രതിജ്ഞകയാൽവെദമൊക്കെപ്പഠിച്ചുകൂടായ്കയാൽഎല്ലാൎക്കു
മാക്കിപ്പകുത്തിട്ടിനാൻദ്വൈപായനൻവ്യാസനെന്നൊരുനാമമ
തിനാലുണ്ടായ്വന്നു — വാസവിതനയനപിന്നെയുമതുകാലം വെദാൎത്ഥം
പ്രകാശിപ്പാൻചമച്ചുപുരാണങ്ങൾ ഉത്തമന്മാരാംശിഷ്യരാ
യുമഞ്ചിതു നാലുശിഷ്യകളതിൽകെവലംപ്രധാനന്മാർ നാലൎക്കു
മൊരൊരൊവെദംവെവ്വെറെപഠിപ്പിച്ചു സുമന്തുതാനുംപിന്നെജൈമിനി
പൈലൻശുകൻ സമന്തുസൂത്രബ്രാഹ്മണാദിഭെദജ്ഞന്മാർ പൊൽ
ഭാരതമാകുമഞ്ചാംവെദത്തെപ്പഠിപ്പിച്ചു സാരനായുള്ളവൈശമ്പാ
യനമുനിതന്നെ ഇതിഹാസങ്ങൾപുരാണങ്ങളെന്നിവമററും മതിമാ
നായുള്ളൊരുസൂതനെപ്പഠിപ്പിച്ചുവിഷ്ണുതന്നുടെയംശമായതുവെദവ്യാ
സൻ കൃഷ്ണവൎണ്ണതാംകൊണ്ടുകൃഷ്ണനെന്നായിനാമം ധീരനാംപരാ
ശരപുത്രനായതുമൂലം പാരതിൽ പാരാശൎയ്യനെന്നുചൊല്ലിടുന്നതും കൃ
ഷ്ണനുംദ്വൈപായനൻ വ്യാസനുംപാരാശൎയ്യൻ കൃഷ്ണദ്വൈപായന
നുംവെദവ്യാസനുമെവംകൂടിയുംചൊല്ലുന്നാമം ബാദരായണനെന്നതിശ്ര
ദ്ധവെദാന്താൎത്ഥജ്ഞൻ കൂടസ്ഥൻപരൻപുമാൻ അമ്മഹാമുനിയുടെ
മാഹാത്മ്യമാൎക്കുചൊല്ലാംനിൎമ്മലനെല്ലൊമഹാഭാരതകൎത്താവൊൎത്താൽ
മന്മനൊമൊഹദ്ധ്വാന്തമൂലനാശഞ്ചെയ്യുന്ന മഹാത്മാവുതന്റെകാ
രുണ്യമെന്നുമെന്നും — മുനിനായകനായവൈശമ്പായനനൊടുജനമെ
ജയനൃപൻതൊഴുതുചൊദ്യംചെയ്യുവാൻ: എന്തിനുപിറന്നിതുദെവകൾ
വനിയിൽ ബന്ധമെന്തിനുള്ളമൂലവുംപറയണം — അന്നെരംമുനിവ
രനായവൈശമ്പായനൻ വന്ദിച്ചുനാരായണൻതന്നുടെപാദാംബു
ജം ചൊല്ലുവനെങ്കിൽകെട്ടുകൊള്ളുകനരാധിപ ചൊല്ലെഴുംജമദ
ഗ്നിനന്ദനനായരാമൻ മൂവെഴുവട്ടംമുടിമന്നരെയൊടുക്കിപ്പൊയിപ
ണ്ടൊത്തമന്മാരെവിട്ടുമഹെന്ദ്രത്തിനുകളിൽതപസ്സുചെയ്യുന്നൊരു
കാലത്തിങ്കൽ അകതാരഴന്നൊരുരാജനാരികളെല്ലാം. സന്തതിയി
ല്ലാഞ്ഞുള്ളസന്താപമകലുവാൻ സന്തുഷ്ടന്മാരായ്വിപ്രന്മാരൊടു
ചൊന്നാർ വെന്തുവെന്തുകുന്നുചിന്തിച്ചുകുലനാശം സന്താനമുണ്ടാ
ക്കണം ഞങ്ങളിൽനിങ്ങളിനി അന്തികെവന്നചൊന്നസുന്ദരാംഗിക
ളുടെ പന്തൊക്കുംകുളിർമുലപുൽകിനാരവൎക്കും ഋതുകാലംപാൎത്തുശാ

ധ്യാനംചെയ്യുകാല മതുലഗുണമാളുപുത്രന്മാരുണ്ടായ്‌വന്നു കാമാനുഭൂതി
ചിന്തിച്ചുള്ളളവുംതന്നെ കാമിച്ചുചെയ്യും ശ്രേയധർമ്മാർത്ഥമവരെല്ലാം ക്ഷ
ത്രിയവീരന്മാരും വർദ്ധിച്ചാരതുകാലം പൃഥ്വിയും വഴിപാലിച്ചീടിനാർ
വഴിപോലെ — ചെന്നിട്ടു വയസ്സാന്തരായിരം സംവത്സരം ചെന്നീടാ
മനസ്സുധർമ്മങ്ങളിലൊരുവനും കാമക്രോധാദികളാം ദോഷങ്ങളൊന്നു
മില്ലാകാമിച്ചുവണ്ണംതന്നെവന്നീടുമെല്ലാവനും പിഴയ്ക്കിലതിനുതക്കൊ
രുശിക്ഷയുണ്ടു പിഴിക്കയില്ലാത്തമ്പിലവെന്ന്യാന്ന്യമൊരുവരും മഴയും
വെണ്ണമെന്നതൊന്നും പൊഴിഞ്ഞതു വഴിയെന്നിയെന്നീടുമാറാ
രുമില്ലാ പരനാരികളിലും പരദ്രവ്യങ്ങളില്ലു മൊരുനേരവുമഭിരുചിയി
ല്ലൊരുവനും വെദവും വഴിപോലെ പഠിക്കും ദ്വിജേന്ദ്രന്മാർ ആദര
വൊടുകർമ്മം ചെയ്തിടും നൃപന്മാരും പശുപാലനം കൃഷിവാണിഭമിവ
യെല്ലാ മശുഭമണയാതെ ചെയ്തിടും വൈശ്യന്മാരും. ശൂദ്രരും ദ്വിജന്മാ
രെ ശുശ്രൂഷിച്ചീടും ഭക്ത്യാ ശൂദ്രജാതികൾക്കൊക്കെ സ്വാദ്ധ്യായാദി
യുമില്ല ഗൌണകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്കയില്ലതിദീനന്മാരി ല്ലാർദ്രഭാവവുമുണ്ടുസ
ത്യമുണ്ടെല്ലാവർക്കും കള്ളക്കോൽ കള്ളപ്പെരുന്നാഴിയും കള്ളനാഴി കള്ളു
ച്ചൊതനയിവയില്ലവർകളിലും കള്ളമെന്നുള്ളതുള്ളിലെള്ളോള മില്ല
ചൊല്ലാൻ കള്ളവാക്കില്ലാ കള്ളന്മാരില്ലാ കാട്ടിൽപ്പോലും സ്വധർമ്മാ
നുഷ്ഠാനത്തിൽ നിഷ്ഠയുണ്ടെല്ലാവർക്കു മധർമ്മങ്ങളുമില്ലാ വിധർമ്മങ്ങളുമി
ല്ലാ മറ്റുള്ളവർണ്ണകർമ്മം മറ്റുള്ള ജാതിക്കില്ലാ മറ്റും തങ്ങൾക്കു തങ്ങൾക്കു
ള്ള കർമ്മമെയുള്ളൂ ഗോക്കളും നാരികളും കാലത്തു പെറ്റുമെല്ലാ പൂക്കയും കാ
യ്ക്കയും ചെയ്തീടുമെ മരങ്ങളും ഉല്പത്തി വെണ്ടുവൊളം വിളയും വഴിപോലെ
കല്പനയ്ക്കിളക്കമില്ലീശഭക്തിയുണ്ടു സല്പുരുഷന്മാരെന്നിയില്ലൊരു വം
ശത്തിലും ഉല്പവാക്ഷികളുമില്ലാതെയൊരുവരും കുത്സിതങ്ങളുമില്ലാ
കുത്സനവാക്കുമില്ലാ ഭത്സനമൊട്ടുമില്ലാ മത്സരാദിയുമില്ല. ഇങ്ങനെ കൃത
യുഗമായുള്ള കാലത്തിങ്കൽ തങ്ങളിൽ സുരാസുരവൈരമായുള്ളമത്തിരു
ദേവകളോടു പോരിൽ മരിച്ചാരസുരകൾ ദേവതാം കൊതിച്ചവർ പിറ
ന്നാരവനിയിൽ നാനായോനികളിൽ വന്നു ഭവിച്ചസുരന്മാർ മാന
സഖെദം പൂണ്ടുമേദിനി ഭാരംകൊണ്ടു നിഷ്ഠുരന്മാരായുള്ള ദൈത്യഭൂപതി
വീരർ ദുഷ്ടതയൊഴിഞ്ഞു ചെയ്കയില്ലയൊന്നും നഷ്ടമായുമഞ്ഞി
ളുധർമ്മവുമതുകാലം പെട്ടപാടൊരൊ ജനമെന്തെയ്വൊ പറവതും പ്രകൃതി
ഗുണവശാലുള്ള വാസനകളെ സുകൃതമുള്ളവർക്കും നീക്കുവാൻ വെല
യത്രെ ലോകപാലരും മുനിമാരുമായവനിയും ലോകകർത്താവായുള്ള ധാ
തിവുതന്നെക്കണ്ടാർ വെദനയെല്ലാം പശുരൂപമായുള്ളു ചൊന്നാൾ
വെദനായകനായധാതാവുമതുകാലം ദേവകളോടുംമുനിശ്രേഷ്ഠന്മാ

രൊട്ടുംകൂടെ ദെവദെവെശനീശനീശ്വരൻശംഭുവാമ ദെവനംബി
കാപതിശംകരൻമഹെശ്വരൻ ശ്രീകണ്ഠൻശിതികണ്ഠൻത്ര്യക്ഷണെ
ൻത്രിപുരാരി വൈകുണ്ഠനമസ്കൃതനീശാനൻ പശുപതിത്ര്യംബകൻ
ചന്ദ്രചൂഡൻശംബരാരാതിവൈരി ഗംഗാവല്ലഭൻഗൌരീവല്ലഭ
ൻകാലാരാതി മത്തഹസ്തീന്ദ്രസുന്ദരത്തനൻഭൂതാധിപനസ്ഥിഭൂഷണെ
ൻകൃത്തിവാസനൻമൃത്യുഞ്ജയൻ അദ്രിമന്ദിരനദ്രിചാപനദ്രിജാകാന്ത
ൻ രുദ്രൻവാണരുളീടുംകൈലാസചലംപൂക്കാൻ ദാനവപ്രവരന്മാർ
മാനവപ്രവരരായ്ക്ഷോണിയിൽവന്നുപിറന്നിടിനാരിതുകാലം സ
ന്മതംമറഞ്ഞിതുദമ്മദംനിറഞ്ഞിതു ധമ്മവുംകുറഞ്ഞിതുനിമര്യാദയുംവാ
ച്ച ഭൂമിയുംഭാരംകൊണ്ടുതളർന്നുചമഞ്ഞിതു സോമശെഖരപൊററികാ
ത്തുകൊൾകെന്നെവെണ്ടു സ്തുതിച്ചുവന്ദിച്ചാരുപത്മജാദികളുടായു
തുഢാപംസിയുംതെളിഞ്ഞരുളിച്ചെയ്തിടിനാൻ വധത്തിന്നസുരഭൂപാല
രെയെല്ലാമിന്നു മധുദ്വെഷിയെക്കല്പിച്ചിരിക്കുന്നിതുമന്നെ ദുഷ്ടരെവ
ധംചെയ്തുശിഷ്ടരെവഴിപൊലെ വിഷ്ടപത്തിൻകൽവച്ചുരക്ഷിപ്പാ
ൻവൊചാചെയ്യും സംകടംദുഃഖംവ്യാധിപൃക്കുടനങ്ങനെത്തിപ്പാൻ പം
കജഭവാദികൾ നടപ്പിൻമൻപിലിപ്പൊൾമടിയാതെമരുവിടും മല
ർമാതിൻപൊഴ്ലു അടവുംതടവിനാംപൊകെടൊദുഃഖംവെടിയെ ഇ
വകളൊട്ടുമിപ്പൊൾനാംകൂടെപ്പൊകായ്കിലൊ വിവശഭാവംതിരാലൊ
കങ്ങൾക്കാതന്നായൊ എന്നരുൾചെയ്തുടവനെശ്വരിയൊടുംകൂടെ പ
ന്നഗവിഭൂഷണൻഭൂതസംഘയന്നൊടും അംഭൊജസംഭവനുമമ്പരു
മുനിമാരും തുംബുരുനാരദനുമംബരചാരികളും ചെന്നുപാലാഴികണ്ടു
പുകണ്ണുതുടങ്ങിനാർ പന്നഗശയനനാംപരമാത്മാനംപരപൂരുഷം
ത്തമമ്പരെ പുണ്ഡരീകാക്ഷപരൻ പുരുഷപുരാതനപൂർവ്വദെവാരെജ
യ ചരണസരസിജയുഗളനതജന ദുരിതവിനാശനകരനാനിധെജ
യ വെദജ്ഞപ്രിയജയവെദാത്മകജയ വെദാന്തവെദ്യജയവെദ
വിഗ്രഹജയ പ്രകൃതിപുരുഷഭിന്നാത്മകജയജയ സുകൃതിജനമനൊ
മന്ദിരജയജയ സൃഷ്ടിപാലനലയകാരണമൂർത്തെജയ ദുഷ്ടനാശന
ജയശിഷ്ടപാലനജയ ഹയഗ്രീവനെക്കൊന്നുവെദങ്ങൾവീണ്ടുമന്നം
ഭയത്തെതീർപ്പാൻമത്സ്യവെഷമാധവജയ ക്ഷീരസാഗരമഥനാന്ത
രെമൂന്നമതിഭാരമാഴ്ത്താനിടുന്നമന്ദരമുയർത്തുവാൻ ചെലൊമായൊരുകൂ
ർമ്മവിഗ്രഹംധരിച്ചീടുംകാരണമൂർത്തെജയകമലാപതെജയ ധാത്രിയെ
ത്തിരച്ചുതൻകാതിലിട്ടധൊലൊക പ്രാപ്തിക്കഭാവിച്ചൊരുഹിരണ്യാ
ക്ഷനെമുന്നം പൊത്രിയായവതാരംചെയ്തുനിഗ്രഹിച്ചുതൻ ധാത്രിയെ
സ്ഥാനെത്താക്കമെങ്ങനെ ഗൌമൂർത്തെജയഹിരണ്യകശിപുവാമസുരെന്ദ്രനെ

ക്കൊൾവാൻ നരസിംഹാകാരമായുമഞ്ഞു നാഥ ജയ ദിതിജാധിപ
നായബലിയെ ജയിപ്പതിന്നദിതിസുതനായവാമനമൂർത്തേ ജയ ധരണീ
സുരജനദ്വേഷികളായുണ്ടായ ധരിത്രീപാലന്മാരെ ജമദഗ്നിജനാ
യെ ഇരുപത്തൊരുരുതുടവധിച്ചുതാപം തീർക്കും പരശുരാമമൂർത്തേ പരിപാ
ലയ ജയ പങ്ക്തികണ്ഠനെക്കൊന്നു മന്നമാപത്തുതീർപ്പാൻ പങ്ക്തിസ്യ
ന്ദനസുതനായ രാഘവ ജയ അന്നന്നീവണ്ണമുണ്ടാമാപത്തു തീർത്തുര
ക്ഷിക്കുന്നതുമറ്റാരഖിലേശ്വര ജയ ജയ ഇപ്പൊഴമതിപ്പരമാപത്തുമു
ഴുത്തിതു ചില്ലുമാനായ ജഗതീപതെ രമാപതെ നിഷ്ഠുരന്മാരാമസുരെ
ന്ദ്രന്മാരവനിയിൽ ദുഷ്ടഭൂപാലന്മാരായിപ്പിറന്നമൂഴ്കയാൽ നഷ്ടമായി
തു ധർമ്മകർമ്മങ്ങളെല്ലാമഴൽപ്പെട്ടുടൻ ഭാരം കൊണ്ടു താണു പോമവനി
യും നിന്തിരുവുള്ളമില്ലെന്നാകിലിന്നു ഞങ്ങൾക്കെല്ലാമെന്തൊരു ഗതി
പരമാനന്ദമൂർത്തെ വിഷ്ണോ സന്തതം തവ പാദപങ്കജമകതാരിൽ ചി
ന്തിക്കായുവരേണമെ ഭഗവൻ ജയ ജയ "പുരനാശനൻ താനും പുരുഹൂതാ
ദികളും പുരുഭക്തിയും പൂണ്ടു പുകണ്ണാർ പലതരം. പുരുഷസൂക്തം കൊ
ണ്ടു പുകഴ്ത്തൊത്തവർ നന്നായുരുകി പുരുഷോത്തമൻ തന്നെ ധ്യാനിച്ചാൻ വ
ഴിപോലെ സ്തുതിച്ചീവണ്ണം നമസ്കരിച്ചനേരം ദൈവൻ മധുദ്വേഷി
യുമന്നരുളിച്ചെയ്തീടിനാൻ - മധുരവാക്യങ്ങളാൽ വിശദസ്മിതപൂ
ർവ്വം മധുരാപുരി തന്നിൽ വസുദേവാത്മജനായി ദേവകീതനയനായു
ഞാൻ ജനിച്ചീടും ദേവകളെല്ലാവരും ഭൂമിയിൽ പിറക്കണം" - അതുകേ
ട്ടീവണ്ണം പത്മജൻ ദേവകളോടരുളിച്ചെയ്തു സത്യലോകവും പു
ക്കീടിനാൻ - ഭൂമിയും ദേവകളും താപസവരന്മാരും മോദം പൂണ്ടു
കൃതാർത്ഥാത്മാനാന്ന് കൊണ്ടാർ അദിതിതനയന്മാരെല്ലാം പിറന്നാരവനി
യിലാദിനാഥനെ സ്സേവിച്ചാനന്ദം വരുത്തുവാൻ ഭൂസുരന്മാരായിട്ടും
ഭൂവരന്മാരായിട്ടും ഭൂതലെ പിറന്നിതു ഭൂതിയും വാച്ചുലോകം യക്ഷകിന്ന
രഗന്ധർവ്വോരഗചാരണന്മാരും രക്ഷോഗുഹ്യകസിദ്ധവിദ്യാധരാദി
കളും അപ്സരസ്ത്രീകൾ താനുമത്ഭുതം വരും വണ്ണം ചിൽപ്പുരുഷനെപ്പരി
ചരിപ്പാനുളരായാർ കൃഷ്ണനായിപ്പിറന്നിതുമിങ്ങനെ ജഗന്നാഥൻ വി
ഷ്ണുഭക്തന്മാരൊക്കസ്സേവിച്ചാരാനന്ദിച്ചാർ ദുഷ്ടരെ ശിക്ഷിക്കയും ശി
ഷ്ടരെ രക്ഷിക്കയും ദുഷ്ടനായെല്ലാവർക്കും സല്ഗതി കൊടുക്കയും ദോഷം
ചെയ്യുവർക്കും നല്ലതു ചെയ്യുവർക്കും. ദ്വേഷമുള്ളവർകൾക്കും സ്നെ
ഹമുള്ളവർകൾക്കും കാമിച്ച ജനങ്ങൾക്കും മോഹിച്ച ജനങ്ങൾക്കും നാ
മത്തെച്ചൊല്ലുവൊർക്കും രൂപത്തെ ധ്യാനിപ്പോർക്കും ഭക്തരായുള്ളവർക്കും
സക്തരായുള്ളവർക്കും മുക്തിയെ വരുത്തുവാനൊരൊരൊതരത്തിലെ പാ
രിൽ വന്നവതരിച്ചീടിനാൻ നാരായണൻ താരിൽ മാതാദിയാകും പരി

പാരങ്ങളോടും ശത്രുമിത്രോദാസീനഭേദമില്ലാതനാളും നിത്യനാ
മീശൻതനിക്കെല്ലാരുമൊക്കുമെത്രെ കെവലം ദെവകളെസ്നെഹമൊട്ടെ
റെയില്ല ദെവവൈരികളെയും ദ്വെഷമില്ലാതനാളും സൎവ്വജന്തുക്കളു
ടെജീവനായിരിപ്പതും ദിവ്യനാം നാരായണൻതാനെന്നുധരിച്ചാലും
അപ്പൊഴെഭെദമില്ലെന്നുൾപ്പൂവിലുറച്ചീടാ മുല്പലനെത്രൻതന്റെ
മായാവൈഭവമെല്ലാം ജ്ഞാനമില്ലാതവൎക്കുഭെദമുണ്ടെന്നുതൊന്നും ജ്ഞാ
നികൾക്കുള്ളിലതുതൊന്നുകയില്ലതാനും സമചിത്തന്മാൎക്കൊക്കെസമ
മെന്നുള്ളിൽതൊന്നും മമസിദ്ധാന്തംതന്നെയല്ലിതുധരാപതെവിഷമ
ചിത്തന്മാൎക്കുവിഷമമെന്നുതൊന്നും വൃഷപാലകനാതനാവെന്നതി
നാലെന്നാം എന്നുവൈശമ്പായനമാമുനിചൊന്നനെരം മന്നവനായ
ജനമെജയനരചെയ്തു -- "ഒന്നുണ്ടുമനക്കാമ്പിൽതൊന്നുന്നിതിനിക്കി
പ്പൊളുളിന്നതുശങ്കിച്ചിട്ടുചൊദിപ്പാൻപണിതാനും ഗുരൊപാദ്ധ്യമെന്നു
തിരുവുള്ളക്കെടുണ്ടാകായ്കി ലിപ്പൊയുണ്ടിനിക്കിന്നുമൊന്നുകെൾപ്പതി
നിപ്പൊൾ നിന്തിരുവടിയറിയാതെയില്ലെതുമെന്നാ സന്തതം കെൾ
പ്പാനുണ്ടാഭാഗ്യമെന്നറിഞ്ഞീല ദാനവദൈത്യദെവഗന്ധൎവ്വാപ്സര
സ്സുകൾ മാനവയക്ഷരക്ഷൊജാതികളുംമറ്റുമുള്ള ജന്തുക്കളുണ്ടായ്വന്ന
തൊക്കവെയറിവതിനെന്തൊരുകഴിവെന്നുചിന്തിച്ചൻമനസിഞാ
ൻ ഞാനതുകെൾപ്പാൻ ഭക്തപാത്രമെന്നിരിക്കിലൊ സാനന്ദമരുളി
ച്ചെയ്തീടണമെന്നനെരം നമസ്തെനാരായണനെനമസ്തെജഗന്നാഥ ന
മസ്തെസമസ്തെശത്രുഘ്നയെന്നതൾചെയ്തു കെട്ടുകൊണ്ടാലുമെങ്കി
ലാദിയെദെവാദികൾ വാട്ടമെന്നിയെമുന്നമുണ്ടായപ്രകാരങ്ങൾ അ
ളവില്ലാതെവെള്ളമെന്നിയെലൊകമൊന്നും പ്രളയകാലത്തിൻകലി
ല്ലെന്നുധരിച്ചാലും അപ്പൊഴ്ത്തുമൊരുലയമില്ലാതനാരായണൻ ചില്ലു
മാൻനാഭിതന്നിലുണ്ടായിതൊരുപത്മം അപ്പൂവിലുത്ഭവിച്ചചൊ
ല്ലൊഞ്ഞുംവിരിഞ്ചനും അപ്പൊഴുതവനെക്കൊണ്ടാക്കവെസൃഷ്ടിപ്പി
ച്ചാൻ എന്നതിൽനടെനടെയുണ്ടായിചതുൎമ്മുഖൻ തന്നുടെമനസ്സിൽ
നിന്നാറുതപസ്സന്മാരും പൈതുകൾമരീചിയുമത്രിയുമംഗിരസ്സും ധീര
നാം പുലസ്ത്യനും പുലഹൻക്രതുതാനും അവരിൽമരീചിക്കുകാശ്യപ
നുണ്ടായ്വന്നാനവൻകൽനിന്നാനാജന്തുക്കളുണ്ടായതും ദക്ഷനാം
പ്രജാപതിതന്നുടെമകളരാം മങ്കമാരിൽ പതിമൂന്നിനെവെട്ടാനവ
ൻ അദിതിദിതിദനുകാലയുമനായുഷാ പതിശുശ്രൂഷാരതയാകി
യസിംഹികയും മുനിയുംക്രൊധതാനും പ്രധയുംപരിഷ്ണയും വിനതാക
പിലയുംകദ്രുവുമിവരെല്ലാം ഇവരിലദിതിയിലാദിത്യന്മാരുണ്ടായി ധാ
താവും മിത്രൻതാനുമൎയ്യമാശക്രനെന്നും വരുണനംശനും ഭഗൻവിവ

സ്വാൻപൂഷാവെന്നും സവിതാ പിന്നെ ത്വഷ്ടാ വിഷ്ണുവുമിവരെല്ലാം ദിതിതൻമകനെല്ലൊ ഹിരണ്യകശിപുതാൻ സുതന്മാരായിട്ടവനഞ്ചു പെരുണ്ടായ്വന്നു പ്രഹ്ലാദൻ സംഹ്ലാദനനുഹ്ലാദനും പിന്നെ ശിബിയും ബാഷ്കളനുമവൎക്കു നാമങ്ങളെടൊ അവരിൽ പ്രഹ്ലാദനു മൂന്നു പുത്രന്മാരുണ്ടായി. അവർ വിരോചനൻ സുംഭനും നിസുംഭനും അവരിൽ വിരോചനൻ തന്മകൻ മഹാബലി അവനു നൂറു മക്കളവരിൽ ജ്യെഷ്ഠൻ ബാണനെന്ന് ദനുവാമവൾ പെറ്റു നാല്പത്തു പെരുണ്ടായി ദനുജന്മാരാമവർ നാല്പതിൻ പെരും ചൊല്ലാം വിപ്രചിത്തിയും പിന്നെ ശംബരൻ നമുചിയും പൊലൊമാവും അസിലൊമാവു കെശി ദുൎജ്ജയനശ്വശിരാ അശ്വമലനയശ്ശിരാ വയശങ്കുവും ശങ്കു ഗഗനമൂൎദ്ധാവെന്നും വെഗവാൻ കെതുമാനും സ്വൎഭാനു ചിത്രഭാനു അശ്വനുമശ്വപതി വൃഷപൎവ്വാവുതാനും അജനുമശ്വഗ്രീവൻ സൂക്ഷ്മനും തുഹുണ്ഡനും ഇസൃപൃതാനുമെകചിത്തനും വിരൂപാക്ഷൻ ഹരനുമഹരനും നിചന്ദ്രൻ നികുംഭനും കുപഥൻ കാപഥനും ശരഭൻ ശലഭനും ചന്ദ്രമാവെന്നുമിവർ നാല്പതു ദാനവന്മാർ സിംഹികപെറ്റിട്ടുള്ള രാഹുവാകിയ വീരൻ സുചന്ദ്രൻ ചന്ദ്രഹന്താ ചന്ദ്രമൎദ്ദനൻ താനും ക്രൂരസ്വഭാവനെന്നും ക്രൂരപെറ്റുണ്ടായ്വന്നു അപ്രാരബ്ധം പറഞ്ഞീടുവാൻ പണിയുള്ളൊം ദൈത്യപക്ഷത്തിൽ ക്രൊധവശന്മാരെന്ന കൂട്ടം പത്തുപെരുണ്ടു പിന്നെ ച്ചൊല്ലീടാമവരെയും എകാക്ഷൻ മൃതപൻ പ്രലംബൻ നരകനും വാതാപിതാനും ശത്രുതപനൻ സദനനും ഗവിഷ്ഠൻ ചന്ദ്രനായുദ്ദീൎഗ്ഘജിഹ്വനുമെവം അസംഖ്യമവരുടെ പുത്രപൌത്രന്മാരെല്ലാം ചൊല്ലുവെനനായുസ്സാതനൊടെ സുതന്മാരെ വിക്ഷരൻ ബലൻ വീരൻ വൃത്രനുമെന്നും നാൽവർമക്കളുണ്ടവൎക്കുമെത്രയും ബലവാന്മാർ കാലയാമവൾക്കുടെ മക്കളുണ്ടറിഞ്ഞാലും കാലകെയന്മാരവരവരുടെ പെരും ചൊല്ലാം ദുഷ്ടനാം വിനാശനൻ ക്രൊധനൻ ക്രൊധവാന്താ പിന്നെയും വിവധനന ക്രൊധനവരെല്ലാം കാലകെയന്മാർ ദെവവൈരികളറിഞ്ഞാലും ഇച്ചൊന്ന ദൈത്യപക്ഷത്തിൻ കലുള്ളവൎക്കെല്ലാ മച്ഛനാകിയ ശുക്രൻ ദാനവരുപാദ്ധ്യായൻ നിശ്ശെഷം ദെവാസുരന്മാരുടെ പാതാപത്തും നിശ്ചയം പറവതിനാക്കുമെയതത്തെല്ലൊ വിനതാതന്റെ മക്കൾ വൈനതെയന്മാരെല്ലാം വിരൊചൊടവരുടെ പെരുകൾ താൎക്ഷ്യനെന്നും അരിഷ്ടനെമിതാനും ഗരുഡനരുണനും ആരുണിവാരുണിയും വിനതാതനയന്മാർ കദ്രുവിൻ മക്കളെല്ലൊ കാദ്രവെയന്മാരെല്ലാം. അനന്തൻ വാസുകിയും തക്ഷകൻ കാൎക്കൊടകൻ പത്മനും മഹാപത്മൻ കുളികൻ ശംഖപാലൻ അപ്സരസ്സുകളുടെ സന്തതി ചൊല്ലിക്കൂടാദല്ലാ

ട്ടച്ചുരുക്കിഞാനൊട്ടറിയിച്ചെന്നെല്ലൊ - മുനിയാമവളുടെപുത്രന്മാർ
മൌനെയന്മാരവർകളുടെനാമമാദിയെകെൾപ്പിനെംകിൽ ഭീ
മസെനനുമുഗ്രസെനനുംസുവർണ്ണനും വരുണൻഗൊപതിയുംധൃ
തരാഷ്ട്രനുംപിന്നെസൂൎയ്യവർച്ചസൻതാനും പത്രവാനർക്കവർണ്ണൻപ്ര
യുഗൻചിത്രരഥൻ സൎവ്വവിദ്വാശിതാനും വീരനാംശാലിശിരാധൃ
ഷ്ടദ്യുമ്നനുംകലിപതിനാറമതെല്ലൊ നാരദനെന്നനാമം ദെവഗന്ധ
ൎവ്വന്മാരെന്നിവരെചൊല്ലീടുന്നു ദെവകളൊടുതന്നെതുല്യന്മാരിവരെ
ല്ലാംപ്രാപ്രയാമവളുടെമക്കളുംമകളരും പ്രാഭവമെറെയുള്ളൊർനാമ
ങ്ങൾചൊല്ലാമെല്ലൊഅനവദ്യയുമനുവശയുമ്മദിരയുംമാൎഗ്ഗണപ്രിയ
താനുമന്നവസുഭഗയുംഭാഗിയുമിത്ഥമെഴ് നാരികളുണ്ടായ്വന്നു സിദ്ധ
നുംപൂൎണ്ണൻതാനുംബൎഹിയുംപൂൎണ്ണാശനുംബ്രഹ്മചാരിയും രതിഗുണ
നുംസുവൎണ്ണനുംചൊല്ലെഴുംവിശ്വവസുഭാനുവുംസുഭദ്രനും പുത്രന്മാരി
വർപത്തുംപ്രാപെയന്മാരെന്നറികുത്തമപ്സരസാം വംശമെന്നറി
ഞ്ഞാലുംവരിഷ്ടതനിക്കുള്ളൊരപത്യമതുംകെൾപ്പിൻ ചുരുക്കിചൊൽ
വനലംബുസയുംമിശ്രകെശീചൊല്ലെഴുംവിദ്യുൽപൎണ്ണാലാഘനാഖ്യയും
പുനരരുണാരക്ഷിതയുംരംഭയും മനൊരമാഅസിതാസുബാഹുവും സു
വ്രതാസുഭുജയുംസുപ്രിയജാതീബഹുചൊല്ലെഴുംഹാഹാതാനും ഹുഹു
വെന്നവൻതാനുംതുംബുരുവെന്നവനും ഇങ്ങിനെപതിമൂന്നുമകളർ
നാലുമക്കൾമംഗലഗാത്രിയായവരിഷ്ഠാപെറ്റിട്ടുള്ളു ഗന്ധൎവ്വപ്പരി
ഷയുംഗൊക്കളുംബ്രാഹ്മണരുമതുംകപില പെറ്റുണ്ടായിതെന്നുകെൾ
പ്പുഅപ്സരസ്സുകൾഭുജഗന്മാരുംസുവൎണ്ണന്മാർ ചൊൽപ്പെറ്റുംഗന്ധൎവ്വ
ന്മാരുരുദ്രന്മാർമരുത്തുകളുംഗൊക്കളുംബ്രാഹ്മണരുംദെവകളസുരരും എ
ന്നിവരുണ്ടായ്വന്നതൊട്ടൊട്ടുപറഞ്ഞുഞാൻ ഇനിയുംപറഞ്ഞീടാംകെൾ
ക്കണമെന്നാകിലൊന്നിമ്മലന്മാരായാറുതാപസന്മാരുണ്ടായിബ്രഹ്മാ
വിന്മനസ്സിൽനിന്നെന്നെല്ലൊപറഞ്ഞുഞാൻഎന്നതുപൊലെവിധി
തന്നുടെതെജസ്സീങ്കൽനിന്നുടൻപതിനൊന്നുരുദ്രന്മാരുണ്ടായ്വന്നു ജാതാ
ന്മാരായപ്പൊഴെരൊദനംചെയ്കമൂലം ധാതാവുരുദ്രന്മാരെന്നഭിധാന
വുംചെയ്യാൻ മൃഗവ്യാധനുംശൎവ്വൻനിൎഋതിവുന അജനെകപാദനുമ
ഹിൎബ്ബുധ്നിയുംപിനാകിയും ഭവനൻകപാലിയും സ്ഥാണുവുംഭവൻ
താനുംപിന്നയുംകെൾക്കനടെചൊന്നവരാറുപെരിൽ അംഗിരസ്സിനു
മൂന്നുപുത്രന്മാരുണ്ടായ്വന്നുഉചത്ഥ്യൻബൃഹസ്പതിസംവൎത്തനെന്നുംപെ
രായത്രിക്കുപുത്രന്മാരുണ്ടസംഖ്യംതാപസന്മാർ പുത്രനായക്ഷിയിൽനി
ന്നുണ്ടായിചന്ദ്രൻതാനുംപുലസ്ത്യൻതന്റെപുത്രൻ വിശ്രവസ്സവനു
ടെകുലത്തിൽപിറക്കയാൽ പൌലസ്ത്യന്മാരായ്വന്നു ദാനവപ്പരിഷ

യുംകിന്നരജാതികളുംകിംപുരുഷന്മാർ നാനാമൃഗങ്ങൾ സിംഹങ്ങളും
വ്യാഘ്രങ്ങളിവരെല്ലാം പുലഹൻതന്റെമക്കൾ പതംഗസഹചരന്മാ
രായിവിളങ്ങുന്നതസംഖ്യംക്രതുവിന്റെപുത്രരെന്നറിഞ്ഞാലുംപിന്നെ
യുംവിരിഞ്ചന്റെവലത്തെപ്പെരുവിരൽതന്മെൽനിന്നുണ്ടായ്വന്നാ ദക്ഷ
നാംപ്രജാപതി ഇടത്തെപ്പെരുവിരൽ തന്മെൽനിന്നുടനൊരു മടുത്തു
കിന്മൊഴിയുണ്ടായാളവളെല്ലൊദക്ഷന്റെ പത്നിയായതവൾപെ
റ്റുണ്ടായിതുപുത്രിമാരാക്ഷികളൻപതവരിൽപത്തുപെരെ ധമ്മരാജനു
തന്നെകൊടുത്താനന്നുദക്ഷൻനിമ്മലാംഗികളവർതമ്മുടെനാമങ്ങൾ
പ്പിൻകീൎത്തിയുംലക്ഷ്മീധൃതിമെധയും പുഷ്ടിശ്രദ്ധാക്രിയയും ബുദ്ധി
ലജ്ജാമതിയുമിവൾക്കുപെർ ഇരുപത്തെഴിനെയുംചന്ദ്രനുകൊടുത്തിതു
നിരൂപിച്ചവരെക്കൊണ്ടറിയാംകാലഭെദം ദക്ഷനാംപ്രജാപതിതന്ന
പത്ത്യൊല്പന്നന്മാരായിചൊൽകൊണ്ടവസുക്കളുമുണ്ടായയാരെട്ടുപെരുംധ
രനുംധ്രുവൻസൊമനാപനുമനിലനുമനലൻപ്രത്യൂഷനുമഷ്ടമൻപ്ര
ഭാസനുംധൂമ്രപെറുണ്ടായ്വന്നുധരനുംധ്രുവൻതാനും സൊമനുമനസ്വി
നിയാമവൾപെറുണ്ടായി രസയാമവൾപെറ്റിട്ടാപനുണ്ടായാനന
ല്പൊഅനിലനുടെമാതാശാണ്ഡിലി പെറുണ്ടായിതനലനതുനുംപ്രദ
പെറുണ്ടായ്വന്നാൻപ്രത്യൂഷൻപ്രഭാസനും ഇവരിൽധരൻതന്റെ
തനയൻദ്രവിണൻപൊൽരണ്ടാമൻഹുതവഹൻമൂന്നാമൻ ഹവ്യവ
ഹൻആപനുംവൈതണ്ഡ്യനുംശ്രമനുംശ്രാന്തൻതാനും മുനിയുംധ്രു
വനുടെതനയൻകാലനെല്ലൊ സൊമന്റെമകനുപെർ വച്ച്സ്സെ
ന്നറിഞ്ഞാലുംവച്ച്സ്വി യവങ്കൽനിന്നുണ്ടായിതെന്നുകെൾപ്പു പി
ന്നയുംമനൊഹരിയാമവൾപെറുണ്ടായി ശിശിരൻപ്രാണൻപി
ന്നെരമണനിവരെല്ലാംഅഹസ്സിൻതനയർപൊൽജ്യൊതിരാദികളെ
ല്ലാംചൊല്ലെഴുംശരവണാലയനാംകുമാരനു അനലൻതന്റെമകനെ
ന്നുധരിച്ചാലുംഅനിലപത്നിശിവാതന്മകൻ പുരൊവഹൻപി
ന്നെവനവിജ്ഞാതഗതിയെന്നറിഞ്ഞാലും പ്രത്യൂഷസ്സിനുസുതൻദെ
വലനായമുനിദെവലൻതനിക്കുരണ്ടാത്മജന്മാരുണ്ടായിദെവഭക്തന്മാ
രവരെത്രയുമെന്നുകെൾപ്പുഎട്ടാമൻപ്രഭാസനും ഗീഷ്പതിഭഗിനിയെ
പുഷ്ടകൌതുകത്തൊടുവെട്ടാനെന്നറിഞ്ഞാലും വിശ്വകമ്മാവുതാനുമ
വൾപെറുണ്ടായ്വന്നുവിസ്മയമവനുടെകൌശലംനിരൂപിക്കിൽബ്ര
ഹ്മാവിൻവലമുലതങ്കൽനിന്നുള്ളധമ്മൻ ധമ്മജാതന്മാർശമൻകാമ
നുംഹഷൻതാനും എന്നതിൽകാമൻതന്റെവല്ലഭരതിയെല്ലൊ ചൊ
ല്ലെഴുംപ്രാപ്തിയെല്ലൊശമന്റെപത്നികെൾനിനന്ദിയാമവളെല്ലൊഹ
ഷൻതനുടെപത്നിമരീചിക്കുകാശ്യപൻമകനെല്ലൊ കാ

ശ്യപനുതരയൊമുന്നെഞാൻചൊന്നെനെല്ലൊദ്വാദശാദിത്യന്മാരിൽ
സവിതാവിന്റെഭാൎയ്യാബാഡവരൂപിണിയാന്ത്വഷ്ടയെന്നറിഞ്ഞാ
ലും അവൾപെറുണ്ടായ്വന്നാനശ്വിനീദെവകളും അവരിൽനിന്നു
ണ്ടായിഗുഹ്യകപ്പരിഷയും ഔഷധികളുംപശുവൃന്ദവുമെന്നുകെൾപ്പൂ
പിന്നെയുംബ്രഹ്മാവിന്റെഹൃദയത്തിങ്കൽനിന്നു ധന്യനാംഭൃഗുമുനി
യുണ്ടായിതത്രുംകെൾനീ ഭൃഗുവിൻമകൻകവികവിതന്മകൻകാവ്യൻ
പിന്നെയുംഭൃഗുവിനുനല്ലൊരുമകനുണ്ടായി അവനുനാമധെയംച്യവ
നനെന്നാകുന്നു അവന്റെപത്നിമനുതന്മകളാരുഷിയെല്ലൊ അവൾ
പെറ്റൌൎവ്വനെന്നമാമുനിയുണ്ടായ്വന്നു അമ്മുനിസുതനെല്ലൊനിൎമ്മ
ലനൃചീകനും ചൊല്ലുവൻജമദഗ്നിയായതുമവന്മകൻ നാലുപുത്രന്മാ
ർജമദഗ്നിക്കജനിച്ചതിൽ കാലനാശനശിഷ്യൻരാമൻപൊലവര
ജൻ നിന്ദിതപാതിതാനുംഭാൎഗ്ഗവഗൊത്രത്തിങ്കൽ സന്തതിയായുണ്ടാ
യശൌനകമുനിയെല്ലൊ ഭാൎഗ്ഗവഗൊത്രത്തിന്റെപെരപ്പുചൊല്ലിക്കൂ
ടാ മാൎഗ്ഗവെദികളുവരെവരുമെപ്പൊനാളും കെൾക്കനാമെങ്കിലിന്നും
ചൊല്ലുവൻചുരുക്കിഞാൻ ആൎക്കുകെൾക്കെണ്ടിവൈരാഗ്യംവരുംക
ഥയെല്ലാം ധാതാവിൻപൊക്കൽനിന്നുപിന്നെയുമുണ്ടായ്വന്നു ധാതാവും
വിധാതാവുംമനുക്കൾക്കാധാരമായി അവൎകൾക്കിരുവൎക്കുംഭഗിനീ
ലക്ഷ്മിദെവി അവൾതന്മനസ്സിൽനിന്നുണ്ടായിതനയന്മാർ വ്യൊ
മചാരികളാകുമശ്വങ്ങളവരെല്ലാം കാമയാനാൎത്ഥംമനൊവെഗമുള്ളവ
രെല്ലൊ വരുണനുടെപത്നിയായതുജ്യെഷ്ഠയെല്ലൊ തരുണിമണിയ
വളാറുമക്കളെപ്പെറവൾ സുരയുംപിന്നെസ്സുരനന്ദിനിയെന്നുരണ്ടു വ
നനാരികളുമുണ്ടായിതുമകളായി ധാതാവിൻവാമസ്തനത്തിങ്കൽനി
ന്നധൎമ്മനുംജാതനായിതു വരുണാത്മജന്മാരുമന്നാൾഅന്യൊന്യംതി
ച്ചു കൊന്നുഭക്ഷിച്ചുതുപെരുമനുയൌവ്വന യുക്തനാകയൊരധ
ൎമ്മനുംനിരൃതിയെ ന്നവളെക്കയ്ക്കൊണ്ടാനവൾപെറ്റുനൈരൃതന്മാരാ
യുള്ളു രാക്ഷസരുണ്ടായ്വന്നുപിന്നെയുംഭയനുമഹാ ഭയനുംമൃത്യുതാനുമെ
ന്നുമൂന്നധൎമ്മപുത്രന്മാരുണ്ടായാരെല്ലൊതാമ്രയാംബ്രഹ്മാത്മജാ പുത്രി
കളായുണ്ടായിക്രൌഞ്ചിയുംഭാസീശ്യെനി ധൃതരാഷ്ട്രിയുംശുകിക്രൌഞ്ചി
പെറ്റുലൂകന്മാർ ഭാസിക്കുഭാസന്മാരുംശ്യെനിക്കുപുത്രന്മാരായി ശ്യെ
നന്മാർഗൃദ്ധ്രന്മാരുംധൃതരാഷ്ട്രിക്കമക്കൾ ഹംസവുംകളഹംസംചക്ര
വാകവും ശുകിപെറ്റിട്ടുശുകന്മാരുംപത്മസംഭവൻകരുനിന്നുണ്ടാ
യാളൊരുനാരികെളെടു ക്രൊധവശയെന്നവളുടെനാമം ഒൻപതുനാ
രിമാരെസ്സംഭവിപ്പിച്ചാളവൾഒൻപതുപെരുംപെറ്റാരൊരൊജാതി
കളെ മൃഗിയുംമൃഗമന്ദാഹരിയുംഭദ്രമനാ മാതംഗീശാൎദ്ദൂലിയുംശ്വെതയും

സുരഭിയും സുരസതാനുമവരൊൻപതുപെൺക്കുംനാമ. മൃഗിപെററു
ണ്ടായ്തുമൃഗജാതികളെല്ലാം മൃഗമന്ദയ്ക്കുപുനൃക്ഷന്മാരുണ്ടായ്തു ഹ
രിയാമവളുടെമക്കളെന്നറിഞ്ഞാലും ഹരികൾവാനരന്മാർഗൊലാം
ഗൂലന്മാരെല്ലാം ചൊൽക്കൊള്ളുംഭദ്രമനയ്ക്കുണ്ടായിതൈരാവതം മാ
തംഗിപെററുണ്ടായിമാതംഗപ്പുരിഷകൾ ശാൎദ്ദൂലിസിംഹവ്യാഘ്രന്മാ
രെയുംപെററാളെല്ലൊ ശ്വെതപെററുണ്ടായതുശ്വെതാശ്വഗജമെല്ലാം
സുരഭിപെററിട്ടുണ്ടായിരൊഹിണിഗന്ധൎവ്വിയും സുരസപെററുണ്ടാ
യിനാഗങ്ങൾപലതരം രൊഹിണിപെററാളതിൽഗൊക്കളെബഹു
വിധം ഗന്ധൎവ്വിയുടെമക്കളശ്വങ്ങളറിയണം ശുകിതന്മകളാകുമന
ലാപെററുണ്ടായി സകലസ്വാദുഫലമുള്ളവൃക്ഷങ്ങളെല്ലാം കദ്രുവി
ന്മകളായസുരസാസുതയെല്ലൊ ശ്യെനിയാകുന്നതവളരുണപത്നി
യായാൾ അവൾപെററുണ്ടായിതുസംപാതിജടായുവും അവർകളി
രുവരുംരാമഭക്തന്മാരെല്ലൊ താപസവരൻവൈശംപായനൻതന്നെ
നൊക്കി ഭൂപതിവരൻജനമെജയൻചൊദ്യംചെയ്താൻ: ദെവദാന
വയക്ഷരക്ഷസാംപരിഷകൾ കെവലമവനിയിൽപിറന്നിതെന്നാ
കിലൊ ഇന്നവനിന്നവനായ്തുന്നതും പിന്നെയെന്ന തെന്നൊടുവഴി
പൊരുലയരുൾചെയ്കയും വെണം -കെട്ടുകൊൾകെങ്കിലെന്നുമാമുനിയ
രുൾചെയ്തു -കെൾക്കണംനിങ്ങൾക്കൊകിൽഞാനുമൊട്ടൊട്ടുചൊല്ലാം
ദാനവൻവിപ്രചിത്തിയായതുജരാസന്ധൻ ഹിരണ്യാകശിപുവാം
ദൈതെയൻശിശുപാലൻ പ്രഹ്ലാദൻതന്റെതമ്പിസംഹ്ലാദനെല്ലൊ
ശല്യർവീരനാമനുഹ്ലാദൻദൈതെയൻധൃതകെതു ശിബിയാമസുരെ
ശൻദ്രുമനാംനരപതി ബാഷ്കളനായദൈത്യനായതുഭഗദത്തൻ ദാന
വനയശ്ശിരാവെഗവാനയശ്ശംകു വീരനാമശ്വശിരാഗഗനമൂൎദ്ധാവെ
ന്നും അഞ്ചുപെരൊരുമിച്ചുകെകയരാജ്യത്തിൻകൽ ഭൂപതിവീരന്മാരാ
യ്പിറന്നാരെന്നുകെൾപ്പൂ കെതുമാനെന്നദൈത്യനമിതൌജസ്സാന്നൃപ
ൻ സ്വൎഭാനുവെന്നദൈത്യനായതുമുഗ്രസെനൻ അശ്വനാകിയ
ദൈത്യൻപിറന്നാനശൊകനായി അശ്വസൊദരനശ്വപതിയാമസു
രെശൻ ഹാൎദ്ദിക്യനായിവന്നുപിറന്നാനറിഞ്ഞാലും. വൃഷപൎവ്വാവുദീ
ൎഘപ്രജ്ഞനാംനരപതി വൃഷപൎവ്വാവിൻതമ്പിയായവൻമല്ലനായാ
ൻ അശ്വഗ്രീവാഖ്യൻരൊചമാനനാംനരപതി സൂക്ഷ്മനാകിയദൈ
ത്യൻസുമതിയായഭൂപൻ കീൎത്തിമാനായദൈത്യൻബൃഹന്തനെന്ന
നൃപൻ തുഹുണ്ഡനായദൈത്യൻതാനെല്ലൊസെനാവിന്ദു ഇസൃപാ
മസുരെശൻപാപജിത്തായനൃപൻ ഏകചക്രാഖ്യാസുരനായതുപ്രതി
വിന്ധ്യൻ വീരനാംവിരൂപാക്ഷൻചിത്രവൎമ്മാവാംനൃപൻ ഹരനാം

ഹരിഹരനായുള്ളൊരസുരെശൻ പിറന്നാൻസുബാഹുവാം ഭൂപതിതി
ലകനായി അഹരനായദൈത്യൻ ബാൽഹികനായനൃപൻ നിചന്ദ്ര
നായദൈത്യൻ മുഞ്ജകെശാഖ്യനൃപൻ നിസുംഭമഹാസുരനായതുമെ
വാധിപൻ ശരഭമഹിസുരൻ പൌരവനായനൃപൻ കാപഥനായ
ദൈത്യൻ ഭൂപതിസുപാൎശ്വൻപൊൽ ക്രഥനാമസുരെശൻ പാൎവ്വതെയാ
ഖ്യനൃപൻ പിന്നെയും ശരഭനെന്നൊരന്യൊരുമഹാസുരൻ മന്നവനാ
യാനവൻ ബാല്ഹികരാജ്യത്തിൻകൽ പ്രഹ്ലാദനെന്നതന്നെപെരവ
നാകുന്നതും ചന്ദ്രനാമസുരെശനായതുമ്മൂചികൻതാൻ മൂതവാനെന്നു
പെരാമസുരാധിപനെല്ലൊ പന്തിമനൃപകനെന്നൊച്ചപൂണ്ടൊര
നൃപൻ ഗവിഷ്ഠനായദൈത്യൻ ദ്രുമസെനാഖ്യനൃപൻ ദൈത്യെശനാ
യമയൂരൻ വന്നുപിറന്നിതു ധാത്രിയിൽ വിശ്വനെന്നപാൎത്ഥിവശ്രെ
ഷ്ഠനായെ ദൈതെയൻ ദീൎഘജിഹ്വനായതു കാശിനൃപൻ രാഹുവാമ
സുരെശൻ ക്രാഥനാം നരപതി സുവൎണ്ണനായദൈത്യൻ ക്രൊധകീൎത്തി
യുമായാൻ ദൈത്യനാം ചന്ദ്രഹന്താ ശുനകനായനൃപൻ ദൈതെയ
വിനാശനൻ ജനകനായനൃപൻ വിക്ഷരനായദൈത്യൻ സുമിത്ര
നായനൃപൻ വിക്ഷരസഹൊദരൻ പാംസുരാഷ്ട്രാധിനാഥൻ വീര
നെന്നതുതന്നെപെരായൊരസുരെശൻ പൌണ്ഡ്രമത്സ്യകനെന്നരാ
ജാവായ്പിറന്നതും വൃത്രനാമസുരെശൻ മണിമാനായനൃപൻ ക്രൊ
ധഹന്താവാം ദൈത്യൻ ദണ്ഡനാകിയനൃപൻ ക്രൊധവൎദ്ധനദൈ
ത്യൻ ദണ്ഡധാരനായാൻ കാലകെയന്മാരാകുമെട്ടുപെരസുരരും ചാ
ലെവന്നവനിയിൽ പിറന്നാർ നൃപന്മാരായി അന്നരപതികൾ തൻ നാമ
ങ്ങളതും ചൊല്ലാം ജയസെനനുമപരാജിതൻതാനും പിന്നെ നിഷധാ
ധിപൻതാനും ശ്രെണിമാനെന്നവനും ചൊല്ലെഴുമ്മഹീജനുമഭീരുപ
നും പിന്നെ സമുദ്രസെനൻതാനും ബൃഹന്നാമാവുമെവം എട്ടുഭൂപാല
ന്മാരും കാലകെയന്മാരെല്ലൊ ദുഷ്ടരാം ക്രൊധവശഗണമാമസുരന്മാ
ർ ദുഷ്ടഭൂപതികളായുത്ഭവിച്ചതുമെല്ലാം നന്ദികൻ കൎണ്ണവെഷ്ടൻ സി
ഝാശചൻ ക്രീഡകനും വീരനാം സുവീരനും ശ്രുരനാം സുബാഹുവും ധീ
രനാമ്മഹാവീരൻ ബാല്ഹികൻ ക്രൊധൻതാനും വിചിത്രൻ സുരഥനും
നീലനും വീരധാമാ ഭൂമിപാലെന്ദ്രൻ ദന്തവക്രനും ദുൎജ്ജയനും രുക്മി
യാം നൃപൻ ജനമെജയനാഷാഢനും വായുവെഗനും ഭൂരിതെജസ്സുമെ
കലവ്യൻ സുമിത്രൻ വാജിധാനൻ ഗൊമുഖനിവരെല്ലാം കാരൂശാ
ധിപന്മാരാം ഭൂപതിവീരന്മാർപൊൽ ക്ഷെമധൂൎത്തിയും ഭുവി ചൊല്ലെ
റും ശ്രുതായുവുമുദ്ധവൻ ബൃഹത്സെനൻ ക്ഷെമനുമഗ്രതീൎത്ഥൻ കുഹരനു
തിമാനും കലിംഗരാജാക്കന്മാർ ഇവരും ക്രൊധാവശന്മാരായസുരാരികൾ

ദേവകനായതോർ ഗന്ധർവ്വശ്രേഷ്ഠനെല്ലോ ഗുരുവാം ബൃഹസ്പതിതന്നു
ടെയംശമെല്ലോ ഗുരുവാം ദ്രോണർ ഭരദ്വാജനന്ദനനെടോ. രുദ്രാംശമന്റെ
കാമവുമക്കാലന്റെ കോപവും കൂടെശിവയൊന്നായിച്ചമഞ്ഞുണ്ടായൊ
നശ്വത്ഥാമാവസുക്കൾ ഗംഗാതൻ കതശന്തനുപുത്രരായാർ വസിഷ്ഠ
ശാപംകൊണ്ടു വാസവനിയോഗത്താൽ അവരിലെല്ലാരിലുമനുജനെ
ല്ലൊ ഭീഷ്മർ രുദ്രന്മാരുടെയംശമായതു കൃപാചാര്യൻ ശകുനിയെന്നനൃ
പൻ ദ്വാപരനായാനെല്ലോ ചൊല്ലേഴും മരുത്തുകളായ ദേവകളുടെ അം
ശത്താലുണ്ടായതു സാത്യകിയെന്ന വീരൻ ഗണദേവകളുടെയംശസം
ഭൂതന്മാരായി ദ്രുപദൻ വിരാടനും കൃതവർമ്മാവുമുള്ളൂ അരിഷ്ടാസുതനായ
ഹംസനാം ഗന്ധർവ്വേശൻ വരിഷ്ഠനായ ധൃതരാഷ്ട്രനെന്നറിഞ്ഞാലും ക
ലിതന്നുടെയംശം ദുര്യോധനനൃപൻ പൌലസ്ത്യന്മാർ പോൽ മറ്റെനൂ
റ്റുപേരെല്ലാവരും ധർമ്മരാജനും വന്നു പിറന്നു വിദുരരാ ധർമ്മൻതന്നു
ടെയംശമായതു യുധിഷ്ഠിരൻ വായുവിന്നുടെയംശം ഭീമനെന്നറിഞ്ഞാ
ലും ദേവേന്ദ്രനുടെയംശം ഫൽഗുനൻ മഹാരഥൻ അശ്വിനിദേവ
കൾ തന്നംശം മാദ്രേയന്മാരും അഗ്നിതന്നുടെയംശമായതു ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ ആ
ദിത്യനുടെയംശം കർണ്ണനെന്നറിഞ്ഞാലും സോമനന്ദനനായ സുവ
ർച്ചസ്സഭിമന്യു വിശ്വദേവകളുടെയംശം ദ്രൌപദേയന്മാർ സ്ത്രീപുംസ
മായിട്ടുള്ള ഗുഹ്യകൻ ശിഖണ്ഡിയും ത്രിദിവലക്ഷ്മീയുടെയംശം പോൽ പാ
ഞ്ചാലിയും ധൃതിയും സിദ്ധിയും പോൽ കുന്തിയും മാദ്രിതാനും പ്രദ്യുമ്നൻ സ
നൽകുമാരാംശമെന്നതും ചൊല്ലാം — അനന്തമൂർത്തിയുടെയംശം പോൽ
ബലഭദ്രൻ വിഷ്ണുതന്നുടെയംശം കൃഷ്ണനെന്നറിഞ്ഞാലും മാധവമത
മറിഞ്ഞും ബൃഹജ്ജോതുവൻ ചൊല്ലാൽ വാസവനിയോഗം കൊണ്ടപ്സ
രസ്ത്രീകളെല്ലാം മാധവപത്നികൾ പോൽ പതിനാറായിരവും ഇത്തര
മവരവർ പ്രത്യേകിയില്പിറന്നതും വിസ്തരിച്ചുരചെയ്യാനെത്രയും പണിയ
ത്രെ- ഇതു നൂറദ്ധ്യായമാം സംഭവപർവ്വത്തിൽ സുരദാനവഗന്ധർവ്വാ
ദികളുടെ ജന്മം അംശാവതരണമിതൊൻപതദ്ധ്യായമുണ്ടു - വൈശം
പായനമുനി ചൊന്നതെന്നറിഞ്ഞാലും ജനമേജയനൃപൻ തന്നുടെ
ചോദ്യമിനി വിരവോടുരചെയ്യാം കേൾക്കണമെന്നാകിലോ പൂരുവാം
നരപതിവീരനാം യയാതിതൻ പുത്രനെന്നെല്ലോ കേൾപ്പിതെത്രയും പ്ര
സിദ്ധനായി അപ്പുരം പരാതന്നിലുണ്ടായിട്ടുള്ളനും അവന്റെ മക്ക
ൾ ജനമേജയൻ ഭരതനും അവിടെന്തന്നെയൊട്ടു പരപ്പിൽ പറയുന്നു.
അവനീശ്വരനായ ഭരതൻ കഥയെല്ലാം "എംകിലൊ കേട്ടുകൊൾക പൂ
രുവാം നരേന്ദ്രനു പങ്കജസമമുഖിയാകിയ ശതരുചി പത്നിയായുള്ളനാ
ളുവർ മൂന്നുമക്കളെപ്പെറ്റാൾ എന്നതിൽ മുൻപനെല്ലോ ശ്രവനാം പ്ര

പിരാഖ്യനവന്റെപത്നിയെല്ലൊശൈബ്യയെന്നറിഞ്ഞാലും.അവൾ
പെറ്റുള്ളൂനല്ലനമസ്യുവെന്നനൃപൻരാജീവവിലൊചനൻസുഭ്രൂവുമ
ദയദൻ ഇങ്ങനെമൂന്നുമക്കൾനമസ്യുനൃപനുണ്ടായവരിലഭയദൻത
നുടെസുതരെല്ലൊ സുന്നപാനുംവസുനാദൻഗജ്ജനുംരമ്യൻതാനും.അ
വരിൽസുന്നപാനുടെവല്ലഭാരഥന്തരിഅവൾപെറ്റുണ്ടായ്വന്നവിരനാം
യവിയാനും ഗന്ധർവ്വീയവിയനാംഭൂപതിതന്റെപത്നി സന്തതിയവ
ൾപെറുമെട്ടുപെരുണ്ടായ്വന്നു ശൂരനാംദൃഢധന്വാവവൃഷ്ട്വാൻതുഗാ
ശനും പൃഷ്ഠദശനുംബൃഹദശനും.ഗയൻമനു എന്നിവകളിതിൽ
ച്ചുതുഗാശനായഭൂപൻ ഉന്നതസ്തനിയായൊരപ്സരസ്ത്രീയെവെട്ടാൻ
അവൾപെറ്റുണ്ടായ്വന്നുനല്ലനാട്ടചെയുവും കക്ഷെയുകൃപണെയു
പിന്നെയസ്ഥണ്ഡിലെയു അഞ്ചാമൻവനെയുവുംപിന്നെയസ്ഥലെ
യുവും തെജൊയുരെയുവ്വും.ധർമ്മെയുസന്തതെയുഎന്നിവർപത്തുപൃ
ത്ഥ്വീനായകന്മാരുണ്ടായി എന്നതിലുചെയുവിൻനന്ദനനന്തിനാര
ൻ ത്രസ്സുവും.മെഘൻപ്രതിരഥനും.ദ്രുമൻതാനും. അന്തിനാരന്റെപുത്ര
തിങ്ങനെനാലുപെരും ത്രസ്സുവിൽനിലീലനെന്നുണ്ടായാനൊരു സു
തൻ പത്നിയുമുണ്ടായ്വന്നുചൊല്ലെഴും.രഥന്തരി അവൾപെററഞ്ജുമക്ക
ൾദുഷ്ഷന്താദികളെല്ലൊദുഷ്ഷന്തൻതന്റെപത്നിലക്ഷണയെന്നനാരില
ക്ഷണാപെറ്റുജനമെജയനെന്നനൃപൻ ചൊൽക്കൊണ്ടവിശ്വാമി
ത്രപുത്രിയാം.ശകുന്തളാ മുഖ്യനാംദുഷ്ഷന്തന്റെകാന്തയായ്വന്നാൾപി
ന്നെ അവൾപെറ്റുള്ളനല്ലഭരതനെന്നനൃപൻ ഭാരതമെന്നതവന്മൂല
മായ്ച്ചൊല്ലീടുന്നു പാരിതിൽപ്രാജ്ഞന്മാരായിടിനബുധജനം കെൾ
ക്കനിനരാധിപചൊല്ലുവൻമടിയാതെ ദക്ഷനുംവൈവസ്വതന്മനു
വും.ഭരതനും.പൃഥുവും.കുതാനുമജമീഢനുമിവരാറുപെർപൊക്കത്തനി
ന്നുണ്ടായനൃപന്മാരൊ നൂറുനൂറായിരമല്ലെല്ലൂകിലുള്ളൊന്നും പാരതി
ൽക്ഷത്രിയത്വം.വർദ്ധിച്ചാരതുമൂലം.പുണ്യകരായകഥാഭെദങ്ങൾ കാല
ഭെദ മിനിയുമൊരുവഴിചൊല്ലുവെനതുകെൾക്ക പത്തുപെരുണ്ടായ്വ
ന്നും.പ്രാചിനബർഹിസ്സുകൾ ക്രുദ്ധനാം.പ്രചെതസ്സിന്മക്കളെന്നറി
ഞ്ഞാലും മെഘങ്ങൾതങ്ങളിലുരുമ്മീടും.പൊളുണ്ടായ്വന്ന ശീകരാഗ്നിയി
ൽവീണുവെന്തുപൊയാർപൊലവർ അവരിൽനിന്നുണ്ടായദക്ഷ
നെന്നുളും.ചൊല്ലും. അവനും.വീരണിയാം.നാരിയെസമ്പ്രാപിച്ചാൻ
അവൾപെറ്റാതജന്മാരായിരമുണ്ടായ്വന്നാരവർക്കുസാംഖ്യജ്ഞാനം.
നാരദനുറപ്പിച്ചാൻ അതിനാലവർക്കും.മൈഥുനമുപെക്ഷിച്ചാർ മതി
മാന്മാരായൊക്കെബ്രഹ്മചാരികളായിസന്തതിയവരിൽനിന്നുണ്ടാകാ
ഞ്ഞതുമൂല മെന്തൊരുവഴിസൃഷ്ടിക്കെന്നുചിന്തിച്ചുദക്ഷൻ അൻപത്തു

പെണ്ണുങ്ങളെപ്പിന്നയും ജനിപ്പിച്ചു അൻപൊടു കാശ്യപനു കൊടുത്തു പതിമ്മൂന്നും പത്തു ധർമ്മനും ചന്ദ്രനിരുപത്തെഴു നൽകി അവരിലദിതിയാം കാശ്യപപത്നി പെറ്റിട്ടാദിത്യന്മാരുണ്ടായി ലൊകത്തെ പ്രകാശിപ്പാനെന്നതിൽ വിവസ്വാൻറെ പുത്രനായതു യമൻ പെണ്ണുമൊന്നുണ്ടായതു യമിയെന്നവൾക്കു പെർ പിന്നയുമുണ്ടായിതു മനുവെന്നൊരു മകൻ മാനവന്മാരെല്ലാരുമവൻകൽനിന്നുണ്ടായി വിപ്രന്മാരായാരതിൽ ചിലരെന്നതെ വെണ്ടു പൃത്ഥ്വീനായകന്മാരായ്നിതു ചിലരെ ടാ വെനനും ത്രസ്തനും നരിഷ്യന്നഭഗനും ഇക്ഷ്വാകു കരൂശനും ശര്യാതി പുനരിളൻ വൃഷധ്രൻ ദിഷ്ടനിവർ പത്തു പെർ നൃപെന്ദ്രന്മാർ പിന്നയും പത്തൊൻപതു നന്ദനന്മാരുണ്ടായാരന്യൊന്യം യുദ്ധം ചെയ്തു മരിച്ചാരവർകളും പത്തു പെരുണ്ടായതിലെട്ടാമനാകുമിളൻ മുത്തന്നി മലയാളായ്വന്നാനെന്നറിഞ്ഞാലും അക്കഥാ പറയും പൊളെത്രയും പെരുപ്പമുണ്ടക്കയൽക്കണ്ണിതന്നെക്കയ്ക്കൊണ്ടാനന്നു ബുധൻ ബുധനു പുരൂരവാവെന്നൊരു മകനുണ്ടായതിമാനുഷമായ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാനവൻ സൊമവംശത്തിൻകുലക്കാദിരാജാവുമവൻ ഭൂമിയും സമുദ്രദ്വീപങ്ങളുമൊക്കെ വാണാൻ ദിവ്യരത്നങ്ങൾ ധനധാന്യങ്ങളെന്നതെല്ലാമുർവ്വീശനാകുമിളനാർജ്ജിച്ചാനസംഖ്യമായി എന്നിട്ടും മതിയായില്ലെന്നവനെല്ലൊ കെൾപ്പു നന്നിതു ലൊഭത്തിൻറെ മഹിമാ നിരൂപിക്കിൽ ബ്രഹ്മസ്വമായുള്ളതു മടക്കിത്തുടങ്ങീനാൻ കർമ്മദൊഷങ്ങളെന്നു കല്പിച്ചാർ മറയൊരും അക്കാലം സനൽക്കുമാരമുനി ശപിക്കയാലുൾക്കാമ്പിൽ മദനമാൽ മൂർച്ഛിച്ചു നരപതി മയ്ക്കണ്ണിമണിയായൊരുർവ്വശിതന്നെക്കണ്ടതൽക്കൊങ്കപുണരാഞ്ഞു ദുഃഖിച്ചു വിവശനായ നഷ്ടസംജ്ഞനുമായീ ഗന്ധർവ്വലൊകത്തിൻകൽ മട്ടൊലും മൊഴിയാളുമായവൻ നടകൊണ്ടാൻ മധുരാധരിയുമായധരപാനം ചെയ്തു മതിയും മറന്നവനറുപത്തയ്യായിരത്താണ്ടിരുന്നിട്ടുമെതുമറുതി വന്നതില്ലാ വർദ്ധിച്ചു മദനമാലരമിച്ചു വസിച്ചൊളം വിരക്തി വരുമെന്നതൊരുത്തൻ നിനയ്ക്കൊണ്ടാ വർദ്ധിക്കും ദിനം പ്രതി വഹ്നിയിലാജ്യസമിദാദികൾ വെണ്ടുവൊളം പിന്നയും ഹൊമിച്ചൊളം ജ്വലിച്ചുവരുമത്രെ സെവിച്ചൊളുവും നന്നായി വർദ്ധിച്ചുവരും കാമം സെവിച്ചാൽ മതിയാമെന്നജ്ഞന്മാർ പറഞ്ഞീടും ആവൊളൊരു കലത്തു വെടികയൊഴിഞ്ഞെതുമാവതില്ലനുരാഗം വെച്ചീടവെണമെങ്കിൽ ദിവ്യമാനിനിയായൊരുർവ്വശീ രമിപ്പിച്ചുമുർവ്വീനായകനെതും വന്നതില്ല ലംഭാവ. ആരവാർമലയാളാമുർവ്വീശ പെറ്റിട്ടവനാറു പുത്രന്മാരുണ്ടായ്വന്നീതെന്നറിഞ്ഞാലും. ആയുസ്സും ധീമാനനും വസുവും ശ്രുതായുസ്സുമഞ്ചാമൻ വനായുസ്സുമാരാ

മൻശ്രുതായുസ്സും ഇവരിലായുസ്സിനു നാലുപുത്രന്മാരുണ്ടാ നഹുഷൻ
മൻപിൽവൃദ്ധശർമ്മാവുരണ്ടാമവൻ അജിരായുസ്സു മനേനസ്സുമെന്ന
വർക്കുപേർ അവരിലവനിശനായ്നു നഹുഷനും അവന്റെ പരാക്ര
മം പറവാൻപണിതുലൊ. ഭൂമിയും വാനോർനാട്ടു മടക്കിവാണൊന
വൻഭൂമീന്ദ്രനവനൈന്ദ്രപദവുമടക്കിയാൻ പൌലൊമീകൂട്ടുമുലപു
ൽകുവാൻ ഭാവിച്ചല്ലൊ മാമുനിമാരെക്കൊണ്ടു തണ്ടെടുപ്പിച്ചതവൻ അ
ഗസ്ത്യൻ തന്റെ ശാപം കൊണ്ടൊരു പെരുമ്പാമ്പായ്നാം ധർമ്മജ
നെക്കാണ്മോളം കിടന്നു പൊൽ അവനുമാറു മക്കൾ യതിയും യയാതിയും
സംയാതിയെന്നും പുനരായാതി യാതിയെന്നും ഉദ്ധവനെന്നുമി
വർ തങ്ങടെ നാമമെല്ലാം അവിടെ യയാതിക്കു വന്നിതു രാജ്യം പിന്നെ
അവനും രണ്ടു വെട്ടാം നെന്നു കെട്ടിരിക്കുന്നു ഋഷികന്യകയായ ദേവ
യാനിയും പിന്നെ വൃഷപർവ്വാവിൻ മകളാകിയ ശർമ്മിഷ്ഠയും ദേവയാ
നിക്കു മക്കൾ യദുവും തുർവ്വസുവും ദ്രുഹ്യുവുമനുവും പൂരുവും ശർമ്മിഷ്ഠെ
ക്കു മക്കളാലം യയാതിക്കു ശുക്രന്റെ ശാപം കൊണ്ടു ദുഷ്കർമ്മവശാൽ വന്നു
നിറഞ്ഞു ജരാനര കയ്ക്കൊണ്ടാനതു പൂരുമററാരുകയ്ക്കൊള്ളാഞ്ഞു മക്ക
ളിലനുജനാം പൂരുവിനായി രാജ്യം മുഖ്യനായൊരുതാതൻ ചൊന്നതു കെ
ട്ടുലം അക്കഥയൊക്കെ ചൊൽകിൽ മറെറാന്നിനില്ല കാലം സൽഗു
ണനിധെ ജനമെജയനുപൊത്തമ — വൈശമ്പായനൻ പുനരങ്ങി
നെ പറഞ്ഞപ്പൊൾ സംശയം മനഃകാമ്പിലുണ്ടായ പാരീക്ഷിതൻ താ
പസകുലവരതാമെജയജയ താപങ്ങളിവ കെട്ടാലുണ്ടാമൊ മനഃകാ
മ്പിൽ ശുക്രമാമുനിയുടെ പുത്രിയാം ദേവയാനി മുഖ്യനാം യയാതിക്കു പ
ത്നിയായ്വന്നതൊന്നാൽ ഒക്കുന്നില്ലെതും പ്രാതിലൊമ്യ മല്ലയൊ മുനെ
മയ്ക്കുണ്ണിശർമ്മിഷ്ഠയുമസുരനാരിയെല്ലൊ കയ്ക്കൊൾവാനവകാശമെ
ന്തു നരാധിപനൊക്കവെ ചതിക്കമായതൊളിചെയ്തീടെണം അക്കഥാ
നമുക്കതിൽ കൌതുകമുണ്ടുപാരം സൽകഥ കെട്ടാൽ തൃപ്തിയാകയില്ലെ
തിക്കലും അപ്രകാരങ്ങളെല്ലാം കെൾക്കനീ യെങ്കിലിപ്പൊളത്ഭുതമുണ്ടു
പാരം ദുശ്ചൊദ്യമല്ലയെതും എങ്കിലൊ ദേവാസുരയുദ്ധമുണ്ടായി മൂന്നം സ
ങ്കടം തീർത്തു ജയമുണ്ടാവാനവർക്കന്നാൾ ദേവകൾ ബൃഹസ്പതി തന്നെയാ
ചാര്യനാക്കി ദേവവൈരികൾ ശുക്രൻ തന്നെയും കയ്ക്കൊണ്ടാർ പൊൽ
ദേവകളൊട്ടു പൊരിൽ മരിക്കുമസുരരെ ജീവിപ്പിച്ചിടുമെല്ലൊ ശുക്രനാം
മുനിവരൻ ജീവനും ദേവകൾക്കു ജീവനുണ്ടാക്കപ്പൊകാ ദേവകളു
മുലം തൊററാരെന്നറിഞ്ഞാലും മൃതസഞ്ജീവനിയാം വിദ്യയുണ്ടല്ലൊ
ശുക്രനതിനുള്ള പദെശമില്ലദെവാചാര്യനൊ അന്നു ദേവകൾ ഗുരുത
നൂടെ സുതന്മാരിൽ മൂന്നെവനായ കചൻ തന്നൊടു ചൊന്നാരല്ലൊ

Yayātish 73–87

ചെന്നങ്ങുപഠിക്കെന്നാം ശുക്രന്റെ വിദ്യയെന്നാലിന്നൊരു ഞങ്ങൾക്കു ക്ലേശയും
തീൎക്കെന്നാം ഞങ്ങളും അമ്മുനിയുടെ മകൾ ദേവയാനിയെ നന്നാ സ്സ
മ്മാനിച്ചുരികെ വഴങ്ങീടുക മടിയാതെ തന്മകൾ ചൊന്നതൊഴി ഞ്ഞമ്മു
നികൾക്കയില്ലാ നിൎമ്മലയായ വിദ്യാ പഠിക്കാമെന്നാലെടൊ കചനു
മതുകെട്ടു വൃഷപൎവ്വാവാകുന്നൊരസുരാധിപൻതന്റെ നഗരമകം പു
ക്കാൻ ശുക്രനെച്ചെന്നു കണ്ടു വന്ദിച്ചു മന്നിന്നുനം കയ്യൊണ്ടു വിദ്യകളും
നന്നായിപ്പഠിപ്പിച്ചു ശുക്രനും ദേവയാനി യാകിയ കുമാരികളുൾക്കാ
മ്പുതെളിയുമാറിരുന്നാനവൻ താനും ദേവയാനിയാൽ വേണ്ടുമൊരൊ
രൊ പരികൎമ്മം എത്രയുമെമടിയാതെ ചെയ്തീടും കചൻ താനും അവൾക്കു മ
നുമൂലം കചനിലൊരുനാളുമിളക്കം വരാതൊരു രാഗവുമുണ്ടായ്വന്നു ക
ന്യക താനും ബ്രഹ്മചാരിയാം കചനുമായ്വന്നായിരമിച്ചു വാണീടി
നാർ നിരന്തരം കാനനന്തോറും പശുവൃന്ദത്തെ മെച്ചുപിന്നെന്നാനാ
പുഷ്പങ്ങൾ പുഷ്പം സമിദാദികളെല്ലാം കൊണ്ടുവന്നീടുമവൻ നിന്ദ്രാ
തെയിരിക്കുമ്പൊൾ കണ്ടിക്കാൎകുഴലിയാം ദേവയാനിയുമായിക്കണ്ടു
കാനനന്തോറും നടന്നു കളിച്ചീടും കൂട്ടത്തകൂടാതെതാൻ വിദ്യയും പഠി
ച്ചീടും ഋതുച്ചുനരിക്കൎമ്മാരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു ദിവ്യതയുമുണ്ടാകി
യാൽ വൃത്തിയും രക്ഷിച്ചീടും വെൺനാദങ്ങളെ ഒട്ടതാളങ്ങൾമേളങ്ങ
ളും വീണവായനനല്ലുവക്രൊക്തിവിശേഷവും വ്യംഗ്യങ്ങൾ പലത
രം ധ്വനികളിവയെല്ലാം സംഗമമാകും വണ്ണം നന്നായിപ്പറകയും അ
ന്യൊന്യം കളിച്ചുവരിക്കുന്നാർ പലകാലം കന്യക താനും ബ്രഹ്മചാരി
യുംപിരിയാതെ ആടീടുന്നവനിലും പാടീടുന്നവനിലും ശ്രദ്ധമാം ന
രീവൃത്തം മറയ്ക്കുന്നവനിലും ഇഷ്ടമായുള്ളവസ്തു കൊടുക്കുന്നവനിലും
ഹൃഷ്ടമായതുതന്നെ പറയുന്നവനിലും കണ്ടഭ്രഷണമെല്ലാമണിയുന്ന
വനിലും കണ്ടാൽ നല്ലവനിലും കെളിയുള്ളവനിലും ഉണ്ടാകുമെല്ലൊ
മധുവാണികൾക്കനുരാഗം ഇന്ദേരപ്പൊകചനെ മാലിയാം ഗുണമെ
ല്ലാം അഞ്ഞൂറു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു കചനെവം മഞ്ജുളഗാത്രിയുമായ്ക്കളി
ച്ചുകാലമന്നാൾ അറിഞ്ഞാരസുരകൾ കചന്റെ പരമാൎത്ഥം നിറഞ്ഞ
വൈരത്തോടുമതിനാലൊരുകാലം കാനനത്തിൽ പശുവൃന്ദവുംമെച്ചു
കചൻ താനെന്നിൽക്കുന്നനെരം കൊന്നവനുടലെല്ലാമൊരൊരൊന്നി
വന്നൊളം നുറുക്കിച്ചെന്നായ്ക്കൾക്കു പാരാതെ കൊടുത്തിതുദുഷ്ടരാമസു
രകൾ പശുവൃന്ദവുമപ്പൊൾ തങ്ങളെപ്പൊന്നവന്നാർ കചനെക്കാ
ണായ്കയാൽ ദേവയാനിയും ചെന്നു കരഞ്ഞു പരിതാപം നിറഞ്ഞു മന്താ
ത്തിൽ പറഞ്ഞതു താതനൊടു വന്നിപ്പൊതസുതൻ ഗോക്കളും ഗോശാല
യുൾ തങ്ങളെ വന്നൊരൊക്കെ പാൎക്കിന്നും കചനെ കാണ്ണുസ്സുയ്യനസ്തമിച്ചു

അഗ്നിഹൊത്രവുംചെയ്തീലെന്തൊരുമൂലംകചൻ വൈകിയതവനെന്തൊ
രസംകടംവന്നില്ലല്ലി അന്തരംകചനുവന്നീടുകിലുമവിപ്പൊൾഞാൻ അ
ന്തരമെന്തുമാപ്പൊന്നൊന്തജൊപറഞ്ഞപ്പൊൾ എന്തിനുചൈലക്കുന്നുമരി
ച്ചാനെന്നാകിലു മിന്നുഞാൻജീവിപ്പിച്ചീടുവൻനീയടങ്ങുക വി
ളിച്ചുശുക്രമുനീകചനംചെന്നായ്ക്കളെ പ്പിളിച്ചുപെറപ്പെട്ടുവന്നാനെ
ന്തൊരുചിത്രം എന്നെടൊനെരവരാഞ്ഞീടുവാന്മൂലമെന്നു സുന്ദരഗാ
ത്രിദെവയാനിചൊദിച്ചനെരം പുഷ്പിതമുണ്ടുകചൻചൊല്ലിനാൻ
പരമാൎത്ഥം വഞ്ചിച്ചദനുജന്മാർചെയ്തദുഷ്ടതയെല്ലാം പിന്നെയുമൊരു
ദിനംപുഷ്പാൎത്ഥംവനംപുക്കാൻ അന്നവനുടൽപൊടിച്ചാഴിയിലിട്ടാരവ
ർ കന്യകാദെവയാനിതാതനൊടറിയിച്ചാൾ അന്നുംമാമുനിവരൻവി
ളിച്ചുവരുത്തിയാൻ പിന്നെയുംമൂന്നാമതുദുഷ്ടരാമസുരകൾ മുന്നംപ
ന്നതുപൊലെവനംപൊകുന്നതെന്നാർ വധിച്ചുവറുത്തൊക്കെപ്പൊ
ടിച്ചുതറിപൊക്കി മുക്തൊകലന്നൊരുചൂൎണ്ണമാശുമാക്കി ഹൃദ്യമാം
ഗുരുവിനുസെവിപ്പാനുണ്ടാക്കിയ മദ്യത്തിൽകലക്കിനൽകിനാര
സുരകൾ ദെവയാനിയുംകചൻവാരാഞ്ഞനെരം പിന്നെവനംതുടങ്ങി
നാൾതാതനൊന്റെമുൻപിൽ നിന്നുദെവകൾക്കുടെഗുരുപുത്രനെന്നറിഞ്ഞി
ട്ടു ദെവവൈരികൾക്കുടെദുഷ്ടതതന്നെയിതു ജീവിപ്പിച്ചീടുകിന്നുമെന്ന
തുകെട്ടു മൃതജീവനിവിദ്യകൊണ്ടുവിളിച്ചുഭാൎഗ്ഗവനം വന്നീലകചനെ
ന്തുമകളെകൎമ്മഫലം വന്നീടുന്നതിനെന്തുമാവതില്ലടങ്ങുനീ എന്നെല്ലാം
പലതരംഭാൎഗ്ഗവൻപറഞ്ഞപ്പൊൾ കന്യകദെവയാനികണ്ണുനീർവാ
ൎത്തുചൊന്നാൾ ആളിതെയാചാൎയ്യനാംഗിരസ്സിനുനന്ദനായ ബൃഹദവൻ
തന്നെക്കൊന്നപാപികളസുരകൾ സന്തതിനാശംകൂടവരുത്തീടുവ
ൻശപിച്ചന്തരമതിനില്ലകെവലം പിന്നെഞാനും ഇന്നെന്റെകച
നൊടുകൂടിഞാമരിക്കുന്നെൻ എന്നെല്ലാംദെവയാനിചൊന്നതുകെട്ടു
ശുക്രൻപിന്നെയുംവിളിച്ചിതുനന്നായിവിദ്യാനി ച്ചപ്പൊൾതന്നുടെജ
ഠരത്തിൽനിന്നവൻവിളികെട്ടാൻ എതൊരുവഴിയെനീയെന്നുടെയു
ള്ളിൽപുക്കിതെന്നാദരവൊടുശുക്രൻചൊദിച്ചനെരംകചൻ എന്നെ
ക്കൊന്നസുരകൾചുട്ടുപൊടിച്ചുടൻ തന്നിതുമദ്യത്തിൽകലക്കി
നിസ്സെവിപ്പാനായി എന്നുകെട്ടൊരുശുക്രൻകൊപിച്ചുചൊന്നാനെങ്കി
ൽ ഇങ്ങിനെഞാനസുരരെശ്ശപിച്ചുനശിപ്പിച്ചുപുണ്യമുള്ളമരരൊടൊന്നി
ച്ചുവാണീടുവൻ എന്നതുകെട്ടുകചൻചൊല്ലിനാനതെന്നാൽ വ
ന്നുപൊംതപസ്സിനുനാശമെന്നറിയണം നന്നല്ലാശപിക്കുന്നതാരെയു
മൊരുവർക്കും ദൊഷമില്ലാതനമ്മെക്കാക്കയുംക്ഷമിപ്പതു ശ്രെഷ്ഠന്മാരാക
ന്നതുചെയ്യുമവരെല്ലായ്പൊഴും കൊപകാമാദികളെ ക്ഷമയാജയിപ്പവൻ

താപസശ്രേഷ്ഠനെന്നുചൊല്ലുന്നവിദ്വജ്ജനം എന്നതുകെട്ടഭൃഗുനന്ദ
നൻമകളൊടു ചൊന്നാനെങ്ങനെവെണ്ടതിരിച്ചുചൊല്ലെണം.നി
ഞാനറിച്ചീടുന്നാകിൽകചനെയുണ്ടാക്കുവൻ ഞാനറിയാതെകച
നുണ്ടാകയില്ലതാനും അച്ഛനെന്തെന്നൊടിപ്പൊളിങ്ങനെപറയുന്നു
വിച്ചയെന്തതുവുനരെല്ലാക്കുംചെയ്യാമെല്ലൊ താനറിച്ചൊരുത്തനെര
ക്ഷിക്കമസാരനും താനറിയാതെകണ്ടുമറ്റൊരുപുരുഷനെ ജീവിപ്പി
ച്ചീടുന്നതുസാമർത്ഥ്യമാകുന്നതും ജീവരക്ഷണത്തിനുമെംകിലെഫലമു
ള്ളൂ എന്നതിൽവിശെഷിച്ചുമാശ്രിതനെല്ലൊകചൻ നിന്നുടെയൊ
രുശിഷ്യനാകയുമുണ്ടുപിന്നെ ധന്യനാംബൃഹസ്പതിപുത്രനാകയുമു
ണ്ടു എന്നതുനിരൂപിച്ചിട്ടൊത്തതുചെയ്കയെന്നാൽ നിന്തിരുവടിത
ന്നെക്കൊന്നുജീവിച്ചാലതിനെന്തൊരുഫലമതുചെയ്കയില്ലെന്നുമവ
ൻ അച്ഛനുംകചനുമൊരന്തരംവരാതെക ണ്ടിച്ഛവന്നീടുന്നാകിലി
ജ്ജന്മമൊടുങ്ങീല നിശ്ചയമല്ലായ്കിൽഞാനറിപ്പനെന്നുതന്നെ കച്ചോ
ലുംമലയാളാംദെവയാനിയുംചൊന്നാൾ അജ്ഞവവചനമ്മജ്ഞസ
തിപുത്രിചൊന്ന താശ്ചര്യമെന്നുകണ്ടുഭാർഗ്ഗവമുനിതാനും അപ്പൊഴെ
യുപദെശിച്ചാൻമൃതസഞ്ജീവനീസല്ലമാനായകചൻതനിക്കമടിയാ
തെ ദക്ഷിണപാർശ്വംഭെദിച്ചപ്പൊഴെപിറപ്പെട്ടാൻ ദക്ഷനാംകചൻ
ജീവിപ്പിച്ചിതുശുക്രനെയും ദക്ഷിണാഗുരുവിനുകീ ഉനംനൽകീകച
ൻ ഒക്കമെന്നതുംപരിക്ഷിച്ചിതന്നതിനാലെ ദുഷ്ടരാമസുരകൾചെ
യ്യുതുംഫലിച്ചീല. നിഷ്ഠുരകർമ്മികൾക്കതങ്ങൾകെവലങ്ങളും ഗുണമു
ള്ളവരുടെഗുണത്തെക്കെടുപ്പാനാ യ്ഗുണമില്ലാതജനംചെയ്യുതിൻഫ
ലങ്ങളും ഗുണങ്ങളായെവരുമെൽക്കമെൽ ഗുണികൾക്കുംഗുണ
ക്കെടതുചെയ്യുന്നവക്കെയകപ്പെട്ട വിദ്യയുംപഠിപ്പിച്ചുകീർത്തിമാനാക
നീയെ ന്നെത്രയുംതെളിഞ്ഞൊരുൾചെയ്യുതുശുക്രൻതാനും. ഇങ്ങനെ
യെന്റെശിഷ്യൻതന്നൊടുചെയ്യുമൂല. നിങ്ങളുമജ്ഞാനികളാമെല്ലൊ
ചിന്നസുരരെ ഇന്നിനിക്കിതുവന്നകാരണംമറയവ രിന്നുതൊട്ടിനി
മെലിൽച്ചെയ്യായ്കാസുരാപാനം ചെയ്യീടുന്നവൻബ്രഹ്മഹത്യയുള്ളതു
പൊലെ ജാതിഭ്രഷ്ടനുമായിപ്പാപിയായ്വരികെന്നാൻ. ശുക്രശാപത്താ
ലിന്നുംമദ്യപാനത്തെച്ചെയ്കിൽ ഉൽകൃഷ്ടന്മാരാകിലുംപൊഴിദ്യാവൃത്തന്മാ
രാകും വിപ്രന്മാർപഞ്ചമഹാപാതകംപ്രാപിക്കുന്നു. ശുക്രശാപത്തിൻ
ബലംപൊകയില്ലൊരുനാളും — ആയിരത്താണ്ടുകചനിങ്ങനെവാസം
ചെയ്യീട്ടാചാര്യനിയൊഗത്താൽപൊവാനായുറപ്പെട്ടാൻ ആയ
തറിഞ്ഞിയാളാംദെവയാനിയുമപ്പൊ ളാതുരയായാൾകചൻതന്നുടെ
വിയൊഗത്താൽ എന്തെടൊ തുടങ്ങുന്ന തെന്നെന്നീവെടിയായ്ക

//

സന്തതമായിരത്താണ്ടൊരുമിച്ചിരുന്നിട്ടും കണ്ടിട്ടില്ലെന്നഭാവംക
ണ്ടിരുന്നിനക്കിപ്പോൾ ഇന്നേലുണ്ടതുകൊണ്ടുപകാരമെന്നുടെയുള്ളിൽ
ഇന്നിന്നുകഴിഞ്ഞീടും നിന്നുടെവ്രതമെന്നതെന്നുള്ളിൽ നിരൂപിച്ചുപാ
ർത്തുഞാനിത്രനാളും ഇന്നിപ്പോൾനീയോപോവാനായല്ലോപുറപ്പെ
ട്ടു എന്നോടുയാത്രപോലുംചൊല്ലുവാൻഭാവിച്ചീലാ നിന്നോടുപിരി
ഞ്ഞുഞാനെങ്ങിനെപൊറുക്കുന്നു എന്നെനീപരിഗ്രഹിച്ചീടണംമടി
യാതെ ആഭിജാത്യവുംവയോരൂപലാവണ്യവിദ്യാ ശോഭയുംനിരൂ
പിക്കുന്നമ്മിലെരാഗങ്ങളും” ഇത്തരംകെട്ടുകചനുത്തരമുരചെയ്താനുത്ത
മകുലസ്ത്രീയാംദേവയാനിയോടപ്പോൾ „നിർമ്മലഗുണാകരെനീതിസ
മ്മതവരെ സമ്മദകരളെവൈരസാരസ്യപാരാവാരെകന്യകാജനവരെ
കാമുകമനോഹരെ ധന്യെസൌജന്യധാരെകോരകസൂനഭരെ ബ
ന്ധുരതപോധരെബന്ധുകസമാധരെ മന്ഥരവിലോചനെശീതാം
ശുബിംബാനനെ ഹന്തനീചിന്തിച്ചതിനന്തരംപെരികെയുണ്ടന്ത
ന്തരംചെയ്യാംപണ്ടൊക്കുംമുലയാളെ നിന്നെഞാൻപരിഗ്രഹിച്ചീടു
കയെന്നുള്ളതും നന്നല്ലാഗുരുപുത്രിയെല്ലൊനീമനൊഹരെ” „എതുമെ
ദൊഷമില്ലാചെയ്യാലുമെന്നാളുവളെത്തുമെപറയെണ്ടചെയ്യയില്ലെന്നു
കചൻ „നിന്നെപ്പണ്ടസുരകൾരണ്ടുമൂന്നൊടെകൊന്നാർഅന്നുഞാനെ
ല്ലൊനിന്നെജീവിപ്പിച്ചതുമെടൊ അങ്ങിനെയുള്ളൊരെന്നെനിർമ്മൂലം
വെടികിൽഞാനെങ്ങിനെപൊറുക്കുന്നു ദുഷ്ടതകാട്ടീടൊല്ലാ” „ദുഷ്ടതയ
ല്ലാചൊൽവനൊട്ടുമെകെട്ടാലുംനീമട്ടൊലുംമൊഴിയാളെധർമ്മത്തെനി
രൂപിക്കാ എന്നെനീയുണ്ടാക്കുവാൻകാരണമെങ്കിലിപ്പൊളെന്നുടെ
മാതാവെന്നുംവന്നീടുമതുകൊണ്ടും പിന്നെഞാൻനിൻറതാതൻത
ന്നുടെജഠരത്തിൽനിന്നെല്ലൊപിറന്നതുമെന്നതുനിരൂപിച്ചാൽഎന്നു
ടെഭഗിനിയായ്വന്നീടുംമനൊരമെ ഒന്നുകൊണ്ടുമെയരുതിന്നുനീപറ
ഞ്ഞതു നന്നായിട്ടനുഗ്രഹിച്ചീടുകെന്നതെവെണ്ടു നിന്നെക്കാണ്മതി
ന്നുഞാൻവൈകാതെവന്നിടുവൻ നാമിരുവരുംകൂടിക്രീഡിച്ചുവസി
ച്ചതൊ നാമിരുവരുമുള്ളകാലത്തുംമറക്കാമൊ ദൈവമടക്കിനീയാത്ര
യുമയയ്ക്കണം മൊദെനപിതാവിനെശ്ശുശ്രൂഷിച്ചിരിക്കെടൊ” എന്നീ
തുബൃഹസ്പതിനന്ദനൻപറഞ്ഞപ്പോൾ കണ്ണുനീർതൂകിനിന്നദെവയാ
നിയുംചൊന്നാൾ „എറിയൊരനുരാഗത്തൊടുവന്നപെക്ഷിച്ച നാരി
തന്നഭിമതംനൽകാതപുരുഷന്മാർ ഘോരമാംനരകത്തിൽവീഴ്വോരെ
ന്നുകേൾപ്പു സാരനാകിയനിന്നൊടെന്തിനുപറയുന്നു പാരാതെവെ
ടിഞ്ഞുനിർദ്ദയംപൊയിട്ടുകിൽ പാരിതിലിരുന്നതുപൊരുമെന്നതെവെ
ണ്ടു പാരമായുള്ളൊരനുരാഗവാത്സല്യാദികൾ പാരമാർത്ഥ്യവുമറിഞ്ഞെ

എല്ലാനിയിരിക്കുന്നു അവരവാൻമുലപ്പുണ്ണീട്ടവാൻനിനക്കു. താരി
ലില്ലഭിരുചിയെന്നുവന്നീട്ടന്നാകിൽ അത്യുദ്ധതാപമെല്ലാമാരൊട്ടുപ
റയുന്നൊൻ പെരുവൻപരലൊകത്തില്ല സംശയമെത്തുംപാതതകലന്ന
നീ ധീരതാകളുഞ്ഞാലും പാർത്തെവിന്നാലുമതിട്ടരെനില്ലായ്കസാധൊ പെ
രാതൊരവസാനതൊൻചൊല്ലുകയില്ലയെല്ലൊ പെരസ്സാനവകാശനമ
നതുനിനക്കിപ്പൊൾ സാരസംഭിരിയുന്നനെരത്തെ പ്പുറത്തുപൊത്തു
പാരാതെ ധ്യപാനംചെയ്തിട്ടാമധുപന്മാർ വൈരസ്യംകലന്നെവം പാ
നപ്പ്യവാക്കുകെട്ടു സാരസ്യംപാരമുള്ളശില്പതിസുതൻചൊന്നാൻ അ
ലസ്യമുണ്ടാകെണ്ടവൈദഗ്ദ്ധ്യംകലന്നനീ കാലുഷ്യംകളയണംകാവ്യ
നന്ദനൻപൊലെ കാമിച്ചീടരുതന്യനാരിമാർപുരുഷരെപ്രെമത്താ
ലെല്ലാനാശമെല്ലാർക്കുംവന്നുകൂടി. ധർമ്മാർത്ഥകാമമൊക്ഷംനാലിനും
വിരൊധങ്ങൾതമ്മിൽവാരാതെകണ്ടുസാധിച്ചുകൊൾകയാവൂധർമ്മത്തെ
യുപെക്ഷിച്ചർത്ഥകാമങ്ങൾവെണ്ടാധർമ്മത്തെക്കൊതിച്ചർത്ഥകാമവു
കൂടെയെണ്ടാധർമ്മകാമങ്ങൾവെടിഞ്ഞർത്ഥവുമുണ്ടാക്കെണ്ടാധർമ്മാർത്ഥങ്ങ
ളെവെടിഞ്ഞുള്ളകാമവുംവെണ്ടാ തങ്ങളിൽവിരുദ്ധമായിരിക്കുംമിവ
മൂന്നും മംഗലശീലനിന്നൊടെന്തിനുപറയുന്നു ധർമ്മത്തെസ്സാധിക്കും
പൊളർത്ഥകാമങ്ങളുംപൊം ധർമ്മകാമങ്ങളുംപൊം അർത്ഥത്തെസ്സാധി
ക്കുമ്പൊൾ കാമത്തെസ്സാധിക്കുംപൊളർത്ഥകാമങ്ങളുംപൊം കാ
മിനിയാനനിനക്കതിൻകൽപ്പിറപ്പെട്ടു രാഗപരനെയുംഗ്ഗുരുവാകുന്നി
ന്നിപ്പുനിശ്ശ ശ ന്തമായ ധർമ്മത്തെയുംവെടിക്കനെംഞാനിതുചൊ
ല്ലായിപ്പുപൊന്മാലുമകനിപ്പൊൾഞാനമെ നിന്നൊളഭിന്നാക്കമെയി
ല്ലനയെല്ലൊ" പംസിതനായകചൻവന്ദിച്ചുപറഞ്ഞപ്പൊൾ കന്യ
ത്തിപാരജ്യംവിനകനാകെദെവയാനി കന്യാമണാളിതമാംഗന്ധ
മണ്ഡലമസൽ ഗന്ധപുംപ്രപന്ധമാമൃന്നതസ്സനങ്ങളും കണ്ണുനീ
രാകൊണ്ടുനനച്ചുംഗാഢംവിയർത്തവൾകണ്ണുകൾചുവപ്പിച്ചുദെഹവും വി
റപ്പിച്ചു പംസധിയിധിയുടെമണ്ഡലംപൊങ്ങുംപൊലെ പണ്ടകാ
മവിഷമെന കണ്ടതുനെരംപൊലെതന്നുടെമനൊരഥം പാരങ്ങുകൊ
പപ്പെട്ടു "നിന്നുടെവിദ്യയെല്ലാംനിഷ്ഫലമാകയെന്നു ശാപം "മുമ്പൊത്തു
യായനിന്നടെശാപമുണ്ടൊ ധർമ്മത്തെപ്പുരസ്കരിയാതിനിക്കിങ്ങെനീട്ട
ന്നു എന്നെനിശപിച്ചതുകെട്ടുഞാൻപൊകയില്ലാ നിന്നയുമിന്നുശ
പിച്ചീടുവനെന്നുകചൻ "നിന്നുടെമനൊരഥമിന്നതൊട്ടൊരുനാളും
വന്നുകൂടായ്കയതു മെങ്ങിനെയെന്നുകെൾനീ ആരനെരായുള്ളൊരുംരാ
മുനിമാരനിനെ യാതമെകയ്യെ ാള്ളായ്കയെന്നുരചെയ്യുകചൻ വി
[illegible]

ദെവകൾക്കും വിണ്ണവർക്കുകാലംപൊരിനകൊപ്പിട്ടാക്കെ ചെയ്തുന്നിതു വൃഷപർവ്വാതന്നുടെരാജ്യത്തിൻകൽകൊട്ടതന്നുടെപുറത്തടുത്തുവലിയൊരു കാട്ടിൽചെച്ചുനിന്നപ്പൊൾക്കാടനായിതെല്ലാവർക്കും കണ്ടാലെത്രയുംനല്ലകന്യാകാജനമൊക്കെ തണ്ടലർപ്പൊയ്കതന്നിൽ കുളിച്ചീടുന്നതെല്ലാം കണ്ടിവാർകുഴലികൾ സ്സുരസ്ത്രീകളെക്കാൾ കണ്ടാതന്നല്ലവരിന്നുമുണ്ടാമറെറന്നുതൊന്നി വസ്ത്രങ്ങൾ ഉഴിച്ചതിൻമീതെവെച്ചുംകുളത്തിന്ന്യാത്തം മതിമറന്നിങ്ങിനെകുളിക്കുംപൊൾ ചൂതസായകമെറെവാസവനത്തുകണ്ടുചൂതവാർമലമാറിൽ കൌതുകമുണ്ടാകുന്നകാനനെനമിവരുടെമനഃപരിഗ്രഹമെല്ലാം നാണിച്ചുപൊകുമെല്ലൊനാമങ്ങുചെല്ലുംനെരം വായുവായിമഞ്ഞവൻപൊയ്കതൻകരെചെന്നു മായയാപുടവകൾവാരിയങ്ങൊടങ്ങൊട്ടു പൂളിപ്പിച്ചതുകണ്ടുവെഗത്തിൽകന്യകമാരൊളത്തൊടൊരുമിച്ചുവെഗത്തിൽകെറിനാർ ആരുമില്ലടുത്തെന്നു കളിച്ചതന്നെയവർ ദൂരപ്പൊയൊരുവസ്ത്രമൊടിച്ചെന്നെടുത്തപ്പൊൾ കണ്ടിവാർകുഴലാരെകണ്ടുകൌതുകംപൂണ്ടൊരുണ്ടർനായകൻതാനുമിണ്ടൽപൂണ്ടിരുന്നാലും പുന്ധരീകെച്ഛുപരവശമാനസനായാ ബന്ധലൻതാനുംപരിബന്ധിതമൈയ്യത്തൊടും ഇന്നല്ലായുദ്ധത്തിനുപൊകനാമെന്നുപറഞ്ഞിന്ദ്രാദിദെവഗണൊത്തമന്ദിരംപുക്കാർ പൂളിയെപ്പിന്നെയങ്ങുംകാണാഞ്ഞനെരമവർകുളികൾകാളിയുമായിപ്പൊകയെന്നൊരുത്തുടീത്യാ തങ്ങൾതങ്ങൾക്കുള്ളൊരുവസ്ത്രങ്ങളെടുത്തുംകൊണ്ടങ്ങൊട്ടിങ്ങൊട്ടൊക്കിയുടുത്തീടുന്നനെരം സുന്ദരീദെവയാനിതന്നുടെപുടവയും ആന്നെരമറിയാതെസംഭ്രമംകൊണ്ടുബലാൽ ചെന്നെടുത്തുടുത്തിതുശർമ്മിഷ്ഠയതുകണ്ടു നിന്നൊരുദെവയാനിചൊല്ലിനാളന്നെരംഎന്നുടെവസ്ത്രമെല്ലാനീയുടുത്തതുമെന്തെടൊ നിന്നുടെവസ്ത്രമിതാമറെറത്തുതന്നീടൊന്നുംഎന്നതുകെട്ടിലെന്നുഭാവിച്ചുശർമ്മിഷ്ഠയുംതന്നുടെസഖികളുമായ്ക്കുടന്നീട്ടന്നെരം പിന്നാലെദെവയാനിചെന്നാളിതരുതെല്ലൊ തന്നീടുകെൻറവസ്ത്രംമറെറതുതരാമെല്ലാജ്ഞങ്ങൾക്കനിങ്ങളുടെപുടവയുടുക്കരുതിങ്ങുതന്നീടവെന്നമൊന്നതുകെട്ടനെരംശർമ്മിഷ്ഠകൊപത്തൊടെചൊല്ലിനാളുടങ്ങുനീ നിന്മഹിമകളെല്ലാംതൊന്നറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നുടെതാതൻതൻെറകാരുണ്യമുണ്ടാകയാൽ ഇന്നൊററംഞെളിയുന്നനീയെന്നതറിഞ്ഞാലുംനെരിയപുടവയും കറിയുംകൊപ്പമെല്ലാമെറെനീതിളയ്ക്കിലൊവെപാകനും മറയരുതുവെണമെന്നാകിലതു മുട്ടത്തുചെന്നീടുനീഞാനിപ്പൊളിതുവിഴത്തീടുകയില്ലയെന്നും ഇത്തരമധിക്ഷെപിച്ചതുംഭത്സിക്കയാലുൾതങ്ങളിരരുവർക്കും ചീറിയെയാരന്തരംട്ടവ്യതയെരിശർമ്മിഷ്ഠയുംസവിമാതുംപെട്ടന്നങ്ങൊരു പൊട്ടക്കിണററിൽതള്ളി

യിട്ടാർപുത്രിയെക്കാണാഞ്ഞതിദുഃഖംപൂണ്ടൊരുശുക്രൻഅത്തൽപൂണ്ടു
രചെയ്തധാത്രിയൊടപ്പൊനെരം "കണ്ടീലകുളിപ്പാനായ്പൊയൊരുമകളെ
ഞാൻകണ്ടകാവുകൾതൊറുംനീചെന്നുതിരയെണം" അന്നെരമവൾ
നീളെതിരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാ ളന്നെല്ലൊയയാതിയുംചെന്നിതു നായാട്ടി
നായിഭൂപതിദാഹംകൊണ്ടുപാനീയംതിരയുമ്പൊൾകൂപനിജ്ജലംചാ
രത്താമ്മാറ്റകണ്ടാനതിൽകാണായിമിന്നൽപൊലെകന്യകാരത്നംതന്നെ
ക്ഷൊണീപാലകൻതാനുമെടുത്തുകരെററിനാൻ കൊപവുമസൂയയും
പ്രീതിയുംവിനയവുംഭൂപതിതന്നിലനുരാഗവുംവിറയലും പ്രെമവും
മന്ദാക്ഷവുംബാഷ്പവുംപ്രലാപവും കാമതാപവുംകമനീയവെഷവുമു
ള്ളിൽ പെടിയുമഭിമാനഹാനിയുംദുഃഖങ്ങളും കൂടിനിന്നീടുന്നൊരു
കന്യകതന്നെക്കണ്ടു കൂടലർകുലകാലനായമന്നവൻചൊന്നാൻ "പാട
ലാധരികുലമൌലിമാലികെബാലെ നിർമ്മലെനിരുപമശീലെചൊ
ല്ലെന്നൊടിപ്പൊൾ നിനക്കൊദുഃഖത്തിൻമൂലവുംപിന്നെനിന്റെ
ഗൊത്രവുംപെരുംനിന്റെതാതനാരെന്നുംപരമാൎത്ഥം ചൊല്ലുകയാരാ
കുന്നതെന്നതുമെല്ലാം കൂപത്തിൽവീണുപൊവാനെന്തവകാശമെന്നും"
ഭൂപതിചൊദിച്ചപ്പൊൾകന്യകതാനുംചൊന്നാൾ "അസുരാചാൎയ്യ
നായശുക്രന്റെമകൾഞാനൊ മധുരാകൃതെദെവയാനിയെന്നെ
ല്ലൊനാമം" കൂപത്തിൽവീഴ്വാനുള്ള കാരണമതുംചൊന്നാൾ താപസകു
ലവരബാലികയപ്പൊനെരം പുഞ്ചിരികലൎന്നവൾകുമ്പിട്ടുനിന്നുചൊന്നാ
ൾ "എൻചെവികളുമിപ്പൊളൊന്നിനുണ്ടുഴറുന്നു കൂപത്തിൽപ്പതിത
യാംസ്ത്രീ ആപത്തിൽമുഴുകുമെന്നാപത്തുകെട്ടൊരുമാനുഷനായഭവാൻ
ആരെന്നതറികയിലാഗ്രഹമുണ്ടുപാരം നെരെചൊല്ലുകവെണമെന്ന
തുകെട്ടുനൃപൻ മന്ദഹാസവുംചെയ്തുകന്യകാരത്നമായ സുന്ദരിതന്നൊ
ടനുനന്ദിച്ചുചൊല്ലീടിനാൻ "അഹിതകുലകാലനാകിയനരവീരൻ ന
ഹുഷൻതന്റെമകനാകിയയയാതിഞാൻ" അതുകെട്ടൊരുദീൎഘശ്വാ
സവുംപൂണ്ടുചൊന്നാൾ "മതിനെർമുഖിയായദെവയാനിയുമപ്പൊൾ
"കുററമല്ലെതുമെന്റെകൈപിടിച്ചതിനിനി മറെറാരുപുരുഷനെക്കൊ
ള്ളരുതെന്നെയുള്ളു വിധിച്ചവണ്ണംതന്നെവെട്ടുകൊള്ളുകെവെണ്ടു വി
ധിച്ചതൊഴിഞ്ഞുണ്ടൊവരുന്നുനിരൂപിച്ചാൽ" എന്നതുകെട്ടുനൃപൻക
ന്യകയൊടുചൊന്നാൻ "മന്നവൎക്കുചിതമല്ലിന്നുനീചൊന്നതെടൊ
മാനവാദ്യഷ്ടാദശസ്മൃതികളെല്ലാററിലു മാനുലൊമ്യമെവിധിയുള്ളിതു
വെദത്തിലും പ്രാതിലൊമ്യത്തിനെറപ്പാപമുണ്ടെന്നുനൂനം പാതി
വ്രത്യത്തിൻനിഷ്ഠാപാരമുണ്ടെന്നാകിലും അന്യൊന്യമനുരാഗംകൊ
ണ്ടുള്ളചെയ്തീടിലും നിന്നുടെജനകനെപ്പെടിക്കവെണമെല്ലൊ പട

വകായുധകാകൊളാദികളെല്ലാററില്ല മാവൊളംപെടിക്കെണംവിപ്രരെ
മനൊഹരെ ഇച്ചൊന്നവസ്തുക്കളാലൊരുത്തൻ മുടിഞ്ഞിട്ടും നിശ്ചയം
മറയവർവംശമെമ്മുടിച്ചീടും നീയിനിയകത്തൂട്ടുപൊയാലും മുനികുല
നായകനായശുക്രൻതാനിങ്ങുവരുംമുൻപെ" എന്നെല്ലാമുരചെയ്തുമന്ന
വൻതാനുംപൊയാൻ കന്ന്യകാദുഃഖിച്ചൊരുവൃക്ഷത്തിൻകീഴുംനിന്നാ
ൾ മുന്നമെന്നിളെനടന്നന്വെഷിച്ചവളുംപൊ ന്നന്നെരംദെവയാ
നിതന്നെയുംകണ്ടാളെല്ലൊ "എന്തുണ്ണിമകളെനീയിങ്ങനെനിൽക്കുന്നി
തു അന്തിയുമായിതാതൻകാണൊഞ്ഞുഖെദിക്കുന്നു പൊരെനീ" യെന്നാ
കെട്ടുദെവയാനിയുംചൊന്നാൾ "പൊരികയില്ലദനുജാധിപൻപുരത്തി
ൽഞാൻ" ശർമ്മിഷ്ഠചെയ്യൊരുദുഷ്കർമ്മവുമറിയിച്ചാൾ ധർമ്മിഷ്ഠയായയൊ
രുജ്ജ്വസ്വാതിതന്നുടെമകൾ അക്കഥയൊക്കെച്ചെന്നുശുക്രനൊടവൾ
ചൊന്നാൾ ദുഃഖിച്ചുശുക്രൻതാനുമപ്പൊഴെപൊന്നുവന്നാൻ "എന്ത
യ്യൊനിനക്കു നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായതൊരു ബന്ധമെന്തിവററിനുബെ
ന്ധുരകളെബ്ബുരെ ബന്ധുക്കളൊടുവൈരംചിന്തിച്ചീടരുതെല്ലൊ സ
ന്തതംവണക്കംനല്ലസ്ഥതംകളഞ്ഞാലും പണ്ടെന്നിന്മൊഴിയാളെപൊ
രികവെകിക്കെണ്ടാ" പണ്ടെലുംമലയാളുമുത്തരമുരചെയ്യാൾ "എന്തിനുതാ
തനെന്നൊടിത്തരംപറയുന്നുബെന്ധുശത്രൊദാസീനഭെദമൊട്ടറിവൻ
ഞാൻമഹിമയില്ലാകുലമാകാവൃത്തിയുംപൊരാ സഹിയാശീലവുമെ
ന്നുള്ളിലുള്ളവരുടെഗൃഹത്തിലിരിക്കയിൽമരിക്കതന്നെനല്ലുസഹിച്ചീ
ട്ടുമൊന്നിന്ദാവചനാദികളെല്ലാം പാപികളൊടുചെന്നുവസിക്കുന്നവ
ൾക്കും പാപമെയുണ്ടായ്വരുകെവലമറിഞ്ഞാലും" ശുക്രനുംദെവയാനി
യാകിയപുത്രിതാനുംയുക്തികൾപറഞ്ഞതുവിസ്തരിച്ചുരചെയ്കിലെത്രയും
പെരുപ്പമുണ്ടക്കഥയിരിക്കട്ടെയുക്തികൾമുട്ടിശ്ശുക്രൻതനിക്കുനീതികൊ
ണ്ടു എന്മകളൊടുകൂടെഞാനെന്നുകല്പിച്ചുടൻ അമ്മുനിവൃഷപർവ്വാത
ന്നൊടുയാത്രചൊൽവാൻ ചെന്നപ്പൊളുവസ്ഥാകളസുരാധിപ നറി
ഞ്ഞുന്നാലവെണ്ടുന്നതെന്തെന്നപ്പൊഴെകാക്കൽവീണു എന്നുടെമ
കൾകൂടാതിവിടെയിരിക്കയില്ലിന്നവൾവരുന്നാകിലമറെറാന്നും വെ
ണ്ടതില്ലാ അന്നെരമസുരെന്ദ്രൻതാനുന്നെദെവയാനീ തന്റെടെകാക്ക
ൽവീണൊൻകാത്തുകൊൾകെന്നുതന്നെ എംകിലൊനിന്റെമകളാകി
യശർമ്മിഷ്ഠയും മംഗലാംഗികളാകുമായിരംദാസികളും ഇന്നുതൊട്ടിനി
മെലിലെന്നുടെദാസികളായി എന്നൊടുകൂടെത്തന്നെ ഞാൻചൊല്ലു
ന്നതുംകെട്ടു വാഴ്കിൽഞാനൊക്കൂടിപ്പൊരാമെന്നറിഞ്ഞാലും ദൊഷ
ങ്ങളറിയാതെചെയ്കവസഹിച്ചീടാം" അപ്പൊഴെവൃഷപർവ്വാവയച്ചാ
നമകളെയു മപ്പുരികുഴലാളുമപ്പൊഴെപൊന്നുവന്നാൾ ദാസികളായി

ത്തവും ഞാനും നീ ചൊല്ലുംവണ്ണം ദാസികളെന്നു കാക്കൽ വീണിതു ശർമ്മി
ഷ്ഠയും "ബ്രഹ്മചര്യ്യത്തൊടിരുന്നീടുകായിരത്താണ്ടു നിർമ്മര്യ്യാദം ചെയ്ക
തിൻ പ്രായശ്ചിത്താൎത്ഥമെന്നാൾ ശുക്രനും പുത്രിതാനും ദൈത്യരാജനും
പുന തൽക്കാമ്പുതെളിഞ്ഞകം പുക്കിതു രാജ്യംതന്നിൽ - അങ്ങിനെ ചില
കാലം കഴിഞ്ഞൊരനന്തരം അംഗനാശിരൊമണിയാകിയ ദെവയാനീശ
ൎമ്മിഷ്ഠയൊടും ദാസീസഹസ്രത്തൊടും കൂടി നൎമ്മാൎത്ഥം യഥാകാമം പൊയി
ആരാമംതൊറും മാധവമായ മധുപാനവും ചെയ്താനന്ദിച്ചാദരവൊടു
മാടിപ്പാടി വാണിടുന്നെരം ദാഹമുൾക്കൊണ്ടു മൃഗയാപരിശ്രമത്തൊടും
സംഹൃഷ്ടനായ നൃപൻ കാനനം പുക്കാനന്നു കണ്ടിതു കളിക്കുന്ന കന്യ
കാജനത്തെയും മുന്നതിൽ പ്രധാനിയായൊരുത്തിയവളുടെ പാദവും
തലൊടിക്കൊണ്ടാഭരണാദിമണിദീധിതിയൊടുകൂടെക്കാണായിതൊ
രുത്തിയെ ചൊദിച്ചാൻ നൃപവരൻ നിങ്ങളാരിരുവരും മൊദത്തൊടുര
ചെയ്ക ദെവയാനിയുമപ്പൊൾ "ശുക്രമാമുനിയുടെ പുത്രി ഞാൻ ദെവയാ
നി ചൊൽക്കൊണ്ട ദനുജേന്ദ്രൻ വൃഷപൎവ്വാവിന്മകൾ ശൎമ്മിഷ്ഠയായ
തിവളെന്നുടെ ദാസിയെല്ലൊ നിൎമ്മലാംഗികൾ മറ്റുള്ളവരും ദാസിവ
ൎഗ്ഗം മറ്റുമെന്നൊടുകൂടെപ്പൊരുതിന്നിവരെല്ലാം മറ്റാരുമുടയവരില്ലെ
ന്നുധരിച്ചാലും" അതുകെട്ടവനീശനവളൊടുരചെയ്താൻ നല്ഗുണമു
ള്ളൊരിവളെങ്ങിനെ നിന്റെ ദാസിയായ്വന്നവാറെങ്ങിനെ പറകെ
ന്നൊടാഹാസമൊടതുകെട്ടു ദെവയാനിയും ചൊന്നാൾ "ഈശ്വരമതമെ
ല്ലാമാക്കുംപൊലറിയാവിതാശ്ചൎയ്യം തൊന്നീടുവാനെന്തിതിലിതുകാലം
ഉകൾക്കന്നെമെല്ലൊ ഭവാനാരെന്നതിനിക്കിപ്പൊൾ ബൊദ്ധ്യംചൊല്ലു രാജശ്രെ
ഷ്ഠനെന്നുതൊന്നീടും കണ്ടാൽ" എങ്കിലങ്ങിനെതന്നെ ഭൂപതി യയാതി
ഞാൻ പങ്കജവിലൊചനെ "നഹുഷാത്മജനെല്ലൊ" "എങ്കിൽ നീയെ
ന്നെ വെട്ടുകൊള്ളുക മടിയാതെ സംകടമെല്ലാം തീരും സംശയമുണ്ടാകെ
ണ്ടാ" മന്നവനതുകെട്ടു പിന്നെയുമുരചെയ്തു "കന്യകാതിലകമെ ധന്യെ
ഉകൾ മനൊരമെ സിദ്ധമല്ലയൊ നിനക്കെതുമെ ശുക്രൻതന്റെ പുത്രി
എന്നീനിക്കെതും തൊന്നീതില്ലിപ്പൊളെടൊ പതിതാ, പരഭാൎയ്യാ, ഭഗിനീ,
സഗൊത്രയും, വിധവാ, കുലംതന്നിലെറിയ നാരിതാനും, സൎവ്വസംഗങ്ങളി
ലും നിവൃത്തിവന്നവളും, സൎവ്വലൊകങ്ങളാലും നിന്ദ്യയായുള്ളവളും തന്നു
ടെമകൻ വെട്ട തന്വിയും സ്വതന്ത്ര്യയും ഒന്നും കൊണ്ടീടുമാറില്ലെന്നല്ലൊ
വിധിയിപ്പൊൾ നിന്നെ ഞാൻ കയ്ക്കൊള്ളുവാനെങ്ങനെ പറഞ്ഞു നീ ള്ളു
ന്നതാന്നായത്തിൻകലുള്ള കന്യകയെല്ലൊ ശൎമ്മിഷ്ഠ തന്നെക്കണ്ടു മന്മഥശ
രമെറ്റു നന്മനമഴിഞ്ഞൊരു മന്നവനൊന്നനെരം മന്നവൻ തന്നെക്കണ്ടു
മന്മഥപരവശയായി. കന്യകാ ദെവയാനി പിന്നെയുമുരചെയ്താൾ "ബ്ര

ഹ്മക്ഷത്രങ്ങൾതമ്മിലെതുമെഭെദമില്ലാ സമ്മതമിനിക്കമൊട്ടറിയപ്പൊൾ
ക്കമെടൊ കല്യാണനൊട്ടുമെന്നെക്കയ്യെൽക്കാൾകിൽനിനക്കിപ്പൊൾനല്ല
തുവന്നുകൂടുമില്ലസംശയമെതും" എംകിൽനിന്നുള്ളൻതന്നെതന്നാലാമെ"
ന്നുനൃപൻ പംകജമുഖിയൊടുചൊന്നപ്പൊളവൾചൊന്നാൾ "സംക
ടംവെണ്ടാഭവാനാമെല്ലൊപുനരതും ശംകയുമുണ്ടാംസൂക്ഷ്മധമ്മത്തെ
യറിയാഞ്ഞാൽ"കാവ്യനാംപിതാവിന്നെയപ്പൊഴെവരുത്തിയാൾസെ
വ്യനാംമുനിതന്നെക്കുമ്പിട്ടുനൃപതിയും നിശ്ശെഷവിശെഷങ്ങളുമു
ന്നൊടറിയിച്ചാൾ തച്ചരിതങ്ങൾകെട്ടുഭാഗ്യവൻതാനുംചൊന്നാൻ "ക
ന്ന്യകാജനമുള്ളിൽതങ്ങളെകാമിച്ചീടി ലന്ന്യൊന്ന്യംബ്രഹ്മക്ഷത്രത്
ങ്ങളിൽകൊള്ളാമെല്ലൊ" തന്നുടെമകൾതന്നിൽവാത്സല്യമുണ്ടാകയാ
ലെന്നൊരുവിധിയവനന്നെരമുണ്ടാക്കിയാൻ ശീഘ്രതിസുതനുടെശാ
പവുംനൃപനിലെ താല്പരിയവുമവൾക്കുണ്ടായനെരംമുനി പുത്രിയെ
യയാതിക്കുകൊടുത്തുവിശെഷിച്ചും പൃത്ഥ്വീനായകനൊടുപിന്നയുമൊ
ന്നുചൊന്നാൻ "ആപദ്ധമ്മങ്ങൾക്കെതുംദൊഷമുണ്ടാകയില്ലാ ശാപ
ത്തെത്തടുക്കയുമരുതുമറ്റൊന്നിനാൽ ശമ്മിഷ്ഠയാകുമസുരാധിപപുത്രി
യൊടും നമ്മങ്ങൾപൊലുംപറഞ്ഞീടരുതൊരുനാളും എന്നുടെമകൾ
ചൊല്ലുംവണ്ണംനീയവളെയും നന്നായിരക്ഷിച്ചീടുകെന്നതെപറയെ
ണ്ടു" ആയതമിഴിയാളാംദെവയാനിയുംപുന രായിരംദാസികളുംശമ്മി
ഷ്ഠതാനുംകൂടി പൊയിതുയയാതിയാംഭൂപതിരാജ്യംതന്നിൽ പൊയിട്ടു
പരിതാപംദെവയാനിക്കമപ്പൊൾ ഉമ്മരപ്പുംകാവിലൊരാലയമതും
തീത്തു ശമ്മിഷ്ഠതന്നെയതിൽനന്നായിവെച്ചുനൃപൻ മുന്നമെകണ്ടു
നാളിലുണ്ടായൊരനുരാഗം മന്നവനകതാരിൽവാച്ചിതുദിനംപ്രതി
എന്നാലുംദെവയാനിതന്നൊടുംകൂടിച്ചെന്നു നന്നായിരമിച്ചിതുഭൂപ
തിവീരൻതാനും അക്കാലംയദുവെന്നുംതുവ്വശുവെന്നുംരണ്ടു മക്കളു
ണ്ടായ്വന്നുപുത്രന്മാരവർകളും ഇങ്ങിനെചെന്നുകാലമായിരം സംവ
ത്സരം അംഗജതാപവുംപൂണ്ടിരുന്നുശമ്മിഷ്ഠയും ഒന്നിച്ചവളൊന്നൊരു
തന്നുടെസഖിനന്നാ യുന്നവനൊടുംകൂടിക്രീഡിക്കുന്നതുംകണ്ടുതാനൊ
രുപുരുഷനെക്കാണാതെഗൃഹംതന്നിൽ മാനസതാപംപൂണ്ടുമാരമാ
ൽപിടിപെട്ടുനാൾതൊറുമിരിക്കുന്നൊ ളക്കാലമവളുടൽചെന്തൊമൊ
ഹനമെന്നെചൊല്ലാവുകാണുംതൊറും അന്നവളൃതുധമ്മം പ്രാപി
ച്ചുകുളിച്ചുവ ന്നനന്തസ്സനങ്ങളുംമെല്ലവെനൊക്കിനൊക്കി ദന്ത
ശൊധനചെയ്തുബന്ധൂകസമാധരി പന്തൊക്കുംകൊങ്കത്തടത്തിൻക
ൽക്കുംകുമംചാത്തി ഭംഗിയിൽകുറിയിട്ടുകുംകുമതിലകംതൊട്ടുംഗജൻതഴ
ചൊലെപ്പുംകുഴലഴിച്ചിട്ടുനിമ്മലമായുള്ളൊരുവസ്ത്രവുമുടുത്തുംകൊണ്ടുംബ

മിഴികളിലഞ്ജനമതുംചെയ്തു കുന്തലഷണ്ഡംമിന്ദുംഗന്ധമണ്ഡ
ലത്തിൻകൽ കുണ്ഡലീഫണംപൊലെപത്തിക്കീററതുംചെയ്തു സ്വൎണ്ണ
ഭൂഷണങ്ങളുമൊക്കവെയണിഞ്ഞൊരു കണ്ണാടിതന്നിൽമുഖപത്മവും
നൊക്കിനൊക്കി നല്ലൊരുപുരുഷനെച്ചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചുള്ളി ലുല്ലാ
സംചെന്നൊരശൊകത്തെയും ചാരിനിന്നു ദുഃഖിക്കുന്നതുനെരംമന്ന
വൻതാനെതന്നെ മയ്ക്കണ്ണിയുടെമുൻപിൽചെന്നിതുബലാലപ്പൊ
ൾ എന്നുടെഭൎത്താവാകെന്നവളുമപെക്ഷിച്ചാൾ നിന്നിതുവിഷണ്ണ
നായമന്നവൻതാനുമപ്പൊൾ "നിന്നൊടുകൂടിരമിക്കുന്നതില്ലെന്നുതന്നെ
മുന്നമെദെവയാനിതന്നൊടുചൊന്നെനെല്ലൊ സത്യത്തെലംഘിക്കരു
തെന്നതുകൊണ്ടുംപിന്നെ ഉത്തമനായശുക്രൻതന്നിലെപ്പെടികൊ
ണ്ടും ഇന്നിതുമടിച്ചുഞാൻനിൎണ്ണയംമനൊഹരെ നിന്നിലുള്ളനുരാഗം
കണ്ടതന്നെയുള്ളൊന്നെല്ലൊ" എന്നതുകെട്ടുചൊന്നാൾശൎമ്മിഷ്ഠയതുനെ
രം "ഒന്നുണ്ടുപറയുന്നുഞാനിപ്പൊളിതുകെൾക്ക ഒരൊരൊനൎമ്മങ്ങളും
പറഞ്ഞുവാഴുംപൊഴും നാരിമാരൊടുവെളിപറയുംപൊഴുംപിന്നെ ത
ന്നുടെജീവനിപ്പൊൾപ്പൊമെന്നുതൊന്നുംപൊഴും എന്നതുപൊലെ
ധനമൊക്കെപ്പൊയീടുംപൊഴും എന്നിവനാലിങ്കലുമസത്യംപറഞ്ഞൊ
ലും എന്നുമെദൊഷമില്ലയെന്നുകെളിയുമില്ലെ" വിസ്മരിച്ചവൾചൊ
ന്നതെന്തിനുപറയുന്നു സിദ്ധിച്ചാൾഭൂപാലനെയന്നവളെന്നെവെ
ണ്ടു ശൎമ്മിഷ്ഠയ്ക്കുന്നതന്നെഗൎഭവുമുണ്ടായ്വന്നു നിൎമ്മലനായിട്ടൊരുപുത്ര
നുമുണ്ടായ്വന്നു അന്നുതൊട്ടുടൻപിന്നെശൎമ്മിഷ്ഠതന്നിൽചിത്തം നന്നാ
യിരമിച്ചിതുഭൂപനുംദിനംപ്രതി അന്നൊരുദിനംവന്നുശൎമ്മിഷ്ഠതന്നെ
ക്കാണ്മാൻ മന്നവനുടെപത്നിയാകിയദെവയാനി അപ്പൊഴെക്കുമാ
രനെക്കാണായിതെജസ്സൊടു മഞ്ജുതരംതൊഴിചൊൽനീപെററവാറെ
ങ്ങനെനീ പെററവാറെന്തുപറയാവതുമെടൊപുനരെത്രയും ദിവ്യനാ
യൊരാദിത്യനെന്നപൊലെവന്നൊരു നരനെന്നെമെല്ലവെതഴുകിനാ
ൻയെന്നതെയറിഞ്ഞുഞാനെന്നവൾപറഞ്ഞപ്പൊൾ നന്നായിതെ
കിലെന്നുപൊയിതുദെവയാനി പിന്നെയുംനൃപനവൾകാണാതെപു
നെന്നീട്ടും നന്ദനന്മാരുംപാടെമ്മൂന്നുപെരുണ്ടായ്വന്നു ചന്ദ്രാൎക്കാനല
തെജസ്ത്രിതയമെന്നപൊലെ ദ്രുഹ്യുവുമനുദ്രുഹ്യുംപൂരുവെന്നതുമെല്ലൊ
മുഖ്യന്മാരാകുമവൎക്കുവക്കുംനാമങ്ങളും അങ്ങിനെചെല്ലുംകാലംക്ഷൊ
ണീന്ദ്രനൊരുദിനമംഗനാരത്നമായദെവയാനിയുംതാനും ഒന്നിച്ചുമ
ധുപാനംചെയ്തിതുവഴിപൊലെ തന്നെത്താൻമറന്നിതുദെവയാനി
യുമപ്പൊൾ മദിരാപാനംചെയ്തുമധരപാനംചെയ്തും മദനൻതെരുതെ
രെവലിച്ചുകൂൎപ്പിച്ചും മനസിമദംകലൎന്നൊരനുരാഗംപെയ്തും കനി

ഖിന്നൊട്ടുഗാഢംപാൎശ്വാംകതഴുകിയും ആനന്ദാമൃതവാരിരാശിയിൽമു
ഴുകിയു മാനനാമനംഗരസ_ദാമൃതമൊഴുകിയും പീനവക്ഷൊജങ്ങ
ളിൽക്കളഭമിഴുകിയും മാനസത്തിൻകലെററമാനന്ദംപെരുകിയും ചെ
തസ്സുകനിഞ്ഞുടൻപുൽകിയുംപലതരം വെധസ്സിൻവിനൊദങ്ങളെ
ത്രയുംചിത്രംചിത്രം ആടിയുംപാടിയുംകൊണ്ടാടിയുംനയനങ്ങൾ വാടി
യുംകൌതുഹലംതെടിയുമ്മാരപ്പട കൂടിയുംമദനന്റെചാപമാംചില്ലീവ
ല്ലീ കൊടിയുമിരുവരുംകൂടിവാണീടുന്നെരം ഭൂപതിവീരനൊടുദെവ
യാനിയുംചൊന്നാൾ താപസബുദ്ധ്യാമദ്യവ്യാകുലചെതസ്സൊടും „അ
ന്തണനായഭവാനെന്തിനുവന്നരികിപ്പൊൾ ബന്ധമെന്തടവിയിൽ
വരുവാൻപറഞ്ഞാലും ചൊന്നാൾബ്രാഹ്മണൻഭവാനെൻകരംഗ്രഹി
ച്ചാലതിനന്തരംപെരികെയുണ്ടസ്ഥാത്മാവായുള്ളൊരുവെ നെരത്തുപൊ
യ്യൊൾകനീദൂരത്തുമടിയാതെ ചാരത്തിങ്ങണയാതെചാരിത്രഭംഗം
വന്നാൽ പെടിക്കവെണമെല്ലൊഭൂപതിയയാതിയെ മാടൊത്തകുള
ൎമ്മുലപുൽകുവാൻവശമല്ലാ" ഇത്തരംദെവയാനിചൊന്നതുകെട്ടുനൃപൻ
ഭത്സിച്ചുലിംഗഹീനന്മാരെക്കാവലുംവച്ചാൻ ശൎമ്മിഷ്ഠയൊടുംകൂടെന
ൎമ്മവുംചെയ്തുനന്നായ്മന്മഥപരവശനായിരുവീടുംകാലം മദ്യപാനവും
ചെയ്തുമത്തമാംചിത്തത്തൊടു മൃദ്യാനഭൂവിപൊവാനുദ്യൊഗംകയ്ക്കൊ
ണ്ടപ്പൊൾ പൊകണംവനക്രീഡയ്ക്കെന്നിതുദെവയാനീ ഭൊഗാൎത്ഥം
ഭൂപാലനുംകൂടവെപുറപ്പെട്ടാൻ ചെന്നിതുശൎമ്മിഷ്ഠതന്നാശ്രമത്തിൻ
കലപ്പൊൾ നന്നായിക്രീഡിക്കുന്നപൈതങ്ങൾതമ്മെക്കണ്ടു അച്ഛ
നെക്കണ്ടുചിരിച്ചുകുമാരന്മാരെല്ലാ മച്ഛനാദികൾചെയ്തുചാരത്തുവരു
ന്നെരം അച്ഛിരിപൂണ്ടുനിന്നുഭൂപതിബാലകനു മച്ചരിതങ്ങൾകണ്ടുചൊ
ദിച്ചുദെവയാനി„അച്ഛനെഞ്ഞൊട്ടുപൊയിചൊല്ലുവിൻപൈതങ്ങളെ
വിച്ചകളുണ്ടാക്കുവാൻപൊയിതൊവനങ്ങളിൽ"മെല്ലവെചൂണ്ടിക്കാ
ട്ടിക്കൊടുത്തുപൈതങ്ങളു മല്ലൽപൂണ്ടൊരുദെവയാനിയുംകൊപത്തൊ
ടെ ദൃഷ്ടിയുംചുവപ്പിച്ചുദെഹവുംവിറപ്പിച്ചു പൊട്ടിച്ചങ്ങെറിഞ്ഞിതു
ഭൂഷണങ്ങളുമെല്ലാം„ കല്പിച്ചവണ്ണംവരുമിനിക്കുമിനിനിങ്ങൾ കല്പി
ച്ചവണ്ണംതന്നെവാണാലുമിരുവരും പൊട്ടക്കൂപത്തിലത്തള്ളിവിട്ട
ന്നെയുള്ളവൈര മൊട്ടുമെപൊയിലശൎമ്മിഷ്ഠയ്ക്കെന്നൊടുഞാനൊ ചെ
ട്ടന്നുമറന്നിതുപൊട്ടിയായതുമൂലം പുഷ്ടഭൊഗത്തൊടെററംതുഷ്ട്യാവാഴ
വിൻനിങ്ങൾ"ഭൂമിയിൽവീണുംകെണുമുരണ്ടുംനടകൊണ്ടാൾ മാമു
നിശുക്രൻതന്നെക്കാണ്മാനായ്ക്കവെഗത്തൊടെ ഭൂമിപാലനുമതിവ്യാകുല
ചെതസ്സൊടും ഭാമിനീകൊപംകണ്ടുഭാവവൈവൎണ്ണ്യംപൂണ്ടു പെടി
ച്ചുസംഭ്രമംപിന്നാലെനടകൊണ്ടു മാടൊത്തമുലയാളെ എന്നീലയ

യാതിക്കം വെഗത്തിലവൾചെന്നുതാതനൊടറിയിച്ചാൾ ആകവെ
കെട്ടനെരംകൊപിച്ചുശുക്രൻതാനും അന്നെരംനൃപതിയുംചെന്നടിവ
ണങ്ങിനാൻ മന്യുകയ്ക്കൊണ്ടുശുക്രമാമുനിയരുൾചെയ്തു "എന്നുടെമക
ളെയുംപെട്ടന്നങ്ങുപെക്ഷിച്ചുമന്നവദാസിതന്നെപ്പുൽകിയനിമിത്തം
നീ സത്യപൂരുഷനല്ലാമത്യകുത്സിതനത്രെ സത്വബുദ്ധിയുംനിനക്കൊ
ട്ടുമില്ലെന്നുവന്നു ധമ്മത്തെയുപെക്ഷിച്ചുദാസിയെയപെക്ഷിച്ചു ദു
മ്മതിയായഭവാനിപ്പൊഴെജരാനരാ വന്നുപൊകസ്വരസ്ത്രീതന്നൊടു
കൂടെച്ചെന്നു നന്നായിരമിക്കണം നരച്ചുകുരച്ചുനീ"യെന്നശാപത്തെ
ക്കെട്ടുമന്നവനുരചെയ്താ "നിന്നുഞാനധമ്മത്തെച്ചെയ്തതില്ലറിഞ്ഞാ
ലും രമ്യയായിരിപ്പൊരുനാരിവന്നപെക്ഷിച്ചാൽ സമ്മതിക്കെന്നുവ
രുംധമ്മിഷ്ഠന്മാക്കുനൂനം ഭ്രൂണഹത്യയുമിവനുണ്ടാകുമല്ലെന്നാകിൽ
ജ്ഞാനമിന്നിവയെല്ലാംഞാൻപറഞ്ഞിടെണമൊ ദെവയാനിയില്ലു
മെന്റെകൌതുകംപൊയീലെതു മാവൊളമനുഗ്രഹിച്ചീടുകമടിയാതെ"
"എങ്കിലൊപുത്രന്മാരിലാക്കാനുംപകന്നുനീ ഭംഗിയില്ലരിപൂണ്ണയൌവ
നംകയ്ക്കൊണ്ടാലും"എന്നുമാമുനിവരൻചൊന്നതുകെട്ടുനൃപൻ "ഇന്ന
ത്തുനൽകുന്നവനെന്നുടെരാജ്യമെല്ലാം പിന്നെമററതിന്നായിക്കൊപി
ഷാതിരിക്കണം"മന്നവകൊപിക്കയില്ലങ്ങനെതന്നെ"യെന്നാൻ ഭാഗ്ഗ
വമുനിവരൻഭൂപതിവരൻതാനും ഭാഗ്ഗവപുത്രിയൊടുംകൂടവെരാജ്യം
പുക്കാൻ സീമന്താത്മജനായയദുവിനൊടുനൃപനാ മന്ത്രിച്ചിതുജരാ
യൌവ്വനവിനിമയം സൂക്ഷ്മധമ്മത്തെപ്പാത്തുധാത്രീശനൊടുയദു ദാ
ക്ഷ്യമൊടരുതിതെന്നാഖ്യാനംചെയ്തശെഷം മക്കളെക്രമത്താലെവെ
വ്വെറെവരുത്തിട്ടു കയ്ക്കൊൾകജരാനരയെന്നവനപെക്ഷിച്ചു ആരു
മെകയ്ക്കൊളളാഞ്ഞിട്ടുശൊമനായസുതൻപൂരുവെന്നവനൊടുമന്നവൻ
പറഞ്ഞപ്പൊൾ അച്ഛൻചൊന്നതുകെട്ടിട്ടച്ചിരിവരുന്നാകിൽ നിശ്ച
യംപൊറുക്കുന്നതന്നാലുമെന്നാനവൻ താതനുതനിക്കുള്ളയൌവ്വന
മതുംനൽകി ചെതസ്സിതെളിഞ്ഞവൻഭാര്യമാരൊടുംകൂടി ചൂതസായ
കമെററചൂതവാർമുലപുൽകി ചൂതൊടുപഞ്ചരംഗമെന്നിവകൊണ്ടും
ക്രീഡിച്ചാദരവൊടുവാണൊന്നായിരത്താണ്ടു പിന്നെപ്പൂരുവാംതനയ
നയൌവ്വനമതുംനൽകി പാരാതെരാജ്യത്തിൻകലഭിഷെകവുംചെ
യ്തു രാജചിഹ്നങ്ങൾനിങ്ങൾക്കില്ലാതെപൊകെന്നതു രാജാവുമററമ
ക്കൾക്കൊക്കവെശാപംനൽകി യദുവിൻപരംപരയാദവന്മാ
രെന്നായീമധുരാനാമംപൂണ്ടരാജ്യവുമുണ്ടായ്വന്നു തുവ്വസുവിന്റെ
പാരമ്പയ്യമായുണ്ടായതുമുവ്വീയിലന്നുയവനന്മാരെന്നറിഞ്ഞാലും ദ്രു
ഹ്യുവിൻപരംപരാഭൊജന്മാരെല്ലാമനു ഷ്യവിന്മക്കളെല്ലാംമ്ലെച്ഛ

ജാതികളെല്ലൊപൂരുവിൻപരമ്പരാപൌരവന്മാരായിതു വീരനാംയ
യാതിയും പൊയ്യനവാസംചെയ്യാൻ വാനലൊകവുംപുക്കാൻപി
ന്നെയെന്നറിഞ്ഞാലുംമാനവവീരൻപൂരുഭൂമിയുംപാണാനെല്ലൊ ഉ
ത്തരയായാതത്തിലുള്ളൊരുകഥയെല്ലാംവിസ്താരംപാരമുണ്ടുപറവാൻ
പണിയത്രെഇന്ദ്രനുംയയാതിയുംതങ്ങളില്പറന്നതുംമന്നവനഷ്ടകനാം
മുനിയെകണ്ടവാറുംതങ്ങളിൽധൎമ്മാധൎമ്മമൊക്കവെപറഞ്ഞതുംഎങ്ങി
നെപറവതുകാലമൊപൊരായെല്ലൊ — പൂരുവിങ്കന്നതൊട്ടുഭരതൻതങ്ക
ലൊളംനെരെമുന്നമെതന്നെപറഞ്ഞെനെല്ലൊതാനും എന്നുവൈശം
പായനനരുൾചെയ്തുകെട്ടു മന്നവനായജനമെജയൻചൊദ്യംചെ
യ്തുഭരതൻതന്റെജന്മമറിവാൻതക്കവണ്ണമതുളിചെയ്തീടണം മാവൊ
ളംചുരുക്കാതെകെട്ടുകൊണ്ടാലുമതുമൊട്ടൊട്ടുചൊല്ലാമെങ്കിൽ വാട്ടമി
ല്ലാതകെളിയുള്ളദുഷ്ഷന്തനൃപൻ ഉള്ളതിൽഷഡ്ഭാഗംവാങ്ങിനാൻരാജ
ഭൊഗം ചൊല്ലുവാൻപണിയവൻരക്ഷിച്ചപ്രകാരങ്ങൾ കീൎത്തിപ്പൂ
ണ്ടിരിക്കുന്നാൾനായാട്ടിനൊരുദിനം ആൎത്തനാലംഗത്തൊടുകൂടവെ
വനംപുക്കാൻവ്യാഘ്രസിംഹാദിമൃഗമാവൊളംകൊന്നുകൊന്നുശീഘ്ര
മവീന്ദ്രൻവിളയാടുന്നനെരമെററമാഗ്രഹിച്ചവികളാക്രമിച്ചീടുന്നെ
രം ആൎക്കുമെത്താതവെഗമെറുന്നരഥത്തൊടും ഭാസ്കരരശ്മിപൊലും
ചെല്ലാതവനംപുക്കാൻനൊക്കിയുംമൃഗങ്ങളെ കണ്ടുകൌതുകംപൂണ്ടും
വെഗമെറീടുംമൃഗജാലങ്ങൾവഴിയെപൊ യെകാകിയായവസുധെ
ന്ദ്രനാംദുഷ്ഷന്തനുംക്ഷുല്പിപാസാദിപൂണ്ടുചമഞ്ഞൊരനന്തരം അത്ഭുതം
വളൎന്നീടുമാശ്രമദെശംകണ്ടാൻ പുഷ്പങ്ങൾതളിരുകൾഫലങ്ങൾനിറ
ഞ്ഞൊരൊ ഷൾപ്പദശുകപികകെകികൾനാദത്തൊടും വൃക്ഷങ്ങൾ
തൊറുംചുററിപ്പററീടുംവല്ലികളും യക്ഷകിന്നരസിദ്ധഗന്ധൎവ്വാദികളാ
ലുംപക്ഷികൾമൃഗങ്ങളെന്നുള്ളജന്തുക്കളാലും ഇക്ഷുജംബീരകെരകദ
ളീവൃന്ദത്താലുംശീതളസുഗന്ധമാന്ദ്യാദികൾഗുണംതെടുംവാതപൊ
തങ്ങളാലുംദിവ്യമാശ്രമദെശംചിത്തപ്രഹ്ലാദൊത്ഭവമെത്രയുമെന്നു
നിനച്ചുത്തമനായനൃപൻവിസ്മയംപൂണ്ടാനെററം മാലിനിയായന
ദിതന്നുടെതീരത്തിങ്കൽകാലദൊഷാദികൂടാതാശ്രമംമനൊഹരം സത
തംനരനാരായണന്മാർമരുവീടും ബദൎയ്യാശ്രമംഗംഗാതന്നാലെന്നതു
പൊലെമാലിനീനദിതന്നാൽശൊഭിതദെശംകണ്ടു മാലകന്നൊരുനൃ
പൻമററുള്ളപടയെല്ലാംകാനനദ്വാരത്തിങ്കൽനില്ക്കെന്നുനിയൊഗി
ച്ചുതാനുംതന്റെപുരൊഹിതൻതാനുമായകംപുക്കാൻബ്രഹ്മലൊകത്തെ
പ്രവെശിച്ചീടുന്നൊരൊന്നപ്പൊൾ നിൎമ്മലനായനൃപൻതന്നുള്ളിലു
ണ്ടുദ്ദുസ്സനുമായക്കാണ്ടുണ്ടാംമഹാമൊഹങ്ങൾനീക്കിനിത്യംപ്രാപ്യതതചൂ

ത്ഥവിജ്ഞാനാദിസമ്പന്നന്മാരാ ഗ്വേദമെറിയമുനിപ്രവരശിഷ്യ
ന്മാരായ്യൊദ്ധ്യാപകന്മാരാംബഹ്വൃചമുഖ്യന്മാരാൽപ്രെയ്യമാണങ്ങളാകും
സംഹിതപദങ്ങളെധാൎയ്യമാണാത്ഥത്തൊടും സുസ്വരവ്യക്തിയൊടും
കെട്ടുകെട്ടാനന്ദിച്ചുചെന്നപ്പൊൾകാണായ്വന്നു വാട്ടമെന്നിയെയാഗ
ശാലകൾപലതരംയജ്ഞവിദ്യാംഗക്രിയാതല്പരന്മാരായ്നാനാ വിജ്ഞാ
നജ്ഞാനാദികൊണ്ടജ്ഞാനമകന്നിട്ടും യജുൎവ്വെദികളുമൃഗ്വെദികളായു
ള്ളൊരുമുളുമാൎഗ്ഗത്തൊടതിമധുരഗാനത്തൊടും സാമവെദികളൊട്ടു ഭാ
രുണ്ഡസാമഗന്മാർസൊമപാനാദികൊണ്ടുപൂതമാനസന്മാരും തൈ
ത്തിരിയാദിശാഖാഭെദങ്ങൾബഹുവിധം മൂൎത്തിഭെദങ്ങൾചൊല്ലുംസൂ
ക്തങ്ങൾപലതരംസൂത്രങ്ങൾചൊല്ലുന്നൊരും ബ്രാഹ്മണവെദികളും
ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തവ്യാഖ്യാനാത്ഥതല്പരന്മാരും അഥൎവ്വൎഗ്യജുസ്സാമഭെദ
സംഹിതാഗാനംപദസംക്രമസ്വരമാത്രാദിശിക്ഷയൊടും ശബ്ദസം
സ്കാരത്തൊടുംവാക്യഭെദാത്ഥത്തൊടും സുപ്തിങന്താദിബൊദ്ധ്യസൂത്ര
വൃത്തികളൊടുംശിക്ഷാവ്യാകരണവുംഛന്ദസ്സുംനിരുക്തവുംസൂക്ഷ്മജ്യൊ
തിഷംകല്പമിവററിന്മതഭെദം മൊക്ഷധൎമ്മൊക്തമീമാംസാദികളുപനി
ഷദ്വാക്യാത്ഥവിശെഷദവ്യാഖ്യാനമതങ്ങളുംദ്രവ്യഭെദവുംകൎമ്മഭെദവും
കാലഭെദംദിവ്യമാനുഷഭെദം സവ്യാപസവ്യഭെദം കൎത്തൃഭെദവുംക്രിയാ
ഭെദവുംഗുണഭെദംകൃത്യാകൃത്യാചാരപ്രായശ്ചിത്തഗ്രന്ഥങ്ങളുംകാൎയ്യകാ
രണകരണാദിഭെദങ്ങളുമാചാൎയ്യഭെദവുംവ്യാസഗ്രന്ഥാദിപുരാണവും
ശ്രുതിഗൂഢാത്ഥഭെദപ്രതിബൊധകമായ സ്മൃതിഭെദങ്ങളിതിഹാസ
ങ്ങൾപലതരംവെദാംഗസ്കന്ധഭെദൊപാംഗശാഖാദികളുംവെദാന്താ
ദികൾനാനാശാസ്ത്രങ്ങൾബഹുവിധം അഭ്യസിച്ചിട്ടുമുനിവൎഗ്ഗവും
ശിഷ്യകളുമത്ഭുതാത്മകജപഹൊമാദികൎമ്മങ്ങളും യന്ത്രതന്ത്രാദിയുതമന്ത്ര
ജാപകന്മാരുംഅന്തെവാസികൾപരികൎമ്മികൾഭൃത്യന്മാരും പവിത്രാ
ലയങ്ങളുംവിചിത്രാസനങ്ങളും ധവിത്രഛത്രദണ്ഡപാദുകപടങ്ങളും
അഷ്ടാംഗ ബ്രഹ്മചൎയ്യനിഷ്ഠപൂണ്ടീടുന്നൊരു മഷ്ടാംഗയൊഗത്തൊ
ടുകൂടിനയതികളുംജാത്യാദിവൈരംവെടിഞ്ഞീടിനജന്തുക്കളുംജാത്യാദി
കുസുമിതലതികാവലികളുംപ്രീത്യാകണ്ടുണ്ടായൊരുപരമാനന്ദത്തൊ
ടുംഭീത്യാസാത്വികമത്യാമഞ്ജുളതരഗത്യാനീത്യാസജ്ജനരീത്യാമനസിപൂ
ൎണ്ണഭക്ത്യാസ്വാദ്ധ്യായശ്രവണസന്തുഷ്ടനായിമന്ദംമന്ദം കാശ്യപത
പൊഗ്ഗപൂതാശ്രമമകംപുക്കാ നാശ്ചൎയ്യംമനക്കാമ്പിൽമെൽക്കുമെലു
ണ്ടായ്വന്നുപൎണ്ണശാലയിൽചെന്നമന്നവൻനിന്നനെരം ധന്യനാംത
പൊധനൻതന്നെക്കണ്ടീലയെല്ലൊ ആരുമുള്ളതിവിടെയെന്നെത്രയും
ഗാംഭീൎയ്യത്തൊടാരെയുംകാണാഞ്ഞവനുച്ചത്തിലുരചെയ്യാൻ ലക്ഷ

ന്നയുക്തമായനാദത്തെക്കേട്ടനേരം ലക്ഷ്മിതാൻതന്നെയൊരുകന്യ
കാരൂപംപൂണ്ടു നിഷ്ക്രമിച്ചതുപോലെതത്ക്ഷണംകാണായ്വന്നു ചൊ
ൽക്കൊണ്ടുകൊണ്ടൽമദ്ധ്യെമിന്നുന്നമിന്നൽപോലെ രൂപയൌവ്വന
ശുഭശീലാചാരാദികൊണ്ടും ശൊഭിതയായദിവ്യകന്യകതാനുമപ്പൊൾ
സൎവ്വലക്ഷണയുക്തരൂപാദിഗുണംതേടു മുൎവ്വീശൻതന്നെക്കണ്ടുദൎവ്വാ
രമൊദത്തൊടുംഗാഢകൌതുകത്തൊടും ഗൂഢസുസ്മെരത്തൊടും പ്രൌ
ഢസത്ഭാവത്തൊടുംകൂടവെചെന്നാളവൾ സ്വാഗതമിതിചൊന്നാദ
രവൊടുകൂടെ വെഗത്തിലതിഥിപൂജകളുംചെയ്തീടിനാൾ ആസനപാ
ദ്യാൎഘ്യാദിസ്വാചമനീയങ്ങളാൽ ചെതസിതെളിഞ്ഞവൾപിന്ന
യുമുരചെയ്താൾ "കുശലമല്ലീഭവാനിന്നനാമയമല്ലീ വിശദമതെഭവാ
നാരെന്നുപറയണം കാനനെവരുവതിനെന്തുകാരണമെന്നും" മാ
നിനീചൊദിച്ചപ്പൊൾ മന്നവൻതാനുംചൊന്നാൻ "ദുഷ്യന്തനാ
യനൃപനിലിലതനയൻഞാൻ പുഷ്കരവിലൊചനെ സത്യമെന്ന
റിഞ്ഞാലും" രാജാവെന്നതുകെട്ടുഫലമൂലാദികളും രാജീവവിലൊ
ചനാ നൽകിനാൾഭുജിപ്പാനായി എന്നാലെന്തിനിയൊന്നു വെ
ണ്ടുന്നതെന്നുചൊന്ന കന്യകതന്നെനൊക്കിമന്നവൻതാനുംചൊ
ന്നാൻ "കണ്വമാമുനിതന്നെക്കാണ്മാൻവന്നതുമിപ്പൊളുണ്ടൊരാജീവവിലൊ
ചനെമാമുനിയെങ്ങുചൊൽനീ" "കായൊടുപഴങ്ങളെക്കൊണ്ടുവന്നീടു
വാനായ്പ്പൊയിതുപിതാവൊരുരണ്ടുനാഴികപാൎത്താൽ നായകനായ
നിനക്കൻപൊടുകാണാമെന്നാ"ളായതവിലൊചനയാകിയകന്യക
യും കന്യകാവയൊരൂപശീലാദിഗുണംകണ്ടു മന്നവന്മാരവശനാ
യുടനുരചെയ്താൻ "നിന്നുടെമാതാപിതാക്കന്മാരാരെന്നുംപിന്നെ നി
ന്നെയുമുള്ളവണ്ണമെന്നൊടുചൊല്ലീടണം" എന്തെടൊവനത്തിൽവാ
ണീടുവാന്മൂലമെന്നും ബന്ധുരകളെബരെചൊല്ലണംപരമാൎത്ഥം നിന്നു
ടെരൂപഗുണംകണ്ടതുകൊണ്ടുപാരമെന്നുടെമനസ്സിന്നെനീയപഹരി
പ്പാനും പൂരുവാംരാജൎഷിവംശത്തിൽപ്പിറന്നഞാൻ നാരിമാർകുല
മൌലിരത്നമെധരിച്ചാലുംഉത്തമെനിന്നൊടിന്നുമൊന്നുണ്ടുപറയുന്നു
ചിത്തമെന്നുമെമമചെൽകയില്ലധൎമ്മത്തിൽ ക്ഷത്രിയസ്ത്രീയിലെന്നി
മറ്റുള്ളനാരിമാരിൽ ചിത്തജതാപമിനിക്കുണ്ടാവാൻമൂലമില്ല രാജ
നന്ദനയത്രെനീയെന്നുവന്നുകൂടും വ്യാജമെന്നിയെപറഞ്ഞീടണമെ
ന്നൊടിപ്പൊൾ" മന്ദഹാസവുംചെയ്തുസുന്ദരാംഗിയുമപ്പൊൾകന്ദൎപ്പസ
മാനനാംഭൂപതിയൊടുചൊന്നാൾ "പുണ്യപാപങ്ങൾനിരൂപിച്ചുനീ
പറയണംകണ്വനാംമമതാതൻതന്നെയുംപെടിക്കണംഞാനിപ്പൊൾ
സ്വതന്ത്രയല്ലെന്നതുമറിയണം മാനിച്ചീടണംവെദവിധിയാംധൎമ്മ

ഉന്തയും ജനകനായകന്മാൻ തന്നെപ്രാൎത്ഥിച്ചാലവ നവാവാദത്താ
ലെംകിലതതെന്നില്ലതാനും" മധുരസ്വരവിസ്പഷ്ടാക്ഷരാലാപംകെട്ടു മ
ധുരാധരിയൊടുമന്നവനരചെയ്യാൻ "ഭൊഷ്കരചെയ്യുന്നുള്ളതാക്കട
ത്തുബൊലെ മൂൎക്കന്മാരൊടുവെണം ചൊല്ലുവാനതുമെംകിൽ ഊൎദ്ധ്വ
രെതസ്സാംമുനിതന്നുടെപുത്രിഞാനെന്നൊൎത്തുനീപറയണമെന്നൊടുമ
നൊഹരെ" എന്നതുകെട്ടുമുനികന്ന്യകതാനുംചൊന്നാൾ "നന്നല്ലതന്നെ
ക്ക്റക്കനുള്ളതെന്നതുനൂനംഎംകിലൊയഥാതത്വംകെട്ടാലുംമമജന്മംപ
ങ്കജശരസമനാകിയനരാധിപ പണ്ടൊരുതപൊധനനിവിടെയെഴു
ന്നള്ളി കണ്ടിതുമമപിതാവാകിയമുനീന്ദ്രനെ കൊണ്ടാടിച്ചൊദ്യം
ചെയ്യാനൂൎദ്ധ്വരെതസ്സാംഭവാ നുണ്ടായമകളുടെജന്മത്തെപ്പറയണം
അപ്പൊഴതുമെല്ലാമവനൊടറിയിച്ചാ നപ്രകാരങ്ങൾഞാനുമെ
പ്പൊഴുമറിയിക്കാം വിശ്വാമിത്രൻറതപൊവിഘ്നത്തെവരുത്തുവാൻ
വിശ്വമൊഹിനിയായമെനകതന്നെശ്ശക്രൻ മന്മഥമന്ദമരുന്മാധവമാ
സാദിയെ നിൎമ്മലചന്ദ്രനൊടുകൂടവെനിയൊഗിച്ചാൻ കൌശിക
നവളെക്കണ്ടൊരുശയാവിവശനാ യാശയധൈൎയ്യതപൊബലങ്ങളൂ
ക്കുകളഞ്ഞായിരംസംവത്സരംക്രീഡിച്ചവനംതൊറുമായതവിലൊച
നയായമെനകയൊടും അക്കാലംതപൊബലമൊക്കവെനശിക്കയാ
ലുൾക്കാമ്പിൽതത്വബൊധമുദിച്ചിട്ടവനപ്പൊൾ പുഷ്കരവിലൊച
നതന്നെയുമുപെക്ഷചെ യ്തുഗ്രമാംതപസ്സിനുകൊപ്പിട്ടാൻ പണ്ടെ
പ്പൊലെ വിശ്വാമിത്രൻറബീജംധരിച്ചമെനകയും നിശ്ശെഷദെവ
കാൎയ്യംസാധിച്ചുപൊകുംനെരം ഹിമവൽപ്രസ്ഥദെശെമാലിനീതീര
സ്ഥലെ കമലാവിലൊചനാപെറ്റാളെന്നറിഞ്ഞാലും താപസബീ
ജത്തിനുനാശമില്ലെന്നുകണ്ടു താപവുമകന്നവൾവാനുലൊകവുംപു
ക്കാൾ ലാളിച്ചുശകുന്തങ്ങളിവളെപ്പലകാലം പാലിപ്പാനെൻറകയ്യി
ൽനൽകിനാർശകുന്തങ്ങൾ പെരിട്ടുശകുന്തളയെന്നിവൾക്കതിനാൽ
ഞാൻ ഭാരിച്ചമൊദത്തൊടുമകളായ്വളൎക്കുന്നെൻ നെരത്രെപറഞ്ഞത
ന്നമ്മുനിയൊടുതാതൻ പാരമാൎത്ഥികൻചൊന്നതൊക്കഞാൻകെട്ടുമൂലം
എന്നുടെജന്മമെല്ലാമറിഞ്ഞെനപ്പൊൾഞാനും നിന്നൊടുപരമാൎത്ഥം
പറഞ്ഞെന്നറിഞ്ഞാലും" അക്കഥകെട്ടുതെളിഞ്ഞക്കാലംദുഷ്ഷന്തനുംപുഷ്ക
രശരതമെറുകന്ന്യകയൊടുചൊന്നാൻ "സുവ്യക്തംരാജപുത്രിനീയെ
ന്നുവന്നിതിനിന്നിവ്വാജംപരിഗ്രഹിച്ചീടണമെന്നെയിപ്പൊൾബ്രാ
ഹ്മവുമാൎഷംദൈവംപ്രാജാപത്ത്യവുംപുനരാസുരംഗാന്ധൎവ്വവുംരാക്ഷ
സംപൈശാചവും വൈവാഹകൎമ്മമെട്ടുവിധമീവൎണ്ണമതിൽ ക്ഷ്മാവ
ല്ലഭന്മാൎക്കൊക്കുംഗാന്ധൎവ്വംരാക്ഷസവും ദൈവജ്ഞനായമനുവിച

ന്നും ചൊന്നമൂലം കെവലം ഗാന്ധൎവ്വംകൊണ്ടെന്നനി വരിക്കണം
അന്നെരം ശകുന്തള ചൊല്ലിനാൾ നൃപനൊട മന്നവ ഹാമദ്രവ്യമിവി
ടെയുണ്ടായ്തും വഹ്നിയുമുപാദ്ധ്യായൻ താനുമുണ്ടെല്ലൊ പിന്നെ എ
ന്നിവയൊന്നുകൊണ്ടുമില്ല വൈഷമ്യമെത്തും എന്നാലുമൊരു ദണ്ഡം
പാരമുണ്ടറിഞ്ഞാലും മന്നവ പുനരതുമെന്നൊടു പറയണം ദണ്ഡമാക
ന്നതെന്തെന്നെനി ചൊല്ലിടെടൊ പുണ്ഡരീകാക്ഷിയതുപൊകാ
വൊന്നല്ലെന്നുണ്ടൊ പൊകാവൊന്നല്ലെന്നത്രെ തൊന്നുന്നു പിന്നെ
നൃപന്മാൎക്കുണ്ടൊ നിരൂപിച്ചാൽ സാദ്ധ്യമല്ലാതെയൊന്നും ദുഃഖസാദ്ധ്യമൊ
പൊലെ കെവലമസാദ്ധ്യമൊമയ്ക്കുണ്ണി ചൊല്ലീടെന്തെന്നെന്നൊടു പര
മാൎത്ഥം എന്തതെന്നറിയാഞ്ഞു സന്താപമുണ്ടാകെണ്ടാ ചിന്തിച്ചാൽ കൃ
ച്ഛ്രസാദ്ധ്യമെങ്കിലും കൊള്ളാമെല്ലൊ നിന്നുടെ പുത്രനായിട്ടെന്നിലുണ്ടാ
കുന്നവൻ തന്നെ നീ രാജാവാക്കിപ്പിന്നെ വാഴിക്കാമെന്നും എന്നൊ
ടു സത്യം ചെയ്കിലരുതെന്നില്ലതാനും ദുൎഗ്ഗതിയുണ്ടാം വൃഥാതെമെ എന്നതി
നെന്നതൊ സൽഗുണനിധെ തവ ഞാൻ പറഞ്ഞിടെണമൊ ധാത്രീ
ശൻ അവൾ ചൊന്ന സത്യവും ചെയ്തു കൊടു ത്താസ്ഥയാ കൃതയുഗകാലധ
ൎമ്മവും ചെയ്തു കാന്തയാം ശകുന്തളതന്നെയും പുണൎന്നിതു ഗാന്ധൎവ്വവി
ധിയാലെന്നറികനുപൊത്തമ ചതുരംഗിണിയായ സെനയുമായിന്നു
ഞാൻ കുതുകമൊടു നിന്നെക്കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊൾവനെന്നും സമയം
ചെയ്തു നൃപൻ തന്നുടെ രാജ്യം പുക്കാൻ കമലാക്ഷിയും ഗൎഭം ധരിച്ചാൾ
അതന്നെ കണ്വമാമുനി താനുമന്നെരം പൊന്നുവന്നാൻ കന്യക ഒപ്പ
ടിയൊടെ നാണിച്ചു നിന്നാളെല്ലൊ ദിവ്യലൊചനം കൊണ്ടു സൎവ്വവും
കണ്ടു മുനി ദിവ്യമാനിനിയായ പുത്രിയൊടരുൾ ചെയ്താൻ എത്രമെ ദൊ
ഷമില്ലാ വെദിക്കവെണ്ട പൊലെ സാധിച്ചു മനസി ഞാൻ ചിന്തിച്ച
തെന്നും വന്നു മൂന്നുലൊകവും പുകൾക്കൊണ്ടൊരു കുമാരനെ മൂന്നു വത്സ
രം കൊണ്ടു പെററിതു ശകുന്തള പുഷ്പവൃഷ്ടിയും ചെയ്താരക്കൻ പിറന്ന
പ്പൊൾ അപ്സരസ്ത്രീകളെല്ലാം തുടങ്ങീ പാട്ടും കൂത്തും ദെവദുന്ദുഭികളും ഘൊ
ഷിച്ചു അങ്ങുണ്ടായ്വന്നു ദെവകളിവൻ ചക്രവൎത്തിയായ്വരുമെന്നാർ ജാത
കൎമ്മാദികളും ചെയ്തിതു മുനിവരൻ ജാതനായവനെല്ലാ വിദ്യയും പഠിപ്പി
ച്ചു. താപസീ ശകുന്തളാനന്ദനനൊടും കൂടി ഭൂപതി തന്നെ ചിന്തിച്ചാതു
രയായ്വാഴുന്നാൾ നിഷ്ഠുരമൃഗങ്ങളെ നിഗ്രഹിക്കയുമൊരൊ ദുഷ്ടരാക്ഷസ
കുലം നഷ്ടമാക്കുമയ്ക്കയും പുഷ്ടവിക്രമത്തൊടെ തുടങ്ങീ ദുഷ്യന്തജൻ തു
ഷ്ടിപൂണ്ടിതു മുനിവൎഗ്ഗവും ദ്വിജന്മാരും ദ്വാദശ സംവത്സരം ചെന്നിതു
കുമാരനും വെദശാസ്ത്രാദികളും പാഠം ചെയ്തുറച്ചിതു താതനാം മുനിവര
ൻ പുത്രിയൊടരുൾ ചെയ്യുന്നൻ നീ തവ ഭൎത്താവിനെ ചെന്നു കാണെണം

മിനിസ്വാതന്ത്ര്യംനാരിമാൎക്കില്ലെന്നല്ലൊചൊല്ലീടുന്നുതാതൻതാൻര
ക്ഷിക്കണംകൌമാരവയസ്സിങ്കൽഭൎത്താവുരക്ഷിക്കണംയൌവനവയ
സ്സിങ്കൽപുത്രൻതാൻരക്ഷിക്കണംവാൎദ്ധക്യവയസ്സിൻകൽ ദെവക
ൾക്കെല്ലാംവിഷ്ണുദെവത യെല്ലൊഭൂമിദെവന്മാൎക്കെല്ലാ മഗ്നിതാനും
ബ്രഹ്മാവുന്ദൈവംലൊകങ്ങൾക്കെല്ലാംദൈവംബ്രാഹ്മണരെന്നുനൂനം
മ്ലെച്ശനാകിലുംഭൎത്താനാരിമാൎക്കെല്ലാംദൈവംമനസാവാചാവൃത്യാക
ൎമ്മണാഭൎത്താവിനെസാദരംശുശ്രൂഷിക്കനല്ലതുനിങ്ങൾക്കെല്ലാംഅതി
ലുംപതിവ്രതമാരാകുംകുലസ്ത്രീകൾക്കതിനുമീതെയൊരുധൎമ്മമില്ലറികനീ
ഗതിയുംപരമിഹലൊകസൌഖ്യവുംവരുംപതിശുശ്രൂഷണംകൊണ്ടെ
ന്നുചൊല്ലുന്നുവെദംപുത്രനുംനീയുംകൂടിപ്പൊകണംമടിയാതെവൃദ്ധതാ
പസന്മാരുംശിഷ്യരുംതുണപൊരും താതനെപ്പിരിയുന്നദുഃഖംകൊണ്ടെ
വളപ്പൊൾ ചൂതെല്ലുംമുലതന്മെലിററിററുവീണീടുന്ന നെത്രാംബുതൂ
ടച്ചഭിവാദ്യവുംചെയ്തുതൊഴു താസ്ഥയാപ്രദക്ഷിണംചെയ്തുതൽപുത്ര
നൊടും ഗൽഗദാക്ഷരത്തൊടുയാത്രയുംചൊല്ലിമെല്ലെ നിൎഗ്ഗമിപ്പതി
ന്നാശുതുനിഞ്ഞുശകുന്തളാ മുനിയുംതനയനെമടിയിലെടുത്തുവ ച്ചുന
മൊദത്തൊടണച്ചാശ്ലെഷംചെയ്തുനന്നായി തലയിൽപ്പലവുരുചും
ബിച്ചുചൊല്ലീടിനാൻ „പലനാൾവാഴ്കഭുവിഗുണവാനായ്" എന്നും
പലവുമാശീൎവ്വചനാദികൾചെയ്തുപിന്നെ കലശങ്ങളുംജപിച്ചാടി
നാൻപിന്നെത്തന്റെ മകളെക്കരംകൊണ്ടുതടവിമന്ദംമന്ദം സുഖമാ
യ്യിരിക്കെന്നുപറഞ്ഞൊരനന്തരം അശ്രുക്കൾപൊഴിക്കയുമുൾക്കനംവി
ടുകയും നിശ്വാസംവിടുകയുംനിസ്സഹംചിന്തിക്കയും മാനുഷഭാവം
കൊണ്ടുമാമുനിക്കതുനെരം മാനസഖെദംചെറുതുണ്ടായിതെന്നാലെ
ണ്ടു ശീൎണ്ണപൎണ്ണാൎണ്ണവായുഫലമൂലാശികളാ യ്സ്തീൎണ്ണപല്യംകസ്ഥ
ലസന്ധിലശായികളായി ശാന്തമാനസന്മാരായ്ജിതെന്ദ്രിയ
ന്മാരായ്ദാന്തന്മാരായ്സന്തതംപരമഹംസന്മാരായി ധമനിസമുദായസ
തതഗാത്രന്മാരാ യ്സൂക്ഷ്മവീക്ഷണന്മാരായുപവാസകൃശന്മാരായി വല്ക്കലാ
ജിനധരന്മാരായ്പ്രവൃത്തികളാ യുൾക്കനമൊടുശക്തിയുക്താധാരികളായി
നിടിലത്തിൻകലൂൎദ്ധ്വപുണ്ഡ്രമുള്ളവർചിലർ ജടിലന്മാരായ്ചിലർമു
ണ്ഡന്മാരായുള്ളമുനിമാരെയും നിജശിഷ്യരാമവരെയുംതുണയായയ
ച്ചിതു കണ്വനാംമുനിവരൻശൈലപ്രസ്രവണങ്ങൾ വനങ്ങൾ
നദികളുംശൈലങ്ങൾനിതംബങ്ങൾ കന്ദരങ്ങളുംപിന്നെരാഷ്ട്രങ്ങൾ
നഗരങ്ങളാശ്രമപ്രവരങ്ങൾഗൊഷ്ഠങ്ങൾമുഖ്യദിവ്യ ക്ഷെത്രങ്ങളു
ദ്യാനങ്ങൾഎന്നിവകടന്നുപൊ യ്മദ്ധ്യാഹ്നകാലത്തിൻകൽചെന്നി
തുമഹാരാജ ഗൊപുരദ്വാരത്തൊളംഐളാൎത്ഥംശതക്രതു നിൎമ്മിതമായ

പുരമൊളിവിതൃത്ഥംമന്ന മളകാപുരംപൊലെപരിഖാപുരാട്ടാല തല്പ
ങ്ങൾപലതരംവാരണശാലാഭിത്തി ചിത്രങ്ങൾപലതരംശതഘ്നിചക്ര
യന്ത്ര ശതങ്ങൾപലതരംരഥഘണ്ടതരയന്ത്ര പ്രാലങ്ങൾപലതരംഹൎമ്മ്യ
പ്രാസാദങ്ങളും മണ്ഡപവരങ്ങളുംനിൎമ്മലപണ്യവീഥി പ്രപകൾ
സഭാതലംകൈലാസശിഖരെനഘാകാരഗൊപുരങ്ങളും ശൈലസന്നി
ഭകരിപ്രവരാലയങ്ങളും മന്ദുരകളുംപത്തിമന്ദിരങ്ങളുംവരി സുന്ദരീജ
നംവാഴുംമന്ദിരനികരവും ചന്ദ്രികാതരലസന്മാളികാഗണങ്ങളും ച
ന്ദ്രികാംകണങ്ങളുംനാടകശാലകളും ദ്വാരതൊരണപരിശൊഭിതമാ
യപുരം പാരിടത്തിനതൊടുകുറിയെന്നതുപൊലെ പുഷ്കരിണികൾപല
പുദ്യാനവനങ്ങളും പുഷ്കരാക്ഷികൾവാഴുമവരൊധനങ്ങളും സ്വധ
ൎമ്മസ്ഥന്മാരായനാനാവൎണ്ണാശ്രമികൾ സുതദാരങ്ങളൊടുവാണീടുംഗൃ
ഹങ്ങളും നിത്യമുത്സവംകൊണ്ടുശൊഭിച്ചമന്ദിരങ്ങൾ സത്യതല്പരന്മാരാം
വൈശ്യന്മാർഗൃഹങ്ങളും രത്നകാഞ്ചനധനധാന്യനഘസാമഗ്രിയും
അഗ്നിഹൊത്രികൾനല്ലപണ്ഡിതന്മാരായുള്ളൊർ ദാനശീലന്മാരായക
ൎണ്ണാദ്യാത്മാക്കളും മാനശീലന്മാരായഭടന്മാരായുള്ളൊരും സതതമകാ
ൎയ്യങ്ങളകലെവെടിഞ്ഞുള്ളൊരധൎമ്മഭീരുക്കളാത്സംപൂൎണ്ണമായരാജ്യംസ്വ
ൎഗ്ഗവുമിതിനൊടുതുല്യമല്ലെന്നതൊന്നു സൽഗുണപരിപൂൎണ്ണമൈത്രയും
ചിത്രംപാൎത്താൽ പത്തനമദ്ധ്യെരാജമന്ദിരംമനൊഹരം വിത്തസഞ്ച
യപൂൎണ്ണമുത്തമസഭായുതം ബ്രാഹ്മണപ്രവരരുംഭൂപതിവീരന്മാരും ധാ
ൎമ്മികന്മാരാംധനപതികൾവൈശ്യന്മാരും സദ്വിജഭക്തന്മാരാമുത്തമ
ശൂദ്രന്മാരും സദ്വൃത്തന്മാരായുറുമുള്ളവൎണ്ണികൾതാനും സൂതന്മാർമാ
ഗധന്മാർവന്ദികൾഗായകന്മാർ പാദസെവകന്മാരുംസ്തുതിപാഠകന്മാ
രും നൎത്തകന്മാരുംനല്ലനൎത്തകീജനങ്ങളും ഉത്തമവാദ്യങ്ങളെവാദിക്കു
ന്നവർകളും ആനതെർകുതിരകാലാളായസൈന്യങ്ങളും മാനകപട
ഹാദിശംഖനാദങ്ങളൊടും ആനന്ദംവരുമാറുസെവിച്ചുംസദാകാല മാ
നന്ദംപാരമുണ്ടാമപ്പുരിതന്നിൽചെന്നാൽ സുന്ദരീശകുന്തള നന്ദന
നൊടുംകൂടി മന്ദാക്ഷഭാവത്തൊടുമന്ദംപൊയുള്ളനെരം നന്ദിച്ചുകു
മാരനെക്കണ്ടവരെല്ലാവരുമിന്ദുവൊപുനരിവനിന്ദ്രനൊകന്ദൎപ്പനൊ
സ്കന്ദനൊമുകുന്ദനൊചന്ദ്രചൂഡനൊചൊല്ലി നെന്നല്ലാമൊരൊജ
നംകണ്ടാനന്ദിക്കുന്നെരംദുഷ്ഷന്തനാബഹുലമാംനഗരപ്രവെശനമിജ്ജ
നത്തിനുയൊഗ്യമല്ലെന്നുനിരൂപിച്ചു നിവൃത്തിച്ചിതുമുനിവൎഗ്ഗവുംശി
ഷ്യകളും സുവൃത്താശകുന്തളാസ്വപുത്രനൊടുംകൂടി ധരിത്രീപതിവാഴു
മാസ്ഥാനെചെന്നുനിന്നാൾചരിത്രംകണ്ടുലൊകർബഹുമാനിച്ചു പാ
രംദൈവെന്ദ്രസദൃശനാംഭൎത്താവുതന്നെക്കണ്ടു ഭാവനയാലെവന്ദിച്ചി

ടിനാൾശകുന്തള „അച്ഛന്റെപാദങ്ങളിൽവീണുടൻനമസ്കാരമി
ച്ഛയാചെയ്തീടുണ്ണിനീ"യെന്നുജനനിതാൻ ചൊന്നതുകെട്ടുനമസ്കരി
ച്ചുഗൌതമിയും നിന്നിതുപിതാവുതന്നാപാദചൂഡംനൊക്കി „നിന്ന
വരതുകണ്ടുവിസ്മയംപൂണ്ടോരെററം നന്നിവനെന്നുതന്നെചൊല്ലിനാ
രെല്ലാവരും മന്നവനുരചെയ്യാനന്നേരമവളൊട „നന്ദനനൊടുംകൂടി
വന്നതാപസികെൾനീ ചൊന്നതുതരുവഞ്ഞാനില്ലസംശയമെതും
നിന്നുടെമനോരഥഞ്ഞൊല്ലകമടിയാതെ" എന്നതുകെട്ടുചൊന്നാള
ന്നേരംശകുന്തള „മന്നവാതവപുത്രനെന്നിലുള്ളന്നിവൻ വന്നിതു
കുമാരനുയൌവനാരംഭകാല മിന്നിനിച്ചെയ്തീടേണംയൌവരാജ്യാഭി
ഷേകം കണ്വമാമുനിയുടെപർണ്ണശാലയിൽനിന്നു മന്നവസമാഗ
മംനമ്മിലുണ്ടായനേരം എന്നോടുചെയ്തതന്നസത്യവുംമറന്നിതൊ ധ
ന്യനാകിയഭവാനെന്നെയിന്നെന്നപൊലെ"- എന്നതുകെട്ടുനൃപന
ന്നേരമുരചെയ്യാൻ „നിന്നൊടുകൂടിയുള്ളസംഗമന്തൊന്നിലെത്തും ഇ
ക്കഥാനന്നുനന്നിതെത്രവൈചിത്ര്യമൊൎത്താൽ നിൽക്കിലുംകണക്കി
നിപ്പോകിലുംകണക്കിനി ഒത്തതുചെയ്യാലുംനീയിത്തരംപറയാതെ
ഉത്തമസഭാതലത്തിങ്കൽനിന്നസത്യങ്ങൾ"-ഉള്ളുനന്നൃപവരനീവണ്ണമ
വളൊടു ഉത്സാഹമായവാക്കുചൊന്നതുകെട്ടനെരം പ്രീതിയുംപൂണ്ടുപാ
രംദുഃഖവുംമുഴക്കയാൽ സാലഭഞ്ജികപൊലെനിന്നിതുസ്വല്പംനെരം
സംരംഭരൊഷംകൊണ്ടുതാമ്രമാന്നയനവും വൈശ്വാനരരശ്മികൾപൊലെ
തീക്ഷ്ണമാന്തെജസ്സൊടും പ്രസ്ഫുരമാണമായൊരൊഷ്ഠസംപുടത്തൊടും
പ്രസ്ഫുലിംഗങ്ങളൊടുംകൂടിനൊക്കീടുന്നെരം ഭൂപതിദഹിച്ചുപൊമെന്നു
തൊന്നീടുംവണ്ണം താപസിനിന്നുരണ്ടുനാഴികനെരംപിന്നെ സ്വാ
കാരംമറച്ചിതുതെജസാശകുന്തള ശൊകമൊടവനീശനന്നൊടുചൊ
ല്ലീടിനാൾ „എന്തിനിത്തരമിപ്പൊളെന്നൊടുപറയുന്നു ചിന്തിക്കനൃപ
വരമറന്നീലെന്നുനൂനം ആത്മാവെവഞ്ചിച്ചീടുംചൊരന്മാരൊരുപാ
പ മാത്മനാനിരൂപിക്കിൽമററൊരുവനുമുണ്ടൊ ആദിത്യചന്ദ്രന്മാരു
മനലാനിലന്മാരു മാകാശംഭൂമിജലംഹൃദയംയമന്താനും അഹസ്സുംരാ
ത്രിതാനുംരണ്ടുസന്ധ്യകൾധൎമ്മ മെന്നിവർപതിന്നാലുപെരുമുണ്ടറി
ഞ്ഞിട്ടുമന്നവജന്തുവൃത്തമെന്നതുധരിച്ചാലും പ്രാകൃതപുരുഷനെപ്പൊ
ലെനീസഭയിങ്കൽ സ്വാകൃതിമറച്ചെന്നെസ്സന്ത്യജിച്ചീടുന്നാകിൽ ഉ
ത്തമാംഗവുന്താഴ്ന്നുതൂങ്ങിവീഴുന്നിന്നുത്തമപുരുഷന്മാർസത്യത്തെലം
ഘിക്കുമൊ തപചിത്തന്മാരായതപജ്ഞന്മാരായുള്ളൊർ വൃത്തത്തെനി
രൂപിക്കചിത്തത്തിൽനൃപൊത്തമ പുന്നാമമായിട്ടുള്ളനരകത്തിങ്കൽനി
ന്നു തന്നുടെപിതാവിനെത്രാണനംചെയ്തീടുന്നവൻ തനുജനാമമെല്ലൊ

പുത്രനെന്നുള്ളശബ്ദം മുന്നമെവിധാതാവുചൊന്നതെന്നറിഞ്ഞാലും
പുത്രനാൽമൊദംപ്രാപിച്ചീടുന്നുപിതൃക്കളും. പുത്രപുത്രനാൽപിതാമ
ഹന്മാർമൊദിക്കുന്നുപൌത്രപുത്രനാൽമൊദംപ്രപിതാമഹന്മാൎക്കുംപാ
ൎത്ഥിവശിഖാമണെവന്നുകൂടുന്നുനൂനം ഭാൎയ്യയാകുന്നതവളെവൾമന്ത്രി
രക്ഷ ഭാൎയ്യയാകുന്നതവളെവൾസൽപ്രജാവതി ഭാൎയ്യയാകുന്നതവ
ളെവൾവല്ലഭപ്രാണെഭാൎയ്യയാകുന്നതവളതിപ്രിയയെല്ലൊ പാതി
യുംമനുഷ്യനുഭാൎയ്യയെന്നറിഞ്ഞാലും മെദിനീപതെഭാൎയ്യവലിയസ
ഖിയെല്ലൊധൎമ്മാൎത്ഥകാമങ്ങൾക്കുകാരണംഭാൎയ്യയെത്രെകൎമ്മികളാകുന്ന
തുംഭാൎയ്യാവത്തുകളെത്രെ ബന്ധുമാനാകുന്നതും ഭാൎയ്യയുള്ളവനെത്രെ
സന്തതംഗൃഹസ്ഥന്മാർഭാൎയ്യാവത്തുകളെത്രെ ഭാൎയ്യാവത്തുകളെത്രെസം
തൊഷിച്ചീടുന്നതുംഭാൎയ്യാവത്തുകളെത്രെ നിഷ്കലശ്രീമത്തുകൾവിവി
ക്തവാസത്തിങ്കൽതുണയുംഭാൎയ്യയത്രെ പ്രവൃത്തിക്കുന്നുകരിക്കുന്നതും.
ഭാൎയ്യയെത്രെത്ത്രാന്തംപ്രിയംപറയുന്നതും ഭാൎയ്യയെത്രെവിശ്വാസ്യ
നാകുന്നതുംഭാൎയ്യയുള്ളവനെത്രെസാക്ഷിയായിട്ടുന്നതുംഭാൎയ്യയുള്ളവനെ
ത്രെമൊക്ഷത്തെസാധിപ്പതുംഭാൎയ്യയുള്ളവനെത്രെ പരബീജത്തെഗ്ര
ഹിച്ചീടുന്നകുലസ്ത്രീകൾനരകംപ്രാപിക്കുന്നുകുലവുംനശിപ്പിക്കും പ
രനാൽജനിതന്മാരായുള്ളപുത്രന്മാരെ പരന്മാരെന്നുതന്നെചൊല്ലുകെ
വെണ്ടൂനൂനംപുത്രന്മാരായീടുന്നശത്രുക്കളവരെല്ലൊവൃദ്ധനെന്നവമാ
നിച്ചെത്രയുംദെഷിക്കയുംധിക്കരിക്കയുംചൊന്നാലൊന്നുമെകെളായ്ക
യും. ദുഃഖംവരുത്തിക്കും. വന്നുംശുശ്രൂഷിക്കയുംപെക്ഷമക്കളായുണ്ടാക്ക
വാൻഞങ്ങൾപണ്ടുണ്ടൊചൊല്ലിശിക്ഷിപ്പാനെന്തുമൂലംഞങ്ങളെയി
വനെന്നു. മന്മഥവിവശനായമമ്മയെകണ്ടുമൊഹിച്ചുന്മദമൊടുചെയ്യു
സമ്മതക്കെടിന്നിടപ്പാൾകന്മഷമാകുന്നതുധൎമ്മത്തെമറക്കയാൽ മമ്മ
ങ്ങൾഞങ്ങളൊടുപറഞ്ഞാലെന്തുഫലം ഇത്തരംഭത്സിച്ചീടുംപരജാത
ന്മാരായപുത്രന്മാരവരെയുംപാലിക്കുംപിതാവെററം കണ്ടാലുംപിപീ
ലികാജാതികൾപൊലുംപുനരണ്ഡങ്ങൾകളയാതെസംഭരിക്കുന്നുവെ
ല്ലൊകൊകിലാണ്ഡവുംഭരിച്ചീടുന്ന വാത്സല്യത്താൽകാകന്മാരാത്മീയ
മെന്നൊൎത്തുമെത്രചിത്രം സൎവ്വജ്ഞനായഭവാനിങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന
ദിവ്യനാംപുത്രന്തന്നെഭരിച്ചീടായ്വാനെന്തെ മലയൊത്ഭവമായചന്ദന
ത്തിലുമെററമലിയുംതപശീത്രിയസുതനെപുൽകുന്നെരം സ്നിഗ്ദ്ധമാരായ
വെശ്യമാരുടെശരീരവുംസ്നിഗ്ദ്ധമാംവാരിസാരതജലമെന്നിവററിലും.
പുത്രദെഹാലിംഗനമെത്രയുംസുഖമെറും. പുത്രസ്പൎശത്തിൽപരംസ്പൎശന
സുഖമില്ല കാലുരണ്ടായുള്ളാരിൽശ്രെഷ്ഠൻബ്രാഹ്മണനെല്ലൊനാ
ലുകാലുള്ളവരിൽശ്രെഷ്ഠതപംപശുവിനുംഗൌരവമുള്ളവരിൽശ്രെഷ്ഠ

ത്വംഗുരുവിനും കാരുണ്യമുള്ളവരിൽ ശ്രേഷ്ഠത്വം മുകുന്ദനും സ്പൎശനവ
സ്തുക്കളിൽ ശ്രേഷ്ഠത്വം തനയനും സ്പൎശസുഖമനുഭവിക്ക ഭവാനി
പ്പൊൾ സുതന്റെ മൂൎദ്ധാവിങ്കൽ ഘ്രാണിച്ചു മനുജന്മാർ പ്രതിവന്ദിച്ചീ
ടുന്നു നൃപതിശിഖാമണെ ജാതകൎമ്മത്തിങ്കലെ വെദമന്ത്രവും തവ ചെ
തസി പാഠമെല്ലൊ മൂഢനല്ലല്ലൊ ഭവാൻ മൃഗയാവിവശനായാശ്രമ
ത്തിങ്കൽ വന്നു സ്വപ്നമെ പരിഗ്രഹിച്ചീലയൊ മുന്നം ഭവാൻ ഉൎവ്വശീപൂ
ൎവ്വചിത്തി സഹജന്യയും പിന്നെ ദിവ്യയാം മെനകയും വിശ്വാചി ഘൃതാ
ചിയും അപ്സരസ്ത്രീകളിൽ വെച്ചിവർകളാറുവരുമത്യുത്തമാംഗികളതിൽ ബ്ര
ഹ്മജ മെനകാതാൻ അമ്മയായതുമിനിക്കെന്നതു ധരിക്കെണം ബ്രഹ്മവ
നന്ദനൻ ശകുന്തൽ സുതൻ കുശനാഭൻ തത്സുതനെല്ലൊ ഗാധി തത്സുത
ൻ വിശ്വാമിത്രൻ തത്സുതയെല്ലൊ ഞാനും പൃത്ഥ്വീശതിലകമെ ഇങ്ങി
നെ ശകുന്തളാ ചൊന്ന വാക്കുകളെല്ലാ മെങ്ങിനെ പറയുന്നു കാലമൊ
പൊരായെല്ലൊ അങ്ങിനെ പൊകതെല്ലാം ദുഷ്ഷന്തനാകപിന്നെ മംഗലാ
ഗാത്രി തന്നൊടീവണ്ണമുരചെയ്തു ധാൎഷ്ട്യ മെത്രയും പാരമുണ്ടു നാരികൾ
ക്കെന്നു കെട്ടു കെളിയെയുള്ളു കണ്ടിട്ടില്ലെവം മുന്നം കുലടയായനീ വന്നെ
ന്നൊടു കുലീനയെന്നലസാലാപം ചെയ്യുതഖിലമലമലം സുവൎണ്ണമണി
മുക്താഭരണവസ്ത്രാദികളുവന്നു തരുവൻ ഞാൻ നിനക്കു വെണ്ടുവൊളം
പിന്നെ നീ നിനക്കൊത്തദിക്കിനു പൊയ്ക്കൊള്ളെണം നിന്നിനി കാ
ലം കളഞ്ഞീടായ്ക വെറുതെ നീ പാൎത്ഥിവ സഭയിങ്കൽ നാണം കൂടാതെ നി
ന്നീ വാൎത്തകളിവ ചൊന്നതൊൎത്തു ഞാൻ പൊറുത്തീടാ. വാമമാരെന്ന
ല്ലയൊ മാനിനിമാരെ ച്ചൊല്ലു കാമതല്പരമാരായുണ്ടായിനാരീജനം മി
ക്കതും പരവശമാരെന്നമറിയെണം ഉൾക്കാമ്പും ക്രൊധം കൊണ്ടു ചഞ്ച
ലമായിട്ടുള്ള സത്യവും പറയുമാറില്ലവരൊരുനാളും മിത്ഥ്യാപവാദം കന്ന
നുണ്ടാക്കിച്ചമക്കെണ്ടവന്ധകീയെല്ലൊ തവ ജനനീ മെനകയും സ
ന്തതി നിൎമ്മാല്യത്തെ കണക്കെയുപെക്ഷിച്ചാൾ കൊകിലനാരിപൊലെ
നീ പരഭൃതയെല്ലൊ പൊക വൈകാതെ നിന്നെ കാണ്കയിലിച്ഛയില്ല ഭൊ
ഗലൊലുപയായ പുംശ്ചലി നിൎല്ലജ്ജെ നല്ലാം രാഗഹീനതയൊടെ രാജാ
വു പറഞ്ഞപ്പൊൾ സുന്ദരി ശകുന്തളാ പിന്നെയുമുരചെയ്താൾ നിന്ദാവാണി
കൾ കെട്ടു മന്ദാക്ഷഭാരത്തൊടും കടുകിന്മണിമാത്രമുള്ളൊരു പരദൊഷമു
ടനെ കാണുന്നു നീ നിന്നുടെ ദൊഷം പിന്നെ കണ്ടാലും ഗജമാത്രം കാ
ണുന്നീലെന്നുമതു പണ്ഡിതന്മാൎക്കു പൊലുമുള്ളൊരു ശീലമെത്രെ നിന്നു
ടെ ജന്മത്തെക്കാൾ ശ്രെഷ്ഠമെന്നുടെ ജന്മം മന്നിടത്തിങ്കലെന്നീ നിനക്കു
ചരിക്കാമൊ മന്നവ ഭൂവിങ്കലുമന്തരീക്ഷത്തിങ്കലും ഭെദമെന്നിയെ
ചരിച്ചീടാമിന്നിനിക്കെടൊ ഭെദവും നമ്മിലെത്ര പാരമുണ്ടൊൎക്കന്നൊ

റ്റം ചെതസിവിചാരിക്കഭൂപതിതിലകമെ മെരുവുംകടുകുമുള്ളന്തരമു
ണ്ടുനമ്മിൽ സാരജ്ഞനല്ലൊട്ടുമൊന്നോളംധാത്രീശഭവാൻ എതാനും
വിചാരമുണ്ടെന്നാകിലെന്നൊടിന്ദ്രദെവന്മാർകെൾക്കചൊൽവാ
നില്ലവകാശം. നിന്നുടെപൂർവ്വപിതാമഹന്മാരായുന്നാമാ തന്നൊളംമ
ഹത്വമുണ്ടായീട്ടില്ലാരുമവൻ തന്നുടെജന്മംകെട്ടിട്ടില്ലെനിന്നുപൊത്ത
മ മുന്നമാദിയെശശാംകാന്വയജാതനായാൻ ഉർവ്വീശൻപൂരൂരവാത
സ്സുതനായിട്ടുവ നുർവ്വശിപെറ്റുണ്ടായിതെന്നതൊർത്തുരചെയ്ക അൽഭു
തപരാക്രമമുള്ളരാജാക്കന്മാരു ണ്ടപ്സരസ്ത്രീകൾപെറ്റിട്ടുത്തമമുനിമാ
രും മാതൃദൊഷംകൊണ്ടില്ലദിവ്യന്മാക്കൊരുദൊഷം മെദിനിപതെത
വചെതസിനിരൂപിക്ക കണ്ണാടികാണ്മൊരുവുന്തന്നുടെമുഖമെററം ന
ന്നെന്നുനിരൂപിക്കുമെത്രയുംവിമുഖന്മാർ മററുള്ളജനങ്ങൾക്കകുററങ്ങ
ൾപറഞ്ഞീടും മറുന്തന്നുടെകുററമൊന്നറികയുമില്ല കുററമില്ലാതജനം
കുററമുള്ളവരെയും ചെറുനിന്ദിക്കയില്ലതമ്മുടെഗുണങ്ങളാൽ മത്തെ
ഭൻപാംസുസ്നാനംകൊണ്ടെല്ലൊസന്തൊഷിപ്പൂ നിത്യവുംസ്വച്ഛജ
ലന്തന്നിലെകുളിച്ചാലും സജ്ജനനിന്ദകൊണ്ടെദുർജ്ജനംസന്തൊഷി
പ്പൂ സജ്ജനത്തിനുനിന്ദയില്ലദുർജ്ജനത്തെയും ക്ഷീരമാംസാദിഭുജി
ച്ചീടിലുമമെദ്ധ്യത്തെ പാരാതെഭുജിക്കെണംസാരമെയങ്ങൾക്കെല്ലാം
സത്യധർമ്മാദിവെടിഞ്ഞീടിനപുരുഷനെ ക്രുദ്ധനാംസർപ്പത്തെക്കാ
ളെററവുംപെടിക്കെണം നാസ്തികന്മാരായുള്ളൊർതങ്ങളുമെല്ലാം പു
നരാസ്തികന്മാരെപ്പറയെണമെന്നില്ലയെല്ലൊ നാസ്തികന്മാരായു
ള്ളൊരസത്യവാദികളിൽ ആസ്ഥയാവസിക്കുന്നുകലിയെന്നറിഞ്ഞാ
ലും നിർമ്മലമനസ്സൊടുംധർമ്മചാരികളായൊർ തമ്മൊടങ്ങുമടുത്തീ
ടുകയില്ലകലിമൂർഖനാമവനൊടുപണ്ഡിതൻശുഭാശുഭമാഖ്യാനംചെ
യ്യാൽമൂർഖനശുഭംഗ്രഹിച്ചീടും അന്നവുംപൂരീഷവുംകൂടവെനൽകീടു
കിൽ തിന്നീടുംപുരിഷത്തെപ്പന്നിയെന്നറിഞ്ഞാലും നല്ലനായിരിപ്പ
വൻനല്ലതുഗ്രഹിച്ചീടും വെള്ളത്തെവെടിഞ്ഞുപാലന്നമെന്നതുപൊ
ലെ ദുർജ്ജനംചൊല്ലീടുന്നുസജ്ജനത്തെയുമെല്ലാം ദുർജ്ജനമെന്നതിനി
ക്കെത്രെയുംചിത്രമൊർത്താൽ സജ്ജനമാകുന്നുതങ്ങളെന്നാക്കീടുന്നു
ദുർജ്ജനമാകാത്തവരെന്നറിഞ്ഞുമൂലം. ഇത്തരമെന്തിന്നുഞാൻവള
രെപ്പറയുന്നു തത്വമായതുപറഞ്ഞീടുവൻകെൾക്കന്നാകിൽ ശതകൂപ
ത്തിൽപരം.വാപിയൊന്നറിഞ്ഞാലും ശതവാപിയിൽപരംയാഗമെ
ന്നെന്നുകെൾപ്പൂ ശതയാഗത്തിൽപരംപുത്രനൊന്നെല്ലൊനൂനം ശ
തപുത്രനിൽപരംസത്യമൊന്നെന്നുകെൾപ്പൂ. സഹസ്രമശ്വമെധ
ങ്ങൊടൊരുസത്യന്തന്നെ സഹസ്രപത്തൊൽഭവൻതൂക്കിപണ്ടെന്നു

കെൾപ്പു അന്നെറെത്തുങ്ങിയതുസത്യമെന്നറിഞ്ഞാലും മന്നവസത്യ
ത്തെക്കാൾവലുതല്ലൊന്നുമൊൎത്താൽ സൎവ്വവെദവുമൊക്കനിത്യവുംജ
പിക്കിലും സൎവ്വതീൎത്ഥങ്ങളിലുംനിത്യവുംകുളിക്കിലും സത്യത്തിൻഫ
ലസഹസ്രാംശമില്ലറിഞ്ഞാലും സത്യത്തിൽപരമൊരുധൎമ്മമില്ലൊക്കെ
ന്നെന്നീ എന്നതുപൊലെതന്നെകണ്ടുകൊൾകസത്യവും മന്നവനി
ന്നൊടെറഞാൻപറഞ്ഞീടെണമെ"എന്നെല്ലാംശകുന്തളാപറഞ്ഞൊര
നന്തരം വിണ്ണിൽനിന്നശരീരിതന്നുടെവാക്യംകെട്ടു"ഭരിച്ചുകൊൾകത
വപുത്രനെവൈകാതെനീ സുരസ്ത്രീസമയായകൌശികപുത്രിയൊ
ടും ഭരതനെന്നനാമമതിനാല്"നുവാനൊർ ധരണീപതിയൊടുചൊ
ന്നതുകെട്ടമൂലം കല്യാണഘൊഷത്തൊടുംകൈക്കൊണ്ടുശകുന്തളാ വല്ല
ഭനൊടുംകൂടിസന്തൊഷംപ്രാപിച്ചപ്പൊൾ ഭരതന്തന്നെനാട്ടിന്നഭി
ഷെകവുംചെയ്തു പരിപാലിച്ചുരാജ്യംപലനാൾദുഷ്ഷന്തനും പിന്നെ
പ്പൊയ്യുവിണ്ണിൽപുക്കമെനകയൊഴിച്ചുള്ള വിണ്ണവർനാരിമാരൊടൊ
ന്നിച്ചുമരുവിനാൻ തദനുഭരതനാംധരണീപതിവീരൻ സദയംപ്ര
ജകളെപരിപാലിച്ചുനന്നായി ഇന്ദ്രനെപ്പൊലെനൂറുയാഗവുംചെ
യ്തുഭൂമി ക്കിന്ദ്രനായ്കണ്വമുനിതന്നെയുംഗുരുവാക്കി പത്മങ്ങളുടെസ
ഹസ്രാൎത്ഥദക്ഷിണയുംചെ യ്തുല്ലലരിപുകുലകീൎത്തിയുംവൎദ്ധിപ്പിച്ചാൻ
ആത്മജന്മാരെപരസ്ത്രീകളിലുല്പാദിച്ചാ നാത്മാനുരൂപന്മാരല്ലെന്നുക
ണ്ടുൾത്താപത്താൽ പിന്നെയുംപലപലയാഗങ്ങൾചെയ്തശെഷം ന
ന്ദനൻഭൂമന്യുവെന്നുണ്ടായാൻപ്രസിദ്ധനായി ഭൂമന്യുതനയനായ്വി
തഥനുണ്ടായ്വന്നു പ്രമദമാരിൽസുഹൊത്രാദികൾനാൽവരുണ്ടായി അ
വരിൽസുഹൊത്രനാമഗ്രജനായിരാജ്യം അവനിയന്നൈശ്വൎയ്യപല
ക്ഷണയായാൾ സ്വൎഗ്ഗലൊകത്തിൽനല്ലഭൂതലമെന്നാക്കിയാൻ ഗൎവ്വ
വുമറപ്പിച്ചുജയിച്ചുഭൂലൊകവും ഐക്ഷ്വാകിയായഭാൎയ്യാതന്നിലാത്മജ
ന്മാരെ ശ്ലാഘ്യന്മാരായിമൂവ്വർതമ്മെയുമുല്പാദിച്ചാൻ അജമീഢനുംസ
മീഢനുംപുരുമീഢൻ അജമീഢാഖ്യനതിലഗ്രജൻവാണുരാജ്യം
അവനുമാറുമക്കൾമൂന്നുപത്നികൾപെററി ട്ടവരിൽജ്യെഷ്ഠനൃക്ഷൻ
വാണിതുപിന്നെരാജ്യം ഋക്ഷനുതനയനായിസംവരണനുമുണ്ടായി
കൈക്കൊണ്ടാനപതിയാംമിത്രപുത്രിയെയവൻ — അംഗാരവൎണ്ണാ
പാഖ്യാനത്തിലൃക്ഷന്റെകഥമംഗലമതെജനമെജയചൊല്ലീടുവൻ
അപതിപെററുണ്ടായികുരുവാന്നരപതി തപസാകുരുക്ഷെത്രംനിൎമ്മിച്ചു
തവനെല്ലൊ വിശപാലകന്മാരായഞ്ചുപുത്രന്മാരവ ന്നശ്വവാനഭി
ശ്വാനുംപിന്നെവഞ്ചിത്രരഥൻ ജനരഞ്ജനകരനാകിയമുനിതാനും ജ
നമെജയനൊനുമുണ്ടായൊരതുകാലം അവരിലഭിശ്വാനുപുത്രരായെട്ടു

പെറ്റുണ്ടവർകളെല്ലാവരും പ്രസിദ്ധാഗ്ഗുണവാന്മാർ നാമങ്ങൾ പരി
ക്ഷിത്തും ശബലാശ്വനുമഭി രാജനും വിരാജനുമഞ്ചാമൻ ശബലാശ്വ
നും ആറാമഞ്ചിത്രശ്രവാവെഴാമന്ധമ്മകരൻ ജിമ്പാനെന്നെട്ടാമവൻ
ധന്യന്മാരിവരെല്ലാം _ അവരിൽ പരീക്ഷിത്തിന്നേഴുപുത്രന്മാരുണ്ടാ
യവരിലഗ്രജന്മാജനമെജയനെന്നല്ലൊ കക്ഷസെനനുമുഗ്രസെനനും
ചിത്രസെനൻ ഇന്ദ്രസെനനും സുഷെണാഖ്യനും ഭീമസെനൻ ജ
നമെജയന്തനിക്കെട്ടുപുത്രന്മാരുണ്ടായി ധൃതരാഷ്ട്രനും പാണ്ഡു ബാ
ഹ്ലീകന്നിഷധനും അഞ്ചാമഞ്ജാംബൂനദനാറാമൻ കുണ്ഡൊദരൻ ഏ
ഴാമൻ പദാതിയുമെട്ടാമൻ വസാദിയും ധൃതരാഷ്ട്രനുപതിമൂന്നുപുത്ര
ന്മാരുണ്ടായധികന്തപൊബലമുണ്ടവക്കെല്ലാവക്കും അതിനാൽ വി
രക്തന്മാരായ്വന്നാരവരെല്ലാം പൃഥ്വീപതിഭൊഗന്തുച്ഛമെന്നറകയാ
ൽ അക്കാലം പരീക്ഷിത്തിൻപുത്രരിലവരജൻ വിഖ്യാതൻ ഭീമസെ
നൻ ഭൂപതിയായാനെല്ലൊ ഉത്സവം പ്രജകൾക്കു വർദ്ധിച്ചുവരും വ
ണ്ണം തത്സുതനാകും പ്രതീപാഖ്യനുമുണ്ടായ്വന്നു ഭൂവരൻ പ്രതീപനു
മൂന്നുപുത്രന്മാരുണ്ടായി ദെവാപിയെന്നും പിന്നെ ശന്തനു ബാഹ്ലീക
നും ദെവാപി തപസ്സിനു കൊപ്പിട്ടാൻ ചെറിയന്നെ ദെവസന്നിഭന
വൻ ദീർഘായുഷ്മതാംവരൻ സൊമവംശവും മെലിലവനാലുണ്ടാ
യ്വന്ന ഭൂമിപാലകനായിശ്ശന്തനുവാണാനെല്ലൊ _ ഭരതമഹീപതിതന്നു
ടെഗ്ഗുണങ്ങളാൽ പറഞ്ഞിടുന്നു ലൊകർ ഭാരതമെന്നുതന്നെ ഭരതാന്വ
യത്തിങ്കലുണ്ടായ രാജാക്കന്മാർ പെരിക പ്രസിദ്ധന്മാർ ദെവതുല്യന്മാ
രെല്ലൊ _ സംഭവപവ്വന്തന്നിൽ നാല്പതദ്ധ്യായമിപ്പൊൾ ളിമ്പമൊടുര
ചെയ്യുവൻ കഴിഞ്ഞു ശാകുന്തളം _ സന്തൊഷത്തൊടും ചെവിതന്നു കെട്ടീ
ടുന്നാകിൽ ശന്തനുവിന്റെ ജന്മം സംക്ഷെപിച്ചറിയിക്കാം ; വിഖ്യാത
ഗ്ഗുണന്തെടുമിക്ഷ്വാകുവംശത്തിങ്കൽ മുഖ്യനായ്മഹാഭിഷക്കെന്നൊരു
നൃപനുണ്ടായി സഹസ്രശതസംഖ്യമശ്വമെധാദികൊണ്ടു സഹസ്രാ
ക്ഷനെ പ്രസാദിപ്പിച്ചാനവനന്നായി അതിനാൽ സ്വർഗ്ഗത്തിങ്കൽ
സുഖിച്ചുവസിക്കുന്നാൾ ത്രിദശന്മാരും മുനിമാരുമായൊരുദിനം ചതു
രാനനന്തന്നെസ്സെവിപ്പാൻ ചെന്നനെരം ത്രിദശനദി താനുമവിടെ
ക്കെഴുന്നെള്ളി മന്ദാക്ഷഭാവത്തൊടും സുന്ദരീമന്ദാകിനീ മന്ദമായ്വരു
ന്നെരം മന്ദമാരുതനപ്പൊൾ അംബരംകളഞ്ഞതുകണ്ടുവാങ്മുഖന്മാരായി
അംബരചാരീജനമിരുന്നാരതുനെരം അംബരരഹിതയാമംബരനദി
തന്നെ ശംബരരിപുവശനായ്മഹാഭിഷൿ ഭൂപൻ കുതുകം പൂണ്ടു ശങ്കകൂടാ
തെ നൊക്കിക്കണ്ടാൻ ചതുരാനനന്താനുമന്നെരമരുൾ ചെയ്തു മർത്ത്യനാ
യ്പിറന്നു നിന്മൊഹവുമൊക്കത്തീന്നാൽ സത്യലൊകാദികളിൽ സഞ്ചാര

ച്ചീടാമെന്നു ധാതാവിൻശാപംപരിഗ്രഹിച്ചുനരപതി ഭ്രതലെ.തന്നി
ൽപിറന്നീടുവാനാരംഭിച്ചു അക്കാലംധരാദികളാകിയ വസുക്കളെ
ദുഃഖിതന്മാരായ്ക്കണ്ടുചൊദിച്ചുഗംഗാദെവീ എത്രയുംമഹാതാപമെറീടിന
നിങ്ങളെല്ലാം നിസ്സ്വജന്മാരായ്ക്കുന്നതെന്തിപ്പൊൾവസുക്കളെചൊ
ല്ലുവിൻപരമാൎത്ഥമെന്നതുകെട്ടനെരം ചൊല്ലിനാർവസിഷ്ഠശാപ
ത്തിൻകാരണമെല്ലാം മാനുഷസ്ത്രീകളുടെഗൎഭപാത്രത്തിൽപൂവാൻ
മാനസത്തിങ്കൽമടിയുണ്ടുഞങ്ങൾക്കുപാരം മാനുഷിയായിട്ടിനിഞങ്ങ
ൾക്കുശാപംതീൎപ്പാൻ മാനസത്തിങ്കൽകൃപയുണ്ടാകവെണംനാഥെ
മാതാവായ്ചമയെണംഞങ്ങൾക്കെന്നപെക്ഷിച്ചൊ രാദിതെയൊത്ത
മന്മാരൊടുഗംഗയുംചൊന്നാൾ മാനുഷന്മാരിൽനിങ്ങളെവനുസുത
ന്മാരായി ദീനമെന്നിയെപിറന്നീടുവാന്നിരൂപിച്ചു ശന്തനുവാകുംപ്ര
തീപാത്മജക്ഷിതിപതി സന്തതിയാവാഞ്ഞങ്ങളൊൎത്തിരിക്കുന്നതി
പ്പൊൾ നിന്തിരുവടിതന്നെക്കാമിച്ചുമഹാഭിഷ കുരുവംശാധിപതി
ശന്തനുവായതിപ്പൊൾ എങ്കിലങ്ങിനെയാകെന്നരുളിച്ചെയ്തുഗംഗാ
ശങ്കിച്ചുവസുക്കൾചൊല്ലീടിനാരതുനെരം ജാതമാത്രന്മാരാകുംഞങ്ങ
ളെയെല്ലാന്തവ സ്രൊതസിപ്രക്ഷെപണംചെയ്യെണംമടിയാതെ
മാനുഷഭാവംപൂണ്ടുചിരനാളവനിയിൽ മാനസാതാപംപൂണ്ടുവാഴ
വാനരുതയ്യൊ ഗംഗയുമതുകെട്ടുചൊല്ലിനാൾവസുക്കളൊ ടങ്ങിനെ
ചെയ്യുൻഞാനൊനിങ്ങളുണ്ടാനുവെണ്ടു പുത്രാൎത്ഥമായകൎമ്മംവ്യൎത്ഥ
മായ്വരായ്കതി നുത്തമനൃപനൊരുപുത്രനെവിധിക്കെണം അതിനുഞ
ങ്ങളുടെവീൎയ്യത്തിൽതുരീയാംശം സുതസംഭവത്തിനുവെച്ചുനൽകാ
മെല്ലൊ ശന്തനുനൃപനൊരുസന്തതിയുണ്ടാമെന്നാൽ സന്തതിശന്ത
നുജനുണ്ടാകയില്ലതാനും ഇങ്ങിനെസമയംചെയ്തീടിനാർവസുക്കളും
ഗംഗയുംയഥാകാമംഗമിച്ചാരതുകാലം ചൊല്ലെഴുംപ്രതീപനായിടി
നരാജൎഷി കല്യാണരൂപശീലമുള്ളവൻഗംഗാതീരെ ചെന്നിരു
ന്നിതുപുനരദ്ധ്യയനാൎത്ഥമപ്പൊൾ സ്വൎന്ദീനൃപനുടെവലത്തെ
ത്തുടതന്മെൽ സംഗമൊടിരുന്നിതുസുന്ദരരൂപത്തൊടെശൃംഗാരയൊ
നിപരദെവതായന്നപൊലെ അന്നെരംപ്രതീപനുംചൊല്ലിനാനെ
ന്തുനിന ക്കെന്നാൽവെണ്ടുന്നതെന്നുകെട്ടുഗംഗയുംചൊന്നാൾ നി
ന്നെക്കാമിച്ചുവന്നൊരെന്നെനീഭജിക്കെണം എന്നെല്ലൊവെദത്തി
ലുംവിധിയെന്നറിയെണം കാമിച്ചനാരിതന്നെത്ത്യാഗംചെയ്തീടുന്നവ
ൎക്കാമിച്ചതൊന്നുംവരാനരകംവരുംതാനുംഅന്നെരംപ്രതീപനുംഗംഗ
യൊടുരചെയ്തു പുണ്യപാപങ്ങളുടെസൂക്ഷ്മാലൊകനത്തൊടും കാ
മാൎത്ഥംമിഥുനകൎമ്മങ്ങൾചെയ്കയുമില്ല കാമിനീപുനരസവൎണ്ണയുമതെ

ല്ലൊ വലത്തൊത്തുടതന്മെലിരിക്കനിമിത്തമായി ഫലിക്കയില്ലമെന്നൊ
രത്ഥമെന്നറികതെ അപത്യസ്നെഹാദികൾക്കെന്നിയെഭാൎയ്യാതനിക്കബെ
ദ്ധമധിവസൂദക്ഷണൊത്സംഗമെന്നാൽ എന്നുടെതനയനുഭാൎയ്യയായ്യു
രുവതി നിന്നിഹയൊഗ്യന്താനുമെന്നതുകെട്ടഗംഗാ ചൊല്ലിനാളിത്ര
ശാന്തനാകിയനിന്മകനു വല്ലഭയാവഞ്ഞാനെന്നുടനെമറഞ്ഞപ്പൊ
ൾ സന്തുഷ്ടൻപ്രതീപനുംസന്തതംകൎമ്മംചെയ്തു സന്തതിലഭിച്ചിതു
ശന്തനുനാമത്തൊടും പുത്രമിത്രാൎത്ഥകളത്രാദിസംപത്തിയൊടു മൈത്ര
യുംകീൎത്തിയൊടെവസിച്ചാൻ പ്രതീപനും ഇങ്ങിനെകൃതത്രെതദ്വാപര
യുഗങ്ങളിൽ മംഗലംവളൎത്തീടുംധാൎമ്മികന്മാരായെല്ലാവും സൊമവംശൊ
ത്ഭവന്മാരാകിയരാജാക്കന്മാർ ഭൂമിയെവഴിപൊലെപരിപാലിച്ചുമ
ന്നം ചൊല്ലെഴുംപുരൂരവാവാദിയായുള്ളമന്നൊർ എല്ലാരുംകഴിഞ്ഞഥ
ശന്തനുവെന്നവീരൻ ആഴികൾചൂഴുമൂഴിക്കൊക്കനായകനായി വാ
ഴുന്നകാലത്തിങ്കലവിടെയൊരുദിനം ഭംഗിതെടീടുന്നൊരുമംഗലരൂപ
ത്തൊടെ ഗംഗയുമൊരുവരസുന്ദരിയായിവന്നാൾ മന്നവന്മൊഹം
കൈക്കൊണ്ടനെരമവൾതന്നൊ ടെന്നുടെവല്ലഭയായിവിടെയിരി
ക്കെന്നാൻ ബാലികാകുലശിരൊമാലികാതാനുമന്നു കൂലതയൊടുംഭൂമി
പാലനൊടുരചെയ്തുഅപ്രിയംപറയുന്നാളപ്പൊഴെപൊവഞ്ഞാനെന്ന
പ്പൂരികുഴലാളുമപ്പൊഴെചൊന്നനെരം അപ്രിയംപറയുന്നീലെപ്പൊ
ഴുംമടിയാതെ മൽപ്രിയംവരുത്തുകെന്നപ്രഥിവീശൻചൊന്നാൻ അ
പ്പൊഴുതനുവദിച്ചപ്പൂരികുഴലാളു മപ്പുരുഷാധിപനൊടപ്പുരിതന്നിൽ
വാണാൾ ഉൾപ്പൂവിൽവളൎന്നീടുംവിഭ്രമത്തൊടുംകൂടി പുഷ്പബാണൊ
ത്സവംചൂണ്ടവുളച്ചുകളിക്കുന്നാൾ അപ്പുരംതന്നിലുള്ളൊൎക്കത്ഭുതംവരുമാറു
ഗൎഭവുമുൽപ്പാദിച്ചാരൎഭകനുണ്ടായ്വന്നു ഉണ്ടായപൈതൽതന്നെക്ക
ണ്ടുകൂട്ടുന്നനെരം കണ്ടവൎക്കിണ്ടലുണ്ടാമ്മാറുമാതാവുതന്നെകങ്ങത്തെ
പ്പിരിച്ചുകൊന്നിടിനാളെന്നെവെണ്ടു കണ്ടുഭൂപാലൻതാനുംമിണ്ടിതി
ല്ലെതുമൊന്നും കണ്ടിവാൎക്കുഴലിയിലുള്ളൊരുരാഗംകൊണ്ടും പണ്ടുതാ
ൻപറഞ്ഞതിനന്തരംവരായ്വാനും ഇങ്ങിനെകൊന്നാളവൾബാലന്മാ
രെഴുപെരെതിങ്ങിനകാന്തിയൊടു മുണ്ടായിതെട്ടാമതുംഅക്കുമാരനെയ
വൾ കൊല്ലുവാനൊങ്ങുംനെരമക്കനുസമമായ തെജസ്സുകാണ്കയാലെ
സുഭ്രൂ വായുള്ളബാലെവിപ്രിയമെന്നാകിലു മൎഭകൻതന്നെവധിച്ചീ
ടരുതെന്നുനൃപൻ അന്നെരംഗംഗാദെവീതന്നുടെപരമാൎത്ഥമൊന്നൊ
ഴിയാതെനൃപൻതന്നൊടുചൊല്ലീടിനാൾ ജഹ്നുജാമന്ദാകിനീഞാനെ
ടൊഹൈമാവതി വന്നതുമത്രദെവകാൎയ്യാൎത്ഥസിദ്ധ്യൎത്ഥമായി ആപ
വാമുനിവരൻശാപത്താൽവസുക്കളും ഭൂപതെതവസുതന്മാരായുത്ഭവി

ച്ചു യാമുനപുത്രൻവരുണാത്മജൻ വസിഷ്ഠ നമിതതപൊബല
മെഴുമാപവനുന്നം കനകാചലപാർശ്വവിപിനെമനൊഹരെ മുനി
നിർജ്ജരയക്ഷഗന്ധർവ്വനിഷെവിതെ ശൊഭനമായുള്ളൊരുപർണ്ണശാല
യുംതീർത്തുതാപസനനുദിനംതപസാവാഴുംകാലം ദക്ഷനന്ദനയായസു
രഭിതന്നെയന്നു മുഖ്യനാമാപവനുകൊടുത്തുകാശ്യപനും യാമുനനായ
മുനിശ്രെഷ്ഠനാശ്രമഭുവി ഹൊമധെനുവിനൊടുംവാഴുന്നകാലത്തിൻ
കൽ ഹെമശൈലെന്ദ്രപ്രസ്ഥെവസുക്കളൊരുദിനം കാമിനീജന
ത്തൊടുംക്രീഡിച്ചുനടക്കുംപൊൾ കാനനെവീതഭയംസഞ്ചരിച്ചീടുന്ന
തും കാണായിമുനിശ്രെഷ്ഠൻതന്റെപശുവിനെ തൽക്ഷണെധര
പ്രമുഖന്മാരാംവസുക്കളും ലക്ഷണയുക്തയായധെനുതൻഗുണങ്ങളാ
ൽ വിസ്മിതചിത്തന്മാരായിത്തത്രനിന്നീടുന്നെരം. സസ്മിതംചൊല്ലീടി
നാൾതൽകനിഷ്ഠാത്മെശ്വരീ ഭർത്താവെകണ്ടീലയൊമുഗ്ദ്ധയാംപശു
വിനെ മർത്ത്യഭൊഗത്തിന്നിവൾയുക്തയല്ലെന്നതൊന്നും ഗൊവിനെ
ക്കണ്ടനെരംദ്യൊവിനൊടാശകയ്ക്കൊണ്ടീവണ്ണംപറഞ്ഞവ ളൊടുടൻ
ദ്യൊവുംചൊന്നാൻ കാമിനീകുലമൌലിമാലികെകെട്ടാലുന്നീ യാമു
നമുനിയുടെഹൊമഗൊവിതുനൂനം തൽപയൊപാനമിദംസത്യലൊക
ത്തിന്നൊക്കും ചിത്തമൊഹനങ്ങളാംചിത്രങ്ങൾകണ്ടീലെനീ ഇപ്പ
ശുക്ഷീരംപാനംചെയ്തീടുംജനങ്ങൾക്കു വില്ലാതൊരാപത്തുകളുണ്ടാകയി
ല്ലനാളെ ക്ഷുൽപിപാസാദിവ്യാധിമരണജരാനരാദ്യുൽപ്പത്തിയുണ്ടാം
പതിനായിരത്താണ്ടെക്കില്ലാ ദെവിയുംദ്യൊവിൻവാക്യ മീവണ്ണം
കെട്ടനെരം ഭാവസമ്മൊദത്തൊടുഭർത്താവിനൊടുചൊന്നാൾ "മാനു
ഷലൊകത്തിങ്കലുണ്ടിന്നൊരു സഖീമാനിയാമുശീനരഭൂപതിത
ന്റെമകൾ മാനുഷികളിൽവെച്ചുമത്സഖിതാംകൊണ്ടൊരു മാനി
നീജരാരൊഗഹീനയായ്വർത്തിക്കെണം മഹത്സംഗമംകൊണ്ടുകിൻഫല
മല്ലയായ്കിൽ മഹത്വംഭവാന്മാർക്കുംഭവിക്കമതുമൂലം കൊണ്ടുപൊകെ
ണമതുകാരണംപശുവിനെ കുന്നുകൂടാതെകണ്ടില്ല സംശയമെ
തും മൽപ്രിയമിതിൽപ്പരംമറ്റൊന്നില്ലറിഞ്ഞാലും മൽപ്രാണെ
ശ്വരാവെറിയായ്കമാമിതുമൂലം" ഇത്തരംകളത്രത്തിൻ വാക്കുകെട്ടു
നെരം സത്വരം ധരാദ്യന്മാരാകും ഭ്രാതാക്കളൊടും ഗൊവിനെ
കയറിട്ടുപിടിച്ചുനടന്നിട്ടു ദ്യൊവിനെമുന്നിട്ടുപൊയീടിനാർ വസു
ക്കളും വാരുണീഫലങ്ങളുംകൊണ്ടുവന്നീടിനാ നന്നെരമാശ്രമഭുവി
കണ്ടീലപശുവിനെകണ്ടിതുദിവ്യദൃശാ പശുവൃത്താന്തമപ്പൊൾ പ
ണ്ഡിതൻവസിഷ്ഠനുംശപിച്ചുവസുക്കളെമാനുഷയൊനൌ ജനി
ച്ചീടുവിൻനിങ്ങളെന്നു മാനസകൊപത്തൊടെ ശപിച്ചതറിഞ്ഞു

പ്പൊൾ ആശ്രമത്തിങ്കൽ വീണ്ടും വന്നുടൻ വസുക്കളു മാശ്രയമില്ലമ
റ്റെന്നെണ്ണമതും കാക്കൽ വീണാർ ഒരൊവത്സരം കൊണ്ടു ശാപമിതെ
ഴപെക്കും തീരുക നിങ്ങൾക്കിനിദ്യൊവിനു മനുഷ്യനായി വാസമുണ്ടെ
ല്ലൊ ചിരകാലമിതറികെന്നും വാസനനാരിമാരിലുണ്ടാകയില്ലതാനും
കളത്രവാക്യമനുസരിക്കും ജനത്തിനു കളത്രമുണ്ടാകാതെ ഇരിക്കതന്നെ
നല്ലു വസിഷ്ഠശാപമനുഭവിപ്പാനെന്നെവന്നു വസുക്കൾ സെവി
ച്ചതു കാരണം ഞാനുമിഹ വസിച്ചസാധ്വന്തയാ നന്ദനനിവൻ വി
ഭാവസുജ്യൊതിഷ്മാൻ ബ്രഹ്മചാരിണാമഗ്രെസരൻ ബാലകന്മാ
രെക്കൊൽവാൻ കാരണമിതു ഭൂമിപാലക ചിരകാലം കുശലം ഭവിക്ക
തെ എങ്കിൽ ഞാൻ കൊണ്ടുപൊയി വിദ്യയും പഠിപ്പിച്ചു സംകടം തീൎത്തുവ
രുത്താശ്രുനൽകുവനെന്നാൾ ഉമ്പരിൽ മുമ്പുതെടും വസുക്കൾ ശാപം തി
പ്പാൻ അൻപൊടു വന്നതിൻെറ പരമാൎത്ഥവും ചൊല്ലി മറഞ്ഞു ഗംഗാദെ
വി നരവിരനുമുള്ളിൽ നിറഞ്ഞു പരിതാപം വിരഹവ്യാധി കൊണ്ടെ പ
റഞ്ഞ വണ്ണം തന്നെ ഗംഗയും കുമാരനെ പറഞ്ഞുകൂടാതൊളം വിദ്യയും പ
ഠിപ്പിച്ചു നിറഞ്ഞൊരങ്ങൊഴകീടും ജാഹ്നവീ തിരത്തിങ്കൽ ചൊരിഞ്ഞ കണ്ണീ
രൊടും കൊണ്ടുവന്നാക്കീടിനാൾ പിരിഞ്ഞു കളഞ്ഞതന്നെ പൊകരുതെ
ന്നപൊലെ തെരിഞ്ഞുണ്ണി തന്നിൽ നിന്നു നെടുതൊരൊ ശരങ്ങൾ
കൊണ്ടുപുഴ നടുവെ ചിറകെട്ടി നിറന്നയൌവ്വനവും കലൎന്നു നില്ക്കുന്നെ
രം തിരഞ്ഞു മൃഗങ്ങൾ തൻ വഴിയെ ശന്തനുവും വരുന്നനെരം ഭാഗിരഥി
യെ കാണാഞ്ഞു കുറഞ്ഞ ജലത്തൊടും മന്ദസ്യന്ദതിയൊടും തിരഞ്ഞാന
തിൻ മൂലമന്നെരം കണ്ടു നൃപൻ പുരങ്ങളെരിച്ചവൻ നിന്നതുള്ളന്നപൊ
ലെ പിറന്നനെരം കണ്ട നന്ദനൻ തന്നെയന്നു ശരങ്ങളൊടു വില്ലും പൂണ്ട
യൌവ്വനവും കണ്ടറിഞ്ഞതില്ലയെല്ലൊ ശന്തനുനാന്ദനനെ മറഞ്ഞു കള
ഞ്ഞിതു താതനെ മൊഹിപ്പിപ്പാൻ കുറഞ്ഞൊന്നുള്ളിൽ ശങ്ക ശന്തനുവി
നുമുണ്ടായ്തിരഞ്ഞു വെളിച്ചത്തു കാട്ടെണം ഗംഗെ ദെവീ ചിരം ഞാനപെ
ക്ഷിക്കും പുത്രനെ ഭക്തപ്രിയെ നിറഞ്ഞ രൂപത്തൊടും പ്രത്യക്ഷീകരിച്ചുട
ൻ പറഞ്ഞു ഗംഗാദെവീ നിന്നുടെ പുത്രനീവൻ കുറഞ്ഞൊന്നല്ലയെല്ലൊ
ഗുണങ്ങളിവനുള്ളു പിരിഞ്ഞീടാതെ നിത്യമരികെ വെച്ചു കൊൾക മ
റഞ്ഞു പൊകും തവ ശത്രുക്കളെല്ലാമെന്നു പറഞ്ഞു ഗംഗാദെവി മറഞ്ഞു നൃ
പെന്ദ്രനും കുറഞ്ഞു പരിതാപം തന്നുടെ തനയനു പറഞ്ഞുകൂടാതൊളം ഗു
ണങ്ങൾ കാണകയാലെ ചൊല്ലെഴും ഗംഗാദത്തനാകിയ സുതനൊടു മ
ല്ലലുമകന്നുടനരചനിരിക്കുന്നാൾ അമിതപരാക്രമമുടയ പടയൊടും യ
മുനാതീരത്തിങ്കൽ വനത്തിൽ നായാട്ടിനായി മത്തവാരണ ഹയ പത്തി
കളൊടും ചെന്നു ചിത്രകൌതുകത്തൊടും വിളയാടുന്നനെരം എത്രയും മ

നൊജനമാത്രമായിരിപ്പൊരു കസ്തൂരിഗന്ധത്തിന്റെ കാരണമ
ന്വെഷിച്ചു നടക്കുന്നെരത്തിങ്കലടുത്തുകണ്ടാനൊരു മട്ടുത്തുകിന്മൊഴി
മാർകുലരത്നംതന്നെ ദെഹത്തിൻ ഗുണംകണ്ടും ലാവണ്യപൂരംകണ്ടും മൊ
ഹിച്ചു നരപതി കന്യകയൊടു ചൊന്നാൻ ഒരുയൊജനവഴി പരന്നീടു
ന്നു നിന്റെ തിരുമെയ്പരിമളം കസ്തൂരിഗന്ധം പൊലെ നെരെ നീ പറ
യെണമാരെന്നു കെട്ടനെരം ചാരുതകലന്നൊരു നാരിയുമുരചെയ്തു ഇ
ത്തൊണികടത്തുന്ന കൈവൎത്തവീരന്റെ പുത്രി ഞാൻ തൊണികട
ത്തീടുവാനവനില്ലാൽ എപ്പൊഴുമിരിപ്പിനിക്കിപ്പുഴംകരെയെന്നു
ചെപ്പെല്ലും മുലയാളുമപ്പൊഴെയുരചെയ്താൾ മന്നവനതുകെട്ടു ദാശ
നെ ചെന്നു കണ്ടു കന്യകതന്നെ മമ നൽകെണമെന്നു ചൊന്നാൻ എന്നു
ടെമകൾ പെറ്റുണ്ടാകുന്ന തനയനെ മന്നവനാക്കി വാഴിച്ചീടാമെ
ന്നൊരു സത്യം എന്നൊടു ചെയ്കിൽ നൽകാമിന്നു കന്യകതന്നെ എന്നു
ടെ ഗംഗാദത്തനിങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്നാളു ന്യനരാജ്യമെല്ലാ മെങ്ങിനെ
കൊടുപ്പു ഞാൻ എന്നുള്ള ചിന്തയൊടെ മന്നവൻ പുരി പുക്കു അന്നു തൊ
ട്ടു രചനമാരമാൽ മുഴക്കയാൽ അന്നവുന്നറുമ്പാലുമൊന്നുമെ വെണ്ടീതി
ല്ല ഗംഗയാൽ മുഴകിയ മംഗലചിത്തം ചെന്നു സംഗിച്ചു മുഴകിതു ധീവര
നാരിതന്നിൽ രൊഗമെത്രയും പാരം ഭ്രമീന്ദ്രനെന്നു നാനാ നാഗരീജന
ങ്ങളും പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാർ അന്നതു കണ്ടു ഗംഗാദത്തനായുള്ള പുത്രൻ മ
ന്നവൻ തന്നെ തൊഴുതീവണ്ണമുണർത്തിച്ചാൻ അച്ശനെന്തൊരു താപമു
ള്ളിലെന്നറിയെണം നിശ്ചയം പണ്ടെ പൊലെയല്ല കാണുന്നതിപ്പൊ
ൾ" അന്നെരമരചനുമകനൊടുരചെയ്തു "എന്നുടെ താപത്തിന്റെ കാര
ണം ചൊല്ലാമെങ്കിൽ ഉണ്ണി നീയൊരു മകൻ തന്നെയിന്നിനക്കുള്ളു നി
ന്നുടെ വഴിയെ മറ്റൊന്നിനെ കാണായ്കയാൽ എന്നുള്ളിൽ പരിതാപ
മെറുന്നു നാളിൽ നാളിൽ മുന്നമെ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ കെട്ടു ഞാനിരിക്കുന്നു എ
കപുത്രതാമപുത്രതാമൊടൊക്കുമെല്ലൊ ഭാഗധെയവുമറിയാവതല്ലൊ
രുവക്കും" — എന്നുള്ള പിതാവിന്റെ വാക്കുകൾ കെട്ടശെഷം തന്നുള്ളിൽ
നിരൂപിച്ചു കല്പിച്ചു ഗംഗാദത്തൻ താതന്റെ സൂതനൊടു ചൊദിച്ചു ധരി
ച്ചിതു താതനുണ്ടായ വിഷമങ്ങളും വിശെഷവും സന്ന്യാസം ചെയ്തു ദാശ
ൻ തന്നെയും ബൊധിപ്പിച്ചു കന്യകതന്നെ കൊണ്ടുവന്നു താതനു നൽ
കിപുഷ്പങ്ങൾ വരിഷിച്ചാരപ്പൊഴമരരുമത്ഭുതം കണ്ടു ഭീഷ്മരെന്നൊരു
പെരുമിട്ടാർ ബ്രഹ്മജ്ഞനായ ഭീഷ്മരതു കാരണം നിത്യം ബ്രഹ്മചാരിക
ളിൽ വെച്ചുത്തമനായാനെല്ലൊ ശന്തനു സത്യവതി തന്നൊടു കൂടച്ചെന്നു
സന്താപമകന്നുള്ളിൽ സന്തൊഷത്തൊടെ വാണാൻ സന്തതം രാജ്യം
പരിപാലനം ചെയ്തു താത നന്തരാനന്ദം വളർത്തീടിനാൻ ഗംഗാദത്തൻ

കണ്ടകകുലാന്തകനായശന്തനുവീരൻ കണ്ടകാവ്യകൾതൊറുംഹൎമ്മ്യ
ഗെഹങ്ങൾതൊറും കന്ദിവാർകുഴലിയാംകാളിതന്നൊടുംചെന്നു ത
ണ്ടലർബാണൊത്സവംകൊണ്ടാനന്ദിക്കുംകാലം ഉണ്ടായിചിത്രാംഗ
ദനാകിയതനയനും രണ്ടാമതുണ്ടായ്വന്നവിചിത്രവീൎയ്യന്താനും ഉണ്ടാ
യിസന്തൊഷവുംഭൂപാലാദികൾക്കെല്ലാ മിണ്ടലുംതീൎന്നസൌഖ്യം
പ്രാപിച്ചാരവരെല്ലാം-ബാലന്മാർവളരുന്നകാലംവന്നീടും മുൻപെ
കാലധൎമ്മത്തെപ്രാപിച്ചീടിനാനരചനും. കൎയ്യക്കപെരുകിയഭീഷ്മരു
മതുകാലം ചെയ്യിച്ചുശെഷക്രിയാബാലകന്മാരെകൊണ്ടു പയ്യവ
ന്നൊടുനെരാംമാമുനിമാരെക്കൊണ്ടു ചെയ്യിച്ചാനവൎക്കിളിലഗ്രജന്നഭി
ഷെകം നല്കിനാം ഭീഷ്മരമരാസുരയുദ്ധത്തിനായി സ്വൎല്ലൊകത്തിങ്ക
ൽവാഴുന്നാളു വത്സരംകണ്ടു ചൊല്ലെഴുംചിത്രാംഗദനായഗന്ധൎവ്വൻവ
ന്നു ചൊല്ലിനാൻചിത്രാംഗദനാകിയനൃപനൊടു പെരുനീമാറിയിട്ടു
കൊള്ളെണമല്ലയായ്കിൽ പൊരിനുപുറപ്പെട്ടുകെള്ളമെന്നടിയാതെ അ
പ്പൊഴെപുറപ്പെട്ടുകൽപ്പൊടുയുദ്ധംചെയ്താ നത്ഭുതംവരുമാറുമപ്പൊ
ണ്ടെക്കൊരുപൊലെ ഹിരണ്യതീരസ്ഥന്മാരായവീരന്മാരുടെ ശരങ്ങ
ൾകൊണ്ടുതന്നെമറഞ്ഞുദിക്കുകളും പരന്നഹിരണ്വതിയാകിയനദിതീ
രെ നിരന്നകുരുക്ഷെത്രത്തിങ്കൽനിന്നുണ്ടായൊരു യുദ്ധവൈചിത്ര്യം
കണ്ടുനിന്നൊരുജനമെല്ലാം ചിത്രമെത്രയുംയുദ്ധമെന്നുകൊണ്ടാടീരാ
ർ വീഴ്ചുസ്വൎഗ്ഗത്തെപ്രാപിച്ചീടിനാൻനരപതി വീഴ്ത്തിൽസ്വൎഗ്ഗം
പ്രാപിച്ചീടിനാൻഗന്ധൎവ്വനുംഅക്കാലമസുരരെജ്ജയിച്ചസുരന്മാൎക്കു
ദുഃഖവുംതീൎത്തുരാജ്യംപുക്കിതുഗംഗാദത്തൻ ബാലനായിട്ടൊന്നൊരുവി
ചിത്രവീൎയ്യൻതന്നെ കാലംവൈകാതെവാഴിച്ചീടിനാൻഭീഷ്മർ പി
ന്നെ വിചിത്രവീൎയ്യാഗ്രജൻമരിച്ചൊരനന്തരം വിചിത്രവീൎയ്യൻദി
ക്കുജയിച്ചുവാഴുംകാലം ബാലികയാകുമംബതാനുമംബികയുമം ബാ
ലികതാനുമെന്നുമൂന്നുപുത്രികളുണ്ടു കാശിരാജാവിന്നവർകാന്തിയെ
കാണുന്നാകിലാശയാമെല്ലാവൎക്കുമെന്നുകെട്ടിരിക്കുന്നാൾ കല്യാണ
മുണ്ടെന്നൊരുവാൎത്തകെട്ടനുഭീഷ്മർ തല്ലാസനത്തൊടുതെരിലെറിനാൻ
വില്ലുമായി കൂടലർകുലകാലനാകിയഗംഗാദത്തൻ കൂടിയനൃപന്മാരെ
യൊക്കവെജയിച്ചിട്ടു മുഖ്യമാരൊടുംകൂടിഹസ്തിനപുരിപുക്കാൻ ക്രു
ദ്ധനായന്നെഞ്ഞൊരു സാല്വനുംനാണംകെട്ടാൻവത്സനെക്കൊണ്ടുവെ
ൾപ്പിപ്പാനാശുതുനിഞ്ഞപ്പൊൾ മത്സരമുള്ളിലുള്ളൊരംബയുരചെ
യ്താൾ "സാല്വനുകൊടുപ്പാനായെന്നെകല്പിച്ചുതാതൻ സാല്വന
ന്നെത്തന്നെകരുതിയിരിക്കുന്നു മറ്റൊരുവനെയിനികയ്ക്കൊണ്ടാലി
നിക്കുള്ളിൽ കുറ്റമുണ്ടെന്നു" ചൊന്നൊരവളെയയച്ചുടൻ അംബിക

തന്നെയുമംബാലികാതന്നെയുംകൂ ടംബുധിപതിപുത്രൻതനുടെനി
യോഗത്താൽ വിചിത്രവീൎയ്യൻവെട്ടുസുഖിച്ചുമരുവിനാൻ വിചിത്ര
മെത്രെപൊയൊരംബതൻവാൎത്തകെട്ടാൽ ചെന്നസാലനെക്കണ്ടാ
ളവനുമുപെക്ഷിച്ചാൻ വന്നുഭീഷ്മരെക്കണ്ടുപെപറഞ്ഞിതുപിന്നെയാ
റൊട്ടുസമമൊഴുകീടുന്നകണ്ണീരൊടു മാറുവത്സരംവാണാളാറുതന്മകൻ
പിമ്പെ ആറാതൊരുൾച്ചൂടൊടെനടന്നാൾപിന്നെപ്പൊയി രാറാണ്ടു
തപസ്സുചെയ്തീടിനാൾവഴിപൊലെ നീഹാരാചലപാൎശ്വനിൎമ്മല
ദെശെതെളിഞ്ഞാഹാരാദികളെയുംവെടിഞ്ഞുദിനംപ്രതി ബാഹുദാന
ദീതീരെമരുവീടിനകാലം ബാഹുലെയനൊരുമാലയെനൽകീടിനാ
ൻ ബാഹുജന്മാരിലെവൻമാലയെധരിക്കുന്നതാഹവെകൊല്ലായ്വരും
ഭീഷ്മരെയവന്നെന്നൊരംവണ്ണംവരംനൽകിമാലയുംകൊടുത്തുടൻപാ
ൎവ്വതീസുതന്മറഞ്ഞീടിനൊരനന്തരം ഒരൊരൊരാജ്യന്തൊറുംനടന്നാ
ൾമാലയുമായൊരുമെകയ്യുംകൊള്ളാഞ്ഞാർഭീഷ്മരെപ്പെടിച്ചവ. അങ്ങെ
വത്സരംകഴിഞ്ഞീടിനൊരനന്തരം അഞ്ചാറതെപാഞ്ചാലമാംനഗരമകം
പുക്കാൾ സൊമകൻതന്നൊടവൾവൃത്താന്തമൊക്കെച്ചൊന്നാൾഭൂ
മിപാലകന്താനമാദരിച്ചീലയെതും ഭൂപഭവനദ്വാരിമാലയുംനിക്ഷെ
പിച്ചു സപദിനടകൊണ്ടാളംബയുമത്തുനെരം വിജ്ഞാനജ്ഞാനാവല
വിദ്യാദിഗുണംതെടും യജ്ഞസെനനുമവൾപിന്നാലെ ചെന്നുചൊ
ന്നാൻ മാലനീക്കുടക്കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊൾകവെണ്ണമൊരു മൂലമെന്തി
വിടെവെച്ചീടുവാനിതുകാലം ബാലെനിന്മനൊരഥമതിനാൾവന്നു
കൂടാ കാലനുംപെടിക്കെണംഭീഷ്മരെമനൊഹരെ സൊമകവാക്യമ
നാദൃത്യമാലയുംതത്ര കാമിനീനിക്ഷെപിച്ചുവെഗത്തിൽനടകൊണ്ടാ
ൾ മാലയെപ്പാലിച്ചിതുഭൂപതിചിരകാലം ബാലികശിഖണ്ഡിനിയാ
കിയരാജപുത്രി മൌലൌചെൎത്തിതുതാൻതാനറിയാതെയപ്പൊൾഭൂ
ലൊകപതിയുപെക്ഷിച്ചിതുഭീഷ്മർഭയാൽജനകത്യക്തയായൊരവളൂ
ച്ചികനെ കനിവിനൊടുകണ്ടുസെവിച്ചാൾഭൂദെവനും ചൊല്ലിനാൻ
ഗംഗാദ്വാരെചെന്നുനീസെവിക്കണംചൊല്ലെഴുംഗന്ധൎവ്വെശനായ
തുംബുരുവിനെ നല്ലതുവരുത്തീടുംനിനക്കിന്നവൻതന്നെ കല്യാണ
ശീലെഞാനുംതുണെച്ചീടുവനെല്ലൊ ഭൂദെവൻപറഞ്ഞതുകെട്ടവൾഗം
ഗാദ്വാരെ സാദരംചെന്നനെരമവിടെക്കാണായ്വന്നു ഗന്ധൎവ്വപ്രവ
രന്മാരിരിവർകിടക്കുന്ന തന്തികെകണ്ടനെരമൊരുത്തൻചൊന്നാനതി
ൽ എന്നുടെപുല്ലിംഗംഞാൻനിനക്കുതന്നിട്ടുവൻനിന്നുടെസ്ത്രീലിംഗം
നിയിന്നിക്കുതന്നീടെണം അന്യൊന്യംലിംഗനിയമംചെയ്യാരിതി
ല്ലതു മുന്നെതൊട്ടവളൊരുപുരുഷനായുംവന്നു യാജ്ഞസെനിയുമപശി

ബന്ധിയായയാനെല്ലൊ പ്രാജ്ഞനാമവൻദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളുംപാഠംചെ
യ്യാൻ തന്നുടെരാജ്യംപുക്കജനകൻതന്നെക്കൂപ്പി നിന്നിതുശിഖ
ണ്ഡിയുംവൃത്താന്തമറിയിച്ചാൻ പെടിക്കവെണ്ടഭീഷ്മർതന്നൊനാമി
നിയെന്നു ഗാഢകൌതുകംപൂണ്ടുവസിച്ചാരവർകളും അന്തരാപന്തിരാ
ണ്ടുകൊണ്ടവൾമനൊരഥം സാധിക്കമെന്നുചിന്തിച്ചാത്മനാ യത്ന
ത്തൊടും പരശുരാമൻതന്നെസ്സെവിച്ചുഭീഷ്മർതന്നൊ ടിരുവത്തെ
ട്ടുദിനംയുദ്ധംചെയ്തിതുരാമൻ അതുജ്ജയിപ്പതിന്നിവനെയൊന്നു
കൊണ്ടും വരിക്കയില്ലനിന്നെയവനെന്നതുകെട്ടു പരിചിൽനിനച്ചവ
ളൊന്നുമെസാധിയാഞ്ഞു വരവുംവാങ്ങിക്കൊണ്ടാൾ പരശുരാമ
നൊടു മരണംപ്രാപിച്ചാൾപൊർത്തപസായൊഗാഗ്നിനാപുരുഷ
ത്വവുംകിഞ്ചിൽ ഗുഹ്യകനൊടുവാങ്ങി തന്നുടെമൂലംവെണംമരണംഭീ
ഷ്മക്കെന്നു തന്നുള്ളിൽനിനച്ചതിനെല്ലാംവെലചെയ്യാൾ_ അക്കഥ
യിരിക്കട്ടെവിചിത്രവീൎയ്യൻപിന്നെ മൈക്കണ്ണിമാരിലഴിഞ്ഞുൾക്കാ
മ്പുമറന്നവൻ പാരമായിരമിച്ചിതുബാലനായതുമന്നെ മാരസംഗ
രവെഗാൽമരിച്ചാനെന്നെവെണ്ടു രാജയക്ഷ്മാവെന്നൊരുവ്യാധിയു
ണ്ടായമൂലം രാജാവിനൊടുവെറായ്വന്നിതുകുരുരാജ്യം ദുഃഖിച്ചുസത്യ
വതിമക്കളുംമരിച്ചുതന്നുൾക്കാമ്പിൽനിരൂപിച്ചാളീശ്വരവിലാസങ്ങ
ൾ മംഗലംവരുത്തുവാനെന്തൊരുകഴിവെന്നു ഗംഗാനന്ദനൻതന്നെ
രഹസിവിളിച്ചുടൻ ഇങ്ങിനെവന്നിതെല്ലൊനമ്മുടെകാലമെന്നതങ്ങ
ളിൽപറകയുംകണ്ണുനീരൊലിക്കയും നാരിമാരിരുവൎക്കുംവൈധവ്യമക
പ്പെട്ടു പാരിതുപരിപാലിച്ചീടുവാനാരുമില്ല സൊമവംശവുമിന്നുമുടി
ഞ്ഞുതെന്നുവന്നു നാമിരുവരും തന്നെയിവിടെയകപ്പെട്ടു — ഇത്ത
രംസത്യവതി സന്താപംചൊന്നനെരം ഉത്തരമുരചെയ്തീലൊന്നുമെ
ഗംഗാദത്തൻ എന്തുണ്ണിമിണ്ടാഞ്ഞുനിൻ ചിന്തിതമെന്തുചൊൽക
സന്തതിയുണ്ടാക്കുവാ നെന്തൊരുകഴിവിപ്പൊൾ മാതാവുപറഞ്ഞ
പ്പൊൾ ചൊല്ലിനാൻദെവവ്രതൻ ബ്രഹ്മവന്മാരാലുള്ള നമ്മുടെകു
ലംപണ്ടും ആരണരെന്നെത്രമുന്നം കാരണംനമുക്കെന്നാൽ നാരിമാ
രിവരുമിന്നാരണനെപ്രാപിച്ചു പാരാതെകുലത്തിങ്കൽ സന്തതിയു
ണ്ടാക്കുക കാരണമിതിനുണ്ടുചൊല്ലീടാമതുമെങ്കിൽ പ്രശസ്തതപൊ
ധനനംഗിരസ്സിന്റെപുത്ര നുചത്ഥ്യനെന്നുനാമമുടയമഹാമുനി അ
വന്റെ പത്നിയെല്ലൊ മമതാമനൊഹരി അവന്റെ തന്നവരജൻ
ഗീഷ്പതി ദെവാചാൎയ്യൻ അവനുമമതയാം പൂൎവ്വജപത്നി തന്നിൽ
വിവശനായാനെല്ലൊ മന്മഥവികാരത്താൽ മമതാമികൾദൊഷ
മകന്നാമനിവൃത്തി മമതാപറഞ്ഞിതുനിബ്ബന്ധംകൊണ്ടുമൂലം ദെവ

ഭജ്ഞാരവൃത്തിനരകത്തിനായുള്ള ദെവരാജാചാൎയ്യഞാൻ പറയുന്നതു
കെൾനീ ദെവമായകളെല്ലാമൊക്കെന്നും മനക്കാമ്പിൽദെവദെവ
ന്റെയാജ്ഞാലംഘിച്ചീടരുതെല്ലൊ വെദവെദാംഗജ്ഞനാം പൂൎവ്വജ
ൻതന്റെബീജം മൊദെനധരിച്ചിരിക്കുന്നിതു ഞാനുമിപ്പൊൾ
നിന്നുടെബീജമതുംനിഷ്ഫലമാകയില്ല പിന്നെഞാനതുകൂടെധരിപ്പാ
നാളല്ലെടൊ എന്നതുകെട്ടുബൃഹസ്പതിയുമുരചെയ്യാൻ എന്നാലു
മിനിക്കൊന്നുവുണ്ടെന്നമതിയാവൂ. നിൎമ്മലനായമുനിമന്മഥവിവശ
നായി ധൎമ്മാദിധൈൎയ്യങ്ങളെവെടിഞ്ഞുടനെഞ്ഞപ്പൊൾ ഗൎഭഗ
നായിട്ടുള്ളൊരൎഭകനുരചെയ്യാൻ നിൎബ്ബന്ധംമതി മതികെൾക്കെണ
മിവയെല്ലാം മുന്നമെഗൎഭപാത്രന്തന്നിൽഞാനകപ്പെട്ടെൻ ഇന്നി
തിന്നവകാശംപൊരായെന്നറിയണം ഗൎഭപാത്രത്തിൽമെവുമൎഭകൻ
വാക്കുകെട്ടി ട്ടുത്ഭുതംപൂണ്ടുഗുരുനിൎഭത്സിച്ചുരചെയ്യാൻ സൽഭാവമി
ത്രപാരമിപ്പൊഴെമുഴുത്തന്നി യുത്ഭവിച്ചിട്ടുനാളിലെന്തെല്ലാംവരുമെടൊ
ദീൎഘവീക്ഷണംനിനക്കെറെയുണ്ടതിനാലെ ദീൎഘമാംതപസ്സിനെ
പ്രാപിക്കെന്നതുനെരം ശപിച്ചുദെവാചാൎയ്യൻജനിച്ചുകുമാരനും ത
പിച്ചുകണ്ണിപ്പാന്തിട്ടെന്നതുനിമിത്തമായി അവനുദീൎഘതമാവെന്നു
പെരുണ്ടായിതു അവനുംപ്രദ്വെഷിയാംബ്രാഹ്മണിതന്നെവെട്ടാൻ
അവൾപെറുണ്ടായുന്നുഗൌതമാദികളെല്ലാം അവരുംപ്രസിദ്ധന്മാ
രായതാപസരെല്ലൊ പുത്രലൊഭാൎത്ഥയാകുംപ്രദ്വെഷിയതുകാലം ഭൎത്തൃ
ശുശ്രൂഷവെടിഞ്ഞിടിനാളെന്നെവെണ്ടു എന്നെനീയുപെക്ഷിച്ചാലെ
ന്തൊരുഗതിയിനി ക്കെന്നതുപറയെണമെന്നുകെട്ടവൾചൊന്നാൾ ഭ
ൎത്താവുംഭാൎയ്യയെന്നുംചൊല്ലുന്നശബ്ദങ്ങൾത നൎത്ഥത്തെനിരൂപിച്ചു
വെണമെന്നൊടുചൊൽവാൻ നിന്നെയുംകുമാരന്മാരെന്നെയുംപാലി
ക്കയാലെന്നുടെപരിശ്രമംനീയറിഞ്ഞീലയെല്ലൊ ജാത്യന്ധനുടെപി
ൻപെവാൎദ്ധക്യംപാരമുണ്ടൊരാസ്തിക്യമൊരുനെരമൊന്നിനുമില്ലതാ
നും വൃദ്ധനായിയഭവാൻക്രുദ്ധിച്ചാലെന്തുഫലം നിൎദ്ധനന്മാരായു
ന്നാൽതങ്ങളൊട്ടടങ്ങണം പ്രദ്വെഷിപലതരമീവണ്ണംപറഞ്ഞപ്പൊ
ൾ വിദ്വാനാംദീൎഘതമാവുദ്യൽകൊപെനചൊന്നാൻ ക്ഷത്രിയകു
ലംപ്രാപിച്ചൎത്ഥമൎത്ഥിക്കനീയെ ന്നുത്തമതപൊധനൻ പറഞ്ഞൊര
നന്തരം ശ്രദ്ധയില്ലെന്നുംനിന്നാൽദത്തമാമൎത്ഥന്നിന ക്കൊന്നുചെ
യ്യാലുംനീഎന്നൊടുപറയെണ്ട ഞാനിനിപ്പണ്ടെപ്പൊലെശുശ്രൂഷി
ക്കയുമില്ലാ ദീനയായുള്ളമഞ്ഞുഞാൻകാലവുമില്ലയെന്നാൾഔചിത്യ
മൊത്തുപുനരന്നെരമവൾ തന്നൊടൌചിത്യനായമുനികൊപത്തൊട
രുൾചെയ്തു ഭൎത്താവെവെടിയുന്നൊൎക്കൎത്ഥവുംവ്യൎത്ഥമാമെല്ലൊ കെത്രയും

ഉക്ഷിത്തിയുമെത്തുകെന്നതുനെരം പ്രദ്വെഷികൊപംപൂണ്ടുപുത്രന്മാ
രൊട്ടുചൊന്നാൾ വൃദ്ധനെഗംഗതന്നിൽപ്രക്ഷെപിക്കെണംനിങ്ങ
ൾ ലൊഭമൊഹാദിപൂണ്ടുഗൌതമാദികളപ്പൊൾ താപസപ്രവരനായതാ
തന്നെമടിയാതെ ഗംഗയിലൊരുതൊണിതന്മെൽവച്ചാഴ്ക്കിനാ ളു
ങ്ങനാജ്ഞനങ്ങൾക്കതൊന്നുമിത്തരംപണ്ടെ -എറിയാവഴികിഴ്പ്പെട്ടൊഴുകി
ചെല്ലുന്നെരം തീരത്തുകുളിപ്പാനായിനില്ക്കുന്നബലിനൃപൻ കണ്ട
വൻതന്നിലെററംകാരുണ്യമുണ്ടാകയാൽ കൊണ്ടുപൊയന്തഃപുരെബ
ഹുമാനിച്ചുഭക്ത്യാ വെച്ചുകൊണ്ടനുദിനംപൂജിച്ചുലാളിക്കയാൽ വി
ശ്രാന്തനായമുനിതന്നൊടുനൃപൻചൊന്നാൻ സന്തതിയുണ്ടാക്കെണം
നിന്തിരുവടിമമ പന്തൊക്കുംമുലയാളാമെന്നുടെപത്നിതന്നിൽ എന്ത
തിനൊരുകുറവന്തരമില്ലയെന്നു ചിന്തിച്ചുദീർഘതമാദീർഘദർശിയുംചൊ
ന്നാൻ മന്നവൻസുദെഷ്ണയാംതന്നുടെപത്നിതന്നെ ധന്യനാംമുനി
വരന്തന്നെശുശ്രൂഷിപ്പാനായി സാന്ത്വനതരംപറഞ്ഞയച്ചാരന
ന്തരം ചാന്തെല്പുംമുലയാളുംദാസിയൊടുരചെയ്താൾ വൃദ്ധനാമന്ധൻ
തന്നെശ്രദ്ധയില്ലിനിക്കെതും ബദ്ധകൌതുകന്തൊട്ടുനീചെന്നുപുണ
രെണം ഒത്തുധാത്രെയികയാംശൂദ്രയുമതുനെരം ചിത്തകൌതുകത്തൊ
ടുപുണന്നാൾമുനിതന്നെ കക്ഷീവനാദിയായിട്ടക്കാലംപതിനൊന്നു
മക്കളെജ്ജനിപ്പിച്ചുശിക്ഷിച്ചുവിദ്യകളും ഒക്കവെപഠിപ്പിച്ചുവി
ഖ്യാതഗുണത്തൊടുംമുഖ്യന്മാരായകുമാരന്മാരുന്തെജൊബല വിദ്യയൌ
വ്വനരൂപശീലവിജ്ഞാനങ്ങളാൽ രുദ്രന്മാരെന്നപൊലെഭദ്രന്മാരായു
ണ്ടായാർ സാംഗൊപാംഗാമ്നായാദിവിദ്യയുംപഠിച്ചുള്ളൊ രാംഗി
രസ്സുകളെക്കണ്ടനെരംബലിനൃപൻ എന്നുടെപുത്രന്മാരെന്നുരചെയ്യ
തുകെട്ടു നിന്നുടെപുത്രന്മാരല്ലെന്നുമാമുനിചൊന്നാൻ നിന്നുടെപ
ത്നീപുനരെന്നെപ്പുൽകുവാനറ ച്ചെന്നുടെയരികത്തു ദാസിയെനി
യൊഗിച്ചാൾ അന്നെരംബലിനൃപൻഖെദിച്ചുരണ്ടാമതും തന്നുടെ
സുദെഷ്ണയാംപത്നിയെനിയൊഗിച്ചാൻ ചെന്നുടനരികവെനന്നൊ
രുസുദെഷ്ണയെ തന്നുടെകരംകൊണ്ടുതപ്പിക്കണ്ടുരചെയ്താൻ അംഗ
നാജനങ്ങളിൽഭംഗിയുണ്ടിനിക്കെന്നും ശൃംഗാരിയല്ലവൃദ്ധൻകുരുട
നിവനെന്നും ഉള്ളിലുണ്ടെററംനിനക്കെന്നതുമറിഞ്ഞുഞാൻ ഉള്ളതുത
ന്നെയെല്ലൊനിന്നുടെകുററമല്ലാ അംഗജരസംനിന്നിലെതുമെനമുക്കി
ല്ലാം ഗംഗനസമ്മെളനലാളനാദികളൊന്നും വെണമെന്നിനിക്കില്ലാ
ഭൂമിപാലനെചിന്തി ച്ചെന്നലൊചനെതവസന്തതിയുണ്ടാക്കന്നെ
ൻ അംഗസ്പർശനംകൊണ്ടെപൊരുമെന്നതുംചൊന്നാ നാംഗനെന്നൊ
രുനൃപനുണ്ടായാനതുനാളിൽ ഇങ്ങിനെപലപലമന്നവരുണ്ടുമുന്നം

തിങ്ങിനാതെജനസ്സൊട്ടും ബ്രാഹ്മണപുത്രന്മാരായി അങ്ങിനെതന്നെ
നമുക്കിവിടെപുനരിപ്പോൾ മങ്ങാതെപുത്രന്മാരെഉണ്ടാക്കാമറിഞ്ഞാ
ലും പരശുരാമൻമുന്നമൊട്ടുക്കിക്കളഞ്ഞനാൾ പരിചൊടുണ്ടായ്വന്നു
ഭൂസുരന്മാരാലെത്രെ പൃഥിവ്യപ്പുതെജൊവാതാകാശങ്ങൾനിജനിജ ശ
ബ്ദാദിവിഷയങ്ങൾതങ്ങളെവെടികിലും ചന്ദ്രാദിത്യന്മാർശീതൊഷ്ണ
ങ്ങളെവെടികിലും വൃത്രനാശനൻനിജവിക്രമംവെടികിലും ധൎമ്മരാ
ജൻനിജധൎമ്മത്തെവെടികിലും സത്യത്തെവെടികയില്ലെന്നുംഞാനൊ
ന്നാളും തങ്ങളിൽപലപലകഥകൾപറഞ്ഞുട നിങ്ങിനെതന്നെയെ
ന്നുകല്പിച്ചാവഴികെൾപ്പിൻ എംകിൽഞാൻവെദവ്യാസൻതന്നെ
ക്കൊണ്ടുണ്ടാക്കുവൻ തിങ്കൾതൻകുലമെന്നുചൊല്ലിനാൾസത്യവതി
ദൊഷമില്ലതിനെന്നുപലതുംചൊന്നശെഷം യൊഷമാരൊടുചെന്നു
പറഞ്ഞുസത്യവതി പണ്ടുഞാൻതൊണികടത്തീടുന്നകാലത്തിങ്കലു
ണ്ടായിപരാശരപുത്രനായൊരുമുനി ദിവ്യനെത്രയുമവനവനെനിരൂ
പിച്ചാൽ സൎവ്വസംകടംതീരും സംശയമില്ലയെതും എംകിലങ്ങിനെയാ
കെന്നവരുമുരചെയ്യാർ സംകടംതീൎന്നുകുലസന്തതിയുണ്ടാവാനായി
അക്കാലംജനനിയുംവ്യാസനെനിരൂപിച്ചാൾ ഭക്തിയൊടവൻവന്നു
തൊഴുതുമാതാവിനെ തന്മതമറിയിച്ചാളമ്മയുമതുനെരം കൎമ്മമക
ന്നൊരുമാമുനിതാനുംചൊന്നാൻ സമ്മതമല്ലെങ്കിലുമമ്മചൊന്നതു
കെട്ടാൽ നന്മവന്നീടുമെത്രെനിൎമ്മലന്മാൎക്കുനൂനം ധൎമ്മത്തിൻഗതിയെ
ളുമറിവാൻവശമല്ല കൎമ്മമുള്ളവയെല്ലാംവരുമെന്നതെവെണ്ടു മന്മഥ
ലീലകളിലെന്മനമഴിഞ്ഞീടാ വെണ്മതിമുഖിമാൎക്കുമെന്മെനിതൊട്ടുകൂടാ
എംകിലുംകനിവൊടുസന്തതിയുണ്ടാക്കിഞാൻ സംകടംതീൎപ്പനെന്നു
മാതാവൊടുരചെയ്താൻകൃഷ്ണദ്വൈപായനനാംമാമുനിവെദവ്യാസൻ
വിഷ്ണുതാൻതന്നെവന്നുപിറന്നദിവ്യമൂൎത്തി സൊദരനുമ്പിതവെട്ടൊരം
ബികാഗൃഹംതന്നിലാദരവൊടുചെന്നാനാകാതവെഷത്തൊടുംവൈ
ഷത്രപ്യവുമൊരുഗന്ധവുംസഹിയാഞ്ഞുയൊഷമാർമണിയാകുമംബി
കായതുനെരംകണ്ണുകൾചിമ്മിപ്പൂണ്ടാതുകാരണമായികണ്ണുകൂടാതെപി
റന്നീടിനാൻകുമാരനും പിന്നെയങ്ങംബാലികാതന്നുടെഗൃഹംതന്നിൽ
ചെന്നാനന്നൊരുദിനമവളുമതുനെരം പാണ്ഡുവൎണ്ണത്തെപ്പൂണ്ടുവു
ണ്ണന്നാളതുകൊണ്ടുപാണ്ഡുവായി തന്നെയൊരുസുതനുമുണ്ടായ്വന്നന
ന്നായീട്ടൊരുസുതനംബികാപെറ്റുണ്ടാവാ നിന്നൊരുകഴിവൊക്കെ
ന്നമ്മതൻനിയൊഗത്താൽ പിന്നെയുമൊരുനിശിചെന്നിതുവെദവ്യാ
സനന്നവൾദാസിതന്നെനന്നായിചമയിച്ചുചെന്നാളുമെന്നയച്ചാള
വളുംമുനിതന്നെവന്ദിച്ചുനിന്നു ഭാവമറിഞ്ഞുഭക്തിയൊടെ ചൊദിച്ചാ

ടെപരിലാളിച്ചീടിനാളതുമൂലംദിവ്യനായൊരുസുതനവൾക്കുമുണ്ടായി
നശൂദ്രയോനിയിലാണിമാണ്ഡവ്യമുനിശാപാൽശ്രാദ്ധദേവനുംവ
ന്നുപിറന്നുവിദുരരായി— ഇത്ഥമാകർണ്യജനമെജയൻചോദ്യംചെയ്തു
നുത്തമനായവൈശംപായനമുനിയോട മാണ്ഡവ്യനായമുനിതില
കൻകൊപെനമാൎത്താണ്ഡപുത്രനെശ്ശപിച്ചീടുവാനെന്തുമൂലം എന്ന
തുകെട്ടുവൈശംപായനനരുൾചെയ്താൻ മന്നവനായജനമെജയൻ
തന്നൊടെല്ലാംഒന്നൊഴിയാതെസൂതൻശൌനകാദികളൊടുനന്നായി
പറഞ്ഞുകെൾപ്പിച്ചിതുവഴിപൊലെ ചൊല്ലുവനെങ്കിലതുനിങ്ങളും
കെട്ടുകൊൾവിൻനല്ലസൽകഥകെട്ടാൽനരകമുണ്ടാമൊ പാണ്ഡിത്യം
കലന്നൊരുബ്രഹ്മദെവൻപണ്ടുണ്ടായിമാണ്ഡവ്യനെന്നുഭുവിവിശ്രുതനാ
മത്തൊട്ടും വാനപ്രസ്ഥാശ്രമവുംപാലിച്ചുനാനാതീൎത്ഥസ്നാനശുദ്ധാ
ത്മാവായൊരാശ്രമമുപഗ്രാമംകാനനദെശെതപൊനിഷ്ഠയാചിരകാ
ലംമൌനവുംപൂണ്ടുവാഴുംകാലമീശരാജ്ഞയാതത്രസംപ്രാപ്തന്മാരായാർ
ചിലദസ്യുക്കളുംവിത്തരക്ഷികളുമന്വെഷിച്ചു പിമ്പെചെന്നാർ വി
ത്രസ്തന്മാരായൊരുദസ്യുക്കളൎത്ഥമെല്ലാംതത്രസന്നിധാനംചെയ്തുവിടെ
മറഞ്ഞപ്പൊൾജടയുംവല്ക്കലവുംഭസ്മവുംധരിച്ചൊരു വിടപിമൂലെന
ല്ലൊരുടജാങ്കണെക്കൂപ്പി തൊഴുതുനിൽക്കുന്നൊരുതാപസശ്രെഷ്ഠന്ത
ന്നെതൊഴുതുചൊദിച്ചിതുനൃപതിഭടന്മാരും കള്ളന്മാരെതുവഴിപൊയി
തെന്നതുഞങ്ങൾ ക്കുള്ളവണ്ണമെയരുൾചെയ്യെണമെന്നുചൊന്നാർ
താപസൻസമാധിയിലുറച്ചുനില്ക്കയാലെഭൂപതിഭടന്മാർചൊദിച്ചതു
കെട്ടില്ലെതുംഒന്നുമെമിണ്ടായ്കയാൽപിന്നെയുമന്വെഷിച്ചുചെന്നുകള്ള
ന്മാരെയുംപിടിച്ചുകെട്ടീടിനാർ അൎത്ഥവുമെല്ലാമെടുത്തവനീശനുമ്പി
ൽഭൃത്യന്മാർകൊണ്ടുവെച്ചുവൃത്താന്തമൊക്കെച്ചൊന്നാർ കിംകരന്മാ
ൎക്കുമുനീന്ദ്രംപ്രതിമനക്കാമ്പിൽശങ്കയുള്ളതുകെട്ടുഭൂപതിനിയൊഗിച്ചാ
ൻചൊരന്മാരായവരെയൊക്കെശൂലത്തിന്മെ ലാരൊപിച്ചീടുകെ
ന്നുകെട്ടുടൻഭടന്മാരുംചൊരന്മാരൊടുകൂടശ്ശൂലാഗ്രത്തിന്മെലിട്ടാർ ധീര
നാംതപൊധനന്തന്നെയുമെത്രകഷ്ടം കൊല്ലാതെശൂലത്തിന്മെലിട്ടതാ
പസന്തനിക്കില്ലെതുമാഹാരമെന്നാകിലുമനെകനാൾചെന്നിട്ടുംമരി
ച്ചതില്ലെന്നതുകാണ്കകൊണ്ടുചെന്നിതുമുനികളുംരാത്രിയിൽപക്ഷികളാ
യിഎന്തൊരുമൂലംഭവാനിങ്ങിനെവരുവാനെ ന്നതുംകൂടാതെകണ്ടരു
ളിചെയ്തീടെണംനൽകൎമ്മഫലമെത്രെഭൂപതിപ്രവരനു ദുഷ്കൃതമെതുമി
ല്ലെന്നതുകെട്ടവർകളുംപൊയിതിവൃത്താന്തങ്ങളറിഞ്ഞുരക്ഷികളും നായ
കനായനരപാലകനൊടുചൊന്നാർ മന്ത്രികളൊടുംകൂടിച്ചെന്നുഭൂപാ
ലന്തന്നെ മന്ദതയുംക്ഷമിച്ചുകൊൾകെന്നഭിവാദ്യംചെയ്താൻ ശൂല

വ്യമിളകാഞ്ഞിട്ടററത്തുമറിച്ചിതു ഭൂലൊകപതിയെയുമയച്ചുമുനീന്ദ്രനും
ആണിമാണ്ഡവ്യനെന്ന നാമവുമുണ്ടായുള്ളന്നു ജ്ഞാനിയാംമുനിപി
ന്നെപ്രാപിച്ചുകാലധമ്മം അന്തകന്തന്നൊടന്നുചൊദിച്ചുമാണ്ഡവ്യ
നമെന്തുകാരണമെന്നെശ്ശൂലത്തിന്മെലാക്കുവാൻ ശംക്കിൽക്കൂപ്പിച്ചുമ
ന്നരിച്ചുയെകഴവെററിതിക്കെന്നമതിൻഫലമെന്നതിന്നത്രെചെയ്യുഎ
ങ്കിലൊ:ന്നറിയെണം ദ്വാദശവയസ്സൊളംസംക്രീഡാരതന്മാരാംബാല
ന്മാർചെയ്യുംകമ്മംഒന്നിനുംഫലംപുനരില്ലെല്ലൊ ബുദ്ധിപൂവ്വമൊന്നറി
ഞ്ഞല്ലായ്കയാൽ സൂക്ഷ്മധമ്മജ്ഞനല്ല കെവലംഭവാനതുകാരണംശ്രൂദ്ര
യൊനൌസെവാത്ഥംപിറന്നുനൂററാണ്ടുവാഴ്കയെന്നാൻ ധമ്മരാജാ
വുതന്നെപിറന്നൊരവന്തന്റെധമ്മനിഷ്ഠകളെല്ലാമെന്തിനുപറയുന്നു
ധൃതരാഷ്ട്രരുംനല്ലപാണ്ഡുവാമനുജനുംധൃതിയെറിടുന്നൊരുവിദുരന്താ
നുമായിവളൎന്നുതുടങ്ങിനാർമൂവരുമൊരുമിച്ചുവളൎന്നുസന്തൊഷവുംപു
രവാസികൾക്കെല്ലാം ഗാന്ധാരരാജന്തന്റെമകളായുള്ളവിനഗാന്ധാ
രിതന്നെവെട്ടുധൃതരാഷ്ട്രരുമന്നാൾ പാരെഴുംവസുദെവൻതന്നുടെഭ
ഗിനിയാംവാരിജമിഴിയാളെപാണ്ഡുരാജനുംവെട്ടാൻ മാദ്രിയാംമദ്ര
രാജന്തന്നുടെമകൾതന്നെ പാത്ഥിപവീരൻപാണ്ഡുവെട്ടിതുരണ്ടാമ
തുംകുന്തിഭൊജന്റെമകളാകിയകുന്തിക്കുപ ണ്ടന്തന്നെനായദുവ്വാസാ
വുതാൻപഠിപ്പിച്ചാനത്ഭുതമന്ത്രങ്ങളതിലൊന്നവൾപരീക്ഷിപ്പാൻ
നെഞ്ചകംതന്നിൽസൂയ്യദെവനെദ്ധ്യാനംചെയ്യാൾ കന്യകായെന്നാ
കിലുമാദിത്യൻപുണന്നപ്പൊൾകണ്ണനെന്നൊരുമകൻതന്നെയുംപെ
ററാളവൾചന്ദ്രഭാനുവിന്മകൻപിറക്കുന്നെരംതന്നെകുണ്ഡലങ്ങളുംന
ല്ലകവചമതുമുണ്ടകളുക്കാടെന്നതവളുള്ളിലെനിരൂപിച്ചുവെള്ളത്തിൽ
കളഞ്ഞൊരുപൈതലെകണ്ടനെരംരാധാവല്ലഭനായ സൂതനെമെടുത്തു
കൊണ്ടാദരവെട്ടുതന്റെമകനായുളത്തിയാൻ കുണ്ഡലകവചങ്ങളുണ്ടെ
ങ്കിലവനെഭൂമണ്ഡലത്തിങ്കലാക്കുംജയിച്ചുകൂടായെല്ലൊവാസവന്മറ
യവനായുള്ളൊരായത്താലെവാസരാധീശസുതനൊടവവാങ്ങിക്കൊ
ണ്ടാൻമാന്താണ്ഡസുതൻദാനശീലരിൽമുമ്പനെല്ലൊ കൂത്തുമൂത്തൊ
രുവെല്ലുംകൊടുത്താനമ്പർനാഥൻ അങ്ങിനെയുള്ളവന്നമ്മയാംകു
ന്തിതാനുംമംഗലാപാംഗിയായമാദ്രിയുമായിപാണ്ഡുമന്മഥലീലപൂണ്ടു
വസിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ നന്മയെന്നിയെമററുകാണ്മൊന്നില്ലൊരെട
ത്തുംചൊൽക്കൊണ്ടഭീഷ്മർതന്റെചൊൽക്കൽനിന്നിളകാതെദിക്കു
കളെല്ലാംകൊജ്ജയിച്ചുഗ്രജന്താനുമായിമുഖ്യഭൊഗെനസുഖിച്ചിരി
ക്കുംകാലത്തിംക ലുൾക്കാംപിലൊന്നതൊന്നിപാണ്ഡുവിന്നായത്തി
ന്നായി കാന്തിയെറിടുന്നൊരുകാന്തമാരൊടുംകൂടി കാന്താരംതന്നിൽവ്യ

ക്കുന്നായിരമിക്കേണം വാട്ടമെന്നിയെമമനായാട്ടിൻ വൈദഗ്ദ്ധ്യ
വും കാട്ടേണമിവൎക്കെന്നു കൌതുകത്തോടുംകൂടി ദ്യുമണിതന്റെരശ്മി
പൊലുമണ്ടണയാത ഹിമവാന്തന്റെതൈക്കേപ്പുറത്തെപ്പെരുംകാ
ട്ടിൽ പരികരസംപൂൎണ്ണ്ടുകളിച്ചുമരുവിനാൻ ഗിരിശൃംഗങ്ങൾതൊറുമ
തികൌതുകത്തൊടെ കരിണീയുഗമദ്ധ്യഗതനായുല്ലസിച്ചൊരു കരിവീര
നെപ്പോലെമദനവിവശനായി കരിണീഗമനമാരാകിയഭാൎയ്യമാരാ
ന്തരുണീമണികളാംകുന്തിയുംമാദ്രിതാനും സരസീരുഹശരസമനാംകാ
ന്തന്നെ ശ്ശരതൂണീരകരാളൊജ്ജ്വലൽകരവാള ധരനായ്ശ്ശരാസനക
രനായ്ക്കാണുംതൊറും സരസീരുഹശരനികരപരവശതരമാനസമാ
രായ്മരുവീടിനനെരം ഹരിണഹരികരികിരിശാൎദ്ദൂലാദികൾ ഉരികെദരീ
മുഖഗതങ്ങളായ്ക്കാണുംപൊൾ ശരങ്ങൾകൊണ്ടുവീണുമരണഭയംകൊ
ണ്ടു മരങ്ങൾമറഞ്ഞുപാൎത്തിന്നുനൊക്കീടുന്നതും നിഷ്കുടത്തിങ്കൽമുന്ന
മിരുന്നീടിനപൊലെ മൎക്കടക്രീഡകൾകണ്ടുൾക്കൌതുഹലംപൂണ്ടും കു
ക്കുടരതിക്രീഡാദികൾകണ്ടാനന്ദിച്ചും പൊൽക്കുടങ്ങൾക്കുനെരാം
തൈക്കൊങ്കനൊക്കിക്കണ്ടും കൊകിലകൊകകെകിചാതകശുകാദി
സംഭൊഗഭെദങ്ങൾകണ്ടുരസിച്ചുമതിമദൈന്യ വെഗമൊടംപുകൊ
ണ്ടുമാഴ്കിവീണീടുന്നതും ശൊകമൊടിണകൂടികെണുവീണൊടുന്നതും
കരടിക്കുലംതമ്മിൽകടിച്ചുകളിപ്പതും കരിണീകളെപ്പുണ്ടുകരികൾപുളെ
പ്പതും കിടികൾപിടകളെപ്പിടിച്ചുപുൽകുന്നതും പിടകളൊടുചെന്നു
പക്ഷികൾകളിപ്പതും കണ്ടുകൌതുകംപൂണ്ടുകണ്ടിവാൎക്കുഴലികൾ ക
ണ്ടാശ്ലെഷവുംചെയ്തുകാന്തനുംതങ്ങളുമായി കാന്തകാനനംതൊറുംരമി
ച്ചുവസിക്കയും തണ്ടാർബാണനുമിതുകണ്ടെററംഹസിക്കയും മാകന്ദ
മകരന്ദബിന്ദുപാനവുംചെയ്തു കുകുന്നപികകുലപഞ്ചമംകെട്ടുകെട്ടും വ
ണ്ടുകൾമധുപാനംചെയ്തുമത്തതപൂണ്ടു കൊണ്ടാടിമുരണ്ടുടൻകണ്ടപു
ഷ്പങ്ങൾതൊറും കുഞ്ജഭാവവുംനീക്കിസ്സംഭ്രമിച്ചീടുന്നതും കണ്ടൊരാന
ന്ദംപൂണ്ടുമധുരപാനംചെയ്തും മന്മഥലീലകൊണ്ടുകണ്മനചാംപിച്ചാം
പി സമ്മൊദംവളൎന്നുള്ളിൽസ്സമ്മൊഹംപെരുകിയും വന്മലമുകളെറി
നിൎമ്മലശിലാതലെ നന്മലർമെത്തതന്മെലുന്മെഷംപൂണ്ടുവാണും ഭാ
മിനീമാരുമായിസ്സാനന്ദമിരിക്കുംപൊൾ കാമനുസമനായപാണ്ഡു
ഭൂപവീരൻ കലയുംമാനുംകൂടികമലശരമെററുകളിക്കുന്നതുകണ്ടു
കൊടുത്തുശരംകൊണ്ടു ശരമെററുനെരംമൃഗവുംമുനിയായി നരപാല
കന്തന്നെശ്ശപിച്ചുമരിക്കുംപൊൾ "കനത്തമലമാരെകളിച്ചുതൊടുന്നാ
കിൽ നിനക്കുമെന്നെപ്പൊലെമരികഇനിമെലിൽ" ശപിച്ചുമുനിതാ
നുംമരിച്ചാനതുകൊണ്ടുമരിച്ചു മരിയാതെപാണ്ഡുഭൂപന്താനും അ

ത്തിൽപൂണ്ടവൻചെന്നുഹസ്തിനപുരംപുക്ക   വൃത്താന്തംസത്യവതിത
ന്നൊടുംഭീഷ്മരൊടും ബന്ധുക്കൾമറ്റുള്ളവർതമ്മൊടുമറിയിച്ചു വെ
ന്നുവെന്തഴന്നൊരുചിന്തയുമുള്ളിൽകൊണ്ടു ദാനവുംമറയവർക്കാവൊ
ളംചെയ്തുതന്റെ ആനനപത്നംതാഷ്ടിഭാര്യമാരൊടുംകൂടി ഉന്നതമാ
യശതശൃംഗമാംമലതന്മെൽസന്യാസവൃത്തിയൊടെമന്നവൻചെന്നു
പുക്കാൻ_അന്നുഗാന്ധാരീതനിക്കുണ്ടായിഗർഭമെന്നു മന്നവൻപാ
ണ്ഡുകെട്ടുചിന്തിച്ചുവാഴുംകാലം കുന്തിയൊടുരചെയ്തുസന്തതിയുണ്ടാ
ക്കുവാ നെന്തൊരുകഴിവെന്നുമന്ത്രിച്ചനെരമവൾ മന്ത്രത്തിൻബലം
കൊണ്ടുധർമ്മരാജനെപ്രാപി ച്ചന്തരംകൂടാതൊരുനന്ദനന്തന്നെപ്പെ
റ്റാൾ കുന്തിക്കുനന്നായൊരുസന്തതിയുണ്ടായതു ചിന്തിച്ചുഗാന്ധാരി
യുമുദരംകലക്കിയാൾ ഗർഭവുമൊരുമാംസപിണ്ഡമായിറ്റിതു അ
പ്പൊഴെവെദവ്യാസനവിടെക്കെഴുന്നെള്ളി പിണ്ഡത്തെനൂറുഖ
ണ്ഡമായിഖണ്ഡിച്ചാക്കുംഭികൾതന്നിലാക്കിരക്ഷിച്ചുലെശ
ത്തിലും കുന്തിയുംമന്ത്രംകൊണ്ടുമാരുതദെവന്തന്നെ ചിന്തിച്ചുപുണ
ർന്നപ്പൊൾഗർഭവുമുണ്ടായ്വന്നു അക്കാലമൊരുനിശിമാംസഖണ്ഡത്തി
ലൊന്നു പൊൻകലശവുംപൊട്ടിപ്പുറത്തുപുറപ്പെട്ടു ദുരിയൊധനനാ
1.122 യതവൻപൊലതുനെരം പെരികദുന്നിമിത്തമുണ്ടായിതെന്നുകെൾ
പ്പൂ പിറ്റെന്നാളുച്ചയാമ്പൊൾകുന്തിയുംഭീമന്തന്നെ പെറ്റിതുശുഭ
മായിമരുവുംലഗ്നംകൊണ്ടെ ഒരൊരൊദിനംതൊറുമൊരൊകുംഭംഭെ
ദിച്ചൊരൊരൊതനയന്മാർഗാന്ധാരിക്കുണ്ടായ്വന്നു ദുരിയൊധനൻ
ജ്യെഷ്ഠനനുജൻദുശ്ശാസനൻ ദുസ്സഹൻദുശ്ശലനുംജലസന്ധനുംസ
ഹൻ സാമനുംവിന്ദനനുവിന്ദനുംദുഷ്പ്രസഹൻ ചൊല്ലെഴുംസുബാ
ഹുവുംദുഷ്പ്രധർഷന്താനുംദുർമ്മദൻ ചിത്രയൊധിദുഷ്കർണ്ണൻകർണ്ണൻ
പിന്നെ കെട്ടുകൊണ്ടാലുംവിവിംശതിയുംവികർണ്ണനും ജലസന്ധനും
സുലൊചനനുംചിത്രാഖ്യനും ഉപചിത്രൻചിത്രാക്ഷനുംപിന്നെവന്നാ
യീടുന്ന ചാരുചിത്രശരാസനന്താനുംദുർമ്മർഷണൻ ദുഷ്പ്രധർഷാഖ്യന്താ
നുംവിവിത്സുവികടനും ശമനൂർണ്ണനാഭൻപിന്നെവൻസുനാഭനും
നന്ദനാമാവുമുപനന്ദനുംസെനാപതി കെട്ടാലുംസുഷെണനുംപിന്നെ
കുണ്ഡൊദരനും ചൊല്ലുവന്മഹൊദരൻപിന്നെവൻചിത്രധ്വജൻ
ചിത്രരഥാഖ്യൻചിത്രബാഹുവുമമിത്രജിൽ ഛത്രബാഹുവുംചിത്രവ
ർമ്മാവുംസുവർമ്മാവും ദുർവ്വിമൊചനൻചിത്രസെനനുംസുചിത്രനും ചി
ത്രവർമ്മ്യുക്കപരാജിതൻപണ്ഡിതകൻ പിന്നെവൻവിശാലാക്ഷ
നപരൻദുരാധരൻ അജിതൻജയന്തനുംജയസെനനുംപിന്നെ ദ
ർജ്ജനൻദൃഢഹസ്തൻസുഹസ്തൻവാതവെഗൻ സുവർച്ചസ്സാദിത്യ

കെതുവും ബലവാശിതാനും നാഗദത്തനമഗ്രയായിയും കവചിയും നി
ഷംഗിപാശിദണ്ഡധാരനും ധനുൎഗ്രഹൻ ചൊല്ലീടാമുഗ്രൻ ഭീമരഥ
നും ഭീമാഖ്യനും വീരബാഹുവുമലൊലുപനും ഭീമകൎമ്മാ പിന്നെവൻ
സുബാഹുവും ഭീമവിക്രമന്താനും അഭയരൗദ്രകൎമ്മാവെന്നവനനാമം
മൂവ്വരെ ചൊല്ലും ദൃഢരഥന്മാരെന്നുതന്നെ പിന്നെവനനാധൃഷ്യനപ
രൻ കുണ്ഡഭേദി ചൊല്ലെഴും വിരാവിയും ദീൎഘലൊചനൻതാനും പി
ന്നെവൻ ദീൎഘധ്വജൻ പിന്നെവൻ ദീൎഘഭുജൻ പിന്നെവൻ ദീൎഘ
നും ദീൎഘനും ദീൎഘബാഹു പിന്നെവൻ മഹാബാഹുവ്യൂഢോരസ്കനും പി
ന്നെ കനകധ്വജൻ മഹാകുണ്ഡനും കുണ്ഡന്താനും കുണ്ഡജൻ ചിത്രജൻ
മനസ്വചിത്രകനും നൂറ്റൊന്നാമതു പിന്നെ ദുശ്ശളയെന്നുപെരായ്
ററലൊടൊരു മകൾതാനുമുണ്ടായിവന്നു ധൃതരാഷ്ട്രനു പിന്നെ വൈശ്യ
സ്ത്രീ പെററിട്ടൊരു സുതനുമുണ്ടായ്വന്നു യുയുത്സുവെന്നു പെരായി_ കുന്തീ
ദെവിക്കു പിന്നെ മൂന്നാമതൊരു സുത നിന്ദ്രനന്ദനനായിട്ടൎജ്ജുനനുണ്ടാ
യ്വന്നു_ അൎഭകന്മാരില്ലാഞ്ഞു ദുഃഖിച്ചു മാദ്രീതന്നി ക്കപ്പൊഴെയൊരു മന്ത്രം
കുന്തിയും പഠിപ്പിച്ചാൾ അശ്വിനിദെവകളെ ധ്യാനിച്ചിട്ടവൾതാനും
വിശ്വാസത്തൊടു സെവിച്ചീടിനാളതുകാലം നകുലസഹദെവന്മാരാ
യ കുമാരന്മാർ നിഖിലഗുണത്തൊടും മാദ്രിക്കുമുണ്ടായ്വന്നു_ വൈശം
പായനനെവമരുളിച്ചെയ്യുന്നെരം ഭൈശിഷ്യമെറും ജനമെജയൻ
ചൊദ്യം ചെയ്താൻ - വിസ്തരിച്ചരുളിച്ചെയ്തീടെണമെല്ലാ പാണ്ഡു
പുത്രന്മാരുടെ പരമൊല്പത്തി വഴിപൊലെ_ എന്നതു കെട്ടു വൈശമ്പായ
നനരുൾചെയ്തു മന്നവ കെട്ടുകൊൾക പാണ്ഡവൊല്പത്തിയെല്ലാം_ താ
പസവെഷമെററു പാണ്ഡുവാകിയനൃപൻ താപമുൾക്കൊണ്ടു ചെന്നു
ഹസ്തിനം പുക്കശെഷം ആഭരണാദികളൊക്കെ വെദാനം ചെയ്തു ശൊ
ഭതെടിട്ടും നിജഭാൎയ്യമാരൊടുംകൂടി താപസവെഷം പൂണ്ടു പൊയ ശ
തശൃംഗം പ്രാപിച്ചു ഫലമൂലാശനനായ്വാഴുംകാലം സിദ്ധചാരണമു
നിശ്രെഷ്ഠന്മാൎക്കെല്ലാവൎക്കും സ്നിഗ്ദ്ധനായ്പാണ്ഡു ചിരകാലം വാണൊ
രു ശെഷം മാമുനീന്ദ്രന്മാരമാവാസിനാളൊക്കത്തക്ക ത്താമരസൊ
ദ്ഭവനെ കാണ്മാനായ്പുറപ്പെട്ടാർ - ചൊദിച്ചു പാണ്ഡു മുനിശ്രെഷ്ഠന്മാ
രൊടു നിങ്ങളെ തൊരതിക്കിന്നെഴുന്നെള്ളുവാൻ തുടങ്ങുന്നു താപസെ
ന്ദ്രന്മാരതുകെട്ടരുൾചെയ്തീടിനാർ ഭൂപതിപ്രവര നീ കെട്ടുകൊണ്ടാലു
മെങ്കിൽ ബ്രഹ്മലൊകത്തിങ്കലുണ്ടിന്നൊരു മഹായാഗം ബ്രഹ്മജ്ഞൊ
ത്തമഞങ്ങൾ ത്രപൊകുന്നുസവെ ദെവകൾ പിതൃക്കളും ഋഷികൾ സിദ്ധ
ന്മാരും സെവിപ്പാൻ വരും കമലാസനപാദാംഭൊജം ഞങ്ങളും ബ്രഹ്മാ
വിനെക്കാണ്മാനായ്പൊകുന്നിതു മംഗലാത്മാവെ മഹീപാലവൃന്ദൊത്തമ

സമെ പാണ്ഡുവുംഗന്തുകാമനായ്പ്രസ്ഥാനംചെയ്യാൻ പാണ്ഡിത്യമെ
റുംമുനിമാരപ്പൊളൊരുൾചെയ്യാർ‟എത്രയും ദുൎഗ്ഗമാൎഗ്ഗംദുഷ്പ്രാവാഗ്രൊഗ്രാ
ഗ്രാഹ്യം പൃത്ഥ്വീശൊത്തമമഹൽപൃത്ഥ്വീധ്രശൃംഗൊദ്ദേശം ഉത്തുംഗ
മുത്തമാംഗമുത്തരൊത്തരഹിമ മുത്തുംഗസൂനികളാംപത്നിമാരെന്തെ
ചെയ്യ് യക്ഷരാക്ഷസഗന്ധൎവ്വൊരഗനിഷെവിതം പക്ഷിസഞ്ചാര
ഹീനംരഹിതമൃഗഗണം അപ്സരസ്ത്രീകളൊടുംദെവകൾകളിപ്പെടംപു
ഷ്പസൌഗന്ധ്യാംപൂണ്ടമന്ദമാരുതസെവ്യം നദികൾനിതംബങ്ങൾഗ
ഹ്വരങ്ങളുംപുന രതിശീതളഹിമദ്രുമ്മവൈശാരണ്യവും നടന്നുകൂടാ
തെയല്ലൊമാനിനിജനങ്ങൾക്ക കടന്നുകൊൾവാൻപണിയതിലുംശ
തശൃംഗം ഞങ്ങളൊടൊക്കത്തന്നെപൊയ്ക്കൊള്ളാമിന്നുംപക്ഷെ മം
ഗലാത്മാവെയിതുകെട്ടിങ്ങുവസിച്ചാലും‟എന്നതുകെട്ടുപാണ്ഡുപിന്നെയു
മുരചെയ്യാൻഖിന്നമാനസനായിതാപസവരന്മാരെസന്തതിയില്ലാതവ
ൎക്കില്ലപൊൽപരഗതി സന്തതമതുതന്നെചിന്തിച്ചുദുഃഖിക്കുന്നെൻ ഇ
ങ്ങിനെപാണ്ഡുനൃപവാക്കുകൾകെട്ടനെര നിംഗിതജ്ഞന്മാരായതാപ
സരരുൾചെയ്യുഉണ്ടല്ലൊഭവാനെംകിൽ സന്തതിദൈവൊപമകണ്ടി
തുഞങ്ങൾദിവ്യചക്ഷുഷാനൃപൊത്തമ വിഖ്യാതന്മാരായുള്ളപുത്രന്മാരു
ണ്ടാകനിൻ ദുഃഖവുംതീൎന്നുപിന്നെസൽഗതിലഭിച്ചാലും‟എന്നിയച്ചൊ
ല്ലനെള്ളിതാപസവരന്മാരു മന്നെരമകതാരിൽചിന്തിച്ചുപാണ്ഡുനൃപ
ൻ സന്തതിയുണ്ടാക്കെണ്ടുംകൎമ്മമെങ്ങിനെമമ ചിന്തിച്ചാലുപായവു
മെതുമെകണ്ടീലെല്ലൊ കഷ്ടപ്പിപാസാദിശ്രാന്തനായവെദവ്യാസനെ
ശില്പമായിപ്പൂജിച്ചിതുഗാന്ധാരിയൊരുദിനം തൽപ്രസാദത്താൽവരം
കിട്ടിയഗാന്ധാരിക്ക ഗൎഭവുമുണ്ടായിപൊലെന്നല്ലൊകെട്ടതിപ്പൊൾ
ഇനിക്കൊഗൎഭാധാനംചെയ്യാനൊമുനിശാപം നിനച്ചാലതൊതെവ
ന്നിതുവിധിവശാൽ_നാലൃണത്തൊടുകൂടിമാനവൻജനിക്കുന്നു നാ
ലുംവീട്ടിയെഗതിവന്നിടുഭുവിനൂണാം ആസ്തിക്യമൊടുയജ്ഞംകൊണ്ടു
ദെവകൾകടം സ്വാധ്യായതപസ്സുകൊണ്ടൃഷികൾക്കുള്ളകടം ശ്രാ
ദ്ധാദിപുത്രൊല്പത്ത്യാപിതൃക്കൾക്കുള്ളകടംമാനുഷക്കുള്ളകടമാനൃശംസ്യ
നവീട്ടി വെണംമാനുഷന്മാൎക്കുസൽഗതിവന്നിടുവാൻ_എന്നതിൽ
പിതൃക്കൾക്കവീട്ടീലെന്നതുമൂല മെന്നുള്ളിൽപരിതാപംമെൽക്കുമെൽ
വൎദ്ധിക്കുന്നു ഇത്തരമൊരൊന്നൊൎത്തുരഹസികുന്തിയൊടു ചിത്ത
ത്തിലുള്ളതാപമെപ്പെരുമറിയിച്ചാൻ „അനപത്യനുഗതിയില്ലമററൊ
ന്നുകൊണ്ടു മനവലശീലെകുന്തിചിന്തിച്ചീടുകവെണം ശാരദണ്ഡായ
നീയാംകെകയനൃപനുടെ ഭാൎയ്യയാംശ്രുതസെനാനല്ലൊരുമുനീന്ദ്രനെ
വരിച്ചുദുൎജ്ജയാദിമൂന്നുമക്കളെപ്പെററാൾ ധരിക്കനിയ്യുംഗൎഭംബ്രാ

ഹൊന്നബീജത്തിനാൽ പുത്രന്മാരാറുവിധമുണ്ടല്ലൊമനുഷ്യൎക്കു മൈ
ത്രയുംമുഖ്യനതിൽക്ഷെത്രജനറിഞ്ഞാലും ഇങ്ങിനെപാണ്ഡുവാക്യം
കെട്ടുകുന്തിയുംചൊന്നാൾ „മംഗലമതെരമഭൎത്താവെന്നുപൊത്തമ എ
ന്നൊടിത്തരമുരിയാടരുതൊരുനാളു മന്യസംഗമമൊരുനാളുംഞാൻ
ചെയ്കയില്ല പൂരുവംശത്തിൽമുന്നംചൊല്ലെഴും വ്യുഷിതാശ്വൻ പാരി
തുപരിപാലിച്ചിരിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ കൈക്കൊണ്ടാൻകാക്ഷീവതി
യാകിയകന്യകയെ സക്തിയുംപരസ്പരംവൎദ്ധിച്ചിതിരുവൎക്കും പുഷ്പ
രശരക്രീഡാതല്പരതെനരാജ യക്ഷ്മണാമരിച്ചിതുഭൂപതിപ്രവരനും
പുത്രന്മാരുണ്ടായതുമില്ലിനിക്കയ്യൊപാപം ഭൎത്താവെ ചതിക്കയൊചെ
യ്യുതെന്നെയുമിപ്പൊൾ" ഇത്തരംദുഃഖംപൂണ്ടുകരഞ്ഞുശവശരീരത്തെ
യുമാശ്ലെഷിച്ചുകിടക്കുംപതിയൊടു „ദുഃഖിക്കവെണ്ടാമുഹൂൎത്തിഷ്ഠാ
ത്തിഷ്ഠഭദ്രെ മുഖ്യന്മാരായിത്തവപുത്രന്മാരുണ്ടായ്വരും നിന്നിലുല്പാദി
പ്പിക്കുന്നുണ്ടുഞാന്മരിച്ചാലുംനിൎണ്ണയമതുമമതപസാംബലംകൊണ്ടു
ഋഷ്ടമാംതല്പത്തിന്മെലൃതുസ്നാനംചെയ്തുട നഷ്ടമീചതുൎദ്ദശിയെന്നുള്ള
തിഥികളിൽ എന്നെയുംചിന്തിച്ചുപൊയ്ശയനംചെയ്തിടെന്നാലെന്നു
ടെബീജംകൊണ്ടുനിനക്കുഗൎഭമുണ്ടാം. ഠംവൎണ്ണംമാറ്റുനിന്നിടിന
ജീവശരീരം ലാവണ്യാംഗിയുംകെട്ടിട്ടുവൎണ്ണമനുഷ്ഠിച്ചാൾമൂന്നുസാല്വ
ന്മാരെയുംനാലുമാദ്രന്മാരെയും മാന്യന്മാരായിപ്പെറ്റാൾഭദ്രയാംകാക്ഷീ
വതി തല്പിതഥാമയിമനസാജനയിതുംമമവല്ലഭശക്തനുപസാം
ബലവശാൽ ഇത്തരംകുന്തിദെവിചൊന്നതുനെരമതിനുത്തരമായിട്ട
വൾതന്നൊടുപാണ്ഡുചൊന്നാൻ „നീപറഞ്ഞതുപരമാൎത്ഥമെന്നറി
ഞ്ഞാലുംഭൂപതീശരനവ്വൻദെവസന്നിഭനെല്ലൊ ധൎമ്മജ്ഞന്മാരാംമു
നിശ്രെഷ്ഠന്മാരുടെമതം ധൎമ്മിഷ്ഠെപുരാണംനീകെട്ടുകൊൾപുനരിതും
നാരികൾമുന്നമനാവൃതമാരെത്രെകാമ ചാരചാരിണികളാസ്വതന്ത്ര
മാരായുള്ള ഇക്കാലമതുതിൎയ്യഗ്യൊനിജങ്ങൾക്കെയാവൃ ദൃഷ്ടമെത്രെ
മനുഷ്യൎക്കെല്ലാംധൎമ്മവുമ ല്ലുത്തരകുരുരാജ്യത്തിങ്കലിപ്പൊഴുമതു നി
ത്യമാംധൎമ്മമെത്രെനികൃഷ്ടമല്ലയെതും ഇന്ധനങ്ങളിൽതൃപ്തിവരുമാറി
ല്ലഗ്നിക്കു സിന്ധുവിനില്ലതൃപ്തിവാഹിനികളിലെതും അന്തകനില്ല
സൎവ്വജന്തുക്കളിലുംതൃപ്തി ബന്ധുരാംഗികളായനാരിമാൎക്കുതുപൊലെ
പുരുഷന്മാരിൽതൃപ്തിവരുമാറില്ലയെല്ലൊ പുരുഷംപ്രതിപുരുഷംപ്ര
തിനാരിമാൎക്കു കരുതിടുകിൽതൃഷ്ണാവൎദ്ധിച്ചുവരുമെത്രെ വരുമാറില്ലസു
രതത്തിലൊരലംഭാവം അഗമ്യഗമനമെന്നുള്ളതില്ലംഗനമാൎക്കതാ
രിംകലൊരുനാളുമെന്നറിഞ്ഞാലും താതനെങ്കിലുംനിജപുത്രനെന്നിരി
ക്കിലും ഭ്രാതാവാകിലുംമറുപൌത്രാദിയെന്നാകിലും സെവിക്കുമെ

ല്ലൊയൊ നിരഹസി കാണുന്നെരം ഹെതുവെതുമെ വെണ്ടാ കെവലം
സ്വാഭാവികം ഇക്കാലമിവിടെ ലൊകത്തിംകൽ മനുഷ്യൎക്ക ദുഷ്കൎമ്മമു
ണ്ടാകാസ്സാനായൊരു മൎയ്യാദയും വരുത്തീടിനാനൊരു ദിവ്യനെന്നതിന്മൂ
ലം ചുരുക്കിച്ചൊല്ലീടുവൻ കെട്ടുകൊള്ളുക ഭദ്രെ - പണ്ടൊരു തപൊധന
ശ്രെഷ്ഠനാമുദ്ദാലകനുണ്ടായി തനയനാശ്വെതകെതുവും പുരാതന്നുടെ
പത്നിയൊടും കൂടിയനുദ്ദാലകൻ പുണ്യവൎദ്ധനമായ തപസ്സു ചെയ്യാൻ
ചിരം പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യസ്ഥനായ്ഗ്രീഷ്മകാലത്തു പുനരഭ്രാതെ മഴപെയ്യും കാ
ലത്തു നനഞ്ഞിട്ടും ശിശിരകാലത്തിങ്കൽ സലിലമദ്ധ്യെ നിന്നും വശ
ഗെന്ദ്രിയനായി തപസാവാഴും കാലം പുത്രനും മാതാപിതാക്കന്മാരെ
പരിചരിച്ചെത്രയും വിനീതനായ്മരുവീടിനനാളിൽ വന്നിതു വയൊ
ധികനായൊരു വിപ്രശ്രെഷ്ഠൻ നന്നായി പൂജിച്ചിതു താപസപ്രവര
നും സ്വാഗതമൃദുവചനാസനപാദ്യാൎഘ്യാദി ശാകമൂലാഹാരങ്ങൾ
കൊണ്ടു പൂജിച്ചനെരം ക്ഷുല്പിപാസാദിതീൎന്നു വിശ്രാന്തനായ വിപ്ര
ന്ദ്രൻ പ്രമൊദമുദ്ദാലകനൊടു ചൊന്നാൻ "അൎക്കസന്നിഭതെജൊവി
ഗ്രഹത്തൊടും തെളിഞ്ഞിക്കാണാകിയ ബാലനാരെന്നു പറയെണം. മ
ഹാത്മാവായ ഭവാന്തന്നുടെ തനയനെന്നുൾക്കാമ്പിൽ കല്പിക്കുന്നെൻ
സത്യം ചൊല്ലുകവെണം" അന്നെരമുദ്ദാലകനവനൊടരുൾ ചെയ്താനെ
ന്നുടെ പത്നിയായ കുശികാത്മജാ മമ ച്ശായെവാനുഗാ പാതിവ്രത്യം കൊ
ണ്ടരുന്ധതിമായ കൂടാതെ ശുശ്രൂഷിച്ചു വൎത്തിക്കും കാലം ഉത്ഭവിച്ചി
തുമമ പുത്രനായ്ശ്വെതകെതു സല്പുമാൻ തപൊവിദ്യാശീലാദി ഗുണത്തൊ
ടും അന്നെരമുദ്ദാലകനൊടു ചൊല്ലിനാൻ ദ്വിജനെന്നെയുമ്മണവിനിമ്മു
ക്തനാക്കെണം ഭവാൻ മുന്നം ഞാൻ വിവാഹവും ചെയ്തു കൊണ്ടീലാപു
ന രിന്നിപ്പൊൾ ജരാനരയും പൂണ്ടു വൃദ്ധനായെൻ കന്യാദാനവുമാരും
ചെയ്കയില്ലിനിക്കിനി ധന്യനാകിയ ഭവാൻ കരുണാശാലിയല്ലൊ
പിതൃമാമൃണത്തിംകൽ നിന്നും വെർപെടുത്തി നിക്കുത്തമലൊകപ്രാപ്തി
യുണ്ടാക്കീടുകവെണം ഞാൻ തവ പത്നിതന്നെ വഹിച്ചീടുന്നെനെന്നാ
ൽശാന്തനാകിയ ഭവാൻ ക്ഷമിച്ചീടുകവെണം ഇത്യാകൎണ്ണ്യ ദ്വിജിനാം
ബരയാമവൾതന്നെ സത്വരന്തദാത്രസ്ഥഗാത്രനാം ദ്വിജൊത്തമൻ
മത്തനായുത്തുപുത്രസമക്ഷമൃഷിപത്നീ ഹസ്തവും പിടിപെട്ടാ നനു
വാദം കൂടാതെ ക്രുദ്ധനായ്ശ്വെതകെതുമാതാവുതന്റെ മറെറ ഹസ്ത
വും പിടിച്ചുടനീവണ്ണമരചെയ്യാൻ വൃദ്ധനാം ദ്വിജാധമ കിമിദം മ
നൊഭവമത്തനായ്സുമന്നുനിൻ ബുദ്ധിരാക്ഷസിയെന്ത്രെ മാതാവുമ
മ പതിവ്രതയെന്നറിയെണം താതനും ക്ഷമാവരൻ ബ്രഹ്മവിത്തമ
നെല്ലൊ ശാപാനുഗ്രഹശക്തൻ തൂഷ്ണീംഭാവത്തെപൂണ്ടു താപസകുല

ശ്രെഷ്ഠനെന്നതുമൂലം ഭവാൻ മാതരം വിമുഞ്ചമെ മാതരം വിമുഞ്ചമെ
ഭൂസുരാധമധൎമ്മമല്ലിതെന്നുരചെയ്തും ശെവതകെതുവിനൊടു ഭൂസുര
വരൻ ചൊന്നാൻ „ശെവതകെതൊ ഞാനപത്യാൎത്ഥിയെന്നറിക
നീചെതസി വിചാരമില്ലായ്കയുമല്ല മമ താതനൊന്നിന്നാളെന്നനിൎമ്മു
ക്തനായാനെല്ലൊ വെദജ്ഞൊത്തമ വൃദ്ധൻ വിഗതസ്പൃഹനഹം ബൊ
ധമൊ ഭവാനെന്നറമുണ്ടല്ലൊ വിശെഷിച്ചും പുത്രനുണ്ടായാൽ പിന്നെ
നിന്നുടെ മാതാവിനെ എത്രയും വൈകാതെ ഞാനയച്ചീടുവന്താനും" ഇ
ത്തരം വൃദ്ധദ്വിജവാക്കുകൾ കെൾക്കുംതൊറും ക്രുദ്ധനായ്മരുമഞ്ഞൊരു
പുത്രനെ കണ്ടു താതൻ „കൊപിക്കവെണ്ടാ പുരാതനമാം ധൎമ്മമിദം താ
പസദ്വിജദെവാദികൾക്കനുമതം" ജനകവചനം കെട്ടളവിൽ ശെവത
കെതുമനസി വാച്ചകൊപം മടങ്ങാഞ്ഞുരചെയ്യാൻ „എംകിൽ ഞാനി
ന്നെമുതൽ മാനുഷക്കെല്ലാവൎക്കും സംകടം തീരുവതിന്നായൊരു മൎയ്യാദ
യും സ്ഥാപിച്ചീടുന്നെൻ കൎമ്മക്ഷെത്രത്തിൽ വിശെഷിച്ചും താപസ
ദ്വിജദെവസമ്മതമാക മെലിൽ പാതിവ്രത്യവും വെണം നാരിമാൎക്കെ
ല്ലാവൎക്കും പാതകമുണ്ടായ്വരികല്ലായ്കിലിനിമെലിൽ" വെദവെദാംഗ
ജ്ഞനായിടിനതപൊധനൻ ശെവതകെതുവുമെവം സെതുബന്ധിച്ചാ
ൻ തദാ ഹെതുവതിപ്പൊഴുമില്ലുത്തരകുരുക്കളിൽ തിരിയ്യഗ്യൊനികൾ
പൊലെയാചാരമവിടെയാൎയ്യമൎയ്യാദ വെണ്ടാ ദൊഷമട്ടിക്കിലതിനില്ലക
ൎത്തവ്യം നാരിമാൎക്ക് ഭൎത്തൃശാസനം നൂനം പുത്രാൎത്ഥം മമ ഹിതം ഭദ്രെ നീ ചെ
യ്തീടെണം സൌദാസനമദയന്തിയാകിയ ഭാൎയ്യതന്നെ വെധാവിന്മക
നായ വസിഷ്ഠൻ കയ്യിൽ നൽകി വെദജ്ഞനായ മുനിതന്നുടെ ബീജം
കൊണ്ടു മെദിനീപതി നിജസന്തതി ലഭിച്ചീതു കൽമ്മഷമകന്നൊരു നന്ദ
നനുണ്ടായ്വന്നിതശ്മകനായ ഗൊത്രാധീശ്വരനറിഞ്ഞാലും അസ്മാകം
ജനനവും വെദവ്യാസങ്കൽനിന്നു വിസ്മയമല്ല പണ്ടുമിപ്പൊഴുമതു ധ
ൎമ്മം" ഇത്തരം പലപല കഥകൾ പാണ്ഡു ചൊന്നതുത്തമയായ കുന്തി കെട്ട
തുവുരചെയ്താൾ പാൎത്ഥന്മാൎക്കെല്ലാം വെച്ചുവിളമ്പീടുവാൻ മുന്നം ശാന്ത
നാകിയ താതനെന്നെയും നിയൊഗിച്ചാൻ അക്കാലമൊരു ദിനം ദുൎവ്വാ
സാവായ മുനിക്കുൾക്കാമ്പു തെളിഞ്ഞിതു തുഷ്ടഭൊജനം കൊണ്ടെ നാലു
മന്ത്രവുമുപദെശിച്ചാനിനിക്കപ്പൊൾ ബാലെ നീ യാവാഹിച്ചാൽ വെ
ണ്ടും ദെവന്മാർ വരും നിനക്കു വശന്മാരാമെന്നതുമരുൾചെയ്തു മുനിശ്രെ
ഷ്ഠനുമെഴുന്നള്ളിനാൻ യഥാകാമം അങ്ങിനെയുള്ള മന്ത്രം കൊണ്ടു ഞാ
നാവാഹിച്ചാലിങ്ങുവന്നെന്നെ പ്രാപിച്ചീടുമദ്ദെവൻ നൂനം ഇങ്ങിനെ
യല്ല ഗുണസംപന്നനായുള്ളൊരു മംഗലദ്വിജനെക്കൊണ്ടുല്പാദിപ്പി
ക്കുന്നതൊ എങ്ങിനെ വെണ്ടു മമ ഭൎത്താവെ വിധിച്ചാലുമിങ്ങിനി

ക്കൊന്നിനുമൈവെമുഖ്യമില്ലയെല്ലൊ ദൈവതംനാരിമാൎക്കുഭൎത്താവുത
ന്നെയെന്നാൽതാവകംനിയൊഗംഞാൻകെവലമനുഷ്ഠിക്കാം ദെവം
വാദിജെന്ദ്രംവാഭവതായപൊട്ടിഷ്ടം ദെവസന്നിഭതഫാകത്താസ്സി
ക്ഷമാപതെദെവാൽസ്സന്തതിഫലംസദൃസ്സംഭവെന്മഹീദെവാൽസ്സം
ഭവിക്കുംകാലാന്തരെവിധിവശാൽഅതുകയാൽദെവകളിലാരെയാവാ
ഹിക്കെണ്ടുശൊകംതിന്നൊരുസുതനുണ്ടാവാനെന്നുചൊൽക ഭൎത്താ
വിന്മതമറിഞ്ഞെന്നിയെയരുതെന്നി ട്ടിത്രപാൎത്തിരുഞാനുമീക്കൎമ്മത്തി
നനാഥ.മാധുൎയ്യംകലൎന്നൊരുകുന്തിതൻവാക്കുകെട്ടുചെതസിപരമാന
ന്ദത്തൊടുംപാണ്ഡുചൊന്നാൻധന്യനായ്മഞ്ഞുഞാനെന്ത്രയുമനുഗ്രഹമി
ന്നിതുതൊന്നിയതുനിനക്കുമനൊഹരെനമ്മുടെവംശമിപ്പൊളുദ്ധരിച്ചീടു
ന്നതുംനിൎമ്മലെകുന്തിദെവിനീയെന്നുധരിച്ചാലും ശ്രീദുൎവ്വാസസ്സെമ
ഹാമുനയെതസ്സൈനമൊ ഭൃതനാഥാംശൊത്ഭവാ യൊഗ്രായനമൊ
നമഃയെനതെദത്തൊവരൊധൎമ്മവിശ്ലെഷംവിനാമാനസതാപംതിന്നു
സന്തതിലഭിക്കയാൽധൎമ്മതല്പരനായുണ്ടാകെണമെന്നാകിലൊ ധൎമ്മ
ജ്ഞനിയ്യമതിനൊന്നുചെയ്യീടവെണ്ടൂം ധൎമ്മരാജനെവരിച്ചീടുകരാ
ജാവായാൽധൎമ്മിഷ്ഠനല്ലെന്നാകിലവനാലെന്തുഫലം"കുന്തിയുംഭൎത്താവു
തന്നാജ്ഞയെവാങ്ങിക്കൊണ്ടുസന്തൊഷത്തൊടുമുഷകാലെപൊയിസ്നാ
നംചെയ്തുശുഭ്രവസ്ത്രവുംപൂണ്ടുസുഭ്രുവാംകുന്തിദെവി വിഭ്രമംകലൎന്നുട
ൻദൎപ്പകവശയായാൾനിൎമ്മലമനൊവെഷാലങ്കാരാദികളൊടും ധൎമ്മ
ദെവനെനന്നായാവാഹിച്ചിതുകുന്തീ ശില്പമായിരിപ്പൊരുപുഷ്പതല്പ
ത്തിന്മെൽചെന്നുല്ലലാക്ഷിയുമപ്പൊഴല്പാദിപ്പതിന്നായെയൊഗമൂൎത്തി
മാനായധൎമ്മരാജനെപുൽകി രാഗവുമിരുവൎക്കുംപൂൎണ്ണമായുണ്ടായ്വന്നു
ഗൎഭാധാനവുംചെയ്തുമറഞ്ഞുധൎമ്മദെവനപ്പൊഴെഗൎഭംധരിച്ചീടിനാൾ
കുന്തിതാനുംപെറ്റുപെരന്ദരതാരഗെതാരാധീശെകുറമറ്റീടുംകുമാ
രന്തന്നെത്തെജൊബലാൽഭാസ്കരെദിവസമധ്യസ്ഥിതെസ്വതെജസാ
ഭാസ്കരതുല്യനായൊരൎഭകൻപിറന്നപ്പൊൾകെൾക്കായിതശരീരിവാക്യ
വുമെല്ലാവൎക്കുംഭാഗ്യവാനിവൻധൎമ്മജ്ഞന്മാരിൽശ്രെഷ്ഠനെല്ലൊ ആ
പ്യെയായുധിഷ്ഠിരൻപാണ്ഡുസീമന്തപുത്രൻ സാക്ഷാൽശ്രീനാരായ
ണപാദഭക്തരിൽമുമ്പൻ" ഠരംവണ്ണമുണ്ടായ്വന്നുകുന്തിക്കുസുതനെന്നു
ദെവിഗാന്ധാരികെട്ടുഖെദിച്ചുവാഴുംകാലംരണ്ടാംവത്സരമായിതിനിക്കു
ഗൎഭമിന്നു മുണ്ടായീലൊരുസുതനെന്തുതെന്നൊൎത്തപ്പൊൾ കുണ്ഠത
ങ്ങൈകവിട്ടുവല്ലുദരംകലക്കിനാ ളുണ്ടായിസാഷ്ഠീലയാംമാംസപെശിയു
മപ്പൊൾ വന്നിതുയദൃച്ഛയാമാമുനിവെദവ്യാസൻ അന്നെരമന്തൎഗ്ഗ
തംചൊല്ലിനാൾഗാന്ധാരിയും കലശശതമാജ്യപൂൎണ്ണമായ്ത്തരുക സ

ഖിലംരണ്ടുമാംസപെശിയുംകഴുക്ക നൂറ്റുപുത്രന്മാരെയുണ്ടാക്കുവനെ ന്നുമുനി നൂറുഖണ്ഡിച്ചുഘൃതകലശങ്ങളിലിട്ടാൻ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചു കൊണ്ടുകുംഭങ്ങൾപൊട്ടുന്നതും നൊക്കിക്കൊണ്ടെടുത്തുനീവളർത്തുകൊ ൾകയെന്നാൻ എന്നരുൾചെയ്തുതപസ്സിനെഴുന്നെള്ളിമുനി പിന്നെ ഗാന്ധാരിതാനുംതെളിഞ്ഞുമരുവിനാൾ_ ഉണ്ടായകുമാരനെപാണ്ഡുവു മൊടിച്ചുൻ കണ്ടുടൻജാതകമ്മംചെയ്തുയഥാവിധി സന്തൊഷം പൂണ്ടുമരുവീടുന്നാളൊരുദിനം കുന്തിയൊടുരചെയ്തുപാണ്ഡുവാംനൃപ വരൻ എന്തൊരുകഴിവിനിരണ്ടാമതൊരുസുത നന്തമില്ലാതബലമു ണ്ടായുണ്ടാവാനെടൊ ക്ഷത്രിയവംശത്തിംകൽജനിച്ചീടുന്നതാകി ൽ ശക്തനായിരിക്കെണമെംകിലെഫലമുള്ളു വാജിമെധത്തിനെല്ലൊ ശ്രെഷ്ഠതചംക്രതുക്കളിൽ തെജസാംകുലശ്രെഷ്ഠനായതുദിനകരൻ ദ്വി പദാംകുലശ്രെഷ്ഠൻബ്രാഹ്മണനെന്നപൊലെ വിബുധശ്രെഷ്ഠനെ ല്ലാമാരുതദെവനെടൊ എന്നാൽനീജഗൽപ്രാണദെവനെയാവാ ഹിച്ചു നന്ദനമുണ്ടാക്കകബലവാനായിട്ടിന്നും_ഭർത്താവിൻനിയൊ ഗത്താൽകുന്തിയുംതെളിഞ്ഞുള്ളിൽ ഭക്തിപൂണ്ടാവാഹിച്ചാൾമാരുതദെ വന്തന്നെ മന്ത്രത്തിൻബലംകൊണ്ടുവായുവുമപ്പൊഴെവ നന്തികെ നിന്നനെരംകുന്തിയുംനാണംപൂണ്ടാൾ പുത്രനെവരിച്ചപ്പൊൾഗന്ധ വാഹനുംതെളിഞ്ഞുത്തമയായവളെപ്പുണർന്നുഗാഢംഗാഢം അപ്പൊ ഴുള്ളാദിച്ചുഗർഭവുംതികഞ്ഞപ്പൊൾ ഭക്കൻപിറന്നിതുതെളിഞ്ഞുലൊക ങ്ങളും അന്നെരമശരീരിതന്നുടെവാക്കുകെട്ടു നന്ദനനിവൻബലിശ്രെ ഷ്ഠനെന്നെല്ലാടവും ഭീമവിക്രമനായഭീമസെനനുമെവം ഭൂമിപാലക കുലശ്രെഷ്ഠനായുണ്ടായ്വന്നു പറലരായെമവിടുംമറ്റുള്ളഭൂപാലന്മാർക്കി ററിറുവീണിടുന്നുമൂത്രവുമശ്രുക്കളും_കുന്തിയുംപത്താന്ദിനംകുളിപ്പാൻ പൊയാൾനിജ നന്ദനന്തന്നെപ്പുണ്ണിളപ്പെട്ടെടുത്തുംകൊണ്ടുടൻ കുളി ച്ചുകുമാരനെയെടുത്തുകൊണ്ടുകുന്തീ തളർച്ചയൊടുമാശ്രമത്തിന്നുപൊ രുന്നെരം പിടിച്ചുതിന്മാൻവ്യാഘ്രമടുത്തുവെഗത്തൊടുപെട്ടു തപമെറ്റും പാണ്ഡുകൊട്ടുത്തുശരംകൊണ്ടു മരിച്ചുശാർദൂലവുമീശപരവിധിവശാൽ സ്മരിച്ചുദ്വൈപായനാവിൻവരത്തെകുന്തിയപ്പൊൾ അലറിവരുന്നൊരുപു ലിയെക്കണ്ടുപൃഥാ മലമെരമെല്പ്പൊട്ടുക്കപെടിച്ചുകരെറുംപൊൾ വീ ണുപൊയിതുബാലൻകീഴ്പ്പെട്ടെക്കുതണ്ടുടൻ താഴെണൊരുഭാഗത്തൊരു കല്ലിന്മെലെത്രകഷ്ടം ചൂർണ്ണമായിതുമന്നിതുശിലയുമതുകണ്ടു പൂർണ്ണവി സ്മയപരമാനന്ദത്തൊടുപാണ്ഡു ഭഗവാൻപരമാത്മാപരമെശ്വരൻ വിഷ്ണു ജഗതാംപതിപരിപാലിച്ചുകൊൾകയെന്നാൻ സചന്ദ്രബൃ ഹസ്പതൌസിംഹഗെമവാനപിതെ വിജയമുഹൂർത്തെഗദിനമദ്ധ്യഗെ

ജ്യെഷ്ഠ പിറന്നു ഭീമസെനൻ വിശഖത്രയൊദശ്യാം – നിറഞ്ഞു പാതിരാ.
യ്ക്കു മുമ്പിലെ സുയൊധനൻ പിറന്നാനതു നെരം കരഞ്ഞു കുറുനരി ചൊ
രിഞ്ഞു മെഘങ്ങളും രുധിരവൃഷ്ടി കൊണ്ടെ വരുത്തി വിപ്രന്മാരെ ധൃത
രാഷ്ട്രരുമപ്പൊൾ പെരുത്ത താപത്തൊടും വിദുരരൊടു ചൊന്നാൻ ദുർന്നി
മിത്തങ്ങളുടെ കാരണം ചൊല്ലെന്നപ്പൊൾ മന്നവൻ തന്നൊടാശു
വിദുരരുരചെയ്തു ഇന്നിപ്പൊഴുണ്ടായതു നമ്മുടെ കുലാന്തകൻ എന്നതു
ദൈവമറിയിക്ക ചെയ്യുന്നു നൂനം ത്യജിച്ചീടെണമൊരു പുരുഷം കുലസ്യാ
ർത്ഥെ ത്യജിച്ചീടെണമൊരു കുലത്തെ ഗ്രാമസ്യാർത്ഥെ ത്യജിക്കാം ജന
പദസ്യാർത്ഥെ കെവലം ഗ്രാമം ത്യജിക്കാം ആത്മാർത്ഥെ തന്നാടുമെന്നറിയെ
ണം – ഇത്തരം വിദുരരും വിപ്രരുമുരചെയ്യാ രുത്തരം ചൊല്ലീല്ലെതും പു
ത്രസ്നെഹത്താൽ നൃപൻ അങ്ങിനെ നൂറു മക്കൾ ധൃതരാഷ്ട്രർക്കുമുണ്ടായി
തീർന്നിതു മൊദത്തൊടും പിന്നെയും പാണ്ഡുനൃപൻ ലൊകവിഖ്യാത
നായിട്ടിനിയുമൊരു സുതൻ ഭാഗവതൊത്തമനായുണ്ടാവാനെന്നുന
ള്ളു ത്രൈലൊക്യാധിപനായ വാസവൻ ദെവശ്രെഷ്ഠൻ പൌലൊമീ
വരൻ തന്നെ സെവിച്ചാലവനുടെ വീര്യത്താൽ നമുക്കൊരു നന്ദനനു
ണ്ടാസ്സുരും വീര്യവാനായിട്ടെന്നു കല്പിച്ചു വഴിപൊലെ താപസശ്രെ
ഷ്ഠന്മാരുമായ്ക്കു രൂപിച്ചു കല്പിച്ചാ ഭൊഗാനന്ദം പൂണ്ടു കുന്തിയൊടുര ചെ
യ്യാൻ വല്ലഭെ നമുക്കിന്നു നല്ലൊരു തനയനെ സ്വർല്ലൊകാധിപ സു
തനായിട്ടുണ്ടാക്കീടെണം ആരാധിച്ചീടുന്നതുണ്ടിന്ദ്രനെ ഞാനും നീയും
പാരാതെ വരിക്കെണം മന്ത്രം കൊണ്ടെന്നു ചൊല്ലാൽ ഇങ്ങിനെനി
യൊഗിച്ചാൻ മംഗലനായ പാണ്ഡു വങ്ങിനെ തന്നെയെന്നു കുന്തിയുമു
ര ചെയ്താൾ ധീരാത്മാ നൃപൊത്തമനൊരു കാൽ കൊണ്ടു നിന്നു ഘൊര
മായിരിപ്പൊരു തപസ്സു തുടങ്ങിനാൻ അക്കാലം പ്രത്യക്ഷനായീടിന
മഹെന്ദ്രനു മൾക്കാമ്പു തെളിഞ്ഞു ഭൂപാലനൊടരുൾ ചെയ്തു മൂന്നു ലൊ
കത്തിങ്കലും വിശ്രുതനായിട്ടിപ്പൊൾ ഞാൻ നിനക്കൊരു സുതന്തന്നെ
യുണ്ടാക്കീടുവൻ എന്നതു കെട്ടു തെളിഞ്ഞീടിനാൻ പാണ്ഡുനൃപൻ ചെ
ന്നു കുന്തിയെ പുണർന്നീടിനാൻ മഹെന്ദ്രനും ഗർഭിണിയായ കുന്തി തന്നു
ടെ തെജസ്സു കണ്ടത്ഭുതം പൂണ്ടു ചമഞ്ഞീടിനാരെല്ലാവരും അർഭകൻ പിറ
ന്നിതു ഫാല്ഗുനമാസെ പൂര രപ്പൊഴെ ഫൽഗുനനെന്നതിനാൽ പെ
രുമിട്ടാൻ കെൾക്കായീതശരീരിവാക്കന്നെരം ദിവി സാക്ഷാൽ ശ്രീ
രാമസമനായ്ക്കുരുമിവനെന്നെ ചെതസി ശതശൃംഗവാസികൾക്കെ
ല്ലാമപ്പൊൾ പ്രീതിയും വളർന്നിതു കുന്തിയും സന്തൊഷിച്ചാൾ ദെവക
ൾ പെരുമ്പറയടിച്ചു നാദഘൊഷമെവമെന്നിനിക്കിപ്പൊൾ ചൊല്ലു
ള്ളുന്നതെല്ലാ കല്പാന്തകാലത്തിങ്കൽ പെയ്യുന്ന മഴപൊലെ പുഷ്പങ്ങ

ൾക്കൊണ്ടുവൃഷ്ടിയുണ്ടായതെന്നെ ചൊല്ലു — ദെവഗന്ധൎവ്വന്മാരുമപ്സര
സ്ത്രീവൎഗ്ഗവും ദെവികളൊട്ടുപാട്ടമാട്ടവും തുടങ്ങിനാർ ജയന്തൊത്ഭവ
രചിതൊത്സവമിത്രയില്ല ഭയം തിന്നിതു ദെവാരികൾക്കതുകാലം — ഇ
ങ്ങിനെമൂന്നുകുമാരന്മാരുണ്ടായകാലം മംഗലശീലയായമാദ്രിയുമൊരു
ദിനം പുത്രന്മാർതനിക്കുതാൻപെറ്റൊന്നുമില്ലായ്കയാൽ ഭൎത്താവുത
ന്നൊടൊരുരഹസ്യം ചൊല്ലീടിനാൾ ഗാന്ധാരിതനിക്കൊരുനൂറുപുത്ര
ന്മാരുണ്ടു ശാന്തമാനസയായകുന്തിദെവിക്കുമിപ്പൊൾ പുത്രന്മാരുണ്ടാ
ക്കുന്നതിശ്വരനിയൊഗത്താൽ സിദ്ധമല്ലായ്കയാൽ ഞാനൊന്നുണ്ടു
ചൊല്ലീടുന്നു സ്ത്രീകൾക്കുതാന്താൻപെറ്റുപുത്രന്മാരില്ലെന്നാകിൽ ശൊ
കത്തിന്നൊരിക്കലുമില്ലൊരുശാന്തിനൂനം എന്നിവയൊൎത്തുകുറഞ്ഞൊ
രുസന്താപമുള്ളിൽ പിന്നെയുംവൎദ്ധിക്കുന്നുമൂഢതകൊണ്ടുതാനും" — ഇ
ത്തരംകെട്ടുപാണ്ഡുകുന്തിയൊടൊരുദിനംമാദ്രജാമനൊഗതമറിയിച്ചതു
കെട്ടു കുന്തിയുമൊരുമന്ത്രംദാനംചെയ്തിതുമാദ്രി കന്തരാത്മനിപരമാന
ന്ദത്തൊടുമവൾ അശ്വിനീദെവകളെവരിക്കനിമിത്തമായി വിശ്രുത
ന്മാരായവൾക്കിരുവരുണ്ടായ്വന്നു നിശ്ശെഷനൃപഗുണയുക്തന്മാരായി
ട്ടവർ വിശ്വനായകസമന്മാരെന്നെപറയാവു നകുലനെന്നുംസഹ
ദെവനെന്നതുംനാമം നിഖിലജനമനൊമൊഹനന്മാരെത്രയും — അഞ്ചു
പുത്രന്മാരൊടുംരണ്ടുപത്നികളൊടും നെഞ്ചകംതെളിഞ്ഞുരണ്യാശ്രമെവാ
ഴുംകാലം പഞ്ചസായകന്തന്റെബന്ധുവാംകാലംവന്നു പഞ്ചതാംഭ
വിപ്പാനായിപാണ്ഡുവിന്നിതുകാലം — ഇന്ദ്രപുത്രനുപതിനാറുവത്സ
രംതികയുന്നജന്മനക്ഷത്രദിനമിന്നെന്നുനിരൂപിച്ചു — വിപ്രഭൊജനത്തി
നുകൊപ്പിട്ടുകുന്തിദെവി തല്പദാൎത്ഥങ്ങളെല്ലാംസംഭരിച്ചൊരുക്കുംപൊൾ
പുഷ്പബാണനുസമനാകിയനരപതി പുഷ്പിതലതാവൃക്ഷശൊഭിതവ
നഭുവി ഭദ്രശീലാംഗിയായനാരിമാർകുലമണി മാദ്രാധിപതിസുത
യൊടുംവൈചിത്രവീൎയ്യൻ സഞ്ചരിച്ചിതുവസന്താഭയുംകണ്ടുകണ്ടു ച
ഞ്ചലമായിമനൊധൈൎയ്യവുംവിധിബലാൽ മന്മഥശരമെറ്റുനിൎമ്മല
നായപാണ്ഡു കൎമ്മവാസനാവശാൽസമ്മൊഹംപൂണ്ടുമൂലം മാദ്രിയെ
കണ്ടുചിത്തമാൎദ്രമായിച്ചമകയാൽ പാൎത്ഥിവൻതെരുതെരെപ്പെട്ടുപുൽ
കിയനെരം മാമുനിശാപംകൊണ്ടുജീവനുംനടകൊണ്ടു മാമുനിമാരുംകു
ന്തിദെവിയുംദുഃഖംപൂണ്ടാർ കാമിനിയായമാദ്രികൂടവെരതിയിൽചാടികാ
മനുസമനായകാമുകനൊടുചെന്നാൾ മുന്നമെബാലന്മാൎക്കൌൎദ്ധ്വദെഹശ
ക്രിയകൾക്ക ധന്യനാംവസുദെവൻതന്നുടെനിയൊഗത്താൽ വന്നി
രിക്കുന്നശൎയ്യൻവൃഷ്ണികൾപുരൊഹിത നൊന്നൊഴിയാതെവെണ്ടുംക
ൎമ്മങ്ങൾചെയ്യിച്ചിതു — ചിന്തയാവെന്തുവെന്തുകുന്തിയുംബാലന്മാരും. സ

ന്താപത്തൊടുവെണ്ടും കർമ്മങ്ങളൊക്കച്ചെയ്യാർ ബാലകന്മാരെയുമമ്മാ
താവാംകുന്തിയെയും പാലിപ്പാനിനിയാരുമില്ലെന്നുനിരൂപിച്ചു താപ
സന്മാരുംകൊണ്ടുഹസ്തിനപുരത്താക്കി താപ്വംമറച്ചവരവിടെവസി
ക്കുന്നാൾ വെദവ്യാസനുംചെന്നുമെലിലെവിശെഷങ്ങളാദരവൊ
ടുസത്യവതിയൊടരുൾചെയ്തു അംബികയൊടുമംബാലികയാമവളൊ
ടുമമ്മയുംതപസ്സിനായിവനത്തിൽചെന്നുപുക്കാൾ മൂവ്വരുംപരലൊകം
പ്രാപിച്ചാരവിടുന്നുചൊവ്വൊടുശെഷക്രിയചെയ്തിതുബാലന്മാരുമാററ
ലൊടുണ്ടായ്വന്നരാജപുത്രന്മാരൊരു നൂററാറുമൊരുമിച്ചുകളിക്കുംകാല
ത്തിംകൽ സത്സംഗമെറെയുള്ളപാണ്ഡവന്മാരൊടൊരു മത്സരമുണ്ടാ
യ്യുന്നുധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാർക്കുള്ളിൽ ഭീമസെനനെക്കുറിച്ചെററയുമുണ്ടുവൈരം
ഭൂമിപാലാത്മജന്മാം ദുര്യൊധനനന്നാൾ ഉറങ്ങുന്നെരംകെട്ടിഗം
ഗയിലിട്ടാരവനിറന്നീടുവാൻ വിഷംകൊടുത്താർചൊററിൽതന്നെപാം
പിനെക്കൊണ്ടുകടിപ്പിച്ചാർകൊല്ലുവാനവ രാംപണിചെയ്യാരതുമ്പ
റഞ്ഞാലൊട്ടുങ്ങുമൊ_ ബന്ധുവായിശകുനിയുംകർണ്ണനുമവർക്കുണ്ടു കു
ന്തിതന്തനയന്മാർക്കീശ_രൻതാനുമുണ്ടു അക്കാലംകുമാരന്മാർക്കസ്ത്രങ്ങൾ
പഠിപ്പിപ്പാനകൃപാചാര്യൻതന്നെകല്പിച്ചുഭീഷ്മർചൊല്ലാൽ അസ്ത്ര
ജ്ഞന്മാരിൽ മുമ്പനാകിയകൃപർതന്റെ യുദ്ധവംപറയുംപൊളത്ഭുത
മൊട്ടുങ്ങീടാ_ പതംഗതനയനാമംഗിരസ്സിന്റെപുത്ര രുത്ഭവിച്ചിതുമ
ദ്ധ്വരെത്രയും തെജസ്സൊടും ഉചത്ഥ്യൻബൃഹസ്പതി സംവൎത്തന്മാരെന്നതി
ലുചത്ഥ്യതനയനായുണ്ടായിദീർഘതമാ അവന്റെസുതനെല്ലൊഗൌ
തമതപൊധനൻ അവന്റെമകനെല്ലൊശരദ്വാനെന്നമുനി അവ
നുവെദത്തിംകൽവാസനകുറകയാ ലവശപ്പെട്ടുതാതൻജാതകംനിരൂ
പിച്ചു ധനുർവ്വെദത്തെപ്പഠിപ്പിച്ചിതുജനകനും മുനിവീരനുംജാമദഗ്ന്യ
നുസമനായാൻ ചതുരനായാനവനസ്ത്രങ്ങൾക്കതുമൂല മധികംഭീതി
പൂണ്ടുചമഞ്ഞുശതമഖൻ ശരദ്വാനുടെതപൊവിഘ്നത്തെവരുത്തുവാ
ൻ സുരശ്രെഷ്ഠനുംജാലാപതിയെനിയൊഗിച്ചാൻ ചാപാസ്ത്രധു
രനായിനിൽക്കുന്നശരദ്വാനും ശൊഭയൊടെകാംബരയാമവൾ ത
ന്നെക്കണ്ടാൻ അപ്സരസ്ത്രീകളിൽവെച്ചുത്തുംഗിയെക്കണ്ടിട്ടപ്പൊ
ഴെവില്ലുമമ്പുംവീണുപൊയിതുബലാൽ ഉണ്ടായവികാരത്താൽവെ
പഥുശരീരനായി പുനധീകെഷുപരവശനെന്നിരിക്കിലും ധൈ
ര്യ്യജ്ഞാനാദിതപൊബലങ്ങളുണ്ടാകയാൽ സൈ്ഥര്യ്യത്തെപൂണ്ടുനിന്ന
ശരദ്വാനതുനെരം ശ്രവിച്ചുരെതസ്സതുമറിഞ്ഞീലവനപ്പൊൾ ജവ
ത്തൊടവിടുന്നുഗമിച്ചാൻവിവെകത്താൽ രണ്ടായിശരസ്തംബത്തിം
കൽവീണതുമൂല മുണ്ടായിമിഥുനവുമാശ്രമസമീപത്തിൽ കണ്ടിതു

നായാട്ടിനായവിടെവന്നനെരം കണ്ടകകാലനായശന്തനുസെനാനാ
ഥൻ അവനുകൃഷ്ണാജിനചാപബാണങ്ങളൊടു മവിടെക്കാണായ്വ
ന്നമിഥുനംതന്നെയപ്പൊൾ അവനീദെവാപത്യമെന്നുകല്പിച്ചുപുന
രവനീശ്വരനായശന്തനുവിനുനൽകി നൃപനുംകൊണ്ടുപൊയിതന്നു
ടെരാജ്യത്തിങ്കൽ കൃപയാവളൎത്തിതുതനിക്കമക്കളാക്കി കൃപയാവള
ൎക്കയാൽനൃപതിപെരുമിട്ടാൻ കൃപരെന്നതുംപിന്നെപെണ്ണിനുകൃപി
യെന്നും ഗൌതമനറിഞ്ഞിതുതന്നുടെമക്കളെന്ന കൌതുകത്തൊടുംനൃ
പനൊടുചെന്നറിയിച്ചു ശരദ്വാൻചതുൎവ്വിധമാകയധനുൎവ്വെദം സു
രശ്രെഷ്ഠനുസമംതനിക്കപഠിപ്പിച്ചു പരമാചാൎയ്യനായാനതിനാൽകൃ
പരപ്പൊൾ സുരവാഹിനീസുതന്തന്നുടെനിയൊഗത്താൽ സുരവാ
ഹിനീപതിസമനാം കൃപന്മഹീസുരവൃന്ദാഗ്രെസരൻധനുൎവ്വെദജ്ഞനാചാ
ൎയ്യൻ കുരുവീരാത്മജന്മാർതമ്മെയുംപഠിപ്പിച്ചു കുരുരാജ്യത്തിൽസുഖി
ച്ചിരിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ അവിടെക്കെഴുന്നെള്ളിയൊരുനാൾദ്രൊണാ
ചാൎയ്യനവനൊടൊത്തവില്ലാളികളില്ലൊരുത്തരും ദ്രൊണരാകുന്നതാരെ
ന്നെന്നൊടുചൊദിക്കിൽഞാൻ നാണവുംപൂണ്ടുമണ്ടുംചൊല്ലുവാൻകാ
ലംപൊരാ ദ്രൊണർതാനുണ്ടായതുമാദിയെചൊല്ലപ്പത്തിൽ ക്ഷൊണീ
ന്ദ്രനാകുംദ്രുപദെനസഖ്യാവസ്ഥാപ്തിയും നല്ലൊരുശാരദ്വതിതന്നെക്കൈ
പിടിച്ചതുംചൊല്ലെറ്റമശ്വത്ഥാമാവവൾപെറുണ്ടായതുംഭാൎഗ്ഗവനൊ
ടുധനംചൊദിപ്പാൻചെന്നവാറും ഭാൎഗ്ഗവനൎത്ഥമില്ലാഞ്ഞസ്ത്രങ്ങൾ
കൊടുത്തതും പാഞ്ചാലനൊടുപിന്നെപ്പിണക്കമുണ്ടായതും ഞാൻചാ
ലപ്പുറയുംപൊഴായുസ്സുപൊരയെല്ലൊ എങ്കിലുംഗുരുവിന്റെയുത്ഭവ
മെന്നൊടിപ്പൊൾ സംക്ഷെപിച്ചറിയിച്ചീടെണമെങ്കിലൊകെൾ
ക്കാം ഒരുനാൾഭരദ്വാജൻഗംഗയിൽകുളിപ്പാനായിവിരവിൽചെ
ന്നനെരംകണ്ടിതുഘൃതാചിയെ മാരുതഹൃതാംബരയാമവൾതന്നെ ക
ണ്ടു മാരനുവശനായിമാമുനിയതുനെരംഇന്ദ്രിയസ്ഖലനംവന്നതിനെ
ദ്രൊണംതന്നിൽ അന്നെരമാക്കിക്കൊണ്ടാനതിൽനിന്നുണ്ടാകയാൽ
ദ്രൊണനെന്നതുതന്നെനാമധെയവുംചൊന്നാനാനന്ദംപൂണ്ടുസാംഗ
വെദവുംപഠിപ്പിച്ചു ഭരദ്വാജനുസഖിയാകിയപൃഷതനാം ധരിത്രീപ
തിസുതൻദ്രുപദനതുകാലം ദ്രൊണരൊടൊരുമിച്ചുപഠിച്ചുവിദ്യകളുംസു
രലൊകവുംപുക്കപൃഷതാമഹീപതി നരപാലകനായാൻദ്രുപദനതുകാ
ലം ഭരദ്വാജനുംശാരദ്വതിയെവെട്ടുപിന്നെ ഭാരദ്വാജാത്മജനായശ്വ
ത്ഥാമാവുണ്ടായിപുത്രനെവളൎപ്പതിനൎത്ഥമില്ലായ്കമൂലം മൎത്ഥിച്ചുഭാൎഗ്ഗവ
നൊടവനുമതുനെരം "അൎത്ഥമെല്ലാരുംദാനംചെയ്തുപൊയിതുനിനക്ക
സ്ത്രസംഹാരപ്രയൊഗാദികൾപഠിപ്പിക്കാം" എന്നതുകെട്ടുഭാരദ്വാജനും

ധനുൎവ്വേദം നന്നായി പഠിച്ചിതു ഭാഗ്യവാൻ. ദ്രോണനപ്പോൾ ദ്രുപദൻ തന്നെ
ച്ചെന്നു കണ്ടിതു സഖിയെന്നോൎത്തവനുമധിക്ഷേപിച്ചുര ചെയ്തിതു
പാരം "വിദ്യാൎത്ഥശ്രുതപ്രജ്ഞാശൌൎയ്യാദിഗുണങ്ങൾകൊണ്ടൊത്തവ
രോടെ സഖ്യമുണ്ടാവിതെല്ലാവൎക്കും പുഷ്ടനും വിപുഷ്ടനും തമ്മിൽ സഖ്യ
വുമില്ല" ഇഷ്ടനാം ദ്രുപദനമീവിധം പറഞ്ഞപ്പൊൾ പുത്രനും ശിഷ്യ
ന്മാരുമായവൻ പുറപ്പെട്ടു ഹസ്തിനപുരത്തിങ്കലെ ചെന്നു പുക്കതു നെരം
ബാലന്മാർ പലരുമായി വിടയാ കളിക്കുംപൊൾ കാലജ്ഞാംഗുലിയകമ
ന്ധുവിൽ വീണു പൊയി വിടയുമതിനൊടു കൂടെ വെവീണനെരം ക്രീഡ
യും മതിയാക്കിയതിനെയെടുപ്പാനായി അന്ധുവിൻ കരെ സൊൽക
ന്മാരായെല്ലാവരുമന്യന്മാരുപായമില്ലാഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന നെരം അ
സന്നപലിതനാത്ത്യാമനായ കൃശാംഗനായ ദ്വിജനൊരുത്തമൻ ചിരിച്ചവരൊ
ടുര ചെയ്തു "വിടയും മുദ്രികയും ഞാനിഷീകകളാലെ പീഡ കൂടാതെയെടു
ത്തിടുവൻ നിങ്ങൾ മമ ഭൊജനം തന്നീടുവിനെന്നതു കെട്ടു ധൎമ്മരാജ
നന്ദനനൊന്നു സ്പഷ്ടം തരുവൻ ഞാൻ അന്നെരമിഷീകകൾ മെത്ത
ക്കമെത്ത പ്രയോഗിച്ചിട്ടന്യോന്യസമായോഗാൽ വിടയുമെടുത്തിതു
ധന്യനാം ദ്രോണാചാൎയ്യൻ മുദ്രയുമതു നെരം വന്നിതു കുമാരന്മാൎക്കുള്ളില
ത്ഭുതമെറ്റം അഭിവാദ്യവും ചെയ്തു ചൊദിച്ചു കുമാരന്മാരടിയങ്ങൾ
നൽകാമാരെന്നു പറയെണം" ചൊദിപ്പിൻ നിങ്ങൾ ചെന്നു ഭീഷ്മ
രൊടവനെന്നാൽ ബൊധിപ്പിച്ചീടുമെന്നെ നിങ്ങൾക്കവ്വഴിപൊലെ
ചെന്നവർ ചൊദിച്ചപ്പൊൾ ഭീഷ്മരും ദ്രോണരെന്നാൻ ചെന്നീനി
നിങ്ങൾ കൂട്ടിക്കൊണ്ടിങ്ങു പൊന്നീടുവിൻ ചെന്നിതു കുമാരന്മാർ ത
മ്മൊടും ഭാരദ്വാജൻ നന്നായി വന്നതെന്നു ചൊല്ലിനാൻ ഗാംഗെയ
ൻ വന്ന കാരണം ചൊദിച്ചീടിനാനതു നെരം ധന്യനാം ഭാരദ്വാജ
ൻ ചൊല്ലിനാൻ പരമാൎത്ഥം "അഗ്നിവെശാഖ്യനാകും മാമുനിതന്നൊ
ടു ഞാനസ്ത്രങ്ങൾ പഠിപ്പാനായി ചെന്നിരുന്നതു കാലം പാഞ്ചാ
ലരാജപുത്രനാകിയ യജ്ഞസെനൻ വാഞ്ഛയാ കൂടപ്പഠിച്ചീടിനാ
ൻ മയാ പുനാ സ്ബ്രഹ്മചാരിയാകും യജ്ഞസെനനും ഞാനും സു
ബ്രഹ്മണ്യനും ജാമദഗ്ന്യനുമെന്ന പൊലെ വിദ്യയുമഭ്യസിച്ചുമരുവീ
ടിന കാലം വിദ്വാനാം നൃപസുതനെന്നൊടു ചൊല്ലീടിനാൻ "ഞാ
നിനി രാജാവായാലെന്റെ രാജ്യമൊക്കെ ജ്ഞാനിയാം ഭവാനധീന
മാകുവനെല്ലൊ" പിന്നെ ഞാൻ വെട്ടു പുത്രനുണ്ടായൊരനന്തരം
ചെന്നപ്പൊളവനെന്നെ ധിക്കരിക്കയും ചെയ്താൻ - വന്നിതുമവിടെ
നിന്നിപ്പൊൾ ഞാൻ മഹാമതെ ധന്യനാം ഭവാൻ തന്നെ കാണ്മാനെ
ന്നറിഞ്ഞാലും" എന്നതു കെട്ടു ഭീഷ്മർ തന്റെ പൌത്രന്മാരെ നന്നായി പ

ഠിപ്പിപ്പാനവിടെവെച്ചുകൊണ്ടാൻ അക്കാലംബാലന്മാരെശിക്ഷിച്ചുപഠിപ്പിച്ചുവിഖ്യാതകീൎത്തിയോടുമവിടെവാഴുംകാലം ഒരുനാൾഭരദ്വാജൻരഹസിവിളിച്ചുടൻ കുരുവീരന്മാരാകുംശിഷ്യരൊടുരചെയ്തു "എന്നുടെമനൊരഥംനിങ്ങൾസാധിപ്പിക്കെണമെന്നതുകെട്ടുധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാർമിണ്ടീലെതും അന്നെരംധൎമ്മപുത്രന്തന്നുടെമുഖംനൊക്കിനിന്നൊരുസവ്യസാചിചൊല്ലിനാൻതെളിവൊടെ, "നിന്തിരുവടിയുടെകാൎയ്യമെന്തെങ്കിൽഞാനന്തരമില്ലസാധിപ്പിച്ചുകൊള്ളുവനെല്ലൊ" തെളിഞ്ഞുഭരദ്വാജനതുകെട്ടുടനെ പുണൎന്നുഗാഢംഗാഢംമുകൎന്നുശിരസ്സിങ്കൽആനന്ദാശ്രുക്കളൊടുമശ്വത്ഥാമാവുതന്നെ മാനമെറീടുംശിഷ്യൻതന്നുടെകയ്യിൽനൽകിനിനക്കുസഖിയിവനെന്നതുമരുൾചെയ്താൻകനക്കമൊദംപൂണ്ടുപുണൎന്നാൻപാൎത്ഥനപ്പൊൾ നാനാദെശ്യന്മാരായരാജപുത്രന്മാരൊടുംദ്രൊണരുംപഠിപ്പിച്ചുകൌരവന്മാരെയെല്ലാം, പാൎത്ഥനൊടുള്ളിൽസ്പൎദ്ധയെയുണ്ടായ്വന്നു ധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാരുമെയ്യാശ്രയിച്ചിരിക്കയാൽഗുരുശുശ്രൂഷാരതനാകിയവിജയനെ പെരികസ്നെഹമുണ്ടായ്ക.നിളുഗുരുവിനും അന്നാഫല്ഗുനനിരുട്ടത്തുനികൊടുക്കരുതെന്നുപാചകന്തന്നൊടാചാൎയ്യനരുൾചെയ്യാൻ അന്നൊരുനിശിപാൎത്ഥൻഭുജിപ്പാനിരിക്കുംപൊൾ വന്നുദീപമെത്തപ്പൊലിച്ചീടിനാൻചണ്ഡവാതം അഭ്യാസബലംകൊണ്ടുഹസ്തവുംവായ്ക്കുത്തുചെന്നിതപ്പൊഴതതുകണ്ടുനിത്യവുംപിന്നെപാൎത്ഥൻ രാത്രിയിൽതാനെനിന്നുസാധിച്ചീടുന്നകാലം പാൎത്ഥന്റെഗുണനാദംകെട്ടാശുഭരദ്വാജൻ സന്തൊഷത്തൊടുകൂടചെന്നുടനാശ്ലെഷിച്ചു കുന്തിനന്ദനന്തന്നൊടീവണ്ണമരുൾചെയ്യാൻ ഉത്സാഹമിത്രയുണ്ടായ്ക്കാറൊരുധനുൎദ്ധരൻ ത്വത്സമനായിട്ടില്ലസത്യമെന്നതുനെരം തെരിലുമാനമെലുംകുതിരമെലുംപിന്നെപാരിലുംനിന്നുയുദ്ധംചെയ്യെണ്ടുംപ്രകാരങ്ങൾ ഗദയുമസിചൎമ്മംതൊമരപ്രാസശക്തിമുസലമായുധങ്ങൾസങ്കീൎണ്ണയുദ്ധത്തിലും സുഖമെപരിശ്രമിപ്പിച്ചിതുപലതരം നിഖിലരാജകുമാരന്മാൎക്കുമപ്പൂൎണ്ണമെപറഞ്ഞാൻനിഷാദരാജാവായിമരുവുന്ന ഹിരണ്യധനുസ്സിന്റെതനയനെകലവ്യൻഅടിയനെയുംകൂടിപ്പഠിപ്പിക്കെണമെന്നതുടനെകെട്ടുഭരദ്വാജനരുൾചെയ്തു "എന്നൊടുകൂടിനിത്യമഭ്യസിക്കയുംവെണ്ടനിന്നെഞാനനുഗ്രഹിച്ചീടുവനെന്നാൽമതി എന്നുടെശിഷ്യന്തന്നെനീയെന്നുധരിച്ചാലുംഇന്നതൊട്ടിനിയങ്ങുപൊയ്ക്കൊൾകെവെണ്ടുതാനുംവന്ദിച്ചുപൊയിട്ടുവനാന്തരംതന്നിൽചെന്നു മണ്ണുകൊണ്ടാത്മഗുരുതന്നുടെരൂപം തീൎത്തുഗുരുവെന്നുകല്പിച്ചിട്ടഭ്യസിച്ചീടുകാലം പെരികെവിദഗ്ദ്ധനായിവന്നാനെന്നതെവെണ്ടു അക്കാലംനായാട്ടിനായി

ചാൎയ്യനിയോഗത്താൽപുക്കിതുയുധിഷ്ഠിരനാദികൾവനദേശം ഏക
ലവ്യനെകണ്ടുകുരച്ചുസാരമെയം വെഗമൊടെഴുശരമവനും പ്രയൊ
ഗിച്ചാൻ അംപുകൊണ്ടെഴുൽപൂണ്ടുമുമ്പിൽവന്നിതുനായും വമ്പരാംകുമാ
രന്മാരമ്പുപൂണ്ടതുനെരം ആരെന്നുതിരയുമ്പൊളെകലവ്യനെകണ്ടു വീ
രന്മാർചൊതിച്ചിതുനീയ്യാരെന്നതുനെരം ഹിരണ്യധനുസ്സിന്റെ തന
യനെകലവ്യൻ ഭരദ്വാജാത്മജന്റെശിഷ്യരിൽമുമ്പനെല്ലൊ അതുകെ
ട്ടൊരുകുമാരന്മാരുംപുരംപുക്കാർ തദനുധനഞ്ജയൻ ദ്രൊണരൊടുണ
ൎത്തിച്ചാൻ നിനക്കുസമനായിട്ടിനിക്കുശിഷ്യരില്ലെ ന്നനുജ്ഞതന്നതി
പ്പൊളുസത്യമായുംവന്നു കണ്ടിതുവനത്തിൽനിന്നെകലവ്യനെയവ
നുണ്ടാക്കിപരിഭവംതെങ്ങൾക്കെന്നറിഞ്ഞാലും അതുകെട്ടൊരുദിനമങ്ങു
നനൊടുംകൂടി കുതുകാലടവിപുക്കീടിനാൻദ്രൊണാചാൎയ്യൻ നമ
സ്കാരവുംചെയ്യാൻഭക്തിയൊടെകലവ്യൻ ക്രമത്താലടവുകൾകാട്ടി
യാൻകുറവുതീപ്പാൻശ്രമിച്ചതെല്ലാംനന്നുപിഴച്ചീലൊന്നുമിനി നമു
ക്കുശിഷ്യനെങ്കിൽ ദക്ഷിണചെയ്കിടെന്നാൻ ദക്ഷിണവെണ്ടുന്ന
തെന്തെന്നവൻചൊദിച്ചപ്പൊൾദക്ഷിണാംഗുഷ്ഠംമുറിച്ചിനിക്കുതന്നി
ടെന്നാൻദക്ഷിണചെയ്യാനവൻ ദക്ഷിണാംഗുഷ്ഠമപ്പൊൾ ദക്ഷ
നായ്ക്കുന്നാനവൻമുന്നെതിലെററമപ്പൊൾ സത്യത്വപ്പരതവുംഭക്തിയും
കണ്ടുപാൎത്ഥ നെത്രയുംബെഹുമാനിച്ചീടിനാനവനെയും യാത്രയുംചൊ
ല്ലിപുനരാസ്ഥയാവരംനൽകി പാൎത്ഥനുമായിചെന്നുഹസ്തിനപുരംപു
ക്കാൻആക്കുവാസനയെറുധനുസ്സിങ്കലെക്കെന്നു പാൎക്കെണമെന്നു
കല്പിച്ചൊരുനാൾദ്രൊണാചാൎയ്യൻവൃക്ഷാഗ്രത്തിങ്കലൊരുകൃത്രിമക്കി
ളിയെയുംനിക്ഷെപിച്ചാചാൎയ്യനുംശിഷ്യരൊടൊക്കചൊന്നാൻലക്ഷ
ണസ്ഥിതിപ്രയൊഗങ്ങൾഞാൻചൊന്നവണ്ണംലക്ഷ്യത്തെഭെദിക്കെ
ണംനിങ്ങളിന്നെല്ലാവരുംലക്ഷ്യത്തെപ്പാൎത്തു വലികൂട്ടിനിൎത്തിനാനെ
ല്ലൊശിക്ഷിച്ചുയുധിഷ്ഠിരൻതന്നെമുമ്പിനാലവൻ വൃക്ഷവുംലക്ഷ്യവു
മിന്നില്ക്കുന്നജനങ്ങളു മക്ഷിഗൊചരമൊന്നൊന്നായു മെന്നതുചൊൽ
നീ ദക്ഷനാംഗുരുവരനിങ്ങിനെചൊദിച്ചപ്പൊൾ ഒക്കവെകാണാ
മെന്നുധൎമ്മജൻചൊല്ലീടിനാൻ എംകിൽനീവാങ്ങിനിന്നീടംപായക്ക
ണ്ടയെന്നാ നങ്ങിനെനിൎത്തിമററെല്ലാരൊടുംചൊദ്യംചെയ്യാൻ ഒ
രൊരൊതരമീഷൽഭെദെനചൊന്നാരവ രൊരുമെസൂക്ഷ്മലക്ഷ്യമാത്രംക
ണ്ടിലയെല്ലൊ പിന്നെഫല്ഗുനന്തന്നൊടവ്വണ്ണംചൊദിച്ചപ്പൊൾ ഒ
ന്നുമെകണ്ടുകൂടാലക്ഷ്യമെന്നിയെയെന്നാൻ ലക്ഷ്യമാംപക്ഷിരൂപമൊ
ക്കവെകണ്ടായൊനീ ഒക്കവെകണ്ടുകൂടാതല്ക്കണ്ണുകാണാമെന്നാൻ
എംകിലെയ്കിടെന്നപ്പൊൾപാൎത്ഥനുംപ്രയൊഗിച്ചാൻ ഭംഗംവന്നി

ത്തുഗളമതുകണ്ടാചാൎയ്യനും വിശെഷിച്ചധനുൎദ്ധരനായ്വരികെന്നുചൊ
ന്നാൻവിശ്വാസംവന്നുകൂടീമറ്റുള്ളജനങ്ങൾക്കും അക്കാലംഗുരുവ
രൻഗംഗയിൽമുഴുകുമ്പൊൾ നക്രവുംജംഘതന്മെൽപിടിച്ചാൻദ്രൊ
ണരപ്പൊൾ തന്നുടെശിഷ്യരൊടുനക്രത്തെകൊൽവാൻ ചൊന്നാൻ
നിന്നിതുവിഷണ്ണരായെല്ലാരുമതുനെരം ആഴവെകിടന്നീടുംഗ്രാഹ
ത്തെകൊന്നുപാൎത്ഥൻതൊഷവുംപൂണ്ടീടിനാനാചാൎയ്യനതുകണ്ടു താഴ
ത്തുംമെലുംസമത്തിങ്കലുമൊരുപൊലെ ദൊഷത്തെവെടിഞ്ഞുവെധി
ക്കാമെന്നതുമൂലം ബ്രഹ്മാസ്ത്രമുപദെശിച്ചീടിനാൻ പാൎത്ഥനപ്പൊൾ
നിൎമ്മലനിവനെന്നുനിൎണ്ണയിച്ചാചാൎയ്യനും തെരിലെക്കധികനായ്വ
ന്നിതുയുധിഷ്ഠിരൻമാരുതിസുയൊധനന്മാർഗദക്കധികന്മാർ യമന്മാ
രസിചൎമ്മത്തിങ്കലെക്കധികന്മാർ അമിതമഹാസ്ത്രങ്ങൾക്കശ്വത്ഥാമാ
വുമമ്പൻഅൎജ്ജുനനെല്ലാററിനുംദക്ഷനായ്വമന്തിതുസജ്ജനമതുകണ്ടി
ട്ടവനെസ്സമ്മാനിച്ചാർ ദ്രൊണരൊടസ്ത്രങ്ങളുമഭ്യസിച്ചെല്ലാവരും കാ
ണ്മാനെംദണ്ഡിപ്പെന്നുരംഗവുംപണിചെയ്തു വെവ്വെറെകുമാരന്മാ
രെല്ലാരുംപ്രയൊഗിച്ചാർ സൎവ്വലൊകരുംകണ്ടുവിസ്മയപ്പെട്ടുനിന്നാർ
സവ്യസാചിയൊടുനെരാരുമില്ലെന്നുതന്നെ ദിവ്യന്മാർപറയുമ്പൊൾ
കൎണ്ണനുംപൊന്നുവന്നാൻ അന്നെരംധൃതരാഷ്ട്രനന്ദനനുരചെയ്യാൻ
കൎണ്ണനുമൎജ്ജുനനുംതങ്ങളിൽപ്രയൊഗിപ്പാൻ എന്നപ്പൊൾകൃപാചാ
ൎയ്യൻചൊല്ലിനാൻനില്ലുനില്ലുമന്നവന്മാൎക്കുതെളിയുന്നതെപറയാവൂ
കുലവുംമഹിമയുമുടയപാൎത്ഥനൊടു കുലഹീനതയുള്ളൊരാഭാസനെന്തു
ക്കാമൊ ആഭാസനെന്നവാക്കുകെട്ടിട്ടുസുയൊധനൻ ആഭിജാത്യത്തി
നിവനന്തരമില്ലയെന്നാൻ അഭിഷെകവുംചെയ്യാനംഗരാജാവെ
ന്നപ്പൊൾഅഭിമാനിച്ചുകൎണ്ണൻഭത്സിച്ചുകുത്സിച്ചെററംഅഭിജന്മതാ
മെല്ലാംഞാനറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു അഭിമാനിതാംനമ്മിലങ്കുരിച്ചിതുപാരം
അൎജ്ജുനന്തന്നെക്കൊൽവൻനിശ്ചയംയുധിഞാനെന്നുജ്വലിച്ചവ
നൊടുകൎണ്ണനുമുരചെയ്യാൻകണ്ടുനിന്നവർകളുമൊരൊന്നെപറയുന്നു
പണ്ടുനാമുണ്ടൊകണ്ടിരീവണ്ണംബാലന്മാരെ പഠിപ്പിച്ചതുംനന്നുപ
ഠിച്ചവാറുംനന്നുനടിച്ചുപക്ഷപാതമായതുപറകയും കൊടുത്താൽപിഴ
വരാഗുരുഭൃതന്മാൎക്കെന്നും കൊടുപ്പാനില്ലധനംപാണ്ഡുപുത്രന്മാൎക്കെ
ന്നുംകൊടുത്തിടെണ്ടുഭക്തിയുള്ളവൎന്നായ്വരും കൊടുത്തീടിലുംഭക്തി
യില്ലായ്കിൽഫലംവരാധൎമ്മസത്യാദിതപൊനിഷ്ഠയുംനീതികളും ധൎമ്മ
ജാദികളൊളംമററാൎക്കുമില്ലന്നെല്ലാം പറഞ്ഞുപറഞ്ഞവർപൊയൊരു
ശെഷത്തിങ്കൽ പറഞ്ഞാർകുമാരന്മാരാചാൎയ്യന്തന്നെനൊക്കി ദക്ഷി
ണകഴിക്കെണംവൈകാതെയിനിയിപ്പൊൾ പക്ഷമാകുന്നതെന്തു

ന്നരുളിചെയ്യവെണ്ടു തൽക്ഷണംദ്രൊണാചാൎയ്യനവരൊടരുൾചെയ്തു ദക്ഷിണവെണുന്നതുചെയ്യാമെന്നിരിക്കിലൊ പണ്ടുപാഞ്ചാലനൃപൻസന്തതിയില്ലായ്കയാൽ ഇണ്ടൽപൂണ്ടടവിയിലിരുന്നുതപസ്സൊടും ഉമനകതന്നെന്തത്രകാണായിതൊരുദിനംമാനസധൈൎയ്യംപൊയിമാരന്നുവശനായാൻശുക്ലവുംപതിച്ചിതുഭൂമിയിലതുനെരം ശുക്ലത്താലാദ്രുപദനായിതുനൃപതിയുംതപസാപാഞ്ചാലനുസുതനായ്വന്നിതതുദ്രുപദനെന്നനാമമതിനാലുണ്ടായിതു ആക്കുമാരനെയുമെന്നച്ഛൻറകയ്യിൽനൽകിശിക്ഷിച്ചുപഠിപ്പിച്ചുവിദ്യകളുതുകാലംപുക്കിതുപാഞ്ചാലനുംതന്നുടെരാജ്യംപിന്നെയൊക്കത്തക്കവെഞങ്ങൾവിദ്യാഭ്യാസവുംചെയ്തുപാഞ്ചാലനുപരതനായൊരുശെഷത്തിങ്കൽതാഞ്ചെന്നുരാജാവായിവസിച്ചുപുനരവൻനൃപതികുലശ്രെഷ്ഠൻദ്രുപദനെന്നെപ്പണ്ടു കുപിതനായിചിലദുൎവ്വചനങ്ങൾചൊന്നാൻപിടിച്ചുകെട്ടിയവന്തന്നെയെൻകാൽക്കൽവെക്കിൽപട്ടതംനിങ്ങൾക്കിന്നുംമെൽക്കുമെലുണ്ടാമെന്നാൻദുരിയൊധനന്താനുംപടയുംകൂടിചെന്നു പൊരുതുതൊററുപൊന്നതറിഞ്ഞുപാണ്ഡവന്മാർ യുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരായ്വന്നെതൃത്തുനെരംക്രുദ്ധനാംധനഞ്ജയനസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുകെട്ടി ദ്രൊണനാമാചാൎയ്യന്റെകാൽക്കൽവെച്ചുഴകൊടെവീണ്ടടൻനമസ്കരിച്ചിടിനാൻ സസൊദരംസന്തൊഷിച്ചാശീൎവാദമാചാൎയ്യനരുൾചെയ്തു ബന്ധനത്തിങ്കൽനിന്നുകഴിച്ചാൻധൎമ്മാത്മജൻ നാണവുംപൂണ്ടുനിൽക്കുംദ്രുപദന്തന്നെനൊക്കിദ്രൊണരുമുരചെയ്താനെന്നെനീമറന്നിതൊ നീസമനല്ലെന്നെന്നൊടല്ലയൊചൊല്ലിമുന്നം നീസമനല്ലെന്നതൊന്നിൎണ്ണയമായിതിപ്പൊൾഇത്തരംപറഞ്ഞതിനുത്തരംപറയാതെ സത്വരമവൻചെന്നുതല്പുരമകംപുക്ക ദുഃഖ്യനായിമെവ്വുംദ്രൊണരെക്കൊൽവാനൊരുനിൎജ്ജരവരസമനാകിയതനയനുംഅൎജ്ജുനന്തനിക്കുനൽകിട്ടുവാനൊരുപെണ്ണുമിജ്ജനത്തിനുലഭിച്ചീട്ടുവാൻതക്കതൊരുയജ്ഞംചെയ്യെണമെന്നുമാമുനിമാരെനൊക്കി വിജ്ഞാനമുള്ളനൃപൻപറഞ്ഞൊരനന്തരംയാഗവുംതുടങ്ങിനാരാഗമമറിഞ്ഞവരാഗമിച്ചിതുവിണ്ണൊരാഹുതിഭുജിപ്പാനായ്കുണ്ഡത്തിൽനിന്നുനെരെ പൊങ്ങിനാനൊരുപുമാൻ ചണ്ഡഭാനുവിനുനെരാകിയകാന്തിയൊടുംഖഡ്ഗചാപെഷുകിരീടാദിവൎമ്മങ്ങളൊടും ഉൽഗമിച്ചതുകണ്ടുതെളിഞ്ഞാരെല്ലാവരും രണ്ടാമതൊരുപെണ്ണുമുണ്ടായിതവൾകണ്ടാൽ തണ്ടാർമാനിനിയെന്നുകൊണ്ടാടിപ്പറഞ്ഞിടാംപിന്നെയുമാണുംപെണ്ണുമല്ലാതെയൊന്നുണ്ടായി മുന്നമൎണ്ണവംതന്നിൽജ്യെഷ്ഠയുണ്ടായപൊലെ ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനുംനല്ലകൃഷ്ണയുംശിഖണ്ഡിയുംപുഷ്ടകൌതുകത്തൊടുംവളൎന്നുതുടങ്ങിനാർകൃപരുംദ്രൊണരുമാ

ഭീഷ്മരും വിദുരരും നൃപതിവരനാകും ധൃതരാഷ്ട്രരും കൂടി ഇളകീടാതചി
ത്തമുടയ ധൎമ്മജനെ ഇളയരാജാവാക്കിയഭിഷേകവും ചെയ്തു- കലി
താൻ വന്നു പിറന്നീടിനാൻ സുയോധനൻ കുലനാശനനതു സഹി
യാഞ്ഞതു മൂലം ദുൎന്നയമേറയുള്ള കൎണ്ണനും ശകുനിയും പിന്നെയക്കണിക്
കനുമായിട്ടു നിരൂപിച്ചാർ, അവനി നമുക്കാക്കിച്ചമെക്കവെണമെങ്കി
ലിവരെപ്പിഴക്കെണമതിനെന്തുപായങ്ങൾ പിഴക്കിക്കൂടാ നമുക്കൊ
ക്കിലവരെത്തും വഴക്കുന്നവരല്ല ചതിക്കെയുള്ളുപക്ഷെ നിരപ്പിലൊരു
മിച്ചു താതനോടറിയിച്ചി ട്ടിരിപ്പാനവൎക്കൊരു പുരത്തെ നിൎമ്മിക്കെ
ണം_ അടച്ചു കൊള്ളിവെച്ചിട്ടമ്മയും മക്കളെയും മുടിച്ചുകളയെണം നടി
ച്ചുകാണാം പിന്നെ" ഇങ്ങിനെ നിരൂപിച്ചു കല്പിച്ചു സുയോധനനങ്ങി
നെ ചെയ്യാനെന്നെന്നിക്കു പറയാവൂ ദുഷ്ടന്മാർ ചെയ്തീടുന്നതൊട്ടൊ
ഴിയാതെയൊക്ക സ്പഷ്ടമായുരചെയ്യാനെത്രയും മടിയാകും രാജാവു ധൃ
തരാഷ്ട്രൻ തന്നുള്ളിലേറുവീട്ടും വ്യാജവും മറച്ചു ധൎമ്മാത്മജനോടു ചൊന്നാ
ൻ ദുസ്വഭാവികൾ മമപുത്രന്മാർ നിങ്ങളോടു മത്സരമവൎക്കുണ്ടു ഞാന
റിഞ്ഞിരിക്കുന്നു നിങ്ങളുമവരുമായിവിടെ വസിക്കിലൊ മംഗലം വ
രികയില്ലാപത്തും ഭവിച്ചിട്ടും ആകയാൽ ഞാനുണ്ടൊന്നു നല്ലതു ചൊല്ലി
ടുന്നു നാഗകേതനന്തനിക്കിഷ്ടമല്ലെന്നാകിലും കൌരവന്മാൎക്കു പണ്ടു
പണ്ടെയുള്ളൊരു കൊട്ട വാരണാവതമിപ്പൊളൊഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്നു അ
വിടം പുതുതായി പണി ചെയ്തിരിപ്പാനാ ഭവനമുണ്ടാക്കിച്ചതരുവ
ൻ വിചിത്രമായി അതിനു ശില്പികളെ വരുത്തി ശ്രമിപ്പാനായധുനാ
പുരോചനന്തന്നെയും നിയോഗിപ്പൻ അൎത്ഥവും വെണ്ടുവൊളം തരു
വൻ കൊണ്ടുപോയി തത്ര വാഴുവിൻ നിങ്ങളെവരും ജനനിയും ഭൃത്യ
നായി പുരോചനന്തന്നെയും നിങ്ങൾക്കു ഞാൻ നിത്യസേവാൎത്ഥം
നിയൊഗിപ്പനെന്നറിഞ്ഞാലും അവിടെ വസിപ്പവൎക്കവനിയടങ്ങീ
ടു മവനീശന്മാർ മുന്നമവിടെ വസിച്ചത്രെ ഭുവനപ്രസിദ്ധന്മാരായു
ന്നു പലരുമെന്നവനീദേവേന്ദ്രന്മാർ പറഞ്ഞു കെൾപ്പുണ്ടു ഞാൻ അത്ര
യല്ലിപ്പൊൾ ഞാൻ ചൊല്ലുന്നതു കെൾക്കയാലും ശത്രുസംഹാരം വരും
നിങ്ങൾക്കെന്നറിഞ്ഞാലും ആചാൎയ്യനിയോഗത്തെ പാലിക്കും ജനങ്ങ
ൾക്കു നാശങ്ങളൊന്നുമനുഭവിക്കയില്ലയെല്ലൊ" ഇത്ഥം ഭൂപതി നിയോ
ഗിക്കയാലരക്കില്ലം സത്വരം തീൎപ്പിച്ചിതു ബുദ്ധിമാൻ പുരോചനൻ മ
തിമാനായുള്ളൊരു വിദുരരതു കാലം ചതിയെന്നറിഞ്ഞൊരു ശില്പിയെ നി
യോഗിച്ചാൻ നിൎമ്മിച്ചാനൊരു ബിലം ധൎമ്മിഷ്ഠനാകുമവൻ_ ദുൎമ്മതി
പുരോചനനെതുമെയറിഞ്ഞില്ല ധൎമ്മജാദികളോടു വിദുരനിയോഗങ്ങ
ൾ_ നിൎമ്മലനായഖനകൊത്തമനറിയിച്ചാൻ ചെന്നു പാണ്ഡവന്മാരും

മ്മയുംകൂടിപുക്കാരന്നദാനാദികളുംഭൂദെവന്മാൎക്കുചെയ്തു ഘൊഷിച്ചു
വാസ്തുബലികഴിച്ചുത്സവത്തൊടും ദൊഷത്തെനീക്കിവസിച്ചീടിനാ
നവർകളും സെവിച്ചുപുരൊചനൻവസിച്ചാനവിടെക്കുദൈവക്കും
വിശ്വാസംപൂണ്ടുവരുത്തിസ്സദാകാലം തിംകൾതൻകുലജാതന്മാരായപാ
ണ്ഡവന്മാർ ശംകിച്ചുശംകിച്ചൊരാണ്ടങ്ങിനെവാഴുംകാലം മന്നരെ
വിലംതിത്ത്വനകനൊരുദിനം വന്നുചൊല്ലിനാൻവിദുരൊക്തികൾ
വിശ്വാസത്താൽ ശ്യാമളചതുൎദ്ദശിയാകുന്നദിനമദ്ധ്യയാമിനിക്കഗ്നി
കൊളുത്തിടുമിപ്പുരൊചനൻ എന്നെല്ലൊകല്പിച്ചിരിക്കുന്നിതസ്സുയൊ
ധനൻ തന്നുടെനിയൊഗത്താൽനിങ്ങളതറിയാതെ വന്നുപൊകരു
താപത്തുള്ളിലതൊൎത്തുകൊണ്ടു നന്നായിസൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെന്നി
വയെല്ലാം ആരുമെയറിയാതെനിശ്ശെഷമറിയിച്ചു പൊരാതെപൊയാ
നവൻവന്നിതദ്ദിവസവും വിപ്രഭൊജനംവെണമെന്നുചിന്തിച്ചുകു
ന്തീ ശില്പമായന്നംകൊടുത്തീടിനാളെല്ലാവൎക്കും അന്നഭൊജനത്തി
നായ്വന്നിതുനിഷാദിയും തന്നുടെതനയന്മാരഞ്ചുപെരൊടുംകൂടി മദ്യ
പാനവുംചെയ്തുണ്ടവരുമുറങ്ങിനാർ ശക്രനാംഭീമൻവിലശൊധനം
ചെയ്യാൻമുമ്പെ നിദ്രെക്കപുരൊചനന്തന്നുടെയരികെച്ചെന്നൊത്രയും
വിശ്വാസെനകിടന്നുവൃകൊദരൻ അമ്മയുംബാലന്മാരുംമുമ്പിലെ
വിലംപുക്കാർ പിന്നാലെതീയുംവെച്ചുഭീമനുമിറങ്ങിനാൻ അപ്പുരം
വെകുന്നെരംമുപ്പുരംവെകുംപൊലെ മുപ്പാരുംനിറെഞ്ഞിതൊരൊച്ച
യുംവെളിച്ചവും അമ്മയാംകുന്തിതാനുംധൎമ്മജനാദികളുംതന്മനമഴൽപൂ
ണ്ടുപാതാളത്തൂടെപൊംപൊൾ വാച്ചസംകടംചൊൽകിലീശ്വരൻന
ടുങ്ങീട്ടുമീശ്വരവിലാസങ്ങളാൎക്കുപൊൽതടുക്കാവൂ നീടെഴുംവിലത്തൂ
ടെകാടകംപുക്കാരവർ പാടെവെന്തെരിഞ്ഞിതുജാതുഷമായപുരം പെടി
യുമുറക്കവുംഖെദവുംകൂടിയവർ കാടകംപുക്കനെരം നടന്നുകൂടായ്കയാ
ൽ അമ്മയെവൃകൊദരൻചുമലിലെടുത്തുടൻ ധൎമ്മപുത്രരെയുംപാൎത്ഥ
നെയുംകൈകൾകൊണ്ടും തമ്പിമാരെയുമവൻതട്ടിക്കൊണ്ടൊക്കത
ന്മെൽ സംഭ്രമംകൂടാതെകണ്ടിരുട്ടിൽവനത്തൂടെ ചുടുന്നചിത്തത്തൊടെ
കരഞ്ഞുമിടയിടെ നടന്നങ്ങൊരുദിക്കിലിരിക്കുന്നനെരം കുന്തിയുംത
നയരുംവെന്തിലയല്ലീയെന്നു ചിന്തിച്ചുപരമാൎത്ഥമറിവാൻവിദുരരും
ബന്ധുവായിരിപ്പൊരുദൂതനെയയച്ചപ്പൊൾ വെന്തിലെന്നറിഞ്ഞു
ള്ളിൽസന്തൊഷമുണ്ടായ്വന്നു സന്താപമുണ്ടെന്നതുപുറമെഭാവിക്കയും
സന്താപത്തൊടെയവർഗംഗയുംകടന്നിതു ബന്ധുക്കൾചെയ്യുന്നതെല്ലാം
ചിന്തിച്ചുവാഴുംകാലം കുന്തിയുംബാലന്മാരുംവെന്തതുകണ്ടുവന്നു ധൃത
രാഷ്ട്രരുംനല്ലമക്കളുംദുഃഖംകൈക്കൊണ്ടുദകക്രിയാദികൾചെയ്യുവാണി

ഉപുരെ സന്ദെഹമുണ്ടായിതില്ലാക്കുമെനിഷാദിയും നന്ദനന്മാരും വെന്തുകിടക്കും ശവം കണ്ടു നിന്ദിച്ചുപറയുന്നു സജ്ജനം ഗാന്ധാരിതൻ നന്ദനന്മാരെയും താതനെയുമതുകാലം അന്ധനാം നൃപനറിഞ്ഞതല്ലെന്നുമറിഞ്ഞെന്നും സന്തതം വിവാദിച്ചിട്ടുന്നിതു മഹാജനം പാണ്ഡവന്മാരും ഗംഗാ കടന്നു നടന്നു മാൎത്താണ്ഡനെപ്പോലും കാണ്മാനില്ലാതവനത്തൂടെ "പൈദാഹം കൊണ്ടു മമ കൈകാലും തളരുന്നു പൈതങ്ങളായ മാദ്രിതന്നുടെ സുതന്മാൎക്കും" എന്നതു കുന്തിദെവി ചൊന്നതു കെട്ടു ഭീമൻ വന്ന വെദനയൊടുമമ്മയൊടുരചെയ്യാൻ "വലിയൊരരയാലുണ്ടിവിടെക്കാണാകുന്നു സലിലം തിരഞ്ഞുകണ്ടിങ്ങു കൊണ്ടുവരുന്നൊൻ ഞെ ഞ്ഞനമുണ്ണികളുമമ്മയുമിത്തണലിൽ പാട്ടമെന്നിയെ ഇരുന്നീടുക കുറെഞ്ഞൊന്ന" എന്നതു പറെഞ്ഞവൻ കൂവിട്ടുവഴി പൊയി ച്ചെന്നതു നെരമൊരു താമരപ്പൊയ്ക കണ്ടാൻ കുളിച്ചു തണ്ണീരൊട്ടു കുടിച്ചു ദാഹം തീൎത്തു വിളിച്ചു വിളിച്ചവൻ വന്നിതു വെഗത്തൊടെ താമരയിലയിലുമുത്തരീയത്തിലും കൂടാമൊദം പരുമാറു തണ്ണീരും കൊണ്ടുവന്നാൻ ഉറക്കമിളെക്കയും വിശപ്പു പെരുക്കയും മുറക്കനടക്കയും ചെയ്കയാലവരപ്പൊൾ തളൎന്നു കിടന്നുറങ്ങുന്നതു കണ്ടു വളൎന്ന ദുഃഖത്തൊടെ കരെഞ്ഞാൻ താനെന്നു "പരുത്ത കാട്ടിൽ വെറുനിലത്തു കിടക്കെന്നു വരുത്തി ദൈവമതും പൊറുക്കയെല്ലൊ ഉള്ളൂ" ഉള്ളുരുമഴൽ പൂണ്ടു ദീൎഘശ്വാസവുമിട്ടു വെള്ളവുമവർമെയ്യിൽ തളിച്ചു മെവുന്നെരം ഹിഡിംബനായ നിശിചരൻ്റെ നിയൊഗത്താൽ ഹിഡിംബി പൊന്നുവന്നാൾ കൊന്നു കൊണ്ടങ്ങു ചെൽവാൻ മാരുതസുതനെക്കണ്ടിട്ടു നിശാചരി മാരമാൽ പൂണ്ടു മൊഹിച്ചാതുരയാകയാലും വൈകിയനെരം വന്നു ഹിഡിംബൻ വെഗത്തൊടെ കൈകളും തമ്മിലടിച്ചവളൊടടുത്തപ്പൊൾ ഭീമസെനനും ചെറുത്തവനെത്തച്ചു കൊന്നാൻ ഭീമനാദങ്ങൾ കെട്ടിട്ടുണൎന്നാരവർകളും തണ്ണീരും കുടിച്ചവരെല്ലാരുമൊരുമിച്ചു സന്നാഹമൊടു പൊയാരവളും കൂടപ്പൊയാൾ വെദവ്യാസനെക്കണ്ടാരന്നവർ വഴിയിന്നു വെദന പറകയും വീഴ്കയും കരകയും ആതുരന്മാരായൊരു പാണ്ഡുപുത്രന്മാരെയും മാതാവുതന്നെയും കണ്ടാകുലപ്പെട്ടു മുനി "ഖെദിക്കവെണ്ട നിങ്ങൾ നല്ലതു വരുമെല്ലിൽ ഖെദിപ്പിച്ചീടവെണ്ടാ ഹിഡിംബി തന്നെക്കൊണ്ടും ആപത്തു വരുംകാലം താപത്തിൽ മുഴകായ്ക പാപത്തെക്കളെവാനായി ശംകരസെവ ചെയ്ക സംപത്തു വരുംകാലം സന്തൊഷിക്കയും വെണ്ടാ തമ്പുരാൻ തൻ്റെയൊരു ലീലകളെത്രെയെല്ലൊ" പറെഞ്ഞീവണ്ണം മുനി മറഞ്ഞു ഹിഡിംബിയും നിറഞ്ഞൊരാഗത്തൊടും പുണൎന്നാൾ ഭീമന്തന്നെ പിറന്നു ഘടൊൽക്കചനാകിയ തനയനും നി

Their disappoint- ment p. 15

The 5 wand... as far as Pan...

റഞ്ഞുസന്തോഷപൂൎവ്വമതിനാലെല്ലാവൎക്കും. ഇരുന്നശാലിഹൊത്രന്തൻ
ടെയാശ്രമത്തി ലൊരുനാളവിടെയുംവെദവ്യാസനെക്കണ്ടു ജടയുംവ
ല്ക്കലയുംധരിച്ചുപാണ്ഡവന്മാ രടവികളുംപലനദിയുംഗിരികളും കട
ന്നുപൊന്നിങ്ങേ്ചക്രയാംഗ്രാമംപുക്കാൎന്നടന്നാരവിടെയുംഭിക്ഷയെ
റ്റൊട്ടുകാലം പുത്രനുംപത്നിതാനുംപുത്രഭാൎയ്യയുംകൂടി ട്ടെത്രയുംദുഃഖിക്കു
ന്നവിപ്രന്റെഗൃഹംതന്നിൽ കുന്തിയുംചെന്നുകെട്ടാളെന്തിനുശൊകി
ക്കുന്നു സന്താപത്തിന്റെമൂലം ബ്രാഹ്മണനറിയിച്ചാൻ ബകനെ
ന്നൊരുനിശിചരനുണ്ടവൻവന്നു സകലജനത്തെയുംഭക്ഷിപ്പാനൊ
രുംപെട്ടാൻ അതിനാൽഗ്രാമത്തിംകലുള്ളൊരുഞങ്ങളെല്ലാ മധികം
ദുഃഖംപൂണ്ടുസമയംചെയ്തുമുന്നം ഒരുനാൾതന്നെയൊക്കെമുടിച്ചുകളയെ
ണ്ടാ പെരികനാളെക്കുള്ളപൊറുതിയുണ്ടാക്കീടാം ഒരൊരൊദിനംഞ
ങ്ങൾനീവാഴുംവനന്തന്നിൽ ഒരൊരൊപുരുഷന്മാരങ്ങുവന്നിടാമെ
ല്ലൊ എന്നതുകെട്ടുബകനന്നെരമുരചെയ്താ"നന്നവുംവെണമിനിക്കാ
യിരംനാഴിയരിവെച്ചൊരന്നക്കൂടംനൽകെണംരസാളയും പച്ചമാം
സവുംവെണമീരണ്ടുപൊത്തുനിത്യം മൃഷ്ടമായുണ്മാനിതു കൊണ്ടുവ
ന്നൊരുപുമാൻ മുട്ടാതെതന്നീടുകിൽമതിയെന്നറിഞ്ഞാലും" എംകില
ങ്ങിനെയാമെന്നവനൊടുരചെയ്തു സംകടത്തൊടുഞങ്ങളീങ്ങിനെ
ചെയ്തുഞായം ഇന്നലെയൊളമിത്ഥംചെന്നിതുമുട്ടാതെക ണ്ടിന്നിനി
യിവിടെനിന്നൊരുവൻപൊയീടെണം ഭക്തവുംരസാളയുംപൊത്തു
മുണ്ടായിതിനി പുത്രനെയയക്കെന്നതൊൎത്തൊറം ദുഃഖംതാനും ഞാൻ
പൊയാലിവൎക്കുമില്ലാശ്രയമെന്നുമിന കാംപിലുള്ളുഴലെന്തുചൊൽവ
തുദൈവമെല്ലൊ! പൊകാഞ്ഞാൽതൊന്മൂലമാഗ്രാമവുംമുടിഞ്ഞീടും വെ
ക്കുന്നുചിത്തമിവയൊൎത്തിനിക്കയ്യൊപാപം" ഭൂദെവൻപറഞ്ഞതുകെ
ട്ടുകുന്തിയുമപ്പൊളാതുരയായാളെല്ലൊകാരുണ്യമെറുകയാൽ പ്രാണി
കൾവിഷയമായൊരനുകംപകൊണ്ടും കെണുകെണവരിരിക്കുന്ന
തുംകണ്ടുകുന്തീ ചെതസിവിചാരിച്ചുഭൂസുരനൊടുചൊന്നാൾ "ഖെദി
ക്കവെണ്ടഞാനിസ്സംകടംതീൎപ്പനെല്ലൊ പുത്രനായൊരുവനെയുള്ളിതു
ഭവാനിപ്പൊൾ പുത്രന്മാരഞ്ചുപെരുണ്ടിനിക്കെന്നറിഞ്ഞാലും ഇന്നു
ഞാനൊരുത്തനെനിങ്ങൾക്കുദുഃഖംതീൎപ്പാൻ തന്നീടുന്നതുമുണ്ടുനിൎണ്ണ
യംകരയെണ്ടാ" "നന്നാകമെലിൽനിനക്കെന്നൊഴിഞ്ഞിനിക്കൊന്നുത
ന്നീടുവതിനില്ലെ"ന്നുരചെയ്തുവിപ്രൻ ബകന്റെവൃത്താന്തങ്ങളറി
ഞ്ഞുകുന്തിദെവീ മകന്റെകയ്യാലതുതീൎപ്പാനൊൎത്തുറപ്പിച്ചാൾഭീമസെ
നനെവിളിച്ചുരചെയ്തുകുന്തി "ഭീമനാംനിശാചരന്തന്നെനീകൊൽ
കവെണം ഭൂമിപാലകകുലധൎമ്മമാകുന്നതെല്ലൊ ഭൂമിദെവന്മാരെപ്പു

ലിക്കേണമെന്നതെല്ലാം ഗ്രാമത്തെക്കൂട പരിപാലിച്ചാൽ നമുക്കിനി
കാമത്തെ സാധിച്ചീടാമില്ല സംശയമെതും" ഭീമനുമെംകിൽ ചൊറും കറി
യും തരികെന്നാൻ ആമൊദത്തൊടു കൊടുത്തീടിനാൻ ഭൂദെവന്മാരും കൈനൂ
ന്നെയന്നും കൊണ്ടു കാന്താരമകം പുക്ക താന്തന്നെ ഭക്ഷിക്കുന്ന നെരത്തു
നിശാചരൻ ക്രുദ്ധനായണഞ്ഞതു കണ്ടു മാരുതി താനും ബദ്ധകൊപ
ത്തൊടുണ്ണും കഴിച്ചു പുറപ്പെട്ടു ഘൊരമായൊരു തപ്പൊരെങ്ങിനെ പറയു
ന്നു — മാരുതി ബകന്തന്നെക്കൊന്നാനെന്നറിഞ്ഞാലും — അങ്ങിനെനാ
ലഞ്ചു നാളവിടെയിരിക്കുംപൊൾ എങ്ങാനും പൊന്നുവന്നാൻ നല്ലൊ
രു വഴിപൊക്കൻ ആരെന്നതാഴമുണ്ടവിടെക്കിടന്നപൊ തൊരൊ
രൊ വിശെഷങ്ങൾ ചൊദിച്ചു പാണ്ഡവന്മാർ "എവിടെനിന്നു വന്നു
താനിനിപ്പൊകുന്നതു മെവിടെക്കെന്നു പറഞ്ഞീടെണമെന്നു കെട്ടു" പാ
ഞ്ചാലപുരത്തിങ്കലുണ്ടു പൊൽ സ്വയംവരം വാഞ്ഛിതമായതെല്ലാം കി
ട്ടും പൊൽ നമുക്കെല്ലാം" — "ആക്കപ്പെണ്ണിനെക്കൊടുക്കുന്നിതെന്നുണ്ടൊ
കെട്ടു ചൊൽ കണ്ണാൾ കണ്ടാലൊട്ടു നന്നൊ കെളിയൊ സഖെ" എന്ന
തു കെട്ടു ചൊന്നാനന്നെരം വഴിപൊക്കൻ "നിന്നവക്കെന്നു ദൈവമെ
ന്നിയെ അറിഞ്ഞീലാ പാൎത്ഥനു കൊടുപ്പാനായുള്ളിച്ചു ദ്രുപവര നാസ്ഥ
യാ കൎമ്മം ചെയ്യിട്ടുണ്ടായ നാരിയെല്ലൊ ധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാരരക്കില്ലത്തി
ലിട്ടു ചുട്ടു പാൎത്ഥന്മാർ വെന്തുപൊയാരെന്നതൊ കെട്ടതില്ലൊ ദ്രൊണ
രെക്കൊൽവാനായിട്ടുണ്ടായി ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ കാണാമെന്നതെ വെണ്ടു കെ
വലമതുമിനി പഞ്ചബാണനെപ്പോലും വില്ലുമുണ്ടു പൊലുണ്ടാക്കിട്ടു പഞ്ചവ
ൎണ്ണത്തിലൊരു കൃത്രിമക്കിളിയെയും തിരിഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു നിന്നീടിന യന്ത്ര
ത്തിന്മെലിരുന്നീടിന കിളിതന്നുടെ കണ്ണത്തിങ്കൽ വില്ലതു കുലച്ചെയ്യു
മുറിക്കിലവന്തന്നെ വല്ലഭനാകുന്നതു കന്യകക്കെന്നു കെട്ടു ഭൂമിയിലു
ള്ള മന്നൊരൊക്കവെ പൊയിട്ടുണ്ടു ഭൂമിദെവെന്ദ്രന്മാരുമററമില്ലാതെയു
ണ്ടു ആന തെർ കുതിര കാലാളായ പടയുമുണ്ടാനക പടഹാദി വാദ്യഘൊ
ഷവുമുണ്ടു സാനന്ദം ബ്രഹ്മസഭൊജനമതുമുണ്ടു മാനസത്തിങ്കൽ നി
രൂപിച്ചവയൊക്കെ കിട്ടും* മല്ലാക്ഷിതന്നെയും കാണെണ്ടുകയുണ്ടു പൊ
ലെ എന്നെല്ലാരും ചൊല്ലുന്നിതുമെന്തിനു നമുക്കതു കല്യാണം കാണവെ
ണം പൊരുവിൻ പക്ഷെ നിങ്ങളില്ലൊരു കാഴ്ചയെങ്ങുമിങ്ങിനെയെ
ന്നവരും "ആരണരായുള്ളവിടും പാണ്ഡവരതു കെട്ടു കാരണമറിഞ്ഞു സ
ന്തൊഷിച്ചു പുറപ്പെട്ടാർ വന്നിതു വെദവ്യാസനന്നെരമവിടെക്കു" ന
ന്നിതു തൊന്നിയതു ചെന്നാലുമടിയാതെ നല്ലതെ വന്നു കൂടു പാഞ്ചാലി
തന്നെ നിങ്ങളെല്ലാരും കൂടി വെട്ടു കൊള്ളുവിനെന്നെ വെണ്ടു. പണ്ടൊരു
തപൊധനന്തന്നുടെ പുത്രീ തനിക്കുണ്ടായില്ലൊരു ഭൎത്താവന്നവൾ മഹെ

ശനെ സെവിച്ചുമഹെശനുംപ്രത്യക്ഷനായിച്ചൊന്നാൻ "താവകമ
ഭിമതമെന്തുചൊല്ലുകബാലെ എന്തൊരുവരംവെണ്ടതെന്നു" കെട്ടവളു
പ്പൊൾ സന്തൊഷംപൂണ്ടുചൊന്നാൾസംഭ്രമത്തൊടുമെവം "ഭൎത്താരം
ദെഹി"യെന്നതഞ്ചുരുചൊന്നമൂലംഭൎത്താക്കന്മാരുംനിനക്കഞ്ചുപെരുണ്ടാ
കെന്നാൻ യജ്ഞസെനന്റെമകളായ്പിറന്നതുമവൾ വിജ്ഞാനജ്ഞാ
നവതിയാകയുമുണ്ടുപാരം" ഇത്തരംപലപലകഥകളരുൾചെയ്തു ചി
ത്തതാപവുംതീൎന്നുപൊവാനാസ്ഥിയൊഗിച്ചാൻ ആശീൎവ്വാദവുംചെ
യ്തുമറഞ്ഞുമുനിതാനു മാതൃപാണ്ഡവന്മാരുംമാതാവും നടകൊണ്ടാർ
ബ്രാഹ്മണരതുനെരംചൊദിച്ചാരവരൊടു "ധാൎമ്മികന്മാരെനിങ്ങളെവി
ടെനിന്നുവന്നു" "എകചക്രയിൽനിന്നുവരുന്നുഞങ്ങളിപ്പൊൾ പൊകു
ന്നുപാഞ്ചാലമാംവിഷയംകാണ്മാനെല്ലൊ ഞങ്ങളൊസൊദൎയ്യന്മാർ
മാതൃചാരികൾതാനും ഞങ്ങളെക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപൊകെണം പക്ഷെനി
ങ്ങൾ അങ്ങിനെതന്നെഞങ്ങൾപൊകുന്നിതവിടെക്കു ഞങ്ങൾക്കുനി
ക്കൾതുണനിങ്ങൾക്കുതുണഞങ്ങൾ ഇങ്ങിനെപറഞ്ഞവർഭൂദെവന്മാ
രുമായി മംഗലചിത്തന്മാരാംധൎമ്മപുത്രാദികളാം ചന്ദ്രവംശൊത്ഭവ
ന്മാർഗംഗാതീരത്തുചെന്നാർ ചന്ദ്രനുമസ്തമിച്ചുരാത്രിയുംപാതിചെന്നു
അജ്ഞനന്മുമ്പിലൊരുകൊള്ളിയുംമിന്നിമിന്നി നിജ്ഝരനദികടന്നീടു
വാൻതുടങ്ങുംപൊൾ മജ്ജനംചെയ്യുന്നൊരുഗന്ധൎവ്വന്തന്നെക്കണ്ടുനി
ജ്ഝരാധിപതനയാദികൾനിന്നനെരം അംഗനാജനവുമായംഗജവി
വശനായി ശൃംഗാരരസംപൂണ്ടുശൃംഗാരയൊനിസമൻ ഗംഗയിൽ
സൊമാശ്രയായണമാംതീൎത്ഥത്തിംകൽ അംഗാരവൎണ്ണനെന്നഗന്ധ
ൎവ്വൻക്രീഡിക്കുമ്പൊൾ കൊപവുംകലൎന്നവൻചാപവുംകുലയെററി
ഭൂപതിവരന്മാരാംപാണ്ഡവരൊടുചൊന്നാൻ "പൂൎവ്വരാത്രാദിയിംകൽ
വെലാരമായുള്ളസന്ധ്യാകാലത്തുമനുഷ്യൎക്കുസഞ്ചരിക്കരുതെല്ലൊ യ
ക്ഷരാക്ഷസഗന്ധൎവ്വാദികൾക്കുള്ളകാലം ധിക്കരിച്ചതിലൊഭംകൈ
കൈക്കൊണ്ടുനടക്കിലൊ ഭക്ഷിക്കുംമനുഷ്യരെരക്ഷസാംപരിഷകൾ
രക്ഷിപ്പാൻപൊരുമെംകിലെതുമെമടിക്കെണ്ടാ അംഗാരവൎണ്ണനെ
ന്നഗന്ധൎവ്വപ്രവരൻഞാൻ അംഗാരവൎണ്ണമമനാമത്താൽവനമിതും
ഔഷ്ണീഷനാകുന്നതുധനദസഖിഞാനും രൊഷവുമെന്നൊളമില്ലാൎക്കു
മെന്നറിഞ്ഞാലും കൌണപാദികൾപൊലുമിവിടെവരുവീലാപ്രാ
ണനെവെടിഞ്ഞുവന്നീടുവാനെന്തുനിങ്ങൾ" എന്നതുകെട്ടനെരംചൊ
ല്ലിനാൻകിരീടിയും "നന്നുനന്നെത്രയുംനീചൊന്നതുനന്നുപാരം ഹിമ
വൽഗിരിഗംഗാസമുദ്രമിവററിംകൽ പകലുംരാവുംസന്ധ്യാനെരവും
നടന്നീടാം എല്ലാൎക്കുംഗമിച്ചീടാമെല്ലാനെരവുമതി ന്നില്ലൊരുതടവെ

ത്തുംദുഷ്ടജന്തുക്കളാലെ ന്നെല്ലൊമാമുനിവരനാകിയവെദവ്യാസൻ
ചൊല്ലിയതസത്യമല്ലെന്നുനീയറിഞ്ഞീലെ ക്ഷുദ്രന്മാരല്ലഞങ്ങൾനി
ങ്ങളെപ്പെടിപ്പതിന്നഗ്നിസാഗരാദിയുംഭെദിപ്പൻദിവ്യാസ്ത്രത്താൽ ദു
ൎബ്ബലന്മാരായ്തീൎന്നൊരായമനുഷ്യരെ കണ്ട്വൈരാദികൾപെടിപ്പിച്ചീടുകെ
ന്നെവരുദുൎമ്മദംകലൎന്നൊരു ഗന്ധൎവ്വവീരനപ്പൊൾ നിൎമ്മലതരമാ
യശസ്ത്രൌഘംപ്രയൊഗിച്ചാൻ ഉന്മുകംകൊണ്ടുതട്ടീടിനാൻകിരീ
ടിയുംപൊന്മയമായരഥംതന്നെയുംദഹിപ്പിച്ചാൻ അൎജ്ജുനൻപ്രയൊ
ഗിച്ചൊരാഗ്നെയാസ്ത്രത്താലപ്പൊൾസഞ്ചരനായ്മൊഹിച്ചുവീണിതു
ഗന്ധൎവ്വനുംകെശികംചുററിപിടിച്ചപ്പൊഴെവധിപ്പാനാ യാശുഫ
ല്ഗുനൻതുനിഞ്ഞതുകണ്ടവൻഭാൎയ്യാ സുന്ദരികുംഭീനസീധൎമ്മനന്ദനൻ
കാക്കൽക്രന്ദനംചെയ്തുവീണുശരണംപ്രാപിച്ചപ്പൊൾ „സ്ത്രീനാഥൻ
പരാജിതൻകീൎത്തിഹീനനുമായി മാനവുംവെടിഞ്ഞവൻതന്നെനീ
കൊന്നീടൊല്ലാഅഭയംകൊടുക്കെ"ന്നുധൎമ്മജൻചൊന്നനെരം അഭിമാ
നികൾമുമ്പനൎജ്ജുനൻചൊല്ലീടിനാൻ „ധൎമ്മാത്മാധൎമ്മാത്മജനഭയംത
ന്നമൂലംനിൎമ്മലനായനിന്നെകൊല്ലുന്നീലിനിഞാനൊപൊയ്ക്കൊൾക
പെടിക്കെണ്ടനിശ്ചിനി"യെന്നനെരം കാക്കൽവീണുരചെയ്താൻഗ
ന്ധൎവ്വപ്രവരനും„അംഗാരവൎണ്ണനെന്നപെരിനിക്കിനിവെണ്ട സംഗ
രത്തിങ്കൽനിന്നാൽജിതനായ്തന്നമൂലം മാനിയാംനിനക്കുഞാൻചാക്ഷു
ഷിയെന്നവിദ്യദാനംചെയ്യുന്നതുണ്ടിപ്രാണനെരക്ഷിക്കയാൽ കാ
മദരഥാശ്വസൂതായുധാദികളുണ്ടാം സൊമവംശൊത്ഭൂതനാംനിനക്കു
ധനഞ്ജയാഉത്തമംപ്രീതിദത്തമതിലുംവിദ്യാദത്ത മൈത്ര്യംശുഭംപുന
രെങ്കിലുമിതുകെൾനീ പ്രാണരക്ഷണത്തിനുകൂലിവാങ്ങുകയില്ല മാ
നികളായനൃപവീരന്മാരറികനീ എങ്കിലാഗ്നെയമസ്ത്രമിനിക്കുപറി
ക്കെണമെങ്കൽനിന്നെൻറവിദ്യവാങ്ങിക്കൊൾകയുംവെണംസഖ്യ
വുംനമ്മിലിനിവെറിടാതിരിക്കെണംവിഖ്യാതയായകീൎത്തിവൎദ്ധിപ്പി
ക്കയുംവെണം"ഗന്ധൎവ്വൻചൊന്നവണ്ണമന്യൊന്യംപഠിച്ചുടൻകുന്തീ
നന്ദനൻപുനരവനൊടുരചെയ്താൻ„എന്തൊരുമൂലംഭവാൻഞങ്ങളെ
വിരൊധിപ്പാൻ ബന്ധമില്ലൊന്നു"കൊണ്ടുംസാധുക്കളല്ലൊഞങ്ങൾ"
„എങ്കിലൊധനഞ്ജയകെട്ടാലുമതിന്മൂലം സംകടമിനിമെൽനാളുണ്ടാ
കാതിരിപ്പാനായി ബ്രാഹ്മണപുരസ്കൃതന്മാരായിട്ടിരിക്കെണംധാൎമ്മി
കന്മാരാകിലുംമററുള്ളജാതിയെല്ലാംയക്ഷരാക്ഷസഗന്ധൎവ്വൊരഗപി
ശാചാദിദുഃഖങ്ങൾനൽകുംപലരക്ഷയുണ്ടെന്നാകിലുംനിശ്ചയമബ്രാഹ്മ
ണ്യമഭയങ്കരമല്ലസദപിജാച്ചനയുള്ളൊൎക്കില്ലൊരുഭയമെങ്ങുംനല്ലൊ
രുപുരൊഹിതൻവെണംഭവതിയാൽ ലല്ലൽകൂടാതവൎണ്ണനൈമിഹികപാ

ത്രികം അല്ലായ്കിൽ സാധിപ്പതിന്നാമല്ലെന്നറിയെണം താപത്യ
ഗാത്ഥമൊരു താപസൊത്തമൻ തന്നെ താപത്യന്മാരെനിങ്ങൾ ഗുരുവാ
സ്സുതിക്കെണം താപത്യന്മാരെന്നതു കെട്ട ചൊദിച്ചു ജിഷ്ണു താപത്യന്മാരെ
ന്നെന്തു ചൊല്ലുവാൻ മൂലം ചൊൽ നീ ചൊല്ലുവൻ ചുരുക്കി ഞാൻ കെൾ
ക്കനീ ധനഞ്ജയ ചൊല്ലെഴമാദിത്യൻെറ പുത്രിയായുണ്ടായ്വന്നു സാ
വിത്രിക്കവരജയായൊരു മനൊഹരി ദെവസ്ത്രീകളുമെവൾക്കൊരുതവ
രാതമില്ലതൽക്കാലമൃക്ഷപുത്രനാകിയ സംവരണൻ നക്കനെ വഴിപൊ
ലെ സെവിച്ചാൻ പലകാലം തന്നുടെ ഭക്തനായ ചന്ദ്രവംശൊല്ഭൂതനാം
മന്നവർകുലവരനാകിയ സംവരണൻ എന്നുടെ മകൾക്കനുരൂപനെ
ന്നുള്ളിൽ നണ്ണി കന്യകക്കീരെട്ടാണ്ടു വയസ്സു ചെന്ന കാലം അദ്രിതന്നുപ
വനസീമനി നായാട്ടിനായിസ്സിദ്രുതം നരപതി നടന്നാനൊരു ദിനം ക്ഷു
ല്പിപാസാദിപൂണ്ടു മരിച്ചു കുതിരയും വില്പാട്ടവനട്ടവിനടന്നു നരെന്ദ്ര
നം അന്നെരം കാണായ്വന്നു കന്യകാരത്നം തന്നെ മന്നവൻ മറന്നിതു ത
ന്നെയുമതുനെരം നാമധെയാദികളെ ചൊദിച്ചു നരപതി വാമലൊച
നയും നരുത്തരം പറയാതെ മറഞ്ഞാളുടനെ രാ നൃപനുമനക്കാമ്പിൽ നി
റഞ്ഞ ശൊകം പൂണ്ടു മന്മഥവിവശനായി മൊഹിച്ചു വീണു കിടന്നിടി
നൊരനന്തരം മൊഹനഗാത്രിയായ തപതി പൊന്നുവന്നാൾ ശീതാം
ശുകുലൊത്ഭവനാകിയ നൃപൊത്തമ ചെതസി വളർന്നൊരു ശൊകത്തെ
കളഞ്ഞാലും എത്രയും വിഷാദമുണ്ടാകരുതെഴുന്നീല്ക്ക ഖെദിപ്പാൻ പാത്ര
മല്ല കെവലം ഭവാനൊട്ടും തപനൻ തൻെറ മകളാകിയ തപതി ഞാൻ ത
പസാ താതൻ തന്നെ സെവിക്ക വിരിയെനീ ജനകൻ ഭവാനായിട്ടെ
ന്നെ നൽകീടുന്നാകിലനുവൎത്തനം ചെയ്യുന്നെതുമെ മടിയാതെ ഞാനനു
കൂലയല്ലെന്നൊൎത്തും ഖെദിക്കെണ്ടാ മാനവശിഖാമണെ രാഗമെ
ല്ലാക്കുമൊക്കും എന്നുരചെയ്തു മറഞ്ഞിടിനാൾ തപതിയും മന്നവന്താനും
പിന്നെ മന്മഥവിവശനാത്തപതി തപതിയെന്നധികം പരിതാപാൽ
നൃപതിവരൻ ഭുവിപതനം ചെയ്തു മൊഹാൽ സചിവൻ തിരഞ്ഞുവന്ന
വനീശനെ കണ്ടു കുശലൊക്തികൾ കൊണ്ടും ശീതൊപചാരം കൊണ്ടും
ഉണൎത്തി രാജാവിൻെറ സങ്കടമെല്ലാം കണ്ടു ഗണിച്ചു ബുദ്ധി കൊണ്ടു
കല്പിച്ചു സചിവനും രാജ്യത്തിന്നയച്ചിതു നിശ്ശെഷസൈന്യമെല്ലാം പൂ
ജ്യനാം വസിഷ്ഠനെ സ്സെവിച്ചു നരെന്ദ്രനും ദ്വാദശദിനം കൊണ്ടു വ
ന്നിതു വസിഷ്ഠനും സാദരം വീണു നമസ്കരിച്ചു നൃപതിയും മെദിനീശ വ
രൻ മുനിതന്നൊടു മനൊരഥ മാധിതീൎത്തിടുവതിന്നായറിയിച്ചനെ
രം ചെതസി വിചാരിച്ചു ഭൂപതി പരിതാപം ദ്വാദശാത്മാവിൻ മകൾ
മൂലമെന്നറിഞ്ഞപ്പൊൾ അബ്ജസംഭവസുതനാകിയ വസിഷ്ഠനു

ജ്ഞബൊധവൻതന്നെസ്മരിച്ചാനതുനെരം ,,ചിത്രഭാനവെനമഃസൂ
ൎയ്യായമാൎത്താണ്ഡായ മിത്രായദിനെശായഭാസ്വതെനമൊനമഃ വെ
ദരൂപായവെദവെദ്യായവെദാന്താൎത്ഥ ബൊധരൂപായജഗന്നാഥായ
നമൊനമഃ പ്രകൃതിയുടെഗുണങ്ങൾക്കനുരൂപമായ വികൃതിപൂണ്ടരൂ
പനാമവൎണ്ണങ്ങളൊടും പ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങളെച്ചെ
യ്യാൻ വിരിഞ്ചവിഷ്ണുരുദ്രന്മാരായെചമഞ്ഞീടും പരമാത്മനെപരബ്ര
ഹ്മണെനമൊനമഃ പരമാനന്ദാത്മനെരവയെനമൊനമഃ" ഭാസ്കര
ൻതാനുമരുൾചെയ്തിതുവസിഷ്ഠനൊ ടാഗ്രഹന്തന്നെപറഞ്ഞീടുകമ
ടിയാതെ എംകിലൊചൊല്ലീടുവൻവന്നകാരണമൊരു സംകടമുണ്ട
ദന്ധം പൊക്കുവാനില്ലതാനും തിംകൾതൻകുലത്തിംകലുള്ളസംവര
ണെന്നു പംകജശരതാപംപാരംതാൽപുത്രിമൂലം അവനീശനായനാം
വരണെനുഭവാനവളെക്കൊടുക്കണമെന്നതുചൊൽവാൻവന്നെൻ"—
സന്ദെഹമെന്തുഭവാൻകല്പിച്ചാലെംകിൽമമ നന്ദനെതപതിനീയെ
ക്കെണം വൈകീടാതെ മുന്നമെകല്പിച്ചിരിക്കുന്നിതുമകളെഞാൻ നി
ന്നെസ്സംവരണനുകൊടുക്കാമെന്നതന്നെ വസിഷ്ഠനരുൾചെയ്യുംവ
ണ്ണംനീഭ്രമിതന്നിൽ വസിക്കപലകാലംസുഖിച്ചഭൎത്താവുമാ യജ്ഞനിക്ക
ന്നയനുംഭുവനപ്രസിദ്ധനാ യ്നിനക്കഗുണങ്ങളുംവൎദ്ധിക്കെനിന്നൊ
റും" ഏവംവണ്ണമനുഗ്രഹിച്ചയച്ചുജനകനും ലാവണ്യാംഗിയുംവന്ദിച്ച
നുവാദത്തെച്ചെയ്തൾ_ തപതിയായദിവ്യകന്യകാമനൊഹരി തപ
നാത്മജാമനൊരഥവുംവന്നുകൂടി കന്യകയൊടുംകൂടിയാത്രയുംചൊല്ലി
മുനി മന്നവൻവസിച്ചീടുംകാനനഭൂവിവന്നു അജ്ഞലൊചനയാ
യതപതിതന്നെക്കനി ഞ്ഞജ്ഞനാശനകുലനാഥനുനൽകീടിനാൻ അ
ജ്ഞസായകരസംപൂൎണ്ണവനടവിയി ലജ്ഞകാന്താംവുംവസിച്ചീടിനാ
നവളുമാ യ്പിന്നെവൈരികളെയുമൊക്കവെനിഗ്രഹിച്ച തന്നുടെനാ
ടുംതന്നിക്കടങ്ങിയതുകാലം വസിഷ്ഠൻതന്നെപ്പുരൊഹിതനായിരിക്ക
യാൽ സുഖിച്ചുരാജ്യംവാണ്പലനാൾസംവരണൻ_ വസിഷ്ഠമുനി
യുടെവരിഷ്ഠഗുണമെല്ലാം പ്രകൃഷ്ടമെന്നതൊഴിഞ്ഞിനിക്കപറയാ
മൊ_ വാസവിചൊദിച്ചിതുഗന്ധൎവ്വൻതന്നൊടപ്പൊൾ ,,വാസിഷ്ഠ
മുപാഖ്യാനംകെൾക്കെണമിനിക്കെംകിൽ വിശ്വാസ്യകഥനയനുംവി
ശ്വാമിത്രനുംതമ്മിൽ വിശ്വാന്തകരണമാംവൈരമുണ്ടാവാൻമൂലം നി fol 143
ശ്ശെഷംപറയെണമെന്നുചൊന്നതുകെട്ടു_ വിശ്വൈകധനുൎദ്ധരൻത
ന്നൊടുചൊന്നാനവൻ ,,എംകിലൊകന്യാകുബ്ജനാകിയനൃപശ്രെഷ്ഠ
ൻ മംഗലശീലൻഗാഥിയെന്നുപെരുടയവൻ തന്നുടെപുത്രനായമ
ന്നവൻവിശ്വാമിത്രനന്നതന്നൊരുദിനംമൃഗയാവിവശനാ യ്മുനി

ത്തുപടയൊടും വസിഷ്ഠാശ്രമത്തിങ്ക ലനുസൽക്കാരംചെയ്തുനൃപനെ
മുനിശ്രെഷ്ഠൻ അമരാവതിപൊലെ ചമഞ്ഞിതടവിയു മമൃതൊപമ
മായഭൊജ്യപെയാദികളും നന്ദിതനായനൃപൻവിശ്വാമിത്രനുമപ്പൊ
ൾ നന്ദിനിതന്നെമമനൽകെണമെന്നുചൊന്നാൻ രാജാവിനെത്രെ
വെണ്ടുരത്നഭൃതങ്ങളെല്ലാം പൂജാസാധനങ്ങളെതാപസന്മാൎക്കുവെണ്ടു
എന്തുസംശയമതുപറയെണമൊഭവാൻ ചിന്തിച്ചാലതുതന്നെചൊ
ൽവാനില്ലാരുമിപ്പൊൾ നന്ദിനിതന്നെയുടൻബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുപൊ
വാൻ മന്ദപ്രജ്ഞന്മാർനൃപഭൃത്യന്മാർതുടങ്ങുംപൊൾ നന്ദിനിയുടെയ
വയവങ്ങൾതൊറുംനിന്നു നന്ദനന്മാരായുലവംശങ്ങളുണ്ടായ്വന്നു പല്ല
വന്മാരുംശബരന്മാരുംശകന്മാരും പല്ലവമെറുംയവനന്മാരുംകിരാത
ന്മാർ സിംഹളന്മാരുംദ്രമിളന്മാരുംപുണ്ഡ്രന്മാരും സിംഹവിക്രമബലവാ
ന്മാരാംമ്ലെച്ഛന്മാരും കൎബ്ബുരപ്രവരന്മാരൊടുതുല്യന്മാരായ ബൎബ്ബരന്മാ
രുംനല്ലഭട്ടരന്മാരുമെല്ലാം അവരുംവിശ്വാമിത്രൻതന്നുടെപടയുമാ യ
വനിനടുങ്ങുമാറുണ്ടായയുദ്ധത്തിങ്കൽ മൂന്നുയൊജനവഴിപാഞ്ഞിതു
നൃപസൈന്യം പൊന്നുനന്ദിനീമുനിതന്നുടെമുമ്പിൽവന്നു പൃത്ഥ്വീശ
ൻവിശ്വാമിത്രൻചിത്തത്തിൽനിരൂപിച്ചാൻ „ക്ഷത്രിയബലമതി
ക്ഷുദ്രമെന്നതുംനൂനം ബ്രാഹ്മണതെജൊബലംബലമെന്നുറച്ചവൻ
താനെല്ലെതപസ്സിനുകൊപ്പിട്ടാനതുകാലം മാൎത്താണ്ഡകുലജാതൻക
ന്മാഷപാദനെന്ന ധാത്രീശൻനായാട്ടിനായ്പ്പൊയിട്ടുവരുന്നെരം എ
ത്തുചെന്നവസിഷ്ഠാത്മജൻശക്തിമുനി മദത്തൊടുപൃഥ്വീശനുംനെർവ
ഴിചെന്നാനെല്ലൊ „നീങ്ങുകവഴിയിൽനിന്നെന്നിതുനൃപശ്രെഷ്ഠൻ
„നീങ്ങുനീവഴിനമുക്കെന്നിതുമുനിശ്രെഷ്ഠൻ മാൎഗ്ഗംബ്രാഹ്മണന്നുന
ൽകെണംഭൂപാലാദികൾ മാൎഗ്ഗമിങ്ങിനെസനാതനമെന്നതുനെരം കുതി
രച്ചമ്മട്ടികൊണ്ടടിച്ചാന്മുനിതന്നെ ക്ഷിതിപാലകൻതന്നെശ്ശപിച്ചു
വസിഷ്ഠനും „രാജധൎമ്മത്തെനീക്കിരാക്ഷസധൎമ്മംനിന്നാൽ ആചരി
ക്കപ്പെട്ടതുകാരണമിന്നെമുതൽ രാക്ഷസനായ്പ്പൊകനീ"യെന്നതുകെട്ട
നെരം മൊക്ഷത്തെനൃപതിയുംയാചിച്ചാരനന്തരം വിശ്വാമിത്രൊ
പായത്താൽകിംകരനായരക്ഷസ്സാവെച്ചാചെന്നകംപുക്കുഭൂപതിമനസ്സി
ങ്കൽ അങ്ങിനെവാഴുംകാലമൊരുനാളൊരുമുനിതിങ്ങീടുംപൈദാഹത്താ
ൽഭൂപതിയൊടുചൊന്നാൻ „നല്ലമാംസവുംചൊറുംനൽകെണമിനി
ക്കെന്നുചൊല്ലിനാൻനൃപതിയുംരണ്ടുനാഴികപാൎപ്പാൻ ഭൂപാലനന്തഃ
പുരംപുക്കിരുന്നൊരുശെഷം താപസൻപറഞ്ഞതുമറന്നുപൊയിബ
ലാൽ രാത്രിയിലൊത്തനെരംപാചകനൊടുചൊന്നാൻ പാൎത്തിരിക്കു
ന്നിതൊരുതാപസൻഭുജിപ്പാനാ യ്യന്നമാംസാദിയാൽമൃഷ്ടമായു

ട്ടെന്നന്നി യജ്ഞസാവേഷമാനിച്ചാദരവൊടുമെന്നാൻ കറിയുംചൊ
റുമെല്ലാമുണ്ടാക്കീട്ടവൻ ചെന്നു നരപാലകനൊടുമാംസമില്ലെന്നു ചൊ
ന്നാൻ മനുഷ്യമാംസന്തന്നെക്കൊടുക്കെന്നുരചെയ്തു മനുഷ്യേന്ദ്രനുമ
പ്പൊൾ സൂദനതുചെയ്യാൻ അന്നെരമഭൊജ്യമായുള്ളൊരു നരമാം
സം നന്നായിവിളമ്പിയതെന്നുരചെയ്തുമുനി മാനവന്മാരെപ്പിടിച്ചു
ൻപൊടുഭക്ഷിച്ചു നീ കാനനെചരിക്കൊരുരാക്ഷസനായിട്ടെന്നു മുന്ന
മെശക്തിമുനിതന്നുടെശാപന്തന്നെ നന്നായിപ്പൂരിപ്പിച്ചാനെന്ന
തെപറയെണ്ടു ശക്തിമുഖ്യന്മാരായനൂറുപെർവസിഷ്ഠൻതൻ പുത്ര
ന്മാരവർകളെയൊക്കവെതിന്നാനവൻ പുത്രശൊകത്താൽമഹാമെരു
വിൻമുകളെറി മൃത്യുവന്നീട്ടുവതിനുതണ്ടുവസിഷ്ഠനും അഗ്നിയിൽ
ചാടിപ്പിന്നെസ്സമുദ്രത്തിൽചാടി വിഫലംവന്നീലദെഹദെഹികൾ
ക്കൊന്നിനാലും പാശത്താൽകൈകാൽകെട്ടിപ്പുഴയിൽചാടിതപ്പൊ
ൾ പാശത്തെച്ചുഴിക്കയാലായിതുവിപാശവും. പിന്നെയുംഹൈമ
വതിയാകിയനദിതന്നിൽ ചെന്നുചാടിനാനവൾനൂറുകൈവഴിയാ
യാൾ അതിനാൽശതദ്രുവെന്നവൾക്കപെരുണ്ടായി മൃതിവന്നീലജ
ലംനീങ്ങിപ്പൊയതുമൂലം ഒരുജാതിയുംവരാമരണമെന്നുകണ്ടു സരസീ
രുഹഭവനന്ദനൻവസിഷ്ഠനും ആശ്രമത്തിംകൽചെന്നവുക്കപ്പൊളു
ദൃശ്യന്തി ആശംസിപ്പിച്ചുഗർഭപാത്രസ്ഥനായബാലൻ തന്നുടെവെദ
നാദംകെട്ടാശ്രുവസിഷ്ഠനും എന്നുടെശക്തിതന്റെനാദമെന്നതുപൊ
ലെ കെട്ടതെന്തൊരുവെദധ്വനിയെന്നതുനെരം വാട്ടമില്ലാതശക്തിപ
ത്നിയുമുരചെയ്താൾ ഗർഭമുണ്ടിനിക്കെന്റെഭർത്താവുമരിക്കുംപൊളുദ്ദ
കനവനുടെനാദമെന്നതെവത്സ എന്നുകെട്ടവളുമായിപ്പിന്നെയുംപുറപ്പെ
ട്ടു ചെന്നപ്പൊൾവനഭുവികന്മാഷപാദൻകണ്ടു ഭക്ഷിപ്പാനടുത്തൊ
രുരക്ഷസ്സിൻവെഗംകണ്ടു ദക്ഷനാംവിധിപുത്രൻതളിച്ചുജലംകൊ
ണ്ടു ശാപമൊക്ഷവുംവന്നുരാജാവുംതെളിഞ്ഞിതു താപവുമകന്നി
തുപുരവാസികൾക്കെല്ലാം – കന്മാഷപാദൻതന്നെക്കൊണ്ടുപൊയ
യൊധ്യയിൽ കന്മഷമകന്നുവാഴിച്ചിതുവസിഷ്ഠനും – ഭൂപതീപത്നി
യായിവാഴുന്നസുദെഷ്ണയിൽ ഭൂപരിത്രാണാർത്ഥമാസ്സുഗർഭവുമുല്പാദിച്ചാൻ
ദ്വാദശസംവത്സരംചെന്നിട്ടുംപെറായ്കയാൽ മാതാവുസ്സുദെഷ്ണയുമു
ദരമശ്മത്തിനാൽ ഭെദിച്ചനെരമൊരുബാലകനുണ്ടായ്വന്നു മെദിനീപ
തിയവനശ്മകനായതെടൊ ശക്തിതൻപത്നിയായൊരദൃശ്യന്തിയും
പെറ്റാ ളുത്തമനായപരാശരനാംമുനിതന്നെ താതന്റെമരണ
ത്തിൻ ഹെതുക്കൾ കെട്ടിട്ടവൻ ക്രൊധത്താൽ സർവ്വലൊകം ദഹി
പ്പാനൊരുമ്പെട്ടാൻ അതുകണ്ടൊരുപിതാമഹനാംവസിഷ്ഠനും

മതിമാനായ നിജപൌത്രനൊടരുൾചെയ്തു കെൾക്കനീ കൃതവീൎയ്യനാ
കിയമഹീപതി സാക്ഷാലിന്ദ്രനെപ്പൊലെ ചെയ്തിതു പലയാഗം അ
ന്നവന്നുപാദ്ധ്യായൻ ഭാൎഗ്ഗവനവൻതനി ക്കനൎഘധനരാശിദക്ഷി
ണചെയ്തു നൃപൻ പിന്നെപ്പൊയി സുരലൊകം പ്രാപിച്ചനെരമവൻ
തന്നുടെകുലത്തിങ്കലുണ്ടായഭൂപാലന്മാർ അൎത്ഥലൊലുപന്മാരായ്ത്തീൎന്നാ
രതുമൂലം ചിത്തശാന്തിയും വെച്ചു ഭാൎഗ്ഗവന്മാരൊടെല്ലാം തുടങ്ങിവിരൊ
ധമെന്നറിഞ്ഞുമറയവ രൊട്ടുങ്ങാതെ ധനംകുഴിച്ചുവെച്ചാരെല്ലൊ
അവരുംദ്വിജാലയംകുഴിച്ചുനിധിയെടുത്തവനീദെവന്മാരെ വധിച്ചാ
ർമടിയാതെ സ്ത്രീബാലവൃദ്ധാവധി വധിച്ചാരതുകാലം ഭൂപാലഭയംകൊ
ണ്ടു ഭൂദെവസ്ത്രീകളെല്ലാം പൎവ്വതഗുഹകളിലൊളിച്ചാരതിലൊരു ദി
വ്യസ്ത്രീതനിക്കുണ്ടു ഗൎഭമെന്നറികയാൽ നാരിയുമൂരുവിങ്കൽമറച്ചാൾ
തന്റെഗൎഭം നൂറുവത്സരംതികഞ്ഞീടിനകാലത്തിങ്കൽ ക്രൂരന്മാരായ
നൃപവീരന്മാർകൊൽവാൻചെന്നാർ ഊരുവുംപിളൎന്നുടൻപിറന്ന
കുമാരനും ആക്കുമാരന്റെതെജസ്സതുകണ്ടവൎക്കെല്ലാം അക്ഷികൾപൊ
ട്ടിത്തെറിച്ചന്ധന്മാരായാരെല്ലൊ ഞങ്ങൾചെയ്തപരാധമൊക്കവെ
പൊറുത്തിനി ഞങ്ങൾക്കുകണ്ണുണ്ടാക്കിത്തരികെന്നവർകളും കാക്ക
ൽവീണതുകണ്ടുനൽകിനാനനുഗ്രഹം ദൊഷമില്ലകണ്ണുകളുമുണ്ടായീനൃ
പന്മാൎക്കും ഉഗ്രമാംതപസ്സിനുകൊപ്പിട്ടാനൌൎവ്വൻതാനും നിഗ്രഹി
ച്ചീടുംലൊകമെല്ലാമെന്നതുംതൊന്നി ഭാൎഗ്ഗവന്മാരാമൌൎവ്വൻതന്നുടെ
പിതൃക്കൾവന്നാഖ്യാനംചെയ്താരാത്മജ്ഞാനമായുള്ളതെല്ലാം. കൎമ്മത്തി
ൻഫലംജീവാത്മാവനുഭവിച്ചീടും സമ്മൊഹമുണ്ടാംകാമക്രൊധങ്ങ
ൾകൊണ്ടുമെന്മെൽ ആരുമെകൊല്ലുകയല്ലാരെയുമൊൎക്കുന്നാകിൽ നെ
രൊടെനിരൂപിക്കിലെന്നൊഴിഞ്ഞില്ലാപരം ശാന്തിയെന്നല്ലതുള്ളന
മുക്കുവിശെഷിച്ചും ഭ്രാന്തിയെക്കളഞ്ഞുനീശമത്തെപ്രാപിച്ചാലുംഔ
ൎവ്വനമതുകെട്ടുപിതൃക്കളൊടുചൊന്നാൻ ദുൎവ്വാരമായുള്ളമൽക്രൊധത്തെ
യെന്തുചെയ്തു ലൊകൊപകാരാൎത്ഥമായബ്ധിയിലാക്കീടുക സാഗരംഭൂ
മണ്ഡലമാക്രമിയാതെകൊൾവാൻ. സമതംപിതൃക്കൾചൊന്നതുകെ
ട്ടൌൎവ്വൻതാനും സമുദ്രംതന്നിലാക്കിതന്നുടെകൊപാഗ്നിയെശമത്തെ
പ്രാപിച്ചുഗ്രതപസ്സുംകൃപയാലെ സമൎപ്പിച്ചാത്മജ്ഞാനപരനായതുകാ
ലം സമസ്തലൊകങ്ങളുമാശംസിക്കയുംചെയ്തുരമിച്ചീടുകപരമാത്മനി
കുമാരാനീ താപസന്മാരാംനമുക്കൊക്കയുംക്ഷമിക്കെണം കൊപമാ
കുന്നതൊട്ടുമാകാതൊന്നറിഞ്ഞാലും എന്നതുകെട്ടുപരാശരനാംകുമാര
നും പിന്നെരാക്ഷസസത്രംതുടങ്ങിയതിനാലെ പെരികരക്ഷൊഗണം
മരിച്ചൊരനന്തരം നിവൃത്തിനിയൊഗത്താൽപുലസ്ത്യനെഴുന്നള്ളിസ്സാ

മഭെദൊക്തികൾകൊണ്ടുപദെശിച്ചീടിനാൻ താമസശീലമെല്ലൊ
വൈരാനുബന്ധംനൂനം കാമക്രൊധാദികളെത്ത്യജിച്ചീടുകവെണം
പ്രെമദ്വെഷാദികളുമാവൊളംവെണ്ടീലെല്ലൊ മൽകുലജാതന്മാരായു
ള്ളൊരുജാതിയെല്ലൊ രക്ഷസാംഗണമെന്നവാത്സല്യമില്ലെന്നില്ല ന
ല്ലതില്ലഹിംസെക്കുതുല്യമായൊന്നുമെന്നു ചൊല്ലുവാൻവന്നെനിനി
സ്സമർപ്പിക്കെണംസത്രം പുലസ്ത്യൊക്തികൾകെട്ടുശക്തിപുത്രനുമിതുപ
ലക്കുംമതമെങ്കിലങ്ങിനെതന്നെയെന്നാൻ അഗ്നിയെഹിമവാന്റെതാ
ഴ്വരതംകലാക്കി അഗ്നിമാൻപരാശരനതിനാൽവാവുതൊറുംദഹിച്ചീ
ടുന്നുവനമിന്നുമെന്നറിഞ്ഞാലുംസഹിച്ചീടെണംകൊപംതാപസന്മാ
രായുള്ളൊന്നാൽ" എന്നെല്ലാംഗന്ധവ്വെശൻചൊന്നതുകെട്ടുപാത്ഥൻ പി
ന്നെയുമവനൊടുചിരിച്ചുചൊദ്യംചെയ്തു നിമ്മലനായമുനിവസിഷ്ഠ
നെന്തുമൂലം കന്മഷപാദപത്നിതന്നെപ്രാപിച്ചതെടൊ ചൊല്ലുവന
ത്തുമെംകിൽകെട്ടാലുംധനഞ്ജയ ചൊല്ലെഴുംസൂൎയ്യാന്വയജാതനാംനൃ
പവീരൻ കന്മഷപാദൻശാപഗ്രസ്തനായ്പ്പൊകുന്നെരം തന്മനൊവല്ല
ഭയായുള്ളൊരുസുദെഷ്ണയും പിന്നാലെഖെദംപൂണ്ടുകാനനെ നടക്കു
മ്പൊൾ നന്നായിക്രീഡിക്കുന്നഭൂസുരമിഥുനത്തിൽപുരുഷൻതന്നെ
ക്കൊന്നുതിന്നതുകണ്ടുപത്നി പരിതാപത്താൽശപിച്ചീടിനാൾനരെ
ന്ദ്രനെ നീയുംനിൻപത്നിതന്നെത്തൊടുകിൽമരിക്കുന്നാൾ തീയിൽ
പാഞ്ഞുടൻമരിച്ചീടിനാനവൾതാനും അപ്പൊഴെസൂൎയ്യവംശംമുടിയു
മെന്നുകണ്ടൊരുല്പലൊത്ഭവാത്മജനുല്പാദിച്ചതുമെടൊ തന്നുടെപുത്ര
ന്മാരെക്കൊല്ലിച്ചവിശ്വാമിത്രൻ തന്നൊടുംകൊന്നുതിന്നകന്മാഷപാ
ദനൊടും ഉണ്ടായിലൊരുകൊപംവസിഷ്ഠനത്രയുമ ല്ലുണ്ടായിതവർ
കളിൽകാരുണ്യമറിഞ്ഞാലും എന്നമാമുനിതന്നെഗുരുവാക്കിയമൂലംവ
ന്നിതുസംവരണനദ്ധൃദയങ്ങളെല്ലാം_ അൎജ്ജുനൻഗന്ധൎവ്വനൊടപ്പൊ
ഴെചൊദ്യംചെയ്താ നിൎജ്ജനത്തിനുതക്കൊരുത്തമനുപാദ്ധ്യായൻ ആ
രാകനല്ലുചൊല്ലീടെന്നതുകെട്ടുചൊന്നാ നാരായ്കവെണ്ടനിങ്ങൾപാര
മെന്നറിഞ്ഞാലും ഉൾക്കചകാഖ്യതീൎത്ഥത്തിംകലുണ്ടിരിക്കുന്നിതുൽ
ക്കടതപൊബലമുള്ളമാമുനിധൌമ്യൻ ദെവലസഹൊദരൻദെവാ
ചാൎയ്യസമൻ സെവിച്ചീടെണംനിങ്ങളവനെയെന്നാലവൻ സാ
ധിപ്പിച്ചിടുമെല്ലൊനിങ്ങൾക്കുവെണ്ടതെല്ലാം ഖെദിക്കവെണ്ടപൊ
കെന്നവനുമുരചെയ്താൻ_ അവിടെത്തമ്മിൽപലകഥയുംപറഞ്ഞുപൊ
യവിടെക്കണ്ടുകിട്ടിധൌമ്യനാംമുനിതന്നെ ശ്രീപാദങ്ങളിൽവീണുന
മസ്കാരവുംചെയ്തുതാപസെന്ദ്രനെക്കൂപ്പിനിന്നുപാണ്ഡവന്മാരുംസ്വാ
ഗതമെന്നുചൊല്ലികുശലപ്രശ്നങ്ങളും ചെയ്തുമുദാസൽക്കരി

ച്ചിതുനന്നാ യ്യുന്ദ്രവംശൊല്ഭൂതന്മാം പാണ്ഡുഭൂപാലെന്ദ്രനന്ദനന്മാ
രായൊത്തങ്ങളെ വരുമുണ്ടായ്യുന്ന ധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാരുടെദുൎവ്യാപാരങ്ങൾകൊ
ണ്ടു ധാത്രിയിൽവെഷച്ഛന്നന്മാരായ്സഞ്ചരിക്കുന്നു പാഞ്ചാലപുരംപു
ക്കുകല്യാണംകാണ്മാനുള്ളിൽവാഞ്ഛയുമുണ്ടുപാരം കാരുണ്യവാരാന്നി
ധെ നിന്തിരുവടിയുടെശിഷ്യകളെല്ലൊ ഞങ്ങൾ സന്തതംപരിപാലി
ച്ചീടെണംതപൊനിധെ മംഗലംവരുത്തുവാൻനിന്തിരുവടിതന്നെ
ഞങ്ങൾക്കുപുരൊഹിതനായിരുന്നരുളെണം അന്നെരംമുനീന്ദ്രനമ
ള്ളിലെക്കണ്ണുകൊണ്ടു നന്നായ്ക്കണ്ടിതുമഹാഭാരതൊദന്തമെല്ലാം അ
ങ്ങിനെതന്നെയൊരുസംശയമതിനില്ല നിങ്ങൾക്കുപുരൊഹിതൻഞാ
ൻതന്നെനടന്നാലും ധൌമ്യനെപ്പുരൊഹിതനായ്വരിച്ചവർകളും ബ്രാ
ഹ്മണരൊടുംചെൎന്നുതാപസവരനൊടും ദക്ഷിണപാഞ്ചാലമാംനഗര
മകംപുക്കു രക്ഷിപ്പാൻമാതാവിനെക്കുംഭകാരാലയത്തിൽ ശിക്ഷിച്ചു
പറഞ്ഞാക്കിഗൊപുരമകംപുക്കാ രക്ഷണംവന്നുവന്നുനിറഞ്ഞുരാജാ
ക്കന്മാർ വെണ്മാടംതൊറുമെറസ്സമ്മാനിച്ചാശുധൃഷ്ടദ്യുമ്നനുംനൃപന്മാ
രെയിരുത്തിയഥായൊഗ്യം പരുത്തവില്ലുമംപുംചമച്ചരംഗത്തിംകൽ
വരുത്തിവന്നനൃപന്മാരെല്ലാംകെൾക്കച്ചൊന്നാൻ വില്ലിതുകുലയെ
റ്റിബാണങ്ങളിവകൊണ്ടു ചൊല്ലിക്കൊണ്ടെയ്യുയന്ത്രംമുറിക്കുന്നവൻ
തന്റെ വല്ലഭയെല്ലൊന്നുനമെന്നുടെഭഗിനിതാ നല്ലാതെബലംനി
ങ്ങൾകാട്ടുകിലപ്പൊൾത്തന്നെ വല്ലായ്കയെന്നുവരുത്തീടുവനല്ലായ്കി
ൽഞാ നില്ലാതെയാകവെണമെന്നുടെയച്ഛനാണാ പിന്നെത്താൻഭ
ഗിനിയൊടീവണ്ണമുരചെയ്തു നിന്നെക്കാമിച്ചുവന്നമന്നവന്മാരെക്കാ
ൺകനീ കുരുരാജാവായുള്ളദുൎയ്യൊധനൻതാനു മരികെമരുവിനാനൂറ
നുജന്മാരൊടും ശകുനിതാനുംപുനരചലൻവൃഷകനും ഗാന്ധാരരാജാ
വുതന്മക്കളെന്നറികനീ അശ്വത്ഥാമാവുംഭൊജൻബൃഹന്തൻമണിമാ
നും ദണ്ഡധാരനുംസഹദെവനുംജയത്സെനൻ മാഗധൻമെഘസ
ന്ധിവിരനാംവിരാടനും ശംഖനുമുത്തരനുമായതൻപുത്രന്മാരും വസു
ധാധിപനാകുമഭിഭൂനൃപനെക്കാൺ സുമിത്രൻസുകുമാരൻവൃകനും
സത്യധൃതി രൊചമാനനുംസൂൎയ്യധ്വജനുംചിത്രായുധൻ ശ്രെണിമാ
നംശുമാനുംചെകിതാനനുംനീലൻ സമുദ്രസെനപുത്രനാകിയചന്ദ്ര
സെനൻ സമൎത്ഥൻജരാസന്ധൻതാനുംതൻപുത്രന്മാരും ദണ്ഡനുംസു
ദണ്ഡനുംപൌണ്ഡ്രകവാസുദെവൻ താമലിപ്തനുംഭഗദത്തനുംകലിം
ഗനും പത്തനാധിപൻതാനുംമദ്രരാജാവായ്മെവും. ശല്യരുമരികെകാ
ണ്ണവന്റെപുത്രന്മാരും ഔരവ്യൻതാനുംരുക്മാംഗദനാംതനയനും
അവൻതന്നനുജനുമരികെരുക്മരഥൻ ഭൂരിയുംഭൂരിശ്രവാശലനുമെന്നു

മൂന്നു പുത്രന്മാരൊടുംകൂടെക്കണ്ടുതുസൊമദത്തൻ കാംബൊജൻസുദ
ക്ഷിണൻദൃഢധന്വാവൃതാനും കൌരവൻബൃഹൽബലൻശിബിയും
സുഷെണനും ശ്രുരനാമൌശീനരൻസൈന്ധവൻജയദ്രഥൻ ബൃ
ഹൽക്ഷെത്രനുംബൃഹദ്രഥനുംബാല്ഹീകനും കിതവൻഭഗീരഥൻവീൎയ്യ
വാനുലൂകനും കൊസലാധിപൻമത്സ്യരാജനുംശ്രുതായുസ്സുംഅരികെ
ചിത്രാംഗദനങ്ങുശുഭാംഗദൻ അംഗരാജാവുകൎണ്ണൻതന്മകൻവൃ
ഷസെനൻ ബൃഹൽകീൎത്തിയുംബൃഹൽബലനുംദുൎജ്ജയനും ബല
വാൻചെദിരാജാവാകിയശിശുപാലൻ ദമഘൊഷാത്മജനിപ്പവ
നൊടൊത്തൊരാരും അഗ്നികൾമൂന്നുപൊലെദക്ഷിണാശാധീശന്മാർ
പാണ്ഡ്യനുംകെരളനുംചൊളനുമട്ടുത്തുകാൺ വൃഷ്ണികളായനരവീരരെ
ക്കണ്ടാലയൊനീ കൃഷ്ണനാലനുദിനംപാലിതരവരെല്ലാംശുക്ലവൎണ്ണവും
നീലവസ്ത്രവുംധരിച്ചതി ശക്തിമാനനന്തതെജൊമയൻകാമപാല
ൻ മദ്യപാനവുംചെയ്തുമത്തനായുധഗിരാ ചിന്തവുമെതിൎപ്പവർതമ്മെ
യുംപൊടിപ്പവൻ വല്ലവീവല്ലഭനാംമല്ലാരികല്യാണാത്മാ തുല്യമി
ല്ലാതപൌരൻപുരുഷൻവാസുദെവൻ സാംബനുംചാരുദെഷ്ണൻസാ
രണൻഗദൻതാനും അക്രൂരൻസത്യകനുംസാത്യകിയുയുധാനൻ പൃഥു
വുംവിപൃഥുവുംഹാൎദ്ദിക്യൻകൃതവൎമ്മാ കങ്കനുംസമീകനുംസാരിമെജ
യൻതാനും ഝില്ലിയുംദാനവരിപിംഗരകനുംപിന്നെ കീൎത്തിമാനു
ശീനരൻപാൎത്ഥിവൻവിഡൂരഥൻ മറ്റുംകാൺപലനൃപന്മാരിരിക്കു
ന്നതിവർ മറ്റുംനിൻഗുണംകെട്ടുവന്നാരെന്നറിഞ്ഞാലും ഇവരിലെ
ക്കിന്നുയന്ത്രത്തെമുറിക്കുന്ന തവനെമാലയിട്ടുകൊള്ളുകനീയുംബാ
ലെ" ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനെവംപറഞ്ഞുബൊധിപ്പിച്ചു പെട്ടെന്നുകൂട്ടപ്പടമെട്ട
ത്തുപിൻവാങ്ങിനാൻ അന്നെരംകാണായ്വന്നകന്യകാനിമിത്തമാ
യ്വന്നവർകാട്ടിയൊരുഗൊഷ്ഠികൾപറയുംപൊൾ ഇന്നവയെന്നുകാ
മദെവനെയറിയാവൂവന്നിതങ്ങവർതന്നാൽവെണ്ടുന്നതവൎക്കെല്ലാം
മകുടമണിമയകുണ്ഡലാംഗദഹാര കടകകടിസൂത്രവലയാദികളാക മ
ഖിലവിഭൂഷണലെപനാംബരങ്ങളാൽപരിശൊഭിതന്മാരായ്സായുധ
പാണികളാ ഛത്രചാമരവ്യജനാദികൾകൊണ്ടുശൊഭി ച്ചെത്രയുംമ
നൊഹരമായവെഷവുംപൂണ്ടു തങ്ങൾതങ്ങൾക്കുള്ളൊരുവിരുതുംവാ
ദ്യങ്ങളും മങ്ങീടാതൊരുചതുരംഗവാഹിനിയൊടും പാൎത്ഥിവെന്ദ്രന്മാ
രെല്ലാമാസ്ഥയാകൊപ്പിട്ടുള്ളിൽ പ്രീത്യാവന്നകംപുക്കുകല്യാണംസാ
ധിപ്പാനായി സ്പൎദ്ധയുംപരസ്പരംവൎദ്ധിച്ചിതെല്ലാവൎക്കും ശ്രദ്ധയു
മൊരുപൊലെവൎദ്ധിച്ചുമനക്കാമ്പിൽ ക്രുദ്ധിച്ചുനൊക്കിടിനാരന്യൊ
ന്യംപണ്ടെയുള്ളിൽ സ്നിഗ്ദ്ധന്മാരായുള്ളവർതങ്ങളുമെത്തുകാലം വിദ്യാ

ജ്ജിജ്ഞ്യത്യവിത്തസൌന്ദൎയ്യൌദാൎയ്യസാര സ്യാദ്ധ്യങ്ങൾ ഗുണങ്ങൾ ഭെ
ദ്ദെറെചിന്തിക്കുന്നെരം ഇന്നവളിനിക്കനുരൂപയെന്നതുതന്നെ വ
ന്നുകൂടീട്ടമെത്രെനിൎണ്ണയമെല്ലാംകൊണ്ടും കുലവുംമഹിമയുംവിദ്യയുംപ
രാക്രമ ബലശീലാൎത്ഥരാജ്യസമൃദ്ധിഭണ്ഡാരവും രൂപയൌവനഗൃഹ
സെനയുംപടവീടും ശൊഭയുംഗുണജാലമൊരൊന്നെകാണുംതൊറും
പാഞ്ചാലിനമുക്കനുരൂപയെന്നതിന്നൊരു ചാഞ്ചല്യമുണ്ടായ്വരാശത്രു
ക്കളായുള്ളൊൎക്കും അന്യൊന്യംസുഹൃത്ഭാവംമുന്നമെയുള്ളവൎക്കും കന്യ
കാനിമിത്തമായുള്ളിതവാച്ചിതുവൈരം സൎവ്വവുമപെക്ഷിച്ചപാഞ്ചാ
ലപുത്രിയായ ദിവ്യകന്യകതന്നെക്കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊൾവാനിപ്പൊ
ൾ എന്തൊരുകഴിവെന്നതൊഴിഞ്ഞുനൃപന്മാൎക്കു ചിന്തയില്ലെതുംമറ്റു
സന്തതംമനക്കാമ്പിൽ-ദെവകൾവിമാനങ്ങൾതൊറുമാകാശമാൎഗ്ഗെ
ദെവികളൊടുംവന്നുനിറഞ്ഞുമുനികളും ഹരിയുംഹലിയും വൃഷ്ണ്യന്ധക
ഭൊജന്മാരു മറികെയദുകുലനൃപതിയൊടുംതത്ര ഭൂതിതന്നുള്ളിലമെവും
കനൽക്കട്ടകൾപൊലെ ഭൂദെവന്മാരായ്വും പാണ്ഡുനന്ദനന്മാരെമാ
ധവനറിഞ്ഞുതന്നഗ്രജൻതന്നെക്കാട്ടി ചെതസിസന്തൊഷമുണ്ടായി
ളുമുസലികും-വാദ്യനാദങ്ങൾകൊണ്ടുലൊകവുംമുഴങ്ങുന്നു പാൎത്ഥിവ
ന്മാരുംമദനാൎത്തന്മാരായാരെല്ലൊ-വില്ലെടുത്താൎക്കുംകുലക്കായീലനൃപ
ന്മാൎക്കു വല്ലാതെതഷിൽതമ്മിൽനൊക്കിയടങ്ങിനാർ-ചെദീശനാ
യദമഘൊഷജൻശിശുപാലൻ മെദിനീപതിവീരൻവെഗമൊടെഴു
നീറ്റു വില്ലെടുത്താശുകുലച്ചീടുവാനൊരുംപെട്ടു മെല്ലവെമാഷമാത്ര
മട്ടത്തൊരനന്തരം കുലച്ചുകൂടാഞ്ഞംഗംവിയൎത്തുവശംകെട്ടു നിലത്തു
വെച്ചുവാങ്ങിപ്പൊയവനടങ്ങിനാൻ-വമ്പനാംജരാസന്ധൻകൊ
പ്പിട്ടുചെന്നുനെരെ ഗംഭീരഭാവത്തൊടുംവില്ലുകുലെപ്പാനായി എട്ടു
ത്തുവളച്ചൊരുകടുകിന്മണിമാത്ര മടുത്തനെരംദൂരെമറിഞ്ഞുവീണീടി
നാൻ എല്ലെല്ലാംനുറുങ്ങിത്തൻമുഴങ്കാലതുംപൊട്ടി പല്ലെല്ലാമിളകി
വന്നൊരുചൊരയുംതുപ്പി വില്ലുംവെച്ചുടനെരംനാണിച്ചു വാങ്ങി
പ്പൊന്നാൻ നല്ലത്പൂണ്ടെപ്പൊൾതന്നെപൊയവൻ പുരിപൂക്കാൻ
ശല്യനുംചെന്നുകുലച്ചീടുവാൻമുഷ്ടിമാത്രം മെല്ലവെയെടുത്തപ്പൊൾ
സാദ്ധ്യമല്ലെന്നുകണ്ടു വില്ലുംവെച്ചടങ്ങിനാനന്നെരംവൈകൎത്തനൻ
എടുത്തൊരൊമമാത്രമടുത്തുഗുണമപ്പൊൾ പട്ടുപൊംകുറഞ്ഞവനമറിഞ്ഞുവീ
ണീടിനാൻ- ഇത്തരംവില്ലാളികളാകിയനൃപെന്ദ്രന്മാരത്തൽപൂണ്ടെ
പ്പൊവതുംപിന്നെയടങ്ങിനാർ - ഭൂസുരജനംപ്രത്ഥിനായകന്മാരെപ്പ
റ്റി ഹാസമൊടെരൊരൊതരംഭത്സിച്ചുതുടങ്ങിനാർ കൂടിയനൃപന്മാരിൽകെ
ട്ടുകൊരുവനും പാടവമെറുമെന്നുവന്നിലചിത്രംചിത്രം വില്ലിതുക്കു

ലക്കായീലാക്കുമെന്നുചെ ഭൂന്മാരെല്ലാരുമൊരുപൊലെവന്നതുംനന്നുന്
ന്നുതുല്യന്മാർരത്രെയിവരെല്ലാരുംനല്ലരെല്ലൊ വല്ലഭത്തിനകുംവില്ലെൾ
രുവക്കുമെടൊ കല്ലുകൾകനകവുമെന്തിനുചുമക്കുന്നി തല്ലരുപ്പൊണ്ടെ
ല്ലനുറുങ്ങിട്ടുവാൻസുയൊധനൻ പൊയിതുജരാസന്ധൻനാണവും
കെട്ടദന്തം പൊയതുമഹാജനമാരുമെയറീയാസ്സാൻ" ഇത്തരംബഹു
വിധംബ്രാഹ്മണരൊരൊരിശി പൃഥ്വീശന്മാരെപ്രംശസിച്ചാക്ഷെ
പിക്കുംനെരം ഉത്തമനായപാർത്ഥനുത്ഥാനംചെയ്തുചൊന്നാൻ "പൃഥ്വീ
ദെവന്മാരെല്ലാംകെൾക്കെണമെന്റെവാക്യം ക്ഷത്രിയവീരന്മാർക്കിവി
ല്ലുതുകുലയെററി ശരങ്ങൾകൊണ്ടുയന്ത്രംഭെദിപ്പാനരുതെങ്കിൽ ക
ന്യകതന്നെവിവാഹംചെയ്യുന്നതുമില്ലനിർണ്ണയമെന്നുവന്നാൽനന്ന്
ല്ലിതൊന്നുകൊണ്ടും മന്നവന്മാരാൽസാദ്ധ്യമല്ലെന്നുവരികിൽനാ മെ
ന്നുണ്ടുവെണ്ടുപുനരെതുമെമടീയാതെ നമ്മളാരെട്ടതുവിൽകുലച്ചുയ
ന്ത്രംഭെദി ച്ചിമ്മധുമൊഴിവിവാഹംകഴിക്കയുംവെണം" നിജ്ജരപ
തിസുതനങ്ങുന്നതുനെരം വിജ്വരമനസാബാണാസനംസജ്യംക്
ത്തുംസജ്ജനസഭവന്ദിച്ചുത്ഥാനംചെയ്തിടിനാൻ ഉജ്വലിച്ചഗ്നിജ്വാലാ
സതാരംപൊങ്ങുംപൊലെ വിപ്രന്മാരതുനെരംമെല്ലുടവയുംവീശിവി
ഭ്രമംഭാവിജകുമാരന്നെന്തുണ്ടാവാനെന്നാർ "അകൃത്യമിദമിദംകൃത്യമെന്നു
ള്ളതൊന്നും പ്രകൃത്യാബലഹീനനാമിവന്നറിവില്ല ബാലകന്നാശു
ശ്രൂഷ്രൂവാംപടുവിനു കാലദെശാവസ്ഥാദിഭെദബുദ്ധിയുമില്ല ശല്യക
ർണ്ണാദികളാൽസാദ്ധ്യമല്ലാതെയുള്ള വില്ലിതുകുലചെയ്തയന്ത്രത്തെമുറി
പ്പാനാ യ്യില്ലൊരുനാളുംതൊട്ടിട്ടില്ലാതഭ്രമിദെവൻ നില്ലജ്ജൻതുനി
ഞ്ഞതുമെത്രയുമന്ധകാരം അസ്ത്രജ്ഞന്മാരാംധനുർവ്വെദ പാരകന്മാ
രാം ക്ഷത്രിയവീരന്മാർക്ക പരിഹാസത്തിനുള്ള നമ്മളാരൊക്കപ്പരി
ഹാസ്യന്മാരായ്വന്നിട്ടും ദുർമ്മദമെറുംഭാവിജബാലകഭ്രാന്തിമൂലം ബ്രഹ്മ
ചാപല്യംവലുതെന്നതുകൊണ്ടു നാമ ബ്രഹ്മവാദിയെപ്പുറത്താക്കീടുക
വെണം സാധിക്കുമിവന്തനിക്കെങ്കിലുംഭൂപാലന്മാർ ബാധിക്കും
നമ്മെപ്പുനരെന്തിനുവെണ്ടിയതും പെണ്ണിനെയിവന്നുകിട്ടീടുകയില്ല
യെല്ലൊ നിർണ്ണയംയന്ത്രമെയ്തുമുറിച്ചാനെന്നാകിലുംദൊഷമെയെല്ലാ
ക്കൊണ്ടുംശെഷമുള്ളിതുനമ്മെദ്വെഷവുമുണ്ടായ്വരുംഭൂപതിവീരർക്കെല്ലാം"
ഇത്തരംചിലർ പറഞ്ഞീടിനനെരംപുന രുത്തരമതിൽചിലർസത്വ
രംചൊല്ലീടിനാർ "വെദങ്ങൾകൊണ്ടു സാദ്ധ്യമല്ലാതെ യെന്തൊന്നു
ള്ളു വെദജ്ഞന്മാർക്കിഞ്ചിൽക്കാര്യമില്ലസാദ്ധ്യമായി എത്രയും
ശ്രീമാനിവൻനാകെന്ദ്രസമനെല്ലൊ സുസ്ഥിരൻപീനസ്കന്ധൻ
ജാനുബാഹുയുഗൻ വിസ്തൃതവക്ഷഃസ്ഥലൻ വൃത്തൊരുഭുജാധരൻ

ശക്തിമാൻ ബ്രഹ്മക്ഷത്രതെജസ്വീയുവാവെററം ശക്തിയില്ലായ്കി
ലിതുഭാവിക്കയില്ലയെന്നും സിദ്ധമല്ലായ്കതന്നെയല്ലെന്നുധരിച്ചാലും
ബ്രാഹ്മണൎക്കസാദ്ധ്യമായില്ലൊരുകൎമ്മങ്ങളും സാമ്യമില്ലവരുടെമാ
ഹാത്മ്യത്തിന്നുമെത്തുംജലമാരുതഫലമൂലാഹാരന്മാരിവർബലഹീനന്മാ
രതുകൊണ്ടെന്നുനിനക്കെണ്ടാചപലമാകുന്നതെല്ലാംബ്രഹ്മതെജസ്സിൻ
ബലംഫലമില്ല ബ്രഹ്മതെജസ്വിനാംബലംകൊണ്ടും ബ്രാഹ്മണ
നൊന്നുകൊണ്ടുമവമന്തവ്യനല്ലാ കാൎമ്മുകവെദൊപദെശങ്ങളുമവ
ൎക്കെത്രെററംവണ്ണംബഹുവിധംബ്രാഹ്മണർപറയുമ്പൊൾ കാൎണ്ണ
ൻമുഖാംബുജംപാൎത്ഥദെവെന്ദ്രാത്മജൻ അഗ്രജന്മാരൊടനുവാദവും
കൊണ്ടുമഥ യാഗ്രജൻകനിഷ്ഠന്മാൎതന്മെയുംകടാക്ഷിച്ചാൻ രംഗ
ത്തെപ്രവെശിച്ചുചെയ്തുടൻപ്രദക്ഷിണ മംഗജാരാതിശിഷ്യശിഷ്യ
നാംദ്രൊണാചാൎയ്യൻതൻകഴലിണെഭക്ത്യാ വന്ദിച്ചുനമസ്കരിച്ചുംഗ
ജൻകരിമ്പുവില്ലെടുത്തുകുലയെററി ബാണങ്ങളുഞ്ചുംതൊടുത്തെയ്തു
പൊലെപാൎത്ഥൻകാണികൾചിത്രം ചിത്രമെന്നുചൊല്ലീടുന്നെരംഎടു
ത്തുചാപംപൊടിതുടച്ചുകുലച്ചുടൻതൊടുത്തുബാണമഞ്ചുംവലിച്ചയച്ചു
മെയ്തുമറിച്ചുജിതശ്രമംനിന്നീടുന്നതുനെരം കരുത്തുഭാവംനാനാധരി
ത്രീശന്മാൎക്കെല്ലാംപുഷ്പവൃഷ്ടിയുംചെയ്താർശിരസിദെവഗണ മപ്പൊ
ഴെപാഞ്ചാലിയുംമാലയുമിട്ടീടിനാൾ ചില്ലരുഷാനഗ്ര്യൽസല്ലരുഷെ
ന്ദ്രൻപാൎത്ഥൻക്ഷിപ്രംദ്രൌപദിയൊടുംബ്രാഹ്മണരൊടുംകൂടി നിൎഗ്ഗ
മിച്ചിതുരംഗത്തിങ്കൽനിന്നുടൻ നൃപവൎഗ്ഗവുംക്രുദ്ധിച്ചിതുവെറുതെ
വെറുപ്പൊടെപാഞ്ചാലൻപടയൊടുംപാൎത്ഥനുസഹായമാ സ്സാഞ്ചരയാ
കൂടക്കനിഞ്ഞരികെമരുവിനാൻ കല്യാണത്തിന്നുനമ്മെവരുത്തിക്കാല
ത്തൊരുവുല്ലൊളംബഹുമാനിയാതെപാഞ്ചാലനൃപൻ വിപ്രനുകന്യാ
രത്നംകൊടുത്തീടുന്നതാകിൽ വിപ്രനെവധിക്കെണമെന്നതുമരുതെ
ല്ലൊസൽക്കാരംപൂൎവ്വംനമ്മെവരുത്തിസ്വയംബരെ ധിക്കാരംകാട്ടിയൊ
രുപാഞ്ചാലൻതന്നെക്കൊൽവൂ ധൃഷ്ടനാംധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻതന്നെയുംവധി
ക്കെണംകഷ്ടമെത്രയുമവൻകാട്ടിയദുരാചാരം ചെറുപ്പംകൊണ്ടുമൊ
ഹാൽബ്രാഹ്മണൻകാട്ടിയതു പൊറുക്കെയുള്ളുനമുക്കവരൊടെല്ലാം
കൊണ്ടുംനമ്മുടെരാജ്യധനസന്തതിശൌൎയ്യാദിയുംബ്രഹ്മരക്ഷാൎത്ഥമെ
ത്രെനിൎണ്ണയമറിഞ്ഞാലും എന്നുകല്പിച്ചുനിന്നമന്നവരെല്ലാവരുമന്യൊ
ന്യമൊരുമിച്ചുയുദ്ധത്തിന്നൊരുമ്പെട്ടാർ സന്നദ്ധന്മാരായതുകണ്ടു
പാഞ്ചാലനൃപൻചെന്നുഭൂദെവന്മാരെശ്ശരണംപ്രാപിച്ചപ്പൊൾ വി
പ്രവെഷത്തെപൂണ്ടുതത്സഭാമദ്ധ്യെമെവുമത്ഭുതവിക്രമന്മാരായഭീമാൎജ്ജു
നന്മാർകെൽപൊടുപുറപ്പെട്ടുയുദ്ധത്തിന്നൊരുമിച്ചു വിഭ്രാന്തന്മാരായ്ട്ടു

ത്തിടിനാരത്തുന്നെരം ഉന്നതമായവൃക്ഷംകണ്ടുഭീമനുമത്തു ചെന്നുടൻപ
റിച്ചിലയ്യൂരിയായുധമാക്കിനിന്നതുകണ്ടകൃഷ്ണൻരാമനൊടരുൾചെയ്തുനി
ൎണ്ണയമിതുഭീമനതിമാനുഷകൎമ്മാവിന്നാലെനിൽക്കുന്നുഫല്ഗുനൻതന്നെ
നൂനംമുക്തന്മാരായാർപാണ്ഡുപുത്രന്മാർമാതാവൊടും വ്യക്തംജാതുഷ
ഗെഹത്തിങ്കൽനിന്നറിഞ്ഞാലും ദൈവാനുഗ്രഹമെങ്കിൽനമ്മുടെപി
തൃഷ്വസാജീവിച്ചിതാത്മജന്മാരൊടുമെന്നാകിലിപ്പൊൾ എത്രയുംസു
ഖംവന്നുചിത്തത്തിലെങ്കിലിനി യുദ്ധകൌശലംകണ്ടുകൊൾകനാ
മെന്നെവെണ്ടുരാമകൃഷ്ണന്മാരിത്ഥംപറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നെരം ഭൂമിപാലെ
ന്ദ്രന്മാരുംപൊരിനായൊരുമിച്ചു നാമെല്ലാംകുറയരുതിതിന്നെന്നുനെ
രം ഭൂമിദെവെന്ദ്രന്മാരുംപൊരിനായൊരുമ്പെട്ടാർ ഛത്രത്തിൻദണ്ഡ
ങ്ങളുംപാദുകങ്ങളുംപുനരുത്തരീയങ്ങൾകരകങ്ങളെന്നിവയുമായി ഹ
സ്തവ്യഗ്രയത്തിനിന്നുദ്യൊഗംകണ്ടനെരം മുഗ്ദ്ധഹാസവുംപൂണ്ടുഫല്ഗുന
നുരചെയ്താൻ ക്രുദ്ധഭാവവുംനീക്കിരണ്ടുഭാഗവുംനിന്നു കണ്ടുകൊ
ള്ളുവിൻനിങ്ങളെല്ലാരുംദ്വിജന്മാരെ കണ്ണുങ്ങൾകരങ്ങൾകാലെന്നിവ
ബാണങ്ങളെകൊണ്ടുഞാൻതെരുതെരെ ഖണ്ഡിച്ചുനൃപന്മാരെ ദണ്ഡ
ഹസ്തന്റെപുരത്തിങ്കലാക്കീടുന്നുണ്ടു ദണ്ഡമില്ലിനിക്കതിനറിവിൻ
നിങ്ങളെല്ലാം ഇത്ഥമൎജ്ജുനൻപറഞ്ഞീടിനൊരനന്തരം യുദ്ധത്തിന്നട
ത്തിതുമിത്രനന്ദനൻകൎണ്ണൻ തുടങ്ങിശരങ്ങളാൽവരിഷംവിജയനും
നടുങ്ങിഭുവനവുംചെറ്റുഞാണൊലികളാൽ രുദ്രനൊടന്തകന്താനടുത്ത
പൊലെനെരെമദ്രാധിപതിശല്യർഭീമനൊടടുത്തിതു മറ്റുള്ളവിപ്ര
ന്മാരുംധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാരുമായെററിയുമെറിഞ്ഞുമൊ ട്ടെത്തുംനിന്നിതുത
മ്മിൽവിസ്മൃതിച്ചെന്തിനെറെപറഞ്ഞീടുന്നുപാൎത്ഥൻ മിത്രപുത്രനെജ
യിച്ചീടിനാനതുനെരംശല്യരെമുഷ്ടിയുദ്ധംചെയ്തുമാരുതപുത്രൻ കൊല്ലാ
തെകൊന്നാനതുകണ്ടുമറ്റുള്ളനൃപ രെല്ലാരുംഭയപെട്ടുവാങ്ങിനാർമറ
യവൎക്കെല്ലാലൊ കവുംജയിക്കാമവർ വലുതെല്ലൊതൊററിതുവി
ശ്വാമിത്രൻവസിഷ്ഠനൊടുമുന്നം തൊററിതുരാജാക്കന്മാർഭാൎഗ്ഗവരാ
മനൊടും തൊററതുകുററമല്ലഭൂസുരന്മാരൊടുനാ മെററതൊരവിവെക
മെന്നൊൎത്തുവാങ്ങീടിനാർ മന്ദഭാവവുംപൂണ്ടുഭൂപാലർനിജ നിജമ
ന്ദിരമകംപുക്കുവസിച്ചുയഥാപൂൎവ്വം — വിജയനൊടും ദ്രുപദാത്മജ
യൊടുംകൂടിവിജയവൃകൊദരവീരന്മാർനടകൊണ്ടാർകുന്തിയുംദൈ
ക്ഷകാലെകാണാഞ്ഞുസുതന്മാരെ ചിന്തിച്ചുതുടങ്ങിനാളുന്നരായങ്ങ
ളെല്ലാം ധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാർബലാലറിഞ്ഞുവധിച്ചാരൊ രാത്രിചാ
രികൾ മായകൊണ്ടുനിഗ്രഹിച്ചാരൊ പാൎത്ഥിവെന്ദ്രന്മാർപരാക്ര
തന്മാരാകയാലെ ചിത്തമത്സരംകൊണ്ടുപാൎത്തുനിഗ്രഹിച്ചാരൊ നി

ത്യവും ഭൈക്ഷമെറ്റുവരുന്ന കാലമിന്നൊരിത്തിരി നെരമുണ്ടു കഴിഞ്ഞു
കണ്ടീലിന്നും ശക്തിജപുത്രവാക്യം വ്യൎത്ഥമായ്വന്നീടുമൊ സത്യവാദി
കളിൽ വെച്ചുത്തമൊത്തമനെല്ലൊ തതജനാൻ സത്യവതിപുത്രനെന്ന
ഉന്നൂനം" ഇത്ഥമൊരൊന്നെ കുന്തി ചിത്തത്തിലൊൎക്കുന്നെരം ഗത്വാ ഭാ
ൎഗ്ഗവകൎമ്മശാലാം താം പാൎത്ഥൌ പൃഥാം നത്വാ താം യാജ്ഞസെനീമൎജ്ജുന
വൃകൊദരൌ ലബ്ധ്വയമഭ്യഭിക്ഷെത്യുക്ത്വാ പാപാവെദയതാം തത്രൈവ
കുടീം ഗതാ സാ തു അനവെക്ഷ്യ കുന്തീ പുത്രാൻ ഭുങ്ക്തമിതി പ്രൊവാച സ
പ്രമൊദം പശ്ചാൽ സാ കുന്തീ പ്രസമീക്ഷ്യ കന്യകാം കൃഷ്ണാം മച്ചാംശി.
കഷ്ടം മയാ ഭാഷിതമിത്യുവാച സാ പക്ഷവാദിനീ കുന്തി തദനുചിന്തയന്തി
സാധൎമ്മഭീതാ ചാഭിവിലജ്ജമാനാ കുന്തി സാദരം പാണൌ നിഗൃഹീത്വാ
പാഞ്ചാലകന്യാം നന്ദനം യുധിഷ്ഠിരം വചനമുവാച ഇദം "സുന്ദരി ദ്രു
പദരാജാത്മജാ കന്യകെയം തവ കനിഷ്ഠാഭ്യാമയിനിസൃഷ്ടായഥൊ
ചിതം തൽകഥാം നിശമ്യ ഭുങ്ക്തമിത്യുക്തം മയാ നാനൃതമുക്തം മയാപ്യ
ദ്യൈവം കഥം ഭവെത മാനവശ്രെഷ്ഠ ബ്രൂവീഹി ദ്രുപദജാമിമാം അ
ധൎമ്മൊ നചൊപവൎത്തെത നഭ്രമെൽ പൂൎവ്വ സ്വധൎമ്മാത്മജൊ വിചിന്ത്യാ
ശു മുഹൂൎത്തമാത്രം മാതരം സമാശ്വാസ്യ ഭ്രാതരം ധനഞ്ജയം സാദരം
ബഭാഷെ വാക്യം പരമിദം ത്വയാ ഭവതാ ജിതാ പാൎത്ഥ ദ്രൌപദീ ത്വയാ ചെ
യം ഭവതാ തൊഷിഷ്യതി പാവകഃ പ്രജ്വാല്യതാം ഗൃഹ്യതാമസ്യാഃ പാ
ണിം വിധിവൽ ഗൃഹാണ ത്വം ഭാൎയ്യെയം തവൈവ വെതി ശ്രുത്വാ പൂൎവ്വജ
വാക്യം ജിഷ്ണുരഗ്രജം പ്രൊവാച ഉചിതമയുക്തം വാക്യം കൃഷ്ണെയം മ
യാ ജിതാ ചാപി വാ ശൃണു ഭവാൻ മാ മാമധൎമ്മഭാജം കൃഥാഃ ഹ്യധ
ൎമ്മൊയം ഭൂമിപാലെന്ദ്ര ഭവാൻ പ്രഥമം പ്രണിവെശ്യ സ്തദനു വൃകൊ
ദരഃ പൂൎവ്വജഃ പുനരഹം തദനു മാദ്രീസുതൌ നകുലസ്സഹദെവഃ മദിരെ
ക്ഷണാ ചെയം ഭവതസ്സൎവ്വെ വയം യൽകരണീയമത്രൈവ ഗതെ ഭ
വാനിഹ തൽ കുരു ധൎമ്മ്യം യശസ്യം വിചാൎയ്യാത്മഹിതം യൽപ്രിയം ഭ
വെദ്ദ്രുപദസ്യ രാജെന്ദ്രസ്യ വാ തൽ ബ്രൂഹി സൎവ്വെ സ്ഥിതാസ്സ്മ തെ ശെ
യുധിഷ്ഠിര ദ്രൌപദീം ദൃഷ്ട്വാ തത്ര തിഷ്ഠന്തീം ശുചിസ്മിതാം ഭ്രുപതിപ്രവ
രാണാം പഞ്ചാനാം പാണ്ഡവാനാം മന്മഥഃ പ്രാദുരാസിന്മാനസെ
ധൈൎയ്യാത്മനാം സമ്മഥ്യെന്ദ്രിയഗ്രാമം വിഹിതം സ്വയംഭുവാ തെ
ഷാമിംഗിതാകാരഭാവജ്ഞൊ യുധിഷ്ഠിരൊ ദൊഷജ്ഞൊ വെദവ്യാ
സവചനമനുസ്മരൻ അബ്രവീത് സമെതാൻ ഭ്രാതൄൻ മിഥൊ ഭെദഭയാൽ
സ്സുപ്രിയം സൎവ്വെഷാന്നൊ ഭാൎയ്യെയം ഭവിഷ്യതി ശൊഭിതകൈവരാ
പാഞ്ചാലനൃപാത്മജാ ദ്രൌപദീ മനൊഹരീ സുന്ദരീ കൃഷ്ണാ സതീ" പൂൎവ്വ
ജൻ പറഞ്ഞതു കെട്ടസൊദരന്മാർ എവമെന്നു രചിച്ചു വിടവാഴ്

ന്നേരം ദെവകീസുതൻജഗദീശ്വരൻവാസുദെവൻ ബലരാമ
നനുമായുടനെഴുന്നെള്ളി ഭാൎഗ്ഗവകൎമ്മശാലതന്നിൽവാണീടുന്നൊരു
ഭാഗ്യപൂരുഷന്മാരാംപാണ്ഡവന്മാരെക്കണ്ടു എങ്ങിനെയറിഞ്ഞുവാറെ
ന്നിതുയുധിഷ്ഠിര നങ്ങിനെയറിവൻഞാനെന്നിതുമുകുന്ദനും തങ്ങളി
ൽജതുഗൃഹമൊചനവൃത്താന്തവുംതിങ്ങിനസന്തൊഷത്തൊടന്യൊന്യം
പറഞ്ഞുടൻ കല്യാണംമെലിൽവരെണ്ടുംപ്രകാരവുംപുന രെല്ലാരുംകൂ
ടക്കണ്ടുപറഞ്ഞുയാത്രചൊല്ലി വെഗെനമുകുന്ദനുംരാമനുമെഴുന്നെള്ളി
ലൊകപാലന്മാരൊടുതുല്യരാംപാണ്ഡവരുംഭാൎഗ്ഗവനികെതനെവസി
ച്ചാരവിടെയും മാൎഗ്ഗമായൂട്ടിക്ഷയെറുകഴിച്ചുദിവസവും ഭാൎഗ്ഗവകൎമ്മ
ശാലാസന്നിധൌചെന്നുനിന്നു ഭാഗ്യവാൻധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻരാത്രിയില
വരുടെ വാക്കുകെട്ടറിഞ്ഞിതുപാണ്ഡവന്മാരെന്നുള്ളിൽ വാച്ചമാന
ന്ദംപൂണ്ടുതാതനൊടെല്ലാംചൊന്നാൻ പാഞ്ചാലനുപെന്ദ്രനുംതന്നുള്ളി
ലുണ്ടായൊരു ചാഞ്ചല്യമകന്നാനന്ദാകുലനായാനെല്ലൊ. അന്നെരമു
പാദ്ധ്യായൻതന്നെയങ്ങയച്ചിതു മന്നവൻദ്രുപദനുമറിവാൻപരമാ
ൎത്ഥം ചെന്നുപാണ്ഡവന്മാരെക്കണ്ടൊരുവിപ്രെന്ദ്രനെ നന്നായ്പൂജി
ച്ചുധീമാൻധൎമ്മജനിയൊഗത്താൽ ദ്രുപദപുരൊഹിതനാകിയഭൂദെവ
നും നൃപതികുലവരനാമജാതാരാതിയും അന്യൊന്യംവൃത്താന്തങ്ങൾപ
റഞ്ഞുവസിക്കുംപൊ ഴുന്ന്യനായിരിപ്പൊരുപുരുഷൻവന്നാനെല്ലൊ
പിന്നെയുംപാഞ്ചാലഭൂപാലകനിയൊഗത്താൽ കന്യാൎത്ഥംദ്രുപദനാലു
പസംസ്കൃതമായൊരന്നവുംവിവാഹഹെതൊരപിവഹിച്ചവൻ ചൊ
ല്ലിനാൻനിങ്ങളിനിവൈകാതെപൊരെണംപൊരെല്ലാരുംകൂടിരാജ
ധാനിക്കുമടിയാതെ നല്ലതെരിതുവസുധാധിപയൊഗ്യമിനി കല്യാ
ണംകഴിക്കെണമെന്നവൻചൊന്നനെരം പാരാതെപുരൊഹിതൻത
ന്നെയുമയച്ചിട്ടു വീരന്മാരായപാണ്ഡുരാജനന്ദനന്മാരും തെരതിൽക
രെറിവെഗത്തിൽനടകൊണ്ടു കാരുണ്യംപൂണ്ടുകുന്തിതന്നൊടുംകൃഷ്ണ
യൊടും ധൎമ്മജമതമെല്ലാമന്നെരംപുരൊഹിതൻ സമൊദംകലന്നവ
നീശ്വരനൊടുചൊന്നാൻ നിൎവ്യാജംജിജ്ഞാസയാപാഞ്ചാലൻബഹു
വിധം ദ്രവ്യവുംദാനംചെയ്യാൻപാണ്ഡവന്മാൎക്കായ്ക്കൊണ്ടു മത്തഹ
സ്തികൾമനൊവെഗമുള്ളശ്വങ്ങളും ചിത്രമാംരഥംകാലാൾദാസികൾ
ദാസന്മാരും ആസനശയനയാനങ്ങളുംവൎമ്മങ്ങൾപൊന്നാസനങ്ങ
ളുംചൎമ്മനികരംപെട്ടകങ്ങളും. അസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങൾഫലമൂലങ്ങൾമാല്യങ്ങളും
വസ്ത്രങ്ങൾനല്ലനല്ലപട്ടുകൾപാദുകങ്ങൾ വെണ്കൊറ്റക്കുടതഴവെ
ഞ്ചാമരികൾനല്ലകുങ്കുമമലയജകസ്തൂരികളഭവും കൊടികൾനല്ലകൊ
ടിക്കൂറകൾവാദ്യങ്ങളും കുടകളാലവട്ടംദൎപ്പണംചൊട്ടകളും മുത്തുമാല

കൾമുത്തുക്കൊടികൾമുത്തുക്കുട മുഖങ്ങളായമെലാപ്പുകളുംതിരകളും
ആഭരണങ്ങൾകിരീടാദികൾപലതര മാപാദചൂഡമണിഞ്ഞീടുവാനുള്ള
വയും ആടതെടിട്ടുംകുപ്പായങ്ങളുംതൊപ്പികളു മാഭൊഗമാന്നപൊ
ന്നിൻപാത്രങ്ങൾപശുക്കളും ധനധാന്യങ്ങളെല്ലാമവധിയില്ലാതൊ
ളം മനസികനിവൊടുകൊടുത്തുപാഞ്ചാലനും എല്ലാമെപരിഗ്രഹിച്ചാ
നന്ദമിയന്നുട നല്ലാസമൊടുകുന്തിദെവിയുമത്തുനെരം പുഷ്കരദലവി
ലൊലാക്ഷിയാംകൃഷ്ണയൊടും പുക്കിതങ്ങന്തഃപുരത്തിംകലാമ്മാറുമൊ
ദാൽ സവ്വലക്ഷണയുക്തന്മാരായപാണ്ഡവരെ ദിവ്യവെഷത്തൊടു
കണ്ടിടിനജനമെല്ലാം. അത്ഭുതംപൂണ്ടുനിന്നാർനിശ്ചലന്മാരായത്ര ക
ല്പിതസഭാസമപീഠാസനെയഥാപുരം ഇരുന്നാർപിന്നെസ്നാനംകഴി
ച്ചുവഴിപൊലെ വിരുന്നുംപരിഗ്രഹിച്ചശനംകഴിഞ്ഞപ്പൊൾ ഉക്കര
മാനന്ദരൂപന്മാരാമിവരൊരൊ ദിക്പാലകന്മാരൊഗന്ധവ്വന്മാർസിദ്ധ
ന്മാരൊ നിമ്മലന്മാരാംദിവ്യന്മാരെകാണായ്വന്നതും നമ്മുടെഭാഗ്യമെ
ന്നുചൊല്ലിനാരെല്ലാവരും ദ്രൗപദിതന്നെപ്പൊലെനാലുപുത്രികളി
ന്നും ഭൂപാലനുണ്ടായ്വന്നാകിലെന്തൊഭാഗ്യം ദ്രൗപദിക്കനുരൂപ
ന്മാരിവരഞ്ചുപെരും രൂപലാവണ്യാദികൊണ്ടിതിനുവൃഥാഭവം ചൊ
ദിച്ചുപാഞ്ചാലനും നിങ്ങളാരെന്നുനെരെ ബൊധിപ്പിച്ചീടവെണം
ഞങ്ങളെയിന്നിയിപ്പൊൾ എംകിലൊകെട്ടുകൊൾകചൊല്ലിടാംപരമാ
ത്ഥം ശംകയെകളഞ്ഞാലുമെന്നുധമ്മജൻചൊന്നാൻ ചന്ദ്രവംശത്തി
ത[illegible]നുപൌരന്മാരായുള്ളാണ്ഡു നന്ദനന്മാരാംഞങ്ങളെവരുമുണ്ടായ്വ
ന്നു അഗ്രജനായതുഞാൻഭീമസെനനുംപിന്നെ ഫല്ഗുനനായപാക
ശാസനപുത്രനിവൻ നകുലന്താനുംസഹദെവനുംമാദ്രിപുത്രരഖില
ഗുണനിധിസത്യമെന്നറിഞ്ഞാലും ധമ്മജവാക്കുകെട്ടുസന്തൊഷ
ത്തൊടുകൂടെ നിമ്മലൻപാഞ്ചാലനുംചൊല്ലിനാനതിൻശെഷം യ
ന്ത്രവുംമറിച്ചുഭൂപന്മാരെജ്ജയിച്ചൊരുകുന്തിനന്ദനനായഫല്ഗുനനിനി
യിപ്പൊൾ എന്മകളുടെപാണിഗ്രഹണംകഴിക്കെണം മന്മനൊരഥം
പരിപൂണ്ണമായ്വന്നിടെന്നാൽ അക്കഥകെട്ടുധമ്മനന്ദനനുരചെയ്താ
നഗ്രജന്മാരാംഞങ്ങളിരുവരിരിക്കവെ ഫല്ഗുനൻവിവാഹംചെയ്കെ
ന്നതുമരുതല്ലൊ സൽഗുണനിധെമുൻപിൽഞാൻവെൾക്കെന്നതെ
വരൂ ചിന്തിച്ചുപാഞ്ചാലനുമന്നെരമുരചെയ്തു സന്തൊഷമിതിൽപ്പര
മില്ലെംകിലിനിക്കെടൊ മന്ദഹാസവുംചെയ്തുധമ്മജൻചൊന്നാ ന
പ്പൊൾ സുന്ദരിയായൊരുവകന്യകതന്നെഞങ്ങൾ ഐവരുംകൂടിവി
വാഹംചെയ്യുന്നതെവന്ത്ദൈവകല്പിതമാക്കുംതട്ടുക്കാവെന്നുമല്ലാ ക
ഷ്ടമാഹന്തകഷ്ടം ഞാനതുകെട്ടിട്ടില്ല ദൃഷ്ടമായിട്ടുമില്ലെന്നാലതുധമ്മ

ല്ല നിശ്ചയംവെദലൊകവിരുദ്ധമിതുപാൎത്താൽ ദുശ്ചരിത്രങ്ങൾനി
ങ്ങൾക്കല്ലിവതൊന്നിടെണ്ടു ഒരുത്തന്നനെകംഭാൎയ്യാക്കളെയുണ്ടാക്കി
ടാമൊരുത്തിക്കനെകംഭൎത്താക്കന്മാരരുതെല്ലൊ വെദത്തിൽവിധിച്ച
തുതന്നെയല്ലെന്നാകിലും ലൊകൎക്കെട്ടാൽമതമായിരിക്കെണമെ
ല്ലൊ വെദത്തിൽവിധിയല്ലലൊകൎക്കുംമതമല്ല പാതിത്യംവരുമെന്നാ
ൽനരകമതുമുണ്ടാം" ധന്യനാംധൎമ്മാത്മജനന്നെരമുരചെയ്യാൻ "മന്നാ
വവെദലൊകവിരുദ്ധമെന്നാകിലും സൂക്ഷ്മധൎമ്മത്തെപ്പാൎത്തു ഞാനി
വപറഞ്ഞതു ദൊഷമല്ലധൎമ്മെതരബുദ്ധിയുമിനിക്കില്ല മാതാവിന്മതമി
തുദൈവസംകല്പംതാനും ചെതസിമമഹിതമാകയുമുണ്ടിതെന്നാൽധൎമ്മ
മല്ലെന്നുവരാനിൎണ്ണയമെന്നുതന്നെ" ധൎമ്മജൻചൊന്നനെരംദ്രുപദൻ
താനുംചൊന്നാൻ "കുന്തിയുംനീയുംമമധൃഷ്ടദ്യുമ്നനുംകൂടി ചിന്തിച്ചിട്ടി
നിനാളെക്കല്പിക്കാമെന്നെവെണ്ടു"— പിറ്റന്നാളെല്ലാവരുമൊന്നിച്ചു
വിചാരിപ്പാനുററബന്ധുക്കളുമായ്വസിച്ചീടിനനെരം വെദവ്യാസ
നമെഴുന്നെള്ളിനാനെട്ടുയാ സാദരംമുനിതന്നെപ്പൂജിച്ചാരവൎകളും
കാഞ്ചനാസനെമരുവീടിനമുനിയൊടു പാഞ്ചാലനൃപതിയുംതൊഴുതു
ചൊല്ലീടിനാൻ "ഒരുനാരിയെപ്പലൎകൂടിവെൾക്കെന്നുള്ളതില്ലൊരു
കാലത്തുമൊരുലിക്കിലുമൊരുവൎക്കും ഇന്നിപ്പൊൾപാണ്ഡവന്മാരെ
വരുംകൂടിമമകന്യകതന്നെവെൾപ്പാൻഭാവിക്കുന്നതുമാമൊ നിന്തിരു
വടിയരുൾചെയ്യെണംവിചാരിച്ചുസന്താപമതുകൊണ്ടുപാരമുണ്ടെ"ന്നു
നൃപൻ ചൊന്നതുകെട്ടനെരംമുനിയുമരുൾചെയ്തു "നിന്നുടെകുററമല്ല
ധൎമ്മമല്ലെന്നുതൊന്നും" ഭൂപതിയുടെകയ്യുംപിടിച്ചുമുനിവരൻശൊഭതെ
ടിടുംമണിയറയിലകംപുക്കു "രഹസ്യമായുള്ളൊരുധൎമ്മംഞാൻചൊല്ലു
ന്നുണ്ടു മഹത്വമെറുംഭവാൻകെട്ടുകൊള്ളുകവെണം നിന്നുടെമകളിവ
ൾതന്നുടെപൂൎവ്വജന്മം നിന്നൊടുചൊല്ലാംമഹീവല്ലഭതിലകമെ ദൊഷ
ല്ലനാളായണിയെന്നുപെരിവൾക്കന്നു മൌല്ഗല്യനെന്നുനാമംഭൎത്താ
വിന്നറിഞ്ഞാലും എത്രയുംവൃദ്ധൻകൊപശീലനാകയുമുണ്ടു ഭൎത്തൃവ്യന
ല്ലതൊലുംഞരമ്പുകൊണ്ടെല്ലംപൊതിഞ്ഞു കുഷ്ഠംകൊണ്ടൊക്കമുരടിക്കീട
ക്കുന്നുദെഹം നിഷ്ഠുരമായവാക്കുമററമില്ലാതെയുണ്ടു ജരയുംനരയുമില്ലീ
വണ്ണമാക്കുംമററു കുരയുംപാരമുണ്ടുകൃമിപീഡയുമുണ്ടു ദുൎഗ്ഗന്ധമെറുക
യാലടുത്തുചെന്നുകൂടാ നിൎഗ്ഗുണരൂപശീലയുക്തനാംവിപ്രൻസദാ വ
ൎത്തിക്കുംകാലമൊരുദിവസമന്നെരം ഭക്തത്തിലംഗുഷ്ഠവുംമുറിഞ്ഞു
വീണുബലാൽ കുഷ്ഠിതാനുണ്ടുശെഷംചൊറതിൽക്കിടന്നൊരംഗു
ഷ്ഠവുംകളഞ്ഞുപജീവിച്ചാൾപതിശെഷം ശങ്കകൂടാതെയതുമുണ്ടവ
ളെഴുനീററുതൻകഴൽതലൊടുവാൻചെന്നുനില്ക്കുന്നനെരംഭാൎയ്യയൊ

Vyāsa pursue… –159

ട്ടരചെയ്തമൌല്ഗല്യൻ"പതിവ്രത മാരായനാരിമാരിൽനിന്നൊളുംനന്ന
ല്ലൊരും എന്തൊരുവരംനിനക്കിച്ശയെന്നുരചെയ്താ ലന്തംമെത്തുമില്ലത
രുവനിപ്പൊൾതന്നെ വൃദ്ധനുംകട്ടകനുമീഷ്യനുംലൊല്പപനും ക്രുദ്ധ
നുംദുൎഗ്ഗന്ധിയുമല്ലഞാനെടൊ'ബാലെ എങ്ങിനെരമിക്കെണ്ടുനിനക്കെ
ന്നതുചൊന്നാ ലങ്ങിനെരമിപ്പിപ്പനില്ലസംശയമെതുംകല്യാണശീലെ
മനൊവല്ലഭെനാളായണി എല്ലപംകഞ്ജമുഖിചൊല്ലനിൻമനൊഗതം"
ഭൎത്തൃവാക്യങ്ങൾമുഹുരിത്തരംകെട്ടനെര മുത്തമശീലതാനുമുത്തരമരുളചെ
യ്താൾപഞ്ചധാവിഭക്താത്മാരമയമാം ഭവാൻപഞ്ചസായകസമശ്രീ
പലാ"വണ്യസിന്ധൊ"മൌല്ഗല്യനതുകെട്ടകാമരൂപവുംപൂണ്ടു ഭാൎഗ്ഗവി
തനിക്കനെരാകിയപത്നിയൊടും ആശ്രമങ്ങളിൽതപൊധരനായനുഭ
വിച്ചാശ്ചൎയ്യമവൾക്കചെത്താനന്ദിപ്പിച്ചുനന്നായിത്രിദശാലയംപ്രാ
പിച്ചമൃതാഹാരംചെയ്തു മദനരസംപൂണ്ടുസുഖിച്ചുമരുവിനാൻ പൌ
ലൊമിയാലുംപൂജ്യമാനനാത്തത്രചിരകാലംസഞ്ചരിക്കുന്നാളിന്ദ്രസെ
നയൊസാകം ആദിതെയെന്ദ്രഗൃഹംപ്രാപിച്ചുരമിപ്പിച്ചാ നാദിത്യര
ഥംപരമാരുഹ്യദിവ്യംപിന്നെ മൊദത്തൊടിരുന്നിതുമെരുവിംകലു മ
ന്നാൾ ആകാശഗംഗാദ്ഭുതമാപ്പൂത്യതയാസഹ സപാകാംക്ഷസമംപര
മാനന്ദിപ്പിച്ചുനന്നായി ചന്ദ്രരശ്മികൾമദ്ധ്യെവസിച്ചുപുനരഥ മ
ന്ദമാരുതവെഷംകൈക്കൊണ്ടുചിരകാലം അഭിയാസ്ഥമഞ്ഞിതുമൌല്ഗ
ല്യൻനാളായണിതത്രനിമ്നഗയായിരമിച്ചുചിരകാലം പുഷ്പിതസാല
രൂപംപൂണ്ടിതുമൌല്ഗല്യൻ മല്പൊഴെലതാരൂപംപൂണ്ടുവെഷ്ടിച്ചാളവ
ൾ യാതൊരുരൂപംകൈക്കൊള്ളുന്നിതുമൌല്ഗല്യനും താദൃശീയായ്നിന്നി
ട്ടമന്നനാളായണീയും ഇന്നിപ്പൊൾനിന്റെമകളായതുമവൾതന്നെ
നിൎണ്ണയമെന്നകൃഷ്ണനരുൾചെയ്യുന്നെരം എന്നുടെമകളായ്പനീടുവാ
നെന്തുമൂല മെന്നതുമിനിയരുൾചെയ്യെണമെന്നീവണ്ണംചൊദിച്ചപാ
ഞ്ചാലനൊടന്നെരംവെദവ്യാസൻ കൌതുകംപൂണ്ടുകെട്ടുകൊൾകെ
ന്നരുൾചെയ്തു ചൊല്ലെറുമിന്ദ്രസെനയാകിയനാളായണി വല്ലഭനാ
യമൌല്ഗല്യൻതന്നെശുശ്രൂഷിച്ചു പലനാൾകഴിഞ്ഞിതുദിവ്യഭൊ
ഗങ്ങളൊടു മലസാപാംഗിതന്നെരമിപ്പിച്ചനാരതം വിരക്തിവന്നു
കാമഭൊഗസൌഖ്യങ്ങളെയും പരിത്യാഗവുംചെയ്തുകൊപ്പിട്ടുതപസ്വി
നായി അന്നെരംനാളായണീമൌല്ഗല്യനൊടുചൊന്നാ ളെന്നെനീ
യുപെക്ഷിയാതെഭൎത്താവെയിനിക്കുള്ളിൽ തൃപ്തിവന്നീലാകാമഭൊഗത്തി
ലിനി ഞാൻസദാ തല്പയായ്മഞ്ഞിതുഞാനെന്നുകെട്ടനെരം മൌല്ഗല്യന
ന്നുൾചെയ്തുശങ്കകൂടാതെയെന്നൊടാഗ്രഹംകൊണ്ടുചൊന്നതെന്തിപ്പൊ
ളുചിതമല്ലാം മത്തപൊവിഘ്നംചെയ്യാൻകാമസായകമെറ്റു മത്തയായ

ണ്ടുമഞ്ഞുനീഭൂമിയിൽപിറക്കപൊയി പാൎത്ഥിവനന്ദനയായ്ക്കാമഭൊ
ഗങ്ങളെല്ലാ മാസ്വദിച്ചിട്ടുവൊളംഭുജിക്കയഥാസുഖം ദ്രുപദനൃപതി
തന്മകളായുത്ഭവ നൃപതിവീരന്മാരായഞ്ചുഭൎത്താക്കന്മാരും ഉണ്ടാകെ
ന്നരുൾചെയ്തുമൌൽഗല്യമഹാമുനി വണ്ടാർപൂങ്കുഴലാളുംതപസ്സെവനം
പൂക്കാൾ തണ്ടലർബാണവൈരിചന്ദ്രശെഖരൻനീല കണ്ഠനുംപ്ര
ത്യക്ഷനായരുളിച്ചെയ്തീടിനാൻ ഭൂമിയിലൊരുനൃപശ്രെഷ്ഠനുമകളാ
യികൊമളരൂപിണിയായുറക്കനീയുംബാലെ ഭൎത്താക്കന്മാരുംനിന
ക്കഞ്ചുപെരുണ്ടായ്വരികുത്തമന്മാരായെററമുത്തമഗുണശീലെ ദെവകാ
ൎയ്യവുംസാധിപ്പിക്കനീയെന്നീവണ്ണം ദെവദെവശനരുൾചെയ്തതു
കെട്ടനെരം പഞ്ചഭൎത്താക്കളൊരുനാരിക്കുണ്ടാമൊ നാഥ പഞ്ചബാ
ണാരെയതുധൎമ്മമല്ലെന്നുകെൾപ്പു വാമദെവനുംചിരിച്ചരുളിച്ചെയ്തീ
ടിനാൻ വാമലൊചനെകെൾക്കകാരണമതിന്നുനിഭൎത്താരംദെഹീതി
ഭൂയൊഭൂയൊഭൂയൊമുദാ സതാരമത്യാഗ്രഹാലഞ്ചുരുപ്രാൎത്ഥിക്കയാൽ
ഭൎത്താക്കന്മാരഞ്ചുപെരുണ്ടാവാനവകാശം ഭവിച്ചിട്ടുമതിന്നെന്തുമെ
ദൊഷമില്ല ചൊല്ലിനാൾനാളായണീശംകരൻതന്നൊടപ്പൊ ളി
ല്ലെല്ലൊവിധിയതു വെദത്തിലെന്നുകെൾപ്പു ഒരുത്തിക്കൊരുഭൎത്താ
വൊഴിഞ്ഞുവിധിച്ചതില്ലൊരുത്തന്നനെകംനാരികളെക്കൊള്ളാംതാ
നുംവാമലൊചനമാൎക്കുകെവലമൊരുവരൻ കൌമാരമായിട്ടുള്ളലൌ
കികമെന്നാകുന്നു പുത്രാൎത്ഥംഭൎത്തൃനിയൊഗത്താലാപദികൊള്ളാ മെ
ത്രെമററൊരുത്തനെക്കെവലമുല്പാദിപ്പാൻ മൂന്നാമതൊരുവനെപ്രാ
പിച്ചാൽപ്രായശ്ചിത്തം മാന്യന്മാർവിധിച്ചവണ്ണംചെയ്യെണമതിയാ
വു നാലാമതൊരുവനെപ്രാപിച്ചാൽപതിതയാം നീലവെണികളെ
ന്നുനിൎണ്ണയമറിഞ്ഞാലും ബന്ധകിയായ്വന്നീട്ടുമഞ്ചാമതൊരുവനെ
ചിന്തിക്കിലെന്നെല്ലാമുണ്ടെന്നുകെട്ടീരിപ്പുഞാൻ ആകയാലനെകംഭ
ൎത്താക്കന്മാരുണ്ടാകെന്നു ലൌകികമല്ലനൂനംവൈദികമതുമല്ല സു
കരദൊഷമിനിക്കുണ്ടാമെന്നുകെട്ടുശംകരൻനാളായണിയൊടരുൾ
ചെയ്തീടിനാൻപണ്ടുനാരികളനാവൃതമാരെത്രെനിന ക്കുണ്ടാകയില്ല
ദൊഷമതിനാലൊന്നുകൊണ്ടുംഎംകില്ലമിനിക്കഞ്ചുഭൎത്താക്കന്മാരുണ്ടാ
യാൽസംഗമെപുനരപികൌമാരംഭവിക്കെണംഭൎത്തൃശുശ്രൂഷകൊണ്ടു
സിദ്ധിയെപ്രാപിച്ചെൻഞാനെന്നെത്തന്നെമിനിക്കിനിസിദ്ധിയുമതി
നാലെ സിദ്ധിയുംരതിയുംകെളന്യൊന്യംഭവിക്കയില്ലത്തമെസി
ദ്ധിലഭിച്ചീടാദുൎഭഗയാകിൽസിദ്ധിക്കുംരതിഗുണംസുഭഗക്കെന്നുനൂനം
സിദ്ധിക്കും വിരൊധമില്ലെതുമെന്നിനക്കെടൊകൌമാരമഞ്ചുഭൎത്താക്ക
ന്മാരെക്കൊണ്ടുംപ്രാപിച്ചാമൊദംപൂണ്ടുമഹാഭാഗയായ്ഭവിക്കനീ

നുനീഗംഗാജലംതന്നിൽനിൽക്കെന്നാൽകാണായ്വന്നീടുമൊരുപുമാ
ൻതന്നെയെന്നറിഞ്ഞാലും വിണ്ണവർനാഥനവനാകുന്നതവന്നെന്നി
എന്നുടെമുൻപിൽക്കൊണ്ടുവന്നീടുമടിയാതെ" അന്നെരംപ്രദക്ഷിണം
ചെയ്തുവന്ദിച്ചുപൊയ കന്യകതാനുംഗംഗതന്നെപ്രാപിച്ചാളെല്ലൊ
മുന്നംദെവകളെല്ലാംനൈമിശാരണ്യത്തിംകൽ നിന്നൊരുസത്രമാരം
ഭിച്ചിതുനരപതെ നല്ലൊരുപതിയെയുമുണ്ടാക്കിവൈവസ്വതൻ ക
ല്യാണംവന്നീടുവാൻതാപസെന്ദ്രന്മാരൊടും യാഗവുംദീക്ഷിച്ചിരു
ന്നീടിനാനതുകാലം രൊഗാദിമരണവുംമനുഷ്യൎക്കില്ലാതെയായ് മ
ൎത്ത്യന്മാൎക്കവനിയിൽമരണമില്ലായ്കയാൽ വൎദ്ധിച്ചുചമഞ്ഞിതുദെവക
ളതുകൊണ്ടു സുത്രാമാദികൾപൊയിബ്രഹ്മനെച്ചെന്നുകണ്ടാ "രെത്ര
യുംഭയമായിച്ചമഞ്ഞുഞങ്ങൾക്കിപ്പൊൾ മൎത്ത്യരുമമൎത്ത്യരുംഭെദമില്ലെ
ന്നായ്വന്നു സത്രവുംപിതൃദെവാദികൾക്കില്ലെന്നായ്വരും സന്താപമതു
കൊണ്ടുചിത്തത്തിലുണ്ടാകുന്നു നിന്തിരുവടിയെന്നീശരണംഞങ്ങ
ൾക്കില്ല" ശക്രാദിദെവഗണമിത്ഥംചൊന്നതുകെട്ടു പുഷ്കരഭവനനും
പുഞ്ചിരിപൂണ്ടുചൊന്നാൻ "അമരന്മാരാംനിങ്ങളെന്തിനുപെടിക്കുന്നു
ശമനവശന്മാരാംമാനുഷജനങ്ങളെ അന്തകനിങ്ങുയാഗംദീക്ഷിച്ചു
വസിക്കയാലന്തംമാനുഷജനങ്ങൾക്കിപ്പൊളില്ലാഞ്ഞതും നിങ്ങളും
നിങ്ങളുടെവീൎയ്യംകൊണ്ടവനുടെ അംശമായ്ഭവിച്ചിട്ടുകൊല്ലുവിൻമ
നുഷ്യരെ" ധാതാവിന്നരുളപ്പാടിങ്ങിനെകെട്ടശെഷമാദിതെയന്മാരെ
ല്ലാംപൊയിതുയാഗത്തിംകൽ ചെന്നവർമന്ദാകിനിതംകൽവാണീടു
ന്നെരം സ്വൎണ്ണവൎണ്ണത്തൊടൊരുപുഷ്കരീകത്തെക്കണ്ടാർ ചിത്രമെ
ത്രയുമിതെന്നൊൎത്തവരെല്ലാരിലുമെത്രയുംശൂരനായസുത്രാമാവതുനെ
രം തത്രചെന്നീടുന്നെരംകാണായിതൊരുത്തിയെ ചിത്രഭാനുവിനുനെ
രാകിയതെജസ്സൊടും അന്നെരംജലാൎദ്ധിനിയായെററംകരയുന്ന ത
ന്വിതൻകണ്ണുനീരുംവീണിതുജലംതന്നിൽ അവിടെയുണ്ടായൊരു
കാഞ്ചനപത്മംകണ്ടിട്ടവളൊടമരെന്ദ്രൻചൊദിച്ചുമധുരമായി "ആ
രെടൊനീയെന്നൊന്നൊടാദരാൽപറയെണം നെരൊടെകരയുന്നതെ
ന്തിനെന്നതുംചൊൽനീ" എന്നതുകെട്ടനെരമവളുംചൊല്ലീടിനാ ളെ
ന്നെനീയറിയുന്നതില്ലയൊദെവപതെ നിൎഭാഗ്യവതിയായൊരെന്നു
ടെദുഃഖമൂല മിപ്പൊൾഞാനറിയിക്കാമെന്നൊടുകൂടെപ്പൊന്നാൽ ഉം
പരിൽവൻപുംമുൻപുമുള്ളനീപൊന്നീടുകമുൻപിൽ ഞാൻനടന്നീടാ
മെതുമെമടിക്കെണ്ടാ എൻപരിതാപത്തിൻെറമൂലവുമറിഞ്ഞീടാം നി
ൻപ്രിയമതുംവരുമെ"ന്നവൾചൊല്ലീടിനാൾ അന്നെരമവളുടെപി
ന്നാലെചെന്നനെരം വിണ്ണവർനായകനുകാണായ്വന്നിതുനെരെ ദി

വ്യനായിരിപ്പൊരുപുരുഷൻതന്നെപൂൎണ്ണയൌവനത്തൊടുമൊരുയു
വതീരത്നത്തൊടും പൎവ്വതശിരസിസിംഹാസനത്തിന്മെലതി ഗൎവ്വെ
ണെച്ചുതുംപൊരുതിരുന്നീടുന്നതപ്പൊൾ അഭ്യുത്ഥാനാദിസൽക്കാരങ്ങ
ൾചെയ്യായ്കമൂലമഭ്രവാഹനൻകൊപിച്ചുളവുവിശ്വനാഥൻ മന്ദഹാ
സവുംചെയ്തുക്കണ്ണൊൎത്തുനെരമിന്ദ്രനുമിളകാതെനിന്നിതുകുറഞ്ഞൊ
ന്നു ദെവനുമക്ഷക്രീഡകഴിഞ്ഞൊരനന്തരം ദെവിയൊടരുൾചെയ്തു
നീയിനിയൊന്നുവെണം ഇപ്പൊഴെപുരന്ദരദൎപ്പത്തെക്കളയെണം
"വില്പാടുനന്നായ്വരുമില്ലസംശയമെതും" ദെവിയാൽസംപ്രവിഷ്ടനായൊരു
നെരത്തുതന്നെ ദെവെന്ദ്രൻവിത്രസ്തങ്ങളാകുമംഗങ്ങളൊടും വീണി
തുഭൂമിതന്നിലന്നെരംപശുപതി വാനവർകൊനൊടിത്ഥമരുളിച്ചെ
യ്തീടിനാൻ "പൎവ്വതൊത്തമൻതന്നെപ്പൊയ്യിവൎത്തനംചെയ്ക ദുൎവ്വീൎയ്യ
മുള്ളഭവാനന്നെരംകാണാമെല്ലൊ നിന്നൊടുതുല്യന്മാരായ്നാലുപെരെ
യുമവർ വിണ്ണവർനായകന്മാരായതെന്നറികനീ" എന്നതുകെട്ടുശക്ര
ൻപൎവ്വതൊത്തമന്തന്നെ ചെന്നുടൻവിവൎത്തനംചെയ്യുപ്പൊൾകാ
ണായ്വന്നു തുല്യതെജസാനാലിന്ദ്രന്മാരെയൊരുപൊലെ സ്വൎല്ലൊക
നാഥൻതാനുംവെപഥുപൂണ്ടാനപ്പൊൾ "ഞാനുമിന്നിവർകളെപ്പൊ
ലെയായ്വമഞ്ഞീടും നൂനമെ"ന്നൊൎത്തുഭയ"പ്പെട്ടിതുപുരന്ദരൻ വജ്രപാ
ണിയെനൊക്കിക്കൊപിച്ചുഗിരീശനു മഞ്ജലിച്ചെറ്റംദിവ്യപൂണ്ടുട
നരുൾചെയ്തു "ധിക്കരിച്ചതുമൂലംശക്രന്മാരായനിങ്ങൾ നിഷ്കൃതിയാ
യ്മാനുഷയൊനിയിൽപിറക്കപൊ ഭാൎയ്യയായ്വരുമിവൾനിങ്ങൾക്കൈ
വക്കുംകൂടി കാൎയ്യങ്ങൾപലതുണ്ടുനിങ്ങളാൽസാധിപ്പാനും ദിവ്യശ
സ്ത്രാസ്ത്രങ്ങളാൽദുഷ്ടരെയൊക്കവധി ച്ചുൎവ്വീഭാരവുംതീൎത്തുവരുവിൻ
നിങ്ങളെല്ലാം" പൂൎവ്വെന്ദ്രന്മാരുമതുകെട്ടുരചെയ്തീടിനാർ "പാൎവ്വതീപതെ
മൊക്ഷംഞങ്ങൾക്കതന്നീടെണം" വീൎയ്യകൎത്താക്കന്മാരായ്വരികവെണം
ധൎമ്മരാജനുമനിലനുമിന്ദ്രനുംദസ്രന്മാരും പിന്നെയുംവജ്രപാണി
ചൊല്ലിനാൻഭഗവാനൊ ടൊന്നനുഗ്രഹിക്കെണമിനിയുംദയാനി
ധെ കാൎയ്യകാരണാലിനിഞാനൊരുപുരുഷനെ വീൎയ്യംകൊണ്ടുണ്ടാക്കു
വനതിനുണ്ടൊന്നുവെണ്ടു പഞ്ചമംമൽപ്രസൂതമാക്കെണമിവരിൽ
വെ ച്ചുഞ്ചിതതെജൊബലവീൎയ്യശ്രീകീൎത്തിയൊടെ" അതുകെട്ടവനൊ
ടുംകൂടിവിശ്വെശൻചെന്നു മധുസൂദനൻതന്നെപ്രാൎത്ഥിച്ചുവൃത്താന്ത
വും അറിയിച്ചതുനെരംനരനാരായണന്മാർ പിറവികളുടെയുണ്ടാമെ
ന്നാലിന്ദ്രന്റെവീൎയ്യംനരൻതന്നുടെയംശമായ്യൊത്തുമാത്രയല്ല നരക
വൈരികെശയുഗളാംശവുമിപ്പൊൾ ശുക്ലമാംവൎണ്ണമൊന്നുമറ്റെതുകൃ
ഷ്ണവൎണ്ണം തൽക്കെശയുഗളംതൽക്ഷെത്രങ്ങളാകുന്നതും അവയുംയദു

കുലെനാരികളായ്വന്നീട്ട മവൎക്കുനാമധെയംരൊഹിണിദെവകീയും അ
വരിൽശുക്ലംബലദെവനായ്ഭവിച്ചീട്ട മവനിപതെപിന്നെകെശവ
ൻകൃഷ്ണാംശവും ഇത്ഥമഞ്ചിന്ദ്രന്മാൎക്കുളളഭിമാനാംശംവന്നുപൃത്ഥ്വിയി
ൽപാണ്ഡവന്മാരായതുനരപതെ ലക്ഷ്മിതന്നംശവ്യക്തിരൂപയാംകൃ
ഷ്ണതാനും ഇക്ഷിതിതന്നിൽതവപുത്രിയായ്പിറന്നതും വ്യക്തമായ്ക്കാ
ണ്മാൻദിവ്യലൊചനംനൽകീട്ടവ നൊക്കവെതീരുംതവസംശയമെ
ന്നാലിപ്പൊൾ ഉൾക്കാമ്പുതെളിയെണ്ണമെന്നരുൾചെയ്തുമുനി മുഖ്യ
നുദിവ്യചക്ഷുസ്സവനുനൽകീടിനാൻ പഞ്ചപൂൎവ്വെന്ദ്രന്മാൎതന്നഭി
മാനാംശംപൊന്നു പഞ്ചപാണ്ഡവന്മാരായ്ക്കാണായിപാഞ്ചാലനും
ഒരുത്തൻപലരായിട്ടിരിക്കുന്നതുമെന്ന ങ്ങുറച്ചുമനസിപാഞ്ചാലനുമതു
നെരം പാദപങ്കജങ്ങളിൽവണങ്ങിച്ചൊല്ലീടിനാൻ വെദവ്യാസനെ
നൊക്കിതെളിഞ്ഞുഭക്തിയൊടെ ജ്ഞാനമില്ലാതഞങ്ങളെന്തറിഞ്ഞി
രിക്കുന്നു ജ്ഞാനികളായനിങ്ങൾചൊന്നതുകെൾക്കയെന്നി എല്ലാം
നിന്തിരുവടിയരുളിച്ചെയ്യുംവണ്ണ മില്ലെല്ലൊഞങ്ങൾക്കുമററാധാരംത
പൊനിധെ ബാദരായണമുനിപിന്നെയുമരുൾചെയ്തു സാദരംദ്രുപ
ദഭൂപാലനൊടതുനെരം കെൾക്കെണംപുരാവൃത്തംചൊല്ലുവൻനൃപാ
ധിപ ഭാഗ്യവാരിധെവിഷാദിക്കൊലാവെറുതെനീ പണ്ടൊരുരാജ
ൎഷിനിതന്തുവെന്നുപെരാ യുണ്ടായാനവനഞ്ചുപുത്രരുമുണ്ടായ്വന്നു
സാല്വെയൻതാനുംശൂരസെനനുംശ്രുതസെനൻ ബാല്യജ്ഞാനിക
ൾതിന്ദുസാരനുമതിസാരൻ അശ്വമെധാദികളുംചെയ്തവരെവരുമാ
യ്വിശ്വാസമന്യൊന്യംപൂണ്ടെകമാനസന്മാരാ യ്വിശ്രുതകീൎത്തിയൊ
ടുമൊരുമിച്ചനുദിനം വിശ്വപാലനംചെയ്തുമരുവീടിനകാലം ഭൌ
മാശ്വിയെന്നവളെവെട്ടിതെവരുംകൂടി കൌമാരംവയസ്സിങ്കൽസു
ഖിച്ചുഭാൎയ്യയൊടും പഞ്ചഭൂതങ്ങളൊപഞ്ചെന്ദ്രിയങ്ങളൊഅഥ പഞ്ച
ഗൊചരങ്ങളൊപഞ്ചമാരുതന്മാരൊ പഞ്ചമൂൎത്തികളൊഭൂപാലകന്മാരാ
മിവർ കിഞ്ചനഭെദമില്ലതങ്ങളിലൊരുനെരം വിഖ്യാതഗുണംകണ്ടു
ലൊകരുംപ്രശംസിച്ചു ദുഃഖവുമകന്നവരെവരുംകൂടിവാണാർ അ
ക്കാലമവൎക്കുമായഞ്ചുനന്ദനന്മാരും വിഖ്യാതന്മാരായുണ്ടായ്വന്നിതു
ധരാപതെ ചൊല്ലുന്നുനൈതന്തവന്മാരെന്നുനാമമവ ൎക്കെല്ലാൎക്കുമൊ
രൊരാജ്യംവെവ്വെറെയുണ്ടായ്വന്നുഭൂമിയിൽനൈതന്തവന്മാരുടെപാരംപ
ൎയ്യംഭൂമിപാലകാപഞ്ചമാതന്മാരറിന്താലുംനല്ലസാല്വെയന്മാരുംശൂര
സെനന്മാരെന്നും ചൊല്ലുന്നുശ്രുതസെനന്മാരെന്നുമവർകളെ തിന്ദു
സാരന്മാരെന്നുമതിസാരന്മാരെന്നുമിത്ഥസമ്മിതസമാജ്ഞാകാരന്മാ
രായിന്നുമൊരൊരൊകുലമിവവെവ്വെറെനിരൂപിച്ചാലൊരാലുംതട്ടുക്കാ

പൊന്നതല്ലീശപരമതം പന്നഗാഭരണനരുളിചെയ്യാനിവൾതന്നു
ടെപൂർവ്വജന്മത്തിങ്കൽസെവിച്ചമൂലം പിന്നെയുംപിന്നെയുംനീഭൎത്താ
രംദെഹിയെന്നതെന്നൊടഞ്ചുരുവരിച്ചീടകനിമിത്തമാ ഷ്യ ഞ്ചഭൎത്താ
ക്കന്മാരുണ്ടാകെന്നൊരനുഗ്രഹംപഞ്ചബാണനാരിതാനും കൊടുത്താനെ
ല്ലൊമൂന്നംമുനികന്യകയവൾനിന്നുടെമകളായ തനവദ്യാംഗികൃഷ്ണ
യെന്നതുമറിഞ്ഞാലുംഎന്നിവയെല്ലാമൊൎത്താൽ പാണ്ഡവരെവ
രുമാസ്സിനമകൾതന്നെവെട്ടുകൊള്ളുകമടിയാതെ വെദവ്യാസനുംപാ
ഞ്ചാലനുമന്യൊന്യംപറഞ്ഞുറ്റുമെദൊഷമില്ലെന്നുറച്ചുപുറപ്പെട്ടു കു
ന്തിയുംപുത്രന്മാരുംധൃഷ്ടദ്യുമ്നനുംവാഴും മന്ത്രശാലയിൽചെന്നുപറഞ്ഞു
വൈകിയാതെദൈവകല്പിതമൊഴിക്കാവതല്ലൊരുവൎക്കു മൈവരും കൂ
ടിവെട്ടുകൊണ്ടാലുമെന്നാരവർകാഞ്ചനാഭരണലെപനവസ്ത്രാദികളാൽ
പാഞ്ചാലിതന്നെയലംകരിപ്പിച്ചംഗനമാർമൊഹനമാകിയൊരുദെഹം
പൂണ്ടവൾ തന്നെരൊഹിണിയൊടുചെന്നുശീതാംശുമരുവുന്നാൾസ
വ്യസാചിയുംജ്യെഷ്ഠകനിഷ്ഠന്മാരുംകൂടിദിവ്യവെഷത്തെപൂണ്ടുമാനങ്ങ
ളെല്ലാംചെയ്തുധൌമ്യനാംപുരൊഹിതൻതന്നുടെനിയൊഗത്താൽ കാ
മ്യാംഗിയുടെപാണിഗ്രഹണംക്രമത്താലെ വിധിച്ചവണ്ണംചെയ്തുവ
സിച്ചീടിനകാലംകൊതിച്ചവണ്ണംതന്നെയൊഗംവന്നതുമൂലംസ്ത്രീധ
നംകൊടുത്തിതുപാഞ്ചാലനനവധി ഗൊധനധാന്യരഥതുരഗഗജജന
തസാധനാന്വിതദാസദാസിയാനാദികളും മൊദെനപരിഗ്രഹിച്ചീടി
നാൻധൎമ്മാത്മജൻസന്തൊഷംകൈക്കൊണ്ടാശീൎവ്വചനങ്ങളുംചൊ
ല്ലികുന്തിയുംദ്രൌപദിക്കുചൊല്ലിനാളുപദെശം ഒരൊരൊപതിവ്രതാ
ധൎമ്മങ്ങൾപറഞ്ഞുള്ളിലാശ്രദ്ധാനന്ദംപൂണ്ടുസുഖിച്ചുവാഴുംകാലം ശ്രീ
വാസുദെവൻജഗന്നായകൻനാരായണൻ ദെവദെവെശൻഭക്തവ
ത്സലൻജനാൎദ്ദനൻ കാൎവ്വണ്ണൻകാരുണ്യാബ്ധിമാധവൻപ്രീതിപൂൎവ്വ
മാവൊളംധനരത്നമാശുസൽകാരംചെയ്തുപടയുംഭണ്ഡാരവുമാഭരണാ
ദികളുംകുടയുംതഴകളുംതാലവൃന്താദികളും പടഹമുഖവാദ്യാദികളുംദിവ്യ
ങ്ങളാംകൊടികൾതൊരണങ്ങൾചാമരങ്ങളുംമറ്റും പാൎത്ഥിവൊചിത
ങ്ങളായുള്ളവപലതരമാസ്ഥയാകൊടുത്തിതുചൈത്രമാനന്ദമൂൎത്തി-പാ
ൎത്ഥന്മാർഭക്തിയൊടെവാങ്ങിനാരവയെല്ലാംചിത്തകൌതുകത്തൊടെവ
സിച്ചുപാഞ്ചാലിയുംകുന്തീപുത്രന്മാരുടെപരമാൎത്ഥങ്ങൾപരിപന്ഥിക
ളറിഞ്ഞപ്പൊളുന്തസന്താപവുംപൂണ്ടാർ „വെന്തുപൊയവരെല്ലാമിങ്ങി
നെചമഞ്ഞൊവാറെന്തൊരുകഷ്ടമതുചിന്തിച്ചാൽചിത്രംചിത്രം" നന്ദിത
ന്മാരായൊരുസജ്ജനങ്ങളാലതിനിന്ദിതന്മാരായുള്ളധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാരെ
ല്ലാംചിന്തിച്ചുകണ്ണഗാന്ധാരാദികളൊടുംചെന്നുമന്ത്രവും തുടങ്ങിനാർ

ദുൎയ്യോധനാദികൾ അന്നേരം ശകുനിയും പറഞ്ഞാനിവരെന്നാ മി
ന്നിനിയൊട്ടുമെണ്ണമെതുമെവൈകിയാതെ പാൎത്തോളം പിഴയെത്രെ
നമുക്കെന്നറിഞ്ഞാലും കീൎത്തിയുമുണ്ടാകുന്നിതവൎക്കിന്നതുമൂലം അല്പ
വീൎയ്യവാനാകും പാഞ്ചാലനാശ്രയമായിപ്പൊഴപ്പാണ്ഡവന്മാരവി
ടെവസിക്കുന്നു പാഞ്ചാലപുരമെല്ലാം തകൎത്തു പാണ്ഡവരെ പാഞ്ചാല
നൊടും കൂടെവധിക്കവെണമിപ്പൊൾ" ഇത്തരം പലവാക്കു ശകുനിപ
റഞ്ഞപ്പൊളുത്തരം സോമദത്താപുത്രനുമുരചെയ്യാൻ "എത്രയും പണിയ
തുസാദ്ധ്യമല്ലിപ്പൊൾ നമ്മാൽ ശക്തന്മാരെല്ലൊ പാണ്ഡുപുത്രന്മാരെ
ല്ലാം കൊണ്ടും അൎത്ഥമിത്രാദ്യൈസംപത്തികളുണ്ടവൎക്കെന്നാൽ ശത്രുസം
ഹാരം ചെയ്യാനൎജ്ജുനൻതന്നെ പൊരും ബന്ധുക്കളായുള്ളനാമിവൎത
ങ്ങളിലിന്നുസന്ധിയെ ചെയ്യിപ്പിച്ചു പൊകെണമതെന്നല്ല എന്നുടെ
മതമിതെന്നിങ്ങിനെ സൌമദത്തി ചൊന്നതു കെട്ടനെരം കൎണ്ണനുമുര
ചെയ്യാൻ "അപ്പുരം തകൎക്കപൊളുറിയാംബലാബലം കെല്പൊടു പടക്കൊ
പ്പുകൂട്ടുകമടിയാതെ" കൎണ്ണനിങ്ങിനെ പറഞ്ഞീടിനൊരനന്തരം പിന്നെ
യും സോമദത്തനന്ദനനുരചെയ്യാൻ "മൂൎക്ഖനായീടുന്ന ഞാൻ ചൊല്ലീട്ടും
വചനങ്ങൾ കെൾക്കെണം മഹത്തുക്കളായുള്ള നിങ്ങളെല്ലാം ധന്യന്മാ
രൊട്ടുപാരം മത്സരമുണ്ടാകയും ദുൎന്നയമുള്ളിലെറ്റം ദുൎഭഗന്മാൎക്കുനിത്യം
വിദ്യാഭിജാത്യവിത്തവൃത്തശീലൌദാൎയ്യാദ്യസ്സുമിത്രകൃപാദിഗുണകീൎത്തി
കൾ കാണുംതൊറും മാനസെ സഹിയാഞ്ഞു സാധുക്കൾക്കുള്ള ഗുണ
ഹാനിയെ വരുത്തുവാനെന്താവതെന്നതന്നെ സന്തതം ചിന്തിച്ചൊ
ളും സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു കണ്ടാൽ അന്തരം പാൎത്തുപാൎത്തുമരുവിടിനകാലം ഛി
ദ്രമെതാനും കാണായ്വന്നീടുമപ്പൊളേറ്റ മുദ്യൊഗം കയ്ക്കൊണ്ടതിസാ
ഹസചെതസ്സൊടും തന്നെക്കാൾ വലിയവൻ തന്നെയും ഭേദിപ്പിച്ചു
തന്നെത്താൻ പ്രശംസിച്ചു ദുൎന്ന്യായകൎമ്മം ചെയ്യാൽ തന്നുടെമിത്ര
ത്തൊടുകൂടവെതാനും വീണു സന്നമായ്പൊകുമെല്ലൊ പിന്നെയെന്നതു
നെരം നന്നല്ലമഹദ്വൈരമാകുമെന്നറിയെണം വന്ദ്യന്മാരായവരെ
വന്ദിച്ചീടുകനല്ലനിന്ദ്യന്മാരായുള്ളരെ നിന്ദിച്ചീടെണ്ടതാനും നിന്ദ്യ
നായ്വരികയില്ലാരാലുമെന്നാലവൻ" ഇത്തരം സൌമദത്തി ചൊന്നതു തെ
ളിയാഞ്ഞിട്ടുത്തരമുരചെയ്തീലാരുമെന്നതുനെരം "സിദ്ധമല്ലാതമമവാ
ക്കുകൾ കൈക്കൊള്ളുണ്ടാ യുദ്ധത്തിന്നിനിയെതും പാൎക്കരുതെന്നി
ങ്ങിനെ മന്യുഭാവെന സൌമദത്തി ചൊന്നതുനെരം സന്നാഹമൊ
ടു പടക്കൂട്ടവുമൊരുമിച്ചു കിടങ്ങും തൂൎത്തുകൊട്ടയഴിപ്പാൻ കുരുസൈന്യം
തുടങ്ങുന്നെരമതു കണ്ടു പാഞ്ചാലനൃപൻ ധൃഷ്ടദ്യുമ്നാദികളാം തന്നുടെപു
ത്രന്മാരും പെട്ടെന്നു പുറപ്പെട്ടു നാലംഗപ്പടയൊടും ഭൈരവതരതുമുലാ

രവകൊലാഹല ഭെരീനാദത്തൊടിടചെന്നിതുപെരുംപട കൌരവപാഞ്ചാലഭൂപാലകബലംതമ്മിൽ ഘൊരമായിട്ടുംവന്നുമെററതിന്നനന്തരം യുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരായ്പുറപ്പെട്ടിതുപാണ്ഡു പുത്രന്മാരതുകണ്ടുവെപഥുപൂണ്ടീടിനാർ ധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാർമൊദംപൂണ്ടിതുപാഞ്ചാലന്മാർ ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനുംപിന്നെശ്ശിഖണ്ഡീസുമിത്രനും പൃഷ്ടവീയ്യ്വാനാകുംപ്രിയദശ്ശനൻതാനും ചിത്രകെതുവുംസുകെതുധ്വജസെനന്മാരും പുത്രന്മാരെഴപെരുംദ്രുപദനൃപെന്ദ്രനും ക്രുദ്ധന്മാരായടുത്തീടിനാരതുനെരം കണ്ണനുംജയദ്രഥൻതാനുമായൊരുമിച്ചു കൊന്നിതുസുമിത്രനെപ്രിയദശ്ശനനെയും വൃത്രാരിപുത്രനപ്പൊൾകൊന്നിതുജയദ്രഥ പുത്രനെകണ്ണാത്മജനാംസുഭാനുവിനെയും സിന്ധുഭൂപനുമംഗാധിപനുമതുകണ്ടുകുന്തീനന്ദനരഥംപൂട്ടീട്ടുമശ്വങ്ങളെ മൂന്നിനെക്കൊന്നാരതുകണ്ടുഭീമനുമതു മൂന്നുംവെഗെനയൊജിപ്പിച്ചതുകണ്ടുപാത്ഥൻ വായുവെഗത്തൊടടുത്തീടിനാനതുനെരം സായകാവലിസഹിയാഞ്ഞുകൌരവരെല്ലാം സായുധന്മാരായൊരൊദിക്കിലെപാഞ്ഞീടിനാർ വായുനുന്നങ്ങളായ മെഘങ്ങളെന്നപൊലെ. മന്നവനായദുര്യൊധനൻ തന്നെക്കണ്ടിട്ടുന്നതമായവൃക്ഷംപറിച്ചങ്ങിലയൂരി സന്നദ്ധനായങ്ങടുത്തീടിനാൻവൃകൊദരൻ ഭിന്നനായൊടിമറഞ്ഞീടിനാൻസുയൊധനൻ മുൻപിലെകുരുസൈന്യംപാഞ്ചാലപുരമെല്ലാം വൻപൊടുവളഞ്ഞപ്പൊളയച്ചപാണ്ഡവന്മാർ വൃഷ്ണികളൊടുംബലദെവാദിവീരരൊടും കൃഷ്ണൻതന്നൊടുംവൃത്താന്തങ്ങളെയറിയിപ്പാൻ. രാമകൃഷ്ണന്മാരതുകെട്ടടനൊടിവന്നാ രാമൊദംപൂണ്ടുചതുരംഗവാഹിനിയൊടും ധാത്തരാഷ്ട്രന്മാരെല്ലാംസാദ്ധ്വസന്മാരായ്പുര മാർത്തിപൂണ്ടൊക്കത്തക്കഹസ്തിനപുരംപുക്കാർ. പൊകുംപൊൾദുശ്ശാസനൻതന്നൊടുസുയൊധനനാകുലപ്പെട്ടുമന്ദമന്ദമൊരൊന്നെചൊന്നാൻ കുന്തിയുംപുത്രന്മാരുംജാതുഷഗെഹമന്നു വെന്തിലെന്നതുമിപ്പൊൾ" നിശ്ചയംവന്നുതെല്ലൊ ബന്ധുക്കളവക്കിപ്പൊളുണ്ടായിപാഞ്ചാലനു മന്ധകവൃഷ്ണികളുംരാമകൃഷ്ണാദികളും എന്തൊന്നുപുരൊചനൻചെയ്യതുദൊഷതാം കൊണ്ടെന്തെല്ലാംവരുമിനിമെലെന്നറിഞ്ഞീല നമ്മുടെപൌരുഷവുമെററംധിക്കരിക്കെണം നിമ്മലഗാത്രിതന്നെക്കൊണ്ടവർപൊയാരെല്ലൊ" ഇത്തരംപറഞ്ഞവർമന്ദംപൊയകംപുക്കു ഹസ്തിനപുരത്തിങ്കൽബന്ധുവര്ഗ്ഗങ്ങളൊടും പാത്ഥന്മാർപാഞ്ചാലിയെവെട്ടതുംജയിച്ചതും ധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാർനാണംകെട്ടുപൊന്നതുമെല്ലാം കെട്ടുസന്തൊഷംപൂണ്ടുവിദുരർചെന്നുധൃത രാഷ്ട്രഭൂപതിതന്നൊടുവണ്ണമറിയിച്ചാൻ നാട്ടിലുള്ളവർക്കെല്ലാംസന്തൊഷംവാച്ചുംവന്നു വെട്ടിതു

നരാധിപനിന്നുടെപുത്രന്മാരിൽ ജ്യേഷ്ഠനാമവൻ ദ്രുപദാത്മജാതന്നെ
യിപ്പോൾ വാട്ടമെന്നിയെ കുരുവംശവുംവർദ്ധിച്ചീടും" വിദുരവാക്യം
കേട്ടധൃതരാഷ്ട്രനുമതി കൗതുകംപൂണ്ടു ദൈവാനുഗ്രഹമെന്നുചൊന്നാൻ
തനയന്മാരിൽ ജ്യേഷ്ഠനെന്നതുംകേട്ടസുയോധനനെന്നോർത്തുപുന
രുദ്ധനുമുരചെയ്യാൻ "ആഭരണങ്ങളെല്ലാംകൊടുത്തുടുകവേണം ദ്രൌ
പദികലങ്കരിച്ചീടുവാൻ വൈകിയാതെ വാഞ്ഛയാമതാന്നിദു
ര്യോധനനോടും പാഞ്ചാലിതന്നെക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടിങ്ങുപോന്നീടേ
ണം" ചൊല്ലിനാനന്ദസ്മിതംപൂണ്ടുടൻ വിദുരരു മല്ലല്ലധർമ്മാത്മജൻ വെ
ട്ടതെന്നെല്ലാംകേട്ടു "ആകാരഗ്ലാദനാർത്ഥം ധൃതരാഷ്ട്രരമെങ്കിൽ ഭാഗ
ധേയംപാണ്ഡവന്മാർജീവിച്ചതു"മെന്നാൻ "കുന്തിയുംപാണ്ഡവരുംപാ
ഞ്ചാലൻതന്നുടെസംബന്ധികളായ്വന്നിതുനന്നായിതെ"ന്നുചൊന്നാ
ൻ-കർണ്ണനുംസുയോധനൻതാനുമാസ്ഥീദുർമ്മദൻ പോയെന്നതുകണ്ടുചെ
ന്നുരന്നവനോടുചൊന്നാർ "ഞങ്ങൾക്കുതിരുമുൻപിൽ വിദുരരുണ്ടാക
യാൽ ഇങ്ങുവന്നണഞ്ഞീല്ലാനില്ലാഞ്ഞിതവസരം ശത്രുക്കൾവർദ്ധിച്ചി
തുംനാമെല്ലാംക്ഷയിച്ചതും ക്ഷത്താവിനുള്ളിൽമോദമെന്നതുമറിഞ്ഞീ
തോ കുന്തീനന്ദനന്മാരെ വൈകാതെയൊടുക്കുവാനെന്തൊരുകഴിവെ
ന്നുപലരുമൊരുമിച്ചു ചിന്തിക്കവേണമെന്നുമനസിനുമക്കെല്ലാം
സന്തോഷംവരുവുന്നരല്ലായ്കിൽ തൊലിപാരം"- കർണ്ണനുംശകുനിയുംദു
ര്യോധനനുമായ്കർണ്ണഭൂപതിയോടുമന്ത്രിച്ചാർപലതരം ദുർന്നയം
നരപതിതന്നോടുദുർമ്മന്ത്രികൾ ചെന്നുപദേശിക്കുന്നതറിഞ്ഞുഭീഷ്മാദി
കൾ പൗരുവംശത്തിങ്കലെക്കാപത്തുവരായ്വാനാ ദൂരവീക്ഷണമുള്ളശ
ന്തനുതനയനും ഭാരദ്വാജനുംകൃപാചാര്യനുംവിദുരനും സാരജ്ഞന്മാരാ
യിരുമുള്ളസജ്ജനങ്ങളുംമേദിനീപതിയായധൃതരാഷ്ട്രൻ തന്നോടുസാ
ദരം ധർമ്മാധർമ്മങ്ങളുംനീതിയുമെല്ലാം കർണ്ണഗാന്ധാരഗാന്ധാരീതനയ
ന്മാരെയും മന്നിലാമ്മാറുവരുത്തിപറഞ്ഞോരുനേരം മന്നവൻധൃതരാ
ഷ്ട്രൻതന്നുള്ളിൽനിരൂപിച്ചു "നന്നല്ലമഹാപാപ്യമാദരിയാഞ്ഞാലിപ്പോ
ൾ എന്നുടെമതംവെളിച്ചത്തുകാട്ടനില ഞാനെന്നോടുവെറുപ്പുണ്ടാം
പുത്രന്മാർക്കെന്നാകിലും തങ്ങൾക്കുനാശംഭവിക്കുന്നതുമിവർക്കുള്ളിലൊ
ന്നുമെചന്നിലെന്നാൽ ഞാനിപ്പോഴെല്ലാംകൊണ്ടും നമ്മുടെകുല
ത്തിനുനല്ലതുചൊല്ലീടുന്ന ധർമ്മിഷ്ഠന്മാർവാക്കുകൾകൈക്കൊള്ളുന്ന
തേയുള്ളൂ" ഇത്ഥമാത്മനികല്പിച്ചവരോടുരചെയ്തു "സിദ്ധാന്തംനിങ്ങൾ
ക്കെല്ലാമെന്തെന്നുചൊല്ലീടുവിൻ ഭദ്രമാകുന്നതിപ്പോഴിവിടെനമുക്കെ
ന്തു വിദഗ്ദ്ധപ്രൌഢന്മാർനിങ്ങൾചിന്തിച്ചുകല്പിക്കുന്ന ഉത്തമമതി
ന്നുമാറാപ്പുറമൊരുനാളുംവർത്തിച്ചീടുകയില്ല ഞാനെന്നുധരിച്ചാലും"

Dhritarashtra remains undecided

പവും മറച്ചുള്ളിൽ പുറമെ സന്തോഷവും ഭൂപതി ഭാവിച്ചവരൊടിതു
ചൊന്നനെരം ദ്രോണരും വിദുരരും ഭീഷ്മരും കൃപരുമായി കൂടിനലൊ
ചനനായവനൃപനൊടറിയിച്ചാർ "പരിയവരുത്തുക പാണ്ഡവന്മാരെ
യെന്നാൽ പെരികനാശമില്ലതല്ലായ്കിൽ മുടിഞ്ഞുപൊം" എങ്കിലൊ വി
ദുരർ പൊയ്വരുത്തീടുകയെന്ന സംകടം മറച്ചാശു ധൃതരാഷ്ട്രരും ചൊന്നാ
ൻ വിദുരരതു കെട്ടു ദ്രുപദപുരം പുക്ക പൃഥയും പുത്രന്മാരും പൊരികെന്നു yet invites the 5
രചെയ്തു കൃഷ്ണനും വിദുരരും കുന്തിയും ദ്രുപദനും കൃഷ്ണയും പാണ്ഡുസുതന്മാ
രുമാസ്ഥിരൂപിച്ചാർ (?) ഹസ്തിനപുരം പുക്കു കല്യാണഘോഷത്തൊടു മൈ
ത്രയും തെളിഞ്ഞിതു നഗരവാസികൾക്കും പാണ്ഡവന്മാരും നല്ലപതി
യും ജനനിയും പാണ്ഡുപൂർവജനാദിയായ ബന്ധുക്കളെയും വണങ്ങി
യൊരുമിച്ചു പാണ്ഡുവിൻ ഗൃഹം തന്നിൽ ഇന്നങ്ങളൊടും സുഖിച്ചിരി
ക്കും കാലത്തിങ്കൽ വരുത്തി യുധിഷ്ഠിരൻ തന്നെയും കൃഷ്ണനെയും നിര
ത്തീടുവാനായി പറഞ്ഞു ധൃതരാഷ്ട്രൻ "എന്നുടെയനുജനാം പാണ്ഡുവാ & gives them half the [realm]
ണ്ണതുപൊലെ മന്നവനായവാക്കുനീയുണ്ണി യുധിഷ്ഠിര എന്നുടെതന
യന്മാരെല്ലാരും ദുരാത്മാക്കൾ ഒന്നുമെ കെൾക്കയില്ല ഞാൻ പറഞ്ഞാവയു
ണ്ണി പാണ്ഡവന്മാരെ നിങ്ങൾ തങ്ങളിൽ പിണങ്ങാതെ ഖാണ്ഡവ
പ്രസ്ഥത്തിങ്കൽ നാടുവാണിരിക്കപൊ യ്യാതിനാട്ടിനു പുനരഭിഷെ
കവും ചെയ്തു മാധവൻ തനിക്കുള്ളിൽ ചെന്നിതൊ ചൊദിക്കെണം "ഇ
ന്നതു കെട്ടു ദാമൊദരനുമരുൾ ചെയ്തു "മന്നവ കണക്കിനിക്കെല്ലാമെന്നി
റിഞ്ഞാലും പാരണാവതത്തിങ്കൽ പണ്ടിരുന്നതുപൊലെ പാരിതുപാ
ർത്ഥിപരിപാലിച്ചു വസിച്ചാലും എല്ലാമാനന്ദമിനിക്കെള്ളാളും ഭെദമു
ള്ളിലില്ലെല്ലാം മമതയില്ലൊന്നിനും" ഇതു മൂലം മന്നവൻ ചൊന്നവണ്ണ
മഭിഷെകവും ചെയ്തു ചെന്നുടനിന്ദ്രപ്രസ്ഥം പുക്കിതു പാണ്ഡവരും—
നാരദനതുകാലം ധർമ്മജൻ തന്നെക്കണ്ടു നാരിയെക്കൊണ്ടു തമ്മിൽ പി Narada advises about the wife of the [brothers]
ണക്കമുണ്ടാകായ്വാൻ ഒരൊരൊ സംവത്സരമൊരൊരുത്തരൊടുകൂടാതെ
യും ഭെദമെന്നിയിരിപ്പാൻ നിയൊഗിച്ചു മറ്റൊരുത്തനുമായി വാഴു
ന്ന കാലത്തിങ്കൽ മറ്റൊരുത്തനും ചെന്നാനവിടെയെന്നാകിലൊ അ
പ്പൊഴെ തീർത്ഥയാത്ര ചെയ്യെണമൊരാണ്ടുവ നിപ്പൊലെയല്ലെന്നാ
കിൽ നിശ്ചയം നാശമുണ്ടാം - സുന്ദരിയായതിലൊരു കാരണം മുന്നം
സുന്ദരന്മാരായൊരു സുന്ദൊപസുന്ദന്മാരും തങ്ങളിൽ തച്ചു മരിച്ചീടിനാർ Upakhyāna of 2 Asura brothers — 167
തുപൊലെ നിങ്ങളിലിതു കാലമുണ്ടാകാതിരിക്കെണം വന്ദിച്ചു പൈന്ദ്രനും (?)
നാരദനൊടു ചൊന്നാൻ സുന്ദൊപസുന്ദൊപാഖ്യാനം മമ കെൾപ്പി
ക്കെണം മന്ദഹാസവും ചെയ്തു നാരദൻ പ്രീതിപരി (?) നന്ദനകെട്ടു
കൊൾക സൊദരന്മാരൊടും നീ "ഹിരണ്യകശിപുതൻ കുലത്തി

ൽവന്നമുന്നം പിറന്നനികുംഭനാമസുരവരന്നുടെ നന്ദനന്മാരാ
യുണ്ടായ്വന്നിതുവീരന്മാരാ യ്സുന്ദോപസുന്ദന്മാരെന്നി രുവരത്രകാ
ലം വൃന്ദാരകാരികളാ യ്വന്നമുണ്ടായിവന്ന സുന്ദോപസുന്ദന്മാ
രുംവയസ്യന്മാരെപ്പോലെ അന്യോന്യംഭ്രാതാക്കന്മാരാമവരിരുവരു
മൊന്നിച്ചുതമ്മിൽപിരിയാതെവാഴുന്നകാലം ത്രൈലൊക്യംജയിക്കെ
ണംനമുക്കെന്നുറച്ചവർ ശൈലാദ്ധ്യനായവിന്ധ്യൻതന്നുടെമുകളിൽ
പ്പോ യ്സ്വംതതപിതാമഹൻ തന്നുടെപാദാംബുജം ചിന്തിച്ചുഘോര
മായതപസ്സുതുടങ്ങിനാർവായുഭക്ഷണംചെയ്തുപാദാംഗുഷ്ഠവുമൂന്നികാ
യവുംമലംപൂണ്ടുജടയുംവല്ക്കലയും ധരിച്ചുകൂപ്പിത്തൊഴുതക്ഷികളിളകാ
തെ നിരസ്താശയാനിത്യംവ്രതത്തൊടൊരുപൊലെ ചെന്നിതുകാലമ
പ്പോൾപൊങ്ങിയധൂമംകൊണ്ടു നന്നായിവിറച്ചിതുവിന്ധ്യനാംമല
യെല്ലാം ഉഗ്രമാംതപസ്സുകൊണ്ടക്കാലംദെവകളും വ്യഗ്രിച്ചുഭയപ്പെ
ട്ടുചിന്തിച്ചാർപലതരം എന്തൊന്നുകൊണ്ടുതപൊവിഘ്നത്തെവരുത്താ
വു പണ്ടൊക്കുംമുലമാരാലെതുമില്ലൊരുഫലം ക്രൂരവുമൊങ്ങിയൊരു
രാക്ഷസനുടുത്തിതു കാലനെപ്പോലെദെവന്മാരുടെമായയാലെ സു
ന്ദോപസുന്ദന്മാരാമസുരെന്ദ്രന്മാരുടെ സുന്ദരിമാരാംഭാൎയ്യാഭഗിനിജന
നിമാർ പെടിച്ചുപരിപാലിച്ചീടെണമെന്നുചൊല്ലി യൊടിച്ചെന്നതു
കണ്ടുമിളകിലവരെത്തും ഒന്നുകൊണ്ടുമെതപൊഭംഗത്തെച്ചെയ്യകൂടാഞ്ഞി
ന്ദ്രാദിദെവഗണമാകുലപ്പെട്ടശെഷം മുൻപിലാമ്മാറങ്ങെഴുന്നെള്ളി
നാൻപിതാമഹ നൻപൊട്ടുവെണ്ടുംവരംതരുവനെന്നു ചൊന്നാൻ
വന്ദിച്ചുസുന്ദോപസുന്ദന്മാരുമരവിന്ദ നന്ദനൻതന്നൊടത്യാനന്ദമാ
യുരചെയ്താർ „നിന്തിരുവടിക്കുകാരുണ്യമുണ്ടാകിൽഞങ്ങൾ ക്കന്തരം
വരാതൊരുദെവത്വംതന്നീടെണം" അന്നെരംവിധാതാവുമവരൊടരു
ൾചെയ്തു „തന്നുകൂടുമൊമരദെവത്വംനിങ്ങൾക്കിപ്പോൾ മറ്റുവെണ്ടു
ന്നതെല്ലാംനൽകുവനുരചെയ്യിൻ കുറ്റമുണ്ടമരത്വംനിങ്ങൾക്കുതന്നീ
ടിനാൽ" എന്നതുകെട്ടനെരംസുന്ദോപസുന്ദന്മാരും നന്നായിക്കൂപ്പി
ത്തൊഴുതജനൊടപെക്ഷിച്ചാർ സ്ഥാവരജംഗമങ്ങളായുള്ളഭൂതങ്ങളാ
ലാവയൊരൊരുനാളും മരണമരുതെല്ലൊ ലൊകങ്ങൾമൂന്നിംകലുമു
ള്ളൊരുജന്തുക്കളാലെകദാമൃത്യുഭവിച്ചീടരുതൊരുനാളും അന്യോന്യ
മൊഴിഞ്ഞുമറ്റാരാലുമൊരുനാശം വന്നുകൂടാതവണ്ണംനൽകെണമ
നുഗ്രഹം" ധാതാവും „നാശംനിങ്ങൾതങ്ങൾതങ്ങളിലൊഴിഞ്ഞൊരുഭൂത
ങ്ങളാലുംവന്നുകൂടായ്ക"യെന്നുരചെയ്താൻ ആസ്ഥയാമഞ്ഞരുളിടിനാൻ
വിരിഞ്ചനും- ദൈത്യന്മാർതപസ്സമന്നെരത്തുസമൎപ്പിച്ചാർ സൎവ്വജന്തു
ക്കളാലുമവദ്ധ്യന്മാരായിതി ഗൎവ്വിതന്മാരാസ്സ്ത്രീജനമന്ദിരംപുക്കാരവർസ

ന്തോഷമുണ്ടായ്വന്നബന്ധുക്കൾക്കെല്ലാമുള്ളിൽ ചിന്തിച്ചവണ്ണംവരം
കിട്ടുകനിമിത്തമാ യ്താപസവെഷംപരിത്യജിച്ചുദിവ്യങ്ങളാ മാഭര
ണാദികളുംധരിച്ചുദീപിച്ചേറ്റം സൽക്കാരംചെയ്തീടിനാരത്യർത്ഥംസു
ഹൃജ്ജനം തൽക്കാൎയ്യമവൎക്കെല്ലാംസാധിപ്പിച്ചനുദിനം ഭക്ഷ്യതാംപു
നൎഭുജ്യതാംയഥാസുഖം വക്ഷ്യതാംബഹുവിധാരമ്യതാമിഹൈവ
മെ പീയതാംയഥാകാമംഗീയതാമുച്ചൈസ്തരം. നീയതാമിതിഗെഹെ
ഗെഹെകെൾക്കായിവാക്കും തത്രതത്രൈവപാനമത്തചിത്തന്മാരവ
രെത്രയുംവിഹരിച്ചുകഴിഞ്ഞുപലകാലം ഹിരണ്യകശിപുതൻകുലത്തിൽ
വന്നുമന്നം പിറന്നനികുംഭൻതൻപുത്രന്മാരായുണ്ടായ സുന്ദോപസു
ന്ദന്മാരുംദൈത്യവാഹിനിയുമാ യ്ച്ചെന്നമരപുരംപുക്കദെവെന്ദ്രാദി
കളെയും വെന്നുടനാട്ടിക്കളഞ്ഞീടിനാർ‌വർകളും ചെന്നുപുക്കിതുവി
ധാതാവുതന്നുടെലൊകംദന്ദശൂകന്മാരെയുംജയിച്ചുപാതാളവുംചെന്ന
വർജയിച്ചിതുസമുദ്രദ്വീപങ്ങളും മ്ലെച്ഛജാതികളെയുംജയിച്ചുവശത്താ
ക്കി വാച്ചശെഷമുള്ളഭൂമിജയിപ്പാനൊരുംപെട്ടാർ യാഗാദികൎമ്മങ്ങ
ളുമൊക്കെവെമുടക്കിയാർ_ശൊകംപൂണ്ടിതുമുനിവൎഗ്ഗവുംദ്വിജന്മാരും കൃ
ഷിഗൊരക്ഷാദിയുംമുടക്കികൃപാഹീന മുഷ്കികൾതമ്മെവധിച്ചീടിനാ
ർമടിയാതെ പിതൃകൎമ്മവുംദെവപൂജയുമില്ലാതെയായ്തി തിജപ്രവര
ന്മാരടക്കിഭൂചക്രവും ലൊകവാസികളെയുമൊക്കെവെയാട്ടിക്കളഞ്ഞ
കമാനസന്മാരയവർകീളിരുവരുംപൎവ്വതവനഗ്രാമനഗരദ്വീപാന്തരെ
സൎവ്വദാദിവ്യാംഗനമാരുമായ്ക്രീഡിക്കയുംരത്നഭൂതങ്ങളെല്ലാമടക്കിക്കൊ
ണ്ടുദെവപത്നികളെയുമാട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടാരെല്ലൊ_താപസപ്രവ
രനുമംബരചാരികളും താപമുൾക്കൊണ്ടുപുരുഹൂതാദിദെവകളുംസത്യ
ലൊകത്തെപ്രാപിച്ചെത്രയുംഖിന്നന്മാരാ യ്നിതാപംപൂണ്ടേറ്റമ
ത്തലായാപത്തുകൾഅംബുജസംഭവനൊടറിയിച്ചതുനെരമംബരചാ
രികളൊടരുളിച്ചെയ്തുദെവൻ „വിശ്വസിച്ചാലുംമമവചനംവൈകാ
തെഞാൻ നിശ്ശെഷപരിതാപംനിങ്ങൾക്കുതീർത്തിട്ടുവൻ" വിശ്വക
ൎത്താവുതാനുമുൾക്കാമ്പിലുനിരൂപിച്ചു വിശ്വകൎമ്മാവുതന്നെവിളിച്ചു
നിയൊഗിച്ചു നിൎമ്മലമായരൂപലാവണ്യത്തൊടുമിപ്പൊൾ നിൎമ്മിക്ക
വെണമൊരുതരുണിരത്നത്തെനീ വിശ്വകൎമ്മാവുംനമസ്കരിച്ചുധാതാ
വിനെവിശ്വമൊഹനമായനാരീരൂപവുംതീൎത്തുചാരുതകലൎന്നുള്ളമൊ
ഹനവസ്തുക്കളിലൊരൊരൊതിലത്തൊളമെടുത്തുസാരാംശത്തെ ചെത്തു
കൊണ്ടുകൂട്ടിത്തീൎത്തൊരുദിവ്യരൂപം പാൎത്തൊളുംജഗന്മനൊമൊ
ഹനതരമെല്ലൊ അത്ഭുതമായപദാൎത്ഥങ്ങൾസമ്പാദിച്ചതിലുള്ളനമാ
യസാരാംശംകടഞ്ഞെടുത്തിതു ശില്പമായൊരുതിലമാത്രമങ്ങതുകൊണ്ടു

കല്പിതമായരൂപം പൂൎണ്ണമായതുനേരം ഉല്പലോത്ഭവൻ തിലോത്തമയെ
ന്നിട്ടുപേർ മല്പഭാഷിണികൾമറ്റുള്ളവർനാണംപൂണ്ടാർ ഉല്പലോത്ഭ
വയായലക്ഷ്മിയുംരുദ്രാണിയും കൎപ്പൂരശുഭ്രഗാത്രിയാകിയഭാരതിയും ദ
ൎപ്പകപ്രാണനാഥയാകിയരതിതാനും ദൎപ്പമുൾക്കാമ്പിലെഴുമപ്സരസ്ത്രീ
വൎഗ്ഗവും സൎപ്പഭൂഷണപ്രിയയാകിയഗംഗതാനും സുപ്രഭാംഗിയെ
ക്കണ്ടുമോഹിച്ചാരസൂയയാ വിശ്വകൎമ്മാവുതാനുംവിസ്മയപ്പെട്ടാനേ
ററം വിശ്വകൎത്താവുംതലകുലുക്കിത്തൃക്കണ്ണാൽ കണ്ടോരുപൂരുഷന്മാൎക്കു
ണ്ടായപരവശം തണ്ടലർബാണൻതാനുംമുഴുവനറിഞ്ഞീല കുഞ്ഞനാ
യിതുനീലകണ്ഠനുമതുനേരം കൊണ്ടൽനേർവൎണ്ണൻതാനുംകൊണ്ടാടി
സ്തുതിചെയ്യാൻ ധാതാവുതിലോത്തമയോടരുൾചെയ്തീടിനാൻ,, എന്നു
മെമടിയാതെനീയൊരുകാൎയ്യംവേണം സുന്ദരരൂപെപോയീടേണം
വൈകാതെചെൽക സുന്ദോപസുന്ദാസുരേന്ദ്രന്മാരുള്ളവിടെനീ നി
ന്നുടെരൂപശോഭാലാവണ്യംകൊണ്ടുതയോ രന്യോന്യവിരോധവുമു
ണ്ടാക്കിച്ചമക്കേണം നിന്നാലെസാദ്ധ്യമിന്നിദ്ദേവകളുടെകാൎയ്യം പി
ന്നെനീവൈകാതെകണ്ടിങ്ങുപോരികബാലെ" ലോകേശനിയോഗ
വുംകൈക്കൊണ്ടുതിലോത്തമാ നാകേശകുലത്തെയും ചെയ്തുടൻപ്ര
ദക്ഷിണം ആകാശമാൎഗ്ഗേമന്ദമന്ദംപോയുള്ളനേരം പാകശാ
സനവൈരിമാരെയുംകാണായി സുഗന്ധമാല്യാലംകൃതമാരാസ്ത്രീ
ജന മന്തികെപാടിക്കൂത്താടുന്നതുംകണ്ടുകണ്ടു ഭക്ഷ്യഭോജ്യങ്ങളൊ
ടുംസേവകജനത്തോടും പുഷ്കലമായഭോഗത്തോടുമന്യോന്യംചെ
ൎന്നു ഹൃദ്യമായിട്ടന്നൊരുമദ്യപാനവുംചെയ്തു ഉദ്യാനദേശവിന്ധ്യസാ
൨ നുനിശിലാതലെ സ്നിഗ്ദ്ധമായിട്ടന്നഭദ്രാസനെ വാഴുന്നേരം മുഗ്ദ്ധയാ
യൊരുതിലോത്തമയുംമന്ദംമന്ദം രക്തവസ്ത്രവും പൂണ്ടുമുക്താഹാരാദി
കളും രക്തമാല്യാനുലേപനാദിയുമലംകരിച്ചേത്രയുംമനോഹരമായൊ
രുവേഷത്തോടും ചിത്രമായിരിപ്പൊരുമന്ദസഞ്ചാരത്തോടും കൎണ്ണി
കാരവുമുത്തുന്നതസ്തനങ്ങളും തന്വംഗിമദ്ധ്യമദ്ധ്യെചെറുതുകാട്ടി
ക്കാട്ടി നിന്നുമങ്ങൊട്ടുപോന്നുംമെല്ലവെകടാക്ഷിച്ചുംപിന്നെയുമിട
യിടെപ്പിന്നോക്കിവാങ്ങിപ്പോന്നും വാഹിനീതീരെ വിളയാടു
ന്നനാരീമണി മോഹനരൂപംകണ്ടുസുന്ദോപസുന്ദൻമാരും കാ
ഞ്ചനചഷകവുംവെടിഞ്ഞുസസംഭ്രമം വാഞ്ഛയാമതിമറന്നസുര
പ്രവരന്മാർചാഞ്ചാടിച്ചെന്നാരവൾതന്നുടെമുൻപിലൊരുചാഞ്ചല്യം
കലൎന്നിതിൽസുന്ദനാംജ്യേഷ്ഠനപ്പോൾദക്ഷിണകരംപിടിച്ചാടിനാനു
പസുന്ദൻദക്ഷിണേതരകരമപ്പൊഴെപിടിപെട്ടാൻ മത്തചിത്തന്മാ
രായദൈത്യന്മാരവളുടെ ഹസ്തപങ്കജംരണ്ടുംപിടിച്ചുനിൽക്കുന്നേരം

സുന്ദനുമുപസുന്ദൻ തന്നൊടു ചൊല്ലീടിനാൻ "സുന്ദരിയാകുമിവളെ
നുടെ ഭാൎയ്യയെല്ലൊ നിന്നുടെ ഗുരുഭ്രതയാകുന്നതൊൎത്തീടിവൾ തന്നു
ടെ കരാംബുജമയച്ചുദ്ദൂരെപ്പൊനീ" എന്നതു കെട്ടനെരമുപസുന്ദനും
ചൊന്നാൻ "എന്നുടെ ഭാൎയ്യയീവൾ കൈത്തളീരയച്ചാലും ചിന്തിച്ചീട
കിൽ വധൂവാസ്സുരും ഭവാനിവളെന്നറിയാതെ കാട്ടീടുന്നതന്ധതയാലെ
എന്നുടെ ഭാൎയ്യയിവൾ മറ്റുള്ളതെല്ലാം ഭവാനന്ന്യായം കാട്ടീടാതെ കയ്യയ
ച്ചീടുകെ" "നാൻ മൂന്നുലൊകത്തും ജ്യെഷ്ഠനുടയതെല്ലൊ ധനധാന്ന്യരത്നാ
ദികളുമിനിക്ക് വെണ്ടായയെല്ലൊ ദൈവാനുഗ്രഹംകൊണ്ടീന്നിനിക്കു
കിട്ടിയൊരുപാൎവ്വണശശിമുഖിതന്നെയിങ്ങയക്കെണം" "എങ്ങിനെ കി
ട്ടിനിനക്കെന്നതു പറയെണം തിങ്ങിന മദംകൊണ്ടു വെറുംപറയായ്കവെ
ണം" "അങ്ങുള്ള മദത്തെക്കാളെറെയില്ലിനിക്കെതും അംഗനാരത്നത്തെ ഞാ
നയക്കയില്ലയെന്നും നിശ്ചയിച്ചീടെന്മൊമൽപ്രണയിനി തന്നെ
യായവാക്കുപറയാതെ കയ്യയക്കനീ" "വെറയല്ലപറയുന്നതെതും ഞാനെ
ന്റെ ജീവനായികയുടെ കരം പിടിപ്പാനെന്നുമ്മൂലം" "ജീവനായികയു
ണ്ടൊ നിനക്കെന്നാശ്ശൂസ്സുന്ദ നാവൊളും വെഗാൽ ഗദയെടുത്താനൊ
രുകയ്യാൽ സൊദരൻ താനും ഗദയെടുത്താനൊരുകയ്യാൽ ക്രൊധം പൂ
ണ്ടിരിവരുമന്ന്യൊന്ന്യം പ്രഹരിച്ചാർ തല്ലുകൊണ്ടവനിയിൽ വന്മല
പൊലെ വീണാരെല്ലൊ സുന്ദനുമുപസുന്ദനുമതുനെരം അന്തകപുരിപു
ക്കാരപ്പൊഴെ ദെവാദികൾ സന്തൊഷംവന്നു ജഗദ്വാസികൾക്കുമു
ലം സന്താപംതൊടെ പരിചാരകന്മാരും പൊയാർ സന്ധിപ്പിച്ചിതു തി
ലൊത്തമയും ദെവകാൎയ്യം പാതാളം പുക്കീടിനാർ മറ്റുള്ള ദൈത്ത്യന്മാരും
പാഥൊജഭവനനുമിന്ദ്രാദി ദെവകളും പ്രീതിപൂണ്ടനുഗ്രഹംകൊടുത്തു
തിലൊത്തമെക്കാദരാൽ സൂൎയ്യപഥം പ്രാപിച്ചാളവൾ താനും ഇന്ദ്രനുമ
ടക്കിവാണീടിനാൻ ത്രിഭുവനം നന്ദിച്ചു സത്യലൊകം പുക്കിതു വിരിഞ്ചെ
നും സുന്ദരി തിലൊത്തമ കാരണം മരിച്ചിതു സുന്ദൊപസുന്ദന്മാരുമന്ന്യൊ
ന്ന്യം പ്രഹരത്താൽ നിങ്ങളുമതുപൊലെ പാഞ്ചാലി നിമിത്തമായ് തങ്ങ
ളിൽ കലഹമുണ്ടാകാതെയിരിക്കെണം അന്ന്യൊന്ന്യം സുഹൃത്ഭാവമുള്ളവ
രെന്നാകിലും പെണ്ണങ്ങൾമൂലം വൈരം വൎദ്ധിച്ചുവരുമെത്രെ നിങ്ങളെക്കുറി
ച്ചുള്ളിൽ സ്നെഹമെറുകയാൽ ഞാനിങ്ങിനെ വന്നു ചൊന്നെൻ നിങ്ങ
ളൊടറിഞ്ഞാലും" ഇത്തരമരുൾചെയ്തു നാരദനെഴുന്നെള്ളി പൃത്ഥ്വീപാല
കന്മാരുമപ്പൊലെ വാഴുംകാലം കുരുരാജ്യത്തിലൊരു ധരണീദെവെന്ദ്ര
നു പെരികപശുക്കളെ കള്ളന്മാർ കൊണ്ടുപൊയാർ അതു ചൊന്നിന്ദ്രപ്ര
സ്ഥഗൊപുരദ്വാരത്തിങ്കൽ അതിവെദനയൊടു പറഞ്ഞു ഭൂദെവനും അ
പ്പൊഴെ ധനഞ്ജയനാശ്വസിപ്പിച്ചാൻ പിന്നെ കെല്പെറുമായുധങ്ങ

a Brahman complain[s] abt cow the[ft] ... to Arj[una] ... entrance ... Draupadi's ...

ളെടുപ്പാൻ ചെന്ന നെരം ആയതമീഴിയാളും ധമ്മപുത്രരും പഞ്ചസായക
രസംപൂണ്ടു മരുവുന്നതു കണ്ടാൻ ആയുധശാലതന്നിലജ്ജുനൻ താനും
പൊയാനന്നെരം തന്നെ ഭൂസുരൊത്തമനൊടും തസ്കരന്മാരെയൊക്ക
നിഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തു സല്കരിക്കയും ചെയ്യാൻ വിപ്രനു പശുക്കളെ പി
ന്നെത്തൻ ഗുരുഭൂതന്മാരെയും വണങ്ങിട്ടു തന്നുടെ സമയത്തിനന്തരം
വരാഷ്ട്രാനും സന്നാഹമൊടു തീത്ഥയാത്രയും തുടങ്ങിനാൻ പിന്നാലെ കൂട
പൊയാർ വിപ്രാദിസാധുക്കളും സാഗരസരിത്സരൊവനശൈല
ങ്ങൾ കണ്ടു വെഗെന ഗംഗാദ്വാരെ ചെന്നിരുന്നിതു പാത്ഥൻ ഗംഗ
യിൽ മുഴുകിനാൻ മംഗലമനസ്സനായ് അംഗജതാപം പൂണ്ടു പന്നഗതരു
ണിയും വെള്ളത്തിൽ താഴ്ത്തിക്കൊണ്ടാളുള്ളുറപ്പും താഴ്ത്തിക്കൊണ്ടാളുള്ളഴി
ഞ്ഞുലൂപിയുമായൊരു നിശി വാണാൻ ഉണ്ടായിതിരാവാനെന്നാത്മജ
നവൾ പെറ്റു തണ്ടലർബാണസമനായ പാണ്ഡവൻ പിന്നെ ഹി
മവൽപാശ്വം പുക്കാൻ അഗസ്ത്യവടം കണ്ടാൻ ഹിമവന്മൂദ്ധ്നി വിന്ദുസര
സ്സും കണ്ടു പാത്ഥൻ ഭൃഗുതുംഗവും കണ്ടാൻ പല ദാനങ്ങൾ ചെയ്താൻ ഭ
ഗവൽഭക്തനായ ഫല്ഗുനൻ പാണ്ഡുപുത്രൻ ഹരിദ്വാരവും കണ്ടു വിസ്മ
യപ്പെട്ടു കൂപ്പി ഹിരണ്യവിന്ദുവിന്റെ തീത്ഥങ്ങളെല്ലാമാടി പവ്വതങ്ങളും
കണ്ടാൻ പുണ്യക്ഷെത്രങ്ങൾ കണ്ടാൻ ദിവ്യങ്ങളായ തീത്ഥങ്ങളിലും മുഴ
കിനാൻ അവിടെ നിന്നു നെരെ കിഴക്കൊട്ടിറങ്ങീട്ടു ഭുവനപ്രസിദ്ധ
യാമുല്പലിനിയെ കണ്ടാൻ നൈമിശാരണ്യം കണ്ടാൻ പ്രതിനന്ദയും ക
ണ്ടാൻ വൈമല്യം കലന്നീടുമപരനന്ദ കണ്ടാൻ നല്ല കൌശികീ ഗയാ
ഗംഗയുമാടി പിന്നെ ചൊല്ലെഴുമംഗരാജ്യം വംഗവും കലിംഗവും കണ്ടി
തു മഹാണ്ണവമവിടെ സ്നാനം ചെയ്തു കണ്ടിതു മഹെന്ദ്രമാം പവ്വതം ധന
ഞ്ജയൻ ചൊല്ലെഴും ഗൊദാവരിയാടിനാൻ കാവെരിയും കല്യാണാലയ
മായ രംഗവും വണങ്ങിനാൻ സത്വരം മണലൂരമാകിയ പുരി പുക്കു ചി
ത്രവാഹനനായ രാജാവു തന്നെ കണ്ടാൻ അവനു ചിത്രാംഗദയെന്നൊ
രു മകളുമുണ്ടവളെ വെട്ടുകൊണ്ടാനവിടെയിരുന്നനാൾ അപ്പുരിത
ന്നിൽനിന്നു കെൽപ്പൊടെ പുറപ്പെട്ടാനപ്പൊഴെ പഞ്ചതീത്ഥമാടിയാൻ
പെടി നീക്കി അത്ഭുതാംഗികളായ നാലു ദാസികളൊടു മപ്സരസ്ത്രീയാ
യൊരു വന്ദയുമൊരു ശാപാൽ നക്രരൂപിണികളായ്യതീത്ഥങ്ങളിലും
പുക്കു പൊഷ്കയാലാരും തീത്ഥങ്ങളാടുമാറില്ലുഗ്രവെഗെന ഭക്ഷിച്ചീടുമെ
ന്നുള്ള ഭയാൽ എന്നതു കെട്ടു പാത്ഥൻ ലൊകൊപകാരാത്ഥമായ്പഞ്ചതീത്ഥ
ങ്ങളിലും കുളിച്ചു തപ്പിച്ചിതു പഞ്ചനക്രങ്ങളെയും പഞ്ചതാം ചെയ്താനെ
ല്ലൊ വന്ദെക്കും സഖിമാക്കും ശാപമൊക്ഷവും വന്നു വന്ദിച്ചു പാണ്ഡ
വനെ സ്തുതിച്ചു പൊയാരെല്ലൊ പിന്നെയും ചിത്രാംഗദ തന്നെക്കാണ്മാ

തിന്നായി ച്ചെന്നിതുമണലൂരപുരിയിൽ ചിത്രപുത്രൻ വിക്രമംകലൎന്നവ
ളൊടുചെൎന്നിരിക്കുംനാൾ ബഭ്രുവാഹനനെന്നൊരൎഭകനുണ്ടായ്പിന്നു
പശ്ചിമസമുദ്രതീരത്തുകൂടവൻപിന്നെ സപുണ്യമാംപ്രഭാസതീൎത്ഥത്തിം
കൽചെന്നുപുക്കാൻ യാദവനായഗദൻപറഞ്ഞുകെട്ടാനന്നു മാധവ
ഭഗിനിയാംസുഭദ്രാഗുണമെല്ലാം പണ്ഡിതനായപാണ്ഡുനന്ദനനവ
ൾമൂലംമന്മഥിതനായിക്കുണ്ഡിയാത്രിദണ്ഡിയുമായാൻ - അക്ഷമാ
ല്യാംഗുലീയയൊഗദാരപ്പവഹി ച്ചക്ഷികളിളകാതെമൃദ്യമാംധ്യാന
ത്തൊടും പ്രക്ഷേശനായവടകൊടരച്ഛായതംകൽ പുക്കിതുലക്ഷ്മീപതി
യാകിയവാസുദെവൻ പുഷ്കരനെത്രൻതന്നെച്ചിന്തിച്ചുചിലദിനം
പുഷ്കരവിശിഖനുംപുക്കിതുസന്നദ്ധനായി അവ്യയൻനാരായണ
നവ്യക്തനതുകാലം ദിവ്യജ്ഞാനെനകണ്ടുസവ്യസാചിയെയപ്പൊൾ
സത്യഭാമയുമായിതത്രചെന്നീടുന്നെരം സുപ്തനായ്ക്കിടക്കുന്നഭക്തനെ
ക്കണ്ടുകൃഷ്ണൻ ആനന്ദവിവശനായെററവുംചിരിച്ചപ്പൊൾ മാനി
നീസത്യഭാമാചൊദിച്ചാളതിന്മൂലം "അത്യൎത്ഥംചിരിച്ചതിന്നെന്തുകാര
ണംനാഥ സത്യമെന്നൊടുപറഞ്ഞീടെണമെന്നീവണ്ണം" സത്യഭാമൊ
ക്തികെട്ടുഭഗവാൻപത്മെക്ഷണൻ സത്യപൂരുഷൻസകലെശ്വരന
സനാതനൻ സത്യമായുള്ളവൃത്തമവളൊടരുൾചെയ്തു സത്യഭാമക്കു
മെററമാനന്ദംവന്നിതപ്പൊൾ പുണ്യവാനെയുമുണൎത്തീടിനാൻജഗ
ന്നാഥ നന്യൊന്യംകണ്ടുഗാഢാശ്ലെഷവുംചെയ്തുപിന്നെ രൈവത visits Krishn
കാദ്ര്യാചലംപുക്കിതുവസിപ്പാനാ ദ്ദൈവതസഹായനായ്മരുത്തുവി
ജയനും പിന്നെപ്പൊയിദ്വാരവതീപുക്കിതുഭഗവാനും വന്നീടുംമനൊര
ഥമെന്നായികിരീടിക്കും അക്കാലംരൈവതകമായപൎവ്വതത്തിംകൽ
ചൊൽക്കൊണ്ടമഹൊത്സവംകല്പിച്ചുവാസുദെവൻ ഭൊജവൃഷ്ണ്യന്ധ
കന്മാരൊക്കവെച്ചെന്നൊരുമിച്ചു ഭൊജനാദികൾമഹാദാനങ്ങളാപൂരിച്ചു
വാദിത്രാദികൾനാദമെററവുമാഘൊഷിച്ചു മൊദത്തൊടെരൊരൊദിവ്യ
മെളങ്ങൾമെളിപ്പിച്ചു വൃക്ഷാഗ്രംതൊറുംദീപംവെച്ചൊക്കജ്വലിപ്പി
ച്ചു പുഷ്കരാക്ഷികൾകൊപ്പിട്ടെററവുംഫലിപ്പിച്ചു രെവതിയൊടുംകൂ
ടക്ഷീബനാംബലഭദ്രൻ സെവകന്മാരുമായിച്ചമഞ്ഞുവന്നീടിനാ
ൻ ഉഗ്രസെനനുംനാരീസഹസ്രസഹിതനാ യഗ്രെവന്നിതുചതുരം
ഗവാഹിനിയൊടും പ്രദ്യുമ്നൻസാംബൻപുനരക്രൂരൻസാരണനും
സത്യകൻസഹാവരൻസാത്യകിഭംഗകരൻ ചാരുദെഷ്ണനുംപൃഥുവി
പൃഥുകൃതവൎമ്മാ വീരനാംവിഡൂരഥൻനിശഠൻഭാനുഗദൻ മറുമി
ങ്ങിനെയുള്ളവീരന്മാരൊക്കത്തക്ക പുക്കിതുപുഷ്കരാക്ഷനുത്സവംപാലി
പ്പാനാ യ്സന്ന്യാസവെഷംപൂണ്ടധന്യനാംപാൎത്ഥനൊടും സന്നായുധ

w. his sister Subhadra

വം കണ്ടു നടന്നീടിന നേരം കന്യകാ സുഭദ്രയും തന്റെ സഖീമദ്ധ്യെ
മിന്നലെന്നതുപൊലെ കാണായി സന്ന്യാസിക്കും തന്നെത്താൻ മറന്നി
തു സന്ന്യാസി കന്യകയാൽ പിന്നെയുണ്ടായ കുഴപ്പങ്ങൾ ഞാനെന്തു ചൊ
ല്ലു വാസുദെവനുമുപദെശിച്ചാനുപായങ്ങൾ വാസവതനയനുമവ്വ
ണ്ണമാരംഭിച്ചാൻ ഉത്സവം കഴിഞ്ഞപ്പൊൾ വൃഷ്ണികളെല്ലാവരും സ
ന്ന്യാസിവന്ദനം ചെയ്തൊക്കവെ പുറപ്പെട്ടാർ സുഭദ്രതാനും പിന്നെ രൈ
വതകാദ്രീന്ദ്രനെ സുഭക്ത്യാ വലത്തുവെച്ചു ചുറ്റിച്ചു വന്ദിച്ചുടൻ ദൈവ
തദ്ദെവെന്ദ്രന്മാരെയും വണങ്ങീട്ടു "നൈകവരെണമെ മമകാംക്ഷിതമെ"
ന്നു നണ്ണി ശ്രീമദ്ദ്വാരകാപുരിപൂവാനായ്പുറപ്പെട്ടാൾ ഭീമസെനാനു
ജനും പുക്കിതു മദ്ധ്യെമാർഗ്ഗം ഭദ്രയാം സുഭദ്രയെ ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചവൻ
നിദ്രയും വെടിഞ്ഞു പൊയ്ദിവ്യം ഗവതടെ രമ്യകാനനദെശെ നിർമ്മല
ശിലാതലെ മന്മഥവിവശനാത്മജാനുജൻ പുക്കാൻ അർജ്ജുനനസാ
ലതാലബകുളതമാലങ്ങൾ ഉശകണ്ണങ്ങൾ ചെമ്പകാശൊകപുന്നാഗ
ങ്ങൾ കെതകപാടലങ്ങൾ കർണ്ണികാരങ്ങൾ നല്ല ചൂതങ്ങളും കൊലങ്ങ
ളതിമുക്തകങ്ങളും ഇത്യാദിവൃക്ഷങ്ങൾ കൊണ്ടെത്രയും മനൊജ്ഞമാം സ്ഥ
ലെ വസിക്കുന്ന സന്ന്യാസി തന്നെക്കണ്ടു പൊകുന്ന വൃഷ്ണിവീര
ന്മാരൊടു പറഞ്ഞിതു സാകം നമ്മൊടു മത്രനിങ്ങൾ ചെററിരിക്കെണം
രെവതീരമണനും സാംബനും പ്രദ്യുമ്നനും സാരണൻ കൃതവർമ്മാ ചാരു
ദെഷ്ണനും ഗദൻ ഭാനുവും വിഡൂരഥൻ നിശഠൻ വിപൃഥുവും പൃഥുവുമി
ത്യാദികളാകിയ വൃഷ്ണികളും യദുവീരന്മാരുമായ്സന്ന്യാസി തന്നെക്കണ്ടു കൌ
തുകം പൂണ്ടു നമസ്കരിച്ചു ഭക്തിയൊടെ മൃദുപല്ലവങ്ങളിലിരുന്നാരെല്ലാ
വരും കുശലപ്രശ്നങ്ങളും ചെയ്തിതു സന്ന്യാസിയും കുശലമെത്രയെ
ന്നു പറഞ്ഞു മുസലിയും "എങ്ങളെക്കുറിച്ചേററം കാരുണ്യമുണ്ടാകെണമെ
ന്നു നിന്നെഴുന്നെള്ളത്തെന്നതും കെട്ടീടെണം നിന്തിരുവടി കണ്ട പുണ്യ
ദെശങ്ങളെല്ലാമന്തരം കൂടാതെ കണ്ടരുളിച്ചെയ്തീടെണം" ക്ഷെത്രങ്ങ
ൾ പർവ്വതങ്ങൾ വനങ്ങൾ നദികളും തീർത്ഥങ്ങൾ ദിഗന്താന്തരഭെദങ്ങളൊ
ക്കെച്ചൊന്നാൻ മൊക്ഷധർമ്മങ്ങളെല്ലാമാഖ്യാനം ചെയ്താനിവൻ സാ
ക്ഷാൽ ജ്ഞാനാർത്ഥിഭിക്ഷുമുമുക്ഷുശ്രെഷ്ഠനെന്നാർ "സന്ന്യാസിക്കുപ
ദ്രവം കൂടാതെ വസിപ്പതിന്നു നാമൊരു നിലം കല്പിച്ചീടുകവെണം"
എന്നു വൃഷ്ണികൾ ബലനൊടു ചൊല്ലിയ നെരം മന്നിതു വസുദെവന
ന്ദനൻ നാരായണൻ പെരികസ്സന്തൊഷിച്ചു ബലഭദ്രരും ചൊന്നാൻ
"മതികക്കണ്ണവരികാനും ചൊല്ലെണമിപ്പൊൾ ദിവ്യനായിരിപ്പൊ
രു സന്ന്യാസിവരനിവൻ നിർവ്യാജം സെവിക്കെണമിവനെ നാമെ
ല്ലാരും ഇവിടെ ചാതുർമ്മാസ്യമിരിപ്പാനൊരു നീച മെവിടം നല്ലതെ

നുചിന്തിച്ചുചൊല്ലേണംനീ നിന്തിരുവടികളുള്ളിൽതെളിഞ്ഞദേശം
തന്നെ സന്തോഷംമറ്റെല്ലാൎക്കുമെന്തതുവിചാരിപ്പാൻ" അന്തണ്മോരെ
നവ്വണ്ണംനുജൻതന്നെനൊക്കി ച്ചിന്തിച്ചുകാമപാലൻകൃഷ്ണനൊ
ടരുൾചെയ്തു "ആരാമത്തിംകലതികൊമളലതാഗൃഹെ ധീരന്മാംസന്ന്യാ
സിക്കുവസിപ്പാൻസുഖമുള്ള ഭൊജനത്തിനുകന്ന്യാഗൃഹമുണ്ടെട്ടത്ത
ന്നാൽ ഭൊജനമാക്കനുവാദംനീകൂടകല്പിക്കുംപൊൾ" ബലദെവൊക്തി
കെട്ടുപറഞ്ഞുമാധവനും "ബലവാനിവനതിസുന്ദരൻവാഗ്മിയുവാക
ന്യകാപുരസമീപത്തിംകലാക്കീട്ടുവാ നിന്നിവൻയൊഗ്യനല്ലെന്നെ
ന്നുടെമതംപിന്നെ ശാസ്ത്രജ്ഞൻഗുരുധൎമ്മജ്ഞൊത്തമൻനെതാവായ
ശാസ്ത്രാനിന്തിരുവടിഞങ്ങൾക്കിന്നെല്ലാവൎക്കും ഭവതാസമുക്തമായ
തിനെവിരൊധിപ്പാ നിവിടെമറ്റാരുമില്ലിരുപൊന്നിട്ടുപിന്നെ ചി
ന്തിച്ചാൽശുഭാശുഭമറിവാനൊരുത്തരും നിന്തിരുവടിക്കനെരില്ലെന്നു
ധരിക്കേണം" ഇത്തരംകൃഷ്ണവാക്യംകെട്ടുരാമനുംചൊന്നാൻ "സത്യവാ
ൻജിതെന്ദ്രിയൻധൃതിമാൻവിനയവാൻ ഉത്തമനായഭിക്ഷുവിദ്വാ
നെത്രയുമിവൻ ഭക്ത്യാനീകൂട്ടിക്കൊണ്ടുപൊകെണംകന്ന്യാഗൃഹെ ഭദ്ര
യാംസുഭദ്രയൊടിങ്ങിനെപറയെണം ഭദ്രനായിരിപ്പൊരുസന്ന്യാസി
പ്രവരനു ഭക്ഷ്യങ്ങൾഭൊജ്യങ്ങളുംപെയങ്ങളിവയെല്ലാം നിത്യവും
ശിക്ഷയൊടെഭിക്ഷയിട്ടീടവെണം മത്സൊദരതയൊടുഞാൻചൊന്നതെ
ന്നുചൊൽക" കൊമളനായകൃഷ്ണനങ്ങിനെതന്നെ" യെന്നു കാമപാല
നാജ്ഞയുംകൈക്കൊണ്ടുവഴിപൊലെ സന്ന്യാസിയായപാൎത്ഥൻതന്നു
ടെകയ്യുംപിടിച്ചുന്നകൌതൂഹലംപൂണ്ടുതൻഗൃഹംപുക്കാൻ — രുഗ്മി
ണിയൊടുംസത്യഭാമയാംകാന്തയൊടുംപത്മലൊചനൻപരമാൎത്ഥമു
റിയിച്ചാൻ പാൎത്ഥനാഗതനായവാൎത്തകെട്ടവൎകളുംപൂൎത്തിയാംമനൊ
രഥമെന്നുസന്തൊഷംപൂണ്ടാർ സന്ന്യാസിയൊടുംകൂടികന്ന്യകാഗൃഹം
പുക്കു ധന്യയാംഭഗിനിയൊടിവണ്ണമരുൾചെയ്തു "ഭദ്രയാംസുഭദ്രെകെ
ളാശ്വൻറനിയൊഗംനീ ഭദ്രനായിരിപ്പൊരുസന്ന്യാസിവരനിവൻ
ഭക്ഷ്യഭൊജ്യാദികളാംഭിക്ഷനൽകീടവെണം ഭിക്ഷുവിന്നനുഗ്രഹം
സിദ്ധിപ്പാൻനമുക്കെല്ലാം നിത്യവുംഭിക്ഷുവശവൎത്തിനിയാകവെ
ണം സിദ്ധിക്കുമഭിമതമെന്നാൽനിശ്ചയംപൊലെ മുന്നംവന്നിതുപി
ലസന്ന്യാസിവരരവ രിന്നിപ്പൊൾദാശാൎഹൻതൻപുത്രികളായുണ്ടാ
യ കന്ന്യകാഗൃഹങ്ങളിലിരുന്നീട്ടുനമ്പൊലെ നന്നായിശുശ്രൂഷി
ച്ചീടുന്നിതുഭക്ത്യാനിത്യം" എന്നെല്ലാംബൊധിപ്പിച്ചുമാധവനെഴുന്നെ
ള്ളി സന്ന്യാസികന്ന്യാഗൃഹംതന്നിലുംപുക്കാനെല്ലാ രമ്യഗാത്രിയെ
കണ്ടുമന്മഥവിവശനാ [illegible] സഹൊദരനെത്രയുംതാപംപൂണ്ടാൻ

നിദ്രയുമില്ലപുനരശനമില്ലെന്നുവന്നു   നിത്യവുംധ്യാനത്തിന്നനി
ഷ്ഠയുമുണ്ടായ്വന്നു   മറെറാരുചിന്തയുമില്ലററവരിലുംകൂട   മററുമ
സ്സുഭദ്രയിലെന്നിയെനക്തന്ദിവം   ആളികളൊടുംകൂടികെളികൾ
കൊള്ളുംപൊഴും   പ്രീത്യാദിമനൊഹരഭാവങ്ങൾകാണുംപൊഴും   പ
ന്താട്ടുന്നതുകണ്ടുംപംപരക്കിളികണ്ടും   ചിന്തുകൾപാടുന്നതുംചന്തമായാ
ട്ടുന്നതും   ചാതുൎയ്യംകണ്ടുംവെണുവീണാദികളിൽശീല   മാധുൎയ്യംക
ണ്ടുംഭാവഗാംഭീൎയ്യംകണ്ടുംനെത്ര   ചാതുൎയ്യംകണ്ടുംചെതൊവൈധുൎയ്യം
കണ്ടുംമാരവൈകാൎയ്യംകണ്ടുംവാഞ്ഛാസൌന്ദൎയ്യംകണ്ടുംവെഷസൌ
കുമാൎയ്യംകണ്ടുതല്ലാവണ്യംകണ്ടുംവൃത്തി ദാക്ഷിണ്യംകണ്ടുമുള്ളിൽകാരു
ണ്യംകണ്ടുനല്ല   താരുണ്യംകണ്ടുംസ്മിതഭാഷിതംകെട്ടുഭാവവൈവൎണ്യം
കലൎന്നിതുസവ്യസാചിക്കുമെന്നൊരുമാധവഭഗിനിക്കുംശൈശവത്തി
ങ്കൽതന്നെ മാധവസഖിയായഫല്ഗുനഗുണങ്ങൾകെട്ടാദരവൊടു
മന്മഥാതുരയായാളെല്ലൊ കണ്ടവർപറഞ്ഞുകെട്ടൎജ്ജുനരൂപഗുണം ക
ണ്ടതുപൊലെതന്നെയുണ്ടല്ലൊസുഭദ്രെക്കും രണ്ടുകൈകൾക്കുമുണ്ടുതൊ
ൻതഴംപതുകണ്ടു മുണ്ടായിസന്ന്യാസിയിൽകൌതുകംദിനംതൊറുംചി
ന്തിച്ചുചിന്തിച്ചുള്ളിൽസംശയംമുഴക്കയാൽ   പന്തൊക്കുംമുലയാളാം
മാധവിയൊരുദിനം മൃഷ്ടഭൊജനംകഴിഞ്ഞിഷ്ടമൊടിരിക്കുംപൊൾപു
ഷ്ടകൌതുകത്തൊടുംമട്ടൊലുംമൊഴിയാളും   തുഷ്ടനായിരിപ്പൊരുശിഷ്ട
നാംയതിയൊടു കഷ്ടമെന്നിരിക്കിലുംമട്ടലൎബാണൻചൊല്ലാൽ പ
ട്ടൊത്തമുലകളുംദൃഷ്ടിയുംകവാടംകൊ   ണ്ടൊട്ടൊട്ടുമറച്ചിട്ടുനിന്നവൾ
വിചാരിച്ചാൾ   „ചെറുതുപറയുംപൊളറിയാമെല്ലൊപക്ഷെ   ചെറു
തെചിലചൊദ്യംചെയ്യുന്നതെന്നതെവക്രു ഭഗവൻപ്രസീദമെഭഗവൻ
പ്രസീദമെ   സുകൃതമെല്ലാമമഭവത്സംഗമമിപ്പൊൾ   ശൈശവം
കൊണ്ടുചിലകൌതുകമുണ്ടാകയാൽ വൈശിഷ്ട്യമെറുംഭവാനൊടുഞാ
ൻചൊദിക്കുന്നു ദെശങ്ങൾസരിത്തുകൾശൈലങ്ങൾ സരസ്സുകൾ
ഗ്രാമങ്ങൾനാനാജനപദങ്ങൾനഗരങ്ങൾരാജ്യങ്ങളരണ്യങ്ങളെന്നി
വയെല്ലാമൊക്ക പൂജ്യനാംഭവാൻതാനൊന്നടന്നുകണ്ടുവെല്ലൊ ഭൊ
ജ്യങ്ങളിന്നദിക്കിലിന്നവയെന്നുംപിന്നെ ത്യാജ്യങ്ങളിന്നദിക്കിലിന്ന
വയെന്നുമെല്ലാം അരുളിച്ചെയ്തീടെണമറിവാൻതക്കവണ്ണമരുണാ
ധരിമന്ദമിവണ്ണംചൊദിച്ചപ്പൊൾ   അരുണെതരകുലജാതനാകിയ
പാൎത്ഥൻ കരുണാരസപരവശമാനസനായെ സന്തൊഷബഹുമാ
നസ്നെഹകൌതുകരാഗ മന്ദാക്ഷവാത്സല്യാനന്ദാകുലദയാരസ   പ്ര
ണയാസുഖപരമാസ്തിക്യമൊടുചൊന്നാൻ ഗുണശാലിനിയൊടുസ
കലവൃത്താന്തവുംഅന്യൊന്യസല്ലാപവുംചെയ്യുമെവീടന്നെരമന്ന്യൊ

ന്ന്യ കൌതുഹലംപൂണ്ടുപുഞ്ചിരികൊണ്ടു സന്ന്യാസിതന്നെനൊക്കിപി
ന്നെയുംസുഭദ്രയാം കന്യകസംഗൽഗദംമെല്ലവെചൊല്ലീടിനാൾ „ അ
ന്ന്യായമല്ലെരഹസ്സല്ലാപംനമ്മിൽഭവാൻ ധന്ന്യനാകയാലതുംയൊഗ്യ
മെന്നതെവരു അന്ന്യമായിരിപ്പൊരുവൃത്താന്തംചൊദിക്കുന്നു ഞ്ഞ
ന്നൊടുപരമാൎത്ഥമരുളിച്ചെയ്യീടെണം ഖാണ്ഡവപ്രസ്ഥത്തിംകലെഴ
നെള്ളിയൊമമ പാണ്ഡവമാതാവായകുന്തിയെയുണ്ടൊകണ്ടു എ
ന്നുടെപിതൃഷ്വസാവാകുന്നതറിഞ്ഞിതൊ മന്നവൻയുധിഷ്ഠിരൻത
ന്നെയുമുണ്ടൊകണ്ടു സൊദരന്മാരുമായിസൈ്വരമാഴ്വാഴന്നൊ നൊ
വാതനന്ദനനായഭീമനുസുഖമല്ലി ഫൽഗുനനപരാധംപൊക്കുവാൻ
തീൎത്ഥത്തിനു നിൎഗ്ഗമിച്ചിരിക്കുന്നിതെന്നൊരൊകെട്ടതെല്ലൊ ഇക്കാല
മെതുദിക്കിൽസഞ്ചരിക്കുന്നിതവൻ ദുഃഖിപ്പാൻപാത്രമല്ലടാഗ്യവാ
നെല്ലൊപാൎത്ഥൻ അവനെയുണ്ടൊകണ്ടുകെട്ടിതൊവിശെഷങ്ങൾ „
വിവശഭാവത്തൊടുമിവണ്ണംചൊദിച്ചപ്പൊൾ അവളൊടുരചെയ്തുമ
ന്ദഹാസവുംപൂണ്ടു പവനാത്മജസഹൊദരനാംവിജയനും „ ആൎയ്യയാം
കുന്തികുരുക്ഷെത്രത്തിംകലുതത്ര സൈ്വരക്കെടില്ലവിശെഷിച്ചെതു
മെന്നുകെട്ടു ധൎമ്മജന്മാവുമനുജന്മാരുമിന്ദ്രപ്രസ്ഥം ധൎമ്മെണപരി
പാലിച്ചിരിക്കുന്നിതുബാലെ ഭ്രാതാക്കന്മാരുംകുന്തിയാകിയ ജനനിയു
മെതുമെധരിച്ചതില്ലൎജ്ജുനവിശെഷങ്ങൾ ബാലികെഞൊനിന്നൊ
രുകിംവദന്തിയുംകെട്ടെൻ കാലംവൈകാതെപരമാൎത്ഥവുമറിഞ്ഞിടാം
രഹസ്യംചൊല്ലീടരുതംഗനാമാരൊടെന്ന മഹൽസംവാദമെന്നാകി
ലുംഞൊൻചൊല്ലീടുവൻ ദ്വാരകാപുരിതന്നിൽ സന്ന്യാസവെഷംപൂ
ണ്ടു മാരമാൽകലൎന്നിരിക്കുന്നിതുധനഞ്ജയൻ കൃഷ്ണസൊദരിയായ
സുഭദ്രതന്നിലതി തൃഷ്ണപൂണ്ടിരിക്കുന്നൊനൎജ്ജുനനെന്നുകെട്ടുമന്ദാക്ഷ
ഭാവംകൊണ്ടുംപ്രെമാനുരാഗംകൊണ്ടും സുന്ദരീസുഭദ്രയുംകുംപിട്ടാള
പ്പൊൾതന്നെ കാൽവിരൽകൊണ്ടുഭുവിവരച്ചുവരച്ചുടൻ കൊൾമയി
ൎക്കൊണ്ടുചെറുവിറച്ചുവിറച്ചെവം നിൽക്കുന്നസുഭദ്രയിൽചെല്ലുന്ന
ചിത്തംതന്നെ നിൽക്കെന്നുവിലക്കീട്ടുപിന്നെയുംചൊന്നാൻപാൎത്ഥ
ൻ „ ഞൊൻതന്നെധനഞ്ജയനാകുന്നതറികനീ താൻതന്നെവരിക്കെ
ണമെന്നെയെന്നറിഞ്ഞാലും „ പിന്നെപ്പൊയിലതാഗ്രഹംപുക്കിതുധ
നഞ്ജയൻ കന്യകാസുഭദ്രയുംമന്മഥാതുരയായാൾ ശില്പമായിരിപ്പൊ
രുപുഷ്പതല്പത്തിന്മെൽചെ ന്നത്ഭുതാംഗിയുംവീണുമൊഹിച്ചാളതുനെ
രംകന്യകാഗൃഹത്തിംകലുണ്ടായവൃത്താന്തങ്ങളുണ്ണ്ടാജനെത്രൻദിവ്യം
ചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടുകണ്ടാൻ പത്മസംഭവയാകുംവിദൎഭപുത്രിയായരു
ക്മിണീതന്നെനിയൊഗിച്ചിതുഭഗവാനും ഭിക്ഷുവിൻഭിക്ഷാൎത്ഥമാ

യന്നുതൊട്ടജ്ജനനും   ഭക്ഷ്യഭൊജ്യാദികളിൽവൈരാഗ്യമുണ്ടായ്വന്നു
സ്വാസ്ഥ്യമല്ലാതെവന്നുഭദ്രയാംസുഭദ്രയു മെത്രയുംകൃശാംഗിയായ്വിവ
ർണ്ണവദനയായ്ശ്ശോകചിന്താധികൊണ്ടുനിശ്വാസമുണ്ടാകയും ഭൊഗ
സാധനങ്ങളിൽവൈമുഖ്യമെറുകയും രാപ്പകൽകിടക്കുന്നപൊഴുതും
വാൎത്തുവാൎത്തു കൊപ്പുകൾകണ്ടുമകളൊടുദെവകിചൊന്നാൾ ദുഃഖി
ക്കവെണ്ടബാലെകൈക്കൊൾകംചെയ്യുമിപ്പൊൾ ഉൾക്കാംപിൽനി
നച്ചവയൊക്കവെസാധിപ്പിപ്പൻ രാമകൃഷ്ണന്മാരൊടുംതൊൻപറ
ഞ്ഞിനിനിന്റെ കാമത്തെവരുത്തുവനില്ലസംശയമെതും" ഇത്തരംപ
റഞ്ഞവൾദുഃഖവുമൊട്ടുപൊക്കിസ്ത്വരംവസുദെവരൊടുദെവകിചൊ
ന്നാൾ വസുദെവനുംപുനരാഹുകനക്രൂരനും വസുദെവാത്മജനാം
കൃഷ്ണനുമൊരുമിച്ചു ഉഗ്രസെനനുംശിനിഗദനുമൊരുമിച്ചു രുഗ്മിണീ
സത്യഭാമാരൊഹിണീദെവകീയും ഒന്നിച്ചുപുരൊഹിതൻതന്നെയും
Marriage കൂട്ടിക്കൊണ്ടു നന്നായിനിരൂപിച്ചുകല്പിച്ചുവിവാഹവും ഉദ്ധവർതാ
നുംബലഭദ്രരുമറിയാതെ സത്വരംകഴിക്കെണമതിനുണ്ടുപായവുംഅ
ന്തകാന്തകൻതനിക്കുത്സവമുണ്ടാക്കെണമന്തൎദ്വീപത്തിംകൽനാം നാ
ലാന്നാൾപൊകവെണം പുത്രമിത്രാദികളുത്തങ്ങളൊടൊരുമിച്ചുമിത്ര
മാസ്സാതുവൃന്ദത്തൊടെപൊകയുംവെണം പുഷ്പബാണാരിതനിക്ക
ളുതമഹൊത്സവം മുപ്പത്തുനാലുദിവസത്തിനുവെണംതാനും" കൃഷ്ണ
രാമാക്രൂരപ്രദ്യുമ്നസാത്യകമുഖ്യ വൃഷ്ണികളൊക്കത്തക്കവിക്രമത്തൊടുംകൂടി
തൊണികൾചങ്ങാടങ്ങൾവഞ്ചികൾപടവുക ളാണുപൊകാതവളൎ
കപ്പലുംപലതരം ആയതമിഴിമാരുമായുധശാലങ്ങളു മാവൊളമുപകര
ണങ്ങളുംദാസന്മാരും പൊവാനായൊരുമിച്ചനെരത്തുസുഭദ്രയും ദെവ
കീസുതനൊടുമെല്ലവെചൊല്ലീടിനാൾ "ദ്വാദശദിനംചെന്നുസന്യാ
സിവന്നിട്ടിപ്പൊൾ ഭ്രാതാവെവെണ്ടതുഞാനെന്തുൾചെയ്യീടെണം"
പ്രീതിയുംവിനയവുംഭക്തിയുംവിശ്വാസവും ഭീതിയുംകൗതുകവുംലജ്ജ
യുംപൂണ്ടുനിൽക്കും സൊദരിതന്നെനൊക്കിമന്ദഹാസവുംചെയ്തു സാ
ദരമരുൾചെയ്തുമാധവൻതിരുവടി "എന്തൊന്നുസന്യാസിതൻചിന്തി
തമെന്നാലതി ന്നന്തരംവരാതെനീവശയായ്വൎത്തിക്കെണം ഇനിക്കും
സന്യാസിക്കുമിക്കണ്ടബന്ധുക്കൾക്കും നിനക്കുംകല്യാണമാസ്ഥരുമെ
ന്നറികനീ സന്യാസിവരനിവനെന്നറിഞ്ഞീലെനീയും ചെന്നിനി
ശുശ്രൂഷിച്ചീടെ"ന്നയച്ചിതുകൃഷ്ണൻ ചിത്രമാല്യാനുലെപനാംബരാഭ
രണങ്ങ ളെത്രയുംവളരസ്സംഭരിച്ചുയദുക്കളും വിളിച്ചുപാഞ്ചജന്യംഭഗ
വാനുമന്നെരം കളിച്ചുവിളിച്ചൊക്കപ്പുളച്ചുപുറപ്പെട്ടാർഒളിച്ചുകൊണ്ടു
പൊവാനുറച്ചുകിരീടിയും മുളച്ചമനൊരഥംഫലിച്ചുസുഭദ്രക്കുംവില്ല

ഷ്ടന്നെവെറെവിളിച്ചുകൊണ്ടുമധു രിപുതന്നാജ്ഞയാ മഖിലമതും
ചെയ്തു പരിപാലിച്ചുകൊൾകരാജ്യംനീവഴിപൊലെ വരുവൻവൈ
കാതെഞാനെങ്കിലത്രിനെയ്യന്നാസ് കൃഷ്ണനെപ്പുരസ്കരിച്ചൊക്ക
വെപുറപ്പെട്ടാർവൃഷ്ണികൾമഹൊത്സവംപാലിപ്പാനതുകാലം സുഭദ്ര
തന്നെമെല്ലെവിളിച്ചുചൊന്നാൻപാൎത്ഥൻ സുഭദ്രംഭവിക്കെണംനമു
ക്കമിനിപൊലെ ജനകൻഭ്രാതാമാതാമാതുലൻപിതൃഭ്രാതാഗുരുവെ
ന്നെവംകന്യാദാനകൎത്തൃക്രമം നിന്നുടെപിത്രാദികൾപുത്രമിത്രാദി
യൊടുമങ്ങ്വമദ്ധ്യെമെവുമന്തൎദ്വീപവുംപുക്കാർ എന്നുടെബന്ധുക്ക
ളുമിവിടെയടുത്തില്ലനിന്നൊടൊന്നുണ്ടുപറയുന്നുഞാനതുമൂലം ഗാന്ധ
ൎവ്വവിവാഹമഞ്ചാമതെത്രയുംമുഖ്യം കാന്തലൊചനെപുനരെതുമെമടി
ക്കെണ്ടാമന്ത്രതന്ത്രങ്ങളെല്ലാമന്യൊന്യരാഗംകൊണ്ടെ സന്ധിക്കുംസ
ന്തതിയുമെന്നെല്ലൊചൊല്ലിമന്വപക്ഷവുംമാസംതിഥികരണമയനവു
മൃക്ഷവുംശ്രീലഗ്നമെന്നിവവെണംതാനും ഉത്തരായണമിപ്പൊൾവൈ
ശാഖമെല്ലൊമാസംഉത്തമാംനക്ഷത്രവുംശുക്ലപക്ഷവുംവന്നു തിഥി
യുംതൃതീയകെൾവാരണെക്കരണവും മധുരാധരീകുലമൌലിമാലികെ
ബാലെമകരമെല്ലൊലഗ്നംപെരികശ്ലിഷ്ടമതും മകരവിലൊചനെമക
നുമുണ്ടാസ്സുതം*അസ്തമിച്ചിതുസൂൎയ്യനടുത്തുമുഹൂൎത്തവു മുത്തരംപറയെ
ണമുത്തമെസുഭദ്രെനീമൌനാനുവാദമൊടെനിന്നിതുസുഭദ്രയും മാന
സെജനകനെദ്ധ്യാനിച്ചകിരീടിയും വന്നിതുശചീദെവിതന്നൊടും
വിണ്ണൊർനാഥൻപിന്നെയുമുള്ളദെവസ്ത്രീകളുമൊക്കവന്നാർ വസി
ഷ്ഠനരുന്ധതീതന്നൊടുംകൂടിവന്നു വസിച്ചുദെവമുനിനാരദൻതാനും
വനുഭഗിനിമനൊരഥമറിഞ്ഞിട്ടെഴുന്നെള്ളി ഭഗവാൻബലഭദ്രരു
മക്കംപുക്കശെഷംദെവകീവസുദെവസത്യകാദികളൊടുംദെവദെവെ
ശനെഴുന്നെള്ളിയൊരനന്തരം കാശ്യപമഹാമുനിഹൊതാവായതുപി
ന്നെകാശ്യപിദെവപ്രൌഢന്മാർപതികൎമ്മംചെയ്യാർ സദസ്യാദിക
ളെല്ലാംനാരദാദികളെല്ലൊതത്രത്തുതരംസുഭദ്രാസ്വയംവരം മംഗല്യ
സ്ത്രീകൾവെണ്ടുംകൎമ്മങ്ങളരുന്ധതി മംഗലദെവതയുംപൌലൊമിദെ
വകീയുംദെവകളൊടുംലൊകപാലന്മാരൊടുംകൂടിദെവെന്ദ്രനഭിഷെകം
ചെയ്തിതുതനയനും ദെവനാരികൾപാട്ടമാട്ടവുംതുടങ്ങിനാർ ദെവദു
ന്ദുഭികളുംഘൊഷിച്ചുനാദംപൂണ്ടു മകുടാംഗദഹാര കുണ്ഡലകടകാദിമ
കനശതമലങ്കരിഞ്ഞാനനവധി ഒരുവൎണ്ണംസ്വയംവരമുണ്ടായി
ട്ടില്ലയെന്നുദെവകൾപൊലുമൊക്കസ്തുതിച്ചുതതുനെരം ദെവദെവെ
ശനായകൃഷ്ണൻറനിയൊഗത്താൽ ദെവെന്ദ്രാദികൾചെന്നു നാക
ലൊകവുംപുക്കാർ തെജനവ്യയൻപരമാനന്ദമൂൎത്തികൃഷ്ണൻ വിജയ

നൊടുമെല്ലെ രഹസി ചൊല്ലീടിനാൻ, ഇരിക്കാമിതുപാൎത്തുരണ്ടുനാളെക്ക
പിന്നെ വരുത്തിത്തരുവൻ ഞാനൊന്നുടെ രഥം തന്നെ സത്വരമന്നുത
ന്നെ ഗമിച്ചീടെന്നാൽ നിന്നൊ ടെത്തുകയില്ലതടുത്തീടുവാനൊരുത്ത
രും പിന്നെ ഞാൻ ബന്ധുക്കളുമായടുത്തൊരുദിന മിന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിങ്ക
ലെക്കാമ്മാറു വന്നീടുവൻ കുന്തീനന്ദനൻ തന്നൊടീവണ്ണമരുളിച്ചെയ്യു
ന്തദ്വീപത്തിന്നെഴുന്നെള്ളിനാൻ ഭഗവാനും ശ്രീരാമൻ തിരുവടി സീത
യൊടെന്നപൊലെ പൌരവൻ സുഭദ്രയൊടൊന്നിച്ചുമരുവിനാൻ
വിംശതിപരന്ദിനമഥചിതയം ചെന്നുതിനി സ്സംശയമില്ലപുറപ്പെട്ടുകവ
സ്ഥിയാതെ വിപ്രഭൊജനം വെണം ശ്രേഷ്ഠമായെന്നു പാൎത്ഥൻ ഉല്പലനെ
ത്രയായ സുഭദ്രയൊടു ചൊന്നാൻ, വിപ്രഭൊജനം നൽകി സുഭ്രുവാം സു
ഭദ്രയും വിഭ്രമത്തൊടെ കൊപ്പിട്ടപ്പൊഴെ പുറപ്പെട്ടാൾ, ഉഗ്രമാം വ്രതസ
മാപ്തിക്കു പൊകെണമതി ന്നുഗ്രസെനന്റെ രഥം വെണമെന്നപെ
ക്ഷിച്ചാൾ രക്ഷികളതു കെട്ടു രഥവും യൊജിപ്പിച്ചു തൽക്ഷണെ നൽകി
ടീനാർ കന്യക താനുമപ്പൊൾ ഭൎത്താവു തന്റെ മുമ്പിൽ നിൎത്തിനാൾ മ
ഹാരഥം വന്ദ്യന്മാരാന്നൃപലധനദാനവും ചെയ്യുന്നന്നാ ക്ഷ്വെളിച്ചീടെ
ണം തെരിന്നിനിക്ക സുഭദ്രെ ഞാ നൊളിച്ചുകൊണ്ടുപൊയിതെന്നതുമ
രുതെല്ലാ വിളിച്ചുപറയെണം വിപൃഥനൊടു ഞാൻ കളിച്ചു യുദ്ധം
ചെയ്യുന്നതു നീ കണ്ടുകൊൾക, മാധവീ മന്ദസ്മിതം ചെയ്തുകൊപിട്ടുനിന്നു
മാധുൎയ്യതരവാചാ വാസവിയൊടു ചൊന്നാൾ ചെയ്യാലുമാകും വണ്ണം
ജന്യം ഞാൻ പാത്രമെത്രെ ചൈതന്യമെതുമിനിക്കില്ലെന്നൊ നിരൂപി
ച്ചു ബാഹുജവംശം തന്നിലല്ലയൊ പിറന്നു ഞാൻ ബാഹുവീൎയ്യം പാരമു
ണ്ടെല്ലൊ മൽഭ്രാതാക്കൾക്കും ബാഹുലെയൊപമനാം ഭൎത്താവെ ധരാധ
രവാഹനസൂനൊ പാണ്ഡുനന്ദന കുന്തീസുത ഭാഗത്തിൽ സമരസം
യൊഗത്തിനൊത്തവണ്ണം വെഗത്തിൽ കൂട്ടീടുവൻ കാട്ടിക്കൊണ്ടാലും
ശൌൎയ്യം എള്ളൊളമെ കുറയുന്നില്ലിനിക്കപെറിച്ചതെൻ ഭ്രാതാവാകിയ കൃഷ്ണ
ൻ മാധവനറിഞ്ഞാലും മെഘനിൎഘൊഷം പൊലെ തെരുരുൾനാദം കെ
elopement ട്ടു വെഗത്തിലടുത്തിതു പുരപാലന്മാരപ്പൊൾ, മിടുക്കു കാട്ടുന്നവനെവ
നെന്നറിയെണം അടുക്കാവൈകാതെ നാമൊരുമിച്ചൊരത്തക്ക തടു
ക്കാമുമ്പിൽ പുക്കു തിരിച്ചു നടക്കിലൊ പിടിച്ചു കെട്ടികൊൾക പിടക്ക
ഭാവിക്കിലൊ കൊടുക്ക വെട്ടും കുത്തും കടുക്കെന്നിനി എന്നടിച്ചുചെ
ന്നുശരം പൊഴിച്ചാരതു നെരം തടുത്തു ശരങ്ങളാൽ മുറിച്ചു കളഞ്ഞവൻ
പടുതമൊടു ശരം പൊഴിച്ചു തുടങ്ങിനാൻ പ്രാസാദധ്വജസ്തംഭഹ
ൎമ്മ്യഗെഹങ്ങൾതൊറു മാസാരം തുടങ്ങിനാൻ ബാണങ്ങൾ കൊണ്ടു
പാൎത്ഥൻ, ഒക്കയൊന്നിളക്കിനാൻ തൽപുരമതു നെരം പക്ഷീന്ദ്ര

യകൻതാൎക്ഷ്യ സംബുധിയെന്നപൊലെ രൈവതകാദ്രിപാരം
പ്രാപിച്ചുധനഞ്ജയൻ ദൈവതാജ്ഞയാകൂടെ ദെവനായകസു
തൻ വിപൃഥുപൃഥാസുതൻപിറകെചെന്നുവൃഥാ നിട്ടതംവിപാഠങ്ങ
ളുവനുംപ്രയൊഗിച്ചാൻ. അസ്ത്രങ്ങൾവസ്ത്രഫങ്ങളിഷകൾയുഗങ്ങളും
കൃന്തനംചെയ്യാൻദൃഢബന്ധനസൂത്രങ്ങളും ആഭരണാദികളുമായുധ
ജാലങ്ങളും കൊപെനകളഞ്ഞിതുസവ്യസാചിയുമപ്പൊൾ വിധന
ഷ്ക്കന്മാരായിവിരഥന്മാരുമായാർ വിധിയാലാശുവിതകവചന്മാരുമാ
യാർ വാങ്ങിച്ചുപടയെല്ലാംവിപൃഥുപിന്നെച്ചെന്നു പാങ്ങാസ്ത്തിന്നുത
ചെയ്യാൻമാധവനിയൊഗങ്ങൾ "തെരിതുഭഗവാന്റെതാകുന്നതറി
ഞ്ഞാലും പാരാതെഭവാനുനൽകീടുവാനുൾചെയ്യൂ" വാസവതനയ
നുംവന്ദിച്ചുവാങ്ങിക്കൊണ്ടു വാസുദെവന്റെരഥെരിലാമ്മാറുകരെറി
നാൻ. പാൎത്ഥവിക്രമംചെന്നുതൊററവരറിയിച്ചാർ പാഞ്ഞൊരുസഭാ
പാലൻഭെരിയുമടിപ്പിച്ചാൻ വൻചിച്ചപെരുംപറനാദത്തെകെട്ട
നെരം വൻപരാംവൃഷ്ണ്യന്ധകഭൊജന്മാരൊടിവന്നാർ മാധവനവ
രെയുംപറഞ്ഞുപതുപ്പിച്ചാൻമാധവിയൊടുംകൂടിവാസവിതാനുംപൊ
യാൻ രൈവതകവുംപുരൊദ്യാനവുംകടന്നഥ ദിവ്യനാംസവ്യസാ
ചികടന്നാൻഗിരിവ്രജം ഉജ്ജയിനിയുമുപവനങ്ങൾവനങ്ങളും നി
ജ്ജരാലയംതൊൽക്കുമാനൎത്തവിഷയവും സജ്ജനബഹുലമാംദിക്കുക
ൾപലവുംക ണ്ടജ്ജുനൻധെനുമതിയാകിയതീൎത്ഥംകണ്ടു മജ്ജനംചെ
യ്തുത്രപിന്നെയുംനടകൊണ്ടാൻ ദുജ്ജനകുലകാലൻദുഷ്ടതമൊക്കനീ
ക്കി നിജ്ജരവരസുതൻവിജ്ജരചെതസ്സൊടും സജ്യമാംധനുസ്സൊടും
സതപരംപൊകുന്നെരം കണ്ടിതങ്ങശ്വരൊധസരസ്സംധനഞ്ജയൻ
വിണ്ടലർകുലവൈരിപുണ്ഡരീകാക്ഷപ്രിയൻ അമ്പുദമടികൾകണ്ടു
ള്ളതംപൂണ്ടുപാൎത്ഥൻ ചൊൽപ്പൊങ്ങുംകരവതിനദിയുംകടന്നുപൊയ്മ
ലയരാഷ്ട്രങ്ങളുംനിഷധവിഷയവുംപാണ്ഡ്യമാംദെവപഥപുരവുംക
ടന്നുപൊയ്യിന്നിതുദെവാരണ്യംതാംകലെന്നറിഞ്ഞാലും വന്നുസത്
ക്കാരംചെയ്യാർമാമുനിജനങ്ങളും കൌരവവിഷയംപ്രാപിച്ചിതുധ
നഞ്ജയൻ പൌരന്മാരറിഞ്ഞതില്ലട്ടിനമൊരുവരും പുരത്തിനക്രൊ
ശമാത്രമെട്ടുണ്ടൊരുഗൊഷ്ഠം സുരശ്രെഷ്ഠാത്മജനുമവിടെവിശ്രമി
ച്ചാൻ "ബാലികാകുലമൌലിമാലികെസുഭദ്രെഗൊ പാലികാവെഷം
പൂണ്ടുനീയിന്നിരാജ്യംപുക്കു വന്ദിക്കകുന്തിയെയുംപാഞ്ചാലപുത്രിയെ
യും" സുന്ദരഗാത്രിപരീക്ഷാൎത്ഥമാമൊദംപൂണ്ടു ഗൊപാലനാരിയുടെവെ Subh. salutes
ഷംപൂണ്ടവളപ്പൊൾ ഗൊപാലനാരിമാരുമായകംപുക്കനെരം കു Kunti &
ന്തിയെച്ചെന്നുകണ്ടുവന്ദിച്ചാളവർതെറ്റം സന്തൊഷംപൂണ്ടുപൂണ്ടുഗൊ Draupadi as shepherdess

ഢാശ്ലേഷവുംചെയ്യാൾ കൃഷ്ണനിൽഭക്തിപൂണ്ടകൃഷ്ണയുമതുപൊലെ
കൃഷ്ണസൊദരിതന്നിലെത്രയുംപ്രെമംപൂണ്ടാൾ - പാൎത്ഥിവൻധൎമ്മപു
ത്രാദിയാംമഹാജനം പാൎത്ഥവൃത്താന്തപരമാൎത്ഥങ്ങളറിഞ്ഞപ്പൊൾ
ആൎത്തനാലംഗപടയൊടുംചെന്നെതിരെറ്റു ചിൽകല്യാണഘൊഷ
ത്തൊടകംകൊണ്ടശെഷം അന്തിതിന്നാനന്ദിച്ചാരഗ്രജാനുജാദികൾ
തീൎത്ഥയാത്രയുംകഴിഞ്ഞാസ്ഥയാധനഞ്ജയൻ പെട്ടുതൻഗുരുഭൂതന്മാ
രെയുംവണങ്ങിനാൻ മാദ്രിനന്ദനന്മാരുംപാൎത്ഥനെവണങ്ങിനാർ അ
ദ്രാനന്ദത്തൊടുംപുല്കിനാൻകിരീടിയുംപ്രെമമാനസയായപാഞ്ചാ
ലിതനിക്കുള്ളി ലാമയമല്ലംതീൎത്ഥബന്ധുവൎഗ്ഗങ്ങളൊടും നെത്രമൊഹ
നതരഗാത്രിയാംസുഭദ്രയെ പെട്ടമാശ്ലെഷംചെയ്തുസുഖിച്ചുമരുവി
Krishna etc visit the 5 നാൻ - അക്കാലംബലഭദ്രാദിയാംയദുക്കളും പുഷ്കരവിലൊചനനാ
കിയഭഗവാനും സ്ത്രീധനംകൊടുപ്പാനായ്സംബന്ധവന്മാൎക്കദിവ്യസ്ത്രീ
ധനാദികളൊടുംവന്നിതുസന്തൊഷത്താൽ വെറിട്ടുപൊയജീവൻപി
ന്നെയുംവന്നപൊലെ പാരിച്ചമൊദംപൂണ്ടുവെഗത്തൊടെതിരെറ്റാ
ർ - അന്തികെകാണൊയ്യുന്നൊരന്തരാത്മാനംനിത്യം ബന്ധുവാംകൃഷ്ണൻ
തന്നെച്ചിന്തിച്ചവണ്ണംതന്നെ സന്താപമകന്നുള്ളിൽസന്തൊഷംവാ
ച്ചുംവണ്ണം സന്തതാനന്ദംപൂണ്ടുകുന്തീനന്ദനന്മാരും സഹസ്രംരഥങ്ങ
ളുംസഹസ്രംഗജങ്ങളും സഹസ്രംശിബികകൾസഹസ്രംദാസികളും
പ്രീത്യാനൽകിയശെഷംപിന്നെയുംകൊടുത്തിതു ജാത്യശ്വരഥികളും
നൂറിരുപത്തഞ്ചല്ലൊ നിയുതംശീലഗുണമെറിയപശുക്കളും പ്രയു
തംനരന്മാരാൽ ചുമന്നിട്ടുള്ളപൊന്നും ഉത്തമതരമായഭൂഷണംനൂപു
രം മുത്തുമാലകളരത്നങ്ങളായവന്നൂറും പവിഴമാലകളുമായിരമതു
പൊലെ സുവൎണ്ണപാദപീഠങ്ങളുമാസ്തരണങ്ങൾ ദിവ്യങ്ങളായിട്ടു
ള്ളവസ്ത്രകംബളങ്ങളും സൎവ്വവിസ്മയകരംകാഞ്ചനപാത്രങ്ങളും രാമകൃ
ഷ്ണന്മാർമഹാധനത്തൊടുള്ളങ്ങളും സൊമവംശൊത്ഭൂതനാംഭൂമിപാല
നേകി ചൊല്ലെഴുമജാതശത്രു ക്ഷിതിപതിവീര നെല്ലാമെപരിഗ്ര
ഹിച്ചവരെസ്സമ്മാനിച്ചാൻ പാനഭൊജനകളഭാദിഭൊഗങ്ങൾകൊ
ണ്ടുമാനന്ദിച്ചെഴുദിനംകല്യാണഘൊഷത്തൊടും കഴിഞ്ഞൊരനന്തരം രാ
മാദിയദുക്കളു മഴിഞ്ഞുപറഞ്ഞുടൻപൊവാനായ്പുറപ്പെട്ടാർ പരിരംഭ
ണംചെയ്തുഭഗിനിതന്നൊരാമൻ ഭരിച്ചുകൊൾനീയെന്നുപാഞ്ചാലി
യൊടുചൊല്ലി തെളിഞ്ഞുപിതൃഷ്വസാവിനെയുംവണങ്ങിപ്പൊയി
ളുണ്ടുംദ്വാരാവതിപുക്കിതുപടയൊടെ - ഉല്പലവിലൊചനൻചില്ലുമാ
ൽനാരായണനെൻ മുപ്പത്തുനാലുദിനംഫല്ഗുനനൊടുംകൂടി ശക്രപ്ര
സ്ഥത്തിംകൽവാണാനുള്ളിസ്സുഖത്തൊടെ ശക്രനന്ദനൻതാനുമതിനാലു

നന്ദിച്ചാൻ_അഭിമന്യുവിനെയും പെററിതു സുഭദ്രയും ദ്രുപദപുത്രിതാനു
മഞ്ചുമക്കളെപ്പെററാൾ ധൎമ്മജാത്മജൻ പ്രതിവിന്ധ്യനെന്നറിഞ്ഞാലും
ധൎമ്മാത്മാ ഭീമാത്മജനായതു സുതസോമൻ മഹലവത്പുത്രാത്മജൻ ശ്രു
തകൎമ്മാവുതാനും നകുലതനയനാകുന്നതു ശതാനീകൻ സഹദേവന്റെ
പുത്രൻ ശ്രുതസേനനുമെല്ലൊ_ഏകവത്സരം വയസ്സന്തരമുണ്ടത്രെ മിത്ഥ-
എകിനാനഭീഷ്ടദാനങ്ങളും യുധിഷ്ഠിരൻ_സുഭദ്രാവിവാഹവും കഴിഞ്ഞു
ധനഞ്ജയൻ നിബദ്ധാനന്ദം സുഖിച്ചിരുന്നീടിനകാലം ഉഷ്ണകാല
ത്തിൽ വാഴും മാധവനോടും കൂടി നിൎഗ്ഗമിച്ചിതു വനക്രീഡെക്കു വനത്തി
ലും ആളികളോടു ചന്ദ്രന്മാരോടും കൂടി കാളിന്ദിതീരത്തിങ്കൽ കെ
ളിപൂണ്ടിരിക്കുന്നാൾ കൃഷ്ണവൎണ്ണവും ധരിച്ചെത്രയും തെജസ്സോടും കൃഷ്ണ
ന്മാരോടു പറഞ്ഞീടിനാനൊരു വിപ്രൻ; ബ്രാഹ്മണശ്രെഷ്ഠൻ ബഹു
ഭൊക്താവെന്നറികെന്നെ ധാൎമ്മികന്മാർ നിങ്ങളെന്നെ ഊട്ടെവെണ്ടതി
പ്പൊൾ ഒരുനാളുമെ തൃപ്തിവരുമാറില്ല മമ തരുവീരു തൃപ്തിവരുംപൊള
വുമന്നം നിങ്ങൾ "എത്രചൊറുണ്ണാമെന്നാലത്ര ചൊറുണ്ടാക്കിടാമെത്രയു
ണ്ടപെക്ഷ" യെന്നവരും ചൊദ്യം ചെയ്യാർ "എങ്കിൽ ഞാനഗ്നിയെല്ലൊ
ഖാണ്ഡവം വനമൊക്ക ത്തിങ്കയിലപെക്ഷയുണ്ടെനിക്കതു മറിയെണം
തക്ഷകനിരിക്കുന്ന കാനനമാകകൊണ്ടു രക്ഷിച്ചീടുന്നു ശക്രൻ സൎവ്വമ
ന്യോന്യം തമ്മിൽ ദഹിപ്പാൻ തുടങ്ങും പൊൾ വരിഷിച്ചീടുമിന്ദ്രൻ മഹ
താമതു നിങ്ങളതിനെ തടുക്കെണം ഹവ്യവാഹനനാകുമിനിക്കില്ലാ
വതെതും ദിവ്യാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ നിങ്ങളെന്നു ഞാൻ കെൾപ്പുപണ്ടെ" സവ്യ
സാചിയുമതു കെട്ടവനൊടു ചൊന്നാൻ "ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളിൽ ചിലതറി
ഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നില്ല ഇല്ലെല്ലൊ തെരും വില്ലുമാവനാഴികയതും നല്ലവാജി
കളുമില്ലെങ്ങിനെ തടുപ്പു ഞാൻ" എന്നെല്ലാം ധനഞ്ജയൻ ചൊന്നതു കെ
ട്ടനെരം നിന്നൊരു ധനഞ്ജയൻ ധ്യാനിച്ചു വരുണനെ വന്നിതു വരു
ണനുമവനോടഗ്നി ചൊന്നാൻ "ഇന്നൊരു കാൎയ്യം ചിന്തിച്ചാൽ തീരും ദ
ഖാനെ ഞാൻ കപിലക്ഷണരഥവും മനൊവായു ജവങ്ങളായ
സിതതുരഗവരങ്ങളും ശരങ്ങളൊടുങ്ങാതൊരാവനാഴികയതും പരന്മാ
രൊടുങ്ങീടുമായുധജാലങ്ങളും ഗാണ്ഡീവമായധന്വരത്നവും കൊടുക്കെ
ണം പാണ്ഡവനായ ധനഞ്ജയനുമടിയാതെ' എങ്കിലൊ നൽകാമെ
ന്നു ചൊല്ലിനാൻ വരുണനും പങ്കജനെത്രാക്ഷയാവാങ്ങിനാൻ കിരീടി
യും രഥത്തെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു കൂപ്പി സ്തുതിച്ചു ഗുരുവിനെ സ്മരിച്ചു
വഴിപൊലെ ദെവതമാരെയൊക്ക വെവ്വെറെ വണങ്ങീട്ടു ദെവരാജാ
ത്മജനും തെരതിൽ കരെറിനാൻ ബദ്ധഗൊധാംഗുലിത്രയുക്തനായ് സ്വൎഗ്ഗി
ഖായ്ക്കു നന്ദനനാകുവചിയായ്ക്കു നിൎമ്മിതമായ ഗാണ്ഡീവം ധനുസ്സു

Agni de[mands] th[e] Kh. jung[le]

gives hor[se] chariot from Varu[na]

ജ്ജ്വാലിച്ചാനന്നേരം പാണ്ഡുനന്ദനനായകൌന്തെയനിന്ദ്രപുത്ര
Ch. forest burnt ൻ, "എങ്കിലൊ ദഹിച്ചാലും ഖാണ്ഡവാരണ്യമെന്നാൻ പങ്കജനേത്ര
നോടുംകൂടവെ കിരീടിയും പിടിച്ചു ദഹനനും ദഹിച്ചു തുടങ്ങിനാൻ പിട
ച്ചിൽ തുടങ്ങിനാർ ദുഷ്ടജന്തുക്കളെല്ലാം പാണ്ഡവ കരഗതഗാണ്ഡീവ
വിലാസവും ഖാണ്ഡവാരണ്യഗതപാവകവിലാസവും പന്നഗപ
ക്ഷിമൃഗജാലങ്ങൾ ദഹിച്ചൊരാക്രന്ദനങ്ങളാകുന്നേരമുണ്ടായവിലാ
പവും പക്ഷികൾ പറന്നന്തരീക്ഷെ പൊങ്ങീടുന്നേരം പക്ഷങ്ങൾ ക
രിഞ്ഞു വെന്തഗ്നിയിൽ പതിക്കയും വൃക്ഷങ്ങൾ വെന്തുപൊട്ടിയലറിവീ
ഴുന്നതു മൃഗങ്ങൾ ചാടിച്ചാടിപ്പിടഞ്ഞു കെഴുന്നതും ഒട്ടൊഴിയാതെകെ
ട്ടുതപ്തനായ്യുതക്രതു വൃഷ്ടിമെഘങ്ങളൊടും നിഷ്ഠുരനാദത്തൊടും ദൃഷ്ടിക
ൾചുവപ്പിച്ചു ദെവവാഹിനിയൊടും "നഷ്ടമാക്കുവനഗ്നിതന്നെഞാ
ൻകണ്ടുകൊൾവിൻ നന്ദനനെന്നാകിലും സൊദരനെന്നാകിലും നി
Indra envy ന്ദിച്ചാലൊട്ടുക്കുവനില്ലസംശയമെതും" ഇത്തരം പറഞ്ഞു തന്റെമത്തെഭ
ൻ കഴുത്തെറി സത്വരം വജ്രമൊങ്ങി ക്രുദ്ധനാം വൃത്രാരാതി കെല്പൊടുപു
റപ്പെട്ടു സെനാനായകനൊടും കല്പാന്തവൎഷവും തുടങ്ങിയതുന്നേരം
നിഷ്ഠുരതരമിടിവെട്ടിയും ത്രിഭുവനം ഞെട്ടിയും മരം വെന്തുപൊട്ടിയും തെ
രുതെരെ ദൃഷ്ടികൾ മിന്നൽകൊണ്ടു നഷ്ടമായ്മെകയും ഘൊരമായ്തത
വെഗാലൊരൊരൊ ദിക്കുകളും വാരിധിപൂരങ്ങളുമിളകിമറിയുന്നു അ
ഭ്രസഞ്ചയം പരന്നഭ്രവും മറയുന്നു വിഭ്രമാപൂണ്ടു ജഗദാപാലികൾ മറുക
ന്നു ശക്രകീലകളെറുസപ്പങ്ങളുരുകുന്നു ശക്രങ്ങൾ തൊറുമുണ്ണമുൾപ്പൂ
ക്കപിടയുന്നു ഗന്ധവാഹനനഗ്നിതനിക്കും ദെവെന്ദ്രനും ബന്ധുവാ
യ്യിന്നാൻ വിദഗ്ദ്ധന്മാരങ്ങിനെയുള്ള പൈതൊരുമഴ കണ്ടനെരത്തു ശര
കൂടം ചെയ്യൊരു ജിഷ്ണുതന്റെ ചൈതന്യമെന്തെചൊല്ലു കൈതവമൂൎത്തി
കൃഷ്ണൻ തന്റെ വൈഭവത്താൽ കൈതളന്നീതുകാളമെഘങ്ങൾക്കെല്ലാ
മപ്പൊൾ പ്രഥനം പ്രഥാത്മജനൊടു ചെയ്തമരെന്ദ്രൻ പൃതനാതൊറു
വൃഥാഫലമായ്വന്നപ്പൊൾ കൃഷ്ണസാരഥിയായ ജിഷ്ണു ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങ
ളാൽ ജിഷ്ണുതന്മദമടക്കീടിനാനതുനേരം ജിഷ്ണുതാനനുവദിച്ചീടിനാ
ൻ ധനഞ്ജയൻ ജിഷ്ണുവെന്നഗ്നിഭവാദികൾ തൊററതുമൂലം അന്നേര
but must yield to Arj. മശരീരിവാണിയുമുണ്ടായ്വന്നു "വിണ്ണവർകൊനെന്തിപൊയടങ്ങിക്കൊ
ൾകനല്ല തക്ഷകൻ കുരുക്ഷെത്രം പുക്കിതെന്നറികനീ സഖ്യെത്തിന്നെ
തുമൊരു വിഘ്നവും വന്നീലെല്ലൊ കൃഷ്ണപാണ്ഡവന്മാരെ ജ്ജയിപ്പാന
രുതാക്കും കൃഷ്ണപാദാബ്ജങ്ങളിൽ വന്ദിച്ചുകൊൾകനല്ലു നരനാരായ
ണന്മാരൊടഭിമാനിപ്പാനെന്തൊരുകാരണമതുമൈശ്വര്യമദമെല്ലൊ"
എന്നതുകെട്ടു വാങ്ങിപ്പൊന്നിതു മഹെന്ദ്രനും വഹ്നിയും പിന്നെനന്നാ

സൃഷ്ടിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ വാരണവ്യാഘ്രഹരിസൂകരസർപ്പാദിയാം മാര
ണ്യജന്തുവർഗ്ഗമാരണകാരണമാം ദാരുണവഹ്നിജ്വാലാമാലകൾക
ത്തിപ്പൊങ്ങി ശോഭിച്ചു ഭുവനവും എല്ലാനക്ഷത്രമാത്രം ക്ഷോഭിച്ചു സ
മുദ്രദ്വീപാദിവൃന്ദവുമെല്ലാം തൽകാലയത്തിങ്കലിരുന്ന മയാസുരൻ
തൽക്ഷണെ പുറപ്പെട്ടു മണ്ടിനാൻ ഭയത്തോടെ ഭക്ഷണമിനിക്കില്ലി
നിയെക്കുന്നില്ലെന്നാശു ശുക്ഷണി താനുമാശു ചെന്നിതു ബെട്ടക്ഷയാ
കൃഷ്ണവത്സാവുശീഘ്രം പിന്നാലെ ചെല്ലുന്നേരം കൃഷ്ണൻ തൂച്ചക്രവുമാ
യട്ടത്തിതുപാരം രക്ഷണത്തിന്നാരെയും കാണാഞ്ഞു മയാസുരൻ അ
ക്ഷീണഭയം പൂണ്ടു ശരണം പുക്കിടിനാൻ "ഹാഹാ പാണ്ഡവ പാർത്ഥ ഹാ
ഹാ ഫല്ഗുന ജിഷ്ണോ പാഹിമാം ഭവാനഹൊ പാഹിമാം ഭവാനഹൊ
പാർത്ഥാ മാത്തനാദം കെട്ടു പൊതു ചെയ്യാ നാസാദയാ പെടിക്കെണ്ട
നീ" യെന്നു തുടരുടൻ നമുചിഭ്രാതാവാകും മയനാന്ദ്രനജേന്ദ്ര നാമര
പ്രൗഢാത്മജന്ദ്ബയം നൽകീടിനാൻ വഹ്നിയും ദഹിപ്പതിനിച്ഛി
ച്ചീലതുനേരം പിന്നെയുമഞ്ജനമുണ്ടെല്ലാം ദഹിയാതെ അശ്വസെ
നനും പിന്നെ നാലു ശാർങ്ഗകങ്ങളും നിശ്ശേഷം ദഹിച്ചിതു ഖാണ്ഡവം
മറ്റെല്ലാമെ. മുനിനായകനായ വൈശമ്പായനനോടു ജനമെജയനു
പന്നേരം ചോദ്യം ചെയ്യാൻ "ശാർങ്ഗപക്ഷികൾ നാലും കാനനം ദഹി
ച്ചപ്പോൾ വാങ്ങിപ്പോയതിന്നെന്തുകാരണം ദഹിയാതെ" എന്നതു കെ
ട്ടു മുനി വൈശമ്പായനൻ ചൊന്നാൻ മന്നവ ശാർങ്ഗങ്ങൾ വെകാത്ത
തിൻമൂലം ചൊല്ലാം ധർമ്മജ്ഞന്മാരിൽ മുഖ്യനാകിയ തപൊനിധി നി
ർമ്മലമന്ദപാലനാകിയ മഹാമുനി ബ്രഹ്മചര്യവും ദീക്ഷിച്ചിരുന്നു ചി
രകാലം ബ്രഹ്മജ്ഞാനവും പൂണ്ടു പിതൃലൊകവും പുക്കാൻ അക്കാലം
സുഖലെശം സിദ്ധിയാഞ്ഞു കണ്ടു ദുഃഖിച്ചു മന്ദപാലൻ ദെവകളൊ
ടു ചൊന്നാൻ "അന്തരം വെന്നിനു ഞാനെന്തും വരുത്തീതില്ലെന്നൊരു
കർമ്മമിനിക്കിങ്ങിനെ വന്നതൊർത്താൽ" ദെവകൾ വിചാരിച്ചു ചൊല്ലി
നാരതു കെട്ടു "താവകമായ ദുഃഖകാരണം കെട്ടാലും നീ മൂന്നൃണത്തൊടു കൂ
ടി മാനവൻ ജനിക്കുന്നു മൂന്നും വീട്ടീട്ടു നവന്നു ഭ്യ ലൊകങ്ങളുണ്ടാം
ബ്രഹ്മചര്യത്തെക്കൊണ്ടും നിത്യയജ്ഞത്തെക്കൊണ്ടും നിർമ്മലപ്രജകൊ
ണ്ടും വീട്ടേണം അവ മൂന്നും എന്നതിൽ പുത്രോല്പത്തി ചെയ്കീല ഭവാനുന്ന
മെന്നതു വിരൊധമാകുന്നതു ഗതിക്കിപ്പോൾ" ഏകം കിൽ ഞാൻ ഭ്രമിത
ന്നിൽ ചെന്നിനി പ്രജകളെ സംകടം തീർത്തീടുവാനുല്പാദിക്കുന്നെൻ ക്ഷ
ത്രം കുറഞ്ഞ കാലം കൊണ്ടു വളരെ പ്രജകളെ പെറുന്ന ജന്തുക്കളെത്തന്നെ
തുനിച്ചവൻ പക്ഷിവർഗ്ഗത്തിൽ ശാർങ്ഗമായ് ജനിച്ചാത്മജന്മാന മുൾ
ക്കാമ്പിലുറപ്പിച്ചു പിതൃക്കൾ സംകടം തീർപ്പാൻ ജരിതയെന്നു പേരാം പക്ഷി

4 Sarnga birds remain alive

തന്നോടുകൂടി പെരികസ്സുഖംപൂണ്ടുഖാണ്ഡവംതന്നിൽ വാണാൻ നാ
ലുപുത്രന്മാരെയുംജനിപ്പിച്ചതുകാലം ബാലന്മാരെയുമവൾതന്നെയുമു
പെക്ഷിച്ചാൻ ലപിതയോടുംകൂടിവസിച്ചുമന്ദപാലൻ - പിന്നെ
ബാലന്മാരെഭരിച്ചുജരിതയും പാവകനതുകാലംഖാണ്ഡവന്ദഹിപ്പാ
നായിട്ടുവന്നതുകണ്ടുമന്ദപാലനുമതുൾചെയ്തു "ദേവകൾക്കെല്ലാംമുഖമാ
കുന്നഭഗവാനെ പാവകദേവഭവാനൊന്നപേക്ഷിക്കുന്നേനിപ്പോൾ എ
ന്റെസുതന്മാരെദ്ദഹിയാതിരിക്കേണം നിന്റെകാരുണ്യത്താലേ"
ന്നതുകേട്ടനേരം അങ്ങിനെതന്നെയെന്നുപാവകനതുൾചെയ്തു മങ്ങാ
തകാന്തിയോടെനടന്നുദഹനനും അരണ്യംതന്നിൽപിടിപെട്ടിതുപാ
വനിദേവൻ കരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൾജരിതതാനുമപ്പോൾ "നിർഘൃണനാ
യപിതാവിവരെയുപേക്ഷിച്ചാൻ ദുഃഖിക്കുമാറായ ഞാൻപൈത
ങ്ങളിവരൊട്ടും പറക്കപ്പോകാതെയുംവന്നിതുബാലന്മാർക്കു നിരക്കപ്പി
ടിപെട്ടുവനത്തിലഗ്നിതാനും ഞാനിനിയിവരെയെന്തോർത്തതെൻ
തംപുരാനെ കാനനത്തിങ്കലഗ്നിപിടിച്ചുനാലുപാടും" ഇങ്ങിനെകര
യുംപോൾപൈതങ്ങളുരചെയ്താർ "എങ്ങാനുംപോയ്ക്കൊൾകമ്മെനീ
കൂടമരിക്കേണ്ട ഞങ്ങൾചാകിലൊ പിന്നെപെറുസന്തതിയുണ്ടാമെ
ങ്ങിനെയുണ്ടാകുന്നുനീകൂടമരിക്കിലൊ ഞങ്ങളെസ്നേഹിച്ചുനീസന്താ
നംമുടിക്കേണ്ട മംഗലംവന്നുകൂടുംപിന്നെയുമെന്നെവരു അല്ലായ്കിൽ
താതൻചെയ്യുതൊക്കനിഷ്ഫലമെല്ലൊ നല്ലലോകങ്ങൾകിട്ടാതാതനെ
ന്നതുംവരും" എന്നതുകേട്ടുപറഞ്ഞീടിനാൾജരിതയു "മെന്റെപൈതങ്ങ
ളെനിങ്ങളൊന്നുവേണം ഇക്കണ്ടമരത്തിൻകീഴുണ്ടെലിമടയതിൽ
പുക്കുകൊള്ളുവിൻനിങ്ങളെന്നാൽഞാനൊന്നുചെയ്യുൻ പൂഴികൊണ്ട
തിൻമുഖംമൂടിവെക്കയുംചെയ്യാം മൂഴിതൻതാഴെതീയുംതട്ടുകയില്ലയെല്ലൊ
കീഴെപൊയ്ക്കിടന്നുകൊണ്ടീടുവിൻ തീയാറിയാൽ പൂഴിയുംനീക്കിക്കൊ
ണ്ടുപൊന്നുകൊള്ളുവനെല്ലൊ" പൈതങ്ങളതുകേട്ടുമാതാവൊടുരചെയ്താ
ർ "പൈദാഹത്തൊടുമെവ്വുമെലിയുണ്ടതിലമ്മെ പറപ്പാൻചിറകില്ലന
ടപ്പാനില്ലകാലു മറച്ചുകണ്ടാലെലിപിടിച്ചുതിന്നുമെല്ലൊ ജന്തുക്കൾ
ഭക്ഷിച്ചിട്ടുമരിക്കുന്നതിനെക്കാൾ വെന്തുചാകുന്നതെത്രെഗതിയെന്ന
റിഞ്ഞാലും ഭർത്താവുതന്നെപ്രാപിച്ചുത്തമന്മാരായുള്ള പുത്രന്മാരെയും
ലഭിച്ചീടുകമാതാവെനീ" എന്നതുകേട്ടനേരംവന്നൊരുശോകത്തൊ
ടെ തന്റെപൈതങ്ങളെനോക്കിയുംകരഞ്ഞിട്ടും പിന്നെഞാൻപറ
കയുംമറിഞ്ഞുനോക്കുകയു "മെന്റെകർമ്മമെന്നുകല്പിച്ചുപോയാളവൾ
അഗ്നിയുംകത്തിക്കത്തിച്ചെന്നടുത്തിതുതാപമഗ്നന്മാരായപക്ഷിപൈ
തങ്ങൾചൊന്നാരപ്പോൾ* അഗ്രജൻജരിതാരിശാരിസൃക്കനുംപിന്നെ

ചൊല്ക്കൊള്ളും സ്തംബമിത്രൻ ദ്രൊണനെന്നൊരുമിച്ചു നാലുദിക്കിലും
കൂടികത്തിപ്പൊങ്ങീട്ടുമഗ്നിജ്വാലമാലകൾകണ്ടിട്ടാകുലപ്പെട്ടനെരംഹി
രണ്യരെതസ്സിനെസ്തുതിച്ചുതുടങ്ങിനാർ ജരിതാരിയുംതൊഴുതധികംഭ one praises Ag
ക്തിയൊടെ ലൊകങ്ങൾക്കെല്ലാംപ്രാണനാകിയവായുതന്നിക്കെകാ
ത്മാവായചൈതന്യാത്മകൻഭവാനെല്ലൊജീവനമായൊരമൃതത്തിന്ന
യൊനിയായപാവകനാകുന്നതുനിന്തിരുവടിയെല്ലൊ ദെവകളുടെമുഖ
മായതുഭവാനെല്ലൊസ്ഥാവരജംഗമങ്ങളുള്ളിൽവാണീടുന്നതും കെവ
ലഭൃത്യനായനിന്തിരുവടിയെല്ലൊ താവകമഹിമാനമാക്കറിയാവുന്നു
ഫപക്ഷിപൊതങ്ങളായഞങ്ങളെദഹിയാതെ രക്ഷിച്ചീടുകവെണം
കാരുണ്യമുത്തെപൊററിഃരംവണ്ണം ജരിതാരിദെവനെസ്തുതിചെയ്യാ 2d
ൻ ആവൊളംഭക്തിപൂണ്ടുതത്സഹൊദരനാകും ശാരിസൃക്വനുംവഹ്നി
ദെവനെസ്തുതിചെയ്യാൻ ധാരിച്ചുഭയംതീർത്തുപാലിച്ചുകൊൾവാനാ
യെഹവ്യവാഹനനായനിന്തിരുവടിയെല്ലൊ ഹവ്യമായിട്ടുന്നതുംക
വ്യമായിട്ടുന്നതുംഗവ്യാദിബഹുവിധദ്രവ്യങ്ങളാകുന്നതും ദിവ്യന്മാരു
ള്ളിലുള്ളൊരന്ധകാരങ്ങൾനീക്കിനിവ്യാജമാത്മജ്ഞാനാത്മകനായ്ക്കൊ
ഭിച്ചിട്ടുമവ്യയാനന്ദനായൊരവ്യക്തനാകുന്നതും സുവ്യക്തംസകല
ലൊകവ്യാപ്തനാകുന്നതും രവ്യാകാരത്തെപൂണ്ടനിന്തിരുവടിയെല്ലൊ
ആധാരംമറ്റുഞങ്ങൾക്കാരുമില്ലയ്യൊ ഭുവനാധാരമൂർത്തെപരിപാലയ
കാരുണ്യാബ്ധെ സ്തംബമിത്രനുംപുനരെന്നെരംസ്തുതിചെയ്താ നന്മയാ 3d
യിട്ടുന്നതുംതാതനായിട്ടുന്നതും പ്രകൃതിയാകുന്നതുംപുരുഷനാകുന്നതും
സകലാത്മാവായിട്ടുംനിന്തിരുവടിയെല്ലൊ വെദമായീടുന്നതുംവെദാ
ർത്ഥമാകുന്നതുംആദിതെയാസ്യകൃതെനിന്തിരുവടിയെല്ലൊ പാലയകൃ
പാലയപാവകപരമാത്മൻ ബാലകന്മാരസ്മാനനാലംബനാൻനമൊ
സ്തുതെദ്രൊണനുംവൈശ്വാനരദെവനെസ്തുതിചെയ്യാൻപ്രാണസം 4th
കടത്തൊടുമത്യർത്ഥംഭക്തിയൊടെ കർമ്മനാമാധാരഭൂതായശൊചിഷ്കെ
ശായകർമ്മസാക്ഷിണെകരണായതെനമൊനമഃ കദ്രൊലൊകൈകഭ
ർത്രെസംഹർത്രെനമൊനമഃകസ്തുവവെത്തിപരമാർത്ഥമാദ്യായനമഃമർത്യ
ന്മാർപിതൃദെവാദികളെല്ലാംകല്പിച്ച നിത്യവുംനൽകീടുമാഹുതിയെപ
തിഗ്രഹിച്ചതത്തിനെല്ലാവർക്കുംതൃപ്തിയെവരുത്തീടുംനിത്യായജഗത്ത
പ്രദീപായതെജസെനമഃ സത്യസാക്ഷിണെപവിത്രായഭാസ്വതെ
നമഃതതപൂർത്തയെപരമാത്മനെനമൊനമഃകുംപിട്ടുജരിതാരിശാരിസൃ
ക്വനുംപിന്നെസ്തംബമിത്രനുംദ്രൊണൻതാനുമായൊരുമിച്ചു പക്ഷി
കളായമന്ദപാലപുത്രന്മാരാശു ശ്രുക്ഷണിതന്നെസ്തുതിച്ചൊരുനെര
ത്തുദെവൻസന്തുഷ്ടനായെനഹംനിങ്ങളെക്കുറിച്ചൊരുസന്താപമിനി

നിങ്ങൾക്കുണ്ടാകയില്ല നൂനം സന്തോഷപ്പെട്ടു ജനനീജനകന്മാരൊ
ടുംസന്തതം വസിച്ചാലുമിവിടെതന്നെ നിങ്ങൾ അന്തരാത്മനി പരമാ
നന്ദത്തൊടുമെന്നെ ചിന്തിച്ചു വസിച്ചുകൊൾകെപ്പൊഴുമെന്നാൽ നി
ങ്ങൾ വെന്തുപൊമെന്നൊരു ഭീതിയുമുണ്ടാകെണ്ട ബന്ധുതൊന്നുണ്ട
നിങ്ങൾക്കതിനു കില്ലീല്ലെതും എത്രമെ ദുഃഖിക്കെണ്ട താപമുണ്ടാകയില്ല ജാത
വെതസ്സാമിത്ഥം നൽകിനാനനുഗ്രഹം - കാനനം ദഹിക്കുമ്പൊൾ മന്ദ
പാലനുമെറ മാനസതാപം പൂണ്ടാൻ പുത്രന്മാരെ നിനക്കയാൽ ജരിതാ
നുമെന്റെ ചെറിയ പൈതങ്ങളു മെരിഞ്ഞുപൊയിതെന്നു ദുഃഖിച്ചു
ചൊന്ന നെരം പറഞ്ഞു ലപിതയായെവ്വന്ന സപത്നിയും പറഞ്ഞീല
യൊ ദഹിക്കുന്നതില്ലെന്നു വഹ്നി മക്കളും ദിവ്യന്മാരെന്നല്ലയൊ ചൊല്ലീ
ഭവാൻ ദുഃഖിപ്പാനവകാശമെന്തിനിയതു മൂലം സാപത്ന്യം തൊന്നി
ച്ചു ലപിത തന്നിലപ്പൊൾ താപസശ്രേഷ്ഠനുള്ളിൽ വൈരാഗ്യമു
ണ്ടായി ജരിതാനും വന്നു പൈതങ്ങൾ തമ്മെ കണ്ടു പെരികസന്തൊ
ഷിച്ചു മന്ദപാലനും വന്നു പിതൃക്കൾക്കുള്ള കടം തീർത്ത വനത്തു കാലം മൃ
ത്താൻ പിന്നെ ശുഭലൊകത്തെ ഗമിപ്പാനായി യുത്തുക്കെപ്പുത്തുക്കെപ്പൊയ
ടങ്ങി ദഹനനുമെത്തമമഹെന്ദ്രനും പടയുമെല്ലാങ്ങളും തളർന്നു ചമഞ്ഞി
തു പാർത്ഥനുമശകന്മാരും തളർന്നിലെതുമതു കണ്ടു ദെവെന്ദ്രനപ്പൊൾ ഭഗ
വല്പാദം കൂപ്പി സ്തുതിച്ചാൻ പലതരം ഭഗവൽപ്രസാദത്തെ ലഭിപ്പാൻ
പ്രീതിയൊടെ ഭഗവൻ പ്രസീദ മെ ഭഗവൽ പ്രസീദ മെ ഭഗവൻ ജയ ജ
യ ഭഗവൻ ജയ ജയ വൈകുണ്ഠ ജയ ജയ ഗൊവിന്ദ ജയ ജയ ശ്രീകണ്ഠ
സെവ്യ ജയ ശ്രീപതെ ജയ ജയ ശ്രീവത്സചിഹ്ന ജയ ശ്രീരാമകൃഷ്ണ ജ
യ ശ്രീവാസുദെവ ജയ മുകുന്ദ ജയ ജയ നിന്മായാമൊഹഗ്രസ്തം നിഖി
ലം ത്രിഭുവനം ദുഷ്ടമതു മൂലമിനിക്കുമുണ്ടായ്വന്നു നിന്മായ തന്നെ ജയിച്ചീ
ടുവാനരുതെല്ലൊ നിർമ്മലന്മാരായുള്ള താപസവരന്മാർക്കും ബ്രഹ്മാദിസ്തം
ബാന്തമായുള്ളൊരു ജന്തുക്കൾക്കും മന്മഥവൈരി താനുമാകുമായങ്ങളുമെ
ല്ലാം നിന്തിരുവടിയുടെ തത്വമാരാഞ്ഞു നിത്യം ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചറിയാ
ഞ്ഞുഴലുന്നു തെല്ലൊ നന്ദനം വനത്തിങ്കൽ സുന്ദരീജനത്തൊടും മന്ദമാ
രുതമെറ്റു കന്ദർപ്പവശന്മാരാം മന്ദന്മാരായ ഞങ്ങളെങ്ങിനെയറിയുന്നു
നന്ദനന്ദന നാഥ നിന്മഹിമാനമൊർത്താൽ നിന്മായാമൊഹാംബുധൌ
വീണുഴന്നുഴന്നു പൂണ്ടു ജന്മവും മരണവും സുഖദുഃഖാദികളും കൈക്കൊണ്ടു
വലയുന്നതൊർക്കവെ മാററിത്തുവതു കൃഷലൊട്ടു ചെയ്തുകൊള്ളണം ദയാ
നിധെ ദെവെന്ദ്രൻ ത്രിഭുവനനാഥനെന്നഭിമാനിച്ചീ വണ്ണമുള്ള ജാ
ഡ്യമിനിയുമുണ്ടാകാതെ ദെവ ദെവെശ തവ പാദാരവിന്ദങ്ങളെ സെവി
പ്പാനെന്നതിട്ടുവാൻ നൽകെണമനുഗ്രഹം ശക്രനീവണ്ണം കൂപ്പി സ്തുതിച്ചു

ire stops th Indra praising Krishna

നമസ്കാരംതൃക്കാക്കൽവീണുചെയ്തുതൊഴുതൊരനന്തരംമഘവാൻമക
നെയുമാശ്ലെഷംചെയ്തുമൊദാൽ സകലാസ്ത്രങ്ങളെയുംകൊടുത്തുവരം
നൽകി ഇതുപത്തൊന്നദിനംകൊണ്ടുഖാണ്ഡവവന മെരിഞ്ഞുതെ
ളിഞ്ഞനുഗ്രഹിച്ചുവഹ്നിദെവൻ തൊഴുതുധനഞ്ജയനാശീൎവ്വാദവും
ചൊല്ലിത്തൊഴുതുഭഗവാനെമറന്നുധനഞ്ജയൻ ഇന്ദ്രാദിദെവഗണം
വാനലൊകവുംപുക്കാരിന്ദ്രസൊദരനാകുമിന്ദിരാവരനൊടുംഇന്ദ്രാദി
ശില്പിശ്രെഷ്ഠനാകിയമയനൊടു മിത്രനന്ദനനായപാണ്ഡവൻവി
ജയനുംകാളിന്ദിയുടെതീരംപുക്കാരെന്നറിഞ്ഞാലുംകെളെനൃപനൊ
ടുമാമുനിയരുൾചെയ്തു നാളെയാമിനിശ്ശെഷംചൊല്ലുവാൻപക്ഷി
യെന്നാൾമെളമെറീടുന്നൊരുപൈംകിളിമകളെപ്പൊൾ ഇതിശ്രീമഹാ
ഭാരതെശതസാഹസ്രികായാം സംഹിതായാം പരിഭാഷാരൂപം സം
ഭവംസമാപ്തം * *

സഭാ

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

തഞ്ചെവരികരികത്തങ്ങിരിമമചിത്തംമുഹുരപിതെളിഞ്ഞിതയ്യൊ
നിത്യംനിരുപമഭക്ത്യാകനിവിനൊടൎത്ഥംചരിതങ്ങളുരചെയ്കനീനാരാ
യണകഥകെട്ടാലുമതി ലെറ്റമിതുശുചികിളിമകളെപാരായ്കിനിക്കി
തുശെഷംപറവതിന്നാരുംവഴിതവപറകയില്ലെ പാരംപഴിക്കിലുംഭാ
രതംചൊല്ലുവാനാരുംമടിക്കെണ്ടനീങ്ങുംദുരിതങ്ങൾ നാരായണകഥ
കെൾക്കയുമൊക്ഷയുംപാതിൽനരനാശ്ശിറന്നാൽവരെണ്ടതുംതാല്പൎയ്യ
മതിലുണ്ടുനിങ്ങൾക്കെങ്കിൽ കെൾപ്പിൻകഥാപറഞ്ഞീടുവൻചെ
റുഞാൻനാരായണനുംനരനാംവിജയനും നാരിമാരൊടുംദ്വിജവർ
ന്മാരൊടുംപാരെഴരണ്ടുംനിറഞ്ഞപുകഴൊടുംതെരിലെറിപൊന്നുവന്നു
പുരിപുക്കമായാമയനാംമയൻധൎമ്മനന്ദന നായകന്നൊരുസഭാനിൎമ്മി
ച്ചുനൽകിനാൻമെഘപുഷ്പസ്ഥലഭ്രാന്തികളാദിയാം മൊഹനശില്പങ്ങ
ളാക്കപറയാവൃവാസുദെവൻനിജ ബന്ധുക്കളുമായിവാസവസൂനു
വിനൊടുമൊരുമിച്ചു വാസവുംചെയ്തുയുധിഷ്ഠിരൻചൊല്ലാലെവാ
സവപ്രസ്ഥമാകുന്നപുരിതന്നിൽമാസവുമഞ്ചാറുപൊയിതങ്ങഞ്ചാറു
വാസരംപൊയപൊലെപിന്നെമാധവൻ നാരായണൻപരൻദാ
മൊദരനീശൻനാരദനാദികൾക്കും തിരിയാതവൻനാരീജനമനൊ
മൊഹനൻകെശവനാരകനാശനൻനാഥൻനരകാരി നിഷ്കളൻ
നിൎഗ്ഗുണൻനിശ്ചലനിൎമ്മലൻനിഷ്കളങ്കൻനിരാതങ്കൻനിരുപമൻ
നിത്യൻനിരാമയരൂപൻനിരാകുലൻ ഭക്തപ്രിയൻപുമാൻഭുക്തിമു
ക്തിപ്രദൻഭക്തിസാദ്ധ്യൻപത്മനാഭൻപരാപരൻ അദ്വയനവ്യയ
നവ്യക്തനജിതനദ്ധ്യയനപ്രിയനാമ്നായഗൊചരൻതത്വങ്ങളെല്ലാ
റ്റിനുംമൂലമായവൻസത്യസ്വരൂപൻസകലജഗന്മയൻ സച്ചിൽപ
രബ്രഹ്മമായസനാതനനച്യുതനെകനാത്മാപരനീശ്വരൻ ആനന്ദ
പൂൎണ്ണനനന്തൻ ജനിമൃതിഹീനൻദയാനിധിവിഷ്ണുനിരഞ്ജനൻനാ
നാജഗല്പരിപൂൎണ്ണൻസദാശിവൻ സ്വജാതിഭെദവിഹീനൻജനാൎദ്ദ

Crishna stays at Indrapur

നൻഗോവിന്ദനിന്ദ്രാനുജൻമുകുന്ദൻഹരി ദേവൻദിനാധിപചന്ദ്ര
വിലോചനൻഭൂതപഞ്ചാത്മകൻഭൂതിഭൂഷാൎച്ചിതൻഭൂതങ്ങളുള്ളിലെജ്ജീ
വനാകുന്നവൻപൂതനതന്നുടെജീവനമുണ്ടവൻപൂതൻപുരാണപുമാ
ൻപുരുഷോത്തമൻ പന്നഗപ്രാതാശനദ്ധ്വജൻമംഗലൻ പന്നഗ
നാഥശയനൻപരമാത്മാവെന്നുടെയുള്ളിൽവിളങ്ങുന്നതമ്പുരാൻതന്നു
ടെഭക്തക്കുസങ്കടംതീൎപ്പവൻ പാൎത്ഥന്മാരൊടുംദ്രുപദാത്മജയൊടുംയാ
ത്രയുംചൊല്ലിപുറപ്പെട്ടുതേരെറി യാത്രതുടങ്ങിയനെരത്തുപാണ്ഡവർ
നെത്രാംബുവ്വുംവാൎത്തുയാത്രയുംചെയ്താർ നെരത്തിനിയുംവരുന്നതു
ണ്ടെന്നതിസാരസ്യമൊടരുളിചെയ്തു സത്വരം ദ്വാരാവതിയിലെഴുന്ന
ള്ളിമെവിനാൻദാരങ്ങളൊടുംരമിച്ചുനിരന്തരം കാരുണ്യവാരിധിയെ
ക്കണ്ടനുദിനംദ്വാരകവാസികളുംസുഖിച്ചീടിനാർ നിൎമ്മലനാകിയ
ധൎമ്മതനയനുംധൎമ്മംപിഴയാതെഭൂമിയെരക്ഷിച്ചു കൎമ്മങ്ങളുംചെയ്തുകീ
ൎത്തിയെപ്പൊങ്ങിച്ചുരമ്യങ്ങളായഭൊഗങ്ങളൊടുംമുദാ സന്മാൎഗ്ഗചാരിക
ളായ്മരുവിടിനസന്മതിവീരരാംമന്ത്രിജനത്തൊടുംദൎപ്പമെറിയവൈരി
കുലത്തിനുധൎമ്മരാജൊപമന്മാരായ്വിളങ്ങിന സൊദരന്മാരൊടുമാത്മ
ജന്മാരൊടുമാദരവെറിയഭാമിനിതന്നൊടും യാദവവീരനാകുന്നമുകു
ന്ദന്റെപാദപത്മത്തിലുറച്ചമനസ്സൊടുംനാലുവെദത്തിനുംമൂലമായുള്ള
വൻനീലവിലൊചനൻപീതാംബരധരൻപാലാഴിയിൽതുയിൽകൊ
ള്ളുന്നദൈവത്തിന്റെലീലകൾചിന്തിച്ചുസന്തുഷ്ടനായവൻനാലാഴിചൂഴ
മൂഴിക്കെകനാഥനായ്പാലനവുംചെയ്തുബന്ധുക്കളുമായികാലദെശാവ
സ്ഥകൾക്കനുരൂപെണ കാലാത്മജനാമജാതശത്രുപ്രഭു രാജപ്രവര
നായ്വാഴുന്നകാലത്തുരാജസൂയംവെണമെന്നുതൊന്നിയുള്ളിൽ രാജീവ
ലൊചനൻതന്റെതിരുവുള്ളം വ്യാജംമൊഴിച്ചെങ്കിലുണ്ടാകിലെന്നു
മെദന്ധമുണ്ടാകയില്ലെന്നുനിരൂപിച്ചു ധൎമ്മധരാത്മജൻവാഴുന്നനെ
രത്തുപണ്ഡിതനാകിയനാരദമാമുനി ചണ്ഡഭാനുപ്രഭൻതാനെഴു
ന്നെള്ളി ദണ്ഡനമസ്കാരവുംചെയ്തുഭൂപതിമന്ദനൻ പാദ്യാസനാ
ൎഘ്യങ്ങളുംനൽകിപുണ്ഡരീകൊത്ഭവപുത്രനിയൊഗെന പുണ്ഡരീ
കപ്രിയനന്ദനനന്ദനൻ ആസ്ഥാനമണ്ഡപെസിംഹാസനെവസി
ച്ചാസ്ഥയൊടൊരൊകഥകൾപറയുമ്പൊൾ അച്യുതഭക്തപ്രിയനാം
തപൊനിധിസച്ചുവാചാനൃപൻതന്നൊടറിയച്ചു കച്ചിദദ്ധ്യായമൊ
ന്നിചൊല്ലുവാനൎത്ഥവുംനിശ്ചയിച്ചീടുവാൻവെലയുണ്ടത്രയും രാജ
സൂയംചെയ്യാനഗ്രഹമുണ്ടെന്നുരാജാവുമാമുനിയൊടുപറഞ്ഞപ്പൊൾ
തപൊനിധിയാംതപൊനിധിഭൂപതിപൂജിതൻനാരദൻ നീരജൊത്ഭ
വജൻതാനൊരുകാൎയ്യംനിരൂപിച്ചുവന്നതു മാനവവീരനൊടൊട്ടുപ

റകയാൽമാനസതാരിൽനിറഞ്ഞൊരുകൌതുകമാനനമായിരമുള്ളവൻ
ചൊൽകിലാം ചിന്തിച്ചുമന്ദസ്മിതംചെയ്തുവീണതൻതന്ത്രീവിരതകൊ
ണ്ടുമെല്ലൊന്നിളക്കിനാൻസന്തൊഷമെല്ലാവനുംവളരുംനിജബന്ധു
ക്കളെക്കണ്ടാലെന്നതില്പരംഎന്നെസുഖമെപറഞ്ഞീടുന്നന്നിതു മ
ന്നവന്തൊന്നതുചൊല്ലുവാൻവന്നിതുനിന്നുടെതാതനാം പാണ്ഡുവും വാ
നിൽനിന്നെന്നൊടുചൊല്ലിനാൻനിന്നൊടുചൊല്ലുവാൻരാജാഹരിശ്ച
ന്ദ്രനിന്നും തെളിവൊടുരാജസൂയം ചെയ്തകാരണമായല്ലൊതെജൊമയ
നായ്സ്രമുനിവൃന്ദെന്ദ്രപൂജിതനായ്മഹാഭൊഗസമന്വിതം വാനിത്സുഖിച്ചു
വസിക്കുന്നിതെന്നതുതാനാദരവൊടുകണ്ടതുകൊണ്ടെടൊദാനയാഗാദി
കൾക്കുള്ളഫലംകണ്ടുമാനസെവിസ്മയംവർദ്ധിച്ചിതെററവും കർമ്മങ്ങളു
ണ്ടുപലവതെല്ലാററിലും നന്മയുള്ളൊന്നഹൊ രാജസൂയമെന്നുതന്മക
നാകിയനിന്നൊടുചൊല്ലുവാനമ്മൊടുചൊന്നതുചൊന്നെനറികനീ അ
പ്പൊൾനരപതിചൊദിച്ചിതാദരാൽതല്പ്രകാരങ്ങളുമൾചെയ്യുകെൾക്കെ
ണം ൟപ്രസംഗെനഹരിശ്ചന്ദ്രൊപാഖ്യാനമെപ്പെരുമെയരുൾചെയ്തിതു
നാരദൻഎതുമെസംശയിച്ചിടരുതിക്കാലംസാധിക്കുമെന്നരുൾചെയ്തു
വിധിസുതൻമാധവൻതന്നെവരത്തുവൻഞാനെന്നുമാധുരിയം ചെ
ന്നുവീണയുംവായിച്ചുനാരായണശിവരാമഹരെജയനാരകനാശന
നാഥദയാപരനീരജനെത്രനിരഞ്ജനനിർമ്മലനിരദവിഗ്രഹനീതിപ
രായണവൃഷ്ണികുലൊത്ഭവകൃഷ്ണജഗന്മയവിഷ്ണൊമുകുന്ദദാമൊദരഗൊ
വിന്ദജിഷ്ണുമുഖാമരവന്ദിതശ്രീപതെജിഷ്ണുപ്രിയജഗന്മംഗലഗൊപ
തെസക്തിവിനാശനരക്ഷപത്മാനനയുക്തരമാനരക്ഷത്രിലൊകീപ
തെഭക്തജനപ്രിയഭുക്തിമുക്തിപ്രദശക്തിയുക്തപ്രഭൊപാഹിനിരന്ത
രം "ഇത്തരംനാമസംകീർത്തനവും ചെയ്തു സത്വരംദ്വാരവതിയിലകം
പുക്കാൻ ഉദ്ധവർ സാത്യകിയെന്നുതുടങ്ങിയു ള്ളുത്തമന്മാരൊടുകൂടസ്സ
ഭാന്തരെ മായാമയനായമരുവുന്നഗൊവിന്ദൻ മായാരഹിതൻമനൊ
ഹരൻമാധവൻ കായാവിൻപൂവിൻനിറമുള്ളകെശവൻ മായാവ
രൻപരൻകാരണമാനുഷൻ മെവുന്നനെരത്തുസൌദാമിനിപൊലെ
ദെവമുനീന്ദ്രപ്രഭയാദിഗന്തരം ധാവള്യശൊഭയാവ്യാപിച്ചുകാണാ
യി ദെവനുംവിഷ്ണുപദത്തിംകൽനിന്നുകിഴാവിർഭവിച്ചൊരുചന്ദ്രബിം
ബംപൊലെ ദെവദെവൻജഗദീശ്വരൻശാശ്വതൻ ദെവകീനന്ദന
ൻവാസുദെവൻവിട്ടു ഗൊവിന്ദനിന്ദീവരെക്ഷണനച്യുതൻ കാഴ്ച
ക്കുന്നന്തികെനാരദനെക്കണ്ടു ഭാവിച്ചുഭക്ത്യാനമസ്കരിച്ചീടിനാൻ
വന്ദിച്ചുനിന്നാർസഭയിങ്കലുള്ളൊരും നന്ദിച്ചിരുന്നരുളിമുനിശ്രെ
ഷ്ഠനും നന്ദജനിന്ദ്രാദിവൃന്ദാരകവൃന്ദ വന്ദ്യനാനന്ദൻമുകുന്ദനിന്ദ്രാ

നജൻ നാരായണൻതാനുംനാരദനുംതമ്മി ലൊരൊവിശെഷങ്ങളും
പറഞ്ഞിരിക്കുന്നെരമിരുന്നവാറെമുനിനാരദൻ നെരെപറഞ്ഞിതു
താൻചെന്നകാരിയം നിന്നുടെഭക്തരിൽമുൻപനായുള്ളവൻ മന്ന
വർമന്നവനായയുധിഷ്ഠിരൻ തന്നുടെചൊല്ലിനാലിന്നിവിടെക്കു
ഞാൻ വന്നിതതിനുള്ളകാരണവുംചൊല്ലാം ഉണ്ടൊരുയാഗംകഴിക്ക
യിലാഗ്രഹം കൊണ്ടതൽനെർവണ്ണനെക്കണ്ടുപറഞ്ഞാകിൽ രണ്ടുംതി
രിക്കായിരുന്നിതെന്നെന്നൊടു ഷണ്ഡതയൊടവൻചൊന്നാനറി
ഞ്ഞാലും അത്തൊഴിലെല്ലാംപറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിൻ മദ്ധ്യെയൊരന്തു
a Brahman calls for help agst Jarasandha ന്നെൻവന്നതുംകാണായി എത്രയുംനിമ്മലൻപൃത്ഥ്വീസുരൊത്തമ സ
ത്തമൻവൃത്തവാൻബുദ്ധിമാൻകെവലം പണ്ടൊരുനാളുമെകണ്ടറി
യായ്കിലും കൊണ്ടൽനെർവണ്ണനെക്കണ്ടവൻചൊല്ലിനാൻ കണ്ടാ
ൽമനൊഹരമായൊരുവെഷമുൾ ക്കൊണ്ടുപിറന്നവൈകുണ്ഠദയാ
നിധെ സാധുജനങ്ങൾക്കൊരാധാരമാകിയ മാധവനെജയനാരാ
യണാജയ വെധാവിനുംവിചാരിച്ചാൽതിരിയാത വെദാന്തവെദ്യ
വെദാത്മകനെജയ ധീരപരാശരനന്ദനവണ്ണിത ശൌരെചരാചരാ
ചാര്യ്യചതുർഭുജശ്രൂരാസുരാസുരവന്ദിതസുന്ദര വീരപരാപരവിശ്വംഭ
രാവര ഭൂമിധരാധരാധീശധരഹരെ ഘൊരധരാഭരഭൃത്ഭൂപാന്തക
ക്രൂരാസുരവരശ്രൂരാത്മകപ്രഭൊ മാരശരാതുരഗൊപികാവല്ലഭ ക്ഷീ
രരത്നാകരാവാസാ ഹൃഷീകെശ ക്ഷീരരത്നാകരനന്ദനാവല്ലഭ സാ
രസസംഭവമാരഹരമുനി വാരവിദ്യാധരചാരണസെവിത ധാരാധ
രാഭധരാധരഗൊപതെ ധാരാധരവാഹനാരാധിതജയ ചാരുതരാകൃ
തെകാരുണ്യവാരിധെ ദാരുകസാരഥെനാഥയദുപതെ രാധാപയൊ
ധരാധാരമായുള്ളമാറാധാരമായുള്ള സാരസമാനിനിക്കാധിതീർത്തീടുമ
രുണാധരാമൃത ദീധിതിമണ്ഡലതുല്യമാമാനനം ദീനനായനാഹംദാ
സനാംമാംപ്രതി ദീനദയാനിധെചെററിങ്ങുരുളെണം മാനകാമക്രൊ
ധലൊഭമൊഹഗ്രസ്ത മാനസന്മാരെല്ലാമാനുഷജാതികൾ ദുഷ്ടനാം
മാഗധനായജരാസന്ധ നിഷ്ഠമല്ലാതുള്ളരാജാക്കളെയെല്ലാം കെട്ടിയി
ട്ടീടിനാൻകാരാഗൃഹംതന്നി ലൊട്ടുനാളുണ്ടവരിങ്ങിനെവാഴുന്നു ക
20800 kings in jail ഷ്ടമിരുപതിനായിരത്തെണ്ണൂറു ശിഷ്ടരായുള്ളനൃപവരന്മാരവർ ന
ഷ്ടാശനസ്നാനയാനഭൊഗൈരതി ക്ലിഷ്ടന്മാരായ്ചലഞ്ഞീടുന്നിതെത്ര
യും എല്ലാവരുമൊരുമിച്ചുനിരൂപിച്ചിട്ടല്ലൽകെടുപ്പതിനെന്നൊടുചൊ
ല്ലിനാർ മല്ലന്മാരൊടുംകരിവരൻതന്നൊടും കൊല്ലുവാൻഭാവിച്ച
കംസനെക്കൊന്നവൻ മല്ലീശരവീരബാണങ്ങൾകൊണ്ടുകൊ ണ്ടല്ല
ൽപ്പൂണ്ടുറെമുഴന്നുചമഞ്ഞൊരു വല്ലവീമാനിനിമാരുടെസന്താപ

ല്ലാം കളഞ്ഞുസുഖെനരക്ഷിച്ചവൻ ഫുല്ലാംബുജാഭിരാമാനനൻമന്മ
ഥ തുല്യൻസുകുമാരസുന്ദരവിഗ്രഹൻ കല്യാണദെവതയായപത്മാ
ലയാ വല്ലഭൻനാരായണൻമധുസൂദനൻ കാശ്യപീകാമുകൻകാമാരി
സെവിതൻ ശാശ്വതൻശംഖചക്രാബ്ജഗദാധരൻ ആശ്രിതന്മാൎക്ക
കരണമായ്മെവിനൊ രീശ്വരനാകിയകൃഷ്ണൻദയാനിധി കാരുണ്യലെ
ശമില്ലായ്കിലിതുകാല മാത്രം നമുക്കുതുണയില്ലദൈവമെ- ഘൊരനാം
മാഗധൻനിൎദ്ദയംബന്ധിച്ച പാരംവലയുന്നിന്നഹംഗൊപതെ ഇ
ങ്ങിനെവൻനരകംതന്നിൽവീണൊരു ഞങ്ങളെയാശുകരെററണ
മെൻപൊററി ഇങ്ങിനെഞങ്ങൾപറയുന്നിതെന്നങ്ങു ചെന്നുണൎത്തി
ക്കയെന്നെന്നൊടുചൊല്ലിയാർ ഗൎവ്വംകലൎന്നജരാസന്ധഭൂപതി ദു
ൎവ്വീൎയ്യകൎമ്മംപൊറാഞ്ഞഴൽപൂണ്ടെഴും ഉൎവ്വീശ്വരന്മാർപറഞ്ഞൊരുകാ
രണം നിൎവ്വൈരമാനസനാകയാലിങ്ങിനെ നിൎഭീളനായുണൎത്തിച്ച
തെല്ലാമിനി സൎവ്വഭൂതാത്മകനാംനിന്തിരുവടി സൎവ്വജ്ഞനാകയാലൊ
ക്കക്ഷമിക്കെണം ദൎവ്വീകരെന്ദ്രശയനദയാനിധെ" ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞീ
ടുന്നവിപ്രനൊ ടപ്പൊഴെചില്ലുമാനത്ഭുതവിക്രമൻ അപ്രമെയപ്ര
ഭാവപ്രകാശാത്മകൻകുപ്രഭൃതഭ്രമപ്രൌഢിവിനാശനൻപംകജ
മംകതൻകൊംകത്തടങ്ങളിൽ തംകുന്നകുംകുമപംകമലംകരി ച്ചെംകൽ
വിളങ്ങുന്നപംകജലൊചനൻ ശംകവെടിഞ്ഞരുളിച്ചെയ്യാനീവണ്ണം
ഹുംകൃതിപൂണ്ടജരാസന്ധനിക്കാലം ശൃംഖലകൊണ്ടുതളച്ചനൃപരുടെ
"സംകടംതീൎപ്പതിനില്ലസംശയം ശംകരൻതന്നാണപൊയാലുമെം
കിലൊ" എന്നതുകെട്ടതെളിഞ്ഞവനുംപൊയാൻ വന്നമഹാമുനിനാര
ദനുംപൊയി പിന്നെമുകുന്ദനാനന്ദരൂപൻനന്ദ നന്ദനൻഗൊവിന്ദ
നിന്ദുബിംബാനനൻ എന്തിനിവെണ്ടതുമുൻപിൽനാമെന്നതു ചി
ന്തിച്ചകല്പിക്കനിങ്ങളിനി"യെന്നു മന്ത്രികളൊടരുൾചെയ്തവാറെസുര
മന്ത്രീസമനാകുമുദ്ധവർചൊല്ലിനാൻ "രണ്ടെന്നഭാവമില്ലാതലൊകെ
ശവൈ കുണ്ടൊൻകുണ്ടനെന്നാകിലുംചൊല്ലുവൻ രണ്ടുമൊന്നാ
യിത്തടുക്കാമതിന്നിപ്പൊൾ ഉണ്ടൊരുപായവുംകണ്ടിട്ടതുംചൊല്ലാംരാ
ജസൂയത്തിനുദിഗ്ജയംചെയ്യുംപൊൾ രാജപ്രവരനായുള്ളജരാസന്ധ
ൻരാജീവനെത്രപുരൈവനമ്മൊടെററൊരാജിയിൽ തൊററാൻപലവട്ട
മാകയാൽ എന്നുംതിറകൊടുത്തീടുകയില്ലിപ്പൊൾകൊന്നിട്ടുയാഗംകഴി
ക്കെന്നതുംവരും" നന്നതുതൊന്നിയതങ്ങിനെതന്നെയെ ന്നിന്ദിരാവ
ല്ലഭൻതാനരുൾചെയ്തു ഇന്ദ്രാദിവൃന്ദാരകവൃന്ദവന്ദ്യനാ മിന്ദ്രാവരജ
നിന്ദീവരലൊചനൻ ഇന്ദുകുലൊത്ഭവനിന്ദുബിംബാനനൻ നന്ദ
ജൻസുന്ദരൻദെവകീനന്ദനൻ നന്ദകപാണിസനന്ദാദിവന്ദിതൻ

ഭദ്രശ്രീകെന്ദ്രശയനനരവിന്ദമന്ദിരകന്ദൎപ്പവൈരിമുഖനത നിദ്രാത്മജപ്രിയനിന്ദ്രപ്രസ്ഥംപുക്കാൻ ധൎമ്മജന്മാവുമവരജന്മാരുമായ്സന്തൊഷമുൾക്കൊണ്ടെതിരെററുവന്ദിച്ചാർ കൎമ്മണാമാധാരഭൂതനാം നിൎമ്മലൻ കന്മഷനാശനൻപ്രീതിപൂണ്ടീടിനാൻ അല്ലലുംതീൎന്നവരെല്ലാവരുംകൂടി സല്ലാപവുംചെയ്തിരിക്കുന്നനെരം മല്ലാരിയൊടുണൎത്തിച്ചുയുധിഷ്ഠിരൻ കല്യാണ ശീലൻകഴൽതൊഴുദരാൽ ദുൎല്ലഭ്യമായവിഷയത്തിൽമാനസ മെല്ലാവനും ചെല്ലുമെല്ലൊദയാനിധെ നിൎല്ലജ്ജനായഞാൻചൊല്ലുന്നകാരിയം വല്ലായ്മയാകിൽക്ഷമിച്ചുകൊള്ളേണമെ രാജത്വമുണ്ടിനിക്കെന്നമൌഢ്യംകൊണ്ടു രാജസൂയംചെയ്കയല്ലയല്ലീയെന്നൊ രാശയിനിക്കുമുണ്ടുള്ളിലുണ്ടാകുന്നു കെശവകൃഷ്ണകൃപാലയദൈവമെ നിൻകനിവെങ്കലുണ്ടെങ്കിലിനിക്കൊരു സംകടമായുള്ളവൻകടൽതൻകര ശംകകൂടാതെകരെറാമഹൊ തവ കിംകരനാകയാൽസെവ്യപദംമമ കണ്ടുവസിക്കാമതില്ലയെന്നാകിലൊ കുണ്ഠിൽവീണെത്രയുംകുണ്ഠനായിടുംഞാൻ പുണ്ഡരീകൊത്ഭവനാദികൾക്കുംനില കണ്ടെന്നമാധാരമെല്ലൊഭവല്പദംകുന്തീസുതനിതുചൊന്നതുകെട്ടൊരു ചെന്താമരാക്ഷൻചിരിച്ചരുളിച്ചെയ്തു എന്തിനുസന്താപമുള്ളിലുണ്ടാകുന്നു ചിന്തനയുണ്ടുഞാനന്തണരുമുണ്ടെ രാജശിഖാമണിയായുള്ളനീയിപ്പൊൾ രാജസൂയംചെയ്യാനെത്രയുംമടിക്കെണ്ട വ്യാജമൊഴിഞ്ഞുവെണ്ടുന്നകൎമ്മങ്ങൾക്കു രാജപ്രവരരടിമപ്പണിചെയ്യും ഒന്നെവിഷമമായുള്ളുനമുക്കതു മിന്നതെന്നൻപൊടു ചൊല്ലുവൻഞാനെടൊ പണ്ടുഭൃഗുമുനിയെച്ചെന്നുമാഗധൻ കണ്ടു സെവിച്ചിതുസന്തതിയുണ്ടാവാൻ അമ്മുനിതന്മടിതന്നിലപ്പൊൾ ദൈവ നിൎമ്മിതമായൊരുമാമ്പഴവുംവീണു പതിക്കിതുകൊടുത്തിട്ടു കെന്നാൽപുത്ര രത്നമുണ്ടാമെന്നുനൽകിമഹാമുനി നാരിമാരുമുണ്ടിരുവരവർകൾക്കു നെരെപകുത്തുകൊടുത്തുനരെന്ദ്രനും പപ്പാതിയായുള്ളദെഹവുമൊരൊരൊ ഭ്രൂജപെററാരിരുവരുമപ്പൊഴെ കൊണ്ടെപ്പുറത്തുകളഞ്ഞതിനെജ്ജരാ കണ്ടെടുത്തിട്ടുസന്ധിച്ചനെരത്തു രണ്ടുമൊന്നായിച്ചമഞ്ഞിതതുകണ്ടു മണ്ടിജരയാംപിശാചികമാരനു മന്നുജരാസന്ധനെന്നുപെരുണ്ടായി തിന്നുള്ളമന്നരിൽമുൻപനവനെല്ലൊ മുക്കുരനെന്നൊടുപൊക്കിരുപത്തുമ്മൂന്നക്ഷൌഹിണിപ്പടയൊടുമൊരുമിച്ചു വന്നാൻപതിനെഴുവട്ടമതിന്നുഞാൻ വന്നപടയൊക്കെക്കൊന്നയച്ചീടിനെൻ അങ്ങിനെയുള്ളൊരുവൈരമുണ്ടെന്നൊടു നിങ്ങൾക്കുമെന്നുംതിറതരികിപ്പവൻ കൊന്നുകളഞ്ഞുയാഗംകഴിക്കെന്നതെ വന്നുകൂട്ടുവതിനൎജ്ജുനനുംഞാനും ഭീമനുമായിട്ടുപൊകെണം

വൈകാതെ ഭൂമിപതെവിടനൽകീടുകെന്നപ്പോൾ ധമ്മജനുംവിടന
ൽകിനാൻവിപ്രരാ യുന്മദമൊടവർനന്മതിലുമെറിവന്മരവുംതകൎത്ത takes Arj. & Bh. agst Magadha
ശ്രുവിളിച്ചുചെ ന്നമ്മാഗധൻറനഗരമകംപുക്കാർ അപ്ല്യപാദ്യാദിക
ൾകൊണ്ടവർതങ്ങളെ സൽക്കാരവുംചെയ്തുചൊദിച്ചുമന്നവൻ ഉള്ളി
ലഹംകാരമുള്ളാരണർനിങ്ങ ളുള്ളവണ്ണംപറഞ്ഞീടുവിനെന്നപ്പോൾ
മാധവൻമന്ദസ്മിതംചെയ്തുചൊല്ലിനാൻ മാഗധനായജരാസന്ധഭൂപ
തെ ചൊല്ലിയതെല്ലാംകൊടുക്കുംപൊലന്തന്നെ ക്കില്ലവികല്പമെന്നെ
ല്ലാരുംചൊല്ലുന്ന തള്ളലുണ്ടായതുമുള്ളിലതുതന്നെ കള്ളമൊഴിഞ്ഞതുമ
ൻപെപറയെണംചൊല്ലുവിൻവാഞ്ഛിതംനൽകുവൻനിങ്ങളുംചൊ
ല്ലെണമാരെന്നുനെരെമടിയാതെ. പിന്നെയുംകൃഷ്ണനെസ്സൂക്ഷിച്ചുമാ
ഗധൻ ചൊന്നാൻതനിക്കൊരുശംകമുഴക്കയാൽ പണ്ടൊരെടത്തി
ന്നുകണ്ടവാറുണ്ടെന്ന തുണ്ടുതവമുഖംകണ്ടുതൊന്നുന്നിതു ഇന്നനില
ത്തുനിന്നെന്നതുമിന്നനാ ളെന്നതുമൊന്നുമെതൊന്നുന്നതില്ലമെ. അ
ക്കഥകെട്ടരുൾചെയ്തിതുകൃഷ്ണനു മൊക്കമൊക്കമതിനുണ്ടവകാശവും
പണ്ടുമധുരെക്കകൃഷ്ണനൊടുപട കൊണ്ടുചെന്നൊരുനാൾരണ്ടുന്നനെ
രത്തു കണ്ടുനില്ക്കുന്നിതുഞാനുമെന്നാകിലാം കണ്ടീടുവാനവകാശംധ
രാപതെ എന്നതുകെട്ടുചൊന്നാൻജരാസന്ധനു മന്നുമമബലംക
ണ്ടുതല്ലീടവാൻ വീരരെമണ്ടിച്ചുപൊരുന്നകൃഷ്ണനുംപാരാതെപാഞ്ഞു
കളഞ്ഞതുകണ്ടിലെ കണ്ടെനടുത്തങ്ങെത്തൊരുനെരത്തു കൊണ്ടൽ
നെർവണ്ണനുംനീയുമൊടുന്നതും ഓടിച്ചതാരെന്നുമൊടിയതാരെന്നുമൂ
ടെതിരിഞ്ഞുപൊതെതുംതിരിഞ്ഞില സംശയമുണ്ടൊഭവാനുള്ളിലെംകി
ലൊ സംശയംതീക്കാമന്നുണ്ടായതുകെൾക്ക കെൾക്കിലുംകെളായ്കിലു
മിനിക്കിന്നിയും പൊക്കളത്തിംകലെസംശയംപെറിട്ടു നില്ക്കുതെല്ലാ
മവകാശംവരുന്നനാ ളൊക്കവെതീരുംപറവിനാരെന്നതും ഞങ്ങളു
പെക്ഷിച്ചതുതരാമെന്നതു മിങ്ങൊട്ടൊരുസത്യംചെയ്തുതരുന്നാകിൽഞ
ങ്ങളുംസത്യംപറയുന്നതുണ്ടെന്നു മംഗലദെവതാകാമുകനുംചൊന്നാൻ
ജീവനെത്തന്നെതരെണമിനിക്കെന്നു പാവനനായൊരുഭൂസുരൻ
ചൊല്ലുകിൽ എതുംമടിയാതെഞാൻകൊടുത്തീടുവൻ ഭൂതെശചരനാ
യശംകരൻതന്നാണെ സത്യമിതെന്നതുകെട്ടവാറെപുരു ഷൊത്തമ
നാകിയകൃഷ്ണനുംചൊല്ലിനാൻ നെരെപറയാംപരമാൎത്ഥമെംകിലൊ
പൊരിൽപതിനെഴരുനിന്നൊത്തൊല്പിച്ച കൃഷ്ണനഹമയംജിഷ്ണുശക്രാ
ത്മജൻ ജിഷ്ണുതന്നഗ്രജൻഭീമനിവനെല്ലൊ മന്നവനാകിയധമ്മജ
ൻചൊൽകയാൽ നിന്നൊടുയുദ്ധമപെക്ഷിച്ചുവന്നിതു ദെഹിയുദ്ധം
നൃപവീരശിഖാമണെ മൊഹമതിംകൽഞങ്ങൾക്കെത്രയുംപാരം എ

ന്നൊടൊഫല്ഗുനനൊടൊവൃകൊദരൻ തന്നൊടൊയുദ്ധംതുടങ്ങുന്നുനീ
യിപ്പൊൾ"ഗൊപൻഭവാൻജിഷ്ണുകൊമളനെന്നുടെ കൊപംപൊറു
Jar. fights with Bhima
പ്പാൻവൃകൊദരനാകിലാം"എന്നുപറഞ്ഞൊരുമന്നവൻമാഗധൻചെ
ന്നുടനായുധശാലയകംപുക്കു രണ്ടുഗദകളെടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു "രണ്ടി
ലുംവെണ്ടതെടുത്തുകൊൾഭീമനീ"എന്നവൻചൊന്നപ്പൊൾമാധവൻ
ഭീമനെ "ചെന്നാലു"മെന്നൊന്നുതട്ടീകരംകൊണ്ടു പിന്നെയുണ്ടായവി
ശെഷംപറവതിന്നെന്നാൽപണിപണിചിത്രംനിരൂപിക്കിൽ വട്ട
ത്തിൽനീന്നുപരുമാറിയുംഗദ തട്ടിയുംതങ്ങളിൽദൃഷ്ടിപറിയാതെതല്ലാ
ൻപഴുതുകൾനൊക്കിയുമെത്രയും കെല്പുകലൎന്നവരത്ഭുതമാംവണ്ണംമു
പ്പുരവൈരിയുമന്തകനുംപണ്ടുമുപ്പാൎന്നുടങ്ങുമാറുണ്ടായപൊർപൊലെ
ഭീമനുംഭീമനാകുംജരാസന്ധനുംഭൂമികുലുങ്ങുമാറൊത്തുവീഴുന്നതുംനീ
ങ്ങികളെകയുംവാങ്ങിച്ചുരുങ്ങിയും തുങ്ങിയടുക്കയുംനിങ്ങാതെനില്ക്ക
യും ചാലനാപാതനൊത്ഥാപനഭ്രാമണ പാലനാലൊകനാലെപനാ
ല്യങ്ങളാൽ ഒരൊതൊഴിലുകൾകാട്ടുന്നനെരത്തു വീരരായുള്ളവൎകണ്ണു
കുളുക്കുന്നു-വാരിജലൊചനനുംവിജയൻമുഖ വാരിജംപാൎത്തുകൊ
ണ്ടാടിച്ചിരിക്കുന്നു മുഷ്കരമായഗദകൾതമ്മിൽകൊണ്ടു പുഷ്കരംപൊ
ട്ടുമാറുള്ളൊരുശബ്ദവും സിംഹവൃന്ദമാനയുമെറുപൊരുംവണ്ണം സിംഹ
നാദങ്ങളുംചെയ്തുചെയ്തങ്ങിനെ പാരമടിക്കയുംചൊരയൊലിക്കയും
വീരർതൊഴിൽകണ്ടുകണ്ണുകുളുക്കയും കൂടക്കൊടുക്കയുംകൂടിത്തടുക്കയുംചാ
ടിക്കഴിക്കയുംകെടിൽപ്പുഴിക്കയും കൊടിയൊഴിക്കയുംമാടിവിളിക്കയും
വാടിവിയൎക്കയുമൊടിക്കിഴക്കയും "നില്ലെടാനൊക്കനൊക്കെ"ന്നങ്ങുര
ക്കയും തല്ലവരക്കണ്ടുതുള്ളിപ്പതിക്കയും വല്ലഭംകയ്ക്കൊണ്ടുവെഗാലെതൂ
ക്കയും ചൊല്പിക്കൊണ്ടന്യൊന്യരാശ്രുതാഡിക്കയും ഇങ്ങിനെചെന്നു
പതിനഞ്ചുനാളപ്പൊളെങ്ങിനെവന്നതായമെന്നുസംശയം-അഞ്ജ
നന്ദനായിതുള്ളിലതുന്നെര മച്യുതനൊടുണൎത്തിച്ചരുളിടിനാൻ "കൊ
ണ്ടൽനെർവൎണ്ണനുപദെശവും ചൊന്നാൻ "രണ്ടായ്പൊളിച്ചുമറിച്ചിടു
വാൻ"പ്പൊൾ പച്ചിലകീറിമറിച്ചിട്ടാനഞ്ജനൻ പിച്ചയായ്പൊരുതിമാഗ
ധൻതന്നെയും തച്ചുനിലത്തുപതിപ്പിച്ചൊരുപദം നിശ്ചലമാകചവി
ട്ടിനിന്നപ്പൊഴെ മറ്റെച്ചരണംപിടിച്ചങ്ങുയൎത്തീട്ടു തെറ്റെന്നുചീന്തി
നാൻമാരുതപുത്രനും ക്ഷുത്തുകൊണ്ടെറവുമാൎത്തനായുള്ളവനഹസ്തി
Jar. falls on the 15th day & prisoners are delivered
വരൻപനചീന്തുന്നതുപൊലെ ക്രുദ്ധതയൊടതിശക്തനാംഭീമനും മൂ
ൎദ്ധപുരത്തിന്നയച്ചാനവനെയും ദുഷ്ടൻപിടിച്ചുകെട്ടീടിനമന്നരെപെ
ട്ടന്നഴിച്ചുവിട്ടീടിനാൻകൃഷ്ണനും "നാരായണജയനാഥഹരെജയ നാ
രദസെവിതനാരകനാശന നാരീജനമനൊമൊഹനമാധവ പാ

രെഴരണ്ടിനുംകാരണനെജയ ദാമൊദരജയപീതാംബരജയനാമസ
ഹസ്രമിയന്നവനെജയ രാമരമാരമണത്രിലൊകീശാത്മാ രാമലൊ
കാഭിരാമത്രിദശെശപര വിഷ്ണൊജയജയവിശ്വംഭരാവര വൃഷ്ണി
കുലപ്രതെകംസാന്തകജയ ജിഷ്ണുമുഖാമരസഞ്ചയവന്ദിത ജിഷ്ണുവയ
സ്യമുകുന്ദജയജയ കുന്ദപ്രസൂനമന്ദസ്മിതാസ്യമച്യു കുന്ദനൃപാധി
പവന്ദിതപാദാര വിന്ദഗൊവിന്ദാരവിന്ദവിലൊചന നരവി
ന്ദൊദരസുന്ദര ദന്തശ്രെകെന്ദ്രശയനജയജയ ഇന്ദുചൂഡപ്രിയവ
ന്ദാമഹെപദം ഇന്ദിരാവാസവക്ഷഃസ്ഥലസന്തത മിന്ദീവരെക്ഷ
ണ വന്ദാമഹെവയംഇന്ദിന്ദിരാളക വൃന്ദാരകമുനിവൃന്ദനിഷെവി
തചന്ദ്രകലൊത്തംസചന്ദ്രസ്വരൂപസതത മരവിന്ദമന്ദിരവന്ദ്യജയപ
രമാനന്ദവന്ദാരുവൃന്ദമന്ദാരതരൊജയ വൃന്ദാവനവാസവല്ലവസുന്ദ
രീകന്ദൎപ്പവിഷ്ടപകന്ദജയജയ ബിന്ദുനാദാത്മകകൃഷ്ണജയജയമുററും
നിന്നൊഴിഞ്ഞിങ്ങിനെകെവലം മറെറാരുവൎക്കുമില്ലാശ്രിതവാത്സ
ല്യംതാമസമായഗുണൊത്ഭവമായുള്ളകാമമൊഹക്രൊധലൊഭമാന
മിഥ്യംഭ്രമിപാലഭ്രമാഹംകാരഭാവവും കാമിനിമാരിലുള്ളൊരനുരാഗ
വുംമാധവതാവമഹാമായതൻവൈഭവം ബാധിക്കരുതിനിഞങ്ങളെ
ദൈവമെജന്മനിജന്മനിനിൻപാദപംകജംബ്രഹ്മാദിസെവിതംസെ
വിച്ചുകൊള്ളുവാൻകന്മഷനാശനനിന്നുടെകാരുണ്യംനമ്മെക്കുറിച്ചി
നുമുണ്ടായിരിക്കെണം. ദുഃഖസുഖാദികളൊക്കകളഞ്ഞിനിതൃക്കാലിണ
യൊടുചെൎത്തുകൊള്ളെണമെ" ഇങ്ങിനെകൂപ്പിസ്തുതിച്ചുതെളിഞ്ഞവർ
തിങ്ങിനഭക്ത്യാനമസ്കരിക്കുന്നെരം മംഗലദെവതാവല്ലഭൻചൊല്ലി
നാൻ" നിങ്ങളിനിയഞ്ഞുവൈകാതപൊയാലുംതങ്ങൾതങ്ങൾക്കുള്ളരാ
ജ്യമകംപുക്കുമംഗലരൊടെവസിച്ചാലുമെവരുംഅങ്ങിനെനാലഞ്ചു
നാൾകഴിഞ്ഞാൽപിന്നെമങ്ങാതവമ്പടയൊടുവന്നിടെണംഉത്തമനാ
കിയധൎമ്മജൻതന്നുടെസത്രത്തിനാശുകൊപ്പിട്ടുവന്നീടുവിൻ" ഇത്ഥം
നിയൊഗിച്ചുമാഗധൻതന്നുടെപുത്രനായൊരു സഹദെവനെക്കൊ
ണ്ടു പിതൃൎത്ഥമായശെഷക്രിയചെയ്യിച്ചു പൃത്ഥ്വീപതിയായഭിഷെക
വുംചെയ്തുമുന്നംജനകനിരുദ്ധന്മാരായൊരു മന്നവന്മാരെയുംസൽക്കരി
ച്ചാനവൻഅഭ്യംഗസ്നാനാദിവസ്ത്രാഭരണങ്ങൾ പില്പാടുമൃഷ്ടാശനം
കഴിച്ചാദരാൽയാത്രയുംചൊല്ലിമുകുന്ദനെയുംനന്നാ യ്വാഴ്ത്തിവണങ്ങി
സ്തുതിച്ചവരുംപൊയാർമാഗധൻതന്നെയുംകൊന്നുജയത്തൊടെ മാ
ധവന്മാർവന്നുമന്നനെയുംകണ്ടു "ദിക്കുകൾനാലിലുമൊരൊരനുജ
ന്മാർഉഗ്രമായുള്ളപടയൊടുംപൊകെണം മക്കളുംമറ്റുള്ളബന്ധുക്കളു
മായിമുവ്വെലനവരുന്നതുമുണ്ടുഞാൻ" ഇത്ഥമരുൾചെയ്തുമുഖവി

ലൊചനൻനിത്യൻനിരാമയൻനിൎമ്മലനീശ്വരൻ ദുഗ്ദ്ധാംബുരാശി
Arj marches to N തിരുമകൾവല്ലഭൻഭക്തപ്രിയൻപത്മനാഭനെഴുനെള്ളിപാൎത്ഥനുമുത്ത
രദിക്കുജയിപ്പതിനാൎത്തുനാലംഗ ബലെനപുറപ്പെട്ടുമെരുമഹാമലയൊ
ളവുംചെന്നവൻ നെരെപൊരുതുജയിച്ചുതിറകൊണ്ടാൻ വെഗെന
ചെന്നുത്തരകുരുരാജ്യവുമാകജ്ജയിച്ചുരത്നങ്ങൾവാങ്ങീടിനാൻ അററ
മില്ലാതൊളംദിവ്യരത്നങ്ങളെ കൊററവനായനൃപനുനൽകീടിനാൻ
Bhima E ഭീമൻകിഴക്കൊട്ടുപൊയിപടയുമാ സ്സ്ഭൂമിപാലന്മാരെയൊക്കജ്ജയിച്ചു
വൻ അൎത്ഥമനെകംചുമപ്പിച്ചുകൊണ്ടുവ ന്നുത്തമനാംധൎമ്മപുത്രക്കു
Sahad S നൽകിനാൻതെക്കുംദിശിസഹദെവനുംപൊയൊരൊ മുഷ്കരന്മാരാ
യരാജാക്കളെവെന്നാൻലങ്കയിൽചെന്നുവിഭീഷണൻതന്നൊടു ശ
ങ്കകൂടാതെഘടൊല്കചൻചൊല്ലിനാൻ "പുണ്ഡരീകെക്ഷണൻതൻ
കൃപയുണ്ടാകകൊണ്ടുയുധിഷ്ഠിരനാകുന്നമന്നവൻ രാജസൂയത്തിനു
കൊപ്പിട്ടിതിക്കാലംപൂജിതനായനീയുംതിറനൽകുക" കൃഷ്ണനാമംകെട്ടു
ഭക്തൻവിഭീഷണൻരത്നങ്ങളററമില്ലാതൊളംനൽകിനാൻ ഉണ്ടായ
Nakula W രത്നങ്ങളൊക്കസ്സഹദെവൻ കൊണ്ടുനുധൎമ്മജൻകാക്കൽവെച്ചീടി
നാൻപശ്ചിമദിക്കിനുപൊയിനകുലനും നിശ്ചലനായ്പൊരികൎത്ഥവും
മായ്പുന്നാൻഭൂമിയെയൊക്കജ്ജയിച്ചുതിറവാങ്ങി സൊമകുലൊത്ഭവ
നായയുധിഷ്ഠിരൻകൊമളന്മാരാമവരജന്മാരൊടും വാമാംഗിയായു
ള്ളപാഞ്ചാലിതന്നൊടുംകഞ്ജവിലൊചനൻപാദപത്മങ്ങളിലഞ്ജലി
ചെൎത്തിരിക്കുന്നകരത്തൊടും തദ്ഗുണനാമങ്ങളായജപത്തൊടും നി
ൎഗ്ഗുണത്തിംകലുറച്ചമനസ്സൊടും വാഴുന്നകാലത്തു കൃഷ്ണൻതിരുവടി
ആഴിമാതാകിയരുഗ്മിണീയാദിയാം വല്ലഭമാർപതിനാറായിരത്തെണ്മ
രെല്ലാവരുംപത്തുപ്പത്തുപെററുണ്ടായി ചൊല്ലുവാനാവതല്ലാതസുതരൊ
ടുംവല്ലവീവല്ലഭൻവല്ലഭമാരൊടും ഉദ്ധവർസാത്യകിയെന്നുതുടങ്ങി
യുള്ളുത്തമന്മാരാമമാത്യജനത്തൊടും മന്ത്രികൾസെനാപതികളൊടും
നിജബന്ധുവൎഗ്ഗത്തൊടുംഭൃത്യജനത്തൊടും ആനതെർകാലാൾകുതി
രപ്പടയൊടുമാനകശംഖപടഹാദികളൊടും എന്തൊരുഘൊഷംപറവ
തെഴുനെള്ളത്തന്തണരൊടുംമുനിവരന്മാരൊടും അന്ധകവൃഷ്ണിഭൊജാ
ദികൾതമ്മൊടുംചെന്താരിൽമാനിനിതന്നുടെവല്ലഭൻ നന്ദനന്ദന
നിന്ദിരാമന്ദിരനിന്ദ്രാദിവൃന്ദാരകവൃന്ദവന്ദിതൻഇന്ദുകലാധാര വന്ദ്യ
ൻമുകുന്ദനാനന്ദസ്വരൂപൻജഗന്മയൻഗൊവിന്ദൻ അവ്യയനവ്യ
ക്തനദ്വയനീശ്വരൻദിവ്യജനങ്ങൾമനസിവസിപ്പവൻസവ്യസാ
ചിപ്രിയൻഹവ്യവാഹപ്രഭൻ ക്രവ്യാദനാശനനുൎവ്വീധരാധരൻ
ഉൎവ്വരകൊൻതമ്പുരാനംഭൊജലൊചന നമ്പരിൽമുമ്പൻപരൻ

പുരുഷൻകൃഷ്ണൻകുംഭീന്ദ്രധ്വംഭംകെട്ടത്തവൻപൻവിള   കുംഭീന്ദ്രതാ
പാപഹാരിമധുവൈരിപാണ്ഡവൻതന്നുടെരാജസൂയത്തിനുഖാണ്ഡ
വപ്രസ്ഥമാകുന്നപുരിപുക്കാൻആനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുവന്തിച്ചവർക്കുംവെ
ന്നതെല്ലാമൊരുക്കിത്തുടങ്ങിനാർഹസ്തിനംപുക്കനകുലൻവരുത്തെണം
മിത്രമായുള്ളജനത്തെയുംവൈകാതെ ഗാന്ധാരിമുൻപായമാതൃജനങ്ങ
ളും ഗാന്ധാരനാലിയാംവെന്ധുവർഗ്ഗങ്ങളും അച്ഛൻ ധരിയൊധനാദിക
ൾകണ്ണനും സ്വച്ഛചിത്തന്മാരാംഭീഷ്മരുംദ്രോണരും വിശ്വവില്ലാളി
യായുള്ളകൃപർതാനു മശ്വത്ഥാമാവുമമാത്യവരന്മാരും വിശ്വാസമുള്ള
വിദുരരുംവൈകാതെ ദുശ്ശാസനനൊട്ടുവെറെപ്പറത്തിങ്ങു നിശ്ശെഷ
മായപടയുമായാദരാൽ നിശ്ശംകമെന്ന്യെകണ്ണിംകനുമായ്ത്തന്നു യാഗംക
ഴിക്കെന്നുചൊന്നാൻനകുലനു മാഗമിച്ചാരവരവ്വണ്ണമെവരും ആന
ത്തവീരന്മാർപാഞ്ചാലവീരരും മാനിച്ചുസാല്വന്മാർവീരൻവിരട്ടനും
സൃഞ്ജയവീരരുംമാദ്രരാജാക്കളും കുഞ്ജരവീരരുംകൊംകണമന്നരും വ
ൻപുനടിക്കുന്നസുംഭന്മാർമാഗധൻ കംപമില്ലാതൊരുകാശീനൃപൻ
താനും അംഗരുംവംഗരുംവീരർകലിംഗരും മംഗലനാകിയപുണ്ഡ്രനൃപ
ൻതാനും കുന്തളവീരരുംകാശ്രശഭൂപരും സിന്ധുരഭൂപരുംനൈഷധവീ
രരും കൊസലകെകയചെദിനൃപന്മാരും മൈഥിലന്മാരാംവിരാടരാജാക്ക
ളും മാളവൻചൊളനുംകെരളൻപാണ്ഡ്യനും കെളിയെറുന്നമറ്റുള്ളനൃ
പന്മാരും നാരദവ്യാസധൌമ്യാദികളായുള്ള ഘൊരതപൊധനന്മാ
രൊട്ടുശിഷ്യരും ബ്രാഹ്മണക്ഷത്രിയവൈശ്യശൂദ്രാദിയും ധാർമ്മികനാ
യുള്ളധർമ്മജൻതന്നുടെ രാജസൂയത്തിനുവന്നുനിറഞ്ഞിതു രാജിതയാ
യമഹാരാജധാനിയിൽ തങ്ങളാത്തങ്ങളാലായസൽക്കാരവും തങ്ങൾത
ങ്ങൾക്കുള്ളകൊപ്പുംപദവിയും തിങ്ങിവിളങ്ങുന്നവൻപടക്കൊപ്പുമാ
യിങ്ങിനെഭൂമിയിലുള്ളരാജാക്കളും കുംഭവുംകൊംപുംപൊതിഞ്ഞചെം
പൊന്നിനാൽ വൻപുള്ളകുംഭികൾമുൻപിലകംപടി കല്ലൊലമാലക
ൾചെല്ലുന്നതുപൊലെ തുള്ളിക്കളിക്കുന്നവെള്ളക്കുതിരകൾ തെരാളി
കളായപൊരാളിവീരരും കാലാളായമെറുന്നകാലാൾപടകളും കണ്ടുതുടരു
ത്തുടരവരുന്നതു കണ്ടുകൂടാതൊളമുള്ളപെരുംപട ശംഖങ്ങൾഭെരീപെ
രിംപറമദ്ദളം ദുന്ദുഭിനക്രമിടക്കയുടുക്കുകൾ കൊമ്പുംകുഴലുകൾകാളവും
വീണയും തംപുരാനെശിവശംകരയെന്നതെ ചൊല്ലാവതുണ്ടായ
ഘൊഷംനിരുപിക്കി ലെല്ലാരെയുമൊക്കസ്സൽക്കാരവുംചെയ്തു നല്ല
വെണ്മാളികതൊറുമിരുത്തിയാർ കല്യാണമൊടമാത്യാനുജന്മാദികൾ
കൂപതടാകങ്ങൾവെണ്ടുവൊളമുണ്ടു ശൊഭകലർന്നനെടുംകൊണികളു
ണ്ടു കിംകരന്മാരുണ്ടുവെണ്ടതൊരുക്കുവാൻ സംകടമൊന്നിനുമില്ലൊരു

few hitherto thanks in forall

വക്കമെ ഇപ്രഭാവങ്ങൾകണ്ടുൾപ്പുവിലെത്രയു മത്ഭുതമാന്നൊരുധമ്മ
ജൻമാനസം ചില്ലുരുഷംകലുറച്ചിതുശാന്തമാ സ്തത്പ്രഭാവങ്ങളി
തൊക്കയെന്നൊത്തിട്ടു തല്പാദപത്മങ്ങളുൾപ്പുവിലാക്കിനാൻ പൊ
ല്പുവിൽമാനിനിതൻവിളയാട്ടവും ഉല്പലനെത്രാധിവാസമുണ്ടാകയാ
ലപ്പൊളിവിടെയുണ്ടായിതുനിണ്ണയം ശാന്തനായുള്ളയുധിഷ്ഠിരന
ന്നെരം ശാന്തനവൻതന്നെവന്ദിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ താതവിദുരസു
യൊധനനിങ്ങളിന്നാദരവൊടിനിക്കുള്ളധനംകാണ്ക നിങ്ങളുടയ
തിവയൊക്കനിണ്ണയ മിണ്ടുവെണന്നതുചെയ്കചൊദിക്കെണ്ട അ
ങ്ങുനിതൊക്കവെരക്ഷിച്ചിരിക്കെണം വെച്ചൊരുകാഴയെടുക്കസു
യൊധനൻ മന്നവന്മാക്കുവെണുന്നതുസഞ്ജയ നൊന്നൊഴിയാതെ
യൊരുക്കിക്കൊടുക്കെണം കൃത്യമകൃത്യമപകൃത്യമെന്നിവ നിത്യവും
ഭീഷ്മരുംദ്രൊണരുംചൊല്ലെണം അശ്വത്ഥാമാവറിയെണംദ്വിജന്മാ
രെ ശുശ്രൂഷനനിലപ്പത്തിയിൽവെക്കെണം എച്ചിലെടുപ്പിച്ചടിച്ചുത
ളിപ്പിച്ചു നിശ്ശെഷശുദ്ധിവരുത്തുകയുംവെണം സജ്ജനപൂജകളുജ്ജു
നൻചെയ്യെണ മച്യുതൻവിപ്രരെക്കാൽകഴകിക്കെണം പാചകന്മാ
രൊടടുക്കളയിൽവെണ്ടു താചരിച്ചിടെണംഭീമൻമടിയാതെ സ്വണ്ണ
ങ്ങൾകൊണ്ടുള്ളദാനങ്ങൾചെയ്യെണം കണ്ണനുമാചാര്യനായകൃപരു
മാ യിന്നിവെണന്നതുഭീഷ്മരൊടെല്ലാരും ചെന്നുചൊദിച്ചുകൊൾ
കെന്നതെവെണുന്നു ഇത്ഥംനിയൊഗിച്ചുധമ്മജൻതാനന്നു ശുദ്ധമ
നസ്സൊടുയാഗവുംദീക്ഷിച്ചു ഋത്വിക്കുകൾസദസ്യാദികളുംക്രിയാ ബ
ദ്ധതകൈവിട്ടുകമ്മംതുടങ്ങിനാർ വെദധ്വനികളുമാഹുതിശബ്ദവും
വെദിയർതമ്മിൽപറയുന്നഘൊഷവും ഹൊമധൂമങ്ങളുംപാവകജ്വാല
യും സാമഗാനപ്രഭെദധ്വനിപൂരവും വെറെപലതരമൊരൊരസങ്ങ
ളിൽ ചൊറുംകറികളുമുണ്ടങ്ങൊരുദിശി വാദ്യഘൊഷംചതുരംഗസെ
നാരവം ചൊദ്യൊത്തരംകൊണ്ടുസംബന്ധശബ്ദവും ഘൊഷിച്ചിവ
ണ്ണംതുടങ്ങിമഹാക്രതു പൊഷിച്ചുദെവകളുംമനുജാതിയും പഞ്ചെന്ദ്രി
യങ്ങളുമന്തഃകരണവും പഞ്ചജനാദിതെയാദിശരീരിണാം പ്രീതിവ
ളന്നുതുടങ്ങിദിനംപ്രതി നീതിയിലിങ്ങിനെകമ്മങ്ങൾചെയ്കയാൽ മു
പ്പത്തുനാലുമാസംകൊണ്ടൊടുങ്ങുവൊ രത്ഭുതരാജസൂയാന്തഃക്രിയാ
ന്തരെ യൊഗ്യരാകുന്നതാരഗ്ര്യപൂജക്കെന്നു യൊഗ്യന്മാരെല്ലാരുംകൂടി
നിരൂപിച്ചു ശ്രൊത്രിയരുംനല്ലശാസ്ത്രികളുംകൂടി പാത്രമിതിന്നാരെ
ന്നാരുംതിരിച്ചീല മാദ്രീതനയനാകുംസഹദെവനു മാദ്രമനസ്സൊടുശാ
ന്തനവൻതാനും ആദ്യനജൻപരമാത്മാജഗന്മയൻ വെദ്യനല്ലാത്
നാരായണൻവൈകുണ്ഠൻ മൂന്നുലൊകത്തിനുംമൂലമാമീശ്വരൻ മു

sacrifice

highest honour to him

ന്നായമൂൎത്തികളൊന്നായിനില്പവൻ താനിരിക്കെയെന്തുസംശയമുണ്ടാ
വാൻ നൂനമവൻതന്നെയൊഗ്യനെന്നാരവർ ശാഖിമൂരട്ടുനനച്ചാൽ
മതിയെല്ലൊ ശാഖകൾതൊറുംനനെക്കുമാറില്ലെല്ലൊ ശ്രദ്ധനായുള്ളൊ
രുഗൊവിന്ദമൂൎത്തിയെ പീഠത്തിന്മെൽവെച്ചുതൃക്കാൽകഴകിച്ചു പൂജി
ച്ചുവന്ദിച്ചുവീണുനമസ്കരി ച്ചാചാരവുംചെയ്തുരാജാവുനിന്നപ്പൊ
ൾ ക്രുദ്ധനായൊരുശിശുപാലമന്നവ നുത്ഥാനവുംചെയ്തിട്ടുച്ചത്തിൽ
ചൊല്ലിനാൻ കുണ്ഡിനംതന്നിൽനിന്നുണ്ടായതൊക്കുംപൊൾ കു
ന്ധന്മാരായുള്ളപാണ്ഡവന്മാരെയും ഒന്നുണ്ടുതൊന്നുന്നതെന്നുള്ളി
ലിന്നതു നന്നല്ലചെയ്തിലൊനിൎണ്ണയമെങ്കിലും ഉള്ളിലറിവില്ലയാ
തൊരുനിങ്ങളിക്കള്ളനായുള്ളൊരുഗൊപാലകൻതന്നെ കാലുംകഴകി
ച്ചുപൂജിച്ചതൊക്കുംപൊൾ ബാലന്മാരെപഴുതായ്പുനുയാഗവും ഇന്ന
വനെന്നുമില്ലില്ലവ്യുമില്ലിവ നെന്നുമൊരുഗുണമില്ലനിരൂപിക്കിൽ മാ
തരുമിന്നവരെനില്ലഭൊഗിപ്പാൻ മാതുലനെക്കൊന്നപാതകവുമുണ്ടു
പെണ്കൊലയുംചെയ്തുസാധുജനങ്ങളെ ശംകയുംകൂടാതെതാംതൊന്നിയാ
യവൻ ബ്രാഹ്മണശ്രെഷ്ഠനുംപിന്നെശ്വപചനും സാമ്യമെത്രെയി
വനുള്ളിലൊക്കുംവിധൌ ശ്വാക്കളുംഗൊക്കളുമൊക്കുമിവൻതനി
ക്കൊക്കുമറിയാവതല്ലിവൻമായകൾ ഇല്ലാത്തതുണ്ടാക്കുമുള്ളതില്ലാതാ
ക്കും നല്ലതുമാകാത്തതുംഭെദമില്ലെതും വൎണ്ണവിശെഷവുമില്ലിവനെതു
മെ പുണ്യപാപങ്ങളുംചിന്തിക്കയില്ലിവൻ നിഷ്കിഞ്ചനപ്രിയൻനി
ല്ലജ്ജനെത്രയും ദുഷ്കുലജാതനാംനിഷ്കാമനെന്നിങ്ങൾ യൊഗ്യന്മാരൊ
ക്കവെനൊക്കിയിരിക്കവെ യൊഗ്യമല്ലെതുമിച്ചെയ്തതുനിൎണ്ണയം വൃ
ദ്ധനായുള്ളഗാംഗെയനുംദ്രൊണനും ബുദ്ധിനെരല്ലാതെയായിച്ചമഞ്ഞി
തൊ" ഇത്തരംകെട്ടാശ്ശുപൊത്തിചെവിചിലർ മുഖവിലൊചനനെതു
മെമിണ്ടീല പാൎത്ഥിവനായചെദീന്ദ്രപൻതന്നൊടു ചീൎത്തകൊപത്തൊ
ടുപാൎത്ഥനുംചൊല്ലിനാൻ: ഇത്തരംചൊല്ലുകിലസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുഞാ
ൻ ഉത്തരംചൊല്ലിഞായ" പിന്നെമന്നവ ന്യായമല്ലാത്തതുനീപറ
ഞ്ഞിടുകിൽ കായവുംനാൻരിതിന്നുമാറാക്കുവൻ" പൊരായ്മപൂണ്ടുശി
ശുപാലനന്നെരം പൊരിനുതെരിൽക്കരെറിനിന്നീടിനാൻ കണ്ണും
ചുവത്തിവിറച്ചുനാരായണൻ സന്നദ്ധനായതുകണ്ടുയുധിഷ്ഠിരൻ
നൂറായിരംകൊടിമാൎത്താണ്ഡമണ്ഡല മെറിയൊരാഭകലൎന്നദീക്കം
വണ്ണം ആക്കമെനൊക്കരുതാതൊരുദീപ്തിയുമാക്കുംതിരിക്കരുതാതൊ
രുരൂപവും കൈകൊണ്ടുകണ്ടുഭഗവത്സ്വരൂപത്തെ യുൾക്കാംപിലാ
ക്കിവന്ദിച്ചുധൎമ്മാത്മജൻ ആരിവനായതുനെരെപറകെന്നു പാരാ
തെദൈവവ്രതനൊടുചൊദിച്ചാൻ ആരെന്നറിവാനറിയരുതാതൊരു

നാരായണനജനച്യുതനവ്യയൻ ബ്രഹ്മപ്രളയമുണ്ടായനുതാൻ
തന്നെ നീന്തിച്ചെഴും മധുകൈടഭന്മാരവർ തന്നോടുതന്നെ കല
ഹം തുടർന്നപ്പോൾ കൊന്നാനവരുടെ ദേഹത്തിൽനിന്നുള്ള മേദ
സ്സുതന്നെയുറച്ചു ചമഞ്ഞതു മേദിനിയായതുമെന്നറിഞ്ഞീടുനീ നാ
ഭീസരോജത്തിലുണ്ടായ നാന്മുഖൻ നാനാവിധമായ സൃഷ്ടിചെ
യ്തീടിനാൻ വേദങ്ങൾ കട്ട ഹയഗ്രീവനെക്കൊന്നു വേധാവിനാക്ക
ചാൻ മീനായതുമിവൻ ശർവ്വാംശജാതനാം ദുർവ്വാസാവാം മുനി ഗർവ്വംക
ലർന്നെഴും സർവ്വേശസമ്മിതൻ ശക്രനു നൽകിയ മാലയെടുത്തുടനക്കരി
വീരൻ ചവിട്ടികളകയാൽ ക്രുദ്ധനായമ്മുനി ശാപവും നൽകിനാൻ
വൃത്രഹന്താവിനെയും സുരന്മാരെയും വൃദ്ധശ്രവസ്സാവയനി മുതലായ
വർ വൃദ്ധന്മാരായി ജ്വരാനരയുണ്ടാക എന്നതു കേട്ടു തൊഴുതു മഹേന്ദ്രനും
പിന്നെ വരവും കൊടുത്തു മഹാമുനി ക്ഷീരാംബുരാശി കടഞ്ഞമൃതുണ്ടാ
ക്കി പാരാതെ സേവിക്കയെന്നാൽ സുഖം വരും പുക്കിതു പാൽക്കടലാശു
പുരന്ദരൻ പുഷ്കരനേത്രനോടത്തൽ പറഞ്ഞപ്പോൾ മൂർത്തികൾ മൂവ്വരു
മൊന്നിച്ചു കല്പിച്ചു ദൈത്യകളോടൊരുമിച്ചിതു ദേവകൾ വാസുകി പാ
ശമായ് മന്ദരം മന്തുമായാദരവോടു കടഞ്ഞു തുടങ്ങുമ്പോൾ താണുതുടങ്ങി
ധരാധരമന്നേരം താനൊരു കൂർമ്മമായ് പൊങ്ങിച്ചതുമിവൻ കല്പകവൃക്ഷ
വും നല്ല സുരഭിയുമത്ഭുതമായുള്ള കൌസ്തുഭരത്നവും ചന്ദ്രകലയും മദിരയും
ജ്യേഷ്ഠയും ചന്ദ്രസമാനനയാകിയ ലക്ഷ്മിയും നാല്ക്കൊമ്പനാനയുമു
ച്ചൈശ്രവാശ്വവും ഭാഗ്യഭോഗ്യാരോഗ്യ യോഗ്യപീയൂഷവും സാ
ക്ഷാൽപരാംശമാം ധന്വന്തരി താനുമാക്കും പൊറുക്കരുതാതകാകോള
വും ചൊൽക്കൊണ്ണിമാരാകുമപ്സരസ്ത്രീകളും പാൽക്കടൽതന്നിൽനിന്നു
ണ്ടായിതു മറ്റും മായാവികളാമസുരകളക്കാലം പീയൂഷവും കട്ടുകൊണ്ടു
പോയീടിനാർ മായാമനോഹരിയായി ചമഞ്ഞതു മായാമയനിവൻ
വീണ്ടു കൊണ്ടീടിനാൻ വാരാഹമായൊരു രൂപം ധരിച്ചിട്ടു വീരനായുള്ള
ഹിരണ്യാക്ഷനെക്കൊന്നു പാരിതു വീണ്ടതും യജ്ഞാംഗനാകിയ കാരു
ണ്യവാരിധി നാരായണനിവൻ ദുഷ്ടനായുള്ള ഹിരണ്യകശിപുവെ
നഷ്ടതചെയ്യാൻ നരസിംഹമായവൻ ശ്യാമള സുന്ദര നിന്ദ്രാവരജനാം
വാമനനായെ ബലിയെച്ചതിച്ചതും ഭൂമിപാലന്മാരെക്കൊന്നൊടുക്കീ
ട്ടവൻ ജാമദഗ്ന്യാകൃതിയായി ചമഞ്ഞതും രാമനായ്പ്പിറന്നുവള
ർന്നിട്ടു രാവണനെക്കൊന്നു താപം കെടുത്തതും രാമനായിന്നു ബലഭദ്രനാ
യതും കോമളനായുള്ള കൃഷ്ണനിവൻ തന്നെ പെറ്റമുലയുണ്ടതും ചാടു തകർത്ത
തും താമരസാക്ഷനാം കൃഷ്ണനിവൻ തന്നെ ബാലകലീലകളാണ്ടു നട
ന്നതും പാലൊടു വെണ്ണ കട്ടുണ്ടു കളിച്ചതും അമ്മെക്കുലകുകൾ കാട്ടിനാൻ

വാപിളൂന്നംബുജലൊചനനാമിവൻമാധവൻ വൃന്ദാവനംപുക്കു
ന്നാസ്ഥമിച്ചതുംനന്ദജനാകിയനാരായണനിവൻ കെശിയെക്കൈ
കൊണ്ടുവാകീറിക്കൊന്നതുംകെശവനാകിയനാരായണനിവൻ കാ
ളിന്ദിയിൽനിന്നുനീക്കിക്കളവാനായി കാളിയന്മെൽനിന്നുനൃത്തംന
ടിച്ചതും സുന്ദരിമാരുടെചെലകൾവാരിട്ടുകന്ദപ്പമന്ദിരം കണ്ടുരസി
ച്ചതും ആരണന്മാരുടെപത്നികൾഭക്തിയെ നെരൊടെകണ്ടിട്ടനുഗ്ര
ഹംചെയ്യതുംഗൊവദ്ധനംകുടയാക്കിപിടിച്ചതും ഗൊപീജനത്തൊടു
കൂടിക്കളിച്ചതുംഅക്രൂരൻവന്നിട്ടുരാമനുംതാനുമാ യ്യഖ്യമായുള്ളൊരു
തെരെറിപ്പൊയതുംകാളിന്ദിയിൽമുഴകീട്ടമക്രൂരനു മെളംവരമാറനുഗ്ര
ഹംചെയ്യതുംചെന്നുരജകനെകൊന്നുകളഞ്ഞതും സന്നദ്ധനായ്വില്ലെ
ടുത്തുമുറിച്ചതുംപിന്നെക്കുവലയാപീഡത്തെക്കൊന്നതും ഉന്നതമല്ലരം
ഗംപ്രവെശിച്ചതുംമുഷ്ടികചാണൂരനാദിയാംമല്ലരെ മുഷ്ടിയുദ്ധംചെ
യ്യൊട്ടിച്ചുകൊന്നതുംദുഷ്ടനാംകംസനെക്കൊന്നുകളഞ്ഞിട്ടുകെട്ടുപെ
ട്ടീടിനൊരച്ഛനുമമ്മെക്കും പുഷ്ടകുതുകമുണ്ടാക്കിച്ചമച്ചതും തുഷ്ടിപു
രവാസികൾക്കുവളത്തതുംവിദ്യപഠിപ്പിച്ചവിപ്രനുദക്ഷിണ മൃത്യുഭ
വിച്ചസുതനെക്കൊടുത്തതുംപഞ്ചജനനാമസുരകുലെന്ദ്രനെ പഞ്ചത
ചെത്തവൻതന്നുടെയസ്ഥിയാൽ പാഞ്ചജന്യാഖ്യകലന്നൊരുശംഖ
വുംചാഞ്ചല്യമെന്നിയെകൈക്കൊണ്ടുപൊന്നതും ചൊല്ക്കൊണ്ടമാ
ഗധൻവന്നിരുപത്തുമൂന്നക്ഷൌഹിണിപ്പടയൊടെവളഞ്ഞപ്പൊ
ൾവൻപടകൊന്നുജരാസന്ധനാകിയ വൻപനെക്കൊല്ലാതയച്ചതു
കാരണംപിന്നെയുംവന്നാൻപതിനെഴുവവൻ കൊന്നൊടുക്കുംപ
ടയൊക്കവെമാധവൻ പിന്നെയവൻപതിനെട്ടാമതുവരുംമുന്നമെ
വന്നുയവനൻപടയുമായ്മുന്നുകൊടിപ്പടയുള്ളതുംകൊന്നുടൻ മന്ദെത
രംപാഞ്ഞുപവ്വതകന്ദരംതന്നിലൊളിച്ചതുനെരംയവനനും ചെന്നുമു
ചുകുന്ദനെചവിട്ടീടിനാൻ പെട്ടന്നുണന്നവൻനൊക്കിയനെരത്തു
ദുഷ്ടനുംനെത്രാഗ്നിദഗ്ദ്ധനായിടിനാനു പിന്നെമുചുകുന്ദഭൂപനുകൈവ
ല്യംതന്നെകൊടുത്തതുംനാരായണനിവൻ അന്ധചിത്തൻപതിനെ
ട്ടാമതുംജരാസന്ധൻമധുരാപുരിയെവളഞ്ഞപ്പൊൾ വാരിധിയൊ
ടപെക്ഷിച്ചുവാങ്ങീടിനാൻദ്വാരാവതിയാംമഹാരാജധാനിയുംസ്ത്രീ
ധനധാന്യാദികളുംകടത്തിവെച്ചാധിയുംതീത്തുബലഭദ്രരാമനും താനു
മായ്മാഗധസൈന്യംമുടിച്ചതും മാനിയാംമാഗധനെക്കുലചെയ്യാതെ
ഒടിമലമെൽകരെറികളഞ്ഞതും ചുററുമവൻതീകൊളുത്തിയനെരത്തു
മററാരുമെയറിയാതെബലനുമായ്നിജപുരിപുക്കുവസിച്ചതും ന
ന്ദതനയനാംദാമൊദരനിവൻ ചെന്നുനരകമുരന്മാരെയുംകൊന്നു കു
ണ്ഡലം നല്പദിതിക്കുകൊടുത്തതും ഭാൎയ്യമാരായിതിനാറായിരത്തെട്ടു

നാരികളെ വിവാഹംചെയ്തുകൊണ്ടതും ശംകരൻതന്നെപ്പൊരുതുജ
യിച്ചിട്ടു ഹുംകൃതിപൂണ്ടൊരുബാണൻകരങ്ങളെ ച്ശെദിച്ചനിരുദ്ധ
നെവീണ്ടുകൊണ്ടതും വെദപ്പൊരുളായനാരായണനിവൻ മററുംപ
ലപലവിക്രമംചെയ്തിട്ടു മററുംജഗത്രയരക്ഷാകരനിവൻ കൎത്താവാകു
ന്നതുംകാരണനായതും മദ്ധ്യെകരണമാകുന്നതുംതാൻതന്നെ ഉല്പത്തി
യില്ലമരണവുമില്ലിവ ന്നുഭവമാക്കമറിഞ്ഞുകൂടാചൊൽവാൻ മായാ
മയനായനാരായണപൊററി നീയെഗതിയെന്നിരിക്കുന്നീസന്തതം
ശാൎങ്ഗപരായുധൻതന്റെചരിത്രങ്ങൾ" ഗാംഗെയനിങ്ങിനെചൊ
ന്നൊരനന്തരം ദുൎന്നിമിത്തങ്ങളുണ്ടായതുകണ്ടഥ മന്നവൻനാരദൻ
തന്നൊടുചൊദിച്ചു "എന്തിതിൻകാരണമെന്നതുകെട്ടാശു ചിന്തിച്ചു
നാരദൻതാനുമരുൾചെയ്തു "ചെദീശനായശിശുപാലനെയിന്നു മാ
ധവൻകൊല്ലുമതിനുള്ളകാരണം കാണ്ണായതെന്നുപറഞ്ഞിരിക്കെത്ത
ന്നെ കാണായിതെരിൽമധുവൈരിതന്നെയും അസ്ത്രപ്രയൊഗങ്ങൾ
തമ്മിലുണ്ടായതു വിസ്തരിച്ചെറപ്പറഞ്ഞാലൊടുങ്ങുമൊ രാഘവരാവ
ണന്മാർപൊരുംപൊലെയ മെഘനിറമുള്ളകൃഷ്ണചെദിശന്മാർ അ
സ്ത്രമെടുത്തുതൊടുത്തുവലിച്ചയ ച്ചെത്രയുംഘൊരമായുന്നിതുയുദ്ധവും
ധൎമ്മജനാദിയുംനാരദനാദിയും നിൎമ്മലരാകിയദെവസമൂഹവും നാരീ
ജനങ്ങളുംഭൂസുരജാലവും വീരരായുള്ളവുന്നഭൂപതിവൃന്ദവും പാരിലു
ള്ളൊരെല്ലാമായൊധനംകണ്ടു "നാരായണഹരെനാരായണയെന്നാർ
" വിക്രമശാലിയാംവിഷ്ണുജഗന്മയൻ ചക്രമെറിഞ്ഞുമുറിച്ചാനവൻതല
ദെഹവുംഭൂമിയിൽവീണിതുനെരം ദെഹിയുംമാധവദെഹമകംപു
ക്കു ദെവകൾപൂമഴതൂകിത്തുടങ്ങിനാർ ദെവനെവന്ദിച്ചുതാമുനിജാല
വും യാദവന്മാരുംതെളിഞ്ഞുചമഞ്ഞിതു — മെദിനീപാലകന്മാർചിലർ
കൊപിച്ചാർ ധൎമ്മജൻചൊല്ലാലെശെഷക്രിയകളും നിൎമ്മലനാമവ
ൻതന്റെമകനെചെയ്യാൻ ശെഷംമഹാക്രതുചെയ്തുമുടിച്ചിതു — ഘൊ
ഷിച്ചുധൎമ്മരാജാത്മജൻനിൎമ്മലൻ ആനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുമന്നനവഭൃ
ഥ സ്നാനവുംചെയ്തിതുബന്ധുജനത്തൊടും ഇന്ദ്രൻസുധൎമ്മയിലെ
ന്നപൊലെധരണീന്ദ്രനാസ്ഥാനെവസിക്കുന്നതുനെരം മായാമയ
നാംമയൻപണിചെയ്യൊരു തൊയാകരംനിലമെന്നുനിരൂപിച്ചു പാ
രാതെചെന്നുടൻവാളുമാസ്ത്ര്യാടിനാൻ വാരിയിലിട്ടുമടുത്തുസുയൊധന
ൻ ആരുംകാണാതെചിരിച്ചിതെല്ലാവരും പാരംചിരിച്ചിതുഭീമനതു
നെരം നാണവുംപൂണ്ടഭിമാനക്ഷയത്തൊടും ആനനവുംതാഴ്ത്തിയാരെ
യുംനൊക്കാതെ പൊയിസുയൊധനനന്നുതുടങ്ങീട്ടു കായംമെലിഞ്ഞു
പനിയുംപിടിച്ചുതെ — മന്നവരുംപിന്നെമററുള്ളവർകളും വന്നവഴി

യെപ്പൊത്തങ്ങളിടംപുക്കാർ വൃഷ്ണികുലജാതൻവിശ്വംഭരാവരൻ വി
ഷ്ണുവെദാന്തവെദ്യൻവെദവിഗ്രഹൻ ജിഷ്ണുപ്രമുഖവൃന്ദാരകവന്ദിത
ൻ ജിഷ്ണുതനയപ്രിയവയസ്യൻഹരി കൃഷ്ണൻതിരുവടിധൎമ്മജൻത
ന്നൊടും കൃഷ്ണയൊടുംസുഭദ്രാദികൾതമ്മൊടും ജിഷ്ണുവിനൊടുംമറ്റുള്ള
ജനത്തൊടു മുഖ്യതരാംബുജബിംബാനനൻമാധവൻ ആസ്ഥയാ
വാത്സല്യമുൾക്കൊണ്ടുസാദരം യാത്രയുംചൊല്ലിവെഗത്തൊടെഴുന്നെ
ള്ളി ഹസ്തിനംപുക്കധൃതരാഷ്ട്രപുത്രനു മത്സരമുഴുത്തുചമഞ്ഞുദിനംപ്ര
തി ധൎമ്മജൻറെധനവുംപ്രതാപവും നന്മയുംകണ്ടുസഹിയാഞ്ഞു
കാലം താണിതുബുദ്ധിതളൎച്ചയുംപാരമായ്ക്കുണ്ടുമറക്കവുമില്ലാതെവന്നി
ട്ടു ചെന്നുശകുനിയൊടെല്ലാമമാത്യകൾ ചൊന്നതുകെട്ടവനുംവന്നു
ചൊല്ലിനാൻ പൊക്കുവൻനിന്നുടെദുഃഖങ്ങളൊക്കവെ ഭൊഷ്ക്ക
ന്നിയെപറഞ്ഞിട്ടനീവൈകാതെ ധൎമ്മജന്മാവിൻപ്രതാപവുമൎത്ഥവും
നന്മയുംകണ്ടുപൊറുത്തീലിനിക്കയ്യൊ കുറ്റമല്ലെതുമതുണ്ടൊമതിന്നുനീ
പെറുവതല്ലശൊകിപ്പതൊരിക്കലും എതുമിതുകൊണ്ടുദുഃഖിക്കവെണ്ട
നീ ചൂതുപൊരുതുജയിച്ചവൻതന്നുടെ നാടുംനഗരവുമൎത്ഥവുംനിന്നു
ടെ പാട്ടാക്കിവെക്കുന്നതുണ്ടിനിനിൎണ്ണയം അച്ഛനെക്കൊണ്ടുചൊ
ല്ലിച്ചുവരുത്തുക നിശ്ചയംനാടുപറിക്കുന്നതുണ്ടുഞാൻ" എന്നുശകുനി
പറഞ്ഞതുകെട്ടപ്പൊൾ ചെന്നവൻതാതനൊടാശുചൊല്ലീടിനാൻ അ
ന്ധനാംഭൂപൻമുഹൂൎത്തമാത്രമുള്ളിൽ ചിന്തിച്ചുനന്ദനൻതന്നൊടുചൊ
ല്ലിനാൻ അന്ധകാരങ്ങൾനിരൂപിച്ചുമാനസെ ചിന്തമുഴുത്തുമുഴുകിദി
നംപ്രതി" സന്താപമുണ്ടായ്വലിത്തുവശംകെട്ടു സന്തതംക്ലെശിപ്പ
തിനെന്തുകാരണം ബന്ധമില്ലെതുമിതിന്നിതുചൊല്ലിയ ബന്ധുക്ക
ളെത്തുംനിനക്കുനന്നല്ലകെൾ അന്തംവരുമതുമൂലമന്നൊരത്തു പിന്നുണ്
യാതൊന്നിനക്കില്ലറികനീ മന്ത്രികളിഷ്ടംപറയുംചിലരവ രന്തരമില്ല
കൊല്ലിക്കുമതൊക്കെന്നും കുന്തീസുതന്മാർനിനക്കിതിനാൽപരി പ
ന്ഥികളായ്വരുംപാണ്ഡവന്മാരുടെ ബന്ധുവാകുന്നതാരെന്നതൊൎത്തീ
ടെണം മന്ധകവംശാധിപൻനരകാന്തകൻ എന്നൊടിതെല്ലാംപറ
യാൽക്കപാതിയും മുന്നെവണ്ണംതന്നെവാഴ്കനീയിന്നും" അംബികാ
പുത്രൻപറഞ്ഞതുകെട്ടപ്പൊൾ തൻമനക്കാമ്പിലവൈരുത്തുസുയൊധ
നൻ "തീൎത്ഥമാടീടുവാൻപൊകുന്നതുണ്ടുഞാൻ പെത്തിവിടെക്കുവരു
ന്നതുമില്ലിനി താതന്നുജനിലുള്ളൊരുവാത്സല്യം ചെതസിധൎമ്മാത്മ
ജനിലുമുണ്ടല്ലൊ താതനുദകപിണ്ഡാദികൾനൽകുവാൻ പ്രീതിയും
പാണ്ഡുസുതൻകലുന്നിൎണ്ണയം നൂനമെന്നാൽതവകൎമ്മമിതിനില്ല ഞാ
നിനിദെശാന്തരംഗമിച്ചീടുവൻ" മന്നവനെന്നതുകെട്ടുവിദുരരെ ചെ

നുവരുത്തുകെന്നാനവനുംവന്നാൻ ശ്രദ്ധമായിങ്ങിനെയെല്ലാവരു
മൊത്തു കൂടിനിരൂപിച്ചുകല്പിച്ചകാരിയം ഉളളവണ്ണംധരിച്ചോരുവി
Vidura warns earnestly ദുരരും ചൊല്ലിനാനന്നുധൃതരാഷ്ട്രരെനൊക്കി "നല്ലതിനല്ലതുടങ്ങുന്നുനി
ന്മകൻ നല്ലതല്ലെതുമെമെലിലിതുമൂലം ഇല്ലാതെയാമ്പരുമെല്ലാവരുംകൂ
ടി വല്ലായ്മശിക്ഷിച്ചടക്കുകനീതന്നെ" എവംവിദുരർപറഞ്ഞതുകെൾ
പ്പതി നാവതല്ലാതെചമഞ്ഞുധൃതരാഷ്ട്രർ പുത്രവാത്സല്യംനിമിത്തമാ
യ്മാധവൻ ഭക്തപ്രിയൻമഹാമായാഗുണവശാൽ ഭൂഭാരനാശനത്തി
നുപിറന്നൊരു ഗൊപതിവൈഭവമാക്കുതടുക്കാവു. പാർത്ഥനെച്ചെ
ന്നുവരുത്തുകയെംകില്ലു മൊൎത്തിടാമെന്നതുകെട്ടവിദുരരും ബാന്ധവ
it must call the 5 പ്രസ്ഥമകംപുക്കതുനെരം പാണ്ഡവന്മാരുമെതിരെററുപൂജിച്ചാർ "അം
ബികാപുത്രനുസൌഖ്യമല്ലീപുനരംബുധിപതീസുതനെന്തരുൾചെ
യ്തു എന്തൊരുവാർത്തപുതുതായിട്ടുള്ളതു മെന്തൊരുകാൎയ്യംനിരൂപിച്ചുവ
ന്നതും" ധൎമ്മജനിങ്ങിനെചൊദിച്ചനെരത്തു നിൎമ്മലനായവിദുരരു
ചെയ്തു "എല്ലാംവിധിബലമെല്ലൊയുധിഷ്ഠിര ഒല്ലാതചൂതുപൊരെണം
പൊലെന്നിട്ടു നിന്നെവരുത്തുകെന്നെന്നെയയച്ചിതു മന്നവനായധൃ
തരാഷ്ട്രർതാൻതന്നെ നല്ലതുമാകാത്തതുംനിരൂപിച്ചിട്ടു നല്ലതുചെയ്കെ
ന്നെചൊല്ലാവിതെന്നാലൊ" സമ്മതി നിൎമ്മലൻധൎമ്മജൻചൊല്ലിനാൻ
Yudh. is ready to go സമ്മതമൊട്ടുവിദുരരൊടന്നെരം "താതൻവിളിച്ചവിടത്തിനുചെല്ലു
വാൻ എതുമെസംശയിച്ചീടുന്നതല്ലഞാൻ ചൂതിനുള്ളൊരുദൊഷങ്ങ
ൾചൊല്ലീടിനാൽ ചൂതുപൊരാതെകഴിക്കിലൊനന്നെല്ലൊ പിന്നെസ്സു
യൊധനാഭീഷ്ടങ്ങളായവ തന്നെപണയംകൊടുത്തവനായ്വന്നാൽ
നിങ്ങൾതടസ്ഥന്മാരായുള്ളവർചിലർ മംഗലവാക്യങ്ങൾകൊണ്ടൊ
ഴിച്ചീടുവിൻ എന്നാലുമാവതില്ലായ്കിൽമൂന്നാമതു പിന്നെയും ചൂതു
പൊരുതുതൊററീടുവൻ എന്നാൽജയമത്തനായസുയൊധനൻ ത
ന്നെസഭാപാലകന്മാരെനിന്ദിച്ചു ദുൎഭാഷണാദിദുഷ്കൎമ്മങ്ങൾചെയ്കി
ട്ടു മപ്പൊൾസഭാതിക്രമംകണ്ടുസഭ്യന്മാർ കണ്ണുവുംകൎണ്ണമടച്ചുനടകൊ
ള്ളും പിന്നെയെ താനുമൊന്നുണ്ടുവക്രബലാൽ മൂന്നിലുമൊന്നുസാ
ധിക്കാമതെന്നിയെ മൂന്നുംവരായ്കിലുമില്ലൊരുസംകടം" തങ്ങളിലി
ത്ഥംവിശെഷങ്ങളുംപറഞ്ഞിങ്ങിനെരാത്രികഴിഞ്ഞൊരനന്തരം നെര
ത്തെഴനീററുനിത്യകൎമ്മംചെയ്തു കൂടലർകാലന്മാരാകിയപാണ്ഡവർ തെ
രിൽക്കരെറിവിദുരരുമായൊന്നു പാരാതെഹസ്തിനമായപുരിപുക്കാ
ർ അംബികാപുത്രനെവന്ദിച്ചുപാണ്ഡവ രംബയാംഗാന്ധാരിത
ന്നെയുംവന്ദിച്ചാർ അംബുരാശിപ്രിയാപുത്രനെയുംതൊഴുതൻപിനൊ
ടാചാൎയ്യന്മാരെയുംവന്ദിച്ചാർ അശ്വത്ഥാമാദിബന്ധുക്കളെയുംകണ്ടു

വിശ്രമിച്ചീടിനാർ പാണ്ഡുസുതന്മാരും ഇഷ്ടമായുള്ള ജനത്തോടുമൊ
ന്നിച്ചു മൃഷ്ടമായുണ്ണും കഴിഞ്ഞുറങ്ങീടിനാർ_ പിറ്റെനാൾ നെരത്തു നി
ത്യകർമ്മം കഴിച്ചുററവരൊടുമരചൻ സഭ പുക്കു ചൂതു പൊരുവാൻ വിളി
ച്ചിതെന്നപിതാ വാദരം പൂർവ്വം പറഞ്ഞൊരനന്തരം „ചൂതിനാൽത്തൊ
ഴിഞ്ഞില്ലെന്നു ധർമ്മജൻ മൊദാലനെകമിതിഹാസവും ചൊന്നാൻ „താ
തനിയൊഗമനുഷ്ഠിപ്പതിന്നു ഞാ നെന്നും മടിക്കുന്നതില്ലെന്നു ധർമ്മജൻ
വ്യാകുലമാനസനായിരിക്കുന്നെരം നാഗധ്വജനും മുതിന്നിരുന്നീടിനാ
ൻ അക്ഷവും ചൂതുമെടുത്തു കൊണ്ടും വന്നു വെക്കെണമെന്നു മുതിന്നു ശ
കുനിയും കല്പിച്ചതെല്ലാം വരുമെന്നു ചിന്തിച്ചു" ധർമ്മജൻ താനുമിരുന്നു
സഭാന്തരെ കള്ളച്ചൂതെന്നും പൊരൊല്ല നീയെന്നു മുള്ളം തെളിഞ്ഞരു
ൾചെയ്തു യുധിഷ്ഠിരൻ „അയ്യൊ ചതിയുണ്ടൊ ചൂതിങ്കൽ കാട്ടാവു മെ
യ്യൊടു പണ്ടും പൊരുമിതു മന്നവർ ദൈവമെത്രെയിതിന്നാധാരമാകുന്ന
തവ്യാജമായൊന്നു ചൂതെന്നറിഞ്ഞാലും ഗാന്ധാരവീരനൊ പൊരുന്നൊ
രു ചൂതിന്നു ഞാൻ തന്നെ വെക്കാം പണയം പൊരുതാലും" എന്നു സുയൊ
ധനനും പറഞ്ഞീടിനാർ_ മന്നവൻ ചൂതു പൊരുതു തുടങ്ങിനാൻ ബാഹ്ലീ
കദത്തരഥക്കുണ്ഡികാദികൾ സൊല്ലാസമാദിയിൽ വെച്ചു പണയമാ
യ്യെച്ചതു വെച്ചതു തൊററിതു പാണ്ഡവൻ വെച്ചു പണയം ധനധാന്യ
രാജ്യവും വെച്ചതു വെച്ചതു വെന്നു ശകുനിയും വെച്ചു പണയവും ധർമ്മ
ജനെപ്പെരും വഞ്ചനം ചൊല്ലുവാൻ നെഞ്ചകമഞ്ചുന്ന കിഞ്ചനസംശ
യം കൂടാതെ ധർമ്മജൻ നെഞ്ചകമായുള്ളനുജന്മാർ തമ്മെയും കൊഞ്ചും
മൊഴിയാളാം പാഞ്ചാലി തന്നെയും വെച്ചു പണയം ചിരിച്ചിതു വൈരി
കൾ_ അയ്യൊ ശിവ ശിവ കഷ്ടമെന്നാർ ചിലർ_ സജ്ജനമെററം വെറു
ത്തു ശകുനിയെ സഞ്ജരമപ്പൊൾ വിദുരരുര ചെയ്തു „അംബികാനന്ദന
കെൾക്ക ഞാൻ ചൊൽവതു നിന്മകനിങ്ങു പിറന്നനെരം തുലൊം ദുർന്നി
മിത്തങ്ങളുണ്ടായതറിഞ്ഞില്ലെ മന്നവർ വംശമശെഷം മുടിവാനാ യു
ള്ളുച്ചൂതിട്ടു ശകുനി ചതിക്കയാൽ ഉള്ളം തെളിവുള്ള ധർമ്മജന്മാവിനൊ ടു
ള്ള പൊരുളുടയക്കൊണ്ടു കൊണ്ടൊൻ പൊ ലുള്ളതല്ലെതുമതെന്നറിഞ്ഞി
ട്ടു നീ ആകസുയൊധനൻ പൊകയിവിട്ടന്ന ചാകാതിരിക്കെണം. മററു
ള്ളവരെങ്കിൽ വാക്കു യുധിഷ്ഠിരൻ വൈകാതെ ഭൂതലം ഭാഗം പറഞ്ഞാൽ
ഫലമില്ല മന്നവ" എന്നു വിദുരർ പറഞ്ഞതു കെട്ടപ്പൊൾ മന്നവനായ സു
യൊധനൻ ചൊല്ലിനാൻ കണ്ണു നീ കെട്ടീലെ നല്ല വിദുരർ വാക്കെന്നെ
ദ്ദൂഷിച്ചെപ്പറയുമിവൻ പണ്ടും ദുർഭ്ചെഷ്ടയായൊരു ദാസീസുതൻ തനി
ക്കെച്ചിൽ കൊടുത്തു വളൎത്തതിൻെറ ഫലം ആകഞാനെങ്കിലിവിട്ടന്നു
താൻ പൊയി വാക്കു തനിക്കു തെളിഞ്ഞതടങ്ങാനും നില്ക്കുതെല്ലാം

In Hastinap[ur] Dhritar[ashtra] ca[lls] to the ga[me]

Sakuni begins

Yudh[ishthira] loses

Vidur ang[ry]

വെളിച്ചത്തിട്ടന്നീലഞാൻ ധിക്കരിച്ചാൽപിഴച്ചീടുമെല്ലാവനും പാ
ക്കുന്നതെന്തിനിനിച്ചിലകാൎയ്യങ്ങൾ ഭൊഷ്ക്കാമ്മരുമൊയുധിഷ്ഠിരൻ
ചൊല്ലിയാൽ പാഞ്ചാലിര,ന്നെവിളിക്കയിനിയെത്തും ചാഞ്ചല്യംവെ
ണ്ടയിതെന്നുസുയൊധനൻ കൃഷ്ണെവരികനീമുററമടിപ്പാനെന്നുഷ്ണി
Dussasana excited to say / Dragged by the hair: ച്ചുനിന്നൊരുദുശ്ശാസനൻചൊന്നാൻ ദുശ്ശാസനൻചെന്നുലജ്ജയും
കൈവിട്ടു ദുശ്ശാസനംചെയ്യുന്നെരത്തുകൃഷ്ണയും പൊരുവാനുണ്ടുവിഷ
മമിനിക്കെന്നു വാരിജലൊചനതാനുമരചെയ്യാൾ തനീരജസ്വല
യായിരിക്കെത്തന്നെ ചെന്നുതലമുടിചുററിപ്പിടിപെട്ടു സജ്ജനമെ
ല്ലാരുംനൊക്കിയിരിക്കവെ ദുൎജ്ജനാഗ്രെസരൻദുശ്ശാസനൻബലൻക
ച്ചെൽമുലയാളെയിഴുത്തുസഭാന്തരെ സ്വച്ഛമായെററംമൃദുതരമാകിയവ
സ്ത്രമൊരുതലചുററിപ്പിടിപെട്ടു നിസ്സ്യങ്കനെന്നുമടിയാതഴിച്ചപ്പൊ
She prays to Kr.: ൾ നാരിമണിയുംമുറതുടങ്ങിനാൾ നാരായണഹരെരാമദയാപര
വിഷ്ണൊജഗല്പതെവൃഷ്ണികുലൊത്ഭവ കൃഷ്ണയദുപതെപാഹിനമൊസ്തു
തെ ശ്രീവാസുദെവധരണീധരചക്രപാണെവരാഹനരസിംഹരാ
ഘവ പത്മനാഭകൃഷ്ണരാമമുരഹര ദെവദെവനമൊദെവെശകെശവ
ദെവാധിനാഥഹരെതെനമൊനമഃ ഇത്ഥംപ്രലാപംകലന്നൊരുനെര
ത്തു വസ്ത്രമഴിച്ചൊരുമുണ്ടങ്ങുപിന്നെയും എറിയൊരാടയവനഴിച്ചി
ട്ടിട്ടും കുറയരയിന്നുവെറായിതില്ലെത്തും കൂററവിന്ദാക്ഷനുണ്ടായാല
ള്ളൊരു കാൎയ്യമിങ്ങിനെവന്നുതൊയമെടൊ, നിൎജ്ജരനായകനന്ദനാ
കിയൊ രജ്ജുൻഭീമാദികൾകണ്ടുനില്ക്കവെ പിച്ചയവരുടെധൈൎയ്യംനി
രൂപിക്കി ലച്യുതൻതന്നുടെമായാബലവശാൽ ആൎക്കഭിമാനക്ഷയ
മുമാപത്തുമിങ്ങൊക്കിൽമനുഷ്യരായാൽവരാതെയുള്ളു കാഞ്ചികൾ
കൊണ്ടുമുറുക്കിക്കിടന്നൊരു പാഞ്ചാലിതന്നുടെപൂഞ്ചെലയന്നെരം മ
റെറാരുദുഷ്ടൻപിടിച്ചഴിക്കുന്നതു കുററമൊഴിഞ്ഞവർകണ്ടുനിന്നീടി
നാർ,സത്യത്തെലംഘിക്കരുതെന്നുചിന്തിച്ചു സത്യപരായണന്മാരട
ങ്ങിദൃഢം, ധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാരെനിങ്ങളിലാരാനും പാൎത്ഥിവനന്ദനയാ
യപാഞ്ചാലിയെ വല്ലഭയാക്കിവരിച്ചുകൊൾകെന്നു ചൊല്ലിനാൻ
Begs for grace: കണ്ണുനീരുമഴക്കയാൽ „കാത്തുകൊൾകെന്നെധൃതരാഷ്ട്രമന്നവ കാ
ത്തുകൊൾകെന്നെനീഗാന്ധാരിമാതാവെ കാത്തുകൊണ്ടീടുവിൻഭീഷ്മ
രുംദ്രൊണരും കാത്തുകൊൾവിൻസഭാപാലന്മാരെനിങ്ങൾ ധൎമ്മരാ
ജാവെജഗല്പ്രാണമാരുത ധൎമ്മപ്രധാനനായുള്ളദെവാധിപ അശ്വി
നീദെവകളെവന്നുനിങ്ങളും ദുശ്ശാസനകൃതദുഃഖമകററുവിൻ അയ്യൊ
യുധിഷ്ഠിരഭീമധനഞ്ജയ കൈവെടിഞ്ഞൊനിങ്ങൾമാദ്രീസുതന്മാരെ
Curses: ആൎത്തയായിങ്ങിനെപെത്തുമുറയിട്ടു പാൎത്ഥിവനന്ദനാശാപമിട്ടീടനാ

ൾ ധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാരെനിങ്ങൾശതത്തെയും പൊൎത്തലത്തിംകനുകൊ
ല്ലുകമാരുതി പൊരായ്മചെപ്പതിനാളായകണ്ണനെ പൊരിലെതൃത്തുധ
നഞ്ജയൻകൊല്ലുക ചീറുകെട്ടുത്തശകുനിയെയുംപൊരിൽ വീരനാ
യൊരുസഹദെവൻകൊല്ലുക" ശാപവ്യമിട്ടവൾകെഴന്നനെരത്തു കൊ
പെനഭീഷ്മരുംദ്രൊണർവിദുരരും ചെന്നുധൃതരാഷ്ട്രരൊടുപറഞ്ഞിതു "ന
ന്നല്ലമക്കൾമുടിഞ്ഞുപൊമിപ്പൊഴെ" തെൻചൊല്പാളാകിയപാഞ്ചാലി
തന്നുടെ പൂഞ്ചായലും. നല്ലപൂഞ്ചെലയുമൊരു ചാഞ്ചല്യമെന്നിയെതൊ
ട്ടവൻതന്നെന്നി താൻചെന്നുശിക്ഷിക്കയെന്നതുകെട്ടപ്പൊൾ പാ
ഞ്ചാലിയൊടുപറഞ്ഞുധൃതരാഷ്ട്രർ "വാഞ്ഛിതമായതുഞാൻതരുവൻവ
രം ചൊല്ലുകവെണ്ണന്നെന്നതുകെട്ടവൾ ചൊല്ലിനാൾതൊണ്ടവി
റച്ചുകൊണ്ടാകുലാൽ ഭൎത്താക്കന്മാരുടെദാസ്യവുമെന്നുടെ ഭൃത്യപ്രവൃത്തി
യുമില്ലാതെയാക്കെണം" "അല്ലൽകളത്താലുമിന്നുതൊട്ടെംകില തില്ലെ"
ന്നുചൊല്ലിധൃതരാഷ്ട്രർതാന്തന്നെ വന്ദിച്ചുപാഞ്ചാലിപാണ്ഡവന്മാരു
മാ യിന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിന്നുപൊവാൻതുടങ്ങുംപൊൾമന്നവൻദുരിയൊ
ധനനുംശകുനിയും കൎണ്ണനുംകൂടിനിരൂപിച്ചുകല്പിച്ചാർ "ഇന്നുമൊരു
നാളവർവല്ലതാഴ്ചരു മെന്നാൽനമുക്കജയിപ്പാൻപണിയെത്രെ ഇ
ന്നുമൊരിക്കൽവിളിച്ചുപൊരുതെംകി ലെന്നതനുവദിച്ചുധൃതരാഷ്ട്രരും
വനംപൊകിന്നുമൊരിക്കൽപൊരുതൈകെന്നാൻ" വന്നുപൊകെണംകുല
നാശമെന്മാനാ യിന്നിപ്പണയമാകുന്നതുതൊററവ രിന്നുതന്നെവ
നവാസംതുടങ്ങെണം ദ്വാദശസംവത്സരംമുഴവൻഗത സാദംതപ
സാവനത്തിൽവസിക്കെണം; അജ്ഞാതവാസവുമൊരാണ്ടുചെയ്യെ
ണം വിജ്ഞാനികളുള്ളനാട്ടിലിരുന്നിട്ടു മദ്ധ്യെയറിഞ്ഞുപൊയിട്ടുകിൽ
പിന്നെയു മബ്ദംത്രയൊദശമിങ്ങിനെവാഴെണം" എന്നുപറഞ്ഞുനി
രത്തിപ്പൊരുതിതു മന്നവൻധൎമ്മജൻപിന്നെയുംതൊററുപൊൽ കു
ന്തിസുതന്മാർധൃതരാഷ്ട്രർതന്നെയും കുന്തിയെയുംമുദാഗാന്ധാരിതന്നെ
യും ദ്രൊണരെയുംകൃപാചാൎയ്യനെയുംതഥാ താണുതൊഴുതിതുഭീഷ്മരെ
യുംനന്നാ സ്ത്രീണെനമസ്കരിച്ചാർമുനിമാരെയും — കെണുതുടങ്ങിനാർ
പൌരജനങ്ങളും — അശ്വത്ഥാമാവാദി യായുള്ളവരൊടു നിശ്വാ
സമുൾക്കൊണ്ടുയാത്രയും ചൊല്ലിനാർ — "വിശ്വസിച്ചീടുവിൻ ദൈ
വത്തെയെന്നതു വിശ്വസ്തനായവിദുരരുരചെയ്യാൻ "പാരിച്ചകാ
രുണ്യമുണ്ടായിരിക്കെണം നെരത്തുഞങ്ങൾവരുന്നതുമുണ്ടല്ലൊ
കൎമ്മവശത്താൽവരുന്ന തൊഴിക്കാമൊ ധൎമ്മസുതയെന്നവർകളും
ചൊല്ലിനാർനാടുംനഗരവുംവീടുമുപെക്ഷിച്ചു കാടകംപുവാൻജടാവ
ല്ക്കലംപൂണ്ടു കൂടവെപൊയിതുധൌമ്യനവരൊടും ശ്രദ്ധസ്ഥിതനാ

ച്ചമഞ്ഞസുയൊധനൻ ബ്രാഹ്മണരുമനുജന്മാരുംഭാൎയ്യയും ധാൎമ്മി
കനാകിയധൎമ്മതനയനുംപൊകുന്നതുകണ്ടുസാധുജനങ്ങളുംവെകുംമ
നസ്സൊടുകണ്ണുനീരുംവാൎത്തു തങ്ങളിൽതങ്ങളിൽനൊക്കാതെമിണ്ടാ
തെതിങ്ങീനവെദനപൊങ്ങിയെല്ലാവരുംനില്ക്കുന്നനെരത്തു സൽഗതി
യുണ്ടാവാൻപുക്കാരടവിയിൽപാണ്ഡവരുമന്നെ· * ❀ ❀

ഇതീശ്രീമഹാഭാരതെസഭാപൎവ്വംസമാപ്തം

ആരണ്യം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

കാലത്തെക്കളയാതെചൊല്ലെണംകിളിപ്പെണ്ണെനിലത്തെവെന്നനിറമുള്ളഗൊവിന്ദൻതന്റെ ലീലകൾകെട്ടാൽമതിയാകയില്ലൊരിക്കലുംപാലൊട്ടുപഴംപഞ്ചതാരയുംതരുവൻഞാൻ മാലൊകക്കിതമുള്ളമാധവൻതന്റെകളി കാലംവൈകാതെപറഞ്ഞീടുവൻകെൾപ്പിൻനിങ്ങൾപാലാഴിമംകതന്റെകൊങ്കയിലിഴകീടും മാലെയംപൂണ്ടതിരുമാറുള്ളനാരായണൻ പാലാഴിതന്നിൽപള്ളികൊള്ളുന്നപരൻപുമാൻകാലദെശാവസ്ഥയിലഖണ്ഡനാംജഗന്നാഥൻ നാലായവെദങ്ങൾക്കുമീരെഴലൊകങ്ങൾക്കും മൂലമാകിയമൂർത്തിമുകുന്ദൻമുരവൈരികാമനാശനസെവ്യൻകാമദൻകമലാക്ഷൻ കാലികൾമെച്ചുകാട്ടിൽകളിച്ചീടിനദെവൻ പാലനവിനാശന സൃഷ്ടികൾചെയ്യുംപരൻ നീലാംഭൊരുഹദലലൊലലൊചനൻകൃഷ്ണൻ എന്നുള്ളിൽവിളങ്ങുന്നതംപുരാൻതന്റെപദം തന്നുള്ളിൽചെർത്തുകൊണ്ടുധർമ്മജൻതിരുവടി കാനനമകംപുക്കസൊദരന്മാരൊടുംതൻ മാനസനാഥയൊടും മാമുനിജനത്തൊടും അന്നവർഗംഗാതീരംപ്രാപിച്ചാരെല്ലാവരു മുന്നതമാകുംപ്രമാണാഖ്യമാംവടത്തിംകൽ ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിംകൽനിന്നെണ്ണത്തെണ്ണായിരവും വന്നിതുഗൃഹസ്ഥന്മാരാകിയഭൂദെവന്മാർ സന്യാസിവരന്മാരുംപതിനായിരംപിന്നെ മന്നവൻതന്നെക്കണ്ടുദുഃഖിച്ചാരവരെല്ലാം അദ്ദിനമുപവാസംചെയ്കിതുസമസ്തരു മെത്രയും താപംവന്നുധർമ്മജനതുമൂലം ഭരണീയന്മാർതമ്മെഭരിപ്പാനുപായമെന്തരചന്മാരായുള്ളജനിയായ്ക്കൊരുത്തരും ആഹാരത്തിനുപണിയുണ്ടുനുയുധിഷ്ഠിരൻ മൊഹനാശനനായശൌനകനൊടുചൊന്നാൻ ശൌനകൻധൌമ്യനൊടുചൊന്നപ്പൊൾധൌമ്യൻതാനും ഭാനുദെവനെസ്സെവിച്ചീടുവാനുപദെശം കുന്തിനന്ദനൻതനിക്കന്നെരംധൌമ്യൻമൂലമന്ത്രവുമുപദെശംചെയ്കിതുസാംഗമപ്പൊൾ അന്തകതനയനുംതെരുപലിക്കുന്നനെരം ചിന്തചെയ്തുപദെശംചെയ്കിതുവഴിപൊലെ

സേവിച്ചുപാഞ്ചാലിയുംകൊടുത്തുപാത്രംദൈവൻ — ദൈവഭക്തന്മാൎക്കു
ണ്ടൊസംകടമുണ്ടാകുന്നു_ ഭൂദേവന്മാരുംപിന്നെതങ്ങളുംപാഞ്ചാലിയും
പ്രീതിയാവൊളമുണ്ടുചൊറതിലൊടുങ്ങീട്ടു കാമ്യകംപുക്കനേരംക
ണ്ടിതുവിദുരരെ കാമ്യമായതുവരുമെന്നിതുവിദുരരും പണ്ടേരക്കില്ലത്തി
ലിട്ടടച്ചുചുട്ടൊരുനാളുണ്ടായദുഃഖമൊൎത്താലിന്നിതുസുഖമെല്ലൊ സു
ഖദുഃഖങ്ങളിടതുടരക്കൂടക്കൂടസ്സകലജന്തുക്കൾക്കുമുണ്ടെന്നുധരിച്ചാലും
സത്യധൎമ്മാദികളെരക്ഷിച്ചുപൊരുന്നവൎക്കുതെല്ലുണ്ടാകയില്ലനിശ്ച
യമൊന്നുകൊണ്ടും അച്യുതൻതാനുംതുണയുണ്ടല്ലൊനിങ്ങൾക്കെന്നാ
ൽ നിശ്ചയംനിത്യംജയമുണ്ടാമിങ്ങിനെകാണ്മു ക്ഷത്താവുംധൎമ്മാത്മ
ജൻതാനുമായിരുന്നുടനിത്തരംപറയുംപൊഴംബികാസുതൻചൊല്ലാ
ൽ ബ്രാഹ്മണഭക്തശ്രേഷ്ഠനാകിയവിദുരരെ സൌമ്യനാംഗാവൽഗ
ണികൂട്ടിക്കൊണ്ടങ്ങുപൊയാൻ ഹസ്തിനപുരംചെന്നുപുക്കിതുവിദുര
രും വൃത്താന്തമരചനൊടെപ്പേരുമറിയിച്ചാൻ_ അന്നേരംസുയൊധ
നൻതന്നൊടുശ്രീമൈത്രേയൻ ധന്യനാംധൎമ്മജന്റെരാജ്യംനീകൊടു
ക്കെന്നൊൻ അന്നപഹാസത്തൊടുതുടമെൽകൊട്ടിയാൎത്താൻ മന്നവ
ൻധൃതരാഷ്ട്രനന്ദനൻ,മൈത്രേയനും ,,ഭീമന്റെതല്ലുനിന്റെതുടമെൽ
കൊണ്ടുചാക ഭൂമിപാലകകുലനാശനനായനീയും" ശാപവുമരുൾചെ
യ്തുമറഞ്ഞുമഹാമുനി_താപസവെഷംപൂണ്ടുധൎമ്മജന്മാദികളും കാനന
ത്തൂടെപൊകുന്നെരത്തുക്രമ്മീരനാം മാനമുള്ളരക്കനെക്കൊന്നിതുഭീമ
സെനൻ അന്ധകവൃഷ്ണികളുംപാഞ്ചാലന്മാരുംനല്ല ബന്ധുവാംകൃഷ്ണ
ൻതാനുംപാണ്ഡവന്മാരെക്കണ്ടു ധൎമ്മജൻകുശലപ്രശ്നാദികൾചെ
യ്തശെഷം അംബുജവിലൊചനൻകൃഷ്ണനുമരുൾചെയ്തു,,യാഗവുംക
ഴിഞ്ഞുഞാനങ്ങുചെല്ലുംപൊൾമുന്നം പ്രാഗത്ഭ്യമെറുന്നൊരുസാല്വ
നുംപടയുമായ്ശ്രീമദ്ദ്വാരകചെന്നുവളഞ്ഞൊരുപ്പൊൾഞാനും പാൎത്തെ
ത്തുംപടയുമായ്സ്സൌഭവും കൊന്നേൻ നെരത്തെന്നുരചെയ്തുപൊ
യിതങ്ങവർകളും ഘൊരമാം ദ്വൈതാടവിപുക്കിതുപാണ്ഡവരും അന്നെ
രംമാൎക്കണ്ഡെയനാകിയമഹാമുനി തന്നെയുംകണ്ടുതൊഴുതാശീൎവ്വാദവും
കൊണ്ടാർ തീൎത്ഥങ്ങളുമാടിവസിക്കുംകാലത്തിങ്കൽ പാൎത്ഥിവനൊ
ടുഭീമസെനനുമുരചെയ്യാൻ ഞാനുമൎജ്ജുനനുമായ്ശ്ശത്രുക്കൾതമ്മെക്കൊ
ല്ലാം മാനമൊടവനിവാണീട്ടിനിത്തിരുവടി കാലംപാൎപ്പതിനെന്തുകാ
രണമരുൾചെയ്ക കാലനന്ദനനായകൂടലർകുലകാലദുഷ്ടരെപ്പെടിച്ചെ
ഴുംദുഃഖിക്കെന്നുള്ളതെല്ലാം കഷ്ടമെന്നതുകെട്ടുധൎമ്മജൻതാനുംചൊ
ന്നാൻ ,,ദ്രോണഭീഷ്മാദികളെക്കൊല്ലുവാൻപണിയുണ്ടു വെണമെന്നസ
ത്യംപാലിച്ചീടുകയെന്നുള്ളതും വത്സരംത്രയൊദശാനന്തരംവധംചെ

ഷ്ടാം മത്സരമതികളാം കൌരവവരന്മാരെ "ഇത്തരം പറഞ്ഞവരിത്തിരി
യിരിക്കുംപോൾ ഉത്തമൻ വേദവ്യാസനവിടെക്കെഴുന്നെള്ളി അ
ൎഘ്യപാദ്യാദികളാൽ പൂജിച്ചു വന്ദിച്ചോരു ദുഃഖങ്ങൾ മുനിയോടു ധ
ൎമ്മജൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ കാരുണ്യം പൂണ്ടു വേദവ്യാസനാം പിതാമഹ
ൻ പൊരും നീ ഖേദിച്ചതു കേളിതെന്നരുൾ ചെയ്യാൻ "കൈലാസത്തിം
കൽ ചെന്നു കാലാരി തന്നെസ്സേവിച്ചാലൊരു കഴിവു വന്നീടും നിങ്ങൾ
ക്കെന്നതിൻ മൂലമന്ത്രവുമുപദേശിച്ചു മഹാമുനി കാലനന്ദനൻ തന്നി
ഷ്ടവൻ റനിയോഗത്താൽ അൎജ്ജുനൻ തപസ്സു ചെയ്തീടിനാൻ മഹേ
ശനെ നിൎജ്ജരനാഥൻ താനും കാട്ടാളനായെ വന്നാൻ പന്നിയായ് മൂകാ
സുരൻ പാൎത്ഥനെക്കൊൽവാൻ ചെന്നാൻ പന്നിയെ എയ്തു മൂലം കാ
ട്ടാളനായ ദേവൻ മന്നവനോടു യുദ്ധം ചെയ്തു വൻ മദം പോക്കി പി
ന്നെ പ്രത്യക്ഷനായി നൽകിനാനനുഗ്രഹം പാശുപതാസ്ത്രം വാങ്ങി പാ
ൎത്ഥനും സ്വൎഗ്ഗം പുക്കാൻ ക്ലേശവുമൊഴിച്ചസുരന്മാരെയൊക്ക കൊന്നാ
ൻ ഉൎവ്വശി ശപിച്ചൊരു ശാപവുമേറ്റു കൊണ്ടു ദേവേന്ദ്രൻ കൊടു
ത്തൊരു വരവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടാൻ "ഷണ്ഡരൂപമജ്ഞാതവാസത്തൊടു
കൂടത്തിൻ കുഞ്ഞഭാവവും പോകെന്നരുളിച്ചെയ്താനിന്ദ്രൻ രോമ
ശൻ തന്നെക്കണ്ടു പറഞ്ഞങ്ങയച്ചിതു ഭൂമിയിൽ ചെന്നു വൃത്താന്തങ്ങളെ
യറിയിപ്പാൻ "ശാപശക്തിയും ശരശക്തിയും വേണമെല്ലൊ ഭൂപാല
ന്മാൎക്കു ശത്രുസംഹാരം വേണമെങ്കിൽ ശത്രുനിഗ്രഹം ചെയ്വാൻ ഞാനി
ങ്ങു ദേവകളോടസ്ത്രശക്തിയെസ്സമ്പാദിച്ചങ്ങു വന്നീടുവൻ തീൎത്ഥ
സ്നാനാദികൊണ്ടും ക്ഷേത്രോപവാസം കൊണ്ടു മാന്യരായ ശാപശ
ക്തി സമ്പാദിച്ചീടുകെന്നു ധൎമ്മനന്ദനനോടു ചൊൽകെന്നു ധനഞ്ജ
യൻ നിൎമ്മലനായ മുനിമുഖ്യനെന്നിയോഗിച്ചാൻ വൃത്രാരിപുത്രനുടെ
സന്ദേശവാക്യങ്ങളും വൃത്താന്തങ്ങളുമെല്ലാം ധൎമ്മജാദികളോടു രോമ
ശമഹാമുനി താനരുൾ ചെയ്തീടിനാൻ ഭൂമിപാലനും മുനിവരനെ വണ
ങ്ങിനാൻ തൽക്കാലെ യുധിഷ്ഠിരൻ ഭൂപ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു ചൊൽ
ക്കൊണ്ട തീൎത്ഥങ്ങളുമാടി വാഴുന്ന കാലം ധൎമ്മജൻ തന്നെ വന്നു കണ്ടിതു
ബൃഹദശ്വൻ ധൎമ്മജൻ ദുഃഖങ്ങളമ്മാമുനിയോടു ചൊന്നാനമ്മുനിവ
രൻ താനും ദുഃഖത്തെക്കളവാനായ് ധൎമ്മജനോടു നളോപാഖ്യാനമറിയി
ച്ചാൻ ദുഃഖങ്ങളീതില്പരമുണ്ടായി പണ്ടു നളനൊക്കവെ കേൾക്ക നീയും
ദുഃഖങ്ങളകലുവാൻ ചൊല്ലുന്നേൻ വിദൎഭ്ഭൂപാലനന്ദനയായ മൈക്ക
ണ്ണാൾ കുലമൌലി ദമയന്തിയുമായി സ്വൎഗ്ഗസന്നിഭമായ നിഷധവി
ഷയവും മുഖ്യഭോഗേന പരിപാലിച്ചു വാഴും കാലം പുഷ്കരനോടു ചൂ
തു തൊറ്റു പൊയ്ക്ക്വനം പുക്കാൻ ഉൾക്കാമ്പു ഭ്രമിച്ചിതു കലിതന്നാവിഷ്ട

ന്നാൽ പുഷ്കരവിലൊചനയാകിയദമയന്തി ദുഃഖിച്ചുപിൻപെ ചെ
ന്നുവസ്ത്രവുംകൊടുത്തപ്പൊൾ രാത്രിയിലൊരുപെരുവഴിയംപലംത
ന്നിൽ പാൎത്ഥിവൻപത്നിയുമായ്വസിച്ചീടിനനെരം ഭൎത്താവാംന
ളനുപൊത്സംഗസീമനികനി ഞ്ഞുത്തമാംഗവുംചെൎത്തുനിദ്രയുംപൂണ്ടാ
ളവൾ ചിത്തവിഭ്രമംകൊണ്ടുമത്തനാംനൃപൊത്തമൻ നിദ്രാണയായീട്ടു
ന്നഭദ്രയാംഭാൎയ്യതന്നെ രാത്രിയിലുപെക്ഷിച്ചുപിന്നെയുംപൊയാനവൻ
ആൎത്തയായവൾകരഞ്ഞുഴന്നുനടക്കുംപൊൾഭക്ഷിപ്പാനടുത്തൊരുപെ
രിംപാംപിനെക്കൊന്നു രക്ഷിച്ചാനപ്പൊളൊരുകാട്ടാളൻദൈവവ
ശാൽ എന്നൊടുകൂടിസ്സുഖിച്ചിവിടെയിരിക്കെന്നാൻ നിന്നെഞാൻ
ഭരിച്ചുകൊണ്ടീടുവനെന്നുംചൊല്ലിമന്മഥവിവശനായടുത്തുകാട്ടാളനും
നിൎമ്മലാംഗിയുംശപിച്ചവനെക്കൊന്നീടിനാൾ_പാന്ഥന്മാരൊടുകൂടി
ചെദിരാജ്യത്തിൽചെന്നു താന്തയായ്മാതാമഹിയരികെവാണീടിനാ
ൾ ബുദ്ധിനെരല്ലായ്കയാൽപത്നിയെയുപെക്ഷിച്ചു പൃത്ഥ്വീപാലകൻ
മഹാരണ്യാന്തെപൊകുന്നെരം കാട്ടുതീപിടിപെട്ടുനാലുദിക്കിലുംമഹ
ൽ കാഷ്ഠമുണ്ടതിന്മദ്ധ്യെനില്ക്കുന്നിതത്ഭുതമെത്ര ഇരുന്നുകാൎക്കൊടകൻ
കരയുന്നതുകണ്ടു പരന്നൊരഗ്നിയുടെനടുവെചെന്നുനളൻ എടുത്തുകാ
ൎക്കൊടകൻതന്നെയുംകൊണ്ടുപൊന്നാൻ കൊടുത്താനൊരുദിവ്യവ
സ്ത്രവുമതുനൃപ നടുത്തനെരംനെരായ്വന്നിതുബുദ്ധിയുമൊട്ടുടുത്തുമെവു
മയൊദ്ധ്യാപുരംപുക്കനളൻ ഋതുപൎണ്ണനുംനളൻതന്നുടെഗുണംകണ്ടു
പഥികജനങ്ങൾക്കുഭൊജനംകൊടുപ്പാനാ യ്യാചകനാക്കിവെച്ചു
കൊണ്ടിതുസന്തൊഷിച്ചു രാജാവെന്നൊരുവരുമറിഞ്ഞീലതുകാലം
ശക്രനുംവരുണനുമഗ്നിയുംകുബെരനു മുൾക്കാംപുതെളിഞ്ഞുനൽകീ
ടിനവരങ്ങളാൽ അരിയുംതീയുമപ്പംവിറകുംകൂടാതെയും വിരവിൽ
വെണ്ടുവൊളംചൊറവനുണ്ടാക്കീടും അതുകണ്ടത്ഭുതംപൂണ്ടിതുമഹാ
ജനം_പൃഥിവീശപരനായവിദൎഭനതുകാലം അയച്ചുചാരന്മാരെരാജ്യ
ങ്ങൾതൊറുമപ്പൊൾ നിയുക്തന്മാരായൊരുചാരന്മാരന്വെഷിച്ചാർ
നളനുണ്ടയൊദ്ധ്യയിലെന്നറിഞ്ഞവർകളും തെളിവൊടുഴറിച്ചെന്ന
വസ്ഥയറിയിച്ചാർ വിദൎഭൻചെദിരാജ്യസ്ഥിതയാമവൾതന്നെ വി
ദിതപാകൂട്ടിക്കൊണ്ടുപൊയിതുസമ്മൊദത്താൽ തന്നുടെമകളായദമയ
ന്തിക്കുനൃപൻ പിന്നെയുംമുഴുത്തിതുകല്യാണംമുന്നെപ്പൊലെ ഉണ്ടു
പൊലിന്നുംദമയന്തിക്കുസ്വയംവരം രണ്ടാമതതിനൊക്കച്ചെന്നിതു
ഭൂപാലന്മാർ പൊകെണമതിനെന്നുകൊപ്പിട്ടാനൃതുപൎണ്ണൻതെക്കി
ടാവീടുവൻഞാനെന്നിതുനളൻതാനും അന്നശ്വഹൃദയമന്ത്രംപ്രയൊ
ഗിച്ചാൻമന്നൻ മന്നനക്ഷഹൃദയമന്ത്രംപ്രയൊഗിച്ചാൻ അശ്വ

ത്തിൻവെഗംപൂണ്ടതെരതിലിരിക്കുംപൊൾഅശ്വത്ഥപത്രമിത്രയുണ്ടെ
ന്നാസ്തുവസ്സ്നൻ അന്ന്യോന്ന്യംപഠിച്ചപ്പൊൾനളനുംകലിവെറാ യ്യ
ന്നവൻവിദർഭരാജ്യത്തിനുചെന്നനെരം സുന്ദരിയായദമയന്തിയുംന
ളനുമാ യ്മന്ദിരംപുക്കുരാജ്യംപാലിച്ചുവഴിപൊലെ പുഷ്കരനെയുംപി
ന്നെനിഗ്രഹിച്ചുവീതല മൊക്കത്താനടക്കിവാണീടിനാൻചിരകാ
ലം ദുഃഖങ്ങൾപണ്ടുമുള്ളൊൎക്കുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന ദുഃഖിക്കവെണ്ടമെലി
ൽനല്ലതുവന്നുകൂടും. ധർമ്മജൻതനിക്കക്ഷഹൃദയംപഠിപ്പിച്ചിട്ടമ്മുനി
മറഞ്ഞപ്പൊൾനാരദനെഴുന്നെള്ളി തീർത്ഥത്തിൻമഹിമകളൊട്ടൊഴിയാ
തെയൊക്ക ത്തിരുൾചെയ്തുമുനിനായകൻമറഞ്ഞപ്പൊൾ പാർത്ഥി
വൻധൌമ്യനൊടുപിന്നെയുംചൊദിക്കയാൽ തീർത്ഥമാഹാത്മ്യമരുൾ
ചെയ്തിതുധൌമ്യൻതാനും രൊമെശനെഴുന്നെള്ളിപാർത്ഥന്റെവിശെ
ഷങ്ങൾ ആമൊദംവരുമാറുധർമ്മജനൊടുചൊന്നാൻ. ദെവെന്ദ്രനി
യൊഗവുമറിയിച്ചവരുമാ യ്പൊയിതുതീർത്ഥസ്നാനംചെയ്വാനെന്നൊ
രുംപെട്ടാർ പൊയിതുപാണ്ഡവരുംരൊമെശനൊടുംകൂടി പൊയിതുദ്വ
രിതങ്ങൾമായാമൊഹവുംതീർന്നുഗംഗയുംസരസ്വതിയമുനാകുരുക്ഷെ
ത്രം സംഗനാശനമായപുഷ്കരംപ്രഭാസവും ആടിനാരവിടുന്നുകണ്ടി
തുകൃഷ്ണൻതന്നെ കെട്ടുകൾതീരുമെന്നുമാധവനരുൾചെയ്തു പൊയി
തങ്ങവിടുന്നുരൊമെശനൊടുംകൂടിമായവെറിട്ടമ്മുനിപറഞ്ഞുപുരാണ
ങ്ങൾ നരനാരായണന്മാരാലയമായിട്ടുള്ള പെരിയബദൎയ്യാശ്രമാശ്ര
മമകംപുക്കാർ കണ്ടിതുഘടൊല്ക്കചൻതന്നെയുമവിടുന്ന് ഉണ്ടായിസ
ന്തൊഷവുമവർകൾക്കതുകാലം മന്ദമായ്പ്പുണ്ടുകെട്ടിട്ടില്ലാതഗന്ധത്തൊ
ടും വന്നാനന്നൊരുവായുഭീമനൊടതുനെരംസുന്ദരിപാഞ്ചാലിയുംചൊ
ല്ലിനാളൊരുപുഷ്പം തന്റെടെപരിമളമായതുമതിനെന്നി ചെന്നുകൊ
ണ്ടുന്നുമമനൽകെണമെന്നനെരം ഭീമനുംഗദയുമായ്പടനുഹനുമാനും
പ്രെമമുൾക്കൊണ്ടുമുത്തുവാനരവെഷംപൂണ്ടാൻ മാർഗ്ഗപ്പുംമുട്ടിച്ചവനി
രിക്കുംനെരംഭീമൻ മാർഗ്ഗംനൽകിനിക്കങ്ങുനീങ്ങുകെന്നുരചെയ്തു നീ
ങ്ങുവാനരുതെതുംഗദയാൽനീക്കിക്കൊൾവാങ്ങിനിന്നാശുചാടിക്കടന്നീ
ടല്ലയായ്കിൽ നീക്കുവാൻഭാവിച്ചിട്ടുനീങ്ങാഞ്ഞൊരനന്തരം നൊക്കി
യാൻകടക്കയുമരുതുനിരൂപിച്ചാൽഇക്കലംതന്നിലുള്ളൊരഗ്രജനിനി
ക്കണ്ടു മർക്കടവൃദ്ധൻതന്റെവാലൊടുങ്ങുന്നെടത്തു കൂടിപ്പൊയീടാമെ
ന്നിട്ടെറിയവഴിചെന്നുകൂടവാൽനീണ്ടുകൊണ്ടിട്ടൊടുങ്ങിക്കൂടായ്കയാ
ൽ സന്ദെഹംമനക്കാമ്പിലുണ്ടായിട്ടവൻചെന്നു വന്ദിച്ചുഹനുമാനു
മവനൊടുരചെയ്യാൻ ചെന്നുനീസൌഗന്ധികംപറിച്ചുകൊണ്ടുപൊ
ന്നാൽ നിന്നെക്കൊന്നീടുമത്തുകാക്കുന്നനിശാചരർ എന്നതിനുപദെ

Fuller in MSpt 502-4

ശം ചൊല്ലുവാനിരുന്നേൻ ഞാൻ ചൊന്നവണ്ണം നീ ചെന്നുകൊണ്ടുപൊ
ന്നാലുമിനി" എന്നവനയച്ചപ്പോൾ വന്ദിച്ചു ഭക്തിയോടെ നിന്നിത
ഞ്ജനാസുതൻ മുന്നിലാമ്മാറുതദാ വാരിധി ചാടിയൊരു നേരത്തെ രൂ
പം കാണ്മാൻ മാരുതി കാമിച്ചതു നേരത്തു വായുപുത്രൻ" കണ്ടുകൊണ്ടാ
ലുമെന്നു നിന്നതു നേരം ഭീമൻ കണ്ടു പേടിച്ചു കുപ്പി സ്തുതിച്ചു നിന്ന നേ
രം പേടിക്കവെണ്ടയെതുമെന്നനുഗ്രഹം ചെയ്തു ഗാഢപ്രേമത്തൊട
യച്ചീടിനാൻ കപിവരൻ ഉന്നതനായ ഭീമസേനനും സൌഗന്ധികം
മന്ദമെന്നിയെ ചെന്നു പറിച്ചീടുന്ന നേരം എതിർത്ത രാക്ഷസരെക്കൊ
ന്നിതു ഭീമസേനൻ എതിർത്ത ഗന്ധർവ്വന്മാരസംഖ്യം പേരെയൊടും അവ
രെയൊരു ജാതി ജയിച്ചു കൊണ്ടുപോന്നാനവനെക്കാണാഞ്ഞിട്ടു ശോ
കിച്ചു യുധിരഷ്ഠിരൻ ഒട്ടേടം ചെല്ലുന്നപ്പോൾ കണ്ടവനൊട്ടും കൂട പ്പൊ
ട്ടന്നു പൊന്നുവന്നിങ്ങാശ്രമം പുക്ക ശേഷം ഇന്ദ്രമന്ദിരം പുക്കൊരിന്ദ്ര
നന്ദനൻ താനും ഇന്ദ്രാദി ദേവകളൊടസ്ത്രവും പഠിച്ചുടൻ ഇന്ദ്രവൈ
രികളെയും നിഗ്രഹിച്ചവിടെനി ന്നിന്ദ്രസോദരനെയുമുൾക്കാമ്പിൽ
ചേർത്തു നന്നായ് യാത്രയുണ്ടു ചെന്ന ശേഷം ധർമ്മജൻ തന്റെ കാക്കൽ വ
ന്ദനമസ്കരിച്ചീടിനാൻ ധനഞ്ജയൻ ഐവരും പാഞ്ചാലിയും ഭൂ
ദേവവരന്മാരും ദൈവജ്ഞന്മാരായുള്ള മാമുനിജനങ്ങളും ഒക്കത്തക്കൊ
രുമിച്ചു ദുഃഖം തീർന്നിരിക്കുംപൊൾ മുഷ്കരനായുള്ളൊരു പെരിമ്പാമ്പൊ
രു ദിനം (കിടമന) പിടുമാനസനായ ഭീമൻ തന്നുടലെല്ലാം മുടിയൊടടിയിട മുഴുവ
ൻ ചുററിക്കൊണ്ടാൻ പാനവർകൊനങ്ങൊരു ദിനന്നായ്ക്കുറത്തപ്പൊ
ൾ വാനുലകടക്കിവാണിരുന്ന (ന്നിൻ) നഹുഷനും മാനിനിയായ ശചീദേവി
യെപ്പുണരാഞ്ഞു മാനസതാപത്തൊടും പലനാൾ ചെന്ന ശേഷം താ
പസന്മാരെക്കൊണ്ടു തണ്ടെടുപ്പിച്ചുംകൊണ്ടു ഭൂപതി വരുന്നാകിൽ പു
ൽകാമെന്നവൾ ചൊന്നാൾ മഹിമയേറിടുന്ന മാമുനിമാരെക്കൊണ്ടു ന
ഹുഷൻ പല്ലക്കു തണ്ടുമെടുപ്പിച്ചെഴുന്നെള്ളി അംഗുഷ്ഠമാത്രമായുള്ള ഗസ്ത്യ
ൻ നടായ്ക്കയാ ലംഗത്തിൽ ചവിട്ടിനാൻ നഹുഷനതുനേരം അംഗജ
ശരമേററിട്ടംഗനമാരിലെറ സ്സംഗമുണ്ടാകകൊണ്ടു മത്തനായുള്ള നീയും
പാരിച്ച പെരിമ്പാമ്പായ്ക്കന്നത്തിൽ കിടക്കെന്നു പൂരിച്ചകോപത്തൊ
ടുമഗസ്ത്യൻ ശപിക്കയാൽ പലനാൾ കാട്ടിൽ കിടന്നീടിനാൻ നഹുഷ
നും ബലവാന്മാരുതിയെച്ചുററിനാൻ ശാപം തീർപ്പാൻ ധർമ്മജന്മാവുതാ
നും നഹുഷനൃപേന്ദ്രനും ധർമ്മാധർമ്മങ്ങൾ തമ്മിൽ പ്പറഞ്ഞൊരനന്തരം മൊ
ക്ഷം വന്നിതു നഹുഷാഖ്യനാം നൃപേന്ദ്രനും സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണ
ൻ ഗോവിന്ദൻ തിരുവടി പാണ്ഡവന്മാരെക്കാണ്മാനെഴുന്നെള്ളിയെന്നി
Krishna visits them രു പാണ്ഡവന്മാരും കണ്ടു സന്തോഷത്തോടും കൂട കാനനഭുവി വ

[illegible] long story MSpt 502–504

സിച്ചീട്ടുംപൊളവർമുൻപിൽ ജ്ഞാനിയാംമാൎക്കണ്ഡെയമാമുനിയെ
ഴുന്നെള്ളി വന്ദിച്ചുപാണ്ഡവന്മാർനന്ദിച്ചുമഹാമുനി മന്ദതാംതീൎപ്പാൻ
പുരാണങ്ങളുമരുൾചെയ്തു_ അക്കാലംധൃതരാഷ്ട്രപുത്രരുംബന്ധുക്കളും മു
ഖ്യമായുള്ള ചതുരംഗമാംബലത്തൊടും ദിക്കുകൾമുഴങ്ങീടുംവാദ്യഘൊഷ
ങ്ങളൊടുംവിഖ്യാതന്മാരായുള്ളപാണ്ഡവന്മാരെക്കൊൽവാൻഘൊഷനാം
നാഗധ്വജൻതന്നുടെനിയൊഗത്താൽഘൊഷയാത്രയുംതുടങ്ങീടിനാർവ
നംതൊറുംപതിനൊരാണ്ടുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നനന്തരം ചതിയാൽപൊ
യ്യുതന്നിൽമരുന്നുകലക്കിയാർ_ ഉദ്യൊഗംകണ്ടനെരംകൌരവന്മാരെ
വെൽവാൻവൃത്രാരിചിത്രരഥൻതന്നെയുംനിയൊഗിച്ചാൻ യൊഗ്യ
മല്ലിതുനിങ്ങൾക്കെന്നിതുഗന്ധൎവ്വന്മാർ ഭാഗ്യഹീനന്മാരവരൊടുപൊ
ൎചെയ്യുമപ്പൊൾ പൊരിനുവിരുതുള്ളവീരനാംചിത്രരഥൻ പാരാ
തെന്നൂറുവരെപിടിച്ചുകെട്ടികൊണ്ടുപൊയാൻ ആരിനിവീണ്ടുകൊൾവാനെ
ന്നുകൎണ്ണാദികളുംനാരിമാരെന്നപൊലെധൎമ്മജനൊടുചൊന്നാർ "പൊ
രിൽനാംചെയ്യെണ്ടുന്നകാൎയ്യമിതുകാല മാരാനുംചെയ്യുന്നതുമുടക്കീട
രുതെല്ലൊ"മാരുതിയെന്നുചൊന്നനെരത്തുധൎമ്മാത്മജൻ "വീരാകെളിതു
ധൎമ്മമല്ലെന്നുധരിക്കെണം ശാശ്വതരൂപധൎമ്മംശത്രുക്കളെന്നാകിലും
മാശ്രിതന്മാരെ രക്ഷിച്ചീടെണമെന്നാകുന്നു" പാണ്ഡവന്മാരും
ചെന്നാർവീണ്ടുകൊള്ളുവാനായി ഗാണ്ഡീവംകുലച്ചുഫല്ഗുനൻ
വീണ്ടുകൊണ്ടാൻമന്നവസുയൊധനനൊകരാജ്യത്തിന്നുധന്യ
നാംധൎമ്മാത്മജനനുജ്ഞകൊടുത്തപ്പൊൾഉന്നതനായഭീമൻസംശയം
തീരുവാനായുന്നഗന്ധൎവ്വനാഥിയായുടനെണ്ണിയിട്ടാൻ ഒന്നിനെയൊ
ത്തിലെന്നിട്ടെറിഞ്ഞാനെണ്ണിയപ്പൊൾമന്നനുമെത്തുവെന്നിട്ടനുജ്ഞ
കൊടുത്തപ്പൊൾനാണിച്ചുപുരിപുക്കുമാനിയാംസുയൊധനൻ ദിന
ത്രയംകളവാനായ്ക്കാമറയവർചൊല്ലാൽപാണ്ഡവന്മാർലസൂയപരൻ
ധാൎത്തരാഷ്ട്രൻ പുണ്ഡരീകാഖ്യമായയാഗവുംചെയ്യാനെല്ലൊ യാഗാ
ദികൎമ്മംചെയ്തുഭൊഗമൊടിരുന്നിതുനാഗകെതന നായദ്രുപതിസുയൊ
ധനൻ അക്കാലംജയദ്രഥനടവിതന്നിൽപുക്കാൻവൈക്കണ്ണാൾമണി
യായപാഞ്ചാലിതന്നെക്കപ്പാൻ പൊയിതുപാണ്ഡവന്മാർനായാ
ട്ടിന്നെല്ലാവരുമായതമിഴിതന്നെയാശ്രമത്തിങ്കലുള്ള മായരതാലവ
നെടുത്തപ്പൊഴെതെളിലെററിപായുന്നനെരമവൾമുറയിട്ടതുകെട്ടു കടു
ക്കെന്നൊടിവന്നുപാണ്ഡവവീരന്മാരും പിടിച്ചുകെട്ടിജയദ്രഥനെഭീ
മസെനൻഅടിച്ചുതന്നെകൊൽവാൻതുടങ്ങുന്നതുകണ്ടു മുടക്കി ധൎമ്മപു
ത്രരയക്കയിനിയെന്നാൻ നമ്മുടെഭഗിനിക്കുവൈധവ്യമകപ്പെടും ഭീമ
മെടക്കിയങ്ങയക്കെന്നതുനെരം ചിരച്ചുശിഖയൊടുമീശയുംകളഞ്ഞി

The Sindhu a King Jaya... Children of the... friends the...

The Tribes... them

addition not in Ms

Jayadratha rob wife Panch...

is seen Lion... Shar...

ട്ടചിരിച്ചുപൊയാലുമെന്നയച്ചുഭീമസെനൻ — തിരിച്ചുപൊന്നുമുനി
മാരുമായിരുന്നടൻ തിരക്കിത്തുടങ്ങിനാരിതിഹാസങ്ങൾ കൊണ്ടെ
അന്നെരം മാൎക്കണ്ഡെയൻതന്നൊടുധൎമ്മാത്മജ നെന്നൊളം ദുഃഖമു
ള്ളൊരുത്തനായിട്ടുണ്ടൊയെന്നാൻതാപസൻ ചിരിച്ചുരുൾചെയ്തിതുധ
ൎമ്മാത്മജതാപം പണ്ടിതിൽപരമുണ്ടായൊരുണ്ടുപലർപണ്ടുശ്രീനാരായ
ണൻമാനുഷനായമൂല മുണ്ടായദുഃഖമെല്ലാം കെൾക്കനീദുഃഖം തീരും
ദെവനാം വിധാതാവുദെവകളൊടും ദെവ ദെവനാം നാരായണപദ
ങ്ങൾവന്ദിച്ചിതുദെവബ്രാഹ്മണമുനിധൎമ്മഭൂമികൾക്കെല്ലാം രാവണ
ൻതന്നെകൊന്നുസങ്കടം കെടുപ്പാനാ യ്യൎക്കവംശത്തിൽമണിവിള
ക്കാം ദശരഥതനയനായിവന്നുപിറന്നുഭഗവാനും അനുജന്മാരു
മ്മൂവ്വരെന്നറിഞ്ഞാലും മനസിസുഖത്തൊടുവളരും കാലത്തിങ്കൽ വി
ശ്വരക്ഷാൎത്ഥം തത്രവന്നിതുമഹാമുനി വിശ്വാമിത്രനുമയൊദ്ധ്യാപുരമ
കം പുക്കുവിശ്വനാഥനെയപെക്ഷിച്ചൊരുനെരമുള്ളിൽ വിശ്വാസ
ത്തൊടുരാമലക്ഷ്മണന്മാരെനൃപൻ അയച്ചാൻമുനിയൊടുമവരും വ
നം പുക്കാർനയജ്ഞൻവിശ്വാമിത്രനാകിയതപൊധനൻ ഉപദെശി
ച്ചാനതിബലയും ബലയുമ നൃപതിസുതന്മാൎക്കുപൈദാഹം കെടുപ്പാ
നായയച്ചുയമപുരിതന്നിൽതാടകതന്നെ ഭയത്തെകളഞ്ഞുകൌശിക
നും ബാലന്മാരും പിന്നെപ്പൊയ്സിദ്ധാശ്രമം പുക്കുയാഗവും കാത്തുസന്ന
മാക്കിനാൻസുബാഹുപ്രമുഖന്മാരെയും ഖിന്നനായ്സ്സനെങ്ങും മാരീചനു
വരം നൽകിപന്നഗാഭരണവിൽകാണ്മാനായ്പുറപ്പെട്ടാർ സന്നദ്ധന്മാ
രായ്മുനിതന്നൊടുകുമാരന്മാർ തമ്പിയായഹല്യതൻശാപമൊക്ഷവും
നൽകിമിഥിലപുക്കുപുരമഥനൻതന്റെവില്ലും മഥനം ചെയ്തുസീതാവ
രനായൊരുശെഷം ഭരതശത്രുഘ്നന്മാരൊടുമാതാക്കന്മാരും ഗുരുവാം വ
സിഷ്ഠനും താതനും വന്നശെഷം അനുജന്മാരും വിവാഹം ചെയ്തുകല്യാ
ണവും മനസികനീവൊടുകഴിച്ചുപുറപ്പെട്ടാർപൊകുന്നവഴിയിന്നുഭാ
ൎഗ്ഗവൻ തന്നെവെന്നുവെഗമൊടയൊദ്ധ്യപുക്കിരുന്നുപന്തിരാണ്ടുഭര
തശത്രുഘ്നന്മാർമാതുലൻതന്നെകാണ്മാൻപരമാദരവൊടുകെകയരാജ്യം
പുക്കാനഭാവിച്ചുദശരഥനഭിഷെകത്തിന്നതും ദൈവത്തിൻനിയൊ
ഗന്താൽമന്ഥരചൊല്ലുകെട്ടു കൊപിച്ചുകൈകെയിയും മുടക്കിരാമൻതാ
നും താപത്യാഗാൎത്ഥം വനവാസായപുറപ്പെട്ടു ലക്ഷ്മണനൊടുംമിഥി
ലാത്മജയൊടുംകൂടിതൽക്ഷണം ഗംഗകടന്നുടനെചിത്രകൂടം പുക്കിതു
ദശരഥൻവാനുലകവുമന്നു തൽക്കാലെവസിഷ്ഠദൂതൊക്ത്യാ വന്ന
കം പുക്കുഭരതശത്രുഘ്നന്മാരുദകക്രിയ ചെയ്തു നരപാലകൻവാഴം ചിത്രകൂ
ടത്തിൽവന്നാർതാതവൃത്താന്തം കെട്ടുരാമലക്ഷ്മണന്മാരും ഖെദമുൾ

Rama's story is to comfort the 5 till 226.

ക്കൊണ്ടുവെണ്ടുംകൎമ്മങ്ങളൊക്കചെയ്യാൻ പാദുകംകൊടുത്തയച്ചീടിനാ
ൻഭരതനെസാദരംഭ്രമയൊഭരദ്വാജനെക്കണ്ടുകൂപ്പി ചണ്ഡദീധിതിക്കു
ലജാതനാംരഘുവരൻ ദണ്ഡകാരണ്യംപ്രാപിച്ചീടിനൊരനന്തരം
കൊന്നിതുവിരാധനെപിന്നെപൊയ്ശരഭംഗൻ തന്നുടെഗതികണ്ടുകാ
നനത്തൂടെപൊമ്പൊൾ അഗസ്ത്യസഹൊദരൻതന്നെയുംകണ്ടുപുന
രഗസ്ത്യപാദാംബുജംവന്ദിപ്പാൻ നടകൊണ്ടാർ വിന്ധ്യനെയമൎത്തു
വാതാപിയെദഹിപ്പിച്ചു സിന്ധുവാരിയുമെല്ലാമാചരിച്ചൊരിക്കലെ
സംപ്രതിതപൊബലംകണ്ടുകൂടാതമുനി കുംഭസംഭവൻതന്നെക്കംവി
ട്ടുരഘുവരൻ സൎവ്വരാക്ഷസവധപ്രതിജ്ഞചെയ്തുചെല്ലാൻ ദൈവെ
ന്ദ്രദത്തമായശാൎങ്ഗചാപാദികളും ദിവ്യങ്ങളായിട്ടുള്ളൊരായുധങ്ങളും
വാങ്ങി ഗീൎവ്വാണകുലപരിത്രാണാൎത്ഥംരഘുവരൻ പുണ്യവാഹിനീ
ഗോദാവരിതൻതീരത്തിങ്കൽ ദണ്ഡകാരണ്യംതന്നിലാശ്രമമതുംകെ
ട്ടി വാഴുന്നകാലത്തിങ്കൽ വന്നശൂൎപ്പണഖയാം പാഴിയെമൂക്കുംമുല
യുംകളഞ്ഞയച്ചപ്പൊൾ പൊരിനുവന്നഖരദൂഷണത്രിശിരാക്കൾ
പെലാരമായതിന്നാലുസഹസ്രംപടയുമാ യ്നാഴികമൂന്നെമുക്കാൽകൊ
ണ്ടുകൊന്നിതുരാമൻ ആഴിയുംകടന്നഴൽപൂണ്ടവളറിയിച്ചാൾ സൊ
ദരനായദശവദനൻതന്നൊടെല്ലാം ക്രൊധമുൾക്കൊണ്ടുജനകാത്മജ
ഹരണാൎത്ഥം രാവണൻമാരീചനെപ്പൊന്മാനായയച്ചതിലാവെശി
ച്ചിതുചിത്തംസീതക്കുരഘുവരൻ പിടിപ്പാനടുത്തപ്പൊളതുതാനത്തു
നെരം കൊടുത്തുശരംകൊണ്ടുകരഞ്ഞാനപ്പൊളവൻ "അയ്യൊജാനകി
ദെവിലക്ഷ്മണാ" യെന്നുതന്നെ മയ്യെലുംകണ്ണീതാനുമയച്ചുകുമാരനെ ത
ക്കത്തിൽദശഗ്രീവൻതൈക്കൊങ്കത്തരുണിയെ കൈക്കൊണ്ടുതെരി
ലെറ്റിപുഷ്പകരെപൊകുന്നപ്പൊൾ പക്ഷീശൻജടായുതാൻമൽപുക്കു
യുദ്ധംചെയ്യാൻ പക്ഷവുംവെട്ടിയറുത്തവനുംപുരിപുക്കാൻ ആരാമ
ഭുവിചാരുശിംശപാവൃക്ഷത്തിൻകീഴ്ത്താരാർമാതിനെവെച്ചുരാവണ
ൻഗൃഹംപുക്കാൻ മൈക്കണ്ണിതന്നെക്കാണാഞ്ഞുൾക്കാമ്പിലഴൽപൂ
ണ്ടു ദുഃഖിച്ചുരഘുപതിലക്ഷ്മണനൊടുംകൂടി നടക്കുന്നെരംകണ്ടുപറഞ്ഞു
ജടായുവു മടുത്തവണ്ണംതന്നെമരിച്ചാനവനുടെ ലെടുത്തുദഹിപ്പിച്ചുന
ടുക്കത്തൊടുംകൂടി യടുത്തശെഷക്രിയചെയ്തിതുരാമദെവൻ വിലപാദ്രി
തന്നിൽപിറന്നുണ്ടായശബരിയും കല്യാണത്തൊടുകണ്ടുപൂജിച്ചുവരം
കൊണ്ടാൾ കൊല്ലുവാൻതുടങ്ങിയകബന്ധൻതന്നെക്കൊന്നു നല്ലൊ
രുഗതിനൽകിപ്പുക്കിതുപംപാതീരം കണ്ടിതുഹനുമാനുംകൊണ്ടുപൊ
യ്സുഗ്രീവൻതന്നിണ്ടൽതീൎപ്പതിനായിസ്സഖ്യവുംചെയ്യിപ്പിച്ചാൻ ദു
ന്ദുഭികായംപാദാംഗുഷ്ഠംകൊണ്ടെടുത്തെറി ഞ്ഞിന്ദിരാവരനായരഘു

വൻതിരുവടി സുന്ദരിയായസീതാഭൂഷണങ്ങളുംകണ്ടു മന്ദമെന്നിയെ
കിഷ്കിന്ധാപുരംനോക്കിപ്പോയാർ വട്ടത്തിൽനിന്നമരമെഴുമൊരമ്പു
കൊണ്ടുപൊട്ടിച്ചുരാമദേവൻ ബാലിയെക്കൊലചെയ്യാൻ ഇരുന്നു ചാ
തുർമ്മാസ്യംമാല്യവാന്മുകൾതങ്കൾ പറഞ്ഞവണ്ണം തന്നെവന്നീലസുഗ്രീ
വനും നിറഞ്ഞകോപത്തോടുസോദരൻതന്നോടാശു പറഞ്ഞുരഘുവ
രൻ "വന്നിതുശരൽകാലം ലക്ഷ്മണാ വൈകാതെനീകിഷ്കിന്ധാപുരിപു
ക്ക മർക്കടപ്രവരനാംസുഗ്രീവനോടുചൊൽക "സത്യത്തെമറക്കില്ലൊ
സഖ്യവുംമറന്നുപൊ "മിത്തരംകാട്ടീടുകിലത്തരംതന്നെവരും" അഗ്രജ
ൻതന്നെക്കൊന്നബാണമിന്നിയുമുണ്ടു ഉഗ്രതകുറഞ്ഞതുമില്ലതൽക്ക
ണ്ടൾക്കും അഗ്രജൻപോയവഴിനല്ലതെന്നിതുകാലം സുഗ്രീവൻതന്നി
ക്കുള്ളിൽതോന്നീട്ടുണ്ടെന്നാകിലൊ വ്യഗ്രമില്ലിനിക്കേതുമെന്നതുധരി
ക്കേണം നിഗ്രഹമനുഗ്രഹംചെയ്യുവക്കേതുദണ്ഡം ബന്ധുക്കളിഹ
ലോകസൌഖ്യത്തിന്നത്രെയെല്ലൊ ചിന്തിക്കപാരത്രികസൌഖ്യത്തി
നല്ലനൂനം മഴയുംമഞ്ഞുംകാറ്റുംവെയിലുമേറ്റുകാട്ടിൽ അഴൽപൂണ്ടു
ഴന്നുള്ളകായ്ക്കനികളുംതിന്നു പിഴകിക്കിടന്നവൻതന്നെഞാൻവാഴി
ച്ചപ്പൊൾ മുഴുവനവയെല്ലാംമറന്നുകളഞ്ഞവൻ ഞെളിഞ്ഞുസിംഹാ
സനമേറിഡംഭവുംകാട്ടി ഞെളിഞ്ഞുതരുണിമാരൊടിടചേർന്നന്നാ
യ്മദ്യപാനവുംചെയ്തുമത്തനായിരുന്നവൻ നിത്യസൌഖ്യങ്ങൾകണ്ടു
സമയംചെയ്തതെല്ലാംമറന്നാനെങ്കിലതുഞാനേതുംമറന്നീലപറഞ്ഞാ
ലില്ലരണ്ടെന്നങ്ങുനീചെന്നുചൊൽക" ലക്ഷ്മണനതുകേട്ടുകല്പിച്ചുപുറ
പ്പെട്ടാൻ അഗ്രജനവൻതന്റെയഗ്രജൻതന്നെക്കൊന്നാൻ പ
ക്ഷകണ്ടീടാമെന്നങ്ങുൾക്കാമ്പിൽനിരൂപിച്ചു ധിക്കാരമടക്കുവനെ
ന്നുകല്പിച്ചുവേഗാൽ സൌമിത്രിതിരിച്ചതുകണ്ടുരാഘവദേവൻ സൌ
മ്യമൊടുവീണ്ടുംവിളിച്ചിട്ടരുൾചെയ്തു "നില്ലെടൊകുമാരനീകേട്ടുകൊ
ൾകേണമിതു മർക്കടപ്പരിഷെക്കുചാപല്യംപെരുതല്ലൊ കാര്യത്തൊളു
മെയ്യുള്ളനമുക്കെന്നറിഞ്ഞാലും വീര്യത്തെക്കാട്ടീടുവാനിവിടെവേണ്ടി
ല്ലല്ലൊ പോയാലുമിനിയെങ്കിലെ"ന്നതുകേട്ടനേരം പോയവൻകി
ഷ്കിന്ധതൻഗോപുരദ്വാരംപുക്കാൻ മെല്ലവെയൊന്നുചെറുഞാണൊ
ലിയിട്ടനേരം ചൊല്ലെഴുംബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളൊക്കവെവിറച്ചതെ എ
ന്തൊരുശബ്ദമെന്നുചിന്തിച്ചുദശാസ്യനുമന്ധനായുഴന്നൊരരണ്ടുനാ
ഴികനിന്നാൻ ചെവികളിരുപതുംവിരലിട്ടിളക്കിനാൻ പ്ലവഗപട
ലികൾമോഹിച്ചുവീണാരെല്ലൊ വളർന്നസിംഹാസനമതിന്മേലിരു
ന്നൊര ഞെളിഞ്ഞസുഗ്രീവനുംവിറച്ചുഞെട്ടിവീണാൻ ചിരിച്ചുപറ
ഞ്ഞിതുശ്രീഹനുമാനുമപ്പോൾ "ശരൽക്കാലത്തെക്കണ്ടിട്ടനത്തിച്ചി

ലെന്താനൊ ഇന്നിപ്പോൾനിനക്കറിഞ്ഞീടുവാൻതക്കവണ്ണം മന്ന
വർകുലമണിരാഘവൻതന്റെതമ്പി തന്നുടെഗുണനാദംകെട്ടതെന്ന
റിഞ്ഞാലുംചന്നിനിക്കാൽക്കൽവീഴ്കവൈകാതെമടികൂടാതെ പെടി
ച്ചതിരുമുൻപിൽചെല്ലുവാൻപണിയെത്രെ മാടൊത്തമുലയാളാംതാര
പൊയ്യുൻപെചെന്നു കൊപത്തെശ്ശമിപ്പിച്ചുകണ്ടുകൈകൂപ്പിക്കൂട്ടു
താപത്തെക്കെടുപ്പാനായുലകൾചെയ്യുനീയും മെരുമാമലെക്കൽനി
ന്നിന്നലെവന്നകപി വീരന്മാർകൊണ്ടുവന്നഫലമൂലങ്ങളെങ്ങു പൊ
ൻനിറമെല്ലാകണ്ടാൽതിന്നാലുമൊരുമാസ ത്തിന്നുപൈദാഹങ്ങളും
പിന്നെയുണ്ടാകയില്ല നന്നുസൌമിത്രിക്കതിരുമുൽക്കാഴ്ചവെപ്പാൻ
ധന്യയാംതാരതന്നെപൊകെണമതുംകൊണ്ടു"താരെശചാരുമുഖിസാർ
സവിലൊചനാ താരയുമതുകെട്ടപാരാതെപുറപ്പെട്ടാൾ ഒട്ടഴിഞ്ഞുല
ഞ്ഞിട്ടുകിഴിഞ്ഞനീവിബന്ധ മൊട്ടൊട്ടുകരംകൊണ്ടുതാങ്ങിയുമറപ്പി
ച്ചും ഇണ്ടൽചെന്നിരുണ്ടൊരുകണ്ടിവാർകുഴലതും കുന്തളചെത്തുചി
ലപുഷ്പങ്ങൾകളഞ്ഞുടൻ കളഭമഴിഞ്ഞൊട്ടുശെഷിച്ചപററിയതും ക
ളഞ്ഞുപരന്നീടുംവിമലഗന്ധത്തൊടും കണ്ടാലെത്രയുംമനൊമൊഹന
മായവെഷം കണ്ടവൾകുമാരനെക്കണ്ടുടനണെത്തിച്ചാൾ "എന്തയ്യൊ
പുറത്തുനിന്നരുളീടുവാനിപ്പൊൾ നിന്തിരുവടികനിഞ്ഞങ്ങെഴുന്ന
ള്ളീടെണം ബന്ധുവിൻഗൃഹമെന്നുചിന്തിച്ചിലയൊയിതു സന്തൊ
ഷത്തൊടുംകടന്നിങ്ങിരുന്നരുളെണം നിർണ്ണയമയൊദ്ധ്യയുംകിഷ്കി
ന്ധാനഗരിയു മൊന്നുകൊണ്ടുമെഭെദമില്ലെന്നുധരിക്കെണം "തിരുവു
ള്ളക്കെടില്ലയല്ലിയെ"ന്നതുനണ്ണി പെരികഭീതികൊണ്ടുസുഗ്രീവൻതി
രുമുൻപിൽവരുവാൻവൈകീടുന്നു"നിന്തിരുവുള്ളമെന്യെ ശരണമില്ല
മറുഞങ്ങൾക്കദയാനിധെ" വാനരജാതിക്കെററച്ചാപല്യംപെരുതെ
ല്ലൊ വാനരപ്രവരന്മാർവന്നുകൂടായ്കകൊണ്ടും വാനരവീരൻവിടകൊ
ള്ളാഞ്ഞിതിനിയിപ്പൊൾ വാനരന്മാരെരക്ഷിച്ചീടുവാനാളുണ്ടല്ലൊ"
സാരസ്യരീതികളുംസൌജന്യവിലാസവും സാരനാംവീരൻകണ്ടുതെ
ളിഞ്ഞൊരനന്തരം കിഷ്കിന്ധയകംപുക്കുലക്ഷ്മണകുമാരനും മർക്കടാ
ധിപൻതന്നെവരുത്തിതാരതാനും മാനിനിമാരൊടിടചെന്നവാനര
വീരൻ മാനവവീരൻകഴൽകൂപ്പിനാൻപെടിയൊടെ "പെടിക്കവെ
ണ്ടപാരമെന്നെനിയൊന്നുകൊണ്ടും പെടിക്കവെണ്ടപരമെശ്വരാമദെ
വനെയല്ലൊ തൃക്കടക്കണ്ണുചെററുചുവന്നുകണ്ടിട്ടുഞാൻ ധിക്കാരമു
ള്ളനിന്നൊടറിയിപ്പാനായ്വന്നെൻ കിഷ്കിന്ധാരാജ്യത്തിങ്കൽമറെറാ
രുവനെയിനി മർക്കടാധിപനാക്കിവാഴിക്കുംരഘുശ്രെഷ്ഠൻ" ഇത്തെർ
മരൾചെയ്കിലിജ്ജനത്തിനുപിന്നെ മറെറാരുശരണമില്ലെന്നുള്ളതി

യെണം" എന്നുരാരയുംചൊന്നാളന്നെരംസുഗ്രീവനും മന്നവൻത
ന്നെവിണുവണങ്ങിയുരചെയ്താൻ "വന്നവാനരന്മാരുമടിയന്താ
നുംകൂടി മന്നവർകുലരത്നംതന്നടിമലർകൂപ്പി തമ്പംഗീമണിയായജാ
നകിയിരിപ്പെട മന്വെഷിച്ചറിഞ്ഞീടാംരാഘവനിയൊഗത്താൽ"
വാനരരാജൻതാനുംമാരുതിയൊടുചൊന്നാർ വാനരന്മാരെയൊക്ക
വരുവാൻനിയൊഗിക്ക മാരുതിപറഞ്ഞപ്പൊൾതാരനുംസുഷെണ
നും മാരുതിജനകനാംകെസരിവീരൻതാനും അംഗദൻഗജൻഗവയ
ൻഗവാക്ഷനുംപിന്നെ ഋംഗനാംനീലൻനളൻദുർമ്മുഖൻദധിമുഖൻ
ശരഭൻശതബലിവൃഷഭൻപ്രമാഥിയും അരികൾകാലൻവെഗദർശി
യുംകുമുദനും മൈന്ദനുംവിവിദനുംജാംബവാൻസുമുഖനും ഗന്ധമാ
ദനൻതാനുംമറ്റുമീവണ്ണമുള്ള വാനരപ്പടക്കൊക്കനായകന്മാരായു
ള്ളൊർ മാനമൊടൊടിച്ചാടിത്തകത്തുവന്നീടിനാർഅറുപത്തെഴുകൊ
ടിവാനരരാജാക്കന്മാ രിരുപത്താറുവെള്ളംപടയുമായെവന്നാർഅ
വരുംതാനുമായിസുഗ്രീവൻപുറപ്പെട്ടി ട്ടവനിപതിവീരയെഴുനെള്ളീ
ടാമെന്നാൻ വാനരപ്പടയുമായുലക്ഷ്മണകുമാരനും മാനവവീരൻകഴൽ
കൂപ്പിനാനതുനെരം സുഗ്രീവൻമുതലായവാനരപ്രവരന്മാ രൊക്ക
വെവ്വെറെതൃക്കഴൽവണങ്ങിനാർ "ഈക്കപിസൈന്യമൊക്കത്തൃ
ക്കാൽക്കൽവെലചെയ്യാൻ തക്കവരെന്നുതിരുവുള്ളത്തിലെറീടെണം"
അക്കനന്ദനമൊഴികെട്ടുരാഘവദെവൻ മർക്കടപ്രവരനെത്തഴുകിയ
രുൾചെയ്തു "നാലുദിക്കിലുമയച്ചീടെണംകപികളെ പാലൊലുംമൊഴി
യായസീതയെയന്വെഷിപ്പാൻ" തിരഞ്ഞുസീതതന്നെക്കാണ്മാനായ
യച്ചിതു പരന്നകപികളെനാലുദിക്കിലുമവൻ ഒരൊരൊലക്ഷംക
പിവീരന്മാരൊരൊദിക്കിൽക്രൂരതയെറും യജമാനൻമാരൊടുംപൊയാർ
എന്നതിൽതെക്കുദിക്കിന്നായ്ക്കൊണ്ടുനടകൊണ്ടൊർ മൈന്ദനുംവിവി
ദനുംശരഭൻസുഷെണനും അംഗദൻനളൻവിരിഞ്ചാത്മജൻവായു
പുത്രൻ ഋംഗപർവ്വതശരീരന്മാരാമിവരെല്ലാം അന്നെരംദാശരഥിമാ
ample | രുതിയുടെകയ്യിൽ തന്നുടെനാമാംകിതമായുള്ളൊരംഗുലീയം സന്ദെശ
page 578 | മാസ്സൽകിനാൻമൈഥിലിക്കകതാരിൽ സന്ദെഹംതീരുവാനായ്മാരുതി
യതുംവാങ്ങി വന്ദിച്ചുകപിവരന്മാരുമായ്നടകൊണ്ടാൻ ദക്ഷിണൊ
ദധിതീരംപ്രാപിച്ചുസംപാതിയാം പക്ഷിശ്രെഷ്ഠാനുഗ്രഹംകൊണ്ടു
സന്തൊഷത്തൊടെ മാരുതിമഹെന്ദ്രമാംപർവ്വതത്തിന്മെലെറീ വാരി
ധിമീതെചാടിപ്പൊകുംപൊൾമദ്ധ്യമാർഗ്ഗം നാഗമാതാവാംസുരസാ
മുഖദാരത്തുടെ വെഗെനനാഭിവൃക്കകൃശനായ്പുറപ്പെട്ടാൻ മൈനാ
കചലംതന്നാൽസൽകൃതനായശെഷം വൈനതെയനെപ്പൊലെതെ

ലെപൊയിട്ടന്നെരം മായമെറിട്ടുംഛായാഗ്രഹണിതന്നെക്കൊന്നു വാ
യുനന്ദനൻത്രികൂടാചലൊപരിവീണാൻ ലംകാശ്രീതന്നെത്താഡിച്ചു
വൾതന്നനുഗ്രഹാൽ ശംകകൂടാതെനിശികൃശനായകംപുക്കാൻ ലംക
യില്ലുള്ളവിശെഷങ്ങളുംകണ്ടുകണ്ടു പംകജമുഖിവാഴുന്നുദ്യാനമകംപു
ക്കാൻ ശിംശപാവൃക്ഷത്തിന്മെലെത്തുമെയിളകാതെ ശൈശവവെ
ഷംപൂണ്ടുമരുവീടിനനെരം രാവണനെൻശൃംഗാരകൊലാഹലത്തൊടെ
വന്നു ദെവിയൊടനുസരിച്ചൊരൊന്നെപറഞ്ഞതും ജാനകിദശാന
നൻതന്നൊടുപറഞ്ഞതും മാനസകൊപത്തൊടെദുഷ്ടനാംനിശാചരൻ
ദെവിയെവെട്ടിക്കൊൾവാനൊരുങ്ങുംപൊൾമണ്ഡൊദരീ രാവണൻ
തന്നെപ്പിടിച്ചടക്കിനിർഭത്സിച്ചു സത്വരംകൊണ്ടുപൊയവാറുമെല്ലാമെ
കണ്ടു ചിത്തകൌതുകത്തൊടുമിറങ്ങിത്തൊഴുതവൻ വിശ്വനായകൻ
തന്റെവൃത്താന്തമൊക്കച്ചൊല്ലി വിശ്വാസംവരുത്തിയൊട്ടാശ്വസി
പ്പിച്ചശെഷം അംഗുലീയവുംകൊടുത്തടയാളവുംപറ ഞ്ഞംഗനാരത്ന
ത്തൊടുചൂഡാരത്നവുംവാങ്ങി വന്ദിച്ചുവിടവഴങ്ങിച്ചുസന്താപംതീർത്തു
നന്ദനസമാനമാമുദ്യാനഭംഗംചെയ്യാൻ ഉദ്യാനപാലന്മാരെയൊക്ക
വെതച്ചുകൊന്നാൻ വൃത്താന്തംകെട്ടനെരംക്രുദ്ധനാംദശാനനൻ അ
യച്ചുനൂറായിരംകിംകരന്മാരെയപ്പൊൾ അയച്ചാനവർകളെകാലന്നു
ക്കരക്ഷണാൽ പഞ്ചസെനാപന്മാരെയയച്ചാനവരെയും പഞ്ചതാം
ചെത്തീടിനാൻപഞ്ചാസ്യപരാക്രമൻ ഉന്നതന്മാരായുള്ളമന്ത്രിനന്ദന
ന്മാരെ പിന്നെയുമെഴുപെരെയയച്ചാൻദശാനനൻ വന്നൊരുപട
യൊടുമെഴുപെരെയുംതച്ചു കൊന്നിതുപരിഭവത്താലഞ്ജനാതനയനും
രക്ഷൊനായകൻതന്റെപുത്രനാകിയവീര നക്ഷനാംകുമാരനങ്ങടു
ത്താൻപടയൊടെതൽക്ഷണമവനെയുംകൊന്നതുകെട്ടനെരംരക്ഷൊ
നാഥനുവന്നകൊപമെന്തൊന്നുചൊല്ലു കൊപത്തൊടിന്ദ്രജിത്തുമടു
ത്തുയുദ്ധംചെയ്യാൻ ശൊഭിച്ചദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളെറവുംപ്രയൊഗിച്ചാ
ൻ ബ്രഹ്മാസ്ത്രംകൊണ്ടുബന്ധിച്ചീടിനാനതുനെരം സമ്മൊഹംപൂ
ണ്ടുപൊലെകിടന്നുഹനുമാനും രാവണൻതന്നെക്കണ്ടുപറഞ്ഞാനവ
സ്ഥകൾ ദെവവൈരിയുമതുകെട്ടടൻനിയൊഗിച്ചാൻ വാലിന്മെ
ലഗ്നികൊളുത്തീടുകെന്നതുനെരം ചെലകൾകൊണ്ടുചുററിക്കൊളുത്തീ
ടിനാർതീയും മാരുതിയെഴുന്നൂറുയൊജനലംകാരാജ്യ മാത്രുദ്ധകൊപ
ത്തൊടുംചുട്ടുപൊട്ടിച്ചാനെല്ലൊ താരിൽമാതിനെക്കണ്ടുപറഞ്ഞുരണ്ടാമ
തും വാരിധിതന്നിൽതീയുംപൊലിച്ചചാടീടിനാൻ ദക്ഷിണസമുദ്ര
ത്തിനുത്തരതീരെവന്നു ദക്ഷനാംവായുപുത്രൻവാനരപ്പടയൊടും ക
ണ്ടെൻജാനകിയെഞാനെന്നുണർത്തിച്ചശെഷം തണ്ടാർമാനിനിചൂ

& more in MS pl 522

ട്ടം ചൂഡാരത്നവും നൽകി മാനവവീരനൊടു വൃത്താന്തം ചൊന്നശെ
ഷം വാനരപ്പടയൊടു കൂട രാഘവദെവൻ ദക്ഷിണസമുദ്രത്തിന്നു
ത്തരതീരം പുക്കാൻ - തൽക്ഷണം ദശഗ്രീവൻ തന്നൊടു വിഭീഷണൻ
നല്ലതു പറഞ്ഞതു കെളാഞ്ഞു ദശാനനൻ നല്ലനാം വിഭീഷണൻ രാഘ
വൻ തന്നെക്കണ്ടൊൻ ലംകാനായകനെന്നു ലക്ഷ്മണൻ തന്നെക്കൊണ്ടു
ശംകകൂടാതെ ചെയ്യിച്ചീടിനാനഭിഷെകം സെവിച്ചവരുണനെക്കാ
ണാഞ്ഞു രഘുവരൻ കൊപിച്ചു തൊടുത്തിതു പാവകമായ ശരം പെടി
ച്ചു വരുണൻ രംതുക്കാൽക്കൽ വണങ്ങീട്ടു ശൊഭിച്ച ചിറയിട്ടുകൊള്ളുവാ
ൻ വഴി നൽകി അസ്ത്രത്തെ മരുകാന്താരത്തിലെക്കയച്ചിട്ടു ഭദ്രമാം രാ
ജ്യമാക്കിച്ചമച്ചാനവിടവും കെട്ടിനാൻ നളൻ ചിറയഞ്ചു വാസരം കൊ
ണ്ടു മുട്ടിതു ലംകതന്റെ വടക്കെ ഗൊപുരത്തിൽ വിസ്താരമുണ്ടു ചിറപ
ത്തുയൊജനവഴി ചിത്രമായൊരു നൂറുയൊജന നീളമുണ്ടു വടക്കെ
ഗൊപുരത്തിന്മുകളിൽ കരയെറി പടക്കൊപ്പുകൾ കണ്ടു രാവണനിരി
ക്കുംപൊൾ ^ അടുത്തുകൊണ്ടു പൊന്നു സുഗ്രീവൻ കിരീടങ്ങൾ നടിച്ചു പു
റപ്പെട്ടു രാക്ഷസപ്പടയെല്ലാം വാനരരാക്ഷസന്മാർ തങ്ങളിൽ പൊരുത
പൊരാനനമായിരമുള്ളവനും പറയാമൊ വെഗത്തൊടടുത്തിട്ടു മെഘ
നാദനമപ്പൊൾ നാഗാസ്ത്രം പ്രയൊഗിച്ചു രാമാദികളെ വെന്നാൻ വ
ന്നിതു ഗരുഡനുമന്നെരമവിടെക്ക പന്നഗശരങ്ങളും സന്നമായ്വന്നു കൂ
ടി വീരനാം ധൂമ്രാക്ഷനെ മാരുതി കുല ചെയ്താൻ വീറുള്ള വജ്രദംഷ്ട്രൻ ത
ന്നെയംഗദൻ കൊന്നാൻ വൻപനാമകംപനന്തകപുരി പുക്കാൻ
അൻപൊഴിഞ്ഞൊരു വായുസംഭവൻ തന്റെ കയ്യാൽ നീലനും പ്രഹ
സ്തനെക്കൊന്നു ഭൂമിയിലിട്ടാൻ നീലമാമല പൊലെ രാവണൻ പുറ
പ്പെട്ടാൻ രാമനൊടെറ്റു തൊറ്റു രാവണൻ പുരി പുക്കാൻ ഭീമതയുള്ള
കുംഭകർണ്ണനെയുണർത്തിനാൻ അവനും പൊന്നു വന്നു രാമസായകങ്ങ
ളെറ്റവനിതന്നിൽ വീണു മരിച്ചാനന്നെരം കൊന്നിതു നരാന്തക
ൻ തന്നെയും ബാലിപുത്രൻ വന്നൊരു ദെവാന്തകൻ തന്നെ മാരുതി
കൊന്നാൻ ചൊല്ലെറും മഹൊദരൻ തന്നെ നീലനും കൊന്നാൻ വല്ല
ഭമെറും ത്രിശിരാവിനെ ഹനുമാനും മർക്കടപ്രവരനാമൃഷഭൻ തന്നൊ
ടെറ്റാൻ മത്തൻ മഹാപാർശ്വൻ കൊന്നിതു വായുപുത്രൻ പങ്ക്തിക
ന്ധരൻ തന്റെ നന്ദനനതികായൻ അന്തകപുരി പുക്കു ലക്ഷ്മണ ബാ
ണം കൊണ്ടു കന്മായമെറയുള്ളൊരിന്ദ്രജിത്തായ വീരൻ ബ്രഹ്മാ
സ്ത്രം കൊണ്ടു രാമാദികളെ മൊഹിപ്പിച്ചാൻ ബ്രഹ്മനന്ദനനായ ജാം
ബവാൻ നിയൊഗത്താൽ നിർമ്മലനായ കപിവീരനഞ്ജനാപുത്രൻ
മാരുതി കൊണ്ടുവന്നാനൌഷധമഹാമല പൊരതിൽ മരിച്ചവരൊക്ക

more MS pl 522

more MS 523

വെജീവിച്ചിതുരാവണൻതന്റെപടചത്തതാഴിയിലിട്ടിട്ടാവതില്ലാതെ
വന്നുജീവിപ്പാനതുദൈവംചുട്ടിതുലംകാപുരം വാനരപ്രവരന്മാർപെ
ട്ടന്നുപുറപ്പെട്ടുകുംഭനുംപടയുമായ്ശോണിതാക്ഷനുംവിരൂപാക്ഷനും
യൂപാക്ഷനും മാനിയാംപ്രജംഘനുംമരിച്ചാരതുനെരം വാനരപ്രവ
രന്മാർകൊന്നുകൊന്നവരൊട്ട മാനമെറീടുംരക്ഷൊബലവും മരിച്ചു
തെ അഗ്രെവന്നെതിർത്തിതുകുംഭനുമതുനെരം സുഗ്രീവനവനെയും
നിഗ്രഹിച്ചിതുവെഗാൽ അഗ്രജന്മരിച്ചപ്പൊളെതിർത്താൻനികുംഭനും
ഉഗ്രനാംവായുപുത്രനവനെക്കൊലചെയ്താൻ ഖരനന്ദനൻമകരാക്ഷ
നുംപുറപ്പെട്ടുപൊരുതുരാമശരമെറ്റുപൊയ്സ്വർഗ്ഗംപുക്കാൻ മായമെറീ
ട്ടന്നൊരുമെഘനാദനപ്പൊൾ മായാസീതയെകൊന്നാനമാരുതികാ
ൺകെ തന്നെരാഘവൻതന്നൊടതുമാരുതിയറിയിച്ചാൻ ആകുലപ്പെട്ടു
രാമദെവനതുനെരംകണ്ടിതുപരിഭ്രമമായതുവിഭീഷണൻ മണ്ടി
ചെന്നരചനെതൊഴുതങ്ങുണർത്തിച്ചാൻ "കണ്ടതാമിന്ദ്രജിത്തിൻമായ
കൾകപികളെകണ്ടിക്കാർകുഴലിയെകൊന്നതുമായയെത്രെ തണ്ടാർ
മാതിനെയാർക്കുംകൊന്നുകൂടുകയില്ല പണ്ടെചാപല്യമുണ്ടുവാനരന്മാ
ർക്കുനൂനം തക്കത്തിൽനികുംഭിലപുക്കിപ്പൊൾമെഘനാദൻ ഒക്കവെ
കഴിച്ചീടുംതന്നുടെഹൊമമെന്നാൽ പിന്നെമറ്റൊരുവർക്കാവതില്ല
വനൊടുമൂന്നെനാമതുചെന്നുമുടക്കികൊള്ളുന്നാകിൽ ലിന്നെരാവണി
തന്നെകൊന്നിടാമറിഞ്ഞാലും* പിന്നെരാവണൻതാനുംമരിച്ചാനെ
ന്നെവെണ്ടുപൊരികഹനുമാനുംലക്ഷ്മണകുമാരനുംപൊരിനവിരുതുള്ള
വാനരവീരന്മാരും" സത്വരംനക്തഞ്ചരനിത്തരംപറഞ്ഞപ്പൊൾ ചി
ത്തമാൽതിരുപുരുഷൊത്തമനരുൾചെയ്തു എങ്കിലതവെകാതെചെ
ന്നരാവണിതന്നെകൊന്നുസംകടംകെടുക്കെന്നു രാഘവനയച്ച
പ്പൊൾലക്ഷ്മണകുമാരനുംമാരുതിമുതലായ മർക്കടവീരന്മാരുംരാവണ
സഹജനാംഒക്കത്തക്കവെചെന്നുപുക്കിതുനികുംഭിലരക്ഷൊവാഹിനി
യതുകണ്ടുസംഭ്രമംപൂണ്ടുചുറ്റുംവമ്പടനിർത്തിചൊൽക്കൊണ്ടമെഘനാ
ദൻകുറ്റമെന്നിയെഹൊമംതുടങ്ങിയതുനെരം പററലർകുലകാലൻ
മാരായകപിവീരർചുറ്റുംനിന്നണഞ്ഞുപൊർതുടങ്ങിഭയംകരം നാരി
നെർപൊഴിഞ്ഞിതുബാണങ്ങൾകുമാരനും മാരുതിപ്രമുഖരാംവാനര
പ്രവരരുംമാമലമരാമരംവലിയശിലകളും തൂമയൊടുടനുടൻതൂകിനാ
നതുനെരംഅടുത്തനിശാചരർതിരിച്ചുഭയത്തിനാലെടുത്തുവില്ലുമമ്പു
മന്നെരംമെഘനാദൻ"അടുത്തശത്രുക്കളെയകററിയൊഴിഞ്ഞിനി മുടി
ച്ചുകൂടാഹൊമംമുടക്കുമെത്രെയിവർ നടിച്ചവന്നാരെന്നുനിനച്ചുമെ
ഘനാദൻഅടുത്തുബാണജാലംപൊഴിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ അടുത്തുമവൻ

പിൽക്കണ്ടു വൈരിയാംമായാവിയെ ഒടുക്കീടെന്നമിനിക്കൂട്ടക്കെ
ന്നെന്നനന്നായടുത്തുനിന്നുയുദ്ധംതുടങ്ങികുമാരനും പട്ടതാമൊടുശ
രമെടുത്തുതൊടുത്തുടൻവലിച്ചുനിറച്ചയച്ചീടിനാൻനക്തഞ്ചരർ മല
ച്ചീടുന്നുചത്തുചൊരയുംപലവഴി യൊലിച്ചീടുന്നുമെഘനാദനുമത്തു
കണ്ടുചലിച്ചീടുന്നുചിത്തംരാഘവസഹജനും ജ്വലിച്ചീടുന്നുകൊപം
രാവണതനയനും ഫലിച്ചീടുന്നുമനൊരഥമായുള്ളതെല്ലാംരാഘവസ
ഹജനുംരാവണതനയനും വെഗമൊടടുത്തുചെയ്തീടിനയുദ്ധംപൊലെ
പണ്ടുകീഴുണ്ടായതുമില്ലിനിമെലിലെങ്ങു മുണ്ടാകയില്ലയെന്നുംനിർണ്ണ
യിച്ചുരചെയ്യാംമൂന്നുരാപ്പകൽപിരിഞ്ഞീടാതെപൊരുതപ്പൊൾ മൂന്നു
ലൊകത്തുമുള്ളൊരാപത്തുമൊട്ടടങ്ങിതെ ദെവകൾ പുഷ്പവൃഷ്ടിചെയ്യൊ
ക്കസ്തുതിക്കയുംദെവികൾപാട്ടുകൂത്തുംതുടങ്ങിസന്തൊഷത്താൽ ദെവ
കൾപെരുംപറയടിച്ചനാദംകെട്ട രാവണന്നുണ്ടായൊരുസങ്കടംപ
റയാമൊമക്കളുംമരുമക്കൾതമ്പിമാരമാത്യരും മുഖ്യരമ്മാരായുള്ളപട
നായകന്മാരും മിക്കതുമൊടുങ്ങിയനെരത്തുദശാനനൻ ദുഃഖത്തെയട
ക്കിസ്സന്നദ്ധനായ്പുറപ്പെട്ടുമൻപിനാൽമൂലബലാദ്യബലരക്ഷൊഗണം
വൻപടയൊടുംപാതാളത്തിങ്കൽനിന്നുവന്നാർ പങ്കജനെത്രൻപ
ന്തിരണ്ടുനാഴികകൊണ്ടുസംഖ്യയില്ലാത പടയൊക്കവെയൊടുക്കിനാൻ
രാവണൻതന്റെമുൻപിൽ മരിച്ചസഹൊദരൻ ദെവവൃന്ദാരാതീന്ദ്ര
നാംമഹാപാർശ്വൻതാനും രാഘവൻതിരുവടിതൻതിരുമുൻപിൽചെ
ന്നുവെഗെനശസ്ത്രാവലിതൂകിനാൻദശാനനൻ പാരിൽനിന്നരച
നുംതെരിൽനിന്നരക്കനുംപൊരുതികൊട്ടപ്പമായുള്ളയുദ്ധംകണ്ടുവിണ്ണൊ
ർപാരമ്മണ്ടിളപ്പമെന്നറിഞ്ഞുപുരന്ദരൻ തെരുമായ്ച്ചെൽകയെന്നുമാ
തലിയൊടുചൊന്നാൻമാതലികൊണ്ടുവന്നതെരതിൽകരയെറി ചെത
സിതെളിഞ്ഞുപൊർതുടങ്ങിരഘുവരൻ രാമരാവണരണംസാമ്യംചൊ
ല്ലുകിലതുരാമരാവണരണതുല്യമെന്നതുചൊല്ലാം— നൂറൊളംതലയറു
ത്തിട്ടിതുരഘുവരൻപൊരിനുകുറഞ്ഞതില്ലെള്ളൊളംദശമുഖൻ ആറെ
ഴുദിനംപിരിയാതെനിന്നൊരുപൊലെ ഘൊരമായുള്ളൊരുതപൊരെങ്ങി
നെപറയുന്നുആദിത്യഹൃദയമാംമന്ത്രത്തെയുപദെശി ച്ചാധിതീർത്തിതു
കുംഭസംഭവനായമുനി രാഘവൻബ്രഹ്മാസ്ത്രവുമയച്ചാനതുകൊണ്ടു
രാവണൻമരിച്ചുവീണീടിനാനവനിയിൽ.ഈരെഴുപതിന്നാലുലൊക
വുംതെളിഞ്ഞുതെഘൊരനാംദശമുഖൻമരിച്ചനിമിത്തമാ സ്ത്രീമാർ
മുറവിളിതുടങ്ങിലങ്കതന്നിൽ ധീരനാംവിഭീഷണൻപറഞ്ഞുദുഃഖം
തീർത്താൻ ചെയ്തിതുശെഷക്രിയസർവ്വംവിഭീഷണൻ കൈതവം
മറിയാതജാനകിയതുനെരം രാഘവനിയൊഗത്താലഗ്നിയിൽമുഴുകി

നാലംഗകലംതീൎന്നവന്നാരന്നേരംസുരന്മാരും യോഷമാൎകുലമണി
യാകിയസീതയ്ക്കൊരു ദോഷമില്ലെന്നസൎവ്വദൈവതമാരുംചൊന്നാർ
മൈക്കണ്ണിതന്നെയുടൻകൈക്കൊണ്ടുരഘുവരൻ തൃക്കാക്കൽനില്ക്കു
ന്നൊരുരക്ഷോനായകനെയും ചൊൽകൊണ്ടനിശാചരരാജ്യാഭി
ഷേകം ലക്ഷ്മണനെകൊണ്ടുചെയ്യിച്ചിതുരഘുവരൻ പുഷ്പകവി
മാനവുമേറിനാൻരാമചന്ദ്രൻ അപ്പോഴവൻതന്നെക്കണ്ടിതുദശ
രഥൻസന്തോഷത്തോടെവീണുനമസ്കാരവുംചെയ്തു ചിന്തിതംലഭി
ച്ചിതുരാമനെക്കണ്ടമൂലം ആനന്ദിച്ചനുഗ്രഹിച്ചീടിനാൻദശരഥൻ
വെണ്ണുന്നവരങ്ങൾനൽകിടിനാർസുരന്മാരുംരക്ഷോനായകന്മുതലാ
യുള്ളരാക്ഷസരും സുഗ്രീവന്മുതലായവാനരവീരന്മാരും ലക്ഷ്മണകുമാ
രനും ജാനകീദേവിതാനും ഒക്കത്തക്കവെരാമൻപുഷ്പകമേറിന്നേരം
തിക്കിപ്പോയുറഞ്ഞിതുവാനവരെല്ലാവരും മുക്കണ്ണൻതാനുംകൈലാ
സംപുക്കദേവിയുമായി യക്ഷ്യലോകവുംപുക്കധാതാവുംവാണിയുമായി സ്തു
ത്യതല്പരനായഭഗവാൻദാശരഥിരാഘവനയോദ്ധ്യപുക്കഭിഷേകവും
ചെയ്തു ലോകങ്ങൾപരിതിനാലുംപാലിച്ചുവഴിപോലെ വാഴുന്നകാ
ലത്തിങ്കൽനാലുദിക്കിലുമൊക്കെ വാഴുന്നമുനിജനംവന്നിതുകാണ്മാ
നതിൽ കുംഭസംഭവൻപറഞ്ഞപ്പോൾനിശാചര സംഭവമറിഞ്ഞിതു
രാഘവൻതിരുവടി നാനാതാപസന്മാരുംരാക്ഷസപ്രവരരും വാന
രവീരന്മാരുംപാരാതെനടകൊണ്ടു പുഷ്പകമായവിമാനത്തെയുമയച്ചി
തു പുഷ്പസായകസമനാകിയരഘുവരൻ ജാനകിയോടുംകൂടികാമലീ
ലയിൽനന്നാ യാനന്ദമിരക്കിനാൻമാനവവീരൻതാനും പുഷ്പവാ
ടിയിൽപൂണ്ടുപുളച്ചുകളിക്കുന്നാൾഗൎഭ്ഭവുമുണ്ടായിതുജാനകിക്കതുകാ
ലം കളത്രാപവാദംപേടിച്ചുരഘുവരൻ വിപിനത്തിടനാനീതാദേ
വിയെയവളുംപോയ്വാല്മീകിമുനിതന്റെയാശ്രമമതിലവൾനന്നാകാ
മൃന്മാരായകുമാരന്മാരുമുണ്ടായിതു അതുരാജകുശലവന്മാരായവ
രങ്ങൾക്കു ജാതകർമ്മാദിയൊക്കച്ചെയ്തിതുവാല്മീകിയും താൻതന്നെ
ചമച്ചുരാമായണമായകാവ്യംശാന്തന്മാരായകുമാരന്മാരെപ്പഠിപ്പിച്ചുമ
ധുവന്ദനനായലവണൻതന്നെകൊന്നുമധുരാപുരിയുംവാണിതന്നു
ശത്രുഘ്നനും അശ്വമേധത്തിനാശ്രുകൊല്പിട്ടുരഘുവരൻ നിശ്ശേഷംനി
ശിചരവാനരന്മാരുംവന്നു മാനവവീരന്മാരുംതാപസശ്രേഷ്ഠന്മാരും
ക്ഷോണീനിർജ്ജരന്മാരുംനിർജ്ജരന്മാരുംവന്നു അക്കാലംകുശലവന്മാ
രായതനയന്മാർ ശിക്ഷയാരാമായണംചൊല്ലിയാരതുകേട്ടു രാഘ
വൻതന്റെമക്കളെന്നറിഞ്ഞുതമ്മൂലംരാകെന്തുമുഖിതന്നെവരുത്തിരണ്ടാ
മതും നീയിനിയൊരുദിനമെല്ലാരുംകാണുംമുന്നം തീയിൽചാടുകവേ

On the way R shows Sita his Setu M.5

ന്നമെന്നിതുരഘുവരൻ മെദിനിപിളൎന്നതാണീടിനാൾവൈദെഹി
യും മെദിനിപാലനൊട്ടുകൊപിച്ചാനന്നെരം പൊന്നുകൊണ്ടൊരു
സീതാതന്നെയുംചമച്ചുടൻ പിന്നെയുംപലയാഗംചെയ്തിതുരഘുവര
ൻ അംബമാരുടെശെഷക്രിയകളുംചെയ്തു നിൎമ്മലന്മാരായുള്ളൊ
നാൽവൎക്കുംസുതന്മാരായെണ്മരുണ്ടവരെയുംവാഴിച്ചാനൊരൊദിക്കി
ൽ കന്മഷംലൊകങ്ങൾക്കുതീൎത്തുരാഘവദെവൻ പതിനൊരായിര
ത്താണ്ടിങ്ങിനെധൎമ്മത്തെയും പതിന്നാലുലകവുംപരിപാലിച്ചുവാ
ണൊൻ മാരുതിവിഭീഷണന്മാരൊഴിഞ്ഞുള്ളകപി വീരന്മാരൊടുംന
ക്തഞ്ചരവീരന്മാരൊടും ഭക്തരായയൊദ്ധ്യയിൽവാഴുന്നജനത്തൊടും ഭ
ക്തവത്സലൻപ്രാപിച്ചീടിനാൻനിജലൊകം മാനുഷജന്മംലഭിച്ചീട്ടു
കിൽ ദുഃഖമുണ്ടാം മാനസതാരിൽപരമെശ്വരനെന്നാകിലും ചിന്തി
ച്ചുസദാകാലമീശ്വരധ്യാനം ചെയ്യുകനീനന്ദനമന്നഖെദമുണ്ടാകവെ
ണ്ട രാമനാമത്തെസ്സദാകാലവുംജപിക്കയും രാമനെനന്നായുള്ളിൽ
ധ്യാനിച്ചുകൊൾകയെന്നും മാമുനിമാൎക്കണ്ഡെയൻ ധൎമ്മജനൊടു
ചൊല്ലി രാമമന്ത്രവുമുപദെശിച്ചാൻവഴിപൊലെ യാത്രയുമയപ്പി
ച്ചുപൊയിതുമാൎക്കണ്ഡെയ നാസദായാകെട്ടുതൊഴുതിടിനാർപാണ്ഡ
വരും അക്കാലമിന്ദ്രനൊരുവിപ്രനായപെക്ഷിച്ചാനൎക്കനന്ദനനൊ
ടുകുണ്ഡലകവചങ്ങൾ കൊടുത്താനവനെതുംമടിച്ചീലതുമൂലം കൊടു
ത്താനിന്ദ്രനൊരുവെല്ലുമെന്നറിഞ്ഞാലും അക്കാലംകുരുക്ഷെത്രം ത
ന്നിലുള്ളൊരുവിപ്ര നഗ്നിയുംപരിപാലിച്ചങ്ങിനെമരുവുന്നാൾ അ
രണിയെടുത്തുകൊണ്ടൊടിപ്പൊയൊരുമൃഗ മരണ്യംപുക്കാനെന്നുഭൂ
ദെവൻപറഞ്ഞപ്പൊൾ അടവിതൊറുംനടന്നരണീതിരഞ്ഞവ രിടർ
പൂണ്ടിതുദാഹംമുഴുത്തുചമകയാൽ പക്ഷിയാസ്സുമഞ്ഞുടൻപൊയ്കതൻ
കരെചെന്നു വൃക്ഷിതുധൎമ്മരാജൻധൎമ്മത്തെപ്പരീക്ഷിപ്പാൻ പാനീ
യംതിരഞ്ഞുനീപൊരാതെവരികെന്നുദീനതപൂണ്ടുസഹദെവനെന്നിയൊ
നിച്ചാൻ കടുകെന്നവൻനീളത്തിരഞ്ഞുപൊയ്ക്കകണ്ടു കുടിപ്പാനായി
ത്തണ്ണീർകൊരിയനെരത്തിങ്കൽ കുടിച്ചീടൊല്ലായെന്നുകെൾക്കായി
തൊരുമൊഴികുടിച്ചാൻദാഹംകൊണ്ടുമരിച്ചാനവനപ്പൊൾകണ്ടീലസ
ഹദെവൻപൊയവൻതന്നെയിന്നുകൊണ്ടുവാനകുലനീതണ്ണീരെന്നി
ത്തുനൃപൻ എന്നുകെട്ടവനുംപൊയ്യെന്നിതുപൊയ്കതങ്കൽ തന്നുടെയ
നുജനെക്കണ്ടിതുനകുലനും ദാഹത്തെക്കെടുത്തിതിൻകാരണംതിരയാ
തെ നാവൊളംപൊട്ടക്കനെകൊരിയാൻതണ്ണീരവൻ കുടിച്ചീടൊ
ല്ലാതണ്ണീർമരിക്കുംനീയുമെങ്കിൽ കടുക്കപ്പൊയ്ക്കയാൾകെന്നുകെൾക്കാ
യിതൊരുമൊഴി മരിക്കിൽദാഹംപൂണ്ടുമരിച്ചീടുകയല്ല തെരിക്കന്നി

the 4 are poisoned

നിത്തണ്ണീർകുടിക്കയത്രെയെന്നു നിനച്ചുനകുലനുംകുടിച്ചുമരിച്ചിതെ
മനക്കാമ്പതിലഴൽമുഴുത്തുനൃപതിയും തമ്പിമാരിരുവരുംവന്നതില്ലെ
ന്നുകണ്ടു സംഭ്രമിച്ചയച്ചിതുധൎമ്മജൻവിജയനെ ചെറുതുനിരൂപിച്ചു
നടന്നുവിജയനും വിരവിൽപൊയ്പുക്കിട്ടനുജന്മാരെകണ്ടുദാഹവെ
ഗത്താൽതണ്ണീർകുടിപ്പാൻതുടങ്ങുംപൊൾ "മൊഹെനകുടിക്കൊല്ല ത
ണ്ണീരെ"ന്നതുകെട്ടു കല്പിച്ചവണ്ണംവരട്ടെന്നുറച്ചിന്ദ്രാത്മജൻ നിൎമ്മല
ൻതണ്ണീർകുടിച്ചപ്പൊഴെമരിച്ചിതെ പൊയവരാരുംവന്നീലെന്നുക
ണ്ടരചനും വായുനന്ദനനൊടുപൊയാലുമെന്നുചൊന്നാൻ ചെന്നവ
ൻതണ്ണീർകുടിച്ചപ്പൊഴെമരിച്ചിതെ മന്നവൻതാനുംവന്നാൻപിന്നാ
ലെയതുനെരം തമ്പിമാരുടെശവംപൊയ്കതൻകരെകണ്ടു സംഭ്ര
മത്തൊടുകൂടക്കൎമ്മമെന്നുറച്ചവൻ പാനീയംകൊരിക്കുടിച്ചീടുവാൻതുട
ങ്ങുംപൊൾ "പാനീയംകുടിക്കൊല്ലാ"യെന്നൊരുമൊഴികെട്ടു എന്തിതി
ൻമൂലമെന്നുതണ്ണീരുംകളഞ്ഞവ നന്തരാ നൊക്കുന്നെരംകാണായി
പക്ഷിതന്നെ "ആരുനീയെന്തുതണ്ണീർകുടിപ്പാനരുതായ്ക നെരെചൊ
ല്ലെ"ന്നുധൎമ്മനന്ദനൻ ചൊദിച്ചപ്പൊൾ "ഞാനൊരുയക്ഷനെന്റെ
ചൊദ്യങ്ങളെല്ലാററിനും ജ്ഞാനിയായുള്ളഭവാനുത്തരംപറയെണം"ധ
ൎമ്മജനതുകെട്ടുചൊല്ലുകയെങ്കിലെന്നാൻ ധൎമ്മസൂക്ഷ്മങ്ങളെല്ലാംചൊ
ദിച്ചുയക്ഷൻതാനും ചൊദ്യങ്ങളെല്ലാംപരിഹരിച്ചുനൃപതിയു മാസ്ഥ
യാതെളിഞ്ഞിതുധൎമ്മരാജനുമപ്പൊൾ "ധൎമ്മനിഷ്ഠകൾക്കുനീമുൻപനെ
ന്നതുനൂനം നിൎമ്മലനായഭവാനിനിയുണ്ടൊന്നുവെണ്ടു നാൽവരി
ലൊരുവനെജ്ജീവിപ്പിച്ചീടുവൻഞാനെവനെവെണ്ടതെന്നുംചൊല്ലി
ക്കൊള്ളുകെവെണ്ടു"എങ്കിലൊനകുലനെവെണ്ടതെന്നിതുനൃപൻശ
ങ്കകൂടാതെചൊന്നനെരത്തുധൎമ്മരാജൻ എത്രയുംതെളിഞ്ഞിതുസൂക്ഷ്മധ
ൎമ്മത്തെപ്പാൎത്തു പ്രീത്യാസതപരംപിന്നെപ്രത്യക്ഷവെഷത്തൊടെ ത
ന്നുടെപരമാൎത്ഥമൊക്കവെയറിയിച്ചു "നിന്നുടെയനുജന്മാരെവരുംജീ
വിക്കെ"ന്നാൻ "നിന്നുടെമാതാവുതാൻപെററുള്ളസഹജന്മാർ മന്നവ
പരാക്രമാദ്യഖിഗ്ഗുണമുള്ളൊർ ശത്രുസംഹാരത്തിനുശക്തന്മാരത്രയുമ
ല്ലസ്ത്രജ്ഞന്മാരിൽവെച്ചുമുഖ്യന്മാരെല്ലൊതാനും കാൎയ്യസാദ്ധ്യവുമവരാ
ലെല്ലൊനിനക്കു ശൌൎയ്യവുമവരൊളംമററാൎക്കുമില്ലയെല്ലൊ വീൎയ്യ
പുരുഷന്മാരാം ഭീമപാൎത്ഥന്മാരെയും ധൈൎയ്യേണപരിത്യജിച്ചെന്തൊ
ന്നുനിനച്ചുനീമാദ്രെയൻജീവിക്കെണ്ടതെന്നെന്നൊടപെക്ഷിച്ചതൊ
ത്തതിൻമൂലംനെരെചൊല്ലെണംനൃപൊത്തമ" ധൎമ്മരാജൊക്തികെട്ടുധ
ൎമ്മജന്മാവുചൊന്നാൻ "ധൎമ്മസൂക്ഷ്മത്തെവിചാരിച്ചപ്പൊളതുതൊന്നി
അംബമാരിരുവൎക്കുംപിണ്ഡൊദാദികൎമ്മംചെയ്യാൻ കൎമ്മബന്ധങ്ങൾവി

ചാരിച്ചപ്പൊളൊന്നതൊന്നി ഞാനുണ്ടുകുന്തിദെവിപെററതിൽമാദ്രി
യുടെ സൂനുമൂത്തവനെല്ലൊനകുലനതുമൂലം മാദ്രിക്കകൎമ്മബന്ധംനകു
ലനെറുമെന്ന തൊന്നുന്നുഞാൻനകുലനെപ്രാൎത്ഥിച്ചുമററൊന്നല്ല" ധൎമ്മ
രാജാവുതാനുംധൎമ്മനന്ദനനുടെ ധൎമ്മതല്പരത്വംകണ്ടെററവുംപ്രസാദി
ച്ചു വിഘ്നംകൂടാതെകഴികജ്ഞാതവാസമെന്നു മുൻകൊണ്ടുതെളിഞ്ഞുന
ൽകീടിനാനനുഗ്രഹം കാലവുംപന്തീരാണ്ടുതികഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിതു - കാല
മെചൊൽവനിന്നുംനാളെയുംമടിയാതെ നാലസ്യംകളഞ്ഞിരുന്നാൾ
പൈങ്കിളിമകളും. * ✤ ✤ ✤*

ഇതിശ്രീമഹാഭാരതെ ആരണ്യപൎവ്വംസമാപ്തം

വിരാടം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃ അവിഘ്നമസ്തു

നാരായണൻതിരുനാമാമൃതരസ മൊരാതവരധമന്മാരിലധ
മർപൊരാപറഞ്ഞൊമ്പൊലെവിരവൊടു നെരെപറകതച്ചരിതമിന്നും
തച്ചരിതങ്ങൾപറഞ്ഞാലൊടുക്കമി ല്ലച്യുതഭക്തരിൽമുമ്പനാം ധൎമ്മജ
ൻജീവിച്ചെഴുനീറ്റുസൊദരന്മാരൊടുംഭാവിച്ചിതുപിന്നെയെന്നൊന്ന
കാരിയംഅജ്ഞാതവാസംകഴിപ്പാനുപായവും ജിജ്ഞാസിച്ചിടിനാ
രൈവതുമായപ്പൊൾ അജ്ഞാനമെല്ലാമകലെക്കളഞ്ഞൊരുവിജ്ഞാ
നികളായധൎമ്മജന്മാദികൾ ആയുധമൊക്കശമീവൃക്ഷത്തിന്മെൽവെ
ച്ചായതനെത്രയാംകൃഷ്ണയുംതങ്ങളും. ഛന്നമായുള്ളൊരു നാമവെഷ
ങ്ങൊടുംചെന്നുവിരാടപുരിയിലകംപുക്കാർ കംകനെന്നൊരുസന്ന്യാ
സിയായ്ചെന്നിതുശംകകൂടാതെയുധിഷ്ഠിരനാംനൃപൻ പുക്കിതുഭീമൻ
വലലനെന്നുള്ളപെർകൈക്കൊണ്ടുമന്നൻമഹാനസംതന്നിലെ വൃ *Ballava S.*
ത്രാരിപുത്രൻബൃഹന്നളയായിട്ടു പൃത്ഥിശപുത്രിക്കുനൃത്തഗീതാദികൾ
ശിക്ഷയൊടെപഠിപ്പിച്ചുതുടങ്ങിനാ ളക്ഷിവിലാസങ്ങൾപൂണ്ടുതരു
ണിയായശാലിനിപുത്രരിൽമുൻപൻനകുലനു മശ്വങ്ങൾമെപ്പതിന്നാ
യൊരുംപെട്ടിതുപശുപാളിമെപ്പാനായ്നുസഹദെവൻ വിശെഷക
വിദ്വാൻവിരൊധികൾക്കന്തകൻയാജ്ഞസെനിക്കുസൈരന്ധ്രിയാം
പെരൊടെരാജ്ഞിയായുള്ളസുദെഷ്ണതൻദാസിയായ്വൃത്തിയുംരക്ഷിച്ചു *Draupadi,*
വിടെയിരിക്കുന്നാളത്രയുംവിക്രമമുള്ളവൃകൊദരൻ ശക്തനായുള്ളൊ
രുമല്ലനെയുംകൊന്നാൻപത്തുമാസംകഴിഞ്ഞുപിന്നെയക്കാലം നല്ല
സുദെഷ്ണതൻഭ്രാതാവുകീചകൻ മല്ലാക്ഷിയാകിയസൈരന്ധ്രിയെക *persecuted by*
ണ്ടുമല്ലബാണങ്ങളെറ്റല്ലൽപൊറാഞ്ഞവൻ ചൊല്ലിനാനെത്രയുംന *Kīcaka*
ല്ലമധുരമായ്ചൊല്ലാതിവിടെമറെറല്ലാവരുമൊക്കചൊല്ലുന്നവെലകളെല്ലാ
മൊരുക്കിനീഅല്ലലായ്പൊഴവാനില്ലൊരുകാരണംമല്ലബാണൻതന്റെ
വില്ലിനെപൊർചെയ്തുവെല്ലുന്നനിന്നുടെചില്ലീകൊടിയിന്നു തെല്ലു
കൊണ്ടെന്നെനീതല്ലുന്നതല്ലുകൾകൊല്ലുവാൻതന്നെയെന്നല്ലയല്ലീയെ
ടൊചൊല്ലുവൻതൊന്നിനിനല്ലതുനീമമവല്ലഭയാകെന്നമില്ലൊരുസം

ശയംകല്യതകൊല്ലുന്നകല്യാണശീലവും പല്ലവംപൊലെപതുത്തൊ
രുമെനിയുംമല്ലമിഴിയിണെത്തെല്ലിൻവിലാസവും മല്ലീശരക്ഷമാപാ
ലാധിവാസവുംചന്ദ്രികപൊലെലസന്മന്ദഹാസവും ചന്ദ്രബിംബാഭി
രാമാനനാംഭൊജവുംപംകജകൊരകംപംപരംപന്തുചെംകുംകുമാലംകൃ
തകുംഭികുംഭദ്വയംശുംഭൽസുവർണ്ണകുംഭമെന്നിത്തരം കുംപിട്ടുംകൊ
ങ്കയുംരൊമാളിഭംഗിയും കൊണ്ടാടിമാരൻകുന്നങ്ങുംനടകളും കണ്ടൊ
ൽതരിപ്പെട്ടുന്നൊരുതുടകളും കണ്ടുകണ്ടെത്രനാളുണ്ടുഞാനിങ്ങിനെ വ
ണ്ടാർതഴകുഴലാളെപൊറുക്കുന്നു ഇന്നിമെലിൽപൊറുക്കെണമെന്നാ
കിലൊന്നിന്നാണെഞാൻമരിച്ചീടുംപൊളിയല്ല നൽകുകചൊരിവാ
പുൽകുകപൊർമുല നൽകുവൻഞാൻതവ വെണ്ടുന്നതെല്ലാമെ" ഇ
ത്ഥംപലതരവുംപറഞ്ഞിട്ടവൾ ചിത്തമിളകാഞ്ഞുദുഃഖിച്ചുകീചകൻ
തന്നുള്ളിലുള്ളഴല്ലുള്ളവണ്ണംതന്നെ ചൊന്നാനുടൽപിറപ്പുള്ളവൾ
തന്നൊടും"കാമംമുഴുത്തുതന്നെതാൻമറന്നുള്ള കാമുകന്മാർതൊഴിലി
ങ്ങിനെയെന്നില്ല ഇന്നനെരത്തെന്നുമിന്നവരെന്നു മിന്നവണ്ണം
വെണമെന്നുമില്ലെതുമെനിക്കുടെദാസിയായുള്ളൊരിവൾതന്നെ എ
ന്നൊടുകൂടിയയക്കഭഗിനീനീ"ഭ്രാതാവുതന്നുടെസങ്കടംകണ്ടവൾ ചെ
തൊഹരാംഗിയാംകൃഷ്ണയൊടെകിനാൾ ഖെദംവരികയില്ലെതുംനിന
ക്കെടൊകാദംബരിയുംകറികളുംവൈകാതെകീചകൻതന്നൊട്ടുവാങ്ങി
നീകൊണ്ടുവാമെചകകാന്തികലന്നമനൊഹരെ" മെന്നാനുവാദമൊ
ടങ്ങിനെപൊയവൾ താനെവരുന്നതുകണ്ടൊരുകീചകൻ നെത്രസു
ഖത്തൊടടുത്തിതുമൈരെയ പാത്രവുമിട്ടുകളഞ്ഞവളൊടിനാൾ ആട
ലൊടെയവൻകൂടയങ്ങൊടിനാൻ പെടിയൊടെസഭയിങ്കൽവീണൊ
ളവൾഅല്പിതാർകുന്തൽചുററിപിടിച്ചാനവൻ "ഒല്ലായിതെന്നുസഭ
യിലിരുന്നവർരക്ഷിപ്പതിന്നുദിനെശനയച്ചൊരുരക്ഷൊവരനും പ
രൊക്ഷമതിദ്രുതംഇക്ഷുകൊദണ്ഡശരക്ഷതചിത്തനാ യക്ഷമനാകി
യകീചകനീചനെപ്രക്ഷെപണംചെയ്യുന്നക്ഷണംഭൂമിയിൽസക്ഷത
നായ്ത്തിണരുണ്ടാനതുനെരംവല്ലാതെനിന്നുജ്ഝനായിളിച്ചവൻമെല്ലവെ
പൊയൊരുകൊണിലകംപുക്കാൻ അന്നരാവംബുജലൊചനമാരു
gets Vihima to kill him തിതന്നുടെമാററത്തുവീണുകെണീടിനാൾ കണ്ണുനീരുംതുടച്ചുണ്ണിപൊ
റുക്കൊരുവണ്ണമൊരുമാസമിന്നുമെന്നാനവൻ മാസമൊപിന്നെയെ
ല്ലൊയിനിക്കങ്ങൊരുവാസരമല്ലൊരുനാഴികയും"പൊറാ കീചകനെ
ക്കൊന്നുസങ്കടംതീക്കനീനീചനെക്കൊണ്ടുപൊറുതിയില്ലെതുമെ" എ
ന്നവൾചൊന്നതുകെട്ടൊരുമാരുതി കൊന്നവൻതന്നെഞാൻനിന്നി
ടർപൊക്കുവൻകൂത്തരംഗത്തുകറിക്കനീ മന്മഥകൃത്തിനപാതിരന്നെ

തമെന്നാനവൻമാരമാൽപൂണ്ടൊരുകീചകൻതന്നോട്" മാരുതിചൊന്നപൊലെയവൾചൊല്ലിനാൾ "നാരിമാർത്തങ്ങൾസ്വധമ്മമറികെടൊനാനാജനങ്ങളുമൊന്നിച്ചപെക്ഷിച്ചാത ഊനമില്ലാതവണ്ണമിങ്ങിടെന്നൊ ഉണ്ടാകൽപഞ്ചഗന്ധർവ്വന്മാർപീഡാ ഓരോദിനംപ്രതികാണാമെന്നുംവരും ഒട്ടനാളെക്കകണ്ടീലെന്നതുംവരും. പട്ടാംഗംഞാൻപറഞ്ഞീലയെന്നല്ലെടൊ" പയ്യവെകൂത്തരംഗത്തെന്നുതങ്ങളിൽകയ്യുംപിടിച്ചുതെളിഞ്ഞുമനസ്സൊത്തു" സൈരന്ധ്രിചൊന്നതുകെട്ടതെളിഞ്ഞുള്ളിൽ സൈരംതനിക്കുവരുമെന്നുകല്പിച്ചുക്ഷൌരംകഴിച്ചുതൈലാഭ്യംഗവുംചെയ്തു മൈരെയമായുള്ളമദ്യവുംസെവിച്ചുപല്ലുതെച്ചാമൊദതാംബൂലവുംതിന്നു നല്ലമാല്യങ്ങൾകുസുമങ്ങളുംചൂടിദിവ്യാംബരാഭരണാലെപനാദികൾ സർവ്വാംഗമെല്ലാമലംകരിച്ചാനവൻ — ഉത്തമയായുള്ളപാഞ്ചാലിചൊല്ലിയ മെത്തമെൽചെന്നുകിടന്നിതുഭീമനും — ചിത്തകൌതുഹലംകൈക്കൊണ്ടുകീചകൻ മത്തനായുത്തരംഗത്തുപുക്കീടിനാൻ ചിത്തജരാവുതന്നസ്ത്രങ്ങളെൽക്കയാൽപുത്തൻകുളുർമുലത്തൊത്തുപുൽകീടിനാൻ തങ്ങളിൽതിങ്ങിവിങ്ങിക്കനംപൊങ്ങിനിന്നങ്ങിനെകണ്ടകുളുർമുലക്കൊരകം വിസ്താരമുണ്ടുനിരക്കപ്പുരുപര ക്കത്തൂന്നരോമങ്ങളുംകൊണ്ടുകാണായി രോമായതാമൂലവായതപിടമാരൊമലായുള്ളൊരുദാസിയെല്ലൊയിവൾ എങ്കിലതുമൊരുകൌതുകമെന്നൊത്തു പങ്കജബാണമാതൃകൊണ്ടുപൊറ്റത്തവൻനന്നായുറ്റകമറുകത്തഴകിനാൻ മുൻനടന്നീടിനാൻഭീമനുമന്നെരംഎത്തിമുറ്റകമറുകവുണ്ടെന്നവ നസ്ഥിനുറുക്കിഞെരിച്ചിതുപിന്നെയുംചിത്രഭ്രമത്തൊടുപത്തുനൂറായിരം കുത്തിനാൻമുഷ്ടിചുരുട്ടിത്തരുതെരെപ്രെമമില്ലെന്നുവരുമെന്നുശങ്കിച്ചുഭീമൻനഖങ്ങളുമെല്പിച്ചിതാദരാൽ"അയ്യൊമതിമതിഅയ്യൊമതിപൊരും മയ്യൽമിഴിയാളെകയ്യയച്ചീടെടൊനിയ്യല്ലെയൊയതുനീയല്ലയൊവൊലെ പൊയ്യെപറഞ്ഞുചതിക്കയൊചെയ്യുന്നു മെയ്യെന്നുകല്പിച്ചുവന്നവനെന്നൊൻമെയ്യല്ലനല്ലകരിക്കല്ലനിർണ്ണയം" പത്തുനൂറിത്ഥംപറഞ്ഞുകരഞ്ഞവൻചത്താൻമിഴികൾതുറിച്ചുവിധിബലാൽ — വാതാത്മജനായഭീമനുംപൊയിതങ്ങുമറിഞ്ഞീലതാനെന്നുഭാവിച്ചു. ചത്തൊരുകീചകൻതന്നുടെതമ്പിമാർപത്തിൽപെരുകിയപത്തുമൊരഞ്ചുമ ണ്ടത്തൽപൂണ്ടെത്തിപിടിച്ചവർകൃഷ്ണയെചത്തശവത്തൊടുവെച്ചുകെട്ടീടിനാർ കൂടെയവളെയും ചുട്ടുകളെവാനായ്ക്കൂടലർകാലനാംഭീമനതുകണ്ടു "ഗന്ധർവ്വന്മാർബലാൽകൊന്നതിന്നൊരുവെന്ധമിവളെയുപദ്രവിപ്പാൻഇങ്ങൾവൃദ്ധബാലാംഗനാഗൊദ്വിജാദ്യങ്ങളെ വധദൊഷാതവി

രൊധിക്കുന്നദുഷ്ടരെ മൃത്യുപുരത്തിന്നയക്കേണംവൈകാതെ പൃത്ഥ്വീ
പതികളെന്നല്ലൊവിധിമതം_ആശ്രയമില്ലാതനാരിയെക്കൊണ്ടുപൊ
യാശ്രയാശങ്കലാക്കുന്നതുയൊഗ്യമൊ ആശ്രിതരക്ഷണംധമ്മംനൃപ
തികൾക്കാശ്രിതയെല്ലൊവിശെഷാലിവൾതാനും ആയുധപാണി
യല്ലെന്നങ്ങിരിക്കിലും ന്യായമല്ലാതകമ്മങ്ങൾകാട്ടുംവിധെനനൊക്കി
യിരിക്കാമൊരാജഭടന്മാൎക്കു യൊഗ്യമല്ലെതുമെന്നുപറഞ്ഞുടൻകാററ
ഞ്ഞുംവെഗമൊടെചെന്നുകൊപിച്ചു നൂററഞ്ചിനെയുമൊടുക്കിനാൻ
വൈകാതെ കൂററൻചുരമാന്തിനില്ക്കുന്നതുപൊലെ യെററംചിന
ത്തൊടുനിന്നിതുഭീമനും ഭീമനെക്കണ്ടുപെടിച്ചുജനങ്ങളുംകാമനെന്ത
ന്നെയുംപെടിയുണ്ടാകുന്ന ശ്യാമളയാകിയസൈരന്ധ്രിതന്നെയുംകൊ
ന്നളയാകില്ലമന്നുതൊട്ടാരുമെ നാട്ടാർമുഖത്തുനൊക്കാതെചമഞ്ഞിതു കൂ
ട്ടമെകൊല്ലിക്കുമെന്നുഭയത്തിനാൽ_വാട്ടമകന്നസുയൊധനനക്കാലം
Suyodh. [illegible] thus
കൂട്ടവുംകൂടിത്തുടങ്ങിനിരൂപണം "നാട്ടിലെങ്ങാനുമിപ്പാണ്ഡവരുണ്ടെ
ങ്കിലൊട്ടാളൊരൊക്കനടന്നുതിരയെണം ധാഷ്ട്യമെറീടുന്നധമ്മജന്മാദി
യെ കാട്ടിലാക്കാമിന്നുംകണ്ടുകിട്ടുകിൽ" രാജ്യങ്ങൾതൊറുമതുകെട്ടുദൂ
തന്മാർ പാച്ചിൽതുടങ്ങിനാർകണ്ടുകൊണ്ടീടുവാനു എങ്ങുമെകാണാ
ഞ്ഞുടനന്നവർചൊല്ലിനാർ "ഞങ്ങളൊക്കണ്ടതില്ലെങ്ങുമെന്നവ" ധാ
ത്തരാഷ്ട്രൻപറഞ്ഞാനവരൊടപ്പൊൾ "പാത്ഥന്മാരുള്ളിടംഞാൻപറ
യാമെങ്കിൽ ദൊഷന്മാരെനിങ്ങൾമത്സ്യരാജ്യത്തിങ്കൽ ചെലാക്ഷമ
ണ്ടായവയൊന്നുമെകെട്ടീലെ" "കെട്ടിട്ടുഞങ്ങൾതിരഞ്ഞിതു ഗന്ധവ്വ
ശ്രെഷ്ഠന്മാരെത്രെ യതായതുമെന്നവ" അപ്പൊഴരചെയ്തു ഭീഷ്മരഥിവ
ണ്ണുമൾപ്പുവിലുണ്ടൊന്നിനിക്കതൊന്നുന്നിതു ചത്തതുകീചകനെംകി
ലൊമാനുത പുത്രർന്നത്രെകുലചെയ്യതുനിണ്ണയം യുക്തിയുംചെതമി
തിന്നുനിരൂപിക്കിൽ ഉത്തമയായുള്ളപാഞ്ചാലികാരണം" _ഇത്ഥംധൃത
രാഷ്ട്രപുത്രനൊടുംഗംഗാദത്തൻപറഞ്ഞതുകെട്ടവനംചൊന്നാൻ"എം
കിലൊമത്സ്യരാജാവിൻപശുക്കളെ ശംകകൂടാതാട്ടിക്കൊണ്ടുനാംപൊ
രേണം കണ്ടടങ്ങിയിരിക്കയില്ലട്ടികി ലുണ്ടെങ്കിലജ്ഞനനാളിക
sends Trigarta to rob Virata's cattle
ളെന്നുമെ മുൻപിലെപൊകപടയുംത്രിഗത്തനും വൻപൊടുതങ്ങൾ
വഴിയെവരംതാനും "ഇങ്ങിനെകല്പിച്ചനെരംത്രിഗത്തനും മങ്ങാതവ
ൻപടയുംകൂടിയപ്പൊഴെ ചെന്നുവിരാടപുരിവുക്കഗൊക്കളെ യൊ
ന്നൊഴിയാതെതെളിച്ചവർപൊകുംപൊൾ സന്നാഹമുൾക്കൊണ്ടുവി
ന്നാലെമത്സ്യനും ചെന്നുകലഹംതുടങ്ങിയനെരത്തു മന്നവൻതന്നെ
പ്പിടിച്ചുകെട്ടിടിനാ അന്നതന്നാകത്രിഗത്തൻമഹാരഥൻ_പല്ലുകടി
ച്ചുനിന്നിടുന്നഭീമനെ ചെല്ലുകെന്നൻപൊടുചൊല്ലിയുധിഷ്ഠിരൻ ക

ണ്ടിരുന്നിടുകയല്ലെന്നുകല്പിച്ചു മണ്ടിയണഞ്ഞു വൃകൊദരനന്നേരം. ശ
ക്തിമാന്നായസുശർമ്മാവിനെയെന്നു വൃദ്ധനാം മത്സ്യനെ വീണ്ടുകൊ
ണ്ടീടിനാൻ _ അപ്പൊഴന്നെത്തുകുരുപ്രവരന്മാരും കെൽപ്പൊടു ഗൊക്ക
ളെക്കൊണ്ടുപൊയിടിനാർ _ ഘോരരായസുയൊധനനാദികൾ മറെറ
പ്പുറമെയ്തു പശുക്കളെതെറെറന്നു കൊണ്ടുപൊകുന്നൊരു നെരത്തു ചെ
റ്റുപൊരുതു തൊററാർ പശുപാലരും _ യുദ്ധകൊലാഹലമുണ്ടായ്വന്നത
ത്തും ശത്രുക്കൾ ഗൊക്കളെക്കൊണ്ടങ്ങു പൊയതും മത്സ്യമഹീപതിപു
ത്രനായ്മെവിന ഉത്തരനൊടു ഗൊപാലകൻ ചൊല്ലിനാൻ _ ക്രുദ്ധ
നായുത്തരൻ താനുമുരചെയ്യാനെത്തിയെതിർത്തു ഞാൻ വീണ്ടുകൊണ്ടീടു
വൻ വൃത്രാരിപുത്രനാമർജ്ജുനൻ താൻ തന്നെ യുദ്ധത്തിനായ്വരുന്നാകി
ലവനെയും വെല്ലുന്നതുണ്ടു ഞാനില്ലൊരു കില്ലിനി ക്കില്ലൊരു സൂതനെ
തെത്രെ കുറവിപ്പൊൾ" മത്തനായുത്തരനിത്തരം ചൊന്നതു മത്തെഭഗാ
മിനി പാഞ്ചാലി കെട്ടിട്ടു ചിത്തത്തിലീർഷ്യ പൊറാഞ്ഞവൾ ചൊല്ലിനാ
ൾ ഭർത്താവായൊരു ബൃഹന്നളയൊടെല്ലാം പാർത്ഥനതു കെട്ടു പാഞ്ചാ
ലി തന്നൊടു വാസ്തവമായൊരു വാർത്തയുരചെയ്തു "തെർതെളിച്ചീടുവാ
നാളു ഞാനുണ്ടൊരു സൂതനില്ലാഞ്ഞുഴലായ്കെന്നു ചൊല്ലു നീ" അപ്രകാ
രം പറഞ്ഞീടിനാൾ കൃഷ്ണയും അപ്പൊഴുത്തരൻ താനുരചെയ്തു "ആരതു
ചെന്നു പറഞ്ഞു കെൾപ്പിപ്പതു പാരാതെ ഗൊക്കളെ വീണ്ടുകൊണ്ടീടുവാ
ൻ" ഉത്തര ചെന്നുടൻ കൾക്കമത്തിനുട നുത്തരയൊടു ചൊൽകെന്നതു കൃ
ഷ്ണയും ഉത്തരനുത്തരയൊടു പറഞ്ഞപ്പൊ" ളുത്തര ചൊൽ കെട്ടു വൃത്രാരി
പുത്രനും പാരം മെലിഞ്ഞ കുതിരകളെപ്പൂട്ടി തെരും ചമച്ചിതു പൊരിനു
വൈകാതെ സത്വരമുത്തരൻ തെരിൽ കരെറിനാൻ _ വൃത്രാരിപുത്രനും
തെർതെളിച്ചീടിനാൻ _ യുദ്ധത്തിനുത്തരൻ ക്രുദ്ധനായ്പ്പൊകും പൊൾ മു
ഗ്ദ്ധാക്ഷിമാരുമവനൊടു ചൊല്ലിനാർ ശത്രുഭൂപാലരെ കൊന്നിങ്ങു പൊ
രുംപൊൾ വസ്ത്രങ്ങൾ നല്ലവ ഞങ്ങൾക്കു നൽകെണം" അങ്ങിനെ ത
ന്നെയൊരന്തരമില്ലെന്ന തംഗനമാരൊടു ചൊല്ലിയുഴറെറാടെ പുക്കിതു
ചെന്നുകുരുക്ഷെത്രമന്നെരമുൾക്കാമ്പിലുണ്ടായ പെടിയൊടുത്തരൻ
"വന്നവഴിയെ നടക്ക രിപുക്കളെ വെന്നു കൂടാ നമുക്കെന്നു മെ നിർണ്ണയം
ദ്രൊണരും ഭീഷ്മരും ധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാരും ദ്രൊണിയും കർണ്ണനുമായൊധന
ത്തിംകൽ പ്രാണഭയമില്ലയാതവരൊടിന്നു ഞാനൊരു ബാലകനെ
ൽക്കുന്നതെങ്ങിനെ" എന്നതു കെട്ടൊരു പാർത്ഥനുമന്നെരം പിന്നെയും
തെരതിമുന്നൊക്കമൊടിച്ചാൻ ഓടിക്കപിന്നൊക്കമെന്നുടനുത്തരൻ
ഓടിച്ചാൻ മുന്നൊക്കമർജ്ജുനൻ പിന്നെയും പെടിച്ചതി വിറച്ചാനതു
കണ്ടു "പെടിക്കൊലാ" യെന്നു ചൊന്നാൻ കിരീടിയും ഒടിച്ചു തെരിൽ നി

(Trigarta)

Arj. drives prince Utta into the fight

ന്നുത്തരനന്നെരം ചാടിക്കുളഞ്ഞുനിലത്തുവീണീടിനാൻ കൂടക്കൂതം
കൊണ്ടുചാടിപ്പിടിച്ചവൻ തെട്ടന്നപെടികണ്ടനെരമർജ്ജുനൻ പെ
ട്ടന്നുകാലുംകരങ്ങളുമൊപ്പിച്ചു കെട്ടിയിട്ടീടിനാൻതെരിൽമഹാരഥൻ
വിത്രസ്തചിത്തനായുത്തരനന്നെരം വൃത്രാരിപുത്രനൊടിത്തരംചൊ
ല്ലിനാൻ "നാടുംനഗരവുമൊക്കത്തരുവൻഞാ നൊട്ടന്നതെർതിരിച്ചൊ
ടിക്കവൈകാതെ നീയെന്തിവണ്ണംതുടങ്ങുന്നിതെന്നൊടി നല്ലൊ
യിനിക്കെന്റെഭയംപൊയെകാണെണം" എന്നതുകെട്ടുചിരിച്ചുകിരീടിയും
ചെന്നുശമീവൃക്ഷംവന്ദിച്ചുവെഗത്തി ലെറിയെടുത്തിതുചാപശരാദി
കൾ കുറിനാനുത്തരൻതാനതുകണ്ടപ്പൊൾ "ആയുധമാക്കിവയ്ക്കുള്ളബൃ
ഹന്നളെ മായമൊഴിഞ്ഞുനീയെന്നൊടുചൊല്ലണം" "ചൊല്ലാംപര
മാർത്ഥമെങ്കിലിവയെല്ലാം ചൊല്ലുള്ളപാണ്ഡവർക്കുള്ളധരിക്കനീ" "പാ
ണ്ഡവന്മാരെവിടത്തുബൃഹന്നളെ വെണ്ടാപൊളിപറകെന്നതെന്നൊ
ടെടൊ" "എങ്കിലൊകെൾക്കഞാനർജ്ജുനനായതും കങ്കനാകുന്നതുധർമ്മ
ജന്മാവെടൊ ആക്കമെറീടുംവലലൻവൃകൊദരൻ ചൊൽക്കൊണ്ണാ
ളാകിയസൈരന്ധ്രിപാഞ്ചാലി മെക്കുന്നനകുലൻതുരഗങ്ങളെഗൊ
ക്കളെമെക്കുന്നനസഹദെവനും" എങ്കിൽനിൻപത്തുപെരുംപറഞ്ഞീ
ട്ടുനീ ശങ്കപൊവാനിനിക്കെന്നിതുമാത്സ്യനും "ദൊഷമില്ലചൊല്ലുവ
നെങ്കിൽഞാൻനിന്നൊടു കെൾക്കനീയെന്നുടെപത്തുനാമങ്ങളും അ
ർജ്ജുനൻഫല്ഗുനൻപാർത്ഥൻവിജയനുംവിശ്രുതമായപെർപിന്നെക്കി
രീടിയും ശ്വെതാശ്വനെന്നും ധനഞ്ജയൻജിഷ്ണുവും ഭീതിഹരംസവ്യ
സാചിബീഭത്സുവും പത്തുനാമങ്ങളുംഭക്ത്യാജപിക്കിലൊ നിത്യഭയ
ങ്ങളകന്നുപൊംനിശ്ചയം. പെടികളഞ്ഞുരഥംനീനടത്തുകിൽ പാടെ
പശുക്കളെവീണ്ടുതരുവൻഞാൻ; മന്നവനിന്നൊടുതുല്യനെന്നെന്നെ
ഞാൻ മുന്നമെചൊന്നതറിഞ്ഞുപൊറുക്കെണം" "ഇന്ദ്രനുമാതലിതെർ
നടത്തുംവണ്ണ മിന്ദ്രതനുജനടത്തുന്നതുണ്ടുഞാൻ" എന്നതുകെട്ടവൻ
വില്ലുംകുലയെററി പ്പിന്നെഹനുമാനെയുംകരുതീടിനാൻ വന്നുകൊ
ടിമരമെറിഹനുമാനു മൊന്നങ്ങലറിക്കലുങ്ങിജഗത്ത്രയം ദെവദത്ത
നായശംഖമെടുത്തിട്ടു ദെവരാജാത്മജനുംവിളിച്ചീടിനാൻ പിന്നെ
ച്ചെറുഞാണൊലിയിട്ടുടനുടൻ മന്നവൻസിംഹനാദങ്ങൾചെയ്തീടി
നാൻ തെരുകളൊച്ചയുംസിംഹനാദങ്ങളും പാരംമുഴങ്ങുന്നശംഖധ്വ
നികളും വീരന്മാരഞ്ചുംചെറുഞാണൊലികളും മാരുതിതന്നുടെഹുംകാര
നാദവുംഘൊരഘൊരംകെട്ടുഭീതിപൂണ്ടുത്തരൻപാരംവിറച്ചാനരയാലി
ലപൊലെതെരിൽവീണാൻമറയിട്ടാൻതെരുതെരപ്പാരാതെഴുന്നില്ലയെ
ന്നുവിജയനുംഹുംകാരമെറുംചെറുഞാണൊലികളുംശംഖനാദങ്ങളുംസിം

ഷനാദങ്ങളും പിന്നെയും പിന്നെയും ചെയ്യാൻ തെരുതെരെ മന്നവനു
ത്തരൻ ഭീതികളവാനാശ്ശാത്ഥനീവണ്ണം നടന്നൊരു നേരത്തു ധാത്രീക്ക
ളുങ്ങികലങ്ങീ സമുദ്രങ്ങൾ ഘോഷങ്ങൾ കെട്ടു ഭരദ്വാജനന്ദനൻ ഭൊ
ഷ്മനാം നാഗധ്വജനൊടു ചൊല്ലിനാൻ "പാത്ഥൻ വരവിതു കെൾക്കായതു
മെടൊ പാത്ഥിവനന്ദനതൊല്ലും നാമെല്ലാരും ദുശ്ശകുനങ്ങൾ പലവുണ്ടു
കാണുന്നു നീ ശ്രേഷ്മ നാശം ഭവിക്കും പടക്കിപ്പോൾ" നാഗധ്വജനതു
കെട്ടാശു കൊപിച്ചു ഭാഗീരഥീസുതൻ തന്നൊടു ചൊല്ലിനാൻ "പണ്ടു പ
റഞ്ഞ സമയം വരും മുൻപെ യുണ്ടുവരുന്നിതു പാണ്ഡവരെങ്കിലൊ ര
ണ്ടാമതും വനം പൂകെന്നതെ വരു കൊണ്ടാടിയാരുമിതിന്നു പറയെണ്ട
ദ്രോണരുചിതം പറകയില്ലെന്നുമെ പാണ്ഡന്നൊടൊപ്പിക്കുമെന്നെയാ
ചാൎയ്യനൊ കെട്ടീലെ തൊഴിൽ വിശെഷങ്ങൾ കണ്ണാനീ കൂട്ടമിട്ടൊരൊ ജ
നം പറയുന്നതും പാട്ടും ഭവാനുള്ളിലെതുമുണ്ടാകെണ്ട കൂട്ടഞാനുണ്ടെന്ന
റിഞ്ഞതില്ലെ യിപ്പൊൾ വെണ്മഴുവെന്തിയ രാമൻ വരികിലുമെന്നുന്നി
ൽനില്ലയില്ലെന്നു ധരിക്കെണം ഇന്ദ്രാദിദെവകളൊത്തു വരികിലും മ
ന്ദതയില്ല ജയിക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ ഇന്ദ്രതനുജനു മിത്രാവരജനുമെ
ന്നൊടു തുല്യരല്ലെന്നു ധരിക്കെണം" എന്നിത്തരം പെരുമ്പുകണ്ണൻ പറയു
മ്പൊൾ നിന്ന കൃപരും ചിരിച്ചൊന്നുരചെയ്യാൻ "കണ്ണമതിമതിപൊ
രും പറഞ്ഞതു നിന്നുടെ വീൎയ്യങ്ങൾ നാവിന്മെലെയുള്ളു ജംഭാരിനന്ദന
ൻ വമ്പുകൾ കെൾക്കനീ കിംഫലമാത്മപ്രശംസകൊണ്ടൊൎക്കടൊ മു
ൻപിൽ ദ്രുപദനെബന്ധിച്ചു ദക്ഷിണ യൻ പൊട്ടു ചെയ്തവനെന്നറി
കനീ ചിത്രരഥനായ ഗന്ധൎവ്വവീരനെ യുദ്ധെ ജയിച്ചതവനല്ലയൊ പൃ
രാ ലക്ഷ്യവും ഭെദിച്ചു പാഞ്ചാലപുത്രിയാം പുഷ്കരനെത്രയെ കൊണ്ടങ്ങു
പൊയതും കാമപാലാലിയ ദൃക്കളെയും വെന്നു കാമിനിയായ സുഭദ്രയെ
വെട്ടതും ഖാണ്ഡവകാനനദാഹം കഴിച്ചതും ഗാണ്ഡീവമഗ്നിയൊടന്നു
ലഭിച്ചതും അന്തകവൈരിയൊടസ്ത്രം പഠിച്ചതും ഇന്ദ്രാജ്ഞയാ പിന്നെ
വെഗെന പൊയവൻ പാതാലകം പുക്കസുരരെ കൊന്നതും താനെ
പൊയുത്തരദിക്കു ജയിച്ചതും മറ്റും പല പല വിക്രമമൊൎക്കുമ്പൊൾ മു
റ്റും പറകയൊഴിഞ്ഞു നിനക്കാമൊ" ഇത്തരം ചൊന്നതു കെട്ടിട്ടു കണ്ണനു
മുത്തരം ചൊന്നാൻ കൃപാചാൎയ്യനൊടപ്പൊൾ പെയായ വാക്കുകൾ പെ
ടിച്ചു ചൊല്ലായ്ക പൊയൊരാമന്ത്രണമങ്കമടിയാതെ* യാഗാദികൎമ്മ
ങ്ങൾ ചെയ്കതല്ലായ്കിലൊ പൊകവിരവൊടു ഭിക്ഷയെറ്റീടുവാൻ" ദ്രൊ
ഷ്മണം കണ്ണനിത്ഥം പറഞ്ഞപ്പൊൾ വിപ്രൊത്തമനശ്വത്ഥാമാവു
കൊപിച്ചു ഗംഗാസുതനതു കണ്ടവർ തമ്മൊടു "നിങ്ങളിൽ കൊപിയാ
യ്കെന്നു ചൊല്ലീടിനാൻ പിന്നെയും ചൊന്നാൻ പതിമൂന്നു വത്സരം

Drona recognizes Arj

Suyodhana ang to Bhishma

Kripa reproves Karna

7 Considerable addition Mspt 551

കൎണ്ണകഴിഞ്ഞിതുപാൎത്ഥിലയൊനീയും അന്നെരംകൊപിച്ചുചൊന്നാൻ
സുയൊധനനെന്നുടെരാജ്യംകൊടുക്കയില്ലെന്നുമെ പൊരിനൊരുമി
ച്ചുപാൎത്ഥൻവരുന്നാകിൽഘൊരമായിങ്ങുംപടക്കൊപ്പുകൂട്ടുക വ്യൂഹംച
മച്ചുറപ്പിച്ചിതുഭീഷ്മരുംവാഹിനിവാരിധിപൂരങ്ങളെപൊലെ അംബ
രചാരികൾവന്നുനിറഞ്ഞിതുബൃന്ദാരദനാദികളുംവന്നു മത്സ്യരാ
ജാത്മജനുത്തരൻപെടിതീൎന്നുത്സാഹമുൾക്കൊണ്ടുതെരുംനടത്തിനാൻ
പാൎത്ഥൻഗുരുഭ്രാതന്മാരെയുംവന്ദിച്ചു കൂൎത്തശരനിരതൂകിതുടങ്ങിനാൻ
Arj gets the cattle
ശംഖധ്വനിയുംചെറുഞാണൊലികളും ഹുംകാരവുംകെട്ടുകൌരവവര
ന്നെരംശങ്കിച്ചുകന്നിതുഗൊക്കളെയുംവിട്ടു ശംകാരഹിതമടുത്താൻകി
shows the chief foes to Uttara
രീടിയും പാൎത്ഥനുമുത്തരൻതന്നൊടുചൊല്ലിനാൻ പെരുംകൊടിയട
യാളങ്ങളൊരൊന്നെ ശൊണഹയരഥംതന്നിൽവിളങ്ങിടും ദ്രൊണരു
ടെകെതുതന്മെലടയാളംകാണ്ണെടൊ പൊന്മയവെദിതസന്നിധൌകാ
ണായതശ്വത്ഥാമാവുമഹാരഥൻ ദ്രൊണാത്മജൻസിംഹലാംഗുല
കെതുമാൻബാണധനുൎദ്ധരന്മാരിലഗ്രെസരൻ ക്ഷൊണിയുമാദിത്യ
ചന്ദ്രന്മാരുള്ളനാൾപ്രാണനെവിനാശമവനില്ലറികനീ അഗ്രെവൃഷധ്വ
ജംപൂണ്ടുകാണായവ നുഗ്രൻവൃഷധ്വജതുല്യൻധനുൎദ്ധരൻ അഗ്ര്യ
കുലൊത്ഭവന്മാരിലിന്നൂഴിമെലഗ്രഗണ്യൻകൃപാചാൎയ്യനറികനീ ഇ
ല്ലശാരദ്വതനുംഭൂതിഭാൎഗ്ഗവ തുല്യനെല്ലാംകൊണ്ടുമില്ലൊരുസംശയം
സ്വൎണ്ണകംബുഗജകക്ഷ്യാപരിഷ്കൃത മുന്നതമാംധ്വജംശൊഭിച്ചുക
ണ്ടതുകൎണ്ണനുടെരഥമായതറികനീ മിന്നൽക്കൊടിപൊലെ ഭൂരെപ്ര
കാശിതം മന്നവനായസുയൊധനൻകെതുവിൻ ചിഹ്നമാൎണ്ണ
ല്ലമണിമയമാകിയപന്നഗംകണ്ടിതൊമത്സ്യരാജാത്മജ സ്വൎന്ദീപു
ത്രനാംഭീഷ്മരങ്ങതെടൊ ശ്വെതാവദാതെനപഞ്ചതാലെനതൽകെ
തുനാവൈഡൂൎയ്യദണ്ഡെനശൊഭിതം വൃത്രാരിപുത്രനിത്ഥംപറഞ്ഞൊരു
വാക്കുത്തരൻകെട്ടുതെളിഞ്ഞൊരനന്തരം ഞാനെജയിക്കുന്നതുണ്ടെ
ന്നുകൎണ്ണനും മാനിച്ചുചൊന്നതുകെട്ടശ്വത്ഥാമാവും വായ്പുടയൊട്ടുകറ
ക്കെടൊകൎണ്ണാനീവായ്പൊട്ടുപാൎത്ഥൻവരുന്നതുകാണെംകിൽ കൎണ്ണനും
Karna Drona &c retire before Arj
പാൎത്ഥനുംതമ്മിലെതൃത്തപ്പൊൾകൎണ്ണൻപടയെല്ലാമൊടിത്തിരിച്ചുതെ
അംപുകൊള്ളാതവരില്ലകുരുക്കളിൽ പൻപനാംകൎണ്ണനുമൊടിതുടങ്ങി
നാൻ അന്നെരംദ്രൊണരെതൃത്തുകിരീടിയൊടന്നെരമുണ്ടായയുദ്ധംഭയ
ങ്കരംദ്രൊണർതിരിച്ചുനടന്നിതുനെരം ദ്രൊണാത്മജനശ്വത്ഥാമാ
വുനെരിട്ടാൻദ്രൊണരെക്കാൾവലുതല്ലെന്നുജിഷ്ണുവുംബാണഗണം
വരിഷിച്ചാനതുകണ്ടു നാണിച്ചുവാങ്ങിനാനശ്വത്ഥാമാവുതാൻ മ
നിച്ചുടത്തിതുപിന്നെയുമൎജ്ജുനൻ അപ്പൊൾകൃപരെതൃത്തെയ്തുതെരുതെ

രെകെല്ലുള്ളവില്ലെയ്യപൊട്ടിച്ചിതജ്ജുനൻനൊക്കിയനൊക്കിയടിക്കി
ലെല്ലാടവുമാക്കമൊടജ്ജുനന്മാരെന്നുകൌരവർ കൂട്ടത്തൂടങ്ങിനാർപാ
ത്ഥശരങ്ങളുംകൂടത്തൂടത്തൂടരയടുക്കുന്നു ദുശ്ശാസനാദിശകുനിയുംതൊ
റ്റിതുദുശ്ശകുനങ്ങൾപലതരംകാണായി ഗംഗാതനയനുംകുന്തീതനയ
നുംതങ്ങളിലുണ്ടായശസ്ത്രപ്രയൊഗങ്ങൾ ഇങ്ങിനെയെന്നുപറഞ്ഞു
കൂടായിനിക്കിങ്ങിനെയുണ്ടായയുദ്ധകൊലാഹലം കണ്ടവരൊക്കപ്ര
ശംസിച്ചുനില്ക്കുംപൊൾ കണ്ടിതുഭീഷ്മരൊഴിക്കുന്നതുമെല്ലെ ആത്ത
നെന്ത്രാൻദുരിയൊധനൻപാത്ഥനും കൂൎത്തശരമെയ്തുകൂവിട്ടമണ്ടിച്ചാ
ൻനിശ്വാസമുൾക്കൊണ്ടൊഴിച്ചിതുകൌരവ രശ്വത്ഥാമാവതുനെ
രമുരചെയ്യുവൻപുപറഞ്ഞൊരുകണ്ണനെഞങ്ങാനിപ്പൊ ളുംപാർക്കൊ
ൻപുത്രൻവരുന്നതുകണ്ടീലെ" ഇത്ഥമധിക്ഷെപവാക്കുകെട്ടംശെശ
നെത്രയുംകൊപിച്ചുടുത്തുയുദ്ധംചെയ്യാൻവൃത്രാരിപുത്രനുംമിത്രപുത്രൻ
താനുമസ്ത്രങ്ങളുത്യുത്ഥമുഗ്രംപ്രയൊഗിച്ചാൻ രണ്ടാമതുകണ്ണനജ്ജുന
നൊടെറ്റുമണ്ടിപ്പടയുമായ്ത്തുവിട്ടസത്വരംദ്രൊണനുംദ്രൊണിയുംകണ്ണ
നുംഭീഷ്മരുംമാനിയാംനാഗധ്വജനുമനുജനും ശാരദ്വതനുംവെ തനുംപട
യുംതൊറ്റനെരത്തുപിന്നെയുംവൈശംപല്ഗുനൻശസ്ത്രങ്ങൾതൂകിയടു
ത്തിതുപിന്നാലെവിത്രസ്തരായ്പാഞ്ഞീടിനാരെവരും ദെവദത്താഖ്യശം
ഖാരവഘൊഷവുംദെവരാജാത്മജജ്യാനാദഘൊഷവുംവാനരവീരഹു
ങ്കാരപ്രഘൊഷവുംധെനുസമൂഹപലായനഘൊഷവുംകെട്ടുഭയപ്പെട്ടൊരൊ
രൊവഴിക്കവരൊട്ടംതുടങ്ങിനാനെരംപരവശാൽ മൊഹനാസ്ത്രംകൊ
ണ്ടുവീണിതുഭൂമിയിൽമൊഹിച്ചു ബുദ്ധിമറന്നുകുരുബലംസുപ്താസ്ത്ര
ഭക്ത്യാകുരുവരന്മാൎക്കെല്ലാംസുപ്തരായ്തീൎന്നുകിരീടിയുമന്നെരംഉഷ്ണീഷവ
സ്ത്രാഭരണാദികളെല്ലാംതൂക്കുതിപ്പാൻ പുരസ്ത്രീജനങ്ങൾക്കിതംതുടസ്സം
ഗ്രുത്രണാമൊഴിച്ചുഴിച്ചീടിന്നു കൃഷ്ണസഖിയായജിഷ്ണുജൻജിഷ്ണുപ്പം
ഉത്തരനൊടുചൊന്നാനതുകെട്ടവൻവസ്ത്രങ്ങളെല്ലാമഴിച്ചുകൊണ്ടീ
ടിനാൻ ആത്തുവിജയൻജയിച്ചുശത്രുക്കളെ പെത്തുംതെളിച്ചുകൊ
ണ്ടിങ്ങുപൊന്നീടിനാൻപാത്ഥനിരണ്ടുശരങ്ങളെ കൊണ്ടഭിവാദ്യവും
ചെയ്തുഗുരുഭ്രതന്മാൎക്കെല്ലാം ഉത്തരൻതന്നൊടുചൊല്ലിനാനജ്ജുനൻ സ
ത്വരംനീപുരംപുക്കറിയിക്കണം യുദ്ധെജയിച്ചുശത്രുക്കളെവീണ്ടുകൊ
ണ്ടത്രവന്നെനഹമെന്നുരചെയ്കനീ ഞാനപരാധനെവരുവൻപുരത്തി
ങ്കൽമാനമൊടെനീപിതാവിനെകാണ്കപൊയ്യചരിത്രംപ്രകാശിപ്പി
ക്കരുതെന്നുമജ്ജുനനുത്തരൻതന്നൊടുചൊല്ലിനാൻ ആയൊധനെജ
യിച്ചൊരുധനഞ്ജയനായുധംകൊണ്ടെവെച്ചുശമീകൊടരെ ഉത്തരൻ
കൌരവന്മാരെജയിച്ചിതെന്നന്തരമൂതന്മാർചെന്നുചൊല്ലീടിനാർ

മത്സ്യനും പ്രീതനായ് രാജ്യമെല്ലാം കരസ്ഥം സ്വയം ഘോഷിക്കയെന്നു നിയൊ
ഗിച്ചാൻ അക്ഷങ്ങൾ കൊണ്ടുവരിക സൈരന്ധ്രിനീ വെക്കെണമാ
ശു ചൂതെന്നിതു മത്സ്യനും കംകനോടെവം പറഞ്ഞാരനെരത്തു ശംകാ
രഹിതം പറഞ്ഞിതു ധൎമ്മജൻ ഹൃഷ്ടനായുള്ളവനൊടും കിതവനാം ദുഷ്ട
നൊടും കൂടി നന്നല്ല ദെവനം എന്നാകിൽ പണ്ടു ഞാനെംകിലുമിന്നിപ്പൊ
ൾ മന്നവ വെണമെന്നാകിൽ ഞാനൊ പൊരാം ചൂതിനു ദൊഷമൊഴി
ഞ്ഞില്ല നിൎണ്ണയം മെദിനീപാലക കെട്ടതില്ലെ ഭവാൻ സാധുവായു
ള്ളൊരു ധൎമ്മജന്മാവിനു ചൂതിനാലാപത്തു വന്നിതു മന്നവ ഇത്ഥം പറ
ഞ്ഞതു കെട്ടു വിരാടനും ബദ്ധമൊദം നാമൊതവര വെക്കെന്നാൻ മത്സ്യ
രാജാവും യുധിഷ്ഠിരൻ തന്നൊടു മത്സരമുൾക്കൊണ്ടു ചൂതു പൊരുന്നെ
രം വത്സനാമുത്തരൻ വെന്നിതെന്നെത്രയും ഉത്സവം പൂണ്ടു വിരാടൻ പ
റഞ്ഞപ്പൊൾ മന്നവൻ തന്നൊടു മന്ദസ്മിതം ചെയ്തു ധന്യനാം ധൎമ്മജ
ൻ മെല്ലവെ ചൊല്ലിനാൻ ഉത്തരനല്ല ജയിച്ചതു നിൎണ്ണയം മുത്തമയായ
ബൃഹന്നളയാകിലാം അന്യസ്തുതി കെട്ടു കൊപിച്ചു മത്സ്യനുമൊന്നെറി
ഞ്ഞാനൊരു ചൂതു കൊണ്ടന്നെരം നെററിമെൽ കൊണ്ടാശു ധൎമ്മജൻ താ
ന്നനിക്കിററിറു ചൊരവരുന്നതു പാഞ്ചാലിയുത്തരിയത്തിലങ്ങെററു കൊ
ണ്ടീടിനാൾ മത്സ്യരാജാവിന്മരണം ചെറുപ്പാനായി സന്ന്യാസിതന്നു
ടെ ചൊര വീഴുന്നെടമെന്നും മുടിഞ്ഞുപൊമെന്നു ചൊല്ലി ദ്രുതം ഉത്തരൻ
വന്നു നമസ്കരിച്ചീടിനാൻ ഉത്തമന്മാരാം ഗുരുജനപാദങ്ങൾ പാണ്ഡ
വന്മാരെന്നറിഞ്ഞിതെല്ലാവരും ഗാണ്ഡീവധന്വാവു തന്നുടെ ശൌൎയ്യവും
ഉത്തരൻ തന്റെ ഭഗിനിയായുള്ളവളൊരുത്തരതന്നെ കിരീടിക്കു നൽ
കിനാൻ പുത്രഭാൎയ്യാൎത്ഥം പരിഗ്രഹിച്ചാനവൻ മിത്ഥ്യാപവാദമുണ്ടാ
മെന്ന ശംകയാ എന്നതെല്ലാം ദൻമെ പഠിപ്പിച്ചു ഞാനതൊ ചിന്തി
ക്കിൽ മററാരുമെയറിഞ്ഞീലല്ലൊ എന്നു മഹാലൊകർ പിന്നെ പറഞ്ഞീ
ടുമെന്നെയെന്നൊൎത്തു ഭയപ്പെട്ടു ഫല്ഗുനൻ നല്ല നെരത്തു വിട്ടുന്നു പുറ
പ്പെട്ടു കല്യാണമൊടുപപ്ലവ്യനഗരത്തിൽ ചെന്നിരുന്നാത്മബന്ധു
ക്കളെ പ്പാണ്ഡവർ പിന്നെ വരുത്തി വിവാഹത്തിനക്കാലം കൃഷ്ണൻ
തിരുവടിയാദിയായുള്ളൊരു വൃഷ്ണികളൊക്കവെ വന്നാരതുകാലം ഭദ്രയാ
യൊരു സുഭദ്രയുമാശു സൌഭദ്രനായുള്ളൊരഭിമന്യു തന്നൊടും വന്നിതു
പാഞ്ചാലനൊടും ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനെന്നിവരൊക്കവെ വന്നൊരനന്തരം ഉ
ത്തമസ്ത്രീകുലൊത്തംസരത്നാംഗിയാമുത്തരതന്നെയഭിമന്യു കൈക്കൊ
ണ്ടാൻ കല്യാണവും കഴിഞ്ഞെല്ലാവരും കൂടി ഉല്ലാസമൊടുപപ്ലവ്യന
ഗരത്തിൽ അല്പത്തിന്നജ്ഞാതവാസവും ചെയ്തു സൽസല്ലാപമൊടു സു
ഖിച്ചിതു പാണ്ഡവർ മിത്രസംപത്തിയുമൎത്ഥസംപത്തിയും പുത്രസംപ
[illegible]

who advises him not to gamble

Vir. gives Uttara Ar(?) for his son Abhimanyu

capital of Matsya

ത്തിയുമന്ന്യസമ്പത്തിയും.വദ്ധിച്ചുവദ്ധിച്ചുനദിവസംധൎമ്മ പുത്രാദിയായുള്ളപാണ്ഡുതനയന്മാർ അൎത്ഥിക്കവെണംസമയെനദായമാ മദ്ധ്യരാജ്യംധൃതരാഷ്ട്രജനൊടുനാംഎന്നാൽനമുക്കതരികയുമില്ലവൻപിന്നെ പ്രവൃത്തിയെന്തെന്നുചിന്തിക്കെണം ആപത്തിനാസ്പദമായതവിവെകമെവക്കെന്നാലിനിന്നാമിതുകാലം ആവൊളമുള്ളിൽവിചാരിക്കയുംവെണംശ്രീവാസുദെവൻതിരുവടിതന്നൊടുംഗൊവിന്ദനെന്തുതിരുമനസ്സെന്നറിഞ്ഞുവരുമൊത്തുവിചാരിക്കയുംവെണം ദ്രൊണരും ഭീഷ്മരുംശാരദ്വതൻതാനും ദ്രൊണിയുംകൎണ്ണനുംസൊമദത്താത്മജൻതാനുംജയദ്രഥൻതാനും.ത്രിഗൎത്തനും ജ്യൊതിഷ്മതീപതിയാംഭഗദത്തനുംമാതുലനായശകുനിഗാന്ധാരനും മററുംമഹാരഥന്മാരാമവരെല്ലാം ഉററബന്ധുക്കൾസുയൊധനനാകയാൽ യുദ്ധംതുടൎന്നാൽജയിപ്പാൻ പണിയുണ്ടുചിത്തത്തിലെററംവിചാരിക്കയുംവെണം ദ്രൊണരാമാചാൎയ്യൻകയ്യിൽവില്ലുള്ളപ്പൊൾപ്രാണഭയമവനില്ലെന്നുനിൎണ്ണയം അച്ഛനാംശന്തനുതന്റെവരത്തിനാൽ സ്വഛന്ദമൃത്യുവായുള്ളപിതാമഹൻ വിശ്വനാശംവരുന്നാളുംമരണമില്ലശ്വത്ഥാമാവിന്നസ്ത്രജ്ഞനാത്മനവൻമൃത്യുഭയംകൃപാചാൎയ്യനൊരുനാളു മെത്തുകയില്ലവൻബ്രഹ്മജ്ഞസത്തമൻമിത്രതനയനുംമൃത്യുഭയമില്ല വൃത്രാരിനൽകിയശക്തിയുണ്ടാകയാൽഇങ്ങിനെയുള്ളദിവ്യന്മാരെനാമിപ്പൊ ളെങ്ങിനെനിഗ്രഹിക്കുന്നുനിരൂപിച്ചാൽമല്ലാരിയാകിയമാധവനെഗതി യുള്ളുനമുക്കൊരുനല്ലതെന്നൊൎത്തുള്ളിൽഅല്ലലകന്നുതെളിഞ്ഞിതുപാണ്ഡവർ കല്യാണമുൾക്കൊണ്ടിരുന്നാരതുകാലം നല്ലകഥയിനിമെലിലെപ്പൊൾകിളിപ്പെന്നുല്ലാസമൊടിരുന്നാൾപൈങ്കിളിമകൾ. ... ... ❀

ഇതിശ്രീമഹാഭാരതെവിരാടപൎവ്വംസമാപ്തം.

ഉദ്യൊഗം

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെ നമഃ അവിഘ്നമസ്തു

ഒരൊരൊ കഥകൾ നീ ചൊന്നതു കെൾക്കുന്തൊറു മാരൊമൽക്കി
ളിപ്പെണ്ണെ പാരമുണ്ടാനന്ദമൊ_ വീരന്മാരായ പാണ്ഡുജാതന്മാരെന്തു
പിന്നെ ധീരതയൊടു ചെയ്തതൊക്കനീപറയെണം_ ഒക്കവെ പറവ
തിന്നൊട്ടുമെ കാലം പൊരാ സൽകഥയെല്ലൊ യെന്നാലൊട്ടൊട്ടു പറഞ്ഞീ
ടാം_ ധർമ്മജാദികളുടെ വാർത്തകെട്ടെഴുന്നെള്ളീ നിർമ്മലൻ നിഖിലലൊ
കൈകനായകൻ കൃഷ്ണൻ കാൽത്തളിരിണയുള്ളിൽ ചെർത്തുകൊണ്ടി
രിപ്പവ ക്കാർത്തികൾ ശെഷവും തീർത്തു മംഗലം നൽകി കാത്തുകൊണ്ടുവി
രതം കാൽതളിരിണയൊടു ചെർത്തുകൊള്ളുന്നവിഷ്ണുമൂർത്തിതാൻമനുഷ്യനാ
യ്ധാത്രിതൻഭാരം തീർപ്പാൻ ധാത്രിയിൽപിറന്നവൻ നെത്രഗൊചര
നായിട്ടാസ്ഥയാ പാണ്ഡവന്മാർ പാർത്തുനിന്നെതിരെറ്റു പാദ്യവും ന
ൽകിപ്പിന്നെ ഗാത്രങ്ങൾതൊറും നന്നാശ്ലെഷത്തു സന്താപം തീർത്തു മാ
ർത്താണ്ഡൻ തന്നെക്കണ്ടപത്മങ്ങളെന്നപൊലെ പാർത്ഥന്മാരുടെ മുഖ
മെറവും തെളിഞ്ഞുതെ ശ്രൊത്രവും കുളുർത്തിതങ്ങന്യൊന്യസല്ലാപത്താ
ൽ വാസ്തവമായിട്ടുള്ള വാർത്തയും കെട്ടശെഷം പാർത്ഥന്മാർ പാഞ്ചാല
നും മത്സ്യനും മുകുന്ദനും പെർത്തുമങ്ങൊരൊ കാര്യം പാർത്തു പാർത്തെല്ലാരുമാ
യ്ലൊത്തുകല്പിച്ചാർത്തി നിപ്പാർത്തിരിയാതെ കണ്ടു പാർത്തലം തന്നിൽ നമ്മെ
ക്കുറ്റെള്ളൊരറിയെണം' ബന്ധുഭൂപാലന്മാരൊടവസ്ഥയറിയിപ്പാൻ
കുന്തീനന്ദനൻ ദൂതന്മാരെയുമയച്ചുതെ സന്തതം ചിന്തിപ്പവർ സന്താ
പം കളയുന്ന ബന്ധുവാം കൃഷ്ണൻ താനും ദ്വാരകെക്കെഴുന്നെള്ളി മാർത്താ
ണ്ഡാത്മജസുതൻ തമ്പിമാരൊടും കൂടിപ്പെർത്തു ചിന്തിച്ചനെരം തൊന്നി
തങ്ങൊരു കാര്യം "ധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാരൊടു പൊരുതുടങ്ങുകിൽ കൃഷ്ണ മൂർത്തി
യെ നമുക്കൊരു ബന്ധുവായ്പുരിക്കെണം" ധാർത്തരാഷ്ട്രനുമൊർത്താനക്കാ
ലമിനിക്കിപ്പൊൾ പാർത്ഥന്മാരൊടു യുദ്ധം വെണ്ടുകിൽ കൃഷ്ണനതന്നെ
പാർത്തിരിയാതെ മുൻപെ ബന്ധുവായ്ക്കൊള്ളുകവെണം' പാർത്ഥിവെന്ദ്ര
ന്മാരൊത്തറിഞ്ഞു കൃഷ്ണൻ മുൻപെ ധാർത്തരാഷ്ട്രനും വന്നു പാർത്ഥനും വ

രുതിപ്പൊ ഉദ്ധവയാപെടക്കന്നെക്കൊണ്ടുപൊവതിന്നതിൽ അൎജ്ജു
നൻ വരും മുൻപെ പൊന്നീട്ടും സുയൊധനൻ ഇജ്യനത്തിന്നുകൂടിപ്പൊമെ
ന്നും വരുമെല്ലൊ ആചാരം മുൻപിൽ കഴിന്നിക്കുന്നവരൊടുകൂടി ഭൊ
ജനത്തിന്നും പ്രധാനത്വമെന്നുണ്ടെല്ലൊ ഭക്തന്മാരുടെ മുമ്പുറത്തുപൊ
കെന്നതു മെത്രയും മടിയാകുമതിന്നുണ്ടുപായവും മുൻപിലെ സുയൊധന
ൻ കണ്ടു ചൊല്ലുന്നതെന്തൊന്നും പൎത്തു കാൻ നിഗ്രാഗ്രഹം പ്രാപിച്ചാനുന്നെ
രം രാജസിംഹാസനവും തലെക്കൽ വെപ്പിച്ചുടൻ വ്യാജനിദ്രയും
പൂണ്ടുകിടന്നു ഭഗവാനും അന്നെരം നാഗധ്വജൻ വന്നു ചൊദിച്ചാ
നെല്ലൊ നിന്നൊരു കുല്ലുട്ടിത്യന്മാരൊടു കനിവൊടെ മാധവനെവിട്ടു
ത്തു ചൊല്ലുകെന്നതു നെരം നാഥനും പള്ളിക്കുറുപ്പുന്നവനരചെ
യ്യുന്നു ധാൎത്തരാഷ്ട്രൻ മഹൊന്നിദ്രവെലയൊക്കുന്നു നൊത്തിരുന്നിതു
ന്നെതൊന്നിതെന്നരചെയ്യാൻ എങ്കിലും നമുക്കു ചെല്ലുന്നതെ നന്നി
ല്ലെല്ലൊ ശങ്കിതന്നല്ലെ പൃഞാനെന്നവനകം പുക്കാൻ താനെന്ന്രെ
മുൻപിൽ വന്നതെന്നതൊ വന്നതെല്ലൊ നൂനമെന്നൊടുകൂടിപ്പൊരികെ
ന്നവൈ വരു നിദ്രാഭംഗം വരുത്തീടരുതെന്നതൊത്തു ഭദ്രമാം സിംഹാ
സനം പുക്കിരുന്നു സുയൊധനൻ അപ്പൊഴുതമരെന്ദ്രപുത്രനും വന്നാനെ
ല്ലൊ വിക്രമത്തൊടു ചൊദിച്ചീടിനാൻ പാൎത്ഥൻ താനും ഉൾപ്പുവിൽ വി
ളങ്ങുമെൻ ചില്പുമാനെങ്ങു ചൊൽവിൻ പ്ലചക്ഷണെ ഭൃത്യന്മാരവനൊ
ടു ചൊന്നാർ ലൊകനായകൻ പള്ളിക്കുറുപ്പു കൊള്ളുന്നിതു നാഗകെ
തനൻ പള്ളിയറയിലുണ്ടുതാനും എന്നതു കെട്ടു പള്ളിയറയിൽ പുക്കു പാ
ൎത്ഥൻ വന്ദിച്ചു തൃക്കാൽക്കൽ നിന്നിടിനാൻ ഭക്തിയൊടെ ജൃംഭിതഭാവ
ത്തൊടും മെല്ലവെ ഉണൎന്നിട്ടു ജംഭാരിപുത്രൻ മുഖത്തൂടനെ തൃക്കൺ പാൎത്തു
ധന്യതൊ ഭവാനൊട്ടു മുന്നമെ താനൊന്നിങ്ങു വന്നതു കൊണ്ടു ബൊധം
മറന്നെനെന്നു നാഥൻ മന്ദഹാസവും പൂണ്ടു മന്ദമായരുൾ ചെയ്യാ നി
ന്ദ്രനന്ദനൻ താനും കണ്ണുകൊണ്ടുണൎത്തിച്ചാൻ ജ്യെഷ്ഠനുമനുജനും കൂടി
യുള്ളതു നെരം ജ്യെഷ്ഠനൊടെല്ലൊ മുൻപിലരുൾ ചെയ്യെണ്ടുന്നു ഉപ
ധാനത്തിന്മെൽ മുഴങ്കൈ ഊന്നി തിരിഞ്ഞു പവിശ്യം കംവാഴും നൃപനൊ
ടരുൾചെയ്തു കഷ്ടം ഞാനിങ്ങുറങ്ങിയാലെതുമെ ഒന്നറിയുന്നില്ലൊട്ടു മുന്നമെ
ഭവാൻ വന്നിതൊ ശിവശിവ ഇഷ്ടന്മാരായുള്ള വൎക്കിണതാമെന്നങ്ങ
ല്ലൊ ളൊട്ടുമാകാത്തു ഭവാനിളകാതിരുന്നതും എത്രയുമഴകീതിന്നൊ
ത്തുവന്നതുമിന്നി സ്നിഗ്ദ്ധന്മാരായിനിങ്ങൾ തമ്മിൽ കൈപിടിക്കെണം
അന്യൊന്യമാശ്ലെഷം ചെയ്യൊന്നിച്ചു വസിക്കെണമെന്നെല്ലാം നി
നച്ചില്ലിനിങ്ങളൊന്നിച്ചു വന്നു ഒന്നമെ അറിയാതെ ചൊന്നതെന്തെന്നു ഭൊ
ഷിച്ചന്നെരം ധൃതരാഷ്ട്രനന്ദനനരുൾ ചെയ്യാൻ വന്നിതുപെടക്കപ്പെട്ടു

ന്നമെന്നതിനിപ്പൊഴെന്നൊടുകൂടപ്പൊന്നമതിയാവിരുണ്ടാനൊ മു
ന്നെവന്നിരിക്കുന്നിതെന്നുകെട്ടുനാഥൻ എന്നൊകല്പിച്ചുതെ കില
ങ്ങിനെയാകവെണ്ടു എന്നതുംചെയ്തശെഷംപിന്നെയുമൊന്നുചൊ
ന്നാൻ മുന്നംഞാൻകണ്ടുപാൎത്ഥൻതന്നെയെന്നറിയെന്നം മുന്നെവ
ന്നതുംഭവാനെന്നതുംന്യായമെല്ലൊ എന്നതുകൊണ്ടുമൊരുഭെദമില്ലി
നിക്കെന്നും മന്നവന്മാരെന്തൊരുണ്ടൊന്നുചൊല്ലുന്നതിപ്പൊൾ മത്സ
രാദികളിനിക്കില്ലെന്നൊന്നുസിദ്ധമെല്ലൊ മത്സമന്മാരാംനാരായണ
ഗൊപാലന്മാരുംസെനാനിസമനായസെനാനിഭൊജൻതാനുംസെ
നയുമൊരുത്തനുംഞാനെകനൊരുത്തനും എല്ലാരുംമൊക്ഷംനിങ്ങളി
നിക്കുറുപന്മാരെ നല്പതുവരുവാനെതാല്പരിയവുമുള്ള വല്ലവരൊടും
കൂടിപൊരാമെന്നിരിക്കിലും വല്ലഭമൊടുയുദ്ധംചെയ്യുന്നൊന്നില്ലതാനും
ചൊല്ലുവാനസംഭവ്യമായുള്ളൊരുപടയുള്ള തെല്ലാരുംപൊരുമവരൊൻ
ത്തരൊടുംകൂടി അൻപൊടുരണ്ടുജനമൊരിക്കൽവരിക്കുംപൊൾ മുൻ
പിനാലിളയവൻവെണമെന്നുണ്ടുഞായം കല്യാണാലയനായകാൻ
ന്യൂനമെന്നിതന്നെ കല്യാണംവരുമാറുകൈക്കൊണ്ടുധനഞ്ജയൻ മല്ലാ
രിനിരായുധനെന്നൊത്തുസുയൊധനൻചൊല്ലിനാനെങ്കിൽപടയെ
ല്ലാമിങ്ങിനിക്കെന്നും വല്ലവത്തരുണിമാർവല്ലഭൻചിരിച്ചുടൻ നല്ല
സാമൎത്ഥ്യമിതുചൊല്ലിയപൊലെയെന്നാൻ ജിഷ്ണുനന്ദനനായജിഷ്ണു Kr. goes with Arj.
വിനൊടുംകൂടി വിഷ്ണുകൈവല്യമൂൎത്തിവൃഷ്ണികൾകുലജാതൻ കൃഷ്ണനു
മെഴുന്നെള്ളി ധൎമ്മജൻതന്നെക്കണ്ടു കൃഷ്ണയുംപാഞ്ചാലരുമതിനാലാന
ന്ദിച്ചാർ ഗാന്ധാരീതനയരുംദൂതരെയയച്ചിതു ബാന്ധവരെയുമുൾ
ന്നവർനാടുതൊറും ധൎമ്മജാദികൾക്കെല്ലാമമ്മാമനായശല്യർ ധൎമ്മ Salya du…
ത്തിൽപിഴയാത്താന്തരമല്ലെങ്കിലുംസമ്മതമില്ലാതൊരുപന്നഗധ്വജ for Suy…
നൊടു സമ്മാനംവാങ്ങുകയാൽനൂറുപെർകൂട്ടത്തിലാസ്സല്യരുംധൎമ്മാ
ത്മജൻതന്നെക്കണ്ടുരചെയ്തു വല്ലാതെവൈരികൾക്കബന്ധുവായ്മ
ണ്ടുഞാൻ ചൊല്ലിക്കൊള്ളുകവരംവെണ്ടുന്നതിനിയെന്നാൽ ചൊ
ല്ലിനാൻമാദ്രെശനൊടന്നെരംധൎമ്മാത്മജൻ ഇല്ലൊരുഭെദമിനിക്കൊ
ന്നിനുമെന്നാകിലും ചൊല്ലെഴുംകൎണ്ണൻവന്നുപാൎത്ഥനൊടെതിൎക്കുംപൊ
ൾ തെർവിടുന്നാകിൽഭവാൻകൎണ്ണനെപ്പഴിച്ചുടൻ നാവൊളംപറയെ
ണമെന്നതെവെണ്ടതുള്ളുഎങ്കിലങ്ങിനെതന്നെയെന്നുരചെയ്തുശല്യർ
തൻകഴൽകൂപ്പിയാത്രയയച്ചുധൎമ്മാത്മജൻ - വിപ്രമാമുനിവെദവ്യാ
സനുമെഴുന്നള്ളിവിഭ്രമംപൊവാൻഭീഷ്മരാദികൾക്കെൾക്കച്ചൊന്നാ
ൻ അനൎത്ഥംകളവാനാസ്ഥിനപ്പിനെല്ലാവരും മനക്കാമ്പതിലിപ്പൊ
[illegible] ധൎമ്മിഷ്ഠന്മാരായധൎമ്മജാദികൾ [illegible]

Vyasa tries to intercede

സമ്മാനിച്ചവർനാട്ടുപാതിയുംകൊടുക്കിലെ നന്മവന്നീടുനാശംവന്നി
ടുമല്ലയായ്കിലുമൂലനാശംവരുംധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാൎക്കെല്ലാം" ഇത്ഥംവ്യാസൊ
ക്തികെട്ടുധൃഷ്ടനാംധൃതരാഷ്ട്രപുത്രനുമദ്ധരാജ്യം കൊടുക്കയില്ലയെന്നാ
ൻ എന്നതുകെട്ടുമുനിശ്രെഷ്ഠനുമെഴുന്നെള്ളി "വന്നീടുമെത്രെകൎമ്മഫല
മെ"ന്നുരെക്കയാൽ_ അക്കാലംദ്രുപദൊപാദ്ധ്യായനുമജാതശത്രുക്ഷിതി
ശാജ്ഞയാലെഹസ്തിനപുരംപുക്കാൻ മുഖ്യഭെദൊക്തിധൃതരാഷ്ട്രൻതാ
നറിഞ്ഞിട്ടു ധിക്കാരത്തൊടുപറഞ്ഞയച്ചോരനന്തരം പാഞ്ചാലപുരൊ
ഹിതൻപാണ്ഡവന്മാരൊടങ്ങുവാഞ്ഛിതങ്ങളുംവൃത്താന്തങ്ങളുമറിയി
ച്ചാൻ "വിപ്രരെയവമാനംതുടങ്ങിഭൂപാലനു മപ്പൊഴുതധഃപതന
ത്തിനുകാലംവന്നു പാൎത്തിരിയാതെപടക്കൂട്ടുകവെണ്ടുതവ കീൎത്തിയും
ജയവുമുണ്ടായ്വരും നാട്ടുംകിട്ടും" സുജ്ഞാനമുള്ളിലെറുംയജ്ഞസെനൊപാ
ദ്ധ്യായൻ വിജ്ഞാനിനൃപൻതന്നൊടജ്ഞാനരഹിതമാം വാക്കുകളു
രുൾ ചെയ്തുകാലദെശാവസരയുംഭാഗ്യകാലവുംജയലഗ്നവുമരുൾചെ

Dhritar. sends Sanj. to treat with Yudh.

യ്താൻ_ സഞ്ജയൻതന്നൊടപ്പൊളംബികാസുതൻചൊന്നാ നഞ്ജ
സാചെന്നു ധൎമ്മനന്ദനനൊടുചൊൽനീ സൽഗുണനിധെ" സൂത
തൽഗുണംപ്രശംസിച്ചു നിൎഗ്ഗുണത്തിംകലാക്കിരാജ്യംനീനീർകൊള്ളെ
ണം പൊരിനുതുടങ്ങാതെപൊയ്വനവാസംചെയ്തു പാരാതെഗതിവ
രുത്തീടുകയിനിനല്ല ആചാൎയ്യഭ്രതന്മാരിലാധികളുണ്ടാംവണ്ണ മാചാര
മുള്ളജനംവൎത്തിക്കുമാറില്ലെല്ലൊ എന്നുചൊല്ലെ"ന്നുകെട്ടുസഞ്ജയൻപു
റപ്പെട്ടു മന്നവൻധൎമ്മാത്മജൻതന്നെയുംവന്നുകണ്ടു_ പാൎത്ഥിവനതു
നെരംസഞ്ജയനൊടുചൊന്നാൻ "വാൎത്തകളെന്തൊന്നുള്ളുവാസ്തവം
പറകെടൊ അംബികാതനയനുസൌഖ്യമൊഗാന്ധാരിക്കുംനന്മൊ
ഭീഷ്മദ്രൊണവിദുരാദികൾക്കെല്ലാം" എന്തെല്ലാംചൊല്ലിവിട്ടതെന്നെ
ല്ലാംചൊദിച്ചപ്പൊൾ കുന്തീനന്ദനനൊടുസഞ്ജയൻതാനുംചൊന്നാ
ൻ "സ്വൈരമായ്വസിക്കുന്നിതെല്ലാരുമിനിമെലിൽ സ്വൈരമായ്വരുവ
തിന്നാഗ്രഹമുണ്ടുതാനും" സൂരികൾമുൻപനായസൂതൻചൊന്നതു കെ
ട്ടു സൂൎയ്യജതനയനാംഭൂപനുമരുൾചെയ്തു "സ്വൈരമെൻജനകനുഞാൻ
തന്നെവരുത്തെണം സ്വൈരക്കെടുണ്ടിങ്ങതിനെന്തായ്ക്കനിമിത്തമാ
യ്സന്ന്യസിക്കെണംഞങ്ങളെംകിലെസുഖംവരു മന്നവനുള്ളിലെന്നു
ഞാനറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നതുചൊൽവാനല്ലിവന്നിതുഭവാനിപ്പൊ
ൾ മന്നവൻനിയൊഗത്താലെന്നുശംകിക്കുന്നെൻഞാൻവൈഷമ്യ
മതിനുണ്ടുരാജസൂയംചെയ്യുന്നഞാൻദൊഷമുണ്ടഗ്നിത്യാഗംചെയ്യൊല്ല

Yudh. declares peace to be impossible

മെന്നുകെൾപ്പുഎന്നാലുംഞാനൊചെയ്യാംസന്ന്യാസമെന്നാകിലും പി
ന്നെയുംവൈഷമ്യമുണ്ടെന്തതെന്നുരചെയ്യാം. ഞാൻതന്നെസന്ന്യസി

ച്ചാൽതാതനുപൊറയെല്ലൊകൌന്തെയൻഭീമൻകൂടെസന്ന്യസിക്കിലെ
പൊറു എന്നതിന്നഷ്ടഗ്രാസി സന്ന്യാസിഭീമസെന നിന്നുള്ളജന
ങ്ങളിലെചത്രയുംബെഹുഭൊക്താ ഇന്ദ്രപുത്രാദികളുമിന്ദ്രിയവശഗന്മാർ
എന്നതിൽപാരമുണ്ടുപിന്നെയുമൊരുഭെദം ഗ്രുദ്ധനാംവിദുരനുംകൂടസ്സ
ന്ന്യസിക്കെണം രൌദ്രകമ്മങ്ങളിത്ഥംചെയ്കിലുംമരിചനാ എന്നിവനി
ശ്രുപിച്ചുഞാനിവചെയ്യായിന്നു പിന്നെയുംചൊല്ലെന്തൊന്നുചൊല്ലി
വിട്ടതുതാതൻ" ചൊല്ലിവിട്ടവസ്ഥകളെല്ലാമെകൾക്കയെംകിൽ ന
ല്ലതുനിങ്ങൾക്കിന്നും കാനനവാസംതന്നെ പാതകഘരങ്ങളാംതിത്ഥ
ങ്ങളാടിക്കൊൾക പാതിനാടിനിക്കിട്ടുമെന്നതുമൊഹിക്കെണ്ട". സ
ഞ്ജയൻപറഞ്ഞതുകെട്ടുധമ്മജൻചൊന്നാൻ "മഞ്ജുളമായവാക്കുകെട്ടു
ള്ളിൽസുഖംവന്നു അദ്ധ്വരാജ്യത്തിൽകൊതിയില്ലിനി കൊന്നുകൊ
ണ്ടുംയുദ്ധംചെയ്യൊരുപുറമൊട്ടങ്ങിച്ചിക്ഷിച്ചവർ പാരിതുപരിപാലി
ച്ചിടുംകെന്നതെവരുപാരാതെയങ്ങുചെന്നുസഞ്ജയപറഞ്ഞാലു." ധമ്മജ
ൻപറഞ്ഞതുകെട്ടുസഞ്ജയൻചൊന്നാൻ "നന്മവന്നിടുംനാളെനല്ലതു
തൊന്നിക്കൂട്ടു ധാത്തരാഷ്ട്രതംഭീഷ്മദ്രൊണകണ്ണാദികളും പൊത്തലവ
ന്മാരായമറ്റുള്ളബന്ധുക്കളും ഒക്കെമരിച്ചുനീനാട്ടുവാണിരിക്കുന്നാകു
ൾക്കാംപിലുള്ളസുഖമെന്തൊന്നുപറഞ്ഞാലും ചിന്തിക്കരാജ്യംലഭിച്ചി
ടിനാലുള്ളഫലം ബന്ധുക്കളുടെസൌഖ്യംവന്നുകൂട്ടുകയത്രെ പിന്നെ
യുംജരാനരശൊകങ്ങൾവന്നുവന്നു മന്നവമരിച്ചുപൊകെന്നിമറെറ
ന്തൊന്നുള്ളു" ധമ്മജനതുകെട്ടുമന്ദഹാസവുംപൂണ്ടു സന്മാഗ്ഗമറിഞ്ഞൊരു
സഞ്ജയനൊടു ചൊന്നാൻപാടവംപാരമുണ്ടുവാക്കിനുനിനക്കെടൊമൂ
ഢൻഞാൻ വക്രൊക്തികളറിയപ്പൊകായ്കിലുംവെളിയിൽപറഞ്ഞൊരു
നിമ്മലവാക്കതന്റെഉള്ളിൽനീസംഗ്രഹിച്ചൊരത്ഥമൊട്ടറിഞ്ഞു ഞാൻ
കെൾക്കസഞ്ജയഎങ്കിലുക്കളുഭീഷ്മാദികൾ പൊക്കളുംതന്നിൽവീ
ണുമരിക്കുംമടിയാതെ അന്ധനാംനരപതിനന്ദനൻതനിക്കുള്ളിലന്ധ
കാരങ്ങളെത്തുംപൊയതില്ലെന്നുവന്നു ദെവകീദെവിപെററദെവകൾ
ദെവൻവാസുദെവനാംകൃഷ്ണൻതുണയുണ്ടിനിക്കറിഞ്ഞാലും" അന്നെ
രംമുകുന്ദനുംസഞ്ജയനൊടുചൊന്നാനന്നന്നുകൂട്ടംകൂടീട്ടെന്തൊരുകായ്യമി
തിൽ ഞാൻതുണെപാണ്ഡവന്മാൎക്കുണ്ടിങ്ങുനാശംതീപ്പാൻ ഗാന്ധാ
രീസുതന്മാരുംബന്ധുവഗ്ഗവുമെല്ലാംകാലന്റെപുരിപുക്കകളിച്ചുവസി
ച്ചിടും കാലംവൈകാതെചെന്നുസഞ്ജയപറഞ്ഞാലും." ചൊല്ലുവനെ
ല്ലാമെംകിൽപൊകുന്നെനിനിയെന്നു" മെല്ലവെയാത്രചൊല്ലിനടന്നാ
നവൻതാനും സഞ്ജയൻനൃപനൊടുനാളെഞാൻചൊൽവനെല്ലൊ
കഞ്ജലൊചനനരുൾചെയ്തതു" എന്നാനവൻചിന്തിച്ചുധൃതരാഷ്ട്രർവി

Vidur. preaching to Dhrit. (till 256)

ദരൻതന്നെനൊക്കി വെന്തുതകന്നുചിത്തംനിദ്രയില്ലെന്നുമെന്നാൻ നല്ലതുചൊല്ലിടെണംനിന്നുടെവാക്കകെട്ടാ ലല്ലലുണ്ടാകയില്ലചിന്ത യുമില്ലാതെയാം നിദ്രയില്ലായ്കകൊണ്ടുസങ്കടംപാരമുണ്ടു ഭദ്രമെന്തതി നെന്നുചിന്തിച്ചുചൊല്ലെണം നീവിദുരരതുകെട്ടുമനസിനിരൂപിച്ചു മതിമാനായനരപതിയൊടുര ചെയ്തുബലവാ ൻതന്നാലഭിയുക്ത നായ്മന്ത്രാരു ബലഹീനനുംവൃത്തിസാധനവിഹീനനും ഹൃതദ ല്യനുമതികാമിക്കുംതസ്കരനും ക്ഷിതിനായകനിദ്രയില്ലെന്നുകെൾപ്പു ഞാനൊ ഇങ്ങിനെയുള്ളദൊഷമൊന്നുമില്ലല്ലൊഭവാ നെങ്ങിനെ പിന്നെപ്രജാഗരത്തിന്നവകാശം പരദ്രവ്യത്തെതനിക്കടക്കിക്കൊ ൾവാനുള്ളിൽ പെരുത്തമൊഹമുണ്ടൊസ്സരികകൊണ്ടെല്ലല്ലിവിശപ്തത്തെ യടക്കി രക്ഷിച്ചുവാണിടുവാനാ യ്സ്ലിഷ്ടതരരാജലക്ഷണസമ്പ ന്നനാം ധർമ്മനന്ദനനൊടുനീയുംനിൻപുത്രന്മാരും നിർമ്മൂലംവിപരീ തമായതുനിരൂപിച്ചാൽഭാഗ്യമില്ലായ്കതവകെവലമതുമിഹ യൊഗ്യ മെന്നറിവുള്ളൊർക്കുമെതൊന്നിലെല്ലൊ താതനെന്നൊരുഭക്തിബ ഹുമാനസ്നെഹങ്ങൾചെതസിസദാകാലമുണ്ടാകുമിനിത്തമായെന്തെ ല്ലാംദുഃഖമനുഭവിച്ചിടുന്നുനിത്യം കുന്തിനന്ദനനായധർമ്മജൻഗുരുദ ക്തൻജ്ഞാനവുംതിതിക്ഷയുംധർമ്മവുംവാക്ശാന്തിയും ദാനവുമിത്യാദിക ളാകിയഗുണമൊന്നു മില്ലാതസുയൊധനകർണ്ണസൌബലാദികൾ ക്കെല്ലൊനീരാജ്യൈശ്വര്യംകൊടുത്തുഭൊഗക്ഷിതാ യൊരുവംശത്തി ങ്കൽനിന്നുണ്ടായജനങ്ങളിൽ പെരികഗുണവാന്മാർചിലർദുഷ്ടന്മാ ർചിലർഎന്നുണ്ടാവരുന്നതെന്നൊക്കെ ഭവാനതിനൊന്നുണ്ടുപ റയുന്നൊനതിനുപമയാ ത്തക്ഷാമാർവനദ്രുമിചെന്നുടൻനൊക്കി യൊരു വൃക്ഷത്തെവെട്ടിക്കുറച്ചതിനെക്കൊണ്ടുതന്നെ കട്ടൊട്ടംമര ക്കൊട്ടതൊണിയുമുലക്കയുമൊട്ടെടംകൊണ്ടുയാഗപാത്രങ്ങളായ്ചമിടും സ്രുവവുംജുഹുവു മിത്യാദികൾപണിചെയ്യുന്നവരശിപാമണെകെ ട്ടാലതുപൊലെഒരുവൻതന്റെപുത്രന്മാരായിട്ടുണ്ടാവുന്നപുരുഷന്മാ രുംപരമിലണ്ണമറികനീ ആത്യർത്ഥംപ്രശസ്തങ്ങളായവസെവിച്ചിടും നിത്യവുംനിന്ദിതങ്ങളെയവവർജ്ജിച്ചിടും അശ്രദ്ധാനനല്ലനാസ്തിക തവ്യമില്ലവിദ്വാനാകുന്നതവൻപണ്ഡിതശ്രെഷ്ഠനെല്ലൊ_ ക്രൊധ ദർപ്പാദിഹർഷസ്തംഭലജ്ജാദികളാ ലെതുമെവിഘ്നംകാര്യസാദ്ധ്യത്തിനു ണ്ടാകാതെ സ്വച്ഛമാമാത്മാവൊടുമാന്യമാനിതംകൊണ്ടുനിശ്ചലനാ കുന്നവൻപണ്ഡിതശ്രെഷ്ഠനെല്ലൊ_ശീതൊഷ്ണഭയരതിസമൃദ്ധിദാരി ദ്ര്യാദിഹെതുനാകൃത്യത്തിനുവിഘ്നംവരുത്താതെനിത്യവുംകർത്തവ്യാ നുഷ്ഠാനംചെയ്യുന്നവൻവിദ്വാനെത്രയുമവൻ പണ്ഡിതശ്രെഷ്ഠൻ

നെല്ലൊനഷ്ടമായതുചിന്തിച്ചുതുമെദുംഖിയാതെ ഇഷ്ടനായപ്രാപ്യ
മായുള്ളതുകാമിയാതെയുംആപത്തുവരുംകാലമെല്ലുമെമൊഹിയാതെ ആ
പത്തെത്യജിപ്പവൻ പണ്ഡിതശ്രെഷ്ഠനെല്ലൊകാലത്തെനിരൂപിച്ചു
കല്പിച്ചുനിശ്ചയിച്ചൊ രാലസ്യംമദ്ധ്യെഉടന്നീടാതെകർമ്മംചെയ്തു കാ
ലപൂർവമവന്ധ്യമാക്കിക്കൊണ്ടുവശ്യാത്മാവാ യ്ലാലിച്ചുപുരുഷാർത്ഥംപാ
ണീടുന്നവൻവിദ്വാൻ_ അന്യായകർമ്മംപാപാമനസാചെയ്യാതെക
ണ്ടന്ന്യെഷാംഹിതത്തിങ്കലീർഷ്യയുമുണ്ടാകാതെ ആർയ്യകർമ്മണാരംഭി
ച്ചേറിയസൽക്കർമ്മണാ ധീരനായിരിപ്പവൻ പണ്ഡിതശ്രെഷ്ഠനെ
ല്ലൊ സമ്മാനത്തിങ്കലുള്ളിൽസമ്മൊദമുണ്ടാകാതെ നിർമ്മൂലമവമാ
നത്തിംകലുംപെടിയാതെ അക്ഷൊഭ്യനായിഗംഗതന്നിലെഹ്രദംപൊ
ലെ രക്ഷിച്ചുധർമ്മത്തെയും പാണീടുന്നവൻവിദ്വാൻ സംപ്രവൃ
ത്താക്ഷിമാനായിചിത്രകഥനമാ യ്സംപ്രതിഭാനവാനാ യ്ഊഹൊ
ക്തിവക്താവുമാ യ്ഊഹാപൊഹാദികളിൽ ചതുരഹൃദയനാ യ്ഗ്രാഹ
ത്യത്തൊടുപാണീടുന്നവൻ മഹാവിദ്വാൻ സകലഭൂതങ്ങൾക്കു
ത്രയുംമനൊജ്ഞനാ യ്സകലകർമ്മങ്ങൾക്കുമുചിതയൊഗജ്ഞനായ്സകലപു
രുഷരിൽവെച്ചുപായജ്ഞനുമാ യ്സകലവിജ്ഞാനിയായുള്ളവൻമഹാ
വിദ്വാൻ പ്രാജ്ഞനുഗതമായപരിശ്രുതമുണ്ടുപിന്നെ പ്രജ്ഞയുംശ്രു
താനുഗയാംപന്നുണ്ടുതാനും അസംഭിന്നാര്യജനമർയ്യാദയൊടുംനിത്യ
മസന്ദിശ്ധാത്മാവായുള്ളവനും മഹാവിദ്വാൻ_ അർത്ഥമാകിലുംപെലാ
ലെശചയ്യമെന്നാകിലും വിദ്യയാകിലുംതനിക്കേറിയൊന്നുണ്ടായ്വ
ന്നാൽഎത്രയും വിനീതനായസമൃദ്ധനായ വിദ്വാനുസമനായിട്ടി
ല്ലവിദ്വാന്മാരാരും_ അശ്രാന്തംദരിദ്രനായുള്ളവൻമഹാമന സ്സുശ്രുത
നായുള്ളവനത്യർത്ഥംസമൃദ്ധൻ അർത്ഥാശപാരംപ്രവൃദ്ധിക്കയില്ലെ
ത്തുംതാനുമെത്രയും മൂഢനവനെന്നെല്ലൊബുധമതം അർത്ഥത്തെതനിക്കു
ള്ളതഴിച്ചുപരാർത്ഥമാ യ്മിത്രാർത്ഥമിത്ഥ്യാചാരംചെയ്തീടുന്നവൻമൂഢൻ_
തന്നെകാമിച്ചീടാതനാരിയെകാമിക്കയും തന്നെകാമിച്ചവളെതാൻ
പരിത്യജിക്കയുംതന്നെക്കാൾബെലവാനൊടെറമത്സരിക്കയുംതന്നെതാ
നറിയാതെചെയ്തീടുന്നവൻമൂഢൻ_ മിത്രത്തെദ്വെഷിപ്പാനായമിത്ര
മിത്രമാക്കിപ്രത്യഹംദുഷ്ടകർമ്മംചെയ്തീടുന്നവൻമൂഢൻ ഉൾപ്പൂവിൽ
കൃത്യങ്ങളെസ്സംശയിച്ചുനമിനംക്ഷിപ്രാർത്ഥംകർമ്മംചിരാൽചെയ്തീടുന്ന
വൻമൂഢൻ_ അന്യമന്ദിരത്തിങ്കൽചൊല്ലാതെചെല്ലുകയും തന്നൊടു
ചൊദിയാതെതാനെറപറെകയും ഉദ്ധതനായുള്ളവൻതന്നാവിശ്വ
സിക്കയുംബദ്ധമൊദേനചെയ്തീടുന്നവൻമഹാമൂഢൻ_ അന്യദൊഷ
ങ്ങൾപറഞ്ഞെറവുമാക്ഷെപിക്കുംതന്നുടെപാത്ഥമാനമല്ലുന്നും തന്നെ

താനുംപിന്നെത്താനൊരുവനമീശനല്ലാതെയുള്ളൊന്നാഹംകൊപ
ക്കയുംചെയ്തീടുന്നവൻമൂഢൻ — തന്നുടെബലമറിയാതെധൎമ്മാൎത്ഥം
വിനാതന്നാൽസാദ്ധ്യവുമല്ലയാതകൎമ്മങ്ങൾചെയ്യാൻ അന്നന്നുതുട
ങ്ങിയുമന്നന്നുമുടങ്ങിയും പിന്നെയുമതിന്നാരംഭിച്ചീടുന്നവൻമൂഢൻ
ശിഷ്യനല്ലാതവനെവെറുതെശാസിക്കയും നിസ്വനായുള്ളവനെനി
യതംസെവിക്കയുംദുഷ്ടനെഭജിക്കയുംശിഷ്ടനെനിന്ദിക്കയുംകഷ്ടമൊ
ന്നൊളമവനെത്രയുംമഹാമൂഢൻ — സംപന്നമാകുംവണ്ണംതനിക്കഭു
ജിക്കെണംശുഭമന്ദിരത്തിങ്കൽവാസവുംചെയ്തീടെണം തന്നുടെപുത്ര
മിത്രകളത്രഭൃത്യാദികൾ ക്കെന്നുമെപൊറുതിക്കകൊടുക്കയില്ലതാനും അ
ങ്ങിനെയുള്ളനരൻതന്നൊളംദുഷ്ടനായി ട്ടെങ്ങുമെനിരൂപിച്ചാലാരു
മില്ലറിഞ്ഞാലുംഒരുത്തൻ പാപകൎമ്മംചെയ്തീടിലതിൻഫലം പരക്കെ
യുള്ളമഹാജനങ്ങൾക്കൊക്കെത്തട്ടും കാലന്താനമൊചിച്ചീടുമാപത്തു
മറ്റുള്ളൊൎക്കും മെലിൽതാൻതന്നെയനുഭവിക്കും ചിരകാലംവൈഗന
വില്ലാളിയാൽമുക്തമാസ്ത്രംപൊല്ലെ ന്നെകനെവധിക്കിലുമാംവധി
യായ്കിലുമാം തന്റെയാത്മാവിനെരാജാവുമൊചിക്കിലൊന്നിന്നു
യം സരാജകംനശിക്കുംരാജ്യമെല്ലാം — ഒന്നുകൊണ്ടറിയെണംരണ്ടി
ന്റെബലാബലം പിന്നെമൂന്നിനെനാലാൽവശത്തുവരുത്തെണം
അഞ്ചിനെജ്ജയിച്ചുള്ളിലാറിനെയറിഞ്ഞിട്ടു വഞ്ചനാദികളെല്ലാംവെ
ടിഞ്ഞുവഴിപൊലെ ഏഴിനെയുപെക്ഷിച്ചുസൌഖ്യത്തെലഭിക്കെണം
കെളിയെറീടുംനൃപന്മാരായാലവനിയിൽ ഏകനെഹനിച്ചീടുമത്രെകാ
കൊളരസമെകനെത്തന്നെയൊരുശസ്ത്രവുംഹനിച്ചീടുംഅന്തരമെത്തുമി
ല്ലസപ്രജംസരാഷ്ട്രകംമന്ത്രവിസ്രവംരാജാവിനെയുംഹനിച്ചീടും ഏ
കനായതിസ്വാദു ഭുജിച്ചീടരുതെല്ലൊ യെകനായ്ചിന്തിച്ചുകല്പിക്കരു
തൊരുകാൎയ്യംഏകനായെല്ലരുവഴിപൊകയുമരുതെല്ലൊ ഏകവെശ്മനി
പലരുംകിടന്നുറങ്ങുംപൊൾ ഏകനായുണൎന്നിരുന്നീടരുതു
കെളെകമിന്നിയുമുണ്ടു ഭൂപാലശിഖാമണെ ഏകമെയുള്ളുപിന്നെര
ണ്ടാമതില്ലചൊൽവാൻനാകലൊകത്തിന്നു സൊപാനമാസ്സരപതെ
സത്യമായുള്ളവസ്തുതരണിപൊലെപുന രബ്ധിക്കുമതിമതാംപ്രവരക
രുപതെഏകമെദൊഷമുള്ളുസന്തതംക്ഷമാവതാം ലൊകരുമശക്തരെ
ന്നാക്കുവൊരൊട്ടുചൊന്നാൽഏകമാം ധൎമ്മംപരംശ്രെയസ്സാകുന്നതൊ
ൎത്താലെകൈവക്ഷമാശാന്തിയായതെന്നുതന്നും ഏകൈവവിദ്യാ
പരാതുഷ്ടിയെന്നറിയെണമെ കൈവമഹിംസാസതതംനിജസുഖാ
വഹാരണ്ടുകൎമ്മങ്ങൾചെയ്തുകൊണ്ടിഹലൊകത്തിങ്കൽകണ്ടവർകൊ
ണ്ടാടുവാൻകാരണം മഹീപതെ പരുഷവാക്കുപറയായ്കയും ദുഷ്ടന്മാ

രൊടെറച്ചെന്നൊന്നമൎത്ഥിച്ചീടാതെകഴിക്കയും രണ്ടുജാതികൾപര
പ്രത്യയകാരികളായുണ്ടവരണ്ടുംകെട്ടുകൊള്ളുകനരപതെചെൽക്കണ്ണാ
രെല്ലാമൊക്കക്കാമിതകാമിനിമാർ മൂക്കന്മാരെല്ലാമൊക്കപ്പൂജിതപൂജ
കന്മാർ രണ്ടുണ്ടുശരീരങ്ങളെശ്ശോഷിപ്പിച്ചീടുവാനായുണ്ടകജാതികൾ
കേൾക്കെന്നമൊനരപതെ നിൎദ്ധനൻകാമിക്കയുമസ്വാമികൊപി
ക്കയും പൃഥ്വീന്ദ്രചൊല്ലീടുവൻകേൾക്കെണമെങ്കിലിന്നും രണ്ടുപെ
രുണ്ടല്ലൊസ്വൎഗ്ഗത്തിനുമീതെലൊകെ കുഞ്ജതനിക്കിസ്സുഖിച്ചീടുന്നു
സദാകാലം പ്രഭുവാകിലുംക്ഷമാപരനായിരിപ്പൊനും വിഭവഹീന
ൻദാനശീലനായിരിപ്പൊനും അൎത്ഥത്തിന്നതിക്രമമായിട്ടുരണ്ടുണ്ട
ല്ലൊ നിത്യന്യായാൎജ്ജിതമാംദ്രവ്യമെന്നിരിക്കിലുംപ്രതിപത്തിയുമപാ
ത്രത്തിങ്കലപാത്രത്തിങ്കലതിനെപ്പൊലെപുനഃപ്രതിപാദനവുംമൂ
ന്നുപെരധമന്മാരാകുന്നിതവനിയിൽമൂന്നുപെരയുമഥവെവ്വെറെചൊ
ല്ലാമെല്ലൊ ഭൃത്യനില്ലാതവനുംപത്നിയില്ലാതവനുംപുത്രനില്ലാതവനു
മെത്രയുംദരിദ്രന്മാർ നാലുണ്ടുരാജാവിനാൽവൎജ്ജ്യങ്ങളായിട്ടവ നാ
ലുംപണ്ഡിതന്മാരായുള്ളവരറിഞ്ഞീടും അല്പപ്രജ്ഞന്മാരൊടുംദീൎഘസൂ
ത്രന്മാരൊടു മെപ്പൊഴമലസന്മാരൊടുംചാരണരൊടും കൂടിരാജാവുകാ
ൎയ്യമന്ത്രത്തെച്ചെയ്യീടരുതാതാടൽപൂണ്ടുഴന്നീടുമാറുവന്നീടുമെന്നാൽ നാ
ലുപെരെയുംശ്രീമാനെങ്കിലൊഗൃഹസ്ഥൻതാ നാലയത്തിങ്കൽകൂട
വെച്ചുപാലിച്ചീടെണംജ്ഞാതിയാമവനതിശ്രാന്തനായ്വരികിലുംനീതി
മാൻകുലശ്രെഷ്ഠൻനിസ്വനായ്വരികിലും പുത്രനില്ലെങ്കിൽസ്വസാ
വിനെയുംനിജസഖി യത്യൎത്ഥംദരിദ്രനായ്വരികിലവനെയും പണ്ടു
ദെവെന്ദ്രനൊടാചാൎയ്യനാംബൃഹസ്പതിയുണ്ടുനാലുപദെശംചെയ്തിട്ടി
ന്നതുംചൊല്ലാം ദെവതാസങ്കല്പവുംബുദ്ധിമാന്മാരിലനുഭാവവുംവി
ദ്വാന്മാരൊടെറ്റവുംവിനയവും പാപകൎമ്മണാംവിനാശത്തെയുമിവ
നാലും താപത്തെയന്നെയാതെകളഞ്ഞീടുവാനുള്ള അഞ്ചുണ്ടുരക്ഷിക്കെ
ണ്ടുമഗ്നികൾഗൃഹസ്ഥന തഞ്ചുംവെവ്വെറെകെട്ടുകൊള്ളുകധരാപതെ
താതനുംജനനിയുമാത്മാവുമഗ്നിതാനും പ്രീതനാമാചാൎയ്യനുമഞ്ചിതെ
ന്നറിഞ്ഞാലും അഞ്ചുപെരയുംപൂജിച്ചീടിനപുരുഷനാൽ സഞ്ചിതംയ
ശസ്സെന്നതറികധാത്രീപതെ ഭൃത്യന്മാർസന്ന്യാസികൾദെവകൾപിതൃ
ക്കളും നിത്യമാഗമിച്ചീടുമതിഥിജനങ്ങളും ദൊഷങ്ങളാറുണ്ടകലെക്ക
ളയെണ്ടുന്നവ ദൊഷങ്ങളൊത്തമഭൂമിപാലകകെട്ടീടെണം നിദ്രയുംത
ന്ദ്രീഭയംക്രൊധവുമാലസ്യവും പ്രത്യഹംദീൎഘസൂത്രതയെയുംത്യ
ജിക്കെണം ബുദ്ധിമാനിവയാറുപെരയുമുപെക്ഷിക്കും അബ്ധിയിൽ
സംഭിന്നയാംതനിയെപ്പൊലെതന്നെ അപ്രവക്താവാമാചാൎയ്യനെ

യുംസദാകാലമപ്രിയവാദിനിയായിടിനപത്നിയെയും അദ്ധ്യയനം ചെയ്യാതശിഷ്യനാരവനെയും സതപരരക്ഷിതാവായരാജാവിനെയും ഗോപാലൻഗ്രാമകാമനായിടിലവനെയും നാവികൻവനകാമനായിടിലവനെയും ആറുംപൂർണമുപെക്ഷിക്കരുതാതെവുംസാ മാറുംചൊല്ലുവൻസത്യംദാനവുമനാലസ്യം അനസൂയയുംക്ഷമാധൃതിയുമിവയെല്ലാം മനസാചിന്തചെയ്തുധരിച്ചുകൊൾകവെണംആറുപെരുണ്ടുജീവിച്ചിട്ടുന്നിതനാരത മാറുപെരിലുംപിന്നെയെഴാമതൊരുമില്ല തസ്കരൻപ്രമത്തൻകൾവൈദ്യൻവ്യാധിതൻകലും മൈക്കണ്ണിമാരെല്ലാരുംകാമയാനന്മാരിലും യാചകന്മാരെല്ലാരുമെജമാനന്മാരിലുംരാജാവുവിവാദമാനന്മാരാമവരിലും വിദ്വാന്മാരെല്ലാംനിത്യംമൂഢന്മാരിലുമെല്ലൊ നിത്യവുംജീവിക്കുന്നുപ്രപാവശിഖാമണെ ദൊഷങ്ങളുപെക്ഷിക്കെണ്ടുന്നവരാജാവിനാൽ എഴുണ്ടുസപ്തവ്യസനങ്ങളെന്നല്ലൊ ചൊല്ലു പരസ്ത്രീജനസെവദെവനംമൃഗയയും വിരക്തിവരാതൊരു മദ്യപാനവുമെററം വാക്പാരുഷ്യവുംദണ്ഡപാരുഷ്യമാകുന്നതും പാല്ലൊടുനിത്യമത്ഥദൂഷണംചെയ്യുന്നതും നാശംവന്നടുത്തിരിക്കുന്ന രാജാവുതന്നി ക്കൊക്കമുൻപിലെയുണ്ടാമെട്ടുകാരണങ്ങളുംബ്രാഹ്മണദ്വേഷംമുൻപിൽബ്രാഹ്മണനവിരൊധവും ബ്രാഹ്മണസ്വങ്ങളുപാദാനംചെയ്തീടുകയും ബ്രാഹ്മണരെത്തന്നെഹിംസിക്കയുമത്രമൂലം ബ്രാഹ്മണനിന്ദകെട്ടുവായിട്ടുരമിക്കയും ബ്രാഹ്മണപ്രശംസകെൾക്കുന്നെരമക്ഷാന്തിയും ബ്രാഹ്മണരെക്കൂടാതെനിത്യാനുഷ്ഠാനങ്ങളുംബ്രാഹ്മണരപെക്ഷിക്കുന്നെരമഭ്യസൂയയും ബ്രാഹ്മണശാപത്തിനുകാരണമിവയെല്ലാം ആവൊളംവിചാരിച്ചുമുൻപിലെകളയെണം മാവതില്ലിവയകപ്പെട്ടാലൊന്നാകൊംപിന്നെ എട്ടുവസ്തുക്കളിവയുണ്ടെററം പ്രമൊദത്തെ വൃദ്ധമാക്കീട്ടുവാനായുത്ത്യനൃപതിപതെ തന്നുടെസഖികളൊടുള്ളൊരുസമാഗമം പിന്നെയൊട്ടതിയായിട്ടുള്ളൊരുധനാഗമം ധന്യനാംതനയനാലുള്ളൊരുപരിഷ്വംഗം സന്നിപാതവുംസുരതത്തിംകലൊരുപൊലെ കാലാതിക്രമവിരഹെനിജപ്രിയലാഭം മാലൊകർകൂടുന്നെരംതന്നിലെസമ്മാനവും തന്നുടെജാതിതന്നെക്കൊണ്ടുള്ളസന്നാമവും തന്നാൽപണ്ടഭിപ്രെതമായതിനുടെലാഭം എന്നിവയെട്ടുംസൌഖ്യമൊദംവളർത്തീടും മന്നവർകുലമകുടത്തിൻനായകക്കല്ലെ ക്ഷെത്രജ്ഞൻതന്നാലധിഷ്ഠിതമായിരിക്കുമി ക്ഷെത്രത്തെനവദ്വാരംപഞ്ചസാക്ഷികമെന്നും ത്രിസ്ഥൂണമെന്നുമറിയുന്നവൻമഹാവിദ്വാൻ എത്രയുമവൻക്ഷെത്രക്ഷെത്രജ്ഞവെദിയെല്ലൊ പത്തുപെരുണ്ടുഭുവിധമ്മത്തെയറിയാതെ മത്തനുംപ്രമത്തനുംക്രുദ്ധനുമുന്മത്തനും ചി

ന്താശ്രാന്തനുംത്വരമാണനനുംബുഭുക്ഷിതൻ ലുബ്ധനുംഭീതനുംകാമി
യായുള്ളവനും ആകയാലീവണ്ണമെല്ലാമുള്ളഭാവങ്ങളി ലെകനിഷ്ഠ
യാവിദ്വാനില്ലെതുംപ്രമാദങ്ങൾ പുത്രാൎത്ഥംപുരാസുധന്വാവിനാൽ
ഗീതമാകും ചിത്രമാമിതിഹാസംകെട്ടിട്ടില്ലയൊഭവാൻ ഉദ്ധതജന
വെഷംകൈക്കൊണ്ടീടരുതെല്ലൊകത്ഥനംചെയ്തീടരുതാത്മപൌരുഷ
ത്തെയും തന്നുടെസുഖത്തിങ്കൽമൊദിച്ചീടരുതൊട്ടു മന്യദുഃഖത്തിങ്ക
ലുണ്ടാകെണംകരുണയും ദത്തമായതുചിന്തിച്ചനുതാപവുമരു തുത്ത
മനെങ്കിലതുചൊൽകയുമരുതെല്ലൊദെശാചാരവുംജാതിധൎമ്മവുംചെ
യ്തീടെണമാശുവൎജ്ജിച്ചീടെണംദുൎജ്ജനവിവാദവുംഡംഭമത്സരംമൊ
ഹംപൈശൂന്യംപാപകൃത്യംസംപ്രതിവൎജ്ജിക്കെണംഭൂപതിദ്വിഷ്ടനെ
യും മത്തൊന്മത്തന്മാരൊടുമുത്തരംപറയരു തുത്തന്മാരെപ്പുരസ്കരിച്ചു
നടക്കെണം സഖ്യവുംവിവാഹവുംവ്യവഹാരവുംതനിക്കൊക്കുമൊ
ട്ടഭിജാത്യമെന്നവരൊടുവെണം ഹീനന്മാരൊടുകൂടിസ്സംസൎഗ്ഗമരുതൊ
ട്ടും ദാനവുംചെയ്തീടെണമാശ്രിതന്മാൎക്കുനിത്യം ഭൂപതെവനിയൊ
ഗത്തെയുംപാലിച്ചെററം താപത്തെപ്പൂണ്ടുവാഴും പാണ്ഡവൻതന്റെ
രാജ്യം പാതിയുംകൊടുപ്പതുധൎമ്മമതല്ലയാഴ്കിൽ ഖെദവുംവരുംഭവാ
നെററമെന്നറിയെണം" നല്ലവാക്കുകൾതവകെട്ടാലില്ലലംഭാവം ചൊ
ല്ലുചൊല്ലീനിയുംനീ"യെന്നിതുധൃതരാഷ്ട്രർചൊല്ലിയനെരമതിനുത്തരം
വിദുരരും ചൊല്ലിനാൻമനൊഹരമായുള്ളവാക്കുകളാൽ "നല്ലതുമാ
കാത്തതുംചൊല്ലുവൻചൊന്നാൽകെൾക്കയില്ലനീയതുകൊണ്ടുചൊ
ല്ലുവാന്മടിയാകും നല്ലതുപാണ്ഡവനുനാടുപാതിയുംനൽകിലല്ലൽതി
ന്നിരിക്കതൊവല്ലായ്കിൽസുതന്മാരെക്കൊല്ലുമെപാണ്ഡവന്മാരില്ലസം
ശയമെതും നല്ലഭീഷ്മദ്രൊണകൎണ്ണാദിയുംമരിച്ചീടുംപ്രിയമാകിലുംപു
നരപ്രിയമെന്നാകിലും നയമാകിലുമപനയമാകിലുമതി ശുഭമാകി
ലുമെററമശുഭമെന്നാകിലുമഭിമൊദെനചൊദ്യംചെയ്കിലെപറയാവു
വൈചിത്രവീൎയ്യനൃപകെൾക്കെണമിവയെല്ലാംവൈശദ്യംമനസ്സിങ്ക
ലുണ്ടല്ലൊഭവാനെററംവൈദുഷ്യംഭവാനെക്കാളെറയുണ്ടയിട്ടല്ലവൈ
ദഗ്ദ്ധ്യംവാക്കിനെററമുണ്ടെങ്കിലതുമല്ലസ്നെഹമുണ്ടതുകൊണ്ടുകെൾക്കും
ഞാൻചൊന്നാലെന്ന മൊഹമുണ്ടിനിക്കിതുകൊണ്ടുഞാൻപറയുന്നു
വംശനാശത്തെക്കണ്ടുസംകടംപാരമുണ്ടുസംശയംതീൎന്നതെല്ലൊനിന്നു
ടെസുതന്മാൎക്കൊപ്രാപ്തമായിതുരാജ്യമിനിക്കെന്നകതാരിലൊൎത്തുവൎത്തി
ച്ചീടരുതുവ്വീശനസാമ്പ്രതംപിന്നെയുമവിനയംസംപത്തെഹനിച്ചീടും
നിൎണ്ണയമെല്ലൊനല്ലരൂപത്തെജ്ജരപൊലെപാദപഫലംപഴുക്കുംമുൻ
പെഭുജിച്ചീടിൽസ്വാദുമില്ലെല്ലൊപിന്നെവിത്തുമില്ലാതെവരുംപക്വമാ

യതുഭുജിച്ചാലരീരസമുണ്ടാം വൃക്ഷവുമുണ്ടാം പിന്നെഫലമുണ്ടായ്വരും
പുഷ്പങ്ങൾതൊറും ചെന്നുനിത്യവുമുള്ളമധുക്ഷൾപ്പലമൊരുക്കൂട്ടിരക്ഷി
ച്ചുവൎദ്ധിപ്പിക്കും അപ്പൊലെനൃപവരനെപ്പൊഴും മഹിംസയാതൻപ്രജ
കളിൽനിന്നാജ്ഞിക്കെണമൎത്ഥമെററം വിരിഞ്ഞവിരിഞ്ഞപൂവറുത്തുകൊ
ൾകെയാവുവിരാത്തുമൂലച്ഛെദം ചെയ്യരുതൊരിക്കലും ആരാമത്തിങ്കൽ
ചെന്നമാലാകാരനെപ്പൊലെ ദാരുമൂലാൎത്ഥിയാകുമംഗാരകാരകന്റെ
കാരിയം കാട്ടീടരുതെന്നുമെനരപതിസാരനായിരിക്കിലെന്നറികകുരുപതെ
അനൎത്ഥം പ്രജകൾക്കവരുത്തും നിരൎത്ഥകൻ തനിക്കൊരൎത്ഥലാഭം വരി
കയില്ലതാനും കുന്താനം ഭൂപാലനെയാക്കമെവെണ്ടിലെന്നാൽക്ഷണധ
നാംഭൎത്താവിനെനാരിമാക്കെന്നപൊലെകൎമ്മങ്ങൾകൊണ്ടും നൊക്കുകൊ
ണ്ടും വാക്കുകൾകൊണ്ടും സമ്മാനിച്ചീടുകിലെരഞ്ജിപ്പുരാജ്യം തൻകൽ
പീഡിപ്പിച്ചീടുന്നാകിൽപെടിക്കും പ്രജകളും വെഗത്തിലൊടും മൃഗം
വ്യാധനെകാണുന്നെരം കൎത്തവ്യം പരരാജ്യമൎദ്ദനം പൊലെതന്നെ നി
ത്യവും നിജരാഷ്ട്രരക്ഷണം രാജാവിനാൽ ഉന്മത്തനെന്നാകിലും ബാ
ലകനെന്നാകിലും സമ്മതമായസാരവാക്കുകക്കൊൾകെവെണ്ടു ശം
കിക്കവെണ്ടസുവൎണ്ണത്തെക്കൈക്കൊൾകെവെണ്ടു പംകത്തിൽകിട
ക്കുന്നതെങ്കിലുമതിദ്രുതം ഗൊക്കളെ ഗന്ധം കൊണ്ടും ബ്രാഹ്മണർ
വെദംകൊണ്ടും ഭൊഷ്ക്കല്ല ചാരന്മാരെകൊണ്ടു ഭൂപാലന്മാരും നൊക്കിക്കാ
ണുന്നു കണ്ണുകൊണ്ടുമറ്റുള്ള ജനം മിത്രബാന്ധവന്മാരായുള്ള ഭൂപാലെ
ന്ദ്രന്മാർ ഭൎത്തൃബാന്ധവന്മാരായുള്ള നാരികളെല്ലാം ദെവബാന്ധവന്മാ
രായുള്ള ഭൂദെവെന്ദ്രന്മാർ മെദിനീശ പരഗൊക്കൾ പൎജ്ജന്യബാന്ധവന്മാ
ർ സത്യത്തെകൊണ്ടുധൎമ്മമഭ്യാസം കൊണ്ടുവിദ്യാ വൃത്തത്തെകൊണ്ടുകു
ലം മജ്ജനംകൊണ്ടുരൂപം രക്ഷിച്ചുകൊൾകവെണം മാനത്തെക്കൊ
ണ്ടുധാന്യം രക്ഷിക്കാമനുക്രമം കൊണ്ടുവാജികളെയും അന്തികെവിലൊ
കനം കൊണ്ടുഗൊകുലം ലക്ഷ്യം സന്തതം കുചെലകൾകൊണ്ടുനാരിക
ളെയും വൃത്തിഹീനനുകുലമപ്രമാണം പൊൽനല്ല വൃത്തവാനെങ്കില
ന്ത്യജാതനും നന്നുതാനും പരന്മാരുടെവിത്തരൂപവീൎയ്യാഭിജാത്യ ഗുരു
സൌഭാഗ്യസുഖസൽക്കാരാദികൾ കണ്ടാൽ ചിത്തത്തിലസൂയവൎദ്ധി
ച്ചീടും പുരുഷനു നിത്യവുമാധിയൊഴിഞ്ഞില്ലെന്നു ധരിക്കെണം ഉത്ത
മാശനം മാംസൊത്തരമെന്നറിയെണം മദ്ധ്യമാശനമെല്ലൊ ഗൊര
സൊത്തരം നൂനം അധമാശനം ലവണൊത്തരമെവം മൂന്നുവിധമായു
ള്ളുഭവിഭൊജനം നരപതെ അത്യന്തമധമന്മാൎക്കശനാൽ ഭയം പിന്നെ മ
ദ്ധ്യമന്മാൎക്കു മരണത്തിങ്കൽനിന്നുഭയം ഉത്തമന്മാൎക്കു ഭയമവമാന
ത്തിങ്കലും ഇത്തരമിനിയും ഞാൻ ചൊല്ലുവൻവെണമെങ്കിൽ കാൎയ്യ

ങ്ങൾ ചെയ്യായ്കിലും ചെയ്കിലുമകാൎയ്യങ്ങൾ കാൎയ്യന്മാർ ഭയപ്പെട്ടമെ
പ്പൊഴും രണ്ടിങ്കലും മാനസെമദകരമായുള്ള പെയങ്ങളെ പാനവും ചെ
യ്തീടുമാറില്ലെല്ലൊ മഹത്തുകൾ അൎത്ഥാഭിജാത്യവിദ്യാദികളാലുള്ള മദ
മെത്രയും വിരിയപ്പൊം സജ്ജനസംഗത്തിനാൽ സത്തുക്കളസത്തുക
ളസത്തുകളൊടുചെന്നെതാനുമൊന്നൎത്ഥിച്ചാലസജ്ജനം സൽഭാവം
നടിച്ചീടും വിസ്രൂവാനായുള്ളവനാൽ ജിതയെല്ലൊ സഭാ സത്വരഗതി
മതാ നിൎജ്ജിതമധ്വാതാനും ഗൊമതാ ജിതമശനാഗ്രഹം ശീലവതാ
ശ്രീമതാ സൎവ്വം ജിതമൎവ്വീശ ശിഖാമണെ ശീലമെത്രയും പ്രധാനം പുരു
ഷനന്നൂനം ശീലമില്ലായ്കിൽ മിത്രാൎത്ഥങ്ങൾ കൊണ്ടെന്തു ഫലം ഐശ്വ
ൎയ്യമത്തൻ പാപിഷ്ഠൻ മധ്യമത്തനിലും ഐശ്വൎയ്യമത്തന്നു ഊൎദ്ധ്വഗതിയു
മില്ലയെല്ലൊ ധൎമ്മാൎത്ഥങ്ങളെ ത്യജിച്ചിന്ദ്രിയവശഗനായ് കൎമ്മദത്തൊടു വ
ൎത്തിച്ചിടിന പുരുഷന്റെ വിത്തവും ധാന്യങ്ങളും ജീവനും നശിച്ചുപൊ
മുത്തമനാകുന്നവനിന്ദ്രിയജയം വെണം അൎത്ഥെശനിന്ദ്രിയെശന
ല്ലെങ്കിലവനുള്ളൊ രൎത്ഥവും നശിച്ചുപൊം ക്ഷിപ്രമെന്നറിഞ്ഞാലും
സത്യമാൎജ്ജവം ശൌചം സന്തൊഷമനസൂയ ചിത്തശാന്ത്യനായാ
സപ്രിയവാക്യാദിഗുണം ഉണ്ടാകയില്ലയെല്ലൊ നിൎണ്ണയം ദുരാത്മനാ
മുണ്ടാകിലതു പരപീഡക്കായ്വരും താനും ആത്മനിധൎമ്മനിത്യത്വം വചൊ
ഗുപ്തിദാനമാത്മജ്ഞാനവ്യമസംരംഭവും തിതിക്ഷയും തുഷ്ടിയുമഹിം
സയുമനുകമ്പാദികളും ദുഷ്ടൎക്കുകുറഞ്ഞൊന്നുമുണ്ടാകയില്ലയെല്ലൊ ഭൂ
പതെ ഹിംസാബലം കെവലമസാധൂനാം ഭൂഭൃതാം ബലം ദണ്ഡവി
ധിയെന്നറിഞ്ഞാലും സ്ത്രീണാം ശുശ്രൂഷാബലം ഗുണിനാം ക്ഷമാ
ബലം പ്രാണിനാം ബലം ജലം പാൎത്ഥിവ കുലപതെ അടവി മഴുകൊ
ണ്ടുവെട്ടിയാലകച്ചീടും കഠിനാ വാചാ വെട്ടിമുറിച്ചാലകച്ചീടാ നാരാ
ചശല്യം ദെഹത്തിങ്കൽനിന്നെടുത്തീടാം ക്രൂരവാക്ശല്യമെടുക്കാം ചികി
ത്സകനില്ല വിശ്വപാലനരാജലക്ഷണസമ്പന്നനായ്വിശ്വാസയൊ
ഗ്യനായ ഭൂപതി യുധിഷ്ഠിരൻ ധീരാത്മാ ദുഃഖങ്ങളെ സഹിച്ചീടുന്നതവ
ഗൌരവം നിമിത്തമായെന്നതൊൎത്തീടെണം സൎവ്വവെദജ്ഞന്മാരെക്കാ
ളുൽകൃഷ്ടനാകുന്നതു സൎവ്വഭൂതങ്ങളിലുമാൎജ്ജവമുള്ള പുമാനതുകയാൽ
പുത്രന്മാരിലാൎജ്ജവം പ്രതിപാദിച്ചെ കാന്തെ സൌഖ്യം വാണാൽ സ്വ
ൎഗ്ഗപ്രാപ്തിയും വരും എത്രനാളെക്കു കീൎത്തിനില്ക്കുന്നിതവനിയിലത്രനാ
ളെക്കു സ്വൎഗ്ഗവാസമുണ്ടവന്നൊൎത്താൽ ദൈത്യന്മാർ വിരൊചനൻ കെ
ശിനി നിമിത്തമായാസ്ഥയാ സുധന്വാവിനൊടുള്ള സംവാദം നീ കെട്ടി
ട്ടില്ലയൊ നൃപശ്രെഷ്ഠനാം ധൃതരാഷ്ട്ര കെട്ടാലെത്രയും മനൊമൊഹനമി
തിഹാസം ക്ഷത്താവു ധൃതരാഷ്ട്രനന്നെ കെൾപ്പിച്ചീടിനാനുത്തമമായ പൂ

രാവൃത്തമെപ്പൊഴുമപ്പോൾ രൂപത്തിൻ ഗുണമപഹരിച്ചിടുന്നു ജരാ
കോപമത്ഥത്തെയെല്ലാം പ്രത്യപഹരിച്ചീടുന്നു ശീലത്തെയപഹരിച്ചീ
ടുന്നു ഖലസേവാ കാലൻ പ്രാണനെയപഹരിച്ചിടുന്നുവെല്ലൊ ആ
ശതാനപഹരിച്ചിടുന്നു ധൈയ്യത്തെയും ആശ്രുകന്ദപ്പനപഹരിച്ചീടു
ന്നനാണം ധമ്മചയ്യയെയപഹരിക്കുമസൂയയും നിമ്മലമരെനാൎയ്യംഹ
രിക്കുമതിമാനം ക്രോധിക്കത്ഥവുമില്ല ശഠനു മിത്രമില്ല ക്രൂരനു നാരിയി
ല്ല സുഖിക്കു വിദ്യയില്ല കാമിക്കു നാണമില്ല കൊശമില്ല ഖലനു സവ്വ
വുമില്ല നൂനമനവസ്ഥിതനൊത്താൽ കൃതജ്ഞതവും പരാക്രമവും വി
നയവും മിതഭാഷണം ദാനമന്വയവിശുദ്ധിയും ശ്രുതവും സൽപ്രജ്ഞ
യുമുള്ളവൻ ശോഭിക്കുന്നു ഇച്ചൊന്ന ഗുണമെട്ടുമില്ലാത പുരുഷനെ സ
ജ്ജനമെല്ലും ബഹുമാനിക്കയില്ലയെല്ലൊ സപലൊകത്തിനു നിദശനങ്ങ
ളായിട്ടുണ്ടു ചൊല്ലുന്നിതെട്ടു ഗുണമറികധാത്രീപതെ അന്വവെദങ്ങൾ
നാലുമന്വവായങ്ങൾ നാലും മന്നവാ ചൊല്ലിടുവൻ കെട്ടാലും യഥാ
സൌഖ്യം യജ്ഞദാനാദ്ധ്യയന തപസ്സാന്നിഷ്ഠ നാലും വിജ്ഞാനിജന
മന്വവെദങ്ങളെന്നു ചൊല്ലും സത്യമാജ്ജവം ദമമാനൃശംസ്യവുമി
വ ചതവാരി ബുധമതമന്വവായങ്ങളെന്നും വൃദ്ധൻമാരില്ലാതൊരു സ
ഭയും സഭയല്ല വൃദ്ധന്മാരല്ല ധമ്മത്തെ ചൊല്ലീടാതവരും സത്യമില്ലാത ധ
മ്മവുമല്ലയെല്ലൊ സത്യവും സത്യമല്ല മായാനുവിദ്ധമായാൽ സത്യവും
രൂപം ശ്രുതം വിദ്യയും കുലം ശീലം ശക്തിയും ധനം ശൌയ്യം വിചിത്രഭാ
ഷ്യമിവപത്തുണ്ടു സംസൎഗ്ഗയൊനികളെന്നറിയേണം പൃത്ഥ്വീശതിലക
മെ കെട്ടാലുമിനിയും നിവാസരത്തിങ്കൽ പ്രവൃത്തിക്കിലെ രാത്രൌ പി
ന്നെവാസം ചെയ്തീടാവിതു സുഖമായെന്നു നൂനം എട്ടുമാസവും പ്രവൃ
ത്തിക്കിലെ പുനരതി വൃഷ്ടിമാസങ്ങൾ നാലും സുഖമായ്വസിക്കാവു
യൌവനത്തിങ്കൽ പ്രവൃത്തിച്ചത്ഥമാജ്ജിക്കിലെ ചൊവ്വൊടെ വാ
ദ്ധക്യത്തിൽ സുഖമായ്വസിക്കാവു ജീവപയ്യന്തം പ്രവൃത്തിക്കിലെ മര
ച്ചാലും ദെവലൊകാദികളിൽ സ്വൈരമായ്വസിക്കാവു ആചായ്യനാത്മ
വതാം ശാസ്താവു ദുരാത്മനാം രാജാവു ശാസ്താ പിന്നെ ഗൂഢപാപൻ
മാൎക്കെല്ലാം അന്തകൻ തന്നെ ശാസ്താവാകുന്നതറിഞ്ഞാലും "എന്തിനു
വളരെ ഞൊനിത്തരം പറയുന്നു താപസന്മാരുടെയും വാഹിനീമാരുടെയും
ശൊഭതെടിടും മഹാത്മാക്കൾ വംശത്തിന്റെയും ഉത്ഭവസ്ഥാനമന്വെ
ഷിക്കെണ്ടു ദിവ്യന്മാൎക്കില്ലല്ലൊ ഉത്പത്തിദൊഷമെന്നതൊക്കെണം നരപതെ
വ്യാഹൃതത്തെക്കാൾ ശ്രെഷ്ഠമാകുന്നു അവ്യാഹൃതം വ്യാഹൃതം രണ്ടാമതു സ
ത്യത്തെ വദിക്കെണം വ്യാഹൃതം പിന്നെ പ്രിയം വദിക്കു മൂന്നാമതും വ്യാ
ഹൃതം ധമ്മം വദിക്കെന്നതു നാലാമതും ഉത്തമന്മാരെ വെണം സെവി

ച്ചുകൊള്ളുവാനും മദ്ധ്യമന്മാരെ കാൎയ്യകാലെ സെവിക്കെണമെന്നു സെ
വിച്ചീടരുതധമന്മാരെയൊരിക്കലു ഭാവിച്ചീടരുതവരൊടാഭിമുഖ്യം പൊ
ലും മാനസതാപം കൊണ്ടു ബലവും ശരീരവും ജ്ഞാനവും ക്ഷയിച്ചു പൊം
വ്യാധിയും വൎദ്ധിച്ചീടും — പെരികവിശ്വാസസ്ഥന്റെ പത്നിയെ പ്രാപി
പ്പവൻ ഗുരുതല്പഗൻ വൃഷലീപതിയാകും ദ്വിജൻ ശരണാഗതഹന്താ
മദ്യപനിവരെല്ലാം കരുതിടെണം ബ്രഹ്മഹന്താവിനൊക്കമെല്ലൊ എ
പ്പൊഴും പ്രിയം പറഞ്ഞീടുവാൻ പലരുമുണ്ടപ്രിയമെന്നാകിലും പ
ത്ഥ്യത്തെ ചൊല്ലീടുവാൻ സല്പുരുഷന്മാരില്ല കെൾപ്പാനുമാരുമില്ല ധ
ൎമ്മാധൎമ്മമുള്ള ജനമെന്നിയില്ലൊരെടത്തും ഭൎത്താവിൻ പ്രിയാപ്രിയമ
നെക്ഷിയാതെ ധൎമ്മതത്വമറിഞ്ഞുകൊണ്ടപ്രിയമെന്നാകിലും പ
ത്ഥ്യത്തെ ചൊല്ലുമമാത്യൻ വെണം രാജാവായാൽ എത്രയും വന്നുകൂടുമ
ദ്ദ്രയവുമെന്നാൽ — സൎവ്വവുമുപെക്ഷിച്ചുമാത്മാവെ രക്ഷിക്കെണം ഉ
ൎവ്വിയെയുപെക്ഷിച്ചും മിത്രത്തെ രക്ഷിക്കെണം ഗ്രാമത്തെയുപെക്ഷി
ച്ചും രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കെണം ഗ്രാമത്തെയൊരു ഗൃഹം കളഞ്ഞും രക്ഷിക്കെ
ണം ഒരുവൻ തന്നെ കളഞ്ഞൊരടം രക്ഷിക്കെണം — കരുതീടുക മനതാര
തിലിവയെല്ലാം പുത്രനെയുപെക്ഷിച്ചും വംശത്തെ രക്ഷിക്കെണം ഉ
ത്തമന്മാരായുള്ളൊരിങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നായം — അൎത്ഥത്തെ രക്ഷിക്കെണ
മാപത്തു വരുംപൊഴെക്കൎത്ഥത്തെക്കാളും ധൎമ്മദാരങ്ങൾ രക്ഷിക്കെണം
ദാരാൎത്ഥങ്ങളെക്കാളുമാത്മാവെ രക്ഷിക്കെണം ധീരന്മാരായുള്ളവരി
ങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നായം — ഭൎത്താവിന്നഭിമതമറിഞ്ഞു കാൎയ്യങ്ങളെ നിത്യവുമ
വക്രബുദ്ധ്യാ സായം ചെയ്യുകൂട്ടി പത്ഥ്യങ്ങൾ വചിച്ചനുരക്തനായ്യുക്തി
ജ്ഞനാം ഭൃത്യൻ തന്നൊടു തന്നെത്തുല്യനായ്വരക .പ്യൻ — ഭൎത്താവിൻ നി
യോഗത്തെയാദരിയാതെയതിൻ പ്രത്യുക്തി പറഞ്ഞേറ്റമാത്മാഭിമാ
നത്തൊടും ചിത്തത്തിന പ്രതികൂലമായുറഞ്ഞീടുന്നൊരു ഭൃത്യനെ ത്യജി
ക്കെണം ബുദ്ധിമാനായ നൃപൻ — സകലഭൂതങ്ങൾക്കും ഹിതമായാത്മാ
വിനും സുഖമായിരിപ്പതെ ചെയ്വൂ ഭൂപാലനും ബുദ്ധിയും പ്രഭാവവും
തെജസ്സുമുത്ഥാനവും സത്വവുമെറ്റം വ്യവസായവുമുള്ളവനു വൃത്തിക്ഷയഭ
യമൊരുനാളുമുണ്ടാകയില്ല വൃത്തിക്ഷയഭയമായാൽ നിഷ്ഫലം ഗുണങ്ങളെല്ലാം —
നാരിമാരെയും നൃപന്മാരെയും സൎപ്പത്തെയും വൈരിപക്ഷികളെയും
സ്വാദ്ധ്യായത്തെയും നിജ ഭൊഗാനുഭവത്തെയും ജീവിതകാലത്തെയും
ഭാഗധെയത്തെയും വിശ്വാസമുണ്ടാക വെണ്ട സൎപ്പാഗ്നി സിംഹങ്ങ
ളും കുലപുത്രനുമുള്ളിൽ സ്വല്പനുമവജ്ഞെയന്മാരല്ലെന്നറിയെണം വി
ദ്യാഭിജനവയൊ ബുദ്ധ്യൎത്ഥശീലങ്ങളിൽ വൃദ്ധന്മാരവമന്തവ്യന്മാര
ല്ലൊരിക്കലു — ഗുണവാന്മാരായുള്ളൊരാലസ്യവാന്മാരെ നിത്യ മജ്ഞയത്തി

ത്തുകിൽനിനക്കസൌഖ്യംവരും — ശിഷ്ടനാമവൻതന്നെദ്വെഷമു
ണ്ടെന്നാകിലുംതുഷ്ടനായ്പരിഗ്രഹിച്ചീടുകെന്നതെവരു ആൎത്തനായിരി
പ്പവനൌഷധംകൈക്കരുതു മാസ്വാദയാസെവിച്ചീട്ടുമാറെല്ലൊകണ്ടു
പൊരുദുഷ്ടനാമവൻതന്നെസ്നെഹമുണ്ടെന്നാകിലുംപെട്ടന്നുപരിത്യ
ജിച്ചീട്ടുകെന്നതെവരു ദുഷ്ടമായിതുവിരൽപാമ്പിനാലെന്നാകിലൊ
പെട്ടന്നാവിരൽതന്നെച്ഛെദിക്കെന്നതുംവരും മാരീചൻമണ്ഡോദരി
മയനുംസുമാലിയും വീരനാംകുംഭകൎണ്ണൻനീതിമാൻവിഭീഷണൻഎ
ന്നിവർപറഞ്ഞുതുകെളാഞ്ഞുദശമുഖൻതന്നുടെകാമത്തിൻറമൂഢനനി
മിത്തമായിന്ദ്രജിത്തിൻറവാക്കുകെട്ടതുകൊണ്ടുതന്നെ വന്നിതുദശാ
സ്യനുനാശമെന്നറിഞ്ഞാലുംഎന്നതുപൊലെവരുംനാശമിന്നിവിടെ
യുംനിന്നുടെമകൻതൻറവാക്കുകൾകെൾക്കുന്നാകിൽ — കാമത്താലതു
വന്നുരാക്ഷസപ്രവരനു ലൊഭത്താൽവരുന്നിതുനിന്നുടെമകനിപ്പൊ
ൾമക്കളെലാളിക്കുരുതാകയെന്നതുകണ്ടാൽശിക്ഷിച്ചുതൻറകാലംകഴി
ച്ചുകൊൾകെയാവൂ — ഉത്തരമുള്ളവിദുരൊക്തികൾബഹുവിധംവിസ്തൃ
തിച്ചുരചെയ്താനെതുമെകാലംപൊരാദൈവകല്പിതംതടുക്കാവതല്ലൊരുവ
നുംദൈവത്താൽകൃതമിദമെന്നൊൎത്തുവിദുരരും പൌരുഷംനിരൎത്ഥക
മെന്നുറച്ചതുനെരം കൌരവവീരനൊടുപിന്നെയുമുരചെയ്യാൻഭൂഭാ
രഹരണത്തിന്നായ്പിറന്നൊരുനാഥൻഭൂപതിരമാപതി ലൊകൈകപ
തീകൃഷ്ണൻകൎമ്മണാംപതിവെദപതിദെവാനാംപതി ധൎമ്മൈകപതിയ
ജ്ഞപതിസല്പതിഹരിഭക്തവത്സലൻകരുണാനിധിപശുപതി ഭുക്തി
മുക്തികൾദാനംചെയ്തീടുംയദുപതിസത്വാദിഗുണത്രയയുക്തയാംപ്ര
കൃതിക്കുംതത്വങ്ങളെല്ലാററിനുമാധാരഭൂതൻനാഥൻ തന്തിരുവടിയുടെ
കല്പിതമെല്ലാമെന്നുചിന്തിച്ചുതല്പാദാബ്ജം സെവിച്ചുകൊൾകനിത്യം —
Sanatkum. &c to Dhrit. പിന്നെയസ്സനൽകുമാരൻമുനിയെഴുന്നെള്ളിമന്നവൻധൃതരാഷ്ട്രൻത
ന്നൊടായതുൾചെയ്തു അദ്ധ്യാത്മംപലതരമജ്ഞാനംകളവാനാ യത്യ
ന്തംമൂഢന്മാൎക്കതെത്രയുംവിപരീതം താപസശ്രെഷ്ഠൻതാനുമെഴുന്നെ
ള്ളിയശെഷംതാപമുൾക്കൊണ്ടുപിന്നെവിദുരരുംചെയ്തു തെളിവെവി
ശെഷങ്ങളൊക്കവെകെട്ടുകെട്ടു കാലവുംപുലൎന്നിതുപിന്നെയങ്ങെല്ലാ
Council വരുംമന്ത്രശാലയിൽപുക്കതുടങ്ങിനിരൂപണം അന്ധനാംനൃപതിയും
ഭീഷ്മദ്രൊണാദികളും സഞ്ജയനതുനെരംധൎമ്മജൻപറഞ്ഞതും കഞ്ജ
ലൊചനനരുൾചെയ്തതുമറിയിച്ചാൻ അച്യുതനരുൾചെയ്തവാൎത്തക
Bhishma's warning ൾകെട്ടുഭീഷ്മർനിത്യംകൃഷ്ണൻ ചൊന്നാലന്തരമില്ലയെന്നാൻ മൂൎത്തി
കൾമൂന്നുപെൎക്കുംമൂലമാംമുകുന്ദനും പാൎത്ഥനുമൊരുഭെദമില്ലെടൊസു
യൊധനാതന്നെതാൻപുകഴ്ന്നകൎണ്ണനുംനിസ്സമൊട്ടുംസന്നാഹമൊ

ട്ടപാണ്ഡുനന്ദനൻവരുംനെരം_ശൊകങ്ങളൊഴിഞ്ഞുകൊണ്ടുപൊയയുധിഷ്ഠിരൻ
ണ്ടുതില്ലെ നൊക്കെടൊസുയൊധനകണ്ടാലൊട്ടറിയെണം വരുവാ
നുള്ളതൊക്കവന്നാൽപിന്നെയുംമുമ്പിൽ മത്തു മറിയപ്പൊകാതവരെങ്ങിനെ
പൊറുക്കുന്നു_വെന്തുപൊകെണമിവരെന്നുള്ളിങ്ങളുള്ളിൽ ചിന്തിച്ചു
ജതുഗെഹംതീൎത്തിലാക്കിവാതിൽ ബന്ധിച്ചുതീയുംവെച്ചതന്തരംവ
രികയാലന്തവുമവൎക്കുവന്നിടാതെജീവിച്ചൊരു കുന്തിതൻതനയ
ന്മാരഭ്യുദയത്തെക്കണ്ടു സന്താപംപൂണ്ടൊരുനീകള്ളച്ചുതാലെനാടു മെ
ന്തൊരുകഷ്ടംപറിച്ചുടവിതന്നിലാക്കി_ എന്തിനിനില്ല നമുക്കെന്നുള്ളമ
നക്കാമ്പിൽ ചിന്തിച്ചുവാഴുംകാലംപിന്നെയുംചതിയാലെ അന്തകപു
രത്തിംകലയപ്പാൻപൊയ്ക്കുതന്നിലന്തരാചെന്നുനിങ്ങൾമരുന്നുകലക്ക
മ്പൊൾ ഗന്ധൎവ്വശ്രെഷ്ഠൻചിത്രരഥനുംപടയുമാ ബന്ധിച്ചുനിങ്ങ
ളെയുംകൊണ്ടവൻപൊകുന്നെരം ബന്ധുക്കളായനിങ്ങൾചെയ്തദുഷ്ക
ൎമ്മമൊന്നും ചിന്തചെയ്യാതെവന്നുവെഗത്തിൽയുദ്ധംചെയ്തു ഗന്ധൎവ്വ
പ്രവരനെജ്ജയിച്ചുവീണ്ടുകൊണ്ടു ബന്ധുഭാവെനരാജ്യത്തിംകലെ
ക്കയച്ചൊരു കുന്തിതൻതനയന്മാരാകിയപാണ്ഡവന്മാർ ചിന്തിച്ചാ
ലശക്തന്മാരെന്നൊനിൻപക്ഷമുള്ളിലന്ധതാംചെറുതല്ലനിനക്കുസു
യൊധന-ധൎമ്മമുള്ളവർജയിച്ചീട്ടുമെന്നതുകൊണ്ടു ധൎമ്മജൻജയിക്കു
മെന്നെപ്പൊരുമറിയെണം"_ദ്രോണരുമരചെയ്തപാതിയുംകൊട്ടുകെട്ടൊ.
നാണക്കെടതിനില്ലധൎമ്മമെജയിച്ചീടു"_ശന്തനുസുതൻദ്രൊണർസ
ഞ്ജയൻവിദുരരും സന്തതംപറഞ്ഞിട്ടുംകെളാതെസുയൊധനൻ അ
ന്ധനാംസ്വപിതാവുംകൃപരുംദ്രൌണിതാനും ബന്ധുക്കളായസൊമദ
ത്തപുത്രാദികളും ആരുമൊരുമനുസരണംചെയ്തുപറഞ്ഞിട്ടു മാവതില്ലെ
ന്നുകല്പിച്ചുടങ്ങിക്കൊണ്ടാരെല്ലൊ "കാട്ടുവാഴകയൊഴിഞ്ഞിങ്ങുപാണ്ഡ
വർവന്നു നാട്ടുവാഴ്കിലെയ്തുകൊള്ളുകമടിയാതെ ഉററവരായനിങ്ങ
ൾമറെറാന്നുംപറയെണ്ട കുററങ്ങളൊഴിഞ്ഞില്ല മറെറാന്നുമിനിക്കി
പ്പൊൾ"ഇത്തരംവാക്കുകെട്ടുമറ്റുള്ളമഹാജന മുത്തരംപറയാതെപൊ.
യാരങ്ങൊരൊദിക്കിൽ_യുദ്ധമെല്ലാംപൊളെന്നെക്കൊണ്ടൊരൊകുററം
ചൊൽവാൻ വൃദ്ധന്മാൎക്കെന്തൊന്നുള്ളതെന്നൊൎത്തുയുധിഷ്ഠിരൻമിത്ര
മാസ്ഥിതിജ്ഞന്മാസ്സ്വാന്തനാസ്സ്വാസ്സൃജന്മാ യെത്രയുംമഹാപുരുഷന്മാരി
ലൊരുത്തനെസന്ധ്യൎത്ഥമയച്ചുടൻനിരപ്പപറയിച്ചു"സന്ധിയാഞ്ഞൊ
രുശെഷമായിരുന്നിതുയുദ്ധം സജ്ജനമെല്ലാംപുനരിങ്ങിനെപറഞ്ഞീ
ടു മിജ്ജനത്തെക്കൊണ്ടരിന്നാരെയങ്ങയക്കാവു"ധൎമ്മജനിവയെല്ലാം
തന്നുള്ളിൽനിരൂപിച്ചു നിൎമ്മലനായവാസുദെവനൊടുണൎത്തിച്ചുആ
ശ്രിതജനപരായണനായിട്ടുംജഗദീശ_രദയാനിധെഗൊപതെയ്ത

ചതെ മൂഢനാം ഞാനെന്റെ നന്ദനനിന്തിരുവടിതന്നൊടു ഗൂഢാവമാനമായ്വചനം ചൊല്ലീടുന്നു മറ്റും നിന്തിരുമനസ്സൊന്നിയെ ഞങ്ങൾക്കൊന്നാൽ മറ്റൊരു ശരണമില്ലെന്നതു നിരൂപിച്ചും സൎവ്വജ്ഞനെല്ലൊ ഭവാനെന്നതുകൊണ്ടും മമ ദുൎവ്വിനയൊക്തി കെട്ടാൽ ക്ഷമിച്ചുകൊൾകവെണം ചിന്തിക്കവെണം പക്ഷെ സന്ധിക്കിൽ മതിയെല്ലൊ നിന്തിരുവടിതന്നെ ബന്ധുവാകവെണം അന്ധതാം ഞാൻ ചൊല്ലുന്നതൊന്നുള്ളിൽ ക്ഷമിക്കെണം മന്ദകുലജാതനാകിയ ജഗല്പതെ അന്ധനാം നരപതി തന്നുടെ പുത്രനായൊരന്ധാത്മാ സുയോധനൻ തന്നൊടു പിണങ്ങാതെ ബന്ധുവത്സലനായ നിന്തിരുവടി തന്നെ ബന്ധുത്വമൊട്ടനുസരിച്ചു പറയെണം പാതിനാടപെക്ഷിച്ചാലതു തെന്നവൻ ചൊൽകിൽ പാതിയും വെണമെന്നില്ലഞ്ചുദെശമെ പൊരു ദെശമില്ലെങ്കിലഞ്ചുഗെഹമെ പൊരുമെന്നാൽ നാശം കൂടാതെ കഴിഞ്ഞീടുകിലതെ വെണ്ടൂ" സാരസവിലൊചനനാകിയനന്തരാത്മജൻ സാരനാം യുധിഷ്ഠിരൻ ചൊന്നതു കെട്ടനെരം തന്നുടെ മനക്കാമ്പിൽ ഹസ്തിനപുരത്തിനു ചെന്നു പൊകെണം ഞാൻ താനെല്ലൊ മുൻപിലെയെന്നു മന്നമെയുള്ള താശ്രുധൎമ്മനന്ദനനായ മന്നവൻ പറഞ്ഞപ്പൊൾ കൌതുകമുണ്ടായ്വന്നു രണ്ടുമൂന്നവസ്ഥകൾ സാധിക്കെണ്ടുന്നതിപ്പൊ ഉണ്ടതിന്നായ്ക്കൊണ്ടു ഞാൻ തന്നെ ചെൽകിലെ പൊരു "എന്നതൊൎത്തിരുന്നരുളീടും പൊൾ കുന്തിപുത്രൻ തന്നുടെ നിയൊഗത്തെ കൈക്കൊണ്ടു ഭഗവാനും "സാരഥെ ശീഘ്രം ഗരുഡധ്വജയുക്തമാക്കും തെരതുകൊണ്ടരികെ" വരികെന്നൊടു ചൊന്നാൻ കണ്ണുകൾ ചുവന്നു കൈഞെരിച്ചു പല്ലുംകടിച്ചംബുജനെത്രനൊടു ഭീമസെനനും ചൊന്നാൻ "എന്തിതു തുടങ്ങുന്നു ചൊല്ലുകെന്നൊടുകൂടി ചിന്തിച്ചെന്നടക്കാവുകാൎയ്യങ്ങൾ ഇനിമെലിത ധൃഷ്ടനാം ധൃതരാഷ്ട്രപുത്രന്റെ തുടതച്ചു പൊട്ടിച്ചുകളകയും കൌരവശതമെല്ലാം കൊട്ടിക്കൊന്നൊക്കപ്പൊടിപെട്ടുത്തുകളകയും ദുഷ്ടനാം ദുശ്ശാസനൻ തന്നുടെ മാറുപിളൎന്നിഷ്ടമായ്‌രക്തം കുടിച്ചീടുകയെന്നുള്ളതും പൊട്ടനാം ഭീമൻ ചെയ്കയില്ലയെന്നുണ്ടൊ തൊന്നി പെട്ടന്നു സന്ധിചെയ്തുകൊണ്ടാലും യുധിഷ്ഠിരനൊട്ടുമെ വിരൊധമില്ലിതിനിന്നെന്നാൽ നൂനം" ഗന്ധവാഹാത്മജനാം ഭീമൻ ചൊന്നതുകെട്ടു മന്ദഹാസവും ചെയ്തു മാധവനരുൾചെയ്തു "ചിന്തിച്ചവണ്ണം തന്നെ പന്തിതൊൻ കൂട്ടുന്നുണ്ടു സന്താപമതുകൊണ്ടു ചിത്തത്തിലുണ്ടാകെണ്ട" കൃഷ്ണയും കണ്ണീരൊടെ കൃഷ്ണനൊടുരചെയ്തു കൃഷ്ണനും കൃപയൊടെ കൃഷ്ണയൊടരുൾചെയ്തു "നിശ്വാസമുണ്ടാകെണ്ട വിശ്വസിച്ചാലുമെന്നെ കശ്മലൻ ദുശ്ശാസനൻ താനും തൻ ബന്ധുക്കളും നിശ്ശെഷമൊടുങ്ങുമെന്നതിന്നെത്ര ഞാനും നിശ്ചയം.

തുടങ്ങുന്നപൊയാലും ഖെദിക്കെണ്ട ഞാൻ ചാലെവരുത്തുവൻ വാഞ്ഛി
തമെന്നു കൃഷ്ണൻ പാഞ്ചാലിയതുകെട്ടു തെളിഞ്ഞു മരുവിനാൾ ദാരുകൻ
കൊണ്ടുവന്നതെർതന്മെൽ കരയെറി പാരാതെയെഴുന്നെള്ളത്തുടങ്ങി ഭഗ
വാനും വെണ്കൊററക്കുടതഴ വെണ്ചമരികൾ നല്ലഭംഗിതെടീട്ടു മാല
വട്ടങ്ങൾ പലതരം പന്നഗരിപുതന്നെ ചിഹ്നമായിളങ്ങീട്ടു മുന്നതമായ്
കൊടിമിന്നുന്ന കൊടിക്കൂറ പങ്കജനെത്രൻതന്റെ ശംഖനാദവും പ
ല മംഗലസ്തുതികളും വാദ്യങ്ങൾ നിനാദവും കന്മഷം കളയുന്ന ചിന്മയ
ൻ മനൊഹരൻ പൊന്മണികിരീടവും നിൎമ്മലചികുരവും മാലെയം തൊ
ട്ടിട്ടഫാലവും ത്രിഭുവന പാലനാദികൾ ചെയ്യും ചില്ലിയും മകരമാം കു
ണ്ഡലം മിന്നീടുന്ന ഗണ്ഡവും മനൊജ്ഞമാം കണ്മുനവിലാസവും കമ്ര
മാം നാസികയും കിഞ്ചനത്തുളുംപീട്ടും പുഞ്ചിരിപ്പുതുമയും ചഞ്ചലാക്ഷി
കൾമനം വഞ്ചിക്കുമധരവും മുഗ്ധമായുള്ള മുഖപത്മവും ഗളഭുവി മുത്തു
മാലകൾ വനമാലകൾ കൌസ്തുഭവും ശിഷ്ടരക്ഷണത്തിന്നു ദുഷ്ടനിഗ്ര
ഹം ചെയ്യാൻ നിഷ്ഠുരമായ കരപത്മവും ശ്രീവത്സവും ഇന്ദിരാദെവി
ചിത്താനന്ദമൊടിരുന്നീടും സുന്ദരതരമായ മന്ദിരമായിട്ടുള്ള വക്ഷൊ
ദെശവും കമലൊത്ഭവൻ പിറന്നൊരു കുക്ഷിയും ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളസം
ഖ്യം കിടക്കുന്നൊരുദരൊപരി പൊങ്ങും രൊമാളിവിലാസവും മധുരാ
ധരീജനം മയങ്ങും മദ്ധ്യത്തിങ്കൽ കാഞ്ചനമയമായ കാഞ്ചികളിട്ടു മന്ദ
പ്പൂഞ്ചെലയതിന്മീതെ നാനാശൊഭിതങ്ങളായ്മിന്നുന്നരത്നങ്ങളുമെന്നു
ള്ളിൽ വിളങ്ങുന്ന ധന്യപാദാബ്ജങ്ങളും കണ്ടുമാമുനികളും വെദവാദികളു
യജ്ഞദെവവരന്മാരും വെദാന്തിൻ പൊരുളായ വെദാന്തവെദ്യൻതന്റെ
പാദപത്മവും കൂപ്പിസ്തുതിച്ചുപാടിക്കൊണ്ടു യാദവവീരനെഴുന്നെള്ളുന്ന
വട്ടിയെ [?] കൂടാദരവൊടുനടന്നീടിനാർ ഭക്തിയൊടെ ഗൊവിന്ദൻവ
രവുകെട്ടാനന്ദമൊടു ഭീഷ്മരാവിമ്മാരെന്മററും ഭക്തരായുള്ളൊരെല്ലാം
മുൻപിനാലെഴുന്നെള്ളത്തിവിടെയെന്നൊത്തു സംഭ്രമിച്ചലംകരിച്ചീ
ടിനാരാലയങ്ങൾ മല്ലാരി വിചിത്രവീൎയ്യാത്മജൻതന്നിക്കുള്ളൊ രില്ല
വുമകം പുക്കുവസിച്ചൊരനന്തരം കുശലപ്രശ്നാദികൾ ചെയ്തിതു ധൃത
രാഷ്ട്രർ കുശലമെന്നതന്നെയരുൾചെയ്തിതു കൃഷ്ണൻ ചെറുതുകാൎയ്യമുണ്ടു
പറഞ്ഞുപൊവാനതിനെതിരെവരുവൻ ഞാനടുത്തദിനംതന്നെ ഉഴറീട്ടു
ന്നെന്നിപ്പൊളുടുത്തുസന്ധ്യയെന്നങ്ങെഴുന്നെള്ളിനാൻ ജഗന്നായകൻ
വാസുദെവൻ അച്ഛന്റെ ഭഗിനിയാം കുന്തിദെവിയെക്കണ്ടിട്ടുചൊതൻ [?] വി
ശെഷങ്ങളൊക്കവെയറിയിച്ചാൻ പണ്ടുകഴിഞ്ഞതും വൎത്തമാനവും മെലി
ലുണ്ടാവാനിരിക്കുന്ന വാൎത്തയുമരുൾചെയ്യാൻ കാത്തുകൊള്ളുക നീയെ
[illegible]

രാഷ്ട്രൻറഗൃഹംപുക്കിതങ്ങവർകളും. പാൎത്ഥനിന്നെതിരെറ്റുസല്ക്കരി
...ines with Vidura ച്ചുതത്തിനാർ ഊണിനുവിദുരർതൻവീടുപുക്കിതുകൃഷ്ണൻമാനസംതെ
ളിഞ്ഞുവനാനന്ദമുണ്ടായ്വന്നുക്ഷത്താവുഭക്തിപരവശനായ്വന്നുപുരു
ഷോത്തമൻഭക്തവാത്സല്യംകൊണ്ടുമതുപൊലെമുഗ്ദ്ധലൊചനരുംചെ
യ്തിതുവിദുരരൊടൈശ്വൎയ്യംസുഖംവന്നിതിവിടെവന്നമൂലംദുഗ്ദ്ധമാകിലും
(കയ്ക്കുംദുഷ്ടർനല്കിയാലെടൊഭക്തന്മാർതരികിലെട്ടക്കിക്കരസമുള്ളൂ"
ഇത്തരമരുൾചെയ്തുവിപ്രരുംതാനുംകൂടിഅത്താഴമുണ്ടുനല്ലമെത്തമെൽ
കരയെറിപാൎത്ഥന്മാരുടെനല്ലവാൎത്തയുമരുൾചെയ്തുരാത്രിയുംകഴിഞ്ഞിതു
മാൎത്താണ്ഡനുദിച്ചപ്പൊൾസന്ധ്യയുംകഴിച്ചാശ്രുനിത്യദാനങ്ങളുംചെ
യ്തുതണെർചുഴന്നൊരു തെരതിൽകരെറിനാൻ മന്ദമെന്തിയെകൃഷ്ണ
നംബികാസുതൻതൻറ മന്ദിരമകംപുക്കസുന്ദരൻ നന്ദാത്മജൻ
കൊടുത്തുസിംഹാസനമിരിപ്പാൻനൃപതിയു മടുത്തുഭീഷ്മദ്രൊണവി
Seats in full Council ദുരാദികളെല്ലാം പരന്നസഭതന്നിൽനിറഞ്ഞുമഹാജനം പറഞ്ഞുതുട
ങ്ങിനാൻമാധവൻകാൎയ്യങ്ങളും "അംബികാതനയനുംതന്നുടെസുതന്മാ
രുംനിൎമ്മലന്മാരാംമുനിവൎഗ്ഗവുംദ്വിജന്മാരും ദ്രൊണരുംകൃപരുമശ്വ
ത്ഥാമാവിദുരരുംമാനിച്ചുകെൾക്കഭീഷ്മർകൎണ്ണനുംശകുനിയും കഴിഞ്ഞ
വൃത്താന്തങ്ങൾപറഞ്ഞുതുടങ്ങെണ്ട കിഴിഞ്ഞുധൎമ്മാത്മജൻപറഞ്ഞവാ
ക്കുകെൾപ്പിൻ. സൊമവംശത്തിൽപണ്ടുള്ളാചാരമറിയായ്കിൽ മാമ
നിജനത്തൊടുചൊദിക്കസുയൊധന നാഴികനെരംപൊലുംമൂത്ത
വൎതന്നെനാടുവാഴ്കെന്നതെവരുനീതിനിനിക്രമിക്ക പൂൎവന്മാർപ
ണ്ടുവാണകെളിയുംനിനക്കില്ലെ സാൎവ്വഭൌമത്വംതന്നെഭാവിച്ചാൽ
വന്നുകൂടാ"എന്നതുകെട്ടുദുരിയൊധനനുരചെയ്യാൻ"ചൊന്നതുനന്നുന
നുദൈവകിതനയാനീ ചൊല്ലെടൊയയാതിയാംഭൂപതിതൻറമക്കളു
ള്ളയൊയദുമുതൽനാൽവരുമിരിക്കവെ പൂരുവല്ലയൊപണ്ടുപാരിനു
പതിയായതാരുമെയറിയാതെയല്ലിവയിരിക്കുന്നു""നന്നുനിൻകെട്ടുകെ
ളിമന്നവസുയൊധന നിന്നൊടൊന്നുണ്ടുപറയുന്നതൊന്നതുകെൾനീ
പൂജ്യനായ്പ്രഗുണ്ണെയൊഗ്യനായുള്ളവനെ രാജ്യത്തിൽപ്രാപ്തിയുള്ളി
തെന്നതുകൊണ്ടെല്ലയൊനിന്നുടെതാതൻധൃതരാഷ്ട്രർതാനിരിക്കവെമ
ന്നവനായിവാണുപാണ്ഡുവെന്നറികനീ അപ്പൊഴെപാണ്ഡുപു
ത്രനാകിയയുധിഷ്ഠിരനെപ്പൊരുമടക്കിവാണീടുകയെല്ലൊവെണ്ടു പാ
ണ്ഡുവിൻപുത്രർതന്നെയല്ലവരെങ്കിൽചൊല്ലാം""പാണ്ഡവന്മാരിൽ
പക്ഷപാതിനീകൊപിക്കൊല്ലമാമുനിശാപംകൊണ്ടുകാനനംതന്നിൽ
പാണ്ഡുഭാമിനീജനത്തൊടുവെറുപെട്ടിരുന്നനാൾമറ്റുകണ്ടവർകൾ
ക്കുമക്കളായ്ക്കിറന്നവർ പറ്റുമൊരാജ്യംപാൎപ്പാ നെന്നുനീപറഞ്ഞാലും"

എംകിലൊനിന്റെതാതനംബികാസുതൻതാനും തിങ്കൾതൻകുലജാ
തനല്ലെന്നുധരിക്കെണം വിചിത്രവീൎയ്യനൃപൻമരിച്ചശെഷത്തിങ്കൽ
വിചിത്രമെത്രെപിറന്നുണ്ടായപ്രകാരവും അക്കഥനിൽക്കനിനക്കൊ
ക്കമുള്ളതതെങ്കിലിക്കാലം പാതിരാജ്യംപകുത്തുകൊടുക്കനീ കൊടുക്ക
യില്ലരാജ്യം പാതിഞാനൊന്നുകൊണ്ടുംകൊടുപ്പാനവകാശമില്ലവക്കറി
ഞ്ഞാലും എംകിലൊരഞ്ചുദെശമിരിപ്പാൻകൊടുക്കനീ സംകടമാക്കും
വെണ്ടനാശവുമുണ്ടാകെണ്ട ആഗ്രഹംപറയാതെവാക്കമുട്ടിയാൽപി
ന്നെ ആൎക്കാനുംകൊടുക്കെണമെംകിലന്തണൎക്കത്രെ രാജ്യവുംപുരം
ഗ്രാമംദെശങ്ങൾവെണ്ടായെങ്കിൽ ത്യാജ്യരല്ലവരെന്നുനിന്നുടെകൃപ
യാലെവസിപ്പാനനുഗ്രഹംചെയ്തുകൊടുക്കനീ വസ്തുക്കൾധാന്യങ്ങ
ളുംപകുത്തുകൊടുക്കെണ്ട അതിനുംമടിയെങ്കിലവൎക്കുംകൂടിയൊരു
സദനംനാട്ടിലൊരുഭാഗത്തുകൊടുക്കനീ അന്ധകകുലജാതനന്തകാന്ത
കസെവ്യനന്തവൃമാദിയുമില്ലാതവൻപരൻപുമാൻ ബന്ധുകസമമാ
യചെന്തളിരടിയുള്ളോൻ ബന്ധുക്കളില്ലാതൊൎക്കുബന്ധുവാകിയ
കൃഷ്ണൻബന്ധുത്വംചൊൽപാണ്ഡുരാജനന്ദനന്മാൎക്കു ബന്ധുവായൊ
രുദൂതനായിതുപറഞ്ഞപ്പോൾ അന്ധനാംനരപതിനന്ദനനുരചെയ്താ Duty to refuse
ൻ ബന്ധമില്ലെന്താകിലുമെന്നൊടിത്തരംചൊൽവാൻ എന്തിനുപ all requests
ലതരമിങ്ങിനെപറയുന്നു കുന്തിതന്മക്കളെന്നുകൂറുകൊണ്ടത്രെയല്ലി
സന്തതംപറയുന്നുദെവകിതനയാനീ സൂചകനായനിന്റെവാക്കുക
ൾകെൾക്കുംതൊറും സൂചിതൻമുനകൊണ്ടുകുത്തുവാനുള്ളനിലം കൊടു
ക്കുംഞാനെന്നുനിനച്ചിടെണ്ട യുദ്ധംപെടുക്കുവതിന്നാകിൽകണ്ടുകൊ
ള്ളെണംതന്നെന്നല്ലസുയോധനനാശങ്ങളുണ്ടായതും മന്നവനവ Cr. accuses
കാശമുള്ളനാടയക്കനീ ഇല്ലൊരുഭെദമിനിക്കാരുമെന്നറിഞ്ഞാലും ന him of many
ല്ലതുചൊല്ലീടെണമെങ്കിലുമെല്ലാരൊടും കാലദെശാവസ്ഥയുംധൎമ്മവു misdeeds
മധൎമ്മവുംബലവുംതന്നിലുള്ളൊരുബ്ബല്യപ്രാബല്യവും മൊഴിയുംമൊഴി
യുംമൊഴിക്കെട്ടുംവഴിയുംവഴിക്കെട്ടു മഴകൊടകതാരിലാവൊളമൊൎത്തീ
ടെണം കൊടുത്താർകൊല്ലുവാനായിട്ടി മന്ദവിഷംതന്നു പെട്ടപ്പോൾപാ
മ്പുകൊണ്ടുകടിപ്പിച്ചിതുപിന്നെഉറക്കത്തൊടെകാലുംകരവുംവരിഞ്ഞു
ടനുറക്കെകെട്ടിഗംഗാജലത്തിലെറിഞ്ഞതും മറപ്പാനരുതാതവണ്ണംനീ
പിന്നെനന്നായരക്കില്ലത്തിലിട്ടുചുട്ടതുംപിന്നെനിങ്ങൾ കള്ളച്ചൂതാ
ലെന്നാട്ടമൎത്ഥവുംപറിച്ചതും കള്ളക്കാടരിൽപരംപിന്നെയുംകാട്ടീനി
ങ്ങൾദുഷ്ടനാംദുശ്ശാസനൻപെട്ടന്നുസഭാമദ്ധ്യെ മട്ടൊലുംമൊഴിയാ
യപാഞ്ചാലിതലമുടിപിടിച്ച് വലിച്ചുടനിഴത്തുമവളുടെയുടുത്തപുടവയു
മഴിച്ചുകളഞ്ഞതും ഉത്തമപരാക്രമമായതുനിങ്ങൾക്കെല്ലാമെത്രയുംപ

തിഭവമുണ്ടവൎക്കിവമൂലം നിസ്രൂപംകഷ്ടംനിങ്ങൾചെയ്യുവയെല്ലാമു
ള്ളിതശക്തനാംഭീമസെനൻമറന്നല്ലിരിക്കുന്നുകൊടുക്കപാതിനാടുമവ
ൎക്കിന്നല്ലയായ്കിലൊടുക്കംഭീമസെനൻനിങ്ങളെയെല്ലാംകൊണ്ടുംമുൻ
പിലെഹിഡിംബനെക്കൊന്നതുംബകനായ വൻപനെവധിച്ചെക
ചക്രയിലിരുന്നതും മാഗധനായനൃപവീരനെവധിച്ചതുംവെഗത്തി
ൽകിഴക്കംദിക്കൊക്കവെജയിച്ചതും ശക്തനാംകൃമീരനെക്കത്തിയ
ങ്ങമന്നതും മുത്തണിമുലയാളാംദ്രൌപദിതന്റെചൊല്ലാൽ കല്യാണ
സൌഗന്ധികംകൊണ്ടുപൊരുന്നനെരം ചൊല്ലുള്ളഗന്ധൎവ്വവീരന്മാ
രെജ്ജയിച്ചതും എത്തിയജയദ്രഥൻതന്നെമാൽപെടുത്തതു മെത്രെയും
വിരുതുള്ളമല്ലനെവധിച്ചതും കീചകനാദികളെകാലനുക്കയച്ചതുമാ
ശുഗസുതനായഭീമനെന്നറിഞ്ഞാലും കൊല്ലുമെയവൻനിങ്ങൾനൂറു
പെരെയുംമെടൊ നല്ലതുപാതിനാടുകൊടുക്കസുയൊധന വില്ലെടുത്ത
വൎകളിൽനല്ലനാംധനഞ്ജയ നല്ലയൊപാഞ്ചാലനാംമന്നനെ ബ
ന്ധിച്ചതും രാത്രിയിലെതൃത്തൊരുഗന്ധൎവ്വൻതന്നെവെന്നാൻ പാ
ൎത്ഥനല്ലയൊയന്ത്രമെയ്യുടൻമുറിച്ചതും പൊൎക്കൊരുമിച്ചനമ്മെയൊക്ക
വെജയിച്ചതും ഭൊഷ്കല്ലബലദെവാദികളാംഞങ്ങളെയും ജയിച്ചുസു
ഭദ്രയെക്കൊണ്ടവൻപൊന്നുകൊണ്ടാൻ ജയിച്ചാൻവൎഷിച്ചവ
ന്നൊരുശക്രനെയും ഖാണ്ഡവംദഹിപ്പിപ്പാൻശരകൂടത്തെച്ചെയ്തുഗാ
ണ്ഡീവംവാങ്ങിക്കൊണ്ടാനഗ്നിയൊടുതുമൂലം ഉത്തരയായദിക്കുമൊ
ക്കവെജയിച്ചവ നുത്തമമായകൈലാസാചലംതങ്കൽചെന്നാൻ മു
ക്കണ്ണൻതന്നൊടുപൊരെത്രെയുംപാരംചെയ്തു കൈക്കൊണ്ടാൻപാ
ശുപതംവാനുലകത്തുചെന്നാൻ ദെവവൈരികളെയുംനിഗ്രഹിച്ചവി
ട്ടുന്നു ദെവകളൊടുമസ്ത്രമെപ്പെരുംവാങ്ങിക്കൊണ്ടാൻ നിന്നെയും
കെട്ടിക്കൊണ്ടുപൊയൊരുചിത്രരഥൻ തന്നെയുംവെന്നുനിന്നെവി
ണ്ടുകൊണ്ടതുമവൻ പൊൎക്കൊരുമിച്ചനിന്നനിങ്ങളെയൊക്കവെന്നു
ഗൊക്കളെവീണ്ടുകൊണ്ടുപൊയതുമവനെല്ലൊ. ഇത്തരംപലപലവി
ക്രമങ്ങളെച്ചെയ്തു വൃത്രാരിപുത്രൻതന്നെമിക്കതുമൊടുക്കീടും- അൎക്കന
ന്ദനനായകൎണ്ണനെവിശെഷിച്ചും ശക്രനന്ദനൻതന്നെകൊല്ലുമെ
ന്നറിഞ്ഞാലും-അച്ഛനെപ്പിടിച്ചുകെട്ടിപ്പിച്ചപരിഭവം വെച്ചുകൊ
ണ്ടിരിക്കുന്നധൃഷ്ടദ്യുമ്നനുമെടൊ നിശ്ചയംദ്രൊണർതന്നെക്കൊന്നീടു
മവൻതാനും പിച്ചയായ്കിശിഖണ്ഡിയുംഭീഷ്മരെവധിച്ചീടും ശല്യരെ
യുധിഷ്ഠിരൻകൊല്ലുമെന്നറിഞ്ഞാലും കല്യനാംശകുനിയെക്കൊന്നീടും
സഹദെവൻ മറ്റുള്ളബന്ധുക്കളെയുംമക്കളെയുംകനിഷ്ഠരും പററലൎകാല
ന്മാരാംപാണ്ഡവരൊടുക്കീടും_നല്ലതുപാതിനാടുകൊടുക്കസുയൊധന

ന്നുള്ളതുവരികയില്ലല്ലൊയുള്ളിലൊന്നുകൊണ്ടും_ശ്രീവാസുദെവൻജഗന്നാ
യകനിവയെല്ലാമാവൊളമരുൾചെയ്തവാക്കുകൾകെട്ടശെഷം ഗാം
ബികാസുതൻതാനുംഭീഷ്മരുമാചാര്യനും അൻപുള്ളമറ്റുള്ളവർതങ്ങ
ളുമരചെയ്താർ കുരുക്കാരർചൊന്നവാക്കുകൾകെളാതെനി അരുളി
ച്ചെയ്തവണ്ണംകെൾക്കെന്നാരെല്ലാവരും സഭയിലിരുന്നവരെല്ലാരു
മൊരുപൊലെ ശുഭമായുള്ളവാക്കചൊന്നതുകെട്ടനെരം നിരന്നീലെ
ന്നുമുള്ളിൽനിറന്നകൊപത്തൊടുമിരുന്നസുയൊധനൻനടന്നാൻവെ
ഗത്തൊടെ_ജനനിഗാന്ധാരിയുംപറഞ്ഞാളിനിമഹാ ജനങ്ങളിവർ
ചൊല്ലുകെൾക്കനീസുയൊധന" എന്നുംബെപറഞ്ഞതുകെളാതെയവ
ൻപൊയി_കർണ്ണനുംശകുനിയുമായിട്ടുനിരൂപിച്ചു ഗൊപാലനായ
കൃഷ്ണനിവിടെസ്സഭയിങ്കൽ ഭൂപാലരൊടുസിംഹാസനവുമെറിയൊ
പ്പം ഇരിക്കുന്നതുംയൊഗ്യമല്ലനാം ചിലർതന്നെ പരക്കെയറിയാതെ
യൊന്നുചെയ്യെണമിപ്പൊൾ_ദൂതന്മാരവധ്യന്മാരെന്നല്ലൊശാസ്ത്ര
വിധി പാതകമുണ്ടുകൊന്നാലതിനുണ്ടുപായവുംപിടിച്ചുകെട്ടീടെണം
പിന്നെപ്പാണ്ഡവർപൊന്നു നടിച്ചുവരികയില്ലെന്നതുമറിയെണം
മിടുക്കുംവെച്ചുകാട്ടിലിരിക്കയുള്ളുപിന്നെ പടെക്കഭാവിക്കുന്നതാരെ
ന്നുമറിയെണം പടുതമെല്ലാമിവൻതനിക്കാകുന്നതൃനം കിടക്കവെ
ണംകാരാഗ്രഹത്തിൽതന്നെയിവൻ" ഇങ്ങിനെരഹസ്യമാത്ത്രങ്ങളിൽ
മന്ത്രിക്കുന്ന തങ്ങറിഞ്ഞുണർത്തിച്ചുസാത്യകിയതുനെരം പൊകനാമി
വിടുന്നുവൈകരുതിനിയെതും പൊർകരുതിയുമല്ലനാമിവിടെക്കുവ
ന്നു "സാത്വികനായുള്ളൊരുസാത്യകിയുണർത്തിച്ചു വാർത്തകെട്ടതുനെരം
ഗൊവിന്ദൻതിരുവടി തരുണാദിത്യബിംബംപതിനായിരംകൂടി ഒരു
മിച്ചുദിച്ചുടനുയരുന്നതുപൊലെ കരുണാകരൻദെവൻകമലവിലൊ
ചനൻ വിരവൊടെഴുനീറ്റുപെരികക്കൊപത്തൊടെ പതികപിടി
ക്കെടൊകെട്ടുവാൻസുയൊധന പെരികെവൈകിക്കെണ്ടപെക്ഷവ
ന്നുടത്താലും" അസംഖ്യംമുഖങ്ങളുമസംഖ്യംബാഹുക്കളു മസംഖ്യമായു
ധങ്ങളുംഖ്യംചരണങ്ങൾ ശംകരൻവിരിഞ്ചനുമിന്ദ്രാദിദെവകളും പ
ങ്കജവിലൊചനൻതൻകലെ കാണായ്വന്നു രൊമങ്ങൾതൊറുമൊക്ക
വാനവരായുംവന്നു കൊമളമായരൂപംഘൊരമായ്ക്കാണായ്വന്നു_വി
ഷ്ണുവിൻവിശ്വരൂപംകണ്ടിട്ടുഭക്തന്മാരും കൃഷ്ണഗൊവിന്ദശിവരാമ
രാമാത്മാരാമ ലൊകാഭിരാമരമാരമണയദുപതെ ഗൊകുലപതെജഗ
ന്നായകധരാപതെ വിശ്വമായതുംനീയെവിശ്വകാരണന്നിയ്യെ വി
ശ്വകാര്യവുംനീയെവിശ്വപാലനുംനീയെ വിശ്വതാതനുംനീയെവി
ശ്വമാതാവുംനീയെ വിശ്വരൂപനുംനീയെവിശ്വപാലകപൊററി

Bhishma &c. denounce

[illegible] calls on Kr. to depart

He defies them in his glory

The devout adore him

ശ്ശൂലനാകുന്നതും സകലനാകുന്നതും നിൎഗ്ഗുണനാകുന്നതും സഗുണനാ
കുന്നതും പുരുഷനാകുന്നതും പ്രകൃതിയാകുന്നതും പുരുഷോത്തമ പൊ
റ്റിനിൻതിരുവടിയെല്ലൊ ശിവനായിട്ടുന്നതും ശക്തിയായിട്ടുന്നതും
ദ്വൈതനെശ്വരപൊറ്റിനിൻതിരുവടിയെല്ലൊ ജീവനായീട്ടുന്നതും പ
രനായീട്ടുന്നതും കെവലസ്വരൂപനാം നിൻതിരുവടിയെല്ലൊ ക്ഷെ
ത്രമായിട്ടുന്നതും ക്ഷെത്രജ്ഞനാകുന്നതും ധാത്രിയിൽ പിറന്നൊരു കൃഷ്ണനാം
ഭവാനെല്ലൊ പാലയ കൃപാലയ ശരണം നാരായണ പാലയ വിഷ്ണൊ
രാമകൃഷ്ണ ഗൊവിന്ദ ഹരെ ഇത്തരമൊരൊ ജനമത്ഭുതം പൂണ്ടു പൂണ്ടു പ
ത്തുദിക്കിലും നിന്നു വാഴ്ത്തിയുമാനന്ദിച്ചും ഭക്തിയിൽ സ്തുതിക്കയും നൃത്തം
വെച്ചീടുകയും മുക്തിദാനൈകമൂൎത്തി തൻ മഹിമാനം കണ്ടു തൊഴുതും
വീണും നമസ്കരിച്ചും വണങ്ങിയും മുഴുകി പരമാനന്ദാംബുധി തന്നിൽ
വീണു കരഞ്ഞും ചിരിച്ചും കണ്ണിമച്ചും മിഴിയാതെ നിറഞ്ഞു ഭക്തിയൊ
ടുമാമുനിജനങ്ങളും വെദവെദാന്താൎത്ഥങ്ങൾ തിരിയാഞ്ഞുഴന്നീടും വെ
ദിയരൊടു നല്ല ഭിക്ഷുക്കളും വിദ്വരരും യക്ഷകിന്നര വിദ്ധ്യാധര സുപൎവ്വസുരഭൃ
ത രക്ഷൊഗുഹ്യക പ്രെതകിംപുരുഷാദികളും നാകവാസികൾ നല്ല നാ
കനായകന്മാരും നാകനാരികളൊടു നാരിമാർ മറ്റുള്ളൊരും ശ്രദ്ധ
സ്ഥനായവനെക്കൂടസ്ഥനായിക്കണ്ടു പാടിയുമാനന്ദം പൂണ്ടാടിയും പ
മാന്യത്തെ ദുഷ്ടരായുള്ള ജനമൊക്കവെ കണ്ണും പൊത്തി പെട്ടന്നു മലമൂ
ത്രാദികളും വീണു വീണു പെട്ടപാടൊടുമൊരൊ ഗുഹകൾ തൊറും പുക്കാർ
ശിഷ്ടരായുള്ള ജനം കണ്ടുകണ്ടിരിക്കവെ പരമാനന്ദമൂൎത്തി ഭഗവാൻ
പരമാത്മാ പരിചൊടെഴുനെള്ളി തെരതിലെറി പ്പിന്നെ കുന്തിയെച്ചെ
ന്നു കണ്ടു സന്താപമതും തീൎത്തു കുന്തിയും തൊഴുതെറ സ്തുതിച്ചു സുതന്മാരെ
തൻതിരുവടിയായ കൃഷ്ണനെ ഭരമെല്പിച്ചന്തികെ നില്ക്കും കൎണ്ണനൊടു
മന്ത്രിച്ചു മെല്ലെ കൎണ്ണ ഞാനൊന്നു നിന്നൊടിന്നു ചൊല്ലുന്നു രഹസ്യമാ സ്സി
നം ദൈതം പിതാ പ്രാണപാവരറികനീ നീ കൂടയങ്ങു ചെന്നു ധൎമ്മജാഗ്രജ
നായി വാക്കുദ്രുമിയെ രിപുനാശവും ചെയ്കയെന്നാൻ - കൎണ്ണനും ചിരി
ച്ചുരചെയ്തിതു കൃഷ്ണൻ തന്നൊടെന്നുടെ യനുജന്മാർ പാണ്ഡവരതു
നം എന്നാലും നാഗദ്ധ്വജൻ തന്നെയുമുപെക്ഷിച്ചീട്ടിന്നു ഞാനങ്ങു പൊ
രികെന്നതു ചെയ്കയില്ല ഭൎത്തൃപിണ്ഡത്തിൻ പ്രതിക്രിയയെച്ചെയ്കവെ
ണം ഭൃത്യനാമവൻ പ്രാണൻ പൊവൊളമെന്നുണ്ടെല്ലൊ അൎജ്ജുനൻ ത
ന്റെ കയ്യാലിനിക്കു മരണവും നിശ്ചയം പിരിയെപ്പൊയ്യൊരിനു കൊപ്പി
ട്ടാലും മാരുതി തന്നെ കൊല്ലും ഗാന്ധാരീസുതന്മാരെ പൊരതിൽ മ
രിച്ചീടും മറ്റുള്ള ജനങ്ങളും രണ്ടു ഭാഗത്തുമുള്ള വൻപടയൊടുങ്ങിടും മണ്ടുക
യില്ല മഹാവീരന്മാർ മരിയാതെ ചിന്തയിനാ... ബ്രഹ്മ നിൎമ്മലമൂൎത്തെ

K. takes fare- well from Kunti

Some words wanting Tell. copy p. 55.

നിന്മനൊവിലാസവുമെന്നുള്ളിലുണ്ടുപൊററിയാത്രയുംചൊല്ലികൃഷ്ണ
ൻപിന്നെയങ്ങുറങ്ങിപൊയ്യെത്തുടനശ്വത്ഥാമാരന്നുടെഗൃഹംപുക്കാ
ൻപൊരിനു സെനാപതിയാകാതെയിരിക്കെന്നു വീരനാംദ്രൊണി
യൊടുമാധവനപെക്ഷിച്ചു വിശ്വസ്തനായവിപ്ര നശ്വത്ഥാമാവു
താനുംവിശ്വനായകമനൊരഥത്തെയറിഞ്ഞപ്പൊൾ നിശ്ചയമതുചെ
യ്കയില്ലഞാനെന്നുചൊന്നാ നച്യുതൻദീൎഘായുഷ്മാനാകെന്നുമത
ൾചെയ്യാൻ പാരാതെയെഴുനെള്ളി പാണ്ഡവരൊടുചൊന്നാനൊ
രൊരൊവിശെഷങ്ങളുണ്ടായതെപ്പെരുമെ യുദ്ധത്തിന്നിനിമുതിൎത്തിടു
കവൈകിയാതെ മിത്രങ്ങളായഭൂമിപാലരെയറിയിക്ക എന്നതുംചെ
യ്തശെഷംപാണ്ഡവർബന്ധുക്കളെ ചെന്നറിയിച്ചവരെത്തീടിനാർ
പടക്കെല്ലാംനായകൻധൃഷ്ടദ്യുമ്നനെന്നഭിഷെകംചെയ്തു നായകനായ
കൃഷ്ണൻപാൎത്ഥസാരഥിയായാൻ അക്കാലംനാഗധ്വജൻവമ്പനാം
ഭീഷ്മർതന്നെ സൽക്കാരംചെയ്തുപടനായകനാക്കിവെച്ചാൻ അയുത
രഥകരിതുരഗപദാദിയെ നിയതിവശാലൊരൊദിവസംകൊൽവ
നെന്നാൻപൂരിച്ചുവാദ്യഘൊഷംമൂന്നുലൊകത്തുമപ്പൊൾ കുറൊത്ത
ബലഭദ്രതൾക്കാംപിതനിരൂപിച്ചു ഇക്കാലമിവിടെഞാൻ കൂടിയ
ല്ലൊന്നുകൊണ്ടും ചൊൽക്കൊണ്ടതീൎത്ഥമാടാമെന്നെഴുനെള്ളീടിനാൻ
പുഷ്കരനെത്രനപ്പൊളുൾക്കാമ്പിൽനിരൂപിച്ചു മുഖ്യസമ്മതമാക്കിദു
രിയൊധനവധംഅഗ്രജൻതന്നെകൊണ്ടു മുളിച്ചിലതിന്നിനിതൽക്കാ
ലത്തിങ്കലാമെന്നുൾക്കാമ്പുമടക്കിനാൻ ധൎമ്മജാദികളൊടുവിദൎഭനറി
യിച്ചാൻനമ്മുടെബന്ധുതാമൊപൊകതല്ലൊപാൎത്താൽശക്രനന്ദനൻ
പൊരിൽവിൽക്കെടുന്നാകിലപ്പൊൾ മുഖ്യഭാവെനനില്പാൻഞാനു
ണ്ടെന്നറിഞ്ഞാലും അന്നെരംധനഞ്ജയൻചൊല്ലിനാൻവിദൎഭനൊ
ടെന്നൊടുനെരെനില്പൊരാരുമില്ലറികനീപൊകിൽ നീപൊകയിങ്ങൊ
മാധവൻതുണയുമ ണ്ടാകലമെതുമില്ലയെന്നതുകെട്ടനെരം വിദൎഭൻ
ചെന്നുദുരിയൊധനൻതന്നെകണ്ടു വിദഗ്ധനെന്നുഭാവിച്ചവനെസ
മ്മാനിച്ചാൻപന്നഗധ്വജൻകൎണ്ണൻ ശകുനിവിദൎഭനുമെന്നിവർപ
ലതുംകൂടൊന്നായിനിരൂപിച്ചുധൎമ്മജാദികളൊടുചെന്നറിയിക്കയെന്നു
നമ്പിയിലുലൂകനെയയച്ചാരുന്നെരം ഒന്നുകിൽവനത്തിനുപൊയ്ക്കൊ
ൾവിനല്ലയായ്കിൽ വന്നിങ്ങുമരിച്ചുകൊണ്ടീടുവിൻപുലർകാലെ അ
പ്രകാരങ്ങളവൻവന്നറിയിച്ചതുകെ ട്ടപ്പൊഴെഭീമസെനനടിച്ചാന
തുകണ്ടുഗൊവിന്ദൻചാതിക്കാരംപിടിച്ചാനുലൂകനും ഗൊവിന്ദജയ
ജയയെന്നുരചെയ്തുപൊയാൻ അവനുംകുരുക്ഷെത്രംപുക്കടനറിയി
ച്ചൊരവസ്ഥകെട്ടുദുരിയൊധനനുരചെയ്തു ചൊല്ലുള്ളതെരാളികളെ

ത്തൂട്ടത്തിലെറുമചൊല്ലകെന്നവനൊടുചൊല്ലിനാൻ ഗംഗാമകൻ പ
Bhishma ... the forces
ത്തിനെന്നക്ഷൌഹിണിപ്പടയുണ്ടിങ്ങിനി കതിനുപതിനിയുമനുജ
ന്മാരുംപിന്നെദ്രൊണനുമശ്വത്ഥാമാകൃപരും ത്രിഗത്തനും ദ്രൊണെക്കുളു
പ്യൻശല്യർസൊമദത്താത്മജനും കൃതവമ്മാവുംഭഗദത്തനുംശകുനി
യുംപ്രപിധിശന്മർമറ്റുംപലരുണ്ടറികനീ ഞാനുമുണ്ടല്ലൊപിന്നെ
പലരൊടെതിർനില്പാൻ ഭാനുനന്ദനനതിരഥനെന്നറികനീ അങ്ങൊട്ടു
ചെല്ലുവാനുമിങ്ങൊട്ടുപൊരുവാനുമിങ്ങിനെയാരുമില്ലകണ്ണനെപ്പൊ
ലെയടെക്കുന്നമതുകെട്ടുഭീഷ്മരൊടുരചെയ്താൻ നിങ്ങൊന്നർദ്ധരഥ
നല്ലെന്നുധരിച്ചാലും നാമിരുവരുംകൂടിയില്ലിനിയുദ്ധത്തിനുപൊർമദമു
ള്ള ഭവാൻമരിച്ചെയുള്ളപക്ഷംശന്തനുതനയനുമെങ്കിലെന്തൊരുഹാ
നിനിൻതൊഴിനിനക്കൊത്തവണ്ണമെന്നുരചെയ്തു_ മന്നവനുയൊ
ധനകൽനിയുധിഷ്ഠിരൻതന്നുടെതൊരാളികളായുള്ളജനത്തെനീ ധ
മ്മജൻഭീമൻപാൎത്ഥൻനകുലൻസഹദെവൻ നിമ്മലന്മാരായുള്ളപാ
ഞ്ചാലിസുതന്മാരുംധീരനാംധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻഘൊരനാംഘടൊൽക്കചൻ വി
രനാമഭിമന്യുസാരനാംസാത്യകിയും ക്രൂരനാകിയശംഖൻശ്രൂരനാം
പാഞ്ചാലനുംപൊരിനുനമ്മൊടവർപൊരുമെന്നറിഞ്ഞാലും പൊരുനാ
മവരൊടുപൊരിനെന്നുത്തൂനം കാരുണ്യമൂർത്തികമലെക്ഷണനൊടുകൂ
ടിതെരതിൽകരയെറിട്ടുള്ളനൻ പരന്നെരം ആരുമില്ലെതിരെടൊല്ലുന്നു
Bhishm ലൊകത്തുമെന്നാൻവീരനാംദെവവ്രതൻ ദുരിയൊധനനൊടുംഎന്നു
ടെമരണവുംവന്നിട്ടുംശിഖണ്ഡിയാലെന്നതിന്നുംബൊധ്യാനത്തെ
യുമുരചെയ്താരൊരൊദിക്കിൽനിന്നങ്ങൊരൊരൊരാജാക്കന്മാർ വാര
ണവാജിരഥകാലാളാംപടയൊടുംവാരിധിതന്നിൽനദിപൂരങ്ങൾ ചെ
രുംപൊലെകൌരവസൈന്യംതന്നിൽവന്നൊക്കക്കൂടീടുന്നഭൈരവ
തരങ്ങളാംവാദ്യഘൊഷങ്ങളൊടും_ പൊരിനുവിരുതുള്ളരാക്ഷസവീ
രന്മാരുംആനെത്താനനിലചിരിച്ചുവ്വുന്നുതന്നെവന്നു പാൎത്ഥന്മാരുടെ
പടവീട്ടിലുംകൂടീടുന്നു ഒന്നെഴുപതിനാലുലൊകവുംകുലുങ്ങുന്നു വാ
രിധികൾതിരച്ചെക്കവെകലങ്ങുന്നുസാരതചെരുംഗിരിജാലങ്ങൾകുലു
ങ്ങുന്നഘൊരമായുള്ളവാദ്യനാദങ്ങൾമുഴങ്ങുന്നുമെദിനിപൊടിഞ്ഞൊ
രുധൂളിയുംപൊങ്ങിടുന്നുവെദമായെന്നപൊലെഭാനുവുംമറയുന്നു_ വാ
സവമുഖപത്മമാവൊളംവിളങ്ങുന്നു വാസവീനയനങ്ങൾകൊമ്പെ
ന്നുചുവക്കെന്നുമാരുതദെവൻതാനുംമന്ദമായ്ചമഞ്ഞിട്ടുന്നു മാരുതിയുടെശമാ
നസംഗനചിഹ്നുമുത്തമെമനസ്സിലാനന്ദംവളരുന്നു ധൎമ്മനാശ
നൻകലിമന്ദംപൊയ്മറയുന്നു ധൎമ്മജന്മാവിൻമുഖമെററവും തെളിയു
ന്നുദ്ധൎമ്മതീസുയൊധനൻതന്മുഖംവാടിടുന്നു നിൎമ്മലൻനിരുപമൻനി

ത്യനവ്യയൻപരൻ ചിന്മയൻജഗന്മയൻകന്മഷവിനാശനൻ ധ
ൎമ്മസ്ഥാപനകരൻനിഷ്കളൻനിരഞ്ജനൻ കൎമ്മൈകസാക്ഷിഭൂതൻ
നിൎഗ്ഗുണൻനിരാകുലൻസന്മതിനിലയനെന്നുള്ളിതവാഴംകൃഷ്ണൻ
തന്നുവനത്തിന്നപ്പൊംനന്നായിവിടിയുന്നു ആമിഷഭോജികൾമാരൊരംക
ലഹന്നുപൊമിനിക്കനമെന്നഭൂമിയുംതെളിയുന്നു രാമരാവണംണനസ
ന്നാഹമെന്നപൊലെ ഭൂമിയിലുള്ളവീരരൊക്കെവെ വന്നുവന്നു പുക്കി
ത്തുകുരുക്ഷേത്രംദുഃഖപ്പുമപെക്ഷിച്ചു പുഷ്കരദൈശവിമാനങ്ങളുമൊരു
മിച്ചുനിൎമ്മലയായനദി തന്നീരകിരുംവ നന്മദംനാട്ടുപുക്കവമ്പടയ
ത്തുകാലംആഭരണങ്ങൾപുനരായുധങ്ങളുംനല്ല ശൊഭതെടിട്ടുകുപ്പിഷ
ങ്ങൾകഞ്ചുകങ്ങളുംവെവ്വെറെയഥായൊഗ്യം നൽകിനാൻധൎമ്മാത്മജ
ൻനിവ്യാജംപ്രതിജ്ഞയുംചൊല്ലിനാരവരെല്ലാം ഭൂദേവപ്രസാദവും
ദൈവതാപ്രസാദവും സാദരംചെയ്തചെയ്താരായുധപൂജകളും കൃഷ്ണനും
കിരീടിയുംമറ്റുള്ളനൃപന്മാരും കൃത്യമായതുചെയ്തുയുദ്ധത്തിന്നൊരുമി
ച്ചാർപ്പ്യഗ്രമുണ്ടാകവെണ്ടചിന്തത്തിലടിയന്നു ഉഗ്രമാംചാപശ്രുതി
മസ്ത്രമെന്നറിഞ്ഞാലുംനിഗ്രഹിച്ചിട്ടുവലഞൊൻനിശ്ചയംപരാരയ
ന്നഗ്രജൻതന്നെനൊക്കി ദ്രുജ്ഞനൻതാനുംചൊന്നാൻ ശുകപലശെഷം
ചൊൽവാനെന്നാലെപൈങ്കിളിയും നീ നാൾകിളിമകളായഭക്തിശാ
ലിനിയന്നെ. ... ...

ഇതിശ്രീമഹാഭാരതെ ഉദ്യൊഗപൎവ്വം
സമാപ്തം.

ഭീഷ്മം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

ശുകതരുണിജനമണിയുമണിമകുടമാലികെ ചൊല്ലെടൊ ചൊല്ലെടൊകൃഷ്ണലീലാമൃതം. സുഖവിഭവമതിലധികമിഹനഹി നമുക്കഹൊ ദുഃഖങ്ങളൾക്കാംപിലൊക്കനീങ്ങിതുലൊം മധുരപരിണതകദളിഫലമധുഗുളാദിയും ഭക്ഷിച്ചിതന്നുതെളിഞ്ഞു പറയെണം_ അമരപരിവൃഢനമരപതിസുതസുതന്നാ യാചരിച്ചീലയൊസാരത്ഥ്യവെലയും അവിടമറിവതിനുപറെകഴകിനൊടുശാരികെ ആത്മശുദ്ധിപ്രദം ഭക്തിമുക്തിപ്രദം_ പലപകലുമിരവുമതുളജഗപതിചൊൽകിലുംഭാരതായൊധനംപാതിയുംചൊല്ലുമൊ കുതുകമതിലധികതരമകതളിരിലെങ്കിലൊ കൂറിട്ടവൻകറഞ്ഞൊന്നുചുരുക്കിഞാൻ_ അഘമകലുമഖിലജഗദധിപതികഥാമൃത മാജീവനാന്തംമുഷിച്ചിലുണ്ടായ്വരാ പകലിരവുപദകമലമകതളിരിൽനണ്ണുകിൽ പംകജാക്ഷൻ കനിഞ്ഞെന്തുചെയ്യാത്തതും ഭവമരണഭയവിഹതിചിരമൊടതളിട്ടുവാൻ ഭക്തവാത്സല്യമീവണ്ണമില്ലാർക്കുമെ_ അജനമലനമൃതമയനഖിലജഗദീശനാമംബുജാക്ഷൻപിറന്നീടിനാൻകൃഷ്ണനാ യനുരവരരധികശഠരവനിപതിവീരരാ യത്യന്തദുഷ്ടരായുത്ഭവിച്ചീടിനാർ അവനിഭരമകലുവതിനവർകളെയൊടുക്കുവാ നാദിദെവൻമുതിൎന്നൊരായൊധനം_ കുരുപതികളിരുപുറവുമൊരുമയൊടുപൊരിനായ്കൊപ്പിട്ടുയുദ്ധകൊലാഹലംകൂട്ടിനാർ കരിതുരഗരഥനികരവിവിധകാലാൾപ്പടെ ക്കററമില്ലാതൊളം കൊറ്റുമുണ്ടാക്കിനാർ_ അവനിവരരവരവർകളിരവുപകലവാഴുവാനാവാസശാലയുംകെട്ടിയുണ്ടാക്കിനാർ അതുമറകളരിമയൊടുവചകവകതിരിച്ചുവ നായൊധനൊദ്യമംകണ്ടെഴുന്നെള്ളിനാൻ വിഗതനയനനൊടമുനിനിജതനയനാകയാൽ "വെണ്ടാരണംവിലക്കീടുകെന്നൊതിനാൻ "നൊടിയിടയിലടൽപൊരുതുശഠരറികതവതനയർ ആരുംമരിക്കും"ഭവാനിരിക്കുംവൃഥാസമരദതിശമനമതിനു നയനമിഹനൽകുവൻ താല്പര്യമുണ്ടെങ്കിൽമന്നവ" നയനരഹിതനുമതിനുമുനിയൊടുചൊല്ലീടിനാൻ "നാഥനമുക്കെൾക്കെന്നിവെണ്ടാരണം" അതുപൊഴുതുമുനിവരനുമറിവതിനുസഞ്ജയ നാക്കിനാൻദിവ്യമാമി

ക്ഷണം ചൊല്ലുവാൻ മറകളുടെ മറപൊരുൾകളറിവതിനു ചതുരനാം
മാമുനിശ്രേഷ്ഠനും പൊയ്മറഞ്ഞീടിനാൻ കരബദരസമമഖിലഭുവന
മപി സഞ്ജയൻ കണ്ടു കൌതുഹലം പൂണ്ടുമെവീടിനാൻ — അരചനതു
പൊഴുതു നിജസചിവനൊടു ചൊല്ലിനാ നറിവതിനു സഞ്ജയ ചൊല്ലു
ലോകോത്ഭവം സുരമനുജഖഗഭുജഗഭൂഗപശുത്വംനാദ്യമാം സൃഷ്ടിയും
കാലചക്രഭ്രമപ്രാപ്തിയും വിവിധതമവിലസദധിപതിവിമലലീലയും
വിശപകാൎയ്യങ്ങളും ലോകയാത്രാദിയും പരനമലനജനഖിലഭുവനപ
തി ചെയ്യുന്നതും വൎത്തമാനങ്ങളും മെലിൽ ഭവിപ്പതും സരിദവനിവനശി
ഖരിജലധിപരിമാണവും ത്രിഭുവനവിഭാഗവും ദിശാവിശെഷങ്ങളും
പ്രിയസചിവനവനിപനൊടാശു ചൊല്ലീടിനാൻ പിന്നെയും വൎത്ത
മാനം പറഞ്ഞീടിനാൻ ദിതിജവരരവനിയതിലവനിവരരായതും ദി
വ്യനാമീശ്വരൻ കൃഷ്ണനായുന്നതും കലിപുരുഷകരനഖിലനൃപതികുല
നാശനൻ കശ്മലൻ തത്സുതനായിപ്പിറന്നതും അറികകളെ കഴൽമ
നസിസുഖമൊടിരിമന്നവ ആനന്ദമൂൎത്തിയെ സെവിക്ക സന്തതം സത
സമിതിസചിവനതിസരഭസം ചൊന്നതു താല്പൎയ്യത്തൊടു കെട്ടു ന
രവരൻ അറിവതിനു പിന്നവിനൊടു പറക നീയിന്നിയുമാത്മജന്മാർ
പടക്കൊപ്പുകൾ സഞ്ജയ പുനരവനമരചനൊടു പുതുമയൊടു ചൊല്ലി
നാൻ പൂൎവ്വം ശൊത്ഭവന്മാരായ മന്നവർ തകിൽമുരജപറപടഹത്തു
ടികളൊടു ശംഖവും തമ്മിട്ടവും നക്രമദ്ദള. വീണയും മധുരതരമുരളരസ
നിനദകുഴൽ കാഹളം മറ്റുശൃംഗങ്ങളിടക്കയുടുക്കുകൾ പെരിയരഥമ
ലറിവരമരുവരിയഘൊഷവും പെയ്യുമദത്തൊടു കുംഭികൾ നാദവും തു
രഗവരബൃംഹിതപരിവുതനധൂളിയും ഇളകുന്നകാലാൾ നിലവിളി
ഘൊഷവും നരപതികളരിമയൊടു തെരുതെരവലിച്ചുടൻ നാദം വ
ളൎക്കും ഞെരുഞ്ഞാണൊലികളും ത്രിഭുവനവുമുളളപൊഴുതു വിറയലൊ
ടു ചെൎന്നതെ തിൎത്ഥപതിനൊന്നക്കൂട്ടമക്ഷൌഹിണി കൂടതഴകൾ
ചമരികൊടിയും കൊടിക്കൂറയും കൊലാഹലമെന്നു ചൊല്ലാവതൊ
രന്നെ പരശുധരമുനിവരനുസമനരിയ ഭീഷ്മരും ഭാൎഗ്ഗവശിഷ്യ
ൻ ദ്രൊണഭാരദ്വാജപുത്രനും കുരുനൃപതി പരനമളയവർകൾ ഭഗദത്തനും കൃ
പാചാൎയ്യ ഭൂരിശ്രവാ കൃതവൎമ്മാവും ശ്രുതക്ഷുപതമധികതരബലമുടയനൊരു
ബലൻ ക്രൂരതയെറും നിശാചരവീരരും ശ്രുതതനയനരികൾ
കുലമുതികന്നീടുവൊൻ കൂടത്രിഗൎത്താദിസിസുഭൂപാലരും — ക
ടലൊടടനകരുമൊത്ത കടലൊടു സമാനമാ യൂഥണായി പാണ്ഡ
വന്മാർ പടക്കൂട്ടവും നരകരിപുനളിനദള നയനനഖിലെശ
രൻ നാരായണൻ പരൻ തെരിൽക്കരെറിനാൻ അമരപതി

നയമൊത്തകരപ്പുകൾപാരാതെ നാനാമൂർത്തിചമച്ചിട്ടിങ്ങന്നുടൻ
ധവളമായ തുരഗയുതരഥമതുനടത്തിനാൻ ധനഞ്ജയാമർജ്ജുനൻതാ
നുംകരേറിനാൻ പിതൃപതിജപവനസുതനകുലസഹദേവന്മാർപി
ന്പെഴുന്നെട്ടൊല്ലുവൻ വമ്പനാടിമന്യു ബലനൃപതികളുമവർകൾപടയു
മതിവേഗമായുടനെ പരന്നിതു പാഞ്ചാലദ്രുപദാദികൾ ശമനസുതനുമ്പൊ
ഴുതുസുഹൃദരജസഹിതനാ ശന്തനുജനെചെന്നുകൈവണങ്ങീടിനാ
ൻ തരികമമയുധി വിജയമതിനുപരമെകനീ സത്യത്തിലെത്തുംപിഴച്ചാ
ലടിയനൊയമതനയവിരവിനൊടുവരികജയമൊഴിയും വാക്കുനീവി
ട്ടുതാൻ വാനിൽവാണീടുവൻ സമരഭുവിമരണമിഹവരുവതിനു
പൊരിനായുദ്ധജനിങ്ങളൊടിന്നുമതിന്നതും കുരുകുലവൃദ്ധമതിൽപ്പെട്ടുമി
നിയുഴറുകെങ്കിൽനീ കുന്തിസുതജയനനുജ്ഞയുംനൽകിനാൻ ഗുരു
കൃപയൊടത്തുപൊഴുതുഗുരുകൃപജനത്തെയും കുന്തീസുതന്മാർവണങ്ങി
വീണ്ണീടിനാർ വിരവിനൊടുപോരുവതിനുകരുതിയിരുപുറവുമതിവി
ഴ്ച്ചുംനടിച്ചുനൃജാക്കൾനില്ക്കുംവിധൌ നിധനഭയമടയവർകൾവിര
വിനൊടുപൊരുവിൻനീതിയിൽപാലിപ്പനെന്നിതുധർമ്മജൻ കുരുനൃ
പതിസുതരിലിളയവനൊരുയുയുത്സുവും കൂടിപ്പുറപ്പെട്ടുധർമ്മജൻപി
ന്നാലെതന്നെശിരസിനരപതികളിരുപുറവുമതുപൊഴുതു ചെണ്ടറെഴും
മഹാവ്യൂഹവുംകൂട്ടിനാർചെകിടുപൊട്ടിയലറിനൊരുപടഹമുഖവാദ്യവുംതെ
രൊലികൾശംഖൊലികൾ സിംഹനാദങ്ങളും കലഹരസവിവശ
തരമരികളതിക്രൂരന്മാർ കണ്ടുകൊണ്ടോടിപരസ്പരംനില്ക്കുമ്പൊൾ കമ
ലദലനയനനൊടുവിജയനപ്പൊ ചൊല്ലിനാൻ കാരുണ്യവാരിധെശ്രീ
പതെദൈവമെകപടമതികളിലില്ലിയ ചെറുവിരൽസുയോധനൻ
കുശലൻതന്നെക്കുറിച്ചുയുദ്ധത്തിനാസ്സ്വജനത്തെയധനസമ ജീവനാ
ള്ളുകളെനിത്യമല്ലെന്നുപെക്ഷിച്ചുസന്നദ്ധരാ യ്ക്കളിതരണമരണമി
ഹവന്നയൊദ്ധാക്കളെകാണ്മാനടുത്തുനിൽത്തേണമീസ്യന്ദനം മൊതലക
ളിരുപുറവുമടൽകരുതിനിന്നതിന്മധ്യമഹാരഥംനിർത്തിനാനച്യുതൻ
സുഹൃദനുജതനയഗുരുജനപിതൃപിതാമഹന്മാരെയുംയുദ്ധസന്നദ്ധ
രായ്ക്കണ്ടവൻത്രിദശവരതനയനതികരുണയൊടുചൊല്ലിനാൻ തെ
ർപിന്തിരിച്ചുവിട്ടീതിനിന്നീടുക നിശിതതരവിശിഖഗണമതുള്ള
തഴവൃഷ്ടിഞാൻനിക്ഷെപണെനായ്ക്കൊഗിപ്പതയ്യൊഹരെ ഹരവര
മശിവശിവശിരീശ ദുരിതഹരശംകരാഹാഹാനിനച്ചതതിമൊഹമെത്രയും
ഗുരുവധമിതതിദുരിതമെന്തതുമാധവ കൂട്ടപ്പതെർപിന്തിരിക്കെന്നു
ഫല്ഗുനൻഅതികരുണമമരകുലവരനൊടുരചെയ്തു താനായുധംവെച്ചു
തെരിൽകിടന്നീടിനാൻ ജഗദുദയഭരണപരിഹരണലീലയും ചെ

യ്യാഴിയിൽപെട്ടുകൊള്ളുന്നനാഥനും അലമലമിതതരുളുക പലതക
ൾ നരപതികളാക്ഷേപമെ ചെയ്യുമില്ലകില്ലെളുമെ അനുചിതമിതറിക
നൃപകുലമതിനുനല്ലതല്ലയ്യൊന്നിനക്കെ ഷൾക്കീൎത്തിയുണ്ടാസ്സത്തം ഫലമതിനു
നരകമൊരുഗതിവരികയില്ലെടൊപാൎത്ഥിവന്മാൎക്കു യുദ്ധം വെടിഞ്ഞീ
ടിനാൽ പരമപുരുഷനമതിനുപരിചൊടരുളീടിനാൻ പാൎത്ഥനദ്ധ്യാ
ത്മമായുള്ളതെപ്പേരമെവിമലനജനഖില ജഗദധിപനഥകാട്ടിനാൻ
വിശ്വസിച്ചീടുവാൻ വിശ്വരൂപത്തെയും ത്രിഭുവനവുമസുരസുരമ
നുജപശുമൃഗഭുജഗദനുജപക്ഷിമുഖബഹുലഭൂതവൃത്താന്തവും ബഹുചര
ണബഹുവദനബഹുലകരജാലവും വിസ്മയത്തൊടുകണ്ടിടിനാനൎജ്ജു
നൻ ഭയമൊടവനതുപൊഴുതതെരനമസ്കരി ച്ചുഭയമരുളെന്നു
ക്ലിപ്പിസ്തുതിച്ചീടിനാൻ കരുകലജഭയമൊഴികകരുസമരമാശു നീ കണ്ണ
നായിടൊലാകണ്ടതെല്ലാമഹം മധുമഥനനമരവരസുത നൊടുപ
ദെശമായ്യയാപ്രഭാവമതുനീങ്ങി പ്രകാരമുടൻ ഉഴറിയരുളിനമൊഴിക
ളുപനിഷത്താകയാലൊതിനാർ ഗീതയെന്നാദരാൽ ജ്ഞാനികൾ അച്ചു
പെഴുതു ചപലതകളഖിലമകലെകള ഞ്ഞൎജ്ജുനൻ പൊരിനായ്ക്കില്ലെ ടു
ത്തിടിനാൻ അഥകലഹമതിഭയമമതുമമ ചൊല്ലുവാ നംബുകൊണ്ടെ
മറച്ചീടിനാനംബരം അഥവിജയനതുപൊഴുതുശരയുഗളവും തൊടുത്താ
ചാൎയ്യപാദാദിവാദ്യം പ്രയോഗിച്ചാൻ കരികളൊടുകരികളഥ രഥിക
ളൊടു രഥികളും കാലാൾക്കു കാലാളുമശ്വത്തിനശ്വവും നിജസദൃശബ
ലസഹിതജനഘടനചെതസാ നീതിയൊടെറ്റുപൊരുന്നതാലൊകിച്ചു
ഗഗനമതിലമരവർവിരവൊടുനിറഞ്ഞു നെഗന്ധൎവ്വസിദ്ധവിദ്യാ
ധരെന്ദ്രാദിയും നരപതികളെതിർപൊരുതുതെരുതെരമരിക്കയും നാ
കനാരീജനം വന്നുവരിക്കയും നരതുരഗരുധിരനദികളിലൊലി
ക്കയും നാരദൻ കണ്ടുകൊണ്ടാടി ചിരിക്കയും ഖഗനിവഹമഥരുധിര ജ
ലമതുകുടിക്കയും കണ്ടശവം പിശാചാളി ഭുജിക്കയും കനമകലുമത്തുകത
തിവസുമതിഹസിക്കയും കാന്നികൾ നാരായണെതി ജപിക്കയും മല്ലന
ഗളിതജലസദൃശശരനിരപൊഴിക്കയും ഖഡ്ഗപാതം ചതുരന്മാർ കഴിക്ക
യും നിശിതതരവിശിഖഭയപരവശമൊളിക്കയും നിൎഭയന്മാരതുകണ്ടു
പഴിക്കയും കരവിഗളദരിഗളതിഗളതലമറുക്കയും കണ്ഠം മുറിഞ്ഞുതല
കൾ തെറിക്കയും ചപലതരമതിചതുരവരഗണമറുക്കയും ചാതുൎയ്യമൊടു
ചാപങ്ങൾ മുറിക്കയും ചപലകളൊടുപമതകമസിലതകളെൽക്കയും ചാ
പല്യമുള്ളവർ കണ്ടുവിറക്കയും സമരരസമതികൾ നിജ സമരരൊടുമറു
ക്കയും സാവജ്ഞമെഹിതിമ പന്നുവിളിക്കയും രണകരണനിപുണത
രമ്പകരണമാക്കയും രെണുകാപുത്രശിഷ്യൻ പ്രമൊദിക്കയും മധുമ

ഘനവദനനളിനംവികസിക്കയും മാനംനടിച്ചവർദേഹംത്യജിക്കയും
രണമരണഭയരഹിതമതികളെനുതിക്കയും രാജവൃന്ദംചോരകണ്ടുമദി
ക്കയും സമരഭുവിവിമുഖഭടരെപ്പരിഹസിക്കയും സംയുഗകാമികളട്ട
ഹാസിക്കയും ദനുജസുരസമരമിതിനോടുപമിക്കയും ദ്വന്ദ്വയുദ്ധംക
ണ്ടവർവിവാദിക്കയും ശമനഭടപരനിവഹമെറ്റശ്രമിക്കയും ശന്തനു
ജൻധനുസ്സെറ്റംനമിക്കയും വിബുധയുവതികൾനരന്മാരെഭ്രമിക്കയും
വീതശോകംകൌതുകെനരമിക്കയും ശരണമിഹകിമിതിചിലർപല
വഴിതിരിക്കയും ശന്തനുപുത്രൻബലെനഘലംഭരിക്കയും കരികളൊടുപ
വനസുതനുടനുടനടുക്കയും കൈക്കിതമെഴുംപരിചുമുഷ്ടിനൊടടിക്കയും
ക്കടമുടയുമടവടികൾകഠിനതരമെല്ലുകളുംഘണ്ടാരവെണ്ണുപടിഞ്ഞുകിട
ക്കയും കലശഭവനതിനുശരതതികൾവരിക്ഷിക്കയും കൌതുഹലെന
ഘടൊല്ക്കചനാക്കയും ത്രിദശപതിസുതനുമഥ ശരനിരപൊഴിക്കയും
ചെമ്മെഭയത്തൊടരിവാഹിനീയൊഴിക്കയും നദിമകനുമതിനുഴറിവി
ജയനൊടെതിക്കയും നല്ലധർമ്മാത്മജൻശല്യരൊടടുക്കയും പെരിയ
രഥമതിൽവിരവൊടെറിവന്നുത്തരൻ പിന്നിട്ടുധർമ്മജനെമുല്ലുക്കെറി
ത്തതിനു മദസലിലമൊഴുകിനൊരുകരിമുതുകിലെറിനാൻ മാദ്രേശനാ
യുള്ളശല്യർമഹാരഥൻ കുലകരുതിയവനിരുവർപൊരുതളവുശല്യരും
കൊന്നീടിനാനുത്തരൻതന്നെയന്നെരം ദിവസകരനൊളിവിനൊടു
ജലധിയിൽമറഞ്ഞുതെ ദിക്കെങ്ങുമെല്ലാമിരുട്ടുംനിറഞ്ഞുതെ പകലറു
തിവരുമളവുപടയുംപിരിഞ്ഞുതെപാണ്ഡവന്മാർക്കുസന്തോഷംകുറഞ്ഞു
തെ പരമപുരുഷനെയുമകമലരിലാക്കിക്കൊണ്ടു പാർത്ഥിവന്മാർചെ
ന്നുകൈനിലയുംപുക്ക അപരദിനമുഷസികരുനരപതികൾപൊരി
നായാത്തുപുക്കീടിനാർപൊക്കളംതന്നിലെകഠിനതരമനിലസുതനൊ
ടുപൊരുതുനിന്നുടൻ കാലന്നൂർപുക്കാർകലിംഗാത്മജന്മാരും ശരനി
കരമതുപൊഴുതുപെരുമഴസമാനമാശ്ശന്തനുനന്ദനൻതൂകിത്തുടങ്ങിനാ
ൻ അദിതിസുരവരതനയനതിനുസമമെയ്തുടൻ അത്ഭുതാകാരമായന്നി
ത്തുയുദ്ധവും കതിരവനുമതുപൊഴുതുചരമഗിരിമുകളിലായ്ക്കണ്ടുനിന്നീ
ടിനൊരുംനടന്നീടിനാർ ഉദയഗിരിമുകളിലഥദിവസപതിവന്നപൊ
ത്തുക്കളുമന്നവർമൂന്നാംദിവസവും സമരഭുവിസരഭസമൊടടൽകരു
തിവന്നുടൻ സന്നാഹമൊടുനിലവിളിച്ചീടിനാർ ജലദനിറമുടയ
യദുകുലജനവിലെശരൻ ജന്മാദിഹീനൻജനാർദ്ദനൻമാധവൻ ജ
നിമരണഭയഹരണനിപുണചരണാംബുജൻ ജംഗമാജംഗമാചാ
ര്യൻജഗന്മയൻ അധികസിതതുരഗയുതരഥമതിലലംകരിച്ചാദിതെ
യാധിപപുത്രനുംതാനുമാ യരികൾകുലമറ്റിപെട്ടുമതിനുഭീഷ്മരു

ന്നാർത്തി തീർത്തീടിനാൻ ഭീഷ്മരൊടപ്പൊഴെ കലഹമതിനുപമയപറെ
വതിന്നരിമയുണ്ടെടൊ കാലന്നൂർപുക്കാരനെകംപടജ്ജനം ഭയമൊ
ട്ടുന്നപരവശതപെരുകിയിരുപുറവുമൊരു പാച്ചിൽതുടങ്ങീതിളകിപ്പെരും
പട മറുതലയുമുടൽനിലവുമറിയരുതുപൊടിപെരുകി മണ്ടുന്നിതൊ,
രൊജനങ്ങളൊരൊവഴി പടയിളകിയതുകരുതിവീരവൊടുസുയൊധ
നൻ പാഞ്ഞടുക്കുന്നിതുകണ്ടിട്ടു ഭീമനും ഗിരിമുകളിൽ മഴപൊഴിയുമതി
നുസമമെയ്യെയ്തു കിരീടശരീരം ധൃതരാഷ്ട്രപുത്രനും ഉപരിചരമകൾമ
കനുമകനുമകനായവനുക്കളുള്ള ഭീഷ്മരൊടത്തൽ ചൊല്ലീടിനാൻ കടുക
തിനുകട്ടുതലരൊടടൽകരുതിഭീഷ്മരും കൌന്തെയസൈന്യവുമൊടിഭയ
ത്തിനാൽ ബലസഹജനമരവരതനയനൊടുചൊല്ലീനാൻ "വൻപട
കെട്ടുമണ്ടുന്നതുകാണെകെടൊ" ത്രിജഗദധിപതിവചനനിശമനദശാന്ത
രെ വീരൻ ധനഞ്ജയൻ ബാണങ്ങൾതൂകിനാൻ ത്രിദശപതിസുതകൃ
തശരപ്രയൊഗം കണ്ടു ദിവ്യൻ നദീസുതൻ വിസ്മയം തെടിനാൻ പ
രിഭവമൊടമിതകരബലമൊടുപിതാമഹൻ പാർത്ഥനെക്കണ്ടെതിർത്താ
ർത്തടുത്തീടിനാൻ അമരവരതനയനെയുമമരവരസഹജനെയു മമ്പി
നാൽമൂടിനാൻ വൻപനാം ഭീഷ്മരും കമലദലനയനനുമൃദുവപുഷി ശരമെ
റ്റതു കണ്ടിട്ടു കൊപം മുഴുത്തിതുപാർത്ഥനും വിബുധപതിസുതനതിനു
വിരവിനൊടുഭീഷ്മർതൻ വിൽമുറിച്ചീടിനനെരത്തുഭീഷ്മരും വിഗതഭ
യമപരമൊരുവില്ലെടുത്തീടിനാൻ വീരനാം പാർത്ഥനതും മുറിച്ചീടിനാൻ
വിവശതയിലതിശമൊടുവിരവൊടുപിതാമഹൻ വീണ്ടുമറ്റൊന്നുകൈക്കൊ
ണ്ടുകൊണ്ടുചൊല്ലീടിനാൻ "വിജയതവസമരചതുരതപെരികനന്നെടൊ
വിസ്മയം വീര വിചിത്രം തൊഴിലുകൾ ചരതമൊടുപൊരുവതിനുവരി
കവരികാശ്ശൂന്നീ ചാകാത്തനാളുപ്ലഞ്ഞാനും പിന്നെ" കുരുകുലജവരരവർ
കളിരുവരുമടുത്തുടൻ കൂരമ്പുകൊരിച്ചൊരിഞ്ഞു തുടങ്ങിനാർ രഘുപതി
യുമമരരിപുദശമുഖനുമുള്ള പൊരന്നുകാണാതവർ കണ്ടൊരതുപൊലെ തു
മുലതരമന്നുന്നിതഹൃദയമൊടുകാണികൾ "തുല്യമതിന്നുമറ്റില്ലൊരു
പൊരതിന്നാർ" ഉടലിലൊഴുകിനരുധിരജലമൊടവർതങ്ങളിലുണ്ടായ
യുദ്ധകൊലാഹലം ചൊല്ലുവാൻ അരുതരുതുപുനരദിതിവരതനയനന്ദ
ന നാലസ്യമുണ്ടായിതെറ്റം മുറികയാൽ നിജസചിവനുടലിൽ മുറി
വീടരിനൊടുകാൺകയാൽ നിർത്തിനാൻ തെരെടുത്തീടിനാൻ ചക്രവും മ
ധുമഥനനണയവരുമളവുദെവവ്രതൻ മന്ദസ്മിതം ചെയ്തുനിന്നുചൊ
ല്ലീടിനാൻ "കമലദലനയനമധുമഥനകരുണാനിധെ കാളമെഘാഭ
long syllable രാമാകൃതെ ശ്രീപതെ ജനിമരണഭയഹരണനിപുണകരചരണയുഗ
ളനുകൾജീവനമായജഗല്പതെ നളിനശരശമനകമനളിനഭവനമിത

പമ നാരായണഹരെ നാരായണഹരെ സലിലനിധിഗേഹിതവരസ
കലജഗദവനപര സച്ചിൽസ്വരൂപപ്രഭൊനാഥഗൊപതെ നിഗ
മമയസദനവിധുവദന കരുണാനിധെ നിന്നടെകെകൊണ്ടുകൊ
ന്നരുളെന്നെനി മമമനസിനിയതമഭിലഷിതമിതുമാധവമറെറന്തുമി
ന്നെവരെണ്ടതിനിക്കഹൊ" മധുരതരവചനമൊടു കുരുകുലജനിങ്ങി
നെ മാനിച്ചുചൊന്നതുനെരത്തുപാൎത്ഥനും "അതതരുതിതൊഴികൊഴിക
കരുതുകൊരുസത്യമുണ്ടാനന്ദമൂൎത്തെമറന്നിതൊമാനസെ" വിജയനയ
വചനമതുവിമലനസുരാരിയാം വിശെഷകനായകൻ കെട്ടടങ്ങീടി
നാൻഖരകിരണനൊളിവിനൊടു കടലിൽമുഴുകീടിനാൻകൈനിലപു
ക്കീടിനാർമഹീപാലരും കലഹരസമകതളിരിൽനിറയുമരിവീരരും ക
ണ്ടെതിൎത്താൎത്തമിൽനാലാംദിവസവും ദ്രുപദസുതനൊടുപൊരുതുനി
ന്നശല്യാനുജൻ തെർകളഞ്ഞാനതിന്നാധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ കുപിതനതിച
തുരനവനൊടുപൊരുതടുത്തുടൻ കൊന്നിതുശല്യാനുജൻതന്നെയന്നെരം
വ്യഥയുമൊരുപരിഭവവുമകതളിരിൽവാച്ചുയാൽവീരനാംശല്യരടുത്തു
പടയുമാസ്ഥൂരതളിരിലൊരുഗദയുമഴകിനൊടെടുത്തുടൻ കാററിന്മകനു
മടുത്താൻകടൽപൊലെ ഘടമുടയവടിവിനൊടു കഠിനമൊടടിച്ചുടൻ
കാലപുരത്തിന്നയച്ചാൻകരികളെ പടനടുവിലലറിനൊരുപവനതന
യൻതന്നെ പററലർകണ്ടുപെടിച്ചുകന്നീടിനാർ കുരുനൃപതിവര
തനയനവരജന്മാരുമാ സ്സൂററനെപ്പൊലെയടുത്താനതുനെരം ബല
മുടയപവനസുതനതിനുനെരെറിനാൻ പെയ്തുതുടങ്ങിനാൻ ബാ
ണഗണമവൻ കൊടുമയൊടുപൊരുതുകുരുനൃപതിസഹജന്മാരെ കൊ
ന്നാൻപതിമൂന്നുപെരെയും മാരുതി നരതുരഗകരിരഥികൾനാശങ്ങൾ 13 Kauraw
കണ്ടിട്ടു നാഥൻഭഗദത്തനെയുടുത്തീടിനാൻ പവനസുതവപുഷി
ശിതശരനിരകൾകൊണ്ടതു പാൎത്ഥഘടൊൽക്കചനാൎത്തടുത്തീടിനാൻ മ
ററുതലകൾനടുവിലടൽപൊരുവതിനുപുക്കവൻമായങ്ങൾകൊണ്ടുപൊർ
ചെയ്തുടുത്തീടിനാൻ പരവശതയൊടുപടയുമിളകിനടകൊണ്ടുതെ പാ
ൎത്ഥിവെന്ദ്രൻഭഗദത്തനുമൊടിനാൻമുസലധരകരികൾപലപെട്ടുപൊ
യീതുടൻ മുല്പെട്ടുവാങ്ങിസുയൊധനസൈന്യവും സുഹൃദനുജസഹി
തയമതനയനുംസൈന്യവും സൂൎയ്യൻമറഞ്ഞാറെകൈനിലയുംപുക്കാർ
അപജയവുമനുജജനമരണവുംചൊല്ലിനാനാൎത്തനായ്ഭീഷ്മരൊടന്നു
സുയൊധനൻ നദിമകനുമതിനുകുരുനൃപതിയൊടുചൊല്ലിനാൻ "ന
ന്നാകയില്ലപടനമുക്കെന്നുമെ സകലജഗദവനകരനവനിഭരനാശ
നൻ സാക്ഷാൽജഗന്മയനായനാരായണൻ പകലിരവുതുണയരി
കിലുണ്ടുസുയൊധന പാണ്ഡവന്മാൎക്കെജയംവരുനിൎണ്ണയം വരമ

ന്ദനഖിലജനഹൃദിമരുവുമീശ്വരൻ വാസുദേവൻതന്നെവന്ദിക്കുന്നീ
താനും യമതനയനവനിയൊരുപാതിയുംനൽകിനീ ചെമ്മെസുഖിച്ചു
വസിക്കപിന്നെങ്ങാതെ" അനുനയമൊടശുഭശുഭമറിവതിനുചൊന്ന
പൊ താദിത്യദെവനുദിച്ചാനതുന്നെരം_ പലമലകളൊരുമയൊടുമലക
ളൊടുപൊരുവതിനു പാഞ്ഞടുക്കുംവണ്ണമെററിതഞ്ചാംദിനം പരമഗുരു
ചരിതനഥരണമതുനടത്തിനാൻ പാർത്ഥനുംഭീഷ്മരൊടെതിർത്തീടിനാ
ൻ മുസലധരപരിഘവരപരശുമുഖമായുധം പാർത്ഥിവന്മാരുടൻതൂകി
ത്തുടങ്ങിനാർ പരനിവഹശമനകരനമരവരനന്ദനൻ ഭൈരവാസ്ത്രം
പ്രയോഗിച്ചിതുഭീഷ്മരെ പരശുധരനൊടുപൊരുതുജയമതുലഭിച്ചവൻ
പ്രത്യസ്ത്രമെയ്തതടുത്തുനിന്നീടിനാൻ പടനടുവിലൊരുരുധിരനദിയു
മൊഴുകിതദാ പെട്ടിതു'സാത്യകിക്കാത്മജന്മാർപത്തും പുരുഷവരനധി
കരഥനായഭൂരിശ്രവാ പുത്രഗണത്തെവധിക്കയാൽസാത്യകി കനൽ
ചിതറുമണിമിഴിയൊടെതിർപൊരുതടുത്തുടൻ കാണായശത്രുക്കളെ
യൊടുക്കീടിനാൻകരിതുരഗനരരഥികളിതുപുറവുമെററവും കാലരാജ്യം
ഗമിച്ചാർപിന്നെങ്ങിത്തുലൊം അരുണനലകടൽനടുവിലരചരഥകൈ
നിലയി ലഴകിനൊടുപുക്കാർപുലന്നിതാറാംദിനം- കൃതികളതിൽമി
കവിയലുമരിയഗംഗാസുതൻ ക്രൌഞ്ചമാംവ്യൂഹംചമച്ചുനിന്നീടിനാ
ൻ കൃതികളകമതിമരുവുമഖിലജഗദീശനാം കൃഷ്ണനുംപാർത്ഥനുംതെ
രിലെറിടിനാർ അരചർകുലമവരവർകളെതിർപൊരുതുതമ്മിലെ ററ
ന്തകൻവീട്ടുപുക്കാരനെകംജനം ദ്രുപദസുതനതിചതുരനായധൃഷ്ടദ്യു
മ്നൻ ദ്രൊഹിച്ചിതെററവുംമൊഹാസ്ത്രമെയ്കയാൽ ഗുരുവരനുമവനൊ
ടെതിർപൊരുതുതെരുംവില്ലും കൂടെക്കളഞ്ഞെയ്തടുത്തുചെന്നീടിനാർകു
രുപതിയുമതുപൊഴുതുപലരൊടുംചൊല്ലിനാൻ"കുന്തീസുതനായഭീമനെ
ക്കൊല്ലുവാൻ ഉഴറുകിനിവിരവിനൊടുകളയരുതുകാലമെ"ന്നുകൊട
ടുത്തുകുരുപ്രവരന്മാരും ദ്രുപദനൃപദുഹിതൃവരസുരവരജകെകയ ദ്രുപദ
മുഖരഥികൾതുണചെന്നിതുഭീമനും ക്രൂരതരമൊടധിനികടമടൽപൊരു
തനന്തരം ദ്രൊണാദികളുമൊഴിച്ചുവാങ്ങീടിനാർ കുടകൊടികളുടലി
ടയിലിടരൊടുപൊടിച്ചുടൻ കൂടെത്തുടർന്നീടിനാൻഭീമനും ചെകി
ടടയുമളവലറുമനിലസുതഭീതിയാൽചെന്നവർകൈനിലപുക്കിരുന്നീ
ടിനാർ_മുതലകൾതൊല്പതിന്നെഴാംദിവസവും മണ്ഡലവ്യൂഹംചമ
ച്ചിതുഭീഷ്മരും വരികിലിളകരുതുപടയെന്നുറപ്പിച്ചുടൻ വജ്രമാംവ്യൂ
ഹവുംവജ്രധരാത്മകൻ സലിലധരനികരമടമഴ പൊഴിയുമവ്വണ്ണം
സായകപങ്ക്തികൾ തൂകിത്തുടങ്ങിനാൻ ഉടനുദർഗളചരണമുഖമവയ
വങ്ങളററുക്കുന്നുചൊരയൊലിക്കുന്നുപിന്നെയും രഥിനികരതുരഗവര

നരകരികൾ ചാകയും രക്ഷോവരപ്രേതഭൂതങ്ങളാൎക്കയും രുധിരനദിപ
ലവഴിയുടനുടനൊലിക്കയും രൂക്ഷതയുള്ളവർ പാഞ്ഞങ്ങടുക്കയും നര
പതികൾ ചിലരധികഭയമൊടു തിരിക്കയും നാരദൻ തുംബുരുസാകം ചി
രിക്കയും കലശഭവനിശിതതരവിശിഖഗണമെല്ലായാൽ ഖണ്ഡമായ്പ്പു
നു വിരാടനു ചാപവും ശരശകലരഥതുരഗതതിയെക്കണ്ടോരു ശംഖ
നും ദ്രോണരോടേറ്റോരു നേരം നിമിഷമൊടു ശമനപുരിനിലയന
വുമാക്കിനാൻ നിന്നഭരദ്വാജപുത്രൻ ഗുരുവരൻ സഭയതരഹൃദയ
മഥ വാങ്ങി വിരാടനും സവ്യസാചിക്കെതിരെ ചെന്നു ഭഗദത്തൻ മഹിത
ഗുണമുടയ യമസുതനൊടു സുയോധനൻ മാദ്രനും മാദ്രീതനയനും ത
മ്മിലും അസുരസുരസമരസമമെന്നെ പറയാവി തസ്സമിച്ചീടിനാ
നാദിത്യദേവനും ഹരിസഹിതഹരിഹയജനരിയരഥമേറിനാ നരിമ
യൊടു പൊരിനായെട്ടാം ദിവസവും പവനസുതനൊടു പൊരുതു ചത്താ
രൊരെഴുപേർ പാപികളായ സുയോധനതമ്പിമാർ പരുഷമൊടു പ
ലവചനമതിനു ദുരിയോധനൻ പാൎത്തു ദേവവ്രതൻ തന്നൊടു ചൊല്ലി
നാൻ വിധിവിഹിതമിതു കരുതുകളെകഴൽ സുയോധനവീരർ മരിക്ക
ന്നതിന്നു ശോകിക്കൊലാ നിശിചരരിലരചനതിബലമെഴുമലംബുസ
ൻ നിന്നുപട കൊന്നൊടുക്കുന്നതു കണ്ടു വിബുധപതിസുതതനയനെ
തെതടുത്തിതു വിത്രസ്തനായവനംബരമേറിനാൻ പുനരസുരനൊ
രുവനവനൊടടുത്തീടിനാൻ പൊരിലവൻ തന്നെക്കൊന്നാനിരാ
വാനും അതിനുപരിഭയമിയലുമസുരകളസംഖ്യമായാശീവിഷങ്ങ
ളായ്ക്കൊണ്ടായിമായയാ സുരവരജസുതനുമഥ നിനുവിഷണ്ണനായ്ഭ
ക്ഷിച്ചു മായമറിഞ്ഞിട്ടിരാവാനും അതുപൊഴുതു ഗരുഡനുടലുണ്ടു സ
ൎപ്പങ്ങളെ ആശ്ചര്യം പരമാറവൻ ഭക്ഷിച്ചാൻ അവനെയവരതുപൊ
ഴുതു മായയാ കൊന്നപോ താൎത്തു ദുരിയോധനാദികളൊക്കവെ പവന
സുതതനയനമ്പവനസമവേഗേന പററലരൊച്ചു കെട്ടററടുത്തീടി
നാൻ ഭ്രമണകരപരിഘമൊടു വീരൻ ഘടോൽക്കചൻ ഭ്രാതാവിനെക്കു
ലചെയ്യോരു കാരണം ഇടിയൊടെതിരിട്ടുമടപ്പൊടുപൊടലറീടിനാ
ൻ ഇന്ദ്രാത്മജാഗ്രജൻ താനുമവ്വണ്ണമേ പവനജനുമവനുമൊരുമ
യൊടടുത്തുടൻ പററലർകൂട്ടമൊടുക്കിത്തുടങ്ങിനാർ നദിമകനുമതിനു ഭ
ഗദത്തനൊടെകിനാൻ നന്നായടുത്താനുടൻ ഭഗദത്തനും നിജതന
യമരണമതു കേട്ടു ദുഃഖത്തൊടെ നിന്നു ധനഞ്ജയൻ കോപിച്ചടുത്ത
പ്പോൾ കുരുകുലവുമുരുഭയമൊടുഴറി നടകൊണ്ടുപോ ക്കൂട്ടമെക്കെ
നിലവുക്കിരുന്നീടിനാർ ദിവസകരനുദയമതു കണ്ടുപൊ തൊൻപ
താം ദിവസവുമന്നു പോർചെയ്തു തുടങ്ങിനാർ പിതുരധികനധി

കബലമുള്ളസൈന്ധവനുംപെടിച്ചലംബുസനൊടുപൊരുമെയ്യാൻഗുരു
വിനൊടുഗുരുസദൃശനായകിരീടിയും കുംഭികളൊടുവൃകൊദരവീര
നും ശമനതനയനമിതബലമുടയശല്യരും ശക്തിയെറിടുംമഹാര
ഥൎതമ്മിലുംപൊരുതളവുന്നരതുരഗകരികളിരുഭാഗവും പൊരിൽമരി
ച്ചാരസംഖ്യമരക്ഷണനാൽ രുധിരമയനദികൾപലവഴിയുമൊഴുകീത
ദാനൊഷമുഴുത്തതിഘൊരമായിരണം വിജയരഥമതുപൊഴുതുവിഗ
തഭയമച്യുതൻവീരനാംഭീഷ്മൎക്കുനെരെനടത്തിനാൻ സലിലധരനി
കരമടമഴപൊഴിയുമവ്വണ്ണംസായകൌഘം പ്രയൊഗിച്ചാരിരുവരുംന
ദിമകനുമതുപൊഴുതുചെറുതുകൊപിക്കയാൽ നാരായണനുംനരനുമെ
റുശരംത്രിദശപതിസുതനുമഥവിൽമുറിച്ചീടിനാൻ വീരനാംഭീഷ്മർ
മറ്റൊന്നെടുത്തീടിനാൻ കമലദലനയനസഖിയായധനഞ്ജയൻഖ
ണ്ഡിച്ചിതമ്പുകൊണ്ടതുതന്നെയും വിരവിനൊടുപുനരപരമൊ
രുധനുരനന്തരംവീരനാംഭീഷ്മർകയ്ക്കൊണ്ടെടുത്തീടിനാൻ ശരനികര
പരിപതനശകലിതശരീരരായ്ശക്രാത്മജനുംതളൎന്നിടർപൂണ്ടതെ സമ
രഭുവിരഥമപിചനിന്നിനാരായണൻചക്രംതിരിച്ചുടുക്കുന്നതുകാണാ
യിജയപരമപുരുഷജയജയസകലഭുവനമയ ജന്മനാശങ്ങളില്ലാത
ജഗൽപ്രഭൊ ജയകമലദലനയനജയകമലഭവസദന ജാഗ്രൽഭ്രമ
പ്രദപ്രാണിജീവാത്മക ജയകമലവദനജയ ജയവരദകമലാവര
ജാഡ്യപ്രണാശനത്രാഹിമാംത്രാഹിമാംജയവിബുധമുനിനമിതജയ
ഗിരിശനതചരണജാത്യാഭിമാനാദിഹീനപ്രദാനിധെജയസകലസ
ദ്ഗുണമയജയവാഗ്ഗുണവിമലജയജന്തുധൎമ്മപ്രിയ ശ്രീപതെഗൊപ
തെജയഗിരീശനമിതപദജയസകലതനുമവന ജന്തുവൃന്ദക്ഷെത്രവെ
ദവെദാന്തഗ ക്ഷിതിവിബുധജനഹൃദയനിലയനനമൊസ്തുതെ കീ
ൎത്തനധ്യാനമാത്രാൎത്തികംദെഹിമെ ജയവിജയരഥനിലയപരഗതി
വരുത്തുവാൻചെന്നമൃത്യുതതിനെന്തുംമടിക്കൊലാ വരികവരികയി
സമരമരണഭയമില്ലമെവാസുദെവാജയിക്കെന്നിതുഭീഷ്മരും നിജസ
മയവചനമതിനന്തരംചെയ്യില്ലും നിശ്ചയംഭക്തസത്യത്തെരക്ഷിക്ക
മെ അപടുതയൊടടൽനടുവിലിടരൊടുധനഞ്ജയൻ അച്യുതനൊടുസ
ത്യത്തെരക്ഷിക്കെന്നാൻ കെട്ടുപടയൊടിടരൊടഴൽപൂണ്ടുകുന്തീസുതൻ
ഖെദിച്ചുകൈനിലവുക്കിരുന്നീടിനാൻശമനസുതനമരവരതനയനൊ
ടുചൊല്ലിനാൻശാന്തനവാദികളെജ്ജയിപ്പാൻപണി വയമവനിവ
രുവതിനുകൊതിയൊഴികകാനനം വാക്കുവസുദെവപുത്രനെന്താവ
തുംയുധിമരണമൊഴികവനമഴകിനൊടുപുകനാം യൊഗംധരിച്ചുഗ
തിവരുത്തീടുവാനിതിശമനസുതവിവിധമയവചനമാശുകെട്ടിഞ്ഞി

രാവല്ലഭൻതാനുമതുംചെയ്തു അമരകുലവര വസുഗണാധിപന്മാരുടെ
അംശമായുത്ഭവിച്ചുണ്ടായഭീഷ്മരെ അമരിലരുതസുരസുരനികരമൊ
രുമിക്കിലുമാർക്കുംജയിക്കരുതെന്നറിമന്നവ പരശുധരനരചർകുലമ
ടയവെന്നിടുമൊരുവൻപണ്ടെതിർത്തന്നതൊററാനറിഞ്ഞീലയൊ വിബു
ധനദിയുടെതനയനടിമലരിണക്കൽനീ വീഴ്ക യുധിഷ്ഠിരവെണംജ
യമെങ്കിൽ കരബലമൊടവനൊടെതൃപൊരുതുജയമാക്കുമെ കാലാ
ത്മജാത്മജയിപ്പാൻപണിതെറുനീ ത്രിപുരഹരസുരദിതിജജനവുമൊരു
മിച്ചുടൻധീരതയൊടെതൃത്താലുംജയംവരാ ശരണമിഹചരണതലസ
രസിരുഹമെന്നിയെ. ശന്തനുജനെചെന്നുവന്ദിക്കവൈകാതെ. മധുര
തരമധുമഥനവചനമതുകെട്ടുടൻമഹിതഗുണഗണമുടയ പിതൃപതി
ജനാദരാൽസുഹൃദനുജസഹിതനടിമലരിണവണങ്ങിനാൻ സുഹൃദ
ധിപനമരനദിസുതനുമരുളിച്ചെയ്താൻനരകഹരദുരിതഹര മുരമഥന
മധുമഥനനാരദസെവിതനാരായണഹരെ നിഗമമയനിഖിലജഗ
ദവനഹൃദിസംഭവനിഷ്കളനിർഗ്ഗുണ നിശ്ചലനിർമ്മലനിരതിശയനി
രുപമനിരഞ്ജനനിരാധാരനിത്യനിരാമയനീരജലൊചന നിയമപ
രജനഹൃദയനിലയനനമൊസ്തുതെ നീചജനാന്തകനീതിസ്ഥിതികര
നിഖിലനിശിചരനിവഹശമനാമരദൈവമെ നീരദവർണ്ണനിരുപ
മനിർമ്മലനിവസമമഹൃദിസതതമതിനുതൊഴുതീടിനെൻ നീളാകുചാ
ഭൊഗമെളാഭരണമെ നിജചരണനളിനനതജനസുഖപരായണ
നിത്യംനമൊസ്തുതെനിത്യംനമൊസ്തുതെ. പിതൃപതിജപവനസുതവി
ബുധപതിസുതനകുലവീരശാസ്ത്രാർത്ഥസിദ്ധാന്തസഹദെവ വരികവ
തികരികിലിനിവരുവതിനുകർമ്മൊവാസുദെവൻ നിയൊഗിക്കിലെ
യുള്ളതെഭവതുസുഖമപി ചയുധിവരികഭവതാംജയം പാർത്ഥാദികളെ
സുഖമല്ലിയെല്ലാർക്കും. നിശിതമസിരഭസതരമിവിടെവരുവാനഹൊ
സന്താപമെതാനുമുണ്ടാകയല്ലല്ലീ നദിതനയനയവചനനിശമനദ
ശാന്തരെനന്ദിച്ചജാതശത്രുക്ഷിതിശൻ ചൊന്നാൻ ഗുരുനിവഹകരു
ണയൊടുകുരുകുലമൊടുക്കിഞാൻ കൂടലർകാലനായ്നാട്ടുവാണിടുവാനു
കൊതിമനസിപെരുതുമമതിരുമനമതിന്നിനി. കൂടത്തുണെക്കിലെവ
നുകൂട്ടുദുർഘടംതരികമമവരമതിനുശരണമരുണാദ്ഭ്രിതെ സന്തതമെന്നു
കുന്തീസുതൻചൊല്ലിനാൻ അലമലമിതതിനെളുതു കരുകയിവിഷാദ
വുംആശുനിങ്ങൾക്കുജയംവരുംനിർണ്ണയം ശൃണുശമനതനയവൃന
രതിനൊരുപദെശവുംക്രൂരനാമജ്ഞനാവതില്ലെനുമെ ദ്രുപദനരവര
തനയനായശിഖണ്ഡിയെ മുമ്പയൊടർജ്ജുനനെന്നൊടെതിർക്കുമ്പൊൾ
പൊരുവതിനുമമനികടഭുവി ഝടുതിനിൽക്കുവിൻ പൊർക്കളംതന്നിൽ

ഞാൻനാളെ വീണീടുവൻ മമനിധനമതിനുവിധിവിഹിതമിതുനി
ൎണ്ണയംമാനിനീയാകിയൊരംബാനിയൊഗത്താൽ ഭയമൊഴികഭവതു
ഭവതാംജയംഭാഗ്യവും" ഭാഗീരഥിസുതൻപാൎത്ഥനൊടിങ്ങിനെ പരി
ചിനൊടുനിജനിധനമതിനൊരുനിദാനവും. നീതിയുംചൊല്ലിയനു
ഗ്രഹംനൽകിനാൻയമനിയമമുടയയമതനയനുമനന്തരം യാദവവീ
രനെവന്ദിച്ചുചൊല്ലിനാൻ "പ്രണയതരഹൃദയമൊടുമരുവിനപിതാമ
ഹൻ പ്രാണൻകളയാതൊ"ബാണങ്ങളെയ്യുഹൊ ഫലമതിനുദുരിത
ചയമരുതരുതുമാധവപത്മനാഭജഗന്നായകചൊല്ലുനീ" "ദുരിതഭവന
രകമതിനില്ലടൊധൎമ്മജതൊന്നിലയൊരാജധൎമ്മങ്ങളൊന്നുമെ"നൃപതി
കുലവിഹിതബഹുവിധവിമലകൎമ്മവും നീതിയുംകൃഷ്ണനരുൾചെയ്യുന
ന്തരംവിദയമപിവിഭയമഥവിജയമുഖഭൂപരും വീറൊടെത്തിതുപ
ത്താംദിവസവുംകുരുനൃപതിസുതനഖിലബലപതിസുയൊധനൻ കൂ
ടിയസൈന്യവുമൊക്കെയൊരുമിച്ചുടൻകുരുകുലജനമിതബലനരികൾകു
ലകാലനാംഗുണനിലയനായഭീഷ്മക്കുതുണചെയ്തുപലരുമൊരുമയൊ
ടുമഥപാണ്ഡവന്മാർകളുംപാരമടുത്തുപൊരുതുതുടങ്ങിനാർ_പരശുശരപ
രിഘവരമുസലകുന്തങ്ങളുംപാൎത്ഥിവന്മാരസ്ത്രശസ്ത്രപ്രയൊഗവും പട്ട
നിനദപടഹമുഖ ഝടഝടനിനാദവും പാരിൽകിളൎന്നുപൊങ്ങീടുന്ന
ധൂളിയുംകരിതുരഗരഥനികരബഹുവിധനിനാദവും കാണികൾകണ്ടു
കൊണ്ടാടുന്നനാദവുംകമലഭവമുഖവിബുധജയജയനിനാദവുംകാററി
ടിക്കുംകൊടിക്കൂറകൾനാദവും രുധിരയുതപലലമതുഭക്ഷിച്ചുരാക്ഷസ
ർഉച്ചത്തിലന്നിന്നലറീടുന്നനാദവും പ്രെതഭൂതാദിപിശാചങ്ങളാൎത്തിട്ടു
പെടിയാകുംവണ്ണമുള്ളനിനാദവും ത്രിദശവരദനുജകുലമുഖകുതുകനാ
ദവുംസിംഹനാദങ്ങളുംഞാണൊലിനാദവും തിറമൊടെതിരിട്ടുമരിയ
രഥികൾഘണ്ണനാദവുംതെരുരുൾനാദവുമാനകൾനാദവും പരിഭവ
മൊടരിനികരമലറിനനിനാദവും പാരംകുതിക്കുംകുതിരകൾനാദവും
തുമുലതരരണജനിതഭയകരനിനാദവും തുംബുരുനാരദഗീതപ്രയൊ
ഗവുംഅമരവരതനയകരഗതദരനിനാദവും അംബരചാരികൾവാ
ദ്യനിനാദവുംകഠിനതരമനിലസുതനലറിനനിനാദവും കംബുനാ
ദങ്ങളുംദുന്ദുഭിനാദവുംകമലഭവതനയമുനിവീണാനിനാദവുംകംപം
പരുംപടിവമ്പർനിനാദവും കമലജനുമറിയരുതുപുകഴ്‌വതിനൊക്കി
ലൊകൈരവപാണ്ഡവസൈന്യകൊലാഹലംഫണികൾകുലവരനു
മിതുപണിപെരുതുവാഴ്ത്തുവാൻ ദൈവമെന്നെ. പറയാവിതെത്രയും
പൊരുതുപൊരുതരചരിതുപുറവുമമരകളുലക വൃക്കവിമാനങ്ങൾതൊ
ഴുംമരുവിനാർ അരുവയരൊടതിസുഖമൊടഴകിനൊടുമെവിനാരാശു

യുദ്ധത്തിൽമരിക്കനിമിത്തമാ യയുതനരകരിതുരഗരഥികളെയൊട്ടു
ക്കിനാനന്നുദിനമങ്ങിനെപൊർചെയ്യുദെവവ്രതൻ പുനരവനൊ
ടരിമയൊടുപൊരുവതിനുപാൎത്ഥനും പൊരിൽശിഖണ്ഡിയെമുൻപി
ൽനിൎത്തീടിനാൻ ഉപരിചരവസുനൃപതിദുഹിതൃവരനന്ദനൻഓൎത്താ
നൊരാണല്ലപെണ്ണുമല്ലാതവൻ പൊരുവതിനുകരുതിയൊരുസമരഭു
വിവന്നതൊപൊരാളികൾക്കപൊരുന്നുകളല്ലെതും പുകൾപെരിയ
പുരുഷമണിവിജയനൊടൊഴിഞ്ഞുപൊ രാനുംനപുംസകമായവൻ
തന്നൊടുംപൊലിമയൊടുസമരഭുവിവിവിധമയമായുധം പൊരിന്ന
യക്കരുതെന്നൊൎത്തുഭിഷ്മരും വിബുധപതിതനയനൊടുവിഗതഭയ
മാദരാൽവീറെഴമസ്ത്രങ്ങളൊക്കപ്രയൊഗിച്ചാൻ പ്രണയമകതളി
രിൽമുഹുരപിവളരുമാറുടൻപ്രത്യസ്ത്രമെയ്തുതടുത്തുകിരീടിയും പ്രധന
ചതുരതകലരുമമരവരനന്ദനൻ പ്രത്യക്ഷനാകിയകൃഷ്ണൻനിയൊഗ
ത്താലരമിതകരബലമുടയരഥികളുവൎത്തങ്ങളിലസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങൾവ
രിഷിച്ചുടുത്തുടൻനിശിതതരവിശിഖഗണമുടനുടനയച്ചുപൊ തത്ത
ൽപെട്ടുത്തുരൊമങ്ങൾതൊറുംദ്രുതം പരനിവഹകുലശമനകരരിരുവ
രുംതമ്മിൽപത്തുനൂറായിരമൊത്തുകീടിനാർപരവശതപെരുകിയൊ
രുപടയുമതുകണ്ടുടൻപററലർപെടിച്ചകന്നിതുമററുള്ളൊർ തരിതമത്തു
പൊഴുതുകുരുകുലവരനുസന്നിധൌ ദുശ്ശാസനങ്ങളുമെറയുണ്ടായിതെ തു
മുലതരസമരഭുവിതുടരിതിദെവവ്രതൻ ദുശ്ശാസനനൊടുചൊല്ലിനാ
നീവണ്ണംഅമരകുലവരസുതനുമമിതബലസംയുത മയ്യൊമറുതലവ
ന്നുചുഴന്നിതു നിരുപമമിതറികരണമതിദയമെത്രയും നിശ്ചിതുകാ
ങ്കവലഞ്ഞിതുഞാനെടൊ ദഹനകണസദൃശശരനികരപാതെ
നമട്ടെഹമൊക്കവെകാങ്കമുറിഞ്ഞിതു മുടിയുമിടരൊടുമടലിലിനിയ
പടയൊക്കവെമൊഹമിനിക്കിനിയില്ലജീവിക്കയിൽ അസുരസുര
സമരസമമിതുകരുതുമാകിൽമ റ്റാഹവമിങ്ങിനെകണ്ടിട്ടുമില്ലഞാൻ
അഹിതനൃപകുലവരരൊടെതിർപൊരുതുതൊററുകൊ ണ്ടാഹന്തകെട്ടി
ട്ടുമില്ലഞാനീവണ്ണംപുനരിനിയുമൊരുമയൊടുമരുവുകപിണങ്ങാതെ
പൊരിൽമരിക്കാതിരിക്കെണമെങ്കിലൊ പുകൾപെരിയപിതൃപതിജ
നൃപവരനുസാദരംഭൊഷന്മാരെനിങ്ങൾനാടുനൽകീടുവിൻ ഹിതവ
ചനമിതിവിവിധതരമഥപിതാമഹ നിത്യംപറഞ്ഞുപറഞ്ഞിരിക്കെ
ത്തരാകലഹമതിരഭസതരമരിമയൊടുചെയ്യുചെ യ്യസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു
ടൻഭൂമിയിൽവീണതെ വിവിധതരനിശിതശരമതുലമുടനെൽക്ക
യാൽവീണതുനെരമവനിയിൽതട്ടില കുരുവൃഷഭനുടനടലിൽനൃപ
ലവരൊചിതംദെഹവുമാശുശരശയനത്തിന്മെൽ മുരമഥനചരണസ

ശസ്ത്രഹയുഗളംകണ്ടുമോഹമകന്നുവസിച്ചിതുഭീഷ്മരും ദശദിവസം
സമരമിതിമുനിവരനനുഗ്രഹാൽ സഞ്ജയനിത്ഥംപറഞ്ഞോരനന്ത
രം അപ്രബലബലകലഹമിതിസചിവവചനെന കേട്ടഞ്ജസാമോഹി
ച്ചുവീണുധൃതരാഷ്ട്രർ മുഹുരമിതകുതുകമൊടുധരണിപതിതനുടെമൊ
ഹവുംതീൎത്തവൻപിന്നെയുംചൊല്ലിനാൻത്യജമനസികലുഷതകളഖി
ലമവനിപതെദെഹമനിത്യമെന്നുള്ളതറികനീ അഖിലനൃപകുലവര
രമമിതബലസംയുതംനിനുടെമക്കളുംകുന്തീതനയരും. തദനുനിജനി
ജമനസികലരുമരുശൊകെന ധന്യരാംമറ്റുള്ളബന്ധുജനങ്ങളും ജ
ഗദധിപനജനമലനുംമുനിവൃന്ദവും ചെന്നിതുഭീഷ്മരുടെയരികത്ത
ങ്ങുംവടിവൊടുടനധിനികടമവരവർകരഞ്ഞാശു വന്നുനിറഞ്ഞോ
രുബന്ധുക്കളെക്കണ്ടുവിനയമൊടുകുരുവൃഷഭനതിരഭസനാകുലംവി
ണ്ണൊരിതമമ്പൻവസുപ്രവരൻഭീഷ്മർ നരകരിപുനളിനദളനയ
നനെയുമൊത്തുള്ളിൽനല്ലതെപ്പാവരൊടുംപറഞ്ഞിടിനാൻ ശുഭവുമശു
ഭവുമപനയവുമറിവാനവൻ ചൊല്ലിനാൻപിന്നെയുമല്ലലൊടെത
ദാസമയമടിമുഖമമല തരവചനമമ്പൊടു താഞ്ഞൊരൊയൊരുതല
യുയർത്തിടുവാൻവിമലതരമതിമൃദുലമലിവൊടുസമുന്നതം വെണ്മയു
ധാനമെന്നുള്ളകെൾക്കയാൽകമതികുരുകുലപതിസുയോധനൻവൈ
കാതെപട്ടുതലയിണകൊണ്ടുചെന്നിടിനാൻ പുനരമിതഹസിതമൊ
ടുമൊന്നുചൊല്ലിടിനാൻപൊട്ടനത്രെനീസുയോധനനിന്നുയം ഉഹി
നകരകുലജനനമിഹവിഫലമെവതെ ത്തുഷ്ടിവരായിതുവെച്ചാലിനി
ക്കെളും കരുണയൊടുവിബുധപരിതനയാവിരവൊടുനീ കണ്ടുനില്ലാ
തെതലയുയർത്തീടെന്നാൻവിശദതരഹൃദയനഥ വിജയനതിശ്രൂരനാം.
വൃന്ദാരകാധിപനന്ദനനർജ്ജുനൻ വനജദലനയനസഖിയാനാവാര്യ
ന്മാരെവന്ദിച്ചുഗാണ്ഡീവചാപമെടുത്തുടൻചപലതരമചപലമെടുത്തു
മൂന്നമ്പുകൊണ്ടൂന്നുംകൊടുത്തുയർത്തിടിനാൻമെല്ലവെപരശുധരമുനിവ
രനുസദൃശനാംഭീഷ്മരുംപാർത്ഥനൊടാശുചിരിച്ചുരുളിചെയ്തു ശമദമമ
യാദിനാനാഗുണെവാരിധെ ശാസ്ത്രങ്ങൾനിന്നൊളമാരുമറിഞ്ഞീല
സകലജനകുലവിഹിതവിവിധധർമ്മങ്ങളും ക്ഷത്രധർമ്മങ്ങളുംനിങ്ക
ലുന്നിന്നുയംബഹുലതരമിതികഥകൾപറയുമളവാദരാൽ വൈദ്യകൾ
വന്നാർചികിത്സചെയ്യിടുവാൻഅരിനവനുമവർകളെവിലക്കിനാ
നാദരാലുണ്മയിൽവീരൊചിതംപുരിപൂകെണം ശുഭമരണസമയമയ
നംതെളിഞ്ഞുത്തരശൊഭയിൽവന്നെമരിക്കാവുനിന്നുയം അവരവ
ർകളരികിലഴകൊടുരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാത്മശുദ്ധ്യാവസിച്ചിടിനാരെവ
ം വിജയമൊടുവിജയമുഖമതനയസൈന്യവുംവൃഷ്ണിപ്രവരരും പൂ

ക്കിതുകൈനിലവ്യഥയുമതുഭയവുമപജയമവശതകളുംവിളാതവണ്ണം
പരിഭവംവന്നതുംകരുതിയൊഴുകിനനയനസലിലമൊടുകൈനിലകൌ
രവസൈന്യവുംപുക്കിരുന്നിടിനാർ ഉഷസിപുനരപരദിനമിരുപുറ
വുമുള്ളവരുററ ടുത്തീടിനാർശന്തനുപുത്രനെതരവിനിഹവിരവിനൊ
ടുജലമമലമാദരാൽദാഹമുണ്ടേററമെന്നാൻനദീനന്ദനൻ വിമലതര
സലിലമൊടുവിവിധതരഭക്ഷ്യവും വെഗെനകൊണ്ടചെന്നാൻ ദുരി
യൊധനൻവിമലമിദമശുഭമരുതരുളുദുരിയൊധന വീരവിജയവി
രിയനീർനൽകെന്നാൻപുനരവനമഥസദയമടിമലർവണങ്ങിനാൻ
പൊരാളിപാഞ്ജന്യമസ്ത്രംപ്രയൊഗിച്ചാൻ ഗഗനസരിദമലജലമ
ഴകൊടുകൊടുത്തവൻഗംഗാതനയനുദാഹവുംപൊക്കിനാൻ പുകൾ
പെരിയപുരുഷമണിനീയെപുരന്ദരപുത്രാദ്ഭുജബലമുള്ളഭൂപാലകസു
ചിരമവനിയി ലധികസുഖമൊടുവസിക്കനി സൂക്ഷിച്ചുകാണ്കസു
യൊധനനീയിവവിരവിനൊടുമൊരുമയൊടു മരുവുകപിണങ്ങാതെ
വെണ്ടാവിരുദ്ധംനശിക്കെഫലംവരു അതിനുകുരുപതിയുമനുവാദമി
ല്ലായ്കയാലങ്ങുമിങ്ങുംപിരിഞ്ഞാശ്രുവാങ്ങീടിനാർ അഥതരണിതന
യനടിമലരിനെവണങ്ങിനാനൻപൊടു ഗംഗാതനയനുംചൊല്ലിനാ
ൻതവസഹജരറികപൃഥയുടെതനയരാകയാൽ താപംകളഞ്ഞുനീയങ്ങു
ചെന്നീടെടൊകഥകളുകതളിരിലിതുവിദിതമഖിലംമയാ ഗാന്ധാരിപു
ത്രനെവെറിട്ടുന്നീലഞാൻ സമരഭുവിജയമതിനുവിരികശ്രീഭീമാശുമെ
സന്താപനാശനശന്തനുനന്ദന ഭ്രമമറികവരുവതിനുവിഷമമതുഭാ
സ്കരെ ഭ്രാതാക്കളെവധംചെയ്കയുംവെണ്ടില വെണമെന്നാകിൽ
പൊരുതുവിഴ്ചസാധ്യം വീരാവരികനിനക്കെന്നതെവെണ്ടതൊഴതവ
നനുജ്ഞയുംവാങ്ങിവാങ്ങീടിനാൻചൊല്ലവൻനാവതൊപിന്നെടമെ
ന്നാലെന്നുല്ലാസമൊടിരുന്നാൾനൽക്കിളിമകൾ. ... ... ❁

ഇതിശ്രീമഹാഭാരതെ ഭീഷ്മപൎവ്വം

സമാപ്തം.

ദ്രോണം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

പഞ്ചവൎണ്ണക്കിളിപ്പെൺകിടാവെതെളി ന്തെംചെവിരണ്ടുംക
ളുക്കപ്പുറെകനി നെയ്യംതെളിഞ്ഞുകുറുക്കിക്കൊഴുത്തപാൽ പഞ്ചതാ
രപ്പൊടികൂട്ടിക്കുഴംപാക്കി നല്ലകദളിപ്പഴങ്ങൾതെരിഞ്ഞുഞാൻ മെ
ല്ലെത്തിരുമ്പിയുടച്ചുതെനുംവീഴ്ത്തി വെല്ലവുംശക്കരയുംപൊടിച്ചിട്ടതി
ൽ വെള്ളീത്തളികയിൽമെളിച്ചുരുമിച്ചു വെച്ചിരിക്കുന്നതെടുത്തുള
ജിച്ചാലു മിച്ചയാകുന്നതുദാഹമുണ്ടെങ്കിലൊന്നീലക്കരിമ്പിൻറചാ
റുമിളനീരും പാലുംമധുവുംകുടിച്ചാലുമാവൊളം_ ശ്രീകൃസമാനന
രിനിവഹത്തിനു ഭീഷ്മർശരശയനത്തിന്മെൽവീണാറെ തൊററസു
യൊധനനാദികളാകിയ നൂററുവരെന്തൊന്നു ചെയ്യതുചൊല്ലനീ-
ചൊല്ലവാനാവതല്ലെങ്കിലുമൊട്ടൊട്ടു ചൊല്ലുന്നതുണ്ടുകനക്കെച്ചുത
ക്കിഞാൻ--വൻപനാംകൎണ്ണനൊടാശ്രുസുയൊധന നൻപൊട്ടു
സെനാപതിയാകനീയെന്നാൻ കൎണ്ണനുംമന്ദസ്മിതംചെയ്തുചൊല്ലിനാ
ൻ "കൎണ്ണസുഖംഞാൻപറകയില്ലാരൊട്ടും ദ്രൊണരാമാചാൎയ്യൻതാനി
രിക്കെയെന്തു മാനിച്ചുമററുള്ളൊർനിൽക്കുന്നിതുപട മന്നവകെൾക്ക
ഭരദ്വാജനന്ദന നീന്നുള്ളയൊദ്ധാക്കളിൽപ്രബലാധിപൻപിന്നെ
ഞാൻപക്ഷെഭരിക്കുന്നതുമുണ്ടു മന്നവസംകടമുണ്ടാകയില്ലെതും" മാ
നിയായുള്ളസുയൊധനൻദ്രൊണരെസെനാപതിയായഭിഷെകവും
ചെയ്യാൻ നാനാവിധമായവാദ്യഘൊഷങ്ങളാൽ വാനവർനാട്ടുകൂ
ടക്കലുങ്ങിതദാ_ആചാൎയ്യനാശ്രുസുയൊധനനാകിയ നീചനൊടെവം
തെളിഞ്ഞരുളിച്ചെയ്തു "ആശയംതന്നിലുള്ളാശനീചൊല്ലുക നാശംകള
ഞ്ഞുവരംതരുന്നുണ്ടുഞാൻ" ചിന്തിതമെങ്കിൽയുധിഷ്ഠിരൻതന്നെയും
ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുതന്നുനൽകുകവെണ്ടതു" അങ്ങിനെതന്നെയൊരന്തര
മില്ലതിനിങ്ങിനെന്നാലഞ്ചുനാൾഞാനിരിക്കിലൊ" എന്നുഗുരുവുംപ്ര
തിജ്ഞചെയ്തിടിനാ നെന്നുയുധിഷ്ഠിരൻതന്നൊടുചൊല്ലിനാൻ കൂറു
ള്ളദൂതനതുകെട്ടുധൎമ്മജൻ നീറുംമനസ്സൊടുമാധവൻതന്നുടെ ചെവ
ടിത്താരിണവന്ദിച്ചുചൊല്ലിനാൻ കെവലാനന്ദമൂൎത്തെജഗന്നായക

ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുപൊമാചാൎയ്യനെന്നെ യൊരന്തരമില്ലതിനെന്നുധ
രിച്ചാലും" ചിന്തിച്ചുകൃഷ്ണനുംജിഷ്ണുവുംമററുള്ള ബന്ധുക്കളുംപറഞ്ഞീ
ടിനാരെ"ന്നുമെബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുപൊവാനായക്കുന്നതില്ലന്തകവൈ
രിതാൻതന്നെവരികിലും ശംകിയായ്കെന്നുമെവൈകിക്കരുതെ"ന്നു ശം
ഖുംവിളിച്ചുപുറപ്പെട്ടിതുപട യുദ്ധംഭയംകരമായ്നിന്നിതെത്രെയും ച
ത്തിതുരണ്ടുപുറത്തുമസംഖ്യമാ യുല്യരുംമാരുതിയുംപൊരുതൊരുപൊ
രെല്ലാവരുംകണ്ടുവിസ്മയിച്ചിടിനാർ അന്തിയുമായിപ്പടയുംപിരിഞ്ഞു
തെ പിന്തിരിഞ്ഞൊരുമൊരുപദംവെച്ചീല രാത്രിയിലത്താഴമുണ്ടുകി
ടന്നാരെ ധാൎത്തരാഷ്ട്രൻതന്നൊടാചാൎയ്യനുംചൊന്നാൻ"പാൎത്ഥിവനന്ദ
നനായസുയൊധന പാൎത്ഥനുംകൃഷ്ണനുമൊന്നിച്ചെതൂക്കിലൊ മൂൎത്തി
കൾമൂന്നുപെൎക്കും ജയിപ്പാൻപണി യൊൎത്തുകണ്ടെനവർതമ്മെയകററു
കിൽ ഭൊഷ്കല്ലധൎമ്മജൻതന്നെബന്ധിച്ചുനിൻ കാൽക്കൽവെച്ചീടു
വനില്ലൊരുസംശയം" എന്നുഗുരുവരൻചൊന്നൊരുനെരത്തുമന്നൻ
ത്രിഗൎത്തൻപ്രതിജ്ഞചെയ്തീടിനാൻഎററമകററിച്ചുമെക്കുന്നതുണ്ടുഞാ
നെറൂധനഞ്ജയമാധവന്മാരെയും" ഇത്ഥംത്രിഗൎത്തരാജാക്കൾപലരു
മായൊത്തുസഹശപഥംചെയ്കകാരണം സംശപ്തകന്മാരെന്നെററം
12th പ്രസിദ്ധരാസ്സംശയമെന്നിയെപൊരിന്നൊരുമിച്ചാർ പന്തിരണ്ടാം
ദിവസംകുരുസൈന്യവും പന്തിരണ്ടായിപ്പുറപ്പെട്ടുപൊരിനായ്ക്കുല്
ഗണങ്ങളുംസംശപ്തകന്മാരു മാൎത്തുവിളിച്ചാർപടെക്കുവുലർകാലെ
യുദ്ധത്തിനാശുവിളിച്ചതുകെട്ടിട്ടു വൃത്രാരിപുത്രനുംകൃഷ്ണനുമെത്തിനാ
ൻ ആചാൎയ്യനുംമഹാവ്യൂഹവുംകൂട്ടിനി ന്നായൊധനത്തിന്നുറച്ചുനി
ന്നീടിനാൻ പാഞ്ചാലനായധൃഷ്ടദ്യുമ്നനെതുമെ ചാഞ്ചല്യമെന്നിയടു
ത്താനതുനെരം ദ്രൊണർജയിച്ചതുകണ്ടിട്ടുകൌരവ സൈന്യമാൎത്തുനി
Karna ലവിളിച്ചീടിനാർ മൂക്കനായുള്ളദുരിയൊധനനൊടു ഭാസ്കരനന്ദന
ൻപെൎത്തുചൊല്ലീടിനാൻ "ഇക്കണ്ടതെത്രുംകണ്ടില്ലമന്നവ ചൊൽ
ക്കൊണ്ടപാണ്ഡവന്മാരെജ്ജയിപ്പതി നിക്കണ്ടവൎക്കാക്കുമാവതുമല്ല
കെ ളിക്കാലമുൾക്കാമ്പിലൊരായ്കതിന്നുനീ" എന്നുപറഞ്ഞുനിന്നീടു
ന്നനെരത്തു വന്നുനിറഞ്ഞിതുപാണ്ഡവസൈന്യവും സാത്യകികൈ
കയപാഞ്ചാലവീരരുംപാൎത്ഥതനയനുംമാദ്രിതനയരുംഘൊരനായുള്ളൊ
രുമാരുതിതാനുമാ യ്പാരമടുത്തതുകണ്ടുകുരുക്കളും ചാടിതുതെരുംകുതിരയു
മാനയും കൂടീതിടകലന്നാശുപെരിംപട കൊടീതുചാപങ്ങൾതെരാളി
കൾകയ്യിൽ മൂടിശരങ്ങൾകൊണ്ടാകാശവീഥിയും പാടീതുനാരദൻപാ
രംപൊടിപൊങ്ങി മൂടീതുദിക്കുകൾചൊരപ്പുഴകൾപൊ ന്നൂടീജലധി
യിൽമാറിപൊടികളും പെടികളഞ്ഞുമരിക്കുന്നവീരരെപാടിവംതെ

ച്ചുനാകനാദിജനം ഒടിയണഞ്ഞുടൻതെരിൽകരെറിനാർ ഓടിയണ
ഞ്ഞുമരിക്കുന്നിതുചിലർ വാടിമുഖം ദുരിയൊധനസൈന്യവു മൊടിയ
തുകണ്ടുവീരൻഭഗദത്തൻ പത്തുസഹസ്രംഗജത്തിൻബലമുള്ളു മ
ത്തഗജത്തിൻകഴുത്തിൽക്കരെറിനാൻ അത്രബലമുള്ളുവൃത്രാരിഗജാഗ്രജ
ൻ പത്തുനൂറാത്തുപാണ്ഡൊത്തിയടുത്തുടൻ കുത്തുന്നകുംഭിയുമൊത്തു
ന്നുഭീമനു മെത്തിയെതിർത്തപൊരെത്രയുമത്ഭുതം ഹസ്തിതന്നെസ്ഥിക
ൾക്കുത്തിഞെരിക്കയും മസ്തകംകൈത്തലംകൊണ്ടുഭെദിക്കയും ചക്രംതി
രിക്കയുംവക്രിച്ചുവാങ്ങിയു മഗ്രെവതന്നെരമഗ്രമടിക്കയുംതുമ്പികൈ
തന്നിലകപ്പെട്ടുന്നെരത്തു തുമ്പിപറക്കുംപ്രകാരംകഴിക്കയും കാപംവ
രുമാറുഭൂമിയിൽവീഴ്കയും കൊമ്പുതാക്കുംപൊഴുതുണ്ടുകളെകയുംമദ്ധ്യെ
നടയിടപ്പുക്കുദരസ്ഥലെ കുത്തിയുംപിന്നിതപുറപ്പെട്ടുമണ്ടിയും പൃ
ത്ഥ്വീശനാംഭഗദത്തനെനെതിടുന്ന ശസ്ത്രങ്ങൾപെടിച്ചുകന്നുകൂടായ്കയും
അപ്രതിമപ്രഭാവപ്രവെലെന്ദ്രനാമഭ്രമാതംഗവീരഭ്രമണൊപമംസു
പ്രതീകക്രമംകണ്ടുവാതാത്മജൻ അത്ഭുതംകൈക്കൊണ്ടുവിഭ്രമംതെടി
നാൻ ഒത്തബലമുള്ളഭീമനുമാനയും ബദ്ധകൊപത്തൊടുയുദ്ധംതുട
ന്നപ്പൊൾ പൃത്ഥ്വീകുലുങ്ങിനടുങ്ങിദിഗ്ഗജശ്രയം അബ്ധികളെഴുമലറി
ക്കലങ്ങുന്നു യൊഗിപ്രതിയൊഗിരണ്ടുജനങ്ങളും നാകികളുംമറ്റുകാ
ണികളായൊരും "ചിത്രംവിചിത്രംവിചിത്രംവിചിത്രമി തത്ഭുതമത്ഭുതമ
ത്ഭുതമത്ഭുതം" ഇത്ഥംപുകഴ്ത്തുന്നശബ്ദവുംവാരണൻ മത്തനായെററമ
ലറുന്നശബ്ദവും ആരവാരങ്ങളുംകൊലാഹലങ്ങളും പൊരാളിവീരർ
നിലവിളിഘൊഷവും ഘൊരഘൊരംകെട്ടുദുർന്നിമിത്തങ്ങളും പാരമാ
യുണ്ടുഭയംപൂണ്ടുഫല്ഗുനൻ "പാരാതെപൊകവടക്കംദിശി"യെന്നു വാ
രിജലൊചനൻതന്നൊടുചൊല്ലിനാൻ തെരുംതിരിച്ചടിച്ചീടിനാൻമാ
ധവൻ നെരെതുടന്നുട്ടാരിവീരരും "പൊരിലരികളെവെച്ചെച്ചു
പൊവതു പൊരാമഹാരഥന്മാക്കെന്നറിഞ്ഞാലും പൊരായ്മയില്ല
യെപാത്ഥനുംകൃഷ്ണനും പൊരിലെതിർത്തുതിരിഞ്ഞുനിന്നീടുവിൻ"ഇ
ത്ഥംപറയുംത്രിഗത്തനുംകൂട്ടരു മെത്തുന്നസംശപ്തകന്മാരെയുമവർപി
ൻതുടന്നാശു വരുന്നതുകണ്ടപൊ തന്തമില്ലാതശരവർഷംചെയ്തു പി
ന്തെച്ചുവന്നരിപുക്കളെയുംവെന്നു ചെന്താമരാക്ഷനാംകൃഷ്ണനുംപാ
ത്ഥനും കാററിനെക്കാൾവെഗമൊടുതെരൊടിച്ചു കാററിന്മകനുംഭഗദ
ത്തനാനയും ഊററമായ്പൊരിനായെററപടനില തെററമൂഴറൊ
ടുചെല്ലുന്നതുകണ്ടു പൊററിവിളിച്ചുസുയൊധനനാദിയാം നൂറുവ
രൊടിനാർപെടിയൊടാകുലാൽ ഏററുഭഗദത്തവീരനുംപാത്ഥനും കാ
ററിന്മകനൊടുകവലമാനയുംഉണ്ടായസംഗരംകണ്ടുമഹാജനം കൊ

ണ്ടാടിനിൽക്കുന്നനെരംഭഗദത്തൻ മാധവൻതന്നെയുംവാസവിത
ന്നെയും ബാധവരുംവണ്ണമെത്രപിളൎന്നിതു കൊപിച്ചുപാൎത്ഥനും
ബാണംപ്രയൊഗിച്ചു ചാപംമുറിച്ചതുകണ്ടുഭഗദത്തൻ തെറെറന്നുമ
റുള്ളൊരാരുമറിയാതെ മറെറാരുവില്ലുമെടുത്തടുത്തീടിനാൻ നാരായ
ണാസ്ത്രമെടുത്തഭിമന്ത്രിച്ചു പാരാതയച്ചാൻകിരീടിയെക്കൊല്ലുവാൻ
പാരമെരിഞ്ഞണയുന്നശരംകണ്ടു നാരായണന്മെയ്യിലെറ്റുകൊണ്ടീടി
നാൻ ഭൂഷണമായിതുകൃഷ്ണനതുകണ്ടുഭാഷണമായിതുമറ്റുള്ളവൎക്കെ
ല്ലാം മല്ലക്കമാധവനെറ്റുതടുക്കയാൽ ദുൎബ്ബലൻതാനെന്നുകല്പിച്ചുഫ
ല്ഗുനൻ ചെറ്റുകൊപിച്ചതുകണ്ടുദാമൊദരൻ കുററമില്ലെന്നുപറഞ്ഞു
ബൊധിപ്പിച്ചു അന്നെരമാനയുംഭീമനെക്കൈകൊണ്ടു നന്നായെടു
ത്തുമെല്ലെപ്പെട്ടെറിഞ്ഞിട്ടുടൻ വീഴുന്നനെരത്തുവാരണൻകുത്തിയും ഭീഷ
ണൻഭീമനുരണ്ടുകളെകയും അഭ്രമുകാന്തസമപ്രാണനായൊരു സു
പ്രതീകപ്രകൊപഭ്രമക്ഷെപണാൽ ഉൾപ്പൂവിലൊത്താൻജഗല്പ്രാ
ണപുത്രനുംചില്ലുരുഷൻചരണൊല്പലയുഗമളുംപിന്നെയുംപിന്നെയുംത
ങ്ങളിലിങ്ങിനെ ഖിന്നതയൊടുപൊരുതൊരനന്തരം കുത്തുകൊള്ളാ
ഞ്ഞു കൊപിച്ചുമദകരി എത്തിപ്പിടിച്ചു മെല്ലെപ്പെട്ടെറിഞ്ഞീടിനാൻ
കൊമ്പുതന്മെൽവന്നു വീഴുവാനായിട്ടു കൊമ്പുമുയൎത്തി നിന്നാന
തുകണ്ടിട്ടു സംഭ്രമത്തൊടൊരുബാണംപ്രയൊഗിച്ചാനുംപർകൊൻ
തന്നുടെനന്ദനനൎജ്ജുനൻ വാരണവീരൻതലയററുവില്ലററു വീരൻ
ഭഗദത്തൻതന്റെതലയററു ഭീമനതിന്മീതെവന്നുവീണീടിനാൻ പൂ
മഴപെയ്യാരമരരുമന്നെരം ആശ്ചരിയപ്പെട്ടുകണ്ടുനിന്നൊർകളുംപാ
ച്ചിൽപിടിച്ചിതുശെഷിച്ചസൈന്യവും — മായകൾകാട്ടിപ്പൊരുതശകു
നിയും മായാമയസഖിയാകിയപാൎത്ഥനും ചൂതല്ലിതുനല്ലപൊരെന്നറി
കനീ പൊർതിരിനില്ലുനില്ലെന്നടുത്തീടിനാൻ വില്ലുംകുടയുംകൊടി
യുംകുതിരയും ചൊല്ലിക്കൊണ്ടെയ്തുകളഞ്ഞാൻധനഞ്ജയൻ തെക്കെത്ത
ലെക്കലെതിർത്തയദക്കളും ദക്ഷന്മാരാകുംത്രിഗൎത്താദിവീരരും പാണ്ഡ
വസെനയൊടെറ്റുതൊററീടിനാർ താണ്ഡവംപൊലെചമഞ്ഞിതു
യുദ്ധവും ദ്രൊണാത്മജനണഞ്ഞെയ്യാനതുനെരം ബാണഗണംവരി
ഷിച്ചിതുപാൎത്ഥനും കംപംകലൎന്നൊരുവൻപടകെട്ടുപൊയ്യൻപനാം
കൎണ്ണൻറപിന്നിലായീടിനാർ കൎണ്ണനുംപാൎത്ഥനുംതമ്മിലെതിർത്ത
പ്പൊൾകൎണ്ണാത്മജന്മാരെക്കൊന്നിതുപാണ്ഡവർ അൎണ്ണവംതന്നിൽ
മറഞ്ഞിതുസൂൎയ്യനും കൎണ്ണാദികൾതൊററകൈനിലയുംപുക്കാർ ദുഃഖി
ച്ചുചെന്നുഗുരുവരൻതന്നുടെ തൃക്കാൽക്കൽവീണുദുരിയൊധനനുര
ൻബന്ധുക്കളായഭഗദത്തനാദികൾ അന്തകൻവീട്ടുപുക്കീടിനാർപൊ

Arj. kills Bhagadatta & his elephant

രിലെ കോപംഭവാനുള്ളിലുണ്ടായതില്ലെന്നു താപവുമില്ലെങ്കിലിങ്ങി
നെവന്നിട്ടിത്ഥം പരുഷം പറഞ്ഞ സുയോധനൻ നത്തൽ പൊവാൻ Drona's purpose
ഗുരുവീരനരുൾ ചെയ്തു നാരായണനും നരനാം വിജയനും പോരിന്നൊ
രുമിച്ചെതിർത്താലവരോടു പൊരിനു പിന്നെയെതിർക്കുന്നതാരെടോ പൊ
നും പരുഷം പറഞ്ഞതു നിഷ്ഫലം പാരമകറ്റുക പാർത്ഥനെയെങ്കിലൊന്നെ
രെവരുവൊരെ നിഗ്രഹിച്ചീടുവൻ നാളെ ഞാൻ മൂന്നിലുമൊന്നു ചെ
യ്തിടുവൻ നാളീകലോചനൻ പാദങ്ങൾ തന്നാണെ ആഹവത്തിന്നൊ
രു കാണി പിഴയാതെ വ്യൂഹമിളകാതെ നിർത്തീടുവനെല്ലൊ അസ്തമിപ്പൊ
ളവുമെന്നാലവർകൾക്കു പ്രത്ഥിക്കവകാശമില്ലെന്നതും വരും ശത്രു
ക്കൾ സൈനികവ്യൂഹമിളക്കാതെ അസ്തമിപ്പോളവും നിന്നു വെന്നാ
കിലൊ "ചോദ്യത്തിന്നായിട്ടു ചെന്നവൻ തോറ്റതു" നാദ്യമായീ
ടുന്ന ധർമ്മം സനാതനം അപ്പോഴ്ത്തിലൊന്നു പറന്തന്നെ ബന്ധിച്ചു ഞാനി
ല്ലവകാശമെന്നും വരുത്തിടുവൻ രണ്ടും വരായ്കിലൊ പിന്നെ മൂന്നാമ
തു മുണ്ടൊന്നതെന്തെന്നു കേൾ നീ സുയോധന കൂട്ടുവൻ പങ്കജവ്യൂഹ
മെന്നാലതിൽ കൂട്ടമിളക്കുന്നവനെ ഞാൻ കൊല്ലുവൻ എങ്കിൽ ത്രിഗ
ർത്താദികൾ ചെന്നു പാർത്ഥനെ പങ്കജലോചനനൊടുമകറ്റേണം സ
ന്ദേഹമില്ലതിന്നെന്നവർതങ്ങളും സന്നാഹമോടു ഷസ്ത്രിനു പുറപ്പെ 13th day
ട്ടാർ പാർത്ഥനും പങ്കജനേത്രനും വൈരികൾ ആർത്തതു കേട്ടതെരേറിപ്പു
റപ്പെട്ടു സംശപ്തകന്മാരുമോടിനാർ തെക്കോട്ടു _ സംശയമെന്നിയെട്ടു
ത്തിതു പാർത്ഥനും ഇങ്ങു പത്മവ്യൂഹവും ചമച്ചാചാര്യൻ ഇങ്ങുമിളകാതെ
വൻപട നിർത്തിനാൻ ഏറ്റു പൊരുതതു നെരത്തു പാണ്ഡവർ തോറ്റ
തു കണ്ടു യുധിഷ്ഠിരൻ ചൊല്ലിനാൻ _ "മാധവൻ തന്റെ മരുമകനാകിയ
വാസവനന്ദനപുത്രനഭിമന്യു മാധവ ഫല്ഗുനന്മാരോടു തുല്യനെൻ
ബോധകളവാനവൻ മതിയാസുരം വ്യൂഹം വിഷമമായുള്ളൊന്നതിൽ വൃ
ക്ക സാഹസത്തോടെ പടയിളക്കീടുവാൻ ആഹവത്തിങ്കൽ ചതുര
നാകും മെഘവാഹനനന്ദനൻ ദൂരെയകപ്പെട്ടു വീരകുമാരകുമാരനെ ന
രായ ശൂരസുഭദ്രാത്മജ ശുഭമന്ദിര പൊരിനാചാര്യൻ വിളിച്ചു നി
ൽക്കുന്നതിൽ പൊരായ്കയുണ്ണി നമുക്കു വരും തുലൊം പാർത്ഥനു തുല്യനാ
യുള്ള നീയാകിലെ നാർത്തികെട്ടു ജയിക്കരിപുക്കളെ നീയൊഴിഞ്ഞാ
രെയും കണ്ടില മറ്റിനി പ്പോയിതു കൃഷ്ണനും പാർത്ഥനും ദൂരവെ" _ ധർമ്മജ
ൻ ചൊന്നതു കേട്ടഭിമന്യു "ധർമ്മജൻ തന്നെ തൊഴുതു ചൊല്ലീടിനാൻ
ഇന്നിയ നീ തന്നെ ജയിക്കാവതൊ മന്നവ മാറ്റലർ ക്രൂരമായുള്ളവർ"
ഇത്ഥം പറഞ്ഞ സുഭദ്രാത്മജനോടു ചിത്തം തെളിഞ്ഞു ധർമ്മാത്മജൻ ചൊല്ലി
നാൻ ഭീമനും ദ്രൌപദി തന്നുടെ മക്കളും ഭീമാത്മജനും ഘടോൽക്കചവും

രനും കെകയന്മാരുംമറ്റുള്ളപടെയുമാ യ്യൊകനീതെരുനടത്തും"സുമിത്ര
നും" സൂതനായുള്ളസുമിത്രനതുനെരം നീതിയിൽസൌഭദ്രനൊടുചൊ
ല്ലീടിനാൻ „ദ്രൊണരുംവീരനാംദ്രൌണിയുംകൎണ്ണനും പ്രാണഭയംകര
നും കൃപർഭൊജനും മറ്റുംമഹാരഥന്മാരായവൈരികൾ കുറമൊഴി
ഞ്ഞുപൊർചെയ്യുന്നനെരത്തു മററാതബാലനായുള്ളൊരുനിന്നാലെ മ
റ്റുംജയിപ്പാൻപണിയെന്നറിഞ്ഞാലും" എന്നസുമിത്രനാംസാരഥി
ചൊന്നതു നിന്ദ്യസുഭദ്രാത്മജൻകെട്ടുചൊല്ലിനാൻ „ഞാനതിബാല
നശക്തനെന്നാകിലും മാനിയാമെന്നുടെതാതനെയൊക്കനീ പിന്നെ
പ്പിതാവുതന്നഗ്രജൻമാരുതി സന്നദ്ധനായഫല്ഗുനൊല്കുചൻഭ്രാതാവും
മാതുലനായതുമാധവനെന്നല്ല വാസവൻമുത്തച്ഛനായതറിഞ്ഞാ
ലും ഞാനൊരുത്തൻപിടിയാതവനെങ്കിലും പ്രാണൻകളവതിന്നാ
യ്യതിയാസ്സരും പിന്നെപ്പതീഭവിച്ചീടുവാനാളുക ളെന്നെക്കുറിച്ചവ
രുണ്ടെന്നറികനീ എന്നതെല്ലാമപൎകാരുണ്യമുണ്ടെങ്കിലിന്നുസമസ്ത
രെയുംജയിച്ചീടുവൻ പൊകപുറപ്പെടുകെന്നുപാൎത്ഥാത്മജൻ . വെ
ഗേനതെരിലകരെറിനാൻവില്ലുമാ യ്യാംഡവസെനയുംചെന്നിതു
പിന്നാലെ ഗാണ്ഡീവധന്വാവുതന്മകൻതന്നൊടും ശൂലംമുസലം
പരിഘവുംചക്രവും വെലൊടുവെണ്മഴുകുന്തംഗദകളും തുള്ളുംമൃനയൊ
ടിളകുംചുരികക ളുള്ളുംനടുങ്ങുംകട്ടത്തിലവാളുകൾ മിന്നിപ്പുരിചകൾ
വില്ലുംശരങ്ങളും തൂണീരമൊടുകവചമുഷ്ണീഷവും തൂണിയുംപൂണ്ടുശൊ
ഭിച്ചയൊദ്ധാക്കളും കല്ലുംകവിണയുംനല്ലവടികളും കയ്യിലെടുത്തുള്ള
കാലപ്പടകളും പായുംകുതിരകൾപൂട്ടിനാനാവിധ മായുണ്ടുമൊക്കനിറച്ചു
ള്ളതെരുകൾ തൊയാകരമലറിടുന്നതുപൊലെ വായുവെഗെനപരന്നു
കാണായ്യന്ന_പൊന്നണിഞ്ഞാനകൾമുൾത്തടികൊണ്ടു പൊ
ന്നിന്മലകൾനടക്കുന്നതുപൊലെ വെള്ളത്തിലെത്തിരതള്ളുന്നതുപൊ
ലെ തുള്ളിനടക്കുന്നവെള്ളക്കുതിരകൾ മുൻപിൽകുതിക്കുന്നകാലാൾ
പടകളും വൻപൊടലുംപടഹവുംഭെരിയും വൻകടൽപൊലെപര
ന്നിതുവൻപട ഹുംകാരമൊടുമടുക്കുന്നതുന്നെരം ദിക്കുകളൊക്കമറഞ്ഞു
പൊടികൊണ്ടു ചക്രംതിരിഞ്ഞിതുകൌരവസൈന്യവും വില്ലാളിവീ
രനാംദ്രൊണരതുകണ്ടു „നില്പാപടനമുക്കെന്നുറച്ചീടിനാൻ ചൊല്ലി
നാൻമറ്റുള്ളവരൊടിതുകാണ്ക നല്ലവനവ്യൂഹഭയംകരമെത്രയും എല്ലാവ
രുമുറപ്പിച്ചുനിന്നിടുവിൻ നല്ലശംഖങ്ങളെമുൻപിൽനിൎത്തീടുവിൻ വ
ല്ലാതപൂളിപ്പടകളകറ്റുവിൻ വല്ലഭമുള്ളവരൊന്നിച്ചുകൂടുവിൻ" ഇത്ത
രംചൊല്ലിയുറച്ചുഭരദ്വാജ പുത്രനാംദ്രൊണരൊരുമിച്ചുനിൎത്തിനാൻ
ഭൂമീഭൃങ്ങൾമാരിചൊരിയുന്നതുപൊലെ തൂകിത്തുടങ്ങിശരങ്ങളതുനെ

ഷം യെയ്യുയ്യൂട്ടത്തട്ടത്തക്ക നനന്ദനൻ ചെയ്യുന്ന്യമുള്ള ജനത്തെയാട്ട
ക്കിനാൻ ശക്തരായുള്ളവരെത്തിയെതിർത്തുടൻ ചത്തുംമുറിഞ്ഞുമൊ
ഴിച്ചുതുടങ്ങിനാർ മെല്ലെമെല്ലെക്രമത്താലെയ്യൂട്ടത്തട്ടത്തല്ലൽമുറുതലെ
ക്കണ്ടെന്നുകണ്ടപ്പോൾ അത്ഭുതപത്മവ്യൂഹമുക്കൊട്ടുഭേദിച്ചു പാർത്ഥാ
ത്മജൻകരയേറിനാൻകൂട്ടത്തിൽ ഛിന്നിച്ചുമഞ്ഞിതുകൌരവസൈന്യ
വും ഛിന്നമായ്വന്നിതുകാലുംകരങ്ങളും ഛന്നമായ്വന്നിതുഭാസ്കരബിം
ബവും ഖിന്നമായ്വന്നിതാചാര്യന്മചിത്തവും സന്നമായ്വന്നിതനേകാ
യിരംപട ധന്യമാരായ്വന്നിതപ്സരസ്ത്രീകളും ധനഞ്ജയായുള്ളഭിമന്യുശ
രങ്ങളാൽ മന്നവമുഴഞ്ഞരിമന്നരൊഴിക്കയും ചങ്ങാതിവീഴ്പതുകണ്ടു
തൊഴിക്കയും തങ്ങളിൽതങ്ങളിതപാരംപഴിക്കയും ബാണംപൊഴിക്ക
യുംകാണാക്കഴിക്കയും ചോരപ്പുഴകൾപലവയൊലിക്കയും വാരിധി
വാരിയുംകൂടച്ചുവക്കയും പോരിൽനടുക്കമൊടോടിക്കിഴക്കയും നാരീജ
നമതുകണ്ടുതൊഴിക്കയും നാരദൻകൌതുകംപൂണ്ടുചിരിക്കയും നാരായ
ണനമൊയെന്നുജപിക്കയും നില്ലുനില്ലെന്നുപറഞ്ഞങ്ങടുക്കയും നല്ല
ശൂരന്മാർതിരിഞ്ഞുമരിക്കയും ആകാശമൊക്കവിമാനംമറെക്കയും ചാ
കാതവർപാഞ്ഞുപൊയങ്ങൊളിക്കയും തമ്മിൽപിരിഞ്ഞുകാനൊന്നാഞ്ഞു
വിളിക്കയും കമ്മപ്പിഴയെന്നുകണ്ണീരൊലിക്കയും ആനകൾകൈകാൽ
പടിഞ്ഞുകിടക്കയും കാണികൾകണ്ടുകണ്ടേറ്റമറെക്കയും കൂളികൾകൂ
ട്ടമിട്ടാർത്തുകളിക്കയും കാളിരുധിരംകുടിച്ചുപുളെക്കയും ചക്രങ്ങൾകൊ
ണ്ടുകഴുത്തുതെറിക്കയും വിക്രമമുള്ളവർവെട്ടിനടുക്കയും വിഖ്യാതരായ
വർനൊക്കിത്തടുക്കയും ഉൾക്കരുത്തുള്ളവരേറ്റംനടിക്കയും ഭീമൻഗ
ദകൊണ്ടുപാരമടിക്കയും ഭീമഗജങ്ങളെയൊക്കത്തകൎക്കയും വാജികളെ
ക്കൊലചെയ്തുമുടിക്കയും വാശിപറകയുമാർത്തുവിളിക്കയും വൻപടക്കൂട്ടത്തി
ലൻപൊട്ടുപൊക്കകൊണ്ടുംപൊർകൊൻതന്നുടെനന്ദനനന്ദനൻകമ്പംവ
രുത്തിച്ചുമച്ചൊരുനെരത്തുയിംപംകലന്ദുരിയൊധനനൃപൻ ആചാ
ര്യനുമരചന്മാരുമൊന്നിച്ചു കൂശാതെനിന്നുപൊർചെയ്യുന്നനെരത്തു
സൌമിത്രിരാവണിയൊടുചെല്ലംവണ്ണം സൌഭദ്രനത്താങ്ങടുത്താന
ന്നെരം കെട്ടുതിരിച്ചിതുവൻപടതത്ക്ഷണെ പെട്ടന്നുശല്യാത്മജൻ
തിരിഞ്ഞീടിനാൻ വാട്ടമില്ലാതപാർത്ഥാത്മജനന്തകൻ വീട്ടിലിരിക്ക
നീയെന്നയച്ചീടിനാൻ നിശ്വാസമുൾക്കൊണ്ടതുകണ്ടനെരത്തുദുര്യോ
സന്നനംദുരിയൊധനൻതാനുംകൊല്ലുകവൈകാതിവനെയെന്നന്നെ
രം ചൊല്ലീയടുക്കുന്നതുകണ്ടഭിമന്യു നില്ലുനില്ലാകിൽനൃപതികളാധമ
ശല്യാത്മജനുന്നയയച്ചീടുവൻ പാഞ്ചാലിയെസ്സഭയിംകനനിപ
ണ്ടു പൂഞ്ചായൽചുറ്റിയിഴച്ചിലയൊചൊല്ലുകൊല്ലുവാൻഭീമൻപ്രതി

ജ്ഞം ചെയ്തീടിനാൻ വല്ലായ്മയാസ്സുരം നിന്നെ ഞാൻ കൊല്ലുകിൽ" എന്നുപ
റഞ്ഞു ശരങ്ങൾ തൂകുന്നവ ചെന്നുതറച്ചതു കണ്ടു ദുശ്ശാസനൻ തന്നുടെ
സാരഥിതന്നൊടു മൊടിച്ചുകൊണ്ടിന്നല്ലിതിനെന്നു കൊണ്ടുപൊയീടിനാ
ൻ അപ്പൊൾ തിരിഞ്ഞിതു കൎണ്ണനവനൊടു കെല്പൊടടുത്തു പൊർചെ
യ്യാനഭിമന്യുവില്ലും കുടയും കൊടിയും കുതിരയും ചൊല്ലിക്കൊണ്ടെയ്തുമു
റിച്ചാനതുനെരം ഓടിനാൻ പെടിയൊടാകുലാൽ കൎണ്ണനും ഓടാതെ നി
ല്പനില്ലെന്നഭിമന്യുവും ആലില പൊലെ വിറച്ചിതു വാഹിനി ചാലത്തി
Jyadratha undertakes to kill Abhim. രിച്ചു നടന്നാനതുനെരം ശംകരൻതന്റെ വരപ്രസാദത്തിനാൽ ശംക
കൂടാതെയടുത്താൻ ജയദ്രഥൻ പണ്ടു വനത്തിങ്കൽ നിന്നു പാഞ്ചാലി
യെ കൊണ്ടുപൊവാൻ തുനിഞ്ഞൊരു ജയദ്രഥൻ മണ്ടുന്ന നെരത്തു മാരു
തനന്ദനൻ മണ്ടിയണഞ്ഞു പിടിച്ചവൻതന്നുടെ കണ്ഠം മുറിപ്പാൻ തുട
ങ്ങുന്ന നെരത്തു കണ്ടെറിന്നൊരു ധൎമ്മാത്മജൻ ചൊല്ലിനാൻ കൊല്ലാ
തെ നാണം കെടുത്തയച്ചാനതി നല്പൽ പൂണ്ടാശു ജയദ്രഥൻ പാൎവ്വതീ
വല്ലഭൻതന്നെ തപസ്സു ചെയ്തീടിനാൻ നല്ല വരങ്ങൾ കൊടുത്താനതു കാ
ലം വില്ലാളിയാം പാൎത്ഥനെന്നിയെ മറ്റുള്ളൊരെല്ലാരെയും ജയിക്കാമു
ദ്ധികെന്നുള്ളതുള്ളിലൊടാൎത്തടുത്താൻ ജയദ്രഥൻ കള്ളമൊഴിഞ്ഞു പൊ
രുതാനതുനെരം പെടിച്ചകന്നിതു പാണ്ഡവസൈന്യവും പെടിയൊ
ഴിഞ്ഞു നിന്നാനഭിമന്യുവും വൻപട കെട്ടു മണ്ടുന്നതു നെരത്തു വൻപുള്ളു
രികൾ വളഞ്ഞൊരവനെയും വ്യൂഹവും നന്നായുറച്ചാരനന്തരമാഹവ
മെത്രയും ഘൊരമായുന്നിതു ബാലനായുള്ള പാൎത്ഥാത്മജൻതന്നെയും
ചാല ചുഴന്നു പൊർചെയ്തു തുടങ്ങിനാർ നാനാരഥികളൊടും പൊരുത
ജ്ജുനി താനെയടുത്താനവർകളും മണ്ടിനാർ മണ്ടുന്നതെന്തിനു നിങ്ങ
ളെല്ലാവരും കണ്ടു നിന്നീടുവിനെന്നു ശല്യാത്മജൻ വന്നാനവ
നെപ്പടയൊടു കൂടവെ കൊന്നാൻ കുമാരനായുള്ള പാൎത്ഥാത്മജൻ ചെ
ന്നിതു ചാവാനവന്റെ പടയെല്ലാമൊന്നൊഴിയാതെ കൊന്നാ
നഭിമന്യുവും ധാൎത്തരാഷ്ട്രൻ ദുരിയൊധനൻതാനടുത്താൎത്തു പൊ
ർ ചെയ്യുന്നു പാൎത്ഥാത്മജൻതാനും കൂൎത്തു മൂൎത്തുള്ള ശരങ്ങൾ തൂകിടി
നാ നാൎത്തനായൊട്ടകന്നാൻ ദുരിയൊധനൻ മറ്റുള്ളവരൊടു ചൊ
ന്നാൻ തെരുതെരെ തെറ്റന്നിവനെ വധിക്കെന്നു കെൾക്കയാൽ ഉ
റ്റബന്ധുക്കളായുള്ള തെരാളികൾ ചുറ്റും ചുഴന്നു പൊർചെയ്തു തുടങ്ങി
നാർ അറ്റമില്ലാതൊളമുള്ള ശസ്ത്രങ്ങളും പറ്റലരൊന്നിച്ചു തൂകുന്നതു
കണ്ടു കൌന്തെയസൂനുസുഭദ്രാത്മജൻതാനും ഗാന്ധൎവ്വമസ്ത്രമയച്ചാ
നതു നെരം തന്നെയ്യിലൊന്നുമെല്ലാതെ ചമഞ്ഞിതു സമ്മാനിച്ചാരതു ക
ണ്ടാശു കാണികൾ നൊക്കിയനൊക്കിയദിക്കിലെല്ലാടവും നീക്കമൊഴി

അഭിമന്യുവിനെക്കണ്ടു വൈരികൾ വിസ്മയപ്പെട്ടു വാങ്ങീടിനാർ
വൈരംകലൎന്നുസുഭദ്രാത്മജൻതാനും നന്നായുറഞ്ഞുവരണ്ടുവനങ്ങ
ളിൽചെന്നുദഹനനിവിടിപെട്ടതുപോലെ കൊന്നുകൊന്നൊക്കെയൊടു
ക്കുന്നതുകണ്ടു ചെന്നുസുയോധനപുത്രനാംലക്ഷ്മണൻ ചെന്നതു
തുകണ്ടഭിമന്യുകോപിച്ചുനന്നായി കണ്ടതുനില്ലുനില്ലിന്നിനി നിന്നു
ടെതാതന്റെമുന്നിലിട്ടാശുഞാൻനിന്നെയമപുരത്തിന്നയച്ചീടുവൻ
എന്നതുകേട്ടുദുൎയ്യോധനസുത നിന്ദ്രാത്മജസുതൻതന്നെയെയ്തീടി
നാൻചൊന്നവണ്ണംതന്നെധാൎത്തരാഷ്ട്രൻമുമ്പിൽകൊന്നുവീഴ്ത്തീടിനാൻസല
ക്ഷ്മണൻതന്നെയുംഉത്തമനസ്സുദുൎയ്യോധനൻതനിക്കക്രൂയമത
പൂണ്ടൊന്നതുകാണ്കയാൽഅന്നുംപോലെയലറിയഭിമന്യുതന്നോടുപൊ
രുതടുക്കുന്നനേരം കണ്ണിലകപ്പെട്ടവൈരികളെയൊക്കെക്കൊന്നുമെ
ക്കുന്നതിന്നുമ്പെയൊടുക്കിനാൻ കൎണ്ണൻകൃപർകൃതവൎമ്മാബൃഹദ്ബല
ലൻധനഞ്ജയാദ്രോണരുംപുത്രനുമെന്നീവൎക്കാറുമഹാരഥന്മാരുമൊ
രുമിച്ചുവീരരൊട്ടുപോരതാരതുനേരം എല്ലാവരോടുംതടുത്തുപോർ
ചെയ്തടൻവില്ലാളിവീരൻബൃഹദ്ബലനെകൊന്നാൻ ഐപതംവി
ന്നെവിക്ഷോഭരായാകുലാചലയോശിവശിവയെന്നകന്നീടിനാർപാ
ൎത്ഥതനയനുംഭാസ്കരപുത്രനും പെരുത്തമട്ടുതൂപോർചെയ്താർഭയംകരം
അമ്പുകൾകൊണ്ടുകൊണ്ടുംഗംഭീരമായ ചെമ്പരത്തിപ്പൂപോ
ലെശരീരവുംവൻചോരയാൽമൂടിതിരുവതും കണ്ടതെളി
ഞ്ഞിതായോധനം കൎണ്ണനുടെപടനായകന്മാരാറുംചെന്നവരോട
രുവരവരെയുംകൊന്നാനതുകണ്ടുടത്തിൽമാഗധൻ കൊന്നാനവനെ
യുമൎജ്ജുനനന്ദനൻ പഴിതതുകണ്ടു മണ്ടിനാർപേടി
ച്ചോരതരെഴിയാതെവഞ്ചിതിയുള്ളശകുനിക്കഞ്ജനമാ രഞ്ജുപെരുത്തു
ഞ്ചിനാരഞ്ചിയൊട്ടുംവിധൌ കൎണ്ണസുയോധനദ്രോണഭോജാദികൾ
കണ്ണുനിർവാർത്തുടൻതമ്മിൽനോക്കീടിനാർ അപ്പോളടുത്തഭിമന്യു
തേർവീഥിയിലുൾപ്പുക്കുകൊണ്ടുകൊന്നൊക്കെയൊടുക്കിനാനതുചാ
ൎയ്യനംഗൌശ്വരനോടുചൊല്ലിനാൻ ശൂരനിവനില്ലചതിച്ചുമുറിക്കേണം
നേരൊടിവനെപോരതുജയിപ്പതിന്നൊരുകരതാൎയ്യ നീഖണ്ഡി
ക്കിൽഅൎജ്ജുനനന്ദനനെകുലചെയ്തതിനു ജ്ജനതിന്നവണിയില്ല
നിൎണ്ണയംദുൎജ്ജനധൎമ്മമിതെന്നവരും ജ്ജനംനിന്ദിക്കമില്ലൊ
രുസംശയം സൎവ്വചാപായുധന്മാർനിൎഖ്യകിതിക ജ്ജനവൎണ്ണമാ
ക്കേണംജഗത്രയംദിഗ്ജയംചെയ്കിലുംനാശുമഹാരണെ നിജ്ജ്യലോ
കംഗമിക്കിലുമാതമെ കാൎയ്യങ്ങൾചെയ്യാതിരിക്കേണം ഗൎജ്ജ
നംചെയ്യേൎത്ഥൈ ധൎമ്മിവന്നമൊരൊരതരാ വ

ർണ്ണിച്ചുചൊന്നതാകർണ്ണ്യ ഗുരുവരൻ വർണ്ണധർമ്മക്രിയാനിർണ്ണയം പാ
ർത്ഥകാരുണ്യനിധിമതം കണ്ടുചൊല്ലീടിനാൻ എന്നാലുമിന്നിനി പ്രാ
ണനെക്കാപ്പതിന്നിന്നിതു ചെയ്കെന്നു കേട്ടൊരു കർണ്ണനും പിന്നുടെ ചെ
ന്നൊളിയമ്പെയ്തു ചാപവും ഖണ്ഡിച്ചിതശ്വങ്ങൾ കൊന്നിതാചാര്യനും
സൂതനെക്കൊന്നു കൃപരുമതുനേരം ആദിതേയാധിപ പുത്രതനയനും
വാളും പരിചയും കൈക്കൊണ്ടതുനേരം ചിളെന്നു പൊങ്ങിനാനാകാ
ശവീഥിയിൽ വെട്ടുകൾ കൊണ്ടതുനേരമരികൾക്ക തട്ടുകെട്ടുണ്ടായതു പ
റവാൻ പണി മെല്ലെട്ടു നോക്കിനാരെന്തുഗതിയെന്നു പേപ്പെട്ടു നിന്നി
തു കൌരവസൈന്യവും വാളും പരിചയുമെയ്തു ഖണ്ഡിച്ചിതു ബാണങ്ങൾ
കൊണ്ടു ഗുരുവുമംഗേശനും പാർത്ഥാത്മജൻ പടക്കൂട്ടത്തിലന്നേരമാർത്ത
ട്ടീടിനാനായുധം കൂടാതെ ശക്രാത്മജസുതൻ വിക്രമം കൈക്കൊ
ണ്ടു ചക്രവും ധ്യാനിച്ചടുക്കുന്നതുനേരം ചക്രായുധൻ തന്നുപദേശമാ
യൊരു ചക്രം തിരിഞ്ഞടുക്കുന്നതും കാണായി വിത്രസ്തരായരിവർഗ്ഗമക
ന്നപൊതന്ത്രജ്ഞനായ ഗുരുവെയ്തു ഖണ്ഡിച്ചാൻ പിന്നെയൊരു ഗദ കൈ
യ്ക്കൊണ്ടഭിമന്യു കൊന്നാൻ ഗജതുരഗാദികൾ തമ്മെയും തച്ചു തകർത്തു പൊ
ടിച്ചു രഥങ്ങളുമച്യുതൻ തന്റെ മരുമകനായവൻ ഗാന്ധാരനെ തച്ചു
കൊന്നൊടുക്കീടിനാൻ താൻ താൻ രണനിക്കൊത്തടിക്കിനുമണ്ടിനാർ
ദുശ്ശാസനസുതനായ ഭരതനും പിശൌകവീരനൊടെതടുത്തീടിനാ
ൻ മാരിനേരായ ശരങ്ങൾ വരുന്നവനെ ഗദ കൊണ്ടു തട്ടി തകർത്തവൻ
പാഞ്ഞടുത്തൊന്നടിച്ചാനവൻ തേരുമങ്ങാഞ്ഞു പിടിച്ചു ഗദ കൊണ്ടടി
ച്ചുടനൊക്ക തകർത്തു പൊടിച്ചാൻ ഭരതനുമുൾക്കരുത്തോടു കൈക്കൊണ്ടൊ
Bhim. & Bharata fall — ന്നൊരു ഗദ താതങ്ങളിൽ പിന്നെ ഗദ കൊണ്ടു ചെയ്തു പൊ രിങ്ങിനെയെ
ന്നു പറവാൻ പണി പണി പാരം പരപ്പിൽ പറയുന്നതെന്തിനു പൊ
രിൽ മരിച്ചാരിരുവർകുമാരരും "ഹാ ഹാ ശിവ ശിവ"യെന്നു മഹാജനം "ഹാ
ഹാ ഹരി ഹരി"യെന്നുറച്ചീടിനാർ ക്രൂരനായുള്ള കുമാരനഭിമന്യു പോരി
ൽ മരിച്ചതു കേട്ടു യുധിഷ്ഠിരൻ പാരിൽ മരാമരം വീണപോലെ തദാ പാ
Yudh's lament — രമഴൽ പൂണ്ടു മോഹിച്ചു വീണവൻ പിന്നെയുന്നേറ്റു വിലാപം തുടങ്ങി
നാൻ "ഉണ്ണീ ചതിച്ചോ കുമാര മനോഹര എന്നുടെ ചൊൽ കേട്ടു പോയി മരി
ച്ചോരു നിന്നെ ഞാനെന്നിനി കാണുന്നു നന്ദനാ അർജ്ജുനനോടും മുകുന്ദ
നൊടും പുനരിജ്ജനമെന്തു പറയുന്നതീശ്വരാ രാജ്യവും വേണ്ടാ മതി മതി
യുദ്ധവും പൂജ്യനാമീശനെ സേവിക്കവേണ്ടതും" ഇത്ഥം പറഞ്ഞു കരയുന്ന
Vyasa — ധർമ്മജൻ ചിത്തശോകം കളഞ്ഞീടുവാനായ്ക്കൊണ്ടു സത്യവതീസുത
tries to comfort — നായ മുനീശ്വരൻ സത്യവ്രതനുടെ മുൻപിലെഴുന്നള്ളി ധർമ്മജനാചാ
by telling — രവും ചെയ്തു നിന്നിതു തന്മനോദുഃഖം കളവാൻ മുനീശ്വരൻ അദ്ധ്യാത്മ

വാക്കുകൾ പൊന്നൊരനന്തരം ചിത്തം തെളിവാനിതിഹാസവും ചൊ
ന്നാൻ പണ്ടു മഹീപതിയാകിയ സൃഞ്ജയ നുണ്ടായിതു സുതനെത്രെ
യുമാദരാൽ നാരദൻ തന്റെ വരപ്രസാദത്തിനാൽ ചാരുകുമാരനാ
യുള്ളവൻ തന്നുടെ മൂത്രപുരീഷങ്ങൾ പൊലും കനകമാ യാസ്ഥാകല
ന്നമരുവുന്നതു കാലം ദുഷ്ടർ വധിച്ചാരടവിയിൽ നിന്നതി കഷ്ടം മഹീ
പതിക്കുണ്ടായി ദുഃഖവും സൃഞ്ജയൻ തന്നുടെ ശൊകം കളവതി നഞ്ജ
സാ നാരദൻ താനുമെഴുന്നള്ളി കെൾക്ക മഹീപതെ ദുഃഖം കളക നീ ചാ
ക്കില്ലയാതവരാരുമില്ലൊർക്കെടൊ ഭൊക്ഷില്ല ധാതാവു നിർമ്മിച്ച മൃത്യുവി
ൻ പൊക്കലകപ്പെട്ടു മെവരും നിർണ്ണയം പണ്ടു പലഗുണമുണ്ടായ മന്ന
വരുണ്ടായിതു പതിനാറു പെരുഴിയിൽ അന്തകൻ തന്നെയും എല്ലാമ
വർകളുമന്തരമെന്നി മരിച്ചാരറികനീ മുൻപിൽ മരുത്തൻ സുഹൊ
ത്രനുമംഗനും വൻപനൌശീനരൻ രാമൻ തിരുവടി നല്ല ഭഗീരഥൻ
താനും ദിലീപനും മാന്ധാതാവൊട്ടു യയാതി മുചുകുന്ദൻ അംബരീഷ
ൻ ശശവിന്ദു മഹീപതി അന്തിനാരൻ ഭരതൻ പൃഥു ഭാഗ്യവൻ അന്ത
മില്ലാത പുകഴുള്ള മന്നവരെന്തഹൊ ചെയ്യുതെന്നൊർക്കെടൊ സൃഞ്ജയ"
നാരദനെവം പറഞ്ഞു മറഞ്ഞപൊ താറി മഹീപതി തന്നുടെ ദുഃഖവും നീ
യും കളെകഴൽ ധർമ്മജ നിർമ്മല നീയറിയാതവയില്ലെന്നു നിർണ്ണയം എ
ന്നരുൾ ചെയ്തു മറഞ്ഞു മഹാമുനി മന്നനും ശൊകവുമൊട്ടു കുറഞ്ഞിതാ ദ്ദെ-
വകീദെവി തിരുമകൻ താനുമാ ദ്യുവരാജാത്മജൻ വൈരികളെ വെ
ന്നു വെഗെന സായാഹ്നനെരത്തുഴറിനാൻ പൊകെന്നു ചൊല്ലിത്തി
രിച്ചാനതു നെരം കണ്ടവർ കണ്ടവർ മണ്ടുന്നതു കണ്ടും കണ്ടു ശകുനപ്പിഴ
കളതു കൊണ്ടും ഇണ്ടലകതാരിലുണ്ടായതു കൊണ്ടു കൊണ്ടൽ നെർവർണ്ണ
നൊടിങ്ങിനെ ചൊല്ലിനാൻ "അഞ്ചു വലിയൊരു നാശം പിണഞ്ഞിതു
മംഗലമൂർത്തെ മധുരിപൊ മാധവ" എല്ലാമറിഞ്ഞിരിക്കുന്ന മല്ലാരിയും മെ
ല്ലവെ ചൊല്ലിനാനല്ലലൊട്ടും തടാ "നാശങ്ങളുണ്ടാം രണത്തിങ്കലെങ്കി
ലും നാശം നൃപനെതുമില്ലെന്നു നിർണ്ണയം" ഇത്ഥമന്യൊന്യം പറഞ്ഞു
വിഷാദിച്ചു സത്വരം കൈനിലവുക്കൊരനന്തരം വൃത്രാരിപുത്രനു
പുത്രന്മരിച്ചൊരു വൃത്താന്തമത്യാകുലത്തൊടു കെട്ടപൊ തുൾത്താരി
ലുണ്ടായ ദുഃഖം പറവതി നിത്രിലൊകത്തിങ്കലാർക്കാമല്ലെടൊ മൊ
ഹിച്ചു ഭൂമിയിൽ വീണു കിരീടിയും മൊഹൈകനാശനനാകിയ കൃഷ്ണനും
സ്നെഹപരവശനായവൻ തന്നുടെ ദെഹമെടുത്തു മുറുകത്തഴുകിനാൻ
കെഴുന്നിതു ചില ബന്ധുക്കളാകുലാൽ വീഴുന്നിതു ചിലരൊടുന്നിതു ചി
ലർ തങ്ങളെത്താഡിച്ചു മൊഹിച്ചിതു ചില രിങ്ങിനെ സർവരും കെഴുന്ന
ത്തുനെരം കണ്ണുമിഴിച്ചു തിരുമുഖവും നൊക്കി വിണ്ണവർകൊന്മകൻ കെ

Arj's lament ഴുന്നതുനേരം "അയ്യൊമകനെകുമാരാചതിച്ചിതൊ; നീയെന്നെയിങ്ങി
നെയാക്കിച്ചമച്ചിതൊ സൂൎയ്യസമാനസുകുമാരസുന്ദര ശ്രീരസുഭദ്രാ
ത്മജമമനന്ദന ഹാഹാപൊയ്ക്കന്നതെങ്ങിനെനിന്നുടെ ദെഹമെൻ
കണ്ണുകൊണ്ടുകാണാതെഞാനിനി ഹാഹാമറപ്പതെന്തെന്നു ഞാൻപൈ
തലെ ഹാഹാവൃഥാഫലമായിതെപ്പെരുമെ വെണ്ടീലിനിക്കിനിയുദ്ധ
വുംരാജ്യവും വെണ്ടാ ലഭൂമിയിൽവാഴ്കയുമിന്നിഞാൻ പ്രാണൻകള
Cr. exhorts യുന്നതുണ്ടെ"ന്നപല്ഗുനൻ വീണുമുറയിടുന്നെരത്തുകൃഷ്ണനും "മൂഢരെ
പ്പോലെചമയുന്നതെന്തുനീ തൊടൊലാചാപല്യമെതുമെമന്നവ യുദ്ധ
ത്തിൽമുൻനൊക്കിവെഗാലടുത്തതി ശക്തിയെറിടുന്നശത്രുക്കളെക്കൊ
ന്നു വീഴ്ചപുരുഷനായുള്ളപാൎത്ഥാത്മജൻ വീൎയ്യസ്വൎഗ്ഗംപുക്കാനെന്ന
റിഞ്ഞിടുനീ നിന്നൊടുമുന്നെഞാൻചൊന്നൊരുപദെശ മിന്നുജല
രെവയായതൊ ഫല്ഗുന ജാതനായാൽമൃതനാം മൃതനായവൻ ജാത
നാമിങ്ങിനെനിത്യധൎമ്മംപുരാ ജീൎണ്ണവസ്ത്രങ്ങളുപെക്ഷിച്ചുമാനുഷർ
പൂൎണ്ണശൊഭങ്ങളാംവസ്ത്രങ്ങൾകൊള്ളുവൊർ ജീൎണ്ണദെഹംകളഞ്ഞുവൃ
ന്ദംദെഹികൾ പൂൎണ്ണശൊഭങ്ങളാംദെഹങ്ങളെക്കൊള്ളും രാജധൎമ്മ
ങ്ങൾനിരൂപിക്കിലിന്നതി വ്യാജെനപംകജവ്യൂഹത്തിലായൊരുബാ
ലനെയഞ്ചാറുപെർകൂടൊരുമിച്ചു കാലപുരത്തിന്നയപ്പാനവകാശ
to kill ന്തകവൈരിവരപ്രസാദത്തിനാൽ സിന്ധുപതിയാംനൃപനെല്ലൊ
Jayadratha കാരണം_പെണ്ണുങ്ങളെപ്പോലെദുഃഖിച്ചിരിയാതെതിണ്ണമടുത്തുജയദ്ര
ഥൻതന്നുടെ കണ്ഠംമുറിപ്പതുക്കതിതിന്നെ"ന്നു കൊണ്ടൽനെർവൎണ്ണന
രുൾചെയ്യനന്തരം ചാരുനയനങ്ങൾചെങ്ങിമറിഞ്ഞിതു ഘൊരംപുരി
കംതെറിഞ്ഞുവളഞ്ഞിതു പാരംവിറച്ചുചമഞ്ഞുതിരുവുടൽ ക്രൂരനായു
ള്ളകരിടികിരീടവും സൂൎയ്യപ്രഭമായെരിഞ്ഞിളകിതുലൊം നിൎജ്ജരനാ
യകനന്ദനനാകിയൊ ൎജ്ജുനൻതന്നുടെഖെദകൊപങ്ങളാൽ ഉജ്വ
ലിച്ചുള്ളൊരുതെജസ്സുകാണ്കയാൽ സഞ്ചരന്മാരായ്ച്ചമഞ്ഞിതുലൊകരും
Arj. vows it നാനാജനങ്ങളുംകെൾക്കമൊറൎജ്ജുനൻ മാനമൊടെവംപ്രതിജ്ഞചെയ്തി
ടിനാൻ "സത്യമിതെല്ലാവരുംകെൾപ്പിനെംകിലൊ ചിത്തത്തിൽമെവു
ന്നകൃഷ്ണൻതിരുവടി പൊൽത്താരടിയിണയാണപൊളിയല്ല സത്യ
വ്രതനാകുമഗ്രജൻതന്നാണ നിത്യനാംകെശവൻതന്നാണനിൎണ്ണ
യം എത്രയുംശത്രുവായുള്ളസുയൊധന നത്യന്തമാശ്രയനായജയദ്രഥ
ൻ പുത്രനെക്കൊല്ലുവാൻകാരണമാകയാൽ മിത്രനുദിക്കുന്നതാകി
ലൊനാളെഞാ നസ്തമിക്കുന്നതിൻമുൻപെയവൻതല പത്രികൊ
ണ്ടെതുമറിക്കുന്നുണ്ടതി നെത്തായ്കിലെതുമെസംശയംകൂടാതെ ഗാ
ഢമായുള്ളൊരുവില്ലുമായഗ്നിയിൽ ചാടിമരിക്കുന്നതുണ്ടെന്നനിൎണ്ണ

യം" ഇത്ഥംപ്രതിജ്ഞയുംചെയ്തുപാൎത്ഥൻപിന്നെ ദേവദത്താംശംഖമെടുത്തുവി
ളിച്ചിതു ചാഞ്ചല്യമില്ലാതദെവകീപുത്രനും പാഞ്ചജന്യത്തെവിളിച്ചു
തുളിടിനാൻ ശംഖനാദങ്ങളുംവാദ്യഘോഷങ്ങളും ശംകവെടിഞ്ഞുള്ള
സിംഹനാദങ്ങളും കെട്ടുകലുങ്ങിജഗത്ത്രയമന്നെരം വാട്ടംകളഞ്ഞിതു
പാണ്ഡവസെനയും പാൎത്ഥിവരാൎത്തുംവാദ്യഘൊഷങ്ങളും പാൎത്ഥൻ
പ്രതിജ്ഞചെയ്താനെന്നവാൎത്തയും അത്തിവരുമാറുകെട്ടുജയദ്രഥൻ ചി Jay. knows it will hide him
ത്തവിഷാദമൊടെപറഞ്ഞീടിനാൻ "മന്നവർമന്നവനായസുയൊധ
ന കൎണ്ണകനിവെറുമാചാൎയ്യനിങ്ങളും പാണ്ഡവസൈന്യനിലതന്നിലെ
ഘൊഷങ്ങൾ താണ്ഡവംപൊലെശിവാശിവകെട്ടീലെ ഉഗ്രനാംപാ
ൎത്ഥൻപ്രതിജ്ഞചെയ്തീടിനാൻ നിഗ്രഹിച്ചീടുമവനെന്നെനിൎണ്ണയം
രക്ഷിപ്പതിന്നുബലമില്ലനിങ്ങൾക്കു ശക്രാത്മജനൊടുനില്ക്കരുതാക്കു
മെ ഞെഗെന്ദ്രരത്നപൊയൊളിച്ചാകിലും ചാകാതെകാത്തുകൊണ്ടീടു
വനെന്നെഞാൻ" എന്നതുകെട്ടുസുയൊധനൻ ചൊല്ലിനാൻ "നന്നുമൊ Jay. promises his help
രുത്തർകെൾക്കപ്പറഞ്ഞീടൊലാ കാനനംപൂകെന്നകാരിയമിന്നഭി മാ
നമില്ലാതൊരു ദുൎബ്ബലന്മാരുടെ പക്ഷമിതെൻചെവികെൾക്ക നീ ചൊ
ല്ലുകി ലൊക്കക്കഴിഞ്ഞിതുമെലിലെയുദ്ധവും വിശെഷകവീരനാമ്മു
വൃമാചാൎയ്യനു മശ്വത്ഥാമാവുംവൃഷസെനനും ഞാനും കൎണ്ണനും മറ്റുമ
ഹാരഥന്മാരുമായ്നിന്നെരക്ഷിക്കുന്നതുണ്ടെന്നുനിൎണ്ണയം നാളെടമെ
ത്തുചെയ്തുംകഴിച്ചീടുവാനാളൂഞാനെന്നറിഞ്ഞീടുകെ"ന്നാനവൻ മറ്റുള്ള
വർകളുമങ്ങിനെചൊല്ലിനാർ തെറ്റെന്നുകൌരവസെനയുമാൎത്തിതു ബ
ദ്ധവൈരത്തൊടുരണ്ടുപരിഷയും യുദ്ധത്തിനാശുസന്നദ്ധരായീടിനാർ (14th day)
കൌരവന്മാരുടെകൈനിലതന്നിലെ ഭൈരവനാദവുംവാൎത്തയുംകെട്ടു
ഛ ശൌരിമുരാരിനരകാരികംസാരി ഗൌരവഭാവമൊടെവമരുൾ
ചെയ്തു"വീരാവിശെഷങ്ങൾകെട്ടതില്ലെസഖെ വീരവാദംപറഞ്ഞീടി
നാർകൌരവർനാനാമഹാരഥന്മാരുമായൊന്നിച്ചു നാനാപ്രകാരവും
നാളെയുദ്ധത്തിങ്കൽകൌന്തെയനാകിയപാൎത്ഥനെകൊല്ലുവാൻ സൈ
ന്ധവൻതന്നെയയക്കുന്നതില്ലെന്നും ഇത്ഥംപ്രതിജ്ഞചെയ്താരവർനി
ന്നുടെസത്യവുംപാരംകടുതെടൊഫല്ഗുന സാധിച്ചുകൊൾവാൻപെ
രികപണിയുണ്ടുബൊധിച്ചുകൂട്ടുമൊവൻപുള്ളരികളെ" മല്ലാരിമെല്ലവെ
ചൊല്ലിയവാക്കുകെട്ടുല്ലൊലൊടുംതദാചൊല്ലിനാനൎജ്ജുനൻ "അൻപരി
ലൻപനെവൻപരിൽമുൻപനെ ഉംപർകൊനെമമതമ്പുരാനെഹരെ
നിന്തിരുവുള്ളമൊ രന്തരമെന്നിയെ സന്തതമന്ധനാമെന്നിലുണ്ടാ
കയാൽ അന്തകവൈരിപുരാന്തകൻതാൻ പരിപന്ഥിയെന്നാ
കിലുംഞാൻജയിച്ചീടുവൻ വ്യാകുലമില്ലതുനിൎക്ക വിരവിനൊ

Kr. comforts the women

ടാകലമാരായ്വറയിട്ടലച്ചീടും നാരീജനങ്ങൾതൻ ദുഃഖമകറ്റുകനാ
രായണതവചവാക്യാമൃതത്തിനാൽ" എന്നതുകേട്ടുമുകുന്ദൻതിരുവടിചെ
ന്നുനാരീജനത്തോടരുളിച്ചെയ്തു "ഭദ്രെസുഭദ്രെഭഗിനികരയരുതുത്തമ
മാർക്കുലൊത്തംസമാമൃത്തരെ ബാലെസുശീലെചവിമലെമനൊഹരെ
താലെറിമാഴ്കായ്കപാഞ്ചാലനന്ദനെ വീരമാതാക്കൾധർമ്മങ്ങളൊർത്തീ
ട്ടവിൻദൂരവെനിക്കവിൻചാപല്യമൊക്കവെ വീഴ്ച്ചവാൻമാരാംഗി
വുക്കളെയുംവെന്നുവീഴ്ചസ്വർഗ്ഗംപുക്കിരിക്കുംപുത്രനെ ചിന്തിച്ചുനി
ങ്ങൾകരഞ്ഞാലവനതിനന്തരംവന്നുപൊമൊത്രെപുനരിനിസന്താപ
മൊട്ടുകുറച്ചീടുവിൻനിങ്ങളെന്തറിയാതവരെപ്പോലെകേഴുവാൻ" ഇ
ത്ഥമരുൾചെയ്തടക്കിവിലാപവും മുഗ്ദ്ധവിലൊചനനാകിയമാധവൻ
വൃത്രാരിപുത്രന്റെശൊകമകറ്റുവാൻ പുത്രനെക്കണ്ടേമതിയാവിതെ

Shows Abhim. in heaven to Arj

ന്നിട്ടുവൃത്രാരിലൊകത്തവനുമായുള്ളൊന്നുടൻപുത്രനെക്കാട്ടിവിഷാദവും
തീർത്തിതുചിത്രമിതൊക്കിലരനിമിഷംകൊണ്ടു_ ചിത്രമൊയൊഗേശ
നെല്ലൊജഗല്പതിഉള്ളിൽപ്രപഞ്ചമെല്ലാമടക്കുംപുമാൻ പള്ളിക്കുറുപ്പു
കൊണ്ടീടിനാനിങ്ങിനെ "പ്രാണസമൻമമപാർത്ഥനുടെസത്യമൂനംവ
രാതെകഴിപ്പാൻപണിതുലൊംദ്രൊണാദികളുഭയംകൊട്ടത്താരവനെ
ന്നാംകചൂഢപ്രസാദവുമുണ്ടല്ലൊ" ഇത്ഥംനിനച്ചുനിനച്ചുകിടക്കയാ

Calls Daruka at midnight to prepare his chariot

ലർദ്ധരാത്രിക്കെണീറ്റീടിനാൻമാധവൻ ദാരുകൻതന്നെവിളിച്ചരുൾ
ചെയ്തിതു "പൊരതിഘൊരമാംനാളെയറികനീ ഞാൻതന്നെസൈന്ധ
വൻതന്നെക്കൊലചെയ്തുംകൌന്തെയസത്യത്തെരക്ഷിക്കയുംവെണംബാ
ന്ധവമെന്നുള്ളതങ്ങിനെയുള്ളതെന്നാന്തരമായെഴമാത്മധനഞ്ജയൻ
പൊന്മയമായഗരുഡധ്വജമുള്ള നമ്മുടെതെരുമൊരുമിച്ചുതികവെ
നിർമ്മലമായെഴമായുധജാലവും ചെമ്മെപിരിയാതെവെച്ചീവരരെ
ല്ലൊഎന്നുടെസെവകന്മാരെയുപെക്ഷിക്ക എന്നുള്ളതൊന്നുകൊണ്ടും
വരാനിന്നയം" ഇത്തരംദാരുകനൊടരുളിച്ചെയ്തു നിദ്രയുമൊട്ടുകുറഞ്ഞതുഭ
ഗവാനുംതാനരിഭാരമായുള്ളൊരുസത്യവും മാനമെറീടുന്നവൈരി
കൾവീഴ്ചയുംതാനെന്നിരുചിച്ചുവെദിച്ചപല്ലുന്നൻ മാനസംമാഴ്കിത
ളർന്നങ്ങുംപിന്നെ വിഷ്ണുഭഗവാൻവിരിഞ്ചാദിവന്ദിതൻ വൃഷ്ണിക
ലൊത്ഭവൻവിശ്വംഭരാവ്യൻ കൃഷ്ണൻതിരുവടിതന്നെയുറക്കത്തിലു
ഷ്ണനിശ്വാസശമനംവരുംവണ്ണം ഉല്കൃഷ്ണതരാംശ്രുകുലൊത്ഭവനാകിയ

Arj. worships Rudra in Kailasa accompanied by Kr. (in dream)

ജിഷ്ണുവുംകണ്ടിതു സംകടംതീരുവാൻശത്രുക്കളെജ്ജയിച്ചീടുവാനാശു
നാംമൃത്യുഞ്ജയനായശങ്കരനെവന്ദിപ്പാൻ പൊകെന്നുനാരായണൻ
നരൻതന്നൊടുവെഗെനകയ്യുംപിടിച്ചരുളിച്ചെയ്തു നാനാനഗനഗര
ഗ്രാമദെശങ്ങൾകാനനനദീജാലവുംപിന്നിട്ടുകൈലാസമാകി

Sivastuti

യശൈലോപരിചെന്നുനിന്നുകണ്ടൻകഴൽകൂപ്പിസ്തുതിചെയ്തു "പൎവ്വ
തമന്ദിരപാൎവ്വതീവല്ലഭശൎവ്വകരവരഭൂഷണഭൂഷിത സൎവ്വജ്ഞസൎവ്വലൊ
കെശസൎവ്വാത്മകശൎവ്വശംഭൊമഹാദെവദെവെശ്വര ഗംഗാധരാഹര
ചന്ദ്രകലാധരതും ഗജടാഭരകാരുണ്യവാരിധെഭസ്മവിലെപനഭക്ത
യാപഹാവിസ്മയാനന്ദനൃത്തപ്രിയത്ര്യംബക ശംകരസ്ഥാണൊഗിരി
ശപുരഹരചെംകനൽതൂകുന്നഫാലാവിലൊചന ഭുജംഗമാലാധരഭ
ന്ധധരാന്തകഗന്ധപരശൊപശുപതെപൂജ്യൂടെ ശൂലപരശ്ശ്വധാ
യുധഭീഷണനാലുവെദപ്പൊരുളാകുന്നനാഥനെ അസ്ഥികൾദത്തുക
ൾനല്ലതളിരുകൾ ഉത്തമമായുള്ളപുഷ്പങ്ങൾമുണ്ഡങ്ങൾ ഇത്തരംകൊ
ണ്ടുള്ളമാല്യവിരാജിതനൃത്ത ജയജയഭീമജയജയമാരമദഹരകാളകൂടഹ
രകാരണപൂരുഷവാരണഭഞ്ജന ചാരണസെവിതസാരസാക്ഷപ്രി
യപാഹിനമൊനമൊപാഹിനമൊനമഃ ദെഹിവരംപരമാനന്ദശാ
ശ്വത ഭൂതിപ്രിയനമൊ ഭൂതിപ്രദനമൊ ഭൂതെശതെനമൊ ഭൂതകൎത്രെ
നമൊഭൂതഭൎത്രെനമൊഭൂതഹൎത്രെനമഃ ശാന്തായഘൊരായദാന്തായ
ശൂരായകാന്തായഭക്തായരുദ്രായശൎവ്വായ ദക്ഷാന്തകായതെരക്ഷാകരാ
യതെനിത്യംനമൊനമൊനിത്യംനമൊനമഃ" ഭക്തിപൂണ്ടിത്ഥംവണ
ങ്ങിസ്തുതിച്ചൊരുപാൎത്ഥാക്ഷഫല്ഗുനന്മാരൊടുശംകരൻഭക്തപ്രിയൻപ
രമെശ്വരനീശ്വരൻ ഭദ്രപ്രദൻപരമാനന്ദവുംകൊണ്ടു മന്ദസ്മിതംചെ
യ്യൊരിക്കലെപുൽകീട്ടുചന്ദ്രകലാധരനെവമരുൾചെയ്തു "അൎദ്ധരാത്രി (Siva embraces & blesses him)
ക്കതെന്താഗമിച്ചിട്ടുവാനത്തലുണ്ടായതെന്തെന്നുചൊല്ലീട്ടുവിൻ" മുഖ
വിലൊചനൻമൂലപ്രകൃതിക്ക വിത്തായകൃഷ്ണനുമപ്പൊളരുൾചെയ്തു
അഞ്ചാറുസെനാപതികളൊരുമിച്ചു വഞ്ചിച്ചഭിമന്യുവായകുമാരനെ
കൊന്നാരതിന്നരിപുക്കളെയൊക്കവെകൊന്നൊടുക്കീട്ടുവാൻ തക്കൊ
രുദിവ്യാസ്ത്രമൊന്നരുളീടെണമെന്നുണ്ടുപാൎത്ഥനും വന്നിതുമിപ്പൊളതി
നുജഗല്പതെ "ക്ലെശമതുചൊല്ലിയുള്ളിലുണ്ടാകെണ്ട കെശവഫല്ഗുനന്മാ
രെപുരൈവഞാൻപാശുപതാസ്ത്രംകൊടുത്തെൻ വിജയനന്നാശമരി
കൾക്കതിനാലെവനംപൊം പൊയാലുമെ"ന്നഭയംകൊടുത്തീടിനാൻ
മായാപതിയായമാരാരിശംകരൻ ചെംപൊൽത്തളിരിണകുംപിട്ടനെര
ത്തുജംഭാരിനന്ദനൻകണ്ടൊനൊരത്ഭുതംതാൻതലനാളതിഭക്തിപൂണ്ടെ
ത്രയുംശാന്തസ്ത്വൻറനിയമവിധിയിങ്കൽ വിഷ്ണുപദത്തിങ്കലൎച്ചി (Arj[una] finds Siva & Kr[ishna] one)
ച്ചപുഷ്പങ്ങൾവിസ്മയത്തൊടുകണ്ടുശിവന്റെമൗലിയിൽ "വിഷ്ണുവെന്നും
ശിവനെന്നുംഭുവനത്തിൽ വിജ്ഞാനികൾപറയുന്നതൊരജ്ഞാനം ക
ണ്ടവരൊക്കവെരണ്ടെന്നുചൊല്ലുകവൊർകണ്ടവരല്ലവരാരുമെന്നിങ്ങ
യി" ഇത്ഥംനിരൂപിച്ചുറച്ചുകിരീടിയു മദ്ഭുതമാകിയധ്യാനമവൻ

ച്ചു കൃഷ്ണനും താനുമായിങ്ങു പൊന്നീടിനാൻ ജിഷ്ണുവുമപ്പൊളുന്നേറ്റു
പൊയീബലാൽ സ്വപ്നത്തിലിങ്ങിനെ കണ്ടിട്ടു ഫല്ഗുനൻ കല്പിച്ചി
തു ജയമുണ്ടായ്വരുമെന്നും കാരണനാകിയ നാരായണൻ പരൻ പാ
രമായെന്നുടെ ശംഖനാദം കെട്ടാൽ പാരാതെ തെരുനീ കൊണ്ടുവരികെന്നു
ദാരുകനൊടരുൾ ചെയ്തു ഭഗവാനും ബ്രാഹ്മമുഹൂർത്തെ മുകുന്ദൻ തിരുവ
ടി സാമ്യമില്ലാത ജഗല്പതി മാധവൻ നിത്യൻ നിരാമയൻ നീതിമാനീ
4th Day ശ്വരൻ നിത്യകർമ്മങ്ങളും ചെയ്തശെഷക്കം വിധൌ ഭക്തനാം ധർമ്മജൻ
പാഴന്നമന്ദിരെ സത്വരം ചിന്തമൊദാലെഴുന്നെള്ളിനാൻ _ മംഗലഗീ
തസ്തുതികളും വാദ്യവും ശംഖനിനാദവും പടനാദവും ദാനങ്ങൾ
വാങ്ങിവാങ്ങിക്ഷമാദെവകളാനന്ദദാനവുമാശീർവ്വചനവും കെട്ടു
കെട്ടങ്ങുടൻ നീടിനനെരത്തു വാട്ടം വരാതൊരു ഭക്തിയും മൊദവും കൈ
ക്കൊണ്ടു സല്ക്കരിച്ചീടിനാൻ ധർമ്മജൻ പുഷ്കരനെത്രനും പ്രീതിപൂണ്ടീ
ടിനാൻ വാസുദെവൻ ജഗന്മംഗലൻ കെശവൻ വാസവിതന്നൊ
ടരുളിയരുൾ ചെയ്തു "ഖെദിക്കവെണ്ട ജയം വരും നിർണ്ണയം സാധി
ക്കരുതെന്നറിനിന്നുടെ സത്യവും" "അംബുജലൊചനനും ബുധവന്ദിതകം
ബുധരാമൃതസ്യന്ദനാനന്ദമെ അംബികാവല്ലഭസെവിത ശാശ്വതബിം
ബാധരചന്ദ്രബിംബാനന കൃഷ്ണ ദയാനിധെ വൃഷ്ണികുലാധിപ
വിഷ്ണൊ മുരാരെ മധുസൂദന ഹരെ രാമരമാവര ശ്യാമാഭിരാമ മാരാകാര
സന്മധുരൂപായതെ നമഃ നിൻകൃപയുണ്ടെങ്കിലെന്തൊരു സംകടം പം
കജലൊചന കെട്ടരുൾകെങ്കിൽ നീ നിദ്രയിൽ ഞാൻ നിൻ തിരുവടിത
ന്നൊടും രുദ്രനെക്കണ്ടു വരം വരിച്ചീടിനെൻ തൽപദാബ്ജാർച്ചിതപുഷ്പ
ങ്ങളൊക്കയും തല്പദാംഭൊജം നമസ്കരിക്കും വിധൌ ശംഭുതന്മൌലി
യിൽ കണ്ടു തെളിഞ്ഞു ഞാൻ കിം പരം വിസ്മയം തമ്പുരാനെ ഹരെ സ്വപ്ന
പ്രകാരവുമിത്ഥം പറഞ്ഞുടൻ ചില്ലൂഷം കലുരപ്പിച്ചു മാനസം അർജ്ജു
നൻ നിൽക്കുന്നനെരത്തു ധർമ്മജൻ പിച്ചയല്ലെതുമിതെന്നരുളിച്ചെയ്താ
ൻ അച്യുതനും പുനരന്തകവൈരിയും "നിശ്ചയം ചിന്തിക്കിലൊന്നെന്നറി
കനീ വൈകരുതെതുമുദിച്ചിതു ഭാസ്കരൻ വൈരികൾ വന്നൊരുമിച്ചാ
രറികനീ ഇന്നു ചെറുതു കലഹമുണ്ടായ്വരും നിർണ്ണയമിത്രനാളെപ്പൊ
ലെയല്ലെടൊ" പിന്നെയും ചൊന്നാൻ ധനഞ്ജയൻ നിൽക്കുന്ന മന്ന
വന്മാരൊടുമഗ്രജന്മാരൊടും "ഉഗ്രനായുള്ള ഗുരുവീരസത്യമുണ്ടഗ്രജ
നാം മമ ധർമ്മതനയനെ യുദ്ധത്തിലെത്തിപ്പിടിച്ചു കെട്ടീടുവാൻ ചിത്ത
ത്തിലുണ്ടിനിക്കെന്തൊരു സംകടം അഗ്നിക്കു ബന്ധുവാം വായുതൻ
പുത്രനുമഗ്നിയിലുത്ഭവിച്ചൊരു പാഞ്ചാലനും സാത്യകിയും മഹാവി
രരാം മറ്റുള്ള ധാത്രീപതികളുമൊക്കയൊരുമിച്ചു കൈനിലചുറ്റുമെ

ൻകൃഷ്ണനെക്കാത്തുകൊ ണ്ടെകമത്യത്തൊടുനില്പിനെല്ലാവരും മറ്റും
മുകുന്ദൻതുണയുള്ളതൊന്നെന്ന്യെമറ്റാരുമിന്നുകരുതായ്കപൊരിന്നായ്ക്കാ
റ്റവനായനൃപനെരക്ഷിക്കെണം മുറ്റവരായവരിന്നെക്കസർവ്വരും
തെറിനാരങ്ങിനെയാമെന്നതെവരും തെരെറിനാർനരനാരായണ battle commen
ന്മാരും ദെവാസുരൊരഗസിദ്ധവിദ്യാധര ഗന്ധർവ്വകിന്നരകിംപുരു
ഷാദിയും യക്ഷരക്ഷൊഗണചാരണഗുഹ്യക പ്രെതഭൂതാദിയുമപ്സ
രസ്ത്രീകളും അംബരമാർഗ്ഗെവിമാനങ്ങളെറിനാർ തുംബുരുനാരദന്മാ
രുമഴറിനാർ ഭെരീപടഹശംഖാദികൾനാദവും വീരന്മാരായവർസിം
ഹനാദങ്ങളുംതെരുകൾനാദംചെറുഞാണൊലികളും വാരണന്മാരുടെഗ
ർജ്ജിതനാദവും ചാതുരംഗാളിഘൊഷാരവങ്ങളുംനാരദവീണാമനൊ
ഹരനാദവും ഒക്കവെപൊങ്ങിമുഴങ്ങിച്ചമെകയാൽ ദിഗ്ഗജങ്ങൾക്ക
ചെവിയുമടച്ചിതു കല്പാന്തകാലത്തുസപ്തസമുദ്രങ്ങ ളുൾഭ്രാന്തികൈ
ക്കൊണ്ടെലുന്നതുപൊലെ ഘൊരഘൊരമിരുഭാഗവുംവൻപട വാ
രിധിപൊലെപരന്നചമഞ്ഞുതെ സൂചിസരസിജവ്യൂഹംചമച്ചുകൊ
ണ്ടാചാര്യനായഭരദ്വാജനന്ദനൻ നിന്നിനാൻദക്ഷിണഭാഗത്തുവ
ൻപട ചിത്രമായൊരുശകടാഖ്യവ്യൂഹം ഉത്തമുറപ്പിച്ചുവാമഭാ
ഗെതഥാ ചിത്തമുറപ്പിച്ചുരണ്ടുകൂട്ടത്തിനും മദ്ധ്യെമഹാരഥംതന്നിലാ
ചാര്യനും ക്രുദ്ധനായ്വില്ലുംധരിച്ചുനിന്നീടിനാൻ യുദ്ധനിലമായൊ
രാകാശമൊക്കയും ഹസ്ത്യശ്വപത്തിമയങ്ങളാംമെഘങ്ങൾ ഒത്തുപര
ന്നുനെരത്തുധൂളിയാൽ മിത്രബിംബംമറഞ്ഞീടുംദശാന്തരെ ദിക്കുക
ളൊക്കവെഞെട്ടുമാറങ്ങിനെ വെട്ടുമിടികൾപൊലെപടഹങ്ങളുംസ
ന്നദ്ധരായുള്ളവീരർകൈവാളായ മിന്നൽപ്പിണരുകൾമിന്നുന്നനെ
രത്തു കണ്ണുകൾതങ്ങളെചിമ്മുന്നിതുചിലർ ചാപങ്ങളായ്വരുശക്രചാ
പങ്ങളും ബാണങ്ങളായുള്ളധാരാവരിഷവും ചൊരയായുള്ളൊരുവാ
രിപ്രവാഹവും പെരുത്തുപെയ്തൊക്കനിറഞ്ഞുനദികളാ യൊരൊരുവ
ഴിയെയൊലിക്കുന്നനെരത്തു വക്രങ്ങളാകിയചക്രങ്ങളുണ്ടതിൽകെ
ശങ്ങളായുള്ളശൈവലപൂരവും വസ്തുപാദങ്ങളായുള്ളമത്സ്യങ്ങളു മ
സ്ഥികളായുള്ളപാഷാണജാലവും സത്യമായുള്ളൊരുശംഖമുഖാദിയും
മദ്ധ്യെയൊഴുകുന്നചൊരപ്പുഴകണ്ടു ചിത്രംവിചിത്രംവിചിത്രമെന്നു
ജനം-ദ്രൊണനെയ്യുതിർത്താനവനെയും വിശൈചകവീരൻവി
ജയൻജയിച്ചിതു ശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടഭിവാദ്യവുംചെയ്തനുൾതാ
പമെല്ലാമറിയിച്ചനെരത്തു തൊറ്റപൊലെയൊഴിച്ചാൻഗുരുവീര
നും മാറ്റർക്കൊടെതിർത്താൻകുരുവീരനും കൊന്നുകൊന്നൊക്കയൊടു
ക്കുന്നതുകണ്ടു പിന്നെയും ദ്രൊണരടുത്താനതുനെരം ഒട്ടുയുദ്ധംചെയ്തു

പിന്നെയും പൊയിതു മുട്ടിച്ചെതിർത്തിതു ഹാർദ്ദിക്യനന്നെരം എയ്തുതലയു
മറുത്താൻ ധനഞ്ജയൻ_ എയ്തുശരങ്ങൾ വരുണാത്മജനപ്പൊൾ ശ്രുത
ധാജാശുഗങ്ങളെല്ലാമതുനെരം വൃത്രാരിപുത്രൻ കളഞ്ഞൊരനന്തരം തെ
ററന്നൊരു ഗദകൊണ്ടടുത്തവനെററിനാൻ കൃഷ്ണനെയപ്പൊൾ വി
ജയനും കണ്ണൊവുംകയ്യുമൊരംപൊൽമറിച്ചതു കണ്ടെതിർത്തിടിനാൻ
കാംബൊജനന്നെരം അന്തകൻ വീടുപുക്കാൻ പൊരുതെററവു മന്തി
കെ നിന്നപടയൊടുകൂടവെ പിന്നെ ശ്രുതായുരാഖ്യൻ നൃപനെററിതു
കൊന്നാനരനിമിഷംകൊണ്ടവനെയും_ അപ്പൊളവൻതന്നനുജനും
കൊപിച്ചു മല്ലുക്കെതിർത്തതുകണ്ടൊരുപാർത്ഥനും തൽബലൌഘത്തൊ
ടുകൂടവെ കൊപിച്ചു കെൽപ്പൊടുബാണങ്ങളെയ്തുകൊന്നീടിനാൻ എ
ന്നെ എന്നെക്കുലചെയ്യുന്നതിങ്ങനെ നെന്നരിവീരരൊഴിച്ചുതുടങ്ങിനാർ
ധാർത്തരാഷ്ട്രൻ പെരികാർത്തനായ്ദ്രൊണനെ കാൽതളിരൻപൊടുവന്ദി
ച്ചുചൊല്ലിനാൻ_ കാത്തുജയദ്രഥൻതന്നെയുമെന്നെയും പാർത്ഥഭയംതീ
ത്തുരക്ഷിക്കവെണമെ ശത്രുക്കളെക്കൊന്നുരാജ്യംതരുവതിന്നുൾത്താ
രിലിപ്പൊൾമടിക്കരുതെതുമെ ദ്രൊണർകവചംജപിച്ചുകൊടുത്തിതു
മാനിയായുള്ള സുയൊധനനന്നെരം ഖാണ്ഡവംപുക്കൊരുപാവകനെ
പ്പൊലെ പാണ്ഡവസെനദഹിപ്പിച്ചിതാചാര്യൻ ഗാണ്ഡീവധന്വാ
വുമെപായിതൊരുവഴി വെണ്ടും ജയദ്രഥനെക്കണ്ടുകൊള്ളുവാൻ അ
ന്നെരമെങ്ങുനിന്നെന്നെറിഞ്ഞീലപൊന്നുന്നതനായധൃഷ്ടദ്യുമ്നനും വ
ന്നാൻ ദന്ദ്വായുദ്ധത്തിൽമരിച്ചാർപലനൃപരാണ്ടൊളിതമായിതന്നെ
രമാഹവം സൊമകപാഞ്ചാലഭൂപതിവീരന്മാർ കാർമുകിൽപെയ്മഴതൂ
കുന്നതുപൊലെ ബാണംപൊഴിഞ്ഞടുക്കുന്നുനെരം ദ്രൊണരുടെ
പടകെട്ടുപാഞ്ഞതുലൊകം വൻപനായീടും ദ്രുപദനും ചാപികൾ മുൻപ
നാമാചാര്യനും പൊരുതൊരുപൊരുംപൊരുംകണ്ടുതെളിഞ്ഞു പുകഴ്ത്തിനാർ
തും വൃന്ദാരകന്മാരുംപുകഴ്ത്തിനാർ ചൊളമായെററമടുത്തിതുപാഞ്ചാല
ൻ ബാണങ്ങൾമെയ്യിൽനിറച്ചിതാചാര്യനും കൊല്ലുന്നതുണ്ടെന്നൊ
ച്ചുഗ്രതവരൻ വില്ലുംകുഴിയെക്കുലച്ചുവലിച്ചുടൻ നില്ക്കുന്നില്ലെന്നെ
ണ്ണിടുന്നനെരത്തു മല്ലാരിതന്റെപ്രിയനാകിയ ശൈനെയൻ കിഞ്ചന
ഷചമരെന്നിയെചൊല്ലിയാലിയൊടുന്നവരല്ലെന്നറിഞ്ഞാലും അത്ര
വൈദഗ്ദ്ധ്യമുണ്ടെങ്കിലൊന്നമ്മില്ല മിത്തിരിനെരംപൊരുതെമതിയാവു
കെല്പൊടിവണ്ണംപറഞ്ഞൊരുസാത്യകിമുൽപ്പുക്കെതിർത്തതുകണ്ടുഗ്രതവര
ൻ അസ്ത്രങ്ങൾശസ്ത്രങ്ങൾനാരാചഭല്ലികൾ അർദ്ധചന്ദ്രാകാരമായുള്ള
ബാണങ്ങൾ ഉത്തരംകൊരിച്ചൊരിഞ്ഞുതുടങ്ങിനാനന്തരംതന്നെയുയു
ധാനനുമെയ്യാൻ മുഖവിലൊചനരൂത്യപ്രവരനും ക്ഷത്രകുലാന്തകശി

ക്ഷാത്രപ്രവരനും ബന്ധുവൈരത്തൊടടുത്തുമിന്നിങ്ങിനെ യുദ്ധം ദയാകര
നായ്യേയുന്നെരത്തുദ്ധനഖണ്ഡൻ ജഗൽപരിപൂൎണ്ണനാം ഭുജാംബു
രാശിതിരുമകൾവല്ലഭൻ ആശുജയദ്രഥനെക്കൊലചെയ്യതിന്നാശുഗവെ
ഗമിയന്നതെരൊടിച്ചാൻ ശക്തികൾ വജ്രങ്ങൾ ചക്രങ്ങൾ ശൂലങ്ങൾ
ശസ്ത്രങ്ങളസ്ത്രങ്ങളും ഗദാജാലവും ഉഗ്രങ്ങളായ മുസലങ്ങളെന്നിവനി
ഗ്രഹിക്കെണമിവനെയെന്നൊന്നിച്ചു ശക്രനെരായ വിക്രമമുള്ളവ
ൻ ശക്രാത്മജനുനെർത്തുകിരുതടങ്ങിനാൻ ഖണ്ഡിച്ചുവടഖണ്ഡിച്ചതൊക്ക
ക്കഴിച്ചൊരാഖണ്ഡലനന്ദനൻ ചെല്ലുന്നനെരത്തു വിന്ദനുമക്കളുമനുവി
ന്ദനുംകൂടിമണ്ടെതരമടുത്തൊയ്യാനളനെരം ഇന്ദ്രാത്മജൻ കൊലചെയ്യാന
വരെയുമിന്ദിരാവല്ലഭനൊടഥചൊല്ലിനാൻ "പൈദാഹമുണ്ടുകുതിരകൾ
ക്കെറവും കൈതവമില്ലാത കാരുണ്യവാരിധെ കൈകാൽ തളൎന്നനട
ക്കുന്നതല്ലെതും വെകായ്യമുണ്ടതുകൊണ്ടരണ്ണനുതിന്നും തണ്ണീർ കൊടുത്തു
തളച്ചുകെട്ടകിലെസന്നാഹമൊടു പൊർചെയ്യരുത്തു ഹരെ" എന്നുപറഞ്ഞു
ശരെണ ഭൂമൌ പ്രയൊഗിച്ചുനന്നായുഴിച്ചു പാനീയമുണ്ടാക്കിനാൻ എ
ന്നതുകണ്ടു മുകുന്ദൻ തിരുവടി പന്നഗശായി പരൻ പുരുഷൻ താനും
അശ്വങ്ങളെത്തെളിയിച്ചു തെർപൂട്ടിനാൻ വിശ്വംഭരൻ നിജഭക്ത
ജനപ്രിയൻ പാരിൽ നിന്നിട്ടും ധനഞ്ജയനെക്കണ്ടും തെരിലെകാകി
യാം സാരഥിയെകണ്ടും പാരമടുത്തു മഹാരഥന്മാരെല്ലാം പൊരിനുപാ
ക്കതിപ്പൊളൂറിയെണം ഛിദ്രമിദമിതി ഛിദ്രമിദമിതി വിദ്രുതം തൂകിനാ
രായുധപങ്ക്തികൾ പൌരവയാദവന്മാരെ വധിക്കെന്നു കൌരവവി
രന്മൊത്തുകൂടിനാർ നാഗധ്വജനും പൊരുതിതു പാരമായ്വെഗമൊ
ടെറ്റമെതിൎത്തിതു പാൎത്ഥനും നാഗാരിയെകണ്ട നാഗങ്ങളെപൊലെ
നാഗധ്വജാദികൾ നാല്പാടുമൊടിനാർ ചെന്നു ജയദ്രഥൻ നില്ക്കുന്നദി
ക്കിലൊന്നൊഴിയാതെയുറച്ചിതു കൌരവർ പാരമടുത്ത മഹാരഥന്മാ
രൊടു വെഗമൊടെറ്റമടുത്തിതു പാൎത്ഥനും കൊലാഹലമായ്മരുത്തു കല
ഹവും തൊലാത പണ്ണും പൊരുതാരരികളും പാരമുയൎന്നകൊടികൊടി
ക്കൂറയും തെരാളികളുടെ വില്ലിൻ കടുമയും ആലവട്ടങ്ങളും വെഞ്ചാമര
ങ്ങളും ചാലത്തെളിക്കടഞ്ഞുള്ള കുന്തങ്ങളും തിക്കിയൊരുനിലത്തൊ
ക്കെയൊരുമിച്ചു നില്ക്കുന്നനെരത്തു ഫല്ഗുനൻ ബാണങ്ങൾ മാമഴമെൽ
മഴതൂകുന്നതുപൊലെ തൂമകലൎന്നു പൊഴിച്ചാനന്നെരം കാലും കരങ്ങളും
തൊളും തുടകളും മാറും വയറും കഴുത്തും തലകളും കൊററക്കുടകൾ കൊടിക
ൾ കൊടിമരം കുററമില്ലാത കൊടിക്കൂറ ചിഹ്നവും ചുററും ചുഴന്നീടുമാല
വട്ടങ്ങളുമററമില്ലാതൊരു വെഞ്ചാമരങ്ങളും അററററുവീണു നിറഞ്ഞുര
ണാംഗണമിററിററുവീഴുന്ന ചൊരയൊലിക്കയും മുറ്റീ നിന്നീടുന്ന

റ്റലർത്തമ്മൊട്ടുചുറ്റും ചുഴന്നുപൊർചെയ്യാൻ ധനഞ്ജയൻ ധർമ്മസു
തനും ഭരദ്വാജപുത്രനും തമ്മിൽ പൊരുതിതുലഞ്ഞു യുധിഷ്ഠിരൻ ഭീമനത്തു
കണ്ടുഴറിയടുത്തപ്പൊൾ ഭീമാന്തകസമമായിതു യുദ്ധവും കൃമ്മീരനന്ദന
നാകിയരാക്ഷസൻ നിർമ്മരിയാദപ്പെരുമാളുതുനെരം ഭ്രാതാവിനെയും
പിതാവിനെയും കൊന്ന വാതാത്മജനൊടു പാഞ്ഞടുത്തീടിനാൻ തെ
റ്റന്നടുത്തിതുമാരുതപുത്രനും ചെറ്റുപൊർചെയ്യാശ്ശു തൊറ്റുനിശാച
രൻ നില്ലെന്നണഞ്ഞു പൊർചെയ്കിതാചാര്യനും കൊല്ലുവനെങ്കിൽ ഞാ
നെന്നുഘടൊല്ക്കചൻ ചൊല്ലെഴും ദ്രൊണരൊടടുത്തീടിനാൻ വില്ലു
മായാചാര്യനുമടുത്തീടിനാൻ ചെറ്റുവലഞ്ഞിതാചാര്യനുമന്നെരം തെ
റ്റന്നടുത്തിതു കൃമ്മീരപുത്രനും തെരും കുടയും കൊടിയും കുതിരയും പൊരി
ലഴിഞ്ഞിതു വില്ലും മുറിഞ്ഞിതു രണ്ടുപരിഷക്കുമപ്പൊളതുകണ്ടു കൊണ്ടാ
ടിനാർ കണ്ടുനിന്നവരൊക്കവെ വാളും പരിചയും കൈക്കൊണ്ടിതവ
രും ചീളന്നു പൊങ്ങിനാരാകാശവീഥിയിൽ ചിത്രയുദ്ധം ചെയ്യ ചത്താ
നലംബുസൻ ചിത്തവും ചന്തിതു കൌരവക്കന്നെരം പാർത്ഥനും മറ്റുള്ളു
തെരാളിവീരരും പെത്തും പിരിയാതണഞ്ഞു പൊരുമന്നെരം പൊർക്കളത്ത
ന്നിൽനിന്നാക്കുന്ന ഘൊഷവും വായ്ക്കുന്ന പാഞ്ചജന്യത്തിൻ നിനാദ
വും ബ്രഹ്മാണ്ഡമെല്ലാം കുലുങ്ങും പടികെട്ടു നിർമ്മലനാകിയ ധർമ്മസുത
ൻ ചൊന്നാൻ "പങ്കജലൊചനൻ തൻ കരതാരിലെ ശംഖനാദമതി
ഘൊഷിച്ചു കെൾക്കുന്നു ശങ്കാവിഹീനം തെളിഞ്ഞു രിവാഹിനിഹ്നും കാ
രമൊട്ടുകൂടാക്കയുമുണ്ടെല്ലൊ സംകടമെതാനുമെൻറയനുജനു സംഭവി
ച്ചുവൃന്നില്ലൊരു സംശയം നാശം വരാതപടയുമായിപ്പൊഴെ നീ ചെന്ന
റിഞ്ഞുവരികശിനീസുതാ" ധർമ്മജൻ ചൊന്നതു കെട്ടു ചൊല്ലീടിനാൻ നി
ർമ്മലനാകിയ സാത്യകിവീരനും "ബന്ധിച്ചു കൊള്ളുവാനന്തരം പാർത്ഥപാ
പാർത്ഥൻ തന്നെനാക്കുമാചാര്യനിരിക്കുന്നു ഞങ്ങൾ ചിലരതു കണ്ടുനില്ലെ
ണമെന്നിങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചു പൊകാഞ്ഞിതു നടെ പാർത്ഥനുസംകടമു
ണ്ടാകയില്ലുള്ളിലൊർത്തീടുകച്യുതൻ തൻെറ ചരിത്രങ്ങൾ" എന്നു ശിനീസു
തൻ ചൊന്നതു കെട്ടാശു മന്നവൻ ധർമ്മജൻ പിന്നെയും ചൊല്ലിനാ
ൻ "എന്നെക്കുറിച്ചൊരുവാത്സല്യമുണ്ടെങ്കിലെന്നുടെ കൃഷ്ണധനഞ്ജയ
ന്മാരെ നീ ചെന്നറികെ"ന്നുള്ള നിർബ്ബന്ധമാശു കെട്ടന്നെരമാത്മൊപ
മനായ സാത്യകി ഘൊരമായുള്ള പടയുമായ്യെഗന്ന പൊരിനു നെരെ പു
റപ്പെട്ടുചെല്ലുമ്പൊൾ എറ്റം മറുതലയെക്കുല ചെയ്യുപൊരുറ്റമുള്ളാചാ
ര്യനെയ്യടുത്തീടിനാൻ തൊറ്റുരുവരനെന്നെപറയെണ്ടു പൊറ്റിവി
ളിപ്പിച്ചു ദ്രൊജനരെന്ദ്രനെ മാഗധനാകിയ സത്യസന്ധൻ തല മാഴ്കാ
രാൂത്തു ധരണിയിലിട്ടു പൊ യാനതെർകാലാൾ കുതിരപ്പടയൊക്ക മാ

നമെറീടുന്നസാത്യകികൊന്നുകൊന്നൊഴുകിക്കരുതിപ്പുനൽതന്നാ
ലെ ചിറിയടുത്താൻഭരദ്വാജപുത്രനും കല്പാന്തമെഘംവരിഷിപ്പതുപൊ
ലെ കെല്പൊടുബാണങ്ങൾതൂകിത്തുടങ്ങിനാൻ. ഇപ്രധനത്തിനന്നെ
രായപൊരുപടിപ്രപഞ്ചത്തിംകലുണ്ടായതില്ലെന്നു കെളിമുഴത്തുക
ബന്ധവും കാളിയും കൂളികളും നടമാടിത്തുടങ്ങിനാർ. ഒന്നുതളൎന്നുച
മഞ്ഞുഗുരുവരൻ ചെന്നുതുണെച്ചാനതുകണ്ടുഭോജനും കൊപിച്ചുസാ
ത്യകിബാണങ്ങളെതപ്പൊൾ മൊഹിച്ചുതെരതിൽവീണിതുഭോജ
നും ആരിനിയുള്ളതെന്നൊത്തുശിനീസുതനാരാഞ്ഞു പാൎത്തങ്ങുടക്കുന്ന
തുനെരംരണ്ടനുജന്മാരുമായ്വന്നെതിൎത്തിതു കുന്ദതകൈകെവിട്ടുനാഗ
ധ്വജനൃപൻ കണ്ടുകൂട്ടുംപൊൾശരവരിഷംചെയ്തു മണ്ടിച്ചാനപ്പൊ
ളുണ്ണഞ്ഞുദുശ്ശാസനൻ കൊഴകളഞ്ഞുപൊർചെയ്യാനൊരിത്തിരി കെ
ഴിച്ചവനെയുമൊടിച്ചുസാത്യകിജന്യഭയംകരംകൊണ്ടുരണെഭവിജന്യ
മാംനാദവും കൃഷ്ണനുടെപാഞ്ചജന്യനിനാദവുംധന്യതചെന്നൊരുധ
ന്വികൾതൻചെറുഞാണൊലിനാദവും കെട്ടുകെട്ടാകുലപ്പെട്ടുയുധിഷ്ഠി
രൻ കൂട്ടുകനമ്മുടെതെരെന്നുചൊല്ലിനാൻ ഉഗ്രനാംമാരുതിചൊന്നാ
നതുന്നെര മഗ്രജൻതന്നൊടടങ്ങണമിത്തിരി ഉഗ്രവിരചിതാനുഗ്ര
ഹശക്തിസാമഗ്രപ്രഭാവനാംശക്രതനയനെ നിഗ്രഹിപ്പാനരുതാ
ക്കുമെകൊമള വിഗ്രഹയൊഗബലെനമഹീപതെ വ്യഗ്രമുണ്ടാകായ്ക
കൃഷ്ണഭക്തന്മാരിലഗ്രഗണ്യൻമമസൊദരൻനിട്ടന്നയം ആഗ്രാഹ്യ
ശൌൎയ്യമിയന്നഗുരുവരനഗ്ര്യകുലൊത്ഭവനായഭരദ്വാജനുഗ്രശിഷ്യൊ
ത്തമശിഷ്യനാമാചാൎയ്യൻ തൽഗ്രഹണാഗ്രഹംപൂണ്ടുമരുവുന്നു പാ
ൎത്ഥനുനാശമെന്നൊൎത്തുപാൎത്ഥിവൻ ചിന്താവിഷാദമൊടാൎത്തനാപ്പി
ന്നെയും മാരുതിയാകുമവരജൻതന്നൊടു ധീരതകൈവിട്ടുചൊന്നാൻ.
നൃപാധിപൻ "ധാൎത്തരാഷ്ട്രൻപടക്കൂട്ടമുണ്ടാക്കുന്നു മാൎത്താണ്ഡബിം
ബവുംനന്നായ്മറഞ്ഞുപൊ യ്യാധവൻതന്നുടെശംഖനിനാദവും ഭീതി
യാകുംവണ്ണമുണ്ടല്ലൊകെൾക്കുന്നു പൊയശിനീസുതൻതന്നെയും
കണ്ടീല പായുന്നിതങ്ങുമിങ്ങുംഭ്രമിച്ചെവരും എന്തൊരുസംകടംവന്ന
തുദൈവമെ ചെന്താരിൽമങ്കതൻപുണ്യവിലാസമെനെഞ്ചമിടിഞ്ഞി
ടിഞ്ഞിടുന്നിതെത്രയും ചഞ്ചമെതന്നെകഴിക്കയില്ലിന്നെടം വൈക
ല്യമെതുംവരാതെപടയുമാ യ്ക്കകാതെപൊകനീമാരുതനന്ദന എന്ത
രുൾചെയ്യുന്നതെന്നാലതുകെൾപ്പാ നന്തരമില്ലിനിക്കെങ്കിലുമിന്നി
പ്പൊൾ ബന്ധിച്ചുകൊൾവാനുപായങ്ങൾസന്തതം ചിന്തിച്ചിരുന്ന
രുളുന്നഗുരുവരൻ ഉത്തമനാകിയനമ്മുടെജ്യെഷ്ഠനെ ശത്രുക്കളെത്തി
പ്പിടിച്ചുകെട്ടീടുംപൊൾ എന്തിലനാമരുമെന്തിനിനല്ലതെ ന്നൊത്തു

യും ദുഃഖിച്ചനാരിമാരെപ്പോലെ നാണവുംകെട്ടിരുന്നിട്ടുമാറാക്കാതെ
പ്രാണൻ കളയായിരിക്കെണമന്നെരം എന്നതിനെന്നൊടുസൂക്ഷി
ച്ചുകൊള്ളുവാൻ പിന്നെയും പിന്നെയും നന്നായുറപ്പിച്ചു പൊയിതു
പൊരിനായെന്നുടെ സൊദരൻ പൊയിട്ടുവാന്മടിയുണ്ടതുകൊണ്ടുരെ
സൊദരൻ ചൊന്നതൊ പൂൎവ്വജൻ ചൊന്നതൊ സാദരംകെൾക്കെണ്ടു
തെന്നുനിരൂപിക്കു യാദവപാൎത്ഥശിനീസുതന്മാരെയു മാരാഞ്ഞുകണ്ടു
വരികവിരിയന്നീ പാരിഷദാദികളെഭരമെല്പിച്ചു പാരാതെഭീമൻന
ടന്നുപടയുമാ ള്ളൊക്കളുംതന്നിലകംപുക്കരികളെ വീക്കുന്നതിൻ
മുൻപെവീഴ്ത്തിനാനമ്പിനാൽ വെണ്കുടവെണ്ണഴവെണ്ചാമരങ്ങളും
പൊംകനകക്കൊടിയും കൊടിക്കൂറയും മന്ധരകന്ധരാഷ്വണ്ടാരവമുള്ള
സിന്ധുരബന്ധുരസ്യന്ദനാശ്വങ്ങളെ ബന്ധിച്ചുബന്ധിച്ചരികളെ
യും കൊന്നു ചണ്ഡനാം മാരുതപുത്രൻവരുന്നെരം പണ്ഡിതനായഭ
രദ്വാജനന്ദനൻ മണ്ഡലാകാരമായുള്ളധനുസ്സിനാൽ അണ്ഡകടാ
ഹംനടുങ്ങുമാറങ്ങിനെ ദണ്ഡമൊഴിഞ്ഞുചെറുത്താനതുനെരം ദണ്ഡ
ധരന്മുന്നിയൊടടുക്കുന്നെരം ഖണ്ഡപരശുചെറുത്തതുപൊലെയും ച
ണ്ഡമുണ്ഡപ്രണാശാന്തരെ സുംഭനെ ചണ്ഡികാദെവിചെറുത്തതു
പൊലെയും ചണ്ഡകരകുലജാതൻരഘുവരൻ ദണ്ഡകാരണ്യനിവാ
സിഖരാദിയെ കണ്ടുകൊപിച്ചുചെറുത്തതുപൊലെയും മണ്ടിയണഞ്ഞു
വൃകൊദരനന്നെരം തെരുംകളഞ്ഞുതിരിച്ചുനടന്നപ്പൊൾ വീരരാംഗാ
ന്ധാരിപുത്രരട്ടത്തിൽ പത്തിനെക്കൊന്നുനടന്നലറീടിനാൻ ശക്ത
നാം മാരുതപുത്രൻമഹാരഥൻ മാരുതിതന്റെവരവുകണ്ടന്നെരം ദ്രൊ
ണനാംകുന്നനണഞ്ഞുപൊരുതപ്പൊൾ മത്തഗജത്തൊടുകെസരിയെ
പ്പൊലെ മത്തനാം മാരുതപുത്രനണഞ്ഞപ്പൊൾ പത്രികൾകൊണ്ടുത
കൎത്തുതെരും വില്ലും മിത്രാത്മജനെയുമെയ്തുപിളൎക്കയാൽ അംബികാന
ന്ദനനന്ദനന്മാൎക്കുന്ന യൻ പൊട്ടുചെന്നിതുകുന്നനതുനെരം മറ്റൊ
രുതെരെറിഞ്ഞാണൊലിയുമിട്ടു തെറ്റന്നടുത്തതുകണ്ടൊരുമാരുതി ചിത്ത
ത്തിലൊൎത്താൻ ചതിച്ചതുംവെച്ചതും മദ്ധ്യെസഭംനിജഭാൎയ്യയെയിഴത്തതും വ
സ്ത്രമഴിച്ചതും കള്ളച്ചൂതിട്ടതും ബന്ധരൊഷാൽവിഷച്ചൊറശിപ്പിച്ചതും
കൊല്ലുവാൻപാംപുതന്നാൽകടിപ്പിച്ചതും വെള്ളത്തിലാമ്മാറുകെട്ടിയെ
റിഞ്ഞതും മറ്റും പലപലകൎമ്മങ്ങൾചെയ്തതു മുറ്റുംനിരൂപിച്ചുകൊപി
ച്ചുകൂട്ടത്തവൻ തെരുംകൊടിയും കളഞ്ഞുശരങ്ങളാൽ പാരംപരിഭവിപ്പി
ച്ചിതിനാൻ കുന്നനും കുന്തിയൊടുള്ളൊരുസത്യം മറന്നവൻ കുന്തീതനയ
നെക്കൊല്ലുന്നതുണ്ടെന്നു തെറ്റന്നുമറ്റൊരുതെരെറിവന്നവ നറ
ബിപ്പാതശരങ്ങൾതൂകീടിനാൻ ദുൎമ്മുഖൻതാനുമടുത്താനവനൊട ലെണ്മ

ണീപൊലെചമച്ചിതുഭീമനും കണ്മണിപാരമുരുണ്ടിതുകൎണ്ണനും കുമ്മി
ണിപൊലുംകുറഞ്ഞീലഭീമനുംവഞ്ചകനായസുയൊധനതംപിമാർഅ
ഞ്ചുപെർകൂടിയടുത്താരതുനെരം പഞ്ചതചെൎന്നവരെവൃകൊദരൻ
പഞ്ചലംപൂണ്ടടുത്തീടിനാൻകൎണ്ണനും നെഞ്ചുറപ്പിച്ചുഭയംകരംമാരുതി
കിഞ്ചനസംശയമെന്നിയടുത്തെയ്തു തെരുംകുതിരയുംവില്ലുംകൊടികട
ന്നെരെപൊടിച്ചുകുഴച്ചിതുചൊരയിൽ പാരംവലഞ്ഞിതുകൎണ്ണനതുക
ണ്ടു നെരെയടുത്തുസുയൊധനതംപിമാർ ചെന്നാറെനാരെഴപെർഭീ
മനവർകളെ യൊന്നിച്ചുകൂട്ടിയുരുട്ടിച്ചമച്ചിതു പിന്നെപിരിഞ്ഞുപൊ
കാഞ്ഞൊരിക്കലും "മുന്നമറിഞ്ഞുംപറഞ്ഞുവിദുരരെ" ന്നന്നെരമൊൎത്താ
ൻദുരിയൊധനൻതാനും കണ്ണുനീർവാൎത്തുടൻശൊകിച്ചിതുള്ളൊം
കൎണ്ണനുംമറ്റൊരുതെരെറിവന്നിതുമുന്നമീവൎണ്ണമകപ്പെട്ടതില്ലെന്നുസാ
ന്നാഹമുൾക്കൊണ്ടുസൂൎയ്യതനയനും അൎണ്ണവംപൊലെയലറിയടുക്ക
മ്പൊൾ കൎണ്ണനുംപവത്തിയനെന്നുവൃകൊദരൻഎണ്ണമില്ലാതൊരുബാ
ണങ്ങളെയ്യൂയ്തു കൎണ്ണനുടെയുടൽകീറിനാനെറ്റവും അംശംതളൎന്നി
രിക്കുന്നസുയൊധനൻ "ശെഷനെക്കൊല ചെയ്യുമെമാരുതി ചെല്ലുവി
നാശുപടയുമായെ"ന്നതു ചൊല്ലിനാൻതംപിമാരൊടുസുയൊധനൻ
നന്നായ്ഞ്ഞ്ചാരവർകളുംകൎണ്ണനു നന്നായികണ്ടതടുത്തതുഭീമനും
കൊന്നാനൊരെഴിനെപ്പിന്നെയുമന്നെരം കൎണ്ണനവന്നൊരുകൊപം
പൂറ്റവതി നിന്നപണിനമുക്കെന്നതുനിൎണ്ണയം ഭീമനൊടെറ്റമണ
ഞ്ഞുസൂൎയ്യാത്മജൻ പെമഴപൊലെശരങ്ങൾതൂകീടിനാൻ വില്ലുംമുറി
ച്ചുതെരുംകളഞ്ഞാനവൻ നല്ലനാംമാരുതിഭൂമിയിൽചാടിനാൻവാളും
പരിചയുംകൈക്കൊണ്ടടുത്തപ്പൊൾ ബാണങ്ങളെയ്യൂപൊളിച്ചാൻ
പരിചയും വാളുകൊണ്ടൊന്നെറിഞ്ഞീടിനാൻഭീമനും "കൊളെകഴിവു
ണ്ടതിനെ"ന്നുകൎണ്ണനും കൂറ്റനമഴയെറുപൊകുന്നവൎണ്ണമെ കാററിന്മ
കൻശരമാരിയുമെറെറവട്ടമിട്ടാനൊന്നതുകണ്ടുവൻപട പെട്ടെന്ന
ടുത്തുശൂലംമുസലംഗദാ ശക്തികൾമുൾത്തടിവാളുംചുരികയും ചക്രം
പരശ്ശുവജ്രങ്ങൾകുന്തങ്ങളും ശസ്ത്രങ്ങളുംവരിഷിച്ചിതുകൎണ്ണനെ മി
ത്രാത്മജനെയ്യൂമറെറയും ബന്ധിച്ചാൻ ബദ്ധകൊപത്തൊടുചൊ
ല്ലിനാനിങ്ങിനെ "ബദ്ധനായിടൊല ചിത്തഭയെന്നീഭക്കെടൊ കൎണ്ണ
നെന്നെന്നെവൃകൊദരനൊക്കബകനല്ലകിൎമ്മീരനല്ലഞാൻപാക്കഹി
ഡിംബനുംമാഗധനുമല്ലഊക്കനിനക്കുണ്ടുപാൎത്ഥമെന്നാകിലുംപൊൎക്ക
രുതിവരായ്കനീയെന്നൊടുപെക്ഷവനത്തിനുപൊയ്ക്കൾകനല്ലതുഭക്ഷ
ണമുള്ളെടമെങ്കിലുമാമടൊവല്ലാതെനിന്നുമറിഞ്ഞുനൊക്കായ്കനീകൊല്ലു
ന്നതില്ലഞാനെന്നുമെനിൎണ്ണയം മണ്ടികിഴക്കയുംവെണ്ടകിരീടിയും

കൊണ്ടൽനെയ്യുണ്ണുന്നമെങ്ങിതവരുടെ പിന്നിലൊളിച്ചുകൊൾകെ
ന്നുചൊല്ലുംവിധൌ മുന്നിലാമ്മാറുവന്നീടിനാൻപാൎത്ഥനും "എന്തെ
ടൊനില്ലന്നില്ലെന്നുപറയുന്ന തെന്തുഞാൻകൂടെയറിയരുതെന്നുണ്ടൊ
പൊക്കളുംപുക്കരഹസ്യംപറവതി നാക്കുതൊന്നുംതിരിപൊരിനാമെ
ങ്കിലൊഎന്തിനിവിടെക്കുവില്ലുമായ്നിന്നിതു ചന്തമുണ്ടെന്നതുകാട്ടുവാ
നൊഭവാൻ"ഇത്ഥംപറയുന്നവൃത്രാരിപുത്രനും മിത്രതനയനുംതമ്മിൽ
പൊരുതപൊരെത്രയുംപാരമടുത്തുധനഞ്ജയനൎദ്ധചന്ദ്രപ്രഭമായശര
ങ്ങളെയുത്തൽവരുത്തിയൊടിച്ചാനതുനെരം കാൽകൈകളുടതൊൾഗ
ളതലമെന്നിവവെഗെനഖണ്ഡിച്ചുഖണ്ഡിച്ചുഖണ്ഡിച്ചുമാളാനവാ
ജികളെക്കൊലചെയ്തുചെയ്യാലൊലകല്ലൊലകൊലാഹലംപൊലെ_കൊ
ലാഹലത്തൊടടുക്കുന്നസാത്യകി ക്രൂരതപൂണ്ടൊരുകൊളൂരിയെപൊ
ലെഭൂരിശ്രവാവടുത്താനതിവിദ്രുതം കൊന്നൊഴിഞ്ഞെങ്ങുമയക്കുന്ന
തില്ലിനി നിന്നെഞാനെന്നാശുമന്നവനാകിയ ഭൂരിശ്രവാവണ്ണ
ന്തെയ്യൊരുനെരത്തുപൂരിച്ചിതംപുകൊണ്ടാകാശമാൎഗ്ഗവും വൃത്രനുമി
ന്ദ്രനുമെററപൊലെയൊരുയുദ്ധംഭയങ്കരമായ്വന്നിതന്നെരം ശംഖപ
ടഹാദിവാദ്യങ്ങൾഘൊഷിച്ചുശംകവെടിഞ്ഞുനാലഞ്ചൊറുനാഴികരണ്ടു
മലമെൽമഴപൊഴിയുംവണ്ണംകണ്ടുകൂടാതവണ്ണംപൊരുതിടിനാർ വി
ല്ലെയ്യുപൊട്ടിച്ചുതെരുംകളഞ്ഞിതു ശീഘ്രതരമുടനന്യൊന്യമന്നെരം ഖ
ഡ്ഗചൎമ്മങ്ങൾകയ്യിക്കൊണ്ടങ്ങിതിവരും പക്ഷികളെപ്പൊലെ പുക്കിരെ
പൊങ്ങിനാർകണ്ടവൎക്കാനന്ദമാമ്മാറിരുവരു മുണ്ടായസംഗരമെത്രമ
നൊഹരംപെട്ടന്നുവാൾമുറിച്ചീടിനാൻസാത്യകി മുഷ്ടിയുദ്ധത്തിനെ
ത്തിപിടിച്ചീടിനാൻ മുഷ്ടിചുരുട്ടിതെരുതെരക്കുത്തിയും കെട്ടിയുംകാ
ലുംകരങ്ങളുംതങ്ങളിൽ നിഷ്ഠുരമാംപടിമുട്ടിയുംമുട്ടുകൊണ്ടിട്ടുതലക്കുതല
കൊണ്ടടിക്കയുംഎററുമയച്ചുമടിച്ചുമിടിച്ചുമ ങ്ങൂററംപിടിച്ചുംകടിച്ചും
പൊടിച്ചുമമ്മാററലരന്തകന്മാരായുരുവിനക്കുററന്മാർതങ്ങളിലെററുപൊ
രുന്നെരംഊക്കുള്ളഭൂരിശ്രവാവിൻചവിട്ടുകൊണ്ടാക്കംകുറഞ്ഞുവിണീടി
നാൻസാത്യകിചെന്നുതലമുടിചുററിപിടിച്ചിതുമന്നനിടത്തുകരംകൊ
ണ്ടുമറെറതിൽവാളുമെടുത്തുടൻതൂക്കിപിടിച്ചിട്ടു മെളുംകലന്നുഗള ഭുവി
വെട്ടുവാൻഓങ്ങിയനെരത്തുകൃഷ്ണൻതിരുവടി ശാൎങ്ഗപരായണൻ
നാരായണൻപരൻ സംഭ്രമത്തൊടരുൾചെയ്തിതുപാൎത്ഥനൊ ടുംപർ
കൊൻനന്ദനവീരാവിജയനീ സാത്യകിയെക്കുലചെയ്യുന്നതുകാണ്ക
പാൎത്ഥിവനാകിയഭൂരിശ്രവാവെടൊ" പെട്ടന്നുനൊക്കിയതുകണ്ടുഫ
ല്ഗുനൻമുട്ടിനുനെനെമുറിച്ചാനൊരംപിനാൽ വാളുംകരവുമായ്വീണി
തകലവെ വാളെടുത്താനതുനെരംശിനീസുതൻ ഭൂരിശ്രവാവിൻത

ലയറുത്തിടിനാൻ പൂരിച്ചകോപമിയന്നാശു സാത്യകി_ മാധവൻത
ന്നെയും പാർത്ഥനെയും നന്നായാദരവോടു പുകഴ്ത്തിനാർ കണ്ടവർ_ പി
ന്നെയൊരു തേരിലേറിനാൻ സാത്യകി വന്നടുത്താനത്തുനേരത്തു ക
ണ്ണനും തങ്ങളിൽ തന്നെ ശരവർഷം ചെയ്താരിങ്ങിനെയില്ലൊരു യുദ്ധ
മതുപോലെ പാർത്ഥനും ഭീമനും സാത്യകിവീരനും മൂർത്തികൾ മൂവരുമെന്ന
പോലെ രുഷാ കൂർത്ത ശരങ്ങളും തൂകിയടുത്തപ്പോളാർത്തരായാർത്തു
ലോം ധാർത്തരാഷ്ട്രാദികൾ വൃദ്ധക്ഷത്രാത്മജനായ ജയദ്രഥൻ മൃത്യുതട
പ്പാനൊരുമിച്ചു കർണ്ണനും ദ്രോണരും പുത്രനും ഭോജൻ ശകുനിയും മാനി
യായുള്ള കൃപർ ദുര്യോധനൻ പിന്നെയും മറ്റുള്ള തേരാളികളൊക്ക
നിന്നാർ പൊരുതൊരു കാണി പിഴയാതെ പിന്നിൽ ജയദ്രഥൻ തന്നെ
യുമാക്കിനാർ_ സന്നദ്ധരായാർ മരിപ്പതിന്നേവരും "ഇക്കണ്ടനാമിവ
രോടു പോർ ചെയ്തു ചെയ്യൊക്കയൊടുങ്ങിയൊഴിഞ്ഞിവനെക്കൊൽ
വാൻ എന്നുമയക്കയില്ലെ"ന്നു തമ്മിൽ പറഞ്ഞൊന്നിച്ചിളക്കം കളഞ്ഞു
നിന്നീടിനാർ വാരണവാജിരഥചരണധ്വനി ഘോരപടഹാദിവീ
രവാദ്യധ്വനി ചാരണകിന്നരകിംപുരുഷധ്വനി കാരണപൂരുഷപാ
ഞ്ചജന്യധ്വനി സാരമിയന്ന ചെറുഞാണൊലിധ്വനി നാരദവീ
ണാരവാഭിരാമധ്വനി എന്നിവ കൊണ്ടു മുഴങ്ങി ജഗത്ത്രയം_ നന്ന
നെന്നു പുകഴ്ന്നിതു നാരദൻ_ ഘോരമായുണ്ടായ സംഗരം കണ്ടാശു
ദാരുകനും തേരിലേറിവന്നീടിനാൻ വിണ്ണവർനാഥനാം നാരായണ
നെയും വിണ്ണവർകോന്മകൻ തന്നെയുമന്നേരം വിണ്ണവർ പുഷ്പവരി
ഷവും ചെയ്തിതു വിണ്ണിലെ നാരിമാരും വിളങ്ങീടിനാർ_ നീങ്ങുകയില്ല
പടയെന്നു കണ്ടഥ ശാർങ്ഗപരായുധനാകിയ മാധവൻ ഉഗ്രമായുള്ള ദി
വാകരബിംബവും ചക്രമെടുത്തു പിടിച്ചു മറച്ചിതു ശക്രാത്മജനുടെ സ
ത്യത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ വിക്രമശാലിയാം വിശ്വൈകനായകൻ "അസ്തമി
ച്ചീടിനാനാദിത്യദേവനെ" ന്നുൾത്തളിരിങ്കൽ നിനച്ചിതെല്ലാവരും.
"ഹ സൈന്ധവൻ തന്നെ രക്ഷിച്ചു കഴിഞ്ഞിതു കൌന്തേയസത്യവും മിഥ്യ
യായ്പ്പുനരതു വഹ്നിയിൽ വീണു മരിക്കുമാറായിതു വിണ്ണവർകോന്മക
നില്ലൊരു സംശയം ശേഷിച്ചരികൾക്കു വാഴുമാറായിതു വാഴുമാറായിതു
ധർമ്മജൻ കാനനം" ഇത്ഥം പറഞ്ഞു കളിച്ചു പുളച്ചിതി മത്തരായ്നിന്നിതു
കൌരവവീരരും അപ്പോൾ ജയദ്രഥൻ തന്റെ തലയത്തും ശില്പമായുണ്ടു
മുകുന്ദൻ തിരുവടി കാട്ടികൊടുത്തിതു പാർത്ഥനു വൈകാതെ വാട്ടംവരാ
തൊരു ബാണം പ്രയോഗിച്ചു കണ്ടാം മറിച്ചതു കണ്ടു സസംഭ്രമം കൊണ്ട
ൽനേർവർണ്ണനും പാർത്ഥനും ചൊല്ലിനാൻ "ഊഴിയിൽ വീഴ്കൊലാ സൈ
ന്ധവൻ തൻ തല വീഴ്കിലുണ്ടു വിഷമമറികെടോ" ജിഷ്ണുവവൻ തല

മെലെയ്യുടനുടൻവിഷ്ണുപദത്തിങ്കലാക്കീട്ടുചൊദിച്ചാൻ „മല്ലനിസൂദന
മപ്പവിലൊചനചൊല്ലെവിടെക്കൊണ്ടെയാക്കെണമിത്തല" ചൊല്ലി
നാനപ്പൊളുവനൊടുകൃഷ്ണനും ചൊല്ലിയന്നൊരുവൃദ്ധക്ഷത്രനാകിയക
ല്യാണശീലൻജയദ്രഥൻതൻപിതാ ചൊല്ലിനാനെൻെറമകൻെറത
ലയുദ്ധഭൂമിയിൽ വീഴുന്നവർകളുടെ തലയെഴനുറുങ്ങിമരിക്കെന്നതിന്നി
ന്നിഅന്തരമില്ലതിന്നെന്നാൽവീരവൊടുസന്ധ്യയെന്നൊൎത്തുവന്നപ്പൊൾ
ജലംകൊരിമന്ത്രവുംചൊല്ലിനില്ക്കുന്നിതിപ്പൊഴവൻ ഊക്കന്നതിൻ
മുൻപെതൻകരംതന്നിലങ്ങാക്കെണമിത്തല"എന്നിതുകൃഷ്ണനും. ഊപ്പു
തിന്നായെല്ലാണ്ടുകൊരിയനീരതിൽ വാളെയ്തുവീണിതുപുത്രനുടെതല
his father dies the same evening വെട്ടന്നുമന്ധവുംനീരമതുപൊഴ തിട്ടുംകളഞ്ഞുവൃദ്ധക്ഷത്രനുംചത്താ
ൻ_യുധൊജയിച്ചുവൃദ്ധക്ഷത്രപുത്രനെ വൃത്രാരിപുത്രനുംസത്യത്തെര
ക്ഷിച്ചാൻചക്രവുമിങ്ങടക്കീടിനാൻമാധവൻ_ആക്കനുംനന്നായുത്ത
ളിഞ്ഞുവിളങ്ങിനാൻ സത്യസ്വരൂപനാമീശ്വരൻതന്നുടെചിത്തകാരു
ണ്യമുണ്ടാകിലസാരനുംചിത്തെനിനച്ചതുസാധിക്കുമല്ലായ്കിലൎത്ഥപൗരു
ഷക്രമാദിയുംനിഷ്ഫലംചിത്തകാരുണ്യമുണ്ടാകെണമെങ്കിലൊ ഭക്തി
തയൊഴിഞ്ഞുമറ്റൊന്നുവെണ്ടാതാനും ഭക്തനാംമൎത്യനശക്തനെന്നാകി
ലുംനീചനനാകിലുംനീചനെന്നാകിലും ഉത്തമന്മാരിൽവെച്ചുത്തമ
നായ്വന്നുഭുക്തിയുംമുക്തിയുംസാധിക്കുമെവനും_ബുദ്ധികുറഞ്ഞൊരുന്നുശു
ദ്ധിചെന്നെങ്കിൽമുഖവിലൊചനനെഭജിച്ചീടുവിൻ_ദീപ്തമാസ്സി
ത്തുവിഷാദിച്ചുകൌരവർ പൊക്കളംതന്നിൽനിന്നൊട്ടുഴന്നീടിനാർ
"വെല്ലുവാൻവെലനമുക്കരിപുക്കളെനല്ലമൊഴിയവൎക്കുണ്ടെന്നുനിർണ്ണ
യം ചൊല്ലായ്ക്കജാത്യമിതെ"ന്നുഗുരുസുതൻ_നില്ലെന്നുടുത്തുകൃപരുമായ
ന്നെരംഅൻപുള്ളശിഷ്യനാമമ്പർകൊൻപുത്രനു മംപുകൾകൊണ്ടു
പിളൎന്നുകൃപരുടൽമൊഹിച്ചുതെരിൽവീണുകൃപാചാൎയ്യനും "ഹാഹാഗു
രുവധംചെയ്യുനിതെ"ന്നതിസ്നെഹപരവശനായിതുപാൎത്ഥനും, "മൊ
ഹമത്രെമരിച്ചീലെ"ന്നുകൃഷ്ണനും അഹവചാതുൎയ്യമുള്ളജലധരവാഹ
നപുത്രനെകൊല്ലുവാനായതി സാഹസംപൂണ്ടുടനൊരുമഹാരഥരാ
ഹന്തഹാഹാനിനാദെനവാങ്ങിനാർ_ അച്ചാൎയ്യപുത്രനുമാശുജയിപ്പ
തിന്നാശയുണ്ടായതുപൊയൊരനന്തരം വാസുദിസുയൊധനസൈന്യ
വുംദ്രംവിച്ചുശാൎങ്ഗപരായണൻതാനുംവിജയനും ഒന്നിച്ചുകൈനില
പുക്കാൻധനഞ്ജയൻവന്ദിച്ചിതുസ്വപൻതന്നെയുമാദരാൽ "നന്നുജയ
ദ്രഥൻതന്നെവധിച്ചതു മന്നവപല്ലനന്നെ"ന്നിതുകൃഷ്ണനും മന്ദസ്മിതം
Arj. praises Kr. ചെയ്തുകൊൾമയിർക്കൊണ്ടൊരാ രാനന്ദബാഷ്പംവാൎത്തുവന്ദിച്ചുചൊല്ലി
നാൻ"നിത്യൻമുകുന്ദനനാദിമുരാരിയെൻ ചിത്തെവിളങ്ങുന്നനാരായ

ണൻ പരൻ കൃഷ്ണൻ കരുണാകരൻ കമലാലയൻ വൃഷ്ണികുലാധിപൻ
വിശൊകനായകൻ വിഷ്ണു വിമലൻ വിരഞ്ചാദിവന്ദിതൻ ജിഷ്ണുമു
ഖാമരവന്ദിതൻ മാധവൻ ചില്ലുമാൻ ഭക്തപ്രിയൻ പരമെശ്വരൻ
നിത്യമിനിക്കതുണെയാകല്ലലമെ നന്തലൊഴിഞ്ഞു ജയം വരുന്നുസ
ദാത്തുക്കൊത്താലറിയാവതല്ലാതവ ന്നാക്കമെറ്റും നൃപനൊടരുളിചെ
യ്യുമന്നവനിന്നുട്ടെകൊപം മുഴക്കയാൽ വന്നീടുമെല്ലൊ വിജയം വിജ
യനാൽ ധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാർകുലക്ഷയം പ്രാപിക്കും ധാത്രീപതെ പുനരി
ല്ലൊരുസംശയം ഇത്ഥം പറഞ്ഞു പറന്തവർമെവിനാർ — ചിത്തമുഴന്നു
സുയൊധനനന്നെരം ദ്രൊണരൊടെറപ്പരുഷം പറഞ്ഞിതു ക്ഷീണത
യൊടരുധം ചെയ്യിതാചാര്യനും എന്നെപ്പരുഷം പറയുന്നതെന്തിന തെ
ന്നാലൊരു വണ്ണമാവതു ചെയ്യുന്നൊൻ ഞാനിക്ക നീയും നരനാരായണന്മാരെ
യാക്കാജയിക്ക രുതെന്നറിയെണമെപാക്കുന്നതില്ല പുലരുവാൻ ഞാ
നിനി പൊക്കെന്നു തെരിലെറി ഗുരുവീരനും രാത്രിയിലാർത്തട്ടുത്താരനു
കണ്ടൊരു പാർത്ഥാദികളും പുറപ്പെട്ടു പൊരിനായ്മെനാദത്തൊടട്ടുത്തരി
വീരരെ ഭീമൻ തെരുതെരെക്കൊന്നൊട്ടുക്കീടിനാൻ — ആതുരനായിതാ
ചാര്യനാമത്രയും ഭീതി കലന്നു സുയൊധനസൈന്യവും — സൊമദത്ത
ൻ മഹീപാലൻ മഹാരഥൻ പൊർമദത്തൊടു ശരവരിഷം ചെയ്യാൻ —
എന്നൊടിതെല്ലാം കണക്കല്ലനില്ലനി ല്ലെന്നട്ടത്തീടിനാൻ സാത്യകി
വീരനും ചെന്നാനനെകമക്ഷൗഹിണിസെനയൊടുന്നതനായഘ
ടൊൽക്കചനന്നെരം വന്നൊരു സുരപ്പടയും ഘടൊൽക്കചൻ തന്നുടെ ബാ
ണപ്രയൊഗവും കണ്ടിട്ടു നന്നായട്ടത്തിതശ്വത്ഥാമാ ദൈത്യരെ കൊ
ന്നൊടുക്കീടിനാൻ ബാണഗണങ്ങളാൽ രാമനും രാവണനെന്താനും
പൊരും വണ്ണം ഭീമനാം ദ്രൊണിയും ഭീമതനയനും ഘൊരഘൊരം ശര
മാരിചൊരിഞ്ഞു പൊരാം വാരങ്ങളും സിംഹനാദങ്ങളും ഭൈരവകാ
രമായ്വന്നിതു യുദ്ധവും പാരാതതു ഘടൊൽക്കചവീരനും തൊറ്റൊഴിച്ചാ
നതുകണ്ടട്ടുത്തീടിനാൻ കാറ്റിന്മകൻ പെരിംക്കുറനെപ്പൊലെയമ
റലർക്കൂട്ടത്തിലൂക്കൊട്ടു പുക്കുടൻ മാറ്റീമുതലനീന്നലറീടിനാൻ നൂ
റ്റുവർമ്മൃത്യവനായ സുയൊധന നാറരുതാത ദുഃഖം പൂണ്ടതുനെരം ക
ണ്ണുനീരൊലൊലമാലിയന്നാകുലാൽ കണ്ണനൊടല്പൽതീക്കെന്നു ചൊ
ല്ലീടിനാൻ നിർണ്ണയം പാണ്ഡവന്മാരെ മുടിപ്പനെന്നാണ്ണവം പൊലെ
യലറിനാൻ കർണ്ണനും എന്നതു കെട്ടു രചെയ്യ കൃപാചാര്യ നെന്നെവിശെ
ഷമെന്നിതെടൊസഖെ എന്നും കുരക്കുന്നപട്ടികടിക്കയി ല്ലെന്നു നീ
കെട്ടിട്ടുമില്ലെ സുയൊധന കൊല്ലുക പാണ്ഡവന്മാരെ യെന്നുള്ളതു
ചൊല്ലുകയെന്നിമറ്റൊന്നില്ല കർണ്ണ നാൽ — കൊല്ലുന്നതുണ്ടെങ്കിലിന്നു

ഞാനെന്തിനു ചൊല്ലുന്നിരിത്തരമെന്നിതു കണ്ണനും - കൊല്ലുന്നതുണ്ടെ
ന്നൊഴിഞ്ഞു നീയൊ പണ്ടു ചൊല്ലുമാറില്ലയെല്ലൊ നൃപനൊടെടൊ ചെ
ല്ലുകയില്ല കിരീടി തൻ മുന്നിൽ നീ ചെല്ലുകിൽ നിന്നു പൊരുകയുമില്ല
ല്ലൊ നിന്നു പൊരുന്നാകിലന്നവൻ നിന്നെയും കൊന്നൊടുക്കീടുമതി
നില്ല സംശയം എററനാളൊക്കവെ ഫല്ഗുനൻ തന്നൊടു തൊററൊഴി
ഞ്ഞു ഞാൻ കണ്ടീലെ ടൊ നിന്നെ പാണ്ഡവന്മാരുടെ ശൌര്യങ്ങളല്ല
യൊ താണ്ഡവം ചെയ്യുന്നതും ഭുവനങ്ങളിൽ സത്യയമനിയമാൎജ്ജവസ
ന്തൊഷ ഭക്തിശമദമദാനതപൊബല ശക്തികളുള്ളവർ പാണ്ഡവ
ന്മാരെത്രശക്തരെന്നുള്ളതിനവെ നിനക്കുള്ളു കൃഷ്ണവിവാഹവും ഖാ
ണ്ഡവദാഹവും വൃഷ്ണികൾ തമ്മെ ജയിച്ച പ്രകാരവും ഉത്തരദിക്കു ജയി
ച്ചതും വെഗത്തിൽ മൃത്യുഞ്ജയൻ തന്നൊടസ്ത്രം പഠിച്ചതും യുദ്ധെ നിവാ
തകവചവധാദിയും ചിത്രരഥവിജയാദിയുമൊക്ക നീ ഗൊഗ്രഹണാ
ദിയും കണ്ണുകൊണ്ടു കണ്ടീലെ ആഗ്രഹം നീ പറയുന്നതെടൊ കണ്ണ - നാവ
രിഞ്ഞീടുവനിത്തരമെന്നൊടു പെ പറഞ്ഞീടുകിലെന്നിതു കണ്ണനും മാ
തുലൻ തന്നെ പ്പറഞ്ഞതു കെൾക്കയാൽ ക്രൊധം മുഴുത്തെഴുന്നീററിത
ശ്വത്ഥാമാ കശ്മലനാകിയ നിന്നെയിപ്പൊൾ തന്നെ കുത്തിനുറുക്കുവ
നെന്നു ഗുരുസുതൻ അന്തകനെപ്പൊലെ വെഗാലടുത്തപൊതന്തരാ
പുക്കാൻ ദുരിയൊധനൻ താനും കണ്ടവർ ചെന്നു ചാതിക്കാരവും പി
ടിച്ചുണ്ടായ ഘൊഷം പറയാവതല്ലെതും : കണ്ടുപൊറുക്കാമൊ ധിക്കാര
മെന്നതുമുണ്ടാം കഴിവു ചാതിക്കാരമെന്നതും പണ്ടും ദുരുക്തി ചതിക്കാര
ർ നിങ്ങളും കണ്ടുകൊണ്ടാലുമതിക്കാലമെങ്കിലൊ കണ്ടിരിക്കുന്നു ച
തിക്കാർ നിങ്ങളും കണ്ടിരിക്കുന്നിതതിക്കാലമെങ്ങളും നീയല്ലെ പറഞ്ഞ
തു നീയല്ലെ പറഞ്ഞതു നീയടങ്ങീടങ്ങു നീയടങ്ങീടങ്ങു നീ പിടിയാതവ
ൻ നീ പിടിയാതവൻ നീ പറഞ്ഞാലെന്തു നീ പറഞ്ഞാലെന്തു നിങ്ങളെ
ഞങ്ങളറിയുമടങ്ങുക നിങ്ങളെ ഞങ്ങളുമങ്ങിനെയല്ലയൊ എന്തു ഞങ്ങൾ
ക്കു കുറവൊന്നു കണ്ടതുമെന്തു കുറവു ഞങ്ങൾക്കൊന്നു കണ്ടതും - എംകിൽ
നടപ്പിൻ പറയെണമൊ പലവെംകിൽ നടപ്പിനു തകാത്തതെന്തിപ്പൊ
ൾ ഞങ്ങൾ പിടിയാത പൊണ്ണന്മാരെത്രയും നിങ്ങൾ നടപ്പിൻ മിടുക്കു
ള്ളവരെല്ലൊ നിങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ടു ചെല്ലെണമൊ ഞങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു
നിങ്ങൾ കൂടാഞ്ഞാൽ പണിതുലൊം - ഇത്ഥം പലരും പലവും വിവാദിച്ചു
(15th day) ചിത്തം കലങ്ങി ചമഞ്ഞിതെല്ലാവരും കൂട്ടവും കൂടി കയർത്തു പെരും പട വാ
night fight ട്ടം കളഞ്ഞു നടന്നൊരു നെരം ശൌര്യം നടിച്ചടുത്തീടിനാനംഗെശൻ
വൈരം നടിച്ചങ്ങടുത്താൻ കിരീടിയും കൊള്ളിമിന്നുംവണ്ണം ചെന്നു
തെരുതെരെ കൊള്ളുന്നമ്പൊണങ്ങളെററു പൊറായ്കയാൽ വെള്ളുപറ

ആദിവാകരനന്ദനൻ നല്ലുള്ളൊരുമുഴറിവാങ്ങീടിനാൻ കൎണ്ണസഹിദൃ
രിയൊധനനന്നെരം ചെന്നുഗുരുസുതൻതന്നൊടപെക്ഷിച്ചാൻ നി
ൎത്തുകനമ്മുടെസൈന്യമൊഴിയാതെ വൃത്രാരിപുത്രനെക്കൊല്ലുകവെ
കാതെ" "ചെറുപൊറുത്താലുമെന്നുഗുരുസുതൻ തെറെന്നടുക്കുന്നതു
കണ്ടനെരത്തു പാഞ്ചാലവീരനടുത്തുപടയുമാ യ്പാഞ്ചോടിവീണുതുടങ്ങി
രിപുക്കളും നിദ്രയുംക്ഷുത്തുംതളൎച്ചയുംദാഹവും ശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടമുറി
ഞ്ഞുള്ളതാപവും കൈക്കൊണ്ടൊഴിച്ചുതുടങ്ങിപെരുംപട വെക്കന്നടു
ത്തിതുബാഹ്ലികനന്നെരം ഉഗ്രനായുള്ളൊരുസാത്യകിവെകാതെ നി
ഗ്രഹിച്ചാൎത്തുനടന്നടുത്തീടിനാൻ പന്തവുംകത്തിച്ചിതെറമുയനവെ
ചന്തമൊടെല്ലാവരുംപടകണ്ടിതു യൊഗിപ്രതിയൊഗിതമ്മിൽപിരി
യാതെ വെഗാലടുത്തിടകൂടിപെരുംപടപൊരുംഭയംകരമായിച്ചമഞ്ഞി
തു പൊരുംപറഞ്ഞതുക്രൂരതയെറിനപെരുംപെരിപ്പവുമുള്ളൊർമരിച്ചി
തു കൂരംപുമംബരദെശെവിതാനിച്ച ഭാസ്കരനന്ദനനാകിയകൎണ്ണനും
പൊക്കൊരുമിച്ചുവന്നീടിനാൻപിന്നെയുംവൻപടചത്തൊഴിയുന്നതു
കണ്ടപൊതു വൎക്കൊൻപുത്രനെവംപറഞ്ഞീടിനാൻ "എകാദശാ
ക്ഷൌഹിണിബലമുള്ളതി ലെകദെശംഗണിച്ചീടുന്നതാകിലൊ എഴു
മൊടുക്കിയെനിപ്പകൽകൊണ്ടുഞാ നിഷ്ഫലുണ്ടൊനിശിശെഷമൊടു
ക്കുവാൻ സൂൎയ്യസുതന്റെവരവുകണ്ടീലയൊ തെർതെളിച്ചീടുകതി
നനെരെഭവാൻ ഞാൻപറഞ്ഞീടുവൻകൎണ്ണനൊടെല്പതി നാംപൊ
ഴുതൊത്തിരിക്കുന്നിതുകെളെടൊ കാലമന്നെത്തുതില്ലിത്തിരിയുണ്ടിനി
കാലസ്വരൂപനെല്ലൊജഗദീശ്വരൻ കാലബലമവലംബനമെവ
നും കാലനെപ്പണ്ടുകാലാരിവധിച്ചതുംകാലബലാനവലൊകനംകൊ
ണ്ടല്ല കാലാവലൊകനംകാൎയ്യസാദ്ധ്യംസബെകൎമ്മക്ഷയകാലമെന്നി
യെകൊല്ലുവാൻ ചെമ്മെപണിപരമെശ്വരനാകിലുംകൊന്നതുഞാ
ൻമൃതനായതവനിതിനന്നുതൊന്നുന്നവാറെന്നെപറയാവു" സത്യസ്വ
രൂപൻസകലജഗന്മയൻ സത്വരജസ്തമൊഹീനൻസനാതനൻസ
ത്വഗുണപ്രധാനാത്മകനവ്യയൻ തത്വമായുള്ളൊരുവസ്തുപരമാത്മാ
നിത്യൻനിരാകുലൻനിൎമ്മമൻനിൎമ്മലൻ നിത്യമനിത്യനിവാസൻ
നിരാമയൻ നിൎഗ്ഗുണൻനിശ്ചലൻനിഷ്ക്രിയൻനിഷ്കളൻ നിഷ്കളം
കൻനിരാതംകനെകൻപരൻ ആനന്ദപൂൎണ്ണനനന്തനനാദിമാ നാന
ന്ദിനാംപരമാനന്ദകൊമളൻ ജ്ഞാനസ്വരൂപനമൃതമയനജൻ മാ
നിയാമൎജ്ജുനനൊടരുൾചെയ്തപ്പൊൾ നിൎജ്ജരെന്ദ്രാത്മജൻതന്നാദിമാ
നവും ലജ്ജയാകുംപിട്ടിതാനനാംഭൊജവും ചെന്താമരക്കണ്ണനൊടുണ
ൎത്തിച്ചിതു "പൎണ്ണികങ്ങൊപമനായഘടൊൽകചൻ എന്തിനുപെടിയും

ടിയൻജയിപ്പനൊരന്തരമില്ലവിടവഴങ്ങീടുകിൽ എംകിലന്നിചെൽകെ
ന്നയച്ചാരവർകളും വൻകടൽപൊലെയണഞ്ഞാനസുരനും ചൊംക
തിരൊന്മകനാകുലംപൂണ്ടുരു സംകടപ്പെട്ടതുകണ്ടുസുയൊധനൻ ഊക്ക
ളുരക്കരുംകൂടിനില്ക്കുന്നൊരു രാക്ഷസനാകുമലംബെലൻതന്നൊടുമാ
രുതിപുത്രനെകൊൽകെന്നുചൊല്ലിനാൻ സൂൎയ്യസുതനുവലച്ചിൽതീ
ൎത്തിടുവാൻ മായാവിശാരദനായൊരുരാക്ഷസ നായൊധനത്തിന്ന
ടുത്തൊരുനെരത്തു പായുന്നിതെററവുംപാണ്ഡവസൈന്യവും ഛായാ
പതിസുതനൊന്നുവിൎത്തിടിനാൻ മായാവികളൊടടുത്തുഘടൊല്ക്കചൻ
മായമൊഴിഞ്ഞുപൊരുതൊടുക്കീടിനാൻ മായാമയനാകുമായർകൊന
ന്നൊരു വായുസുതാത്മജൻതന്നൊടരുൾചെയ്തു "സംഗരത്തിംകൽവി
ദഗ്ദ്ധനായുള്ളവിന്നൊരംഗശനെകുലചെയ്കവിതിയന്നി പിന്നെയാം
കൊരുവാനലംബുഷൻതന്നെയ" നള്ളിനാക്ഷനെത്രനരുൾചെയ്യുന
ന്തരം അംഗാരലൊചനതുല്യൻഘടൊല്ക്കചനംഗശനൊടുമസുരവ
രനൊടും എത്തുംകുറയാതെനിന്നുപിണങ്ങിനാ നാതംകമുൾകൊണ്ടുയ
ന്നാനസുരെശൻ അംബരംതന്നവലംബമാസ്ഥിന്നൊരലംബുലൻറ
തലവെട്ടിയുരുത്തുടൻ അംബികാസൂനുതനയനുകാഴയാ യൻപൊടു
മുൻപിലിട്ടാൎത്താൻഘടൊൽകചൻ_അൎക്കതനയനുമപ്പൊഴരക്കനൊ
ടുഗ്രതയൊടുമ്പൊന്നങ്ങുൾകൂകീടിനാൻ കീറിമുറിഞ്ഞിതുദെഹവുമന്നെ
ര മെറിനാനംബരംമാരുതിനന്ദനൻ കൂടവെചെന്നുതുണച്ചുവിജയ
നു മാട്ടുകാൽപ്പെട്ടിതുഭാസ്കരപുത്രനും പൊരിലണഞ്ഞുഹിഡിംബ്യാത്മ
ജൻതാനും തെരുംതകൎത്തുപൊടിച്ചുനടന്നിതു നെരെവധിക്കുമിവനെ
ന്നെയെന്നൊൎത്തു പാരംവലഞ്ഞൊരുഭാസ്കരനന്ദനൻ വെളെടുത്താ
ശുവെഗെനചാടീടിനാൻ നീലമഹാമലപൊലെഘടൊല്ക്കചൻ ജീ
വനംവെറിട്ടുഭൂമിയിൽവീണിതു— പാവനിതാനതിതാപവുംതെടിനാ
ൻ ദുഃഖവുംപൂണ്ടിതുധൎമ്മജനാദികൾ പുഷ്കരനെത്രൻതെളിഞ്ഞരുളീ
ടിനാൻ "അൎക്കതനയനുശക്തിപൊയിമമ ശക്രതനയനെരക്ഷിപ്പ
തിന്നിനി പാരംപണിയില്ലയെന്നുമുകുന്ദനാം കാരുണ്യവാരിധികല്പി
ച്ചിതന്നെരം ഭൂപതിവൎഗ്ഗമറക്കമിളെക്കയുംകൊപംമുഴുക്കയുംഖെദംപെ
രുക്കയും സാദംഭവിക്കയുംമൊദംക്ഷയിക്കയും ബൊധംമറക്കയുംപൊ
രിന്നടുക്കയും പൊകാതവണ്ണംപരിഭവംവായ്ക്കയും "ചാകാതവൎക്കു
മ്മാറെനൊക്കയും പിന്തിരിഞ്ഞൊന്നിനുപൊകുന്നതെംകിൽനാമന്തക
ൻവീട്ടുപൂകെണമെന്നിങ്ങിനെ ചിന്തവെടിഞ്ഞടുത്തീടുന്നിതുപരി പ
ന്ഥികളുംതിരിപൊതിനായെന്നുടൻ കുന്തംഗദാസിപരശ്വപരിഘാദി
സന്തതംതൂകിനാരന്ധകാരാന്തരെ ഉഗ്രശസ്ത്രങ്ങളുംക്രൊധവുംമാനവും

കൈക്കൊണ്ടേറ്റമുറ്റത്തോടിരുട്ടത്തു തങ്ങളിൽ തങ്ങളിലെതുമറിയാതെ
തിങ്ങിവിങ്ങും പടതമ്മിലിടചെന്നു കുത്തുകൊണ്ടുകൂർമാലയൂറികയും മ
ത്തഗജങ്ങൾപടിഞ്ഞുകിടക്കയും വെട്ടുകൊണ്ടേറ്റുണ്ടിച്ചുപതിക്കയും
ഒട്ടുമണ്ടുംപൊൾമരിച്ചുപതിക്കയും തൂകുന്നബാണഗണംകൊണ്ടുനികൊ
ണ്ടൊരൊ കൈകാൽതലകൾമുറിഞ്ഞുതെറിക്കയും ചക്രമെറിഞ്ഞുകഴു
ത്തുമുറിക്കയും മുൽഗരംകൊണ്ടുഗാത്രങ്ങളുടക്കയും മുഷ്കരമായഗദകൊ
ണ്ടടിക്കയും ഖഡ്ഗങ്ങളെറ്റുഖണ്ഡിച്ചുപതിക്കയും രക്തംപലപലദിക്കി
ലൊലിക്കയും നക്തഞ്ചരാദികളാർത്തുവിളിക്കയും വാനരരാക്ഷസന്മാർ
പൊരുംപൊലെയും ദാനവനിർജ്ജരന്മാർപൊരുംപൊലെയും സംഹാ
രരുദ്രൻപ്രളയകാലത്തിങ്കൽ സംഹരിച്ചീടുന്നതെന്നകണക്കെയും ദാ
രുണമായിതുയുദ്ധമതുകണ്ടു പൊരാളിവീരൻധനഞ്ജയൻചൊല്ലിനാ
ൻ "മാനമെറീടുന്നവീരരെല്ലാവരും മാനിച്ചുഞാൻപറയുന്നതുകെൾക്കെ
ണം. നിദ്രാദികൊണ്ടുപലക്കും വിഷമമുണ്ടിത്ഥം മുഹൂർത്തമുറങ്ങുകനാമി
നി അപ്പൊളുദിക്കുമുഡുകിരണനും പിന്നാടുകാണാം ജയാപജയവും"
യൊഗിപ്രതിയൊഗികളതുകെട്ടനു രാഗവശാലവന്നാശിയും ചൊല്ലി
നാർ "എല്ലാവരെയും ജയിക്കാസ്സുരികനി നല്ലനാസ്സാകനെകംനാൾനു
പൊത്തമ" കുംഭികളൊത്തമസ്കന്ധമമന്നവർ കുംഭികുംഭസ്ഥലെവീ
ണുറങ്ങീടിനാർ സംയൊഗതാന്തരായംഭൊജനെത്രമാർ കുംഭസ്കന്ധാ
ന്തരെവീണുറങ്ങുംവണ്ണം പാരിൽനിന്നീടുംപദാതികൾപാരിലും തെ
രിൽമെവുംമഹാവീരന്മാർതെരിലും അശ്വങ്ങൾതന്മെലിരുന്നൊരവ
ടെയും വിശ്വസിച്ചാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുറങ്ങിനാർ_ കായികസാദവുംമാ
നസഖെദവും പൊയിതെല്ലാവനുംനിദ്രയുമന്നെരം മന്ദമന്ദമയന്നീടി
നാൻ ചന്ദ്രനും ചന്ദ്രികയുംവന്നുപാരിൽപരന്നിതെ_ നിർജ്ജരെന്ദ്രാത്മ
ജനർജ്ജുനനുംഗ്രണ ഗർജ്ജനംചെയ്തുചൊല്ലീടിനാൻപിന്നെയും" ആരു
മൊരുപദംപിന്നൊക്കിവെയ്ക്കാതെ നെരെപൊരുവിനുറക്കവുംകൈവി
ട്ടു മാനമൊടെമരിച്ചീടുന്നിതാകിലൊ വാനവർനാട്ടിൽസുഖിച്ചുവ
സിച്ചിടാം. ശത്രുക്കളെക്കൊന്നൊടുക്കിനാംജീവിക്കിൽ ഇത്രലൊക
ത്തിതനിറഞ്ഞയശസ്സൊടെ മിത്രകളത്രാദികളൊടൊരുമിച്ചു പൃത്ഥി
യുംവാണുസുഖിച്ചുവസിച്ചിടാം" ഇത്ഥംപറകയുംബാണങ്ങൾതൂകിയും
വൃത്രാരിപുത്രൻവിളയാട്ടുകണ്ടിട്ടു ചിത്തംതെളിഞ്ഞുഗുരുവട്ടത്തീടിനാ
ൻ അപ്പൊളൂട്ടത്താൻവിരാടൻദ്രുപദനും കെല്ലൊടുകൊന്നാൻഭരദ്വാജ
പുത്രനുംചില്ലുരുഷൻപുരുഷൊത്തമൻചൊല്ലിനാൻ ഉൾപ്രമൊദത്തൊ
ടുപാർത്ഥനൊടന്നെരം കർണ്ണനെയുംഭരദ്വാജസുതനെയു മിന്നുതന്നെക്കല
ചെയ്വൊന്നമുണ്ടു നമ്മുടെപൈതലെക്കൊന്നതുചിന്തിക്കിൽ ചെമ്മെ

Arj. proclaim
night rest

യദ്ധമനപ്പിവരായതുംഎവംപലവുമരുൾചെയ്യുംനെരത്തുദെവൻദിനകരൻ
15th day സൂൎയ്യൻതിരുവടി ചണ്ഡാംശുവെദസ്വരൂപൻവിഭാവസു സ്വൎണ്ണ
പിണ്ഡാഭകലന്നസഹസ്രാം ശുതന്നെകിഴക്കുതുട്ടുതുടക്കാണായിമന്ന
വന്മാരുംതെളിഞ്ഞാരന്നെരം ബന്ധിച്ചചൎമ്മായുധാദിയൊടുംതദാസ
ന്ധ്യാനമസ്കാരവും ചെയ്തിതെവരുംആശുയുധിഷ്ഠിരശാസനയാലഥ
കെശവനൎജ്ജുനൻതന്റെമഹാരഥംആശുഗതുല്യവെഗെനനടത്തിനാ
നാചാൎയ്യനെവധിച്ചീടുവാനന്നെരംഹസ്ത്യശ്വപത്തിരഥാദിപെരുംപ
ടഎത്രയുണ്ടെന്നുമതിക്കരുതാക്കുമെ അംബുധിപൊലെപരന്നിതുഭൂമിയു
മംബരംദെശവുംഭാസ്കരൻതന്നുടെബിംബവുംനന്നായ്മറഞ്ഞുചമഞ്ഞി
തുസ്സാംവിത്സ്വരൂപനവ്യക്തനജൻപരൻആദിപരൻപുരുഷൻപരമീ
Vishnu ശനാമാദിമുകുന്ദനനന്തനനാകുലൻശ്രീപതിഭൂപതിദെവൻജഗല്പതി
ഗൊപതിധൎമ്മപതിഹരിസല്പതി വൃഷ്ണിപതികരുണാനിധിശ്രീനിധി
യജ്ഞപതിമതിസല്പതിമല്പതിയജ്ഞവിദാംപതിയജ്ഞമയൻപരൻ ശു
ദ്ധസ്ഥനവ്യയനായനാരായണൻകൂടസ്ഥനാചാൎയ്യവൈഭവംകണ്ടി
ട്ടുശുദ്ധസ്മിതംചെയ്തുവണ്ണമരുൾചെയ്തു "കൂടലരന്തകനായഗുരുവി
നെദെവസുരന്മാരൊരുമിച്ചെതിൎക്കിലു മാവതില്ലാൎക്കുംജയിപ്പാനി
നിയുടൻകൊൽവാനുപായംമകൻമരിച്ചാനെന്നു ചൊൽവിൻപൊ
ളിപറഞ്ഞാലെന്തുദൂഷണം ജീവരക്ഷെക്കസത്യം ചൊൽകയെന്നതു
ദെവമുനീശ്വരന്മാൎക്കുംമതമെല്ലൊ" എന്നതുകെട്ടതുചൊന്നാൻവൃകൊ
ദരൻനിന്നഗുരുവരൻകൊപിച്ചതുനെരം "ഇന്നെയൊടുക്കുവൻപാ
ണ്ഡവരെ"യെന്നു തന്നെയുംകൂടെമറന്നുടുത്തീടിനാൻ മൂഢബാലാദിക
ളൊട്ടുമല്ലവരൻ കൊലാഹലത്തൊടണഞ്ഞതുപൊലെയ മ്മാമുനിന
ന്ദനനായഗുരുവരൻ മാമുനിശിഷ്യൻധനുൎവ്വെദപാരഗൻകണ്ണില
കപ്പെട്ടവൈരികളെയൊക്കകൊന്നൊടുക്കീടിനാനപ്പൊളതുകണ്ടു നി
ന്നവിശ്വാമിത്രനത്രിവസിഷ്ഠനും പിന്നെയുമംഗിരസ്സാദികളാകിയ
ധന്യതപൊധനർചൊല്ലിനാരാദരാൽ "സന്നാഹമിത്രവെണ്ടീലമഹാ
മതെപൊരുംപൊരുതതിനിയടങ്ങീടുക" പൊരിലനെകംജനമൊടുങ്ങി
ടിനാർനല്ലതില്ലെതുമഹിംസക്കുതുല്യമെ" ന്നെല്ലാമുനികളുംചൊന്നതു
കെട്ടവൻനല്ലൊരുതത്വമവരൊടുചൊല്ലിനാൻ "ചൊല്ലുവാൻവെല
തൽതാല്പൎയ്യമൊക്കിലൊംരംശരെച്ചാവശന്മാരായനാമെല്ലാമീശ്വര
ൻതന്മതംചെയ്യുന്നതെവരു ചെയ്യുശുഭാശുഭകൎമ്മാനുഭൊഗവും ചെ
യ്യുമതിയാവിതെവനുംനിൎണ്ണയംമാരാരിപണ്ടുപുരമെരിചെയ്തതിന്നാ
ശ്രുദ്ധകൊപമൊടെയടക്കുംവണ്ണം പെട്ടന്നുവെട്ടമിടിക്കുനെൎവൈ
രികൾതെട്ടമാറാണ്ണുഞണ്ണൊലിയിട്ടുതി നിഷ്ഠുരഭാവമൊടെറമ

ലറിയു മട്ടലർബാണാരിശിഷ്യശിഷ്യൻ ദ്രുതം പററലർകൂട്ടമൊട്ടു
ക്കിത്തുടങ്ങിനാനററമില്ലാതോളം ദ്രുപതിവീരരും മററും ചതുരംഗമായു
ള്ള സൈന്യവും മററുമതനാഴികക്കകമന്നേരം ദ്രോണരൊടുക്കിയളക
ന്ദവർകളും പ്രാണനിലാശവെടിഞ്ഞുനിന്നീടിനാർ ധർമ്മത്തിനാധാ
രമായനാരായണൻ കർമ്മൈകസാക്ഷി ജഗന്മയനീശ്വരൻ സന്മയ
ൻ ചിന്മയൻ ജന്മഹീനൻ പരൻ കന്മഷനാശനൻ ബ്രഹ്മാത്മകൻ ഹ
രി നിർമ്മമൻ നിർമ്മലൻ ജന്മമൃതിഹരൻ സച്ചിന്മയൻ സകലേശ്വരൻ
മാധവൻ സമ്മതം പാണ്ഡവന്മാരൊടു ചൊല്ലിനാൻ "ധർമ്മയുദ്ധേ
നജയിക്കരുതായ്കനെ ധർമ്മജൻ താനൊരസത്യം പറകിലെ ചെമ്മെ
വധിച്ചുകൂട്ടൂ ഗുരുവീരനെ രോഹിതാശ്വപ്രഭൻ രോഹിതാശ്വധ്വ
ജൻ രോഹിതാശ്വാസ്ത്രനസംഹരിക്കുംമുമ്പെ വിശ്വരക്ഷാർത്ഥമാ
യാത്മരക്ഷാർത്ഥമായശ്വത്ഥാമാഹത നെന്നൊന്നു ചൊല്ലേണം" മ
ന്നുകൊണ്ടപ്പോളൊരുഗജം നിർമ്മിച്ചു മന്നവനശ്വത്ഥാമാവെന്നു
പേരിട്ടാൻ വിശ്വനാഥൻ നിയോഗത്താലത്തുക ത്തശ്വത്ഥാമാഹത
നായതെന്നിങ്ങിനെ ചൊല്ലി യുധിഷ്ഠിരനാചാര്യ്യനന്നേരമല്ലലിൽ വീ
ണതു ചൊല്ലുവല്ലേനഹം "ഒല്ലാത പൊയ്യുറയും ധർമ്മപുത്രരെന്നുള്ളിലൊ
ത്തന്നേരമോർത്തിലതൊന്നയ്യോ വില്ലിനിവെക്കേണ്ടതും വരും നിർണ്ണയം
നല്ലഗതിയിനിക്കുണ്ടെന്നതും വരും കല്യാണദൈവതാകാമുകനാകിയ
മല്ലാരിതന്മതം ത്രൈലോക്യസമ്മതം" ദുഃഖം കലർന്നുകയ്യുംതളർന്നാകുലാൽ
നില്ക്കും ഗുരുവിനെ നിഗ്രഹിച്ചീടുവാൻ പെട്ടെന്നു വാളുമിളക്കിയടുത്തി
തു നിഷ്ഠുരനായ ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനന്നേരം ബാണങ്ങൾ കൊണ്ടങ്ങടുത്തുകൂടാ
യ്കയാൽ പ്രാണഭയം കൊണ്ടു വാങ്ങിനാൻ പിന്നെയും ഇങ്ങിനെ ചെ
ന്നാനിരിവത്തൊരുത്തുടെ അങ്ങു വാൾപാട്ടിലടുത്തിലൊരിക്കലും "എ
ന്നുമിവനെയിനിവധിച്ചീടുവനെന്നു" ടുത്താൻ ഗുരുവീരനുമന്നേരം ഫല്ഗു
ഷ്യൽ ഗുണനാദവും ചെയ്തു" ശങ്കരശിഷ്യശിഷ്യ പ്രിയശിഷ്യശിഷ്യൻ
തദാനിന്നാലുമങ്ങെന്നുര ചെയ്യുമൽപ്പൃക്ക സന്നാഹമൊടു പോർചെ
യ്യോടുക്കീടിനാൻ. മാരുതി ചൊന്നാൻ ഗുരുവിനോടന്നേരം "പൊരും
പൊരുതിനിയെന്തൊരു കാരിയം ഇല്ലമൊഴിഭവാനെങ്ങളെ കൊല്ലു
വാൻ നല്ലമകൻ മരിച്ചാനെന്നു കേട്ടീലെ ചൊല്ലുകയില്ലൊരു നാളുമെ
ധർമ്മജനൊല്ലാതെ പൊയ്യെന്നറികഗുരുവര" ഉള്ളതെന്നോർത്തുകലശോ
ദ്ഭവൻ നിജവില്ലും വിരവൊടുവെച്ചിരുന്നീടിനാൻ "കൊന്നതുഞാന
ല്ലചത്തതവനല്ലനിർണ്ണയിക്കാമെന്നൊഴിഞ്ഞു മററൊന്നില്ല സന്ന്യസി
ച്ചേനമകർമ്മമെല്ലാമവ ച്ഛിന്നമായ്യുവും പരബ്രഹ്മചേതസി" നിർദ്ദി
ച്ചിവണ്ണം ഭരദ്വാജനന്ദനൻ വന്ദിച്ചു തേർത്തട്ടിലാമ്മാറിരിക്കുംപൊൾ

Yudh. must kill an earthen elepht & say Asv. is dead

ചെന്നാരരികെ കൃപതമം ഗൌശനം മന്നവരായ ഗാന്ധാരിതനയരും കു
ന്തിസുതന്മാരും മംഗ്ലീദയത്തിങ്കൽ വന്ദിച്ചുനിന്നതു കണ്ടു ഗുരുവരൻ
നിങ്ങൾക്കു നല്ലതുമെന്മേൽവരേണമെ നിങ്ങളിലൊന്നിൽ പൊരു
തുകവെണ്ടതും ആയുധം വെച്ചിതുഞാനെന്നറിഞ്ഞാലും ആയുസ്സില്ലാ
ത്തവരെല്ലാം മരിച്ചതും ആരുമൊരുത്തരെ കൊല്ലുമാറില്ല മററാരുമെ
കൊല്ലുകയല്ലെന്നു തെറുവിൻ "ആത്മാവിനെ പരമാത്മാവിലാക്കിനാ
നാത്മജ്ഞാനം കലർന്നൊരു ഗുരുവരൻ പ്രാണായാമം തുടങ്ങീടിനാന
ന്നെരം പ്രാണിഹിംസാകർമ്മണാം പ്രായശ്ചിത്തമാ ജ്ഞാനനിരൊ
ധവും ചെയ്തു ലൊകത്തിനു പ്രാണനാം നാരായണനെയും ധ്യാനിച്ചു
കാണായതെല്ലാം ഭഗവത്സ്വരൂപമാം ജ്ഞാനായനെരമാനന്ദനിമഗ്ന
നാത്മാവും ഭഗവാനുമൊന്നിച്ചിരിക്കുംപൊൾ ദ്രൊണരെ കൊൽവതി
നുണ്ടായ പാഞ്ചാലൻ നില്ലു നില്ലെന്നല്ലായിതെന്നതെല്ലാവരും ചൊല്ലി
വാവിട്ടു കൂട്ടുന്നതിന്നുന്നമെ കണ്ണുമടച്ചിരുന്നീടുമാചാര്യനെ തിണ്ണമണ
ഞ്ഞു തലയറുത്തീടിനാൻ മെല്ലെട്ടമിന്നൽ പൊലെ പൊങ്ങി ദെഹിയും
കീഴ്പെട്ടൊരു പൊലെ വീണു ദെഹവും ഓടിനാർ പെടിമുഴുത്തൊരു കൌ
രവർ പാടിമുഖവും വിജയാദികൾക്കെല്ലാം ധൃഷ്ടനായ്വന്ന ധൃഷ്ടദ്യു
മ്നൻ തന്നൊടൊട്ടു കൊപിച്ചു പറഞ്ഞിതു സാത്യകി "ദുഷ്ടതയെത്രയും ക
ഷ്ടമത്രെ തവ ദുഷ്ടിവന്നീലിതു കണ്ടവർക്കാർക്കുമെ ശിഷ്ടനായൊരു പ
രമഗുരുവിനെ നഷ്ടമാക്കീടുവാനാക്കതൊന്നും പാപാ." ഇങ്ങളിതു പെവ
റഞ്ഞൊരൊട്ടു നെരമങ്ങു കെട്ടാനിവിശെഷം ഗുരുസുതൻ കല്പാന്തവ
ഹ്നിലൊകം ദഹിച്ചീടുവാനുദ്ധതനായുള്ള രുദ്രജ്വലിച്ചത്രയും കൊപിച്ചു
ലറിയടുക്കുന്നതുപൊലെ വെപിച്ചു വില്ലും കുഴിയക്കലച്ചതി ശൊഭിച്ചു
നാരായണാസ്ത്രം തൊടുത്തവൻ ദീപിച്ചു തൂത്തതു കണ്ടൊരു പാണ്ഡവർ
താപിച്ചു കന്നിതു ഭീതിപൂണ്ടെത്രയും ഗൊപിച്ചു കൊണ്ടിതു ഗൊപികാ
കാന്തനും കണ്ടു നിന്നൊരു ദെവാസുരർ ചൊല്ലിനാർ "ഇണ്ടാമിനി ദുരി
യൊധനനു ജയം" അസ്ത്രാഗ്നിയിൽ ശലഭൊപമമായൊരൊ പൃത്ഥിപ
തികൾ ദഹിക്കുന്നതു നെരം മുകുന്ദവിലൊചനൻ താനരുളിച്ചെയ്തു "മുക്ത
ശംഖം വരുമസ്ത്രം പണങ്ങുവിൻ വീണു നമസ്കരിച്ചീടുവിനെവരും
ദ്രൊണജനൊടു മററാവതില്ലാർക്കുമെ" ത്രിജഗൽഗുരുവായ നാരായണ
ൻ ആയുധം വെപ്പാനരുൾ ചെയ്തു കെട്ടൊരു മെദിനീശന്മാർ നമസ്കരി
ച്ചീടിനാരാദരവൊടടങ്ങിതു ലൊകമസ്ത്രവും "ആരും നമസ്കരിച്ചീടായ്ക മ
ന്നരെ പൊരമഭിമാനഹാനിയുണ്ടാമതിൽ പൊരിനു നെരെ ഗുരുസുതൻ
തന്നൊടു പൊരുവിനെന്നൊടു കൂടെ മടിയാതെ ശൂരരായുള്ളൊരി വീരരെ
വെല്ലുകിൽ പൊരിൽ പരന്നൊരു കീർത്തിയുണ്ടാമ്മതും പൊരിൽ മരിക്കിൽ

പരഗതി സാധിക്കമാറും മരിക്കാതിരിക്കയില്ലൂഴിയിൽ ശത്രുപ്രയുക്ത
മാമസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങളിൽ ചിന്തയം പൂണ്ടൊളിച്ചുമണ്ടീടുകിൽ പൃഥ്വീനി
ലാച്ചുരുഷ്കീർത്തിയുണ്ടായ്യരും മൃത്യു വന്നാൽ നരകാപ്തിയും നിശ്ചയം മുഖാ
ക്ഷീമാരും പരിഹസിച്ചീട്ടുമെമിത്രവർഗ്ഗങ്ങളും നിന്ദിക്കുമെത്രയും" എന്നു
പറഞ്ഞോണഞ്ഞീടുന്നമാരുതി തന്നോടു നേരിട്ടിതശ്വത്ഥാമാവുതാൻ ഭീ
മനെക്കൊല്ലുമവനെന്നഭീതിയാൽ ശ്യാമളകോമളനായനാരായണൻ
അസ്ത്രം നമസ്കരിക്കെന്നതും ചെയ്തിതു വൃത്രാരിപുത്രനും ചൊല്ലിനാനി
ങ്ങിനെ മാനിയാം മാരുതീ കൃഷ്ണപാർത്ഥാക്കികൾ മാനിയാതെ രണത്തി
ന്നു കോപ്പിട്ടപ്പോൾ മാരുതി തന്നെപ്പിടിച്ചു പതിപ്പിച്ചു പാരിൽ നമ
സ്കരിപ്പിച്ചിതു പാർത്ഥനും വന്ദിച്ചിതന്നേരം വായുതനയനും മന്ദിച്ചി
തന്നേരം നാരായണാസ്ത്രവും അപ്പോഴതാഗ്നേയമസ്ത്രം ഗുരുസുതൻ കെ
ല്പോടയച്ചാനതിന്നാശു പാണ്ഡവൻ വാരുണാസ്ത്രം കൊണ്ടതിനെത്ത
ടുത്തിതു ധീരൻ ഗുരുസുതൻ പോരിനു കോപ്പിട്ടാൻ ദിവ്യാസ്ത്രജാലമ
ന്യോന്യം പ്രയോഗിച്ചു സവ്യസാചിക്കവളർന്നിതു കോപവും വേദാ
ന്തവിത്തായ വേദവ്യാസമുനി വേഗങ്ങളോടറിയിച്ചു പുരാണവും ഭൂഭാ
രനാശനാർത്ഥം പുരുഷോത്തമൻ ഭൂപതി ഭൂമിയിൽ വന്നു പിറന്നിതു
ഭൂസുരസത്തമ ദ്രോണാചാര്യാത്മജ ഭൂസുരതാപസധർമ്മരക്ഷാർത്ഥമായ്യാസുദേ
വന്മതം നേരെ ധരിയാതെ വാസവനന്ദനനോടു കോപിക്കൊലായജ്ഞ = *drupada*
സേനാത്മജനായ്പിറന്നു പുരായജ്ഞകുണ്ഡത്തിൽ നിന്നു ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ +
നിന്നുടെ താതമരണത്തിനെന്നതും മുന്നമെ ദൈവമതമെന്നറിയേണം"
തത്വാർത്ഥമായുള്ള വാക്യം ബഹുവിധമിത്തരം ദ്വൈപായനനരുളിച്ചെ *Vyasa*
യ്തു വാങ്ങിച്ചു കൊണ്ടു പോയാനതു കണ്ടാശു വാങ്ങിനാർ പാണ്ഡവരും പ
ടക്കൂട്ടവും ദേവകീനന്ദനൻ ദേവദേവൻ വാസുദേവനും ദേവരാജാത്മ
ജൻ താനുമായ് ദേവകൾ പെയ്യുന്ന പൂമഴയേറ്റു ദേവഭൂദേവാദിക
ളെയും വന്ദിച്ചു യുദ്ധനിവൃത്തരായ്പോകുന്ന നേരത്തു പദ്ധതി തോറും ജയ
ജയശബ്ദവും വാദ്യഘോഷത്തോടു ചേർന്നു തൊഴുതഭിവാദ്യവും ചെയ്തു യു
ധിഷ്ഠിരാം ഭൂമിപായം കൃഷ്ണനാം പൈതാമഹനുമത്തുനേരം കൃഷ്ണസമക്ഷമീ
വർണ്ണനം ചെയ്തു ദേവനുമാപതി രുദ്രൻ മഹാദേവൻ ദേവൻ പശുപ
തി വാമദേവൻ ശിവൻ കേവലൻ ചന്ദ്രചൂഡൻ ത്രിപുരാന്തകൻ ഗോ
വിന്ദസേവിതൻ ഗോപതിവാഹനൻ സേവിപ്പവർക്കു ജയത്തെ വ
രുത്തീടും ദേവദേവനതിനില്ലൊരു സംശയം ഭാവനയാ ഹൃദി ഭക്തിപൂ
ണ്ടെപ്പോഴും സേവിച്ചുകൊള്ളുവിനെന്നതും ചെയ്യൊരു വേദവ്യാ
സൻ മൊഴി കേട്ടു തെളിഞ്ഞവർ ഖേദവും തീർത്താർ ഗുരുമരണോത്ഭവ
പാർത്ഥാദികളും ജയിച്ചു നിലവിളിച്ചാർത്തു കളിച്ചുടൻ സൈന്യനിലവുക്കാ
രുന്നാസ്ഥയായ് ചൊല്ലീടിനാൾ കിളിമകളും. ദ്രോണപർവ്വം സമാപ്തം.

കൎണ്ണം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

ഹരഹരഹരശിവശിവശിവ പുരഹരമുരഹരനതപദ ഭവഹരി
ഭയഹരസ്മരഹര ഭവദുഃഖവൃക്ഷകുഠാരവിഷാശന ഗിരിശശങ്കരദുരി
തനാശന ഗിരിനിലയനഗിരിജാവല്ലഭ പരംപരപരപരമപാഹി
മാം-പരമാനന്ദമെന്നതെപറയാവു ശുകതരുണിനിൻവചനപിയൂ
ഷസുഖപാനമൊദലഹരികൊണ്ടുഞാൻ പരവശനായിച്ചമഞ്ഞി
തെററവും പറകശെഷവുമിനിനീവൈകാതെ-പരപ്പു കണ്ടൊളും പ
ണിപണിചൊൽവാൻ പലൎക്കുംവെണമെന്നിരിക്കിലിന്നിയും ചുരു
ക്കിച്ചൊല്ലുവൻകഥനടെതിലും ചുരുക്കിച്ചൊൽവാനുംപണിയെത്രെ
തുലൊം-ശ്രീഹരഹരിമഹദ്ബ്രഹ്മകല്പപാ നഹികുലപതിശയനലീലകൾ
മഹിതഭാരതചരിതവ്യാജെന മഹതാമാനന്ദംവരുവാൻചൊല്ലുവൻ-
ഭരദ്വാജാത്മജൻമരിച്ചനന്തരം ഭരിച്ചിതുപടലിനകരസുതൻ കരുത്തു
ള്ളൎജ്ജുനൻശരത്താലംഗെശൻ മരിച്ചാനെന്നതുപറഞ്ഞുസഞ്ജയൻ-
കുരുപ്രവരനാംധൃതരാഷ്ട്രൻതാനു മറക്കൈവാവിട്ടൊന്നലറിവന്മരംമു
റിച്ചുഭൂമിയിൽചരിച്ചതുപൊലെ വിറച്ചുവീണിതുപെരുത്തദുഃഖത്താൽ
തൊഴിച്ചുലച്ചു വീണെരുണ്ടുംപെണ്ണുങ്ങൾ കുഴപ്പംപാരമായ്മുഴുത്തിത
ന്നെരം വിമലമാനസൻവിദുരരെത്രയും വിരയെച്ചെന്നെടുത്തരച
നെപ്പുൽകി കുളുൎത്തനീൎകൊണ്ടുതളിച്ചുമൊഹവും തളൎത്തിനാൻ
ചിലവചനങ്ങൾകൊണ്ടും-അതുകെട്ടുനൃപനരുളിച്ചെയ്തിതുമതിമാനാ
കിയവിദുരരൊടെവം തനയന്മാരുടെമരണവുംകണ്ടു തനിയെഞാനി
നിമരിയാതെഭുവി മരുവീടുന്നതുവിധിബലമല്ലൊ മരണംപ്രാപിപ്പാ
ൻകഴിവുകണ്ടീല എരിയുമഗ്നിതൻനടുവിൽവീഴ്കയൊ ഗരളമൻപൊ
ടുകുടിക്കയൊനല്ലു അതിദുരിതംചെയ്തതുമനുഭവി ച്ചവനിയിലിനി
യിരുന്നതുമതി// വിവിധമിത്തരംപറഞ്ഞുകെഴുന്നൊ രരചനെത്തൊ
ഴുതുരചെയ്താൻസൂതൻ "മതിനയനനായ്വരുപംമന്നവ മതിമതിഖെദ *Sanjayan*
മിനിയെല്ലാംകൊണ്ടും മതികെട്ടുള്ളവർസുതരെന്നാകിലും മതിമാന്മാ
രായൊൎക്കളെകെന്നെവരു അറിവില്ലാതൊരുമകനെലാളിച്ചി ട്ടറിവു

ള്ളൊരുറികരെക്കെന്നുവന്നു മറകൾ വെവ്വെറെ പകുത്തവൻ താനും മ
Maitreya റയവർകെന്ദ്രമഹാമുനീന്ദ്രനും അറിവുള്ളതവ വിദുരരും പിന്നെ അ
റിയപ്പെടാകാത ചപലന്മാം ഞാനും നദീതനയനും കൃപരും ദ്രൊണരും
ഖ്യാതവെദാന്തി സനൽകുമാരനും നിഖിലലൊകനായകൻ പരൻ പുമാ
ൻ നിഗമക്കാതലായുള്ളിളങ്ങിന കൃഷ്ണൻ തിരുവടി താനുമരുൾചെയ്യു
ന്നും തിരുമുൻപിൽ നിന്നു പലരും കെൾക്കവെ അവയൊന്നും തവ
മനസ്സിലെറുതില്ലവനിയെ കൊതിച്ചൊരു സുയൊധനൻ പറഞ്ഞ
തുതന്നെ മനസി കൈക്കൊണ്ടു പരിലാളിച്ചതു നിമിത്തമായിപ്പൊൾ
വരുന്നു സന്താപമിനിയും മെല്ലമെൽ വരുമെത്രയതും സഹിച്ചിരിക്ക
നി" നൃപനൊടിങ്ങിനെ ഝടിതി സഞ്ജയൻ കപടം കൈവിട്ടു പറഞ്ഞ
തുകെട്ടു പരിതാപം പൂണ്ടു നരപതി ചൊന്നാൻ "പറെക കൎണ്ണന്റെ മ
രണവൃത്താന്തം" പറയാമെങ്കിലെന്നവനും ചൊല്ലിനാൻ പരന്നവൻ
Karna (cont'd) പടക്കധിപതിയാക്കി യഭിഷെകം ചെയ്യാൻ സുയൊധനൻ തവന
പുത്രനായുള്ളൊരംഗകൎണ്ണനെ പുനരപി കയ്യും പിടിച്ചവൻ തന്നൊടനുന
യതൊടു പറഞ്ഞു ഭൂപനും "ഭയമെല്ലാമിനിക്കകലെപ്പൊയിതു ജയമി
നിവരുമിനിക്കനിൎണ്ണയം പിതൃപിതാമഹസമനായുള്ളൊവെ ചതി
വെടിഞ്ഞൊരു സഖിയായുള്ളൊവെ യുധിഷ്ഠിരൻ തന്നെപ്പിടിച്ചുകെ
ട്ടണം യുധി വിജയനെ വധിക്കയും വെണം" "പണിയില്ലെതുമിന്നതി
6th day നിനിക്കെ"ന്നു പറഞ്ഞു കൊപ്പിട്ടു പുറപ്പെട്ടാൻ കൎണ്ണൻ നടത്തിച്ചു വാ
ദ്യമലറിച്ചും കൊണ്ടു നടിച്ചു നാലംഗപ്പടയുമായടൽക്കളത്തിലാമ്മാ
റു നിറഞ്ഞു കൌരവർ കളിച്ചു വീരവാദവും പറഞ്ഞുടൻ കുതിച്ചുചാട്ടു
ന്നകുതിരകളുടെ കുളമ്പുകളെറ്റു കിളറിപ്പൊങ്ങീടും പൊടിയും തെരുക
ളൊലിയും വൈരികൾ പൊടിയുമാറലറിന കരികളും കൂട്ടുകൂട നിലവിളി
ച്ചു കാലാളും കൂടതഴകളും കൊടിമരങ്ങളും പരന്ന പൊക്കളും നിറഞ്ഞ വ
ൻപട നിരന്നതു കണ്ടു ഝടിതി പാണ്ഡവർ പതിനാറാം ദിനമുഷസി
ലൊകൈക പതി വസുമതിപതി രമാപതി പതിധൎമ്മപതി സതാംപ
തി ഹരി സുരപതി സ്വാഹാപതി പിതൃപതി നിരൃതി യാദസാംപതി സ
ദാഗതി നിധിപതി പശുപതി കരാഷ്ടക പതി ഗൊപീജനപതി മമ
പതി യദുപതി ദയാനിധി മഖപതി സുരപതിസുതരഥമതിലെറി സു
രുചിരമായ വപുഷാ കണ്ടൊരു സുഖിച്ചു പൊരിനു പുറപ്പെട്ടാരെല്ലൊ
മകരവ്യൂഹവും ചമച്ചിതു കൎണ്ണൻ മകരകുണ്ഡലധരസഖിയായ പുര
ന്ദരസുതൻ പുരുഷകുഞ്ജരൻ പുരന്ദരസെനാപതിസമൻ പാൎത്ഥൻ
ചമച്ചു ചന്ദ്രാൎദ്ധപ്രഭമാകും വ്യൂഹം ഭ്രമിച്ചതു കണ്ടു കൌരവരന്മാരും എതിൎ
ത്തു ഭീമസെനനൊടശ്വത്ഥാമാ മദിച്ചൊരാനകളെതിൎത്തതുപൊലെ

സമുദ്രങ്ങൾതമ്മിൽപ്പൊരുന്നപൊലെയും പൎവ്വതശൈലങ്ങൾപൊ
രുന്നപൊലെയും തടിച്ചവൃത്രനുമമൎത്ത്യനാഥനും നടിച്ചപണ്ടെറപ്പൊരു
തപൊലെയും മഹിഷനുംദുൎഗ്ഗാഭഗവതിതാനും മഹിതഘൊരമായെല്ലാ
രുതപൊലെയും ദശരഥനരപതിതനയനും ദശവദനനുംപൊരുത
പൊലെയും ഭയമാകുംവണ്ണംപൊരുതിരുവരും മറിയാതെകണ്ടുപിരി
ഞ്ഞാരന്നെരം ശ്രുതകീൎത്തിനരവരനുംശല്യരൊ ടെതിൎത്തുപൊർചെ
യ്തുമറിയാതെതൊററാൻ ദിനകരതനയനുംനകുലനും ചിനമൊടുപൊ
രുതുലഞ്ഞുമാദ്രെയൻകൃപരൊടെററുതൊററിതു ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻകൃതവൎമ്മാ
വിനൊടഥശിഖണ്ഡിയും വിഷധരധ്വജനൊടുയുധിഷ്ഠിരൻ വി
ഷമിച്ചുനിന്നുജയിച്ചാനന്നെരം പലരൊടുംകൂടിപ്പൊരുതുപാൎത്ഥനും
പരിഭവംവന്നതൊഴിച്ചാനെവൎക്കും ജയിച്ചപാണ്ഡവരൊടുക്കംകൌ
രവരൊഴിച്ചുപാഞ്ഞിതുപിരിഞ്ഞിതുപട പറഞ്ഞിതുസുയൊധന
നുംകൎണ്ണനൊ ടന്ന്യവെസ്ധുവാളുമഞ്ഞൊനെടൊഅരികളെകൊ
ന്നുജയംതരുവതി നരുതമററാൎക്കുംനിനക്കൊഴിഞ്ഞിനി ഗുരുവിനും
പിതാമഹന്മാൎക്കുംപ്രീതി തിരുമനസ്സുണ്ടായ്മഞ്ഞിലെത്രമെ" ചെറുതുപു
ഞ്ചിരികലൎന്നുകൎണ്ണനും നരവരനൊടുപറഞ്ഞാനന്നെരം "അറിയുന്നീ
ലയൊവിജയൻതന്നുടെ ചരിതമെല്ലാമെനിത്രപിച്ചുകാണ്ക മണിമ
യമായമകുടംനൽകിയ തമരകൾവരനവനുടെശംഖം കൊടിയടയാ
ളംകൊടിയമാരുതി പരുത്തപാണ്ഡവംദഹിപ്പിച്ചമൂലം ഉത്തമഗാ
ണ്ഡീവംകൊടുത്തുമഗ്നി ശരമൊടുങ്ങാതശരധിയുമുണ്ടു പരമീശ
ൻപശുപതിജഗന്നാഥൻ കൊടുത്തൊരുപാശുപതവുമുണ്ടല്ലൊ
ഹരിജഗന്നാഥൻ പരൻനാരായണ നരികിലുണ്ടല്ലൊതുണയാ
യെപ്പൊഴും വിജയനെന്നുപെരവനാകുന്നിതു ജയമെല്ലാംകൊ
ണ്ടുമവനെവന്നിട്ടു പരശുരാമൻതന്നനുഗ്രഹത്തിനാ ലൊരുവ
ണ്ണംജയംവരുമെന്നാകിലും ഒരുവരില്ലതെർനടത്തുവാനിനി ക്ക
ടമയൊടതിനയക്കശല്യരെ" അതുകെട്ടുസുയൊധനനുമന്നെരമൻ Salya to be Karn's char
നയത്തൊടുപറഞ്ഞുശല്യരൊ "ട്ടീമലരിണഗതിയിനിക്കിനി അ
ടിയനുവെണ്ടിയൊരുവസ്തുവെണം നിനവിനിക്കെൻറജനക
നെന്നെത്രെതനയനെന്നെന്നെക്കരുതിടെണമെ പലപരിഭവമിനി
ക്കചെയ്തൊരു വലരിപുസുതവധത്തിനിന്നിനി ദിനകരസുതരഥംന
ടത്തെണം മനുകുലവരസമനായുള്ളൊവെ" അതുസുയൊധനൻ
പറഞ്ഞതുനെരംമതിമാൻമദ്രാധിപതിയാംശല്യരും "അഭിമതമെന്ന്
ടിരിക്കിലുംതനിക്കഭിമതമല്ലെന്നതുഭാവിച്ചുടൻ അതികൊപത്തൊ
ടുപറഞ്ഞിതന്നെരമതിന്നൊരാൾകന്ദുതഴകിതെത്രയും കരുത്തൊടുമ

ഹാരഥന്മാരെജ്ജയിച്ചിരിക്കുമെന്നൊട്ടുപറഞ്ഞുനന്നു പൌരുഷാധി
ക്കാരംനിനക്കെന്നുള്ളതു കരുതിക്കൊള്ളാമെന്നതെപറയെണ്ടു" ധൃതരാ
ഷ്ട്രാത്മജനതുകെട്ടപ്പൊഴെ തെരുതെരെത്തൊഴുതുടനെചൊല്ലിനാൻ "ക
റയ്ക്കേറെല്ലപറഞ്ഞതെല്ലുംഞാൻ കുറിക്കൊണ്ടീടരുതുഭവാനെതും
തനിക്കുതാൻപൊന്നജനങ്ങളുമൊക്കത്തനിക്കുവെണ്ടുകിലെളിയതും
ചെയ്യും അതിനുനാണക്കെടകപ്പെടാനാനു മതിഗുണമുള്ളൊക്കുധരി
ച്ചാലും ത്രിപുരന്മാരൊടുപൊരുവാനീശനു തിറമൊട്ടതെരുനടത്തിധാ
താവുംമഹിമയെതുമെകുറഞ്ഞുപൊയീല" മഹതാമീശനാകിയവിരി
ഞ്ചനുംകഥയഭ്രപതെപുരമഥനനുഷമുണ്ടൊപണ്ടുനടത്തിനാനുഖൻ
പറഞ്ഞുകെൾക്കെട്ടെപരമാൎത്ഥമെന്നു പറഞ്ഞുമാദ്രെശനൊടുസുയൊധ
നൻപറഞ്ഞാനെന്നുംകിലൊതെളിഞ്ഞുകെട്ടാലും പരമെശൻപുരമെരി
Story of Taraka
ചെയ്യുതെല്ലാംഅസുരകൾകുലപ്പെരുമാൾതാരക നവനുമക്കളായ്പിറ
ന്നിതുമൂവർ അവർകൾനാമംകെട്ടരുൾവിദ്യുന്മാലി അവനുതംപിതാ
രകചക്ഷുസ്സെന്നുംഅപരനായതുകമലാക്ഷനവ രതിശക്തന്മാർമൂവ്വ
രുമൊരുമിച്ചു തപസ്സുപഞ്ചാഗ്നിനടുവിൽനിന്നുചെയ്യമൎത്ത്യവൈരി
കൾവിരിഞ്ചൻതന്നൊടാശ്ശിബുധതതിരന്നതുകിട്ടായ്കയാൽവിമലമാ
യുള്ളപുരങ്ങൾകാമിച്ചാർ "ഒരുത്തരാലുമങ്ങൊരിക്കലുംനാശം വരു
ത്തിക്കൂടാതപുരത്രിതയത്തെ വരുത്തിക്കൊള്ളുവാൻവരത്തെനൽകെ
ണംകരുത്തുഞങ്ങൾക്കുപെരുക്കയുംവെണം" ഉരത്തവണ്ണമെവരികനി
ങ്ങൾക്കുസഹസ്രവത്സരംതികയൊളംകാലം വരികപിന്നെനാശവു
മവറ്റിനെന്നരുൾചെയ്തുചതുൎമ്മുഖൻമറഞ്ഞപ്പൊൾവരങ്ങൾകൊണ്ട
വർമയനൊടുചൊന്നാർ "പുരങ്ങൾനിൎമ്മിച്ചുതരികെ"ന്നപ്പൊഴെ അവ
റ്റിയിലൊരുശതകയൊജന വഴിവിസ്താരത്തിലിരുമ്പുതന്നാലെ ഭൂ
വല്ലൊകത്തിംകൽചമച്ചുവെള്ളികൊ ണ്ടമരലൊകത്തുകനകംതന്നാ
ലുംപരിണാഹംമൂന്നുമൊരുപൊലെതന്നെ പരിചൊടുവാനൊരവറ്റി
ൽമൂന്നിലുംപരിതാപംപൂണ്ടുഭുവനവാസികൾ പരവശന്മാരായുഴന്നി
തെററവുംവിബുധരക്കാലംവിരിഞ്ചൻതന്നൊടു വിവിധവെദനപ
റഞ്ഞാരന്നെരംശതമഖാദികൾചതുൎമ്മുഖനുമാ യ്ശതപത്രായതനയന
ൻമെവീടുംപയഃപയൊധിതന്നുടെകരെചെന്നുഭയപ്രകാരങ്ങളുണ
ൎത്തിച്ചനെരംകഴിവുണ്ടാക്കുവൻപൊറുത്താലുമവക്കഴിവില്ലാരാലുംശി
വനാലെന്നിയെ" പുനരതുകെട്ടപുരന്ദരാദികൾ പുകൾത്തിനാർചെ
ന്നുഗിരിശകാന്തനെസ്തുതിച്ചതുകെട്ടുതെളിഞ്ഞുരുദ്രനും ചിരിച്ചരുൾചെ
യ്തുവിബുധന്മാരൊടാ "സ്സുരവരന്മാരെസുഖമല്ലിചൊൽവിനൊരുമിച്ചെ
ല്ലാരുംവരുവാനെന്തിപ്പൊൾ" "സുഖമല്ലീ"യന്നരുൾചെയ്യപ്പൊഴെ

സുഖമായ്വന്നിതുമനസിഞങ്ങൾക്കൊ ത്രിപുരന്മാരാലുള്ളുപദ്രവത്തി
നാൽത്രിഭുവനമെല്ലാംനശിച്ചുദൈവമെ അവരെനിഗ്രഹിച്ചുഭയം
നൽകെണംഅഖിലലൊകെശശരണമെപ്പൊഴും" അതുകെട്ടുദെവന്മാരും
ചെയ്യീടിനാ"ന്നവരൊടുപൊരിന്നൊരുവസ്തുവില്ല" വൃത്രഹന്താദികളതു
കെട്ടുചൊന്നാർ "പുരന്മാരെവധിച്ചുതുളവാനിപ്പൊൾ കനകമാമല
വളച്ചുവില്ലാക്കികുലക്കഞാണിന്നുപന്നഗവാസുകി ശരമാകുന്നതുപ
രൻനാരായണൻമറകൾനാലുമെകുതിരകൾക്കിപ്പൊൾ രവിശശിക
ൾതെരുരുളകളാക്കാമവനീതെർത്തട്ടുചതുർമ്മുഖൻസൂതൻ കലഹത്തിനെ
ന്തുകുറവിനി"യെന്നുവലഹന്താദിയാമമരർചൊന്നപ്പൊൾ ത്രിപുര
ന്മാരെക്കൊന്നൊടുക്കുവാനീശൻ ത്രിദശന്മാരുമായിവണ്ണംകൊപ്പി
ട്ടാൻപുരന്ദരാദികൾപലരുംകാണവെ പുരന്ദഹിപ്പിച്ചാൻനയന
ത്തീയ്യാലെ"ഹരഹരസ്മരഹരപുരഹര പരാപരാപരവരദശംകര ശിവശി *Siva stuti*
വശിവകരശിവാത്മകഭവഭവഹൃതിഭവഭയഹര ജയജയനമൊനമൊ
ജയ"യെന്നുസ്തുതിച്ചുസെവിച്ചുസുഖിച്ചാരെവരും അതിനുസാരഥിവി
രിഞ്ചനായതുമമരർകൊന്നാതല്ലയൊ ഭുവനനായകൻകമല
കാമുകൻകുവലയദലനയനന്മാധവൻകുറവുതീർത്തുവാസവിക്കുസാ
രഥിരവിതനയനുവിജയനെവെല്വാൻ രഥംവിരവൊടുനടത്തുക
ഭവാൻഅനുവദിച്ചാലുംകുറവുവാരാ"യെന്നനുസരിച്ചുചൊല്ലിനസു
യൊധനൻ പ്രതിവചനംകെട്ടുപറഞ്ഞുമാദ്രെശൻ! "പ്രതികൂലഭാവം
കളഞ്ഞെന്നെങ്കിൽഞാൻരവിതനയനുഹിതമാകുംവണ്ണം ഭുവനവെ
ഗെനരഥംനടത്തുവൻ പെരികെശിക്ഷിപ്പൻപിഴകൾകണ്ടാൽഞാ
ൻതരണിനന്ദനനതിനുകൊപിക്കും അവിടെതങ്ങളിൽചെറുതുചി
റുമ്പൊൾഅവജയംവരുമതുമറിഞ്ഞാലും" അതുകെട്ടുനാഗധ്വജനുംക
ൎണ്ണനൊട"തിനുകൊപിയായ്യൊടൊസഹെൎഷനാൻ "വഴിയെസാരഥ്യം
വഹിക്കാമെങ്കിലൊപിഴകൾകണ്ടാകിൽപറകയുംചെയ്യാം"അതിനുകൊ
പമില്ലിനിക്കെ"ന്നുകൎണ്ണൻമതിമാൻമാദ്രെശൻരഥവുംകൂട്ടിനാൻ - ജ്വ
ലിച്ചുഭാസ്കരസുതൻശരങ്ങളുംകുലച്ചുകാളപൃഷ്ഠവുംധരിച്ചുടൻ നടി
ച്ചുതെരതിൽകരയെറിടിനാനടുത്തുമറ്റുള്ളചതുരംഗങ്ങളുംതെളിഞ്ഞുഗാ
ന്ധാരിതനയൻതെരതിൽ വിളങ്ങുംകൎണ്ണനൊടിവണ്ണംചൊല്ലിനാൻ
"കപിധ്വജൻതന്നെവധിക്കവെകാതെ യുധിഷ്ഠിരൻതന്നെപിടി
ച്ചുകെട്ടുകനിബന്ധമെന്നുള്ളിലവരിലെവൈരം കപിധ്വജനിലൊ
നിനക്കമുണ്ടല്ലൊ ജയിച്ചുവൈകാതെവരികെ"ന്നുയാത്ര യയച്ചു
കൌരവവരനന്നെരം അടുത്തുരാക്ഷസപിശാചഭൂതങ്ങളിടിത്തീ
യുംവീണുവിറച്ചുഭൂമിയും കുറുനരികളുംകരഞ്ഞിതുപാരംനറുംചൊരപൊ

ത്തം ചൊരിഞ്ഞു മെഘങ്ങൾ ചുഴലിയും കാറ്റും പ്രതികൂലമായി ട്ടുഴറിവ
ന്നിതു കൊട്ടതായെററവും കഴുകും കാകനും പറന്നിതു മെലെ യൊഴുകിക
ണ്ണുനീർകുതിരകൾക്കെല്ലാം തടഞ്ഞു വീണിതു ഗജപദാദികൾ ഇടഞ്ഞു
തങ്ങളിൽ മറികയും ചെയ്തു കടിഞ്ഞിവയൊക്കെക്കഴിച്ചു കൎണ്ണനും നടന്നി
തു ചിത്തമുറപ്പിച്ചു നെരം വഴിയിൽ കണ്ടവർ പലരൊടുമപ്പൊൾ "മൊ
K's boast ഴിഞ്ഞൊനിങ്ങളിനെ വിരുതുള്ളം ശെശൻ" നരനാരായണരിരുവരുമെങ്ങൊ
രൊരുവർ കണ്ടിതൊ പറെവിൻ വൈകാതെ തരുവൻ നാട്ടുകൾ നഗ
രം ഗ്രാമങ്ങൾ തുരഗവാരണരഥങ്ങൾ നൽകുവൻ പൊരുതു പാൎത്ഥ
നെക്കുല ചെയ്യു പൊരിൽ പൊരുളുവനുള്ളതടയ നൽകുവൻ എവിട
ത്തു പാൎത്ഥനെവിടുത്തൊന്നെന്നു കപടം കൈവിട്ടു പറെവിൻ കണ്ടാകി
ൽ കഴിവുണ്ടൊ മിത്രമവനിന്നെന്നുടെ മിഴികളിലകപ്പെട്ടുന്നതാകി
Salya reproves him ലൊ" പലരൊടുമിത്ഥം പറഞ്ഞു കൎണ്ണനും "അലമലമെന്നു പറഞ്ഞു ശല്യ
രും പലനാളും നിന്റെ വചനങ്ങൾ കൊണ്ടെ കലഹം കണ്ടു ഞാൻ
പൊളിയല്ല കൎണ്ണ ചപലന്മാക്കിത്ഥം പറെകെന്നു ശീലം കപടവും ച
ത്താലൊഴിഞ്ഞുമാറുമൊ ഒരുമുഹൂൎത്തത്തിനിടെക്കു പാൎത്ഥനെ ത്തിറ
മൊട്ടു കാട്ടിത്തരുന്നുണ്ടു ഞാൻ അവനെ വില്ലുമായടുത്തു കാണും പൊ
ൾ അവനി മുട്ടപ്പാഞ്ഞു ടവിതെട്ടും നീ അവനുടെ കീൎത്തി നടനം ചെയ്യു
ന്നു ഭുവനത്തിങ്കലെന്നറിഞ്ഞുതില്ലെ നീ നരസിംഹത്തിനു സമൻ
ധനഞ്ജയൻ നരിയൊടൊക്കും നീയവനെയൊക്കും പൊൾ പെരി
കനാണെമില്ലയൊ നിനക്കുള്ളിൽ പൊരുവതിന്നവനൊടു സൂൎയ്യാത്മജ"
Karn. പുനരതു കെട്ടു പറഞ്ഞു കൎണ്ണനും മനസി കൊപം വന്നതു പൊറായ്കയാൽ
"മതിമതി പാരമധിക്ഷെപിച്ചതു മതി മന്നൊരായൊക്കൊത്തു ഗുണമല്ല പെ
രികനന്നെല്ലൊ ഭവാൻ നിരൂപിക്കിൽ പരിപാലിക്കുന്നതഴകിതു രാ
ജ്യം പെരുവഴി പൊകും കുലസ്ത്രീവൎഗ്ഗത്തെ കരബലം കൊണ്ടു പിടിച്ചു
പുല്കിയും മറയവരൊടു പറിച്ചു കൊൾകയും മറിവുകളെന്നിയെ യൊരു
വക്കുമില്ല പൊടി കൊണ്ടെ പൊകും മലമൂത്രാദികൾ പൊടിയാലെ കുളി
കുറിയുമങ്ങിനെ കുലഭെദങ്ങളുമറികയില്ലാരും കുലശീലമുള്ള ജനത്തെ
നിന്ദിച്ചും മകൻ മരുമകൻ മകളും മാതാവും മഹിഷിയും ജനകനും കനി
ഷ്ഠനും ഒരുമിച്ചു കളിച്ചിരുന്നു മദ്യവും പെരുകിത്താളവും പിടിച്ചു പാട്ടി
യും മദം കൊണ്ടു വീണു മതി മറന്നുടൻ തങ്ങളിൽ പകൎന്നു ഭൊഗി
ച്ചും മരുവീടും ജനം തവ രാജ്യത്തിങ്കൽ പെരികനന്നെല്ലൊ പുനരി
Salya വയെല്ലാം" മനസ്സിൽ തൊന്നിയതിനിയും ചൊൽകിലും നിനക്കു നല്ല
തു പറയുന്നുണ്ടു ഞാൻ ജളമതെ കൎണ്ണ പുനരിതു കെൾ നീ കളിയല്ല പണ്ടു
Story of crow & swan നിനക്കു തുല്യനായൊരു പെരും കാകനുമന്നായുന്നവൻ ചരിതങ്ങളെ

യുമറിയുന്നില്ലെന്നി ദിനംതൊറുമെച്ചിൽകൊടുത്തൊരു വൈശ്യ തന
യന്മാരായകുമാരന്മാർമൂന്നം വളൎത്താരെന്നതുനിമിത്തമായ്ക്കാകൻ പു
ളച്ചുഹംകരിച്ചരയന്നങ്ങളെ മദത്തൊടുചെന്നുവിളിച്ചിതാഴിയെ ക
ടക്കെണംപറന്നിനിനാമെല്ലാരും വെട്ടത്തമെനിയുംതെളിയുംവെ
ണ്മയും ഇളച്ചുമുൻപിനിക്കയക്കയുംവെണം" അതുകെട്ടുള്ളിൽകൌതു
കത്തൊടന്നവും ഉദധിതന്മീതെപറന്നിതുമെല്ലെ അതിലുംമെൽഭാഗ
ത്തധികംവെഗത്തി ലതിമൊദത്തൊടുപറന്നുകാകനും തെളിഞ്ഞുവാ
യസഗണവുമന്നെരം തളൎന്നുകാകനുംചിറകുമന്ദിച്ചു കുഴഞ്ഞുവെള്ള
ത്തിൽപ്പിടഞ്ഞുവീണുടൻ കഴിഞ്ഞുകാകൻതന്നഹങ്കാരമെല്ലാം വിധി
ബലമയ്യൊമരിച്ചാനപ്പോലെ വിധിവിഹിതംകെൾനിനക്കുമാകു
ന്നു വിളിച്ചരികെവെച്ചതുളയുംതന്നു വളൎത്തുനിന്നെയുമിഹസുയൊ
ധനൻ അഭിമാനിക്കുന്നതതുകൊണ്ടല്ലയൊ കുപിതനായ്കൊല്ലപരമാ
ൎത്ഥംചൊന്നാൽ പറന്നതുപൊരുംപരിഭവിപ്പിപ്പാൻ അറിഞ്ഞിരി
ക്കുന്നുസകലവുംഞാൻതാൻ മരിപ്പനെന്നുമെജയിച്ചുകൂടായ്കി ലൊ
രിക്കലുംഭയംപുറത്തുകാട്ടാമൊ തെളിഞ്ഞുചമ്മട്ടിയെടുത്താലുംതെരു
തെളിച്ചാലുമെന്നുപറഞ്ഞുകൎണ്ണനും മധുദ്വെഷിരഥംനടത്തിടുംവണ്ണം
മദിച്ചുമാദ്രെശൻനടത്തിനാൻതെരും കുടകളാലവട്ടവുംവെഞ്ചാമരം *The fight*
കൊടികൊടിക്കൂറതഴവിരുതുകൾ ചെകിടടയുമാറലറുംവാദ്യങ്ങൾ ജ
യജയശബ്ദംചെറുഞാണൊച്ചയും കളിച്ചുതന്നെത്താൻമറന്നുകൌര
വർ പുളച്ചുഹംകരിച്ചുടൽക്കളംപുക്കാർ വിളങ്ങുന്നമുഖനളിനങ്ങ
ളെപ്പാ മിളകുന്നതെളിക്കടഞ്ഞചക്രങ്ങൾ കരിമുകിലൊത്തകരിവര
ന്മാരും കരതാരിൽവില്ലുംശരവുംകൈക്കൊണ്ടുനരവരന്മാരുംതുരഗപ
ങ്ക്തിയും മന്ദരംപൂണ്ടരഥകദംബവും മരണഭീതിയെവെടിഞ്ഞുകാലാ
ളും മരുഭലരുടെനികടംപ്രാപിച്ചാർ വിളിച്ചിതുസംശപ്തകന്മാരന്നെ
രം വിജയനെപ്പൊരിനെതിർതരികെന്നെ നടിച്ചവർകളൊടെതിർ
ത്തുപാൎത്ഥനും പട്ടതമൊടവരെകലത്താക്കിനാർ പ്ലവഗപാളിയൊട
ടുത്തുരാവണി പെരുംശരമാരിചൊരിഞ്ഞതുപൊലെ ദ്രവനൈകധനു
ൎദ്ധരനാമംഗെശൻ പുനരടുത്തൊയ്യുയ്യുളക്കിനാൻപട തിരിച്ചുപാ
ന്ധവരതുനെരമെറമദിച്ചുപാഞ്ചാലനൃപനുടെബലം അപജയംവ
ന്നതറിഞ്ഞുധൎമ്മജ നവനിനായകൻപെരുംതെരെറിനാൻ അവി
ടെക്കൎണ്ണനുംയുധിഷ്ഠിരൻതാനും അവനിചാഞ്ചാടുംപരിചുപൊർചെ
യ്യാർ മറിഞ്ഞിടരൊടെതിരിച്ചുധൎമ്മജൻ പറഞ്ഞുകൎണ്ണനുമവനൊട
ന്നെരം "ഉഴറിപ്പൊകാതെതിരിഞ്ഞുനില്ലുനില്ലുഴകൊദ്രുപതിവരനാക്കൊ
ട്ടുക നൃപധൎമ്മമൊന്നുമറിയുന്നില്ലയൊ നൃപശിഖാമണെമരിക്കിലും

ന്ന മതിമതിയെങ്കിൽ നടന്നാലുമെടൊ മതിമാനായ നീ മരിച്ചുപൊ
കെണ്ട പൃഥിവിപാലിപ്പാനിരിക്കുന്നില്ലുനീ പൃഥിവിനാഥ ധർമ്മജപൃ
ഥാത്മജ വൃഥാകുലധർമ്മപ്രഥനം ചെയ്യായ്കതടുത്തുകൂടുമൊ മമ ശരങ്ങളെ
പ്രതയോഗാദികളനുഷ്ഠിച്ചുകൊൾക പിതൃപതിക്കെററം പ്രിയനെന്നാ
കിലും മൃതിവരുമെന്നൊടടുത്തുപൊർചെയ്യിൽ പടെക്കുഭാവിച്ചുപുറ
പ്പെടായ്കെടൊ പഠിച്ചുകൊള്ളുക പലവും ശാസ്ത്രങ്ങൾ മിടുക്കുള്ളൊന്ന
ന്നയത്തില്ലയൊ ഞാനിങ്ങനെയ്യ ഖില്ലുള്ളുപെടിക്കെണ്ട ഇനിക്കുനി
ന്നെക്കൊണ്ടൊരുഫലമില്ല പറ്റുകെൾപ്പായാലും ഭയപ്പെടായ്കയെ ന്ന
ധിക്ഷെപിച്ചും ഗദാപതി ചൊന്നാൻ കിടന്നുകെന്നിലയകമ്പുക്കു
മന്നൻ നടന്നു ഭീമനുമടല്പുള്ളം പുക്കാൻ ഗദയുമായ്ഗന്ധധരനെപ്പൊലെ
ചെന്നെതിരിട്ടോർകളെയൊടുക്കിനാൻ ഭീമൻ കുരുക്കരചനമരക്കരും
മുന്നം തിരക്കിപ്പൊർചെയ്യുകണ്ണെക്കയന്നെരം പരക്കെന്നവർനി
രക്കെ വീഴുന്നു മരിക്കുന്നു ചിലർ തിരിഞ്ഞു മുല്പുക്കു തിരിക്കുന്നു ചിലരിരിക്കു
ന്നു ചിലർ ചിരിക്കുന്നു ശരം തിരിക്കുന്നു ചിലർ ഉരത്തവൻ പിന്നൊടടു
ക്കുരുക്കരൻ കരത്തിലെവില്ലും ജ്വലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പൊഴിക്കുന്നു ബാ
ണമതുകണ്ടു ഭീമനുഴററിനൊടുക്കുമടുത്താനന്നെരം തെരുതെരച്ചില
ശരനിരകളെ പെരുമഴപൊലെ ചൊരിഞ്ഞുമാരുതി വിഷ്ണ്ണനാസ്സി
ന്നു വികർത്തനാത്മജനുമന്നതുകണ്ടു പറഞ്ഞു ശല്യരും വിജയനൊട്ടുപൊർ
കരുതിവന്നൊരു വിരുതൻ വില്ലാളിവരനല്ലയൊ ഇപ്പൊൾ പരിഭ്രമത്തൊ
ടു വയററിൽ കൈവെച്ചു പരക്കെ നൊക്കുന്നതെവിടെക്കുപൊവാൻ മ
തിക്കില്ലും നന്നാജയിക്കിലും നന്നു ശരപ്രയൊഗം ചെയ്യുതു പൊലെനി
യ്യും" അന്നന്തുതെ ഭീമൻ പറഞ്ഞു നില്ക്കവെ പിന്നെങ്ങിനില്പവർകല
മൊടുക്കുവൊൻ രവിതനയനുമനിലപുത്രനും ചെവികഴിയവെ വലി
ച്ചു ബാണങ്ങൾ വരിഷിക്കും നെരം തളർന്നു കർണ്ണനും വിരവിൽ വീണി
ളകിരിഞ്ഞുതെരതിൽ ഉടനൊടു മൊഹം കലർന്നുകർണ്ണനുമിടമതയൊടങ്ങു
ടുത്തു ഭീമനും മദിച്ചൊരാന തൻ പെരുത്തമസ്തകം പിളപ്പാൻ കെസ
രിയടുക്കുന്നപൊലെ കുതിച്ചു തെരുതികരയെ ഭീമനധിക്ഷെപി
ച്ചു ഉറപ്പറയുംനാവിപ്പൊ ഉരപ്പനെന്നുടനെടുത്തു കത്തിയും അടുത്തു ശ
ല്യരും പിടിച്ചിതു കരം മുടിക്കൊല്ലു ഭീമ മുടിക്കൊല്ലു പാത്ഥൻ മുടിഞ്ഞുപൊ
മിതു ഝടിതി നി ചെയ്കിൽ അടങ്ങടങ്ങെന്നുപറഞ്ഞു മദ്രെശൻ കുതിച്ചു
തൻതെരിൽ പൊകുന്നു ഭീമനുമെതിർത്തു ഗാന്ധാരീതനയന്മാരപ്പൊൾ മ
റുത്തവരിലൊരിരുപതുപെരെ വികർത്തനാത്മജൻ പുരത്തിനുവിട്ടാൻ
വികർത്തനാത്മജനന്നന്നെരം നികൃത്തദൈവനാസ്സ്വവൃദ്ധകൊ
പെന കുറഭാവമൊടുത്തുചാപവും മറിച്ചു തെരുതും തകർത്താനഗ്നെ

Bhim frightens Karna

ശൻ എടുത്തുതന്നുടെഗദവൃകോദരൻ പൊടിച്ചാനാനതേർകുതിരകളെ
യും ഇളക്കിനാൻകുലമലകളെയെല്ലാം കുലുക്കിനാനൂഴികലക്കിനാനാ
ഴി മലെക്കുന്നുചത്തുമറുതലയെല്ലാ മൊലിക്കുന്നുചൊരപ്പുഴപലവഴി
ചലിക്കുന്നുചിത്തമെതിർപ്പവൎക്കെല്ലാം കുലെക്കുന്നുചാപംമറിക്കുന്നു
പുനരിരിക്കുന്നുപലവിമാനനാരിമാർ ഇറക്കുന്നുകണ്ണീർമിഴിക്കുന്നു
കണ്ണും മറെക്കുന്നുചിത്തംകലഹിക്കുന്നെരം മരിക്കുന്നുതെരുതെരെനൃപ
തികൾ തറെക്കുന്നുബാണംപറിക്കുന്നുചില രിരക്കുന്നുചിലരെടുത്തു
കൊള്ളുവാൻ ഇരിക്കുന്നുചിലർമറിഞ്ഞിടരൊടും പരക്കുന്നപടയൊ
ളിച്ചുപൊകാസ്സാൻ ഭരിക്കുന്നുചിലർകുലുക്കമെന്നിയെ തെളുതെളതെ
ളിക്കടഞ്ഞചക്രങ്ങൾ ഗളങ്ങളുടപൊസ്സുടക്കുന്നുനീളു ശിവശിവശി
വശരങ്ങൾതന്നാലെ അവനിയുംഗഗനവുംമറയുന്നു ദിനകരസുത
പ്രമുഖന്മാരും അനിലനന്ദനപ്രമുഖന്മാരുമാ സ്ഥിരിയാതെനിന്നങ്ങി
ടകലന്റെ പ്പരിഭവത്തൊടുകലഹിക്കുന്നെരം വിജയനുംസംശപ്ത
കന്മാരുംതമ്മിൽ വിജയംഞങ്ങൾക്കുവിജയംഞങ്ങൾക്കെന്നൊരു
പൊലെനിന്നുകലഹിക്കുന്നെരം ഖരമല്ലവരസമരതുല്യമാ ശ്ശരങ്ങ
ൾതൂകിനാരതുനെരംപാൎത്ഥൻ അടുത്തൊരുസംശപ്തകന്മാരെയെല്ലാ
മൊടുക്കിനാൻബാണഗണത്താലർജ്ജുനൻ മരിച്ചിതുമത്സ്യൻ ദ്രുപതത
യനാൽ മുത്തുധൃഷ്ടദ്യുമ്നനുമതുനെരം അടുത്തശ്വത്ഥാമാകൊടുത്താനം
പുകൊണ്ടുടൽകളുമെല്ലാംകുലുക്കിനാൻദ്രൌണി പൊടിച്ചാൻപാ
ഞ്ചാലനുടെരഥമെല്ലാം പടുതപൂണ്ടുകുറഞ്ഞൊഴിച്ചുപാഞ്ചാലൻ ദ്രുത
സുതൻകൊല്ലുമവനെയെന്നൊൎത്തു പുരന്ദരാത്മജനവിടെക്കെത്തിനാ
ൻ ധനഞ്ജയനുംഭീമനുംപാഞ്ചാലനും മനംതെളിഞ്ഞൊത്തുപൊരുതാ
രന്നെരം അസംഖ്യംവൈരികൾമരണംപ്രാപിച്ചാർ മദംകലൎന്നുള്ള
കരിവരന്മാരും വിജയൻഭീമനൊടുടനെചൊല്ലിനാൻ "വിജയമാ
ക്കായിതിവിടെനിങ്ങളിൽ യുധിഷ്ഠിരനെങ്ങുകനിഷ്ഠന്മാരെങ്ങു വി
ശിഷ്ടന്മാരായതനയന്മാരെങ്ങു വരിഷ്ഠനായസത്യകനുതനെങ്ങു കരു
ത്തനാംകൎണ്ണൻപിണെച്ചതെന്തെല്ലാം" "നൃപനുംകൎണ്ണനുംപൊരുതുതങ്ങ
ളിൽ അപജയപ്പെട്ടുമുറിവുപാരമാ യടച്ചുകെനിലയകത്തുഭൂപതി
കിടക്കുന്നുനീചെന്നറികവസ്ഥകൾ" അതുകെട്ടർജ്ജുനനതിശൊകത്തൊ
ടു മധ്യിൎണാലപഹസിക്കപ്പെട്ടാനൊ നരവരനതിൻപരമാൎത്ഥമറി
ഞ്ഞരികളൊടുപൊരിനിയെന്നാൻപാൎത്ഥൻ ഉടനെമാധവൻതിരുവ
ടിയുമായുടൽവിയത്തൊറപ്പരവശനായി നരവരൻതന്നെനമസ്കരി
ച്ചിതു നരനുംഭക്തിപൂണ്ടതുകണ്ടുഭൂപൻ "പരികനല്ലതുനിനക്കെന്നാ
ശിയും അരുളിച്ചെയ്തുപിന്നെയുമതുനെരം പെരികനന്നായിരമിത്ത

ക്കനെ പൊരുതുകൊന്നതുതെളിഞ്ഞിതുപാരം "അധിക്ഷെപിച്ചെഴു
കുറിച്ചുകൊല്ലാതെ യയച്ചാനെന്നെയുമതുമൂലമിപ്പൊൾ വശക്കെടു
ണ്ടായിതവനെക്കൊൽകയാൽ വശക്കെടുംമമശമിപ്പിച്ചായൊനി" പ
രുഷമായ്യപനിതുപറഞ്ഞപ്പൊൾ പുരുഹൂതാത്മജനുണൎത്തിച്ചീടിനാ
ൻ "വധിച്ചതിപ്പകൎണ്ണനെയിതെന്നാലെ വഹിക്കുമൊയെന്നതറിഞ്ഞ
തുമില്ല ഹരിചരാചരഗുരുമുരരിപു വരുമെന്നാകിലൊവധിപ്പൻക
ൎണ്ണനെ അടുത്തൊരുസംശപ്തകന്മാരെയെല്ലാ മൊടുക്കീനെനവനനു
ഗ്രഹത്തിനാൽ അതുകൊണ്ടെംശെഷനൊടുംപൊരുതുതി ല്ലടിയനെന്ന
തുധരിച്ചിടെണമെ അവസ്ഥകൾകെട്ടുപരിഭ്രമിച്ചുഞാ നടിത്താൎക്കു
പ്പുവാൻവിടകൊണ്ടീടിനെൻ" "അറിഞ്ഞിതുമതിപറഞ്ഞതിന്നിനി
യറിഞ്ഞുമുന്നമെപറഞ്ഞുതില്ലെഞാൻ ജയംവരായുദ്ധംതുടങ്ങിയാലെ
ന്നു നയംപറഞ്ഞതുതെളിഞ്ഞീലന്നാക്കും അപജയമിപ്പൊൾവരു
ന്നമെല്ലുമെൽ അപനയമായിച്ചമഞ്ഞുയുദ്ധവും പിഴച്ചിതുനിരൂപ
ണംപൊരായ്കയാ ലൊഴിച്ചുപൊവാനുംകഴിവുകണ്ടീല നരനാരായ
ണപുരുഷന്മാർനിങ്ങൾ കരുതാതെവന്നുകുരുവീരന്മാരൊ ടതിബല
വാനായിരുന്നഭീമനു മതിചപലനാകിയഞാനുംതൊറ്റു അടിമയാ
യ്സുയൊധനനുടെകാൽക്കൽ പൊടിയുമെറ്റുപൊയ്ക്കിടക്കെന്നുംവന്നു
അതുചെയ്യുന്നീലവനവാസംചെയ്യു ഗതിവരുത്തുവനതുനല്ലനൃനംഞ
ങ്ങനാളുമൊരുസുഖമിനിക്കില്ല വരുന്നതൊക്കയുംവളൎന്നദുഃഖങ്ങൾ ശ
തമഖൻതന്റെമകനായ്നീപണ്ടുശതശൃംഗൊപരിപിറന്നതുനെരം ജ
ഗതിൽഎകവീരനിവനെന്നുണ്ടായി തശരീരിവാക്കമതുമസത്യമാ യരി
കളെയൊക്കെയൊടുക്കിക്കൊള്ളുവാ നൊരുകഴിവുണ്ടെന്നിനിക്കുള്ളിൽ
തൊന്നി വസുമതീനാഥൻപരൻനാരായണൻ വസുദെവാത്മജന
സുരനാശനൻ അവനുടെകയ്യിൽകൊടുക്കഗാണ്ഡീവ മവനതുകൊ
ണ്ടുജയിക്കുംനിൎണ്ണയം" കരത്തിൽവാളുമായടുത്തിതൎജ്ജുനൻ കഴുത്തറു
പ്പാനായതുകണ്ടപ്പൊഴെ മുരവൈരിഹരിമുകുന്ദൻഗൊവിന്ദൻ മു
ത്തപല്ഗുനൻകരത്തെയുംവാളും അടക്കിമെല്ലവെപിടിച്ചുരുൾചെ
യ്തു "അടങ്ങടങ്ങുനല്ലവസരമിപ്പൊൾ ഒരുരവിസുതനൊഴിഞ്ഞുമറ്റുള്ളൊ
രൊടുങ്ങീവൈരികളറിഞ്ഞാലുമെടൊഅരചർകുലമുടമണിവധ
മരുതരുതൊഴികൊഴികൊഴികെന്നാൻ "മറക്കാമൊസത്യമൊരിക്കലുംനൃ
പൻമരിച്ചിടുന്നതുപൊറുക്കെന്നെവരു പറയാമൊമമമുഖത്തുനൊക്കീ
ട്ടു പരന്റെകയ്യിൽകൊടുക്കെന്നായുധം പഴിവാക്കുകെട്ടുപൊറുത്തുകൂടുമൊ
പഴകിയസത്യംമറക്കയുമാമൊ കഴുത്തിലെന്റെവാൾനടത്തിയിപ്പൊ
ഴെ കഴിപ്പനില്ലകില്ലതിന്നെന്നൎജ്ജുനൻ കരുതുമല്ലുക്കനടന്നിതുകൃഷ്ണ

ൻ തിരുവടിതന്നെയതുകണ്ടുദൈവൻ "ഗുരുവധത്തിനുനരകമെന്നിയി
ല്ലൊരുഫലമെന്നുപറഞ്ഞിതന്നെരംനടെപ്പറഞ്ഞതിൽവിപരീതംതന്നെ"
യുടമയൊടെറപ്പറഞ്ഞുകൃഷ്ണനും "കടക്കൊല്ലമമവചനമെന്നതു കടക്ക
ന്നൊരാരുംഭരിതവൻകടൽ കടക്കുന്നൊരല്ലെന്നറിഞ്ഞിരിക്കേണംക
ടക്കനീരിപുസമുദ്രത്തെയിപ്പൊൾ" അരുളിച്ചെയ്യുമമലനൎജ്ജുനൻ
"അറിയപ്പൊകധൎമ്മവുമധൎമ്മവുംഗുരുവധംതാനൊനസത്യംതാനിപ്പൊ
ൾ വരുമതുരണ്ടുമിവിടെപാരാതെ വഴിയതിന്നൊരുകഴിവരുൾചെ
യ്ക കമലകാമുകകരുണവാരിധെ"കഴൽതൊഴുതവനിന്നുംചൊന്നപ്പൊ
ൾ കഴിവുണ്ടെന്നതുമരുൾചെയ്തുനാഥൻ "ഗുരുവിനെനീയെന്നൊരു
മൊഴിചൊന്നാൽ ഗുരുവധംചെയ്തഫലംവരുമെടൊ വചസാകൎമ്മ
ണാമനസാനിന്ദിച്ചാൽ വധിപ്പതിനെക്കാൾവലുതെടൊസഖെ"പ
രമപൂരുഷനരുൾചെയ്തനെരം പറഞ്ഞുഫല്ഗുനനധിക്ഷെപവാക്യംപ
രിഹാസത്തൊടുപണയംചെയ്തു മറിയാതെചൂതുപൊരുതുനീയല്ലെ
എതിൎത്തുഞങ്ങൾവൈരികളെക്കൊല്ലുവാൻ മുതിൎന്നതുമുടക്കിയതുംനീ
യല്ലെ പരനുടെകയ്യിൽകൊടുക്കവില്ലെന്നു പരുഷംചൊന്നതുവെറുതെ
നീയല്ലെ"പലവുരുനീയെന്നരചനെപാൎത്ഥൻ പറഞ്ഞുതുനെരംമന
സിചിന്തിച്ചാൻ "ഗുരുവിനെനിന്ദിക്കരുതൊരിക്കലും ഗുണംവരിക
യില്ലിനിക്കിനിയെന്നു പരിതാപമുള്ളിൽനിറഞ്ഞുപാൎത്ഥനും പരവശ
നായിച്ചമഞ്ഞാനന്നെരം "ഇരിക്കുന്നീലഞാനവനിയിലിനി മരിക്കു
ന്നെനെന്നുതുനിഞ്ഞുതന്നുടെ കരത്തിലെവാളൊന്നിളക്കിമെല്ലവെ ക
ഴുത്തറുപ്പാനായ്തുനിഞ്ഞതുനെരം സകലലൊകൈകപതിനാരായണ
ൻ സഹസ്രലൊചനതനയൻതൻകരം പിടിച്ചുനില്ലുരുതരുതരുതെ
ടൊ കടപ്പംകാട്ടൊലകഴിവുണ്ടാക്കുവൻ മരണവുമാത്മപ്രശംസയു
മൊക്കും മഹിമാനംതവപറെകനീതന്നെ" പറഞ്ഞാനൎജ്ജുനൻനിജപ
രാക്രമം അറിഞ്ഞതാരെന്റെകരബലമെല്ലാം മുതലയീരൂപാതിയി
ലുമെറഞാ നുതിചെയ്യുതെന്നറിഞ്ഞിരിക്കേണംഅസംഖ്യംപൊരാ
നത്തലവന്മാരെയു മശംകം(വന്നീടും)തെരാളികളെയും(വെഗത്തിൽ) കുതംകൊ
ണ്ടുചാട്ടുംകുതിരകളൊടെ കുതിരച്ചെകവരെയുമൊടുക്കിയെൻ മുടക്കി
വാസവൻചൊരിഞ്ഞവന്മഴ യടക്കിഖാണ്ഡവംദഹിപ്പിച്ചെനെ
ല്ലൊ വടക്കുംദിക്കൊക്കജ്ജയിക്കയുംചെയ്തു നടുത്തഗന്ധൎവ്വവരന്മാ
രെവെന്നെൻ നടിച്ചവന്നൊരുയദുക്കളെവെന്നു മടുത്തുക്കുമൊഴിസു
ഭദ്രയെവെട്ടെൻ പടുതമൊടെയുമറിച്ചുയന്ത്രവും അടുത്തഭ്രപരെജയി
ക്കയുംചെയ്തു പടെക്കുഭാവിച്ചരിപുക്കളെവെന്നു പശുക്കളെവിരാടനു
നൽകീടിനെൻ പൎമ്മീശൻപശുപതിജഗല്പതി യൊരുകിരാതനായ്ക്കു

Arj praises himself [= suicide

മഞ്ഞുവന്നെന്റെ കരബലം കണ്ടുതെളിഞ്ഞിട്ടല്ലയൊ വരങ്ങളും പാ
ശുപതവും വാങ്ങിഞാൻ ഒരുവരാരുള്ളതിനിക്കുതുല്യരാം പുരുഷന്മാരെ
ന്നുപറഞ്ഞുപല്ഗുനൻ "പുരുഷനല്ലെന്നുപറഞ്ഞു നീയെന്നെ പരമപൂരു
ഷൻ പരമമായയിൽ പരിചൊടുമൂടീതവരെ വിസ്മയം" അന്നുനേരം കൊ
പം കലന്നു ധൎമ്മജൻ "അതിവീരൻ നീയെന്നറിഞ്ഞു ഞാനിപ്പോൾ വ
രികെ കൊല്ലുവാൻ മടിക്കരുതെന്നും പുരുഷനാകിൽ നീ വധിക്കേണമിപ്പൊ
ൾ ഇനിനീയിന്നെന്നെ കുലചെയ്യീടായ്കിലനുജൻ തന്നാണപിണ
ക്കമുണ്ടാകും" "അറിയപ്പെടാതജ്ഞന്മാരെപ്പോലെ പറയാതെ കൊപം
കളഞ്ഞടങ്ങേണം അരചർകൾ കുലപ്പെരുമാളെ നീയെ" ന്നരുളിച്ചെ
യ്യിതു മുകുന്ദനന്നേരം "ഇരിവൎക്കുമിരിവരും കൂടാതെക ണ്ടൊരുബലമി
ല്ലെന്നറിഞ്ഞിരിക്കേണം ഇനാതനയനെ വധിച്ചു കൊള്ളുവാ നിനി
യനുഗ്രഹിച്ചു യെക്കനുജനെ പെരികെ വൈകരുതിനിയെന്നു കൃഷ്ണൻ
തിരുവടി തെളിഞ്ഞരുളിച്ചെയ്യപ്പൊൾ തെരുതെരെന്നുപന്നഗകപ്പുരുകി
നാൻ ത്രിദശനായകതനയനെയപ്പൊൾ "പരികനല്ലതുനിനക്കുമെല്ലു
മെൽ പരികകൎണ്ണനെ വധിച്ചു വൈകാതെ ഭുവനൈകധനുൎദ്ധരനാ
യ്ക്കനീ ഭുവിപലകാലം മമസഹൊദര" കനിഞ്ഞു ധൎമ്മജനനുജൻ ത
ന്റെ ശിരസിചുംബിച്ചയച്ചാനന്നേരം ഹരിചരാചരഗുരുമുരരി
പു ചരിതരായകളറിയരുതാക്കും ഹരവിധിശതമഖമുഖാസുര പതി
രമാപതിദയാനിധി വിഷ്ണു വിവിധഭൂപതിവരർ ചുഴന്നൊരു വിബു
ധനാഥജരഥം കരെറിനാൻ നടന്നുവൻ പടതുടന്നുടനുടൻ തുടങ്ങി
വാദ്യഘൊഷവും ബഹുവിധം നിറത്തുവാനവരുപരിസൎവ്വരും മറഞ്ഞു
ഭാനുബിംബവും പൊടിയാലെ പറഞ്ഞുയൊഗെശൻ വിജയനെന്നൊ
ക്കി "അറിഞ്ഞിതൊ സുയൊധനനൊരാശ്രയം ഇവനൊഴിഞ്ഞൊരുമി
നിയില്ലൊക്കനീ ഇവനെല്ലൊമുന്നമധിക്ഷെപിച്ചതും മറഞ്ഞൊളിയം
ചെയ്യഭിമന്യുചാപം മുറിച്ചവനെയും കുലചെയ്യിച്ചതും ഇവനെല്ലൊ
ദുർഭാഷണങ്ങൾ ചെയ്യതും പവനജൻ തന്നെ പടയുടെമദ്ധ്യെ ഇവനെ
ല്ലൊ ധൎമ്മാത്മജനെയെയ്യതും ഇവനെല്ലൊ കൃഷ്ണാതുകിലഴിക്കെന്ന ത
ല്ലിനയത്താലെ പറഞ്ഞതുമുന്നം പശുസമന്മാർ പാണ്ഡവന്മാരെന്നു
പലനൃപർകെൾക്കപ്പരിഹസിച്ചതും ഇവൻ തുണയായിട്ടരക്കില്ലത്തി
ലിട്ടടച്ചു തീവെച്ചുകളഞ്ഞുനൂറുവർ ഇവനെക്കൊല്ലുവാനുഴറുകവെ
ണം പവനപുത്രനു തുണയുമില്ലാരും മരുപലർ മുൻപിൻ പലനെരമങ്ങു
പരുമാറുന്നിതങ്ങവനറിഞ്ഞാലും" ഇതിമധുരിപുവരുളിച്ചെയ്യപ്പൊളിത
മൊട്ടുബാണം പൊഴിച്ചു പാൎത്ഥനും ക്കുറഞ്ഞു പാഞ്ചാലാദികൾക്കു സംകടം
നിറഞ്ഞു കൎണ്ണൻ തന്നരികെ കൌരവർ അതിനുനെരെ കൂട്ടിനാൻ മഹാര

ഥമതിവെഗത്തൊടുമുകുന്ദനന്നെരംവിജയനെതെരിൽവിളങ്ങിക്കാണാ
യി വിബുധകുലാധിപതിയൊടുംകൂടി തരുണഭാസ്കരനരുണനൊടു
കൂ ടൊരുമിച്ചുതെളിഞ്ഞുദിച്ചതുപൊലെ ഹരിയുതഹരിഹയതനയനെ
ഹരിണവാജിരാജിതരഥൊപരി ഹരിദശപാത്മജനൊടുപൊരുവാനാ
യ്യുരുന്നതുകണ്ടുപറഞ്ഞുശല്യരും പലരൊടുംകാണാഞ്ഞിഹചൊദിച്ചാ
രു വലരിപുതനയനെക്കണ്ടാലുംനീ മുനികൾമാനസതളിരിലുംഗൊ
പ വനിതമാരുടെമുലത്തടത്തിലും ഇരുന്നരുളുംമാധവനുംതാനുമാ
രന്നവൻപടനടുവിലാമ്മാറു വരുന്നതുനന്നാത്തെളിഞ്ഞുകാൺകനീ
നിറന്നപീലികൾനിരക്കവെകുത്തി നെറുകയിൽകൂട്ടിത്തിറമൊടുകെട്ടി
കരിമുകിലൊത്തചികുരഭാരവും മണികൾമിന്നീടുംമണികിരീടവും ക
നകനച്ചിന്നുംകുറുനിരതന്മെൽ നന്ദനന്നപ്പൊടിഞ്ഞൊരുപൊടിപ
റ്റി തിലകവുമൊട്ടുവിയൎപ്പിനാൽനന ഞ്ഞുലകുസൃഷ്ടിച്ചുഭരിച്ചുസം
ഹരി ച്ചിളകുന്നചില്ലിയുഗളഭംഗിയും അടിയാരെക്കുറിച്ചൊരുകരുണെ
യും കഠിനദംഷ്ട്രരൊടെഴുന്നകൊപവും മട്ടുമൊഴിമാരിൽവളൎന്നരാഗ
വും കലഹംകണ്ടൊരത്ഭുതരസങ്ങളും ചപലന്മാരൊടുകലൎന്നഹാസ്യവും
എതിരിടുന്നൊൎക്കുഭയംകരതവും പലവുമിങ്ങിനെനവനവരസ മിട
യിടക്കൂടക്കലൎന്നനെത്രവും മകരകുണ്ഡലംപ്രതിബിംബിക്കുന്നക
വിൾത്തടങ്ങളുംമുഖസരൊജവും വിയൎപ്പുതുള്ളികൾപൊടിഞ്ഞുനാ
സിക സുമന്ദഹാസവുമധരശൊഭയും തുളസിയുംനല്ലസരസിജ
ങ്ങളു മിളരായീടിനതളിരുകളുമാ യിടകലൎന്നുടനിളകുംമാലകൾത
ടയുംമുത്തുമാലകളുംകൌസ്തുഭം മണിയുംചെരുന്നഗളവുംചമ്മട്ടി പി
ടിച്ചൊരുകരതലവുംകുങ്കുമം കുഴെക്കപ്പൂശിനതിരുമാറുനാറും നിറന്ന
മഞ്ഞപ്പൂന്തുകിലുംകാഞ്ചികൾ പദസരൊരുഹയുഗവുമെന്നുടെ ഹൃ
ദയംതന്നിലങ്ങിരിക്കുംപൊലെയ മ്മണിരഥംതന്നിലകംകുളുൎക്കവെ
മണിവൎണ്ണൻതന്നെത്തെളിഞ്ഞുകണ്ടുഞാൻവിളയാടീടെണം" വിജയ
നമായിട്ടിളകാതെനിന്നുകുറഞ്ഞൊരുനെരം "തെളിക്കതെരെ"ന്നുപറഞ്ഞു
കൎണ്ണനുംകുളിച്ചുവില്ലൊലിവളൎത്തിനാനപ്പൊൾകുരുവരൻതാനുമിളയ
വർകളുംഗുരുതനയനുംകൃപരുംഭൊജനുംഅണഞ്ഞുബാണങ്ങൾപൊ
ഴിഞ്ഞുമാധവൻതിരുമെതൻമെലുംവിജയൻതൻമെലുംഅരികളെ
സ്സുരനികരമെതുട നരിഞ്ഞരിഞ്ഞിട്ടുനടന്നാൎജ്ജുനൻ അകമെഴീതി
പൂ ണ്ടുകനകകൌരവ രകലെക്കണ്ടുടിമനെവിജയനും നരകരിരഥ
തുരഗപങ്ക്തികൾനടുവിൽപുക്കുകൊ ണ്ടുനിലനന്ദനൻപരുമാറുന്ന
തുമരീകുലാന്തകൻപലരൊടുംപൊരു തിടർപെടുന്നതുംപരിചൊടുക
ണ്ടുപുരന്ദരാത്മജൻപരൻപുരുഷനൊടിവണ്ണംചൊല്ലിനാൻ "തളൎച്ച

ഭീമനുപെരുതതിൻനെരെ തെളിക്കതെരെന്നുംമടിക്കരുതിപ്പൊൾ" അ
ത്തുകെട്ടതെരുമതിൻനെരെകൂട്ടി മധുരെശൻതാനുംവിജയനുംചെന്നാ
ൻ"യുധിഷ്ഠിരക്കെന്നുംവശക്കെടുമി ല്ലവധിക്കെണം ഭാനുതനയനെയി
പ്പൊൾഅനുഗ്രഹിക്കെണമതിനുഭീമായെ" ന്നടിത്താർകൂപ്പിനാനടു
ത്തുഫല്ഗുനൻ അനുക്ഷണമവനനുജ്ഞയുംചെയ്യാൻ കനക്കവെഗ
ത്തിൽതിരിച്ചുപാൎത്ഥനുംത്രിഭുവനമൊക്കനടുങ്ങീടുംശംഖ ധ്വനിയും
തെരുകളൊലിയുംവാദ്യവുംഅനിലനന്ദനനലറുംനാദവു മനുപമമാ
യഗ്ഗുണനിനാദവുംതാരിതമിന്ദ്രനന്ദനനടുത്തപ്പൊൾ കുരുവരസെ
ന്യംതിരിച്ചുമണ്ടിനാർഅതുകണ്ടപ്പൊഴെകൃപഭൊജാദിക ളെതിൎത്താ
രൊടായ്യ് നൊരുവരുമിപ്പൊൾ ഒരുതെരാളിയെവിജയനുള്ളതെ" ന്നരി
വരർചുഴന്നണഞ്ഞുപൊർചെയ്യാർ ശരങ്ങൾശക്തികളെരിഞ്ഞ ച
ക്രങ്ങൾചൊരിഞ്ഞുതെൎത്തടംനിറഞ്ഞുമൂടിതെ മറിഞ്ഞിതംബുജാക്ഷനും
കിരിടീക്കുംകരിഞ്ഞുപാഞ്ചാലാദികൾക്കകാന്തിയും ജനകനെക്കാളുമ
ധികംവെഗത്തിലനിലനന്ദനനടുത്താനന്നെരം വളൎന്നീലമാമല
പൊലെഭീമൻവളഞ്ഞവൻപടനടുവെപാഞ്ഞുടൻ കരികളെയുംവ
ൻകുതിരകളെയുംനരവരരഥങ്ങളെയുമൊക്കവെ ഗദകൊണ്ടുതച്ചുപൊ
ടിച്ചുകൊന്നുകൊണ്ടുദധിയിലൊളമൊഴുകിശൊണിതം – പുരന്ദരവാ
യുതനയന്മാരുടെശരഗദകൾകൊണ്ടുടൽമുറിയാതെ ഒരുവരുമില്ലകുരു
വരന്മാരിൽ"ശരണമാരെ"ന്നുപരവശരായി തരണിനന്ദനനരികിലാ
യിതെ ശരങ്ങൾതൂകിനാനവനുമന്നെരംകരങ്ങളുംകാലുംമുറിഞ്ഞുപാ
ഞ്ചവർപരന്നുചെന്നുതുമടങ്ങിതന്നെരം നടിച്ചുപാഞ്ചാലനരവര
ന്മാരുംഅടുത്തുകെകയനൃപതിവീരരും . അതുലവിക്രമമുടയസാത്യകി
നകുലനുംപിന്നെസ്സഹദെവൻതാനും ദ്രുപദപുത്രിതൻതനയവീരരും
വിജയൻതാനുമായണഞ്ഞുപൊർചെയ്യാർ അതിനവരൊടുപൊരു
തുകൎണ്ണനും അതുകണ്ടെല്ലാരുംതെളിഞ്ഞുവാഴ്ത്തിനാർ പവനനുംതീയു
മൊരുമിച്ചുപൊലെപവനപുത്രനുംവിജയനുംകൂടി പൊരുതൊടുക്കി
നാനരികളെയൊക്കഹരഹരഹരശിവശിവയെന്നു പറഞ്ഞുനാരദൻ
തെളിഞ്ഞിതെററവുംപടക്കുസംകടംപെരുത്തതുകണ്ടു കടുക്കനെദുശ്ശാസ
Dussāsana agst Bhima
നനുമെത്തിനാൻമദിച്ചൊരാനയൊടെതിൎത്തസിംഹത്തെക്കണക്കെ
മാരുതികുതിച്ചുപാഞ്ഞുടൻ "കൊതിച്ചിരുന്നതിങ്ങടുത്തുകാണ്മാൻഞാ
ൻചതിക്കൊല്ലായിനിപ്പൊട്ടക്കനവെന്നീ കരുത്തുകാട്ടുവാൻമനസ്സു
ണ്ടിന്നെൻകരത്തിന്റെഫലംവരുത്തെണമെടൊ" ഗിരിവരൊപ
രിവരിഷിക്കുംപൊലെശരവരിഷംചെയ്യിരുവരുമൊപ്പം പൊരുത
പൊരുതൻകടമചൊല്ലുവാനരുതതെന്നുമനിലനന്ദനൻ വിരവി

നൊടുകൂടെടുത്തുചൊല്ലിനാൻ "വരികവന്മദംകലൎന്നദുമ്മതെ പരിമിഴി
യാളാംദ്രുപദപുത്രിതൻപുരികുഴൽചുററിപിടിച്ചിഴച്ചതുംതെരുതെരെനത്തു
കിലഴിച്ചതുമൊരൊ പരിഭവംഞങ്ങൾക്കകപ്പെടുത്തതും മറന്നതില്ല
ഞാനതിനുനിന്നുടൽ നരസുരാസുരർപലരുംകാണവെ അടലിടക്ക
ത്തിപ്പൊടിപ്പനിപ്പൊഴെ"ന്നിടിവെട്ടുവണ്ണംപൊട്ടുപൊടെയാൎത്താൻ
ക്ഷിതിരക്ഷകളെക്കൊന്നൊടുക്കിസൂതനെ കുലചെയ്യുതെരുമഴിച്ചാൻമാരു
തിദ്ധപ്രജ്ഞൻദുശ്ശാസനനുംകൊപമൊ ടെടുത്തുശക്തികൾശരങ്ങൾ
ചക്രങ്ങൾപൊഴിച്ചുഭീമൻമെയ്മറിച്ചുതെരത്തു മഴിച്ചുചാടിയൊന്നി
ടിപൊലെയാൎത്താൻഎടുത്തിതുഗദപുനരിരുവരും നടിച്ചുതങ്ങളിൽ
ഒപ്പൊരുതപൊർപൊലെ ആടുത്തൊരുയുദ്ധംനടിച്ചുണ്ടായതില്ലടല്ക്കള
മൊക്കപ്പൊടിച്ചിരുവരുംഅടിച്ചാരന്യൊന്യംതടുത്താർപിന്നെയുംകൊ
ടുത്തുകൊള്ളുവാൻപഴുതുനൊക്കിയും കൊടുത്തുകൊള്ളാതെകഴിപ്പാൻ
നൊക്കിയുംതടുത്തുവാങ്ങിയുമടുത്തുതുങ്ങിയും നടിച്ചിരുവരുംപൊരുതതു
നെരം പൊടിച്ചിതുദുശ്ശാസനനുടെഗദ പിടിച്ചാനന്നെരമണഞ്ഞു
ഭീമനെകടിച്ചുംമുഷ്ടികൾചുരുട്ടിക്കുത്തിയും പൊടിച്ചൊഴുകിനരുധിരം
കൈകൊണ്ടുവടിച്ചുവിഴ്ത്തിയുംമിഴിയിലെചൊര തുടച്ചുംമുഷ്ടികൊണ്ടി
ടിച്ചുംപല്ലുകൾകടിച്ചുമുഴിയിൽപതിച്ചുമപ്പൊഴെ പുരണ്ടെഴുന്നീററും
തിരണ്ടകൊപത്താൽ ഉരുണ്ടകണ്ണിന്നപൊടിയാൽമൂടിയും കഴുത്തിൽ
കുത്തുമുത്തിരിക്കുന്നനവംപതിച്ചുംവാഴ്ത്തൊടുപറിച്ചുമെത്രയും തിരിച്ചു
കംപംകെട്ടിയുംചരണങ്ങൾ ഞെരിച്ചുംകൈത്തലംതരിച്ചുമാകുലാൽ
പറിച്ചുമുക്കൊട്ടുതലമുടിചൊര തെറിച്ചുനാലുദിക്കിലുംചിതറിയും ഉര
ത്തൊടുപാഞ്ഞുമുരസ്സതങ്ങളിൽകരത്തൊടുകരമുരച്ചുമുഴിയിൽ ഉറച്ചുനി
ല്ക്കയുംചവിട്ടുകൊണ്ടുപൊ ത്തിറിച്ചുവീണപൊ യുരുണ്ടുമപ്പൊഴെ
ഭയംവരുമാറുകലഹംകണ്ടവർ ജയംവരുംദുശ്ശാസനനെന്നുചിലർജ
യംവരുംവൃകൊദരനെന്നുചിലർ ഭയംകളഞ്ഞുകാണ്കെടൊവെന്നുചിലർ
ഭയംവരുംകണ്ടാലിനിക്കെന്നുചിലർ ഭയംകരമിതുസമരമെന്നെല്ലാം
പറഞ്ഞുതങ്ങളിൽവിവാദിക്കുന്നെരം കുറഞ്ഞൊന്നുമാറിക്കളഞ്ഞുമാ
രുതി ചുവട്ടിൽമാറിനിന്നടിരണ്ടുംവാരി ചുവട്ടിലാക്കിമെൽകരയെറി *Duśśāsana…*
ക്കരമമത്തുനന്നായിചവിട്ടിനിന്നുകൊ ണ്ടുമത്യമൎത്യന്മാർപലരുംകാ
ണവെചളിപ്പുകൈവിട്ടങ്ങെടുത്തുകൈവാളാൽ പിളിച്ചുമാറിടംനഖ *Bhima's bruta[l]*
ങ്ങളെക്കൊണ്ടുംതുടുതുടെപ്പൊടിച്ചുടനുടനുടൻ ചുടുചുടത്തിളച്ചുരുവി *triumph*
യാർപൊലെത്തുടുതുടവന്നരുധിരപൂരത്തെക്കുടുകുടെക്കുടിച്ചലറിച്ചാടിയും
പെരുവെള്ളംപൊലെവരുന്നശൊണിത മൊരുതുള്ളിപൊലുംപുറത്തു
പൊകാതെകവിൾനിറന്നായിക്കിടന്നുകൊണ്ടുടൻ കവിൾത്തടംനന്നാ

സ്ഥിരച്ചിറക്കിയും മദിച്ചു മാരുതി ചിരിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ "മൃത്തിതു നാവു
മുദരവുമെല്ലാം "കുടർമാലമെല്ലെന്നെടുത്തുകൊണ്ടുടൻ തുടർമാല പൊ
ലെ കഴുത്തിലിട്ടുകൊണ്ടുടൽക്കളുമെല്ലാം പൊടിപെട്ടുവണ്ണം മുടനുടൻ
ചാടിതുടമെല്ലെ തച്ചും "പശ്രുസമർ പാണ്ഡുസുതന്മാരെന്നെല്ലൊ പറ
ഞ്ഞിതു മുന്നം പലരും കെൾക്കവെ പരിഹാസത്തൊടു മദിച്ചു കൈകൊ
ട്ടിച്ചിരിച്ചു കൂത്താടി നടന്നു നിങ്ങളും പശ്രുസമന്മാർ കൌരവരെന്നി
ക്കാലം പറഞ്ഞു ഞൊൻ താനുമിത് കൂത്താടുന്നെൻ ഇനിയീ കള്ളന്മാർ കു
ലത്തിൽ മൂത്തവനിനിക്കൊരുനാളെ കളിക്കണ്ടായ്മരും പൊരുതവനെ
യുമൊടുക്കി രാജ്യവും പൊരുളും നൽകുവനരചനു തന്നെ പൊടുക്കനവെ"
യെന്നുരത്ത മാരുതി നടിച്ചു നൽകിയൊടു കലന്നൊരു നടപ്രവരനെ
ക്കണ്ടക്കെ മത്തനാസ്സുരഹരി ഹിരണ്യനെപ്പിളന്നൊരു കരുതിയുമണി
ഞ്ഞിരിപ്പതു പൊലെ നടക്കുന്നനെരമടൽക്കളുമെല്ലാം പൊടിച്ചു മാററാ
രെയൊടുക്കി വെഗത്തിൽ കുരുവരസഹൊദരന്മാരും വന്നു പൊരുതാർ
മാരുതിയവരെയും കൊന്നാൻ പെരുത്ത ദുഃഖവും ഭയവും കൈക്കൊണ്ടു
കുരുക്കളൊക്കവെ തിരിച്ചു മണ്ടിനാർ— അടുത്തിതു സെനാപതി തനയ
Vrishasenan fights നാം പട്ടുതമെറിട്ടും വൃഷസെനൻ വീരൻ അവനൊടു യുദ്ധം കൊടുതാ
യി ചെയ്തു പവനനന്ദനൻ തളൎന്നിതു ചെമ്മെ അകലും മുന്നെ വന്നടു
ത്താനന്നെരം നകുലനും വാളും പരിചയുമായി പകലവനുടെ മകനുമം
പിനാൽ ശകലിച്ചാൻ വാളും പരിചയുമപ്പൊൾ നകുലനു വന്ന പതി
ഭവം കണ്ടൊരതുലവിക്രമമുടയ പാഞ്ചാലൻ അരികത്തു തന്റെ മരുമക്ക
ളെ വരൊരുമിച്ചുണ്ടെന്നൊരുപ്പതന്നാലെ വിരവിനൊടു കൂടടുത്താ
നന്നെരം അരികൾ കൂട്ടത്തിലകപ്പെട്ടാനിവ നറിഞ്ഞു പൊയുടൽ ശര
ങ്ങളാലെന്ന പരവശതയൊടടുത്തു സാത്യകി ഇടിയൊടു നെരായ് മുഴങ്ങും
നാദത്തൊടിടകലൎന്നിതു പടയതു നെരം വൃഷസെനൻ കൎണ്ണൻ കൃപരും
ഭൊജനും വിഷധരധ്വജൻ ഗുരുതനയനും മരിക്കെണം പക്ഷെ ജ
യിക്കെണമെന്നുറച്ചനന്നായി ശ്രമിച്ചു പൊർ ചെയ്യാർ നകുലൻ
പാഞ്ചാലിയുടെ തനയന്മാർ പകലവനു നെരിയന്ന പാഞ്ചാലൻ അ
നിലനന്ദനനരിയ സാത്യകി അനുപമനായ വിജയൻ താനുമാസ്സുല
ഹിക്കുന്നെരം വൃഷസെനൻ വീരൻ പലഹയങ്ങളെക്കൊല ചെയ്തു പി
ന്നെ സകലലൊകെശവിജയന്മാരുടൽ ശകലവും ചെയ്തു പവനജൻ
തന്റെ രഥവുമെയ്യൊക്കപ്പൊടിച്ചലറും പൊൾ "പെരുതു നീ ചെയ്യുക
falls through Arj തരമെല്ലാം പെരികനന്നെ"ന്നു പറഞ്ഞു പാൎത്ഥനും ഒരു ശരം തെരി
ത്തെടുത്തതു കൊണ്ടു വിരവൊടു തലയറുത്താനന്നെരം അടുത്തു കൎണ്ണനും
വിജയനൊടപ്പൊൾ എടുത്ത ബാണങ്ങൾ തൊടുത്തുടനുടൻ കൊടുത്താ

നൎക്കനന്ദനതനയനും പട്ടാഭമൊടവമറിച്ചരീപ്പരം ചൊരിഞ്ഞൊരം
പൂകൾമഴപെയ്യുംപൊലെ നിറഞ്ഞുപൊക്കുമിടകലൎന്നപ്പൊൾ മറ
ഞ്ഞുദിക്കകൾതരണിബിംബവും പറഞ്ഞുകണ്ടുനിന്നവരുംതങ്ങളിൽ
"വിജയംകൎണ്ണനവരുമെ"ന്നുചിലർ "വിജയംപാൎത്ഥനവരുമെ"ന്നുചില
ർ ശിവനൊടുപറഞ്ഞിതുവിരിഞ്ചനു "മിവിടെപാൎത്ഥനവരുമത്രെജ
യം" പലരുമിങ്ങിനെപറയുന്നെരത്തു കലഹവുമതിഭയംകരമായി മ
ലകളുംമലകടലുമാശര കുലവുമഞ്ചീടുംപടിഘനമാനും അലറീടുന്നിതു
തെരുതെരയപ്പൊൾ ചലിതമൊടുടനുറച്ചകൌരവർ കുറഞ്ഞുതില്ലപൊ
ക്കിരുവരുമെത്തും പറഞ്ഞുശല്യരൊടിനതനയനും "പടയൊടുകൂടപ്പൊ
രുതുഫല്ഗുന നടവിലെന്നെക്കൊന്നൊടുക്കീടുന്നാകിൽ പ്രവൃത്തിശെ
ഷമെന്തുചൊൽകെ"ന്നപ്പൊൾ പ്രവൃദ്ധതാപെനപറഞ്ഞുശല്യരും
"അതുവരുന്നാകിലനന്തരംയദുപതിയെയുംധനഞ്ജയനെയുംകൊന്നു
ജയംകുരുകുലവരനുനൽകുവൻ ഭയംകളകഭാസ്കരതനയനീ" അരു
ണനന്ദനനതുകെട്ടൊറവു മരുണനെത്രമൊടണഞ്ഞൊരന്നെരം രഘു
കുലവരനിശിചരവരരണനിശമനമനുഭവിപ്പിപ്പാൻ വിബുധനാ
യകതനയനന്നെരം വിബുധകളധിപതിയൊടുചൊന്നാൻ "ജയജ
ഗല്പതെജയജനാൎദ്ദന ജയനാരായണജയമധുരിപൊ തരണിനന്ദ
നൻവധിക്കിലെന്നെനി ത്തിരുവടിയെന്തുനിനച്ചതുപിന്നെ അരുളി
ച്ചെയ്യെണമടിയനൊട"തെന്നുരചെയ്തും ജിഷ്ണുപറഞ്ഞതുനെരം "രിപു
കുലത്തെഞാനടയസ്സംഹരിച്ചവനിധൎമ്മജൻതനിക്കനൽകുവൻ" അ
വനുമന്നെരം ചരണതാരിൽവീണു നതനായിട്ടണഞ്ഞിച്ചീടിനാൻ
"അതുകൂടാതെഞാനിവനൊക്കൊല്ലുവാനനുജ്ഞനീ ത്തിരുവടിയരുളെണം"
മുകക്രൂട്ടിനാന്മധുരിപുതെരുംകുറവുകൂടാതെയടുത്തുകൎണ്ണനും മറിഞ്ഞി
തംപുകൊണ്ടുടലിരുവൎക്കും മുറമുറയായിത്തുടങ്ങിനാരിമാർശരശകലിത
കരിതുരഗങ്ങൾകരചരണമറ്റുടനുടൻവീണുമഴപെയ്യുംപൊലെപൊ
ഴിഞ്ഞുബാണങ്ങൾപുഴകളെപ്പൊലെയൊഴുകിശൊണിതംഹരഹരഹ
രഹരഹരയെന്നും ശിവശിവശിവശിവശിവയെന്നും അരിമകയൊടു
കൂടടുത്തുചൊല്ലിയും അരുവയൎമെൽനിന്നിറങ്ങിപ്പുരുകിയും തെരു
തെരവീരർമരിക്കുന്നൊരുടെ പെരുവഴിയായിച്ചമഞ്ഞു ഭാസ്കരൻ
തിരുവടിയുടൽനടുവതുനെരം തെരിഞ്ഞുബാണങ്ങളെടുത്തുകൎണ്ണനു
മെരിഞ്ഞുകൊപമൊടടുത്തതുനെരം പ്രളയകാലത്തുദിനകരബിംബമ
ളവില്ലാതൊളമുദിച്ചതുപൊലെ ത്രിഭുവനമെല്ലാംദഹിപ്പാൻകല്പാന്ത
ഘനനുജ്വലിച്ചുണൎയ്യുന്നപൊലെ അടുത്തതുനെരമതിനുടെനെരെ പ്ര
ളയകാലാനലങ്ങൾ മരുതനഗതം [illegible] നനിഭകളെബര പ്രിയനും

ഖിയായധനഞ്ജയനൊടും ശരമയാസാരംതുടങ്ങിപ്പാവന കരന്മാ
രായിതുശിവശിവശിവ ദിനകരസുതശരകിരണങ്ങൾ ശമനംചെ
യ്യുന്നസുരപതിസുത ശരവരിഷങ്ങൾദഹിച്ചീടുംവണ്ണം എരിയുമസ്ത്ര
ങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞുകൎണ്ണനും അറിഞ്ഞറിഞ്ഞവകളഞ്ഞുഫല്ഗുനൻ ചൊ
രിഞ്ഞാനംപുകൾ പലതരത്തിലും രാഘവരനിശിചരവരസമ രണ
ഭൂമിലൊകനകുതുകമൊടുടൻ ഇരുവരൊടുനെരൊരുവരില്ലെന്നു സുര
മുനിജനംപുകഴ്ത്തീടുംനെരം - കലശസംഭവതനയനാദരാൽ കലിപുരു
ഷനാകിയകുരുകുല പ്പെരുമാൾതന്നൊടുപറഞ്ഞിതെത്രയും "പെരിക
ലാളിച്ചുവരികരചനീ പലഗുണങ്ങളൊടവനിയുംവാണു പലകാലം
വാഴ്കനൃപശിഖാമണെ മതിമതിരണെമതിഭയംവരു മതിചതുരതകല
ൎന്നശൂരന്മാർ സുരവരദിനകരസുതന്മാരൊ ടൊരുവരില്ലനെർധനു
സ്സെടുത്തതിൽ പിഴച്ചീലെതുമൊരടവുകളൊക്കു മൊഴിച്ചുപൊകയില്ലി
വരിരുവരും നിരക്കെണം പാണ്ഡുതനയന്മാരൊടി ന്നൊരിക്കലും
വൈരംനിനെക്കരുതിനി പിണക്കംനല്ലവരൊടുനന്നല്ലെതു മിനെ
ക്കംവെണ്ടുവതവരൊടുനൃനം മൊഴിഞ്ഞതെന്തൊന്നുമുകു ന്ദനെന്നാ
ല തൊഴിഞ്ഞുചെയ്കയില്ലവരറിഞ്ഞാലും തുണനാരായണനവർകൾ
ക്കെപ്പൊഴും പണിയുണ്ടൊപിന്നെജയിച്ചുകൊള്ളുവാൻ പടത്തല
വന്മാരിരുവരെയുംഞാ നടൽക്കളമതിൻനടുവിൽപുക്കുകൊ ണ്ടക
റ്റുവൻപക്ഷെപറഞ്ഞാലുമെന്നാൽ പകച്ചുപൊകാതെയിനിയുള്ള
കാലം" അക്കുരുന്നൊറ ഞെളിഞ്ഞുധൎമ്മജൻ "നിനക്കുരാജ്യവുംപകു
ത്തുതന്നീടും ഉടപ്പമെറീടുമവരുമായ്നന്നാ യടുത്തവണ്ണംമെദിനിയും
വാണുനി സുഖിച്ചിരിപ്പതിന്നുദിക്കമാനസം നശിക്കുമല്ലായ്കിലട
ലിൽനിതാനും തവതനയനെവിജയൻകൊല്ലുമൊ രപജയമവന
കപ്പെടാതാനും" ഗുരുസുതനിതുപറഞ്ഞതുനെരം കുരുപതിതാനുമവ
നൊടുചൊന്നാൻ "അടുത്തതംപിതന്നുടെരുധിരത്തെ ക്കുടിച്ചതെങ്ങി
നെമറന്നീടുന്നുഞാൻ അവരുമായ്സുഖിച്ചവനിവാഴ്വാ നവകാശംവ
ന്നാലതുപൊറുതിയൊ ഇനിക്കവരെയുമവർകൾക്കെന്നെയും മന
ക്കുരുന്നിൽതെറരുതറിഞ്ഞാലും" പലവുമിത്തരംപറയുന്നനെരം വലരി
പുതനയനുമംഗെശനും പലവിധമസ്ത്രങ്ങളും പ്രയൊഗിച്ചു ഫലം
വന്നീലെതുമതിന്നൊരുവക്കും വിജയൻപാവകശരമയച്ചതു വരു
ണാസ്ത്രംകൊണ്ടുതടുത്തുകൎണ്ണനും എടുത്തുപാൎജ്ജന്യമയച്ചുഫല്ഗുനൻ ത
ടുത്തുവായവ്യമതിനാലംഗെശൻ ഝടിതിപാൎവ്വതമയച്ചിതൎജ്ജുനൻ
തടുത്തുവജ്രാസ്ത്രമതിനാലംഗെശൻ പലദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളിരുവരുമൊ
പ്പം തുലിതന്മാരായിപ്രയൊഗിക്കുന്നെരം ദലിതദെഹനായ്ശമഞ്ഞിതു

പാൎത്ഥൻ ചലിതചിത്തനായിതുമുകുന്ദനും കലിതമൊദമൊടനേഞ്ഞു
കൌരവർ നിലവിളിച്ചിതുനിവിരയന്നെരം അടുത്തുപാൎത്ഥനൊടു
രചെയ്തുഭീമനൊട്ടുക്കീടെണംകൎണ്ണനെനിമിഷംനീ പടെക്കിളക്കമു
ണ്ടറിഞ്ഞിതൊഭവാൻ നടക്കമുൾക്കൊണ്ടുതിരിച്ചുമണ്ടുകിൽ ഒരുത്തരു
മില്ലപൊറുപ്പിച്ചുകൊൾവാൻ കരുത്തരായുള്ളൊൎക്കിഴച്ചിരിക്കുന്നു ഉ
രത്തിരിക്കുന്നശരത്തിനാലൊക്ക തരക്കെടുണ്ടെന്നുധരിച്ചിരിക്കെണം
ഇനിക്കുമുണ്ടൊട്ടുതളൎച്ചയിന്നിപ്പൊൾ മനക്കരുന്നെതുമിളക്കമെന്നി
യെ വധിക്കകൎണ്ണനെയവനിതുകാലം ചതിക്കുംനമ്മെയെന്നറിഞ്ഞി
രിക്കെണം॥ മുകുന്ദനിന്ദിരാരമണൻഗൊവിന്ദ നവഘനംബുജന
യനൻമാധവൻ അരുളിച്ചെയ്തിതു॥ പവനനന്ദനൻപറഞ്ഞതുപൊ
ലെ॥ പലതരമപ്പൊൾ ചൊരിഞ്ഞിതുശരനികരമൎജ്ജുനൻ ചൊരിഞ്ഞി
തുചൊരരവിതനയനും കരിഞ്ഞിതുഭാവംകുരുവരന്മാൎക്കും ചരിഞ്ഞി
തുനിന്നചതുരംഗങ്ങളും പൊരിഞ്ഞുതീക്കണംതെറിച്ചിടുംവൎണ്ണം തെ
രിഞ്ഞുബാണങ്ങളയച്ചുകൎണ്ണനും കരഞ്ഞുമണ്ടുന്നുകരിവരന്മാരും പി
രിഞ്ഞുകെഴുന്നപരന്നകാലാളും തിരിഞ്ഞുനില്പവരവയവങ്ങളെ യ
രിഞ്ഞരിഞ്ഞിട്ടുതുടങ്ങിപാൎത്ഥനുംകുറഞ്ഞിലെതുമെരവിസുതൻബാണം
മുറിഞ്ഞുവീണുവീണൊടുക്കുളമെല്ലാംനിറഞ്ഞുഭാനുമണ്ഡലവുമന്നെരംമ
റഞ്ഞുദിക്കുകൾതിരിക്കായിലാൎക്കും മുറിഞ്ഞുവീഴുന്നരഥങ്ങളുമെല്ലാംഒ
രുമുഹൂൎത്തത്തിനിടെക്കുകൎണ്ണനു തെരുതെരമരിച്ചിതുപടയെല്ലാം മുറി
ഞ്ഞുവീഴുന്നമദഗജങ്ങളും തിരിഞ്ഞുമണ്ടുന്നതുരഗപങ്ക്തിയും ശരങ്ങൾ
കൊണ്ടുടൽമുഴുവനുമുട്ടുന്നു മുറിഞ്ഞുവീഴുന്നകൊടിമരങ്ങളും പടെക്കുനാ
ശംവന്നതുകണ്ടുകൎണ്ണൻ നടുത്തുനാഗാസ്ത്രമെടുത്തുവെഗത്തിൽ തൊടു
ത്തുപാണ്ഡവൻമിഴികൾക്കുനെരെ പടുതമൊടുശല്യരുമുരചെയ്തുപി
ഴെക്കമംപതങ്ങയക്കൊല്ലകൎണ്ണ കഴുത്തിനുനെരെയയക്കെന്നുശല്യർപ
റഞ്ഞതുകെട്ടുപറഞ്ഞുകൎണ്ണനും പറഞ്ഞതുന്നന്നതറിഞ്ഞുവൈകാതെ
തൊടുത്തബാണംഞാനെടുത്തിനീവീണ്ടു തൊടുക്കയില്ലെന്നുധരിച്ചി
രിക്കെണം॥ ജ്വലിച്ചുനാഗാസ്ത്രമണയുന്നനെരം ജ്വലിച്ചിതുചിത്തം
സുരജനങ്ങൾക്കും തിരിക്കയില്ലയ്യൊശരമിതുകൊണ്ടു മരിക്കുന്നാ
യൊനീമമസഹൊദര ചതിക്കൊല്ലാസത്യംപിഴക്കൊല്ലായെന്ന ഞാതി
പ്രമൊദെനപറഞ്ഞുകൎണ്ണനും॥ വിധിബലമയ്യൊശിവശിവയെന്നു
വിഷണ്ണന്മാരായിച്ചമഞ്ഞിതെല്ലാവരും തെളിഞ്ഞിതശ്വസെനനുമതു
നെരം വിളങ്ങിതക്ഷകമുഖങ്ങളുമെല്ലാം പലനിലത്തിന്നുംപലപ്രകാ
രവും പലനാളുംകാത്തപരൻപുരുഷനും നിനച്ചുകണ്ടുപാണ്ഡവന്റെ
ടെരഥം നിലത്തൊരെവിരലമൎത്തൊഴ്ത്തിനാൻമുടിയൊടുകൂടയരിഞ്ഞു

പാണ്ഡവൻ" മകുടവുംകൊണ്ടുനടന്നു ബാണവും പുനരിതുവരുംപെ
രുമഴപൊലെ പുനരപിവെഗാലെടുത്തുബാണങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞുതി
നാലെനിറഞ്ഞിതുഴിയും പൊഴിഞ്ഞൊഴുകുന്നരുധിരവാരിയും മറഞ്ഞി
തുഷ്ണകിരണബിംബവും നിറഞ്ഞിരുട്ടായിച്ചമഞ്ഞുലൊകവും അക
ന്നുകണ്ടുനിന്നവർകളുമെല്ലാം പകന്നുഭാവവുംപകലവനപ്പൊൾവി
രവൊടങ്ങുനന്നൊരുശരംകൊണ്ടു വിളങ്ങുംകുണ്ഡലംകളഞ്ഞാനന്നെ
രം വിജയനെയുംകെശവനെയുമെയ്തു വിഗതഭീതിയൊടടുത്തുകൎണ്ണനും
ഝടിതിതെരുരുളവനിയിൽതാണു തടഞ്ഞിളകാതെചമഞ്ഞിതന്നെ
രം ഒരുശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങൾവഴിയെതൊന്നീല ഗുരുശാപത്തിനാലതുമ
കപ്പെട്ടു ജഗതിദാനശീലരിൽമുൻപുള്ളവൻ ജനമനൊഹരൻവി
മലനംഗെശൻ നിരൂപിച്ചു"വിധിബലമിതെന്നതും വരുമിപ്പൊൾ
മമമരണമെന്നതും പൂരെ ധൎമ്മംചെയ്യുവൎക്കപജയം വരികയില്ലെന്ന
തൊരുമൊഴിയെയത്രെ പറഞ്ഞിതു"പുനരനുജനൊടവ നറിഞ്ഞതാരെറ
യറിവുനിന്നൊളും അധൎമ്മംചെയ്കയില്ലൊരുനാളുംഭവാ നതുമനസി
ഞാനറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു വിരവൊടുതെരിങ്ങുയൎത്തിക്കൊൾവൊള മൊ
രുശരമെയ്യാതിരിക്കെണമിപ്പൊൾ" പറഞ്ഞുതെരുരുളെടുപ്പാൻഭാവി
ച്ചി ട്ടൊരുതരത്തിലുമിളകാഞ്ഞുചക്രം അരുളിച്ചെയ്തിതുമുകുന്ദനന്നെ
രം "പെരികനന്നുനീപറഞ്ഞതൊന്നുമെ തിരിഞ്ഞില്ലെതുംനീപറഞ്ഞതി
ന്നിനി പ്പറഞ്ഞീടെണംഞാനറിഞ്ഞിട്ടുംവൎണ്ണം ജയതിധൎമ്മമെന്നൊ
രുമൊഴിചൊന്ന തറിഞ്ഞുനിന്നൊടുപറഞ്ഞതാരിപ്പൊൾഎവിടെപ്പൊ
യിരുന്നിതുമന്നംധൎമ്മ മെവിടെനിന്നിപ്പൊളിവിടെക്കുവന്നു പല
പുരുനിങ്ങൾപലരുമൊന്നിച്ചു പൊരുതുകള്ളച്ചൂതകപ്പെടിച്ചന്നും നൃ
പതിതന്നുടെസഭയിങ്കൽനിന്നു ദ്രുപദപുത്രിയെപ്പിടിച്ചിഴച്ചന്നും
പതിവ്രതയാകുമവളുടെതുകിലധികംവെഗത്തിൽപിടിച്ചിഴച്ചന്നും
അരക്കില്ലത്തിലിട്ടടച്ചുതീയുംവെച്ചൊരുക്കിസംസ്കാരാദികൾനിങ്ങള
ന്നും പവനപുത്രനുവിഷംകൊടുത്തന്നു മവനെപ്പാമ്പിനാൽകടിപ്പി
ടുത്തന്നും അതികുമാരനാമഭിമന്യുതന്നെ വധിച്ചുകൂടാഞ്ഞുവിഷണ്ണ
ന്മാരായി ട്ടുവരൊന്നിച്ചിട്ടുകുലയായൊ രറിവുകൂടാതെചതിച്ചുകൊ
ന്നന്നും പലനാളുംനിങ്ങൾപലരുമൊന്നിച്ചു പലനാളുംചെയ്യൊര
ധൎമ്മകൎമ്മങ്ങൾ ഫലിച്ചിതന്നങ്ങുജയിക്കുന്നധൎമ്മം ഫലിക്കയില്ലെ
ല്ലൊസ്വകൎമ്മമെന്നിയെ_ ഇനിയെന്തുപാൎത്ഥപതുക്കനില്ക്കുന്ന തിനത
നയനെവധിക്കവെകാതെ ഇവനൊരാണിയെന്നറികനൂറുവക്ക
വനറിഞ്ഞത്രെചതികളെപ്പെരും"പ്രശസ്തതയുള്ളധനഞ്ജയനെവം
ജഗൽപതിയുടെവചനംകെട്ടപ്പൊൾ നിശിതമായൊരുമൊരിർപൊളുംപെ

ട്ടു ത്തുചിതമെന്നുകാണ്മവൎക്കൊന്നുമാ റിന്ദ്രനന്ദനൻതലയറുത്തു
ടൻധരണിയിലിട്ടാൻഝടിതിഫല്ഗുനൻ ജയജയശബ്ദംജഗതിപൂരി
ച്ചു ജയംവിജയനുലഭിച്ചതുമൂലം തപനമണ്ഡലംഝടിതിഭൂമിയിൽപ
തനംചെയ്യുന്നതുകണക്കെകൎണ്ണൻതൻ വദനപങ്കജംപതിച്ചുഭൂമിയിൽ
ഉയൎന്നദെഹിയുമൊളിവൊടുകൂട നടന്നുകൌരവരതിശൊകത്തൊടും
വിവിധമംഗലസ്തുതികൾവാദ്യങ്ങൾ വിബുധഭൂസുരജയനിനാദ
ങ്ങൾ പവനജനലറിനനിനാദവും ഭുവനവാസികൾപുകഴ്ത്തുംനാദ
വും പുടപുഴങ്ങുമാറിവറെറക്കൊണ്ടുടൻകടൽപൊലെയുള്ളപടയുമായ്പാ
ൎത്ഥൻ ഉടലിൽസ്വെദശൊണിതങ്ങളുമണിഞ്ഞുടൻനിലംതന്നിൽവി
ളങ്ങീടുന്നെരം കുസുമവൃഷ്ടിയുംതലയിലെററു മധുരിപുവുമാസ്സുട
ന്നുമെല്ലവെ അനുപമനായവിജയൻതാനുമാ യിനസുതാത്മജൻച
രണതാരിണ തൊഴുതുവീണുടൻനമസ്കരിച്ചിട്ടു തൊഴുതെഴുനീററുസ
പദിധൎമ്മജൻ അഖിലലൊകെശമുഖവുംനൊക്കിനാനനുജന്മാരെയുമ
ണച്ചുപുൽകിനാൻ തലയിലശ്രുക്കൾപലവുരുവീഴ പ്പുലവുരുമുകൎന്നി
ത്തുനരപതി"പെരികനന്നെല്ലൊവിജയൻകൎണ്ണനെപ്പൊരുതുകൊന്നതെ"
ന്നരുൾചെയ്തുകൃഷ്ണൻ ചെറുതുപുഞ്ചിരികലൎന്നുധൎമ്മജൻമുരഹരനൊടു
പറഞ്ഞിതീവണ്ണം "അത്ഭുതമെത്രവിചിത്രമായതുമധുരിപൊമലൎമക
ൾമണവാള അഖിലലൊകവുമകത്തടക്കിയുംപുറത്തുകാട്ടിയുമതിനെര
ക്ഷിച്ചും പലകാലങ്ങളുംപലപ്രകാരവുംചിലലീലകളിലെഴുന്നമായ
യിൽമുഴകിമൊഹിച്ചുമരുവുന്നലൊകംമുഴവൻനിന്തിരുവടിയല്ലൊനു
നം അടിയാരാംഞങ്ങൾക്കുടയനിന്തിരു വടിതുണയായാലരുതാതെ
യുണ്ടൊ ജഗതിസംപ്രതിചെറുതുകാൎയ്യമെ" നന്നിമിഴികളിലൊഴുകും
നീരൊടു യുധിഷ്ഠിരൻപറഞ്ഞളവുലൊകങ്ങൾ ക്കധിഷ്ഠാനമായമുരരി
പുചൊന്നാൻ "ശമദമയമനിയമസത്യങ്ങളുമിതസൽഗുണമുടയനി
ന്നുടെ ചപലവീമുഖമാംവിമലകൎമ്മത്തിൻ ഫലമിതുജയംവരുന്നതിന്നി
യും പലപ്രകാരവുംജയംവരുമെ"ന്നു മധുരമായുടനരുളിച്ചെയ്യൊരു മ
ധുമഥനനുംവിജയനുംമററു മനിലനന്ദനനൃപജന്മാരൊടു മനുപമനാ
യയമതനയനും തെളിഞ്ഞുകൈനിലയകത്തുമെവിനാർ വിളങ്ങിമ
ററുള്ളസുഹൃജ്ജനങ്ങളും പലനെരംപറഞ്ഞരുതെതുമെന്നു പറഞ്ഞുട
ങ്ങിനാൾകിളിമകൾതാനും. ✿ * ✿*

കൎണ്ണപൎവ്വംസമാപ്തം.

ശല്യം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

ശിവശിവമനൊഹരശീലവതിസാദരം ജന്മസാഫല്യദംചൊല്ലുകൈവല്യദം പരമപുരുഷൻമഹാമായതൻവൈഭവം പറകയുമനാരതംകെൾക്കയുംചെയ്കിലൊ പരമസുഖമെന്തിതില്പരമമലചെതസാംകഥിതപരിശെഷമാകുംകഥാസാരവുംകഥയകഥയാശുനീകെന്നത്തുകാട്ടെണമെ ഭവതിയദികുതുകമിഹഝടിതികഥയാമ്യഹം — ഭാനുപുത്രന്മരിച്ചൊരവസ്ഥാന്തരെ ശമനജനജാതശത്രുക്ഷ്മാവല്ലഭൻ ചാരുവെഷംമുകുന്ദംജഗന്മംഗലം സർവ്വസാക്ഷിപ്രിയംദിവ്യമവ്യാകുലംസർവ്വലൊകാധിപംശർവ്വവന്ദ്യംപരംമഥിതമദവാരണം സുഖിതപരവാരണംജനിമൃതിനിവാരണംജഗദുദയകാരണം ചരണനതചാരണംചരിതമധുപൂരണംദനുജകുലമാരണംസുരസുഖപരായണം പരനിവഹഭീഷണം പദഗതവിഭീഷണംമധുരതരഭാഷണം യദുജനനപൊഷണംജഗദമലഭൂഷണംജനഹൃദയമൊഷണം നതകലുഷശൊഷണം ശമിതകലിദൂഷണംവിജയരഥഭൂഷണം വിനതജനതൊഷണം വിഹഗപതിവാഹനംമുനിനികരമൊഹനം ഗുണജനനസാധനംനരകഭയമൊചനംനളിനദലലൊചനം നരകമുരശാസനം ധൃതദരശരാസനം രമിതപുരശാസനം നമിതനളിനാസനം ശശധരനിഭാനനംഗുണനികരഭാജനം ശകലിതദശാനനംസുരരിപുവിനാശനംരക്ഷിതപ്ലുതഭൊജനംഭുവനതനുജീവനംനയനകലിതാഞ്ജനംഭവമരണഭഞ്ജനംപശുപവരനന്ദനം യുവതിജനമന്ദിരംവിമലമതിസുന്ദരംമണിലളിതകന്ധരം വിടയുവതിബന്ധുരംമദനമദമന്ധരംവിഗതഭയസിന്ധുരംപശുപകുലബാലകംഭുവനതലപാലകംചലിതകരകങ്കണംമുദിതസമരാംകണം കണ്ടുകൌതൂഹലംപൂണ്ടൊരാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുടൻകൊൾമയിർക്കൊണ്ടുവന്ദിച്ചുനി ന്നിണ്ടലുംതീർത്തുതൻകുണ്ഠഭാവങ്ങളുംദൂരനീക്കിപ്രമൊദെനവാഴുംവിധൌപാരമുണ്ടായിതെവാദ്യഘൊഷങ്ങളും_തദനുകുരുവീരനാമംബികാപുത്രനൊ ടുടിതഭയമൊടുചൊല്ലീടിനാൻസഞ്ജയൻ "നയനയനരഹിതനരപ

തിലകകെൾക്കനീനാശംഭവിച്ചുപടക്കെന്നറിഞ്ഞാലും തവതനയ
രെതിർപൊരുതുവി।ബുധപുരിമെവിനാർ താപംകളഞ്ഞിതുപാണ്ഡു
സുതന്മാരുംദ്രുപദനൃപപുത്രനുംദ്രൌപദീപുത്രരുംദ്രൊണജൻവാൾക്കി
രയായിതുനിടയിൽ" കുരുവൃഷഭനതുപൊഴുതുമൊഹിച്ചുവീണതെ കൂട
ത്തടഞ്ഞെങ്ങെടുത്തുവിദുരരുംശീതളമായുള്ളവെള്ളംതളിക്കയും ശീതൊ
പചാരങ്ങൾമറ്റുംപലതരം ചെയ്തിതുഗാന്ധാരിയുമായതുനെരം പൈ
യ്യകണ്ണീരൊടുചൊല്ലിനാനിങ്ങിനെ "പാർത്ഥനംഗെശനെകൊന്നൊര
നന്തരമാർത്തിതീർത്തീടുവാനെന്നുടെപുത്രനു പെത്തുംതുണയായതാരെ
ന്നുചൊൽകനീ" പാർത്ഥിവന്മാരുടെയുദ്ധപ്രകാരവും ചൊല്ലവൻഞാ
ൻവിശെഷങ്ങൾകെൾക്കെക്കിലൊ:" ചൊല്ലെഴുംമാനിസുയൊധനാ
ഭൂപതിദുഃഖിച്ചുകൈനിലവുക്കൊരനന്തരമക്കനുമംബുധിതന്നിതവി
ണീടിനാൻ"മക്കളെസ്നെഹമെല്ലാർക്കുമുണ്ടാകനീ നില്ക്കതെല്ലാംപ
റഞ്ഞെന്തിനികാരിയംപുക്കിതുശെഷിച്ചവൻപടകാനനം" മുഖ്യനാ
കുംഗുരിയൊധനനുംചൊന്നാൻ" പെടിയൊടൊടീനാം കാടകംതെട്ടകി
ൽപെടമാൻകണ്ണിമാർകൂടനിന്നിക്കമെ പിന്നെനരകവുമുണ്ടാസ്സുരമതു
മന്നവന്മാരുടെധർമ്മമല്ലെതുമെ" ഇത്തരംനല്ലഗംഭീര്യവാക്യങ്ങളാ ല
(Kripa advising peace) ത്താൽതീർത്താ നതുനെരം കൃപർചൊന്നാൻ "വത്സവരികരികെകുരുമ
ന്നവമത്സരംകൈവെടിഞ്ഞെന്നുടെവാക്കുകൾ യുദ്ധത്തിലെത്തിമരി
ച്ചിടുകെന്നുതാൻശത്രുക്കളെക്കൊന്നൊടുക്കീടുകെന്നുതാൻ പക്ഷമി
രണ്ടുമൊഴിഞ്ഞൊരുധർമ്മമീ ക്ഷിതിപാലക്കുനിശ്ചയമെങ്കിലും ഉ
(17th) ണ്ടൊന്നുനല്ലതുചൊല്ലുന്നതിന്നുഞാൻ കണ്ടതെല്ലാപതിനെഴുനാ
ളെരണ്ണം ഗംഗാതനയനുംദ്രൊണരുംകർണ്ണനുമംഗെശതുല്യരാംതംപി
മാർമക്കളുംചാന്നുചെന്നുള്ളഭൂപാലരുംപൊരതിൽ തീർന്നതെല്ലൊമതി
ന്നൊറവരൊക്കവെഇല്ലജയമിനിയെന്നുംനമുക്കതു ചൊല്ലവൻതി
ർത്തിനില്ലൊരുസംശയം ജീവിച്ചുകൊള്ളുവാനെന്തിനിനല്ലതെന്നാ
ലിർഭവിക്കമനസിഭവാനിനി ധർമ്മജനൊടുസമരായമന്നവരിമ്മഹി
തന്നിലില്ലെന്നതുനിർണ്ണയം ചെന്നുനമസ്കരിച്ചഞ്ജലിചെയ്തുടൻനി
ന്നാലവനുടെകൊപംതളർന്നുപൊം പാതിരാജ്യംതവനൽകുമവനുടെ
ചെതസിവാച്ചകരുണാവെലത്തിനാൽ കൃഷ്ണൻമുകുന്ദനനന്തനനാദി
യാംജിഷ്ണുസഖിക്കുംതിരുവുള്ളമായ്പുതും കെശവൻചൊന്നതെചെയ്യി
തുധർമ്മജൻദെശികനായഞാൻചൊന്നതുകെൾക്കനീ" കൃപരധികകൃ
പയൊടിതുചൊന്നനെരത്തുടൻ നൃപവരനുമുത്തരംചൊല്ലിനാനാക
(Duryo. will fight) ലാൽ "അവരൊടുനിരന്നുവാണിടുവാനെതുമെ അരുതരുതതിന്നുകാലം
കഴിഞ്ഞുപുരാ പലപിഴകളവർകളൊടുചെയ്തുപൊയെന്നഹം പറയു

തതിന്നനിഭംഗിയല്ലൊട്ടുമെ പൊരുതരികുലത്തെഞാൻകൊന്നൊടുക്കീ
ടുവൻപൂരുവംശത്തിലെല്ലൊപിറന്നുവയം വാഹിനിനായകൻദ്രൊ
ണജൻതാന്മഹാവ്യൂഹവുംകൂട്ടിനിന്നിടുകസതാരം" എന്നതുകെട്ടരചെ
യ്യുഗുരുസുതൻ "നിന്നുടെമാതുലനായമദ്രാധിപൻ നന്നെടൊസൈ
ന്യംഭരിച്ചുനിൎത്തീടുവാൻവന്നുകൂടുംജയമെന്നതുനിൎണ്ണയം" തദനുകുരു
നൃപതിപതിനെട്ടാംദിവസവുംധൎമ്മജനാദികളൊടുയുദ്ധത്തിനാസ്നാ 18th Day
നാഗ്രണങ്ങളുംപുണ്യൊരുശല്യരെ സ്സെനാപതിയായഭിഷെകവുംചെ Salya comma[nder]
യ്യാൻകെട്ടിതുഘൊഷങ്ങളുംവിശെഷങ്ങളും കെട്ടാത്തസഹിക്കരുതാത
വാദങ്ങളുംകെശവൻകെവലൻകെശിനിസൂദനൻ കെളിയെറീടുന്ന
ധൎമ്മജൻതന്നൊടുകൂട്ടിത്തെവമരുൾചെയ്തിതപ്പൊഴെ "ഖെദംകള Kr. comments on
ഞ്ഞുഞാൻചൊന്നതുകെൾക്കെണം സകലസുരദിതിജവരരൊത്തെ
തിൎത്തീടിലുംശല്യൎക്കുതുല്യരായില്ലമററാരുമെ യുധിതവതപൊബലം
കൊണ്ടുകൊല്ലാവതുംയുക്തമെന്നാൻ നിജഭക്തചിത്താലയൻ." ജയജയ
മുകുന്ദനിചൊല്ലിയാലൊന്നിനും ചെറുവൈമുഖ്യമിങ്ങില്ലിനിക്കെതു
മെ" പടയുമിരുഭാഗവുംവന്നുകൂടിതദാ പടഹപണവാദിവാദ്യങ്ങൾത
ൻഘൊഷവുംകരിതുരഗരഥനരനിനാദഘൊഷങ്ങളും കമലഭവതന
യകൃതസംകീൎത്തനങ്ങളുംപാണ്ഡവന്മാരുംകുരുകുലസെനയും പാഞ്ഞങ്ങ
ടുത്തുതുടങ്ങിരണൊത്സവം കുരുപതിസുയൊധനൻതാനുംശകുനിയും battle begins
ഗുരുതനയനുംകൃപാചാൎയ്യനുംഭൊജനും മദ്രെശനാകിയസെനാധിപ
ൻതാനുംമറ്റുചതുരംഗികളായഭൂപരുംഒക്കയൊരുമിച്ചുവന്നുനിറഞ്ഞി
തുമുഖ്യമാംപാണ്ഡവസൈന്യവുമങ്ങിനെ കൃഷ്ണൻതിരുവടിതന്നൊടു
ചെന്നൊരുജിഷ്ണുയുധിഷ്ഠിരൻഭീമൻനകുലനും തംപിയുംമറ്റുള്ളൊ
രൈവൎകുമാരരുംകമ്പമില്ലാതൊരുപാഞ്ചാലവീരനും സാത്യകികെക
യന്മാരുമൊരുമിച്ചുകൂൎത്തശരനിരതൂകിത്തുടങ്ങിനാർ രണ്ടുപുറത്തുംമരി
ച്ചുപെരുംപട കണ്ടുകൂടാതൊളമെന്നെപറയാവു കുന്തെതകൈവിട്ടുക
ൎണ്ണാത്മജന്മാരെകണ്ടുനെരംകുലചെയ്യാൻനകുലനും അത്തട്ടത്താനതു
കണ്ടുമദ്രാധിപൻകൂൎത്തുമൂൎത്തുള്ളശരങ്ങൾതൂകീടിനാൻ പാൎത്ഥിവനാ
കിയധൎമ്മതനയനുമാൎത്തിവരുമാറുടുത്താനതുനെരം അസ്ത്രപ്രയൊഗ
ങ്ങൾചെയ്താരിരുവരുംശക്തിയൊടെററമടുത്തപ്പൊഴുടൻമാതുലനാകി
യശല്യർശല്യങ്ങളാലാകുലപ്പെട്ടിതുധൎമ്മതനയനും അപ്പൊളതുകണ്ടു Yudh. & Saly[a]
ഭീമൻപടയുമായെത്തപ്പൊടടിച്ചുപൊടിച്ചിതുതെൎത്തടം നില്ലെടാനില്ലെ Bhim assis[ts]
ടാനീയെന്നരചെയ്തു ശല്യർഗദയുമായ്പാഞ്ഞിതുഭൂമിയിൽ തങ്ങളിൽ
ചെയ്തുഗദായുദ്ധകൌശലമിങ്ങിനെയെന്നുപറയരുതാക്കമെതല്ലുകൊ
ണ്ടുഴിയിൽവീണിതുശല്യരും മെല്ലവെതെരിലെററികൃപാചാൎയ്യനുംപി

ന്നെയും ധൎമ്മതനയനും ശല്യരും നന്നായണെഞ്ഞു പൊരുതുതുടങ്ങിനാ
ർ മന്നവൻ മാതുലൻ തന്നുടലൊക്കവെ ഭിന്നമാക്കീടിനാൻ നല്ല ശരങ്ങ
ളാൽ കൊന്നു രഥപാലകന്മാരെയുമുട ഉന്നതമായ കൊടിയും മുറിച്ചിതു
തന്നെ മറന്നിതു കൊപിച്ചു ശല്യരും സന്നാഹമുൾക്കൊണ്ടടുത്താനതു
നെരം ശല്യർ ശരങ്ങളാലാകാശമൂഴിയുമെല്ലാം മറെച്ചു നിറഞ്ഞതു കാങ്ക
യാൽ വില്ലാളിവീരനായുള്ള ധൎമ്മാത്മജൻ തുല്യമായെയ്യാനനെകനൂ
റായിരം സാത്യകി നാസത്യപുത്രഭീമാദികൾ പെത്തും ശരങ്ങൾ പൊ
ഴിച്ചാരതു നെരം എല്ലാവരൊടുമടുത്തു പൊർ ചെയ്കിതു ശല്യരുമെതുമൊ
രു കുറവെന്നിയെ കണ്ടാനതു കലശൊത്ഭവനന്ദനൻ മണ്ടിയണഞ്ഞു
ബാണങ്ങൾ തൂകീടിനാൻ കൊണ്ടൽ നെർവൎണ്ണനും താനുമായൎജ്ജുന
ൻ കൊണ്ടൽ പൊലെ ചെറുഞാണൊലിയിട്ടുടൻ ഇണ്ടൽ കളഞ്ഞൊട്ട
ത്തെയ്തു തുടങ്ങിനാർ കണ്ടവരൊക്കവെ വാഴ്ത്തിനാരന്നെരം കലശഭവ
ശിഷ്യനും കലശഭവപുത്രനും കലിതകരവെഗമൊടു ശരനിരകൾ തൂകി
നാർ രണ്ടു പുറത്തും മുഴുത്ത പെരുംപട രണ്ടു വിനാഴിക കൊണ്ടൊടുങ്ങിതു
ലൊം വൃത്രാരിപുത്രനുമസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങളാൽ ക്രുദ്ധനാം ദ്രൊണജൻ തന്നെ
യെയ്തീടിനാൻ പ്രത്യസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു തടുത്തുട നെത്രയും ഘൊര
മായ്പിന്നിതു യുദ്ധവും മദ്രെശനും ധൎമ്മപുത്രാദിവീരരും മാനിച്ചടുത്തു പൊ
രുതാരതു നെരം ശല്യരുടെ ശരമെലാതെയാരുമെ യില്ലെന്നു മിക്കതും
ചൊല്ലാമതു നെരം തെരെയ്തു നെരെ നുറുക്കിനാൻ ധൎമ്മജൻ പൂരിച്ചിതു
ശല്യദെഹവുമമ്പിനാൽ പാരം മുറിഞ്ഞിടരെറിന മാതുലൻ പൊരിൽക്ക
രഞ്ഞൊന്നൊഴിച്ചു നിന്നീടിനാൻ അന്നെരമാശു പറഞ്ഞു യുധിഷ്ഠിര
ൻ നിന്നൊരു തെരാളിവീരരൊടൊക്കവെ പാൎത്ഥൻ മുകുന്ദനുമായുടനെ
ന്നിടർതീൎത്തു പിരിയാതരികെ വസിക്കെണം പാൎശ്വസ്ഥലങ്ങളിലാ
ശ്വിനെയന്മാരും പാഞ്ചാലസാത്യകി മുൻപായ വീരരും മുൻപിൽ നട
ക്ക വൃകൊദരൻ പൊരിനായ്പിൻപൊട്ടു ശല്യരെ കൊല്ലുന്നതുണ്ടു ഞാൻ വ
ന്നിതു ശല്യർ സുയൊധനനൊടു കൂടൊന്നിച്ചരികളെ കൊന്നൊടുക്കീടു
വാൻ മാരുതി തന്റെ കൊടിമരമെയ്തുടൻ നെരെ മുറിച്ചു കളഞ്ഞാൻ സു
യൊധനൻ പാഞ്ഞടുത്തൊന്നടിച്ചീടിനാൻ മാരുതി ചാഞ്ഞു നിലത്തു പൊ
യ്വീണു കുരുപതി തെരിലെററി കൊണ്ടു പൊയി ഗുരുസുതൻ മാരുതി വ
മ്പട കൊന്നൊടുക്കീടിനാൻ കൊപിച്ചു ശല്യരും കുന്തീതനയനും കൊടു
മയൊടു പൊരുതളവു കൂടത്തുടനുടൻ മാരുതി സാത്യകി പാഞ്ചാലവീര
രും മാദ്രീതനയരും ചുറ്റും വളഞ്ഞുതെ ശരനികരശകലിതശരീരനായ് ശ
ല്യരും ശമനസുതനൊടു കൊപിച്ചടുത്തീടിനാൻ വില്ലും കവചവും തെ
രും കളഞ്ഞിതു ശല്യരതു കണ്ടു നില്ക്കുന്ന മാരുതി ശല്യർ തൻ വില്ലും കവ

ചവും തെരുമങ്ങെല്ലാം മുറിച്ചിതു നല്ല ശരങ്ങളാൽ വാളും പരിചയും കയ്യിൽ കൊ
ണ്ടിതു ശല്യർ പൊന്നങ്ങളെയ്യാനുറുക്കിനാൻ ഭീമനും അപ്പൊഴൊരു വെ
ലെടുത്തു യുധിഷ്ഠിരൻ കെല്പോടു കൊപിച്ചു നൊക്കുകയും ചെയ്യാൻ
ധർമ്മജന്മാവിൻ തപൊബലം കൊണ്ടവൻ തന്നുടെ കൊപാഗ്നി തന്നി
ൽ മാദ്രാധീപൻ മന്നെ ദഹിച്ചാനതെങ്കിലും മാധവൻ പിന്നെയും വെ
ലയക്കെന്നു ചൊല്ലീടിനാൻ ഭൊഗീന്ദ്രതുല്യമായുള്ളൊരു ചഞ്ചലിച്ചുടൻ വെ
ഗേന ചെന്നൊരു വെൽ കൊണ്ടു ശല്യരും പുക്കിതു വാനുലകത്തു ചെന്നാ
ന്നെരം ചിക്കനെ വന്നിതു ശല്യസഹൊദരൻ പാരാതെ പിന്നാലെ ചെ
ൽകെന്നയച്ചിതു പൊരിൽ യുധിഷ്ഠിരനായ മഹാരഥൻ ഒക്കെ മരിക്കെ
ന്നും നാമിനിയെന്നുടൻ തിക്കിയടുത്തിതു മാദ്രാധിപൻ പട ഒന്നുമെ
ശെഷിയാതെ മരിച്ചീടിനാർ ഒന്നിനൊന്നൊപ്പം മരിച്ചിതു കാലാളും
പിന്നെ മറ്റുള്ളവരൊടുന്ന നെരത്തു പിന്നാലെ ചെന്നിതു ഭീമാദി വീര
രും നിന്നു പൊരുതു മരിച്ചു പരഗതി നന്നായി വരുത്തുവിനെന്നു സുയൊധ
നൻ എന്നതു കെട്ടു തിരിഞ്ഞിതു ചാവെറായ്നിന്നൊരിരുപത്തൊരായി
രം കാലാളെ ഒന്നൊഴിയാതെയൊടുക്കിനാൻ മാരുതി നിന്നൊരു സാല്വ
നൊരാനക്കഴുത്തെറി വന്നാനതു കണ്ടടുത്തിതു പാഞ്ചാലൻ കൊന്നാൻ
ഗദ കൊണ്ടടിച്ചു കരീന്ദ്രനെ കൊന്നിതു സാത്യകി സാല്വനെയുമപ്പൊ
ൾ നന്നു നന്നെന്നു പുകഴ്ത്തിനാരെവരും ആർത്തടുത്താൻ കൃതവർമ്മാവു
കൊപിച്ചു സാത്യകി താനുമണഞ്ഞാനതു നെരം ചാപവും തെരും കള
ഞ്ഞാനതു കണ്ടു താപെന വെഗാലടുത്തു കൃപരുടൻ തെരിലെറ്റിക്കൊ
ണ്ടു പൊയിതു ഭൊജനെ ആരുമൊരുത്തർ തിരഞ്ഞീലതു നെരം ആർത്തു
നിലവിളിച്ചാട്ടിയകറ്റുന്ന പാർത്ഥാദി വീരന്മാരൊടു സുയൊധനൻ
പൊരിനായ്വെഗേന തെരിലെറിക്കൊണ്ടു ഘൊരതയൊടു മടുത്താനതു
നെരം ധീരതയൊടു പൊരുതിതു പാണ്ഡവന്മാരി പൊലെ ശരം തൂകി സു
യൊധനൻ അംപു കൊണ്ടും പർന്നാടപ്പൊടു പുക്കിതു വൻപട സംഭ്രമി
ച്ചൊടീലൊരുത്തരും കുരുവൃഷഭഗുരുജകൃപ ഭൊജാദി വീരരും കൊപം
മുഴുത്തൊരു പാണ്ഡവന്മാരുമായുള്ളൊരു തളുവിലിരുപുറവും അവരവരടുത്തു
ടൻ തെരുതെരെ മരിച്ചു തെറ്റുരരായുള്ളവർ ഭാരത സെനനശിച്ചിതു മിക്ക
തും ഭാരവും തീർന്നിതു ഭൂമിക്കതു നെരം പാരമാത്സൃമൊരു നാളുമില്ലാത്ത
വൻ പാരമടുത്തു ശകുനി പടയുമായ് സകലനൃപകുലനിധനകാരണൻ കാ
ണ്കനീ ശകുനിയെ വരുന്നതു പൊരിനു ധീരനായ് കൂട്ടമയൊടു ചെറുക്ക
നീയെന്നു ധർമ്മാത്മജൻ ഝടിതി സഹദെവനൊടൊത്തു ചൊല്ലീടിനാ
ൻ ശകുനിയൊടു പൊരുതു സഹദെവനാം വീരനും ശകലിത ശരീരനാ
യുള്ളാരെത്തുടുത്തിടിനാൻ മധുമഥനനൊടു വിജയനതു പെശുക ചൊല്ലിനാ

"മാധവകൂട്ടകെൻ തെരട്ടത്തെറ്റവും" മറ്റുതലകൾ നികടളവികൂട്ടിനാന
ച്യുതൻ മാരിപൊലെ ശരം തൂകിനാനർജ്ജുനൻ രണമരണമതി സുകൃത
മെന്നു കല്പിച്ചു നിന്നവരവർകളെതിർ പൊരുതു വിബുധപുരിമെവി
നാർ സുരയുവതിജനമവരെ വിരവൊടു വരിക്കയും വീണാധരൻമ
നിന്നന്നാച്ചിരിക്കയും വിദ്യാധരാദികളൊക്ക സ്തുതിക്കയും ദാഹമുൾക്കൊ
ണ്ടു പാനീയം കുടിക്കയും താപമുൾക്കൊണ്ടു ഭക്ഷ്യങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കയും പി
ന്നെയും പൊരിനായ്വന്നങ്ങെതിർക്കയും ബീഭത്സുബാണങ്ങൾ മെയ്യി
ൽ പതിക്കയും ദ്രുപദസുതനൊടു കുരുകുലാധിപൻ തെരുമായ്ത്തത്തരമടുത്തു
ബാണങ്ങൾ തൂകിടിനാൻ തെരെയ്യും നെരെ നുറുക്കിനാൻ പാഞ്ചാലൻ
ദെഹവുമെയ്തു നുറുക്കിനാനന്നെരം വെഗമെറീടും കുതിരയുമെറിനാൻ
വീരനാകും ദുരിയോധനനൃപതി പെടിയൊടൊടിയൊളിച്ചാനതുനെ
രമാടൽ പൂണ്ടാർ മറ്റു ശെഷിച്ചവർകളും "കണ്ടീലരചനെയെങ്ങുമെ"
ന്നാർ ചിലർ "മിണ്ടാപ്പിനാശു പൊരുവിൻ" എന്നാർ ചിലർ പൊയിതു
ഭോജാദികൾ നൃപനെത്തിരഞ്ഞായൊധനത്തിനു കൊപ്പിട്ടു ഭീമനും വ
ലിയ കരികുലവരരെ വമ്പൊടടുത്തുടൻ തച്ചു പൊടിച്ചു കൊന്നൊക്കെയൊ
ടുക്കിനാൻ പിന്നെയുമൊട്ടു തിരിഞ്ഞു നിന്നാർ ചിലർ നിന്നവരെക്കൊ
ന്നൊടുക്കിനാൻ മാരുതി പിന്നെയുമൊടിനാരൊട്ടു ശെഷിച്ചവർ പി
ന്നാലെ ഭീമനും പാഞ്ഞടുത്തീടിനാൻ "കുമതി കുരുകുലപതി സുയൊധന
ൻ താനുമിക്കൂട്ടത്തിലുണ്ടെ"ന്നരുൾ ചെയ്തു മാധവൻ അധികസിതതുര
ഗയുതരഥമഖിലനായക രാശുഗവെഗത്തിലാശു നടത്തിനാൻ അ
പ്പൊൾ വിശെഷമറിവാനടൽക്കളം കെൽപ്പൊടു പുക്കൊരു ഗാവൽഗ
ണിയെയും എത്തിപ്പിടിച്ചിതു സാത്യകനന്നേരം കുത്തിയറപ്പാൻ തുട
ങ്ങിവ്യകൊദരൻ "കൊല്ലായ്കുലചെയ്ക" യച്ചാനവനെയും വില്ലാളിയാകി
യ വീരൻ വിജയനും ചൊല്ലെഴും മാദ്രജാപുത്രരും ഭീമനും വല്ലഭമുള്ള ധൃ
ഷ്ടദ്യുമ്നവീരനും നല്ലഹയങ്ങളെ ചെകവരൊടുകൂടല്ലൽപ്പെടുത്തുകൊ
ന്നൊക്കയൊടുക്കിനാൻ ത്രൈഗർത്തസൈന്യമൊടെ സുശർമ്മാവിനെ
വൈകർത്തനാലയത്തിന്നയച്ചീടിനാൻ മാദ്രിതനയരുമാർത്തു ശകുനി
യെ ചീർത്ത കൊപത്തൊടു കണ്ടെതിർത്തീടിനാർ മുൻപിൽ വരുന്ന വി
ലൂകനെയും കൊന്നു പൻപട കൊന്നൊടുക്കീടിനാർ മൂവരും ഓടി
ശകുനി സഹദെവനന്നെരം കൂടത്തുടർന്നെയ്തു ഞാനവൻ തല വ
ന്നിതു പിന്നെയുമുള്ളവർ ചാവതി നൊന്നൊന്നൊഴിയാതെയൊടുക്കി
നാർ പാണ്ഡവർ - ദുഃഖിച്ചുമന്നം വിദുരർ പറഞ്ഞതു മൊക്കനിന
ച്ചു നിനച്ചു സുയൊധനൻ പാരം മറിഞ്ഞിടരൊടും വശംകെട്ടു ചൊ
രയുമൊട്ടു വടിച്ചു കളഞ്ഞുടൻ "ആരുമൊരുത്തർ സഹായവും കൂടാതെ

പൊരുമിനിമമപൊരുമെന്നൊൎത്തവൻ കാൽനടെതന്റെഗദയുമെട്ട
ത്തുകൊണ്ടാനനംകുമ്പിട്ടുവീൎത്തുവശംകെട്ടു പെടിച്ചുപെടിച്ചുനൊ
ക്കിനൊക്കിത്തുലൊം ദുഃഖിച്ചുദുഃഖിച്ചുനാണിച്ചുനാണിച്ചു ദുഷ്കൎമ്മശ
ക്തികൾചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചു കെണകെണന്തരാവിണ്ണവിണ്ണുഴിയിൽ
പ്രാണഭയത്തൊടുപാഞ്ഞുപാഞ്ഞെത്രയും ദീനനായ്മാനിയായൊരുസു
യൊധനൻ പൊകുന്നനെരത്തുകണ്ടൊരുസഞ്ജയൻ ഭൊഗിധ്വജ
നൊടുകെണ്ടുചൊല്ലീടിനാൻ "ഒക്കയൊടുങ്ങിപ്പടയുമരചരും മക്കളുംത
മ്പിമാരുംമരുമക്കളും ഗുരുതനയനുംകൃപാചാൎയ്യനുംഭൊജനും കൂറുള്ള
തിൽനമുക്കുണ്ടുശെഷിച്ചിനി പാണ്ഡവന്മാർതെളിഞ്ഞാൎത്തുകളിക്ക
യും താണ്ഡവംചെയ്കയുമട്ടഹാസിക്കയും കണ്ടുഞാൻനില്ക്കുന്നനെര
ത്തുമാരുതി മണ്ടിവന്നാശുപിടിച്ചിതുകൊല്ലുവാൻ നല്ലപരാശരന
ന്ദനാനുഗ്രഹാൽ കൊല്ലാതയച്ചാരവൎകളുമെന്നെയും ദ്വൈപായന
മുനിതൻനിയൊഗംകൊണ്ടു ദിവ്യവിലൊചനമെങ്കലുണ്ടാകയാൽ
ജീവവിനാശമിനിക്കവരാഞ്ഞിതു ദൈവവിലാസങ്ങളെന്തുചൊല്ലാ
വതും പെടിയൊടൊരിനിരായുധനായ്ഞാൻ പൊട്ടുപെട്ടെൻപറയാ
വതെന്തീശ്വര കൎമ്മദൊഷങ്ങളിതെന്നുപറഞ്ഞുടൻ കണ്ണുനീർതൂക
ന്നസഞ്ജയനൊടവൻ ചൊന്നാൻസഗല്ഗദംവെഗാലൊഴുകുന്ന ക
ണ്ണുനീർതാനെതുടച്ചുതുടച്ചഹൊ "മക്കളിൽഞാൻമരിച്ചില്ലെന്നുചൊ
ല്ലുക ദുഃഖിച്ചിരിക്കുംപിതാവിനൊടാശുനീ പൊയാലുമെന്നവൻത
ന്നെയയച്ചവൻ പൊയിതുമഹാഹ്രദെമുഴുകീടുവാൻ പൊയിതുഭൊ
ജാദികൾനൃപനെത്തിരഞ്ഞായൊധനത്തിനു പൊരികെന്നാരവർ
"പൊരുംവിഷാദംകലൎന്നുഭ്രമംതെ പൊരായ്മയില്ലതിനൊക്കിൽനാമ
ക്കുമെ അല്ലായ്കിൽഞങ്ങൾപൊരുതുമരിക്കുമി ന്നില്ലൊരുസംശയമെ
ന്നറിഞ്ഞീടുനീ വെള്ളത്തിലൊട്ടുനെരംകിടന്നാത്മമറി ഞ്ഞുള്ളൊരുതാ
പവുമൊട്ടുപൊംപിന്നെനാം ചെന്നുയുദ്ധംചെയ്തുവൈരികുലത്തെയും
കൊന്നൊടുക്കാമതിനില്ലൊരുസംശയം" "ഖെദവുമൊക്കെക്കളഞ്ഞിനി
നിങ്ങൾപൊ യ്സാദവുംദാഹവുംതീൎത്തുവന്നീടുവിൻ" എവംപറഞ്ഞവ
ൎത്തമെയയച്ചുപൊ യ്ദ്വൈപായനഹ്രദംതന്നിൽമുഴുകിനാൻഭീമസെ
നന്നുമാംസംകൊടുത്തീടുന്നഭീമപരാക്രമമുള്ളൊരുകാട്ടാളൻ അന്നു
നായാടിനില്ക്കുമതിൻകരെ അന്നവിടെയകപ്പെട്ടിതന്നെരം കണ്ടൊ
നൊളിച്ചുനൃപൻമുഴുകുന്നതും മണ്ടിവന്നിങ്ങറിയിച്ചാനവൻസഗകൾ
കാട്ടാളനാൽധൃതരാഷ്ട്രജൊദന്തവും കെട്ടുസമ്മാനിച്ചവനെയയച്ചഥ
മാരുതിചൊന്നാൻമഹീപതിതന്നൊടുവീരന്മാരാകുമവരജന്മാരൊടുംകെ
ശവനൊടുണൎത്തിച്ചിതുധൎമ്മജൻകെശിമഥനനുമപ്പൊളതൾചെയ്തുപൊ

കന്നാമെംകിലവിടെക്കവൈക്കാതെ ചാകിലുംകൊൽകിലുംനന്നിനി
നിൎണ്ണയം"വെഗേനപാണ്ഡവന്മാരുംമുകുന്ദനും വീൎയ്യപുരുഷനാകുന്ന
പാഞ്ചാലനുംദൈവാനുകൂല്യമിയന്നപടയുമായ്ദ്വൈപായനഹ്രദംപുക്കോര
വർകളുംതീരദെശെ ചെന്നുനിന്നൊരനന്തരംധീരനാംനാരായണാജ്ഞ
യാസത്വരംബുദ്ധിമാനാകിയധൎമ്മതനയനുംയുദ്ധത്തിനായിവിളിച്ചരു
ളീടിനാൻ"മജ്ജനംചെയ്യുകുരുകുലമന്നവൻ ദുൎജ്ജനാഗ്രെസരൻദുൎജ്ജ
യവിക്രമൻസഞ്ജ്വലന്താലയൻ സജ്ജരാത്മാഖലൻനിശ്ചലഭാവമൊ
ടെകിടന്നീടിനാൻ" നിൎജ്ജരെന്ദ്രാത്മജപൂൎവ്വജസ്ധൎമ്മജൻ സജ്ജനാ
ഗ്രെസരൻവിജ്വരാത്മാനൃപൻഅച്യുതാംഘ്രിസ്ഥിതാന്തഃകരണൊ
ത്തമ നച്യുതനൊടുണൎത്തിച്ചിതുസാകുലം "പൊരിൽമരിക്കുന്നതിന്നു
ഭയപ്പെട്ടു നീരിലൊളിച്ചുകിടക്കുന്നമന്നവൻ പാരിൽനികന്നുവരി
കിലെല്ലൊനമുക്കാരാലെതിൎത്തുപൊരുതുകൂടുഹരെ" സൽഗുണനായ
യുധിഷ്ഠിരനൊടഥ നിൎഗ്ഗുണനായഭഗവാനരുൾചെയ്തു"വൃത്രനെക്കൊ
ന്നിതുവൃത്രാരിമായയാ നക്തഞ്ചരെന്ദ്രനെക്കൊന്നിതുരാഘവൻ ശ
ത്രുക്കളെയൊരുജാതിഞാനുംകൊന്നുശത്രുസംഹാരത്തിനിങ്ങിനെയെ
ന്നില്ല വല്ലകണക്കിലുംവൈരികളായൊരെ കൊല്ലുകനല്ലതുഭൂപതി
മാക്കെടൊ ക്ഷെപിച്ചുചൊന്നാലഭിമാനമുള്ളവർ കൊപിച്ചുചാടുമ
തിനില്ലസംശയം നിന്ദാവചനംപറെകനീയെന്നുഗൊവിന്ദൻപറ
ഞ്ഞതുകെട്ടൊരുധൎമ്മജൻ ചൊന്നാൻസുയൊധനൻതന്നെനിൎഭത്സി
ച്ചു"മന്നരിൽനാണമില്ലാതനരാധമ മൂഢരിൽമുൻപനായുള്ളൊംശമൊ
ടുക്കവാനൂഢമൂലെനപിറന്നകുലാധമ ഭീമനെക്കെട്ടിവെള്ളത്തിലി
ട്ടൊരുനിൻ ഭീമകൎമ്മത്തിൻഫലമനുഭൂതമൊ നീയല്ലയൊകടിപ്പിച്ച
തുപാമ്പിനാൽ നീയല്ലയൊവിഷച്ചൊറശിപ്പിച്ചതും നീയല്ലയൊക
ള്ളച്ചൂതുപൊരുതതും നീയല്ലയൊപിടിച്ചിഴച്ചതുംകൃഷ്ണയെ നീയല്ലയൊ
വിപിനത്തിന്നയച്ചതും നീയല്ലയൊഭഗവാനെനിന്ദിച്ചതും നീയല്ല
യൊകുമാരംവധിപ്പിച്ചതും നീയല്ലയൊഗുരുതന്നെവഞ്ചിച്ചതുംനീയ
ല്ലയൊചതിച്ചിത്തരംകൎമ്മങ്ങൾ നീചരൊടൊന്നിച്ചുചെയ്യുതുചൊല്ലു
കദുശ്ശാസനനെന്നതംപിയെങ്ങുതവവിശ്വാസമുള്ളശകുനിയെങ്ങുസ
ഖെ കൎണ്ണനായുള്ള ചങ്ങാതിയെങ്ങുതവ ദുൎന്നയക്കാതലായുണ്ടായനി
ന്നുടെ ബന്ധുക്കളുംപടയുംപുനരെങ്ങുപൊ യന്തമില്ലാതഭിമാനമി
പ്പൊളെങ്ങു ഭൈരവമായുള്ളവാക്കുംപദവിയും പൌരുഷപ്രൌഢി
യുംഗാംഭീരഭാവവും സൎവ്വനിന്ദാകടാക്ഷാവലൊകങ്ങളും ദുൎവ്വാരഗൎവ്വ
വുംദുൎവ്വീൎയ്യകൎമ്മവും ഇപ്പൊളെവിടെനിവെച്ചിരിക്കുന്നതുംദുസ്ത്രൊഭവം
പൂണ്ടദുൎയ്യൊധനപ്രഭൊ നാണമുണ്ടെങ്കിൽപുറത്തുപുറപ്പെട്ടുവാൺനീ

ടവനിയെഞങ്ങളെക്കൊന്നുനീനിന്നാലൊരുത്തുമരിച്ചുകൊള്ളല്ലായ്കിൽ
മന്നവന്മാക്കുചിതമിതുരണ്ടുമെങ്ങിനെപേടിച്ചൊളിച്ചുകിടക്കിലൊ
ഞങ്ങൾക്കുകൂടനാണക്കേടകപ്പെട്ടും പൂരുവംശത്തിലെല്ലൊ പിറന്നു
ഭവാൻ പൊരിലൊളിക്കുമാറില്ലവരാരുമെ" ധമ്മജവാക്കുകളിത്തരം കെ
ൾക്കയാൽ മമ്മങ്ങൾതൊറുംമുറിഞ്ഞു സുയോധനൻ "കെട്ടാൽപൊറു
ക്കരുതാതൊരുവാക്കുകൾ കെട്ടടങ്ങിടുകയല്ലെ"ന്നുകല്പിച്ചു ചൊല്ലിനാ
നുത്തരമല്ലലൊടും തദാ നല്ല യുധിഷ്ഠിരൻ തന്നൊടതുനെരം "നയവിനയമു
ഖസകലഗുണമുടയ ഭൂപതെ നന്നു നന്നിത്ഥം പറഞ്ഞതിനിമരീമരണഭ
യമകതളിരിലുണ്ടതില്ലെന്നുമില്ലതുകരുതിയല്ല വെള്ളത്തിൽ കിടന്നു
ഞാൻ പാരംമുറിഞ്ഞുള്ള വെദനതീരുവാൻ നീരിൽമുഴകിക്കിടന്നി
തുഞാനെടൊ /തുരഗരഥകവചശരചാപങ്ങളാദിയാം സുഭടസാമരാം
ഗമില്ലൊന്നുമെന്നാകിലും വിരവൊടെഴുനീറ്റുഞാൻ നിങ്ങളെക്കൊല്ലു
വൻ വെണമെന്നാരുമില്ലെന്നുണ്ടുമുള്ളിൽമെ സുഹൃദനുജസുതഗുരു
പിതാമഹന്മാരുമെൻ തുല്യമില്ലാതപടയുംമുടിഞ്ഞിതു ശെഷിച്ചുനിങ്ങ
ളുള്ളെയ്യുംകുലചെയ്കനിനിശെഷിച്ചുഞാനൊരുത്തൻ വസിച്ചീടിനാൽ ഒ
രുസുഖവുമില്ലതെല്ലാംനിരൂപിച്ചുഞാനൊന്നുണ്ടുചൊല്ലുന്നിതിപ്പൊൾ
ധരാപതെ കാനനംതന്നിലിരുന്നുതപസ്സുചെയ്യാനന്ദമൊടുപരഗതി
തെടുവൻ രാജ്യവുംവാണിരുന്നീടുകധമ്മജൻ പൂജ്യനായെന്തൊരുഹാ
നിനമുക്കതിൽ/" എന്നിവകെട്ടൊരുമന്നവൻധമ്മജൻചൊന്നാൻധൃ
തരാഷ്ട്രപുത്രനൊടുത്തരം- "എന്നുടെരാജ്യത്തെനിന്നൊടിരന്നുഞാ നി
മ്മഹീമന്നവനായിവാഴെണമൊ പിന്നെനിനക്കുള്ളതെംകിലൊ കെ
വലം തന്നുകൂടുനിനക്കെന്നുമറികനീ ജലമതിലൊളിച്ചുകൊണ്ടിത്ത
രംവാക്കുകൾ ജളരിൽവിരുതുള്ളനീചൊന്നതെല്ലാംമതി വരികരണ
ഭുവിവിരവിൽഞങ്ങളെക്കൊന്നുനീ വാഴ്കതല്ലായ്കിലൊവാനിൽവാ
ണീടുക" യമതനയനൊടുകുരുകുലാധിപൻചൊല്ലിനാൻ "എകാകിയായി
തുഞാനെംകിലുമിനി നിങ്ങളൊരുത്തനൊടുമതിയാസ്സുരു മിങ്ങുരഥാ
ദികളില്ലിനിക്കാകയാൽ ദ്വന്ദ്വയുദ്ധത്തിൽപതിക്കയില്ലെംകിലൊ വ
ന്നുപൊരുതൊടുക്കീടുവൻനിങ്ങളെ മറുപലരുമൊരുത്തനുമാകിലൊ
പെറുനിരൂപിച്ചുവെണമിനിക്കിനി" എന്നതുകെട്ടുപറഞ്ഞിതുധമ്മജ
ൻ 'നിന്നൊടൊരുത്തനെഞങ്ങളെതിർക്കുന്നനാണമുണ്ടെങ്കിൽപൊ
രുവാൻവരികനീ ആണെംകിൽമറ്റെന്തിനിത്തരംചൊല്ലുന്നു' കുമ
തികുരുകുലപതികുടഞ്ഞുപൊങ്ങീടിനാൻ കൊപ്പുകണ്ടേററംചിരിച്ചി
തെല്ലാവരും 'പൊരുവതിനുവരുവിനൊരുവന്മഹാവീരരെ പൊയ്യു
റഞ്ഞെന്നെചതിയായ്കയുംവെണം" എന്നുസുയോധനൻചൊന്നതുകെ

ട്ടപ്പൊൾനിന്നമുകുന്ദൻതിരുവടിയും ചൊന്നാൻ "ഞങ്ങളിലാരെന്നു
ചൊദിച്ചുകൊള്ളായ്കനിങ്ങൾക്കൊരുത്തക്കമാമല്ലവനൊട പക്ഷ
പാതന്തന്നെയെന്നുസംശയമിക്കരുവീരനെള്ളതല്ലനിർണ്ണയം ശിക്ഷകൊ
ണ്ടേററമധികൻകുരുപതി മുഖ്യതശക്തികൊണ്ടാകിലാം ഭീമനും തങ്ങ
ളിൽതന്നെപൊരുകെന്നതെവരുനിങ്ങളുടങ്ങുവിന്നെന്നുമുരരിപുചൊ
ന്നതുകെട്ടുഞാൻപൊരുന്നതുണ്ടെന്ന സന്നാഹനായിമരുന്നാൻവൃ
കൊദരൻ കുററമൊഴിഞ്ഞുപൊർകാണ്മാനതുനെരം ചുററുമിരുന്നിതുമ
റ്റുള്ളവർകളുംമുന്നംപടെക്കകൊപ്പിട്ടറിഞ്ഞുഞാ നൊന്നിനുംകൂട്ടുന്ന
തല്ലെന്നുകല്പിച്ചുതീൎത്ഥമാടീട്ടുവാൻപൊയമുസലിയും ക്ഷെത്രങ്ങളുംപു
ണ്യതീൎത്ഥങ്ങളുംകണ്ടു വെത്തുംപ്രഭാസംപ്രവെശിച്ചിതന്നെരം ധാത്രീ
ഭരഹരൻതന്നുടെമായയാ നാരദൻതാനുമവിടെക്കെഴുന്നെള്ളി ഭാരവൃ
ത്താന്തമൊക്കയറിയിച്ചാൻ ഇപ്പൊൾസുയൊധനനാംതവശിഷ്യ
നുംകെല്പുള്ളഭീമനുംതങ്ങളിലുള്ളപൊർ ഞാനതുകാണ്മതിന്നായിതാ
പൊകുന്നുകാണെണ്ടുവൊന്നതുപൊരികവൈകാതെ" തെരിലെറീടി
നാനപ്പൊൾമുസലിയുംനാരദൻതന്നൊടുകൂടവെസത്വരം തെററന്നു
പൊക്കളുംപുക്കൊരനന്തരം മററുള്ളവർകൾവിഷണ്ണരായീടിനാർ
ഉത്ഥാനവന്ദനാദ്യാചാരവുംചെയ്തു ചിത്താകുലതയാനിന്നിതെല്ലാവ
രുംസന്തൊഷമുൾക്കൊണ്ടുചെന്താമരാക്ഷനും ചെന്താരടിയിണക്കും
പിട്ടുകൂപ്പിനാൻഭക്ത്യാനമസ്കാരവുംചെയ്തുവന്ദിച്ചുചിത്തംതെളിഞ്ഞു
സുയൊധനനുംനിന്നാൻ "പൊക്കുസരസ്വതിതന്നുടെതക്കരെപൊ
കസമസ്തപാപാപഹമത്രെവ പുണ്യദെശെമരിച്ചാൽഗതിനിർണ്ണ
യമെന്നുകെട്ടൊക്കനടന്നിതുമന്നരും ഞങ്ങളിലുള്ളപൊർകാണ്മതി
ന്നായ്ക്കൊണ്ടു നിങ്ങളെല്ലാരുമിരിക്കപരക്കവെ" എന്നുസുയൊധനൻ
ചൊന്നതുകെട്ടപ്പൊൾ മന്നവന്മാരുമിരുന്നുബലനുമാ യ്യെന്നുപടി
ഞ്ഞാറിരുന്നിതി സുയൊധനനൊന്നങ്ങലറിപ്പറഞ്ഞിതുഭീമനും "നല്ലൊ
രരക്കില്ലവും പണിതീൎത്തി ലെല്ലാവരുമിരിക്കെന്നുസമ്മാനിച്ചുചൊ
ല്ലിയതെല്ലാംപരമാൎത്ഥമെന്നൊൎത്തു കല്യാണമുൾക്കൊണ്ടുമുന്നമിരു
ന്നനാൾ അംബയുംബാലകന്മാരായഞങ്ങളും നിൎമ്മരിയാദങ്ങളെതു
മറിയാതെ വിശ്വാസമുൾക്കൊണ്ടുറങ്ങുന്നനെരത്തു വെച്ചാൻപുറത്തി
ന്നടച്ചുതീച്ചുററുമെ കള്ളച്ചൂതിട്ടുചതിച്ചുനാടുംവീടു മുള്ളധനങ്ങളുമൊ
ക്കപ്പറിച്ചതും അന്നുരജസ്വലയായപാഞ്ചാലിയെ ച്ചെന്നുപിടിച്ചി
ഴച്ചെല്ലാവരുംകാണ്ക ഉണ്ടായവസ്ഥപറഞ്ഞുകൂട്ടുന്നത ല്ലുണ്ടൊമറ
ക്കുന്നതന്നുഞാൻകണ്ടവ എല്ലാമറിഞ്ഞിരിക്കുന്നിതുദൈവമി ന്നെ
ല്ലാമതിന്നൊത്തപങ്ങംവരുത്തുക" ഇത്ഥംപറകയുമട്ടഹാസിക്കയും മ

ന്ധ്യമിഴികളിൽവാരിപൊഴിക്കയും കോപംമുഴക്കയുംദെഹംവിറക്കയും
പല്ലുകടിക്കയുംകണ്ണുചുവക്കയുംകാണുന്നവർകൾക്കപെടിയാകുംവണ്ണം
മാനിച്ചുമാരുതിനില്ക്കുന്നനെരത്തു സാക്ഷാൽനരസിംഹമൂൎത്തികൊപ
ത്തൊടുപൊക്കഹിരണ്യകശിപുവിനെക്കണ്ടു ശീഘ്രമടുക്കുന്നതെന്നു
തൊന്നിബലാലാക്രമിക്കാമല്ലിവനെയെന്നാൎജ്ജനംനിഹ്രാദവുംകെ
ട്ടുനില്ക്കുന്നധൎമ്മജൻ പ്രഹ്ലാദഭാവംകലൎന്നാനതുനെരം "പൊരുംപെറ
ത്തുവീരശിഖാമണെ പാരംമദമുള്ളതിന്നടക്കീടുവൻ പൊരിൽഞാ
നെന്നുസുയൊധനൻചൊന്നപ്പൊൾ നെരെഗദകൊണ്ടടിച്ചാൻ
വൃകൊദരൻ തല്ലുതട്ടിക്കളഞ്ഞൊന്നുതച്ചീടിനാൻ ചൊല്ലെഴുംകൌരവ
വൻവായുതനയനെ നില്ലെടാനില്ലുനില്ലെന്നുതല്ലുംതട്ടു തല്ലുതകാണു
ന്നവൎക്കുള്ളിൽവായ്ക്കുംപടി തച്ചിതുഭീമൻതരിച്ചിതുകൈതല മുച്ചു
ത്തിലൊച്ചപൊങ്ങിനിലങ്ങെല്ലുമ്യാൽ അച്യുതൻകൂടച്ചിരിച്ചാനതു
നെരമച്ചിരിപ്പൂണ്ടാനനിലതനയനും ചലനപതനൊതാപനഭ്രമ
ണങ്ങളിൽ ചതുരതകലൎന്നുഗ്രരന്മാരിരുവരും തുംഗങ്ങളായുള്ളശൈല
ങ്ങളിൽനിന്നു ചെംകല്ലലിഞ്ഞൊഴുകീടുന്നതുപൊലെ രുപാദചൂ
ഡമണിഞ്ഞൊരുചൊരയും കെൾപൊതിരെകാലലറുന്നനാദവുമന്യൊ
ന്യഭീതിയുണ്ടാകുന്നവെഷവും കൊന്നാലുമുള്ളിലടങ്ങാതരൊഷവും
മുന്നമെചെയ്യുവയൊൎത്തുവിശെഷവും ബ്രഹ്മാണ്ഡമെല്ലാംകുലുങ്ങു
ന്നഘൊഷവും യുദ്ധകൌശല്യങ്ങൾകണ്ടുസന്തൊഷവുംബന്ധദാഹെ
നവക്രൊധസംശൊഷവും ചിത്തെകലൎന്നവരൊപ്പംപൊരുതെന്നരും
ചിത്രംവിചിത്രംവിചിത്രമെന്നുജനം ഇല്ലെങ്ങുമെപഴുതൊന്നുതച്ചീ
ടുവാനെങ്ങളൊരുമെന്നതുകണ്ടുവൃകൊദരൻ തന്നുള്ളിലുള്ളൊരഹംഭാ
വവുംവെച്ചു ധന്യനാംകൃഷ്ണനിലായിതുചിത്തവുംമാരുതപുത്രനഭാവം
ക്ഷയിക്കയും കൌരവവീരനശൌൎയ്യംപെരുക്കയും കണ്ടുകണ്ടിണ്ടലു
മുഴന്നൊരുഫല്ഗുനൻ കൊണ്ടൽനെർവൎണ്ണനൊടാശുചൊല്ലീടിനാൻ
"എന്റെഭഗവാനെദീനദയാനിധെ നിന്റെതിരുമനസ്സെന്നൊന്നു
ദൈവമെനൊക്കുകമാരുതിക്കാകെക്കുറന്നതുപൊക്കസുയൊധനനി
ല്ലൊരുചഞ്ചലം" എന്നതുകെട്ടരുൾചെയ്തുമുകുന്ദനും "നന്നുസുയൊധന
ൻശിക്ഷകൊണ്ടെററവും നിന്നൊടൊത്തനെപൊൎച്ചെയ്യിലെന്ന
തു 'മുന്നമെധൎമ്മജൻചൊന്നതുകാരണം വന്നിതുചാപല്യമിപ്പൊൾ
നമുക്കെല്ലാംകൊന്നുകൊൾവാനൊരുപായവുംകണ്ടീല നെരെപൊരു
തുജയിച്ചുകൂടയെന്നും വീരനായൊരുധൃതരാഷ്ട്രപുത്രനെ ശത്രുക്കൾമി
ക്കതുമൊക്കമടിത്തിതു ചതിയിലൊരുവനവരിൽവെച്ചെന്നാകിൽവ
ല്ലപ്രകാരവുംകൊൽകെന്നതെവരൂ വല്ലാത്തയില്ലായ്കിൽനല്ലതല്ലെതുമെകൊ

ലാന്തരം കൊണ്ടു ദുൎബ്ബലനാകിലും കുലവിനാശമവൻ വരുത്തീടുമെ വ്യാ
ജേന കൊല്ലാമരികളെ നിൎണ്ണയം രാജനയങ്ങൾ നിരൂപിച്ചു കാണ്കിലൊ
ഊരുതന്മെലടിച്ചാൽ മരിച്ചീടുമീ വീരനതിനൊരു ശാപവുമുണ്ടല്ലൊ
വീരഗദായുദ്ധമാകിലൊരുത്തരൊടാരുമരക്കുകീഴ്ത്തല്ലുമാറില്ലെല്ലൊപൊ
രവുനരകമ്മധത്തിനെത്തുമെ പൊരിൽ ചതിക്കരുതെന്നെല്ലൊ ചൊല്ലു
ന്നു എന്നാലുമിന്നതു ചെയ്യെന്നതെവരു കൊന്നീടുവാൻ പണിയ
ല്ലായ്കിലെന്നുമെ" മെളം കലന്നുതുടമെലതു നെരം താളം പിടിച്ചുതുടങ്ങി
നാനൎജ്ജുനൻ അപ്പൊളറിഞ്ഞിതു ഭീമനതു കണ്ടു കെല്പൊടതിനുപഴ
ത്തു നൊക്കീടിനാൻ ഒന്നു കൊള്ളാതൊഴിഞ്ഞൊന്നു തച്ചീടുവാനില്ല
കഴിവെന്നു കണ്ടു വൃകൊദരൻ തന്റെ തലക്കൊരുതല്ലു കൊണ്ടും കളഞ്ഞൊ
ന്നൊരു കഷ്ടം തുടക്കുതച്ചീടിനാൻ - പ്രാണനൊടാശു നിലത്തു സുയൊ
ധനൻ വീണിതു കാലൊടിഞ്ഞു വിധിവശാൽ പെട്ടന്നു മാറത്തു
നിന്നു ഗദകൊണ്ടു കൊട്ടിനാനാശുതലമെൽ വൃകൊദരൻ തന്നൊടു
മുന്നമവൻ ചെയ്ത കൎമ്മങ്ങളൊന്നിനൊരൊന്നു തല്ലെണമെന്നൊൎത്ത
വൻ ഒരൊന്നു ചൊല്ലിയുമൊരൊന്നു തല്ലിയും "നീചനാം നീ ചതിച്ചൊ
രു കൎമ്മത്തിനാൽ ആശു ചതിച്ചുയിർ കൊണ്ടിതു നിന്നൊടൊൻ" ഇത്ത
രം മാരുതി ചൊൽകയും തല്ലുകയും മത്തനാകും ബലഭദ്രർ കണ്ടന്നെരം നെ
രെ ഹലവും മുസലവും കൈക്കൊണ്ടു ഘൊരതയൊടു മടുക്കുന്നതു കണ്ടു
വീരഭദ്രൻ പണ്ടു ദക്ഷനെ കൊല്ലുവാൻ വീരൊടു കൂടയടുക്കുന്നതു പൊ
ലെ വെഗാലടുക്കുന്നതു കണ്ടു മാധവൻ യൊഗെശനായുള്ള യൊഗസ്വാ
മിശ്വരൻ ആഗമക്കാതലാമാദിനാഥൻ പരൻ യൊഗീന്ദ്ര ഭൊഗശ
യനൻ മധുരിപു സച്ചിൽപുമാൻ പുരുഷൊത്തമനവ്യയനച്യുതനാ
നന്ദമൂൎത്തി പരാപരൻ കൊമളൻ ഗൊകുലനായകൻ കെശവൻ രാമ
നെ ചെന്നു തഴുകി പ്പറഞ്ഞിതു "ബന്ധുക്കളായ നാമൊന്നിനും കൂടരുതെ
ന്നു കൊപത്തിനു കാരണമൊക്കെണം നമ്മുടെ താതൻ ഭഗിനി തൻ മ
ക്കളി പാൎത്ഥന്മാരികളെന്നു മറിയെണം പിന്നെ സ്സുഭദ്രയെ വെട്ടതുര
ജ്ജുനൻ നന്നു നന്നിതൊഴിൽ ചെററടങ്ങെണമെ കൊണ്ടും കൊടുത്തും
നരന്മാക്കു ചാൎച്ചയും (ചെൎച്ചയുമു)ണ്ടൊൎത്തു ന്നിതു നിൎണ്ണയം പിന്നെ വി
ശെഷിച്ചു തങ്ങളിലുള്ളതി നൊന്നിനും പൊവാനവകാശമില്ല നാം
ആയൊധനത്തിനു കൊപ്പിട്ടതില്ലിന്നെ ആയുധം തൊട്ടീലതൊന്നെന്ന
റിയെണം ധാൎത്തരാഷ്ട്രൻ മുനിയൊഗെനസൂതനാ സ്ലാൎത്ഥാരതെർ
തെളിച്ചുനതിനെന്തഹൊ" ഇത്തരം മാധവൻ ചൊന്നൊരനന്തരം ചി
ത്തം കലങ്ങി ബലഭദ്രരു ചൊന്നാൻ "കൊല്ലുമാറുണ്ടു പലരെയും പൊരു
തിൽ തല്ലുമാറില്ലമാറത്തു നിന്നാരുമെ യൊഗ്യമല്ലെതുമെ മാരുതി ചെ

യ്യുന്നു യോഗ്യമായുള്ളതെകണ്ടുപോറുകാവു ഉണ്ടോഗദക്കടകംപറ
ത്തിട്ടു കണ്ടീലയോ ചതിചെയ്യുന്നുമാരുതി" എന്നതുകെട്ടരുൾചെയ്തുമുകു
ന്ദനും നന്നുനന്നിച്ചതികണ്ടതുമഗ്രജൻ എത്രതരം ചതിചെയ്തു സുയോ
ധനൻ നിത്യനാമീശ്വരനില്ലാതെയാകുമൊ താന്താൻനിരന്തരംചെ
യ്യുന്നകർമ്മങ്ങൾ താന്താനനുഭവിച്ചീടുകെന്നെവരു വെണ്ടതുതങ്ങളി
ൽചെയ്യാലുമെന്നുനാം വെണ്ടതടങ്ങുകെന്നെവരുനിർണ്ണയം" കൃഷ്ണവാ
ക്യംകെട്ടരാമൻതിരുവടി യുക്തിച്ചുഭീമനെനൊക്കിനടകൊണ്ടാൻ
ദ്വാരാവതിയിലെഴുന്നെള്ളിമെവിനാൻ_ദാരങ്ങളൊടുമിടചെന്നുരാമ
നംധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാരശെഷംമുടിത്തിതു "ധാത്രിയെവാഴകധർമ്മജനെ" Yudh. King
ന്നതു കീർത്തിമാനായവൃകൊദരൻചൊല്ലിനാ നാസ്ഥകലന്നൊരുനാ
രായണനൊടു വന്നിതുദുഃഖംയുധിഷ്ഠിരനന്നെരം വന്നീലപാർത്ഥനു
മെതുമെസന്തൊഷം ചെന്താമരക്കണ്ണനപ്പൊളരുൾചെയ്തു "എന്തുതെ
ളിഞ്ഞുരിയാടാത്തതുനിങ്ങൾ പാരംതെളിഞ്ഞിതിനിക്കെന്നറിന്താ
ലും മാരുതിചെയ്തതുനന്നെന്നുനിർണ്ണയം പൊരിലരികളെക്കൊന്നൊടു
ക്കിടുക വീരരായുള്ളനൃപന്മാൎക്കുധൎമ്മമെ" എന്നിത്തരങ്ങളുംകെട്ടുകെട്ടു
ങ്ങിനെ മന്നവന്മാരുംനടന്നുതുടങ്ങിനാർ_കണ്ടുനിന്നൊരുദെവാദി
കൾതങ്ങളും കൊണ്ടൽവർണ്ണൻതന്നെവാഴ്ത്തിനടന്നതെ ദുന്ദുഭിശം
ഖാദിവാദ്യാരവത്തൊടും നന്ദാത്മജനായനാരായണനൊടും ആശീ
ൎവ്വചനവുംചൊല്ലിച്ചുഴന്നൊരുഭൂസുരന്മാരൊടുമൊന്നിച്ചുപാണ്ഡവർ sunset
സത്വരംശൈക്കിനിലവുക്കൊരനന്തരംബുദ്ധിയുംകെട്ടുപൊയ്യൊജകൃപാ
ദികൾപുക്കീതുകൌരവൻതന്നുടെകൈനിലത്തക്കനുമണ്ണവംതന്നിൽ
വീണീടിനാൻ_എല്ലാവരുംതെരിതനിന്നിറങ്ങീടിനാർ മല്ലാരിതാനുമ
രുൾചെയ്തിതന്നെരംമുൻപിലിറങ്ങുനീയർജ്ജുനപിന്നെഞാനുംപർകൊ
ൻപുത്രനുമപ്പൊളിറങ്ങിനാൻഭക്തരിൽമുമ്പനായുള്ളഹനുമാനുംചി
ത്തംതെളിഞ്ഞിറങ്ങീടിനാൻഭൂമിയിൽ നാരായണനഖിലെശൻതി
രുവടി തെരിൽനിന്നപ്പൊഴെപാരിലിറങ്ങിനാൻ വെന്തുനീറാ
യിതുതെരുമന്നെരത്തു ചെന്താരടിവണങ്ങീടിനാനർജ്ജുനൻ "എന്തിതി
ൻകാരണംനാരായണഹരെ" "ചെന്താരിൽമാതുതൻപുണ്യവിലാസമെ
വൃത്രാരിപുത്രവിജയമഹാരഥ മിത്രനാളുംമുദാ കാത്തതുഞാനെടൊ
അസ്ത്രമാഗ്നെയംഭരദ്വാജനന്ദനൻ ക്രുദ്ധനായെയ്യതുകൊണ്ടിതുവെ
ന്തിതും"നാടുംനഗരവുംധാന്യധനങ്ങളും വീടുംവിജയവുംപാണ്ഡവ
ന്മാൎക്കായിനാരിമാരെപ്പരിപാലിച്ചുകൊള്ളുവാനാരുമെയില്ലപുരത്തി
ങ്കൽവൈകാതെ പൊകയുയുത്സുനമുക്കനാളെച്ചെല്ലാംഇന്നെയുറക്കം
നമുക്കമവിടെയല്ലന്ത്യദെശത്തുപൊകെണമെന്നിങ്ങിനെ ധർമ്മാത്മ

ജനൊടുനിൎമ്മലൻമാധവൻധൎമ്മസ്ഥിതികരൻതാനതുംചെയ്യപ്പൊ
ൾപുണ്യവാനായയുധിഷ്ഠിരൻചൊല്ലിനാൻ" നിന്നുടെകാരുണ്യമെ
ന്നിയെന്താശ്രയംഞങ്ങളെരക്ഷിപ്പതാരുമറ്റീശ്വര മംഗലമൂൎത്തെവി
ജയനസൂതനായ്യുദ്ധംചൊന്നൊരധിക്ഷേപവാക്യവും ശസ്ത്രങ്ങ
ളുമുള്ളിലെററുപൊറുത്തതുംഞങ്ങളെയുള്ളതിരുവുള്ളമല്ലയൊ_ഞങ്ങൾ
ക്കുമററാരുമില്ലിനിദൈവമെ ഗാന്ധാരിയാകിയമാതാവുഞങ്ങളെ ഭ്രാ
ന്ത്യാശപിപ്പതൊഴിച്ചരുളെണമെ" ദെവകീദെവീതിരുമകനീശ്വരൻ
ദെവദെവൻവസുദെവതനയനും തെരിഹകൊണ്ടുവാദാരുകാപൊക
ൎ to Hastinap. നാംനെരമിനിക്കളഞ്ഞീടരുതെന്നുമെ ഹസ്തിനമായപുരത്തിനുപൊ
കെണമത്തൽതീൎത്തീടുവാൻപാണ്ഡവന്മാൎക്കുഞാൻ അന്ധനാകുംധൃ
തരാഷ്ട്രനൃപനെയുമന്തികെചെന്നുഗാന്ധാരിയെത്തന്നെയും കണ്ടുപ
റയെണമിന്നുതന്നെയെന്നു കൊണ്ടൽനെവ്വൎണ്ണനുടനെഴുന്നെള്ളിനാ
ൻഭാരതകൎത്താപരാശരനന്ദനൻ പാരാതെചെന്നുധൃതരാഷ്ട്രനെക്കണ്ടു
"നാശംകുലത്തിനുനീവരുത്തായ്കെ" ന്ന താശുപറഞ്ഞുബൊധിപ്പിച്ചു
പൊരുംപൊൾ കൃഷ്ണനുംപൌരാണികാചാൎയ്യനാകിയകൃഷ്ണൻനല്ലര
ടികൂപ്പിനാനാദരാൽപിന്നെയുഴറിനഗരമകംപുക്കുവന്ദിച്ചിതുധൃതരാ
ഷ്ട്രനെമാധവൻകണ്ണുനീരൊടെകരഞ്ഞുകരഞ്ഞുടൻ ചെന്നുതൊഴുതി
consoles തുഗാന്ധാരിതന്നെയും മക്കൾമരിച്ചുദുഃഖിച്ചുകരഞ്ഞുതന്നുൾക്കനംവി
Dhritar. & Gandh. ട്ടിരിക്കുംനൃപൻതന്നുടെദുഃഖംകെടുപ്പതിന്നാശുചൊല്ലീടിനാൻ "പുഷ്ക
രനെത്രൻപുരുഷൊത്തമൻപരൻ, നിത്യമല്ലെതുമിസ്സംസാരമൊക്കെ
യൊംനിത്യമാകുന്നതുനിശ്ചയമീശ്വരൻമുന്നമെവന്നുഞാൻനിന്നൊ
ടുമന്നവചൊന്നെനിവണ്ണംവരുമെന്നുസാദരം നാട്ടിലെങ്ങാനുമില്ല
ങ്ങൾതൊറുംവസിച്ചുകൂട്ടില്ലുമുണ്ടുപൊറുത്തുകൊള്ളാമെന്നും നിന്നൊടുത
ന്നെയിരന്നിതുപാണ്ഡവ രന്നതുതൊന്നീലതെല്ലൊവിധിമതം _ ഇ
ന്നുംനിനക്കുഞാൻനല്ലതുചൊല്ലുവ നൊന്നിച്ചിരിക്കനീപാണ്ഡവ
ന്മാരുമാസ്സുങ്ങൾക്കവരെഗതിയെന്നറെക്കണം നിങ്ങളെയൊഴിഞ്ഞവ
ൎക്കുംഗതിയില്ലെതും നല്ലതവൎക്കുവരുംപ്രകാരംനിന ക്കുല്ലലകന്നുഗാ
ന്ധാരിയുമായിനിക്കൊല്ലുമവരെയുമശ്വത്ഥാമാവിനിച്ചെല്ലായ്കിൽഞാ
നങ്ങുനിൎണ്ണയംഭ്രപടതന്ത്രമെപിന്നെയൊരുഗതികൂടാതെ പാരിലി
രിക്കമാറാകുംഭവാനിനി എന്നെയതിന്നയച്ചീടുകിൽചെന്നുഞാൻ
മന്നവപാണ്ഡുസുതന്മാരെരക്ഷിപ്പൻ" "അങ്ങിനെയാകെങ്കിലെന്ന
വനുംചൊന്നാൻമംഗലനാകിയകൃഷ്ണനുമന്നെരം യാത്രയുംചൊല്ലി
വിരവൊടുവന്നിതുപാൎത്ഥാദികൾമെവുംഗൊമതിതൻകരെ_പാപിസു
dy. ended by Sanjaya യൊധനൻകാലുമൊടിഞ്ഞുസന്താപംകലൎന്നുകിടക്കുന്നനെരം ക

ർത്തതയൊടെകരഞ്ഞുവരുന്നതു കണ്ടിട്ടുസഞ്ജയൻതന്നെയുമാകുലാൽ ചെന്നുതലൊടിയരികെയിരുന്നവൻ തന്നെയണെച്ചുതഴുകിസുയൊധനൻ കണ്ണുനീരൊലൊലവീഴുന്നതുകണ്ടു ഖിന്നതയൊടെതുടച്ചിട്ടു സഞ്ജയൻതന്നവൻഗാവൽഗണിയുടെകണ്ണുനീർ മന്ദമന്ദംതുടച്ചിട്ടിനാനാകുലാൽയുദ്ധപ്രകാരവുംമാരുതിചെയ്യൊരു വൃത്താന്തവുമറിയിച്ചുസുയൊധനൻമാനലൊഭാദികളെറയുണ്ടാകയാലഞാനൊരുകാരണമായെനിതിനെല്ലാം_കണ്ണുംപൊട്ടിഞ്ഞുവയസ്സുമുക്കെറവും ഖിന്നനായുക്കളുമൊക്കമരിച്ചുതൻനാട്ടുംപരവശപ്പെട്ടുവിഷണ്ണനാ യാടൽപൂണ്ടൊരുപിതാവിനൊടാശുനീചൊല്ലുകപൊരിൽമരിച്ചിട്ടുഞാനെന്നുചൊല്ലെഴമെന്നുടെമാതാവുതന്നൊടും മാരുതിയെന്നൊച്ചതിച്ചപ്രകാരവുംനെരെപറകപിതാക്കന്മാരൊടുമെ_വിശ്വാസമുള്ളൊരുദ്രുതനെവിട്ടുടനശ്വത്ഥാമാദികളൊടുമറിയിക്ക"എന്നുപറഞ്ഞയച്ചാനവനെയുംപിന്നെടമെന്തുപറയാവതിശംരാ പ്രെതപിശാചനിശാചരന്മാരൊടുംഭൂതവെതാളകൂളിപ്പടതന്നൊടും നായ്ക്കൾകുറുനരിക്കൂട്ടംകഴുകുകൾനൊക്കിയുംവായ്ക്കൊൾവതിന്നായടുക്കയും ഗന്ധിച്ചുഗന്ധിച്ചുവന്നുകടിപ്പതിന്നന്തികെനിൽക്കയുംവിപ്പുകൾപാക്കയും കാലുംകരവുമിളക്കുന്നനെരത്തു നാലഞ്ചടിയടുത്തുന്നൻപൊട്ടുവാങ്ങിയും ക്രൂരിതട്ടിൽത്തുണയാരുമെകൂടാതെപൊരിൽകിടന്നുവിധിബലമെന്നൊർത്തു നാരായണാഹരെനാരായണാഹരെ നാരായണാഹരെഎന്നെപറയാവുമെണ്ണമെന്നാകിലടുത്തനാൾചൊൽവനെ നാമന്ദമൊടിരുന്നാൾകിളിപ്പൈതലെ. *

ഇതിശല്യപർവ്വംസമാപ്തം.

സൌപ്തികം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃ അവിഘ്നമസ്തു

നാരായണജയനാരായണജയനാരായണജയവരദഹരെ മാ
യാമയബഹുലീലാമയകഥ നീയായതുപറെകിനിയുമെടൊ നാനാ
രസമയവാണീഗുണഗണപാനാധികസുഖജനഹൃദയെ ബാലെ
ശുകകുലമൌലെവരദവരദകാലംകളയാതിനിവെറുതെ ആലംബനമാ
കുലംത്രിഭുവനമൂലംപരിണതവിബുധകുലം ബാലംജലധരനീലം
തിലകിതഫാലംമുനിനതപദകമലം കാലംബഹുധൃതലീലംസുമധുരശീ
ലംപരിചിതപശുപകുലം സാലംകൃതമകൊലംഭൂശമനകാലംപ്രിയ
സഖജവിമലംനരനാരായണന്മാർചരണാംബുജംകൂപ്പി സരസം
ചൊന്നാൽകിളിതദനുമനൊഹരംവെറുതെകാലംകളഞ്ഞീടാതെകൃഷ്ണൻ
തന്റെചരിതാമൃതംചൊൽവൻമടിയില്ലിനിക്കെന്നുംപാർത്ഥസാരഥ്യംചെ
യ്യധരിത്രിതൻഭാരംതീർത്തമൂർത്തിയാംവിഷ്ണുപരമാത്മാവുജഗന്മയൻ ദൈ
ത്യനാശനൻപുരുഷോത്തമനനന്തൻപര മാത്ഥമായുള്ളഭീഷ്ടംഭക്ത
ലൊകാർത്തിഹരൻ സർവ്വലൊകങ്ങളുടെജീവനാകിയപരൻ ദുർവ്വിനീത
ന്മാരുടെഗർവ്വനാശനകരൻശർവ്വവന്ദിതൻപരൻശരണ്യൻശംഭുമൂർത്തി
നിർവ്വികാരാത്മാവിട്ടനിർവ്വികല്പാത്മാനന്ദൻ അണ്ണൊജവിലൊചനൻ
കണ്ണാരിപ്രിയസഖിതണ്ണകപാലകൻ ഭുജഗാണ്ണവാത്മജാവരൻനിണ്ണ
യംതിരഞ്ഞാലുംകണ്ടുകൂടാതദൈവൻ എന്നുടെയുള്ളിച്ചിതുനന്തുളിടിന
പരൻ രണ്ടല്ലതൊന്നാംപരബ്രഹ്മമെന്നിരിക്കിലുംകണ്ടതൊക്കയുംതാ
നാസ്ഥിരംതുവസിപ്പവൻകുന്നാചെരുസാമൊട്ടുംകണ്ടുകൂടാതവൻവൈ
കുണ്ഠൻകൌസ്തുഭകണ്ഠൻസെവിതശിതികണ്ഠൻ ചിന്തിച്ചാലൊരു
വക്കുമറിഞ്ഞുകൂടാതവൻ ചിന്തിക്കുന്നവൎക്കുനിത്യാനന്ദംകൊടുപ്പവ
ൻ എന്തെന്നുപറയെണ്ടതെന്നുഞാനറിഞ്ഞുതി ല്ലസ്വധാത്തൊലുന്മത്ത
നെപ്പൊലെയായ്പുമാംഞ്ഞാൻ മായയാസൃഷ്ടിസ്ഥിതി സംഹാരക
ർത്താജഗന്നായകൻതന്റെലീലപറഞ്ഞാലൊടുങ്ങുമൊ ചെയ്യെ
നുപറഞ്ഞീടാമൂഢരായുള്ളജനം മായയിൽമറന്നു നെരെന്നുമെകാ
ണായ്കയാൽ അങ്ങിനെയുള്ളജഗന്മംഗലൻ പാദസ്തുദെവൻമംഗ

ലമെയതയെ സംഗിച്ചീടിനദെവൻ മംഗീടാതൊരുപരമാനന്ദൻ
ശ്രീഗൊവിന്ദൻ_ ഇങ്ങിനെവൃകൊദരൻ തന്നെക്കൊണ്ടുകാലം ദു
രിയൊധനൻതന്റെതുടയുംതച്ചുപൊട്ടിച്ചരിയൊഹരിയെന്നുകാണി
കൾചൊല്ലുന്നെരം കരുണാകരൻകമലെക്ഷണൻകാമപ്രദൻ പരമ
പുമാൻപരമാത്മാവുപരബ്രഹ്മം ധൎമ്മസ്ഥാപനകരൻചിന്മയൻക
ൎമ്മസാക്ഷി ജന്മനാശാദിഹീനൻഭക്തജനാൎത്തിഹരൻ ധൎമ്മനന്ദ
നായധൎമ്മജന്മാവിനൊടും നിൎമ്മലന്മാരായവരുംമറ്റുള്ളജനത്തൊടും
(…leads the 5 away from battlefield) ഒക്കെനിലവുക്കദെവൻകൈതവമൂൎത്തികൃഷ്ണൻ കൈപിടിച്ചൎജ്ജുനാദി
ഖിരരൊടരുൾചെയ്തു "ഐവരുംകൂടിനിങ്ങൾ പൊരികെന്നൊടുകൂടി
കൈവന്നുജയമെങ്കിലന്നിലംനീങ്ങിടെണം പൈശാചഭൂതപ്രെതപൂ
ൎണ്ണമാമടൽക്കളം കൈവെടിഞ്ഞിട്ടുവെണം രാത്രിയിലുറങ്ങുവാൻ"
കൈവല്യംകഴൽതൊഴുതിട്ടുപൊകരുളീട്ടും ദൈവത്തെതുണയാക്കി
ക്കൊണ്ടവർകളുംപൊയാർ കൈവല്യമൂൎത്തിയൊടുംകൂടവെപാണ്ഡു
പുത്രൻധീരതയൊടും ചെന്നുഗൊമതീതീരംപുക്കാർമാത്രയൊടുമൊ
(Duyo. dying.) രുതാത്തുരനായിവീണു പാരതിൽമറിയാതെകിടന്നസുയൊധനൻ ത
ന്നുടെയവസ്ഥകളൊട്ടിച്ചെന്നറിയിച്ചു ഖിന്നതയൊടശ്വത്ഥാ
മാദികളൊടും അന്നെരം ദ്രൊണജനും കൃപനുംഭൊജൻതാനും ഒന്നിച്ചുവ
ന്നുദുരിയൊധനൻതന്നെക്കണ്ടു കാലൊടിഞ്ഞവനിയിൽ പ്രാണ
വെദനയൊടെ മാലിയന്നൊരുനൃപൻതന്നെക്കണ്ടവർകളും കാല
ദൊഷത്താൽവന്നതൊരൊന്നെപറകയു മൊലൊലവീഴുംകണ്ണുനീ
രൊട്ടുതുടക്കയും "അയ്യൊകാൺവിധിബലമെന്നെറവിലാപിച്ചു കയ്യുല
ച്ചുരചന്നെത്തടവിയിരുന്നുടൻ മെയ്യെട്ടുത്തംഗത്തിംകൽചെൎത്തിതിൻ
പക്രംനാംചെയ്യെണമെന്നമിനി കിംഫലമല്ലയൊസ്തുതിൽ" ദുഃഖിക്കുന്ന
തന്നെരംഗാന്ധാരീതനയനുമക്ഷികൾതുടച്ചവർതങ്ങളൊടുരചെയ്തു "ദു
ഷ്കൎമ്മവശാലിതുവന്നിതെന്നിരിക്കിലുംദുഃഖവുംചുരുക്കിഞാൻചൊൽ
വതുകെൾക്കവെണം മായത്താൽമരിച്ചിതുഭീഷ്മദ്രൊണാദികളും മായ
ത്താലെയെന്റഊരുതകൎത്തുഭീമൻതാനും ന്യായത്തെനിരൂപിച്ചുനിങ്ങ
ളുമതിന്നൊരുപായത്താൽപ്രതിക്രിയ ചെയ്യാമെങ്കിലൊചൊല്ലിൻ
പ്രാണൻപൊവതിൻമുൻപെനിങ്ങളെകാണുകമൂലം ആനന്ദമിനിക്കു
ള്ളിലെററവുമുണ്ടായ്വന്നു നിങ്ങൾക്കുപരിഭവംചെയ്തപാണ്ഡവർത
(Asw. [illegible]) മ്മെനിങ്ങൾചെന്നൊടുക്കുവിനെതുമെവൈകിയാതെ" എന്നുചൊല്ലി
യനന്തരംതന്നുടെദുഃഖംകണ്ടും തന്നുടെതാതൻതന്നെക്കൊന്നതുനിരൂ
പിച്ചുംതന്നുള്ളിൽനിരൂപിച്ചാനന്നെരമശ്വത്ഥാമാവിന്നിതുയൊഗ്യ
മെത്രെവെണ്ടുവൊന്നിന്നുനാം മന്നവശത്രുക്കളെക്കൊന്നിഞാൻ

പരിഭവ മിന്നെതിക്കുന്നതുണ്ടെനിക്കിന്നയമെന്നാൻ ദ്രൌണി "എങ്കി
ലൊ കൃപാചാൎയ്യനൌഷധമന്ത്രങ്ങളാൽമംഗലംമൃതമാമുരക്ഷകൾചെ
യ്യുന്നാ യ്യെയ്യെണംസെനാപതിയായഭിഷെകമെന്നെ മയ്യൽരീ
ത്തിട്ടുഗ്രതപുത്രനെന്നിതുന്ദ്രപൻ ചൊല്ലിയവണ്ണംതന്നെചെയ്യുവർമ്മ
വ്യതമായ്ക്കല്പപാണ്ഡവരുടെപടവീട്ടിനുചെന്നാർ ഗാണ്ഡീവധരനാ
യഫല്ഗുനൻമുൻപായുള്ള പാണ്ഡവന്മാരെപ്പെടിച്ചുടനുക്കൂടായ്കയാൽ
സന്ധ്യാവന്ദനംകഴിച്ചുടവിതന്നിൽപുക്ക ചന്തമുള്ളൊരുപെരാൽത
ന്നുടെചുവട്ടില്ലൊയാലസ്യത്തൊടുംകിടന്നീടിനൊരനന്തരംമാലുള്ളിൽ
മുഴക്കയാലശ്വത്ഥാമാവിനപ്പൊൾ വന്നതില്ലെതുംനിദ്രാചിന്തയുണ്ടാ
കയാല മന്നെരമുണൎന്നിരുന്നവനൊന്നുകണ്ടാൻ അന്ധനായ്ക്കലി
തന്നീടിനൊരുലൂകനെ യന്ധചിത്തന്മാരായകാകന്മാരൊരുമിച്ചു ശ
ത്രുതാനിശ്ചയിച്ചുകൊത്തിനാരതുനെരം മെത്രയുമതങ്കപൂണ്ടുപമഞ്ഞാം
നതുമൂലം രാത്രിയിൽകാകന്മാൎക്കുനെത്രങ്ങൾകാണാപിന്നെ രാത്രി
യിൽകാണാമെല്ലൊകൂമനുസുഖംപൊലെ മന്നെതുവെച്ചുകൊണ്ടിട്ടു
ന്നെരംകൂമൻചെന്നു സന്നദ്ധരാവണ്ണൊടുംരൊഷത്തെപ്പൊറായ്കയാ
ൽ കാകന്മാരുറങ്ങുമ്പൊൾരാത്രിയിൽകൊത്തിക്കൊന്നാരാകുംപൊൾ
പരിഭവംവീളുകെന്നതെവരു എന്നതുകണ്ടുഗ്രതനന്ദനനശ്വത്ഥാമാ
വന്നെരംഭൊജകൃപന്മാരെയുമുണൎത്തിനാൻ "കണ്ടതില്ലയൊനിങ്ങൾ
കൂമന്റെധൎമ്മംപക ലുണ്ടായപരിഭവംവീളുന്നൊന്നിതുകാലം ഒരംശ
ണ്ണംചെയ്തിനെന്നുനമ്മൊടരുപമെശംദൈവത്തിൻനിയൊഗത്താ
ൽചെയ്കയായതുമെടാ യുദ്ധംചെയ്യുമാറംതളൎന്നുറങ്ങുംവൈരികളെ
ബദ്ധവൈരെണചെന്നുകൊല്ലുവിൻനിങ്ങളെന്നാൽ ദൊഷമില്ലെ
നുവന്നുപൊകനാമിപ്പൊൾതന്നെ ശെഷിച്ചപാണ്ഡവരെയൊട്ടു
ക്കിക്കളവാനാ യ്യെരൊടെപകൽചെന്നാലാവതില്ലവരൊട്ടു കാര
ണൻനാരായണൻകാത്തുകൊണ്ടിട്ടുമെല്ലൊ" ഇത്തരമശ്വത്ഥാമാപൊ
ന്നതുകെട്ടുകൃപ നുത്തരമുരചെയ്തു"സത്വരംനിശ്ചയിച്ചു "രാത്രിയിൽപ
തിച്ചുനാംകൊല്ലുവാൻചെന്നാലതു കീൎത്തികെടുണ്ടാമെത്രെസാദ്ധ്യവു
മല്ലുന്നമ്മാൽ ഒരംശരനവരുടെപാണ്ടെന്നുവന്നതില്ലൊ ദുരാശ്രയമാ
യമുരിയൊധനൻവീണാനെല്ലൊ ഭാഗ്യമില്ലാതവൎക്കുവെണ്ടിവെല
കൾചെയ്യാൽ യൊഗ്യമായ്വന്നുകൂടാകെണമിനിയുംനാം വിദുരർ
സഞ്ജയനുംധൃതരാഷ്ട്രനുംപിന്നെ മതിവന്നിട്ടുള്ളൊ തന്നൃപനുംമററു
ള്ളൊരും കൂടിനാംനിശ്ചയിച്ചുനാളയാമിതുപക്ഷെ കൂടലർകാലഗ്രതന
ന്ദന"യെന്നുകൃപർ അശ്വത്ഥാമാവുകൊപിച്ചന്നെരമുരചെയ്താ ന"ച്ഛ
നെക്കൊന്നധൃഷ്ടദ്യുമ്നനുംബന്ധുക്കളും ഞാനെന്നതുപൃതക്ഷനിങ്ങായുധ

തൊടുകൂടി പ്രാണനൊടിരിക്കുംപൊൾ ജീവിപ്പാനയപ്പെടുന്നൊന്നു
ന്നൊരുജന്മയാനമെഎന്നാദികളിലും മാനംമാടരികളെനിഗ്രഹിച്ചി
ട്ടെന്നാൽ എന്തൊരുദൊഷമില്ലപൊകുന്നതെന്നാനവ നെന്നുമെ
ടിക്കെണ്ടുനടന്നിട്ടുകയെങ്കിൽ മതിപ്പാനമടിയില്ലഞങ്ങൾക്കമിതുകാലം
കരുണകുറകില്ലമെന്നവരുരചെയ്യുൻ ഭൊജനംകൃപണമായന്നെരംഗു
രുസുതൻ വ്യാജെനകൊൽവാൻ ചെന്നുകൈനിലയടുത്തപ്പൊൾ വെ
താളഭൂതപ്രെതപൈശാചക്കൂട്ടികളാൽ ഭീതിപൂണ്ടെടുത്തുകൂടാഞ്ഞുപൊ
ക്കളത്തിൽ ശത്രുക്കളായപാണ്ഡുപുത്രന്മാരെയുംപെടി ച്ചെത്രയും
പ്രയൊഗിച്ചശസ്ത്രങ്ങളശ്വത്ഥാമാ നന്ദകശരശാർങ്ഗശംഖചക്രാദി
പൂണ്ടനന്ദനന്ദനന്മാരെകാണൊയിതന്മാരെവാ സ്ഥിതിമൂർത്തികളാലെനി
റഞ്ഞയുദ്ധഭൂമി വിസ്മയിച്ചശ്വത്ഥാമാപെടിച്ചുനാണംപൂണ്ടാൻ× ന
ല്ലതുമാകാത്തതുംവെണ്ടതുംവെണ്ടാത്തതും നല്ലനാംഗുരുസുതനൊന്നു
മെതൊന്നിതില്ലമാതുലൻപറഞ്ഞതുകെളാതെനടിച്ചുപൊ. ന്നാതുരനാ
യിതിപ്പൊഴ ഞാനെന്നുഗുരുസുതൻ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെയെല്ലാമടക്കി
പ്രാണായാമംമന്ദമെന്നിയെ നന്നായ്ശിവനെധ്യാനംചെയ്യാൻ അന്ന
യ്യൊഗത്തെ തുടങ്ങീടിനാൻ വിപ്രൊത്തമ നന്തികെകാണായ്വന്നു
ശംകരമാഹാത്മ്യവും അന്നെരം വെദിമദ്ധ്യ കത്തുന്നൊരഗ്നിതന്നി
ൽ നിന്നുണ്ടായ്വന്നുചിലശൈവഭൂതങ്ങളെല്ലാം നിടിലക്കണ്ണും നല്ല
നീലഭ്രൂക്കളുവക്രകടികരാളവുംകാന്തദന്തങ്ങളും ധൂസരകെശങ്ങളും
Asv.[?] adoring Shiva ശ്മശ്രുക്കളും മെദുരമുഖങ്ങളുംഭീഷണവെഷങ്ങളും മാനനെഭ്രൂലങ്ങ
ളുംകൈകൊണ്ടുകാണായ്വന്നു മാരണദെവതകളാകിയമൂർത്തികളുംകാ
രണനായപുരനാശനമൂർത്തിയെയും വിശ്വനാഥനെകണ്ടൊരശ്വ
ത്ഥാമാവുതാനും നിശ്വാസത്തൊടുവരുമശ്രുക്കളൊടുംകൂട ച്ചിച്ചനചെയ്തു
വിണ്ടുനമസ്കാരവുംചെയ്തു വിശ്വാസഭക്തിയൊടുംസ്തുതിച്ചാനന്നു
ന്നെരം ശംകരജയജയചന്ദ്രശെഖരജയ പംകജശരരിപൊഹംകൃതി
ഹരജയശംഭൊശാശ്വതപരബ്രഹ്മശംഭൊഹരകുംഭീപാകാന്തിഹരഗിരി
ശഗംഗാധരഗിരിജാവരജയഗിരിമന്ദിരജയ പരമെശ്വരജയപരശ്വ
ധരജയചതുരാനനനതചരണജയജയ സരസീരുഹദലനയനപ്രി
യജയ കാലനാശനജയധൂർജ്ജടെപശുപതെ നീലലൊഹിതഭവഫാ
ലലൊചനജയ പാലയദീനമെനംശരണാഗതംശിവ പാലയനിര
ന്തരംത്രസ്തമത്യന്തഭക്തം" ഇങ്ങിനെശിവസ്തുതിചെയ്തടനഗ്നിതന്നി
ൽചെന്നുചാടുവാൻ തുടങ്ങീടിനൊരശ്വത്ഥാമാ തന്നുടെശത്രുക്കളെ
receiving his sword[?] യൊക്കവെയൊടുക്കുവാൻ ഖഡ്ഗാഭരണവും നൽകിനാൻ കരവാ
ളും ചന്ദ്രികയൊടുംകൂടി കൊന്നാലുമരികളെ നന്നാകമെലിനിന്ന

കെന്നതൾചെയ്യുമെവൻ ഉഗ്രവുംനൽകിനെരെനിഗ്രഹിച്ചതുനെരം ഭക്തിപൂണ്ടുംശ്രീപദംവന്ദിച്ചുഗുരുസുതൻ ഭർഗ്ഗൻതന്നനുഗ്രഹാലു ഗ്രനാമശ്വത്ഥാമാ കൃപകൃതന്മാരോടുകൂടിവെഗത്തിൽവാളുമായി ശത്രുക്കളുറങ്ങുംപാളയംപുക്കാനെന്നെന്നവണ്ണം ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനാരാം ഭോജനുംകൃപനുമായ ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻതലവെട്ടിയങ്ങുതിരുപെട്ടന്നുപാഞ്ചാലിതൻമക്കളെയഞ്ചുംകൊന്നു പാപിനിശ്ശാരാത്രിയിൽനെരത്തുഗുരുസുത നാവൊളുംശത്രുക്കളെവെട്ടിക്കൊന്നുതുടങ്ങി ദ്രുതനാദംബെലിനൽകിനാൻചൊരകൊണ്ടു ഭൂതങ്ങളാത്തുകളിച്ചിടിനാരതുനെരം തങ്ങളെമറന്നുടനുറങ്ങുന്നവരെല്ലാം ഇങ്ങിനെയൊരുഘൊഷമുണ്ടായൊരനന്തരംകമ്പവുംപൂണ്ടുതമ്മിലെതുമെയറിയാതെ സംഭ്രമംകലർന്നുടൻതങ്ങളിൽതന്നെവെട്ടി ചത്തിതുചിലർചിലരായുധംതിരകയും ശത്രുക്കളിത്രയുണ്ടെന്നതുമെയറിയാതെ ബദ്ധപ്പെട്ടുടൻമണ്ടിപ്പുറത്തുചാടുന്നെരം ചക്രങ്ങളെറുളവിമറിഞ്ഞുവീണുമെവം ദ്വാരങ്ങൾതൊറുംനിന്നുഭോജനുംകൃപനുമായ്ക്കൊന്നുകൊന്നുവീഴ്ത്തുന്നൊരുതരത്തെരപുറത്തുള്ളവർപെടിച്ചകത്തുപാഞ്ഞുപുക്കപുറത്തുപുറപ്പെട്ടകത്തുള്ളവരെല്ലാം വന്നൊനാർവൈരികളെന്നകത്തുള്ളവരെല്ലാമകത്തുശത്രുക്കളെന്നുറച്ചുപുറത്തുള്ളോർ ഇങ്ങിനെപലവശിവാതങ്ങളിൽ തന്നെകൊന്നൊടുങ്ങിനാരെല്ലാംമിക്കതുമൊടുങ്ങിതെ കൈകനിലതന്നിലവർതീയുംവെച്ചിതുപിന്നെ കൈകാലുംതൊളുംമുറിഞ്ഞൊടാസ്ഥശംകെട്ടു ചാകാതെകിടന്നവർതീപ്പിടിച്ചതുനെരം വെകാതുള്ളവയവംകിടന്നാപിടകയും കരഞ്ഞുകരഞ്ഞവർവെന്തു ചാകുന്നനെരംമരങ്ങൾവെന്തുപൊട്ടിയലറുമൊച്ചകളും മുടിയിതപിടിപെട്ടൊരഗ്നിതൻദുർഗ്ഗന്ധവും തടവുതീനുകത്തിപ്പൊങ്ങുംജ്വാലകൾമെലെ മുഴുത്തുപൊങ്ങിടുന്നപുകയുംകണ്ടുകണ്ടു വിഷക്കചെയ്യുതെല്ലാം മൂവരുമൊന്നൊടു ചൊൽവാൻഭരദ്വാജാത്മജാദികളവരുമൊരുമിച്ചുപാരിച്ചമൊദത്തൊടുംവെഗത്തിൽനടകൊണ്ടു ദുരിയൊധനൻവീണുകിടക്കുന്നെടത്തു ചെന്നിതന്നൊരവർകളുമെത്രയുംദുഃഖത്തൊടെ "പതിനൊന്നക്ഷൌഹിണിപ്പടയുള്ളരചാനീപതിതനായാൻഭുവിചതിയാലല്ലൊകഷ്ടം അന്ധനാമ്പയൊധികനായൊരുപിതാവിനെ സന്തതംരക്ഷിപ്പതിനാരിനിയുള്ളതല്ലൊ ഗാന്ധാരിദെവിതന്റെദുഃഖമെന്തൊന്നുചൊല്ലു കാന്താരംവാഴ്കെന്നവെണ്ടുഞങ്ങൾമിനി മന്നവസുയൊധനനിന്നൊടുസമാനമായില്ലാരെന്നൊടുപുടവകൾനൽകുവാനാരുനാഥ ഞങ്ങളൊക്കുന്നതുചെയ്യാരെന്നറിഞ്ഞാലും ഇങ്ങിനെനിന്നെക്കണ്ടുസഹിയാഞ്ഞുള്ളംപൂണ്ടുള്ളുനംകൃഷ്ണതന്നൊടെതന്നുടെ ഒട്ടുമെശെഷിയാതമറ്റുള്ള

പടകളുംവെട്ടിക്കൊന്നൊടുക്കിയുരാത്രിയിൽചെന്നങ്ങടം ചുട്ടുപൊട്ടിച്ചാരവരിതന്നഗൃഹങ്ങളും എന്നതുകെട്ടതെളിഞ്ഞമന്നനരം സുയൊധനൻ വിണ്ണിലങ്ങകംപുക്കപൊരതിൽമരിക്കയാൽ ഇപ്രകാരങ്ങളൊക്കസഞ്ജയനറിയിച്ചാൻ കെല്പുള്ള ധൃതരാഷ്ട്രർമൊഹിച്ചുവിണൊനെല്ലൊമൊഹവുംതീർത്തിതമീടിനാൻപിന്നെയും പാരാതെപറയുന്നഞാൻപൈകെട്ടത്തിനിയെന്നു ശാരികപ്പൈതൽതാനുംമൊദമൊടിരുന്നിതെ.

ഇതിസൌപ്തികപൎവ്വംസമാപ്തം.

ഐഷീകം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

മലർമാനിനിയുടെമനക്കാമ്പതിലെറ മദനാമയമതളിനപരൻ മദനാശരപരവശമാരായഗൊപമധുവാണികളുടെമനമെല്ലാംമധുരാധരംനൽകിമയക്കിച്ചമെപ്പൊത മധുരനാഥനായജഗദീശൻ മധുകൈടഭമദമഥനൻനാരായണൻ മധുരാകൃതിയൊടുമവനിയിൽ അരചന്മാരായുള്ളൊരസുരന്മാരെയെല്ലാ: മുതിവരുത്തുവാൻപിറന്നവൻചരണസരസിജംശരണമെന്നുനണ്ണി ചരതിച്ചിതന്നുള്ളിൽകരുതിയും ചരിതംചൊല്ലികൊണ്ടു മതിനെക്കെട്ടുകൊണ്ടും പെരികഭക്തിപൂണ്ടുള്ളവർക്കെല്ലാം ജനനമരണമായരിയദുഃഖതിക്കം ജഗദാനന്ദമൂർത്തി പരമാത്മാ കലിദൊഷത്താലുണ്ടാംകലുഷങ്ങളെയെല്ലാം കളഞ്ഞുപരഗതിവരുത്തുവൊൻ നളിനശരരിപുനളിനഭവമുനി നമുചിരിപുമുഖസുരന്മാരും നളിനാംഘ്രികൾതൊഴുതളവുകരുണയാ നരനായവനിസംകടംതീർപ്പാൻ അളവില്ലാതെയുള്ളകളികളിനിയുംനീ കളമാംവണ്ണംചൊല്ലുകിളിപ്പൈതലെ കളമാംവണ്ണംതന്നെപറകപ്പൊകകൃഷ്ണൻ കളികളെന്നാലുംഞാൻചെറുതുപറഞ്ഞിടാം തുളസീമാലപൂണ്ടസുന്ദരൻനന്ദാത്മജൻ വിളയാട്ടുകളത്രവിചിത്രമൊക്കംതൊഴു ധർമ്മജാദികൾക്കൊരുസംകടംവരാസ്സാനാ സ്സിമ്മലനവതൊസ്സാഴുന്നി ഗ്രഹത്തിംകൽ ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻറതേർപിറെന്നാളുദിക്കുംപൊൾ ചെന്നുപറഞ്ഞുവന്നുവൃത്താന്തമറിയിച്ചാൻ നിഷ്ഠുരനാകുമശ്വത്ഥാമാവുചെയ്യുന്നതെല്ലാം കഷ്ടമെന്തൊരുപാപമെന്നതെപറയാവു ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനുംദ്രൌപതാത്മജാപുത്രന്മാരു മൊട്ടൊഴിയാതെയുള്ളശെഷിച്ചപടയൊടും പെട്ടുപൊയിതുനമുക്കെന്നവൻ ചൊന്നനെരം ദുഷ്ടനാശനനുള്ളിൽതെളിഞ്ഞുഖെദംപൂണ്ടാൻ ധർമ്മജാദികളൊടുപാഞ്ചാലി താനുമപ്പൊൾ ഇടിയുംചെവികളിൽപുക്കതുപൊലെകെട്ടു സമ്മൊഹത്തൊടുഭൂമിതന്നിൽവീണിതുപിന്നെ നിർമ്മലൻകൃഷ്ണൻതാനുമെടുത്തുശൊകംതീർപ്പാൻ തങ്ങളിലാശ്ലെഷിച്ചുതിങ്ങിനഖെദത്തൊടും പൊങ്ങിന്നനാദത്തൊടുംകരഞ്ഞാളൊട്ടുനെരം അലച്ചുതൊഴിച്ചുമെയിറച്ചുപാഞ്ചാലിയും നിലത്തുവീണുകരഞ്ഞുതണ്ടുപിരണ്ടുപൊ യല്ലലൊടടുത്തുടൻ ധർമ്മനന്ദനനൊടു ചൊല്ലിനാളയ്യൊപാപമിങ്ങിനെവന്നുവെല്ലൊമക്കളുമുടൽപ്പിറന്നുള്ളൊരുവീരൻതാനും ദുഃഖത്തിന്നൊരുപാത്രമാക്കിനാരെന്നെയിപ്പൊൾ സൊദരനെയുമെൻറസുതന്മാരെയുംകൊന്ന ദ്രുസ

രാധമൻതന്നെക്കൊല്ലേണമിന്നുതന്നെ അല്ലായ്കിലിനിയിപ്പോൾ
ഞാൻമരിച്ചീടുന്നതുണ്ടില്ലസംശയമെന്നുകേട്ടു ധർമ്മജൻചൊന്നാൻ
"വല്ലാത്തവചനങ്ങൾചൊല്ലാതെനമുക്കെന്നാലൊല്ലാത്തഫലംവരുമൊ
ല്ലാത്തകർമ്മംചെയ്താൽ പെടിച്ചുവന്നുപുക്കൊരാചാര്യസുതൻതന്നെ
ത്തേടിനാൽകണ്ടുകിട്ടാകണ്ടാലുംകൊന്നുകൂട ശത്രുക്കൾകയ്യാലവർയു
ദ്ധത്തിൽമരിച്ചുതി നിത്രനീശൊകിക്കൊലാനിക്കാമൊകർമ്മഫലം. ശ
ത്രുക്കാണെടൊകൃഷ്ണെധാത്രീദെവനെക്കൊന്നാൽ കീർത്തികെടെന്നി
യിപ്പുനരകമതുമുണ്ടാം ദ്രൊണരെക്കൊന്നതൊരുകാരിയമല്ലനാഥെദൊ
ഷമില്ലതുദൈവംതന്നുടെമതമെല്ലൊ അതിന്നുതീയിൽമുളച്ചുണ്ടായിപ്പൊ
ട്ടുള്ളുനതിനെസ്സാധിച്ചവൻമരിച്ചാനറിഞ്ഞാലും അജ്ഞാനമുള്ള
ജനംദുഃഖിക്കുന്നതുപൊലെ വിജ്ഞാനമുള്ളനീയെന്തിങ്ങിനെചൊ
ല്ലാൻകൃഷ്ണെയജ്ഞസെനാത്മജയായുള്ളൊന്നയൊനിജയായിയജ്ഞകുണ്ഡ
ത്തിങ്കൽനിന്നല്ലയൊപിറന്നിതു അടങ്ങീടുക"യെന്നുധർമ്മജൻപറഞ്ഞ
പ്പൊ അടങ്ങീടാതശൊകമൊടവളുഴറ്റൊടെ മാരുതിയുടെമുൻപിൽ
വീണുരുണ്ടലറിനാൾ നാരിമാർകുലമൌലിയാകിയപാഞ്ചാലിയുംഎ
ന്നുടെഭർത്താവെനീയിന്നിനിവൈകിടിയാതെ മുന്നമുണ്ടായദുഃഖംതീർത്ത
തൊക്കയുംനീയെ കല്യാണസൌഗന്ധികംവെണമെന്നതുമെന്റെ
ചൊല്ലുകെട്ടുചെന്നുകൊണ്ടുവന്നുനൽകിയതും കീചകന്മാരെക്കൊന്നു
ഖെദത്തെക്കെടുത്തതും നീചനാംദുശ്ശാസനൻമാറിടംപിളർന്നതും മറ്റു
മിത്തരമെന്നെച്ചൊല്ലിവെലകൾചെയ്യാൻ മറ്റുംനീയൊഴിഞ്ഞില്ലമ
റ്റൊരുമിനിക്കയ്യൊ ഉറ്റവർതമ്മെക്കൊന്നവിപ്രന്റെശിരൊമണി
തന്നെപറിച്ചിനീക്കൊണ്ടുനീനൽകീടെണം കുറ്റമില്ലിതിന്നെന്നുക
റവാർകുഴലിയുമിറ്റിറ്റുവീണീടുന്നകണ്ണുനീരൊടെചൊന്നാൾ മാ
രുതിപാഞ്ചാലിതൻവാക്കുകൾകെട്ടനെരം തെരതിൽകരെറിനാനായു
ധങ്ങളുമായി- വെഗത്തിൽഭീമസെനൻപൊയതുധരിച്ചപ്പൊൾആ
ഗമകാതലായൊരാനന്ദമൂർത്തികൃഷ്ണൻ ദെവദെവെശൻമായാമാനു
ഷൻനാരായണൻ ദെവകിദെവിയുടെപുണ്യത്തിൻപരിപാകം മൂ
ന്നായമൂർത്തികൾക്കുമൂലമാംപ്രകൃതിക്കും മൂന്നായജഗത്തിനുമൊന്നായ
പരബ്രഹ്മം ഭക്തവത്സലൻതന്റെഭക്തരെരക്ഷിച്ചുടൻ ഭുക്തിമുക്തി
കൾചെയ്പ്പാൻ ദുഷ്ടരെയൊടുക്കുവാൻശക്തിയൊടിടചെർന്നുമുഖലൊ
ചനനപ്പൊൾ ഖെദമൊടെമന്ദഹാസപൂർവ്വംപൂണ്ടുതദാ ധർമ്മനന്ദന
ൻതന്നൊടിങ്ങിനെയരുൾചെയ്തു "വന്മദമൊടുപൊയതെന്തിപ്പൊൾ
വൃകൊദരൻ നാരിമാർചൊല്ലുകെൾക്ക ഭൊഷന്മാർനിമിത്തമായെ
റിയൊരാപത്തുണ്ടാമെവർക്കുംകൂടിപ്പിന്നെ[1] ശത്രുക്കൾബലാബല

asks Bhim to revenge her grief

Kr. disapproves

1 [illegible]

മെങ്ങിനെയറിയാവു ശക്തനെന്നഭിമാനിച്ചീടിനബുധൻ ഭീമൻ അ
ശ്വത്ഥാമാവുതന്നെക്കൊല്ലുവാൻപൊയാനെല്ലൊ വിശ്വത്തിലവൻ
തന്നെവെല്ലുവാനാരുമില്ല വൈകാതെചെന്നുകൂട്ടിക്കൊണ്ടുനാംപൊ
ന്നിടെണം കൈകടന്നിട്ടുമുൻപെപിന്നെയെന്താവതൊത്താൽ" എ
ന്നരുൾചെയ്തു ജഗന്നായകനൊടും കൂടിമന്നവൻ കിരീടിയുമായൊരു
തെരിലെറി സത്വരം ഗംഗാതീരം പ്രാപിച്ചു ഭീമൻതന്നൊടെത്തി
നാരവർകളെക്കണ്ടപ്പൊളശ്വത്ഥാമാ ഗംഗയിൽനിന്നു കരകെറിനാൻ
ഭീതികൈക്കൊണ്ടും ഗജാരാതിസമനാചാൎയ്യസുതനപ്പൊൾ ബ്രഹ്മാ
സ്ത്രമെടുത്തഭിമന്ത്രിച്ചയച്ചിതു "ധൎമ്മജാദികളുടെസന്തതിപൊലുമി
ല്ലാതെ മൂലനാശം വരികെ"ന്നവൻ പ്രയൊഗിച്ചാൻ ചിന്മയനായ
പരമാത്മാവു കൃഷ്ണനപ്പൊൾ "ബ്രഹ്മാസ്ത്രം പ്രയൊഗിച്ചാനശ്വത്ഥാ
മാവു പാൎത്ഥ നമ്മെരക്ഷിപ്പാൻ നീയും ബ്രഹ്മാസ്ത്രമയക്കെണം" ധൎമ്മ
രക്ഷണത്തിനും ബ്രഹ്മാസ്ത്രംകൊണ്ടെയാവു ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്തിനുപരം
ബ്രഹ്മാസ്ത്രമെന്നിയില്ല" രണ്ടുഭാഗത്തുമൊരുസംകടം വരായ്കെന്നു പ
ണ്ഡിതനായ പാൎത്ഥൻ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം പ്രയൊഗിച്ചാൻ അസ്ത്രങ്ങളിരുത്തു
ടൻ തങ്ങളിൽ തട്ടുന്നെരം മിത്രിലൊകവുമാശുദഗ്ദ്ധമായ്വന്നീടും പങ്ക
ജയൊനിതാനും മറ്റുള്ള ദെവകളും ശങ്കിച്ചു ഭീതിപൂണ്ടാരെന്തൊരുക
ഴിവെന്നു പാരമായെരിയുന്നൊരസ്ത്രങ്ങൾ തമ്മിൽ കൊണ്ടു പാരെല്ലാം
മുടിഞ്ഞുപൊമെന്നു കണ്ടുടനെ നാരദൻ താനും വെദവ്യാസനുമെഴു
ന്നെള്ളി പാരാതെ മദ്ധ്യെ പുക്കാരന്നെരം ധനഞ്ജയൻ ഭക്തിപൂണ്ടവർ
കളെ വന്ദിച്ചു വെഗത്തൊടെ വിസൃഷ്ടമായസ്ത്രത്തെയന്നെരം
ബുദ്ധിമാനപഹരിച്ചീടിനാൻ കിരീടിയും വിസ്മയപ്പെട്ടു ലൊകരെ
ല്ലാരുമതുകണ്ടു വിശൊകധനുൎദ്ധരനൎജ്ജുനനെന്നു ചൊന്നാർ താപ
സന്മാരെക്കണ്ടൊരാചാൎയ്യതനയനും "താപമായിതു പാരമെങ്കിലുമന്നു
നെരം അസ്ത്രം ഞാനഭിമന്ത്രിച്ചയച്ചെന്നതിന്നിനി പ്രത്യുപഹാരം ചെ
യ്യാനെതുമെ പണിയെത്രെ" വിപ്രനിങ്ങിനെപറഞ്ഞീടിനൊരനന്ത
രം ചില്ലമാനായ കൃഷ്ണനരുളിച്ചെയ്താനെവം "സന്തതിയൊടുംകൂടപ്പാ
ണ്ഡവന്മാരെ ഞാനൊ സന്തതം കാത്തുനിന്നും കാത്തുകൊള്ളുവൻ താ
നും ഇന്നിയും മൂവായിരത്താണ്ടെക്കം പൊറായ്കുടൊ നിന്നുടെ മുറി"
യെന്നു ശാപവുമരുൾചെയ്തു കൃഷ്ണനാം പരാശരനന്ദനൻ വെദവ്യാസ
ൻ കൃഷ്ണമാഹാത്മ്യം പാൎത്തു വിപ്രനൊടരുൾചെയ്തു "അപ്രമെയത്തെ
പ്പൂണ്ടസൽപ്രഭാവന്തന്നൊടും വിപ്രസത്തമനാകുമശ്വത്ഥാമാവെ
കെൾ നീ രത്നവും കൊടുത്തുടനിപ്പൊഴെനിരക്കെണം ശക്തനാം ഭീ
മൻതന്റെ സത്യവും പാലിക്കെണം ഐകമത്യവുമിനി നിങ്ങളിൽ വ

ന്നിദ്ദേണം വെകാതെയുള്ളില്ലുള്ള വൈരവുംകളയെണം. രാഗദ്വെഷാ
ദികളുമാവൊളം കുറക്കെണം ദൈവത്തിൻ വിലാസങ്ങളെന്നുമുറക്കെ
ണം നിന്നുടെ ശിരൊമണി കൊണ്ടു പൊകെണമെന്നാൻ ഇന്നിതു ഭീമ
ന്നു കൊടുത്തെന്നറിയാവും" ഇത്തരം വെദവ്യാസൻ ചൊന്നതുകെട്ടു ദ്രൊ
ണപുത്രനും സഹജമാം തന്നുടെ ശിരൊമണി ചൂന്നെടുത്തനിലജനായ ഭീമ
നു നൽകി പ്രാണവെദനയൊടെ പൊയവൻ വനം പുക്കാൻ നാര
ദൻ താനും വെദവ്യാസനുമെഴുന്നെള്ളി പാരിടത്തിങ്കലുള്ള സങ്കടങ്ങ
ളും തീൎന്നു സാരസവിലൊചനൻ ഗൊവിന്ദൻ നാരായണൻ നിരമ
നിറം പൂണ്ട നിരജാസനസെവ്യൻ ധൎമ്മജാദികളൊടും കൂടയങ്ങെഴുന്നെ
ള്ളി നിൎമ്മലൻ വാസുദെവൻ നീതിയിൽ വാണിതെന്നെ.

ഇതി ഐഷികപൎവ്വം സമാപ്തം.

സ്ത്രീ

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെനമഃ അവിഘ്നമസ്തു

നൽത്തേന്മൊഴിതവതത്തെമിനമന ചിത്തെസുഖമരുളുകസരസെ ദുര്യോധനകനിധിമധ്യെമരുവിന മുഖ്യെക്ഷണന്റെചരിത്തസം ബന്ധാദരമിതിഭക്ത്യാവദവദ മുഖ്യെമുഹുരപിമുഹുരപിനീ ശ്രുദ്ധാത്മനിപരതതൈവവിഹരതി സത്യമമമതിരതിമധുരം നാരായണജയനാരായണഹരെ നാരായണജയനാരായണഹരെ നാരായണന്റെലീലാവിശെഷങ്ങളൊരാലുമൊത്താലറിഞ്ഞുകൂടായ്കയാൽ നെരെപറവാൻപണിയിനിക്കെത്രയുംപാരാതെചൊല്ലാമറിഞ്ഞതൊട്ടൊട്ടുഞാൻ ആര്യർകുലത്തിൽപിറന്നമായാമയ നായൊധനത്തിന്നപാർത്ഥനുസൂതനായ്മായാവികളാമസുരരാജാക്കളെ മായമൊഴിഞ്ഞുകൊല്ലിച്ചൊരനന്തരം ശെഷ്യമിയന്നൊരുമാരുതിയെക്കൊണ്ടു ദുര്യൊധനവധംചെയ്യിച്ചകാലത്തുധൈര്യമകന്നൊരുബന്ധുജനംമനൈസ്ഥര്യംകളഞ്ഞുകരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ മക്കൾമരിച്ചൊരുദുഃഖംമുഴുക്കയാ ലുൾക്കാമ്പഴിഞ്ഞുധൃതരാഷ്ട്രമന്നവൻകെഴുന്നനെരത്തുസഞ്ജയൻചൊല്ലിനാൻ "കെഴല്ലെടായ്കനീയെതുമെമന്നവ വാഴപ്പഴന്താനശിപ്പാൻകരയുന്ന ബാലക്കിടാങ്ങളെപ്പോലെതുടങ്ങൊല കഷ്ടംനിരൂപിക്കിലക്ഷൌഹിണീപതി നെട്ടംമഹാബലരായരാജാക്കളും കാലവശത്താൽമരിച്ചാരതിന്നിതു കാലംകരഞ്ഞുഴൽതെടായ്കനീവൃഥാ" സഞ്ജയൻചൊന്നതുകെട്ടുധൃതരാഷ്ട്ര രഞ്ജസാമൊഹിച്ചുഭൂമിയിൽവീണിതു ജ്ഞാനിയായുള്ളവിദുരരതുനെരം ദീനതയുള്ളൊരരചനെമെല്ലവെ താപാലെടുത്തുനിവൃത്തിയിരുത്തിനാൻ താപംകെടുപ്പാൻതളിച്ചുസലിലവും ശൊകംകെടുപ്പാൻപറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ ശൊഭനമായുള്ളവാക്കുകളൊരൊന്നെ "ജ്ഞാനവിജ്ഞാനപ്രഭാവങ്ങളുള്ളനീ ദീനനാവാനൊരുകാരണമില്ലഹൊ മൂഢതയുള്ളവർക്കുള്ളതൊഴിലിതുതൈര്യലൊമന്നവ പാർത്തുകാണ്ണാശ്ശുനീ പൃത്ഥ്വീപതെതവപുത്രരൊടൊന്നിച്ചുമിത്രമായുള്ളൊരുപൃത്ഥ്വീപതികളും എത്രയുണ്ടിങ്ങിനെമൃത്യുഭവിച്ചതു ചിത്രമൊരുകാലവൈഭവംഭൂപതെ ജാതനായാൽമൃതനാമവനെന്നൊരു നീതിചരാച്ചരനീരജസംഭവൻ കാലചക്രഭ്രമംപാർത്തുകണ്ടാലൊരു കാലവുംദുഃഖിപ്പതിനില്ലകാരണംജീർണ്ണവസ്ത്രംകളഞ്ഞാൻപൊടുമാനുഷർപൂർണ്ണശൊഭനവവസ്ത്രംധരിച്ചീടും ജീർണ്ണദെഹംകളഞ്ഞുപൂർണ്ണംദെഹികൾ പൂർണ്ണശൊഭനവദെഹങ്ങൾകൊള്ളുന്നുനിത്യമല്ലെതുമെദെഹാദികളിതു

നിത്യമാകുന്നതുനിശ്ചയമീശ്വരൻ ചത്തും പിറന്നുംമിരിക്കുമിജ്ജന്തുക്ക
ൾ ചിന്തെസുഖദുഃഖമെന്തിന്നതിന്നഹൊ എന്നതുടങ്ങിയതെന്നുമ
റിഞ്ഞുതില്ലെന്നിനിമാറുന്നതെന്നുമറിഞ്ഞീല ആദ്യന്തമില്ലാതകെവല
ൻവെലകൾ ക്കാദ്യന്തമില്ലെന്നറികധരാപതെ മുൻപിലിവിടെക്കെ
ഖിടെനിന്നിക്കാല മൻപൊട്ടുവന്നിതുനീയുംധരാപതെ പൊകുന്ന
തിന്നിയെവിടെക്കതൊക്കനീ ചാകെന്നകാരിയമില്ലെന്നൊതൊന്നു
ന്നു നിന്നുടെമക്കളൊപണ്ടിവരൊക്കനീ ഇന്നുനിനക്കിവർമക്കളൂ
ള്ളൂാഴമൊ പിന്നാലെവന്നവർമുൻപീലെപൊയിനാർ മുന്നമെവന്ന
വർപിന്നാലെയാസ്സതും വാട്ടമില്ലാതവെ ഗെനനദികളിൽകാഷ്ഠങ്ങളെ
ന്നകണക്കെധരിക്കനീപാന്ഥർപെരുവഴിയമ്പലംതന്നിലെതാന്തരായ്ക
ന്നുടൻകൂട്ടമൊരുനെരം ഒരൊകഥയുംപറഞ്ഞുരമിച്ചവർ പാരംമഴതാ
ൻവെയിൽതാനിരുട്ടുതാൻ പൊവൊളമൊന്നിച്ചിരുന്നാലൊരൊവ
ഴി പൊവൊരവരവർമുൻപുപിൻപെന്നതിൽ പക്ഷികളൊക്കവെല
വഴിവന്നൊരു വൃക്ഷത്തെയാശ്രയിച്ചൊട്ടുനെരംവസി ച്ചൊക്കയെ
രൊവഴിപിന്നെപ്പറന്നുപൊം ദുഃഖിക്കമാറില്ലതിന്നിവരാരുമെ പ
ൎണ്ണങ്ങൾവായുവശത്താലുണങ്ങിയാൽ വന്നൊരിടത്തുകൂട്ടംചിലവാ
യുനാ പിന്നെയുംതങ്ങളിൽ വെറാമതുപൊലെ വന്നുകൂടീട്ടുമൊരിടത്തു
ജന്തുക്കൾ കമ്മവശത്താലിതെന്നറിനവ കമ്മക്ഷയംവരുംനെരം
പിരികയും അച്ഛനെന്നുംപുനരംബയെന്നുംതനി ക്കിച്ഛയെറീട്ടുംകള
ത്രമെന്നുംചിലർ പുത്രനെന്നുംചിലർമിത്രമെന്നുംചിലർ ചിത്തഭ്രമ
മിദംചിത്രമെത്രെത്തുലൊം ജ്യെഷ്ഠകനിഷ്ഠാദിനാനാവിധമായ ഗൊ
ഷ്ഠികളൊക്കിലൊന്നാണമാമെത്രയും ചാച്ചയും പെച്ചയും കൈക്കൊ
ണ്ടൊരിടത്തു വാച്ചകുതൂഹലസ്നെഹബന്ധത്തൊടും കൂട്ടമൊരിത്തി
രിനെരമവരവർ തെടിനകമ്മഗതിക്കൊത്തവണ്ണമെ ഒരൊരൊന്നാ
ളിലൊരൊരൊവഴിയെപൊയ്യെറാമതിനെന്തുകാരണംകെഴവാൻമൂത്തു
പഴുത്തുകൊഴിയുംചിലഫല മൊത്തീട്ടുപൂവിൽകൊഴിഞ്ഞുപൊകുംചില
പത്രങ്ങളുംപഴുത്താൽകൊഴിയുംചിലപൃത്ഥ്വിപതെതളിരുംകൊഴിയുംചി
ല നീർപ്പൊളപൊലെശരീരങ്ങളിങ്ങിനെ വാഴ്ചൊട്ടുകാണാംമറയുമ
ന്നവ കെൾക്കമഹീപതെകാണാതനിന്നെയും കെൾപ്പിച്ചുതന്നെ
I only eternal യുറപ്പിച്ചുകൂട്ടമൊ ഉള്ളിലെകണ്ണൊണ്ടുകാണുന്നകാഴ്ചപൊ ലുള്ളതാ
കുന്നതൊഭവാനുണ്ടെല്ലൊനിത്യമല്ലൊന്നുമിക്കണ്ടതറികനീ നിത്യ
മാകുന്നതെന്തെന്നുചൊല്ലാമഹം തത്വത്തിനാധാരമൂലമായ്സ്സത്യമാ യ്സ്സ
ത്വരജസ്തമസാമതിദൂരമാ ജ്ഞാനമായ്മായാരഹിതമായെകമാ യാനന്ദ
പൂൎണ്ണമായവ്യക്തരൂപമാ യാദിയുമന്തവുമില്ലാതവസ്തുവാ യാധാര

മിപ്രപഞ്ചത്തിനാസ്സക്ഷ്മാ സ്സാണ്ഡനൊഗൊചരമല്ലാതദൈവമായാ
സ്സായമായതിന്നന്തമായത്മാ ശ്ശ്വവും പരബ്രഹ്മമാം പരമാത്മാവുമെ
വകിദെവിതിരമകനീശ്വരൻ ദെവദെവൻമുകുന്ദൻനന്ദനന്ദനൻ
ഗൊവിന്ദനിന്ദിരാവല്ലഭൻസുന്ദരൻ നിർഗ്ഗുണനായവൻനിർവ്വികാരാ
ത്മകൻ ചിൽഘനനാകിയസല്പുമാനത്ഭുതൻ പത്മനാഭൻജഗന്മംഗ
ലൻകെശവൻ പത്മവിലൊചനൻനാരായണൻപരൻ ഭക്തിയു
ള്ളൊരുടെചിത്തത്തിൽമെവിനഭക്തപ്രിയൻപരമെശ്വരനച്യുതൻജ
ന്മവുംനാശവുമില്ലാതമംഗലൻ നിഷ്കലൻധൎമ്മസ്ഥിതികരൻനിൎമ്മ
ൻ മായാമനുഷ്യനായ്മന്നിഹഭൂമിയിൽ മായാമയമായകൎമ്മങ്ങൾകാ
ട്ടുവാൻ വൃഷ്ണികുലത്തിൽപിറന്നുവളൎന്നൊരു കൃഷ്ണനാകുന്നതുവിഷ്ണു
നിരന്തരം ജിഷ്ണുവിൻതെരുനടത്തിയഗൊപതി ജിഷ്ണുമുഖാമരസെ
വ്യനാമവ്യയൻ നിത്യമാകുന്നതുമിപ്പൊരറെറാക്കയും ഇത്ഥംനിരൂപിച്ചു
തച്ചരണാംബുജം ചിത്തത്തിൽനന്നായുറപ്പിച്ചുകൊൾകനീ മുക്തി
വരുവാനതെന്നിയില്ലെതുമെ കാമവും ക്രൊധവും ലൊഭവും മൊഹവും
പ്രെമവും ഭീതിയും ദുഃഖസുഖങ്ങളും ഒക്കകളഞ്ഞുശമദമസന്തൊഷ
സത്യാൎജ്ജവൈകാന്തഭക്തിവിശ്വാസവും കൈക്കൊണ്ടുവാഴുകനീ
യിനിയെന്നുടൻ മുഖ്യനായുള്ളവിദുരർപറഞ്ഞപ്പൊൾ സംവിത്സ്വ
രൂപത്തിലാക്കിമനതളിരം ബികാനന്ദനനായനരപതി ക്ഷത്താവുമപി exhorts to ... the survivo...
ന്നെയും ചൊന്നാനവനൊടു "ചിത്തവിഷാദംകളഞ്ഞിനിവൈകാതെ
ഉത്തമയാകിയഗാന്ധാരിദെവിയും മിത്രവൎഗ്ഗങ്ങളുംകൂടിയൊരുമിച്ചു
സത്യപരായണന്മാരായപാണ്ഡവ ക്കരത്തൽകെടുത്തിനിരക്ഷിച്ചു
കൊള്ളുക പുത്രരാകുന്നതവർകൾനിങ്ങൾക്കിനി നിത്യസുഖത്തൊടു
രക്ഷിപ്പർനിങ്ങളെ ദ്വെഷവും ഭെദവുംമത്സരമാദിയാം ദൊഷവുമില്ല
വൎക്കെന്നറിമന്നവ നിങ്ങൾക്കവെണ്ടും പരഗതിയുമവർ തങ്ങൾചെ
യ്യുന്നകൎമ്മത്താൽവരുത്തുവൊർ" ഇത്ഥംവിദുരർപറയുന്നനെരത്തു സ
ത്യവതീസുതനായമുനീശ്വരൻ പുത്രശൊകംകളഞ്ഞീടുവാൻഭാരത ക Vyasa inst... farth...
ൎത്താവുകൃഷ്ണനാംദ്വൈപായനൻതാനും വെഗമൊടെയെഴുന്നെള്ളിയ
തുകണ്ടു ശൊകംകലൎന്നനൃപനുംവിദുരരും വീണുനമസ്കരിച്ചാശ്രുവണ
ങ്ങിനാരാനന്നപത്മവുംതാഴ്ത്തിനിൽക്കുംവിധൌ നിത്യമനിത്യമെന്നു
ള്ളുരണ്ടിംകലും വസ്തുവിവെകംകലൎന്നമഹാമുനി നിത്യമായുള്ളതുചൊ
ന്നാൻനൃപനൊടു "ബുദ്ധിമാനായവിദുരരുംകെൾക്കവെ" കെൾക്കമ
ഹീയമാംപാൎക്കമഹീപതെ മൊക്ഷമൊഴിഞ്ഞുകരുതായ്കനിയെതും മ
ക്കൾമരിച്ചിതെന്നൊൎത്തു ശൊകിക്കൊലാ മക്കളല്ലൊക്കിൽനിന
ക്കവരാരുമെമായയാമക്കളെന്നുള്ള ചിത്തഭ്രമം മായുമാറായുരില്ലെ

നിനക്കിന്നിയും വാട്ടംകളഞ്ഞുസന്തുഷ്ടനായ്യാക്കനീ കെട്ടാലുമെ
ങ്കിൽചെവിതന്നുവാസ്സവം ഭൂമിയിൽവന്നുപിറന്നൊരസുരകൾഭൂ
മിക്കെട്ടക്കരുതാതെചമഞ്ഞിതു വാനവരൊട്ടുമൊരുമിച്ചവൾചെന്നു
ധെനുവാസ്സിന്നുവിരിഞ്ചനൊടൊതിനാൾ അപ്പൊൾവിരിഞ്ചനും
ദെവസമൂഹവും പത്മനാഭൻവസിക്കുന്നപാലാഴിയിൽ ചെന്നു
പുക്കറിയിച്ചതുകെട്ടുള പങ്കജലൊചനനായ നാരായണൻ
ദെവകീദെവിതിരുമകനായ്വന്നു ദെവകൾക്കുംധരണിക്കുമുണ്ടായൊ
രുതാപംകെടുപ്പാൻപിറന്നിതറികനീ താപമതിന്നുമനസ്സിലുണ്ടാ
കൊലാ ദെവാംശമായതുപാണ്ഡവന്മാരെന്നു തെറുകശൊകവും
മാററുകതാവകം മൂലവിനാശമവർക്കുവരുത്തുവാൻ മൂലമാംനിന്റെ
മകനാംസുയൊധനൻ പാരിൽപിറന്നതുപാൎക്കിൽകലിയെന്നുനെ
രെധരിക്കെടൊനിന്മകനല്ലവൻനിത്യമല്ലിക്കണ്ടതൊന്നുമറികനീനി
ത്യമാകുന്നതാത്മാവുനാരായണൻ മിഥ്യയെന്നൊൎത്തരുളീപ്രപഞ്ച
ത്തെനീ സത്യമെന്നൊൎത്തുപൊംമായകൊണ്ടെവരും" ഇത്ഥമരുൾചെ
യ്യതൊക്കഗ്രഹിച്ചുടൻചിത്തംതെളിഞ്ഞുവിദുരരുമാദരാൽ അംബിക
സൂനുതൻദുഃഖവുംതീൎത്തു നമ്മുനിതാനുംമറഞ്ഞരുളീടിനാൻ അദ്ധ്യാ
ത്മമായുള്ളവാക്കുകൾകെട്ടുപൊ യസ്സിനംപുക്കാനരചനുമന്നെരം ഭ
ൎത്തൃപുത്രാദികളൊക്കമരിക്കയാൽ ചിത്തമഴന്നുതൊഴിച്ചുലച്ചെത്രയും
ക്ലാന്തമാരാകിയകാമിനിവൎഗ്ഗവുംഗാന്ധാരിയൊടുകൂടാകുലപ്പെട്ടുപൊ
ത്താന്താൻമരുവുന്നഗെഹമകംപുക്കു ക്ലാന്തമാരായിമറുതുടങ്ങീടിനാർ
അംബുജലൊചനൻതന്നുടെചൊല്ലിനാ ലംബികാനന്ദനൻതൻക
ഴൽകൂപ്പുവാൻധൎമ്മജൻതാനുമവരജന്മാരുമായ്സ്സന്മാൎഗ്ഗമൊടുനടന്നാ
നതുനെരംആയതലൊചനനാകിയമാധവൻ ആയസമായൊരുഭീമ
രൂപത്തെയും ന്യായമുണ്ടെന്നരുൾചെയ്തുടപ്പിച്ചുകൊ ണ്ടായിതെഴ
നെള്ളത്തെന്തതിൻകാരണം മായാമയനായനാരായണനുടെമായാ
വിലാസങ്ങളാക്കറിഞ്ഞീടാവു ഭീതിയുംപ്രീതിയുംഭക്തിയുംദുഃഖവുംനീ
തിയുംനാണവുംകൈക്കൊണ്ടുധൎമ്മജൻ പാദസരൊജത്തിൽവീണു
നമസ്കരിച്ചാതുരനായെഴുനീററുനില്ക്കുംവിധൌ മന്ദമന്ദംകരംകൊണ്ടു
തപ്പിപ്പിടിച്ചുണ്ണീവരികവരികെന്നുരചെയ്തു ഗാഢഗാഢംപുണൎന്നു
ഢമൊദംനൃപൻകൂടത്തലയിൽമുകന്നുമുകന്നുടൻ ആയുഷ്മാനാകെന്നു
പിന്നെയുംപിന്നെയു മാശിസ്സുകളുരചെയ്തുനിൎത്തീടിനാൻ പിന്നെവൃ
കൊദരൻവന്ദിപ്പതിന്നായി നിന്നതുകണ്ടിട്ടുദെവകീനന്ദനൻ മെ
ല്ലെച്ചൊറുകിനീനില്ലുനില്ലിങ്ങെന്നു ചൊല്ലാതെചൊല്ലിനാൻവല്ല
വീവല്ലഭൻനല്ലൊരിരുമ്പുകൊണ്ടുള്ളൊരുഭീമനെ മെല്ലവെമുമ്പിലാ

(margin notes: The iron youth; ill (viciously) [illegible] Bhima)

7 ഭീമസേനൻ പൊടിഞ്ഞാനെന്നോൎത്തു ഭീമനാം മന്നൻ പ്രലാപം തുടങ്ങിനാൻ

മാറുനിന്നീടിനാൻ "ഭീമനിതെല്ലൊതിരുമുമ്പിലെന്നവരാമൊദമൊ
ടടുപ്പിച്ചാരതുനെരം "ഉണ്ണീമകനെവരികവൃകൊദര" കണ്ണുകാണാത്ത
തുനീയറിഞ്ഞീലയൊ" എന്നുപറഞ്ഞൊരുമന്നവൻതന്നുടെ മുന്നില
ടുത്തുനിന്നീടിനാരായസം ചിക്കനപ്പുൽകിനാൻഗാഢം നരപതി
യൊക്കപ്പൊടിഞ്ഞിതുഭീമപ്രതിമയു"നിന്നിതവളൊന്നൊരുസന്തൊഷ
മൊടുഞാൻനന്നായുൎകപ്പുണൎന്നെന്നതുമൂലംഎല്ലു നെരിഞ്ഞു നുറുങ്ങിമരിച്ചിതൊ
വൈതലെവരെല്ലവെയൊന്നൊഴിഞ്ഞീതുമില്ലനീ ദുഃഖങ്ങളുണ്ടായതൊ
ക്കക്കളഞ്ഞുഞാനിക്കാലമിങ്ങിനെസൌഖ്യംകലൎന്നിനിമക്കളുമായിരി
പ്പാൻനിനച്ചെന്നതൊക്കയുംതെന്നൊതൊന്നീതുദൈവമെ ആപ
ത്തുവന്നാലതില്പരമീശ്വരൻ ആപത്തുതന്നെവരുത്തുമെമെൽക്കുമെൽ
ആലിംഗനത്തിങ്കലാശ്ശുമരിക്കുമെ ന്നാരാനുമുണ്ടൊനിരൂപിച്ചിതി
ശ്വരകീചകനാലിംഗനെനമരിച്ചപൊൽ നാശംനിനക്കുമതുല്യമാ
കയൊ"ചിത്തമഴിഞ്ഞുധൃതരാഷ്ട്രരാകുലാൽമിഥ്യാവിലാപങ്ങൾചെയ്യാ
ൻബഹുവിധംഭീമസെനൻമരിച്ചാനെന്നുകല്പിച്ച ഭീമനാംമന്നൻവി
ലാപംതുടങ്ങിനാൻ ഇത്ഥംപ്രലാപംകലൎന്നൊരുനെരത്തു തത്വസ്വ
രൂപനഖിലലൊകാത്മകൻസൎവ്വഭൂതാന്തസ്ഥിതനാകുമീശ്വരൻ ഉവ്വി Cr. explain
ലാപംചെയ്യുമന്നവൻതന്നൊടുമന്ദസ്മിതംചെയ്തുമന്ദമതുൾചെയ്തുമന്ന
മതിമതാംബൊധത്തിനായുദാവൈചിത്രവീൎയ്യനായുള്ളമഹീപതെവൈ
ചിത്ര്യമെത്രയുമിത്തൊഴിൽതാവകം മന്നവനീയിതുചെയ്യുമെന്നുള്ളതു
മുന്നമെയുള്ളിലറിഞ്ഞിതുഞാനെടൊ ഭീമനല്ലപൊടിയായതുഭൂപതെ
ഭീമപ്രതിമയായൊരിരുമ്പായതുംഖെദിക്കവെണ്ടമരിച്ചീലമാരുതിഖെ
ദംവരുത്തുകയില്ലഞാനാക്കമെ ഇന്നുമൊന്നുണ്ടുപറയുന്നിതുനിനക്കി & admonishes Dh
ന്നിയുംനല്ലതുതൊന്നുകിൽനന്നഹൊ ഇത്തരമൊക്കവെ വെച്ചുകളഞ്ഞി
നിചിത്തത്തിൽനല്ലതെല്ലാം കരുതിടുക രാഗാദിദൊഷങ്ങളൊക്കക്ക
ളഞ്ഞിനിഭാഗവതപ്രിയനായ്പാൎക്ക സന്തതം സ്വൈരമായ്പാണ്ഡുനന്ദന
ന്മാരുമായ്വൈരംകളഞ്ഞുസമനായിരിക്കെണം" സജ്ജനസെവ്യനാമ
ച്യുതൻവാക്കിനാൽലജ്ജിതനായുലൊമന്ധനാംഭൂപനും പിന്നെക്ര
മെണതഴുകിനാന്മക്കളെഖിന്നഭാവംകളഞ്ഞീടിനാരെവരും_കാന്തവി
ലൊചനമാരുമായ്പാണ്ഡവർ ഗാന്ധാരിയെത്തൊഴുവാൻനടന്നീടി
നാർഅപ്പൊൾപരാശരപുത്രനാംവ്യാസനും മുല്പാടുഗാന്ധാരിയെക Vyasa exho Gandhar
ണ്ടുചൊല്ലിനാൻ"ശാപംകൊടുക്കൊലാപാണ്ഡവന്മാൎക്കുനീ താപംവരു
ത്തൊലാമെലിലുമെതുമെകൊപമാകുന്നതുവിത്തെന്നറിയെണം പാ
പമാകുന്നമരാമരത്തിന്നെടൊനിൎമ്മലന്മാരായധൎമ്മജന്മാദികൾ സമ്മ
തമുള്ളവർനിന്നുടെമക്കളെ നന്മയൊടെവധിച്ചീടുകമററിനി കഷ്ടം

ർമൈത്രെകരഞ്ഞെന്തിനിക്കാരിയം നിർമ്മലമാനസയാകിയ നിയ്യിനി
കന്മഷം തീർപ്പാനുപായവും ചിന്തിച്ചു കർമ്മവിച്ഛെദം വരാതെ നിരന്തരം
ധർമ്മങ്ങളും ചെയ്തു ബന്ധുജനത്തൊടും ഭർത്തൃശുശ്രൂഷയും ചെയ്തു സുതനു
മായത്തൽ കളഞ്ഞു വസിക്ക"യെന്നിങ്ങിനെ സത്യവതീസുതനായ തപൊ
ധനൻ ചിത്തവിഷാദം കളഞ്ഞാരനന്തരം വന്നുവണങ്ങിനാർ ധർമ്മജ
ന്മാദികൾ ധ്യുന്നായനെച്ചവളും തഴുകീടിനാൾ ഗാന്ധാരി തന്നുടെ ദൃഷ്ടി
പതിക്കയാൽ കൃതാന്താത്മജനും കുനഖിയായ്വന്നിതു കുന്തിയെയും തൊ
the women lament ഴുതീടിനാരാദരാൽ ചിന്ത തെളിഞ്ഞവളും തഴുകീടിനാൾ – അന്നെരമാകു
ലപ്പെട്ടു തൊഴിച്ചു ലച്ചിന്ദീവരാക്ഷിയാം ദ്രൌപദീ വന്നിതു മറ്റു സുഭദ്ര
യുമുത്തരയും കരഞ്ഞുറ്റവരാകിയ നാരീജനങ്ങളും ചുറ്റും പിടിച്ചുമിടി
ച്ചും തൊഴിച്ചുമ ങ്ങറ്റമില്ലാതൊരു ദുഃഖം മുഴക്കയാൽ ഉറ്റവരെച്ചൊ
ല്ലിവാവിട്ടലറിയും മിറ്റിറ്റു കണ്ണുനീർ വീണങ്ങൊഴുകിയും വീണുമ
രുണ്ടും പുരണ്ടും പലതരം കെണും കിഴിഞ്ഞഴിഞ്ഞംബരം താങ്ങിയും
കെശമഴിഞ്ഞും പൊടികൊണ്ടണിഞ്ഞുമുൾ ക്ലെശം പൊറാഞ്ഞു നടുങ്ങി
Panchali യുമങ്ങിനെ കുന്തിയെക്കണ്ടു പുണർന്നാശു പാഞ്ചാലി സന്തതമൊലു
ന്ന കണ്ണുനീരൊടു കൂടമ്മെ ചതിച്ചാരൊരൈവർകുമാരരും പൊന്മകനാ
മഭിമന്യുവുമങ്ങിനെ എന്നൊടു കൂടിപ്പിറന്ന ധൃഷ്ടദ്യുമ്ന നെന്നെയി
വണ്ണം കരയുമാറാക്കിനാൻ ഭാഗ്യമില്ലാത പെണ്ണുങ്ങൾക്കു മുൻപിനി
ക്കാക്കിച്ചമച്ചിതൊ ദൈവം വിധിവശാൽ അമ്മെ സുബലജെ നിർമ്മ
Gandh. ലെ ഗാന്ധാരി ചെമ്മെ പൊറുക്കുന്നതെങ്ങിനെ ഞാനയ്യൊ" "എന്തെൻ മ
കളെ നീയെന്നെ നിരൂപിക്ക ചിന്തിക്കിലെന്തു ശരണമിനിക്കിനി അ
ന്ധനാകുന്നൊരു ഭർത്താവു തന്നെയു മന്ത്യകാലത്തിങ്കലാരെ ഭരിപ്പതും"
ഉത്തമയായുള്ള കുന്തിയും കൃഷ്ണയു മുത്തരയൊടു സുഭദ്ര ഗാന്ധാരിയും ത
ങ്ങളെക്കൂട മറന്നാരഴൽ കൊണ്ടു തങ്ങളിൽ തങ്ങളിൽ തന്നാത്തുഴകിയും
കണ്ണുനീർ വീണനറഞ്ഞ നിലത്തുരു ണ്ടുണ്ണിമകനെ സഹൊദരവല്ല
ഭ ഞങ്ങളെ വൈകാതെ കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊള്ളുവിൻ നിങ്ങിനെയെന്തിനു
ഞങ്ങളിരിക്കുന്നു നിങ്ങൾ കൂടാതെ നിമിഷം പൊറുക്കുമൊ നിങ്ങളെ
ഞങ്ങളിനിയെന്നു കാണുന്നു" ഇത്തരം ചൊല്ലിക്കരയുന്നനെരത്തു ചി
ത്തമഴന്നൊരു ഗാന്ധാരി ചൊല്ലിനാൾ "പൊക കുരുക്ഷെത്രമാകിയ ഭൂ
മിയിൽ പൊരിൽ മരിച്ചൊരവർകളെന്നാകിലും കാണൊരവരുടൽ മെലി
leads to battlefield ലൊരുകുറി കാണെണമെന്നു തൊന്നീടുകിലാവതൊ· പൊരികവൈ
കരുതെതുമിനിയുടൻ പൊരിൽ മരിച്ചവരെക്കണ്ടു കൊള്ളുവാൻ എന്തി
നിവളുള്ളിലങ്ങിനെ തൊന്നിച്ചു തെൻപെരുമാനെന്നതാക്കുറിഞ്ഞീടാ
വൂ" കുന്തലും കെട്ടി നടന്നു തുടങ്ങിനാർ ഗാന്ധാരിയൊടു സുഭദ്രപാഞ്ചാ

ലിയും ഉററവരായുള്ളമററുള്ളനാരിമാർ ചുററുംനടന്നിതുഗാന്ധാരിത
ന്നൊടും സമ്മതിയാകിയധർമ്മജന്മാദിയും ഭക്തിപൂണ്ടധൃതരാഷ്ട്രഭൂപ
നും ശുദ്ധസ്മിതനായകൂടസ്ഥനീശ്വരൻ ശുദ്ധസ്ഥനവ്യയനാദ്യ
മായാമയൻ കൂടെനടന്നിതുപാണ്ഡവന്മാരുമാശുയുദ്ധമായൊന്നുണ്ടെ
തിംകലുംമാനസെ അഷ്ടാദശാക്ഷൗഹിണിബലമൊക്കവെ പട്ടുകി
ടക്കുന്നപൊക്കളംതന്നിലെ ചെന്നവർനിന്നതുനെരംപരാശരൻ ത
ന്നുടെപുത്രനനുഗ്രഹംചെയ്കയാൽദൂരക്കിടക്കുംശവങ്ങളെയൊക്കവെ
ചാരത്തുകണ്ടിതുഗാന്ധാരിയുംതദാ പത്തുസഹസ്രംഗജാശ്വരഥികളും
പത്തിയുംപ്രത്യെകമൊക്കൊടടുത്തുടൻ പത്തുദിവസവുംകൊന്നദെവ
വ്രതൻ അസ്ത്രപ്രവരനാമർജ്ജുനൻതന്നുടെ പത്രികൾകൊണ്ടുടൻഷരി
ഭമാമംഗവും ഭക്തപരായണനായനാരായണൻ രക്തസരൊജപദ
ങ്ങളിലെത്രയും ഭക്തിമുഴുത്തതിനിശ്ചലമായൊരു ചിത്തവുംബദ്ധാഞ്ജ
ലിപൂണ്ടഹസ്തവും എത്രയുംകൂർത്തുമൂർത്തുള്ളശരങ്ങൾകൊണ്ടുത്തമമായൊ
രുമെത്തമെലങ്ങിനെ മുക്തിയാംനാരിവരുന്നതുംപാർത്തുപാർത്ത്യന്തം
ശുദ്ധനായ്മെവുന്നഭീഷ്മരെ ചിത്രഭാവത്തൊടുകാണായിതന്തികെ പ *Bhishma awaiting dea[th]*
ത്തുമൊരെട്ടുദിവസവുംമുട്ടാതെ യുദ്ധങ്ങൾചെയ്തുമരിച്ചുകിടക്കുന്നപൃ
ത്ഥ്വീപതികൾമുടികടകാദിയും വിസ്തൃതമായരഥങ്ങൾകൊടികളും ര
ക്തത്തിൽവീണിഴയുംകൊടിക്കൂറയും ഛത്രങ്ങൾചാമരംതാലവൃന്തങ്ങ
ളും ശസ്ത്രങ്ങളുംശസ്ത്രകൃത്തഗാത്രങ്ങളും മസ്തകത്തിംകന്നവെർപെട്ടു
വീണൊരു ചിത്രപടവുമുന്മത്തവുംതൊങ്ങലും തപ്തകാർത്തസ്വരാലം
കൃതസ്കന്ധവും ചത്തുചത്തൊക്കമലച്ചുകിടക്കുന്ന ഹസ്തിവരൻമാ
രുമശ്വഗണങ്ങളും അററമില്ലാതൊരുശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുകൊണ്ടെ
റുപിളന്നൊരവയവജാലവും അസ്തമിപ്പാനടുത്തൊരുനെരത്തു
വ ന്നൊത്തുമെഘങ്ങൾപരന്നപൊലെഗളരക്തങ്ങൾകൊണ്ടു
തിസിക്തമായുള്ളൊരുയുദ്ധഭൂമൌനിരത്തിക്കിടക്കുന്നൊരുപുത്രസമൂ
ഹവുംമിത്രവർഗ്ഗങ്ങളും ഗൃദ്ധ്രങ്ങൾനാരികാകസമൂഹവുംപക്ഷിഗ
ണങ്ങളുംനക്തഞ്ചരാദിയുംകണ്ടുകണ്ടിണ്ടൽമുഴുത്തു ഗാന്ധാരിവൈകു
ണ്ഠനാംമാധവൻതന്നൊടുചൊല്ലിനാൾ " കണ്ടീലയൊനീമുകുന്ദധര
ണിയിലുണ്ടായമന്നരിൽമുമ്പൻഭഗദത്തൻ തൻകരിവീരനരികെധ
നുസ്സുമായസ്ക്രന്ദനാത്മജനെയ്തശരത്തിനാൽവീണിതെല്ലൊകിടക്കുന്നു
ധരണിയിൽശൊണിതവുമണിഞ്ഞൊരുശിവശിവ നല്ലമരതകക്ക
ല്ലിനൊടൊത്തൊരുകല്യാണരൂപൻകുമാരൻമനൊഹരൻചൊല്ലെഴുമ
ർജ്ജുനൻതന്റെതിരുമകൻവല്ലവീവല്ലഭനിന്റെമരുമകൻ കൊല്ലാത്ത
കൊള്ളാഞ്ഞുതെന്തവൻതന്നെനീ കൊല്ലിക്കയത്രെനിനക്കുരസമ്മ

ടൊ ൟല്ലലാകുന്നതെകണ്ടതൊറുമിനി ക്കെല്പായിലുംപൊളിയല്ലിതു
ദൈവമെമന്ദസ്മിതംപൂണ്ടസുന്ദരമാംമുഖ മിന്ദിവരെക്ഷണാകണ്ടാൽ
പൊറുക്കമൊഎത്രുംബാലയായൊരു വിനൊരുത്തര ചിത്തമഴന്നലുന്ന
തുകാണ്കനിസുന്ദരിയായസുഭദ്രയുംഭൂമിയിൽ ക്രന്ദനംചെയ്യരുളുന്നതും
പാക്കനിഅല്ലൽപൂണ്ടിങ്ങിനെഞങ്ങൾകെഴന്നതി നില്ലയൊദൈവം
ചൊറുതുനിന്മാനസെ കല്ലുകൊണ്ടൊമനംതാവക മെങ്കിലക്കല്ലിനുമാ
ർദ്രതയുണ്ടിതുകാണുമ്പൊൾ അല്ലെഫല്ഗുനസുചനായഭീമാത്മജനെല്ലൊ
കിടക്കുന്നതങ്ങരിനപ്പുറം നീലമലപൊലെകണ്ണൻ പ്രയൊഗിച്ച
വെലും തറച്ചവൻകാലൻപുരിപുക്കാൻ കണ്ണംമുറിഞ്ഞുജയദ്രഥൻ
തന്നുടൽകണ്ടാലുമജ്ഞനനെയ്യുശരത്തിനാൽ എന്മകൾദുശ്ശളകെഴന്ന
തൊർത്തിനിക്കെന്മനംവെന്തുരുകുന്നുശിവശിവ ദ്രൊണരെസംസ്കരി
പ്പിച്ചുനിലമതാകാണുന്നതാരണനായതല്ലയൊധൃഷ്ടതയുള്ളധൃഷ്ട
ദ്യുമ്നനെററവുംശിഷ്ടനായൊരുഗുരുവിനെക്കൊല്ലുവാൻ മറെറാരുത്ത
നുതൊന്നീട്ടുമൊമാനസെമുറുമിവനൊഴിഞ്ഞൊക്കിൽമഹാമതെ ആ
യ്യൊപുനരതിനങ്ങെപ്പുറത്തതാ മെയ്യഴകുള്ളദുശ്ശാസനനെന്മകൻ മാ
രുതികീറിപിളൎന്നുകുടിച്ചൊരു മാറിടംകണ്ടാൽപൊറുക്കമൊപൈത
ലെന്നിയെന്തിവർണ്ണമെൻമാധവാകാട്ടുവാൻ തീയ്യതാകത്തുന്നിതെന്നു
not in MSS ള്ളിലിശൌരെമാറുമൊകണ്ണനീരിന്നിനിക്കുണ്ടായ താറുമൊശൊകമെ
ന്മാനസെഗൊപതെ എന്റെമകൻദുരിയൊധനൻതന്മകൻതന്റെ
ശരീരമതെല്ലൊദയാനിധെ ലക്ഷണമുള്ളൊരുപൈതലാമെന്നുടെലക്ഷ
ണനീയുംചതിച്ചിതൊഞങ്ങളെ കണ്ണുകൊണ്ടിങ്ങിനെകാണെ
ണമെന്നതുമുണ്ണികളെയിനിക്കെന്തിതുതൊന്നുവാൻ കണ്ണനാമംശ
നരാധിപനെന്നുടെ ഉണ്ണികൾക്കെററംപ്രധാനനായുള്ളവൻകുണ്ഡല
മററതാവെറെകിടക്കുന്നുഗണ്ഡസ്ഥലമതാപിന്നെയുംമിന്നുന്നു വില്ലാ
ളികളിൽമൻപുള്ളവൻതന്നുടെ വില്ലതാവെറെകിടക്കുന്നിതീശൌരാ
കണ്ടാൽമനൊഹരനാമവൻതന്നുടൽ കണ്ടാലുമപ്പൊട്ടനായുംനരിക
ളുംചെന്നുകടിച്ചുവലിക്കുന്നതിങ്ങിനെ വന്നതിനെന്തൊരുകാരണം
ദൈവമെപൂരിച്ചുഖെദാൽകരംമടിയിൽചെത്തു ഭൂരിശ്രവാവിൻപ്ര
ണയിനികെഴന്നൊൾ ഉന്മൂലനാശനകാരണനാകിയ ദുർമ്മതിവീരൻ
ശകുനിയുടെയുടൽപക്ഷികൾതങ്ങൾക്കുഭക്ഷണമാക്കിനാർ പക്ഷ
മായുള്ളതുകണ്ടീലയൊഹരെഉണ്ണീമകനെദുരിയൊധനതവ പൊന്നി
ൻകിരീടവുംഭൂഷണജാലവും ഉംപർകൊന്നൊത്തൊരുവൻപുംപ്രതാ
പവുംഗംഭീരമായൊരുഭാവവുംഭംഗിയും ഇട്ടംകളഞ്ഞുടനെന്നെയുമെ
ത്രയുമിഷ്ടമാടീട്ടും പിതാവിനെത്തന്നെയും വെട്ടന്നുപെക്ഷിച്ചപൊ

യ്യോഗ്യാതെന്നുനി പൊട്ടുന്നിതെന്മനം കണ്ടിതെല്ലാമഹൊ പട്ടുകിട
ക്കമെലെകിടക്കുന്നനീ പട്ടുകിടക്കമാറായിതു പൊരയിൽ പൃഷ്ഠകൊ
പത്തൊടുമാരുതി തച്ചുടൻ പൊട്ടിച്ചു കാലുമൊടിച്ചു കൊന്നീടിനാൻ
കണ്ടുകൂടായിനിക്കെന്നു ഗാന്ധാരിയും മണ്ടിനാൾ വീണാളുരുണ്ടാൾ
തെരുതെരെ പിന്നെ മൊഹിച്ചാളൊന്നാൾ പൊട്ടുക്കുന്ന ഖിന്നതപൂണ്ടു
കരഞ്ഞവൾ ചൊല്ലിനാൾ ഇത്രകുടിലതമുണ്ടായൊരുത്തനെ പൃഥ്വി
യിലിങ്ങിനെ കണ്ടീല കെശവ പാണ്ഡവരൊരുപുറം നിന്നനീ പൊര
തിൽ നീങ്ങാതഭിമാനികളായ ഭൂപരെ രണ്ടുപുറത്തുമുള്ളൊർകളെ കൊ
ല്ലിച്ചു കൊണ്ടതുമറ്റാരുമല്ലനീയെന്നീയെ എന്തിനു മറ്റുള്ളവരെപ്പ
റയുന്നു ചിന്തിക്കിൽ നിന്നുടെ മായമിതൊക്കയും" ഗാന്ധാരി പിന്നെയും
ചൊന്നാൾ മുകുന്ദനൊ "ടന്തരമിത്രയുള്ളൊരു നീയും തവ വംശവും കൂ
ടമുടിഞ്ഞു പൊമില്ലൊരു സംശയം മുന്നു പന്തിരാണ്ടു ചെല്ലുംപൊൾ"
"അങ്ങിനെതന്നെ വരേണമെന്നുള്ളതുണ്ടിങ്ങിനിക്കും മനക്കാമ്പിൽ
സുബലജെ നന്നായിതു ഭവതിക്കുമിനിക്കുമെ തൊന്നുപൊലെ മതമാ
യതു" ഈശപരൻ തമ്മിലീവണ്ണം പറയുന്ന നെരത്തു ധർമ്മജനൊടു ചൊ
ന്നാൻ ധൃതരാഷ്ട്രനും "യുദ്ധത്തിൽ വീണു മരിച്ചു നൃപതട ലെത്രയും വെ
കാതെ സംസ്കരിപ്പിക്ക നീ" "നല്ല കൃപരതു ചെയ്യിക്കുമെന്നതു" തുല്യമതി
യായ ധർമ്മജൻ ചൊല്ലിനാൻ "ബുദ്ധിവിലൊചനനായ നരപതി യു
ദ്ധഭ്രമെ ഇനിനുഭാര്യയും താനുമാ യസ്തിനമായ പുരിപുക്കു തളിനാ ന
ത്തലുമൊട്ടു ചുരുക്കി മരുവിനാൻ ശുദ്ധമനസ്സുഹങ്കാരിയുമായഥ ശുദ്ധ
മനസ്സാം നൃപതി യുധിഷ്ഠിരൻ ശുദ്ധനഖണ്ഡാൻ ജഗൽ പരിപൂർണ്ണ
നാം ഭക്തപ്രിയൻ പരമാത്മാ പരാപരൻ നിത്യനാം ദെവകീപുത്രൻ
നിരുപമൻ സത്യസ്വരൂപനനന്തനനാകുലൻ നിഷ്കരസെവിതൻ
നിഷ്കളൻ നിർഗ്ഗുണൻ നിഷ്കൃതനായക പുത്രപ്രിയസഖി ചിത്താദിക
ൾക്കു ചെന്നെത്തരുതാതൊരു തത്വാത്മകൻ നാനാസതസ്ഥിതൻ പര
ൻ വ്യക്തനവ്യക്തനസക്തൻ ഭുവനസംവൃത്തൻ പാവിതവാസപ്രി
യൻ മാധവൻ ഭുക്തിമുക്തിപ്രദൻ ഭക്തിയുക്താത്മനാം ശക്തിയുക്തൻ
മഹത്തത്വമാകുന്നവൻ വൃഷ്ണിവംശൊത്ഭവനാകിയ കെശവൻ വി
ഷ്ണുഭഗവാൻ വിരിഞ്ചഹരാച്യുതൻ ജിഷ്ണുതനയകംബുധരനായ കൃ
ഷ്ണനും കൂടി മൊദാലെഴുന്നെള്ളിനാൻ തങ്ങൾ തങ്ങൾക്കുചിതമൊക്കശി
ഷ്ടരും ഗംഗയിൽ നിന്നുദകക്രിയയും ചെയ്യുമാർ മംഗലം പൂണ്ടു വസിച്ചാ
രിനിയുടൻ നിങ്ങളൊടിന്നു ചൊൽവാൻ വെലയുണ്ടെതി മംഗലം പര
കെന്നാൾ കിളിമകളും.

സ്ത്രീപർവ്വം സമാപ്തം.

ശാന്തി

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃ അവിഘ്നമസ്തു

അശ്വത്ഥാനന്നുനന്നുഭാരതകഥയിതു നീയിന്നുംമടിയാതെചൊല്ലെണമെല്ലാശെഷം–പഞ്ചംശാഹവുംതീൎത്തുപഞ്ചായതൊടെമമ പഞ്ചവെസംക്ഷെപിച്ചുചൊല്ലനല്ലിതിഹാസം ചൊല്ലുവാൻവെലയിതിന്മെലെടംകഥയെല്ലാം നല്ലനല്ലദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനാദികളാകയാലെ മല്ലാരിമധുവൈരിമാധവനനുഗ്രഹാൽ ചൊല്ലുവൻചുരുക്കിഞാൻകെട്ടുകൊള്ളുവിനെംകിൽമാൎത്താണ്ഡാത്മജനൊടുംധാൎത്തരാഷ്ട്രന്മാരെല്ലാം മാൎത്താണ്ഡാത്മജപുരംപ്രാപിച്ചൊരനന്തരം മാൎത്താണ്ഡാത്മജൻകൂടെമരിച്ചുപൊയതൊൎത്തു മാൎത്താണ്ഡാത്മജസുതനാൎത്തിയായിതുള്ളിലൊം മാൎത്താണ്ഡൊദയംകണ്ടുധാത്രീനിൎജ്ജരന്മാരും മാൎത്താണ്ഡൊപമന്മാരാംതാപസശ്രെഷ്ഠന്മാരും സന്ധ്യാവന്ദനംചെയ്തുകുന്തീനന്ദനഭൂപാലാന്തികെചെന്നനെരമാസനപാദ്യാൎഘ്യാദികൊണ്ടുപൂജിച്ചുനമസ്കരിച്ചുനൃപാധിപൻ കൎണ്ണനാസ്തിന്നീടിനാനനുജാദികളൊടും "ഒന്നൊഴിയാതെമമദുൎന്നയമെറുകയാൽ കൎണ്ണനുംമരിച്ചിതുരാജ്യലൊഭത്താലെല്ലൊ "കൎണ്ണനെനിരൂപിച്ചുകണ്ണുനീരൊടുമെവം ഖിന്നനായ്തീൎന്നുനാരദനൊടിതുചൊന്നനെരം "കൎണ്ണൻതന്നുദന്തമാകൎണ്ണ്യതാമെന്നാലെന്നു മന്നവൻതന്നെനൊക്കിനാരദനരുൾചെയ്തു "ബ്രഹ്മാസ്ത്രമപെക്ഷിച്ചാനാചാൎയ്യനൊടുകൎണ്ണൻ ബ്രഹ്മജ്ഞൻഭരദ്വാജനന്നെരംചൊല്ലീടിനാൻ വെദജ്ഞന്മാൎക്കെയതിന്നധികാരിതയുള്ളു സൂതനാകിയനിനക്കതിനില്ലധികാരം എന്നതുകെട്ടുഗുരുതന്നൊടുപിണങ്ങിപ്പൊയ്യുനുസെവിച്ചീടിനാൻപരശുരാമൻതന്നെ ബ്രാഹ്മണനെന്നുകല്പിച്ചവനുംപഠിപ്പിച്ചാൻ കാൎമ്മുകവെദമെല്ലാംഭാൎഗ്ഗവന്മടിയാതെ ഗുരുശുശ്രൂഷയുംചെയ്തുരികെഭിന്നമന മരുവീടിനകാലംഭാൎഗ്ഗവൻകൎണ്ണനുടെ മടിയിൽതലയുംവെച്ചുറങ്ങീടിനനെരം തുടമെലൊരുകീടംകടിച്ചാൻകൎണ്ണനപ്പൊൾ ഉറക്കമുണരുമെന്നുംഗുരുവിനെന്നുപെടിച്ചുറപ്പിച്ചിരുന്നാൻകാലിളക്കംവരുത്താതെ ചൊരയുമൊലിച്ചിതുപാരമായതുനെരം ധീരതകണ്ടുപുനരുണൎന്നനെരംരാമൻ "അന്തണനല്ലഭവാനസത്യമെന്നൊടുവന്നെന്തിനുപറഞ്ഞിതുവെറുതെമൂഢാത്മാവെചതിച്ചുപഠിച്ചുള്ളൊരസ്ത്രങ്ങൾശത്രുക്കളൊടെതിൎത്തുമുട്ടുംനെരംതൊന്നാതെപൊകയെന്നാൻ"ഭീതിപൂണ്ടവിടെനിന്നപ്പൊഴെപൊയ്കൎണ്ണനാധിയായിതുപാരംപിന്നെയുമിതുകെൾനീ ഭൂദെവനുടെപശുക്കൊ

ൻപോയിതുവല്ലൊ ലാതുരചെതസ്സൊടും ശപിച്ചു ഭൂദെവനും ഭെദമെ
ന്നിയെ നിന്നു പൊരുതുമറുകും പൊൾ മെദിനി തന്നിൽ താണു പൊകതെ
രുരുളെന്നാൻ ഇന്ദ്രനും കവചകുണ്ഡലങ്ങൾ ചെന്നു ഭൂദെവെന്ദ്രനാ
യപെക്ഷിച്ചു വാങ്ങിക്കൊൾകയും ചെയ്താൻ നന്ദനന്മാരെ മമ കൊല്ലാ
യ്കെന്നൊരു സത്യം കുന്തിയും ചെയ്യിപ്പിച്ചാൾ കണ്ണനെക്കൊണ്ടു മുന്നം
ശ്രൂരനാം ഘടൊൽക്കചൻ തന്നെ നിഗ്രഹിപ്പിച്ചു സാരമായിരുന്ന ശെൽ
കളയിപ്പിച്ചു കൃഷ്ണൻ നിന്ദിച്ചാൻ മഹാരഥഗണനെ മന്ദാകിനീ നന്ദ
നൻ തന്നെ കൃഷ്ണൻ പിന്നെയും നിരൂപിച്ചാൽ ഇത്തരം പലപല
സൂക്ഷ്മം ചെയ്കിട്ടത്രെ മൃത്യുവന്നകപ്പെട്ടു മിത്രപുത്രനും നൂനം ചൊര
+ here | വിദ്യക്കു ഫലമെതുമില്ലറിയെന്നും നെരൊടെ ഗുരുവിനെ ച്ചതിയാതിരി
ക്കെണം ജനിച്ചു നെരം തന്നെ വിധിച്ചു മരണത്തെ നിനച്ചു ദുഃഖിക്ക
ന്നു ജനത്തെ നിരൂപിച്ചാൽ ഇനിക്കത്ഭുതമുണ്ടായ്വരുന്നു ധർമ്മാത്മജമന
ക്കാമ്പിൽ കലരും മായാവൈഭവമെല്ലൊ സമരത്തിങ്കലെതും പിന്തിരിയാ
തെ മരിച്ച മർത്ത്യവും വാണു സുഖിച്ചീടുന്നു കണ്ണൻ അവനെ നിരൂപിച്ചു
വെറുതെ വെണ്ടു ദുഃഖമവനീപതെ ഭവാനജ്ഞാനിയല്ലയെല്ലൊ അവനീ
വഴിപൊലെ രക്ഷിക്ക ധർമ്മത്തെയുമവനീദെവ പശുപ്രമുഖ പ്രജാവൃ
ന്ദമവനം ചെയ്തീടെണം ധരണീപതിയായാലവനെ പിന്നെ പരഗതി
Bhim. recalls Yudh. to his duty | യുമുള്ളു നൂനം എന്നരുൾ ചെയ്തു മുനി നാരദനെഴുനെള്ളി പിന്നെയും നൃപെ
ന്ദ്രനു വർദ്ധിച്ചു ദുഃഖമുള്ളിൽ അന്നെരം ഭീമസെനൻ ചെന്നഭിവാദ്യം ചെ
യ്തു "മന്നവ ശൊകിക്കരുതെന്നുരചെയ്തീടിനാൻ വ്യാകുലചെതസ്സൊ
ടും ഭീമനൊടുരചെയ്താൻ "ശൊകനാശനമായ മൊക്ഷത്തെ സ്സാധിക്കെ
ണം ഭൊഗാർത്ഥം സ്വജനത്തെയൊക്കവെ വധം ചെയ്തു ലൊകത്തെ
ദണ്ഡിപ്പിച്ചു നരകം വന്നീടാതെ ഭൊജവൃഷ്ണ്യന്ധകന്മാരാലയം തൊ
റും നിന്നു ഭൊജനത്തിനു ഭിക്ഷയെറ്റു കൊള്ളുവൻ മെൽ നാൾ" - ഇത്ത
രം നൃപവാക്യം കെട്ടു നെരം ഭീമൻ ഉത്തരമുരചെയ്താൻ "ഇന്നിതു ചാപ
ല്യങ്ങൾ ശത്രുസംഹാരം ചെയ്തു ഭൂമിയെ വാണീടുവാനെത്രയും വെല
ചെയ്യുന്നരുളിച്ചെയ്തു മുന്നം ഇന്നിപ്പൊൾ ഭിക്ഷാടനം ചെയ്യുന്നൊ
2 നെന്നും കെട്ടു നന്നതു തൊന്നീടുന്നതെത്രയും മന്നാ ജന്യം രാജ്യപാലനം
ചെയ്തു സൽപ്രജകളാലെല്ലാം പൂജ്യനായ് യാഗമെധാദി കർമ്മവും ചെയ്തു
കീർത്തിയെ വർദ്ധിപ്പിച്ചു മൊക്ഷത്തെ ലഭിക്കെണം പാർത്ഥിവെന്ദ്രന്മാരാ
യാലെന്നല്ലൊ വെദൊക്തിയും സ്വകർമ്മം കൊണ്ടു സെവിക്കുന്നതീശ്വ
രപ്രിയം വികർമ്മം കൊണ്ടു സാധിക്കുന്നതു നരകവും - പരിപാലനം യു
ദ്ധമെന്നിവ കുലധർമ്മം നരപാലകന്മാർക്കെന്നറിയാതല്ലയെല്ലൊ" ഇ
ത്ഥം മാരുതി പറഞ്ഞീടിനൊരനന്തരം പൃത്ഥാതനയനുമപ്പൊലെ തന്നെ

ചൊന്നാൻ നമ്മൊടുപലവിരൊധങ്ങളുംചെയ്യാരവർ നിഷ്ഠുര
ങ്ങളായിട്ടെന്നതുകൊണ്ടല്ലയൊ ജയമുണ്ടായിനമുക്കീശ്വരകാരുണ്യം
കൊണ്ടുയശസ്സുണ്ടാമിനിരാജ്യത്തെയുപെക്ഷിച്ചാൽ" അൎജ്ജുനൻചൊ
ന്നവണ്ണമശ്വിനിസുതന്മാരും സജ്ജനമായിട്ടുള്ളൊരെല്ലാരുമുരചെ
യ്യാർ ധൎമ്മസൂക്ഷ്മങ്ങളറിഞ്ഞീടിനപാഞ്ചാലിയാം ധൎമ്മപത്നിയും"രാ M advise the same
ജ്യംപരിപാലിക്ക"യെന്നാൾ വെദവ്യാസനുംകൃപവിദുരാദികളെല്ലാംമെ
ദിനിപാലിക്കെന്നുസാദരംചൊല്ലീടിനാർ ദെവദെവെശൻകൃഷ്ണൻ
മാധവൻദെവൻ ദെവവന്ദിതൻപരൻഭുവനെശ്വരൻവാസു ദെവ
നംബുജനെത്രൻഗൊവിന്ദൻവിഷ്ണുവാമ ദെവസെവിതൻമധുസൂ
ദനൻനാരായണൻ ദെവകീസുതൻതാനുമാവൊളമതുൾചെയ്തു"വി
പ്രന്മാരെയുംപശുക്കളെയുംപാലിക്കെണം മല്പ്രിയമതില്പരംമറ്റൊന്നി
ല്ലറികയെണം സല്പ്രജകളിൽമൻപുവിപ്രന്മാൎക്കവൎക്കൊരു വിപ്രിയ
മുണ്ടാകാതെനിൎഭയംരക്ഷിക്കെ"ന്നാൻ ഭഗവദ്വചനപീയൂഷപാനവും
ചെയ്തുഭഗവത്ഭക്തൻഭാനുനന്ദനപുത്രൻപാൎത്ഥൻസകലജനങ്ങൾക്ക
ങ്ങിനെമതമെങ്കിൽസുഖമായാത്മതുല്യംപാലിക്കാംപ്രജകളെജനക
നാമംബികാതനയൻനിയൊഗത്താലനുജന്മാൎക്കുവെണ്ടിരാജ്യത്തെര
ക്ഷിക്കുന്നെൻ" അന്നെരമമാത്യന്മാർമന്ത്രികൾസാമന്തന്മാർ മന്ന
വർപുരൊഹിതന്മാർപുരവാസികളും ധന്യന്മാരായധരാദെവന്മാർ
മുനിജനമൊന്നൊഴിയാതെവന്നിറഞ്ഞുസഭാതലം വീരനാംധൎമ്മാ Yuth. in assem
ത്മജനന്നെരമുരചെയ്തു"വരികവിദുരനുംയുയുത്സുസഞ്ജയനും അരികെ
യിരുന്നരനിമിഷംപിരിയാതെനംപാലകനാമെൻതാതനെരക്ഷിക്കെ
ണം" ശ്രാദ്ധദെവാത്മജാദിപാൎത്ഥിവാദികളൊടുംശ്രാദ്ധകൎമ്മവുംചെ
യ്യാൎമൃതരായവൎക്കെല്ലാം ഊൎദ്ധ്വലൊകപ്രാപ്തിവന്നീടുവാൻ ദാ
നങ്ങളും പ്രീത്യാചെയ്തിതുപാൎത്ഥൻ ധാത്രീദെവന്മാൎക്കെല്ലാം — ഗ്രാമ
ങ്ങൾ നഗരങ്ങൾപുരങ്ങളാലയങ്ങൾ കാമങ്ങളായതവൎക്കെന്തെ
ന്നാലവയെല്ലാം ആനകൾകുതിരകൾതെരുകൾപശുക്കളും മാന
ളുമെറ്റമുണ്ടാം ക്ഷെത്രങ്ങൾപാത്രങ്ങളും തണ്ടുകൾപല്ലക്കുകൾദാ
സികൾദാസന്മാരും കംബളാദികളായമഞ്ചാസനനികരവും ധ
നധാന്യാദിസുവൎണ്ണാദി ലൊഹങ്ങൾരത്നമണികൾചെരിപ്പുകൾ
കുടകൾവടികളും പട്ടുകൾപുടവകൾപൂണനൂൽകൃഷ്ണാജിനം മൃഷ്ട
മാന്നംബഹുവ്യഞ്ജനസമന്വിതം ചന്ദനംകളഭവുംതാംബൂലംക്ര
മുകവും കുണ്ഡലങ്ങൾശയനാസനാദികൾമറ്റും സന്തൊഷിച്ചു
ഫലമലമെന്നവർചൊല്ലിയാലും സന്തതംവാരിക്കൊരികൊടുത്തുധൎമ്മാ
ത്മജൻ"സുചിരംജീവജീവസതതംജയജയ സചിവസഹൊദരതനയ

ദാരസമം ഇത്തരമാശീൎവ്വാദം സത്വരം ചൊല്ലിച്ചൊല്ലി പൃത്ഥ്വീദെവ
ന്മാരെല്ലാം പരമാനന്ദം പൂണ്ടാർ സത്വരം ധൎമ്മാത്മജൻ പാണ്ഡവൻ
കുന്തീപുത്രൻ സത്വമാനസൻ ചെന്നു ഗൊവിന്ദപാദാംബുജം ഭക്ത്യാ
വന്ദിച്ചു നമസ്കരിച്ചഞ്ജലി ചെയ്തു ചിത്തവുമഴിഞ്ഞലിഞ്ഞാൎദ്രമാസ്തു
തി ചെയ്യാൻ ശരണം മമ തവ ചരണാംബുജദ്വയം ശരണം മുചുകുന്ദ
പരമാനന്ദപ്രദ ശരണം മുരഹര നന്ദനന്ദന ശൌരെ ശരണമരവിന്ദ
മന്ദിര നമൊസ്തുതെ ശരണമരവിന്ദമിത്രചന്ദ്രാക്ഷ വിഷ്ണൊ ശരണ
മരവിന്ദനയന മധുരിപൊ ശരണമരവിന്ദനാഭ നാരദസെവ്യ ശര
ണമരവിന്ദനാന്ദക ചക്രായുധ ശരണം ശംഖധര ശരണം ഗദാധര ശ
രണം പീതാംബര ശരണം ദാമൊദര ശരണം നാരായണ ശരണം കൃ
ഷ്ണരാമ ശരണം ധനഞ്ജയസാരഥെ ജഗല്പതെ ശരണം ദൈവപതെ ശ
രണം വെദപതെ ശരണം ലൊകപതെ ശരണം ധൎമ്മപതെ ശരണം മ
ഖപതെ ശരണം ക്ഷ്മാപതെ ശരണം രമാപതെ ശരണം യദുപതെ
ശരണം വാസുദെവ കരുണാജലനിധെ ശരണം ഋഷീകെശ മരണ
വിരഹിത ശരണം ദൈത്യാരാതെ ജനനവിരഹിത ശരണം നരകാരെ
ഗരുഡധ്വജ വിഭൊ ശരണം വിഷ്വക്സെന മത്സ്യവിഗ്രഹഹരെ ശര
ണം ജനാൎദ്ദന കൂൎമ്മവിഗ്രഹഹരെ ശരണം ചതുൎഭുജ കൊലവിഗ്രഹഹ
രെ ശരണം ഘൊരനരസിംഹവിഗ്രഹഹരെ ശരണം ത്രിവിക്രമവാമ
നമൂൎത്തെ ഹരെ ശരണം ജാമദഗ്ന്യപരശുരാമമൂൎത്തെ ശരണം ദശരഥത
നയ രാമരാമ ശരണം ദശമുഖശമന രാമരാമ ശരണം കൌസല്യാന
ന്ദന രാഘവരാമ ശരണം ഭരതലക്ഷ്മണശത്രുഘ്നാഗ്രജ ശരണം വി
ശ്വാമിത്രപ്രിയ രാഘവരാമ ശരണം താടകാരെ യജ്ഞപാലക രാമ ശ
രണം സുബാഹുനാശന രാഘവരാമ ശരണം മാരീചസെവിത രാഘവ
രാമ ശരണമഹല്യാദുഷ്കൃതനാശനപാദ ശരണം ഹരശരാസനഭഞ്ജ
നകര ശരണം സീതാപതെ ഭാൎഗ്ഗവദൎപ്പാപഹ ശരണം സീതാസുമിത്രാ
ത്മജന്മാനുചര ശരണം ഗുഹസെവ്യ ഭരദ്വാജാരാധിത ശരണം ചിത്ര
കൂടശിഖരിതടവാസ ശരണം ശരഭംഗത്രിദിവഗതിപ്രദ ശരണം സു
തീക്ഷ്ണസെവ്യം ശ്രീപങ്കജജയ ശരണം വിരാധനിഗ്രഹപണ്ഡിത രാ
മ ശരണമഗസ്ത്യപാദാംബുജസെവരത ശരണം ജടായുഷാലൊകിത
മാൎഗ്ഗാചര ശരണം ദണ്ഡകാരണ്യാവാസപ്രിയ രാമ ശരണം പഞ്ചവ
ടീനിലയ രാമരാമ ശരണം ദശമുഖഭഗിനീകുലാരാതെ ശരണം ഖരാരാ
തെ മാരീചമൊക്ഷപ്രദ ശരണം ജടായുഷൊഗതിദാനൈകരത ശരണം
കബന്ധശാപാപഹ രാമരാമ ശരണം കരുണയാ ശബരീഗതിപ്രദ ശ
രണം വാതാത്മജസെവിത രാമരാമ ശരണം സുഗ്രീവസന്താപനാശനക

രശരണമംഗുഷ്ഠപ്രെരിതദുന്ദുഭിദെഹശരണമെകശരനികൃത്തസപ്ത
സാലശരണംബാലീമദശമനരാമരാമശരണമൃശ്യമൂകനിലയരാമരാമ
ശരണംവിസജ്ജിതപ്ലവഗബലരാമശരണംഹനുമതാശ്രുതസീതാവൃ
ത്താന്തശരണംജലനിധിരചിതസെതൊരാമശരണംവിഭീഷണപ്രി
യരാഘവരാമശരണംദശാനനവംശനാശനരാമശരണംപ്രതിഷ്ഠിത
ശംകരലിംഗരാമശരണമഗ്നിശുദ്ധവല്ലഭാനീതരാമശരണംകൃതാഭി
ഷെകാദിരാമാംഗരാമശരണംഹലധരശരണംനീലാംബരശരണംകൃ
ഷ്ണകൃഷ്ണശരണംകൃഷ്ണകൃഷ്ണശരണംജിഷ്ണുവന്ദ്യാശരണംജിഷ്ണുസൂതശ
രണംകൃഷ്ണകൃഷ്ണശരണംവൃഷ്ണിപതെ കരണമായതുംനീകാരണമായതും
നീകരുണാലയനാഥകൎത്താവായതുംനീയെകൎമ്മമായതുംനിയെകൎമ്മസാ
ധനംനിയെകൎമ്മണാംഫലങ്ങളെ ദാനംചെയ്യുന്നതുംനീയെ കൎമ്മണാംഫ
ലങ്ങളെ ഭുജിക്കുന്നതുനിയെസ്തൊതാവായതുംനിയെസ്തുത്യനായതുംനീ
യെസ്തുതിയായതുംനിയെമതിയായതുംനിയെ സ്മൃതിയായതുംനിയെര
തിയായതുംനിയെനിതിയായതുംനിയെ നെതാവായതുംനിയെ ജ്ഞാ
നമായതുംനിയെജ്ഞെയമായതുംനിയെ ജ്ഞാതാവായതുംനിയെ ധ്യാ
താവായതുംനിയെബൊധമായതുംനിയെബൊദ്ധ്യമായതുംനിയെ ബു
ദ്ധിയായതുംനിയെശാന്തിയായതുംനിയെശിവനായതുംനിയെ ശക്തി
യായതുംനിയെവെദമായതുംനിയെവെദ്യമായതുംനിയെ വിദ്യയായ
തുംനിയെമായയായതുംനിയെ ബീജമായതുംനിയെമൂലയായതുംനിയെ
മൂലമായതുംനിയെഫലമായതുംനിയെമാതാവായതുംനിയെ താതനാ
യതുംനിയെസുകൃതമായതുംനിദുഷ്കൃതമായതുംനി സുഖമായതുംനിയെ
ദുഃഖമായതുംനിയെസ്വൎഗ്ഗവുംനരകവുംജനനമരണവും ശീതവുമുഷ്ണ
വുംനിശുക്ലവുംകൃഷ്ണവുംനീപുരുഷനായതുംനീയുവതിയായതുംനീ ബ
ന്ധമായതുംനിയെമൊക്ഷമായതുംനിയെ ബന്ധുവായതുംനിയെ ശ
ത്രുവായതുംനിയെദെഹമായതുംനിയെദെഹിയായതുംനിയെ ക്ഷെത്ര
മായതുംനിയെക്ഷെത്രിയായതുംനിയെ ശാസ്ത്രജ്ഞനായതുംനിശാസ്ത്ര
ങ്ങളായതുംനിനിഷ്കളനാകുന്നതുംസകളനാകുന്നതുംനിൎഗ്ഗുണനാകുന്ന
തും സഗുണനാകുന്നതുംസ്ഥൂലമായതുംനിയെ സൂക്ഷ്മമായതുംനിയെ
യൊഗമായതുംനിയെ യൊഗിയായതുംനിയെയൊഗജ്ഞനാകുന്നതും
യുക്തനായതുംനിയെജീവനായതുംനിയെ പരനായതുംനിയെപരമാ
ത്മാവുപരം പുരുഷൻപരബ്രഹ്മംപരമൻപരാപരൻ പരമാനന്ദമൂ
ൎത്തിസത്യജ്ഞാനാനന്താനന്ദാ മൃതാമലമെകംനിത്യനവ്യയൻനിരാകാ
രനദ്വയനജൻ നിശ്ചലൻനിരുപമൻനിൎമ്മമൻനിൎവ്വികാരൻ അ
ച്യുതനമെയനവ്യക്തനാദ്യന്തഹീനൻ സച്ചിൽബ്രഹ്മാവ്യയൻബ്രഹ്മ

ൽക്കൂടസ്ഥൻപരമാൎത്ഥ വസ്തുതത്വാൎത്ഥമായസാക്ഷിസൎവ്വാത്മാക്കള
ൻ നിത്യവുമന്നിരുന്നരുളീടുകവേണം ചിത്തപങ്കജത്തിങ്കലതി
Kr. answers നുവന്ദിക്കുന്നേൻ" ഇസ്തുതികേട്ടുപരമാനന്ദിച്ചെന്നപോലെ നിത്യാ
ത്മാനിശ്ചഞ്ചലനായിരുന്നരുളിനാൻ "ജീവനെപരങ്കലാമ്മാറുടനുറ
പ്പിച്ചു ഭാവിച്ചീടുമ്പോൾ ബ്രഹ്മനാഡിതന്നുടെയുണ്ണ ന്നാവിൎഭാവ
ത്തെത്തേടുംശക്തിയാംജീവാത്മാവിൻ പാവകജ്വാലാസമമാകിയ
തേജഃപുഞ്ജം നിത്യാനന്ദാത്മാപരൻതന്നുടെതേജസ്സിങ്കൽ സത്വരം
ലയിച്ചുസൎവ്വാത്മനാവിശ്വാസേന സമസ്തകൎമ്മസമൎപ്പണവുംചെ
യ്യാന്നിച്ചു തന്നോടുമന്നേപിരിഞ്ഞീടിനശക്തിയെക്കൊണ്ടനന്യാ
ന്യമൈക്യംപ്രാപിച്ചാനന്ദിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ" ദേവകീകാന്തനാകനി
ന്നവനോടരുൾചെയ്തു" യോഗേശൻതിരുവടിലോകേശൻപീതാം
ബരൻ ബ്രാഹ്മണപശുപരിപാലനാനന്ദത്തോടു സാമ്യമായുള്ളൊ
ന്നില്ലമില്ലൊരാനന്ദമുള്ളിൽ എന്നതുതന്നെനിനക്കായതുകുലധൎമ്മം ന
ന്നതുകൊണ്ടുസേവിച്ചീടുവാനവകാശം വന്നതുമന്നാംചെയ്തപുണ്യ
ത്തിൻപരിപാക മിന്നതുകൊണ്ടുതന്നെഭക്തിവിശ്വാസപൂൎവ്വം എ
ന്നെസ്സേവിപ്പാൻപാത്രമാകയാലതിനോളം ധന്യത്വമുണ്ടോലഭിക്കു
ന്നിതന്യന്മാൎക്കെടോ ബ്രഹ്മാണ്ഡംനിറഞ്ഞതിൻപുറമെവഴിഞ്ഞീടും
ബ്രഹ്മാംപരമാത്മാവായഞാൻതാനെല്ലോ സ്വധൎമ്മംകൊണ്ടുപ
രഗതിവന്നീടുന്നൂനം വിധൎമ്മാധൎമ്മാദികൾനരകഫലദങ്ങൾ ആത്മ
നാതുല്യംപരിപാലിക്കെ"ന്നരുൾചെയ്താ നാത്താരാമൻദേവകീനന്ദ
നൻവാസുദേവൻ സമസ്തകൎമ്മാൎപ്പണംചെയ്തഭിവാദ്യംചെയ്തു "ന
മസ്തേനാരായണചരണാംബുജദ്വയം സമസ്തമപരാധംക്ഷമസ്വ
ലക്ഷ്മീപതേ രമിച്ചീടേണംചിത്തംത്വല്പാദാംബുജദ്വന്ദ്വേ" കനക
വിരചിതമണിശോഭിതസിംഹാസനരാജിതനായമാധവൻതിരുമു
ൻപിൽ ചരണനവമണികിരണംകലൎന്നീടും ശിരസാവീണുനമ
സ്കരിച്ചീടിനനേരം സാമന്തപുരോഹിതാമാത്യമന്ത്രീന്ദ്രപൌര ഭൂമി
Coronation ന്ദ്രകുമാരഭൂസുരാദികളെല്ലാം ഹസ്തിനപുരത്തിങ്കലസ്തസന്താപംവ
in Hastinap. ന്നാർ ഭക്തഭൂപനിലനുരക്തമാനസന്മാരായഭിഷേകവുംചെയ്തുദൈ
ന്യാദിജനങ്ങൾക്കു വിഭവസമുദയദാനങ്ങൾപലവുംചെ യ്താചാൎയ്യ
പുരോഹിതവയസ്യാദികളോടുമാചാരംചെയ്തുപാണ്ഡുതന്നുടെഗൃഹം
പുക്കാൻ ഭീമനുംസുയോധനൻതന്നുടെഗൃഹംപുക്കു ശ്രീമയമതുപോ
ലെമറ്റുതൊണ്ണൂറ്റൊൻപതും വിദുരകൃപധൌമ്യവിജയാദികൾക്കാ
യി സധനധാന്യസചിവസമന്വിതം തൃപ്തിപൂണ്ടിതുസകലപ്ര
ജകളുമെല്ലാം തൃപ്തിയുമൊരുത്തനുണ്ടായതില്ലൊരനാളും നഹുഷാദിക

ൾംപരിപാലനംചെയ്യുംപോലെ മിഹിരാത്മജസുതൻപരിപാലിച്ചുന
ന്നാ യ്കൃഷ്ണർക്കതരിൽമൂപ്പനാകിയയുധിഷ്ഠിരൻ കൃഷ്ണസാരഥിയായ
ജിഷ്ണുഭീമാദിയൊടും കൃഷ്ണയാംകാന്തയൊടുംമിത്രവൎഗ്ഗങ്ങളൊടും വിഷ്ണു
മായയെക്കണ്ടുവിസ്മയചെതസ്സൊടും മന്നവന്മാരെയെല്ലാംതന്നുടെ
കാൽക്കലാക്കി മന്നിടമെല്ലാമൊരുകൈക്കുത്തലത്തിലുമാക്കി സത്യ
ത്തെനാവിന്മെലുംകൃപയെചിത്തത്തിലും വൃത്തത്തെരാജനീതിതങ്ക
ലുമാക്കിനിത്യം ഭക്തിയെകൃഷ്ണൻകലുംകൃഷ്ണനെമനസ്സിലും നിത്യക
ൎമ്മാദികളെപ്പരമാത്മാവിങ്കലുംഭൂതിയെഭ്രവിങ്കലുംഫാലദെശത്തുംചെ
ത്തുഭൂതലമെകച്ഛത്രച്ഛായതംകീഴമാക്കിദാനവാരിയെത്തന്റെയുള്ളിലും
കരത്തിലുമാനന്ദംവരുമാറുചെത്തുരക്ഷിക്കുംകാലംപരിപാല്യകളാകും
പ്രജകൾക്കൊന്നുകൊണ്ടും പരിതാപങ്ങളില്ലപാൎത്ഥിവഗുണങ്ങളാൽ
അതിവൃഷ്ട്യനാവൃഷ്ടിവഹ്നിവായുക്കളാലു മതിക്രൂരങ്ങളായദുഷ്ടജന്തു
ക്കളാലും ഒരുസംകടമില്ലഭൂമിയിലൊരെടത്തും മരണംവരുവീലബാ
ലകന്മാൎക്കുമെങ്ങും ചൊറ്റ്വെന്നുള്ളശബ്ദംപൊലുമില്ലെങ്ങുംകെൾ
പ്പാൻ ശൈത്ഥ്യവുമില്ലാതെയില്ലാരുമെപുരുഷന്മാർ കുസുമഫലദല
പൂൎണ്ണങ്ങളായെനില്ല ലതകളൊടുംകൂടിവൃക്ഷങ്ങളെല്ലാനാളും സ്വധ
ൎമ്മങ്ങളെപ്പരിപാലിക്കമെല്ലാവരു മധൎമ്മങ്ങളുമില്ലവിധൎമ്മങ്ങളുമില്ല
പരദ്രവ്യത്തിലൊരുകാംക്ഷയില്ലൊരുവനും ദരിദ്രന്മാരുമില്ലകൃപണ
ന്മാരുമില്ല ഗുരുദ്രൊഹികളില്ലസുരദ്വെഷികളില്ല ഗുരുദ്രൊഹവുമില്ലമാ
നുഷൎക്കൊരുനാളും സചിവപുരൊഹിതസാമന്തസഹൊദര ദ്വിജബാ
ഹുജവൈശ്യപാദജാദികളൊടും സൂതമാഗധവന്ദിസ്തുതിപാഠകന്മാരും
നാദമൊഹനന്മാരാംഗായകവരന്മാരും മൃദംഗപടഹാദിപ്രചണ്ഡവാ
ദ്യങ്ങളും മതംഗൊത്തവരഥതുരഗപത്ത്യാദിയും വെണവീണാദിമൃദു
വാദ്യങ്ങൾമെളത്തൊടെ വീണാവാണികൾനടിച്ചീടിനലാസ്യങ്ങ
ളും ദിക്കുകൾമുഴങ്ങുമാറങ്ങിനെധൎമ്മാത്മജൻ മുഖ്യസെവകന്മാരുമാ
സ്ഥാതലംപുക്കാൻആസ്ഥാനമണിമയമണ്ഡപമദ്ധ്യെപര മാസന
യാസിംഹാസനംപുക്കിരുന്നരുളിനാൻ മാൎത്താണ്ഡകൊടിസമതെ
ജസാവാസുദെവൻ പാൎത്ഥാദിഭൃത്യന്മാരുംസെവിച്ചാരതുനെരം കര
ണങ്ങളിൽവിഷയങ്ങളെലയിപ്പിച്ചുകരണങ്ങളെപ്പുനരാത്മനിചെ
ത്തുന്നാ ഗ്ഗൊവിന്ദൻസമാധിയിലുറപ്പിച്ചിളകാതെ ഭാവനാപര
നായ്നാരായണൻവാസുദെവൻ ഒഷധിപതിമുഖദീധിതിസ്മിതദ്യുതി
മൊഹിതഗൊപവധൂസംഹതിരതിപതി ശ്രീപതിയദുപതിഭൂപതിസ
താംപതി ഗൊപതിമഖപതിധൎമ്മകൎമ്മൈകപതി വിബുധപതിവെ
ദപതിദൈവാനാംപതി അദിതീസുതപതിദഹനപിതൃപതി നിരൃതിസ

രിൽപതിപതിസന്തതഗതി ക്ഷണദാപതിപശുപതിപാൎവ്വതീപതി
പ്രഭൃതിദിശാമധിപതിസഞ്ചയപതി വിബുധസേനാപതിവിവിധ
ഗണപതി പ്രമഥപതിയക്ഷരക്ഷസാംപതിഭോഗ പതിഗന്ധൎവ്വപ
തിസകലപ്രജാപതി പ്രമുഖമുനിജനരചിതശ്രുതിതതി പ്രണതിനു
തിശ്രുതിപ്രീതിപൂണ്ടീടുംദേവൻ ദാനവാരാതിദയാവാരിധിമഖപ
തി സുകൃതിജനപതിനിലയൻനിരഞ്ജനൻ നിഷ്കളൻനിരാകാര
ൻനിൎഗ്ഗുണൻനിരുപമൻ നിസ്പൃഹൻനിശ്ചഞ്ചലൻനിൎമ്മലൻനിരാ
കുലൻ നിൎമ്മമൻനിരാമയൻനിൎവ്വികല്പകൻനിത്യൻ സത്യജ്ഞാനാ
നന്താനന്ദാമൃതാദ്വയമൂൎത്തി സച്ചിൽബ്രഹ്മാത്മാസത്താമാത്രാത്മാ
പരമാത്മാ സംവിദേകാത്മാപരജ്യോതിരാദ്യന്തഹീനൻ സംപ്രത
മായാമയനീശ്വരനെന്റെയുള്ളിൽ സന്തതമിരുന്നരുളീടിനനാരായ
ണൻ തൻതിരുവടിയോടുകൂടവെധൎമ്മാത്മജൻ "നിന്തിരുവടിയുടെ
ഭക്തന്മാരനുദിനം നിന്തിരുവടിതന്നെചിന്തിച്ചുവാഴുംപോലെ നി
ന്തിരുവടിയിരുന്നരുളീടുവാനിപ്പോളെന്തുകാരണമായിധ്യാനിച്ചെന്ന
റികയിലാഗ്രഹമുണ്ടുപാരമരുളിച്ചെയ്യാമെങ്കിൽ കേൾക്കാമെന്നതെ
വേണ്ടുകാരുണ്യവാരാന്നിധെ" ചൊല്ലവനെങ്കിലതുകേട്ടാലുംപരമാ
ൎത്ഥംനല്ലോകനദിസുതനാകിയവസുശ്രേഷ്ഠൻഅഷ്ടരാഗങ്ങളെല്ലാം
നഷ്ടമായ്മമച്ചുള്ളിലഷ്ടാംഗബ്രഹ്മചൎയ്യനിഷ്ഠയോടനുദിനംവേദവേ
ദാംഗവേദാന്താദിശാസ്ത്രാൎത്ഥശസ്ത്ര വൈദികംമുൻപൻവിജ്ഞാനാ
ദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനത്തോടും വിജയപ്രയുക്താസ്ത്രനികരതല്പത്തിന്മേൽവി
ജിതകരണനായ്പരമയോഗത്തോടുംസുഷുമ്നനാഡിയുടെമൂലാധാരത്തിം
കൽനി ന്നെഴുന്നകുണ്ഡലിനിശക്തിയെക്കരയേററി ചക്രങ്ങൾകട
ന്നുസൌദാമിനീലതപോലെ മുഖ്യമാംബ്രഹ്മരന്ധ്രത്തിംകൽചെന്നാ
ശ്ലുമുട്ടി ചന്ദ്രമണ്ഡലത്തിംകൽനിന്നൊഴുകീടുംസുധാ വിന്ദുക്കൾസു
ഷുമ്നയിൽവീണുകിഴ്പെട്ടുവന്നു മൂലാധാരംപ്രാപിച്ചുപരമാനന്ദംപൂണ്ടു
കാലദേശാവസ്ഥാദിവിസ്മൃതമനസ്സിംകൽ ധ്യേയനാമെന്നെക്കണ്ടു
ഭക്തിവിശ്വാസത്തോടെ മായകൂടാതെതെളിഞ്ഞേകമായ്നിറഞ്ഞൊ
ക്ക പരന്നുവിളങ്ങീടുംനിഷ്കളസ്വരൂപത്തെ തിരഞ്ഞുസാകളമാംപു
രുഷരൂപമാക്കി തന്നുടെഹൃദയത്തിലുറപ്പിളകാതെ നന്നായ്ച്ചേൎത്തു
മൂലമിളക്കാതിരുന്നുഞാൻ ശന്തനുതനയൻതന്നന്തഃഭാഗത്തിംകൽചെ
ന്നന്തരംകൂടാതെകണ്ടിരിക്കുന്നിതുമിപ്പോൾ അന്തകാത്മജസഹജാമാ
ത്യാദികളോടെ ശന്തനുതനയനെക്കാണ്മാൻപോകെണമിപ്പോൾ
വൈകരുതേതുംതെരുപ്പെട്ടുകെന്നരുൾചെയ്തു വൈകാൎയ്യരഹിതനാമേക
നായകൻകൃഷ്ണൻ സഹജപുരോഹിതസചിവസാമന്തെന്മാർ സഹി

തനായകുന്തീനന്ദനനൊടുംകൂടി ദ്വിജതാപസപരിവൃതനാകിയദെവ
നന്ദനനവ്യയൻകുരുക്ഷെത്രത്തിന്നെഴുന്നെള്ളി ഭക്തവത്സലനരുൾചെ
യ്തിതുമദ്ധ്യെമാൎഗ്ഗം പൃത്ഥ്വീന്ദ്രനായധൎമ്മപുത്രനൊടൊരൊപുരാ വൃ
ത്താംഭൂപതെതാതൻതന്നുടെനിയൊഗത്താൽ ക്ഷത്രനാശനൻകുലംചെ
യ്തിതുമാതാവിനെ തല്പരിഭവത്തിനുഭൂപതിവീരന്മാരെ കെല്പൊടുകൂടി
ച്ചിതുമുവെഴുവട്ടംരാമൻ ക്ഷൊണീപാലെന്ദ്രന്മാരെക്കൊന്നുകൊന്ന
വരുടെ ശൊണിതംകൊണ്ടുണ്ടായതീൎത്ഥത്തിൽസ്നാനംചെയ്തു മാന
മെറിയരാമൻപിതൃതൎപ്പണംചെയ്തു രെണുകാദെവിതന്നെത്താതനൊ
ടാശുചെൎത്താൻ അങ്ങിനെയുള്ളതീൎത്ഥമിവിടെധരാപതെ തിങ്ങിന
ശൌൎയ്യമൊടുപിന്നെയുംഭൂപാലന്മാർ പിറന്നുനെജന്മാർനിറഞ്ഞുഭൂമി
തന്നിൽ മറഞ്ഞുധൎമ്മങ്ങളുംകുറഞ്ഞുകൎമ്മങ്ങളും അറുമൂന്നക്ഷൌഹിണി
പ്പടയൊടവരിപ്പൊ ഉറ്റുതിവന്നാരിഹമൂവാറുദിനംകൊണ്ടെ രക്തവു
മസ്ഥികളുംനിണവുംപിണവുമൊ തത്തമാംഗാദികളുംകണ്ടിതൊശി
വശിവ മത്തരായെററംപൊരുതുത്തമഹയങ്ങളും ചത്തുചത്തൊക്കമ
ലച്ചിതെല്ലൊകിടക്കുന്നു അട്ടത്തുഭീഷ്മരുടെശയനസ്ഥലമിനി നട
ക്കപാരിതക്കൂടത്തെരിൽനിന്നിറങ്ങെണം" സാത്യകിധൎമ്മാത്മജപ്ര
രവെദവ്യാസ പാൎത്ഥാദികമുനിഭൂദെവാദികളൊടും സാത്വികന്മാരാമ
മാത്യാദികളൊടുംകൂടി ചിൽകാരുണ്യാംബുധിഭീഷ്മരെച്ചെന്നുകണ്ടുകാ *Bhishma*
ൽതളിരിണകൂപ്പിതൊഴുതുപാൎത്ഥാദികളാസ്ഥയാവീണുനമസ്കരിച്ചു
വണങ്ങിനാർ കാരണനായകാരുണ്യാമൃതാംബുധികൃഷ്ണൻ ധാരണാ
ദികളൊടുംകൂടിയഭീഷ്മരൊടും ചന്ദ്രികാമന്ദസ്മിതമന്ദഹാസവുംപൂണ്ടാ
നന്ദമുണ്ടാമ്മാറരുൾചെയ്തിതുമധുരമായെന്തുമാനസതൊശാരീരമൊഭ
വാനൊരുസന്താപമുണ്ടായതെന്നൊടുപറയെണംസംപ്രതിതംപു
രാനെസന്താപമടിയനു ണ്ടെംപുകളുടൽതൊറുമെല്ലായാൽമറെറാന്നില്ല
പ്രത്യഹംയമനിയമാസനപ്രാണായാമ പ്രത്യാഹാരെണധാരണാ
ധ്യാനസമാധിയാമഷ്ടാംഗയൊഗത്തൊടുമെന്നെസ്സെവിക്കുന്നവനൊ
ടുമെസന്താപമുണ്ടാകരുതൊന്നുകൊണ്ടും അച്ഛനാംശന്തനുതന്നീടിന
വരത്തിനാ സ്വഛന്ദമൃത്യുവെല്ലൊകെവലംഭവാനെന്നാൽ അദ്യാ
ദിഷൾപഞ്ചാശദ്ദിവസംവയസ്സുമ ണ്ടിദ്ദെഹമുപെക്ഷിച്ചിട്ടെന്നൊ
ടുപിന്നെക്കൂടാം അത്രനാളെക്കുംപശ്ചാംദാഹവുമാലസ്യവും ശസ്ത്രങ്ങ
ളെററനൊവുംപുണ്ണിനൊവുംതീരുകെന്നാൻ മത്സരാദികൾദൊഷംവെർ
വെട്ടഭവാനുഞാൻ മത്സ്യരൂപത്തെയുള്ളവൎണ്ണംകാട്ടുവനെല്ലൊ സ്വ
ജനഹിംസചെയ്യുന്നെന്നൊൎത്തുവിഷാദമുണ്ടെങ്കിലാത്മാവാമജാത
ശത്രുക്കതാരിൽ അതിനുവൎണ്ണാശ്രമധൎമ്മനീതികളൊടുമിതിഹാസാ

ദികളുമറിയിച്ചീടവെണം മതിമാനായഭവാൻധൎമ്മനന്ദനനെന്നു മ
ധുവൈരിയുമരുൾചെയ്തിതുമധുരമാ "യതസീകുസുമസമ്മിതവിഗ്രഹ
ൻതന്നൊടതുകെട്ടരചെയ്തുഗംഗാനന്ദനനപ്പൊൾ "ചരണകരവ
ക്ഷൊരഹിതനായുള്ളവൻ തരണിരഹിതനായുഴഞ്ഞുപാരാന്നിധിത
രണംചെയ്യീടെണമരനാഴികകൊണ്ടെന്നതുളിചെയ്യുന്നതെന്തെന്നു
ടെതംപുരാനെ സമ്മൊഹംകലൎന്നറമജ്ഞാനിയായുള്ളഞാൻ ധൎമ്മാ
ധൎമ്മാദികളുംവിജ്ഞാനജ്ഞാനാദിയും എങ്ങിനെയറിയുന്നുമധുനാമ
ടിയന്നൊടിങ്ങിനെയരുൾചെയ്യുതെന്തയ്യൊഭഗവാനെ" മാധവന
തുകെട്ടമന്ദഹാസവുംപൂണ്ടു സാദരമരുൾചെയ്തുഗാംഗെയൻതന്നൊ
ടപ്പൊൾ "മറ്റൊന്നുംനിനയാതെമത്സ്വരൂപംതന്നെ മുറവമാ
ത്മനിചിന്തിച്ചിന്നെടംകഴിയുംപൊൾ സൎവ്വജ്ഞത്വവുംനിനക്കുണ്ടാക
നാളെഞങ്ങൾ ഉൎവ്വീപാലകനുമായുരുന്നതുണ്ടുതാനും അപ്പൊഴക്കെല്ലാം
തൊന്നുമുൾപൂവിൽനിനക്കെതും തപ്പുകൂടാതെയെംകിലങ്ങിനെതന്നെ
വെണ്ടു" എന്നരുൾചെയ്തുവെദവ്യാസധൌമ്യാദികളൊടൊന്നിച്ചുപാ
ണ്ഡവരുമായെഴുന്നെള്ളിനാഥൻ സന്ധ്യാവന്ദനംകഴിച്ചന്തണരൊ
ടുകൂട ചെന്താരിൽമാതുപുൽകുംബന്ധൂകസമാധരൻ കുന്തീനന്ദനന്മാ
രുംസാമന്തവീരാദിയും മന്ത്രികളൊടുംദ്വിജതാപസാദികളൊടും ശന്ത
നുപുത്രൻതന്നെക്കാണ്മാനായെഴുന്നെള്ളി സന്തൊഷംപൂണ്ടുവണങ്ങി
ടിനാൻദെവവ്രതൻ ധൎമ്മനന്ദനാദികൾഗംഗാനന്ദനൻചര ണാം
ബുജംകണ്ടുനമസ്കരിച്ചുകൂപ്പിനിന്നാർ_ധൎമ്മപുത്രൎക്കുഗാംഗാദത്തനാം
വിഷ്ണുഭക്തൻ ധൎമ്മൊപദെശംചെയ്തീടുന്നപൊലെന്നുകെട്ടു സമ്മൊ
ദമുള്ളിൽവളരുംമഹത്തുക്കളെല്ലാം ധൎമ്മതത്വവുംധൎമ്മരഹസ്യങ്ങളുമെ
ല്ലാം സമ്മൊഹമകന്നുപൊമ്മാറുകെൾക്കെണമെന്നൊത്തുന്മെഷംപൂ
ണ്ടുവന്നുനിറഞ്ഞുഭീഷ്മാന്തികെ ഭക്തവത്സലനായഭഗവാൻനിയൊഗ
ത്താൽ ഭക്തനാംധൎമ്മാത്മജൻഭീഷ്മരെതൊഴുതുടൻ ഉപസത്തിനെ
ച്ചെയ്തുചൊദിച്ചുനൃപധൎമ്മ മുപദെശിക്കെന്നരുൾചെയ്തിതുഭഗവാനും
"എന്തെൻറഭഗവാനെനിൻതിരുവടിതന്നെ കുന്തീനന്ദനൻതനിക്കു
പദെശിക്കവെണ്ടു നിൻതിരുവടിയരുൾചെയ്തിട്ടുകെൾക്കുന്നാകിൽ
സന്തൊഷംവരുമെല്ലൊസംശയങ്ങളുംതീരും എന്തിനിന്നരുളിചെയ്യു
തായിന്നുകൎമ്മബന്ധവുമകന്നാനന്ദംവരുമെല്ലാവൎക്കും" ശന്തനുപുത്ര
നെവംചൊന്നതുകെട്ടുനാഥൻമന്ദഹാസവുംചെയ്തുപിന്നെയുമരുൾചെ
യ്തു "ഈശ്വരവാക്യമാണല്ലൊമെന്ത്രെഞാൻചൊല്ലിയാൽ ശാശ്വതധ
ൎമ്മംഭവാദൃശന്മാർചൊൽകനല്ലു വെദവാക്യങ്ങൾപൊലെനിങ്ങടെ
വാക്യങ്ങളും മെദിനീതന്നിലവ്യാഹതങ്ങളായ്വന്നിടും" എന്നെല്ലാമരു

ഗ്രഹിച്ചാജ്ഞയെച്ചെയ്യുന്നെരം നന്നായിതെളിഞ്ഞിതാത്മാവുശാന്ത
നവനും സ്വധമ്മംമുൻപിലറിയെണ്ടുന്നതെന്നൊത്തുടൻ മുതിന്നുരാ
ജധമ്മംചൊദിച്ചുയുധിഷ്ഠിരൻ "പരമൊധമ്മരാജാവിതിവെദജ്ഞ
ന്മാരു മുരചെയ്യുന്നൊരത്തുകാരണ്യംഗംഗാദത്തൻ ഉരചെയ്തിതുരാജധ
മ്മമെപ്പെരുമപ്പൊളുരചെയ്യുതിന്നെളുതല്ലിനിക്കവയെല്ലാംരാജാവിനെ
ല്ലായിലുംപരമമായധമ്മം വ്യാജമെന്നിയെയുള്ളപരിപാലനമെല്ലൊ
അതിനുവിരൊധികളായുള്ളശത്രുക്കളെ വധവുംചെയ്തുനന്നായ്പരിപാ
ലിച്ചീടെണം ദുഷ്ടരായെററമധമ്മിഷ്ഠന്മാരായുള്ളൊരെ നഷ്ടമാക്കുമ
ച്ച ധമ്മിഷ്ഠന്മാരായ്യെവിട്ടും ശിഷ്ടരെവഴിപൊലെ രക്ഷിച്ചുദിനം
തൊറും പുഷ്ടിയുംനിജവിഷയത്തിംകൽ വളത്തുസ ന്തുഷ്ടരായ്പുത്ര
മിത്രകളത്രാദികളൊടും ഇഷ്ടന്മാരായനിജസെവകജനത്തൊടും ഭൃ
ത്യസാമന്തപുരൊഹിതസത്തടരൊടും വൃത്തവാന്മാരാമമാത്യപ്രധാന
ന്മാരൊടുംശുദ്ധരാംഗണികലെഖകന്മാരൊടുംസദാസതന്ത്രചാരികളായു
ള്ള ചാരന്മാരൊടും ശക്തരായുള്ളസെനാനായകന്മാരൊടുമത്യുത്തമന്മാ
രായ്യുവ്വുംപ്രാഡ്വിവാകന്മാരൊടും ശുദ്ധചെതസാപരിപാലിച്ചുമ
ഹീതലം ശുദ്ധാന്തത്തിങ്കൽസുഖിച്ചിരുന്നീടെണംനൃപൻ സമസ്ത
പ്രാണികൾക്കും വിഷയെന്ദ്രിയദെഹ സമത്വമുണ്ടെങ്കിലുംനൃപ
ശാസനയാലെ ഭുവനമനാകുലതരമായ്വത്തിക്കെന്ന മഹീശ്വരൻ
ജഗൽപ്രത്യക്ഷെശ്വരനെല്ലൊ ബ്രഹ്മവക്ത്രത്തിംകൽനിന്നുത്ഭവി
ച്ചിതുവിപ്രൻ കമ്മങ്ങളാറുണ്ടവനറികയുധിഷ്ഠിര അദ്ധ്യയനവുമ
ദ്ധ്യാപനവുംയജനവും ഭുയാജനവുംദാനപ്രതിഗ്രഹങ്ങളും ആ
റുംചൊല്ലുവനഹമറിവാൻതക്കവണ്ണം വെറെനീകെട്ടുകൊൾകവി
പ്രന്മാൎക്കമ്മമെല്ലാം വെദങ്ങൾപഠിക്കയുംപഠിപ്പിക്കയുംപരമാദ
രവൊടുയജ്ഞംചെയ്കയുംചെയ്യിക്കയും ദാനംചെയ്കയുംമുദാതാൻപരി
ഗ്രഹിക്കയുംഇങ്ങിനെഷൾക്കമ്മങ്ങളുള്ളഭൂദെവന്മാൎക്കമംഗലംനൽകീ
ടുവാനാശ്രമംനാലുണ്ടെല്ലൊ എന്നതിൽബ്രഹ്മചാരിമുൻപിലെതന്നെ
വെദംനന്നായിപ്പഠിക്കെണമാചാൎയ്യകുലംപ്രാപി ച്ചുനന്നുഭിക്ഷ
യെറുഗുരുവിൻകാക്കൽനൽകിതന്നിയൊഗത്താൽവൃത്തികഴിച്ചാ
രൊരൊതരം സന്ധ്യാവന്ദനംകഴിച്ചഗ്ന്യുപസ്ഥാനംചെയ്തു സന്തത
മാചാൎയ്യൻതന്നന്തികെവസിക്കെണം ഭക്തിപൂണ്ടനുശയനാസനാ
ദിയുംവെണം നിത്യവുംബ്രഹ്മചൎയ്യചിഹ്നവുംധരിക്കെണം സുമുഹൂ
ത്തംകൊണ്ടുപനിച്ചനാൾമുതൽപിന്നെ ക്രമമൊത്തൊരൊവ്രതംവ
ഴിയെകഴിക്കെണം ആചാൎയ്യശുശ്രൂഷയുംചെയ്യെണം നിരാശയാ
സ്വാചാരനിരതനായിങ്ങിനെഹൃഷ്ടഭക്ത്യാ ഗൊത്രവുംപ്രവരവുംശാ

ഖയുംചരണവു മൊത്തുതത്തൽപ്രൊക്താനുഷ്ഠാനങ്ങളൊടുംകൂടി വി
ദ്യകൾപതിനെട്ടും പഠിച്ചുപിന്നെസ്സമാ വൎത്തനംചെയ്തുഗൊദാനം
കഴിഞ്ഞനന്തരംനാലുവെദവുമതിനംഗങ്ങളാറുംപിന്നെ നാലുപാംഗ
ങ്ങളുപവെദങ്ങൾനാലുംനന്നായഭ്യസിച്ചാചാൎയ്യനുദക്ഷിണചെയ്താ
ൽപിന്നെയപ്പൊഴെമുദാ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമംകയ്ക്കൊള്ളെണം. മറ്റു
ള്ളാശ്രമങ്ങൾമൂന്നിനുമാധാരമെല്ലൊമറ്റുംഗൃഹസ്ഥാശ്രമമെന്നറിഞ്ഞാ
നുദിനംഇഷ്ടയായനുരൂപയാകിയഭാൎയ്യയൊടുംഇഷ്ടനായ്പഞ്ചയജ്ഞാദി
കളുംചെയ്തുനിത്യംസന്ധ്യാനുഷ്ഠാനാദിയുംവഴിയെചെയ്തുകൊണ്ടു സ
ന്തതികൊണ്ടുപിതൃക്കൾക്കുള്ളകടംതീൎത്തു പുത്രന്മാൎക്കെല്ലാമൊക്കെഷൊ
ഡശക്രിയചെയ്തുപുത്രികളെയുംകൊടുത്താത്മജന്മാരെകൊണ്ടു പുത്രപു
ത്രാൎത്ഥം വിവാഹാദികൾചെയ്യിപ്പിച്ചു നിത്യവുംപിതൃപൂജകൊണ്ടു
ദെവകൾക്കെല്ലാം തൃപ്തിയുംവരുത്തികൊണ്ടതിഥിപൂജകളും ഭക്തിപൂ
ണ്ടന്തഃകരണപ്രസന്നതയൊടും ഗൃഹസ്ഥാശ്രമംനന്നായ്‌രക്ഷിച്ചുവ
ഴിപൊലെമഹതാമെറ്റുംവാനപ്രസ്ഥനായ്‌മയെണം പത്നിയെപുത്ര
ന്മാരെഭരമെല്പിച്ചെങ്കിലും പത്നിയുംതാനുംകൂടിപൊകിലുംകാനനെ
ല്ലൊപത്നിക്കരജസ്സടങ്ങീടിനാൽവനത്തിംക ലഗ്നിയെമനസ്സിങ്ക
ലാവാഹിച്ചാകിലുമാം ക്ഷെത്രൊപവാസാദിയുംപ്രദക്ഷിണാദിയും
തീൎത്ഥസ്നാനാദിയുംചെയ്തു തണ്യംതന്നിൽവാണു ദെഹത്തെത്യജി
ക്കിലുമാം മതെന്നിയെപിന്നെ മൊഹത്തെയൊട്ടുക്കി സ്സന്യാ
സംകൊള്ളുകിലുമാം നിത്യവുംചിത്തംവിഷയത്തിങ്കൽ വിരക്ത
മാ സ്സിത്യാനിത്യാദിവിവെകത്തൊടുമാചാൎയ്യനെ ഭക്ത്യാവന്ദിച്ചുശു
ശ്രൂഷിച്ചുചൊദിച്ചിട്ടുമ്പൊൾ നിത്യമാകുന്നതാത്മാവനിത്യംപ്രപ
ഞ്ചമെന്നുത്തമനായഗുരുവുപദെശിക്കുമെല്ലൊ വെദാന്തശ്രവണ
വുംചെയ്തുപനിഷത്തുകൾ വെദാന്തംവരുവതിനഭ്യസിച്ചാചാൎയ്യൻ
തൻ പാദാന്തെപരിചരിച്ചാനന്ദംവരുമാറാ ത്മാപാന്തംവരുത്തുന്ന
തത്വമസ്യാദിവാക്യം ബൊധാൎത്ഥംധരിച്ചുടനഷ്ടാംഗയൊഗത്തൊ
ടുംഭെദാൎത്ഥമംതീൎന്നുമൊക്ഷവുംപ്രാപിച്ചീടാം. ക്ഷത്രിയൻപിന്നെ
ബ്രഹ്മബാഹുജനവനുകൎമ്മത്രയംതന്നെയുള്ളുകെൾക്കെടൊയുധിഷ്ഠി
രവെദമൊതുകയുമായാഗവുംചെയ്യാമെല്ലൊ സാദനംയഥാപാത്രംദാ
നവുംചെയ്യാമെടൊമെദിനീശ്വരനായാലഭിഷെകംചെയ്യെണം മെ
ദിനീപതെമഹിനിഷ്ഠമുനീന്ദ്രന്മാർ സമുദ്രദിവ്യനദിതീൎത്ഥപുഷ്കരം
ത്ത മമ്മുഴ്ത്തീടിനകലശങ്ങളിൽനിറച്ചുടൻ മണിമന്ത്രൌഷധങ്ങൾ
കൊണ്ടുപൂജിച്ചനാനാ മണിശൊഭിതമകുടാദിഭൂഷണംപൂണ്ടു ശംഖ
ദുന്ദുഭിപടഹാദിവാദ്യങ്ങളൊടുംകിംകരഭൃത്യാമാത്യമന്ത്രിചാരന്മാരൊടും

അന്തികെപുരൊഹിതൻതന്നൊടുകൂടചെന്നു ചെന്തഴവെഞ്ചാമരംവെ
ണ്കൊററക്കുടയൊടും ആലവട്ടവുംകൊടികൊടിക്കൂറകളൊടും ആന
തെർകുതിരകാലാളായപടയൊടും സെനാനായകന്മാരാംവീരന്മാരൊ
ടുംചെന്നുരത്നസിംഹാസനത്തിന്മെലാമ്മാറുതന്നുടൻ പത്നിയെവാ
മഭാഗെചെൎത്തഭിഷിക്കനായാൽശത്രുക്കൾവരാസ്സതിന്നായൊരുകൊ
ട്ടചമച്ചുത്തമരാജഗൃഹംമദ്ധ്യെരിക്കയുംവെണം ഭിത്തികൾതൊറുംദി
വ്യമൂൎത്തികളുടെരൂപംചിത്രമായെഴുതിവെന്മാളികകളുംവെണംപൎവ്വത
വനജലപൂൎണ്ണവാഹിനിവെണം പൊയ്കുഴികുഴിയന്ത്രപ്പാലങ്ങൾകിട
ങ്ങുകൾ അളവില്ലാതവെള്ളംനിറഞ്ഞകിണറുകൾ കുളവുംനാനാവ
ൎണ്ണംമതവുംഗൃഹങ്ങളുംഅരയാൽപെരുന്തെരുവ്യദ്യാനംനടക്കാവുംകരി
കൾകുതിരകൾക്കുള്ളപന്തികൾവെണം വളഞ്ഞമതില്ലെല്ലാംമമ്പറെ
ങ്ങുകൾവെണം വിളങ്ങിടിന്നസഭാതലവുമാസ്ഥാനവുംമന്ത്രശാല
കളൊടുനാടകശാലകളുംചന്തമൊടന്തഃപുരംചന്ദ്രികാംകണങ്ങളുംസൂത
മാഗധവന്ദ്യസ്തുതിപാഠകചാരദൂതഗായകകുശീലവസെവകഗൃഹംന
ൎത്തകിയുക്തന്മാരാംനൎത്തകപ്രവരന്മാർചിത്തകൌതുകത്തൊടുവസി
ക്കുംഗൃഹങ്ങളുംനിറഞ്ഞപുരിതന്നിൽതെളിഞ്ഞുവസിക്കെണംനിറന്ന
ജനങ്ങളുമരികെമെവിടെണംനിത്യവുംസാമമാനഭെദദണ്ഡങ്ങൾകൊ
ണ്ടുശത്രുമിത്രൊദാസീനന്മാരെയുംവശത്താക്കിവെച്ചുകൊണ്ടുപായങ്ങ
ൾനാലിനുമുള്ളഭെദംനിശ്ചയിച്ചറിഞ്ഞുതൻമന്ത്രികൾചൊല്ലുംവണ്ണം
ചൊല്ലിയനയങ്ങളാറും ക്രമംപിഴയാതെതുല്യതെജസാപത്തുക്കെപ്രവൃ
ത്തിച്ചീടെണംസന്ധിയുംവിഗ്രഹവുംയാനവുമാസനവുമന്തരാന്ത
രാപുനരന്തരാവിരഹിതംപ്രവൃത്തിക്കെണംദ്വൈതിഭാവവുംതിരയെ
ണംനിവൃത്തിക്കെണംപുനരാശ്രയപൂൎവ്വമെടൊനാലുപായങ്ങൾകൊ
ണ്ടുമാറുനീതികൾകൊണ്ടുംകാലദെശാവസ്ഥാനുരൂപമായ്പ്രവൃത്തിച്ചുശ
ത്രുഭൂപാലന്മാരെജ്ജയിച്ചുഭൂമണ്ഡലംഹസ്തസംസ്ഥിതമാക്കിശ്ശിക്ഷി
ച്ചുരക്ഷിക്കെണംഅശ്വമെധാദിയായയജ്ഞങ്ങളെല്ലാംചെയ്തു വിശ
വ്വുംതന്റെകീൎത്തികൊണ്ടുടൻപരത്തെണംധനധാന്യാദികളുംബ്രാഹ്മ
ണൎക്കനുദിനംമനസാകനിഞ്ഞുനൽകീടെണംവിഷ്ണുഭക്ത്യാരാത്രിയിത്ത
ചരമയാമാദിക്കുനിദ്രയുണൎന്നാസ്ഥയാനസന്ധ്യാസ്നാനാദികളെല്ലാം
ചെയ്തുമൃഷ്ടമാല്പുരൊഹിതപുത്രസെവകപ്രമുഖെഷ്ടന്മാരൊടുംകൂടിഭൊ
ജനംകഴിച്ചുടൻവെഗെനഭൂപാലനെക്കാണ്മാൻവന്നവൎക്കെല്ലാംവെ
ഗെനകാണ്മാൻ തക്കവണ്ണമാസ്ഥാനംപുക്കസഭ്യന്മാരൊടും ചെന്നു
ധൎമ്മാധൎമ്മങ്ങൾചിന്തിച്ചപ്പൊഴുംവിനീതനായപ്രിയംപറയാതെകൃ
ത്യാകൃത്യങ്ങളറിഞ്ഞുത്തമചിത്തന്മാരാം വിദ്വാന്മാരൊടുനിരൂപിച്ചു

നും പിഴയാതെ സത്യമാസ്സ്രിയഹിതമായതിമധുരമായൎത്ഥ്യമായ്ഗംഭീരമായി
ടിന വാക്കുകളും അപ്പശബ്ദും കൊണ്ടനല്ലാത്ഥമായെല്ലാവനുമൾപൂവ്വവി
രിയുമാറാശുസന്തുഷ്ട്യാ ചൊല്ലി സകലജനത്തെയും തങ്കലെരഞ്ജിപ്പിച്ചു
നിഖിലഭൊഗമനുഭവിച്ചു സുഖിച്ചെററം ആശ്രിതന്മാരിൽ ഞാനമൊരു
ത്തനെന്നുകല്പിച്ചീശ്വരാപ്പണബുദ്ധ്യാ കമ്മങ്ങളെല്ലാം ചെയ്യുവൃദ്ധനാ
യിട്ടുന്നെരം ധമ്മെത്തരക്ഷിപ്പാനായ്പുത്രനെയഭിഷെകം ചെയ്യെണം മടി
യാതെ സമസ്തപദാത്ഥവും ത്യജിച്ചു മനസ്സിങ്കൽ സമതാബുദ്ധ്യാ യൊ
ഗം ധരിച്ചു വസിച്ചുടൻ ത്യജിച്ചീടെണം ദെഹം പരമാത്മനി ചെന്നു
ഭജിച്ചീടെണം പരമാനന്ദമജരാതെ_ബ്രഹ്മൻ തന്നുരുവിങ്കൽനിന്നു
ണ്ടായിതു വൈശ്യൻ കമ്മങ്ങൾ മിക്കവാറും മൂന്നമുണ്ടവനെന്നൊ പശുപാ
ലനം കൃഷി വാണിഭമിവയെല്ലാ മശ്രമമറയാതെ ചെയ്യെണമവനുജൻ
താൻദ്രവ്യമുണ്ടാക്കിടെണം മറ്റുള്ള വണ്ണികൾക്ക സവ്വകമ്മങ്ങൾക്കു
മുതവ്വ്യനെന്നറികനി_ബ്രഹ്മൻ തന്നംഘ്രിജാതനായതു ശൂദ്രനെല്ലൊ
കമ്മങ്ങളവനെതുമില്ലെല്ലൊ നിരൂപിച്ചാൽ ദാസനായ്ദ്വിജകുലപാദ
സെവയും ചെയ്യുവാസനയാലെ തെഷാം വൃത്തിയും കഴിക്കെണം ബ്രാ
ഹ്മണാജ്ഞയായ്ജ്ഞപശുഹിംസയും ചെയ്യാൽ കാര്യമായുള്ളതൊക്കെ
സ്സാധിക്കുമനുഗ്രഹാൽ രാജാവിനൊട്ടുവൃത്തിക്കത്ഥവും വാങ്ങിവൃന്ന
രാജ്ജിയിൽ മരിക്കയും കൊൽകയും ചെയ്യാമെല്ലൊ /നെരൊടെ ചതിയാ
തെ ചെയ്യുവൃത്തിയും കഴിച്ചാരൊട്ടുമൊരു വൈരം കൂടാതെ പരിചരിച്ചാ
രണെക്കൊരു ദുഃഖം കാണെമ്പൊളതു തീപ്പാൻ പ്രാണത്യാഗത്തെച്ചെയ്യു
സ്വൎഗ്ഗതിലഭിക്കെണം പ്രാണിസ്നെമത്തെപ്പാലിച്ചീടെണം വിശെ
ഷിച്ചും മന്ത്രമുച്ചരിയാതെ ശ്രാദ്ധവുമൂട്ടീടെണം തന്ത്രവും കാട്ടീടെണ മ
ന്ത്രാത്മനിഭക്ത്യാ അക്ഷരാനഭിജ്ഞത പരജ്ഞത_ം മൂഢതയും മക്ഷര
വ്യക്തിവിഹീനാലാപങ്ങളുമെല്ലാം/ ശൂദ്രനു ഭാഗിനെയൻ പിന്ധക
ൎത്താവായതു ശൂദ്രനു ഗതിവരുത്തീടുവാനെന്നതെല്ലൊ സ്ത്രീധമ്മം മിക്ക
വാറും ശൂദ്രധമ്മത്തെപ്പൊലെ ഭെദവും പെരികയില്ലറികയുധിഷ്ഠിര ശ്രെ
ണിധമ്മങ്ങൾ പറഞ്ഞീടുവാൻ കാലം പൊര വാണിഭം ഗിയുമിനിക്കി
ല്ലല്ലൊ ചൊല്ലീടുവാൻ ധമ്മപുത്രക്കരാജധമ്മമാശ്രിച്ചുഭീഷ്മർ നിമ്മല
ൻ പിന്നെ വൎണ്ണാശ്രമധമ്മത്തെച്ചൊന്നാൻ പിന്നെസ്സംകീൎണ്ണധ
മ്മങ്ങളെയുമറിയിച്ചു പുണ്യവാൻ പിന്നെ ശ്രെണീധമ്മവുമറിയിച്ചു
–ദുബ്ബലനായ നൃപൻ തന്നൊടു യുദ്ധത്തിനകെല്പെറും പ്രബലനായീടിന
നൃപശ്രെഷ്ഠൻ ഭാവിച്ചുവരുന്നെരം ദുബ്ബലൻ തന്റെ ധമ്മമെവമെന്നെ
ല്ലാമറിയിച്ചിതു ദെവ വ്രതൻ ഓരൊരൊതരമിതിഹാസങ്ങൾ കൊ
ണ്ടുപുനരൊരൊരൊ നയങ്ങൾ സംസ്യാലികളറിയിച്ചു രണ്ടില്ലം തന്നി

/ വാണിഭ ... ദികള
/ ശൂദ്രകമ്മങ്ങൾ എന്നു ധരിക്കയുധിഷ്ഠിര

ൽവന്നുജനിച്ചുമരിച്ചീടം കണ്ണഭാവവുംകണ്ടിൽവീഴുന്നപ്രകാരവും
ഇണ്ടൽപൊമ്മാറുമന്ധധാരിജനോടുചൊന്നാൻ — ഇങ്ങിനെഭീഷ്മ
ർപൊക്കൽനിന്നുധർമ്മജനൃപൻ മംഗലരാജധർമ്മംകെട്ടുകൂടിയവാറെ
പാർത്ഥിവൻഭീഷ്മർസംകാശത്തിങ്കൽനിന്നുപൊയി രാത്രിയിൽവിദ
പെണ്ണമന്മാരായെല്ലവിട്ടുംഭ്രാതാക്കളൊടും കൂടിസ്സാദരംനിരൂപിച്ചുസൊദ
രന്മാക്കുമൊക്ഷധർമ്മത്തെകെൾപ്പാനിപ്പൊൾ ചിന്തിച്ചാലധികാര
മുണ്ടൊയില്ലയൊനിങ്ങൾ കന്തരമന്തഃകരണത്തിനെന്താനുമുണ്ടൊ
ബന്ധമൊക്ഷങ്ങളുടെകാരണംചൊദിച്ചപ്പൊൾ അന്ധകാരങ്ങളു
കന്നൊരുസൊദരന്മാരും ഉത്തരംപറഞ്ഞതുകെട്ടപ്പൊളറിയായി ചി
ത്തശുദ്ധിയുംതെഷാംഭക്തിയുംവിശ്വാസവും മൊക്ഷധർമ്മത്തെക്കെ
ൾപ്പാനധികാരികളിവർ സാക്ഷാൽജ്ഞാനികളെന്നതറിഞ്ഞുധർമ്മപു
ത്രർപിറന്നാളെതിരുവെട്ടീഷ്മർസന്നിധിപുക്ക മുറ്റിട്ടുംഭക്ത്യാമൊ
ക്ഷധർമ്മങ്ങൾചൊദ്യംചെയ്തു രാജധർമ്മങ്ങൾകെൾക്കുംമുൻപിലെ
മൊക്ഷധർമ്മംരാജാവിന്നറികയിലാശപൂണ്ടിരിക്കുന്നു ശന്തനുപുത്ര
നട്ടത്തിരിക്കുന്നിതുമൂർത്ത്യ ചിന്തിച്ചാൽപിന്നെയാരുംചൊല്ലുവാനില്ല
യെല്ലൊ ഗാംഗെയനുള്ളപ്പൊഴെകെട്ടുകൊള്ളെണമെല്ലൊ_സാംഗമാം
മൊക്ഷധർമ്മംപിന്നെയില്ലാരുംചൊൽവാൻ_കെൾക്കെണ്ടതെല്ലായി
ല്ലുംമൊക്ഷധർമ്മങ്ങൾനൂനം ഒക്കപ്പൊളറിഞ്ഞുകൂടാഞ്ഞുംമൊക്ഷ
ധർമ്മംജനുജാത്മജനുടെപിറന്നാൾമറ്റൊരുത്തൻ തന്നൊടുചൊതി
ച്ചറിവാനുപായവുമില്ലസ്വാന്തമിന്നുതന്നുള്ളപ്പൊഴെകെൾക്കിലെയുള്ളു
എന്നിട്ടുനടെത്തന്നെകെൾക്കെണ്ടീട്ടിരിക്കുന്നു തനുടെധർമ്മമറിയാ
തെമറ്റൊന്നുമുൻപെ ധന്യന്മാരൊടുചൊദിക്കുന്നതുംയൊഗ്യമല്ല എ
ന്നാൽഞാൻരാജധർമ്മമൊക്കവെകെട്ടാൽനടെ വന്ദിച്ചുമൊക്ഷധർമ്മം
ചൊദിപ്പിതെന്നൊർത്തുള്ളിലുമുൽപ്പാട്ടുരാജധർമ്മമൊക്കവെകെട്ടവാറെ
പിൽപ്പാട്ടുമൊക്ഷധർമ്മംചൊദിച്ചുയുധിഷ്ഠിരൻ - അന്നെരംഭീഷ്മർധ
ർമ്മപുത്രൎക്കുമൊക്ഷധർമ്മംതന്നൊടുചൊൽവാൻതുടങ്ങുന്നതിൻമുൻപെ
തന്നെമൊക്ഷധർമ്മങ്ങളെല്ലാമനുഷ്ഠിക്കുന്നവന്റെ സാക്ഷാലുള്ളൊ
രുപരിശ്രമങ്ങളുറിയിച്ചു — ചൊല്ലിനാൻപിന്നെപ്രഹാണൊപായം
തന്നെശീഘ്രം ചൊല്ലിനാൻപുനരപരിഗ്രഹനിർവ്വെദവും പ്രത്യെക്ഷം
യുഗാലമ്പവൃത്തിയുംദൈഷ്ടികത്വം വിജ്ഞാനമെന്നിവറ്റെയൊക്ക
വെയറിയിച്ചു ചൊല്ലെഴുമപൊൽഫലാതന്നായുമറിവാനായ്ത്തു ചൊ
ല്ലിനാൻ ഭൃഗുഭരദ്വാജസംവാദംകൊണ്ടെ പിൽപാട്ടുമൊക്ഷധ
ർമ്മംചൊല്ലുവാനാരംഭിച്ചു ശില്പരായുള്ളൊന്നാൻജാപകൊപാഖ്യാനം
കൊണ്ടെല്ലാംവെദവ്യമായിട്ടുള്ളൊരക്ഷരരാശിയുടെദ്ദോത്ഥംനിയ

വെദവ്യാസസ്വരൂപമായുള്ളൊന്നു ധൎമ്മത്തെയുമെപ്പെരുമറിയിച്ചു സാന
ന്ദംയുധിഷ്ഠിരൻതന്നൊടു ദെവവ്രതൻ നിൎമ്മലൻ മനുബൃഹസ്പതിസം
വാദംകൊണ്ടു കൎമ്മണാം ഫലസ്വരൂപത്തെയും പുനരപി കരുതി ജ്ഞാന
സ്വരൂപത്തെയുമറിയിച്ചു പരമാത്മസ്വരൂപമഖിലമതുംചെയ്തു വാ
ൎഷ്ണെയൊപാഖ്യാനംകൊണ്ടു മൊക്ഷോപായമെന്നതു ചൊല്ലി വാൎഷ്ണെയ
നായ കൃഷ്ണൻതൻതിരുവുള്ളത്താലെ ജ്ഞെയമാം ശുകാനുപ്രശ്നംകൊ
ണ്ടു പൂൎവ്വൊക്തങ്ങളായുള്ള മൊക്ഷധൎമ്മം വിസ്തരിച്ചറിയിച്ചു ഗാംഗെ
യനൊരൊരൊ ഇതിഹാസങ്ങൾകൊണ്ടു സാംഖ്യമാം യൊഗത്തെയും
സംക്ഷെപിച്ചറിയിച്ചു ബുദ്ധിമാനായ ധൎമ്മപുത്രരൊടഥ ഭീഷ്മർ വി
സ്തരിച്ചുരചെയ്തു സാംഖ്യയൊഗങ്ങളെല്ലാം സാധനഫലസ്വരൂപപ്ര
കാരങ്ങളൊടും സാധു ചൊല്ക്കാൎയ്യനൊടും ഗാംഗെയനറിയിച്ചു വന്ദിച്ചു
സാംഖ്യയൊഗംതന്നിലെ വിശെഷവും വസിഷ്ഠകരാളാഖ്യജനക
സംവാദത്താൽ പിന്നെയും യാജ്ഞവല്ക്യജനകസംവാദത്താൽ തന്നെ
ബുദ്ധാപ്രബുദ്ധബുദ്ധ്യമാനന്മാരുടെ ഭെദവും സ്വരൂപവും സംക്ഷെ
പിച്ചറിയിച്ചു ബൊധിപ്പാനുപിന്നെ വിസ്തരിച്ചറിയിച്ചു തദനു ദെ
വവ്രതൻ ധൎമ്മജനൊടു ശുകപതനംകൊണ്ടു ശുകൊല്പത്തിയുമറിയി
ച്ചു ശ്രീവെദവ്യാസൻ പൊകുന്നതിന്നു ശ്രീശുകനുള്ള കെവലജ്ഞാ
നപ്രാപ്തി കൊണ്ടുള്ള മൊക്ഷപ്രാപ്തി എന്നിവയറിയിച്ചനെരം പി
ന്നെയും ഭീഷ്മർ മന്നവനായ ധൎമ്മനന്ദനനറിയിച്ചു കുന്തീതനിക്കിപ്പി
ന്നെ ശ്രീമന്നാരായണീയം കൊണ്ടറിയിച്ചു പഞ്ചരാത്രസിദ്ധാന്തമെ
ല്ലാം നാനാസിദ്ധാന്തമെല്ലാമെകനിഷ്ഠകൾതന്നെ താനുമെങ്കിലും
പ്രധാനംവെദങ്ങൾക്കും ഉഞ്ഛവൃത്ത്യുപാഖ്യാനംകൊണ്ടറിയിച്ചു ഭീ
ഷ്മർ കിഞ്ചിൽ സംശയം ധൎമ്മനന്ദനനുണ്ടാകായ്വാൻ ഇങ്ങിനെ ചൊ
ല്ലിപ്പതിനെട്ടു പൎവ്വങ്ങളിൽ വെച്ചും ഗിയായിരുന്നൊരു ശാന്തി പൎവ്വ
ത്തെയെല്ലാം തത്തൽ പൂൎവ്വഭാഗംകൊണ്ടു ഭൂപാലധൎമ്മ മുത്തരഭാഗംകൊ
ണ്ടു മൊക്ഷധൎമ്മവുമെല്ലാം കെവലം ബ്രഹ്മപ്രതിപാദ്യമാം ശാന്തിപ
ൎവ്വം കെവലം ജ്ഞാനപ്രദമായിരിപ്പൊന്നാകയാൽ വെദാന്തപ്രകര
ണമത്യന്തരഹസ്യമിതിദുഃഖം ചൊല്ലീട്ടകിൽ നിന്ദിക്കും മഹാജനം ചൊ
ല്ലുന്നതുപനിഷദ്വാക്യാൎത്ഥമെല്ലാമൊന്നു മില്ലകില്ലതിനാൽ തൊന്നിങ്ങി
നെ ചൊന്നെന്നെന്നു ചൊല്ലിനാൾ കിളിമകൾ മെലെട മിനിക്കഥ
ചൊല്ലുവൻ വെണ്മെങ്കിലെന്നെല്ലാം പറഞ്ഞിതു. *

ശാന്തിപൎവ്വം സമാപ്തം

അനുശാസനികം

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെ നമഃ അവിഘ്നമസ്തു

ഇത്ഥം കിളിമകൾ ചൊന്നതു കേട്ടഥ ചിത്തം തെളിഞ്ഞു ചൊദിച്ചിതു പിന്നെയും തത്തെ വരികരികത്തിരിസത്കഥ സത്വരം ചൊല്ലു ചൊല്ലെന്നതു കെട്ടവൾ ഉത്തരമായുരചെയ്താൾ കനിവിനൊടുത്തമമാംകഥ കെൾപ്പിൻ ചുരുക്കമായ്മൊക്ഷധർമ്മം കെട്ടവാറെ യുധിഷ്ഠിരൻ മൊക്ഷാർത്ഥിയാകിന ഭീഷ്മരെ വന്ദിച്ചു മൊക്ഷപ്രദൻ ജഗത്സാക്ഷിഭൂതൻ പരൻ സാക്ഷാൽ മുകുന്ദൻ സമക്ഷമവെക്ഷിച്ചു ദാനാദിധർമ്മങ്ങളെ കെട്ടുകൊള്ളുവാനാനന്ദമൊടുരചെയ്തു ഭീഷ്മരും കാലാദികളുടെ സംവാദം കൊണ്ടഥ കാലാത്മജനറിയിച്ചിതു വിസ്തരാൽ എല്ലാറ്റിലും പ്രധാനം പൂർവ്വകർമ്മമെന്നെല്ലാമറിയിച്ചനന്തരം പിന്നെയും മൃത്യുഞ്ജയത്തിനുപായപരത്വെന നിത്യമഥിതിപൂജാഫലമാഹാത്മ്യം മൃത്യുസൂദർശനൊപാഖ്യാനം കൊണ്ടുടൻ ഒക്കയറിയിച്ചനെരം ദെവവ്രതൻ സാമ്യമില്ലാത മതംഗൊപാഖ്യാനത്താൽ ബ്രാഹ്മണ്യമാഹാത്മ്യമൊക്കയറിയിച്ചു ജന്മം കൊണ്ടു സാധിക്കാവൂ തൽബ്രാഹ്മണ്യം കർമ്മം കൊണ്ടൊക്കമെ സാധിക്കരുതെല്ലൊ മുന്നം ഗരുഡനെ വിഷ്ണു പരീക്ഷിച്ചു നന്നായനുഗ്രഹിച്ചൊരു പ്രകാരവും ചൊല്ലി സുവർണ്ണ വൈകുണ്ഠ സംവാദം കൊണ്ടെല്ലാമജാതവൈരിക്കു ഗംഗാസുതൻ നല്ലൊരുപമന്യൂപാഖ്യാനം കൊണ്ടെല്ലൊ ചൊല്ലി പശുപതിമാഹാത്മ്യമൊക്കവെ ശൈവമായുള്ള സഹസ്രനാമത്തെയും ദൈവജ്ഞനായ ദെവവ്രതൻ ചൊല്ലിനാൻ ദിവ്യാവിശിഷ്ടാല്പരകന്യകാദാനം സർവ്വകർമ്മങ്ങൾക്കും മൂലമെന്നും ചൊല്ലി കന്യകാദാനപ്രകാരഭെദങ്ങളും കന്യകാദാനത്തിനുള്ളൊരു കാലവും ദായവിഭാഗപ്രകാരവും ദിക്ദെശന്യായഭെദങ്ങളുമാചാരഭെദവും വർണ്ണസമുദയൊല്പത്തി പ്രകാരവും വർണ്ണിച്ചു തത്ര ഗൊമാഹാത്മ്യവും ചൊന്നാൻ ശന്തനുസൂനു ഗൊദാനപ്രകാരവും ഹന്ത ഗൊദാനഫലവുമറിയിച്ചു സ്വർണ്ണമാഹാത്മ്യമഖിലമറിയിച്ചു സ്വർണ്ണദാനത്തിൻ ഫലപ്രകാരാദിയും സനത്കുമാരപ്രവാദം കൊണ്ടു മുഖ്യധർമ്മങ്ങൾ സംക്ഷെപിച്ചറിയിച്ചു തീർത്ഥമാഹാത്മ്യവും ഗംഗാമാഹാത്മ്യവും തിന്നറിയിച്ചിതു പാർത്ഥനു ഭീഷ്മരും പാർവ്വതീശർവ്വസംവാദെന പിന്നെയും പൂർവ്വസമുക്തങ്ങളായുള്ള കർമ്മങ്ങൾ സർവ്വവുമാശു സംക്ഷെപിച്ചറിയിച്ചു ദിവ്യനായിടിന ശന്തനുനന്ദനൻ വൈഷ്ണവധർമ്മമശെഷമറിയിച്ചു വൈഷ്ണവമായ സഹസ്രനാമത്തെയും ഇങ്ങിനെ ധർമ്മാർത്ഥ നാ

യിച്ചിതുശംശാന്തനയനുംഭാനുധമ്മാദികൾ അവ്യക്തനവ്യയൻദിവ്യ
നനാകുലൻ സവ്യസാചിപ്രിയൻനാരായണൻപരൻ തന്തിരുമെ
നിയുംകണ്ടുകണ്ടന്തികെ സന്തതംചിന്തിച്ചചിന്തിച്ചുരൂപം വ്യാസ
ധൌമ്യാദിമുനീന്ദ്രപ്രവരരും ഭൂസുരവൃന്ദവുംപാണ്ഡവരാദിയാം ബ
ന്ധുവർഗ്ഗങ്ങളുംകണ്ടങ്ങിരിക്കവെ ശന്തനുനന്ദനൻഭാഗീരഥീസുതൻ
നാരായണൻനളിനായതലൊചനൻ കാരുണ്യവാരിധികംസനി
സൂദനൻ സാക്ഷാൽസമീപെവസിക്കുന്നതുംമുദാ വീക്ഷ്യസംവീ
ക്ഷ്യസ്തുതിച്ചുനാമാമൃതംപാനവുംചെയ്തുപരമാനന്ദം പൂണ്ടുഭാനുകൊടി
പ്രഭൻഭക്തപരായണൻദെവദെവൻവാസുദെവൻജഗൽപതി ദെ
വകീനന്ദനൻതന്നെയുംതന്നെയു മെകീഭവിപ്പിച്ചുതാതവരത്തിനാ
ൽഏകസ്വരൂപംമനസിചിന്തിച്ചഥ സാക്ഷാന്മൂത്തിവായുള്ളദെവപ്ര
തൻസാക്ഷാമാമച്യുതാംഘ്രിദ്വയപങ്കജം നിശ്ചലസച്ചിന്മയമമൃതംപ
രംസത്യമനന്തമനാദ്യമനാകുലം സത്താപരബ്രഹ്മസച്ചിന്മയംപരമാ
ത്മാനമാത്മനാകണ്ടുകൊണ്ടാത്മനിസ്വാത്മാനമാശുയൊഗെനലയി
പ്പിച്ചുകാരണെത്തിംകൽനിലീനനാംഭീഷ്മരെ ധീരനാംധമ്മസുതൻ
വണങ്ങിടിനാൻനാരായണപരെ നാരായണപരെനാരായണെതി
ജപിച്ചിതെല്ലാവരുംപിന്നെമുഖ്യത്തരാത്രംപുനരെവരു മന്നെരംനി
ത്യൊപദായിതുന്നിടിനാർഎന്നിതെല്ലാമനുശാസനികംപർവ്വംതന്നിലു
ള്ളകഥകളാകുന്നിതുംവിസ്തരിച്ചൊക്കഞാൻ ഭാഷയാചൊല്ലിയാ
ൽസിദ്ധമല്ലാക്കയെന്നാകയല്പ്പിയെന്നു സംശയിച്ചിങ്ങിനെചൊല്ലി
യെൻഞാനെന്നുസംശയംകൂടാതെപൈംകിളിയുംപൊന്നാൾ.

അനുശാസനികപർവ്വംസമാപ്തം.

അശ്വമെധികം

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയെ നമഃ അവിഘ്നമസ്തു

ആനന്ദമാനന്ദമൎയ്യാജഗല്പ്ര മാനന്ദമാനന്ദമൂൎത്തികഥാമൃത പാനംദിനെദിനെ ചെയ്യുന്നവൎക്കസ്സാൎവ്വാനന്ദയാലയസ്യാലയപ്രാപ്തി യെ മൊഹനംമായാവിമൊഹവിധ്വംസനം മൊഹിതൊഹംതമാ കണ്ണനെസന്തതം മൊഹനദാനശീലെകിളിപ്പൈതലെ ദാഹംവി ഹായകഥയകഥയനീ— എംകിലൊകെൾപ്പിൻ ചുരുക്കിഞാൻചൊല്ലുവൻ പംകജനെത്രൻവിലാസങ്ങളൊരൊന്നെ ദെവവ്രതന്മരിച്ചൊരുനെരംപരി ദെവനംചെയ്തുയുധിഷ്ഠിരനാദികൾ ദെവിഗാന്ധാരിതന്നൊടുംതദാനര വീരൻധൃതരാഷ്ട്രരുംകരഞ്ഞീടിനാൻ ദെവനദിയായഗംഗയിൽനിന്നവർ ദെവവ്രതന്നുദകക്രിയയുംചെയ്താർ ധൎമ്മസുതാദികൾശൊകിച്ചുവീണപ്പൊൾ നിൎമ്മലനായഭഗവാനരുൾചെയ്തു "ധൎമ്മരാജാത്മജസൊമകുലാധിപ നിൎമ്മലാത്മാവെനീ ദുഃഖിക്കരുതെല്ലൊ നിന്മനൊദുഃഖത്തിനില്ലൊരുശാന്തിയെ തന്മഹാമായാബലമെന്നറികനീ തന്നുടെമായയിൽമൊഹിക്കരുതെന്നാൻ നിന്നൊടനെകംദിവ്യന്മാരുരചെയ്താർ യെന്നവയൊക്കവെനിഷ്ഫലമായിതൊ മന്നവവന്ദിക്കനീവെദവ്യാസനെ" എന്നതുകെട്ടുതൊഴുതിതുധൎമ്മജൻ മന്നവനൊടുമുനിയുമരുൾചെയ്തു "മായാമയനായമാധവൻതന്നുടെമായാവിലാസമിക്കാണായതൊക്കവെ ശന്തനുജൻതൻതിരുവടികെൾക്കവെ തൻതിരുമുമ്പിൽനിന്നില്ലയൊനിന്നൊടു കന്തിതനയപറഞ്ഞതില്പൊളുതു ചിന്തിച്ചുകാൺകനീമൂഢനായിടൊല ജ്ഞാനവിജ്ഞാനവിഹീനമതികളാ മാനവന്മാരിലൊന്നായുമഞ്ഞീടൊല പ്രാകൃതന്മാരായമാനുഷൎക്കെല്ലാമുള്ള മാകൃതിയെന്തുനീപൂണ്ടതുഭൂപതെ ജ്ഞാനൊപദെശംനിനക്കുമുനിജനം മാനമകലുവാനെത്രതരംചെയ്തു ഗാംഗെയനുംപരമാൎത്ഥംപറഞ്ഞിതു നീങ്ങീലമൊഹങ്ങളെന്നാലുമെംകിലൊ ചെയ്യെണമശ്വമെധംവിരവൊടുള്ളിൽ മയ്യൽതീൎന്നീടുവാൻ ധൎമ്മാത്മജ" വൈവസ്വതാത്മജൻദ്വൈപായനനൊടും കൈവണങ്ങിപറഞ്ഞീടിനാനന്നെരം "നെരെപിതാമഹനെല്ലൊഭവാൻമമ കൊരുന്യപാരിധിനായതപൊനിധെ എന്തൊന്നരുൾചെയ്യുന്നിന്തിരവാടി സന്തതംതെറ്റുചെയ്തിനാലെത്രെ യുദ്ധത്തിലൊക്കമരിച്ചിതുബാന്ധവൎകൾ അത്ഭുതമില്ലെന്നറികമനീശ്വര" ശ്രീബാദരായണൻ ചൊന്നാനതുനെരം "ശ്രീവാസുദെവകടാക്ഷ്യനെല്ലൊഭവാൻ [illegible]

ള്ളുഭക്തന്മാൎക്കുമുട്ടുകയില്ലെന്നും കൃഷ്ണൻതിരുവടിസാക്ഷാൽജഗന്മയൻ
ബന്ധുവായുണ്ടല്ലൊസന്തതമന്തികെ ചിന്തിച്ചതൊക്കവെസാധി
ച്ചുകൊള്ളുവാൻ" എന്നാലുമൊന്നുണ്ടുഞാനൊന്നുചൊല്ലുന്നു മുന്നംമ
രുത്തനാകുന്നനരപതി നിഹാരകുന്നിൻവടക്കെപ്പുറത്തുപ ണ്ടേറി
യൊരൎത്ഥംനിധിവെച്ചിരിക്കുന്നു അതുകൊണ്ടുവെണമശ്വമെധം
ചെയ്യു വാനായുദ്യമമുള്ളംതിരംനിനക്കെന്നാൽ" എന്നതുകെട്ടുയുധിഷ്ഠി
രൻചൊദിച്ചു മന്നവനായമരുത്തൻകഥയെല്ലാം എന്നൊടരുൾചെ
യ്യവെണംകൃപാനിധെ" മന്നവനെകൾക്കന്നരുൾചെയ്തുകൃഷ്ണനും "എ
ങ്കിലൊപണ്ടുമരുത്തനാകുംനൃപൻ ശംകാവിഹീനൻപുരൊഹിതകാം
ക്ഷയാ ചെന്നപെക്ഷിച്ചതുകെട്ടുധിഷണനു മിന്ദ്രെഷ്ടമെങ്കിലുമി
ല്ലൊരുതെന്നാൻ ആചാൎയ്യസൊദരനായസംവൎത്തനെ യാചാര
വുംചെയ്തുയാചിച്ചുഭൂപനും ഉൎവ്വീപതെനിനക്കിഷ്ടകൎമ്മങ്ങളെ നിൎവ്വ
ഹിപ്പിക്കുന്നുണ്ടുഞാൻനിൎണ്ണയം എന്നതുകെട്ടതെളിഞ്ഞുമരുത്തനു
മന്നുതുടങ്ങിയനെകംമഖംചെയ്താൻ അൎത്ഥമരിവശെഷിച്ചിതുപി
ന്നെയും പൃത്ഥ്വീപതിനിധിവെച്ചാനതൊക്കവെ ഉണ്ടിരിക്കുന്നുപ
നിമലമെലതു കൊണ്ടുപൊന്നാലുമിങ്ങതുംമടിക്കെണ്ട പൃത്ഥ്വീപതി
കൾനിധിയെടുത്തത്രെയു ത്തമമായധൎമ്മം ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു എ
ന്നാലതുവെച്ചവനുംഗതിവരും മന്നവന്മാൎക്കുംഗതിവരുംനിൎണ്ണയം"
എന്നരുൾചെയ്യെഴുന്നെള്ളിപരാശര നന്ദനനാകിയകൃഷ്ണൻമുനിവ
രൻ ദെവദെവൻവാസുദെവൻജഗല്പതി ദെവകിനന്ദനൻനന്ദജ
ൻമാധവൻ ഭക്തനാംധൎമ്മാത്മജനൊടുപിന്നെയും ചിത്തംതെളിവ
തിനായരുളിച്ചെയ്തു "ധൎമ്മെണരാജ്യംനിനക്കായ്വന്നിതു ധൎമ്മജവ
ഞ്ചനംകിഞ്ചനകൂടാതെ ദൈവാജ്ഞയാപരിപാലിക്കനീതെളിഞ്ഞുൎവ്വീ
തലെധൎമ്മംവന്നണയാതെ ഗൊബ്രാഹ്മണാദിപ്രജാപരിപാലനം
താല്പൎയ്യമൊടുചെയ്യേണംധരാപതെ ജ്ഞാനായതൊൎക്കിൽപശുക്കളുംവി
പ്രരും ജ്ഞാനമാകുന്നതിന്നെയറികയും മല്പ്രസാദംകൊണ്ടുതന്നെ
വരുംഗതി മല്പ്രസാദംഗൊദ്വിജപ്രസാദംതന്നെ" ചിന്മയനായജഗ
ന്മയൻമാധവൻ കൎമ്മൈകസാക്ഷിമുകുന്ദൻതിരുവടി ധൎമ്മജൻത
ന്നൊടരുൾചെയ്തൊരൊന്നെ നിൎമ്മലൻപിന്നെനംനൊടുകൂടവെ
വാസവപ്രസ്ഥത്തിനാമ്മാറെഴുന്നെള്ളി വാസുദെവൻതന്നൊടന്നു
ധനഞ്ജയൻ അത്യന്തമിഷ്ടനായൊരുവയസ്യനാ ഭൃത്യനായ്ശ്രീപാദ
ഭക്തനായ്ദാസനായ് സെവകനായ്ത്തവശിഷ്യനായൊരുഞാൻ ചാപ
തിനായ്തരനായ്തിരന്നെൻവൃഥാ മൎത്ത്യജന്മത്തെലഭിച്ചാരുവരെങ്ങ
നൊ അപാൎത്ഥമായുള്ളൊരാത്മജ്ഞാനംപരം സിദ്ധിക്കവെണംപരമ

ഗുരുവിനൊടെത്രാപലക്കുമതിനൊരാചാൎയ്യനൊടെത്തുകിലുമറിവാൻപണിയുണ്ടല്ലൊ ചിത്തമുഴുത്തകരുണപൂണ്ടേത്രയും ഭക്തപ്രിയനായ്വിനീതനായ്ശാന്തനാ സ്തുതാരജസ്സുമൊവൃത്ത നിയുതനാത്തുതജ്ഞാനായൊരുസൽഗുരുതൻപദം നിത്യമാരാധിച്ചുതല്പ്രസാദത്തിനാൽ സിദ്ധിക്കവെണമാത്മജ്ഞാനമെവനും സാക്ഷാൽസകലജഗല്ഗുരുവായൊരു മൊക്ഷപ്രദൻനിന്തിരുവടിതാൻതന്നെ ഒക്കിലിനിക്കഗുരുവായതാകയാൽ നിങ്കണമാശുമായാമൊഹമൊക്കവെ" എന്നുരചെയ്തുഭിവാദ്യവുംചെയ്തിതു പിന്നെയുംപിന്നെയുംവിണ്ണവർകൊന്മകൻ കൃഷ്ണൻതിരുവടിതന്നുടെഭക്തനാം ജിഷ്ണുവൊടുചിരിച്ചരുളിച്ചെയ്തു "ജ്ഞാനംപലവകയുണ്ടവകെളാത്മ ജ്ഞാനത്തിനൊടുസമമല്ലനിൎണ്ണയം കെവലജ്ഞാനമുപദെശിച്ചീടുവാ നെവനുള്ളുജഗത്തിങ്കൽനിരൂപിച്ചാൽ എങ്ങാനുമുണ്ടൊരുത്തൻപുനരെംകില തെങ്ങിനെചെന്നുകണ്ടെത്തിയറിയുന്നു പിന്നെവിഷയവിരക്തനായുള്ളൊരു ഭക്തൻപരമാത്മജ്ഞാനാൎത്ഥിയായവൻ സ്വസ്ഥനാസ്വൈരംസഞ്ചരിക്കുംവിധൌ മുക്തനായൊരുഗുരുവിനെയൊരാനു മെത്തുമൊരുനാളൊരുത്തനൊരുദിശി നിശ്ചയമീശ്വരനായതവൻതന്നെ കൊച്ചുകൾക്കുള്ളിലവനുടെമാഹാത്മ്യമെത്തുമറിയരുതെങ്ങളിലൊന്നെന്നു ബൊധമൊഴിഞ്ഞവൎക്കൊകയില്ലല്ലൊ പിള്ളുന്നതാമരപ്പൂവിൻമധുരസം വെള്ളത്തിലുള്ളജന്തുക്കൾക്കറിയാമൊ? ജ്ഞാനിക്കൊഴിഞ്ഞറിയാമൊ കെവലം ജ്ഞാനിയായുള്ളവൻതന്നെയൊരിക്കലും അങ്ങിനെയുള്ളഗുരുനാഥനെക്കണ്ടു മംഗലവാചാവണങ്ങിച്ചിരകാലം ശുശ്രൂഷയാവസിച്ചാലൊരുകാലത്തു വിശ്വാസഭക്തികൾകണ്ടുഗുരുനാഥൻ പാരംപ്രസാദിച്ചുപദെശവുംനൽക. തിരുംജനനമരണവുമന്നാരം ചെരുംപരമാത്മനാചെന്നുജീവനും പൊരുംപറഞ്ഞുള്ളനിന്നൊടുഞാൻപുരാ യുദ്ധത്തിനായ്തുടങ്ങുംവിധൌമൊഹനംബൊധനായൊരുനിന്നൊടുചൊല്ലീലയൊ തെരിലിരുന്നുഞാൻനിന്നൊടതൊക്കവെ നീരിൽവരച്ചവരയായ്മറഞ്ഞിതൊ കെളിനിയുംപരമാത്മസ്വരൂപംനീ അത്രതെന്നുണ്ടല്ലൊചൊല്ലുവാനിന്നിയും പാക്കിൽവിഷയമല്ലാതൊരാത്മജ്ഞാന മാക്കുമെകെട്ടാൽമതിയാകയില്ലല്ലൊ ഞാനെന്നുമൻപൊടിനിക്കെന്നുമുള്ളൊരു മാനംകളെക്കനടെയാന്നുവെണ്ടുന്നും യുഷ്മദസ്മല്പ്രഭ്രാന്തികൊണ്ടെറവും കശ്മലംമാനുഷൎക്കുള്ളിലുണ്ടാകുന്നു പിന്നെസ്സുഖദുഃഖശീതൊഷ്ണമായിയാം ദ്വന്ദ്വഭാവങ്ങളുകളെക്കളയെണം. ഭൂമ്യാദിവഹ്നിവാതാകാശവുംപിന്നെ ശബ്ദസ്പൎശരൂപാസ്സ്പൎശനാന്തങ്ങളും ശ്രൊത്രാദിപഞ്ചകൎമ്മെന്ദ്രിയങ്ങളും വാക്കാ

ണിപാദപായൂപസ്ഥവും വചനാദാനയാനവിസൎഗ്ഗാനന്ദങ്ങളും മാ
നസബുദ്ധ്യഹംകാരചിത്തങ്ങളും തദ്വിഷയങ്ങൾ പ്രാണാദികളുമല്ല
ജീവനുമല്ല കെൾ ആത്മാവാകുന്നതും തന്നിലെതാനുന്നതെല്ലാററിനുമി
ത്തെ മിന്നൽപൊലെ സകലത്തിനും സാക്ഷിയായെയൊന്നുമെതന്നൊട്ടു
വന്നങ്ങുപൊറാതെ ചെന്നുതാനെല്ലാററിനൊട്ടുമെ ചെന്നുകൊണ്ടെ
ല്ലാററിനുമൊക്കച്ചെയ്യുന്നുമുണ്ടാക്കി നല്ലതെജൊമയനായിരിത്ത
പ്പൊഴും വെള്ളത്തിൽ മുക്കിക്കിടക്കും കലശത്തിനുള്ളിലും പിന്നെപ്പു
റത്തും നിറഞ്ഞൊരു വെള്ളം കണക്കെ ജഗത്തിങ്കലൊക്കവെ വ്യാപി
ച്ചിരിപ്പതാത്മാവു പരബ്രഹ്മം രൂപാദിഹീനമെകം പരമവ്യയം തത്സ്വ
രൂപമറിവാൻ ഗുരുവാം പരമെശ്വരനംഘ്രികൾ ചൂടുകിലാമെത്രെ പു
ത്രമിത്രാൎത്ഥകളത്രദെഹങ്ങളിൽ നിത്യമല്ലെത്രയും വ്യൎത്ഥമെന്നൊൎത്തുടൻ
നിത്യവിരക്തമായ് സത്യമാസ്ഥിത്യമായുതപാൎത്ഥമാകുമാത്മാവുമാചാൎയ്യനും
താനുമൊന്നായറിഞ്ഞൊരുത്തു കാണാത്തതും താനൊഴിഞ്ഞുന്നുമൊന്നില്ല
കെളന്നെരം" ഇത്ഥം ഭഗവാനരുൾചെയ്തതൊക്കവെ വിസ്തരിച്ചിപ്പൊ
ളിനിക്കറിയിക്കാമൊ കെട്ടിവണ്ണം ഭഗവദ്വചനം പാൎത്ഥനാദ്യന്മാ
രൊട്ടും നടന്നുതെളിവൊടെ ഹസ്തിനമായപുരിപുക്കു വന്ദിച്ചു പൃത്ഥ്വീ
പതിയായധൎമ്മജൻ തൻപദം പാണ്ഡവന്മാരും ഭഗവാനുമായിന്നു പാ
ണ്ഡുനൃപാലയം പുക്കൊരനന്തരം പുത്രമിത്രാദികളൊക്കമരിക്കയാലെ
ത്രയും വെദകലന്നുജനത്തെയും ഒക്കപ്പുറം തൂടനാശ്വാസിപ്പിച്ചിടരൊക്ക
കളഞ്ഞിതു സത്വരം മാധവൻ ശ്രാദ്ധദൈവാത്മജന്മാദികളൊക്കവെ
ശ്രാദ്ധവും ചെയ്താംഭിമന്യുവിനായി പ്രീത്യാപരാശരപുത്രനെയും തൊ
ഴുതാസ്ഥയാ പൂജിച്ചഭിവാദ്യവും ചെയ്താർ. പിന്നെപ്പരാശരനന്ദനൻ
ചൊല്ലിയ പൂൎണ്ണനിധിയെടുപ്പാനായ്പുറപ്പെട്ടാർ ആൎത്തനാലംഗപ്പട
യൊടുകൂടവെ പാൎത്ഥിവന്മാരും ദ്വിജന്മാരുമായൊരൊ മാമുനിമാരുമാ
യ്യൊരെപടകൊട്ടു സാമൊദമാശു നടന്നുപെശന്തൊടെ കാനനശൈ
ലനദികളും ദെശങ്ങൾ നാനാനരെന്ദ്രന്മാർ വാഴുന്ന രാജ്യങ്ങൾ എന്നി
വപിന്നിട്ടു കൈലാസമാകിയ കുന്നിനു ചെന്നു മഹെശ്വരപാദങ്ങൾ ന
ന്നായ്പ്പണിഞ്ഞിനാർ ഭക്തിയൊടെയവർ പിന്നെ മഹെശ്വരപൂജയും ചെ
യ്തിതു കുന്നിൻമകളെയും മക്കളെയും കണ്ടു വന്ദിച്ചു നന്ദികെശാദിഭൃത്യ
ങ്ങൾക്കും ഉപ്പിവരുമായ്പൂജിച്ചു സെവിച്ചാർ നന്നായനുഗ്രഹിച്ചു
മഹാദെവനും പിന്നെപ്പുനിമലതുംകലാമ്മാറങ്ങു ചെന്നുകണ്ടീടിനാ
രത്ഭുതമായെററ മുന്നതമായശിഖരങ്ങളുംകണ്ടു നിന്നു ശിവശിവയെ
ന്നുരെക്കെപ്പിന്നാർ വെള്ളാരതപൊലെ മുള്ളുപുരൊഹിതനൊരൊരു.
രന്തികെ മെഹാമപ്പൂജാദികൾ ചാരുനിധികാത്തിരിക്കുന്ന ദൈവതമാരെ

യും പൂജിച്ചുതൃപ്തിവരുത്തിനാർ പിന്നെക്കുഴിച്ചു നിധികണ്ടെന്നെത്തു
വന്നൊരുവിസ്മയം ചൊല്ലാവതല്ലെത്തും പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള പാത്രങ്ങ
ൾപലതരം ഉന്നതവാരണവാജിപശുവൃഷ മെന്നിവപൊന്നുകൊ
ണ്ടുള്ളതനവധി മൂലഫലങ്ങൾപൊലെചമച്ചുള്ളതും മാലകളാദിയാ
മാഭരണങ്ങളും അംഗുലീയങ്ങൾകണ്ടാലുമൊരൊന്നിവ യംഗങ്ങളു
ടെകഴിക്കാന്നമുക്കെല്ലാം പണ്ടുള്ളദെഹങ്ങളെത്രവലുതിവ കണ്ടാലും
നാംകൃമികൾക്കുസമമെന്നല്ലൊ എന്നിവയൊരൊന്നുവിസ്മയംപൂണ്ട
വ രന്യൊന്യമാലാപവും ചെയ്തുകൌതുകാൽ ആററമില്ലാതൊളമുള്ളര
ത്നങ്ങളും മററുമപൂൎവ്വങ്ങളായുള്ള വസ്തുക്കളൊക്കയെടുത്തൊരുപൊന്നിന്മ
ലപൊലെ പൊക്കത്തിലങ്ങു കൂട്ടീടിനാരന്നെരം "പണ്ടുപണ്ടുള്ളരാജാക്ക
ളിതെങ്ങിനെ യുണ്ടാക്കിയവാറിതെത്രയുമത്ഭുതം ക്ഷൊണീപതികൾ
സമൃദ്ധിപണ്ടീവണ്ണം നാണമാകുന്നുനമുക്കിതുകാണുമ്പൊൾ" ഇത്ഥം
പറഞ്ഞുപറഞ്ഞുവരൊരൊരൊഹസ്തികൾവാജികളൊട്ടകക്കൂട്ടങ്ങൾ അ
സ്തുഭാരശ്രമംപൂണ്ടകഴുതകൾനന്നായ്ച്ചുമന്നൊരുലക്ഷത്തിലുംപരംപി
ന്നെയുമൊരൊരൊകിംകരന്മാർചുമന്നൊന്നായിരംകൊടിയുണ്ടല്ലൊ
കാലാളും തെരുകളുള്ളവയൊക്കനിറഞ്ഞാറെ പൊരാഞ്ഞുകാലാൾചുമ
ന്നാർവിശെഷിച്ചും സെനാപതികളുംമന്ത്രിവരന്മാരും മാനംവെടി
ഞ്ഞുചുമന്നാരതുനെരം ഭീമസെനൻതാനെടുത്തുനടന്നിതു ഭൂമിയുമൊ
ന്നുചാഞ്ചാടിയതുനെരം "ഞങ്ങളൊടൊക്ക വന്നൊരുമൂലംനിങ്ങൾ അ
ങ്ങൾതങ്ങൾക്കുവെണ്ടുന്നപദാൎത്ഥങ്ങൾ തങ്ങൾതങ്ങൾചുമന്നീടുവി
ൻനിങ്ങൾക്ക ഞങ്ങൾകല്പിച്ചുള്ളതങ്ങുപെന്നാൽതരാം" എന്നങ്ങയ
ച്ചുകൊടുത്തിതുധൎമ്മജൻ തന്നൊടുകൂടവെപൊയവൎക്കൊക്കവെ, ആ
നന്ദമൊടുനിധിയുമെടുപ്പിച്ചു മാനംകലൎന്നമഹീപതിവീരന്മാർ ആന
യുംതെരുംകുതിരയുംകാലാളു മാനകദുന്ദുഭിശംഖാദിവാദ്യവും ആനന്ദ
മുള്ളിൽനിറഞ്ഞുവഴിഞ്ഞെഴുമാനസപത്മങ്ങളൊടുമതുനെരം ഘൊഷി
ച്ചുതെക്കുതിരിച്ചുനടകൊണ്ടാർ ഘൊഷിച്ചിതാകാശവുംവിമാനങ്ങളാ
ൽ വാസുദെവൻദെവദെവൻജഗൽപ്പതി വാസവസെവിതൻനന്ദജ
ന്മാധവൻ വാസവപുത്രപ്രിയവയസ്യൻപരൻ വാസുകിപൂൎവ്വജഭൊ
ഗിശയനനെ ന്മാനസതാരിലിരുന്നരുളുംകൃഷ്ണൻ മാനമില്ലാതവിഭൂ
തിയുടയവൻമാനവനായിപ്പിറന്നൊരുമായാമയൻമാനിനിനാംമന്നൊ
ധൈൎയ്യംപൊരാധിപൻ ഉദ്ധവർസാത്യകിസാരണസാംബാദിഭൃത്യ
പുത്രന്മാരുമഗ്രജൻതാനുമാ യുത്തഗജരഥവാജിപദാതിയുമുത്തമസൈ
ന്യസമെതമെഴുന്നെള്ളീ ഹസ്തിനമായപുരിപുക്കരുളിനാൻ ചിത്തമൊ
ടെനവിദുരാദികളൊക്ക മുത്തമന്മാരെതിരെററുപൂജിച്ചിതു ഭക്തികളൊ

Uttara's child quickened

റാംതെളിഞ്ഞുഭഗവാനും ഉത്തരയും പുനരന്നു പെറ്റീടിനാളസ്ത്രശക്ത്യാ
ചെതനിൎജ്ജീവനായൊരു പുത്രനെക്കണ്ടുദുഃഖംകലൎന്നുത്രയും അത്തൽ
പൂണ്ടാശ്രുകരഞ്ഞുകരഞ്ഞുടനുത്തരവീണുരുണ്ടീടിനാളന്നെരം "ഭക്ത
പ്രിയപരമാനന്ദഗൊവിന്ദ പാഹിമാംപാഹിമാംദെവകീനന്ദനപാ
ഹിമാംപാഹിമാംകൃഷ്ണകൃപാനിധെ സന്താനസന്ദാനസന്താനസ
ന്നിഭ സന്താപനാശനസന്തൊഷകാരണ ചിന്തിതചിന്താമണെജഗ
ന്മംഗല ഹന്തഹാഹാശരണംചരണാംബുജംകൃഷ്ണശരണംശരണം
മുരരിപൊ വൃഷ്ണിപ്രവരശരണം മധുരിപൊ വിഷ്ണൊശരണംശ
രണംഹരെവിഭൊ ജിഷ്ണുവയസ്യശരണംജഗൽപ്രഭൊ വാരണതാ
പനിവാരണകാരണ കാരണപൂരുഷ നാഥനരകാരെ മാരണവാ
രണമാരണകാരണ ചാരണസെവിതകാരുണ്യവാരിധെ നാരായ
ണശരണംശരണംഹരെ നാരദവന്ദിതനാരകനാശന നാരീജനമ
നൊമൊഹനകൊമള നാരായണശരണംകമലാപതെ" ഇത്ഥംകരഞ്ഞീ
ടുമുത്തരതന്നുടെ ചിത്തതാപംകണ്ടുകുന്തിയുമന്നെരം ഭക്തികലൎന്നുമുകു
ന്ദപാദാംബുജം നത്വാ"കുലംമമരക്ഷിച്ചുകൊള്ളെ"ന്നാൾ "സത്യപരായണ
സച്ചിന്മയഹരെ തത്വസ്വരൂപസകലജഗല്പതെ ഭക്തപ്രിയപരമാ
നന്ദഗൊവിന്ദ മുക്തിപ്രദമുരാരാതെരമാപതെ ശ്രീകൃഷ്ണരാമയാദവപതെ
ഗൊപതെ ശ്രീകാന്തകെശവമാധവശ്രീനിധെ ശൊകജരാമരണാ
ദികളില്ലാത യൊഗെശയൊഗീശ്വരപ്രിയകംസാരെ ദാമൊദരമു
രെകാരുണ്യവാരിധെ കൊമളവിഗ്രഹദൈത്യകുലാന്തക പുണ്ഡരീ
കെക്ഷണപീതാംബരവിഭൊ പുണ്ഡരീകൊദരശംഖചക്രായുധ വി
ശ്വംഭരപരമെശ്വരശാശ്വത വിശ്വംഭരാപതെവിശ്വരൂപപ്രഭൊ
നീയൊഴിഞ്ഞെതുമൊരുനാളുമില്ലനിന്മായാവിലാസങ്ങളാൎക്കറിഞ്ഞീ
ടാവു നീയൊഴിഞ്ഞാരുരക്ഷിപ്പതുഞങ്ങളെ നീയല്ലയൊകാത്തുകൊ
ണ്ടതുമിന്നിയും നിന്നെയൊഴിഞ്ഞറിയുന്നീലൊരുനാളും പുണ്യപൂ
രുഷപുരുഷൊത്തമവിഭൊ സ്ഥാവരജംഗമജാതികൾക്കൊക്കവെ
ജീവനാകുന്നനിനക്കുനിരൂപിച്ചാൽ ജീവനില്ലാതെപിറന്നകിടാവി
നു ജീവനുണ്ടാക്കുവാനെന്തൊരുസംകടം" സന്താപമൊട്ടുതൊഴുതുഴറീ
ടിനാൾ കുന്തിയുമവ്വണ്ണംതന്നെസുഭദ്രയും അന്തികെവീണുകുരുകുല
സ്ത്രീജനം വെന്തഴൽപൂണ്ടുകരയുന്നതുനെരം അച്യുതൻതാനതുകണ്ടു
കിഞ്ചന നിശ്ചിത്യകാൎയ്യംനിരൂപിച്ചുസത്വരം ഉത്തരയൊടുവാങ്ങീ
ടിനാൻതന്നുടെ ഹസ്തപത്മംകൊണ്ടുബാലശരീരവും ഘൊരമായു
ള്ളൊരുചക്രതെജസ്സിനാൽ ദൂരനീങ്ങീവിരഞ്ഞസ്ത്രതെജൊബലംബാ
ലകൻജീവിച്ചുമാതാവുതൻമുല പ്പാലുംകുടിച്ചുതെളിഞ്ഞുവിളങ്ങിനാ

ൻ പാലിച്ചിതിങ്ങിനെ പാണ്ഡവസന്തതി കാലസ്വരൂപനാം കൃഷ്ണൻ
തിരുവടി പാൎത്ഥാദികളും നിധിയുമായ്വന്നിതു പാരത്തിരെററിലവാ
സുദെവാദികൾ പുത്രമിത്രാൎത്ഥലാഭംകൊണ്ടു സന്തുഷ്ട ചിത്തന്മാരായി
രുന്നീടിനാർ പാണ്ഡവർ അശ്വമെധത്തിനാരംഭിക്ക യെന്നതു വി
ശ്വനാഥൻ താനരുൾചെയ്യുനന്തരം അഗ്രജന്മാരെയുമച്യുതൻ തന്നെ
യു മഗ്രെവണങ്ങിനടന്നിതു ഫല്ഗുനൻ അശ്വം നടത്തുവാൻ മറ്റുള്ള
വർകളും നിശ്ശെഷവസ്തുക്കൾ സംഭരിച്ചീടിനാർ ദിക്കുകളൊക്ക ജ്ജയി
ച്ചു തിറവാങ്ങി മുഖ്യനൃപന്മാരെയും ജയിച്ചങ്ങിനെ പാൎത്ഥനുമശ്വവും
കൊണ്ടുവന്നാനൊരൊ പാൎത്ഥിവന്മാരുമതിന്നുവന്നീടിനാർ നാനാ
മുനിവരന്മാരും ദ്വിജന്മാരും മാനസാനന്ദം കലൎന്നുവന്നീടിനാർ ആന
തെർ കാലാൾ കുതിരപ്പടകളും മാനം കലൎന്നുള്ള വൃഷ്ണിപ്രവരരും വൈ
ശ്യരും ശൂദ്രരും വന്നീടിനാർ നാനാ ദെശ്യന്മാരായുള്ള വിദ്വജ്ജനങ്ങളും
നല്ല മുഹൂൎത്തവുമൊത്തു യഥാഗമം കല്യാണമൊടു ദീക്ഷിച്ചിതു ഭൂപനും
"പണ്ടനെകം ജനം ചെയ്ത യാഗങ്ങളും കണ്ടീലിവണ്ണമെന്നാർ വിബുധാ
ദികൾ" എന്തു ചെതം നല്ല ബന്ധുവാകുന്നതൊ ചെന്താമരക്കണ്ണനാം കൃ
ഷ്ണനല്ലയൊ ഭൃത്യപ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നതു മാധവൻ പൃത്ഥ്വീപതികൾ മ
റെറാക്കിവണ്ണം വര ഭാഗ്യവാന്മാരിൽ വെച്ചഗ്രെസരനായ തൊക്കിൽ
യുധിഷ്ഠിരനായ നരപതി" ഇത്ഥം മഹാലൊകരൊക്കപ്പറകയു മത്ഥം മ
തിമതിയെന്നു മൊദിക്കയും പൃത്ഥ്വീശനാശീൎവ്വചനങ്ങൾ ചൊല്ലിയും
ചിത്തം കുളുൎത്തു പുകഴ്ത്തിയും സജ്ജനം ദക്ഷിണയും ചെയ്തു യാഗം സമൎപ്പി
ച്ചു ദിക്കുകളൊക്കപ്പുകഴുംവണ്ണം വാദ്യനിനാദകൊലാഹലത്തൊ
ടുകൂടാദ്യനാം കൃഷ്ണൻ തിരുവടി തന്നൊടും മന്നവർ മന്നനവഭൃഥസ്നാന
വും വിണ്ണൊൎന്നദിയിലാമ്മാറു ചെയ്തീടിനാൻ ഭൊജനവും കഴിഞ്ഞൊ
ത്ത ബന്ധുക്കൾക്കു പൂജയും ചെയ്തു പുക്കീടിനാനാസ്ഥാനം സാമന്ത
സൊദരഭൃത്യപുരൊഹിത ഭൂമീന്ദ്രഭദ്രദെവതാപസന്മാരൊടും ദിവ്യസിം
ഹാസനം പുക്കിതു ഭൂപതി സവ്യസാചിപ്രിയനവ്യയനീശ്വരൻ കൃഷ്ണ
ൻ തിരുവടി വൃഷ്ണികുലാധിപൻ ജിഷ്ണുമുഖാമരവന്ദ്യൻ ജനാൎദ്ദനൻ ഇന്ദി
രാവല്ലഭനിന്ദീവരെക്ഷണൻ ഇന്ദുബിംബാനനനിന്ദ്രാരിനാശനൻ
അംബുജലൊചനൻ ബിംബഫലാധരൻ അംബുജനാഭനനന്തന
നാകുലൻ അംബുജാംഘ്രിദ്വയനംബുജന്മായുധൻ തുംബുരുനാരദശ
സ്വച്ചാരണാദ്യംബരചാരിനിഷെവിതൻ മാധവൻ അംബികാ
വല്ലഭസെവിതൻ കെശവ നംബുജനാഭനനന്തനാദ്യൻ ഹരി വി
ശ്വസൃഷ്ടിസ്ഥിതസംഹാരകാരണൻ വിശ്വരൂപൻ പരൻ വിശ്വംഭ
രാവരൻ ഭക്തപ്രിയൻ വാസുദെവനനാമയൻ ഭക്തിമുക്തിപ്രദൻ

ശക്തിയുക്തൻദെവൻ ആസ്ഥാനമണ്ഡപെരത്നസിംഹാസനെ ആ
സ്ഥയാസംപ്രാപ്തനായൊരുനെരത്തു നക്ഷത്രമണ്ഡലമദ്ധ്യെവിള
ങ്ങുന്ന നക്ഷത്രനാഥനെപ്പൊലെവിളങ്ങിനാൻ എന്നുള്ളിലാമ്മാറി
രുന്നരുളുന്നവൻ തന്നെയുംകണ്ടുകണ്ടാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടു കണ്ണുകളെ
ററംകുളുത്തുകുളുത്തവ നെണ്ണമില്ലാതൊളംസന്തൊഷചെതസാ വി
ണ്ണവർനായകൻചെന്നുസുധമ്മയിൽ വിണ്ണവരൊടുമിരുന്നപൊലെ
തദാ മന്നവർമന്നവനായയുധിഷ്ഠിര നന്നതരത്നസിംഹാസനെമെ
വിനാൻ അപ്പൊഴൊരത്ഭുതംകണ്ടിതെല്ലാവരും വിപ്രപ്രവരരെക്കാൽ
കഴുകിച്ചനീരുണ്ടൊരുവാപികണക്കെനിന്നിടുന്നു കണ്ടുമുന്നെററം
പരപ്പുമുണ്ടാകയാൽ വന്നൊരുകീരിയതിൽമുഴുകിക്കരെറ്റുന്നിതുപിന്നെ
യുംപിന്നെയുംപിന്നെയും പൊന്നുപൊലെയൊരുഭാഗംനിറമതി ന
ന്യഭാഗംമുന്നമുള്ളവണ്ണംതന്നെ ഭൂമിദെവന്മാരതുകണ്ടുചൊദിച്ചാർ "നീ
മുതിന്നെങ്ങളൊടാശുചൊല്ലീടെണം നിന്നുടൽപാതിയുമെങ്ങിനെ
യിങ്ങിനെ പൊന്നിറമായവാറെന്നിതുസാഹസാൽ ഇന്നിതിലെന്തി
നുനീമുഴുകുന്നിതു പിന്നെയുംപിന്നെയുംവീണനെകംതരം" എന്നതുകെ
ട്ടുപറഞ്ഞിതുകീരിയു "മിന്നതുനിങ്ങൾക്കുഞാൻപറയെണമൊ ഞാന
ത്തുനെരെപറയുന്നനെരത്തുമാനസെ നിങ്ങൾക്കുഖെദമുണ്ടായ്വരും ചൊ
ല്ലെണമെങ്കിലൊ ചൊല്ലുവൻ നിങ്ങളുമെല്ലാവരും ചെവിതന്നുകെട്ടീ
ടുവിൻ എങ്കിലൊ പണ്ടുസക്തുപ്രസ്ഥനാം ദ്വിജൻ പങ്കങ്ങളെല്ലാമ
കന്നതപൊനിധി പത്നിയൊടുമൊരുപുത്രനൊടുംപുത്ര പത്നിയൊടുംകൂ
ടിവാഴുന്നതുകാലം നിത്യമുതിർമണിയുംപെറുക്കിക്കൊണ്ടു വൃത്തികഴി
ച്ചുവസിക്കുമാറാകുന്നു അന്നൊരുനാളൊരുകാലായിലാമ്മാറു ചെന്നു
പെറുക്കിയന്നിന്നമണികൊണ്ടുനാലക്ക വറുത്തുമിയൊടെപൊടിച്ചതു
നാഴിയുണ്ടുള്ളതവെക്കുനാലക്കുമായ്ദീക്ഷണമായതപൊബലനിഷ്ഠയാ
സ്വാദ്ധ്യായപൈതൃദെവാദികളുംകഴി ച്ചാസനയായ്ചെന്നുഭുജിപ്പാനി
രുന്നിതുനാലൊഹരിയായ്ക്കുത്തുവിളമ്പിയ നെരത്തുവന്നാനൊരുവഴി
പൊക്കനും ആലസ്യമൊടുവിശന്നുദാഹിച്ചവൻ "കാലത്തുനൽകുവി
ൻ തണ്ണീരിനിക്കെ"ന്നാൻ "യെങ്കിലതിഥിക്കിനിക്കുവിളമ്പിയതം
ശ്ശികഴിക്കെ"നാനഥതാതനും "അങ്ങുവിളമ്പിയതല്ലിനക്കുള്ളതു ണ്ടു
അവനെ"ന്നുപറഞ്ഞിതുപത്നിയും "അങ്ങിനെയല്ലതു ധമ്മവുമല്ല
ല്ലൊ നിങ്ങളെഞാൻ ഭരിക്കെണമെന്നുണ്ടല്ലൊ" "ഭത്തൃശുശ്രൂഷ
ണധമ്മമിനിക്കെ"ന്നു പത്നിയുമെററമുറച്ചുചൊല്ലീടിനാൾ പുത്ര
നതുകെട്ടവരൊടുചൊല്ലിനാൻ "വൃദ്ധരല്ലൊ ഉണ്ടപിതാവുംജനനിയും
ക്ഷുത്തിനു പാത്രമല്ലെന്നുടെയൊഹരി പൃത്ഥ്വീസുരന്നുനൽകിടുക

വൈകാതെ പുത്രനുടെപത്നിചൊല്ലിനാളന്നെരം ഭൎത്താവുപജീവി
യാതെയിരിക്കവെ ഞാനുപജീവിക്കയെന്നുള്ളതില്ലല്ലൊ ഭൊനം ചെ
യ്യെന്നുടെഭാഗമതിഥയെ തമ്മിലിവണ്ണമന്യൊന്യംപറഞ്ഞൊരു ധ
ൎമ്മാധൎമ്മങ്ങളുംയുക്തിയുക്തങ്ങളും വിസ്തരിച്ചിപ്പൊളിനിക്കചൊൽവാ
ൻപണിചിന്തമലിഞ്ഞുകാലുംകഴുകിച്ചുടൻ താതൻതനിക്കുള്ളഭാഗം
വിളമ്പിനാനെന്നുമെവന്നിലതിഥിക്കലംഭാവം അന്നെരമാശുജന
നിയുംസംഭ്രമാൽതന്നുടെഭാഗവുംകൂടനൽകീടിനാൾ എന്നിട്ടുംവന്നി
ലതിഥിക്കലംഭാവമെന്നവാറെമകനുംകൊടുത്തീടിനാൻ നന്ദനൻത
ന്നുടെപത്നിയുമന്നെരം തന്നുടെഭാഗംകനിഞ്ഞുനൽകീടിനാൾ തൃപ്ത
നായാചമനാദികളുംകഴി ച്ചുത്തമനാംവഴിപൊക്കനിരുന്നിതു യൊ
ഗ്യമായുള്ളൊരതിഥിപൂജക്കിന്നു ഭാഗ്യമെത്രെയൊഗംവന്നതൊ
ൎക്കുംവിധൌജന്മസാഫല്യവുമിന്നുവന്നുമഹത്കൎമ്മസാഫല്യവും വ
ന്നിതുനിൎണ്ണയംതൃപ്തരായാർപിതൃദെവാദികൾനമു ക്കെത്തുമിനിപ്പര
ലൊകൈകസൌഖ്യവും എന്നവരൊത്തുപറഞ്ഞിരിക്കുംവിധൌ വ
ന്നുതാണുഭുവിസ്വൎണ്ണവിമാനവും ശ്രീവത്സകൌസ്തുഭപീതാംബരമ
ണിഹാരകിരീടകടകകടിസൂത്രനൂപുരരത്നമകരാഢ്യകുണ്ഡല ചാരുച
തുൎഭുജശംഖചക്രാദിയാമായുധംപൂണ്ടൊരുവിഷ്ണുദൂതന്മാരും മാധുൎയ്യഗാം
ഭീൎയ്യവാചാപറഞ്ഞിതുസാദരംവന്നുവിമാനമെറീടുവിൻനാലുകൈ
കളാലൻപൊടൊരിക്കലെ നാൽവരെയുമെടുത്താശുകരെറിനാൻ
നാരായണസ്വാമിതാനരുളിച്ചെയ്തുപൊരുവിൻവൈകുണ്ഠലൊകത്തു
വൈകാതെനിങ്ങൾക്കൊരുനാളുമില്ലൊരധൊഗതിഞങ്ങളിലൊന്നാ
ജ്ജഗൽസ്വാമിതന്നെയുംനന്നായ്പരിചരിച്ചാനന്ദമുൾക്കൊണ്ടുനന്ദൊ
പനന്ദാദികളിലുംമാന്യരാക്കീന്നുദെവദൂതന്മാരുൾചെയ്തു പൊ
കെന്നുമെല്ലട്ടുകൊണ്ടുപൊയീടിനാർ അപ്പൊഴതിഥിയെക്കാൽകഴുകി
ച്ചനീരല്പമെത്രബലാൽഞാനവിടെച്ചെന്നെൻ അപ്പുറമൊക്കനന
ഞ്ഞൊരനന്തര മപ്പൊഴെപൊൻനിറമായ്തന്നിതപ്പുറം അററമില്ലാ
തൊളംഭൂസുരെന്ദ്രന്മാരെകുററമൊഴിഞ്ഞുടൻകാൽകഴുകിച്ചനീ രബ്ധി
പൊലെകിടക്കുന്നതുകണ്ടു മറെറപ്പുറംപൊൻനിറമായ്വരുമെന്നൊൎത്തു
വന്നിതിൽചാടിമുഴുകിയെനാവൊള മെന്നിട്ടുമെത്തുമൊരുഫലം വന്നി
ലതന്നുസക്തുപ്രസ്ഥനാൽകൃതമായൊരു പുണ്യഫലമിനിമററൊ
ന്നിനുണ്ടാകാ എന്നുപറഞ്ഞുമറഞ്ഞിതുകീരിയും നന്നുനന്നെന്നുപറഞ്ഞി
തെല്ലാവരുംധൎമ്മജൻതാനുമധികംവിനീതനാ യ്നിൎമ്മലമാനസനത്യന്ത
ശാന്തനായ്ക്കന്മഷനാശനൻ ചിന്മയനീശ്വരൻകൎമ്മണാമാധാരഭൂത
ൻജഗന്മയൻ ധൎമ്മസംസ്ഥിതികരൻ നിൎമ്മലൻനിൎമ്മമൻ തന്മയമായാ

വിലാസങ്ങൾ ചിന്തിച്ചുതൽസ്വരൂപംമനതാരിലുറപ്പിച്ചു സ്വൈരം വൃനായയുധിഷ്ഠിരഭൂപതി ധൎമ്മേണരാജ്യംപരിപാലനംചെയ്തുധൎമ്മദാരങ്ങളോടുംകലന്നാദരാൽ സോദരാമാത്യപുരോഹിതസാമന്തഭൂദേവപൌരജനങ്ങളോടുംമുദാ ഹസ്തിനമായപുരത്തിംകലാമ്മാറു നിത്യസുഖത്തൊടിരുന്നിതക്കാലമെ.

ആശ്വമെധികപൎവ്വംസമാപ്തം

ആശ്രമവാസം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

കഥയമമകഥയമമകനിവിനൊടുശാരികെകാരുണ്യമൂൎത്തികഥാമൃ
തമൊമലെമധുരതരരസകദളിമധുഗുളസിതാദയുംമാനസാനന്ദംവ
രുമാറുസെവിച്ചുമധുമഥനചരിതരസമഴകൊടുരചെയ്കനീമായാവിലാ
സങ്ങൾകെട്ടാൽമതിവരത്തനകിളിമകളെമതുപൊഴുതുകശുകാശയാ താ
ല്പരിയ്യത്തൊടുചൊല്ലിത്തുടങ്ങിനാൾനൃപതികുലതിലകനതി സുമതിജ
നമെജയൻനിൎമ്മലനായവൈശംപായനനൊടു കഥകളിവപലവു
മതികുതുകമൊടുകെൾക്കയാൽ കൌതുകമൊടുചൊദിച്ചിതുപിന്നെയും
ശമനസുതപവനസുതഹരിഹയസുതാദികൾ താതനൊടെങ്ങിനെ
വൎത്തിച്ചതുശെഷംമുനിവരനുമതുപൊഴുതുചൊല്ലിനാനുത്തരം_മൊദെ
നകെട്ടുകൊൾകെങ്കിൽനരാധിപ തദനുപിതൃപതിതനയനാദികളൊ
ക്കവെതാതനൊടൊത്തവണ്ണമിരുന്നീടിനാർ അമിതബലമുടയക
രുനൃപതിധൃതരാഷ്ട്രരും ആത്മജന്മാരൊടഖെദമായ്മെവിനാൻ നിജതന
യനൊടുബതസുയൊധനൻതന്നൊടുനീതിയിൽമുന്നമിരുന്നവണ്ണം
തന്നെ നിജസഹജതനയരൊടിരുന്നതുഭൂപനും ധൎമ്മജന്മാപിതൃശു
ശ്രൂഷയുംചെയ്യാൻഅധികരസസുഖമൊടുകഴിഞ്ഞിതുവത്സര മങ്ങി
നെതന്നെപതിനഞ്ചൊരുപൊലെതദനുപുനരൊരുദിവസ മനിലസു
തനെത്രയുംതാപമാമാറുപരുഷങ്ങൾചൊല്ലിനാൻ, പവനസുതകടുവ
ചനനിശമനദശാന്തരെ പാൎത്ഥിവെന്ദ്രനുവൈരാഗ്യമുണ്ടായ്വന്നു "ഇ
ദിനകരകുലമതിലൊരവനിപതിയായഹം ശൊഭയൊടെപിറന്നീടി
നെനിന്നിപ്പൊൾ വിധിവിഹിതമിഹശിരസി ലിഖിതമിതിധിസ്സ
യംവിത്തംപ്രീതിക്രിയക്കില്ലെന്നതുംവനമറയവരിലൊരുവനടിമലർ
കഴകിയൂട്ടിയാൽമാറിച്ചൊരുപണംദക്ഷിണക്കില്ലപൊരു "വിഗതന
യനനുമതിവിരക്തനായപ്പൊഴെ വെഗാൽവനത്തിനുപൊവാൻപു
റപ്പെട്ടുശമനസുതനതുപൊഴുതുജനകനൊടുകൂടവെതാപെനകാനന
ത്തിന്നുപുറപ്പെട്ടുഉപരിചരവസുനൃപതിദുഹിതൃസുതനന്നെരംവാടിയ
പിടെക്കടനെഴുന്നെള്ളിനാൻ കുരുനൃപതതനയനൊടുമടിയിണവണ
ങ്ങിനാൻകൊണ്ടാടിമാമുനിതാനുമതൾചെയ്തു"നിഖിലനൃപകുലതിലക
നിതിജ്ഞന്നിൎമ്മജനിൎമ്മലബുദ്ധെയുധിഷ്ഠിരകെൾക്കനീക്ഷിതിപതിക
ളുപചരമവയസിതനയൊദയെ കീൎത്തികലന്നുവനത്തിതുവസിക്കെ
ന്നെം"അതിനുനരപതിയുമിതുപൊഴുതുകരുതിടിനാ ന്യായമിപ്പൊൾ
നിനക്കുവനവാസം" അതിനുമൊരുസമയമിനിവരുമരന്നാമെടൊ ?
അച്ഛനെപൊവാനയക്കെന്നമിക്കാലം മുനിവരനുമിവപലവുമഴ
കൊടരുൾചെയ്തുയാൽമൊദെനതാതനെപ്പൊവതിന്നെകിനാൻ പ്ര

ന്നയതരഹൃദയമൊടു തനയനുപിതാവുടൻ പ്രീത്യാനയസാരവുമുപദേശിച്ചു ധനവുമനവധി ജനകമനസി ഹിതമാംവണ്ണം ധൎമ്മജന്മാ പിതൃപൂജക്കു നൽകിനാൻ കനകമണിവസനബഹുവിധവിഭവജാലവുംകാലാത്മജൻ സംഭ്രമം കൊടുത്തീടിനാൻ വിമലസമുദയസമയമൊടു പുറപ്പെട്ടു വിപ്രോത്തമന്മാൎക്കു ദാനങ്ങളുംചെയ്തു വിശദമതി വിദുരരൊടു ഗാന്ധാരികുന്തിയുംവീറുള്ളസഞ്ജയൻ താനുംപുറപ്പെട്ടു വിരവിനൊടു വിപിനഭുവി ചെന്നിരുന്നവരും വിസ്മയമായ തപസ്സുതുടങ്ങിനാർ ഫലജലദലാനിലാഹാരഭേദേന പൊക്കിത്ര കഴിഞ്ഞു പലപ്പുസംവത്സരം അഥ ശമനസുതപവനതനയവിജയാദികൾ അച്ഛനെക്കാണ്മാനടവി പുക്കീടിനാർ മുനിവരതമവനിസുരവരതമെഴുന്നെള്ളിനാർ മുഖ്യനാം വ്യാസനുമപ്പൊളെഴുന്നെള്ളി പിതൃചരണനളിനയുഗളം പ്രണമിച്ചു മുദാ പിന്നെപ്പരാശരനന്ദനപാദവും തൊഴുതുതൊഴുതധികപരിതാപമൊരൊന്നൊരൊന്നൊതിപ്പരിദേവനം ചെയ്യുന്നന്തരം വിധിതനയസുതതനയനന്ദനൻ തന്നുടെ വ്യക്തമായുള്ളൊരുയോഗബലത്തിനാൽ കുരുസമരശിരസി മൃതരായ ജനങ്ങളെ കൂട്ടമെകാട്ടിക്കൊടുത്തിതു വൈകാതെ നിജതനയശതസഹിതബന്ധുവൎഗ്ഗത്തെയും നിത്യം മരിച്ചപടയുമൊക്കക്കണ്ടു സുതസുഹൃദരിഭ്രമമുള്ളൊരുപനപ്പൊൾ സ്വപ്നവും ജാഗ്രത്തുമൊക്കുമെന്നുംവന്നു ജനകനൊടു കനിവിനൊടനുജ്ഞയുംകൈക്കൊണ്ടു ചെമ്മെ ഗജാഹ്വയം പുക്കിതു പാണ്ഡവർ തദനു കുരുപതിയുമഥ ജനനികളുമായുടൻ തത്രവനത്തിങ്കൽ നിന്നു നാകം പുക്കാർ അതരവരവൃത്തിമതുവുമവരവരവൎക്കെല്ലാം ആശു യുയുത്സുവിനെക്കൊണ്ടു ധൎമ്മജൻ പരിചിനൊടു ഗതിവരുവതിന്നുടകാരിയുംപാൎത്ഥിവൻ ചെയ്യിച്ചു പിന്നെ സന്ധിവും നൽകിനാൻ ജനകജനനികൾ വിഷയമഴകൊടു സപിണ്ഡീകരണം ചെയ്തു സംവത്സരശ്രാദ്ധവും മുട്ടിനാർ ധനവുമതിഹിതമൊടു കൊടുത്തിതു വിപ്രൎക്കു ദാനമാനന്ദമൊടാശീൎവ്വചനവും നൃപതികുലവരനു തെളിവൊടു നൽകീടിനാർ നിൎമ്മലനായ വിദുരരതുകാലം ഭഗവദനുചരവദനതൊനിശമ്യദ്രുതം ഭക്ത്യാ ഭഗവൽസ്തുതിയുമഥ തത്വം മഹസി ഭഗവതി ദൃഢമനസ്ഥിരി ഹൃദയമാത്മനാ മായാവിഹീനെ ലയിപ്പിച്ചിതവ്യയെ വിബുധസരിൽകുപതടമമന്ദമിത്രസുതൻ വിജ്ഞാനസംയുതജ്ഞാനാദികളെല്ലാം ഭഗവദുപദേശമാൎഗ്ഗേണ കൈക്കൊപ്പിച്ചിതു ഭാസ്കരപുത്രാംശഭ്രാതൻ വിദുരരും മുനികൾവരനായ മാണ്ഡവ്യശാപം തീൎന്ന മുഖ്യനാം ധൎമ്മനൊടടങ്ങു ചെന്നീടിനാൻ ഇതി മുനിവരൻ നൃപൻ തന്നൊടു ചൊന്നവ എല്ലാം മുനികൾക്കു സൂതനും ചൊല്ലിനാൻ സരസവചനെന ചൊന്നാൾ കിളിപ്പൈതലും സന്തക്കൎദ്ദയാലെ ജനങ്ങളൊടുമക്കാലമെ. (ആശ്രമവാസപൎവ്വം സമാപ്തം.)

മൌസലം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃ അവിഘ്നമസ്തു

ഹരികരികിരികിളിമകളെനീ വരിനെല്ലിന്നവിലരിവറുത്തതെല്ലും
നവനാളികെരസലിലവുംപാലും നവനീതമൊട്ടുഗുളകദളിയും മ
ധുസിതാദിയും.തരുവൻവൈകാതെ മധുരമാംവണ്ണംപറകശെഷ
വും ഹരിമുരവൈരിനരകാരിശൌരി കരിപരിവൃഢപരിതാപഹാരി
ദുരിതനാശനനമരാരിവൈരി ചരിതരീതികളരുൾചെയ്തീടുക വിരവൊ
ടുകാലംകളയാതെവൃഥാ നരജനനംനീസഫലമാക്കെണംശുകതരുണി
കൾമണികളുമായി സുഖംവരുമാറുപറഞ്ഞാളന്നെരം_മനസാവിഷ്ണു
രാതനുംവൈശംപായന നാംമുനിവരനൊടുചൊദിച്ചിതു" നയന
ഹീനനാംനരപതിവാനൊരയനംപ്രാപിച്ചൊരനന്തരംനൃപൻപി
തൃപതിസുതൻപ്രവൃത്തിച്ചതെന്തു മധുരിപുനാഥനനുഷ്ഠിച്ചവാറുംത
ദനുവൈശംപായനമുനിവരൻ മുദിതനായുടനരുൾചെയ്തീടിനാൻ
ശൃണുനരവരകഥാശെഷംചൊൽവൻ ഗുണവാനാകിയനൃപതിധ
ൎമ്മജൻ ധരണിമണ്ഡലംപരിപാലിച്ചവാറുരചെയ്തീടുവാൻപണി
യെത്രെല്ലൊം ഭരതഹൈഹയനഹുഷരാഘവ കുരുപൂരുപുരൂരവാഭാ
ഗീരഥ സഗരമാന്ധാതൃപൃഥുനളശിബിനൃഗനിമിബലിരഘുസുഹൊ
ത്രാദി പലപലദിവ്യനരപതിവീര രലസദ്ഭാവംകൈവെടിഞ്ഞുഭൂതലം
പരിപാലിച്ചനാളിവണ്ണംവന്നതി ല്ലൊരുസൈന്യപ്രജാസമൃദ്ധി
കൾനൂനം പൃഥിവിപാലകൻഗുണവാനെന്നാകിൽ കൃതായുഗത്തിലും
കലിയുഗംനല്ല അധൎമ്മവിത്തങ്ങുംമുളയാതെഭുവി സ്വധൎമ്മനിഷ്ഠ
യാവസിച്ചിതുലൊകം അഥമുപ്പത്താറാംവരിഷവുംവന്നു പ്രതിഭയ
ങ്ങളായുടനുടനൻ പൊരകദുൎന്നിമിത്തവുംകാണായ്വന്നു പരിതാപം
പൂണ്ടുയുധിഷ്ഠിരനപ്പൊൾഅനുസഹദെവനൊടുപറഞ്ഞപ്പൊൾ കുണ്ഠ
കംപൂണ്ടുടനവനരുൾചെയ്തു" ഇനിയുള്ളകാലംകലിയുഗമത്രെ മുനിജന
ങ്ങളുംമറഞ്ഞുപൊമെല്ലൊ മഴയുംപെയ്കയില്ലിനിവെണ്ടുന്നെരം വഴി
യെഭൂമിയുംവിളകയില്ലെല്ലൊ കൊടിയകാറ്റുണ്ടായ്മരങ്ങളുംവീഴും പ
ട്ടിയുംപിടപെട്ടുംഗൃഹംതൊറുംചതിച്ചുകൊൽകയുംപൊളിപറകയും
വിധിച്ചകൎമ്മങ്ങളുപെക്ഷിക്കയും പിതൃക്രിയകളുംവഴിയെചെയ്കയി
ല്ലതിക്രമിച്ചീടുംഗുരുജനത്തെയും നിജകുലവിദ്യാചരിക്കയില്ലാരും പ്ര
ജകളുംനന്നായ്പുരികയില്ലെല്ലൊ ദ്വിജന്മാർപൂൎണ്ണരനൃതകൎമ്മകയില്ലാത
ദ്വിജനംമററില്ലതപസ്സില്ലാൎക്കും നൃപന്മാർനാട്ടിലുള്ളവരൊടുകൂട്ടം കല

ഉ ദ്വേരാജ്ഞയും
ന്മാജ്ഞികംവെറുതെവീണവും ഉഴറ്റൊഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാരവനമത്യം
പറിക്കംകാപ്പട്ടത്തിൽ കളവെത്രെ കലിയുഗത്തിലുള്ളവസ്ഥകളിവ
പല പ്രമാദങ്ങളും പറയുന്നപൊന്താൽ പൊറുതിയില്ലെന്നുമവനിയിലി
ന്നി പുറപ്പെട്ടുകപെണ്ടതുവൈകാതെന്നാം" ഇതു സചിവൈവൻപറഞ്ഞി
രിക്കുംപൊൾ യദുകുലനാശംഝടിതികെൾക്കായി ഇവണ്ണംതാപസ
ന്മാരുകൾചെയ്തിടിനാ നവനീനായകൻതൊഴുതുചൊദിച്ചു "കിമപിവി
സ്തൃതി പൃഥ്വിചെയ്യെണം കമലനേത്രൻതന്റെലൊകപ്രാപ്തി യദു
കുലമെല്ലാം മുടിഞ്ഞീടുമാറും" കുതുകമൊടരുളിച്ചെയ്യെണം" തെ
ളിഞ്ഞ വൈശമ്പായനന്മാർചെയ്തു കളികൾ കേൾക്കെകിൽ കമലാ
ക്ഷന്റെ വിളയാട്ടംമായാമഹിമയുമെല്ലാം വിളങ്ങിടുംനിജനി
ലയപ്രാപ്തിയും ധരണിപപ്പിതൻ കരുണാവാരിധി സരസിജനെത്ര
ൻതിരുപടിമുദാ വിളങ്ങും ദ്വാരകാപുരിയിലാമ്മാറുതെളിഞ്ഞുവാഴുന്നാ
ളുകാമ ചിന്തിച്ചാൻ "ഒരു പണ്ണം ഭൂമിഭാരം കളഞ്ഞതൊൻ പെരിയഭാര
തസമരവ്യാജത്താൽ ഒരുകൂട്ടംദുഷ്ടരൊട്ടങ്ങൊടുകെവല മൊരുകൂട്ടംദുഷ്ട
രുമായുംവന്നു മമസുതന്മാരായവർക്കൊരുന്നാളും ശമനമാരാലുംവ
രികയുമില്ല അവരെയുംകൂടെയൊടുക്കികൊള്ളുവാ നവകാശമെന്നൊ
ർത്തിരുന്നരുളുംപൊൾ ഭൃഗുഭരദ്വാജവസിഷ്ഠകാശ്യപാദ്യഖിലതാപ
സരൊരുമിച്ചുകദാ ഭഗവാനെക്കാണ്മാനെഴുന്നെള്ളുന്നെരം ഭഗവ
ത്പുത്രന്മാർപലരുമൊന്നിച്ചു മുനികളെക്കണ്ടുമനസി ചിന്തിച്ചാർ "ഇ
ന്നിവരെനാംപലക്കെന്നമിപ്പൊൾ" ഝടിതിസാംബനെച്ചമയി
ച്ചീടിനാ രുടലുംഗർഭിണിയുടെവെഷമാക്കി മുനിവരന്മാർതൻതിരു
മുൻപിലവെച്ചു വിനയംഭാവിച്ചുതൊഴുതുചൊദിച്ചാർ "ഇവൾപെ
റുന്നതു പുരുഷനൊ പെണ്ണൊ ദിവസമെതെന്നരുളിച്ചെയ്യെണം" അ
തുകെട്ടന്യൊന്യം മുഖം നൊക്കിക്കണ്ടതിനൊരുത്തരമരുൾചെയ്തീടി
നാർ "അടുത്തിരിക്കുന്നിതിവൾക്കുപെറ്റിപ്പൊൾ പെട്ടതെറ്റമിരിമ്പു
ലക്കയതിനാലെ കുലംമുടിയും നിങ്ങൾക്കെ ന്നതിനു കില്ലില്ലെ"ന്നതുമ
രുൾചെയ്യൂർ മരവിപ്പുമതമറിഞ്ഞമാമുനി വരന്മാരും വിരഞ്ഞെഴുന്നെ
ള്ളീടിനാർ സകലലൊകനായകനെയുംകണ്ടു ഭഗവൽഭക്തന്മാർമറ
ഞ്ഞിതക്കാലം ചിരിച്ചുഭാഷിച്ചുനടന്നബാലന്മാർ പിറച്ചുസാംബ
നുംപ്രസവിച്ചീടിനാൻ ഇരിമ്പുലക്ക കണ്ടതിഭയംപൂണ്ടു പരൻപുത്ര
ന്മാരെല്ലാം [illegible] ചീടിനാർ "യദുരാജൻതന്നൊടറിയിക്കെ"ന്നതു മധു
പുത്രന്മരുതുകെട്ടന്നെ മഥുരംഭൂപാലനൊടുപറഞ്ഞിതു അവനീശ
ൻതാനുംപുനരുരചെയ്യാൻ "ഇരിമ്പുലക്കയതഖിലം നിങ്ങളരംകൊ
ണ്ടരാകിപ്പൊടിച്ചുവൈകാതെ കടൽക്കകാഴിയിതപ്പുനരെന്നാല്ലമി

[Margin notes: ...'s sons turn out bad; (Samba) is delivered of an iron pestle]

കുലത്തിന്നു നാശമിളക്കുന്നതെല്ലൊ" അതുപൊടിച്ചു വാരിധിയിലിട്ടി
രുന്നപൊഴൊരു കഷണം ശേഷിച്ചു അതു സമുദ്രത്തിലെറിഞ്ഞിതുമാ
ത്സ്യപ്പൂരൊമം ചെന്നു വിഴുങ്ങിതന്നെരം വലയിൽ കിട്ടി മത്സ്യത്തെക്കീ
റി വര്ത്തന്ന് കലചെയ്യുകിറായതു നെരം കണ്ടു" എടുത്തു കാട്ടിനാനിമ്പംപൂത
ൻഖണ്ഡം കൊടുത്താൻ കാട്ടാളൻ തനിക്കു വന്താനും ഒരുശരം തീ
ൎത്താനതു കൊണ്ടക്കാലം ഇരിമ്പുലക്കതൻ പൊടിയായുള്ളതും തിരമാ
ലയൂടെ വന്നടിഞ്ഞു തീരത്തു വിരവൊടെരകത്തൃണമായുണ്ടായി ധനഞ്ജ
യൻ താനും ഭഗവാനെക്കാണ്മാൻ തനിയെ ശ്രീദ്വാരകയാകം പുക്കാൻ
അരവിന്ദൊത്ഭവ പുരഹരാദികളരവിന്ദാക്ഷനെ സ്തുതി ചെയ്തിതന്നാർ
തെരുതെരെ ദ്വാരവതിയിലക്കാലം പെരികെ ദുൎന്നിമിത്തങ്ങൾ കണ്ടായുള്ളന
പുരവാസികളൊടുരുൾചെയ്തീടിനാൻ "മുരഹരനായ പരമപുരുഷൻ
അടുത്തിതാപത്തിന്നതിന്നായിട്ടത്രെ കടുപ്പമെറും ദുൎന്നിമിത്തങ്ങൾ കാ
ണുന്നു ഇവിടം കൈവിട്ടു പുറപ്പെട്ടുകന്നാം പവിത്രമാം തീൎത്ഥപ്രവരമാ
ടുവാൻ ഭഗവദ്വ്യോഗം പറിചൊടുകണ്ടു ഭഗവൽഭക്തനുദ്ധവനും ചൊ
ല്ലിനാൻ "തിരുമനസ്സെന്തെന്നറിയാഞ്ഞിരിക്കുന്നു പരിതാപം പാരം
മമ ഭഗവാനെ അടിമലരിണയൊടു പെരിയ [illegible] മടിയനെപ്പുനരി
നിമടിയാതെ വെടിയാതെ പൊററി പ്രീതിയുമില്ലല്ലൊ അടിയനു പി
രിഞ്ഞിരിപ്പതിനെതും" അതു കെട്ടു ദെവനരുൾ ചെയ്തിടിനാൻ മതിമാ
നാകമുദ്ധവരൊടന്നെരം "പറഞ്ഞീടാം മമ പരമാൎത്ഥം കെൾ നീ അറി
ഞ്ഞുകൊണ്ടാലും വികല്പം കൂടാതെ പിരിഞ്ഞിരിക്കയില്ലാൎക്കും ലൂംഞാ
നൊ നിറഞ്ഞിരിപ്പൊരു പരമാത്മാവു ഞാൻ" ഉപദെശം മാത്മാനമുപ
ദെശിച്ചുട നവനെയുമയച്ചിതു ഭഗവാനും വിദുരരൊടു ചൊല്ലുകെൾക്കു = Maitreya
മാരവി "ഏതയെഞ്ഞാൻ പുനരിരിക്കമെന്നുമ്പൊ" അരുൾ ചെയ്യുന്നെരം they go to Prabha[illegible]
തൊഴുതവൻ താനും നരനാരായണാശ്രമം പ്രതി പൊയാനു പുനര
ഥ യദുവംശ്യന്മാരുമായി കനിവിനൊടു കൂടെഴുന്നെള്ളിനാൻ പ്രഭാസ സമുദ്രതീ
ൎത്ഥസ്നാനവും കഴിച്ചു പരമത്ഥപൂജയും കനിവൊടു ചെയ്താർ പിതൃക്കൾ
ക്കതൃപ്തി വരുത്തിനവെകാതെ യദുക്കൾ ദാനവും ദക്ഷിണയാക്കം ചെയ്താർ
കളഭമാല്യഭൂഷണവസ്ത്രങ്ങളാൽ അലങ്കരിച്ചുപരം ഭക്ഷിച്ചുറ ഭുജി
ച്ചു മദ്യവും ധനിതി സെവിച്ചു ഭക്തിചിത്തഭംഗ തിരെയും നന്നായ് മദി
ച്ചു തന്നെത്താൻ മറന്നു യാദവ രുദിച്ചു [illegible] വൈരത്തിനാ
ശമപ്രധാനമാനന്മാരന്നെരം ദ്രൊഹിച്ചു [illegible] കലഹിക്കെ [illegible] ടിട്ടാർ
പടകം ഭാരതസമരം പൊലമാ [illegible] താവമാവും സാത്യകിയുണ്ടായി [illegible]
സ്സുരമുള്ളിലവിടെസ്സുഖിയും പെരുത്തിതുച്ചത്തി [illegible] പറഞ്ഞാരന്നെരം [illegible]
പ്രസവമന്നിലജയമതുല്യം നിശിതമായുധമെടുത്താരന്നെരം പകുത്തു

തങ്ങളിൽകലഹിച്ചാരെററം പകച്ചിരുത്തിനാരിരുകൂറാത്തമ്മിൽ പട
തപമൊട്ടടനടുത്തുവെട്ടിയും തട്ടുത്താംപുകൾതൊടുത്തുടനുടൻ മഴപെയ്യും
വണ്ണംപൊഴിതുമന്യോന്യം പുഴകളെപ്പോലെയൊഴുകിചൊരയും
മുറിഞ്ഞുവീഴ്കയുമുടനെചാകയും പറഞ്ഞുനില്ക്കപകഴത്തുകയും ജന
കനെപ്പുത്രൻമകനെത്താതനും കനിഷ്ഠനെജ്യേഷ്ഠൻകനിഷ്ഠൻജ്യേ
ഷ്ഠനെ മരുമകനെമാതുലനുംകൊല്ലുന്നു മരുമകനമ്മാമനെയുംകൊല്ലു
ന്നു ശിവശിവശിവശിവശിവശിവ ഭവഭവഭയഹരമൃഡശിവഹ
രഹരഹരഹരഹര പുരഹരസ്മരഹരമൃതിഹര പെരികനന്നുമാധ
വനുടെമായ ക്കൊരുപസ്സുപുനംരുതാതെയുണ്ടൊശരചാപാദികളൊ
ടുങ്ങിയശെഷം വിരവൊടെരകത്തുണകണിശത്താൽ തെരുതെരത്ത
മ്മിതപ്രഹരിക്കുന്നെരം മരണത്തിന്നെററമെളുതായിതുലൊം മദപ
നവശമനസാസ്തപരം യദുകുലവരരമിതമെരകത്തുണമെറുതെരുതെ
രമരിച്ചുടൻ കുണപമായ്പുന്നുശിവശിവചിത്രം ഒടുങ്ങിക്കൂടായൊരള
വതുകണ്ടു ദുഃഖനായുള്ളൊരുബലഭദ്രരാമൻ സമുദ്രത്തിൽചാടിമുഴകി
വൈകാതെ സമതപമൊടവനനന്തനെയുംപ്രാപിച്ചു ഭഗവാനഗ്രജ
നുടെഗതികണ്ടു സുഖമെയൊഗംപൂണ്ടിരുന്നരുളിനാൻ അവനിഭാര
പുമംപിലംതിന്നുതായവതാരകാര്യംകൃതമായ്തിക്കുന്നു ഇനിവൈകുണ്ഠ
മാംപദംപ്രാപിച്ചീടാമിനിക്കകാലംവൈകരുതെല്ലാവൃഥാനിനച്ചു
വംദെവൻവലനെത്തുശ്രീപാദ മണച്ചിടത്തെതുത്തുടതന്മെൽവെച്ചുനി
പ്പുന്നുദെഹമിരുന്നരുളീനാൻ പവനൻതന്നെയുമടക്കിനിശ്ചലം
അടച്ചുമൂലാധാരവുമുറപ്പിച്ചു പടുതപമൊടുകുണ്ഡലിനിശക്തിയെജ്വ
ലിപ്പിച്ചുമെന്മെൽസുഷുമ്നയാ ചക്രകുലത്തെയുമൊക്കദഹിപ്പിച്ചൊരൊ
ന്നെ ദഹനനക്കമണ്ഡലത്തൊടുതട്ടി ദഹനമണ്ഡലത്തിനെയുംപി
ന്നിട്ടു സഹസ്രാമൃന്നഗ്നികളുമാസ്ഥിയൃക്ഷ കിരണമണ്ഡലത്തൊടുചെ
ന്നുതട്ടി വിയത്തൊഴുകിടുമമൃതധാരയാ ലയിച്ചുമൂലാധാരവുംകുളുപ്പി
ച്ചു സപദിബ്രഹ്മരന്ധ്രവുമമത്തുള്ളിൽ തപസായൊഗമൊടിരുന്ന
രുളുംപൊൾ ത്രിഭുവനമൊക്കനിറഞ്ഞുതെജസാ പവനനെജ്ജയിച്ചു
മൃതപ്പായനം വിരവൊടുചെത്തുനെറുകയിൽനിന്നു പരിചൊടുപൂമം
പുറപ്പെട്ടുംനെരം നിറന്നൊരാൽത്തറമുകളിലാമ്മാറങ്ങിരുന്നരുളുന്നഭഗ
വല്പാദത്തെ തുടുന്നനെക്കാണായിതുകാട്ടാളനുമടുത്തിതുമെല്ലമറഞ്ഞു
വൃക്ഷത്തെ വിടപികളുടെകിമപിസുക്ഷിച്ചാ നടവിവാസിനാം
കുലജീവാന്തകൻ മുസലശെഷനിർമ്മിതശരധരൻ മുസലിസൊദരപ
ദസരൊജത്തെ ശിതതരമായശരംപ്രയൊഗിച്ചാൻ വിധിവിഹിത
ത്താലതുമതുനെരം തുരംപുലെക്കതൻകഷ്ണംകൊണ്ടുള്ളശരമായ്പന്നി

ത്തുപുനരത്തുചെന്നു ഭഗവൽപാദാംഭോരുഹത്തിനാകൊണ്ടു ഭഗവാൻത Cr. hit by a jungle dwell
ന്നുടെമതമതാകയാൽ- വഴിയെകാട്ടാളനടുത്തുചെന്നപ്പോളഴിനിലപൂ
ണ്ടുതൊഴുതുവീണവൻ "അടിയനെന്തുമൊന്നറിഞ്ഞീലപൊററി ഉടമ
യൊടെന്നെപ്പരിപാലിക്കേണം മുനിവരന്മാർമാനസത്തിലും ഗോപ
വനിതമാർമുലത്തടത്തിലും പത്മകരത്തിലും നല്ലബലിശിരസ്സിലും പു
രരിപുദെവഹൃദയത്തിങ്കലും വിധികരതലങ്ങളിലും ഗൌതമ ഹൃദയ
നായികാട്ടക്ഷപവ്വസ്സിലും വിളങ്ങിടും തവപദസരൊരുഹ തലത്തിങ്
കൽമമശരമെല്ലിപ്പതി ന്നൊരുതിരുവുള്ളം കലന്നതെന്തയ്യൊ മുരഹര
നാരായണനരകാരെ ചരണതാരിണശരണം ദൈവമെ കരുണാവാ
രിധെശരണം ദൈവമെ" തിരുമെയ്കണ്ടുള്ളിൽ വന്നാനന്ദവും ശരമെ
ല്ലിച്ചതുനിനച്ചുഭീതിയും കനിവുകണ്ടൊരത്ഭുതവും കൈകൊണ്ടു വ
ണങ്ങിനാൻ തെരുതെരകിരാതനും ഭയപ്പെടെണ്ടാ നറിഞ്ഞെയത്രെനിന
ക്കയുക്തമല്ലിതുവിധിവശാൽ വന്നു ചതിച്ചെയ്യെൻ നിന്നെക്കഴിഞ്ഞ
ജന്മനി പ്രതിക്രിയപുനരതിന്നിതുമെടൊ നിനക്കിനിച്ചിരമമരലൊ
കത്തു മനഃഖെദം തീൎന്നുവസിക്കാമെന്നുടെ മനഃപ്രിയത്തിനുഫലമ
താകയാൽ കനക്കനിന്നിലുണ്ടിനിക്കുവാത്സല്യം" അറിയാതെയൊരു
ശരംകൊണ്ടച്യുത ചരണമെയ്തിച്ചനിമിത്തം കാട്ടാളൻ ഒരുനാളുമൊരു
ലയംവരാതൊരു പരഗതിവന്നുശിവശിവ ചിത്രം ഖഗമുഖബുദ്ധ്യാ
വിശിഖമെയ്തിച്ച ഖഗപ്രവരനായുള്ളമഞ്ഞുകാട്ടാളൻ "ധരണിദെവന്മാര
തിശയഭക്ത്യാ സരസിജസമതുളസിപത്രങ്ങൾ ചരണതാരിലനാഹ
മാരാധിച്ചാൽ വരുന്നൊരുഫലമിനിക്കചൊല്ലാമൊ" ഹരികരുണവാരി
ധികിരാതനുസുരലൊകപ്രാപ്തികൊടുത്തനന്തരം തിരഞ്ഞുദാരുകൻ ഭ Daruka finds him
ഗവാനെക്കാണാഞ്ഞുഖെദംപൂണ്ടുനടന്നങ്ങൊടിങ്ങൊ ട്ടുഴന്നുതെ
രുമായവനും വന്നുക ണ്ടുഴന്നുവീണുടൻ നമസ്കാരം ചെയ്താൻ "ചതി
ച്ചതെന്തെൻ ഭഗവാനെ മമ മതിഭ്രമം പാരം മുഴത്തിരിക്കുന്നു മൃദുമൃദു
ലമായരുണമായൊരു പദതളിരിലെന്തൊരുശരമെല്ലാൻ അവകാശം
വന്നതിഹഭഗവാനെ ഭവദനുമതമറിയാഞ്ഞെനിക്കുള്ളിൽ പരിതാപം
പാരംവളരുന്നുപൊററി ശരണം മററില്ലകരുണവാരിധെ പിരിഞ്ഞ
റിയുന്നീലൊരുനാളുമിനി പിരിഞ്ഞിരിപ്പാനുമരുതു ദൈവമെ ചതി
പ്പാനല്ലല്ലീതുടങ്ങുന്നു നാഥ യദുപ്രവര മാധവ ജഗന്നാഥ തിരുമനസ്സി
ചിന്തിതമെന്തെന്നതു തിരിയാഞ്ഞു ദുഃഖം പെരുതാകുന്നു മെ" നിറഞ്ഞ ദുഃ
ഖത്താലടിത്താരിൽവീണ പറഞ്ഞു ദാരുകൻ കരയുന്നനെരം തെരുന്നന
ത്തെരുമുയന്നുമെല്ലെട്ടു വിളങ്ങുമായുധങ്ങളുമായന്നെരം നടുങ്ങിദാരുക
നതുകണ്ടന്നെരം പൊട്ടുന്നനക്കൃഷ്ണനതൾം ചെയ്തീടിനാൻ "തെരിക Kr. sends him to Dw

ന്നെദ്വാരവതിക്കുമെന്നുനീ പറഞ്ഞിടെണംമീയവസ്ഥകളെല്ലാം പ
ട്ടതാമെറീട്ടൊരുകാലത്തിന്റെ തട്ടത്തുകൂടാതവലത്താലിക്കാലം ഒട്ട
ങ്ങിപണ്ടുള്ളജനങ്ങളെല്ലാതെ വെടിഞ്ഞിതഗ്രജൻ ധരണിതന്നെയും
അവനിതന്മിതെവസിച്ചതന്നിനി യവപ്രിതമായിവസിക്കുമാറാ
യി അധികംസ്വസ്ഥനായിരുന്നഞാൻതാനു മധുനാഥസ്ഥനായ്ക്കു
മന്തിരിനിയും വിരവിൽസ്വസ്ഥനായ്ക്കുമയുമാറെത്രെ വരുന്നിതെ
ന്നുമറിയിച്ചീടെണം ഒരുത്തനുംദ്വാരാവതിയിലാമ്മാറങ്ങിരിക്കൊ
ലാപാരംപിഴക്കുമിന്നിപ്പൊൾസമുദ്രരാജൻവന്നതിക്രമിച്ചീടുംഗമിച്ചു
കൊള്ളണമതിനുമന്നമെ ധനധാന്യാദ്യുപകരണങ്ങളൊടുംതനയ
ദാരങ്ങളെയും കടന്തിക്കൊണ്ടുടനെപൊകെനംകിമപിവൈകാതെധ
ടിതിവാരിധിതകൾവന്നിപ്പൊൾ സുമതിയായവൻമുന്നെ വാഴി
ക്കെന്നുമമനിയൊഗാജ്ഞനനൊടുചൊൽക തദനുസർവ്വലൊകരെയും
കൊണ്ടുപൊയ്യദനംപാലിക്കെന്നതുമെല്ലാംചൊൽക വിധിവിഹി
തമിതൊഴിക്കരുതാക്കമതിന്നാരുംഖെദിക്കരുതെന്നുംചൊൽക" സക
ലലൊകെശവചനമെവംകെട്ടുകമെവന്നൊരുപരിതാപംകൊണ്ടു ക
ഴൽതളിരിണപലവുരുക്കൂപ്പിമുഴത്തചിന്തയാനടന്നുദാരുകൻ സനക
നാരദപ്രമുഖന്മാരായ മുനികളൊടുംദൈവകളൊടുംകൂടി കമലജനൊ
ടുംഗിരിസുതയൊടും വിമലനീശ്വരൻത്രിപുരനാശനൻ ത്രിഭുവന
പതിഹരിസുരപതിവിട്ടമഖപതികമലജപതി ധരണിഭാരവുമഖിലം
തീൎത്തൊരൊ തരുണിമാത്രമായൂമിച്ചനാരതം യദുകുലകീൎത്തിജഗതി
ചെൎത്തുള്ളിൽസ്വൈരബ്രഹ്മചൎയ്യവുംദീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുഉവില്ലാതൊരു
കളികളാലകതളിരഖിലജന്മികൾക്കുംമൊദിപ്പിച്ചിനിമെലിൽകലിയു
ഗത്തിംകലുള്ളമനുജൎക്കുഗതിവരുത്തീക്കൊള്ളുവാൻ പവിത്രകീൎത്തി
യുംവരുത്തിമെല്ലുമെത്രിവൎഗ്ഗവുംഭക്തജനത്തിനുനൽകി പരമമാ
യുള്ള പദത്തെപ്രാപിപ്പാനെരുമിച്ചനെരംതൊഴുതുസെവിച്ചാ
ർ പുരഹരൻതാനുംകമലജൻതാനും പുരന്ദരാദിയുംമുനിവരന്മാരും
മുദിതരായ്വെദങ്ങളെക്കൊണ്ടുനന്നാസ്തുതിച്ചുസെവിച്ചുതൊഴുതുകുമ്പി
ട്ടാർഋജുശരീരനായിരുന്നുടൻപ്രാണ വിജയമൊടഗ്നിനുഷ്ഠിതന്നൊ
ടെവിരവൊടുമെല്ലട്ടടൻജ്വലിപ്പിച്ചു കരയെറിചക്രങ്ങളുംദഹിപ്പി
ച്ചുസ്ഥിരയായൊരുധാരണയാമൂൎദ്ധനി ഹിരണ്യരെതസ്സുംതുടിതിദീ
പിച്ചുപുറപ്പെട്ടൊരഗ്നിദഹിപ്പിച്ചുദെഹംകുറച്ചിൽകൂടാതെനിറഞ്ഞൊ
രാഭയുംജഗത്തിങ്കലൊക്കവിളങ്ങിക്കാണായി സുഖിച്ചുദിവ്യന്മാരു
കണ്ടെറവുംപൃത്ഥ്വതനീലമണിരുചിപൊലെ തിരുനിറംപൂണ്ടവപു
രക്ഷരൂപവും ഉദിതമായ്ക്കാണായിതുസുരന്മാൎക്ക മതിമറന്നൊരുപര

മാനന്ദത്താൽ വളരെ കല്പകപ്പൂമലർകൊരി തളിരൊടെ ചൊരിഞ്ഞി
തുമഴപൊലെ തുടങ്ങി വാദ്യങ്ങളുലറിച്ചും പുന രൊടുങ്ങാത പൊട്ടും
പലതരം കൂത്തും നടിക്കുന്ന നല്ലനടന്മാരും കൊത്തു പാടിക്കുന്നകൂടി
സ്തുതിക്കയുമെല്ലാം കമലസംഭവപുരഹരാദികളമരന്മാരുമാ സ്സുടനെ
രെല്ലവെ പരമാത്മാവായ പരബ്രഹ്മമൂൎത്തി പരമാനന്ദരൂപനെ
ഭജിപ്പാനാ സ്സ്വൎജ്ജനങ്ങളലൊകം ഗമിച്ചാരക്കാലം. ഭക്തിയന്ത
ന്നൊടു ഭജിക്കയും ചെയ്യാർ — പുനരുടൻ ദ്വാരാവതിയിൽ മെവീടും ജ
നനിതന്നുടെ പതിയായുള്ളൊരു വസുദെവൻതന്നൊടുരചെയ്തീ
ടിനാൾ "കുസുമിതലതതരുനിരകളും പെരികമാഴ്വാനൊരു മൂലമെന്തു ന
രണിബിംബവും കറുത്തിരിക്കുന്നു തെളിവില്ലെത്രം ദിക്കുകൾക്കും ദിവ
പ്പും വിളങ്ങുന്നീലെത്രം മനസ്സും മാഴ്കുന്നു പവനനും മാന്ദ്യം കുറഞ്ഞുകാണു
ന്നു ഭവനങ്ങൾക്കുമില്ലൊരു പററമെത്രം ഉദധിതീൎത്ഥത്തിൽ കുളിപ്പാൻ
പൊയൊരു യദുകുലവൃത്താന്തവും കെട്ടീലെത്രം വരുവാനിത്ര വൈകിയ
തുമെന്തവരെന്നു ചിന്തമുന്നിരൂപിച്ചും ഹിമകിരണമണ്ഡലംപ
ണിയുന്നമമതനയൻ തൻ മുഖസരൊരുഹം വിളങ്ങി കാണാഞ്ഞില്ലിനി
ക്കൊരുവെമ്പൽ കളഞ്ഞുതെന്തെന്നകണക്കെ തൊന്നുന്നു തളരുന്നകാലും
കരങ്ങളുമെല്ലാം വളരുന്നു താപമിനിക്കു മെൽക്കുമെൽ വലത്തുകണ്ണാടു
ന്നിതു തെരുതെര വിറെക്കുന്നു തൊളും തുടയുമപ്പുറം" പലവും ദെവകിപ
തിതന്നൊടന്നങ്ങലസഭാവം ചൊന്നളവുകാണായി പിടിഞ്ഞു പൊയ
ധീരതയുമായെററം കരിഞ്ഞ ഭാവവും കലൎന്നുകാണായി തതിമന്ദം മന്ദം വ
രുന്ന ദാരുകൻ അതു കണ്ടുണ്ടൊന്നു മനസ്സിതൊന്നുന്ന പിറകെയുണ്ടെ
ൻ രാമകനതുകൊണ്ടു പെടികമന്ദിച്ചു വരുന്നിതുമവൻ അതുകെട്ടു വൈ
ദൎഭിയും തെളിവൊടു സദനം പ്രാപിച്ചു വിളിച്ചു ശയ്യയും ഉദകവും ഭൃംഗാ
രകങ്ങളിൽ നിറച്ചു ദിതാനന്ദം പാൎത്തിരുന്നിട്ടനെരം പുരവാസിജന
മെഴുന്നെള്ളത്തു കെട്ടിരുന്നാരെററവും പരമാനന്ദം പൂണ്ടതിൽ ചിലരൊ
ടിപൊരുവഴിക്കു ചെന്നതിപ്രിയമൊടെ നവഴിക്കുനൊക്കിയും സ്മിതം കെ
ട്ടു ചാതകങ്ങളെപ്പൊലെ മനസ്സിൽ സന്തൊഷം കലൎന്നു മെവിനാർ അതു നെ
രമൊട്ടങ്ങു ട്ടുത്തു ദാരുകൻ മൂൎഛാമഹം നടന്നാനയ്യൊ എന്നു പൊലെ ഭ്രവദപ്പത്താ
ന്തം പലരും ചൊദിച്ചാരകമെ പെന്തു വെന്ത വനമന്നെരം ചെറുതുമങ്ങി
നാനവിടെ വീണൊനങ്ങു രണ്ടുതന്നെ ഞാൻ പെരികത്താഡിച്ചാൻ മഴ
പെയ്യും പൊലെ നയനവാരിയുമൊഴുകുന്നു കരഞ്ഞുരുളുന്നു പാരിതു ശിവ
വശിവശിവ പുനരപ്പൊൾ വന്നവിവശതയെന്തു പറയാവതല്ലെത്രം ചി
ലരൊട്ടന്നിതു ചിലർ വീഴുന്നിതു ചിലർ മൊഹിക്കുന്നു ചിലർ കരയുന്നു
ച്ചിലരിരിക്കുന്നു ചിലർ കിടക്കുന്നു ചിലർ പിറക്കുന്നു ചിലർതെ

consternatio at Daruka report

ഴിക്കുന്നചിലർചിലരെയുംപിടിച്ചുകെഴുന്നു ചിലർചിലരെചെന്നുട
ന്നെപുൽകുന്നു കടൽവർണ്ണകണ്ണകരിമുകിൽവർണ്ണ കടൽമകൾപുൽകുംമ
ണിവർണ്ണനാഥചരിക്കയൊചെയ്യുതിനിയാരുള്ളതെ നമ്മതിക്കാനന്ദം
നൽകുവതിന്നിശ്വരപൊറുക്കുന്നതെങ്ങിനിനിയതെങ്ങിനെ മരിക്കു
ന്നെൻ വല്ലകണെക്കിലുമയ്യൊപരിണതശശമൃഗധരബിംബം പരി
ചൊടുകളും തിരുവദനവും തെളിഞ്ഞവെൺനിലാവഴലെറുംവർണ്ണം
വിളങ്ങുംപുഞ്ചിരിപ്പുതുമയുമയ്യൊമധുരമായുള്ളൊരമൃതത്തെക്കാളും അ
തിമനൊജ്ഞമാമരുളപ്പാടുകൾ ചെവികളിൽക്കെളാതിരിക്കുന്നാകി
ലൊശിവശിവപൊറ്റിപൊറുതിയെങ്ങിനെ നിറന്നമഞ്ഞപ്പട്ടു
more in Mspt 399 യുംകാഞ്ചിയുംമറന്നുകൂടുമൊളുടയിന്നക്കാമ്പും // പലവുമൊരൊരൊവി
ധമിവർണ്ണമെപലതരംചൊല്ലിക്കരയുന്നനെരം അസുരവൈരിയെമ
നസിചിന്തിച്ചുവസുദെവക്കുംദെവകിക്കുമന്നെരം ജനിച്ചസന്താപം
പറഞ്ഞുകൂടുവാൻജനിച്ചവർകളി ലൊരുത്തരില്ലല്ലൊ വിഭജാദി
വല്ലഭമാക്കമപ്പൊഴുദിച്ചസന്താപമതിൽപരമെത്രെ പുരന്ദരാത്മജനി
വയെല്ലാംകണ്ടു. പരൻപുരുഷനെമനസിചിന്തിച്ചും ഇരുന്നുത
ന്നെത്താന്മറന്നൊരിത്തിരി പറഞ്ഞുമാതുകനരുളപ്പാടെല്ലാം // യദുവര
നാമാഹുകൻതന്നൊടതി ദുഃഖംചൊല്ലിണമെന്നുമരുൾചെയ്തു ഉട
Its wives burnt with his body നെപാരിജാതവുമതുനെരം നടകൊണ്ടുമെല്ലട്ടയന്നുവെരൊടെ നട
ന്നൊരാഹുകൻവഴിയെപൊയ്യുന്നു കിടന്നയാദവരുടലെല്ലാംകണ്ടു
ചിതയുമർജ്ജുനൻചമച്ചാനന്നെരം അതിസുഗന്ധചന്ദനതരുക്കളാൽ
ചിതയിലാമ്മാറുമടിയാതെചാടി മധുരാപുരിതരുവുടലൊടുചെന്നു മധു
മൊഴികളാംപ്രണയിനിമാരുംമധുമഥനൻതന്നുടലൊടുചെന്നു ലഭി
ച്ചുസായൂജ്യമവർക്കതുകാലംതപസ്സുപണ്ടേറെചരിച്ചതുമൂലം തനയനാ
യുന്നുപിറന്നകൃഷ്ണനെമനസിചിന്തിച്ചുമരണംപ്രാപിച്ചു വസുദെ
വാഖ്യനാംഎഴാംപ്രജാപതി വസുമതിപതിയൊടുചെന്നിടിനാൻ
ചിതയിലാമ്മാറുപതിച്ചുദെവകിപതിയുംതാനുമാ യ്സതന്നൊടുചെന്നാ
ർപതിനാറായിരംപ്രണയിനിമാരും പതിയൊടുചെന്നാർപുനരതു
It destroyed by sea കാലംമുഴകിമെല്ലവെകരെറിവാമെന്ന തഴകൊട്ടുതൊന്നിമുഹുരവക്കെ
ല്ലാംയദുക്കൾക്കെല്ലാക്കുമുദകവിധങ്ങൾ വിധിച്ചുവർണ്ണമെകഴിച്ചു
പാൎത്ഥനുംസമുദ്രംദ്വാരകാപുരത്തെയുംമുക്കി സമസ്തംമാധവഗൃഹമൊ
ഴിഞ്ഞെല്ലാംഒഴിഞ്ഞുള്ളനാരിജനത്തെയുംകൊണ്ടു വിഷണ്ണനായ്പാ
Arj ~ jungles ൎത്ഥൻനടന്നുവൈകാതെപെരുംകാട്ടൂടെനടക്കുന്നനെരം ഉരത്തകാട്ടാ
ളരട്ടന്മാരന്നെരം കരുത്തരുംസിംഹത്തൊടുകലഹിപ്പാൻ കരുത്തുന്നാ
യുൾചെന്നടുക്കുന്നപൊഴുതലധടിതിക്കുമനായുധഗ്രൂതാതാജ നടുത്തു

യുദ്ധത്തിന്നൊരുമിച്ചനെരംകലക്കായിലവില്ലെടുക്കായിലൊട്ടും. വലി
ക്കായിലസ്ത്രങ്ങളുംതൊന്നീലെല്ലാം വിക്ഷുഭിഷണ്ണന്ത്രനിരുദ്ധനായൊ
രുവിക്ഷധരനെന്നകണക്കെഫല്ഗുനൻ നിരുദ്യോഗംപൂണ്ടുകിമപിനി
ൎക്കുംപൊൾകരുത്തെറുംകാട്ടാളരുമട്ടത്തെററം പറിച്ചുകൊണ്ടാർന്നാ
രികളെയുമപഹരിച്ചാരർത്ഥമുള്ളതുംബലാലപ്പൊൾ "ഇതുവരുവതിന്ന
വകാശമെന്തുമധുരീപൊമുരമഥനദൈവമെ നിഖിലംനിന്തിരുവടി
യുടെമായാ വികൃതിയെത്രെനിശ്ചയംജഗത്തെല്ലാം അശക്തനായു
ന്നെനിവരെരക്ഷിപ്പാ നശക്തവായുന്നമിതന്നെനെല്ലൊഞാൻ ഇ
നിഞാൻഭൂമിയിലിരുന്നതുമതിവനചരന്മാരാൽപരിഭൂതനായെൻ" ക
രഞ്ഞുമൊരൊന്നെപറഞ്ഞുമിങ്ങിനെ പിരിഞ്ഞുനാഥനെനിനച്ചുശൊ
കിച്ചും നടക്കുന്നെരംവിധിവശാൽപുന രട്ടത്തുവെദവ്യാസനെയും
കാണായികരുണാപീയൂഷനിധിയെകണ്ടവൻ ചരണതാരിണവ
ണങ്ങിവീഴ്കയുംപൊട്ടപൊടപൊട്ടിക്കരകയും.കണ്ണീ രുടനുടൻവീണ
ങ്ങാലികയും"മററില്ലടയവരെന്നുപറകയുമുള്ളിൽ കിടുകിടുക്കയുംമു
നികണ്ടന്നെരം അരുളിച്ചെയ്യിതുകരുണെയാനരവരനാമർജ്ജുന നൊട്ടു
കനിവൊടെനിനക്കിതുകൊണ്ടൊരിളപ്പമില്ലതു നിനച്ചുശൊകിയായ്കു
മരെന്ദ്രാത്മജത്രിഭുവനംതന്നിലൊരുവരുണ്ടൊചൊ ല്ലഭിമാനക്ഷയ
മനുഭവിയാതെകുതകാലംമാനംവരുമവമാനം വരുമൊരുകാലമിടക
ലന്നുള്ളജനിമൃതിസംഗ്നരകയാമിനി ദിനസുഖദുഃഖാദ്യഖിലദ്വന്ദ്വ
ങ്ങൾജഗതിസംപത്തുംവിരവൊടാപത്തും ഭഗവാനുമൊലുംഭവിക്കു
ന്നൂനം ഒരുവരിഷത്തിനുടനെവെനലും വരുമതിനില്ലവികല്പമെ
ത്തുമെ ദശദിശികീർത്തിപരത്തീടുന്നൊരു ദശരഥനൃപപ്രവരനന്ദനൻ
ദശമുഖകാലനമിതവിക്രമൻ ദശശതച്ഛദസുഹൃൽകുലജാതൻ അദി
തികുലശമനനീശ്വരൻ അഭിമാനമുള്ളപുരുഷരിൽമുൻപൻ സ്വ
ധർമ്മദാരാപഹരണവുമവ നധിഗതമായിതുധരിക്കനീ അവനി
യിലൊരുനരനുമവ്വണ്ണ മവമാനമനുഭവിച്ചീലൊർക്കെണം വനിത
മാരിവർവളഞ്ഞദെഹനാം മുനിവരൻതന്നെപ്പരിഹസിക്കയാൽ പ
തിച്ചുകാട്ടാളരവനിയിലാക്കി യപഹരിച്ചപൊകൊരുനാളെന്നല്ലാ
ദ്വിജശാപംതട്ടുകനുതൊരുവക്കുംവിജയകണ്ടുതില്ലയൊനിതാനിപ്പൊ
ൾ തവശൌര്യത്തിനുകുറവുണ്ടാകയല്ലവനിതെവെശനുടെശാപത്തി
നാൽ അബലമാക്കിതിന്നകപ്പെട്ടുഭവാ നബലനാകയല്ലതുധരിച്ചാ
ലും പ്രിയസ്വഭാവനായുറച്ചബന്ധുവാ യ്യയസ്യനായിരുന്നൊരു
ജനാർദ്ദനൻ മരിച്ചുപൊയിതെന്നതുനിനച്ചൊനിൻ കരച്ചിലാകുന്നു
ശിവശിവചിത്രം നിനക്കുമൂഢത്വം പെരുതെത്രെപാരം ഇനിക്കതൊ

ന്തൊളം ചീരിയാകുന്നവകൾ മരിക്കയുമില്ലജനിക്കയുമില്ല മുരദ്വെഷി
ജഗല്പതിനാരായണൻധരിച്ചിരിക്കുന്നമനസിനീയുമതിരിക്കെ ശ്ശൊ
കിപ്പാനവകാശമില്ല ജഗദഖിലവുംനിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഭഗവാനില്ല
ജന്മവുംമരണവും ധരണിഭാരവുംകളഞ്ഞുതന്നുടെ പരിവാരങ്ങളാംയ
ദുകുലത്തെയും ഒടുക്കത്തൊക്കവെമുനിശാപവ്യാജാൽ ഒടുക്കിക്കൂട്ടി
ത്തങ്ങളിൽപിണങ്ങിച്ച പരനുടെമായാമഹിമയൊർത്താൽ മൊരുവ
നമുള്ളിലറിഞ്ഞുകൂടുമൊ അമരകൾകുലപ്പെരുമാൾതാനുന്നം സമര
ത്തിനുപണ്ടടുക്കുന്നെരത്തു രഥത്തിന്മെൽനിന്നുപറഞ്ഞുതന്നീലെ മ
ധുദ്വെഷിനിനക്കുടനാത്മജ്ഞാനം നിനക്കുവിശ്വാസംവരുവാനല്ല
യൊ തനിച്ചവിശ്വരൂപവുംകാട്ടിത്തന്നു ജലരെഖയൊടുസമമായ്യു
ന്നിതൊവലരിപുസുതനിനക്കുതൊക്കവെപരമാത്മജ്ഞാനമുപദെശിച്ച
തും പരമാത്മാവായഭഗവാനല്ലയൊ കുരുവീരനിന്നൊടിനിമററാര
നും സുരവരാത്മജപറഞ്ഞിടെണമൊ ജഗദശെഷവുംനിറഞ്ഞിരി
പ്പൊരു ഭഗവാൻതന്മായാവിലസിതമെല്ലാം ഇനിനിങ്ങൾഭൂമിപ്ര
ദക്ഷിണംചെയ്ക മനസാസന്യസിച്ചഖിലകർമ്മവും നിയതികൊണ്ടു
ള്ളപ്രഭാവംതിന്നുലയിക്കകാരണമിതിങ്കൽനിങ്ങളും" മുനിവരൻ
ദ്വൈപായനൻവെദവ്യാസൻ കനിവൊടിവണ്ണമരുൾചെയ്യുന്നെരം
ഉണർന്നചിത്തമൊടമരെന്ദ്രാത്മജൻ വണങ്ങിനാൻമറഞ്ഞിതുമുനി
ന്ദ്രനും അതുകാലംധർമ്മാത്മജനുംഭീമനൊ ടതിഖെദംപൂണ്ടുപറഞ്ഞിതി
വണ്ണം" അനുജൻദ്വാരകാപുരിക്കുപൊയവൻഇനിയുംവന്നീലെന്തി
നുകാരണം കഴിഞ്ഞിതുമാസമുഴവൻനാലിപ്പൊൾ വഴങ്ങീലിങ്ങു
പൊരുവാനെന്നൊന്നാഥൻ പിഴച്ചുകാണുന്നുനിമിത്തങ്ങളെല്ലാം ക
ഴപ്പമെതാനുംവരികകൊണ്ടത്രെ പെരികമങ്ങിപ്പൊയിതുധരാതലം
നിറന്നദീപവുംപൊലിഞ്ഞൊററംമങ്ങി മരുവുംമന്ദിരംകണക്കെയായ്യു
ന്നു പരുഷമായ്വീയുന്നിതുപവനനുംകൃതികളുള്ളിലും കുറഞ്ഞിതുമെക്ഷം
ഹൃദിമുനിജനത്തിനുമില്ലാനന്ദം പശുക്കളുംചെവികളുംകൂപ്പിച്ചൊററം
വിശപ്പുമൊരാതെമുഴുത്തചിന്തയാ കരഞ്ഞുതങ്ങൊടിങ്ങൊട്ടുഴന്നുനി
ല്ക്കുന്നു പിരിഞ്ഞൊരുപൈതങ്ങളെയുംവെണ്ടീല പശുക്കിടാങ്ങളുംകു
ടിക്കുന്നീലപാൽ പശുക്കൾതങ്ങളുംകുടിപ്പിക്കുന്നീല ശംന്മാരാനനം
തെളിഞ്ഞുകാണുന്നു സ്പുടങ്ങളാകുന്നീലരവിന്ദങ്ങളും ദലങ്ങളുംമാഞ്ഞി
മരങ്ങളുമെല്ലാം ഫലങ്ങളുംകൊഴിഞ്ഞിതെല്ലൊകാണുന്നു തെളിഞ്ഞതി
ത്താരുംകലങ്ങിക്കാണുന്നു വിളങ്ങീടുംജ്യൊതിർഗ്ഗണങ്ങളുംമങ്ങിജ്വ
ലിക്കുന്നിലാജ്യാഹുതികൊണ്ടഗ്നിയുംജ്വലിക്കിലൊപൊട്ടിപ്പൊരിഞ്ഞി
ട്ടുട്ടു വല്ലത്തുളാഗത്തെവെടിഞ്ഞുകാണുന്നു പലവുമെവംദുർന്നിമി

with grievy about Arj's delay

nature groans

ങ്ങടങ്ങളുംകണ്ടും വല്ലതിപുനുതൻവരവുകാണാഞ്ഞും ധരണിമണ്ഡല
മണിമയദീപം ധരണിയെവെടിഞ്ഞുടൻമറഞ്ഞുതെന്നകതാരിൽതൊ
ന്നിവരുന്നിതുമമ സകലലോകനായകസനാതനഭഗവാനെപരൻ
പുരുഷമാധവ ശരണമെന്നുധൎമ്മജൻമനതാരിൽകരുതിമാരുതിയൊ
ടുപറഞ്ഞപ്പൊൾ വരുന്നതുകണ്ടുധനഞ്ജയൻതന്നെ കരിഞ്ഞുഭാവവും
കലൎന്നുനെരം കരഞ്ഞവൻചെന്നുയുധിഷ്ഠിരൻതന്റെ ചരണതാ
രിൽവീണവസ്ഥയെല്ലാമെ പറഞ്ഞുഭാവംകൊണ്ടുനെരമുള്ളിൽ അ
റിഞ്ഞുധൎമ്മജനവസ്ഥമിക്കതും കരഞ്ഞുകണ്ണുനീർതുടച്ചുഫല്ഗുനൻ പി
ന്നിഞ്ഞുനാഥനെമനസിചിന്തിച്ചുംപറഞ്ഞുഭൂമിക്കൊരലംകാരമായിപ്പിറ
ന്നദെവകീതിരുമകൻകൃഷ്ണൻ വെടിഞ്ഞുഭൂമിദെവിയെയുമെന്നെയും
പൊട്ടുന്നനവെപൊയ്യുറഞ്ഞുരുളിനാൻ ഇവണ്ണമെന്നെയുംകരയുമാറാ
ക്കി സുവൎണ്ണംവൈകുണ്ഠംതച്ചരിതംപ്രാപിച്ചാൻ യദുകുലരെല്ലാംമു
ടിഞ്ഞുതങ്ങളിൽ മധുപാനംചെയ്തുമതിമറന്നെററം കലഹിച്ചുമുനിജന
ശാപവാക്യ ബലംകൊണ്ടുണ്ടായദുസ്സഹത്താലുടൻ "അതുകെട്ടുധൎമ്മത
നയൻതന്നുള്ളിലധികംവാച്ചൊരുപരിതാപംചൊൽവാനരുതൊരു
വനമതുമനതാരിലുരുവിചാരംകൊണ്ടടക്കിമെല്ലവെ ഭഗവൽപാദ
ങ്ങളുംമുഴുത്തഭക്തിപൂണ്ടകതാരിൽനന്നായുറപ്പിച്ചനെരം വിരഹം
കൊണ്ടുഗൽഗദവൎണ്ണങ്ങളാൽ പെരികവൊഴുവ്വുംതെരുതെരവാൎത്തു
നയനവുംതുടച്ചുമിതൊരാഞ്ചം "ജയജയകൃഷ്ണജയജയകൃഷ്ണ ജയജ
യരാമജഗദഭിരാമ ജയജയദെവകരുണാവാരിധെ ജയജയദെവ
വസുദെവാത്മജജയമുകുന്ദദെവകിസൂനൊജയ ജയജയനന്ദനന
യഗൊവിന്ദജയയശൊദാനന്ദനജനാൎദ്ദന ജയജഗൽസൃഷ്ടിസ്ഥിതി
ലയകരവിരിഞ്ചമാധവശിവമയജയ ജയധൃതഗുണത്രയമൂൎത്തെജ
യജയജയജഗൽപവിത്രസൽകീൎത്തെ ജയജയചിത്രചരിത്രകെശവ
ജയജയവൃഷ്ണിപ്രവരകംസാരെജയജയബാണകരമദഹര ജയജയ
ജനിമൃതിഭയഹരജയജയവീതഭവമൂൎത്തെജയ ജയജയധരാധരമുരഹ
രജയജയധരധരധരജയജയധരാധരകളെബരജയ ജയജയധരമ
രഹരജയജയസുരാസുരനമസ്കൃതജയജയചരാചരഗുരൊജയ ജയ
പരാശരസുതനമസ്കൃതജയവരാവാസസദാധാരജയ ജയജയധൎമ്മ
ധരാവാസപ്രിയജയപരാപരസദാധാരജയ ജയപരപരപരമപ
ഹിമാംജയപരമാത്മൻപരബ്രഹ്മാത്മക ജയജയനാരായണനരകാ
രെജയജയഭക്തജനപരായണജയജയനാഥാശരണംദെവമെ" ശ
മദമയമനിയമചെതസാശമനനന്ദനൻകുരുകുലവരൻ നൃപതിയാ
ക്കുന്നരഥപരീക്ഷിത്തിന്നഭിഷെകംചെയ്തുസചിവന്മാരൊടും പഴ

ശംഖാദിവിവിധവാദ്യങ്ങൾ പുടപുഴങ്ങവെ സഹജന്മാരുമാസ്സുരണീ
ദെവതാപസവരർക്കെല്ലാം പൊരുളുംദാനംചെയ്തുഭിമതവസ്തു സചി
വഭൃത്യാദിജനത്തിനുനൽകി സ്വജനതുഷ്ടിയുംവരുത്തിമെല്ലെമെൽ നി
വൃത്തനായാശ്ശുപുറപ്പെട്ടുവാനാ സ്ഥ്യവൃത്തവാൻകല്പിച്ചിതുമഹത്ത്വം
വിചിത്രംപാണ്ഡവചരിത്രംമെലെടം വചിപ്പതിന്നെററംപണിയു
ണ്ടൊരൊത്തൊളം പവിത്രമെത്രയുമതുകെൾക്കെണ്ടുകിൽ സവിസ്താരം
ചൊൽവാനരുളുനിങ്ങൾക്കു ചുരുക്കിച്ചൊല്ലാംവെണ്ടുകിൽഞാനെ
ന്നൊല്ലാം ഉരത്താൾപൈംകിളിമകളുമക്കാലം. * ✤ *

മൌസലപർവ്വംസമാപ്തം.

പ്രസ്ഥാനം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃ അവിഘ്നമസ്തു

ബാലെകിളിമകളെകഥാശെഷവും കാലെപറെകനീസാനന്ദ
മൊദമലെ പാലാഴിവൎണ്ണൻപരമൻപരാപരൻ പാലാഴിമാനിനീ
വല്ലഭനീശ്വരൻ കാലസ്വരൂപൻകരുണാകരൻപരൻ നീലാംബു
ദനിറമുള്ളനിരഞ്ജനൻ നീലാംബുജായതലൊചനൻമാധവൻ ഭൂ
ലൊകവുംപരിപാലനംചെയ്യുതൻ കാലംകഴിച്ചുവൈകുണ്ഠമകംപുക്ക
കാലംയുധിഷ്ഠിരനാദികളുംകൃഷ്ണ ലീലകൾചിന്തിച്ചുസൎവ്വമുപെക്ഷിച്ചു
ബാലനുരാജ്യാഭിഷെകവുംചെയ്യാതു ശെഷമനുഷ്ഠിച്ചതെന്തെന്നു
ചൊല്ലുനീ ദൊഷമശെഷമകലുവാനാമകം ശെഷംകഥപറഞ്ഞീടു
വനെംകിൽഞാൻ എഷണപാശവുംഛെദിച്ചുധൎമ്മജൻ വൃഷ്ണികുലാ
ധിപൻജിഷ്ണുജസാരഥി ജിഷ്ണുമുഖാമരസെവിതന്മാധവൻ കൃഷ്ണൻ
തിരുവടിയുംബലഭദ്രരും വൃഷ്ണികളുംകലികാലമടുത്തപ്പൊൾ വിഷ്ണുലൊ
കംഗമിച്ചാരെന്നുകെൾക്കയാൽ വിഷ്ണുഭക്തന്മാരിലഗ്രെസരൻനൃപ
ൻ ഉൽകൃഷ്ടതരാംശുകുലസന്തതിയായ വിഷ്ണുരാതന്നഭിഷെകവുംചെ
യ്യൂററ കൃഷ്ണനിശ്വാസംകലൎന്നുനിജഹൃദി കൃഷ്ണനെധ്യാനിച്ചുറപ്പി
ച്ചുഭീമനും ജിഷ്ണുവുംസൊദരന്മാർമററുവരും. കൃഷ്ണയുംകൂടിനിരൂപി
ച്ചുകല്പിച്ചു "നന്നല്ലഭൂതലവാസംനമുക്കിനി വന്നുകലിയുഗമെന്നതുനി
ൎണ്ണയം" രാജാവുധൎമ്മജനെവംപറഞ്ഞുടൻ പ്രാജാപത്യാഖ്യയാമി
ഷ്ടിയുംചെയ്തുടൻ ക്ഷാത്രമാത്മാരൊപിതാഗ്നിയായെകദാ സപ്രകാ
ശംപുറപ്പെട്ടിതുശാന്തനാ ന്നിശ്ചലാത്മാമഹാപ്രസ്ഥാനമാശ്രിച്ചു സ
ച്ചിൽപരബ്രഹ്മമൂൎത്തിസനാതന നച്യുതനവ്യയനവ്യക്തനഭയൻ
നിശ്ചയിച്ചാൎക്കുമറിഞ്ഞുകൂടാതവൻ നാരായണൻനരമൂൎത്തിമാനീശ്വ
രൻ നാരദസെവിതൻനാനാജഗന്മയൻ നീരദവിഗ്രഹൻനീരജ
ലൊചനൻ നീരജസംഭവകാരണൻകൊമളൻ നിത്യൻനിരഞ്ജന
ൻനിൎമ്മലൻനിൎമ്മമൻ നിത്യവിരക്തൻപ്രകൃതിപരാത്മകൻ സ
ത്വാദിഹീനൻസനകാദിസെവിതൻ തത്വസ്വരൂപൻസകലലൊ
കെശ്വരൻ നിഷ്കളൻനിശ്ചലൻനിസ്പൃഹൻനിഷ്ക്രിയൻ നിൎഗ്ഗുണ
നെകനനെകജീവാത്മകൻ ഭുക്തിമുക്തിപ്രദൻഭക്തപ്രിയൻപരൻ
ശക്തിയുക്തൻപരമാത്മാശിവാത്മകൻ വെദാൎത്ഥാഭിന്നമൂൎത്ത്യാത്മക
ൻശാശ്വതൻ വെദസ്വരൂപൻവിരിഞ്ചാദിവന്ദിതൻ വെദാന്തവെ
ദ്യനനന്തനനാമയൻ വെദജ്ഞനുത്തമനാദ്യനനാദ്യന ന്ത്യാനന്ദരൂ

പന്നഗാന്തകൻവിട്ട ചെതനഭ്രത്ത ജനാൎദ്ദനൻവൈകുണ്ഠൻ ശ്രീ
വരെക്ഷണെനിന്ദുബിംബാനന നിന്ദുകലൊത്തമനിന്ദുകലാചൂഡ
മന്ദ്യന്മുകുന്ദനാനന്ദപ്രദൻമച്ചു കുന്ദപ്രിയൻകൈടഭാന്തകൻഗൊ
വിന്ദൻ നന്ദനൻദെവകിനന്ദനൻയാദവൻ വാസുദെവൻദെവ
ദെവൻമുരാന്തകൻനാരായണൻതന്നെനന്നാസ്സിരൂപിച്ചധീരനാം ധ
ൎമ്മജൻനിൎഗ്ഗമിച്ചീടിനാൻ സൊദരന്മാരുംദ്രുപദതനൂജയും സാദരം
കൂടിപ്പുറകെനടകൊണ്ടാർ ഉത്തമന്മാരായധൎമ്മപുത്രാദിക ളുത്തരയാം
ദിക്കുനൊക്കിനടക്കുംപൊൾ കൃഷ്ണവൎത്മാവുടൻപ്രത്യക്ഷരൂപെണ
ജിഷ്ണുതന്നൊടരുൾചെയ്തുകനിവൊടെ പാണ്ഡുതനൂജമഹാവീരഫല്ഗു
ന ഗാണ്ഡീവമായധനുരത്നമിപ്പൊഴെ യാദസാംനായകൻകയ്യിൽ
ക്കൊടുക്കനീ സാദരംപൊയ്ക്കൊൾവിനാകുലംകൂടാതെ എന്നരുൾചെ
യ്യൊരുവഹ്നിദെവൻപദം നന്നായ്വണങ്ങിവഴങ്ങിച്ചയാത്രയും അത്ഭു
തമാകിയഗാണ്ഡീവചാപവു മപ്പതികയ്യിൽക്കൊടുത്തുനടകൊണ്ടാ
ൻ ധൎമ്മരാജാത്മജൻതന്നെപ്പരീക്ഷിപ്പാൻ ധൎമ്മരാജൻതാനുമാശു
പുറപ്പെട്ടു ശ്വാവായനുഗമനംചെയ്തിതുക്കൂടെ ഭാവവുമെററംക്ഷയി
ച്ചതിദീനനാ യ്സ്വയംഭാവിച്ചഗതിമാനായ്ക്കാദ്യ ദെവനുംപിൻ
പെനടകൊണ്ടിതക്കാലം അങ്ങിനെപൊകുന്നനെരത്തു കൃഷ്ണയുമെങ്ങി
നെയെന്നറിഞ്ഞീലവീണീടിനാൾ അപ്പൊൾവൃകൊദരൻധൎമ്മജനു
തന്നൊടൊരത്ഭുതംപൂണ്ടുചൊദിച്ചരുളീടിനാൻ ദ്രൗപദിവീണതിനെ
ന്തൊരുകാരണം ഭൂപതെചൊൽകെന്നതുകെട്ടുധൎമ്മജൻ പിന്നിൽ
നൊക്കാതെപറഞ്ഞാനുടനവൾ തന്നുള്ളിലുണ്ടൊരുദൊഷമതുകെൾ
നീ വല്ലഭന്മാരെവരുള്ളതിലെവരും തുല്യമല്ലെന്നുമുണ്ടുഭെദംസദാ
പക്ഷഭെദംതനിക്കൎജ്ജുനൻതൻകലു ണ്ടുൾപ്പൂവിലെന്നതിനാലിവ
ൾവീണിതും പിന്നെസ്സഹദെവനുംപതിച്ചീടിനാൻ ചൊന്നാനതി
ന്മൂലവുംധൎമ്മനന്ദനൻ വാതാത്മജൻപറഞ്ഞാശുസഹദെവ പാതമ
റിഞ്ഞതുനെരംവൃകൊദര ശാസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടെന്നൊത്താളിന്നിട്ട
വാൻ ധാത്രിയിലാരുമില്ലെന്നൊരഹംഭാവം ഉള്ളിലുണ്ടാകയാൽവീ
ണുസഹദെവ നുള്ളവണ്ണംനീധരിക്ക വാതാത്മജ പിന്നെയുംമെല്ലെ
നടന്നൊരുനെരം പിന്നാലെപൊകുംനകുലൻപതിച്ചിതു ചൊന്നാന
ന്നൃപൻതന്നൊടുഭീമനും മന്നവനുമതിൻകാരണംചൊല്ലിനാൻ
ആത്മരൂപലാവണ്യമൊക്കവിധൌ പാരിലെന്നൊടുനെരായവ
രില്ലെന്ന മാനംനകുലനുപാരമുണ്ടെപ്പൊഴും മാനനാരിലതുകൊ
ണ്ടവനവീണു വൃത്രാരിപുത്രനുംവീണാനതുമഥ പൃത്ഥ്വീപതിയൊടു
ചൊന്നാൻവൃകൊദരൻ കാലാത്മജൻജിഷ്ണുവീണതുകെട്ടാരു കാ

ലംമറിഞ്ഞുനൊക്കീലെന്തൊരത്ഭുതം സൊദരൻവീണതിൻകാരണമെന്തെന്നു ചൊദിച്ചുധൎമ്മജൻതന്നൊടുഭീമനും ഉത്തമനാകിയധൎമ്മതനയനു മുത്തരംഭീമനൊടാശു ചൊല്ലീടിനാൻ "അസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടെന്നൊടൊത്തവരില്ലെന്നു വൃത്രാരിപുത്രനുമുണ്ടൊരഹംഭാവം എന്നതുകൊണ്ടവൻവീണുമരിച്ചിതു നിന്നുടെപാതവുമുണ്ടിനിനിശ്ചയം ശക്തനാകുന്നതുഞാനെന്നതെററവു മുൾത്താരിലുണ്ടുനിനക്കുംകിടക്കുന്നു നീയുമതുകൊണ്ടുവീണുമരിച്ചുപൊം വായുസുതപരിതാപമുണ്ടാകൊല ഉണ്ടുജനിച്ചാൽമരണമെല്ലാവനു മുണ്ടാകവെണ്ടുവിഷാദമതിനെന്തും" ഇത്ഥംപറഞ്ഞുപിറകെനൊക്കീടാതെ പൃത്ഥ്വീപതിനടന്നീടിനാൻപിന്നെയും ഉത്തരയാംദിക്കുനൊക്കിനടക്കുംപൊൾ ഉത്തമനാംധൎമ്മപുത്രനുടെപിംപെ പൊകുന്നഭീമനുംവീണുമരിച്ചതെ പൊകുന്നിതുവടക്കൊട്ടവൻപിന്നെയും സാരമെയംപിരിയാതെവഴിയെക്കൂടാത്രുദ്ധതാപംനടന്നാനതുനെരംആത്മമൊതഗതിയില്ലെന്നൊരുഭാവം നെരെമുഖത്തുനൊക്കിക്കൊണ്ടുഭാവിച്ചു കൂടെനടക്കുന്നതുകണ്ടുധൎമ്മജനുടെവളൎന്നിതുകാരുണ്യമെററവും അംബരംതന്നിൽനിന്നന്നെരമന്തികെ പൊന്മയമായവിമാനവുംതാണിതു നിൎമ്മലനാകിയ ദെവദൂതൻതാനും ധൎമ്മതനയനെക്കൊണ്ടങ്ങുപൊയാനാളിന്നെയുണ്ടായവിശെഷങ്ങൾ ചൊല്ലുവാൻ പന്നഗനായകനുംപണിയുണ്ടെന്നു നന്നായുറത്തിരുന്നീടിനാൾധൎമ്മജൻ തന്നുടെമാഹാത്മ്യമൊൎത്തൊൎത്തുപിന്നെയും നല്ലകഥയിനിമെലെടംനിങ്ങൾക്കു ചൊല്ലുവനെന്നുകിളിമകളുംചൊന്നാൾ.

പ്രസ്ഥാനപൎവ്വംസമാപ്തം.

സ്വൎഗ്ഗാരോഹണം

ഹരിഃശ്രീഗണപതയെനമഃഅവിഘ്നമസ്തു

ചൊല്ലു ചൊല്ലിനിയും നീ നല്ലസൽക്കഥയെല്ലാം കല്യാണം വരു
വാനായെന്നോടു കിളിപ്പെണ്ണേ നല്ലപൈന്തേനും പാലും പഴവും
ശൎക്കരയും വെല്ലവും വെറ്റപഞ്ചതാരയും തരുവൻ ഞാൻ ചൊല്ലിനാ
ലുത്തുകേട്ടു ബാലപ്പൈങ്കിളിമകൾ മല്ലാരിയുടെ ഭക്തവാത്സല്യം കേൾ
പ്പിൻ നിങ്ങൾ ഭക്തരായുള്ളവരിലുത്തമൻ ധൎമ്മപുത്രൻ വക്ത്രപങ്ക
ജം പാൎത്തു ചൊല്ലിനാൻ ദേവദൂതൻ "ദേവരാജാജ്ഞയാലെ വന്നിതു ഞാ
നുമിപ്പോൾ ദേവലോകത്തിങ്കലെക്കാശു പോരികവെണം വന്നുടൻ
വിമാനമെറീടുക വൈകാതെ"യെന്നു ദേവേന്ദ്രദൂതൻ ചൊന്നതു കെ
ട്ടനേരം "എന്നോടുകൂടപ്പോന്ന സോദരന്മാരും വീണാർ തന്വംഗിയാ
യമമ ഭാൎയ്യയും വീണാളല്ലോ പിന്നെയും പിരിയാതെ വന്നിതെന്നോ
ടുകൂട ത്തന്നെയിശ്വാവുമിവൻ തന്നെയുമുപെക്ഷിച്ചു വിണ്ണവർ
പുരിക്കിനിക്കെന്നുമെ പോന്നുകൂട പിന്നെയിശ്വാവിനെന്നോടാശ്ര
യമെന്നു ചൊൽനീ സൎവ്വത്തോരക്ഷിതൃന്നശ്ശിവപ്പാനപിമഹ സൎവ്വപാ
ലകനായാലാശ്രിതനെന്നുണ്ടല്ലോ നിശ്ചയമരക്ഷിതാ ബ്രഹ്മഹാ
ഭവെദിഹ രക്ഷിതാഹയമെധകൎത്താവെന്നുണ്ടല്ലോ കേൾ ആശ്രിത
പരിത്യാഗമെന്നും ഞാൻ ചെയ്കയില്ല ശാശ്വതമായ ധൎമ്മമെങ്ങിനെ വെ
ടിയുന്നു എന്നെയും കൊണ്ടു വിണ്ണിൽ പോകണമെന്നാകിലൊ മുന്ന
മിശ്വാവു തന്നെക്കരയെറുകവെണം" എന്നതു കെട്ടു ചെവി പൊത്തി
നാൻ ദേവദൂതൻ "എന്നെ കഷ്ടമെ ഭവാനെന്തിതു തോന്നീടുവാൻ ധ
ൎമ്മാധൎമ്മങ്ങളറിഞ്ഞീടുവാനാരുള്ളതു ധൎമ്മനന്ദനനിന്നൊടൊത്തിഹ
വിശ്വത്തിങ്കൽ കുത്സിതജന്തുക്കളിൽ വെച്ചതിനികൃഷ്ടമാസ്സ്വത്സമവാ
ൎമനിന്ദ്യമായതിശ്വാവല്ലയൊ കണ്ടാൽ കാൽകഴുകെണം തൊട്ടതും കളയെ
ണം ദുഷ്ടമായതും പിന്നെശ്ശുദ്ധമല്ലെന്നു നൂനം ദുഷ്ടജന്തുക്കളിൽ വെ
ച്ചേറ്റവും നികൃഷ്ടമാമുച്ഛിഷ്ടമായുള്ളതിശ്വാവെന്നതുമറിയെണം സ്വ
ൎല്ലോകവാസമൊരു കാലവുമൊന്നിനാലുമില്ലല്ലൊ ശ്വാവിന്നതു നീ
യറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു പിന്നെയിസ്സഹൊദരദാരസംഗാദികളും സമസ്തമാ
യ്സൎവ്വവിഷയങ്ങളുമുപെക്ഷിച്ചു മുക്തനായിശ്ശുദ്ധാത്മാവായ നീയെന്തീ
വണ്ണം യുക്തിയുക്തങ്ങളല്ലാതുള്ളതു ചൊല്ലുന്നതു ശ്വാവിങ്കൽ നിന്നു ബുദ്ധി
മാമമതാമുപെക്ഷിച്ചു ദേവയാനത്തിന്മെലെറീടുക വൈകിയാതെ"
കുന്തീനന്ദനൻ താനും ചിന്തിച്ചു ചൊല്ലീടിനാൻ "എന്തിനെന്നൊടിത്തരം

വെറുതെപറയുന്നു സന്ത്യജിച്ചീടുക യില്ലാശ്രിതന്മാരെയതി നന്തര
മെതുമില്ലപൊയാലുംഭവാനെങ്കിൽ ബന്ധമററീലെന്നതെകെവലമി
നിക്കുള്ളു സന്ധിക്കമിനിയൊരുകാലമെന്നതെവെണ്ടസ്വധൎമ്മമുപെ
ക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളൊരുഭൊഗമൊന്നും സുധൎമ്മാവാസംപൊലുമിനിക്കുവെ
ണ്ടയെല്ലൊ" ദെവദൂതനുംചൊന്നാനന്നെരമിനിശ്രൊദ്ധ്യ ദെവനന്ദന
പുനരൊന്നറിയെണംഭവാൻമമത്വംകൊണ്ടുബന്ധംവെറിട്ടുകൂടായി
ന്നു സമത്വംകൊണ്ടുതന്നെമൊക്ഷവുംവന്നീടുന്നു ഗാംഗെയൻവെ
ദവ്യാസൻമാൎക്കണ്ഡെയനുംപിന്നെശാൎങ്ഗപാണിയും ബൃഹദശ്വനും
മൈത്രെയനും നാരദൻസനൽക്കുമാരാഖ്യനുംധൌമ്യൻതാനു മൊ
രൊരൊതരംമററുമിത്യാദിദിവ്യജനംനിനക്കുദിവ്യജ്ഞാനമുപദെശിച്ചൊ
രതു നിനച്ചാലിനിക്കെററമത്ഭുതമുണ്ടാകുന്നു" "ഇനിക്കുമവരുപദെശി
ച്ചതൊത്തുതന്നെ മനക്കാംപിനുചെറുമിളക്കമില്ലായുന്നുപൊയാലും
ഞാനിശ്വാവുകൂടാതെപൊരികയില്ലായതവിലൊചനനാകുമെൻകൃ
ഷ്ണനാണെ" ധൎമ്മനന്ദനനുടെനിശ്ചലവാക്കുകെട്ടു ധൎമ്മരാജനുമപ്പൊൾ
പ്രത്യക്ഷനായാനെല്ലൊ ധൎമ്മദെവനുമനുഗ്രഹിച്ചുതനയനെ ധൎമ്മ
ജൻവിമാനവുമെറിപ്പൊയ്സ്വൎഗ്ഗംപുക്കാൻ പ്രീത്യാപൂണ്ണെശ്വൎയ്യഭൊ
ഗാദികളൊടുംകൂടി ധാൎത്തരാഷ്ട്രജ്യെഷ്ഠനെക്കണ്ടിതുധൎമ്മാത്മജൻ "എ
ത്രയുംദുഷ്ടനായൊരധൎമ്മിഷ്ഠനുപുന രിത്രസൌഖ്യങ്ങളുണ്ടായ്വന്നതും
ചിത്രമെത്രെ മനസികുതുകമില്ലിവിടെവാഴ്വാനിനി കനുജന്മാരു
ള്ളടത്തുതന്നെപൊകവെണം" ഇത്തരംധൎമ്മപുത്രൻ ചൊന്നതുകെട്ട
നെരം വൃത്രാരിനിയൊഗത്താൽദൂതനുംവന്നുചൊന്നാൻ"പൊരികെം
കിലൊതവസൊദരന്മാരുള്ളട ത്താശ്രുഢാനന്ദമെന്നുകെട്ടവനൊ
ടുംകൂട ഭ്രാതാക്കളുള്ളെടത്തു ചെന്നതുനെരമെററം വെദനതെടീടി
നാൻനരകംകണ്ടമൂലം യാതനാദുഃഖംകണ്ടുധൎമ്മജ നതിവെഗാൽ
യാതനായിട്ടുവരുന്നാരംഭിച്ചതുനെരം ധൎമ്മജശരീരത്തെത്തടവിമന്ദം
മന്ദം കന്മഷമകന്നൊരുതെന്നൽചെന്നെററനെരം ആശ്വാസമുണ്ടാ
യ്നുസൊദരന്മാൎക്കുമെററ മാശ്ചൎയ്യംപൂണ്ടുചൊന്നാരവരുമതുനെരം
"നിൽക്കെണമിവിടെയൊട്ടാവൊളംഞങ്ങൾക്കുള്ള ദുഃഖമൊട്ടകന്നി
തുനിന്തിരുവടിയുടെ തിരുമെതടവിവന്നീടിനകാററുതട്ടി പെരിക
യുണ്ടാശ്വാസമഖിലഗുണാംബുധെ" എന്നതുകെട്ടത്രനിന്നിതുധൎമ്മാ
ത്മജൻ ഇന്ദ്രാദിദെവഗണമന്നെരമുഴറിയ ധൎമ്മജൻതന്നെസ്വൎഗ്ഗ
ത്തിന്നങ്ങുകൊണ്ടുപൊയാർ ചിന്മയനായകൃഷ്ണൻതന്നുടെഭക്തൻത
ന്നെ ധൎമ്മദെവൻനിയൊഗത്താലഞ്ജസാമൊദാ ലംബരഗംഗ
തന്നിൽസ്നാനവുംചെയ്തനന്നായ്ദിവ്യവിഗ്രഹനായിസ്വൎഗ്ഗത്തെപ്രാ

പിച്ചപ്പോൾ സവ്യസാച്യാദിഭ്രാതൃജനത്തെക്കാണായ്വന്നു ദ്രൌപ
ദെയന്മാരെയുംദ്രൌപദിയെയുംകണ്ടു ഭൂപതികൃഷ്ണനെയുംകണ്ടുസ
ന്തൊഷംപൂണ്ടാൻ ബന്ധുക്കളായവിരാടദ്രുപദാദികളും കുന്തിനന്ദന
ൻതന്നെക്കണ്ടുസന്തൊഷംപൂണ്ടാർ ധൎമ്മജാദികൾതങ്ങൾതങ്ങൾക്കു
ള്ളൊരുനാനാ കൎമ്മങ്ങളുടെഫലമൊട്ടങ്ങിക്കൂട്ടവൊളം സ്വൎഗ്ഗഭൊഗ
ങ്ങളനുഭവിച്ചുവസിച്ചിതു സൽഗ്ഗുണവാന്മാരായപാണ്ഡവാദിക
ൾപിന്നെ എല്ലാരുംതന്റെതന്റെകാരണത്തിംകൽതന്നെ നില്ലീന
ന്മാരായ്വന്നിതിശപരനിയൊഗത്താൽ ശ്രീവൈശംപായനനുംജനമെ
ജയൻതന്നൊ ടെവമാദരപൂൎവ്വമരുളിച്ചെയ്താനെല്ലൊ ശ്രീമഹാഭാരത
മായീടിനൊരഞ്ചാംവെദം ശ്രീവെദവ്യാസമുനിതാനരുൾചെയ്തതെ
ല്ലൊ സൂതനുമതുശൌനകാദികൾക്കറിയിച്ചു വെദാന്തപ്രകരണമാ
യുള്ളൊരിതിഹാസം ജനമെജയനായനൃപനുമസ്തീകനാം മുനിവൎയ്യ
നുവരംകൊടുത്തുസൎപ്പസത്രം സമൎപ്പിച്ചിതുപുനരതിനാലസ്തീകനും
പ്രമദംനിജമാതൃമാതുലന്മാൎക്കുനൽകി കുണ്ഡലീകുലത്തെയുംരക്ഷിച്ചാ
നെതുമൊരു ദണ്ഡമെന്നിയെപുനരസ്തീകമുനീന്ദ്രനും അസ്തീകന്ന
ഹികുലംനൽകിനാരനുഗ്രഹം അസ്തീകമന്ത്രചരിത്രാദികൾസന്ധ്യാ
കാലെ ചിന്തിക്കുംജനങ്ങൾക്കുസൎപ്പവംശത്താലൊരു സന്താപമൊ
രുനാളുമുണ്ടാകയില്ലയെന്നും ജനമെജയനഹിസത്രവുംസമൎപ്പിച്ചു മു
നികൾക്കെല്ലാംവെണ്ടുംദക്ഷിണചെയ്തനന്നാ യാശീൎവ്വാദവുംപരി
ഗ്രഹിച്ചുപുറപ്പെട്ടാ നാശ്രുതൻപുരൊഹിതാമാത്യാദിജനത്തൊടും ത
ക്ഷകശിലയിംകൽനിന്നുപൊയ്വെഗത്തൊടെ പുക്കിതുശൊഭതെടും
ഹസ്തിനാപുരത്തിംകൽ ജനമെജയനുടെസൎപ്പസത്രത്തിംകൽനി
ന്നുമൊദെനവെദവ്യാസൻതന്നിയൊഗത്താൽ വൈശംപായന
മുഖാംഭൊരുഹത്തിംകൽനിന്നു വൈശിഷ്ട്യമെഴുംമഹാഭാരതമിതിഹാ
സം വിശ്രുതമായതെല്ലാംശൌനകാദികളൊടു നിശ്ശെഷമുഗ്രശ്രവ
സ്സായസൂതനുംചൊന്നാൻ കല്യാണംനൽകുംഫലശ്രുതിയുമറിയിച്ചാ
നെല്ലാമതുരചെയ്യാൻവെലയുണ്ടിനിക്കിപ്പൊൾ നല്ലതുവരുമിതുകെട്ടാ
ലെന്നൊഴിഞ്ഞിനി ക്കില്ലമറ്റൊന്നുപറയാവതുനിരൂപിച്ചാൽ ചൊ
ല്ലുകിലതിൽപരമുണ്ടെല്ലൊഫലമതി നെല്ലാരുംപാത്രമല്ലെന്നാകിലൊ
കെട്ടുകൊൾവിൻ ശ്രീമഹാഭാരതത്തിംകൽപ്രതിപാദ്യനായ താമര
സാക്ഷൻവാസുദെവനാംകൃഷ്ണൻതന്നെ വാങ്മനഃകായങ്ങളാൽഭ
ക്ത്യാവനമസ്കരിച്ചാത്മനിസ്കളരൂപംധ്യാനിച്ചനന്തരം നിഷ്കള
ത്തിംകൽതന്നെനിതരാംലയിച്ചപ മുക്തനായ്ത്തെളിഞ്ഞുപസംഹരി
ച്ചിതുസൂതൻ തല്പ്രകാരത്തെയറിയിക്കുന്നെനെന്നുനന്നാ ശ്ലിഷ്ടമായു

രചെയ്യാൾപൈംകിളിമകൾതാനും വിദ്യാവെദ്യായനമൊവിദ്യെ
ഭ്യൊനമൊനമൊ ധൎമ്മെഭ്യൊനമൊധൎമ്മധാരിണെനമൊനമഃ ദൈ
വെഭ്യൊനമൊ വാസുദെവായനമൊനമഃ കൃഷ്ണായവൎണ്ണ്യായാസ്മൈ
നാരായണായനമഃ നാരായണായനമൊനാരായണായനമൊ നാ
രായണായനമൊനാരായണായനമഃ, * * * ❀

സ്വൎഗ്ഗാരൊഹണപൎവ്വംസമാപ്തം.

1922 G 9992

6. -

…ഴുത്തച്ഛൻ ഉണ്ടാക്കിയ

Mahābhārata

…ഹാഭാരതം

പാട്ട

ഇത.

…മഹാ-രാ-രാ

…ലമുതലിയാരവർകളുടെമകൻ

…പ്പമുതലിയാരവർകളുടെ

…ാവിലാസ

…ടത്തിൽഅച്ചടിച്ചത.

…ണിക്കരാൽപരിശോധിക്കപ്പെട്ട

…ണ്ടാംപതിപ്പ

1873

…-ഫവ്വൗനം. ഏപ്രെൽമാസം

…ിൻടർ-യശായ.

…ട്ടഅനെകംഗ്രന്ഥങ്ങൾവരുത്തിയും ഒ…
…ായ .രം പുസ്തകം ആരെങ്കിലും ഇത…
…ിപ്പിച്ചാൽആകെശിക്ഷപത്തിന്നുഉടവര…
ന്നതാകുന്നു.

…ളറപ്പിക-ര ॥-നാലര

…ikkoṭa